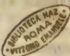
Diuine sciētie clarissimi Antonii Andree que/
stiones nuperrime diligenti examine re-
cognite ac nouis additionibus tex/
tuum in margine decorate ⁊
tabula alphabetica per re
uerēdū patrem fratrem
frācīscum de valētia
prouincie ianue
sacre theologie
bacchalariū
formatū.

¶ Frater franciscus Valentinus Prouincie Janue ordinis minorum Alberto bono Patritio Veneto. S. D.

Diu multumque eflagitasti Adolescens ornatissime. Et in studiis nostris solertissime: vt Antonii Andree vigilias super libris methaphisices impressorum incuria & ingeniis obnoxia (lucro. n. poti⁹ cuius mortales Auidissimi sunt quam emendatiori consulitur) diligentius recognoscerem: ac textus Ari. iuxta Auerroys cōmenta propriis quottationibus in margine annotarē: totiusque operis tabulam ederem: vt documenta sumere volentibus longe inquisitionis labor absit. quod quidem & si multorum p̄cibus reluctatus sim: qui hoc idem quotidianis a me cōuitiis petierant repugnauerimque semp: vt cōtra meos mores quibusdam sim visus nimis austerus: peruicit tamen iuuenis optime. nō tam doctissimi auctoris memoria: quam spectata tua inter omnes indoles: approbatumque ingenium. solent. n. qui aliorum elucubrationibus prestant: suos alicui labores elargiri: quē aut beniuolentie vinculo: aut ingenii testimonio longe aliis prestantiorem cognoscerent. Exactum igitur tanti auctoris opus nouitiori diligentiorique quo potui examine recognitū: sub tuo nomine emittimus: idque libentius fecimus: vt non modo excitatissimo tibi velut equis sponte currētibus calcaria iungerentur. verum vt doctrinam totiusque diuine scientie cognitionem facilius capere possis. Quod si feceris alberte: tanto immortalem tibi gloriā comparabis: quanto aliis prestantiorem scientiis methaphisicam oēs predicant. Vale.

Jo. Andree Bassi carmen ad lectorem.

Prisca licet priscis dederit mortalibus etas
Ingenio claros & tibi nostra dedit
Namque valentinus tersa rubigine clarum
Dat tibi franciscus cādide lector opus
Spernebas igitur que tu spectare legendo
Pectore nunc toto scripta diserta foue

Hieronymi foscario veneti carmē ad lectorē

Quod prius obscuro latitabat carcere luce
Splendidius posita squaliditate nitet
Hoc emisit opus limaque poliuit ad vnguem
Franciscus scoti qui sapit ingenium
Ethereos igitur qui exoptat scandere cetus
Hoc habeat studeat perlegat inuigilet.

¶ Tabula in Antonij Andree methaphisicē alphabeticē disposita p reuerēdū patrē. Fratrem franciscū de valētia prouincie ianue minorum familie bacchalarium formatum feliciter icipit.

Entis

Passionum

Tabula

FINIS.

¶ Explicit tabula l libros metha.Antōij Andree Alphabetice cōpilata p Reuerendu3 sacre theologie baccalarium Patrem fratrem franciscum de valentia Prouincie Janue minoritane familie dum in scholis Fratrum minorz magne dom^{us} eādē metha.legeret ano Dni.1514

Tabula

¶ Altissimi fidelissimiq; doctoris subtilis interpre
tis Antonij andree seraphici ordinis minorum que
stiões subtilissime sup duodecim libros methaphisi
ce Aristotelis feliciter incipiunt.

Eli girū cir
cuiui sola. Ecclīastici.xxiiij.
4.huius te. cō. pmi. Scdz doctrinā aristo. 7 eū
cōiter sequētiū scia metha.
q theologia phoꝝ 7 sapia
noiatur. versat circa totum
ens. 7 signāter circa substā
tias sepatas vt circa nobi-
liores ptes sui subiecti pri-
mi. Et ideo q: est circa nobilissima entia: nobilissima
scia est inter oēs scias nāliter adinuētas. Nobilitas
n. sciarum ex nobilitate oritur subiectorum ex primo
tex.cō. pmi. de aia. Ideo in psona huius scie cōgrue pōt dici. Gi
rum celi 7c. ¶ Ubi describit eius dignitas admirā
da q̄tum ad quattuor. s. q̄tū ad amplexū ambitiōis
magnifice. Influxū correctionis auctētice. Actū inq̄-
sitiōis amplifice. Et gradū plationis mirifice. ¶ Pri
mū pbat ipsius giri cōtinentia generalis. cū pmittit
girū: ad istar n. cuiuslibet giri vel circuli q est figura
capacissima fm geometricos: scia metha. oia ambit.
Nā vt dr primo huius in plogo sapientis. i. metha.
est oia scire vt ptingit. Scia n. metha. girat oia entia
siue sint imobilia 7 icorruptibilia. siue mobilia 7 cor
ruptibilia: inq̄tum in eis repit rō entis p q pt itelligi
illud eccl. 43. Uide arcū 7 benedic q fecit illū. valde
speciosus est in splēdore suo. girauit celū in circuitu
glie sue. Habitus qdem metħ. est qdā arcus mystic9
iaciens sagittas veritatis ꝯ hostes falsitatis. iō ē q̄si
arcus refulgēs iter nebulas glie eccle. 50. Uide igit
ipz 7 bndic q fecit illū. Nā girauit celū. i. totā vniuer
sitatē entiū. 7 spēlr entiū quoꝝ habitatio est in celo.
¶ z9 pbat ipsi9 ifluentia virtualis cū addit celi. Si
cut. n. celū influit in hec oia iferiora sic scia metha. in
oēs alias scias humanas. vtpote q hūt istā sciaz om
nes alias 7 earū pñcipia pūt corrigere ꝯga veritatis.
defēdere hasta pbitatis. approbare 7 roborare nor
ma equitatis. sicut innuit Aristo. in primo poste. parū
ante illud capitulū. Difficile est autem noscere. Jccir-
co de hac scientia potest etiā intelligi illud eccle. 43.
Altitudinis fundamentum pulchritudo eius species
celi in visio[...]rie. ¶ 3m probat efficacia regularis
cum subiungit [...] Circuit quidem inquiren
do de omnibus [...] sine deceptione. Et pluri-
muz efficaciter, [...]nōe. 7 gnālr sine exceptiōe.
iō in figura ipa [...]9 physon de quo dr genesis.
z°. q ipse circuit [...]rā euilath vbi nascit aurū. i.
sapie. 7 aurū te[...]o optimuz est. Euilath inter-
pretatur stolidu[...]usmodi sūt oēs scientie huma
ne de se. metha. [...]a. Quartū probat eius eminen
tia solitaris cū ꝯcludit sola. Inter oēs. n. scias huma
nas ista sola pcellit 7 oibus principat. ipsa eniz sola
est cui nulla alia assimilat. Sola. n. est cui ois alia fa-
mulat. Sola ē quā ois alia admirat vt admiratiue
dicere possim9 illud trenoꝝ p. Quō sedet sola ciuitas
plena populo. 7c. certe sedet vt regina oium sciaruz.

Uia secūdū doctrinaz
Aristo. p-
tex.cō.z. mo poster. notitia subiecti psupponit
toti scie. Nā ō subiecto opz psuppone
re. q: ē 7 qd ē. Jccirco ad expositionez
libri metha. manū extēdens ꝯfidēs de
diui bōitate de subo metħ. talē pfero qōnē. ¶ Utrū
ens simplr sūptū qd est cōe deo 7 creature sit scie me
tha. subiectū pmū pmitate adeq̄tiōis. Et arguit qd
nō. ¶ Nā9 vni9 scie realis est vnū subiectū reale. sz ens
acceptū vt cōmūe deo 7 creature nō ē aliqd vnū rea-
le. metha. aūt est vna scia realis. pz. ḡ ens sic cōe nō est
subiectū metha. maior pbat tū q: ꝯtingit vno habitu:
vel vno actu vnius actus est vnū obiectū. ergo vni9
habitus ē vnū obm. pz sic pma pō. tū q: nō maioris en
titatis est effect9 q̄z cā: 7 mensuratū q̄z mēsura. sz obz
causat sciam 7 mēsurat. ergo si est scia realis obiectū
nō ē ens rōnis sed ens reale: 7 sic pz scōa pō minor
pbat. q: que sunt se totis disticta nihil cōe reale hēnt
i quo ꝯueniūt. oppositū pdicati ifert oppositū subie
cti. sz deus 7 creatura sunt se totis disticta. alr deus
nō eēt sūme simplex: q: haberet quo conueniret ꝯ7 q
differret a creatura. ergo ens cōe deo 7 creature non
est aliqd vnum reale. ¶ Preterea illud quo scia fora
liter distinguit: 7 a quo formalr denoiat est ei9 subie
ctū primū: sz ens sic cōe nō est hmōi respectu scie me
tha. ergo 7c. maior est euidēs. he. n. sunt ꝯditōes sub-
iecti pmi. s. q denoiet sciam formalr 7 q distiguat eā
a q̄libz alia. Scie. n. secant quēadmodū 7 res. ex ter- tex.cō.38.
tio de aia. minor pbat pmo q̄tum ad pmam ptē de
distinctiōe: q: sexto meta. caplo pmo. distinguit Ari. tex.cō.z°
tres ptes scientie speculatiue dicēs physicā esse cir-
ca isepabilia. 7 mobilia. mathematicā circa insepabi
lia 7 imobilia. pmā 7o phiā circa sepabilia: 7 imobi
lia: cuiusmodi sunt sbe sepate. Si ergo hec distinctio
sciaꝝ sit ꝯueniens v[...] sit p subiecta ppria ipsaꝝ. z°
ps minoris ō dnoiatōe pz ex. 6. h9 vbi vocat hāc sciaz te.cō.2.
theologiā. qd pbat dupl'r. tū q: si alicubi diuinū exi
stit i tali nā existit hō ē i imobili 7 sepabili. de q pdixit
hāc sciaz ꝯsiderare. tū q: honorabilissimā sciaz oz eē
circa honorabilissimū gen9 sz ista scia ē honorabilissi
ma ex plogo huius. 7 [...]m9 sbaꝝ sepataꝝ est nobilissi cap.p.
mū. ḡ 7c. ¶ Cōfirmat: q: i plogo h9 vocat phs hanc
sciaz diuinā q: ē diuioꝝ. ¶ Preterea si ens sic cōe est
subm metha. ḡ i speculatōe entis sic cōis ꝯsistit felici capi.io.
tas nālis. ꝯñs est falsuz ḡ 7 añs. pbatio ꝯñe. pz Ari. io.
ethicoꝝ felicitas nālis ꝯsistit i actu metaphisicali vel
sapiētiali qd idē ē. Tūc sic. notitia subi i scia v̇tualr
ꝯtiet totā notitiā illi9 scie. ḡ ē pfectior q̄cūq; alia i illa
scia. q: qd ꝯtiet v̇tualr aliō est eo pfecti9. si ḡ felicitas
ꝯsistat in aliq actu sapiētie vel metha. maxime erit cir
ca actū cognoscēdi subiectū metha. qd est ens p se cū
ille act9 sit pfectissim9 in metha. falsitas aūt cōsequē
tis patet ex h. q: notitia entis vt ens ē simplr ipfectis
sima. ¶ Pretea si ens sic cōe ē subiectū pmū scie me-
tha. ḡ scia metha. sbalternat sibi oēs als scias. ꝯñs ē
falsuz. ḡ 7 añs. pbatio ꝯñe: q: tūc subm vniuscuiusq;
scie eēt sub subiecto metha. h. n. ē. ꝯditio scie subalter tex.cō.j.
nate: vt pz ex p posterioꝝ. falsitas ꝯñtis pz sexto me-
tha. vbi Ari. distiguit tres ptes eēntiales scie specula
tiue qd nō eēt si oēs alie subalternarent metha. pbo tex.cō.2.
q: scie subalternate vł ponūt numeꝝ. vel nō. si sic. ḡ ples
eēnt q̄z tres cū multe sint scie subalternate ampli9 q̄z
tres. si nō ponūt numeꝝ. ḡ phisi. 7 mathe. nō subalter
nant metha. ¶ Preterea de subo scie oz notū eē si ē
7 qd ē ex p poste. capitulo p. sed in ista scia nō ē notuz tex cō.z.
de ente qd est. ḡ ens nō est subm i ista scia. pbo mi. tū
q: ens ē equocū. vt ait Por. c. ō spē. si qs 7c. Equocū
āt nō hēt qd. tū q: dato q sit vniuocū ē cōissimū non
hñs gen9. ḡ. se nec diffi. nec p ꝯñs diffinitionē. ḡ nec
qd: q: diffō dic qd ē eē rei ex p topi. ¶ Preterea oē capi.4.
subz scie hz passiōes [...] ipo dmrābiles ex p post. sz ens tex.cō.z.7.
n̄ ē hmōi pbo miorē dupl'r. tū q: passio dic eēntialr a cō 43.
sbo. ens āt n̄ ē hmōi q: ens ē ō eēntia cuiuslz. tū q: passio

predicaꝛ denotatiue de subo: ⁊ subꝫ de passione non
tex.cõ.9. nisi p accñs.q᷑ pdicatões p se nõ ꝯuertunꝛ.ex ꝑ pos.
ens aũt pdicaꝛ de q̃libet in qd.vt videꝛ. ¶ Preterea
tex.cõ.42. subm cuiuslꝫ scie hꝫ pn̄ᵃ ꝑpria ⁊ ptes.ex ꝑ post.c.alio
tertioꝛ ãt.sꝫ ens cõe sic nõ ẽ hmõi.ꝙ ⁊c̃.pbo.mĩ.tũ q᷑
ente nihil est pri⁹.prin^m ãt est pri⁹ principiato.tũꝫ q᷑ si
ens inq̃ȝtũ ens ⁊ vt sic cõe hr̃et pncipia.ꝙ qõlibꝫ ens
tex.cõ.35. hr̃et principia.sic.n.arguit phs ꝑ p̃mo.c.de reduplica
tõe.si iusticia eẽt bonũ in eo ꝙ bonũ oẽ bonũ eẽ iusti
cia.ꝯñs est flm: q᷑ tũ eẽt ꝑcessus in infinitũ i pricipijs.
⁊ pricipiatis. ¶ Preterea suba est pmũ subm h⁹scie.
ꝙ nõ est ens.ꝯñs pꝫ.q᷑ eiusdẽ scie nõ pñt eẽ pla subie
tex.com.2. cta pma añs pbaꝛ p Ari.q̃rto metha.c.ꝑ q ait.Ubi
ꝙ ꝓo primi ꝑprie ẽ scia ex quo alia depẽdẽt ⁊ pp ꝙ
dñr.ꝙ si hꝫ ẽ sbã sbe oꝫ principia ⁊ cãs hr̃e subꝫ pmu:
t.x.com.1. tũ.ex.8.meta.c.ꝑ.sbaꝝ q̃runꝛ cause ⁊ pncipia: ſꝫ illud
cui⁹cãe ⁊ pncipia q̃runꝛ i scia est subm̃ pmũ illi⁹ scie
tex.com.4. tũ.ex.4.metha.ca.3.tot sunt partes phie q̃t sunt sbe.p
qõ innuiꝛ ꝙ fm diuisionẽ sube vt subi primi distingui
tex.com.1. tur scia ista. ¶ Cõtra Ari.4.metha.ẽ scia: q̃ specula
tur ens inq̃ȝtũ ens.⁊ illa nõ ẽ aliq̃ pticularis: vñ ꝑꝫ cõ.lo
gꝛ de metha.cui⁹ibi statuit subꝫ. ¶ Preterea Auic.ꝑ
metha.2.primũ subꝫ huius scie est ens inq̃ȝtum ens.

Respõdeo i ista qõe sic ꝑcedã. Primo q̃
stionis titulũ breuiter de
clarabo.2° q̃ȝdam opi.quam non teneo pertractabo.
Tertio . ad questionẽ ⁊ ad argumenta respondebo.
¶ Quãtũ ad pmũ sciẽdũ ẽ ꝙ i titlo qõis põiꝛ vtꝝ ẽs
simplr̃.p li simplr̃ itelligo vlr̃ ⁊ abstracte.fm ꝙ ens
ꝯsideraꝛ cõissime ⁊ ꝑcise inq̃ȝtũ ens ⁊ sb ꝑcisa ⁊ ꝑpa
rõe entitatꝭ abstrahẽs a q̃cũq; rõe entꝭ spãlis. ¶ 2°.põi
tur cõe dõ ⁊ creature ad c⁹euidẽtiã ẽ notãdũ ꝙ diui
sio entis i.x.pdicamẽta nõ ẽ pria entꝭ diuisio sꝫ alia ẽ poꝛ
ista.s.q̃ ens diuidiꝛ i ens finitũ ⁊ i ens ifinitũ: ⁊ accipiẽ
do alteꝝ mẽbroꝝ.s.ens finitũ diuidiꝛ 2° diuisiõe i de
Diuisio entis cẽ pdicamẽta ex qb⁹ pꝫ correlarie ꝙ de⁹ cadit sb altero
mẽbro p̃e diuisiõis ⁊.x.pdicamẽta sb alio.oẽ.n.ens p
dicamẽtale est finitũ.iõ de⁹ eẽt ex oẽ gen⁹. Questio ꝙ ac
cipit ens vt diuidiꝛ pria diuisione: ⁊ nõ vt diuidiꝛ.2°
diuisiõe.iõ positũ ẽ ens qõ ẽ cõe dõ ⁊ creature. ¶ Ter
duplex e primitas tio põiꝛ pmũ pmitate adeq̃tõis.vñ notãdũ ẽ ꝙ q̃ȝtũ
perfectionis et adequationis ad pñs suffic̃ duplex ẽ pmitas.s.pmitas pfectiõis ⁊
pmitas adeq̃tõis.pmitas pfectõis i q̃cũq; scia ꝯsegꝛ
gradũ entitatꝭ rei.vt illõ dicaꝛ primũ tali pmitate ꝙ
ẽ nobili⁹ ens q̃cũq; alio ad illã sciaꝫ ptinẽte sicut i p
posito põiꝛ pmũ ens qõ ẽ de⁹ q᷑ ẽ nobili⁹ ens ꝑꝫ gra
dũ ẽtitatꝭ q̃cũq; alio ente ad ꝯsiderationẽ scie metha.
ptinẽte sꝫ pmitas siue poritas adeq̃tõis notat eq̃lita
tẽ ꝑcisam subi ad sciãs qñ.s.scia nõ excedit subm̃ nec
ecõuerso.Sꝫ q̃cq̃d cadit aliq̃ mõ sb ꝯsideratõe scie cã
dit sb rõe forali subi.⁊ ecõuerso q̃cq̃d pticipat rõneꝫ
foralẽ subi cadit sub ꝯsideratõe illi⁹scie.ꝟbigrã si ens
inq̃ȝtũ ens põiꝛ subm̃ pmũ metha.tali pmitate q̃cq̃d p
ticipat rõnẽ entis vt sic cadit sub ꝯsideratõe metha.⁊
q̃cq̃d metha.ꝯsiderat sub rõe entis ꝯsiderat. ¶ Est ꝙ
sẽsus qõis.Utꝝ ens cõissime sũptũ vt sub se ꝯtiet oẽ
ens finitũ ⁊ ifinitũ ⁊ sub ꝑpa ⁊ forali rõe entitatis.i.
ens inq̃ȝtũ ens sit subiectũ pmũ scie metha sic adeq̃
tũ ꝙ nihil subterfugiat cõsiderationẽ huius scie: vt
participet rationem entis.

Opinio cõ/ Quãtũ ad 2mẽ vna opi.Cõmẽ.s.ꝙ de⁹ ⁊ in
mẽ.ꝑ phys. telligentie: siue genus subaꝝ separa
tex.com.83. tarũ est subm primũ hui⁹ scie: vnde cõtra Auic.q po
suit subuꝫ eẽ ens inq̃ȝtũ ens dic̃ sic ꝑ phi.ꝯmẽto vltio
q dic̃ ꝙ pma phia nitiꝛ pbare entia sepabilia eẽ pec
cat.gen⁹.n.entiũ sepatoꝝ esse nõ demõstraꝛ nisi i scia
nãli.hec.n.entia sunt subm̃ pme phie.⁊ ipossibile est
aliq̃ȝ sciaꝫ demr̃are suũ subiectũ esse.sed cõcedit ipm
esse aut q᷑ ẽ mãifestũ per se: aut q᷑ est demr̃atũ i alia
scia. Unñ peccauit Aui.q.d.pmũ phm demr̃are pmũ
pncipiũ esse.hec cõmentatoꝛ. ¶ Hec ãt opi.tria põit
vt patet inuẽti pmũ dictũ ẽ ꝙ nlla scia pbat suũ sbm
esse.ſꝫ est pmã phiã nõ posse pbare deũ esse tm̃ nãlẽ.
tertiũ est ꝙ gen⁹entiũ sepatoꝝ est pme phie subm pri
mũ. ¶ Pro ista opione arguiꝛ p scdãꝫ rõneꝫ positã i
pede qõis. Illõ q̃ scia formalr̃ distiguiꝛ ⁊c̃. ¶ Prete
rea h i ꝑlogo pbat Ar.ꝙ h scia est spectatiua circa pri capl.1.
ma pncipia ⁊ pmas cãs.ex descriptõe sapiẽtie hmõi
aũt sũt sube sepate. ¶ Preterea substãtie sepate nõ sũt
oino nobis ignote cũ de ipsis mlta signa habeam⁹.ꝙ
cognitio eaꝝ tradiꝛ aliq̃ scia.nõ nãli vel mathema.pꝫ
ꝙ i ista.cũ tm̃mõ sint tres ptes scie speculatiue.ex sexto tex.com.2.
metha. ¶ ꝑ scia ꝯsiderãs aliq̃ pla attributa ad ali
qõ vnũ primũ maxime ꝯsiderat illõ primũ tanq̃ȝ p
priũ subiectũ ad qõ aliq̃ attribuũtꝛ: sed primũ ens.s.
prima cã est ad qõ oĩa entia attribuuntur.ꝙ de illo ꝑ
maxime est hec sciẽtia vt de ꝑpo subo.ma.est euidẽs
ex q̃rto metha.vbiq; vere ꝑpe primi est scia ex q̃ alia tex.com.2.
dependẽt ⁊ ꝑpter qõ dñr. ¶ Sed hec opio nõ pla
cet iõ arguiꝛ ꝯ ipsaꝫ. ¶ Cõtra primũ dictum sic.Oĩs
scia vtiꝛ vl̃ põt vti demr̃atõe: q᷑.ꝙ pbat vel põt pba
re suum subiectũ esse.ma.est euidẽs.q᷑ sicut p cãm p
baꝛ effect⁹ pp qd: ita ecõuerso per effectũ pbaꝛ cã: q᷑
ꝯñs ostdiꝛ sic.ꝙ.s.oĩs scia q᷑ demr̃at suũ subiectũ eẽ
q᷑ per effectũ demr̃aꝛ aliqd de cã.s.eẽ: ex h.n. ꝙ effe
ct⁹nõ põt esse sine tali conditione in cã: effect⁹nõ põt
eẽ sine eẽ cãe.ꝙ si effect⁹ ẽ cã est. ¶ Cõfirmaꝛ q᷑ appet
iductiue ꝙ scia aliq̃ potest demonstrare suũ subm eẽ.
⁊ h a posteriori.sicut i libro elenc. demonstraꝛ syllo capi.pmo.
gismũ sophisticũ eẽ per simile.patet ibi.Silr̃ priscia
n⁹libro constructionũ ostdit oratõnẽ cõstructã eẽ p
silem modũ habẽdi lr̃aꝝ ad dictiões ⁊ dictionũ ad
orones. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ nlla scia demr̃at suũ sub
iectũ eẽ demr̃atione ꝑpter qd ⁊ a priori.q᷑ ipsuꝫ sub
iectum est ꝑ cognitũ poritate nãe.põt tñ dmr̃are suũ
subm̃ eẽ dmr̃atõe: q᷑ sic itelligẽdo ꝙ scia q̃ psuppõit
conceptũ aliquẽ puta qd noĩs apõ itellectũ de subo.
⁊ de illo ꝯceptu per effectũ arguit ꝑ ꝙ sit.2°.ꝙ alia
sibi isint. ¶ Contra ſꝫ dcm̃ arguo pmo ꝙ vtraq; tã
phia pma q̃ȝ ẽt nãlis pt pbare deũ eẽ sic.Oĩs prope
tas ꝯsiderata i effcũ quã ipoĩe ẽ sibi iẽẽ nisi etiam cã
sit: ꝯcludit cãꝫ eẽ demr̃atione q᷑.Sꝫ tã ꝑprietas consi
derata i scia metaphisicali.q̃ȝ etiã i nãli õ effectu non
pt sibi iesse nisi primũ moues ⁊ pmũ ens sit: ꝙ vtraq;
scia pt ipꝫ pbare eẽ dr̃atione q᷑. ¶ Preterea.ꝑo ꝙ h
magis possit pria phia q̃ȝ nãlis arguiꝛ sic scia consi
derãs ꝯditiones effect⁹ q̃ ducũt i cognitioneꝫ excellen
tioreꝫ cãe magis pt demr̃are cãm esse.ſꝫ pria phia est
huiusmodi respectu nãlis.ꝙ ⁊c̃.ma.ẽ euidens.sꝫ mioꝛ
pꝫ ex h ꝙ gñales ꝑprietates entis q̃ ꝯsideranꝛ i scia
metha.magis ducũt i cognitionẽ positiuã primi ens
per excellẽtiã q̃ȝ spãles ⁊ ꝯditiones ꝯsiderate i scia nã
li.min⁹.n.excellẽs vr̃ primitas mouẽdi tm̃ q̃ȝ pbat
phs nãlis.8.physi.q̃ȝ esse primũ ens simplr̃ qõ pbat tex.com.1.
prim⁹phs. ¶ Tertio arguiꝛ ꝙ physi.ñ pt pbare deũ
esse sic.q᷑ si sic.ꝙ physi.sic est simplr̃ poꝛ metha.ꝯñs est
euidẽter falsũ.ꝙ ⁊ añs pbatio ꝯñe.tũ põis deũ esse p
mũ cognitũ ⁊ pmũ notũ i ista scia ⁊ eẽ nob pcognitũ
ex aliq̃ medio nãli.si ꝙ põis deũ esse simplr̃ pcognitũ
ex tali medio ⁊ h psuppositũ iq̃ȝtũ sit cognitũ.ꝙ scia nã
lis simplr̃ ẽ poꝛ ista.q᷑ notissimo h ẽ aliqd ibi simplr̃
notũ⁹. ¶ Cõfirmaꝛ q᷑ tũc illa q̃ ẽ simp'ꝫ i physi.s.deũ
eẽ eẽt hic pria ꝑpõ simplr̃ idemr̃abil.⁊ ita physi.eẽt
poꝛ metha. ¶ ꝑ segꝛ ꝙ saltem q̃ȝtũ ad istã ꝯclonem

deum

deū esse.metha subalternaret͂ physi.siue phie nālī.si
cut cirurgia subalternat͂ geometrie q̄ztū ad istā ꝯclu
sionem ꝙ vulnera circularia tardius curant͂. lꝫ oio
non sit sīle hic ⁊ ibi vt pꝫ. ¶ Contra 3ᵐ dictū arguit͂
sic. vnius scie est vnum subiectū.ex p̄mo post.si ḡ de⁹
⁊ itelligētie sunt hic subiectū oꝫ assignare illis aliqḋ
cōe ⁊ vniuocū a q̄ hꝫ ista scia vnitatē.illḋ vel est ens:
vel sub̄a. Nihil.n.aliud videt͂ eis posse assignari cōe
vniuocū. Cū ens imediate diuidat͂ post p̄m ī diuisio
nē in.x.gn̄a.⁊ sub̄a imediate p corporeā ⁊ icorporeā
si illḋ cōe sit ens.ḡ habeo ꝓpositū:q̄ꝛ ens erit hic sub
iectū.⁊ p ꝯn̄s nō tm̄ substātie imateriales imo māles
⁊ gn̄alr oē ens subiicit͂ cōsideratōi scie hui⁹ vt subm̄.
Ens.n.cōe nō magis abstrahit a substātijs mālib⁹ q̄ꝫ
imaterialib⁹. Si aūt illḋ cōe sit sb̄a. Cōtra multiplr.
Tū q̄ꝛ de⁹ caderet i gn̄e p se.⁊ p ꝯn̄s eēt diffinibilis.
Tū q̄ꝛ vt sic metha.nō magis erit.de substātijs ima
terialib⁹ q̄ꝫ mālib⁹ cū sub̄a eq̄lr abstrahat ab vtrisq̄ꝫ.
¶ Cōfirmat͂.q̄ꝛ scia cōis nō magis ē de vna spē q̄ꝫ ḋ
alia.pꝫ aūt ex dictis ꝙ i nullo sp̄ili magis vniuocat͂
de⁹ ⁊ sub̄e sepate q̄ꝫ de⁹ ⁊ sub̄e corpee.ergo si pp aliq̄ꝫ
vnionē vel ꝯtutē sic totū illḋ gen⁹ entiū ponēdū vnū
subm̄:pari rōne ⁊ gen⁹ substātiaꝝ corporeaꝝ. ¶ Ul
terius ꝯ opi.istā faciūt oēs rōnes posteri⁹ ponēde ꝙ
ens in q̄ztū ens est subm̄ p̄mū met.q̄ꝛ si sic.ḡ nō gen⁹
entiū sepatoꝝ.cū vni⁹ scie sit tm̄ vnū subm̄ p̄mū. nec
rōnes cogūt. Ad p̄mū positū i pede.q.dicet͂ rn̄dendo
ad rōnes p̄ncipales. ¶ Ad 2ᵐ cū dr̄ ꝙ hic in ꝓlogo
ꝓbat͂ ꝙ h̄ scia ē speculatiua circa p̄ma p̄nᵃ. Dico ꝙ h̄
nō ꝓbat substātias sepatas eē hic subiectū p̄mū.naꝫ
q̄lꝫ scia ꝯsiderat p̄ncipia sui subiecti ⁊ passiōes ⁊ ptes
⁊ multa alia s̄m ꝙ diuersimode ad subiectū primuꝫ
hn̄t attributionē. ¶ Ad tertiū cū dr̄.sub̄e sepate nō
sūt nob̄ totalr ignote. Rn̄deo sic̄ dicet͂ sexto libro de
sb̄stātijs sepatis.sīt mlte ꝓꝓetates cognoscibiles q̄ztū
ē ex pte illaꝝ.sꝫ nō a nob̄ via sēsus.iḋ aliq̄ scia specȳlati
ua ē possibil̄ hn̄i de eis sꝫ nō a nobis.ꝓꝓetates aūt q̄
sūt scibiles a nobis via sēsus de illis sb̄stātijs sīt sole
passiōes entis. Uñ verꝝ ē ꝙ ille sb̄e sunt subm̄ alicui⁹
scie speculatiue possibilis itellectui potēti cognoscē
ipsas sꝫ nō nobis.⁊ iḋ q̄ztū ad ea q̄ sunt scibilia de eis
cadūt sb̄ ꝯsideratiōe metha.nō vt subm̄ p̄mū sꝫ vt ali
qd cōtētū sb̄ sub̄o p̄ qḋ est ens vt pꝫ. ¶ Ad.4.cuꝫ dr̄
scia ꝯsiderās aliq̄ pl̄a ⁊c̄. Ista rō pt reduci ꝯ ip̄m.naꝫ
assūpta maiori addo istā miorē.sꝫ sub̄a ē ad q̄ꝫ oia en
tex.cō.2. tia attribuunt͂.4.metha.vbiq̄ꝫ ḋo p̄mi ꝓp̄e ⁊c̄.ḡ de
sub̄a ē maxie ista scia.⁊ p ꝯn̄s nō de deo vl̄ de gn̄e en
tiū sepatoꝝ. ¶ Ad formā argumēti ꝯcedo maiorem
cū ista specificatōe si illḋ tale hꝫ oēs conditiōes reqsi
tas ad subm̄ primū.tūc mior est falsa vt pꝫ ex p̄dictis
q̄ꝛ illud genus non est aliquod vnum ab ente vel sub
stantia.⁊ tunc vt prius.

Scot.3.dis. p.q.13.⁊.8. dist.eiusdeꝫ q.2.

Quātū ad tertiū articulū dicēdū ꝙ ens iq̄ꝫ
tū ens qḋ ē cōe deo ⁊ creature ē sb̄ꝫ
p̄mū metha. Ad c⁹ euidētiā declaro aliq̄s ꝯclones.scꝫ
q̄nq̄ꝫ. ¶ Pria ꝯclō sit ista.ens qḋ ē cōe deo ⁊ creature
dic̄ vnū ꝯceptū ꝓpꝛ̄uꝫ aliū a ꝯceptu dei vel creature.
Hāc cōclōnē oñdo sic.ipossibile est eūdē ꝯceptū eī
dē intellectui simul eē certū ⁊ dubiū.sꝫ aliqs intellect⁹
cert⁹ de aliq̄ ꝙ sit ens pōt dubitare vtrū sit deus vel
creatura.ḡ iste intellect⁹ hꝫ vnū ꝯceptū entis aliū a cō
ceptu dei ⁊ creature.maior vr̄ euidēs ex termis q̄ꝛ ne
gare p̄dicatū ē negare sb̄m.mior ꝓbat͂:q̄ꝛ fidel̄ dispu
tās cū ifideli vtꝝ.a.sit de⁹ n̄ dubitat vtꝝ.a.sit ens.imo
ē cert⁹ tā ille q̄ꝫ aduersari⁹.nā vterq̄ꝫ suppōit tāq̄ꝫ verꝝ
⁊ certū ꝙ.a.sit ens.⁊ tn̄ dubitāt an a sit de⁹ vl̄ creatu
ra alias eēt vana coꝝ disputatio. ¶ Itē ipossibile ē ali

q̄ pl̄a i eodē vno ꝯceptu ꝯuenire ⁊ differre.sꝫ de⁹ ⁊ crea
tura ꝯueniūt i ente vel ꝯceptu entis q̄ꝛ vtrūq̄ꝫ vē est:
ens.dr̄nt aūt ꝓprijs ꝯceptib⁹ sic̄ pꝫ.q̄ꝛ nō ē idē ꝯcept⁹
dei ⁊ creature.ḡ cōcept⁹ entis ē ali⁹ a conceptu dei ⁊
creature.ma pꝫ.nō.n ē itelligibile oppositū. ¶ Itē cer
tū ē ꝙ ens p̄dicat͂ de deo ⁊ de creatura.ḡ vl̄ s̄m alium
ꝯceptū vl̄ eūdē si s̄m eūdē sic erit p̄dicatio eiusdē de
seipso.ḡ s̄m aliū cōceptū.⁊ ille ali⁹ ē vn⁹ i se.aliogn tot
eēnt entia cōissima q̄t iferiora. ¶ Cōfirmat͂ q̄ꝛ vl̄ con
cept⁹ entis est idē cū cōceptu dei ⁊ creature vl̄ ali⁹.si
ali⁹ hr̄ ꝓpositū.si idē vl̄ idē alteri vl̄ vtriq̄ꝫ.si alteri.ḡ
nō p̄dicabit͂ de altero ⁊ sic de⁹ vel creatura nō eēt ve
re ens qḋ ē absurdū. Si.n.ē idē vtriq̄ꝫ.ḡ ⁊ illi sūt idē
iter se.q̄ꝛ q̄ sunt idē vni tertio iter se sunt idem eo mo
do quo sunt idem illi.3. Cum igitur conceptus dei ⁊
creature sit vnus ⁊ idē p ꝯn̄s seq̄t͂ ꝙ concipiēdo deū
cōcipit͂ creatura ⁊ ecōuerso qḋ ē absurdum vt patet.
¶ Itē cōcept⁹ entis ē prior nāliter cōceptu dei ⁊ crea
ture.ḡ ali⁹ an̄s pꝫ.q̄ꝛ ille cōcept⁹ nāliter ē prior a q̄ n̄
cōuertit͂ sb̄sistēdi cōseq̄ntia ex libro p̄dicamētoꝝ ⁊ ex
5.meth.caplō de priori.sꝫ cōcept⁹ entis ē h̄ ḋ.q̄ꝛ seq̄t͂ ē tex.cō.16.
de⁹.ḡ ens ⁊ n̄ ecōuerso. Silr̄ si ē creatura.ḡ ens ⁊ nō
ecōuerso.ḡ cōcept⁹ entis ē nālr prior.ꝓbatio cōseq̄n
tie.prī⁹ i suo priori nō depēdet a posteriori nec q̄ztuꝫ
ad eē nec q̄ztū ad cognosci.q̄ꝛ vt sic nō repugnat sibi
eē sine posteriori.ḡ ē aliḋ a posteriori. ¶ Preterea in
ter cōcept⁹ q̄ditatiuos sol⁹ cōcept⁹ entis ē simplr sim
plex.ḡ ali⁹ a q̄cūq̄ꝫ cōceptu entis iferioris cuiusmodi
sunt de⁹ ⁊ creatura.an̄s suppono p nūc.ꝯn̄a pꝫ.q̄ꝛ i
pōle ē eūdeꝫ cōceptū eē simplr simplicē ⁊ nō simpli
citer simplicē.nullus cōcept⁹ entis iferioris ē simplr
simplex oio. ¶ Ex p̄dictis cōcludo correlariū ꝙ cōce
pt⁹ entis ē vniuoc⁹ deo ⁊ creature q̄ꝛ si ali⁹ ⁊ vn⁹.ḡ vni
uoc⁹ de q̄ vniuocatōe dicet͂ ampli⁹ i.4.h⁹ dn̄o cōcedē tex.cō.p̄mi.
te. ¶ 2ᵃ cōclō sit ista.cōcept⁹ entis cōis deo ⁊ creatu
re ē vn⁹ realr.h̄ scōndo sic. ¶ Ois cōcept⁹ q p̄dicat͂ i
qd ḋ aliq̄b⁹ p̄dicatōe dicēte h̄ ē h̄ ē.vn⁹ ꝯcept⁹ realr.
sꝫ cōcept⁹ entis ē h̄ ḋ.ḡ ⁊c̄.ma.ē euidēs q̄ꝛ oppositū p̄di
cati ifert oppositū subi. Dato.n.ꝙ nō sit vn⁹ realr.iaꝫ
non p̄dicabit͂ i qd de plib⁹.nullū.n.ens rationis pre
dicat͂ de ente reali eēntialr ⁊ in qd mio: ꝓbat͂ silr̄ mō
quo. Arguit Ar.p̄ topi.q̄ꝛ illud predicat͂ in qd de ali
q̄ p qḋ rn̄det͂ ad iterrogationē factā p qd ḋ eo.hm̄ōi
ē ens q̄ꝛ si q̄ras qd ē de⁹ rn̄det͂ ꝙ ens silr̄.est de crea
tura. ¶ Rn̄det͂ forte ꝙ ens nō hꝫ cōitatē aliq̄ꝫ realē.
sed solū q̄ztū ad q̄ꝫdā idifferētiā cōcipiēdi.cū ḡ dr̄ ꝙ
p̄dicat͂ in qd nō ē itelligēdū ꝙ sit aliqḋ cōe reale ꝙ p̄
dicet͂ i qd ḋ plib⁹ sꝫ sb̄ vno mō cōcipiēdi cōtinet͂ plu
res res q̄ꝝ q̄lꝫ p̄dicat͂ de h̄ ⁊ de illo seorsū pura reali
tas dei cōtēta sb̄ vno mō cōcipiēdi ens i cōi p̄dicat͂
de deo ⁊ realitas creature cōtēta sb̄ alio mō cōcipiē
di ens ḋ creatura. ¶ Cōtra.q̄ꝛ si sic tūc p̄dicatio entis ḋ
deo nō eēt p̄dicatio supioris de iferiori.sꝫ eiusdē de
seip̄o.similr ⁊ de alijs.quod null⁹ sane mentis diceret.
¶ Preterea ad p̄ncipale vnius potentie vnū est ob
iectū adeq̄tū.sed ens commune deo ⁊ creature ē p̄mū
obiectū itellect⁹ s̄m Auic.p̄ metha.caplō q̄nto.ens ⁊
res p̄ma ipressione ipꝛimunt͂ i aia.ḡ ens sic cōe est ali
qḋ vnū.nō vnū s̄m rōnē.ḡ vnū realr.ꝓbatio assūpti.
obiectū potētie.p̄cedit nāliter actū potētie.ḡ non est
vnū p itellectū.q̄ꝛ i suo priori ē aliqḋ vnū. ¶ Preterea
circūscripto oi itellectu de⁹ ⁊ creatura hn̄t aliq̄ꝫ ꝯueni
entiā.q̄ꝛ pl⁹ cōueniūt q̄ꝫ ens ⁊ nihil.ḡ illa cōueniētia ē
realis.⁊ ita fūdamētū isti⁹ cōueniētie est reale.q̄ꝛ nul̄la
relatio real̄ pt fūdari sup ens rōis.n̄.n.maioris entitat͂
est res fūdata q̄ꝫ fūdās.fūdamētū illi⁹ cōueniētie est
vnū cū sit relatio de p̄ mō relatiuoꝝ.ex q̄nto metha. tex.cō.20.

capit'lo de ad aliqd.ḡ de° ꝛ creatura hñt aliq̄ȝ vnitatē
realē.ꝛ hec est vnitas entis i q̄ cōueniūt de° ꝛ creatu
ra.¶ P̄ intellect° itelligēs ens cōe deo ꝛ creature: aut
est v̄us aut ē falsus.si ē falsus. nihil ad ꝓpositū si ve:
r°.ḡ sic oȝ eē ex pte rei φ aliqd realr sit cōe.tūc.n. itel
lect° ē v̄us qñ itelligit sicut se hȝ in re.s̄ȝ Aristo.9.me
tex.cō.xi. tha.capitulo vltio.¶ Cōfirmat̄ q: alr vl̄itas entis
eēt quoddā fictitiū vt chimera nisi itellectus a pte rei
cogeret̄ ad sic abstrahēdū vnū aliqđ cōe.vnde oȝ φ
oi vnitati alicui° veri concept° corr̄ñdeat aliq̄ vnitas
ex nā rei.¶ Tertia ꝯclusio sit ista.ens cōe deo ꝛ crea
ture ē subm̄ p̄mū metaphysice scie.ꝛ hec ꝯclō ē dire
cte ad qōeȝ. Hāc oñdo sic.p̄ auctoritatib°.2°.rōib°. Au
tex.cō.3. ctoritate sic.Ar.postq̄ȝ distixit.6.metha.tres ptes scie
speculatie:mouet dubitatōeȝ.vtr̄ p̄ma ph̄ia sit vl̄is.
aut circa aliqđ gen° determinatū. Et vr̄ soluere φ sit
vl̄is.vñ circa finē solonis diē đ ente iquantū ens:h°
vtiq̄ȝ erit speculari.¶ P̄ ibidē i 6° dicit φ si nō est al
tex.cō.4. tera s̄ba p̄ter nā ꝯsistēs:tūc ph̄ica erit pria scia.q: phy
ca tūc eēt de oib° entib° sicut nūc ē de oibus naturali
b°:q: tūc oia entia eēt naturalia:sȝ nūc ē ita de oibus
nālibus φ p̄mū subm eius ē aliqđ cōe oibus natura
lib° ꝛ ñ aliqđ p̄mū ad qđ oia attribuant̄.sic Aui. vl̄r
p̄ metha.c.2.ꝛ ꝯmētator.4.metha.ꝯmē.i.ḡ subȝ prie
scie ē aliqđ cōissimū.alr ꝯña Arist.nulla eēt ꝛ illđ cō
munissimū ñ ē nisi ens.¶ P̄.metha ꝯsiderat p̄mas
ca.p̄mo. cās.vt pbat̄ in ꝓlogo metha.ḡ dȝ ꝯsiderare effectū
p̄maꝝ cārum.q: eiusdē scie i ꝯsiderare cāȝ ꝛ effectuȝ:
prie aūt cause sunt p se ꝛ s̄m se cause entiū:iq̄ȝtū sunt
entia.ḡ ens inq̄ȝtū ens ꝯsiderat̄ in ista scia vt subȝ p̄.
mū.¶ Preterea h̄ expsse diē Cōmē.i p̄henilo meth.
a.l.4.meth. φ subiectū vtriusq̄ȝ scie.s.metha.ꝛ disputatie ē ens i
tex.cō.5. q̄ȝtū ens.¶ Ad ꝯclōnē istā arguit̄ et p rōnes. Prio
sic illđ ē subm cuiuslibȝ scie cui° p se primo sunt pas
siones q̄ ꝯsiderant̄ p se i illa scia.sȝ nihil aliđ ab ente
ē hmōi.φ.s.passiōes metha.sūt p se p̄ illi°.ḡ ens ꝛ ni
hil aliđ ē sbȝ p̄mū scie metha.maior ē euidēs accipiē
do li p̄ vt accipit Ari.p̄ post.capitulo de vl̄i:qđ.s.iest
tex.cō.ii. sibi scđm φ ipm ꝛ nō p aliđ.sȝ oi alij iest per ipȝ. Hec
n.est cōditio p̄mi subi cuiuslibet passionis.sȝ mi.pa.
quātū ad vtrāq̄ȝ ptē.q: passiōes meth.puta vnū bo
nū v̄uȝ vnū.ꝛ mlta act° ꝛ potētia ꝛc.nō sūt alicui° ife
rioris entis p se p̄.sed cuiuslibet inquātū ens.nā alr
nō cōuenirēt oi enti.ḡ sūt p se p̄mo passiōes entis in
q̄ȝtū ens. Istā rōnē pōdero.¶ Preterea si ens inq̄ȝtū
ens ñ ē subm̄ p̄mū scie metha.ḡ oȝ dare q̄ttuor scias
tex.cō.2. speculatias eēntialr distictas:ꝯñs ē falsū ꝛ ꝯ phȝ in
sexto huius.q ponit tm̄ tres.ergo ꝛ añs.pbatio ꝯñe
ens inq̄ȝtū ens est scibile ꝛ hȝ ꝓprias passiones de
monstrabiles de ipso vt dicet̄ infra.ergo in scia aliq̄.
non physca nec mathe.nec in ista pte.ḡ in aliq̄ alia.er
go quattuor.q: illa eēt speculatiua ꝛ nō practica. q:
speculatio entis inq̄ȝtum ens nō est directiua in aliq̄
vera praxi.vt hȝ declarari infra.6.hui°.¶ Preterea
si scia metha.ē de aliq̄ gñe determinato ꝛ nō de ente
inq̄ȝtum ens.ergo aliq̄ scia erit p̄or ꝛ supior ad istam
ꝯñs est fasum:q: tā ista improprie diceretur ab Ari.
6.hui°.ꝛ p̄ de generatione. ꝛ alibi frequēter prima
ph̄ia.q: nihil est prius.primo pbatio ꝯñe.illud gen°
determinatum de quo esset metha.hēet aliqd supi°
ad ipsum qđ hēet aliq̄ȝ passionem demonstrabilem
de ipso i alia scia.ergo eadē passio eēt demōstrabilis
đ subiecto h° scie accipiēdo p medio illđ subiectū su
peri° cuius eēt prima passio sicut hēe tres demrat đ
isochele accipiēdo p medio triāgulū qđ est subm h°
passiōis p̄mū.arguēdo in 3° figura sic. Ois triangul°
hȝ tres āgulos.aliqs triāgul° ē isochelos.ḡ isochelos
hȝ tres.Silr ēt in ꝓposito.ꝛ ita illa scia đ subđ cōsiđ
demr̄abit aliquid tanq̄ȝ conclusionē qđ accipiet̄ hic
p p̄n°.ꝛ sic simplr illa scia erit prior ꝛ supior q̄ȝ ista.
¶ Preterea maxima scia ē circa maxime scibilia s̄ȝ
Ari.h̄ i ꝓlogo.sȝ metha.ē maxia scia s̄m eūdē ibidē. ca.p̄mo.
ḡ ē circa maxie scibilia. Maxie scibilia āt dñr duplr
vl q: p̄ oiuȝ sciunt̄ sine qb° nō pñt alia sciri cuiusmo
di sunt cōissima vt ens iq̄ȝtū ens.ꝛ qcqd cōseqt̄ ens
iq̄ȝtū ens.vel dñr maxie scibilia q: sunt certissima co
gnoscibilia cuiusmodi sūt pricipia ꝛ cāe.ꝛ tāto s̄m se
certiora sūt:quāto sūt p̄ora.ex illis.n.depēdet tota cer
titudo posterioꝝ.ḡ ista scia ꝯsiderabit maxie scibilia
vtroq̄ȝ mō nō seorsū pp vnitatē scie cōseruandā.ḡ sb
aliq̄ rōne cōi.hec est rō entis inq̄ȝtū ens ꝛ nulla alia.
¶ Confirmat̄.nam istā sciam vocam° metaphysicā.
que dicit̄ a metha qđ est trās.ꝛ physis.qđ scia.q̄si trā
scendens scia q: est de trāscēdētib°.¶ Quarta cōclō
est ista.ens qđ est subm̄ metha.scie hȝ veras ꝛ ꝓpas
passiōes. Hāc oñdo sic. Ari.i q̄rto methapisice:i p̄n° tex.cō.i.
est scia q̄ speculat̄ ens iq̄ȝtū ens:ꝛ que huic insunt s̄ȝ
se.¶ P̄.ibidē caplo.3°.qđ incipit ꝛ phy.ꝛc.vult expsse tex.cō.5.
se φ ens inq̄ȝtū ens hȝ ꝓprias passiōes. vnde dicit
sic.qm̄ sicut sūt numeri ꝛ inq̄ȝtū numer° ꝓprie passio
nes vt paritas ꝛ imparitas.cōmēsuratio eq̄litas. ex
cellētia.ꝛ defectio.ꝛ hec s̄m se ꝛ ad inuicē insunt nūis.
Silr āt ꝛ i solido.ꝛ imobili ꝛ mobili ꝛ leui graui sūt
alia ꝓpria sic ꝛ enti inq̄ȝtū ens sunt q̄dā ꝓpria. ꝛ ea
sūt de qb° ph̄i ē ꝑscrutari veritatē hec Ari.qđ plani°
h̄ idē vult Ari.ꝛ cōmētator in q̄rto ꝛ alibi frequēter.
¶ P̄.qđ ē ꝑfectōis in q̄cunq̄ȝ scia:simplr nō est negā
dū in scia ꝑfectissima ꝛ nobilissima.sȝ habere ꝓpas
passiōes est ꝑfectiōis i q̄cūq̄ȝ scia.nā omnis scia rea
lis ꝯsiderat ꝓprias ꝛ reales passiōes circa subm.ḡ h̄
nō est negādū i scia methaphyce que est nobilissima.
Cōfirmat̄.nā scia ꝓprie sūpta est habit° cōclōnis de
mr̄ate.ex p̄ poste.demr̄atio āt includit ꝓpria passio tex.cō.5.
nem de subđ.q̄ modo ergo saluabit̄ metaphycā esse tex.cō.22.
verā sciam.si nō habet ꝓprias passiōes scibiles vel
demōstrabiles de subđ.¶ Sed ꝯ istā cōclusionē ar
guit̄ sic.si ens inq̄ȝtū ens ꝛ s̄m suā totā cōitatē habet
aliquā ꝓpriā passionē.sit.a.tūc sic.si ens habȝ passio
nē.a.ḡ.a.est nihil.ꝯñs est falsum.ḡ ꝛ añs.falsitas cōse
quētis.pȝ.q: nihil nō est passio āa alicuius: pbatio
ꝯñe.oē subm est ex eēntiā passionis.cū cadat in diffi
nitione ei° vt additū.vt habet̄ ex septimo methaphy
ce.sed qcqd est ex essentiā entis est nō ens.ꝛ p ꝯñs ni
hil.Seqt̄ etiā φ ens s̄m suā totā cōitatē nō p̄dicet̄ i
qd de quolȝ. Preterea.si dicas φ ens aliquo mō p̄
dicet̄ de.a.in qd.ergo.a.erit passio sui.ꝯsequēs est fal
sum:q: nihil ē passio sui.pbatio ꝯñe.qcqd ē passio
supioris ē passio iferioris.p se.sȝ nō p̄.si gens p̄dicat̄
in qd de.a.ḡ.a:ē iferi° ad ens.si ergo.a.ē passio entis es
set passio sui.ꝛ p ꝯñs esset demr̄abilis ꝓpter qd đ se
ipso p ens tanq̄ȝ p mediū q: passio q̄ est p̄.supioris ē
demr̄abilis ꝓpter qd de q̄libet iferiori p illđ supi° tā
q̄ȝ p mediū.sic hēe tres ē demr̄abile ꝓpter qd de iso
chele p triāgulū tāq̄ȝ p mediū.ḡ.a.esset simplr noti°
tā de ente q̄ȝ de seipso.ꝛ sic eēt q̄rere pp qd.a.est.a.qđ
est ꝯ phȝ septio methaphyce:caplo vltimo.q̄rere pro tex.cō.59.
pter qd ipȝ ē ipȝ:nihil ē q̄rere.¶ Preterea. Auicēna
p̄ metaphyce diē φ vnū ꝛ mlta sunt q̄si passiōes entis
sic s̄ba ꝛ quātitas sunt spēs. Tūc sic.qđ est quasi tale
nō est vere tale.sed ens habet quasi passiōes.ergo nō
habet vere passiōes.¶ Sȝ iste ratiōes nō cogūt. Ad
primā nego cōsequentiā.q: a.nō esset simpliciter ni
hil.ad pbationē cū dr̄ φ omne subiectū est extra eēn
tiā passiōis.si p esse extra essentiā intelligis esse extra
cōceptum

ɔceptū formalē alicui⁹ sic ɔcedo. nā subiectū distiguitur formalr a sua ppria passiōe. ꝛ sic cadit in ei⁹ diffinitiōe vt additū. si aūt p eēr eēntiā itelligis distictionē realem q̄ ē inter rem ꝛ rē. sic nego. nā ppa passio nō distinguit a subiecto realr. ꝛ p ɔsequēs a. est ens realr. ꝛ nō nihil. nō tamē est ens formaliter. Est enim dare mediū inter ens formalr ꝛ nihil. s. aliquid qđ nec est h nec illđ. tn̄ iter ens realr ꝛ nihil nō est dare mediū. Qđ addit. ꝙ tūc ens scđʒ suā totā cōitatē nō pdicat in qd de oib⁹. nō hēo p incōueniēti. imo pronecio. qꝛ ipossibile est ens pdicari de vltimis differētijs vel de ppijs passiōib⁹ vl' de suis ppijs ɔtrahētib⁹ quib⁹ ɔbit ad ens creatū vel increatū. sic ostendā deo dāte in q̄rto metha. ¶ Ad 2m nego suppositūʒ. ꝙ ens aliquo mō pdicet in qd de. a. ꝛ p ɔñs tot⁹ pcessus rōnis nullus est qꝛ ruinoso ꝛ falso initit fundamēto. Ad auice. dico ꝙ v'ba sua sunt ista. ex ɔsequētib⁹ ens inquātum ens q̄dā sunt ei q̄si spēs. vt substantia. quātitas q̄litas. ꝛ q̄dā sūt ei vt accñtalia. ppa vt vnū ꝛ m̄lta. potētia ꝛ act⁹ ꝛc̄. h ille. pʒ ꝙ n̄ dic̄ q̄si passiones. Sʒ dato ꝙ diceret q̄si ad formā rōnis dico ꝙ ly q̄si nō semp est additio distrahēs. imo aliqñ est distractiua. aliquādo ɔfirmatiua. Exēplū p̄mi eccli. 24. Ego q̄si vitis fructificaui. ꝛc̄. ly quasi dicit silitudinē nō ppietatē. ꝛ iō quodaʒ mō distrahit. Exēplū scđi Joānis p̄. Uidim⁹ gloriā ei⁹ gloriā q̄si vnigeniti a pře.
(illi⁹ qui est v'e vnigenit⁹ patris. sic i pposito ens hʒ quasi passiones idest ens hʒ v'as passiones. stat ergo ɔclusio. ¶ Quinta ɔclusio sit ista. ens qđ est subm p̄mum metha. hʒ v'as ꝛ pprias passiōes demr̄abiles de ipo. Hāc oñdo sic. s̄ʒ phʒ in ꝓlogo meth. sapiētia ē certissima scia. certior āt est scia ppter qd q̄ʒ qꝛ. prio
capi. p̄mo. poste. g̃ methaphyca q̄ ē ppe sapia ex ꝓlogo metha physice ē scia pp qd. sʒ ois scia pp qd demr̄at passionē de sbo. et demr̄atiōe potissima vt pʒ. ¶ P̄. vt. s. arguit. qđ est pfectiōis in q̄libet scia nō est negandū
tex. cō. 43. in scia pfectissima. sʒ pfectiōis ē in q̄cūq3 scia ꝙ d'mōstret pprias passiones de subiecto: qꝛ s̄m Arist. p̄ poste. vna scia. ē vni⁹ gn̄is subiecti ptes ꝛ passiōes ei⁹ cōsiderās. g̃ h nō ē negādū i scia nobilissima. Cōfirmatur: qꝛ scia est habit⁹ ɔclonis demr̄ate. ex p̄mo poste.
tex. cō. 5. ɔ autē demōstratiōis cōtinet passionē demōstrataʒ de sbo. Uñ m̄lti videñt vilificare methaphysicā q negāt eā posse d'mr̄are. maxie cū ipsa ɔsiderat pria p̄n⁹ demr̄atiōis qb⁹ vtunt alie scie demōstrātes. vt pʒ ex q̄rto ꝛ sexto methaphyce. ¶ Sʒ ɔ istā cōclusionē arguit. nā i d'mr̄atōe potissima oʒ sumi p medio aliqd mediās iter subʒ ꝛ passionē. sʒ iter ens ꝛ suā passiōeʒ nō cadit mediū. g̃ de ente nō pōt aliqd demonstrari demr̄atiōe potissima. ꝓbo minorē. iter subm cui⁹ cōceptus est simpl'r simplex ꝛ suā passionē. nō pt eē aliqđ mediū. sʒ ɔcept⁹ entis ē simpl'r simplex. g̃ ꝛc̄. ꝓbatio mioris p silli. nā illđ mediū aut eēt diffō passionis. aut diffō subi. aut m̄xtū ex diffōne h⁹ ꝛ illi⁹ sʒ subiectū ꝛ passio q̄ hēnt cōceptū simpl'r simplicē cuiʒ sunt ens ꝛ sua passio: n̄ possūt diffiniri: ergo iter ens ꝛ suā
tex. cō. 5. ppriā passionē nullū demr̄atiuū mediū pōt assumi.
¶ P̄. ois demōstratio ē ex p̄ncipijs ppriis. ex p̄mo poste. Uñ in demōstratiōe potissima vnū tm̄ mediū est ad vnā ɔclonē. augent eni ɔclusiōes vel demr̄ationes nō per media. sed i post assumēdo. ex p̄ post.
tex. cō. 29. sʒ q̄cūq3 ɔsiderata a metha. sunt cōia ꝛ nō ppa. ergo ꝛc̄. ¶ P̄. nullū subiectū est in potentia cōtradictiōis ad suas passiōes demr̄abiles de ipo. sʒ ens est in potētia ɔtradictionis ad ea que ponunt passiōes d'mōstrabiles de ente. g̃ illa que ponūt passiōes entis n̄ sūt passiones entis demr̄abiles de ipso. maior pʒ. qꝛ alr passio cōtingēter iesset sbo. ꝛ p ɔñs non esset demōstrabilis nec scibilis de sbo. minor ꝓbat iductiue. p̄ i passionib⁹ disiūctis. puta act⁹ ꝛ potētia. cā ꝛ cātū cōtigēs vel necessariū ꝛc̄. Nā potētia icludit negationē act⁹ ꝛ ecōuerso. g̃ si ens est i actu vel potētia pōt esse i actu ꝛ nō i actu. potētia ꝛ nō po⁹. ¶ 2⁰ oñdo i passionib⁹ vnicis. puta i vno. vnū. n. dr̄ vno mō vnū ɔtinuitate. ex. 5. meth. c. p̄. Cōtinuū aūt oē est diuisibile ꝛ pt fieri plā. ꝛ p ɔñs nō vnū. ergo vnū ꝛ non vnū. ¶ Preterea. Nulla passio demr̄abilis de subiecto pdicat in qd de subo nec de aliq̄ cōtento sub subiecto. pʒ. sʒ aliqd qđ pōit passio demōstrabilis de ente: puta vnū pdicat in qd de cōtētis sb ente. g̃ ꝛc̄. ꝓbatio mioris. 4. metha. capitulo. 2. i fine dic̄ Ari. ꝙ sicut ens pdicat eādē nām ꝛ nō aliā de quāto ꝛ quali ꝛc̄. ita ꝛ vnū de his de qb⁹ pdicat: sʒ ens ita pdicat nāʒ decē pdicamētoꝝ ꝙ pdicat de eis i qd. g̃ ꝛ vnū de his de qb⁹ pdicat. si silitudo Ari. valet. Et nota ꝙ iste que vltime rōes cōq3 vel magis ɔcludūt ɔtra q̄rtā cōclonē sic cōtra q̄ntā vt pʒ itueñti. ¶ Sʒ iste rōes nō cogūt. ¶ Ad p̄mū nō eēt scīēti artē demr̄andi cū dr̄ ꝙ i demr̄atione potissima oʒ sumi ꝛc̄. cōcedo maiorē: sʒ mior ē falsa. Ad probatiōeʒ ē dicēdū ꝙ diffō ē duplex. q̄dā dicēs qd ē. q̄dā pp qd ē mediū āt demr̄atōis nō ē diffō dicēs qd est simpl'r. sʒ diffō dicēs pp qd. Ad ppositū licet ens ꝛ passiōes entis pt sumi diffō dicēs pp qd ipsi⁹ passiōis. nō obstāte ꝙ passio hēat ɔceptū simpl'r simplicē. Ad c⁹ euidētiā notādū ē ꝙ sbʒ hñs plēs passiones sic se hʒ respectu eaꝝ ꝙ ipe passiōes fluūt ab ipo sbo s̄ʒ ordinē quēdā nālē qꝛ vna mediāte alia. ita ꝙ prior passio ē cā pp qd iherētie scđe. ꝛ pt sumi p medio ad demr̄andū scđaʒ de subo. Exēplū. hēe āgulū extrīsecū eq̄pollētē duob⁹ rectis itrīsecis oppositis. ꝛ hēe tres angulos eq̄les duob⁹ rectis. sunt due passiones triāguli hñtes se ad triangulū s̄m ordinē nālē. qꝛ vna iest mediante altera. ꝛ vna pt sumi p medio ad ꝓbandum aliam demōstratiue. Nam p hēe angulū extrinsecū ꝓbat triangul⁹ hēe tres. Sʒ nūqd hēe āgulū extrinsecū ē diffinitio hēe tres: est vtiq3 diffinitio ei⁹. nō dicēs qd sʒ pp qd. Nam diffinitio dicens pp qd est medium demōstrationis. ꝛ isto mō omnis tex. cō. p̄mi.
cā ē dicēs pp qd effect⁹: vñ Aristo. 2. poste. iuxta principiū. ait idem est mediū ꝛ cā ꝛ ibidē iuxta medium. tex. cō. ii.
libri. oñdit quomodo p omnes cās cōtingit demonstrare. ¶ Item. 7. huius capitulo vltimo ostendens tex. cō. 59.
Aristoteles. ꝙ questio pp quid semper querit aliquid de aliquo. dicit. sic palam igit ꝙ querit causam. hoc āt ē ꝙ qd erat esse vt ē dicere logice quod i q̄busdā; qdem est c⁹ cā. i. finis. vt forsan in domo aut lecto i q̄busdā v'o quod mouit p̄mū. i. cā efficiēs. Uñ expsse dic̄ ꝙ logice loquēdo cā eē etiaʒ extrīsece ptinēt ad ꝙ qd est rei. ꝛ p ɔñs ꝙ q̄libʒ cā possit eē mediū demr̄atiōis. sumēdo ꝙ qd p pp qd. ¶ Ad ppositū cū entis sint plēs passiōes nō oʒ q̄rere diffinitionē qd ē ad ꝓbādū passionē d' ente vt arguit rō. sʒ suffic̄ diffinitio pp qd. hec āt ē vna passio respcū alteri⁹. s. pōr respcū posterioꝝ. Sic. n. diffō vel rō q. s. primi termini. i. pas tex. cō. 26.
siōis ē mediū demr̄ationis: vt dicitur. 2. poste. quod itelligēdū est de oi demonstratione potissima demōstrante passionē de subo excepta pria passione q̄ vel n̄ est demr̄abilis vel demr̄at de sbo p diffinitionem sbi. passiones ergo entis: habent quendā ordinem: ad eē: ꝛ vna potest sumi p medio ad demonstrāduʒ aliā esto ꝙ ens: ꝛ ppria passio q̄libʒ entis sit idiffinibilis diffōne dicente qd est qꝛ cōcept⁹ simpliciter simplex nō est diffinibilis. vt pʒ p Ari. 9. meth. cōtra pla tex. cō. 2.
tonē. ¶ Sʒ hic ē vnū dubiū q̄ passio sit pōr ꝛ q̄ po-

sterioꝛ i passiōīb⁹ entis vt sic vna possit aliā dēm̄rare.
℄ R̄n̄. saluo melioꝛi iudicio qcqd sit de alijs passiōi b⁹ q꞉ nimis plixū ⁊ difficile eēt videꝛ h̄ de omnibus passionib⁹ entis꞉ tñ videt̄ ꝙ vnū sit simplr̄ p̄ma passio entis꞉ tū q꞉ de ea sp̄ealiter pbat Ari. ꝙ signat ean
t.c.3. dē nām cū ente 4°. metha. capitulo s̄cdo. ⁊ ibidē dicit ꝙ eedē sūt ptes entis ⁊ vni⁹ tū q꞉ l. xi. methaph. caplo tertio dr̄ ꝙ nihil differt oīa entia reducē ad ens ⁊ ad vnū cū idē significēt cōuertibiliter. vn̄ ibi vr̄ q̄ꝫ sit loq uniformiter ꝺ ente ⁊ vno. Post vnū vr̄ eē. 2⁹ ver̄ 3ᵘ āt bonū. N̄ā rō v̄itatis꞉ vr̄ eē prioꝛ ex nā rei rōne bōitatꝭ sicut itellect⁹ naturalr̄ est prioꝛ voluntate. sic p̄t dici ꝺ alijs passionibus ꝯsequēter qḋ subtilioꝛi doctori re liquo. qḋ si ita ē ip̄ꝫ vnū p̄t sumi p medio ad pbādū ⁊ dēm̄randū ens eē ver̄. ⁊ ver̄ ad pbādū ens eē bōuꝫ ⁊ sic de alijs. Ip̄ꝫ āt vnū remāet idem̄rabile de ente꞉ vel pp defectū medij. vel q꞉ ip̄ꝫ iesse enti est p se notū vel ppter vtrūqꝫ. ℄ Ad 2ᵐ dico ꝙ ꝓp̄ietas medij ꝺ m̄ratōis est respectu ꝯclusiōis dem̄rande. vt vni⁹ cō clonis sit tm̄ vnū mediū. sꝫ aliqd eē ꝓp̄iū vni ⁊ cōe pluri b⁹ alijs f̄m aliā rōnē nō repugnat. ꝯsiderata ḡ a metha. sunt ꝓp̄ia sibi ⁊ cōia alijs sciētijs ꝓportio nabiliter cuilibet. ℄ Ad 3ᵐ cū dr̄ nullum subm̄ est in potentia ꝯ̄dictiōis ⁊c. dicit̄ ad maioꝛē ꝙ vera est lo quendo de passionib⁹ vnitis ⁊ non disiūctis ⁊ sic mi. est falsa. Cōtra q꞉ passio disiūcta vl̄ est vna vel due. si est vna. ḡ necessario inest enti ⁊ cuilibet enti inferioꝛi. ḡ oē ens vel est in actu vel i potentia cā vel causatuꝫ ꝯtigens vel necessariū. ⁊ sic nullū ens esset alter̄ de terminate. qḋ est absurdū. Si sunt due. idē qḋ p̄ꝰ im mo absurdi⁹ sequit̄ ꝙ cū quelibet passio supioꝛis sit passio inferioꝛis qḋlibet ens eē nō solū eēt ꝯtingens vel necessariū sub disiūctione immo determinate qḋ libet ens esset necessariū ⁊ quodlibet contingens sil. ℄ Dices ꝙ passiones disiūcte non sunt ꝓp̄ie passio nes illi⁹ cōis cui⁹ assignant̄ sꝫ ꝓp̄ie iferioꝛis. Exēplū par ⁊ ipar dicunt̄ passiōes nūi. nō tñ sūt ꝓp̄ie passio nes ipsius numeri i cōi. q꞉ null⁹ numer⁹ ē q sil sit par ⁊ ipar. sꝫ sūt passiōes disiūcte ⁊ scoꝛsū iferior̄ nume ror̄. Silr̄ i ꝓposito i passiōib⁹ disiūctis ipsius entis. ℄ Cōtra. oīs talis ꝓp̄a passio hꝫ aliqḋ s̄bꝫ cui iest p se
t.c.ll. p̄ sic ꝙ nō iest illi f̄m rōeꝫ alteri⁹ sꝫ oī alij p rōnem ei⁹ ex p̄ post. sed passio disiūcta siue pōat̄ vna siue due n̄ hꝫ aliqḋ tale p̄mū subm̄ nisi ip̄ꝫ cōe. q꞉ nlli alteri con uertibilr̄ inest. pꝫ ḡ ꝙ illud cōe ē ei⁹ subm̄ p̄mū. ⁊ tūc idē est qḋ p̄ꝰ. ℄ Alr̄ ḡ dicendū est ꝙ passio disiūcta realr̄ vel quātū ad illud qḋ signat est vnica. q꞉ enim il la passio vnica ē ignota nob̄ nō possumus eā noīare vno noīe. sꝫ circūloqmur eā p aliq̄ duo noīa disiūcta eo mō q̄ loqt̄ Ari. 10. metaphyce. de medio ꝯ̄rior̄ in
t.c.19. noiato꞉ ꝙ circūloqmur p abnegatiōeꝫ vtriusqꝫ vt ꝙ nec ē bonū neqꝫ malū. Dico ḡ ꝙ p cōtigēs ⁊ necīū cir cūloqmur vnā passionē q̄ sit. a. ⁊ ad. a. nō se hꝫ ens in po⁹ ꝯ̄dictiōis. imo necīo oē ens ē. a. silr̄ ꝺ alijs. Si ar guas. ḡ oē ens ē necīū vl̄ ꝯtigēs sil. Dico ꝙ si h̄ duo i telligis ip̄ꝫ. a. ꝯcedo alr̄ nō. ⁊ sic nihil mali seqt̄ nō tñ oē ens est cōtigens vel necīū. accipiendo necīū ⁊ cōti gens f̄ꝫ ꝓp̄iū signatū. ℄ Ad aliud qḋ addit̄ ꝙ ideꝫ ens puta ꝯtinuū aliqn̄ est vnū aliqn̄ mlta ⁊ n̄ vnū. Di co ꝙ vnū accipit̄ duplr̄. vno mō simplr̄. alio mō f̄ꝫ qd. p̄ mō ē passio vnica nec oppōit̄ mltitudi꞉ imo ipa mltitudo ē aliq̄ mō vna sic ⁊ ens. 2°. mō ē passio disiū cta ⁊ oppōit̄ mltitudini. mltitudo. n. ꝯpata ad vnū n̄ ē vnū simplr̄. Pmo mō ens n̄ ē i po⁹ ꝯ̄dictōis. pꝫ. 2° mō dicēdū est sic dictū ē de alijs passiōib⁹ disiūctis. ℄ Ad 4ᵐ dicēdū ꝙ silis silitudo n̄ currit q̄tuoꝛ pedi b⁹ ver̄ qdē ē ꝙ sic ens signat eādē nāꝫ realr̄ cū qlꝫ ꝺ q̄ p̄dicat̄. sic ⁊ vnū q꞉ vnū cū sit ꝓp̄a passio enti n̄ differt realr̄ a q̄cūqꝫ ente. sꝫ ē dissile. q꞉ ens ē idē formalr̄ cuili bꝫ iferioꝛi de q̄ p̄dicat̄. ⁊ iō p̄dicat̄ i qd. nō sic vnū. iō nō p̄dicat̄ in qd sꝫ i q̄le. ⁊ denoīatiue꞉ sic passio ꝺ s̄bo. passio enti ⁊ si sit idem realr̄ cū subiecto꞉ tñ est sibi nōe idem formaliter. vt dicet̄ plixius. 4. huius.

Ad argumēta p̄ncipalia in opposi tū facta Ad q̄ōēꝫ ma ioꝛē ꝯcedo ꝙ vni⁹ scie real̄ est vnū s̄bm reale꞉ sꝫ nego mioꝛē. q꞉ ens vt ē cōe deo ⁊ creature dic̄ vnū ꝯceptū realē. vt pbatū ē. ĩ. ꝯclone 2ᵃ. Ad pbationē dico꞉ ꝙ de⁹ ⁊ creatura sit seip̄is toti distīcta i realitate. sꝫ n̄ i cō ceptu reali. sꝫ q̄ mō h̄ ē possibile sciēdū ē. ℄ Sciēduꝫ ad h⁹ euidētiā ꝙ qn̄ itelligit̄ aliq̄ realitas cū mō suo itrīseco iste ꝯcept⁹ n̄ ē ita simplr̄ simplex꞉ qn possit cō cipi illa realitas absqꝫ mō isto. sꝫ tūc ē ꝯcept⁹ ip̄fect⁹ illi⁹ rei p̄t ēt cōcipi s̄b isto mō ⁊ tūc ē cōcept⁹ p̄fect⁹ ⁊ adeq̄t⁹ illi rei. Exēplū. si eēt albedo i tertio gradu iten siōis. posito ēt ꝙ eēt oīno simplex i re꞉ posset tñ ꝯcipi s̄b rōe albedis tāte. ⁊ tūc p̄fecte ꝯciperet̄ ꝯceptu adeq̄ to ip̄i rei vl̄ posset ꝯcipi p̄cise s̄b rōe albedis. ⁊ tūc cō ciperet̄ ꝯceptu ip̄fecto ⁊ deficiēte a p̄fectiōe rei. Cōce pt⁹ āt iste ip̄fect⁹ posset eē cōis albedini isti ⁊ alij. cō cept⁹ āt p̄fect⁹ eēt ꝓp̄i⁹. reqrit̄ ḡ distictio inter illō a q̄ accipit̄ ꝯcept⁹ cōis. ⁊ illō a q̄ accipit̄ ꝯcept⁹ ꝓp̄i⁹ n̄ vt distīctio realitatꝭ ⁊ realitatꝭ sed vt distīctio realitatis ⁊ modi itrīseci eiusdē realitatꝭ. q̄ distinctio sufficit ad habēdū cōceptū p̄fectū vel ip̄fectū de eodē. quor̄ ip̄ fect⁹ sit cōis ⁊ p̄fectus sit propri⁹. ℄ Ad ꝓpositū. ꝯce pt⁹ entis cōis deo ⁊ creature ꝺscēdit i ꝯceptū dei꞉ ⁊ creature nō p aliā ⁊ aliā realitatē. sed p modos itrīse cos alteri⁹ ⁊ alteri⁹ realitatis. s. p finitū ⁊ infinitū. ita ꝙ sic ꝯcept⁹ albedis abstrahit a tāto vel tāto gradu albedis꞉ ⁊ est ꝯcept⁹ ip̄fectus ⁊ iadeq̄tus huic ⁊ illi al bedini. ita qdē ꝯceptus entis respectu dei ⁊ creature. Deus ergo ⁊ creatura sunt se totis distīcta in realita te ⁊ in ꝯceptu reali p̄fecto ⁊ adeq̄to realitati cuicūqꝫ sꝫ h̄ nō obstāte cōueniunt in aliq̄ cōceptu reali ip̄erfe cto ⁊ iadeq̄to realitati. cuiusmodi ē cōceptus entis q vt sic abstrahit ab oī mō itrīseco realitatis dei ⁊ crea ture. q sunt finitū ⁊ infinitū. Vn̄ cōceptus entis for malr̄ nō est finitus nec infinit⁹ positiue. sed cōis vtris qꝫ abstrahēs ab vtroqꝫ. ℄ Ad f̄ꝫ cū dicit̄ ꝙ illō quo scia foꝛalr̄ distiguit̄ ⁊c. dico ꝙ ista maioꝛ nō est vlr̄ ꝟa. ℄ Ad cuius euidētiā sunt duo notāda. ℄ Pri mū est. ꝙ scia nō solū videt̄ eē circa aliqd tanq̄ꝫ circa subiectū p̄ncipalr̄ cōsideratū. sꝫ ēt circa cās subiecti. Exemplū in phyca tractat̄ de natura. quāuis nullus ponat naturā esse subm̄ illi⁹ scie. sed aliqd cui⁹ natura est p̄ncipiū. Silr̄ in libro de aīa tractat̄ de diffōe aīe ⁊ passionib⁹ ⁊ ptib⁹ eius. q̄uis subm̄ illi⁹ scie ponat̄ coꝛp⁹ aīatū. cui⁹ aīa est p̄ncipiū. ⁊ sic de multis alijs. Cōsilr̄ ēt i ꝓposito. nā circa cās altissimas ē ꝯsidera tio h⁹ scie. cuiusmodi sunt s̄be imāles. nō tāq̄ꝫ circa s̄bꝫ p̄ncipale꞉ sꝫ tanq̄ꝫ circa p̄nᵃ s̄bi. nā in p̄ncipio sexti h⁹ t.c.l.
dr̄. ꝙ p̄ncipia ⁊ cāe q̄runt̄ entiū iq̄ꝫtū entia sunt. s. tā quā p̄nᵃ s̄be. Vn̄ in p̄ncipio q̄rti metha. ondit Arist. hāc sciaꝫ eē circa ens. ex eo ꝙ ē circa p̄mas cās꞉ q꞉ il le cāe sūt cāe f̄ꝫ se effect⁹ p̄mi. qḋ ē ens iq̄ꝫtū ens. Iō ꝯcedit̄ ꝙ p̄ie cāe cānt ētitatē in effectu. Alie autē cāe s̄cōe cānt determiatā ētitatē vl̄ realitatē entꝭ. ꝯsiderat ḡ metb. cās altissimas꞉ vt p̄nᵃ sui s̄bi vl̄ ēt alr̄ ꝯsiderat. eas vt pricipalioꝛes ptes sui s̄bi nā sꝫ nobilissima en tia. ℄ 2° ē noᵐ ꝙ s̄be imāles imobiles n̄ ptinēt ad ꝯsi deratōeꝫ alic⁹ scie p̄ticlarꝭ nob̄ note ex puris nālib⁹. n̄ nāl̄ q꞉ n̄ sꝫ mobilia nō mathe. q꞉ nō sūt q̄ꝫta. sꝫ ear̄ ꝯsi deratio ptiet ad aliquā sciaꝫ supioꝛē꞉ cui⁹ cōsideratio

abstrahit

abstrabit a motu ꝛ q̄to hec aūt est metb. Unde i ista
scia nō solū ꝯsideranť táqȝ cāe sui sbi sȝ tanqȝ pncipa
les ptes sbi. q̄ ꝑȝ eē sūt abstracte illa abstractiōe q̄ ꝓ
pa est huic scie. q̄ abstractio ꝑm ꝯsiderationē vł rōnē
ꝯpetit alijs ꝯsideratꝫ i hac scia. Quicqd. n. ꝯsiderať h:
ꝯsiderať ñ iqȝtū q̄ȝ tū: aut iqȝtū mobile. Et iō qòlibȝ:
h ꝯsideratū abstrabit ꝑȝ ꝯsideratiōeȝ ꝛ a q̄ȝto ꝛ a mo
tu. ꝛ ꝑ ꝯñs pcipue ꝯsideranť h illa q̄ ꝑm eē abstrabūt
ab vtroqȝ. h ꝰ sſ sbe sepate. ñ q ꝯsideranť sb rōe q̄ ta-
tex.cō.2. les sube. sȝ sp sb rōe entis ꝯsiderat metb. qcqd ꝯside
rat. Tūc ad rōnē ꝛ auctoritatē pbi. sexto metb. de di
tex.cō.41. stictōe scie specłatie dicēdū q ꝑm Ari. ꝓ poste. caplo
illo. Certior āt scia. altera āt scia est ab altera q̄rūcūqȝ
pnª neqȝ ex eisdē: neqȝ ex alterutris sť. Distiguūtur igi
scie nō solū penes diuersa sba. sȝ ēt penes pncipia di
uersa. ꝛ forsā h distictio p pnª ē por ꝛ eēntialior q̄ȝ illa
q̄ est p sba. q̄ȝqȝ p sba aliqñ fiat distictio. vt pbat illa
tex.cō.38. auctas tertij de aīa. Secanť. ꝛc. Sic igiť itelligi pt il-
la distictio vel diuisio sciaꝝ specłatiaꝝ. 6. metb. Qꝛ lȝ
duaꝝ. s. phyce ꝛ mathe. ponāť ibi subcta distiguētia
vł forte pnª tñ hꝰ scie ponunť ibi pnª: nō suba p q̄ ab
alijs distiguiť. Alr pt dici iuxª 2ᵐ notabile q ista scia
ꝯsiderat oīa illa q̄ alie scie pticulares ꝯsiderāt lȝ sub
rōe cōiori ꝛ magis abstracta. Aliq̄ tñ ꝯsiderat metb.
qbꝰ ꝯuenit tāta abstractio i eēndo: q̄ȝ ta nō cōuēit cō
sideratꝫ i alijs scijs. ꝛ iō qñ distiguiť h scia ab alijs: cō
ueniēter h fit p illa ꝯsiderabilia i qbꝰ ñ ꝯuēit cū alijs
sciētis. sȝ i qbꝰ distiguiť. vñ h scia ē circa sepabilia. ꝛ i
mobilia. ñ táqȝ circa sba: sȝ táqȝ circa pncipales ptes
subi. q̄ nō pticipāt rōnē subi alicuiꝰ alteriꝰ scie. Per
idē respōdeť ad aliā partē minoris de denoīatiōe. hec
eni scia pt dici theologia nō a subiecto. sȝ a cā. sic nā
lis scia dř a nā: q̄ nō ē subiectū illiꝰ scie. sed pncipiū il
liꝰ subi: pȝ ğ ex pdictis q illa maior nō est vł ꝯa. licȝ
aliqñ sit ꝯa. ¶ Ad cōfirmationē q ista scia dř diuia.
dř vt pñꝰ. ¶ Ad tertiā nego ꝯñam. ad ꝓbationem
dico q aliqd eē pfectiꝰ pt eē duplr vł pmissiue vł po
sitiue. p mō. q̄ȝto vlius: tāto pfectiꝰ scdo mō. oē iferiꝰ
est pfectiꝰ suo supiori. qꝛ ēt icludit aliqd positie q ad
dit supra supiꝰ. Exēplū aīal ē pfectiꝰ musca permissi
ue: ꝑ tāto qꝛ aīal pōt eē in aliq̄ pfectiori q̄ȝ musca. pu
ta in hoīe. sȝ musca ē pfectior aīali positiue. inq̄ȝtū in
cludit aīal ꝛ aliqd aliō qō addit supra aīal. Ad ꝓpo-
situ. notitia subi i scia ē pfectior pmissiue ꝛ ꝯtualr.
nō aūt oȝ q sit pfectior positiue. pfectior. n. ē cognitio
q̄ sciť q pmū ens intelligit p essentiā suā qō ꝓbatur
tex.cō.10. duodecimo metha. q̄ȝ scire q ens inq̄ȝtū ens est vnū.
Cū ğ ait Ari. decimo. ethicoꝝ. q in actu methaphica
li ꝯsistit felicitas: h hȝ ꝯitatē p q̄ȝto sube imāles sūt
de ꝯsideratiōe metha. mō pexposito in q̄ꝝ cōtēplatio
ne ꝯsistit felicitas nālis ꝑȝ ipȝ. h. n. est pfectior notitia
positie q̄ȝ notitia entis iqȝtū ens. nō obstāte q illa sit
pfectior ꝯtualr ꝛ pmissiue. ¶ Cōtra. oē ꝯtualr cōtē
tiuū aliꝰ ē pfectiꝰ eo ēt positiue. sȝ notitia subi cōtiet
ꝯtualr oēȝ aliā notitiā i illa scia. ğ ꝛc. Rñdeo ꝯtiere
ꝯtualr aliqd pt eē duplr. vel ꝯtualr actualr. vel ꝯtua
liter potētialr pma cōtinētia arguit maiorē pfectio-
nē positiue. 2ª solū pmissiue sic ē i ꝓposito. maxime
de vna scia vnitate generis primi vł remoti. de qua
dicetť i sexto huiꝰ. ¶ Ad q̄rtū cū arguiť q si sic, tunc
methaphysica oēs alias sbalternaret sibi. nego ꝯñaȝ
ad ꝓbationē dico q ꝓcedit ab isufficiēti. nā ad sciaȝ
subalternatā nō suffic. hře subm sub subo. sȝ pła alia
regrunť. iter q̄ est vnū. q. s. subȝ scie subalternate ad-
dat aliq̄ȝ drīā accñtalē. ō. subm scie subalternātis. q̄
mō se hȝ musica ad arismeticā. ꝛ pspectia ad geome-
triā ñ sic i ꝓposito. Uñ caueāt illi q ens mobile po-
nūt sbȝ scie nālis. qm̄ ñ poterit euadē qn scia nālis su
balterneť methaphyce. cū mobilitas sit q̄si drīa accñ
talis. ¶ Ad q̄ntū cū dř q ō subo oȝ scire si ē. ꝛ qd ē. ꝛc.
ꝯcedo. sed minor ē falsa. Ad pmā ꝓbationē cū dř q
ens nō ē vniuocū. dico q falsū ē. vt hȝ declarari q̄rto
hꝰ. ꝛ ibidē diceť ad porphyriū. entia. n. ꝛ si equocanť
realr ꝛ phyce loq̄ndo. nō tñ equocanť i ꝯceptu entis
logice ꝛ metb. loquēdo. Ad scdaȝ ꝓbationē cū dř: q
ens nō hȝ qd. cū sit cōissimū ꝛ trāscēdēs. dico q h cō
cludit gñalr ꝛ eq̄lr de oī gñalissimo. qꝛ nullū gñalis
simū hȝ qditatē ꝓpe dictā. ꝛ tñ qòlibȝ hȝ qd qꝛ alias
nō pdicať i qd. de aliq̄. vñ ꝓpō ista ē isufficiēs. s. q si
nō hȝ diffinitionē ꝓpe dictā. ğ nō hȝ qd. ñ. n. seqť nisi
de qditate spēi cª ē ꝓpe diffō. lȝ ğ ens nō hēat qd qō
exꝓmiť p diffinitionē sic arguit ꝓbatio illa. tñ hēt qd
eo mō q̄ hēt eēntiā. oȝ. n. in diffinitōibꝰ deuenire ad
aliq̄ simplr idiffinibilia. qꝛ nō ē ꝓcessus i ifinitū i rō
nibꝰ ꝑȝ phȝ. 2º. metb. ¶ Ad sextū dř q ens hēt ꝓpas tex.cō.10.
passiōes dm̄rabiles de ipō. vt pȝ ex. 4º. ꝛ. 5º. ꝯcloni
bꝰ. Ad pmā ꝓbatōeȝ cū dř q passio differt eēntialr
a subo dico q falsū est. nisi p h eēntialr itelligas ideȝ
q foīalr. Subȝ. n. ꝛ passio sūt idē eēntialr ꝛ realr. lȝ
hēant nō idētitatē foīalē: vt diceť q̄rto hꝰ. Ad scdaȝ
rōeȝ ꝯcedo q passiōes entis pdicanť denoīatiue de
ente. ꝛ ens de passiōibꝰ nō nisi p accñs. ꝛ cū dř q ens
pdicaťi qd de q̄lȝ. dico q falsū est. vt iā dixi in corpe
q̄ōnis. ¶ Ad septimū cū dř q ens inq̄ȝtū ens ñ hēt
pncipia. dicēdū q pncipia subi pñt itelligi i duplici
gñe. vel cōplexa. vł i: ꝯplexa ꝛ vtroqȝ mō ens hȝ pnci
pia. nam principia icomplexa entis inquantum ens
sunt pme cāe. s. sbe imāles. nā ipe sunt cāe pmi effectꝰ
q̄ est rei entitas. Hȝ etiā pncipia cōplexa. i. pncipia ꝓ
prietatū p q̄ sue ꝓprietates sibi iherēt. qꝛ de ipō pōt
eē demřatio pp qd: vt iā ꝓpōsituȝ est. ¶ Tūc ad ꝓba
tiōes. cū dř q enie nihil est prius. principiū aūt est ꝓ
us principiato. dico q si sit sermo de pncipio incom
plexo: ens cōe vt sic nō habet principiū. qꝛ cū sit cōe
cāe ꝛ causato abstrahit ab vtroqȝ: ꝛ neutrū includit
in sua quiditatiua ratiōe. sed bene ens habet pnᵐ vt
ꝯseruať in suis iferioribꝰ. nā plura sunt entia qbꝰ cō
uenit principiū habere ꝛ esse principiata. ꝛ h mō ens
hȝ aliqd ꝓprius se. Si sit sermo ō pncipio ꝯplexo cō
cedo q tale pnᵐ nō est prius ente. sed ꝓprietate entis
cªest principiū. vt pdictū est. Ad scdaȝ ꝓbationē q. s.
tūc oē ens habēt principiū vel principia. si entis iq̄ȝ
tū ens eēnt principia. Rñdeo si loq̄mur de pnº incō
plexo. sic dico q ens inq̄ȝtū ens hȝ principia. accipiē
do ly inq̄ȝtū specificatiue: ꝛ nō reduplicatiue. ꝛ tūc ē
sensus. entis inq̄ȝtū ens. idest entis ꝑȝ suā entitatē. sic
dicimꝰ hō inq̄ȝtū albus vř. idest ꝑm suaȝ albedinē. ꝛ
tūc cū inferť. ğ qòlibet ens habet principiū. negāda ē
ꝯseq̄ntia. qꝛ ꝯsequētia nō valet ab inq̄ȝtū ad vniuer-
sale. nisi quādo inquātū teneť reduplicatiue eo mō q̄
loquiť Ari. ꝓ prioꝝ. vt allegatū est de iusticia. Si ꝯo
loq̄mur de principio cōplexo que sunt ꝓpōnes ime-
diate ad ꝓbādū passiones de subo. sic dico q entis i
q̄ȝtū ens sunt pnª. Et accipiēdo ly inq̄ȝtū reduplicati
ue. ꝛ sic: omne ens hȝ principiū. qꝛ passiones entis sť
dem̄rabiles de quolibet ente p principia ꝯplexa. naȝ
oīs passio supioris est passio inferioris. cuiuslȝ psr. lȝ
nō p se primo. ergo patet q argumētū accipit mino
rem falsam. ¶ Notādū āt ad euidētiā pdictoꝝ q ly
inq̄ȝtū ꝛ q̄libet alia dictio reduplicatiua: dupliciter
accipiť. aliquādo specificatiue ꝛ aliuādo reduplicati
ue. Reduplicatiue accipiť quādo denotat illō cui in
iūgiť esse formalem cām precisam ꝛ ꝓpriā inherētie
pdicati ad subm. Exemplū. homo inquantū homo

est risibilis.h.n.ly iqztũ denotat ꝙ homo q ſeqtur i̇mediate ly inqztũ.τ cui ꝯiungit ly inqztũ est cã ꝑcisa ꝓpria τ foꝛalis q̃re risibilitas i̇est subo qd̓ est hõ. nã risibilitas i̇est hoi ƀʒ ꝓpriã rõnẽ hũanitatis vt ꝑ cãʒ τ tũc valet ꝯña ab iqztũ ad vniuersale.nã si hõ iqztũ hõ est risibilis.ğ ois hõ.Accipit aũt specificatiue qñ nõ notat talẽ cãm sed solũ illd̓ cui addit accipi ƀʒ rationẽ formalẽ.Exẽplũ.hõ iqztũ hõ est alb⁹.est sensus. hõ iqztũ hõ.idest illd̓ qd̓ est homo est albus.solũ eni specificat τ nõ reduplicat sic accipiẽdo ly iqztũ.τ tũc nõ valet ꝯña ab iqztũ ad vl̓e,nõ eni seqtur.hõ iqztũ hõ est alb⁹.ğ ois hõ est albus.hoc etiã modo accipit

tex.c.9. Ari.tertio phycoꝝ.τ est exẽplũ apti⁹ ad ꝓpositũ: vbi diffiniẽs motũ dic̃.ꝙ mot⁹ est actus entis in potẽtia iqztũ in potẽtia.cũ.n.mobile habeat in se duas rões qꝛ est ens in actu τ ens in potẽtia:mot⁹ est act⁹ ei⁹ nõ ꝑ mõ.sed scd̓o modo.τ isto mõ signat ly inqztũ quando accipit tm̃ specificatiue.qꝛ si reduplicatiue:iferret vl̓em.ergo omne ens in potẽtia mouet.qd̓ est falsuʒ

ca.35. quo modo ait Aristo.ꝑ prioꝝ.ꝙ si iusticia est bonũ i qztũ bonũ:iusticia ẽ oẽ bonũ.qd̓ ẽ falsũ. Sic in ꝓposito ꝑ mõ accipit reduplicatio ꝓprijssime.scd̓o mõ: min⁹ ꝓpzie.¶ Ad octauũ cũ arguit ꝙ substãtia est ꝑmũ subiectũ.ğ nõ ẽ ens.nego añs.τ ad oẽs auctoritates q̃ adducũt dicẽdũ ꝙ nihil vult plus dic̃e phs nisi ꝙ de subã ẽ pricipalioꝛ itẽtio metha.sic de ꝑoꝛi nobilioꝛi τ notioꝛi pte sui subiecti pmi. Sic.n. q̃rũt

t.c.4.7.5. pricipia substãtie nõ vl̓r sed pricipal̓r.τ isto mõ intẽdit Ari.ꝓbare i pricipio septimi metaphi. vbi ꝓbat substãtiã eẽ prioꝛẽ oi ente triplici ꝑoꝛitate q̃re de sba principal̓r est agẽdũ.τ qd sit subiectũ metha.patet.

caplo.p. q.2. ¶ Omnes hoies natura scire desiderãt.

Queritur Utrũ dicta ꝑma ꝓpositio sit ṽa. ¶ Et vi ꝙ nõ.nã si sic.ğ oẽs hoieʒ nãliter sciũt se scire.ꝯñs ẽ falsum.ğ τ añs.falsitas ꝯñtis pʒ.tũ qꝛ nõ oẽs hoies sũt sciẽtes.nec ꝑ ꝯñs sciunt se scire.tũ qꝛ scire se scire ẽ actus reflex⁹: nõ aũt oẽs hoies reflectũt se supꝛa actũ rectũ sciẽdi. vt sic sciant nãl̓r se scire.tũ qꝛ multi credunt se scire τ nõ sciunt.si aũt nãl̓r scirẽt se scire:nunq̃ deciperẽtur

c.3. in tali opinione qꝛ actus nãlis semꝑ ẽ rect⁹. ꝯña pʒ. qꝛ nihil desiderat nisi cognitũ ƀm Augu.9.de trinitate. Inuisa inqt diligere possum⁹:incognita neq̃q̃.

t.c.4. ¶ ꝑ ad pricipale.si sic:ğ oẽs hoies amoto ipedimẽto scirent.ꝯñs est falsum.qꝛ aia nostra ẽ sicut tabula rasa in qua nihil depictũ est.ex tertio de aia.ẽt extrise co ipedimẽto amoto.ꝯña pʒ in oibus nãlibus.nam ignis qꝛ nãliter iclinat sursum statim mouet sursum si sit extra locũ illum amoto ipedimẽto.¶ ꝑ si sic.ğ oẽs hoies non hñt sciam.vel saltẽ hñs nõ desiderat. ꝯñs est falsuʒ quãtũ ad ꝑmã ptẽ euidẽter.nã videm⁹ ꝙ multi hñt sciam.quãtũ ad scd̓am ptẽʒ est ẽt falsuʒ. al̓r ꝓpositio nõ esset vl̓r vera.τ sic habet ꝓpositum. ꝯña tñ ꝓbat.qꝛ desideriũ nõ ẽ nisi respectu rei nõ habite.si ğ desiderãt nõ hñt:vel hñs nõ desiderat.¶ ꝑ aliqui desiderãt ignoꝛantiã.ğ non oẽs nãliter desiderant sciam.ꝯña est euidẽs.sed añs ꝓbat.qꝛ est aliqua ignoꝛãtia affectata.¶ Cõtra ẽ aristoteles hic in l̓ra.

Respõdeo In ista q̃one sic ꝓcedã.primo ꝑmittã vnã distictionẽ 2°.ondã triplicẽ ꝯclõnẽ.3°.quedaʒ dubia ptractabo.

triplex e appetitus ¶ Quãtũ ad primũ notãdũ.ꝙ triplex ẽ appetitus vel desideriũ in reb⁹.Quidã.n.est appetitus nãlis. Quidã sensitiu⁹ siue aialis.Quidã itellectualis:siue rõnalis.Dicit appetitus nãlis inclinatio vel tẽdẽtia q̃dam qua vnaqueq̃ res tẽdit τ inclinat ad finẽ suũ τ ꝑfectionẽ.Appetitus aũt aialis dꝛ qui ꝯsequit sensum scd̓ʒ quẽ q̃libet sensus tẽdit τ iclinat ad obm cõueniẽs τ fugit discõueniens.Sed appetitus rõnalis dꝛ ipsa volũtas ꝯñs ipm itell̓m.sicut appetitus sensitiuus seqtur ipm sensum.¶ Et nota ꝙ isti appetit⁹ differũt adinuicẽ.pꝛimo qꝛ appetitus rõnalis est foꝛmal̓r liber.nõ sic appetit⁹ aialis vel nãlis. Scd̓o qꝛ appetit⁹ rõnalis τ sensitiu⁹ aliqñ noiãt potẽtiã. aliqñ actũ elicitũ.appetit⁹ aũt nãlis nec noiat potẽtiaʒ nec actũ elicitũ.sed ẽ q̃dã tẽdẽtia ꝯñs nãm rei nõ differẽs real̓r ab ipsa nã rei.nã q̃cũq̃ res seipsa iclinatur ad suũ finẽ τ ꝑfectionẽ.Tertio appetit⁹ sensitiu⁹ se hʒ in plus q̃ʒ itellectiu⁹.nã vbicũq̃ repit itellectiu⁹ repit τ sensitiu⁹.τ nõ ecõuerso.τ h̓ in moꝛalib⁹.vt dꝛ scd̓o de aia.sil̓r appetitus nãlis se hʒ in plus q̃ʒ sensitiuus vel itellectiu⁹.nã vbicũq̃ illi repiunt.τ ipse.τ nõ ecõuerso.vñ ẽt ipsemet appetit⁹ sensitiuus τ itellectiuus vt sunt q̃dã nãe hñt appetitũ nãleʒ τ iclinationẽ quãdã τ tẽdentiã q̃ tendũt in suũ finẽ τ ꝑfectionẽ.Unñ appetitus rõnalis in moꝛalibus.ẽ inferioꝛ τ in paucioꝛib⁹ simpl̓r.τ post ipm appetit⁹ aialis.simpl̓r ãt ꝑoꝛ ꝑoꝛitate cõitatis τ in plus se hñs ẽ appetitus nãlis. Quarto differũt.qꝛ appetit⁹ aialis τ rõnalis i suis actib⁹ semꝑ ꝑsuppõnũt actũ ꝑoꝛẽ alteri⁹ potẽtie cognitiue.puta volũtas actũ itell̓s.τ appetit⁹ sensitiu⁹ actũ sensus. Appetit⁹ ãt nãlis nullũ actũ alicui⁹ potẽtie ꝑsupponit.vbi grã.graue appetit cẽtrũ appetitu nãli. Quẽ aliũ actũ ꝑsupponit:videt ꝙ nullum.

Quãtũ ad 2^m sit ista ꝑma ꝯclo.Oẽs hoies. τc̃.nõ ẽ itelligẽda d̓ appetitu vl̓ desiderio rõnali. Hãc sic ostẽdo.ois talis appetitus rõnalis ꝑsuppõit actũ intell̓s.ſʒ appetit⁹ quo oẽs homines nãliter scire desiderãt nõ ꝑsuppõit actũ itell̓s ğ τc̃.maioꝛ pʒ ex ꝑcedẽtib⁹.minoꝛ ꝓbat. qꝛ appetit⁹ τ si ẽ aliqñ respcũ hĩti:ñ tñ nec̃io ẽ respcũ hĩti.dcã ãt ꝓpõ suppõit eẽ vl̓is τ nec̃ia:si ãt iste appetit⁹ supponeret nec̃io actũ itell̓s.cũ act⁹ itell̓s sit scire.iste appetit⁹ eẽt nec̃io respcũ hĩti.ꝑ.ois appetit⁹ rõnalis ẽ foꝛmal̓r liber.ſʒ appetit⁹ q̃ oẽs hoies nã scir̓ d̓siderãt ñ ẽ foꝛal̓r liber.ğ τc̃.ꝓbatio minoꝛ:qꝛ si sic.ğ possʒ nõ d̓siderare scire.τ sic dcã ꝓpõ ñ eẽt nec̃ia ſʒ ꝯtigẽs.¶ 2ª ꝯclo sit ista.ꝙ ꝓpõ ista.Oẽs hoies.τc̃.nõ ẽ itelligẽda d̓ appetitu vl̓ d̓siderio aiali. Hãc ondo sic.ois appetitus aialis ẽ tm̃ respcũ sẽsibiliũ.ſʒ appetit⁹ q̃ oẽs hoies scire d̓siderãt nõ ẽ h⁹.ğ τc̃.maioꝛ ẽ euidẽs:qꝛ appetitus aialis τ sẽsitiu⁹ seqt adeq̃te ipʒ sẽsuʒ.minoꝛ pʒ:qꝛ ñ tm̃ appetim⁹ scire sẽsibilia.imo ẽt isẽsibilia.τ pl̓s. Cõfirmat:qꝛ tc̃ bruta appeterẽt scire.cũ appetitu sensitiuũ habeant.¶ 3ª conclusio.ista ꝓpositio.Omnes homines.τc̃.intelligẽda ẽ de appetitu naturali. Hoc patet per locum a diuisione:qꝛ non restat ali⁹ appetitus.ğ oẽs hoies scire desiderãt nãliter.i.naturali appetitu.qꝛ vnaq̃q̃ res tẽdit τ iclinat ad suũ finẽ τ ꝑfectiõeʒ.nã Ari.2° phy.ꝓbat nãʒ agere ꝑꝑ finẽ.al̓r.n.ñ accideret ibi erroꝛ n̓ frustratio.nã ğ itẽdit finẽ.ğ hʒ appetitũ.τ tñ nõ cogñscit.ğ ẽ aliqs appetit⁹ sine cognitiõe.τ cũ ꝑfectio sit aliq̃ mõ finis ꝑfectibil̓.ex 2°. phy. t.co.8 tex.c.3.7.4. qꝛ etiã est finis motus.ideo ponitur appetitus siue d̓siderium naturale in oibus ordinatis ad finẽ aliũ a se τ ꝑfectibilib⁹ ꝑfectõe differẽte ab ẽntia sua.qd̓ dico ad excludendũ ꝑmũ ens.τ isto modo dicitur graue appetere centrũ:τ materia formã.τ sic de alijs.

Quãtũ Ad tertiũ ꝑncipale est ꝑmũ dubiũ. Utꝝ illa ꝓpositio.quã ifra Ari.ꝓbat a posterioꝛi τ a signo:possit tẽ a causa τ a ꝑoꝛi d̓clarari.¶ Ubi sciẽdũ q̃dã expositoꝛ nititur eam a cã declarari tripliciter.Primo sic.omne imperfectum

tex.cō.81. naturalr̄ appetit suā pfectionē.et p̄ phycoꝝ.caplo vl
tio.aīa aūt hoīs de se est ipfecta ſm intellectiuā poten
tiā.cū sit sic tabula rasa in q̄ nihil depigit.ex tertio de
tex.cō.14. aīa.ḡ nālr̄ desiderat scire.qd̄ ē pfectio ei⁹ ſ₃ potētiā i
tellectiuā.¶ Scd̄o sic.vnūqd̄qꝫ iclinat ad suā ppⁱā₃
opationē.sic calidū ad calefaciēdū.opatio āt hoīs īq₃
tū hō:est itelligere.p̄ h̄.n.distiguit ab oīb⁹ alijs.ḡ hō
nālr̄ dſiderat ⁊ icliat ad itelligere.ḡ ⁊ ad scire.¶ Ter
tio sic vnūqd̄qꝫ nālr̄ appetit ꝯiūgi suo pncipio.hō āt
ꝯiūgit sbstātijs sepatis p itelligere.sic pbat Ari.deci
tex.cō.10. mo ethicoꝝ.ꝙ i speculatiōe vitaris hō maxie assimi
lat substātijs sepatis.⁊ ibi ꝯcludit ⁊ pbat btitudinē
nr̄a₃ ꝯsistē.ḡ hō nālr̄ appetit scire. S₃ iste pbatōes eo
mō q̄ valēt vidēt coicidē:⁊ ab iuicē n̄ distigui.¶ Ad
c⁹ euidētiā notādū ꝙ sic est duplex act⁹.s.pm⁹ ⁊ scd̄s
te.c.2.⁊.3. ex scd̄o.de aīa.ita est duplex pfectio.s.pma ⁊ scd̄a.p̄ⁱ
ma ē foīa vel habit⁹.⁊ 2ᵃ ipa opatio ꝯn̄s formā.vnū
qd̄qꝫ āt nālr̄ appetit vtrāqꝫ pfectionē.cū opatio sit fi
nis habit⁹. Ista ḡ ppō.vnūqd̄qꝫ appetit suā pfectio
nē:ondit ppositū tā de scia de q̄ pcedit pⁱa rō q̄₃ de
itelligē de q̄ pcedit scd̄a rō.⁊ sic scd̄a coicidit in ide₃
cū pⁱa.¶ H̄ tertia rō nō vr̄ distincta a scd̄a.qꝛ hō nō
ē nat⁹ coiūgi suo pncipio nisi p opationē.nec vr̄ esse
alia rō desiderādi opationē.nisi pp talē ꝯiūctionē:⁊
iō eodē appetitu appetit h̄ ⁊ illud.cū ḡ 2ᵃ coicidat cū
pma.⁊ tertia cū 2ᵃ.pma erit eadē cū 2ᵃ.⁊ tertia.⁊ sic
sunt realr̄ vna.¶ Ex istis ḡ trib⁹ rōnib⁹ pōt colligi
vna rō sic.vnūqd̄qꝫ nālr̄ appetit suā pfectionē tā pⁱ
mā q̄ est forma.q̄₃ scd̄a₃ q̄ est ppⁱa opatio p q̄₃ ēt pōt
ꝯiūgi suo pncipio.ḡ hō nālr̄ appetit scia₃ q̄ est pma
pfectio.⁊ itelligere qd̄ est scd̄a pfectio:p quā ꝯiungit
suo pncipio.¶ Scd̄₃ dubiū ē circa p̄dicta cū hō nālr̄
appetat vtrāqꝫ pfectionē.s.pmā ⁊ scd̄a₃:vtꝝ eodē ap
tex.ca.2. petitu vl̄ vniuoce dicto:appetat vtrāqꝫ:vl̄ appetitu
equoce dicto.¶ Et vr̄ ꝙ equoce.nā sic potētia dr̄ eq
uoce de potētia eētiali q̄ est ad formā.⁊ de accn̄tali
q̄ est ad opationē ꝯn̄tē formā ex scd̄o de aīa.ita vide
tur equocū eē desideriū illō qd̄ est ad formā.⁊ illud
qd̄ est ad opationē ꝯn̄tē formā.¶ Ad qd̄ pōt dici ꝙ
pōt eē vniuoc⁹ ⁊ equoc⁹ alr̄ ⁊ alr̄ sumptus.sic ⁊ ipsa
potētia.vniuoce q̄dē qꝛ eodē desiderio vel saltē vni
uoce dicto appetit scia immediate:intelligere aūt me
diate scia.qd̄ q̄dē desideriū corn̄det potētie eētiali
qꝛ nō hn̄s formā est in potētia eētiali ad actū pmū
⁊ 2ᵐ.⁊ ē eadē potētia respcū vtriusqꝫ act⁹. Silr̄ eodē
appetitu ⁊ desiderio eētiali pōt appeti foīa ⁊ opatio
l₃ diuersimode q̄₃tū ad mediate ⁊ imediate appeti.⁊
h̄ qn̄ neutrū habet:s₃ vtrūqꝫ deficit.forte ēt eodē ap
petitu ⁊ desiderio eētiali pōt appeti imediate opa
tio vt finis.⁊ ipa forma ppter finē.nō curo siue sic.si
ue ecōuerso.¶ Pōt ēt dici ꝙ desiderio equoce di
cto appetit vtraqꝫ pfectio.qd̄ p₃.qꝛ possūt separi.nā
hita foīa est appetit⁹ ad opatiōe₃ nō ad formā.⁊ si sic
tūc scia appetit imediate ⁊ itelligere imediate qd̄lib₃
suo ppⁱo appetitu. Prim⁹ appetit⁹ corn̄det potētie
eētiali.⁊ pōt dici appetit⁹ ad formā.⁊ appetit⁹ eētia
lis. Scd̄s corn̄det potentie accn̄tali.⁊ pōt dici appeti
t⁹ ꝯn̄s formā.⁊ appetit⁹ accn̄talis. Utraqꝫ via ē pba
bilis.sed prima magis.qꝛ pluralitas nō videt ponē
da esse sine necessitate. Et sic patet ad questionem.

Ad argumēta Ad pⁱmū cū dr̄.ḡ
oēs sciūt se scire.ne
go ꝯn̄a₃.ꝯn̄a.n.tenēt si illō dsideriū sciēdi eēt act⁹ eli
cit⁹ volūtas d̄ quo loqt Aug.vbi allegat.tali.n.dside
rio nihil dsiderat nisi cognitū.s₃ nō est ita hic. Illud
n.dsideriū sciēdi ē q̄dā icliatio nālis ipsi⁹ itellect⁹ ad
sciēdū.sic q̄l₃ po⁹ h₃ nālē iclinationē ad suā pfectōe₃.
⁊ tale dsideriū n̄ pexigit nec cognitōe₃ i ipō dside
rato.graue.n.desiderās cētꝝ q̄₃ notitiā h₃ de cētro.
¶ Ad 2ᵐ cū dr̄.ḡ amoto ipedimēto oēs scirēt.nego
ꝯn̄a₃.Ad pbatōē notādū ꝙ vt dictū ē i corpe q̄ōnis
duplex ē appetit⁹ eētial̄ ⁊ accn̄tal̄.eētial̄ p̄cedit for
mā ⁊ pfectionē pⁱmā.accn̄talis est ꝯn̄s formā.De p̄
appetitu dico ꝙ nō ē veꝝ ꝙ amoto ipedimēto nec̄io
illō hēat ad qd̄ est icliatio.qꝛ exigit agēs extrisecū in
ducēs formā.De scd̄o appetitu ꝯcedo ꝙ saltē pōt.hn̄s
n.formā ⁊ hitū amoto ipedimēto pōt exire i actū hab̄i
tuās:sine ēt aliq̄ extrinseco agēte.de p̄ appetitu intelli
gēda ē ppō n̄ de scd̄o.¶ Ad exēplū qd̄ pōit de igne
dico ꝙ ignis appetit sursū appetitu accn̄tali.qꝛ hn̄s
pⁱmū actū.s.formā leuis pōt exire i actū amoto iped̄i
mēto.nō.n.appetit appetitu eētiali.vt p₃.⁊ iō nihil
mali seqt.¶ Ad tertiū cū arguit.ḡ oēs nō hn̄t sciam
vel hn̄s nō desiderat.nego ꝯn̄am q̄₃tū ad vtrūqꝫ ꝯn̄s
⁊ ad pbatiōnē cū dr̄.ꝙ desideriū nō est nisi respectu
nō habiti.dico ꝙ falsū₃ ē.imo pōt eē ēt respcū habiti
vt pbat p quādā glosa₃ supra scd̄a₃ canonicā Petri
sup illō. In quē desiderāt āgeli pspicere:ponit.n.dsi
deriū respectu habiti,ne fastidiū gn̄et.glosa tn̄ illa lo
quit de desiderio qd̄ est actus elicit⁹ voluntatis.⁊ il
lud forte non manet desiderato habito. Iuxta illud
Augusti.nono de trinitate.appetit⁹ ihiātis fit amor.
tenētis vel fruētis.qcq̄d tn̄ sit de isto desiderio desi
deriū nāle de q̄ ē ſmo nō corrūpit habito ipō deside
rato.qꝛ tūc eēt pncipiū appetēdi suā corruptionē.sic
d̄ pⁱuatōe arguit p̄ physicoꝝ.vn̄ idē videt oino dside t.c.67.vl.81.
riū nāle.⁊ dilectio nālis.qd̄ ex h̄ p₃.qꝛ Ar.pbat dictā
ppōnē p dilectionē nālē sensuū q̄s nō appetim⁹ tn̄
vt habitos:sed habitos amamus. Alr̄ dicit ꝙ ppo
sitio itelligit de omni hoīe ſm se ꝯsiderato.sic aīa de
se semp est nuda ab oī cognitione:⁊ sic ꝯn̄s est veꝝ.ꝙ
oēs hoīes nō sciūt ſm se ꝯsiderati.sed pⁱma solutio
melior est.¶ Ad q̄rtū cū dicit ꝙ aliq̄ desiderāt.⁊c̄.dico
simul stat ꝙ hō nālr̄ desiderat scire dsiderio nāli.⁊ tn̄
accn̄talr̄ ⁊ volūtarie velit ꝯriū.voluntas eni in nobis
ex sua libertate pōt moueri ꝯtra nālē iclinationē.nū
q̄₃ tamē per se vult nō scire sed per accidēs:puta:qꝛ
aliq̄d aliud vult magis actu elicito.vt pigriciā.vl̄ nō
habere remorsum ꝯscientie:q̄₃ scire ad qd̄ est iclina
tio naturalis.equiuocat ergo in argumento de appe
tere naturali ⁊ appetere voluntario seu libero.aliq̄d
n.appetit naturaliter:quod voluntarie oditur.

¶ Hic maxime sensuu₃ cognoscere nos
facit ⁊ multas differētias demonstrat. caplo.p̄.

Queritur Utꝝ iter oēs sēsus
visus faciat nos q.3.
magi scire.¶ Et vr̄ ꝙ nō qꝛ dic̄ phus
i libro d̄ sensu ⁊ sensato ꝙ ceci nati ha
bētes auditū sunt magis sapiētes q̄₃
surdi nati habētes visum.ergo si sēsus
magis diligitur qꝛ magis cognoscitiuus secundum
ꝙ cognitio ordinat ad scientiā.sequit ꝙ audit⁹ sit ma c.p̄.ad.finē.
gis diligēdus.¶ P̄.Leo in sermone Pasce pfert ta
ctū thome visui quo ad certitudie₃ cognitionis.'vn̄
palpās clamauit.dn̄s meus ⁊ deus meus.¶ Itē ꝯ h̄
ꝙ dicit visū plēs differētias demōstrare.nā tact⁹ plu
res demr̄at.qꝛ sensus q̄ est duaꝝ ꝯtrarietatu₃ plures
differētias demr̄at q̄₃ ille q̄ est vni⁹ tm̄.sed sensus ta
ct⁹ est duaꝝ ꝯtrarietatū.s.calidi.⁊ frigidi:hūidi ⁊ sic
ci.visus āt est vni⁹ tantū.s.albi ⁊ nigri ex secūdo d̄ ani te.c.107.
ma.ḡ ⁊c̄.¶ Preterea Arist.secūdo de generatione.p̄
me q̄litates sūt per se tāgibiles sed posterius nō iue
nit sine priori.ergo vbicūqꝫ iuenit qualitas visibilis 4.c.7.

inuenit̃ ꝛ q̃litas tangibilis ꝛ nõ ecõuerso. ergo plures differẽtias
nob̃ demrat tact⁹ q̃ȝ visus. ℂ Pꝫ ꝫ B qd̃ dicit ꝙ sensuȝ
visus magis diligim⁹ pbo ꝙ nõ. nã illũ sẽsuȝ magis
tex.cõ.21. diligim⁹ c⁹ oppositũ magis odim⁹ ex 2°. poꝝ caplo illo
qñ at extrẽitates ꝯuertunt̃. i vltia regula dĩ ꝙ magis
eligẽdo: magis fugiẽdũ oppõit̃. sꝫ magis odim⁹ oppo
sitũ tact⁹ q̃ȝ oppositũ visus. q2 oppositũ tact⁹ dstruit
animal. non autem oppositum visus. ergo tactum
magis diligimus q̃ȝ visum.

Respõdeo

Iste rõe eñ cogũt. ℂ Ad p
mũ dicẽdũ ꝙ visus magis
fac̃ ad cognitõeȝ p se siue ad sciaȝ q̃ ẽ p inuẽtiõeȝ. sicut
vult Ar. i de sẽsu ꝛ sẽsato. vbi. õ. Ad pbꝫ dicẽdũ ꝙ sic
ipse ibidẽ vl̃t. audit⁹ solũ p accñs magis fac̃ ad cognõ
neȝ siue ad sciaȝ q̃ ẽ p doctrinã. ex B ꝙ vox audibil̃ q̃
mouet auditũ ẽ signatia ꝯceptuũ mẽtis. ꝛ B accidit
voci sꝫ ꝙ imutat auditũ. si. n. eedẽ voces soiarent̃: q̃
mõ. ꝛ ñ cẽnt signa istituta ꝯceptib⁹ auditio eaꝝ nihil
iuuaret ad disciplinã ẽt si signa visibilia iposita cẽnt
ad signãdũ ꝯcept⁹ oẽs. sic̃ mõachi hñt de mľtis: sic
visus p illũ modũ ꝯferret ad disciplinã. p quẽ modũ
ꝯfert nũc audit⁹ sꝫ voces sũt signa prõptissima. ꝛ po
illõ vl̃ liguã eẽ datã hoib⁹ ex scõo õ aia. sic ergo pꝫ ꝙ q̃ȝ
tũ ad sciaȝ habitã p inuẽtionẽ: visus fac̃ magis ad sciaȝ
q̃ȝ audit⁹ sꝫ q̃ȝtũ ad sciaȝ habitã p doctrinã audit⁹ ma
gis fac̃ ad sciaȝ ñ p se: sꝫ p accñs. q2 suũ obiectũ ex isti
tutiõe scdm̃ ẽ signũ ꝯcept⁹ p q̃ȝ istitutõeȝ nihil sibi ac-
crescit. vñ p accñs audit⁹ magis fac̃ scire. visus at̃ p se
ꝛ directe mediãte lumĩe nãli ipi⁹ itellect⁹. ℂ Ad illud
leõis dico ꝙ pfert tactũ visui nõ q̃ ad p se pmũ obm
vtriusq3: sꝫ forte q̃ȝtũ ad illõ corp⁹ xpi magis expien
dũ p visuȝ ꝛ p tactũ sit̃ q̃ȝ p visum solũ. ℂ Ad aliõ cõ
cedo ꝙ tact⁹ ẽ duaꝝ ꝯrietatũ. visus at̃ vni⁹ tñ. ꝛ ex B
forte sequit̃ ꝙ tact⁹ nõ est simpl̃r vn⁹ sensus. de quo
alias. tñ ex B nõ sequit̃ ꝙ tact⁹ plures reꝝ drias oñ-
dat. q2 obm ipsi⁹ visus. s. lux ꝛ color i plurib⁹ corpib⁹
repiũt̃ q̃ȝ oẽs q̃litates tãgibiles si eẽnt mille. ꝛ q2 co
tex.cõ.4. gnoscim⁹ sbaȝ p sua accñtia. vt dicet̃ septio h⁹. qõne
illa. vtrũ suba sit prior oium entiũ cognõne. ꝛ obꝫ vi
sus i plurib⁹ repit̃ q̃ȝ obm tact⁹. vel cuiusl3 alteri⁹ sen
sus pticularis. q2 oia corpa tã iferiora q̃ȝ supiora lu-
cẽ vel colorẽ pticipãt. nõ at̃ alis q̃litates. puta tãgibi-
les. audibiles. ꝛ hõ. iõ visus plres res demrat. ꝛ ma
gis facit ad sciam. iõ magis diligit̃. ℂ Ad illud. 2°. de
gñatiõe dici pt ꝙ hꝫ veritatẽ qñ pri⁹ ẽ õ eẽntia poste
rioris. sic aial de eẽntia hois. sꝫ ñ sic i pposito. q2 iste
q̃litates pme nõ sunt de eẽntia lucis. sil̃r iste q̃litates
tãgibiles nõ st̃ simpl̃r pme. sꝫ st̃ pme respcũ suscepti
ui eaꝝ. cuiusmodi sũt hec iferiora. vñ ẽt male allegat̃
illa auctas. dicit. n. sic qm̃ igit̃ q̃rim⁹ sensibilis corpis
pncipia. B aũt ẽ tãgibile. iõ sole ꝯrietates sm tactũ
faciũt spẽs corpis. ꝛ pncipia corpis sensibil̃. de quo
ibi itẽdit. ꝛ seqt̃. q̃ȝuis visus sit por tactu: q̃pp ꝛ subꝫ
priu s. s. obm. sꝫ nõ ẽ corpis tãgibilis passio sꝫ ꝙ tã
gibile: sꝫ sm ꝙ aliud. ꝛ si ꝯueñt pri⁹ nã. i. sm aliq̃ȝ nãȝ
cõem corpi gñabili. de quo itendit. ꝛ corpi celesti. cu
iusmodi forsan est nã pspicui. pꝫ ergo ꝙ auctas ẽ ad op-
positũ. q2 obm visus ꝯtigit eẽ pri⁹. s. poritate cõitatis ꝛ
iõ ẽ in plus. ℂ Ad vltimũ de illa regula scdi poꝝ. di-
cẽdũ ꝙ fallit pp exẽplũ in termis. nã meli⁹ ẽ bñ viuẽ
q̃ȝ viuere. ꝛ tñ magis odim⁹ oppositũ viuẽ: q̃ȝ opp^m
bñ viuere. q2 opp^m viuere destruit viuere. ꝛ bñ viuẽ.
c.2. vñ Ari. 7. thopicoꝝ glosat illã ppõnẽ sic. nisi cũ alte-
rũ iferat alteꝝ. ꝛ vult ꝙ illa regula nõ tꝫ qñ magis eli
gẽdũ icludit min⁹ eligẽdũ. sic i exẽplo posito bñ viuẽ
icludit viuere. sil̃r in pposito sensus visus icludit sen
sum tact⁹. ꝛ oppositũ tactus destruit visum ꝛ tactũ.

ℂ Ex sensibus aũt qbusdã qdẽ ipsoꝝ me
moria nõ fit. qbusdã xõ fit. ꝛ pp hoc alia c.1.
quidem prudẽtia sunt. alia vero discipli- q.4.
nabiliora non potentibus memorari.

Querit̃

Utrũ prudẽtia sit i bru-
tis. ℂ Et vĩ ꝙ nõ. naȝ
prudẽtia ẽ recta rõ agibiliũ ex 6°. ethi- c.6.
coꝝ. bruta ñ hñt rõnẽ. ergo nec prudẽtiã.
ℂ Preterea. prudẽtia includit puidẽ-
tia de futuris cũ memoria pteritoꝝ. qd̃ nõ pt eẽ sine
collatõe pteriti ad futuꝝ. ꝯferre aũt est tact⁹ rõnis. sꝫ
bruta nõ hñt rõnẽ. ergo nec prudẽtiã. ℂ Preterea. bru-
ta nihil cogñscũt nisi p sensus: sẽsus aũt nõ est p se nisi
sensibiliũ ppꝛioꝝ vl̃ cõiũ sꝫ prudẽtia est circa nociuũ
ꝛ vtile q̃ nõ sunt sensibilia nec cõia nec ppria. pꝫ ergo ꝙ
bruta nõ hñt prudẽtiã. ℂ Cõtra Aristo. in littera.

Respõdeo

Duplex ẽ prudẽtia. ppe di-
cta ꝛ methaphorice dicta.
B supposito dico duo ad qõnẽ. ℂ Primo ꝙ in brutis
nõ ẽ prudẽtia ppe dcã. sicut bñ pbãt p^a ꝛ 2^a rõ ad
oppo^m. ℂ Scdo dico ꝙ i brutis ẽ prudẽtia metha-
phorice dcã. Circa qd̃ dic̃ vn⁹ expositor ꝙ in brutis
ẽ prudentia methaphorice dcã. ꝛ B respcũ illoꝝ q̃ nã
li istinctu psequunt̃. vñ sꝫcũ prudẽtia i aialib⁹ alijs
ab hoie ẽ nãlis estimatio de ꝯueniẽtib⁹ psequẽdis ꝛ
nociuis fugiẽdis. sic̃ agn⁹ seqt̃ mr̃eȝ. ꝛ fugit lupũ. ꝛ sic
de alijs: puta irũdo facit nidũ. ꝛ formica colligit gra
na ꝯ hyemẽ. ℂ Sꝫ ꝯ sm Ari. B in lr̃a. memoria ẽ pe
prudẽtie brutoꝝ. nam prudẽtia est puidẽtia de futu
ris ex memoria pteritoꝝ. sꝫ formica gñata i estate nõ
meminit hyemis. q2 nũq̃ȝ vidit hyemẽ: ꝛ tñ colligit
grana. ergo prudẽtia nõ ẽ in eis respcũ eoꝝ ad q̃ hñt nã
lẽ istinctũ. ℂ Pꝫ prudẽtia ẽ hitus ꝯsiliatiu⁹. 6. ethico-
rũ. ꝯsiliũ at̃ nõ ẽ de fine. sed de his q̃ sunt ad finẽ. nõ c.6.
circa necia. sed circa ꝯtingẽtia q̃ pñt al̃r se hẽe. ergo pru-
dẽtia i brutis dꝫ poni circa ea q̃ pñt sic vel al̃r agere.
sed ea circa q̃ se hñt ex nãli istinctu nõ sunt ꝯtigẽtia B
mõ. q2 cũ ꝯsequant̃ totã spẽs ita necessario psequũt̃
illa ꝙ ad ista magis necessitant̃ ꝛ magis agunt̃ quã
ag. st̃. ergo respcũ taliũ nõ ẽ prudẽtia in istis. ℂ Dicẽdũ.
ergo al̃r ꝙ in brutis ẽ prudẽtia methaphorica. nõ tñ re-
spectu illoꝝ ad q̃ iclinant̃ ex istictu nãli: sꝫ respcũ ꝯtin
gentiũ ad q̃ sic se pñt hẽe. vel al̃r. puta ꝙ formica gra
na ꝯgreget vel repõat i B loco vel i illo ꝛ accipiat ex
B cumulo vel ex illo ꝛ B ex mẽoria loci vbi pmũ gra
nũ posuit. ꝛ cumuli vñ p grana sustulit. Itẽ ex prudẽ
tia aranea facit telã vbi ẽ maior copia muscaꝝ. ꝛ irũ
do facit nidũ vbi difficilior ẽ accesus. prudẽtia ergo nõ ẽ
ponẽda in brutis respcũ eoꝝ ad q̃ nãl̃r iclinant̃ ꝛ ne-
cessario. ẽbigrã. in formica respcũ h⁹ qd̃ ẽ aggregare
grana simpl̃r: sed respcũ eoꝝ ad q̃ se hñt ꝯtigẽter. puta
aggregare grana in B foramie ꝛ nõ in illo. vel accipe
de B cumulo: ꝛ nõ de illo. ꝛ B ẽ memoria loci vbi po
suit pus. ꝛ vñ accepit. sil̃r de alijs. ℂ Ad argu⁹ in op
positũ illa dicto Ari. ẽ de prudẽtia pprie dicta: q̃ tñ ẽ
in hoie nõ i brutis. sed pter istã pt eẽ alia methapho
rica q̃ nõ reqrit rõnẽ. ꝛ illa pt esse in brutis. ℂ Ad 2^m
ꝯcedo ꝙ prudẽtia ẽ puidẽtia futuroꝝ cũ recordatio
ne pteritoꝝ. ꝛ hec ẽ in brutis. ꝛ cũ dĩ ꝙ B nõ fit sine
collatiõe. dico ꝙ bruta expimẽti paꝝ pticipãt. vt dĩ
i lr̃a. ꝛ sicut hñt aliquo mõ expimentũ: ita ꝛ collatio
nẽ aliq̃ȝ. sed nõ illã q̃ appropriat̃ rõni q̃ ẽ p discursũ
a noto ad ignotũ. talis. n. collatio ẽ in hoie. de q̃ pce
dit arg^m. Alia est iproprie sũpta put aliq̃s ex memo-
ria vni⁹ faciũt illõ ꝛ nõ aliõ. ꝛ ista nõ necio reqrit rõ
nẽ. ꝛ hec ẽ i brutis. ℂ Ad 3^m dĩ ꝙ p cognõnẽ sensitiuã
interiorẽ

interiorẽ: puta p estimatiuã pt aliqd cognosci. qd nõ
cognoscit p sensum exteriorẽ: lz forte spes illi⁹ sit in
sensu exteriori. sic ponit de cognitiõe sbe p itellectũ: z
qz null⁹ sensus cogscit lz scdz eos sba mltiplicet spẽz
suã cũ spẽ acciñtis. qz aũt sensus nõ cogscit spẽz illã q
tñ est i ipo sensu. b ẽ pp defectũ ṽtutis sensitiue. nõ
spẽi repñtãtis. sic mediũ nõ videt colorẽ: lz in medio
sit spẽs coloris. qcqd sit de sba. Exẽpla. n. ponimus
nõ vt ita sit ex b pos. tñ pbabile vr qz cũ spẽ acciñtis
sil' cõmltiplicet spẽs nociui z vtilis: lz nõ pcipiat noci
uũ z vtile sensu exteriori pp defectũ sẽsus illi⁹: tñ pci
pit a sensu iteriori: puta ab estimatiua q sb itẽtiõib⁹
sẽsatis subfodit itẽtiões ñ sẽsatas bz Aui. sic. n. ouis vi
dẽs lupũ statim appbẽdit inimicitiã lupi. z hoc mõ pt
hre actũ prudẽtie circa talia. s. fugiẽdo vl' psequẽdo.

cap.1. ¶ Hominib⁹ autem scia z ars p experimẽ
tũ euenit: expiẽtia quidem enim artẽ fecit
vt pl'holo. recte dicẽs. lz in expiẽtia casum.

q.5. **Queritur** Utrũ ex expimẽtis gñe
tur ars. Et vr qz nõ. n
bz pbm i lra. hre qdẽ acceptionẽ in mltis
singularib⁹ expimẽti ẽ. hr aũt i oib⁹ artis
ẽ. lz ex mltis nõ pt ocludi oia. qr eẽt falsa
oñia. g ex expimentis nõ gñat ars. ¶ Preterea. ha
bet ex lra sequenti qz experti sciunt qr solũ. lz artifex
pp qd. ex cognitione aũt qr nõ ocludit cognitio. pp
qd: qr nobili⁹ oz eẽ iferens qz illatũ. z gñans gñato.
salrẽ nõ ipfecti⁹. g zc. ¶ Preterea. si ex expimẽtis fit
ars oz qz ly ex: dicat circũstãtiã alicui⁹ cãe. q̃ro cuius
nõ finalis. pz. qr finis ẽ posterior i eẽ eo cui⁹ est finis.
expimẽtũ aũt pcedit artẽ. nec forñalis. vl' mãlis. quia
forña z mã sunt ptes rei z inexistũt rei. cognitio aũt ex
pimẽtalis est singulariũ qd nõ est ps cognitõis vlis
q habet p artẽ. nec dic habitudinẽ efficiẽtis: qr vel
vniuoci. vel equoci. nõ p mõ qr tũc cãtũ z efficiẽs es
set eiusdẽ spẽi. qd ẽ falz. nec scdo mõ. qr tũc cã efficiẽs
eẽt nobilior suo effectu qd est falsuz in pposito. qr ars
nobilior est expimẽto. ¶ It. ars z scia insunt nobis
a nã. g nõ generant ex expimẽto. oñia est euidẽs. añs
pbat a Platone. ipe. n. plato quesiuit ab vno puero
de geometria directe q nunqz vidit eã. q recte iterro
gat⁹ de pncipiis geometricis z oclonib⁹ recte rñdit
ad oia. zc sic. null⁹ recte iterrogat⁹ recte rñdet ad ea q
ignorat. lz ille puer recte iterrogat⁹ recte rñdit. z tñ
nũqz vidit. g a nã habuit. ¶ It. sic ex vna memoria
nõ gñat vnũ expimẽtũ. nec ex vno expimẽto ars. vt
pz in lra. ergo nec lo ex multis. sed multa expimenta
sũt mlte cognitiões eiusdẽ spẽi qr mltoz singulariũ
in vna spẽ. lz mlta acciñtia eiusdẽ spẽi nõ possunt eẽ
tex.cõ.3. in eodẽ subiecto. ex qnto hui⁹. g nec mlte tales cogni
tiões in eadẽ potẽtia expimẽtatiua. siue illa sit cogita
tiua. siue alia: q̃cũqz. g nũqz generat ars ex experimẽ
tis. qr nõ pñt eẽ pla simul. Preterea. Augusti. i libro
83. qõnn caplo vltimo dicit. qz a sensibilib⁹ nõ ẽ expe
ctãda sincera ṽitas: qd pbat. qr oẽ sensibile est otinue
mutabile. lz de talib⁹ nõ est certa appbẽsio sensitiua. z
p oñs ex talibus nõ habet ars que est certa noticia.
t.c.27. ¶ Cõtra. pbs hic in littera. z secundo posterioz.

Respõdeo In ista qõne p pmittã aliq̃
necẽia. Scdo dicã ad qõnẽ.

Quãtũ ad pmũ pmitto vnũ. s. qz ars vl' scia
dupl'r habet i nob vel p inuẽtionẽ.
vl' p doctrinã. oẽ. n. qd qs nouit. aut discẽs: aut iueni
ens nouit. p posterioz. ¶ Circa qd dico tria p ordi
nẽ. Primo dico qz scia habita p inuẽtionẽ ẽ simpl'r prior.
Probatio hui⁹. null⁹. n. docet nisi qd didic p doctri
nã ab alio vel p inuentionẽ. si p inuẽtionẽ. habet ppo
sitũ. si p doctrinã ab alio. q̃rit de illo alio. qr vel ha
buit per doctrinã. vel p inuentionem z tũc vt prius.
vel ergo erit pcessus in infinitũ. vel stabit ad haben
tem sciam p inuentionem. ¶ 2ᵐ dictũ est qz de istis
modis sciẽdi est sic de sanatiõe. qñqz eñi nã est. ita po
tẽs qz sine adiutorio extrĩseco iducit sanitatẽ. qñqz ãt
pp sui debilitatem idiget adiutorio extrĩseco. z a se ñ
sufficit. h pz ad sensuz. tũc etiã illud reqsitũ extrĩsecũ
est tanqz istrumẽtũ. ipsa aũt nã adiuta est pncipal'r sa
nãs. sil'r in pposito. nã in qbusdã nãle lumẽ intellect⁹
est ita potẽs qz ex se sufficit qz applicet pncipia ad cõ
clusiones. z tũc dr scia generari vel acqri p inuẽtio
nem. qñqz aũt a scdo pot. z tũc iuuat ex qbusdam si
gnis sensibilib⁹ sibi a docẽte ppositis p q docẽs exp
mit applicationẽ principioz ad conclusiones quas
apud se hz. z addiscẽs cõcipit z in ṽtutẽ luminis p
prij intellectus oclõni assentit quam videt eẽ dedu
ctã ex pncipiis sibi prius notis. ita qz illa signa se ha
bẽt vt istrumẽtũ. lz lumẽ itellectus se hz vt agẽs pn
cipale iducẽs sciẽtiã z tũc sciẽtia dr acqri p doctrinaz.
¶ Tertiũ dictũ ẽ qd seqt ex scdo qz scia hita p iuẽtio
nẽ assimilat pme sanatõi qr nõ idiget extrĩseco adiu
torio. hita ãt p doctrinã scde sanatiõi. pz de se. ¶ Se
cũdũ qd pmitto ẽ. qz oĩs nra cognitio siue ptiet ad sẽ
sitiuã iteriorẽ: puta imagiatiuã. memoriã. sẽsuz cõez.
zc. siue ad itellectiuã: ort a sẽsu. ¶ De sẽsitiua iterior
q mõ depẽdet z ort a sẽsu. pt colligi ex dictis Aui sex
to nãliũ. z i libro de diffa spũs z aie. ¶ Ad c⁹ euidẽtiã
notãdũ qz sic colligit ex dictis libriz cerebz aial' diui
dit i duas ptes ãteriorẽ. q maior ẽ. z posteriorẽ q mi
norẽ. Et i pte ãteriori sũt duo vẽtriculi vn⁹ altior alio
z añ aliũ. In postrema pte est vnus tãtum. z q̃si inter
istas duas ptes est vn⁹ vẽtriculus medius hñs duas
ptes. vnã supiorẽ. z aliã iferiorẽ: ita qz est vna sita sup
aliã. z iter illũ mediũ vẽtriculũ z ptẽ posteriorẽ est qd
dã corp⁹ ad modũ ṽmis. z claudit z apit cũ op⁹ fue
rit memorari. z ṽgit ṽsus ptes posteriorẽ. ¶ De istis
g per ordinẽ dicemus. A primo ergo vẽtriculo pme
ptis pcedũt septẽ paria neruoz. quoz vnũ debuit ṽ
tuti visiue. z orit vn⁹ neru⁹ a dextera pte illius pmi vẽ
triculi. ali⁹ a sinistra. z qui orit a sinistra tẽdit ad dex
terã. z qui a dextera ad sinistrã. ita qz ocurrũt z iterse
cãt se ad modũ crucis. pñdunt ãt isti nerui z elõgãt se
usqz recipiũt i suis orificiis ipos oclos. ¶ Nota ẽt qz
i illo ocursu est q̃dã ocauitas p quã pot esse trãsitus
ipi⁹ spiritus ab oculis vsqz ad illũ pmũ vẽtriculũ p
me ptis cerebri. z ab illo est via vsqz ad vẽtriculũ me
diũ. z ab illo vsqz ad posteriorẽ. ¶ His pmissis notã
dũ qz i illo ocursu neruoz duoz est organũ ṽtutis visi
ue c⁹ ẽ colores appbẽdere. qr si alibi visus iudicaret
de obiecto. cũ recipiat duas spẽs i duob⁹ oclis sp iudi
caret vnũ esse duo. ¶ Uirt⁹ ãt sensitiua iterior ppin
quior ṽtuti visiue est sensus cõis. c⁹ organũ est: primo
vẽtriculo ãterioris ptis cerebri. cui⁹ offm ẽ appbẽde
re oĩa sẽsibilia sensuũ pticlariũ. z iudicare diffã eoz.
vt habet scdo d aĩa. z ad hũc sẽsũ vident ocurrere or t.cõ.145.
gana sẽsuũ pticlariũ. sic ad centrũ vl' ad pũctũ. vt ait
Aristo. ibidẽ. hec etiã virtus vocat fantasia. vñ idem
est dicẽ fantasiã z sensum cõmunẽ. de hoc sensu loqt
Aui. 6. nãliũ. libro. 4. capitulo primo. ¶ Post sensuz
aũt cõez est imaginatio. cuius organũ est posterior vẽ
tricul⁹ ãterioris partis cerebri. cuius officiũ est retiñe
re illud qd sibi tradit a sensu cõi. retinet eñi species il
loz q appbendũtur tã a sensibus pticularib⁹ qz a sen
su cõmuni. non tñ discernit. vt dicit Aui. 6. naturaliũ
libro. 4. capitulo primo. discernere aũt conuenit ipsi

sensui cōi. ⁊ pticulari. ⁊ cuilibet suo mō. ¶ Post ima
ginatiuā est virtus cogitatiua. cuius organū est in ife
riori pte vētriculi medij. offm̄ eius ē facere ꝯpositio
nē iter ea q̃ ꝯseruant in imaginatiōe. vt vult Aui. lib.
eodē caplo primo. p hāc potētiā possum⁊ cogitare vel
cognoscere solē viridē vel mōtē aureū. lȝ nō viderim⁹
ea ꝯiūcta. tn̄ spēm solis ⁊ viridis hēo seorsuȝ in ima
ginatiōe forte hec est vis expimētatiua de q̄ nūc ē ser
mo in ꝯclōne. ¶ Post cogitatiuā est estimatiua cui⁹
organū est in supiori pte vētriculi medij. offm̄ ei⁹ est
apphēdere itentiōes nō sensatas q̄ s. nūq̄ȝ ceciderūt
sub apphēsiōe alicui⁹ sensus pticularis. tn̄ apphēdit
eas sub itentiōib⁹ sensatis q̄ s. ceciderūt sub pticula
ri sensu. Per hāc virtutē apphēdit ouis inimicitiaȝ
lupi vidēs lupū. lȝ nō apphenderit spēs inimicitie p
sensum pticularē. ⁊ ideo vidēs lupū fugit estimās eū
eē inimicū. Et h̄ vult Aui. vbi supra. caplo eodē. Fm̄
eū ibidē apphendunt aliqñ itētiōes sensate q̄s. s. sen
sus pticularis nat⁹ ē apphēdere: lȝ nō apphēdat. pu
ta cū videm⁹ aliqd ceruleū iudicam⁹ ⁊ existimam⁹ q̄
illud eē mel ⁊ dulce. hoc. n. non ondit nobis sensus.
¶ Ultimo ē vis memoratiua. c⁹ organū ē in vētricu
lis posterioris ptis cerebri. offm̄ ei⁹ est retinere ea q̄
apphēsa sūt p estimationē. vn̄ sic se hȝ ad estimatiuā
sicut imaginatio ad sensum cōeȝ. sicut. n. sensus cōis
apphēdit q̄ sibi reddunt a sensibilib⁹ pticularib⁹. ⁊ nō
retinet aliqd nisi forte p modicū tps vel q̄ȝdiu est in
actu sentiēdi. imaginatio aūt illa retinet ⁊ ꝯseruat. sic
vis memoratiua retinet ⁊ ꝯseruat ea q̄ in estimatiua
nō remanēt nisi q̄ȝdiu ē in actu apphēdēdi. ⁊ h̄ dicit
Auic. sexto naliū caplo sexto libro pmo. ¶ Ex pdictis
pȝ euidēter q̄ ois cognitio sensitiua iterior ortū a sen
su exteriori. ¶ Sed circa pdicta ē vnū dubiū. nā Ari.
libro de somno ⁊ vigilia vult q̄ primū sensitiuū qd
vocat sensum cōem ē sitū i corde: eodē et libro ondit
q̄ oēs sensus radicant in corde. pbat. n. q̄ motus ⁊
sensus in aīali hn̄t pncipiū a corde. ⁊ tn̄ organa oiuȝ
sensuū assignata sunt mō esse in cerebro. Lȝ de h̄ sint
multe opiniones tn̄ pn̄t ꝯcordari. Ideirco dicenduȝ
q̄ oēs sensus sunt a corde radicalr̄ ⁊ originalr̄ vt dic̄
Ari. tn̄ formalr̄ ⁊ q̄si subiectiue sunt in organis situa
tis iuxta cerebrū mō pexposito. sicut et ipse Ari. con
cedit de visu. auditu. odoratu. d̄ sensu ⁊ sensato. libro
pmo. caplo. 2. lȝ de tactu ⁊ gustu asserat hēc organū
circa cor. ¶ De cognitiōe itellectiua pȝ et q̄ ortū a sen
su. siue sit hita p iuētionē siue p doctrinā. De habita
p iuentionē pȝ. de habita et p doctrinā pȝ idē. lȝ aliq
dicāt ꝯtrariū. nā adiscens nō pt cognoscere nisi cogno
scat ad qd istituta sunt signa q̄ ppōit docēs. ⁊ illa ap
phēdit p aliquē sensum. vn̄ si cecus a natiuitate doce
ret ab aliquo de colorib⁹: nūq̄ȝ hēret de eis habitū
sciētificū. sed tn̄ habitū fidei vel credulitatis. q̄ pos
set credere docēti q̄ color ē tale ens. vel forte nō hēt
tex.cō.33. nisi ꝯceptū nois. vel habitū vocalē. ⁊ iō dicit Ari. ꝑ
poste. q̄ deficiēte sensu deficit scia q̄ hr̄ d̄ sensibilib⁹
illi⁹ sensus q̄ȝ ipossibile ē accipe. ois ḡ scia ortū a sen
su. nā si illa scibilia sunt sensibilia: pȝ si aūt nō sint sen
sibilia: puta sube imāles ⁊ itentiōes nō sensate ⁊ hm̄
tūc et talia ꝯcipiunt ab itellu pmo actu itellect⁹ non
sine apphēsione sensibiliū ex qbus cognoscunt. vel p
discursum. vt forte suba. vel q̄ multiplicāt spēm suā
cū spēbus sensibiliū. vt itētiones nō sensate ⁊ suba
fm̄ aliā opinionē. ḡ nullo actu intell's cognoscit ali
qd a nobis nisi pcesserit cognitio sensitiua in sensu.

Quantū ad 2m pncipale notandū q̄ ois
cognitio itellectiua. vel ē princi
pioꝝ. vel ē ꝯclonū. ⁊ vtroq̄ȝ mō diuidit. q̄ vel ē no
titia icōpleta puta de terminis pncipij vl̄ ꝯclusiōis.
vel ē notitia cōpleta. de cōplexione. s. h⁹ vel illius.

His dictis Rn̄deo ad q̄ōnē. ⁊ sit ista p
ma ꝯclo: q̄ ad hn̄dā noti
tiā icōpletā de pncipijs q̄ ē de terminis simplicib⁹
nec̄ia ē cognō sensitiua seu expimētalis. h̄ pȝ ex pdi
ctis. nā ex pexiste cognitiōe pticulari sensitiua gn̄ant
pn̄ter cognitiōes posteriores in sensu cōi. q̄ fantasia
dē. ⁊ sic vlteri⁹. ⁊ q̄ illud qd existit in virtute fantasti
ca vt ibi existit: ē iproportionatū ad mouēdū itell'm
possibilē fm̄ q̄sdā: iō attribuit sibi aliq̄ forma ab in
tellectu agēte abstrahēte q̄cq̄d sit illa forma ꝟtute c⁹
pt mouere itell'm possibilē. ⁊ sic itelligit terminos in
cōplexos. ¶ Scd̄a ꝯclo sit ista. ad hn̄dū d̄ pncipijs
notitiā cōpletā. nō ē nec̄ia simplr̄ cognitio sensitiua
seu expimētalis: hn̄ tn̄ ē vtilis ⁊ coadiuuās vt cōple
xiōi pncipij citi⁹ assentiat. Pria ps ꝯclonis declarat
sic. nā ipse itell's ꝯcept⁹ mō pexposito terminis simpli
cib⁹ pt ꝟtute ppria ipsos cōponere vel diuidē. ita q̄
ꝯcept⁹ tales cōplexi si sint pncipioꝝ pmoꝝ cognoscū
tur eē d̄ lumine nāli itell's q̄ pn⁹ cognoscim⁹ inq̄ȝtū tex.cō.6.
terminos cog̃scim⁹. ꝑ poste. ⁊ iō cognitio sensitiua vl̄
expimētalis nō ē simplr̄ nec̄ia p tali cōpleta cognōe
de pncipijs hn̄da. 2a ps declarat sic. q̄ tales ꝯcept⁹
cōplexi pn̄t cog̃sci q̄ ꝟi sunt ex frequēti cognōe sen
sitiua ⁊ mēoratiua ⁊ expimētali. q̄ren⁹ p eas cog̃sci
m⁹ terminos talis pncipij i suis singularib⁹ frē esse
ꝯiūctos. sic sensus frequēt videt hāc totalitatē ⁊ hāc
maioritatē cōiūgi. ⁊ ex h̄ itell's citi⁹ assentit huic pnci
pio oē totū mai⁹ ē sua pte. sic ḡ pȝ ex pdictis q̄lr cognō
expimētal' valet ad cog̃scēdū illō q̄ ē pn^m arti ⁊ scie:
de q̄ hr̄ 2° posterioꝝ: q̄ ⁊ pp cognitionē simpliciuȝ q̄ tex.cō.vlti.
cognōne sensitiua apphēdunt. ⁊ pp cognōnē ꝟitatis i
cōpōne mō pexposito. ¶ Notādū tn̄ ad maiorē de
clarationē ꝟitatis duaꝝ ꝯclonū dictaꝝ q̄ q̄ȝtū ad co
gnōnē terminoꝝ de pncipijs nō ē cognō expimētal'
seu frequēs acceptio sesibiliū nec̄ia. s; aliq̄ apphēsio
sensibiliū ē ita nec̄ia q̄ sn̄ illa ipole ē ab itellu ꝯcipi
vel apphēdi q̄ ē termin⁹ pncipij vel ipm̄ cōpositu̇ȝ
q̄ ita veꝝ ē de ꝯclone sic̄ de pn°. vt dicet q̄ȝtū aūt ad
cognōnē cōplonis pncipij iuuat cognō expimētalis
vt citi⁹ assentiat pncipio affirmatiuo si p sensum co
gnoscat cōiūctio extrēoꝝ in singularib⁹. ⁊ negatiuo:
si in sensu sit disiūctio. sȝ non ē simplr̄ nec̄ia nec ipsa.
nec aliq̄ sensitiua. lȝ. n. nūq̄ȝ p aliquē sensum videat
cōiūctio vl̄ sepatio i re: sȝ tn̄ ex sensib⁹ apphēdāt ter
mini ⁊ itellect⁹ cōponat vl̄ diuidat ipē ppa ꝟtute as
sentiet imo vbi sēsus pcipit cōiūctiōeȝ singulariū ter
minoꝝ i re: adhuc certi⁹ adhereret pncipio p lumē nā
le itell's q̄ȝ pp aliq̄ȝ apphēsiōeȝ sēsus: si. n. i apphēsiōe
sensus eēt error adhuc itell's circa illō pn^m n̄ erraret
q̄ȝtū ad ꝟitatē cōpōnis. ⁊ iudicaret et sensū errare cir
ca h̄: nō obstāte q̄ a sensu errāte acciperet notitiā sim
plicīū. ⁊ illa cōponeret ex sua ꝟtute. ¶ Tertia ꝯclo
sit ista. ad hn̄dā notitiā incōpletā de ꝯclone q̄ ē no
titia terminoꝝ nec̄ia ē cognō sensitiua seu expimēta
lis. Ista declarat sicut pma. ⁊ ei⁹ pbatio pȝ ex pcedē
tib⁹: q̄ nihil est in itellu qn pri⁹ fuerit in sensu aliquo
mō. q̄ vel p se vt color. vl̄ p ptes suas vt mōs aure⁹.
vel i suo remisso vt albedo itēsa. vel in suo sil'i. vt anti
xps. vel i suo effcū. vt itelligētia. vel aliquo alio mō.
¶ Quarta ꝯclo sit ista. ad hn̄dā d̄ ꝯclone notitiā cō
pletā iuuat cognō sensitiua ⁊ expimētal'. n̄ tn̄ ē nec̄ia
simplr̄. Hoc sic pȝ. nā cognō expimētalis iuuat ex fre
quēti mēoria gratia q̄: i. ꝯclo ista ꝟa ē. q̄ p sensum
vi ꝯiūctio ꝯclonis in terminis singularib⁹. vlteri⁹ cū
itell's assentit ꝯcloni q̄ vera est ex frequēti cognōne
sensibiliū

sensibiliū. ⁊ cognoscit illō cui assentit nō ēē per se notū: nec ēē pmū pn^m. cognoscit illō ēē vep. ⁊ hoc q̄z h3 cām. ⁊ sic jcitaꝭ ad ingrendū pp qd illi⁹ veri: vn̄ expti de ɔclone. q̄z ē vident se hr̄e circa illā sic admirātes adhuc eāō cī⁹ ꝙ cognoscūt q̄z vep est. ⁊ ex hoc icipiūt phophari ⁊ cām ingrere. p3 in lr̄a. sed dr̄ia ē inter admirationem ⁊ experimētū: q̄z admiratio min⁹ ē q̄z cognitio expimētalis. q̄z admiratio pt̄ ēē ex vnico actu sentiēdi. ⁊ expimētū nō. ¶ Ex pdictis p3 vitas q̄ōis. q̄z ex expimētis gn̄aꝭ ars. siue quo ad principia: siue q̄ ad ɔclones. q̄z cognō expimētal' seu notitia sēsitiua q̄ztū ad notitiā ɔplexā nō ē total' cā nec nec̄ia simpl'r. verūtn̄ ē vtil' ⁊ coadiuuās mō pdicto. ē tn̄ nec̄ia simpliciter q̄ztū ad notitiā incōplexā. Sic ad q̄stionem.

Ad argumēta Ad pmū cū dr̄ ꝙ ex multis nō pn̄t ɔcludi ois. dr̄ vno mō ꝙ s̄m Ari. 8. thopicoꝝ. iducenti in mult' singularib⁹ o3 vl'e ɔcedere. vel iferre istātiā. alioqn ɔteruit rn̄dēs. exptus āt h3 notitiā de multis. ⁊ i nullo ifert istātia. g̊ pōt accipe ꝙ sic ē de oib⁹. ¶ S3 ɔ. q̄uis ɔcludaꝭ rn̄dēti dyalētice s̄m artē nūc dictā tn̄ scia nō gn̄aꝭ p h̄. nā l3 ita sit i multis. nō tn̄ nec̄e ē ita ēē in oib⁹: l3 nesciat qs iferre istātiā: ⁊ q̄zdiu nō ē necesse ē ita ēē in oib⁹ nō est firma adhesio ꝙ sit ita i oib⁹. ¶ Al'r g̊ dicēdū ꝙ argumētū bn̄ ɔbat ꝙ cognitio expimētalis q̄ztūcūq̄z frequēs nō ifert nec̄io ita ēē in oib⁹ sed tm̄ ɔbabil'r. ⁊ ex h̄ sequiꝭ ꝙ nō est sufficiens cā ad cāndū artē vel sciam. s3 tm̄ coadiuās ⁊ occasionalis. qō ɔcessū3 ē in corpe q̄ōnis. ¶ Ad scd̄3 cū dr̄ ꝙ ex cognitōe: q̄z nō iferꝭ cognitio pp qd: dicēdū vt pri⁹ ꝙ ex expimēto nō seq̄ꝭ pp qd notitia scientifica. s3 ex expimēto cognoscēti q̄z ē daꝭ occasio ingrēdi cām. ⁊ sic iuestigādi ppter qd. ⁊ p ɔn̄s ꝙ ita sit in oib⁹. nā expt⁹ p singularia arguit p sil'e ꝙ sic ē d̄ vno singulari. ita ē de plurib⁹. ⁊ sicut ē de multis: ita ⁊ de oib⁹. ex mltis. n. singularib⁹ cū hac ɔpōne: nā agit vniformiter vt in plurib⁹ nisi ipediaꝭ. seq̄ꝭ vl'is. ⁊ si nō sit cā ipediēs seqtur simpl'r ꝙ sic sit i oib⁹. ¶ Ad tertiū dicēdū ꝙ ly ex. pt̄ ibi noīare cām efficiētē nō pricipalē: sed instrālē. nec talē q̄lis ē notitia pricipioꝝ respcū ɔclonis. s3 minorē: q̄z occasionalē. mō p̄ex posito. efficiēs āt pricipale in oi acq̄sitiōe scie tā h̄ q̄z ēt ɔclonū ex pricipijs ē iste. itell's ɔtute lumis n̄alis. ɔpō do allegata de efficiēte ꝙ vel ē pfecti⁹ effectu: vel nō minus pfectū. vera ē de cā pricipali. ⁊ totali. s̄m cōmē. xj. metha. ¶ Ad q̄rtū nego ān̄s. q̄z scia nō iest nobis a nā. Ad ɔbationē platōis dico ꝙ plato docuit puerū in illa iterrogatiōe sic ⁊ oēs alij docētes. nihil. n. pt̄ docēs facē q̄ ad assensum pbēdū cōplexis: nisi debito ordie ɔponere pricipia nota discipulo. ⁊ alia seq̄ntia ex illis in illo ordine quo sequūꝭ. ⁊ ipse discipulus ɔpria ɔtute itell's acq̄escit illis sic ordinate ɔpositis q̄z spl'r3 pfect⁹ null⁹ idiget. ex h̄ p̄oꝝ. ¶ Ad q̄ntū de plurib⁹ expimētis ⁊c̄. dcm̄ ē i corpe q̄ōnis q̄uo cognō sēsitiua suffic̄ ad notitiā pricipij si vltra itell's abstrahat ⁊ cōponat. Ad notitiā āt ɔclonis pl⁹ valēt multe mēoīe. ⁊ plura expimēta vt faciētes cognoscē q̄z ⁊ ingrē pp qd. cū āt dr̄ ꝙ multa accn̄a eiusdē spēi nō pn̄t ēē simi eodē. dico ꝙ nō ē vep vl'iter nec i ɔposito. Ad Ari. diceꝭ i q̄rto q̄uo itelligēd⁹ sit. ¶ Ad vltimū Augusti. dicēdū ꝙ nō oia sēsibilia sūt ɔtinue mutabilia nec i fieri vt diceꝭ i q̄rto h⁹ ɔ heraclitū. Sed ad auc̄tatē Aug. saluādā pt̄ dici ꝙ sincera vitas non cog̊scitꝭ a sensu. ita ꝙ sensus cog̊scat imutabilitatē vitatis nec obm in q̄ztū sit imobile nisi pn̄s ⁊ dū ē pn̄s. n̄ āt sp̄ ē pn̄s posito ēt ꝙ sp̄ cōtinuareꝭ visio mea circa obz aliqō qō sit. a. sic i h̄ istāti nō pcipio imutabilitatē. a. p sensū q̄z p tūc nō pcipio nisi quō. a. se h3 vt tūc q̄z nō pcipio ipm nisi vt ē tūc pn̄s. illa ēt i tota visiōe q̄ztūcūq̄z ɔtinua nūq̄z pcipiā imutabilitatē. a. s3 p oī nūc pcipiā quō se h3 p tc̄. n̄ sic ē d̄ itell'u q̄z possū itelligē rē s̄m ꝙ ipa imutabil' ē ⁊ ipsā rei imutabilitatē. Al'r dr̄ ꝙ a sensib⁹ n̄ ē expectāda sincera vitas tāq̄z a cā pricipali effectiua: tn̄ a cognōe sēsitiua tāq̄z ab occasiōe acq̄riꝭ sincera vitas ⁊ imutabil': q̄z oīs n̄ra cognō icipit a sēsu. s3 ab eo n̄ hēat totalē cālitatē. Al'r dr̄ ꝙ aug. loq̄ꝭ d̄ q̄dā cognōe supiori i diuis vl' rgul' ētnis i qb⁹ solū vi3 pfcē vep. ⁊ ad istā n̄ attigit cognō sēsitiua.

¶ **Ad agere qdē igr̄ expiētia nihil ab arte differre vr̄. s3 ⁊ exptos magis pficere videm⁹ sine expientia rōnem hn̄tibus.** c.1. q.6.

Querit Utrū vep sit ꝙ exptus nō hn̄s artē certi⁹ opeꝭ artifice inexpto. vi ꝙ nō: q̄z sic prudētia ē habit⁹ cognitiu⁹ circa agibilia. ita ars circa factibilia. ex. 6. ethi. s3 null⁹ certi⁹ agit circa agibilia q̄z prudens. g̊ nec circa factibilia q̄z artifex. ¶ P̄ agēs p cognitionē q̄zto certi⁹ cognoscit. tāto certi⁹ opaꝭ. s3 artifex certi⁹ cognoscit q̄z exptus ex lr̄a q̄z cognoscit cā3 ⁊ pp qd: expt⁹ tm̄ q̄z. g̊ ⁊c̄. ¶ P̄ q pfecti⁹ scit q̄ditatē alicuius pfecti⁹ scit illud. sed artifex pfectius scit qd ē sanare q̄z exptus. ergo pfecti⁹ scit sanare. ɔbatio mi̊ris. q̄z q̄ditas sanatiōis ē vl'e ⁊ p se ēt respicit obm vl'e. vl'e aūt magis sciꝭ ab artifice q̄z ab expto. ergo. ¶ Cōtra Aristo. in lr̄a. tex.c.5. & .6.

Respōdeo planū ē ꝙ expt⁹ certi⁹ opaꝭ artifice inexpto. c⁹ rō ē quā ponit phs q̄z cognitio expimētalis ē p se singularis circa qō p se ē opatio. cognitio āt artis ē vl'is primo ⁊ p se. q̄z si ē singularis h̄ est ex ɔn̄ti ⁊ p accn̄s. q̄z g̊ exptus pfectius cognoscit opabile q̄z artifex ideo pfectius opaꝭ: ⁊ h̄ est qō ait Arist. hic in lr̄a. si igiꝭ sine expimēto qs rōnē hēat. ⁊ vl'e qd cognoscat. in h̄ aūt singulare ignorat: multotiēs qdē in curatiōe peccabit.

Ad argumēta ad pmū dicēdu3 ꝙ i aliq̄ ē silitudo. s. ꝙ sicut prudētia ē hit⁹ cognitiu⁹ circa agibilia. ita ars circa scibilia: s3 ē dissilitudo i alio q̄z prudētia nō gn̄aꝭ in nobis nisi ex actib⁹ n̄ris. iō null⁹ ē prudēs qn fuerit expt⁹. ars āt nō gn̄aꝭ solū p expimentū. s3 ēt p doctrinā sine expimētis. p3. ⁊ iō pt̄ aliqs hr̄e artē qn̄ ō ē exptus. q̄re min⁹ certe cognoscit opabile p se q̄z exptus. ⁊ iō certi⁹ opabiꝭ q̄z expt⁹. ¶ Cōtra h̄ dicit Ari. ꝙ ars gn̄aꝭ ex expimēto. nō g̊ pt̄ gn̄ari p doctrinā sine expimēto. ¶ Rn̄deo. dcm̄ phi nō ē vl'r vep. sic. n. ē vep ꝙ ex expimēto gn̄aꝭ ars: s3 nō ois ars. ¶ Al'r pt̄ dici ꝙ expimētū dupl'r pt̄ sumi. vno mō ɔ cognitione expimētali adhibito opē: exteriori alio mō nō adhibito opere exteriori exercitato. scd̄o mō ois ars gn̄aꝭ ex. expimēto. p̄ mō nō o3. nō sic de prudētia q̄z o3 exercere act⁹ prudētie si hō debeat ēē prudēs: sic āt loq̄ꝭ i ɔposito. ¶ Ad scd̄3 d̄ agēte p cognitionē dicēdū ꝙ argumētū ɔcederet si artifex certi⁹ cognosceret singulare circa ꝙ ē opatio p se quā exptus. qō falsu3 est. q̄z artifex certius cognoscit vl'e. exptus aūt certi⁹ singulare circa ꝙ est opatio p se. ¶ Cōtra. q̄z tunc videq̄ ꝙ artifex non cognoscit particularē qō est ɔ multos: vel si sic. tūc argumentū ɔcedit. q̄z tūc cognoscit pticulare propter quid: sicut vl'e. qō non facit exptus ⁊ per ɔn̄s certius cognoscit operabile. ⁊ tūc illud ꝙ prius. ¶ Rn̄deo q̄ q̄d sit de cognitōe pticulari vtrū p se possit itelligi ⁊ cognosci: forte diceꝭ septimo hui⁹ tm̄ cōcedaꝭ p nūc. tūc ad formā rōnis dr̄ vno mō ꝙ q.13.c.25.

t.6.
tex.c.6.
q.8.

artifex ex h solo est artifex pfectus qꝛ hȝ habitũ pfe-
ctũ in vli quẽ hr̃e pt non applicãdo ad pticulare. cõ
tex.cõ.20. uenit.n.scire in vli ignorãdo in pticulari scd̃o prioꝝ.
poẜe est igit artificẽ eẽ pfectũ ⁊ tñ nõ p se cognoscere
pticulare circa qd̃ est opatio. Exptũ at̃ est ipoẜe eẽ p-
fecte exptũ nisi pfecte cogscat singulare. qꝛ cognitio
expimẽtalis p se est ipsi⁹ singularis artifex. g̃ ex eo ꝙ
artifex nõ oȝ ꝙ ita cognoscat opabile sic̃ expert⁹: tñ
ex h non sequit̃ qn poẜe sit artificẽ ita p se ⁊ pfecte co
gnoscere singulare sic̃ expertũ si applicet cognitioneȝ
vlem quã hȝ ad ipm singulare. Est g̃ itelligẽdũ dcm̃
Ari. õ his habitu h⁹ pclse ↄsideratis i respectu ad illa
quoꝝ sunt pricipia cogscẽdi ex se. nõ at̃ de his q̃ pñt
cognosci p applicatõeȝ hoꝝ hituũ ad alia. ¶ Alr̃ dr̃
ꝙ i singulari circa qd̃ ẽ opatio p se sũt mlta pter naȝ
cõem q̃ multũ diuersificãt actionẽ. nã alr̃ opȝ agere
circa hũc ifirmũ in h loco. ⁊ h tpe. q̃ȝ circa illũ ifirmũ
eadẽ ifirmitate i spẽ laborãtẽ in alio loco ⁊ i alio tpe.
Ista at̃ ãnexa cogscit expert⁹ ex mula frequẽtatiõe ⁊
cognitione singulariũ ⁊ q̃ȝtũ ad se ⁊ q̃ȝtũ ad ãnexa q̃
nõ oȝ cognoscere artificẽ vt artifex est. qꝛ lȝ in singula
ri possit cognoscere p se pter qd si applicet. ñ tñ co
gnoscet ãnexa p habitũ artis. iõ expert⁹ certi⁹ operat̃.
¶ Alr̃ dr̃ qcqd sit de cognõne artis ⁊ experimẽti ꝙ
expert⁹ c⁹ est frequẽter agere hȝ habitũ i po^a motiua
q̃ exequit̃ operationẽ vel forte i mẽbro quo agit aliũ
ab habitu potẽtie experimẽtatiue iterioris sensitiue
vt cithared⁹ hȝ quẽdã habitũ in manu q̃lẽ nõ hȝ ar-
tifex inexpert⁹. ⁊ qꝛ iste habit⁹ multũ facit ad expedite
agẽdũ. iõ expert⁹ hñs talẽ habitũ expeditiꝰ ⁊ certi⁹
operat̃. ¶ Ad tertiũ cũ dr̃ q pfect⁹ scit ⁊c̃. dicẽdũ ꝙ
maior ẽ va de scire speculatiuo. ⁊ mi. silr̃. sȝ ↄclo non
pt sumi nisi p scire pctico. qꝛ li scire cõstruit̃ cũ ifiniti
uo sanare. qd̃ ex cõi mõ loquẽdi significat opationẽ.
ideo rõ nõ valet qꝛ ↄclo pctica non seq[...]ex pmissis
speculatiuis. ¶ Sȝ ↄ qꝛ artifex inq̃ȝ[...]a[...]s nihil co-
gnoscit speculatiue. cũ ars sit habit⁹ p[...]ctic⁹. g̃ mior
ẽ vera de cognitione pctica. maior at̃ de vtraq̃ȝ. qꝛ q̃
cũq̃ȝ cognõe siue practica siue speculatiua pfecti⁹ co-
gnoscit̃ qd est aliquid: eadẽ perfecti⁹ cognoscit̃ illõ. g̃
ↄclo ẽ va de cognitione practica. ¶ P. scia practica.
cũ sit habit⁹ itell's est circa obm vle qd̃ est obȝ itell's.
g̃ magis est circa obiectũ vle q̃ȝ circa pticulare. ⁊ tũc
sequit̃ ppositũ. ꝙ pfectiorẽ sciã practicã hȝ q p se co
gnoscit vle. cuiusmodi est artifex ⁊ per ↄñs perfecti⁹
operat̃. ¶ Rñdeo. ad pmũ dico ꝙ scire practicũ est
duplex. s. scire operari. ⁊ scire ordinatiuũ ad operari.
pmũ ppꝛie est practicũ. ⁊ stricto modo. 2^m vo min⁹
ppꝛie ⁊ cõiter dr̃ practicũ. pmũ scire ẽ experti q im
mediate operat̃. 2^m est artificis c⁹ ẽ ordiare põm exe
quẽtẽ opationẽ: ⁊ ideo artifex mediate ⁊ remote opa
tur. h vo imediate. oĩs g̃ artifex scit practice. nõ p mõ.
sed scd̃o mõ. Scire at̃ scd̃o mõ pt dici speculatiuũ re
spectu pmi. cũ aliq̃liter recedat a ppꝛijssime scire pra
ctico. ⁊ sic accedit ad speculatiuũ. qñ. n. sunt duo extre
ma opposita: qñ aliqd recedit ab vno: vr̃ accedere ad
aliud. Sic g̃ itelligẽda est solutio data. qꝛ ↄclo rõnis
est ppꝛijssime practica. minor at̃ est practica. sȝ nõ p-
pꝛie. ⁊ ideo est speculatiua respcũ ↄclonis. ↄclo at̃ p-
ctica nõ sequit̃ ex ãbab⁹ pmissis speculatiuis. ¶ Ad
scd̃m dicendũ ꝙ scire pcticũ p mõ est per se circa sin-
gulare ⁊ nũq̃ȝ acquirit̃ nisi ex expientia. vñ est eiusdẽ
potentie c⁹ ẽ cognitio expimentalis. puta cogitatiue
forsan. sed scire practicũ scd̃o mõ pt esse circa vle. ⁊ ẽ
in intellectu extendente cognitionem ad vle operabi
le circa qd̃ non est operatio actualis.

¶ Actus autē ⁊ omnes gñatiões circa
singulare sunt ⁊c̃.

Uerit Utrũ h sit veꝝ. ¶ Et vr̃
ꝙ nõ. qꝛ si sic. g̃ act⁹ itel-
lect⁹ est circa singulare. ↄñs est falsuȝ. g̃
⁊ añs. falsitas ↄñtis pȝ. qꝛ act⁹ itelligẽdi
non est circa singulare: sȝ circa vle p se.
nã ex scd̃o de aĩa. singulare dũ sentit̃. vle dũ itelligit̃. tex.cõ.60.
pbatio ↄñtie. qꝛ act⁹ itelligẽdi est ppꝛi⁹ actus artis ⁊
scie. g̃ aliqs act⁹. ¶ P. si sic. g̃ singulare est per se sbm
mot⁹ ⁊ gñatõis. ⁊ taliũ passionũ. ↄñs ẽ falsũ. g̃ ⁊ añs.
ↄña pȝ sed ꝙ ↄñs sit falsũ pbo. qꝛ tũc tales passiões
cũ per se isint singulari. non poterũt demrari de sub
iecto in aliq̃ scia. cũ singulare non sit p se sbm alicui⁹
artis vel scie. nã singularia reliquẽda sunt ab arte sȝ
poꝛphyriũ. ¶ P. si sic. g̃ ex nũali distictiõe obiectoꝝ
sequit̃ nũalis distictio potentie. ↄñs ẽ falsũ. qꝛ eodẽ
visu videm⁹ h albũ ⁊ illud. pbatio ↄñe. sicut ex vnita
te per se obiecti vel diuersitate est vnitas vel diuersi
tas act⁹. ita ex vnitate vel diuersitate act⁹ est vnitas
vel diuersitas potẽtie. g̃ si singulare est per se obiectũ
act⁹: sequit̃ ꝙ alius est actus circa singulare h ⁊ illõ.
⁊ per ↄñs alia po^a. sic̃ g̃ est ali⁹ ⁊ ali⁹ act⁹ q̃ vr̃ h albũ.
⁊ illud. sic alia ⁊ alia po^a. ¶ P. arguit̃ logice sic. soꝛ-
tes per se sanat̃ soꝛtes per se est hõ. g̃ hõ per se sanat̃.
sȝ hõ non est per se singulare. g̃ non oẽs act⁹ sunt per
se circa singularia. ¶ P. si sic. aut circa h singulare tã
tũ. aut circa singulare abstractũ ab h ⁊ ab illo. si pri-
mũ. g̃ ita circa h ꝙ non circa illud. quare potẽtia vi
siua ita erit circa h albũ ꝙ non circa illud qd̃ est ab
surdũ. si scd̃m det̃. g̃ circa vle. qꝛ abstractũ ab h ⁊ ab
illo est vniuersale. ¶ Contra arist. hic in lr̃a ⁊c̃.

Respõdeo Duplex ẽ act⁹ vel operatio.
vna trãsiens in exterioꝛem
mãm. sic̃ edificare. alia est manẽs in agente. sicut itelli
gere. ⁊ velle. de quo dicendũ est ampli⁹ alias. ¶ His
pmissis dicendũ p ꝙ ppõ Aristo. va est de actib⁹ trã
seũtib⁹. ⁊ h sm ꝙ existunt ex̃ in reb⁹ ⁊ hñt esse exñtie.
non sȝ ꝙ considerant̃ ab itellectu ⁊ hñt eẽ cognitũ.
Itaq̃ȝ duo dicunt̃ i glosando ppõnẽ phi. Primũ di-
ctũ ẽ. ꝙ ppõ phi est itelligẽda de actu trãseũte i mãȝ
ex̃. 2^m dictũ est. ꝙ ppositio nõ est itelligenda de actu
imanẽte. Primũ dcm̃ pbat̃ sic. nullũ singulare existit
in subo vli sed singulari. sed act⁹ trãsiẽs ex̃ est p se sin
gularis ⁊ existit in aliquo sic̃ in sbo. cũ sit accñs. g̃ il-
ludãn quo existit est necẽio aliqd̃ singulare ⁊ nõ vle.
sed illud est subiectũ vel obiectũ circa qd̃. g̃. ¶ Sed ↄ
qꝛ oĩs actio est in agẽte vt in subiecto. sȝ obiectũ act⁹
nõ est agẽs. g̃ act⁹ non est in eo. q̃re rõ nihil cõcludit.
Rñdeo. duplex est actio. actio respect⁹. ⁊ actio apta.
pma vtiq̃ȝ est in agẽte. q̃ nõ dicit aliud q̃ȝ respcm̃ quẽ
dã agentis ad passum. vt trãsmutãtis ad transmuta
tũ. 2ª actio ẽ ipse mot⁹ vel forma q̃ terminat motũ ⁊
pducit̃ p motũ. ⁊ ita ẽ in passo. sic̃ ⁊ mot⁹ i mobili. ex tex.cõ.18.
3. phꝫcoꝝ. de 2ª loqmur. nõ d pma. q̃re tenet rõ. Dixi
at̃ vt existũt in reb⁹ ex̃. ⁊ nõ sm ꝙ ↄsiderãt̃ ab intellu.
qꝛ act⁹ vlis ⁊ ↄsideratus ab itellectu respicit obiectũ
vle: vt iferi⁹ dicet̃: qcunq̃ȝ sit act⁹ ille. Secundũ dcm̃
pbat̃ per oppositũ: nã actus imanens existit in agen
te sicut in subiecto. ⁊ non in obiecto. sicut itellectio la
pidis est subiectiue in itellectu. nõ in lapide. ⁊ ideo ta
lis actus est singularis qꝛ existit i subiecto singulari.
sic̃ pȝ de itelligere. sȝ obiectũ circa qd̃ ẽ sit p se vle.

Ad argumẽta Ad pmũ pȝ ꝙ pce
dit de actu imanẽte.
de q̃ nõ itelligit ppõ. ¶ Ad scd̃m dr̃ ꝙ qd̃lȝ moueri
exñs in nã ĩ aliquo pticulari. tñ ab hoc moueri ⁊ ab
illo pt abstrahi vnũ cõe moueri. ⁊ pt eẽ passio p se p
demrabilis

demõstrabilis de aliq̃ subo cõi in aliq̃ scia. cuiusmodi ẽ
scdm nãlis phie. pbatio h°. q2 qd iest mult̃ vniuoce ꝛ
nõ vni ꝑ alteꝝ oꝫ ꝙ ꝯ isit vni cõi illis ꝑ c° nãm isit ill'
mult̃. oĩs. n. act° vt vl'is ꝛ in ꝯsideratiõe itell's extrĩs
ẽ circa obm vl'e ꝛ nõ singulare. vt ꝓdict̃. Ad tertiũ ne
go ꝯñam. Ad pbationẽ dico ꝙ nõ ex q̃cũq3 vnitate
vel diuersitate obiecti vel act° seqtur vnitas vl' diuer
sitas potẽtie. sed ex vnitate vel diuersitate scdm gen°.
Cõfirmaꝫ a sili. n. sicut potẽtia receptiua mãe respe
ctu formaꝝ ẽ eadẽ respectu oĩuꝫ formaꝝ eiusdẽ gñis
physi. sic ꝛ potẽtia cognitiua respcũ obiectoꝝ. Confir
tex. cõ. 27. maꝫ. 2°. ꝑ Ari. 2°. poste. dicẽtẽ. ꝙ sẽsus ẽ vl'is. vt hois
nõ callie hois. sẽtire ꝯo singularis. ¶ Cõtra hãc rõ
nẽ arguiꝫ. n. i sequunꝫ tria icõueniẽtia. ꝓmũ ꝙ si sic. g̃
aliqd ꝫꝫ rõnẽ vl'is eẽt ꝑ se obctũ sẽsus. pbatio ꝯñe q2
obctũ ꝫꝫ vnitatẽ gñis ẽ ꝑ se vl'e. falsitas ꝯñtis pbaꝫ.
ꝯ de aia. c. 8. q2 tũc nõ distiguereñꝫ sẽsus ꝛ itellect° penes obcta scdm
rões formales: q2 vtraq3 po° eẽt circa obiectũ vl'e. 2m q2
si sic. vl'itas ꝓcedẽt oẽꝫ actũ intellect° qd ẽ ꝯ ꝯmẽta. q
vult ꝙ itellect° faẽ vl'itatẽ i reb°. pbatio ꝯñe. q2 qd ẽ ꝓ
us ꝓoꝛ ẽ ꝓus posterioꝛe: sꝫ act° sensus ꝓcedit actũ in
tellect°. obm ãt sẽsus ꝓcedit actũ sẽsus g̃ ꝛ ꝓcedit actũ
itellect°. si g̃ obiectũ sẽsus hꝫ vnitatẽ gñis vt tu dicis.
cũ ista vnitas sit vnitas vl'is seqꝫ ꝙ vl'itas ꝓcedit actũ
itellect°. 3m q2 si sic. g̃ potẽtie cognitiue puta sensus ẽ
aliqd ꝑ se obm scdm aliquã rõnẽ scdm quã ipossibile ẽ
illi i potentiã illud ꝑ se obꝫ cognoscere. ꝯñs ẽ euiden
ter falsum. pbatio ꝯñtie. q2 sensus nihil cognoscit ni
si sentiendo. sentire est soli° singularis ꝑ se vt cõcedit
tex. cõ. 27. ẽt rñsoꝛ ex. 2°. poste. ¶ Rñdeo sicut pbabiꝫ in septio
oꝫ dare ꝓter vnitatẽ vl'is in actuali q̃ꝫ vnitatẽ realeꝫ
minoꝛẽ vnitate nũali q̃ est prioꝛ ex nã rei vnitate vl'is.
a qua moueꝫ intell's ad causandũꝫ aliqd cõe abstra
ctũ ab h̃ singulari ꝛ illo eiusdẽ spẽi. magis q̃ꝫ diuersa
rũ. aliter vl'e eẽt pura fictio. ꝛ pbaꝫ ẽt vnica rõne p̃o
nũc. q2 circũscripto oĩ intell'u hec albedo magis cõ
uenit cũ hac albedine q̃ꝫ cũ aliquo alteri° spẽi vel ge
neris. ista cõuenientia cũ sit de p̃io mõ relatiuoꝝ
fundaꝫ sup vnũ. g̃ ista vnitas est realis: q2 relatio rea
lis non põt fundari supra ens rõnis tñ. sed hec vni
tas nõ est nũalis. pꝫ. g̃ erit aliq̃ minoꝛ. Un̄ dicẽdũ ꝙ
istud vnũ reale ꝓcedẽs actũ itell's nõ ẽ vnũ in multis
q̃ꝫtũ est de se. sed est vnũꝫ ꝓter multa vel de multis ꝑ
intell'm abstrahẽtẽ ꝛ ꝓdicãtem illud de multis. ꝛ tũc
est actu vl'e. ꝛ nõ p̃ri°. q2 ambe cõditiões reqrunꝫ ad
tex. com. ii. vl'e. ꝯ poste. ¶ Dicẽdũ g̃ ad iconueniẽtia adducta ꝙ
vnitas obiecti sensus quã dixi vnitatẽ gñis nõ est ali
qua vnitas vl'is in actu de q̃ cõcludit. sed est aliquid
vnũ vnitate prioꝛe q̃ est vnitas realis. min' oĩ tñ vnita
te nũali. ¶ Sed ꝯ illud vnũ est aptũ natũ ꝓdicari de
pluribꝫ. g̃ est actu vl'e. ¶ Preterea illud vnũ vel ẽ vl'e
vel est singulare: q2 non est dare mediũ. nõ est vl'e per
te. g̃ singulare: ꝛ tũc redit argumẽtũ. q2 respectu di
uersoꝝ singularium sunt vel erunt diuerse potentie.
¶ Rñdeo. ad p̃mũ dico ꝙ illud vnũ reale est aptũ
natũ ꝓdicari de pluribꝫ aptitudine remota. sed sit ap
tũ aptitudine ꝓpinqua ꝑ intell'm. ꝓma aptitudo nõ
sufficit ad vl'e actu. sed scd̃a est necessaria cũ p̃ma. ꝛ
idõ illud vnũ reale nõ est vl'e actu. ¶ Ad 2m dico scdm
Auicen. 5°. metha. ꝙ eq̃nitas tñ est eq̃nitas: nec ẽ vna
nec plures. nec est vl'e nec pticulare ꝛc̃. sed abstrahit
a q̃cunq3 tali ꝯditione. ꝛ ideo est mediũ iter vl'e ꝛ par
ticulare ꝑ abnegationem vtriusq3. ¶ Notãdũ tñ ꝙ
Aui. nõ negat vnitatẽ simplr̃ de q̃ditate cũ ait ꝙ nõ
est vna neq3 plures. sed negat vnitateꝫ numeralem ꝛ
multitudinẽ sibi oppositã. ad q̃ꝫ quiditas ẽ ꝺ se idif
ferens ꝛ de se ad neutrum determinaꝫ nec ad vl'e nec

ad singulare. ꝛ vt sic in se consideratũ sine vtroq3 illo
rũ est obm sensus. hꝫ tñ sp̃ vnitatẽ sibi cõpetentẽ. naꝫ
oẽ vnũ est vnũ vnitate sibi ꝓpria. hec ẽ vnitas minoꝛ
vnitate nũali aut prioꝛ vnitate vl'is in actu vt ꝓdictũ
est. ¶ Ad 4m ꝓncipale ꝙ est argumẽtũ logicũ rñdet
ꝙ accepit duas singulares ex qbꝫ nihil seqꝫ sicut ex
duabꝫ idefinitis. ¶ Aliter dr̃ ꝙ argumẽtũ est in 3a fi
gura. vbi sp̃ est ꝯclo pticularis. cũ igiꝫ ꝯcludiꝫ. g̃ hõ
ꝑ se sanaꝫ. li hõ hꝫ supponere ꝑ pticulari ꝛ sic nihil ꝯ
ꝓpositũ imo magis ꝓ. ¶ Cõtra. li hõ eodẽ mõ sup
ponit in ꝯclõne quo ꝓdicaꝫ in minori. sed ibi ꝓdicaꝫ
vt vl'e cũ dr̃ sortes ꝑ se ẽ hõ. g̃ silr̃ in cõclõne. ¶ Rñ
deo nego maioꝛẽ: nã alr̃ ex vl'ibꝫ non posset cõcludi
particulare in tertia figura. qd est falsum. pꝫ in ꝯ ꝛ in
scd̃o mõ. non g̃ oꝫ ꝙ eodẽ mõ supponat in ꝯclõne q̃
ꝓdicaꝫ i ꝓmissa. ¶ Aliter dr̃ ꝙ lꝫ ex necessarijs nũq̃ꝫ
seqtur nisi necessariũ. sicut ex veris nõ nisi veꝝ. tñ ex
ꝑ se ꝓt seq non ꝑ se. ¶ Ratio primi est. q2 añs non ꝓt
eẽ necessariũ nec veꝝ nisi ẽt tale sit ꝯñs. alioqn posset
eẽ veꝝ sine illo. ꝓmisse ãt se hñt vt añs: ꝯclo vt ꝯñs.
¶ Ratio scd̃i est. q2 añs est separabile a ꝯñte q̃ꝫtum
ad cãlitatẽ. q2 añs ꝓt eẽ cã ꝯñtis. non ecõuerso. ista ãt
cãlitas. ẽ i ꝓpositiõibꝫ ꝯis per se: q2 subiectũ ꝓt hñre
cãm in se q̃re ꝓdicatũ sibi isit. nõ aũt ecõuerso. ꝛ idõ ꝓ
põ per se nõ ꝯuertiꝫ i per se ex ꝯ poste. alias vl'is affir tex. com. 9.
matiua per se eẽt simplr̃ cõuertibilis. q2 ꝓpõ per se
eq̃pollet vl'i i argumẽto. ergo est fallacia accñtis: q2 nõ
valet si duo ꝯueniũt in vna cã. g̃ vnũ ẽ cã alteri° sic in
ꝓposito. ista ergo cõclusio seqtur q̃ est per accñs. g̃
hõ sanaꝫ. ¶ Ad vltimũ dico ꝙ h̃ act° ẽ circa h̃ singla
re ꝛ act° singularis i. cõi est circa singulare in cõi. ꝛ ac
tus scdm nãm circa obiectũ scdm nãꝫ. ꝛ actus vl'is circa
obiectũ vl'e. ꝛ ꝓ tanto est verũ illud scd̃i post. sensus ẽ tex. cõ. 27.
vl'is: sentire singulare. q2 qlibet vn° actus sentiendi ẽ
circa vnũ singulare tñ. multi aũt circa multa: ꝛ oẽs
illi actus sunt ab eadẽ potẽtia. ex q̃ cõcludiꝫ ꝙ nullũ
vnũ singulare ẽ ꝓmũ obm̃ potẽtie. sꝫ aliquid vnũꝫ in
multis qd est qõdã vl'e mõ exposito. licet ãt qõlibet
sentire sit tñ circa singulare nõ tñ vt circa primũ ob
iectũ. sed est circa illud vnũ reale qd est i singulari. de
quo amplius in septimo ꝛ in qõne sequente.

¶ Amplꝫ aũt sensuũ neq3 vnũ sapiaꝫ eẽ capl. i.
põim°: cũ his singloꝝ cognitiões maxie
ꝓprie sint: sed ꝓpter qd de nullo dicunt. q. 8.

Ueritur vtrũ obm ꝑ se sen
sus sit aliqd sub rõ
ne singularitatis ita ꝙ singularitas sit
formalis rõ obiũa sensuꝫ. vr̃ ꝙ sic. nã di
cit pbs ꝯ meth. ꝙ cognitiões singlariũ In plo. c. i.
sunt maxie ꝓpe sensibꝫ. ¶ ꝯ. 2°. de aia singulare duꝫ
sentiꝫ. vl'e dũ itelligiꝫ. ¶ Cõfirmaꝫ q2 alr̃ idem scdm eã tex. cõ. 60.
dẽ rõnẽ erit obꝫ sensus ꝛ itell's. nã si singularitas nõ
ẽ rõ obiectiua sensuꝫ erit ipa nã subiecta singlaritati:
sꝫ nã tal' ẽ obm̃ itell's. quõ g̃ põet dr̃ia sensus ꝛ itell's
cũ diuersaꝝ potẽtiaꝝ diuersa sint oba: nõ vr̃. ¶ ꝯ c°
ẽ act° ei° ẽ potẽtia scdm Arist. ꝯ ꝺ somno ꝛ vigilia iuxta c. i.
ꝓn°. sꝫ sentire ẽ ipsi° singularis vt singulare ẽ. g̃ ꝛ ipe
sensus pbatio minoris scdm phꝫ scd̃o poste. sentire ẽ sin
gulare. ¶ Sꝫ ꝯ Ari. scd̃o poste. sensus ẽ vl'is vt hois vbi supra.
sẽtire ꝯo singlare. ¶ ꝯ. sic se hꝫ poa receptiua mãe re
spcũ formaꝝ. sic poa cognitiua sensitiua respcũ oboꝝ.
sꝫ poa receptiua mãe ẽ eadẽ respcũ oium formaꝝ eius
dẽ gñis physi. q2 iter oẽs formaꝫ tales ẽ trãsmutatio tex. com. 12.
ex nono metha. trãsmutatio ãt nõ ẽ nisi iter formas
q̃ hñt idẽ susceptibile ꝛ idẽ genꝫ physi. ꝙ idẽ ẽ. g̃ idẽti
tas po° sensitiue iudicabiꝫ respcũ vnitatis obiecti scdm

genus. ¶ Preterea. singularis vt sic ē eiusdē rōnis in
colore ⁊ i sono ⁊c. ergo singularitas nō ē formalis rō obie
ctia. pbatio ɔn̄e. qr p formalē rōnē obiectiuā distingui
tur potētie vt ondunt eē distīcte. ergo si sic eadē potē
tia eēt respectu soni ⁊ coloris. qđ ē manifeste falsum.
¶ Preterea. vel hec singularitas ē formalis rō subiua
vel abstracta ab hac ⁊ ab illa. nō pmo mō. qr tunc ali
qđ singulare nō sentiret. si scđo mō illa singularitas
est communis ⁊ vniuersalis.

Respōdeo ⁊ dico q singlare sb rōe sin
gularitatis nō ē obiectū p se
ipi⁹ sēsus lȝ obiectū p se ipi⁹ sēsus ē aliqđ reale vnū p
us vnitate vlis ⁊ min⁹ vnū q̄ȝ vnū nūo vt pdixi iam.
¶ Ubi notādū q i singulari ē duo ɔsiderare. s. ipsaȝ
singlaritatē q̄ pt vocari hecheitaȝ. ⁊ nāȝ subiectā singu
laritati q̄ de se ē idifferēs ad eē h. ⁊ vt sic idīnȝ pcedit
ipsaȝ singlaritatē. ⁊ i illo suo pori q̄ pcedit hȝ illā idif
ferētiā ⁊ vnitatē realē minorē vnitate nūali. cū ergo sētit
singlare ipa nā subiecta singlaritati ē formal rō obiecti
ua: lȝ totū singlare sētiat vt q. ¶ Si q̄ras quō se hēat
ipa singlaritaȝ vl hecheitaȝ ad obm cū nō sit rō formal
obiecti. Dico q se hȝ ad modū q̄ cā sine q̄ nō. Sic itel
ligēdo q ipa ppetas idiuidual nō ē rō agēdi sȝ hn̄ ē
ɔditio agētis. ipa. n. nā ē rō mouēdi ⁊ agēdi i sēsu. sed
nō sine singlaritate obȝ. ergo sensus est ipa nā idifferenȝ
nō tn̄ sentit sine singlaritate. vt pȝ in sili q color n̄ vr
nisi sb q̄ȝtitate lȝ q̄ȝtitas nō sit formalis rō ipsius ob
iecti. est tn̄ ratio sine qua non.

Ad argumēta Ad pmū dicēdū q
p tāto cognitōeȝ sin
glariū dnr ppe sēsib⁹ qr rō singularitatis est regsita
ad actū sensus. nō vt rō formalis obiecti. sed vt causa
sine qua nō. ¶ Ad illud scđo de aia p idē. ¶ Ad ɔfir
mationē de distinctiōe sensus ⁊ itellect⁹ p obiecta. di
co q si sm vnā opinionē vniuersale i actu eēt p se ob
iectū itellect⁹ possibilis. ⁊ cāret ab itellectu agēte. tūc
nō seq̄ret icōueniēs. qr nā q̄ est obiectū sensus nō est
actu vle. Si vero dicat sm aliā opinionē q itellect⁹
agēs nō causat vle. sȝ itellect⁹ possibilis ɔsiderās istā
q̄ditatē limitatā causat in eā vniuersale. ita q vniuer
sale. actu nō est p se obiectū itellect⁹ sed ɔseqtur etiaȝ
actionem pmam intellect⁹ possibilis. ita q quiditas
sm se sicut est obiectum sensus vt ɔcessum est ita ⁊ in
tellectus. si sic dicat. tūc argumentum haberet appa
rentiam. Si potentie distinguant p obā. tunc video
q potentiaȝ q̄dam sunt dispe̅rate. q̄dā subordinate.
Si dispate tūc dico q ēt habēt obiecta dispata. exē
plū. potētie sēsitiue pticulares. iō vn⁹ sensuȝ puta visuȝ
nō pt i obiectū alteri⁹ puta auditus. si sūt subordiate
vel sunt eiusdē gnis. puta si ābe sūt cognitiue. vel alte
ri⁹ gnis. puta si vna est cognitiua altera appetitiua. si
sunt subordinate eiusdē gnis hnt etiā obiecta distin
cta subordinata sm cōmunius ⁊ minus cōe ⁊ tn̄ po⁹
supior pt. i oē i qđ pōt ⁊ iferior. ¶ Exēplū sēsuȝ cōiȝ
⁊ sensus particularis. qr sensus cōis est po⁹ supior ⁊
tex.cō.45. hȝ obiectū cōi⁹ vn pt i oē illđ i qđ pt visus ⁊ adhuc
pl⁹ pȝ scđo đ aia. Silr de potētijs subordiatiȝ alteri⁹
gnis. nā si po⁹ cognitiua ē cōior q̄ȝ appetitiua. habe
bit obiectū cōius. si sint eq̄lis ambit⁹ vt i qđcūq̄ȝ pōt
vna pt ⁊ reliq̄. tūc habent idē obiectū ābe ⁊ sb eadem
rōne q̄ȝtū est ex pte obiecti sic hnt se vt credo itellect⁹
⁊ volūtas de q̄ alias. ¶ Ad ppositū. itellect⁹ ⁊ sensuȝ
sunt potentie subordiate ⁊ eiusdē gnis qr ābe cogni
tiue distiguūt. ergo peneȝ obm̄ communi⁹ ⁊ min⁹ cōe. vn̄
i qđcūq̄ȝ pt sensus pt ⁊ itellect⁹. sed nō ɔuertit. eadeȝ
ergo nā idifferens ⁊ nōdū act ualr vlis poterit cogsci ab
vtraq̄ȝ ⁊ nihil mali seqt. ¶ Ad illđ de somno ⁊ vigi

lia c⁹ est act⁹ eius est potētia dr vno mō q verȝ ē subie
ctiue. nō obiectiue. ita q cui⁹ subiectiue est po⁹ ei⁹ sub
iectiue est act⁹. ex hoc. n. pbat Ari. ibi q sic act⁹ senti
endi est ɔpositi. ita ⁊ potentia. ⁊ nō aie tm̄. ¶ Pōt etiā
aȝ dici i pposito q eiusdē est act⁹ ⁊ potētia ē obiectiue
ita q sic potētia sensitiua habet p obiecto illā nām
sic idifferētē: sic ⁊ act⁹. qđ pbat: tū qr alr nō eēt idem
obiectū potētie ⁊ act⁹: tū qr aliaȝ potētia sensitia hr̄et
aliqđ p se obiectū sm aliquā rōnē sȝ q̄ȝ ipossibile esset
illā potētiā cognoscē actu obiectū illđ. qđ ē absurdū
⁊ q sensuȝ cognoscat obiectū sm nām cōēȝ ⁊ n̄ sȝ sin
gularitatē pbat sic. qr ois po⁹ cognitiua cogscit obie
ctū sub illa vnitate q̄ distiguit ipȝ ab oi alio. qđ nō ē
vnū ista vnitate. sȝ sēsus puta visus actu vidēs obiectū
nō distiguit ipȝ ab oi alio qđ nō est vnū vnitate nūa
li ⁊ singulari. ergo non cognoscit ipm̄ sub vnitate nūali
vel singulari. ergo sub aliqua alia. illa est vnitas nāe
realis mior vnitate nūali. pbatio minoris. qr lȝ radi⁹
i medio ɔtinuo moueat. ⁊ sit alius ⁊ alius numero. vi
sus tn̄ nō distiguit sed indicat ipm̄ quasi vnū ɔtiue p
manentē. Silr si p diuinā potentiā fierent duo cor q.16.
pora sili i eodem loco eiusdem q̄ȝtitatis ⁊ coloris. nū
q̄ȝ sensus distingueret iter illa sȝ iudicaret vnū corp⁹
nūo se sentire: h ē vna rō ad pbādū illā vnitatē iter il tex.cō.45.
las potētias. 7. met. ¶ Sic ergo negādū ē de po⁹ sensiti
ua q sit p se ⁊ p circa singulare. ita negādū ē de actu.
Cū dr. 2⁹. poste. sentire ē singulare. ⁊ q̄cūq̄ȝ silia addu
cunt eādē: hnt vitatē q̄ten⁹ singlaritas ē rō sine q̄ nō.

¶ Itaq̄ȝ primum existimamus sapientē c.1.
ola maxime scire vt contingit ⁊c.

Ueritur vtrū ad metha. ī q̄ȝ
tum talis p se ptineat
cognoscere oēs q̄ditates rerȝ in pticula
ri. ⁊ vr q sic. nam sm philosophū sexto tex.cō.1.
huiuȝ iuxta pncipiuȝ. nlla alia scia facit
cōsiderationem de ipo qđ quid ē. ergo ista hȝ cognoscere
oēs q̄ditates. ɔn̄a pbat: qr q̄ditates reruȝ sūt note.
si ergo i nulla alia scia seqt q i ista. ¶ Preterea cognitio
tn̄ i vniuersali ē iperfecta eo q cōfusa ⁊ idistīcta. ergo si
metha. nō cognoscit q̄ditates rerȝ i pticulari sȝ tm̄ in
vli. eēt imperfecte sciēs ⁊ alij pfecte: qđ est ɔtra phm̄ h
in plogo. ¶ Preterea a sili. sicut ē in potētijs ordina
tis sicut est in habitib⁹. sed sic est in potentijs ordina
tis q potētia supior pōt oēm rōnē apphēdere quaȝ
pōt iferior. ergo habit⁹ supior cognoscet ola que co
gnoscuntur i habitibus iferioribus. sed habitus in
feriores cognoscunt in particulari: ergo ⁊ superior.
metha. est habitus supremus. ergo ⁊c. ¶ Contra. si
sic. ergo oēs alie supfluerēt. q est absurdum dicere.

Respōdeo dr q sic. sȝ sūt duo modi di
cendi. vn⁹ modus est q ad
metha. ptinēt cognoscere quālibet q̄ditatē sȝ q q̄di
taȝ ē ⁊ sȝ q h q̄ditas. n̄ tn̄ sȝ oēȝ rōnē cuiuscūq̄ȝ acci
tis huic q̄ditati: sȝ h ptinet ad alas scias. ¶ Pro isto
mō arguit p sic. q̄ditaȝ h ē pōr cognitiōe diffōe ⁊ tpe
motu ⁊ q̄ȝtitate. ⁊ q̄cūq̄ȝ alio accūte. ex septio h⁹. ergo pt tex.cō.4.
ɔsiderari absq̄ȝ ill accūtib⁹: qr i suo pori n̄ dpēdet a
suo posteriori. n̄ q̄ȝtū ad eē n̄ q̄ȝtū ad cogsci. alr iā n̄
eēt pus. sȝ q̄ditas vt sic n̄ ɔsiderat i scia nāli. qr illa n̄
abstrahit a motu: nec i mathēatica: qr illa n̄ abstra
hit a q̄ȝto. ergo reliqt q i methaphica. ¶ P. si h q̄ditas
pticulari n̄ ɔsiderat a metha. ergo ab aliq̄ alio. ɔn̄s ē fal
sū. pbatio. qr illa scia q̄cūq̄ȝ sit erit subalterna metha
phice. qr cū metha. ɔsideret q̄ditatē i cōi. si illā cōside
ret in particulari. habet subiectum sub subiecto qđ
est diffin.tio sciencie subalterne. ¶ Preterea. si non.
ergo superius ⁊ inferius p se ad eandem scientiam

nō ptinebunt

nō ptiebūt.ꝯñs est falsū.qꝛ eiusdē scie ē ꝯsiderare nu
merū ⁊ binariū.triāgulū ⁊ isochelē.⁊c̄.ꝯñtia pꝫ:qꝛ h
qditas ē iferioꝛ ad qditatē i cōi.℄ ꝑ.pma cognitio
de re ptinet ad methaphycū.qꝛ ē pm⁹ sciēꝫ.ſꝫ pma co
gnitiōe de re cognoscit sua qditas.ḡ ⁊c̄.minoꝛ pbat
qꝛ illō qḋ ē ḋ re oīno iostēsibili:cognoscit de re pma
cognitiōe.hō est qditas ꝑpria q̄ habet p diffōnē.ꝫ il
tex.cō.69. lō septimi methaphyce.ca.vltio.q̄rere eni q̄re hō est
hō.nihil est q̄rere.Uñ ibi oñdit Ari.ꝙ qd ē rei hꝫ rō
nē cōe ⁊ pncipij idemr̄abilis.nec pt de eo formari qō
pp qd.℄ Ali⁹ mod⁹ dicēdi tenēs eandē ꝯclonē ē.ꝙ
qditas hec ⁊ pticularis ē poꝛ accñtibus.⁊ accñtia p
se respectu illi⁹ qditat̃ sūt poꝛa accñtib⁹ p accñs.lꝫ ḡ
qditas ẜm ꝙ hec pticularis.⁊ ēt q̄ztū ad p se accñtia
ptieat ad meth.tñ iq̄ztū mobile vl huiusmodi q̄ st ac
cidētia p accñs.i.vt foꝛalr̄ itellecta sub aliq̄ accñte: p
accñs ptinet ad aliā sciaꝫ.qꝛ sic est posterioꝛ seipa itel
lecta sine illis accñtib⁹ q̄ sūt accñtia p accñs.Ambo
isti modi cōueniūt i h ꝙ alie scie nō ꝯsiderāt qditatē:
nec hāc qditatē i se sed tm̄ accñtia sibi.Sed differūt
qꝛ pm⁹ mod⁹ dicit ꝙ methaphyca cōsiderat quidita
tē.⁊ hāc qditatem tantū vt qditas est.Scḋs modus
dic̄ ꝙ methaphyca ꝯsiderat qditatē.⁊ hāc qditatē:n̄
tm̄ vt qditas est.sed etiaꝫ quātū ad per se accidentia.
℄ Sꝫ ꝯ illō i q̄ ꝯueniūt arguit.qꝛ si sic.ḡ oēs alie scie
tex.cō.4. ꝯsiderant de ente p accñs.ꝯñs ē falsū.⁊ ꝯtra. Ari.sex
to meth.ḡ ⁊ añs.ꝯñtia est euidēs.qꝛ qditas cū accñte
tex.cō.7. p accñs ꝯstituit ens p accñs.ꝫ pꝫ 5⁹ methaphyce.c.
ḋ ente ⁊ vno.Caueāt ḡ illi q dicūt ꝙ de coꝛpe mobi
li iq̄ztū mobile ē scia nālis:⁊ mobilitas sit formalis
rō subiectia.ne habeāt ꝯcedere ꝙ nālis scia sit ḋ ente
p accñs.ḋ q̄ alias.s.i pma qōne libri phycoꝝ plurius
tex.cō.2. recolo me dixisse.℄ Cōfirmat rō.qꝛ necē ē pcognosce
re de subo.qd est.ex h posterioꝝ.ſꝫ ens p accñs nō hꝫ
tex.cō.5.6. qd.qꝛ oē hñs qd vl̄ē gen⁹.vl̄ i gñe.ſꝫ ens p accñs nō ē
7. gñe.imo distiguit ꝯ oīa gña.sexto meth. ℄ Cōtra il
lō in q̄ scḋs mod⁹ distiguit a h arguit sic.qꝛ si sic.ḡ
oēs alie scie erūt scie methaphyce subalterne.ꝯñs est
falsū.vt ēt ipi dicūt.ḡ ⁊ añs.pbatio ꝯñe.qꝛ tūc nulla
passio remanet cōsiderāda i alijs sciētijs.qꝛ sola me
thaphyca ꝯsiderat ꝑpas ⁊ pmas passiones.alia aūt
accñtia p accñs ⁊ p ꝯñs nulla alia demr̄at pmā pas
sionē iesse.ſꝫ psupponit demōstrari i alia.ſꝫ ꝯclo vbi
demonstrat pma passio ē pn̄m i iferioꝛi scia. vbi de
mr̄at posterioꝛ passio.vel aliqd aliḋ.ſꝫ hec ē cōditio
scie subalternātis ⁊ subalterne.ḡ oēs alie scie sūt sub
alt̃nate scie methaphyce. ℄ Alr̄ ḡ dicendū ꝙ ad me
thaphycā iq̄ztū tal̄ nō ptiet ꝯsiderare oēs qditates i
pticulari: ſꝫ vl̄i tm̄ ⁊ sub rōne entis.⁊ h pbat rō fa
cta.qꝛ alr̄ oēs alie supfluerēt.Uñ ⁊ Ari.mltū tempa
te dic̄ sic decet ⁊ vt ꝯuenit:qꝛ sapiētis nō ē scire oīa q̄
cūqꝫ mō ſꝫ vt ꝯtigit.i.i cōi ⁊ i vl̄i.nec rōnes alterius
opionis cogūt.℄ Ad pmū dico ꝙ q̄lꝫ qditas nō est
poꝛ oi accñte.ſꝫ solū qditas hꝫ.nō āt qditas q̄ztitat̃
vel q̄litatis. qꝛ si sic:ēēt pꝰus seipo. ℄ Cōtra.adhuc
stat argm̄.qꝛ qditas ignis ē poꝛ ol motu ⁊ q̄ztitate.ḡ
vt sic nō ꝯsiderat a nāli nec a mathēatica.ḡ a metha
phyca.⁊ hr̄ ꝑpo⁹.℄ Rñdeo.mobilitas nō ē forma
lis rō subiua subi nālis.vt alias dixi.Cui⁹ vna est rō
p nūc.qꝛ ſꝫ ſꝫ rōe sbi.pꝰus est nāliter passiōe.ḡ i suo
poꝛi passio nō ē foꝛal̄ rō cognoscēdi ipꝫ ex q̄ posteri
us ē.mobilitas āt ē passio i scia nāli.℄ Dicēdū ḡ ꝙ
qditas ignis cū illo ꝙ appꝛobat ipꝫ qꝫqd sit illō vt
ꝑpꝰꝫ ſꝫ mot⁹ ꝯsiderat i scia nāli.ḡ tal̄ qditas vt qdi
tas ꝯsiderabit a philosopho nāli.illō vō qḋ appꝛo
bat ipꝫ vt sit ſꝫ mot⁹ nō ē mot⁹ qꝛ pri⁹ nālr̄ hꝫ rōeꝫ il
lā:q̄ꝫ sit subm̄ mot⁹.℄ Ad 2m̄ cū iferit ꝙ illa ē subal

ternata methaphyce.dico ꝙ pt reducī ꝯ eos.nā ẜm
eos illa hꝫ sbm̄ sub subo.⁊ vltra adderet differentiā
accñtalē ad subm̄ methaphyce.nā qditas ẜꝫ te q̄ztū
ad accñtia p accidēs ꝯsiderat ab alia scia.hec ē autē
vna de cōditionib⁹ scie subalterne.ꝙ addat dr̃iā acci
dētalē.℄ Ad formā.ꝑcedit ab isufficiēti.Ad c⁹ euidē
tiā notādū.ꝙ vna ꝯditio scie subalterne ē.ꝙ suū sbm̄
sit sub subo scie subalternātis.Alia ꝙ sciat qꝛ vbi su
pioꝛ scit pp qd.⁊ a supioꝛi accipit sua pncipia ad p
bādū ꝯclones.Alia ꝙ subm̄ addat dr̃iā accidētalē.si
cut son⁹ addit nūero.⁊ visuale linee.Ad ꝑpositū lꝫ nā
lis ⁊ mathematica habeāt subm̄ sub subo metaphy
ce:qꝛ illa ꝯsiderat qditatē in cōmuni.iste qditatē i pti
clari.i.in spāli.nō tñ addūt dr̃iaꝫ accñtalē:ſꝫ eētialē:
puta hāc qditatē:sup qditatē.℄ Ad tertiū dicēdum
ꝙ ad eādē sciaꝫ ptinet ꝯsiderare supi⁹ ⁊ iferi⁹.gen⁹ ⁊
spēm ẜm rōnē supioris.sic pꝫ i exēplo qḋ adducit.qꝛ
arismetic⁹ ꝯsiderat de nūero ⁊ binario ẜꝫ rōeꝫ nūeri.
⁊ sic methaphyca ẜm rōnem entis i cōi cōsiderat de
oi ente.tñ de supioꝛi ⁊ iferioꝛi pt eē alia ⁊ alia scia ẜꝫ
aliā ⁊ aliā rōnē ꝑpriā. vnde si binari⁹ hr̄et aliq̄s pas
siones ꝑprias demr̄abiles de ipo.nō p rōnē nūi eius
ꝯsideratio ptineret ad aliā sciaꝫ ab arismetica sic di
cēdū i ꝑposito.℄ Ad vltiuꝫ dicēdū ꝙ pria cognitio
de re vel ē vl̄is.vel ē pticlaris.pria vl̄i cognoscit illō
qḋ h iest sibi i vl̄i.sic ens ⁊ hō.pma vō pticlari cognosci
tur h qḋ sibi iest i pticulari.s.sua ꝑpa qditas.metha
phyca āt nō ē pria scia pticularis de hoīe in pticulari
ſꝫ prima vl̄is de ipo inq̄ztū ens vel substantia.

Ad primū

pncipale de 6⁹ meth.dico ꝙ
solū itēdit ꝙ nlla alia scia cō
siderat qd i cōi nisi metha.℄ Ad ẜꝫ qñ dr̄ ꝙ cogni
tio i vl̄i.ē ipfectioꝛ ⁊c̄.dr̄ vno mō ꝙ lꝫ pfectioꝛ sit co
gnitio scie ipticlari vt pticlare icludit vl̄e.qꝛ i vl̄i tm̄
tñ vbi pticlare nō ꝯcludit vl̄e:vl̄e n̄ ē ipfecti⁹.℄ Ali
ter dr̄ ꝙ lꝫ aliq̄ mō cognitio pticularis sit pfectioꝛ in
se supta pcise.tñ cognitio vl̄is de ꝑpo cognoscibili ē
certioꝛ ẜꝫ ꝑpoꝛtionē.q̄ꝫ cognitio pticlaris.de suo co
gnoscibili:qꝛ pl⁹ dat cognoscere vl̄e q̄ztū cognoscibi
le ē q̄ꝫ pticlar.℄ Ad 3m̄ de silī ḋ potētijs oꝛdiat̃ dico
ꝙ n̄ ē sile ḋ potētijs ⁊ hītib⁹ qꝛ ex q̄ supioꝛ po⁹ hꝫ ma
ioꝛē ꝟtutē.si spēs pluriū hꝫ:pt illa pla cognoscere.ſꝫ
habit⁹ nō ē rō cognoscēdi nisi repsentādo rē. habit⁹
āt vl̄is nō ē repñtatiu⁹ illoꝝ pticulariū.pbatio qꝛ cō
tigit scire i vl̄i ignorādo i pticulari.habitu ḡ vl̄i non
cognoscunt q̄ sunt habit⁹ iferioris.potētia aūt supioꝛ
⁊ hꝫ ꝟtutē maioꝛē ⁊ pōt recipere alias species.

℄ Fere āt ⁊ difficillia st hoīb⁹ ad cognoscen c.i.
dū q̄ marie st vl̄ia.nā a sēsib⁹ st rēotissima q.io.

Ueritur Utꝝ magis vl̄ia
sint difficilioꝛa:ad
cognoscēdū:⁊ vr̄ ꝙ n̄.nā inata ē nob via
ꝑcedē ex notioꝛib⁹ nob ex h phyſi.⁊ in tex.cō.2.
tēdit.ibi.vt pꝫ p lr̄aꝫ ꝙ vl̄ioꝛa sint no tex.cō.3.
bis magis nota ⁊ singularia min⁹ no tex.cō.4.
ta.℄ Cōfirmat qꝛ ꝯfusa ⁊ ideterminata st nob magis
nō vt dr̄ ibidē.℄ Itē totū ē magi notū q̄ꝫ ptes. sed
vl̄ia sūt magi ꝯfusa ⁊ ideterminata q̄ꝫ singlaria. vl̄e
ē ēt totū.ḡ vl̄ia sūt nob magis nō.℄ Preterea.illa ci
ti⁹ occurrūt itellectui q̄ꝫ singlaria occurrūt citi⁹ sēsui. ꝑ physi. tex.
ſꝫ singlaria magis vl̄is citi⁹ sētiuntur.ḡ vl̄ia pri⁹ itel cō.5.
ligunt.pbatio minoris.qꝛ pueri h oēs hoīes appel
lāt pr̄es ⁊ oēs feminas mr̄es ⁊c̄.pꝫ ēt in expimento
Aui.qꝛ si aliqd videat a remotꝭ pri⁹ cognoscit ꝙ sit coꝛp⁹
q̄ꝫ aial.⁊ pri⁹ aial q̄ꝫ hō.⁊ hō q̄ꝫ soꝛtes.℄ ꝑ.ẜm Aui.
h metha.ca.5⁹.cōissima vt ē ens ⁊ res pma impssiōe

ip̄imunt i aīa.ḡ ꝑ cognoscunt. ¶ Itē ꝙ minus vlīa magis cognoscant ⁊ sint magis nota nāe.arguit sic. vnūqḡqȝ ē magis notū qḋ ē magis ꝑfectū ⁊ magis ens qꝛ sic res se hnt ad entitatē.ita ⁊ ad cognoscibilitatē: sȝ minꝰ vlē ē ꝑfectiꝰ ens q̄ȝ magis vlē ꝙ addit.ḋ.magis vlē aliq̄ȝ ꝑfectōez.ḡ ē magis notū. ¶ Cōtra Ar. i textu

Respōdeo Prio p̄mittā vnā distinctionē.scḋo ostēdā multiplicē cōclōnē. ¶ Quantū ad p̄mū dico ꝙ q̄ȝtū ꝑ nūc suffic duplex ē vlē.s.in cāndo ⁊ in p̄dicādo. vlē aūt i cāndo attēdit penes ābitū ⁊ extēsionē v̄tutis vt illḋ dicat vlius isto mō cꝰ virtus ad plures effectꝰ se extēdit.sicut cā p̄ma q̄ tn̄ i se est singularis vt opponit vlī in p̄dicādo cū n̄ p̄dicet ḋ pluribꝰ singularibꝰ. vlē aūt i p̄dicādo ē illḋ qḋ diffinit ꝑ poste.qḋ ē vnū in multis: ⁊ de multis.qḋ.s.est aptū natū de pluribus p̄dicari.

tex.cō.ii.

Quātū Ad s̄ȝ.si q̄rat de vlī s̄ȝ causalitatē sit ista p̄ma cclō.magis vlē s̄m cālitatē ē nobis minus notū q̄ȝ minꝰ vlē.hāc ōndo sic. q̄ȝto aliqḋ ē minꝰ sēsibile tāto ē minꝰ notū nobis.sed magis vlē s̄m cālitatē est minꝰ sensibile.ḡ ⁊c̄.maior pȝ de itelligētijs sepatis a mā q̄ qꝛ minꝰ sēsibilia minus nota sunt nobis.ꝓbatio minoris qꝛ vliora i cāndo sunt ꝑfectiora.sȝ ꝑfectiora sunt minus sensibilia. ¶ Notādū tn̄ ꝙ ista cclusio nō ē itelligēda de p̄ricipijs cōplexis.nā cāe vl' p̄nꝰ cōplexa q̄ȝto vliora ēt in cāndo tn̄ sūt notiora. Un̄ ⁊ p̄ima p̄nꝰ simplr sunt sicut locus ianue ex scḋo metha. ¶ Si aūt q̄rat de vlī s̄m p̄dicationē.aut magis vlē cōparat ad singulare simplr:aut ad minꝰ vlē sic genꝰ cōparat ad spēm.si p̄mo mō distīguēdū ē de cognōne.qꝛ cognitio pōt sumi duplr.vno mō vt ē cōsꝰ ad sensitiuā ⁊ itellectiuā q̄ dr̄ cognitio i gn̄e.alio mō sumit determinate ꝑ cognitione vel sensitiua seorsuȝ vel itellectiua seorsum.si ergo cōparet vlē magis ad singulare simplr peneȝ cognitionē cōem in gn̄e sit ista scḋa cclō. Singulare simplr ē nobis notiꝰ q̄ȝ vlē.hāc ōndo sic. Illḋ ē notiꝰ nobis simplr qḋ est notius in cognitōe p̄ma i nob.sȝ singulare simplr ē hm̄.ergo ⁊c̄. ꝓbatio minoris cognitio p̄ma in nobis ē sensitiua.singulare aūt notiꝰ ē nobis cognitōe sensitiua q̄ȝ vlē.patet. ¶ Si aūt magis vlē nō cōparet ad ꝑticulare vel singulare simplr quātū ad cognitionē in gn̄e:sed quātū ad hāc vl' illā seorsuȝ.Si q̄ȝtū ad sensitiuā.sit ista tertia cōclusio.singulare ē nob notius q̄ȝ vlē.hāc ōndo sic.Illḋ est notiꝰ cognitōe sensitiua qḋ sentit ꝑ se q̄ȝ qḋ sentit ꝑ accn̄s.sȝ singulare ꝑ se sentit.vlē aūt ꝑ accn̄s:qꝛ iq̄ȝtū ē in singulari.pȝ ḡ ꝙ singulare est notiꝰ q̄ȝ vniuersale cognitōe sensitiua. ¶ Si aūt magis vlē cōparet ad singulare quātū ad cognitionē itellectiuā.vel singulare nō est itelligibile ꝑ se sȝ ꝑ accidens s̄m vnam opinionem.vel potest ꝑ se intelligi s̄m aliam opinionē.Si p̄ima opinio teneat:sit ista cōclusio 4ª. Ulē est p̄ius notū q̄ȝ singulare.hāc ōndo sic oē ꝑ accn̄s est posteriꝰ eo qḋ est per se.2° phyli.capitulo de fortuna.sed s̄m p̄imā opinionē vlē ꝑ se itelligit.singulare aūt per accidens.ergo. ¶ Si aūt scḋa opinio teneat sit ista quīta cōclusio.singulare est notius q̄ȝ vniuersale.hāc declaro sic cōclusio nō cognoscit nisi ꝑ p̄rincipia que sunt magis nota s̄m Aristotelē.p̄imo posteriorū.p̄ricipia aūt s̄m eum sumunt ꝑ iductionē.inductio aūt est ex singularibꝰ.ḡ totꝰ iste ꝓcessus incipit a cognitōe singulariū.⁊ ꝑ cn̄s ista sunt nota p̄ꝰ. ¶ Si aūt cōparet magis vlē ad minus vlē vt q̄n vtrunq̄ȝ est simplr vlē.hoc pōt esse dupliciter.qꝛ aut ābo cōparant ad itellectū aut singularia eoꝝ cōparātur adinuicē. ¶ Si scḋo mō sit ista.6ª cclusio.Singulare magis vlīs.ē nob notiꝰ q̄ȝ singulare minꝰ vlīs.hꝫ apparet.tū qꝛ illḋ ē cōfusius illḋ p̄iꝰ notū.tū a signo qꝛ pueri p̄iꝰ vocāt oēs hoīes p̄res.tū a remotis qꝛ p̄iꝰ videt aliqḋ eē aīal q̄ȝ hō ⁊c̄.vt sup̄ius dicebatur. ¶ Si aūt vtrūq̄ȝ vlē cōparet ad itellectū.hoc ɔtigit duplr qꝛ vel ip̄m superiꝰ ɔsiderat vt est qḋ indistinctū.plura ɔtinens cōfuse.vel est qḋdā distinctū diffiniens. ¶ Si p̄imo mō sit ista 7ª cōclusio. Magis vlē est p̄iꝰ nob notū.hāc ꝓbāt p̄tīe q̄ttuoꝛ rōnes p̄ꝰ facte i opponēdo. ¶ Cōtra.qꝛ ꝓpinquꝰ simplr tali est magis tale 3° thopi.sȝ singulare est nob simplr magis notū ex scḋa cōclusione ⁊ minꝰ vlē ē ꝓpiquꝰ singulari q̄ȝ magis vlē.pȝ.ḡ ē magis notū. ¶ Rn̄deo. regula ista de tertio thopi.est sic itelligenda.si sit ꝓpiquꝰ illi i eo qḋ tale.singulare aūt est nob magis notū qꝛ sēsibile.illḋ ḡ qḋ ē ꝓpiquꝰ singulari vt sensibile est nob notiꝰ.sed i hꝫ magis vlē est ꝓpiquꝰ q̄ȝ minꝰ vlē.nō ꝙ vniuersale vt sic sit sensibile sed vt existit i suppositis.qꝛ singulare magis vlīs ē nob notiꝰ q̄ȝ singulare minꝰ vniuersalis vt dictū est. ¶ Si scḋo mō ɔsit ista octaua cclusio.Diffinitū ē nob magis notū cognitōe tn̄ idistincta.qꝛ p̄iꝰ cognoscit diffinitū idistincte q̄ȝ diffiniēs.hāc ōndo sic.ɔposita sūt nob magis nō q̄ȝ simplicia ex p̄ phyli.ꝙ itelligēdū ē cognitōe idistincta ibi.n.dī ꝙ totū qḋ ē cōpositū est notiꝰ q̄ȝ ptes:sȝ minꝰ vlē cōponit ex magis vlī.ḡ est nob magis notū cognitōe idistincta. ¶ Cōtra.sexto thopicoꝝ dr̄ ꝙ diffinitū est minꝰ notū q̄ȝ diffiniētia.sȝ diffiniētia sūt magis vlia q̄ȝ diffinitū.ḡ ⁊c̄. ¶ Cōfirmat qꝛ diffinitū ē ꝑ simplr p̄ora ex sexto thopicoꝝ:sȝ ꝑ te alia sūt minus nota nob.ḡ p̄ora sūt nob minꝰ nota ꝙ vr̄ absurdum. ¶ Rn̄ꝰ ꝙ diffiniētia iq̄ȝtū diffiniētia sūt nob magis nota ⁊ p̄ora q̄ȝ diffinitū ⁊ hꝫ q̄ȝtū ad distinctā cognitionem diffiniti qualis est cognitio diffinitiua.de tali loquitur Aristoteles.6.thopicoꝝ.

Adargumēta ad p̄ꝰ q̄ttuoꝛ pȝ ex p̄cedētibꝰ.nā arguūt de cognitōe ɔfusa magis vlīs ɔpati ad minꝰ vlē ⁊ faciūt ꝑ 7ª cclōne. ¶ Ad vltimū ꝑ qḋ ꝓbat minus vlē esse magis notū nob.dicēdū ꝙ veꝝ ē ḋ cognitōe ɔfusa ⁊ idistincta. ¶ Ad illḋ i oppositū dico ꝙ Ari.hꝫ i lr̄a loquitur ḋ magis vlibꝰ s̄ȝ cālitatē ⁊ tale vniuersale ē minꝰ ⁊ difficilr nobis notuȝ. vt pȝ ex p̄ima cōclusione. ¶ Ex hꝫ pȝ itētio huiꝰ textus de q̄bus hic.in p̄te ista intēdit.Ari.qꝛ de p̄imis causis ⁊ principijs incomplexis cuiusmodi sunt substātie separate.

¶ Opȝ enim hāc primoꝛum principioꝝ ⁊ causarum esse speculatiuam. c.i.

Queritur Utꝝ metb.sit scia p̄ctica vel speculatiua:⁊ vr̄ ꝙ practica.nam oīs scia q̄ ordinat ad bonū moꝛis ē vere practica.metb.est hm̄ qꝛ est vt boni fiamus.ordinat eni imediate ad felicitatē q̄ est summū bonū nostrū.ḡ est v̄e practica. ¶ Preterea ordinare est actꝰ scīe practice.sȝ metha.ordinat alias vt pȝ hic in lr̄a p̄cedēti caplō.Sapiētis ē ordinare.ex sexta cōditōe sapiētis.ḡ methaphica ē practica. ¶ Preterea sic se hꝫ theologia ad ꝑficiēdū nos i esse sup̄nāli:sic methaphyca ad ꝑficiēdū nos i esse nāli.sȝ illa pōit p̄ctica.qꝛ ꝑfic nos ꝑ amorē caritat̄ q̄ est eē sup̄nale.ḡ methaphyca ē p̄ctica q̄ nos ꝑficit i eē nāli. ¶ Itē.methaphyca ē cōis ad practicaȝ ⁊ speculatiuā.qꝛ vlīs respectu oīuȝ.ḡ nec est speculatiua.nec practica. ¶ Cōtra Aristo.hic in littera. q.ii.

in ꝓhemio c.i.

Respōdeo In ista qōe suppono vnū ꝙ ab oībus g̃nalr ɔcedit.s.ꝙ habitus

tex.cō.66.

tex.cō.5.

bit⁹ seu scia p̄ctica aliq̄ mō extendit ad p̄xim. sic̄ ⁊ ipse
tex.cō.9. itell's iux̄ illō tertij de aīa. itellect⁹ extēsiōe fit practic⁹
h supponēdo sic pcedā. Primo declarabo qd sit p̄x
ad q̄z dr̄ extēdi scia practica: ⁊ a q̄ dr̄ practica. Scdo
qualiter cognitio seu scia practica extēdit a praxim.
Tertio dicet ad q̄ōnē. ❡ Quātū ad p̄mū pono talē
rōez. Praxis ad q̄z dr̄ extēdi scia pratica ē act⁹ alteri
us potētie q̄z itellect⁹: nāliter posterior intellectione.
nat⁹ elici ɔformiter itellectui recto. ad hoc q̄ sit rect⁹
act⁹. Quattuor ponunt i dscriptiōe. Pria ɔditio ē qd
est act⁹ alteri⁹ potētie q̄z itellect⁹. hoc p3. quia stando
p̄cise in actib⁹ itellect⁹ nō est extēsio itell's. q2 extēdere
est ex̄ se tendere. sic aūt itellect⁹ nō ex̄ se tēdit. act⁹. n. in
tell's vt est eius nō respicit actū alteri⁹ potentie. Si
dicas vnū actū itell's extēdi ad aliū quem dirigit sic̄
act⁹ cognitiōis logice dirigit i actib⁹ discernēdi ⁊ ar
gumētādi: q ēt sūt act⁹ itellect⁹. dico q̄ nō pp h scd̄s
act⁹ est praxis. vt mō loqmur de praxi. a qua. s. dr̄ scia
practica. nec p ɔn̄s p̄m⁹ erit cognitio practica. ❡ Ex
his ɔcludo correlariū q̄ logica vl̄ rhetorica nō ē scia
practica. ❡ Sz ɔ̄ istō correlariū arguit Aureolus p
sex rōnes q̄ logica sit scia practica. Prio sic. oīs habi
t⁹ actiu⁹ ē p̄ctic⁹. sed tā logica q̄z rhetorica sūt habit⁹
actiui. g̃ p̄ctici. maior videt v̄a. sed minor pbat. p̄mo
de rhetorica q2 p̄ ethicoꝝ vocat eā philosoph⁹ qu. idā
v̄tutē. vbi cōmē. eustachi⁹ dicit. q̄ est q̄dā virt⁹ ⁊ q̄daꝫ
tex.cō.2. po⁹. Et de logica pbat. q2 rhetorica ē assecutiua dya
lethice. si g̃ rhetorica ē hit⁹ actiu⁹: multo pl⁹ logica ⁊
dyaletica. ❡ P̄. scd̄o sic. habit⁹ qui nō caret respectu
prioritatis ⁊ cōformitatis actiuitatis ⁊ directiuitatis
nō est simplr̄ speculatiu⁹. q2 iste vident ɔditiōes hit⁹
2.metb.tex. practici sz logica ē huiusmodi. g̃ nō ē speclatiua mior p3
cō.15. de p̄oritate. q2 icōueniēs ē sil' q̄rere sciaꝫ ⁊ modū scie
di. i. logicā. ⁊ iō logica p̄cedit notitiā oīuꝫ aliaꝝ sciaꝝ.
De ɔformitate ⁊ alijs p3. q2 oēs alie vtunt ⁊ reglant p
logicā. ❡ P̄. tertio sic. habit⁹ cuius finis ppri⁹ nō est
act⁹ ppus est habit⁹ practic⁹. logica ē huiusmodi. g̃
⁊c̄. mior p3. q2 ordinat ad alias scias. ❡ Preterea q̄r
to. hit⁹ q extēdit ad act⁹ alteri⁹ habitus ē practic⁹: sed
logica est huiusmodi. ergo ⁊c̄. maior pbat: q2 itell's
extensione fit practicus. ❡ Preterea q̄nto. habitus:
qui diuidit in doctē ⁊ vtentē est practicus. exēpluꝫ
de medicina. logica est huiusmodi. ergo ⁊ cetera.
❡ Preterea nullus habitus speculatiuus fac̄ obie
ctum suuꝫ. sz logica fac̄. ergo ⁊c̄. maior pbat ex diffe
rētia que est inter hitus speculatiuos ⁊ actiuos posi
tos 6. metha. minor pbat. q2 logica facit orōnes ɔce
tex.cō.1. ptuū expssiuas ⁊ syllogismos ⁊ huiusmodi q̄ sūt s
lectū in logica. ❡ Ex his oīb⁹ ifert regulā talē. oīs il
le hitus ē practicus q nō solū hꝫ p fine actū quē elic̄
sed etiā actū quē dirigit i q̄zcūq3 potentiam. ❡ Sed
iste rōnes que oēs ex vna radice pcedūt nihil cōclu
dunt. sicut patebit videndo: ⁊ reducēdo eas. ❡ Ad
p̄mam reduco eā sic. oīs habitus actiuus est practi
cus. hec ē maior. sed oīs habitus itellectualis ē acti
u⁹. ergo oīs talis ē practic⁹. qd ē falsū euidēter. q2 tūc
tex.cō.4. nulla scia eēt specłatiua. mior pbat sic̄ tua. q2 oīs tal'
hit⁹ ē facilitas ⁊ q̄dā virtus s̄z Aristo. sexto ethico. q
sapiam ⁊ sciaꝫ enumerat iter v̄tutes intellectuales.
❡ Ad formā dico q̄ maior ē v̄a si sit hit⁹ directiu⁹ in
p̄xi. ⁊ tūc minor falsa. q2 nec logica nec rhetorica diri
gūt i p̄xi. sz solū i actū itell's vl̄ specłatōis qd idē est.
Cōfirmat. q2 vz fallacia ɔn̄tis. ē v̄t⁹. g̃ practica. sunt
n. v̄tutes multe speculatiue vt dictū est. ❡ Ad s̄m di
cēdū q̄ maior v̄a ē. si ille habit⁹ sit directiu⁹ i opatio
nē q̄ est praxis ⁊ alteri⁹ gn̄is a speculatōe. ⁊ sic mior ē
falsa. q2 logica n̄ ē hmōi. s. n. dirigit nisi. i actū rōis. q̄

nō est v̄a p̄xis de q̄ loq̄mur. ❡ Ad tertiū p idem: q2
maior ē v̄a si hēat p fine actū alteri⁹ gn̄is a speclatio
ne ⁊ sic minor ē falsa. ❡ Alr̄ dr̄ q2 minor ē falsa sim
plr̄ q2 qcqd sit de logica vtēte tn̄ logica docēs vt sic
vi habēt actū ppriū p fine. ❡ Ad 4m p̄idē q2 si logi
ca extēdat ad actū alteri⁹ hit⁹ nō tn̄ ad actū q ē p̄xis.
de q̄ nūc loq̄mur: ⁊ sic rō nō valet. ❡ Ad 5m reducit
a ssupta maiori addo miorē. sz meth. diuidit i docētē
⁊ vtētē. g̃ est p̄ctica. ɔclusio est euidēter falsa. g̃ maior
q2 mior etiā ɔcedit ab ipso. pbat etiā q2 oēs alie scie
vtūt meth. spāliter quātū ad p̄ncipia cōia q̄ sūt digni
tates q̄s accipiūt oēs scie a meth. s̄m ph3. 4. b⁹. c. 4.
❡ Ad sextum. mi. est falsa. q2 quicquid sit de logica
vtēte. tn̄ logica docēs p̄supponit obꝫ suū. puta dicibi
le icōpletū. i libro p̄dicamētoꝝ. ⁊ sic de alijs. ❡ Alr̄.
data maiore ⁊ miore pcedit ab isufficiēti. q2 illō non
suffic̄ ad sciaꝫ p̄cticā nisi sit directiua v̄e p̄xis. nā i h
stat sciaꝫ esse p̄cticā vt dicet. qd de logica nō p̄t dici.
❡ Ad illā regulā q̄z ifert dico q̄ ē falsa: tū q2 isufficiē
ter docet cognoscere praxi. p3. tū q2 si q̄libet tal' extē
sio sufficeret ad hitū p̄cticū: p̄ncipiuꝫ in speculatiuis
eēt p̄cticū cū extēdat ad hitū ɔclonū: qd absurdius?
stat g̃ p̄ma ɔditio q̄ p̄xis sit act⁹ alteri⁹ potētie q̄z itel
lect⁹ vel qd idē est alteri⁹ gn̄is a speculatione. ⁊ p ɔn̄s
nec logica nec rhetorica est scia p̄ctica. vadant g̃ iste
rōnes vias suas q2 ɔ̄ ppositū nō faciūt. ❡ Scd̄a ɔdi
tio est q̄ est nālr̄ posterior itellectōe. h p3. nā act⁹ non
hn̄tes ordinē ad itellectū vt ordinabiles ⁊ regulabi
les. cuiusmodi sūt act⁹ vegetatiui vel ēt nālr̄ p̄cedētes
itellectionē. vt actus sensitiui nō dicunt praxes: nec
ad eos extēdit practica: cognitio vt sūt p̄ores itellectio
ne. Similr̄ act⁹ potētie appetitiue sensitiue q̄tēn⁹ p̄ce
dit actū itell's nō est p̄xis nec respectu ipoꝝ actuū est
cognitio p̄ctica nisi p quāto ē aliq̄ mō moderatiua
istoꝝ actuū. ⁊ isti act⁹ sequūt itellectionē moderatiuā
vt p ipsaꝫ sūt moderati. ❡ Ex duabus cōditiōib⁹ su
pradictis seqt correlariū q̄ praxis ad q̄z extēdit hit⁹
practicus nō est nisi act⁹ voluntatis elicit⁹ vl̄ impat⁹.
nam nullus alius actus a volitione est posterior eēn
tialiter intellectione. q2 q̄cūq3 alius actus det aliqs
eiusdem rōnis cū isto posset eē prior sicut p3 discur
rendo per actus oīum potētiaꝝ. ❡ Sz ɔtra. q2 aliq̄
intellectio est actus imperatus a volūtate. ergo erit
praxis. qd est cōtra p̄mā conditionē. aīs patet q2 vo
lūtas imperat etiā intellectui. ❡ Respondeo. argu
mētū peccat per fallaciā ɔn̄tis. hoc. n. veꝝ est q̄ oīs
praxis est actus volūtatis elicitus vel imperatus:
sed non conuertitur. licet g̃ aliq̄ intellectio sit impata
a voluntate. ex h nō sequitur q̄ sit praxis. ❡ Tertia tex.cō.3.
conditio est q̄ praxis est actus aptus natus confor
miter elici intellectui recto. hoc pbat tū ex sexto ethi
coꝝ vbi dr̄ q̄ electio recta nec̄ario reqrit rōnē rectā
⁊ si hoc est veꝝ de electione q̄ est act⁹ elicitus volūta
tis pari rōne de actu iperato. Tū ex dcō August. q̄n
to de trinitate capitulo p̄. q̄ intellectus intelligit sibi
⁊ alijs. sic̄ ergo p̄t iudicare de actu suo ita d actib⁹
aliaꝝ potētiaꝝ q̄ sūt posteriores. ⁊ p ɔn̄s si recte iudi
cet oꝫ ipsuꝫ actū q est praxis ɔformiter elici si dbeat
eē rect⁹. ❡ Ex duabus ɔditionib⁹ vltimis ipi⁹ p̄xis se
qtur q̄ actus ipat⁹ a volūtate nō ē p̄mo praxis: sz q̄si
p accn̄s. qd patet ex hoc q2 nō est p̄ posterior intelle
ctione nec p̄ natus elici ɔformiter rōni recte: oportet
g̃ aliū actū esse p̄mo praxi. iste nō est nisi actus elicit⁹
volūtatis q est volitio: q2 p volitionē habet dictas cō
ditiones actui iperatus. ⁊ ipa nō per aliō. Et h est rō tex.cō.11.
ci⁹ qd est esse p̄ ex p̄ poste. capitulo de vli. ❡ Tūc vl
tra q̄si aliqd ē p̄mo tale cōiūctū cū aliquo posteriori

adhuc esset tale si posset ab illo separari. ergo si actus vo
lūtatis posset separi ab actu alteri⁹ potētie erit p̄xis
ēt ab illo sepatus. separat aūt circa qḋcūq̧ obiectuȝ
circa qḋ pt eē act⁹ volūtatis ⁊ nō act⁹ alteri⁹ potētie
īferioris. cuiusmodi sūt oīa īmaterialia. ergo circa oē tale
sol⁹ act⁹ elicit⁹ volūtatis ē praxis. ℂ Quarta cōditio
ē talis. q̄ p̄xis ē act⁹ q pōt recte ⁊ nō recte elici. ⁊ hoc si
gnificat cū dr̄ ad hoc q̄ sit rect⁹. nā si nō posset recte
⁊ nō recte elici frustra poneret respectu eius scia pra
ctica directiua. nō enim indigeret directiuo.

Quātū Ad 2m p̄ncipale dico. q̄ ita extēsio
scie p̄ctice ad p̄xi vt regule ad regu
latū consistit in duplici respectu vel relōne aptitudi
nali. s. cōformitatis ⁊ p̄oritatis nālis. de p̄oritate pȝ p
tex.cō.3. illō sexto ethico. q̄ electio recta reqrit rōnē rectā. nō
āt nec̄io eā reqreret nisi eēt p̄or. ℂ De conformitate
habet ēt ibidē q̄ veritas cōsideratiōis practice ē cōfes
se se hñs appetitui recto. Dixi aptitudinali: q2 neutra
relatio reqrit actualis: q̄. n. praxis actualr̄ sequat cō
siderationē cui sit cōformis. hoc oīno accidit cōsideratio
ni. nā si ab actuali extēsiōe diceret p̄ctica nlla scia eēt
necessario practica. sed eadē qñq̧ practica quādoq̧
speculatia: qḋ ē ipossibile. suffic̄ ergo duplex extensio ap
titudinal. Ex his cōcludo correlarie. q̄ nulla scia ē ve
p̄ctica nisi sit directia alic⁹ vere praxis mō p̄exposito.

Quātū Ad tertiū dico q̄ methaphysica ē
scia speculatiua: nō practica. Pro
In pheīo bat. tum ex auctē Ari. hic in lr̄a ⁊ 6°. metha. Probat
c.i.tex.cō.2. ēt p rōnem. oīs scia practica ē directiua alicui⁹ vere
praxis s̄m duplicez respectū p̄dictū. sȝ methaphyca
non est hmōi. ergo ⁊c̄. maior pȝ ex p̄cedētib⁹ minor
p̄bat. q2 cognitio entis īquātū ens nō est nata dirigē
ī aliquē vere praxi. pȝ discurrēdo p act⁹ oīuȝ potētiarū
q pñt eē praxes s̄ȝ descriptōez positā ī p̄ articlo qōis.

lo.ethi.c.io. Adargumēta Ad p̄mū data maio
re: ad miorē dico q̄
s̄ȝ opiōnē Ari. felicitas cōsistit ī speculatiōe dei q nō
ē praxis. vt pȝ ex p̄ articulo. ⁊ iō lȝ meth. ordiet ad fe
licitatē: tn̄ hoc nō ē cēsenda p̄ctica. q2 ex hoc nō extēditur
ad p̄xi. ℂ Si dicas q̄ ēt methaphyca ordiat ad amo
rē vltimi finis. Dico q̄ nō ordinat ad aliquē amorē q
sit act⁹ elicit⁹ volūtatis. maxie s̄ȝ phȝ q respectu vlti
mi finis nō posuit aliq̄ȝ praxi. sȝ ille amor ē q̄dā dile
ctio nālis vl̄ amor nālis q sp nec̄io est rect⁹. ⁊ p cōñs
nō ē praxis. q̄re metha. q̄ ad talē amorē ordinat. nō p
pter hoc erit practica. ℂ Ad 2m cōcedo q̄ ordinare ī ra
tiōe directiui vl̄ regulati ē scie practice. sȝ sic mior ē
falsa. cū dic̄ q̄ metha. ordiat: ⁊ sapiētis ē ordinare. di
co q̄ verū ē in rōne finis. ⁊ sic itelligit Aris. sȝ hoc nō suf
ficit ad praticā sciaȝ scia. n. practica nō solū ordiat in
rōne finis. sȝ ēt in rōe efficiētis. ℂ Alr̄ dr̄ q̄ si dirigit
ēt effectiue. nō tn̄ in praxi. q2 act⁹ aliarū sciarū in qbus
dirigit nō sūt alteri⁹ gñis a speculatiōe. ergo nec praxis.
ℂ Ad 3m q̄ est sili dico q̄ nō currit q̄tuor pedib⁹: q2
licet sit sile in hoc q̄ sic theologia supnālis perficit nos
in eē supnāli: ita metha. ī eē nāli tn̄ ē dissile: q2 theo
logia dina p̄ficit nos in amore caritatis q̄ e act⁹ elici
tus volūtatis. ⁊ p cōñs vera praxis metb. āt p̄ficit nos in
actu amoris nālis q ñ ē praxis cū sit nec̄io act⁹ rect⁹. ⁊
nō pt recte ⁊ ñ recte elici. q̄re reliqt q̄ illa sit pratica.
ista vō nō. ℂ Ad 4m dicēdū q̄ lȝ meth. sit cōis oī scie
rōe sbi q̄ ē ens cōe oī ēti tn̄ mod⁹ cōsiderādi nō ē cōis
sed p̄pri⁹. s. speculatiuus. nec in modo cōsiderādi ab
strabit ab vtraq̧ sed solū quātum ad subiectum.

Maxime vero p̄ncipalis sciarū ⁊ magis
p̄ncipalis sub seruiēte est que cognoscit
cui⁹ causa sūt agēda singula. ⁊c̄.

Queritur Utrū speclatia scie q.i.
tia sit nobilior pra
ctica. ℂ Uł q̄ ñ. nā c⁹ finis nobilior ē. 2°. huius
illa scia ē nobilior. sȝ finis p̄ctice ē bo tex.cō.2.
nū eē. finis speculatie verū scire. p̄m āt
nobili⁹ ē. 2°. pȝ. ergo p̄ctica ē nobilior spe
culatia. ℂ p̄. scia ordiatia alteri⁹ ē nobilior ordiata:
sȝ scia ciuilis q̄ est practica ordinat speculatiuam. vt
dicitur p̄mo ethicorum. ergo ⁊c̄. ℂ Cōtra Arist. hic in tex.cō.2.
littera. sed exp̄ssius 2. 6. ⁊ xi. metha.

Respōdeo Scōȝ viā phi. oī p̄ctica est In pheīo
aliq̄ speclatiua nobilior. ⁊ tex.cō.2.
iō speclatia ē simplr̄ nobilior p̄ctica. p̄batio h⁹. q2 p̄ c.6.
ctica ē gr̄a vsus. speclatia āt gr̄a speculādi verū. sȝ s̄ȝ
ē nobili⁹ p̄. p̄batio. illō ē nobili⁹ p qḋ cōuenim⁹ cū no
bilissimo. sȝ p itellectōez veritatis cōuenim⁹ cū subijs se
paris q̄ sūt entia nobilissima. ñ. n. faciūt sic nos: nec
agūt aliq̄ cōia nobiscū. ergo ⁊ speclatia ē nobilior. hoc aūt
itelligo: nisi p̄ctica excedat speclatiaȝ ī nobilitate obi
q̄ dico pp verā theologiā: tenēdo q̄ sit p̄ctica. ℂ Cō
tra. theologia supnāl ē nobilior metb. ⁊ tn̄ illa ē ve p̄
ctica. vt suppono tāq̄ȝ verū. ℂ Rñdeo. verū ē. qd ergo di
cet ad Ari. dr̄ q̄ methaphyca est nobilior oibus sciē
tijs humanit⁹ adinuentis. de talib⁹. n. loquitur.

Adargumēta Ad p̄mū. ergo dicēduȝ
q̄ bonū simplr̄ ñ ē
finis p̄ctice. d q̄ Ari. loqt. sȝ bonū opis. nobili⁹ āt est
bonū speclatiuū. q̄ȝ bonū opis. scia. n. p̄ctica ē vt bo
ni sim⁹ nō simplr̄ sȝ s̄ȝ virtutes. ⁊ illō nō ē bonū simplr̄
q2 s̄ȝ phȝ ordiat ad magis bonū nr̄ȝ. s. vt speclemur
subas sepatas ⁊ qetemur ī speclatōe earū. ista āt specu
latio ē sūmū bonū nostrū. q2 ē felicitas s̄ȝ Ari. decio
ethicorū. ℂ Ad 2m nego miorē ad p̄bationez dico q̄
aliō ē ordiare sciaȝ ī se. aliō ordiare qs eā legē debeat
vl̄ docere vl̄ audire. ciuil āt ordiat nō istā: sȝ qs audi
at aut doceat istā. 2m ptiet ad p̄cticū. p̄mū nō. Unū ali
ud ē ordiare vsū alicuius. ⁊ qs dȝ legere ⁊ exercere.
qḋ fac̄ ciuil. aliō ē ordiare ipaȝ sciaȝ ī se. qḋ nō fac̄ p̄
ctic⁹ ciuilis. Exercitiū ergo ciuilis sic ordinātis ē me
lius nō simplr̄: sȝ ī aliq̄ sēsu ⁊ s̄m qd mō p̄expositō. q̄
re rō non cōcludit. ℂ Et hec de p̄mo methaphyce. li.2.
ℂ Quare sic vr̄ habere: vt p̄uerbialiter: tex.cō.1.
dicimus in foribus quis delinquet. ⁊c̄. q.i.

Irca initiuȝ
scōi libri methaphyce.
Querit p̄mo. Utrum p̄ma
p̄n⁹ complexa. sic̄. De q̄lȝ af
firmatio ⁊c̄. ⁊ omne totuȝ ē
mai⁹ ⁊c̄. sint nob nāliter co
gnita. Et videt q̄ sic. nā cō
mē: 2°. metha. cōmento p̄ su
p illō. null⁹ ignorat locū ia
nue ī domo. dic̄ q̄ p̄a p̄n⁹ sūt nob nāliter cognita in q̄
libet genere entium. ℂ Preterea p̄ma p̄ncipia cō
plexa nō sūt nobis cognita p iuētōez. nec p doctrinā.
ergo sūt nālr̄ nō. cōñs pȝ. q2 ñ sūt plēs modi cogscēdi q̄ȝ
isti duo. p̄batio añtis. q2 oē cognitū p doctriaȝ vl̄ p in
uētōez cogscit p aliqd p⁹ notū p illō p̄ post. oīs doctri tex.cō.1.
na ⁊ oīs disciplia ⁊c̄. sȝ p̄m ī p̄ncipijs nihil ē p⁹ notū. ergo
ñ sūt cognita p doctriaȝ nec p iuētōez. ℂ Cōtra phȝ 3°. tex.cō.14.
de aīa dic̄. q̄. aīa de se ē sic tabula rasa ī q̄ nihil depi
git. ergo s̄ȝ suā naturā ⁊ ex se nullā habet cognitionem.

Respōdeo ⁊ dico duo. Primū q̄ noti
tia p̄or p̄ncipiorū nō īnest

nobis

nob̄ a nā. Probō b⁹ q2 oīs nr̄a cognō itellectia bz or tū a sēsu. ⁊ p ɔn̄s n̄ iest a nā. sz cognō prioꝝ pricipioꝝ ē itellectia. pz vn̄ respcū prioꝝ principioꝝ pōit hit⁹ q dr̄ itell̄s: ḡ ⁊c. maior declaꝶ. q2 aīa nr̄a nullā bz cognitionē nālē ex nā sua nec simpliciū nec ɔplexoꝝ: sz oīs cognitio ei⁹ orit a sēsu. ꝑ .n. motu mouet sēsuꝭ ab obo simplici nō ɔplexo. ⁊ a sēsu moto mouet itell̄s ⁊ itelligit simplicia q ē p̄m⁹ act⁹ itell̄s. deīde post apphensiōez simpliciū seqꝶ ali⁹ act⁹ q ē ɔpōere simplicia ad iuicē. ⁊ post istā ɔpōnē bz itell̄s ex lumie nāli vt assentiat illi v̄itati. ɔplexe. si illō ɔplexū sit p̄mū principiū.

Secūdū dr̄m̄ ē. q notitia p̄moꝝ pricipiorū dr̄ nob̄ iēē nālr̄. q̄tem⁹ ex luie nāli itell̄z st̄ i nob̄ nota bita notitia simplici t̄mioꝝ q2 p̄n⁹ coḡscim⁹ iq̄ztū termios coḡscim⁹ ex p̄mo poste. tex.cō.16.

Ad argumēta Ad illō cōmētatoꝭ dicēdū q p tāto dicunꝶ nob̄ nālr̄ nota p q̄zto scā ɔpōne t̄mioꝝ simpliciū: stati ex luie nāli itell̄s adhēt illi v̄itati. tn̄ cognitio t̄mioꝝ acqrit ex sēsib⁹ vn̄ hit⁹ p̄ncipioꝝ q̄ adherem⁹ p̄mis pricipijs ē itellect⁹. ¶ Cōtra: si sic. tunc oēs hoies illis principijs eq̄lr assentirēt. ɔn̄s est falsum. ḡ ⁊ an̄s ɔn̄a pbaꝶ. q2 qō ɔsequit hoiez vel itellectum nr̄z ſm nām suā eq̄lr repit in oib⁹ hoib⁹ vel in oibuꝭ hn̄tib⁹ itellectū: falsitas ɔn̄tiꝭ pz p ɔmēta. q sup scōo phycoꝝ in pricipio dic. q aliq ppter ɔsuetudinē negauerūt p̄ma pricipia. ⁊ exēplificat de xp̄ianis q negāt illō: ex nihilo nihil fit. ¶ Dicēdū q rn̄sio data intelligēda ē ō pricipijs simplr̄ p̄mis cuiusmōi st̄. Impoẽ est idē sil̄ eē ⁊ nō eē. oē totū ē mai⁹ sua pte: ⁊ hō. circa q̄ ipoẽ est errare. ſm p̄hm q̄rto h⁹ nō aūt pcedit de his q̄ pn̄t esse ɔclones ⁊ respcū prioꝝ pricipiorū. talib⁹ .n. pt vn⁹ magis q̄z ali⁹ assentire. ⁊ de talib⁹ loqꝶ ɔmētator vbi. s. ¶ Ad 2ᵐ pricipale dicēdū q cognitio pricipioꝝ q̄ztū ad simplicia acqrit ex sēsib⁹ ⁊ sic aliq̄r hūt nota ex p̄exn̄ti cognitōe: cū āt dr̄ q nō st̄ nota p doctrinā nec p iuētōez dico q veꝝ ē q̄ztū ad cognitionē ɔplexā. ⁊ ista diuidūt acq̄sitionē scie q̄ fit p pn̄⁹ nota. nō sic aūt est de itellectu q pōit habit⁹ pn̄cipioꝝ. ⁊ hoc mō est dare tertiū modū cognoscēdi. tex.cō.1.

q.2. ¶ Forsitā aūt ⁊ difficultate duob⁹ modis existēte nō i reb⁹: sz i nobis est eius causa.

Queritur Utrū difficl̄tas coḡscēdi res sit ex pte itell̄s nr̄i coḡscētis. vl̄ ex pte reꝝ cognoscibiliū. ¶ Et vr̄ q sit ex pte reꝝ. nā res st̄ coḡscibiles iq̄ztū st̄ i actu: ⁊ certe i se ⁊ determiate. ꝑz p̄hz. nono h⁹ capitulo vltimo: sz multe res sunt de se potentiales. vt mā. ⁊ mlt̄e icerte. vt tp̄s ⁊ mot⁹ multe indetermiate. vt ifinitū. ḡ difficultas coḡscēdi tales res est ex pte ipsaꝝ reꝝ. nō ex parte itellect⁹ nr̄i. ¶ Cōfirmaꝶ p cōmētatorē scōo metha. caplo p̄: q difficl̄tas itelligēdi formas mālēs est ex pte ipsas formaꝝ. ⁊ nō ex pte itellect⁹ nr̄i. ¶ ꝑ. sic se mā summe disposita ad suscepti onē forme ita itell̄s sūme dispositus se hz ad intellectionē rei. sz qn̄ mā est summe disposita ad susceptiōez forme nō est difficultas recipiēdi formā ex pte māe. sic pz de lumine in medio. q2 .n. mediū q̄ztū est de se ē sūme dispositū: iō difficultas recipiēdi lumē non est ex pte medij. ḡ silr̄ se hēbit itellect⁹ summe dispositus ad intellectionem rei. sz itellect⁹ noster est summe dispositꝰ de se ad cognoscendū res. cū in eo nō sit nisi sola p̄uatio cognitōis. ⁊ nō aliqd ɔ̄riū cognitōi reꝝ. q2 si sic i pte itellectia esset ppria alteratio. qō negat p̄hs q̄rto ⁊ septio phycoꝝ. ¶ Itē p h̄ differt sēsuꝭ ab itellectu. q2 sēsus corrūpiꝶ ab excellēti sensibili. itell̄s aūt magis habilitaꝶ ⁊ ɔfortaꝶ ab excellēti itelligibili. C⁹ rō ē. q2 sēsus ē po⁹ orgāica. nō aūt itell̄s. ḡ si itell̄s nō pt itelligere: iste defect⁹ erit ex pte reꝝ. ¶ Cōtra ē p̄hꝭ hic q dicit. q difficultas vel cā difficultatis nō est in reb⁹. sed in nobis. qō pbat. q2 sicut oculi noctue. ⁊c. tex.cō.20. tex.cō.7.36 aia.7.1.c. 8 tex.cō.1.

Respōdeo Una opinio ē ɔmētatoris. q reꝝ q̄dā st̄ māles. ⁊ q̄daz imāles. Dic̄ ḡ q ex pte itell̄s nr̄i ē difficl̄tas coḡscēdi subās sepatas ⁊ nō ex pte eaꝝ. sz i itellectōe subē mālis ē difficl̄tas ex pte rei. C⁹ rō assignaꝶ. q2 vnūqōqꝫ ē cognoscibile ſz q ē i actu. q2 ḡ subē imāles sunt oino actu. māles vero nō sunt simplr̄ i actu. icirco nō hn̄t imāles de se q difficulter coḡscanꝶ. materiales autē hn̄t de se difficl̄tatē coḡscēdi. ¶ Sz ɔ̄ h̄ qō dr̄ ō sbijꝭ mālibus arguiꝶ sic. si in reb⁹ materialib⁹ ē difficl̄tas ex pte eaꝝ. ḡ h̄ idē erit ɔparādo illas res ad oēz itell̄z ɔn̄s ē falsū. sic pz respcū itell̄s diuini. ḡ ⁊ an̄ꭍ. pbatio ɔn̄e. q2 da oppositū. s. q difficl̄taꭍ coḡscēdi n̄ sit respectu cuiuscūqꝫ itell̄s. sz respcū itell̄s alic⁹. s. nr̄i. ⁊ sic. cū iste subē sint eedē ad quecūqꝫ itell̄z ɔparenꝶ seqꝶ q n̄ ē difficl̄tas ex pte eaꝝ. sz ex pte itell̄s nr̄i cui ɔparāꝶ. ¶ Alr̄ ḡ dicēdū q tota difficl̄taꭍ coḡscēdi rē ē tn̄ ex pte itell̄s nr̄i. vr̄ Ari. q videꝶ inuere duos mōs istiuꭍ difficultatꝭ locut⁹ ē dubitatiue. q2 dic̄ forsan. iō sbdit q̄si determinādo se q nō i reb⁹ sz i nobiꭍ ē cā hui⁹ difficultatꝭ. ¶ Si q̄ras. q̄re. ḡ p̄fecti⁹ coḡscit vna reꭍ quā alia. Rn̄deo q difficl̄tas n̄ ē ex pte rei. sz pfectio cognitiōis pt itelligi duplr̄. vl̄ ſz pportioē. vl̄ simplr̄. p̄ mō ita. pfecte itelligūꝶ res māles sicut imateriales ⁊ vna res sic alia. nā ſz pportionē ita pfecte mouent itell̄z res hn̄tes paꝝ de entitate. sic hn̄tes mlt̄ū. exemplū. paru⁹ ignis ſz pportionē sue ɔ̄tutis ita pfecte cōburit cōbustibile: sicut magn⁹. Sz scōo mō nō eq̄ pfecte coḡscūꝶ oēs res. sic magn⁹ ignis pfecti⁹ cōburit q̄z paru⁹ simplr̄ loquēdo ⁊ ceteriꭍ parib⁹. Ratio hui⁹ est q2 coḡscibilitas seqꝶ entitatē. vel rē. ſm q reꭍ est ens. q2 p idē est ens ⁊ cognoscibile. nā sic res se hz ad eē: ita ad cognoscibilitatē ⁊ veritatē. ex scōo hui⁹. Cōcedo ḡ q difficultas cognoscēdi. vel q̄ztū ad materialia vl̄ q̄ztū ad imaterialia est ex pte itell̄ꭍ nr̄i. materialia .n. nō st̄ eque in actu sic imaterialia. iō simplr̄ nō ita pfecte coḡscunꝶ. cognitio tn̄ q̄ pt de illis haberi eque facilr̄ habeꝶ ſm pportionē: sicut de imaterialib⁹ q2 ita facilr̄ mouet itell̄z materiale sic imateriale ſz cognoscibilitatē suā. nō tn̄ eque. loq̄ndo simplr̄ loquēdo. sic exēplificatū ē ō igne magno ⁊ p̄uo q̄ꝫ vterqꝫ: ſz pportiōez caloꝛis sui eq̄ facilr̄ calefac̄. sz nō simplr̄. c.1. tex.cō.4.

Ad argumēta Ad p̄m dico q vnūqōqꝫ coḡscit inq̄ztū ens. illa ḡ q̄ st̄ ipfectiora i entitate n̄ hn̄t ita pfectā cognitionē simplr̄. tn̄ cognitio eaꝝ pportiōata ita facilitER est de eis q̄ztū est ex pte sui sic de q̄buscūqꝫ alijꭍ q̄ztū ex pte ipoꝝ nec plus cōcludit rō. ¶ Ad ſz dico q minor ē falsa cū dicit q itell̄s noster ē sūme dispositus ad itellectionē rei. Ad pbationē dicēdū q ista idispō nō est ppter ɔ̄riū. sic oculus noctue nō hz ɔ̄riū lumini solis. sz h̄ est pp debilitatē ɔ̄tutis sue in cōp̄hēdēdo. ¶ Ad tertiū de dr̄ia iter sensū ⁊ itellectum dicēdū q difficl̄tas ista nō ē i itellectu q2 ōbilitaꝶ p organū. sz q2 ɔ̄tus itellectus debilis ē i coḡscēdo: sensus āt hz vtrūqꝫ ipedimētū. s. tā ex pte orgāi ad c⁹ corruptionē ōbilitaꝶ. q̄z ex pte ōbilitatis i ɔ̄tute cognitiua.

¶ Sicut eniz nocticoracū ocl̄i ad lucē diei se habēt: sic ⁊ aie nostre intell̄s ad ea q̄ sunt oiuz nature manifestissima. tex.cō.1.

q.3. **Q**ueritur Utrū sbe imateria/les possint cogsci: s3 suas gditates ab itellectu viatoris.
cōmēto.l. ℂ Ur ꝙ sic. pmo p cōmētatorē. q i lo co illo dic sic. ꝙ h exēplū Aristo. nō de mōstrat res abstractas itelligere eē ipossibile nobis. sic est ipole vespilli di aspicē solē. qz si ita eēt nā ocio se egisset. qz fecisset illud qd in se nāliter ē intelligibi le nō eē itelligibile ab aliquo intellectu sicut si fecisset solē nō apphēsum ab aliq visu. ℂ P̄. itellectus nihil intelligit nisi sub ratione immaterialis. ex tertio de
tex.cō.16. aia. g maxime itelligit simplr imālia. ɔña p3. qz vbi marie est rō formalis obi: illud est marie apphēsibi le a potētia. pbatio antecedētis. qz pp h actio intellꝰ agētis pōit vt ob3 māle fiat aliq mō imāle vt sic fiat natū ad mouēdū itellm possibilē. Cōfirmat qz cōmē
cō.30.t.35. tator tertio de aia recitat opinionē. Auēpe. q vult ꝙ itellꝰ pōt abstrahē formale a māli. t sic gditatē sbe mālis a singularibꝰ. qd si in gditate sic abstracta ad huc remāet aliqd māle: adhuc pōt vlteriꝰ abstrahere formali a māli quousqz tādē deuēiat ad gditatē sim plr imālē. t hāc cognoscit: qz hāc abstrahit a singula
tex.cō.2. ribꝰ. ℂ P̄. de subs demrātōis opz eē notū qd est. ex
tex.cō.30. h poste. s3 d substātijs abstractis mlta a phis demrān
tex.cō.36. tur. sicut p3 duodecimo huiꝰ de itelligētia prima. s. ꝙ
tex.cō.39. sit sempitna. t ꝙ moueat sic appetibile t itelligibile
tex.cō.51. ñ mota. t ꝙ ē vita t ꝙ sp actu itelligit. t ꝙ seipaz itel
tex.cō.48. ligat sic obm pm. ita ēt pbat nūz itelligētiaꝝ iux nūz
tex.cō.1. orbium. celestiū mobiliū. ergo gditates oium istoꝝ phi cognouerūt. ℂ Cōtra ari. h in lra. Sic se h3 ocu lus noticoracis ad lucē diei. sic itellꝰ noster ad ea q sunt māifestissima i nā. cuiusmodi sunt sbe separate sed primū ē impole. g t 2m. ℂ P̄. plus distat itelligi bile icreatū ab itellu creato: qz intelligibile creatū a sensu. s3 itelligibile creatū non pōt apphēdi a sensu. g mlto minꝰ itelligibile icreatū ab itellu creato. ℂ P̄. nō plus se extēdit potētia passiua qz potētia actiua si bi corrīdēs. sed potētia actiua itellectꝰ q est itellectꝰ agēs nō se extēdit vltra fantasmata t sensibilia. g nec itellꝰ polis: q ē potētia passiua. ℂ P̄. si sic. g hō pos set nālr ad beatitudinem attigere. ɔña est falsuꝫ. g t añs. ɔña pbat ex decio ethicoꝝ vbi dicit phs ꝙ feli
tex.cō.10. citas consistit in speculatione istaꝝ substātiaꝝ.

In ista qōe sic pcedā. Prio pmittā vnā opi nionē. scdo subiūgā eiꝰ iprobatiōez. Tertio dicā alr ad qōnē. ℂ Quātū ad pmū ē opio ꝙ aia ɔiūcta corpori nō pt itelligere sbaꝝ abstracta rū gditates. Cuius motiua sunt duo. Primū est. qd aia ɔiūcta corpori nihil itelligit nisi abstrahēdo a fā tasmatibꝰ: s3 sbe separate nō faciūt fantasmata nec pnt cogsci ex hīs q faciūt fantasmata. g tc. pbat ma ior. qz leso orgāo fātasie. intellꝰ impedit ab adiscēdo incognita: t a speculādo cognita. qd nō eēt: nisi i vtra qz opatōe fantasmatibꝰ idigēt. tū qz cū volumꝰ aliqd
tex.cō.30. itelligē fōrami nob idolū q id aspicimꝰ: vñ tertio de aia dr ꝙ sic se hnt fantasmata ad intellm: sic sensibi lia ad sensū. minor h3 duas ptes. pma pbat sic: qz fā
tex.cō.36. tasia est motꝰ fcūs a sensu. s3 actū. ex scdo de aia. s3 sbe sevate nō sūt sēsibiles. g nec fantasiabiles. 2a ps pbat. Tū qz effectꝰ q nō adeqt potētiā cāe nō iduc in cogni tionē gditatis cāe. qz gditas tal cāe excedit effectum illū. s3 sbe sepate si cogscant p illa q faciūt fantasma ta in nob tm cogscunt p effectꝰ hōi. q. s. nō adequāt po tētiā sue cāe. g tc. Tū qz finiti ad infinitū nulla est p portio. g nec alicꝰ effectꝰ sēsibilis ē pportio ad gdita tē dei. si g gditas dei q ē pma cā effectꝰ nō pt cogsci p effectū. mlto minꝰ gditas alteriꝰ sbe sepate. cū qlibet alia minꝰ cāt qz pma. sm pmā ppositionē de causis. ℂ 2m motiuū ē: ꝙ qz gditas sbe mālis ē ppriū obm intellꝰ nri polis. g nihil poterit p se intelligi a nobis qd nec est mālis gditas. nec cogscibile p talē gditatē s3 sbe sepate sūt hōi. g tc. pmū māifestū ē de gditate subaꝝ imāliū. 2m pbat. vt priꝰ p inadeqtōem t ipro portionē. maior ondit qz ob3 pportōat poꝰ cꝰ ē. intel lectꝰ aūt ē poꝰ extnis in mā: nō tm opat mediāte orgāo. g obm eiꝰ erit extnis in mā. nō aūt ɔsiderat indjvū extnis in mā. talis aūt ē gditas sbe mālis abstracta p intel lectū agentem. Cōfirmat. qz nisi gditas mālis esset obm intellectꝰ polis nō videret necē ponere actiōez intellectꝰ agentis circa obm intellectus polis.

Quātū ad 2m. ɔ istā opionē arguit p qnqz rōes. ℂ Prio sic. oēs hoies scire d= c.1.
siderāt ex h meth. g maximā sciaz marie dsiderabūt. sic ēt in plogo arguit phs. maxima aūt scia est circa maxime scibilia. cuiusmodi sūt pme cāe q sunt sube: sevate. g scia pmaꝝ cāꝝ maxime desiderat ab hoie nālr: s3 desideriū nāle nō est ad ipole: ex h metha. nā alias eēt frustra. g pole est hoi hre sciaz de pmis cau sis: q sunt sbe abstracte vel separate. ℂ P̄. scdo: qz
phs. 10. ethico. pbat. ꝙ felicitas hois ɔsistit i specula c.10.
tōe xitatis. t ɔcludit i fine capituli ꝙ sapiēs erit vti qz felicissimꝰ. t sm ip3 i. 6. ethico. sapia ē circa altissi mas cās. g i speculatōe altissimaꝝ cāꝝ ɔsistit felicitas
hois. ad felicitatē āt hois. cū sit finis ppꝰ hois nō ē tex.cō.8.
ipole hoi ptigere. nā vt dr scdo huiꝰ. nullꝰ conat ad terminū nō futurꝰ venire. ℂ Itē nā dedit hoi necia ad attigēdū huc finē sic pt pbari a silī de stellis. sicut
pōit scdo de celo t mūdo. ꝙ si stelle p se moueri pos tex.cō.50.
set motu pgressiuo: nā ddisset eis istrumēta t organa ad motū. ℂ Rñdet ad istas duas rōes ꝙ pole est hōi scire sciaz marie scibilē. qztū ad pmā rōnē. t specłari altissimas cās qztū ad scdāz ñ tñ i hac vita. sic oēs d siderāt i hac vita beatitudinē. s3 Au. 13. d trinitate. ad
qz nō possumꝰ ptingere i hac vita. ℂ Cōtra. felicitas c.10.
de q loquit Ari. decimo ethicoꝝ. haberi pōt i hac vi ta. dic eni sic. qre erit vtiqz felicitas specłatio qdā opꝰ āt erit t exteriori pspitate. nō. n. p se sufficiēs nā: ad speculari. s3 oz corpꝰ sanū eē t cibū t reliquū famula tū existere tc. sed certū est ꝙ illa nō habētur nisi i hac
vita. Cōfirmat qz nō est certū. tū ex intētiōe phi ꝙ po tex.cō.21.
nat aliā vitā eē. qz i diuersis locis. vt in scdo de aia t tex.cō.17.
12 hꝰ. vr loq dubitatiue. sed certū est s3 ipm felicita tē eē finē hois. t p ɔñs possibilē attingi. g hoc d3 pōi in aliq statu quē certū sit illū certitudinalr posuisse. ℂ P̄. ɔtra respōsionē in se arguit pmo sic: potentia iproportionabilis alicui obiecto nō pōt p aliquē ha bitū aduenientē sibi cognoscere p se illud obm. g si potētia itellectiua aie ɔiūcta corpi sit iproportiōabi lis gditati sbe separate: p nullū habitū quem recipet cū eadē remāebit sepata poterit fieri pportiōabilis. g itellꝰ sepatꝰ nō cogscet illas subas separatas. sicut nec ɔiūctꝰ. pbatio maioris: qz oīs habitꝰ receptibil i aliq poꝰ. vel respicit p obiecto pprio obiectum istiꝰ potētie. puta si sufficiat ad eliciēdū oēz actū illiꝰ potē tie in rōe primi pncipij t formalis eliciti. vl respicit p obiecto ppro aliqd pticulare contētū sub obiecto poꝰ. sicut patet de diuersis habitibꝰ potētie itellecti ue. Exm primi. habitꝰ methaphysicꝰ forsā. exēplū scdi habitꝰ geometricꝰ vel arismeticꝰ. nunqz tñ habitus respiciēs p obo aliqd iproportionabile potentie po terit recipi in tali potētia. ℂ P̄. si itellectus separatꝰ cognosceret aliqd obiectum per se ꝙ nūc non potest cognoscere. puta quiditatē taliū substantiaꝝ. g non esset eadē potētia tūc t nūc. qz eiusdem potētie est idē

tex.cõ.33. obiectũ.ex scđo de aĩa.❡ Ꝓ.tertio ad p̃ncipale sic.
tex.cõ.8. pħs scđo hꝰ arguit sic.si fines eẽnt ĩfiniti nullus eẽt
agẽs p ĩtellectũ.ɔ̃ña illa nõ valet nisi agẽs p ĩtellꝫ ĩtẽ
deret nõ solũ finẽ primũ.sꝫ oẽs fines eẽntialr̃ ordia
tos.nullũ aũt agẽs p ĩtell'm ĩtẽdit agere p̃ finẽ quẽ
nõ cogſcit.ḡ agẽs p ĩtell'm cogſcit non solũ finẽ pri
mũ:sꝫ et oẽs eẽntialr̃ ordinatos in vltimũ.si ergo nõ
posset illũ vltimũ cogſcẽ nõ est agẽs p ĩtellectũ ꝙ pħs
negaret.❡ Ꝓ.q̃rto sic.in scđo huius arguit pħs sic:
si cãe eẽnt ĩfinite:nihil ɔtigẽt cogſci.illa ɔ̃ña nõ valet
nisi ad cognitionẽ cuiuſꝫ oportet cogſc̃ ẽ oẽs cãs.si
ḡ nõ ɔtigit ĩtelligẽ p̃mã cãꝫ q̃ est maxima cã cuiuſꝫ
tex.cõ.13. effectꝰ.nullũ effectũ ɔtigit ĩtelligere.❡ Ꝓ.q̃nto sic v̾i
tas rei aut est ɔformitas rei ad p̃priã mẽsurã.aut nõ
est sine illa ɔformitate.ḡ si ɔtigat ĩtelligẽ v̾itatẽ alicꝰ:
rei nãl' poẽe erit ĩtelligẽ ɔformitatẽ illiꝰ rei ad p̃priaꝫ
mẽsurã.illa mẽsura est p̃pe idea in mẽte diuia.sꝫ ɔfor
mitatẽ ad ideã ñ ɔtigit ĩtelligẽ nõ ĩtellecta idea.cũ re
spectꝰ nõ ĩtelligit sine termio.ḡ si est aliq̃ v̾itas a nob
ĩtelligibil' p ɔ̃ñs ⁊ idea.❡ R̃ndet ad oẽs istas q̃nq̃
rões ꝙ ñ ɔcludũt nisi ꝙ cogſcimꝰ de sbstãtijs sepatis
q̄ si vel ĩq̃ntũ sũt cãe oĩuꝫ istoꝝ ĩferioꝝ.nõ aũt p̃pter
qd cũ effectꝰ deficiẽs nõ sufficiat causandũ notitiã de
qd est cãe.❡ Alr̃ r̃ndet ꝙ cognoscimꝰ de illis sbstã
tijs ꝙ nõ sĩt.q.s.nõ sũt aliqd istoꝝ ĩferioꝝ p hoc.n.co
gnoscimꝰ ip̃as eẽ cãs excedẽtes respectu hoꝝ nõ aũt
cognoscimꝰ qd sunt.⁊ h̃ ɔcludũt dicte rões.⁊ nõ plꝰ.
tex.cõ.28. ❡ Sed ꝫ.h̃ ꝫ vtrãq̃ solutionẽ simul.nã ſm pħm q̃r
to huiꝰ.rõ quã facit nomẽ est diffinitio.diffinitio ãt
exp̃mit qd rei.ergo vbicũq̃ ĩtelligimus rõnem q̃ꝫ si
gñat nomẽ.ibi possumꝰ ĩtelligere qd est res sꝫ vbicũ
q̃ ip̃õimꝰ nomẽ ad significãdũ ibi possumꝰ ĩtelligẽ
rõnẽ q̃ꝫ signat nomen.nullus.n.signat p vocem:qđ
nõ ĩtelligit.sbstãtijs aũt abstractis vel separatis ĩpõi
mꝰ noĩa p̃pa significatiua ip̃aꝝ.qđ pꝫ q̄ de nullo si v̾a
illa q̃ de deo affirmant:nisi de illa substantia separa
ta cui h̃ nomẽ ĩponimus.ergo possumꝰ ĩtelligẽ qd
tex.cõ.8. sũt.❡ Scđo ꝫ p̃mã r̃nsionẽ specialiter arguit sic.nã
ſm pħm scđo posterioꝝ.capitulo illo.Iteꝝ ãt specu
lãdũ.vbi tractat de cognitiõe si est ⁊ qd ẽ.vult exp̃sse
ꝙ qñ cognoscit si est p se.tũc cognoscit qd ẽ.qñ ãt co
g̃scit si est p accñs.nec cog̃scimꝰ si est.neq̃ qd est.cũ ḡ
de sbstãtijs separatis cognoscimus si est ſm te.nõ tñ
p accñs.q̄ hoc nõ est cognoscere si est.sequit ꝙ de ip
sis possumus cognoscere qd est.maxime de deo vbi
idẽ est si est.⁊ qd est.❡ Preterea.ĩpoẽe est cognoscere
cõpositionẽ aliquoꝝ nisi cognitis terminis vel extre
mis.q̄ ſm pħm h̃ periermenias.caplõ de v̾bo.eẽe
significat quãdã cõpositionẽ:quã sine ɔpositis nõ est
ĩtelligere.sꝫ eẽ imediate ĩest q̃ditati:illaꝝ subaꝝ.ergo
si cognoscimꝰ subas eẽ.⁊ p̃ñs eẽ q̃ditati eaꝝ ĩesse seq
tur de necessitate ꝙ cog̃scimꝰ q̃ditates eaꝝ.❡ Ter
tio ꝫ respõsionẽ scđaꝫ arguit specialr̃ sic.q̄ in omni
p̃põne negatiua est aliq̃ p̃põ affirmatiua prior:ḡ si cog
scat de suba sepata qd non est oportet cog̃scere qd est
añs pꝫ.ex scđo p̃yermẽ.caplõ vltimo.vbi dicit pħs:
ꝙ illa p̃põ.bonũ nõ est malũ.est vera.q̄ hec affirma
tex.cõ.16. tiua prior est vera.bonũ est bonũ.⁊ quarto huius di
cit pħs.notior itaq̃ est dictio:q̃ꝫ opposita negatio.
stãt ergo dicte rõnes improbãtes dictã opinionem.

Quãtũ Ad 3m est dicendũ ad q̃õnẽ ꝙ sube separate pñt ĩtelligi ſm quiditates
proprias ab intellectu viatoris secundum modum:
qui dicet.Cõclusio ista patet.tum ex ĩp̃obatione di
tex.cõ.22. cte opinionis.tũ ex nono huiꝰ caplõ vltimo.vbi di
cit ꝙ ignorãtia de illis nõ est in nobis sicut cecitas:
sꝫ talis est in nõ hñtibꝰ ĩtellectũ.tũ q̄ si effectꝰ ducit
in cognitionẽ cãe.ḡ magis ĩ cognitionẽ magis cãe.q̄
magis depẽdet ab illa.magis.n.ducĩ ĩ cognitõeꝫ effi
ciẽtis q̃ꝫ mãe.q̄ deꝰ posset facere illũ sine mã.nõ aũt
posset facere sine efficiẽte.magis etiã ducĩ ĩ cognitõeꝫ
efficiẽtis remoti.q̄ minꝰ pt̃ fieri sine illo.❡ Ad vidẽ
dũ ãt q̃ mõ iste sbe a nobis cog̃scant.notãdũ ẽ ꝙ sex
sũt gradus cognitõis sẽsitiue q̄bꝰ correñdẽt.alii sex ḡ
dus cognitõis ĩtellectiue.P̃ria cognitio ẽ ĩtuitiua q̃
respiĉ obꝫ vt p̃ñs est.2ª est abstractiua.q̃.s.ẽ p spẽꝫ nõ
ĩtuitiuã.sꝫ pt̃ eẽ in absentia obi.Tertia ẽ p accñs cor
r̃ñdẽs p̃me cognitõi.s.p p̃uationẽ p se cog̃scibil'.pu
ta cognitio obi p̃ñtis oppositi obo h̃ mõ.Quarta ẽ
cognitio p accñs.s.p p̃uatiõeꝫ cognoscibil' p se scđo
mõ.puta cognitio alicuiꝰ obi oppositi obiecto secũ
de cognitõis.qđ in eiꝰ absentia cognoscit p spẽꝫ tñ ge
nitã ab opposito.Quĩta ẽ cognitio p ɔpositõeꝫ spẽꝝ
diuersoꝝ sensibiliũ.Sexta ẽ cognitio alicuiꝰ p accñs.
puta alicꝰ cui accidit obiectũ p se.Exẽplũ p̃mi visus
videt colorẽ.Exẽplũ scđi.fantasia imaginat colorẽ vi
suꝫ.Exẽplũ tertij.visus videt tenebrã.Exẽplũ q̃rti.fã
tasia imagiat tenebrã.Exẽplũ q̃nti.fãtasia imaginat
mõtẽ aureũ.Exẽplũ sexti.hõ v̾r p figurã ⁊ colorẽ ⁊ ce
tera alia q̃ sibi accidũt.❡ Silr̃ ẽt correspõdẽter di
cunt sex gradꝰ cognitionis ĩtellectiue.P̃ria cognitio
est ĩtuitiua q̃ d̾r notitia visionis q̃ est de obo p̃ñti:vt
p̃ñs est in sua existẽtia.Scđa cognitio ẽ abstractiua q̃
est obi p̃ñtis in sua spẽ genita ab obiecto qđ põt eẽe
absens in sua existẽtia.Tertia ẽ cognitio obi opposi
ti obo p̃mi modi.Quarta ẽ cognitio obi oppositi
obo scđi modi.Quĩta est cognitio alicꝰ ex ɔceptibus
aggregatis.Sexta est p accñs.cũ aliqd cog̃scit p spẽꝫ
illiꝰ qđ sibi accidit.Exẽplũ p̃mi.cognitio beatoꝝ in
p̃ria ⁊ illa cognitio visiõis ẽ nob forte ĩpossibilis p
statu isto.de q̃ alias.Exẽplũ secũdi.cũ ĩtelligo rosam
absentẽ.Exẽplũ tertij.cũ ĩtelligo aliqđ oppositũ ɔ̃rie
vel forte p̃uatiue obo ĩtuitiue viso.vt cũ ĩtelligo nõ
visum obiectũ ĩtuitiue.Exẽplũ quarti.cũ ĩtelligit op
positũ ɔtrarie vel p̃uatiue obiecto abstractiue co
gnito.puta cũ ĩtelligo nõ rosam abstractiue cognitã.
Exẽplũ q̃nti.cũ ĩtelligo aliqd eẽe ens infinitũ necessa
riũ sempiternũ.Exẽplũ sexti.substantia ĩtelligit:p
spẽm accñtis ſm vnã opinionẽ.❡ Ad p̃positũ dico
ꝙ q̃ditas substãtiaꝝ separataꝝ nõ ĩtelligit nec p̃io
nec secũdo nec tertio nec quarto:sed q̃nto modo.s.in
ɔceptu aggregato.⁊ qualiter sexto modo.s.p effectꝰ
suos.sube enim separate cognoscunt p hoc ꝙ multa
app̃hẽsa simul cõcipiunt.que oĩa nunq̃ꝫ alibi ĩueniũ
tur.⁊ nulli alij ɔueniunt.⁊ iste est ɔceptus aggregatꝰ
puta de deo.ꝙ est ens infinitũ necessarium ⁊ p̃mũ.
⁊c̃.que oĩa nulli ɔueniũt simul accepta nisi deo.⁊ sic
de alijs ĩtelligẽtijs.❡ Et sic patet ad questionem.

Adargumẽta Ad p̃mũ fundamentũ cũ d̾r ꝙ nihil ĩtel
ligimꝰ nisi abstrahẽdo a fantasmatib.ꝰ aut ĩtelligit ꝙ
nihil ĩtelligimus nisi cuiꝰ cognitionẽ accipimꝰ a fan
tasmatibꝰ.aut ĩtelligit ꝙ nihil ĩtelligimꝰ nisi cuius
spẽs ſm se p̃mo fuit in fantasia.p̃ mõ v̾r maior sed
minor ẽ falsa.sic.n.de sbijs separatis possumus ĩtelli
gere qd sunt.sicut pꝫ ex p̃cedẽtibus.si ĩtelligit scđo
mõ.sic illa maior est falsa.q̄ tũc nihil eẽt p se ĩtelligi
bile nisi p se sensibile.q̄ nihil aliđ fac̃ p̃priã spẽꝫ ĩ fã
tasia.qđ ẽ falsũ.⁊ ꝫ oẽs.nã aĩa multas reꝝ q̃ditates
ĩtelligit q̃ nõ faciũt p̃priã spẽꝫ in fantasia vt ĩcorpo
rea.Itẽ aĩa seipsã cog̃scit.Unde aĩa diffinit scđo de aĩa tex.cõ.6.
cognoscit etiã suas potẽtias ⁊ suos actus.⁊ ĩtẽ nõ oẽs
scđas.⁊ multa alia.quoꝝ nullum facit propriaꝫ spe
ciẽ in fantasia.patet etiã q̃ũo omnia ĩtelligimus p
abstractiones

abstractionē a fantasmatib⁹ q᷑ nec in tertiā nec i q̄rtā
nec in q̄ntā nec i sextā cognitionē veniret itell's. nisi ꝓ
eēt ꝑma vl' scđa. tñ mlta ñ cog̃scit ꝑ mō n' scđo mō.
ꝛ ita nō abstracta. ſʒ cog̃scit ea ꝑ abstracta. q᷑ cog̃scit
ea alijs modis sequētib⁹. ¶ Ad illō de lesioni orgãi
dico ꝙ cū ibi nō est eq̄litas oboꝝ vtriusq; po'. ſʒ cū ē
ordo n ālis potētiaꝝ ꝑ statu isto. q᷑ itell's nihil pt̄ itel
ligē nisi fātasia pri⁹ fantasiet circa illō. ¶ Ad illud de
idolo formato. bñ veꝝ ē ꝙ ide icipit cognitio ſʒ vltra
itell's ꝓgredit ad nō hñtia idola respuēs idola. ¶ Ad
illō. qō adducit de indeq̄tōe effect⁹ dico ꝙ nō pl⁹ cō/
cludit nisi ꝙ effect⁹ sbe sepate nō ducūt i cognitionē
ꝑfectā sue cāe. ſʒ tñ nō obstāte pñt ducere in cognitio
nē aliq̄ȝ ipfectā. ¶ Ad illō qō addit de iꝓportōe fi
niti ad ifinitū. dico ꝙ lʒ finiti ad ifinitū nō sit aliq̄ pro
portio ꝯmēsuratōis. pt̄ tñ eē ꝓportio cog̃scētis ad co
gnitū. q̄ ꝓportio magis reg̃rit dissilitudinē q̄ȝ silitu
dinē: vt dicet. ¶ Ad 2ᵐ fūdamētū opionis dicēdū. ꝙ
illa ꝓbatio. s. q̄ditas mālis est ꝑ se obm̄ intellect⁹ est fal
sa. si itelligit obm̄ primū. sub c⁹ rōne oia alia itelligū
tur. q᷑ ostensum est multa alia ꝑ se ꝛ ſm suā q̄ditatē i
telligi a nob. quoꝝ nullū est sba mālis. ¶ Ad ꝓba/
tionē de ꝓportōe obi ad potētiā. dico ꝙ illa ꝓportio
ē mouētis ad mobile q̄ magis reg̃rit dissilitudinē
q̄ȝ silitudinē qō ꝓbat. q᷑ alr̄ itell's āgelic⁹ q ñ ē itell's
in corꝑe nec i mā ſm eoꝝ nō posset itelligere q̄ditatē
sbe mālis: que ē in mā. Itē intellect⁹ noster nō posset
itelligere q̄ditatē rose ipsa nō existēte cū talis q̄ditas
nō sit tūc mālis. ¶ Itē ſm Auicēnā ꝑ metha. ens ꝛ
res ꝑma ipressione ipmūtur i aīa. q̄ tñ nō sunt q̄di-
tates māles. ꝛ sic de multis alijs posset dari istātia.
¶ Dicēdū ḡ ꝙ iter obm̄ ꝛ potētiā nō reg̃rit ꝓportio
in esse nec in mō eēndi. nec in nā vel eēntia. q᷑ tūc ocu
lus corruptibilis quo mō videret solē icorruptibilē:
ꝛ q̄re stella vel luna nō cognoscit solē: reg̃rit ḡ ꝓpor
tio dissimilitudinis q̄ est iter motiuū ꝛ mobile. si aūt
corpus potest mouere intellectū. ḡ multo magis in-
corporeū. cuiusmodi sunt substantie separate.

Ad primū ꝑncipale. de illa silitudie ad
vespitilionē pʒ q̄d dicēdū sit
ſm expositionē cōmētatoris positā in opponēdo: q᷑
illō exēplū Ari. nō demrat res abstractas intelligere
eē ipossibile nob. sic ispicē solē eē ipoīe vespitilioi. q᷑
si ita eēt nā ociose egisset. q᷑ fecisset illud qō de se nā-
liter est itelligibile: nō eē ab aliquo itellectu itelligibi
le. ¶ Sʒ ꝯ rōnē cōmētatoris dr̄ sari ꝓbabilr̄ ꝙ in
suo argumento est fallacia ꝯñtis. nō. n. sequit. si nā fe
cisset itelligētias nō intelligibiles a nobis. ergo nec
ab aliquo. Est etiā alius defectus in argumento: q᷑
frustra dr̄: qō ad finē ordinat ad quē nō pōt ptigere.
tex.c.62. sic habet scđo phycoꝝ. caplo de casu ꝛ fortuna. sed
sbe sepate ſʒ suā itelligibilitatē nō ordinant ad itelle
ctionē nr̄aȝ vt ad finē: ḡ nō sūt frustra itelligibiles. lʒ
nō possint itelligi a nob. Exēplū. sol n. nō ē frustra. lʒ
nō possit videri a vespitilōe. ¶ Jō dr̄. alr̄ ꝙ silitudo
illa itelligit de po⁹ recipiēdi ꝓpriā spēȝ obi genitā ab
obo ꝑ q̄ȝ fit scđa notitia q̄ dr̄ abstractia. ꝛ tūc est im-
poīe vtriq;: ſʒ in vespertiliōe ē ipoītas simplr̄. in no
bis aūt nō simplr̄. ſʒ ſm istū statū i q̄ tñ recipim⁹ spēs
a sensibilib⁹. ¶ Alr̄ dr̄ ꝙ silitudo itelligēda ē ō q̄nto
gradu notitie itell's. q̄ȝtū ad difficltatē. nō q̄ȝtū ad i-
poītatē ſʒ cōmēta. ¶ Ad 2ᵐ cū dr̄ ꝙ pl⁹ distat itelli
gibile icreatū. ꝛ c̄. dicēdū ē ꝙ veꝝ ē i eē. nō tñ i cog̃sci-
bilitate nec i ꝓportione obi. ¶ Ad 3ᵐ dr̄ vno modo
ꝙ maior est falsa de illa po⁹ actiua q̄ tñ est vni⁹: passi
ua aūt est ꝯrioꝝ. nisi loq̄mur de potētia actia ꝑma.
¶ Alr̄ pt̄ dici ꝯcessa maiore ꝙ itell's i actu potis nō

dicit ampli⁹ passiu⁹. ꝛ vt factus i actu circa effectus
subaꝝ imalū q̄s apphēdit ꝑ sensus q̄rit vlt̄ri⁹ eaꝝ co
gnitionē mō ſexposito. ¶ Ad 4ᵐ cū dr̄ ꝙ hō posset
nālr̄ attigē btitudiēȝ nego ꝯñas. c⁹ rō ē. q᷑ beatitudo
ꝯsistit i notitia ituitia eaꝝ. q̄lis nō hr̄ a nobis ꝑ statu
isto. vt dem̄ est. ś. ¶ Cōtra. eiusdē potētie circa idem
obȝ. ē eadē actio spē. ḡ cognitio nr̄a ꝑ nūc nō differt
spē ab illa visiōe. ꝛ tūc oēs eēm⁹ beati. ſʒ illi q sr̄ i pria
eēnt beatiores. sic ēt iter eos vn⁹ beat⁹ clari⁹ q̄ȝ ali⁹ vi
det deū. añs pʒ. q᷑ siue actio specificet ab obo siue a
po⁹. si vtrūq; ē idē ꝛ actio ē eadēȝ spē. ¶ Rñdeo illa
cognitio differt spē a nr̄a cognitōe: ad ꝓbatōēȝ dicē
dū ꝙ veꝝ ē q̄ñ po⁹ ē eadē ꝛ obȝ idē. ꝛ ſm eūdē modū
agūt. ꝛ adiuicē se hñt. alr̄ posset actio specifice varia-
ri. Exēplū. aq̄ idē obȝ ifrigidat ꝛ hūectat. q̄ sr̄ actōes
alteri⁹ spēi. ignis ēt cōburit lignū ꝓpe positū ꝛ ñ re-
motū. ſʒ tñ calefacit. Itē ista variatio pōt eē ꝓp me-
diū. exēplū. alr̄ videt visus ꝑ aquam. ꝛ alr̄ ꝑ aerē. eti
am sol videt alr̄ in mane q̄ȝ in meridie ꝓpter mediū
vaporosum. Itē ista variatio pōt eē ꝓpter lumē. naȝ
alr̄ videt obm̄ aliq̄d in lumine cādele: ꝛ alr̄ in lumie
solis. Itē etiā variatio pōt eē ꝓp rōnem cognoscen
di. nā alr̄ videt aliq̄d ꝑ spēm ꝓpriā rectā alr̄ ꝑ refle-
xū. vt pʒ de obo viso in speculo reflectēte. Ad ꝓposi
tū. ista visio q̄ est in via. ꝛ illa q̄ est in pria: hñt diuer-
sa lūia reꝑntatiua obiecti. q̄ adiuicē spē distiguunt.

¶ Et manifestū est ꝙ res hñt principiū: tex.c.5.
ꝛ ꝙ cāe reꝝ entium non sunt infinite. ꝛc̄. q.4.

Queritur Utꝝ sit ponē statū
i oi gñe cāꝝ. ¶ Et
vr̄ ꝙ nō. q᷑ motus nunq̄ȝ icepit maxie
circularis. tx. 8. phycoꝝ. ꝛ si hoc. ergo tex.c.1.
nec gñatio vnq̄ȝ incepit ex scđo de ge- tex.c.36.
neratione. ꝛ ꝑ ꝯñs fuerunt infinite generationes: sed
q̄libet generatio hʒ ꝓpriā causam efficientē. primū
finē ꝛ mālē in his que generant per ꝓpagationeȝ. ḡ
oēs cause fuerūt ifinite. ¶ Preterea. inter ꝑmuȝ effi
ciēs ꝛ q̄dlibet efficiēs. ꝛ sic de alijs causis māli forma
li ꝛ finali ē distātia ifinita. ḡ pñt accipi media infinita
añs patet specialiter de ꝑmo efficiēte qō est infinitū.
ꝛ alio efficiēte finito: ſʒ iter finitū ꝛ ifinitū ē ifinita di
stātia. ḡ ꝛc̄. ꝓbatio ꝯsequentie. quāto aliqua magis
distāt. tāto iter illa possunt esse plr̄a media. ḡ si distāt
in infinitū. infinita possunt esse media iter illa. ¶ Cō
tra philosophus hic in littera.

Respōdeo In ista q̄ōe ꝑ aliq̄ distictio
nes ꝑmittent. scđo ꝯclones
aliq̄ adducent. ¶ Quātū ad ꝑᵐ sit ista ꝑma distictio
ꝙ cāꝝ q̄dā sūt ꝑ se. q̄dā ꝑ accñs. Uoco cām per se: q̄
ſʒ ꝓpriā nām causat. ꝛ nō ſm aliq̄d sibi accñs. ſʒ cās
ꝑ accñs voco q̄ nō ſm nām ꝓpriā sed ſm aliq̄d sibi
accñs causat. exēplū ꝑmi. edificator edificat. ꝛ homo
hoieȝ gñat. exēplū scđi. musicū edificat. ꝛ albū gñat.
¶ Scđa distictio sit illa. ꝙ causaꝝ quedā sunt essen
tialiter ordinate. ꝛ q̄dā accñtaliter. Exēplū primi: vt
hō ꝛ sol sunt cāe essentialr̄ ordinate hominis genera
ti. Exēplū scđi. pater ꝛ auus sūt cause filij. ¶ Differt
aūt ista distinctio causaꝝ a prima. nam aliud est loq
de causis ꝑ se ꝛ ꝑ accidens. ꝛ aliud est loqui de causis
essent aliter ordinatis. ꝛ accidentaliter ordinatis. nā
in primo est tantum comparatio vnius ad vnū scili-
cet cause ad causatum. in secūdo est comparatio dua
rum vel plurium causarum inter se. inq̄ȝtum ab eis
est causatū. ¶ Notandū aūt ꝙ cause essentialiter or-
dinate differūt a causis accidētaliter ordinatis tripl'r.
Pria dr̄ia est q᷑ in causis essentialr̄ ordinatis secūda

inq̃ꝫtũ cãusat depẽdet a prima.ſz non ĩneſſe. vnde
cã ſcḋa nõ agit niſi in ṽtute pme.ſed in accñtalr ordi
natis ſcḋa nõ depẽdet a pma inq̃ꝫtũ cã.ſz depẽdeat
ineſſe ſuo.vel i aliquo alio.pꝫ de filio q̃ pt gñare pſe
mortuo. Scḋa dr̃ia eſt.ꝙ in cãis eẽntialr ordinatis ẽ
cãlitas alteri⁹ ordis ⁊ alteri rõis:qꝛ ſuperior ſemp
ẽ pfectior.ſz i accñtalr ordiatis nõ eſt ſic. Iſta dr̃ia ſe
quit ex pma.nã nulla cauſa depẽdet eẽntialr i cãndo
a cã eiuſdẽ rõnis:qꝛ i cauſatõe alicui⁹ ſufficit vnum
vni⁹ rõnis. Ex iſta dr̃ia ſequitur manifeſte ꝙ cãe eẽn
tialr ordinate ſunt alterius ordinis ⁊ ſpẽi:cãe aũt ac
cidentalr ordinate eiuſdẽ ſpẽi. Tertia dr̃ia eſt ꝙ oẽs
cãe eſſentialr ordinate ſimul neceẽo cõcurrunt ⁊ req
runt ad cãndũ. Alioqn aliqua p ſe cãlitas deeſſet effe
ctui.ſed in accidentalr ordinatis nõ neceẽo requirit ſi
multas oium in cãndo.⁊ hec tertia dr̃ia ex prima ⁊
ſecũda ſeqtur:ſi bene attendatur.

Quãtũ ad ſcḋm oñdam tres ɔcluſiones.
¶ Prima ɔcl̃o ſit iſta. In cauſis
eſſentialr ordinatis ẽ ĩpoſſibilis ſimplr ĩſinitas. Hãc
ꝓbo ſic. Cauſa vt cã hꝫ rõnem primi.ſi g̃ cãe ſint infi
nite:nõ eſt dare primã.⁊ p ɔñs nec vltimã. ⁊ ſic oẽs
erunt medie.tota ergo vl̃itas cauſatoꝝ eſſentialiter
ordinatoꝝ eſt cãta.vel ergo ab aliq̃ ſui ordinis ⁊ vni
uerſitatis.vel ab aliqua cã q̃ nõ eſt aliqd ſui ordinis
⁊ vniuerſitatis nõ primo mõ.qꝛ tũc illa eẽt cã ſui.cũ
tota illa vniuerſitas ponat cãta.ergo eſt ſcḋo mõ.nã
tota vniuerſitas dependentiũ depẽdet nõ ab aliquo
illius vniuerſitatis.illa g̃ cã a qua depẽdet erit pma
⁊ ẽt eſſentialr ordinata ⁊ ſic hẽo ꝓpoſitũ. ¶ Itẽ ſi in
cauſis eſſentialr ordinatis eſt ꝓceſſus in infinitũ.er
go dabit ĩfinitũ in actu.ɔñs eſt falſum qḋ nullus po
nit.ɔña pꝫ ex 3ᵃ dr̃ia ſupradicta.qꝛ oẽs cãe eẽntialr
ordinate ſunt ſimul ⁊ cõcurrũt ad effectũ. ¶ Itẽ.priuſ
ẽ qḋ eſt ꝓpinquis.ꝑ ex.5.metha.caplo de prori:g̃ vbi
nullũ ẽ pmũ:ibi nihil ẽ eẽntialr pri⁹. ſi g̃ cãe eẽntialr
ordinate eẽnt ĩfinite nulla eẽt prior ⁊ eẽntialr ordiata:
qḋ ẽ dr̃e oppoſitũ in adiecto. ¶ Itẽ.in eẽntialr ordi
natis ſemp ſupior ẽ pfectior i cãndo.ex ſcḋa dr̃ia ſupra
dicta.g̃ ſi in infinitũ ẽ ſupior in infinitũ ẽ pfectior.⁊ p
ɔñs ĩfinite pfectiõis in cãndo.g̃ nõ cãns ṽtute alte
ri⁹.qꝛ qḋlibet cãns ṽtute alteri⁹ ẽ depẽdẽs ab alio ⁊
impfecte cãns.illa g̃ q̃ ẽ ĩfinite pfectiõis ẽ ſimplr pᵃ
⁊ habet ꝓpoſitũ. ¶ 2ᵃ ɔcl̃o ſit iſta.in cauſis accñtalr
ordinatis ẽ ĩpoſſis ĩſinitas.niſi ponat ſtat⁹ in eẽntia
liter ordinatis. Hãc oñdo ſic.qꝛ accñtalis ĩfinitas ſi
ponit ſi erit nõ ſil̃ ſꝫ ſucceſſiue tñ.vt alteꝝ poſt alteꝝ.
Tũc ſic.ois ĩfinitas ſucceſſiua hꝫ cãꝫ ꝑpetuãtẽ ipſã.q̃
cã in ĩfinitũ durat. Illa cã ꝑpetuãs nõ pt eẽ aliqd illi⁹
ſucceſſiõis.qꝛ ois ſucceſſiua ſt eiuſdẽ rõnis.g̃ ẽ aliqd
pri⁹ eẽntialr.⁊ alteri⁹ ordinis a q̃ depẽdet q̃libet cã il
lius ſucceſſiõis. Et tũc illa cã erit pᵃ ⁊ eẽntialr ordia
ta.⁊ hr̃ ꝓpoſitũ. Maior ꝓbat.qꝛ nulla diſſormitas ꝑ
petuat niſi ṽtute alic⁹ ꝑmanẽtis ꝙ nihil ẽ illi⁹ diffor
mitatis vel illi⁹ ſucceſſiõis. ¶ 3ᵃ ɔcl̃o ſit iſta.ꝙ ſi negef i
cãis eẽntialis ordo:adhuc ĩfinitas i cãis ẽ ſimplr im
poſſis. Hãc oñdo ſic.certũ ẽ ꝙ i entib⁹ aliqd ẽ effm̃.g̃
a ſe vel ab alio.vl̃ a nullo.nõ a ſe.qꝛ ſm Aug.p̃ d̃ tri
nita.nihil ẽ qḋ ſeipm gignat vt ſit.nec erit a nullo.qꝛ
a nullo nihil ẽ effectiue.g̃ ab alio.illud aliḋ erit pria
cã.⁊ p ɔñs in illa erit ſtat⁹. Si dicat ꝙ illa agit i ṽtu
te alteri⁹ prioris. Cõtra.qꝛ erit eẽntialr ordinata.qḋ
negabas.ſic g̃ pꝫ ad qõnem qḋ ĩfinitas in cauſis eẽn
tialiter ordinatis eſt impoſſibilis ſimpliciter.

Ad argumẽta Ad pmũ cõcedit ꝙ
poſita gñatiõe ĩfini
ta ꝙ cãe ſunt ĩfinite.ſed iſte ſunt accñtalr ordinate.vt
ꝓdictũ eſt. ¶ Sed ẽ dubiũ de cã mãli.vtrũ mãe ſint
ĩfinite. Rñdeo.poſito ⁊ mãe eẽnt plẽs.forſan nõ eẽt
icõueniẽs ipſas eẽ ĩfinitas ſucceſſiue.ſic ɔcedit d̃ alijs
cãis accñtalr ordiatꝭ.tenẽdo tñ cũ pho ꝙ tñ vna eſt
mã oiũ forũ.vt pꝫ p̃ phyſicoꝝ.⁊ p̃ de gñatiõe. Dico tex.c.82.
tũc ꝙ nõ ſt ĩfinite.ſꝫ manet vna mã nũero i gñato ⁊ tex.c.50. vel
corrupto.qꝛ gñatio vni⁹ ẽ corruptio alteri⁹ ⁊ ecõuer circa ⁊
ſo. ¶ Cõtra.ſeptio hui⁹ dr̃ ꝙ generãs gñat aliud ꝑ tex.c.21.
mãm. ¶ Rñdeo ꝙ itelligit ꝙ alia eſt mã in gñante.⁊ tex.c.28.
genito.tñ cũ h̃ põt ſtare ꝙ ſit eadẽ ſucceſſiue in gñato
⁊ icorrupto.⁊ h̃ in ĩfinitũ. ¶ Ad 2ᵐ dicẽdũ ꝙ duplex
eſt diſtãtia.q̃dã dimẽſiua ⁊ q̃dã pfectiua. ſi loq̃mur
de diſtãtia pfectiua.ſic ɔcedo añs.ꝙ iter pmũ efficiẽs
⁊ qḋlibet aliḋ eſt ĩfinita diſtantia.ſed tũc nego ɔñam
ſic pꝫ de ɔ̃rijs q̃ maxie diſtãt tali diſtãtia.⁊ tñ aliq̃ ſt
ɔ̃ria ñ hñtia mediũ.ad ꝓbatiõeꝫ ɔñe pꝫ ꝙ ꝓcedit de
diſtãtia dimẽſiua.d̃ q̃ añs ẽ negãdũ.ſic pꝫ d̃ ſe:qꝛ iter
deũ ⁊ creaturã nõ ẽ diſtãtia dimẽſiõalis.ſꝫ pfcõalis.

¶ Sed ſi infinite eẽnt pluralitate ſpecies
cauſarum non eſſet ita cognoſcere. tex.cõ.13.

Queritur Utꝝ ĩfinitũ poſſit co- q.5.
gnoſci a nob. ¶ Et vꝫ
ꝙ ſic.nã de⁹ ẽ ĩfinit⁹.ſꝫ deum poſſumus
cognoſcere.ſic ꝓbatũ eſt ſuperius.ergo q.3.
infinitũ cognoſcitur a nobis. Cõfirmat
qꝛ cognitio rei eſt p oẽs cãs.ſm phm hic in ſcḋo.er
go p pmã cãm.ſed pma cã eſt ĩfinita.g̃ ĩfinitũ cogſcit tex.c.4.⁊.13.
a nobis. ¶ Preterea.illud cui⁹ diffinitio ⁊ paſſiões
aſſignant a nob ⁊ ei nom ipõim⁹ itelligit a nobis:ſed
ĩfinitũ ẽ hõ.ſic pꝫ tertio phyſicoꝝ.caplo d̃ ĩfinito.g̃ ⁊c̃. tex.c.63.
¶ Itẽ.oẽs ſpẽs quorũcũq; generũ ſũt itelligibiles a
nob qꝛ diffinibiles.ſꝫ ſpẽs nũeri ⁊ figure ſũt ĩfinite:qꝛ
vltra vnã ſpẽꝫ datã pt accipi alia.⁊ ſic i ĩfinitũ. g̃ pñt
cogſci. Si dicas ꝙ iſte nõ ſũt vere ſpẽs qꝛ nõ exiſtũt.
Cõtra.ſpẽs roſe eſt vẽ ſpẽs.ſꝫ roſa nõ exiſtat. ¶ Pre
terea Ari.q̃rto phyſicoꝝ caplo de vacuo arguit ſic.ſi tex.c.76.
duo corpa pñt eẽ ſil̃.g̃ ⁊ ĩfinita.g̃ a ſili ſi due ſpẽs pñt
eẽ ſil̃ itell̃u.vt claꝝ ẽ ꝙ ſic.g̃ ⁊ ĩfinite q̃libet ẽ pricipi
uꝫ cognoſcẽdi.ergo ĩfinita pñt cognoſci a nob. ¶ Cõ
tra.ſcḋo huius.ſi cauſe formales eẽnt ĩfinite nihil cõ tex.c.10.⁊.11.
tingeret ſcire. Idẽ dicit pmo phyſicoꝝ ɔtra Anaxago tex.c.41.
rã ponentẽ principia ĩfinita.qꝛ tũc nihil eẽt cognoſci
bile.rõ phi nõ valet ſi infinitũ poſſit cognoſci.

In iſta qõne p̃mittã vnã opiõnẽ.ſcḋo di
cã alr ad qõnẽ. ¶ Quãtũ ad pᵐ dr̃
ꝙ ĩfinitũ ñ pt itelligi a nob ſꝫ intẽtionẽ phi in litera.
¶ Pro q̃ opione arguit ſic.obm ꝓpriũ intellect⁹ nr̃i
eſt q̃ditas rei mãlis.g̃ nihil ẽ nobis cognoſcibile niſi
ſb rõe q̃ditatis rei mãlis.ſꝫ ĩfinitũ nõ eſt aliqd mãle
nec cõtentũ ſub q̃ditate mãli.ergo nõ eſt a nobis co
gnoſcibile. ¶ Preterea ſi infinitũ poſſet itelligi a no
bis.vel hoc eſſet vnica itellectõe:vel plurib⁹ ſed neu
tro mõ eſt a nobis cognoſcibile.vt oſtẽdaꝫ.ergo ⁊c̃.
maior pꝫ a ſufficiẽti diuiſiõe.minor ꝓbat.qꝛ nõ vna.
qꝛ tũc cognoſceret p ſpeciem vnã genitã ab obiecto.
Tunc ſic.omne agẽs agit ſm ꝙ eſt ens.g̃ qḋ cãt vnã
ſpẽꝫ eſt vnũ in actu.oẽ aũt tale habet vnã formã.in
finitũ aũt nõ habet formã.qꝛ forme eſt terminare.in
finitũ aũt nõ terminat. ¶ Secũdo ꝓbat ꝙ ĩfinitũ
nõ poſſet pluribus intellectõibus cognoſci. qꝛ ſi ſic
tũc eẽnt in intellectu plures ſpecies ſimul.ſed plures
ſpẽs intelligibiles ſunt plures forme eiuſdẽ rõis.⁊ p tex.c.3.
ɔñs ſunt icõpoſſibiles i eodẽ.ex q̃rto hui⁹.nõ g̃ poſ
ſũt ſimul pficere intellectũ.g̃ ⁊c̃. ¶ Preterea.obm ⁊
potẽtia ꝓportionant.ſꝫ iter finitũ ⁊ ĩfinitũ nõ ẽ ꝓpor
tio.g̃ itellect⁹ noſter cũ ſit finitus in eẽndo.⁊ p ɔñs in

operãdo nõ poterit i[n]telligere ifinitũ. His p[re]missis rñ
det fm istã opinionẽ ad rõnes in opp[osit]um. ¶ Ad p[ri]mũ
de deo dr̃ q[uod] vtcq[ue] de[us] ẽ ifinit[us]. [et] pt cognosci a nobis
nõ tñ sub rõe i[n]finiti. qḋ pbat. q[uia] de[us] nõ cognoscit nisi
p effectũ. null[us] at̃ effect[us] adequat ei. [et] p [con]ñs nõ pt du
cere in cognõnẽ ei[us] fm q[uod] ifinit[us]. ¶ Ad [con]firmationes
p idẽ. q[uia] lz p[ri]a cã sit ifinita nõ tñ cognoscit a nobis
fm q[uod] ifinita. ¶ Ad aliõ dr̃ q[uod] multi iponim[us] noia q̃
tñ nõ sunt itelligibilia. Exẽplũ significam[us]. n. nihil. [et]
tñ nihil nõ ẽ itelligibile. Cũ ẽt dr̃ q[uod] ifinitũ diffinim[us].
[et]c. dicit[ur] q[uod] diffõ ẽ duplex q̃dã ẽ diffõ qd rei. q̃dã vo qd
nois. p[ri]a bñ arguit diffinitũ eẽ cognoscibile. sz z[us]
nõ. q[uia] pt eẽ tã entis q̃z nõ entis. [et] tñ nõ ens nõ ẽ itelli
gibile. talis. n. diffõ ifiniti ẽ posita tertio phycorum.
¶ Ad aliud cũ dr̃ de spẽb[us] nũi [et] figure. Rñdet q[uod] so
le ille spẽs q̃ in suis singularib[us] pñt p sensũ apphẽdi
sũt a nobis cognoscibiles. tales at̃ sũt finite. ¶ Ad vlti
mũ cũ arguit a silĩ. dr̃ q[uod] nõ ẽ sile h[oc] [et] ibi. q[uia] loc[us] ẽ ter
min[us] corpis. [et] hz rõnẽ forme in q̃ztũ fminãs ipm cor
pus. corp[us] at̃ locatũ ẽ sic mã. forme. n. ẽ terminare [et]
mãe terminari. spẽs vo itelligibiles hñt respcũ itell[ect]us
modũ forme iformãtis [et] p[er]ficiẽtis. itell[ect]us vo moduz
mãe [et] p[er]fectibilis. nũc at̃ si vna forma pt terminare [et]
iformare duo. pari rõe ifinita. q[uia] termiatio [et] iforma
tio ẽ a pte ei[us]. iõ seq̃t q[uod] si vn[us] loc[us] pt terminare [et] reci
pere duo corpa pari rõne ifinita. [et] pp h[oc] illud añs est
ipole. sz si mã pt p[er]fici a duab[us] formis nõ oppositis.
nõ pp h[oc] seq̃tur q[uod] ab ifinitis. q[uia] hoc argueret ipsius
mãe ifinitã capacitatẽ. lz g[ra]° itell[ect]us possit iformari a dua
b[us] spẽb[us] sil. nõ pp h[oc] seq̃t q[uod] ab ifinit[is]. ¶ Alr dr̃ q[uod] [con]ñs
phi ẽ itelligẽda qñ ẽ tãta repugnãtia respcũ pauco
rũ: q̃ta ẽ respũ pluriũ. sic ẽ i p[ro]posito phi. q[uia] ẽ tãta re
pugnãtia ex pte loci q[uod] in eodẽ loco sint duo corpa.
q̃ta si sint plra. iõ seq̃t q[uod] si duo corpa possint eẽ sil.
g[ra]° ifinita. nõ at̃ sic ẽ de spẽb[us]. q[uia] nõ ẽ tãta repugnãtia
eẽ sil duas spẽs in itell[ect]u. sic plures vel ifinitas. ¶ Cõ
tra istas solõnes arguit. [et] p[ri]° [con]t[ra] p[ri]mã. cũ dr̃ q[uod] de[us] nõ pt
cognosci a nobis fm q[uod] ifinit[us]. Cõtra. q[uia] [nos] itelligi
m[us] deũ vt creatorẽ. sz vt ẽ creator ẽ ifinit[us]. q[uia] potẽtia
creatiua ẽ ifinita. g[ra]° itelligim[us] eũ vt ifinitũ. ¶ P[re]terea. deus
itelligit a nobis vt ẽ finis vltim[us]. sz vt sic ẽ ifinitus. g[ra]°
tex. c. 8. [et] 9. itelligim[us] eũ vt ifinitũ. pbõ maioris [con]q[uia] vt in h[oc] scdo
al. esset dr̃. oẽ agẽs p itellm cognoscit vltimũ finẽ. vt vltim[us]
ẽ. arguit. n. ibi sic. si fines eẽnt infiniti. g[ra]° nullũ agẽs p
itellm ẽ. q[uia] oẽ tale cognoscit finẽ vltimũ pp quẽ agit.
pbõ minoris. q[uia] oi bono finito [con]tigit intelligere aliõ
magis bonũ. si g[ra]° de[us] fm q[uod] vltim[us] finis nõ sit bonuz
ifinitũ. g[ra]° possum[us] itelligere maius bonũ deo fm q[uod]
vltim[us] finis. g[ra]° aliqd aliõ p[re]ter deũ erit vltimior finis.
qḋ est hereticũ [et] absurdũ. ¶ P[re]terea. ois cognõ cõplexa
p[re]supponit cognitionẽ terminoꝝ. sz ifinitũ attribui
m[us] deo [et] remouem[us] a creatura. dicẽdo q[uod] de[us] est ifini
tus [et] creatura nõ. g[ra]° cognoscim[us] ipm infinitũ fm q[uod] ẽ
alterũ extremũ illius [con]plõnis. [et] vt sic attribuit deo
[et] remouet a creatura. ¶ Cõtra scdaz cũ dr̃ ad argu
mẽtũ qḋ nihil significat. [et] tñ nõ ẽ itelligibile. Arguit
q[uia] voces sunt signa reꝝ mediãtib[us] [con]ceptib[us]. g[ra]° nihil si
gnificat qn p[ri][us] p[re]cõcipiat [et] p[re]intelligat. añs pz p[ri]° p[er]i
cap. p[ri]mo. yermẽias. voces sũt signa passionũ q̃ sũt in aia. [et] ibi
dẽ di qḋ sic voces sunt signa passionũ. sic passiões sũt
tex. cõ. 28. signa reꝝ. Cõfirmat. q[uia] q̃rto h[uius] di. q[uod] si nihil itelligit
vel circa. nihil significat. ¶ P[re]terea. ipole ẽ intelligẽ diãm extreo
rũ: nisi ipsa extrema itelligant. sz nos itelligim[us] diãm
[et] h[uius] tex. cõ. inter ens [et] nihil. g[ra]° cognoscim[us] ens [et] nihil. Cõfirmat.
23. rõ eadez q[uia] p[ri]uatiões [et] negões sũt itelligibiles. cũ de ipsis for
ondit rẽ [et] p[ri]° ment aliq̃ [pro]põnes. [et] tñ p[ri]uatiões [et] negões sunt for
uationẽ. malr nihil. ¶ Cõtra tertiã solõnẽ de spẽb[us] nũi. vr̃ q[uod]

possum[us] itelligere nũeros ifinitos. q[uia] p spẽm vnius
vnitatis pt itelligi alia vnitas. sic vult Aug. q[uod] p spẽz
vni[us] solis possum[us] itelligẽ quot volum[us] soles. p spẽz
g[ra]° vni[us] vnitatis pñt itelligi nũi ifiniti p replicationez
vnitatis. nõ dico sil sed successiue [et] h[oc] sufficit. ¶ Cõ
tra solõnẽ q̃rtã lz. n. silitudo nõ valeat oino. tñ nõ vr̃
eẽ aliq̃ repugnãtia ex pte itell[ect]us qn possint ifinite spe
cies eẽ itell[ect]u in actu p[ri]°. sic cẽtrũ pt terminare ifinitas
lineas. pt. n. itell[ect]us vt vr̃ scire ifinita in habitu si esset
q[ui] ip[ri]meret ifinitas spẽs in ipso. verũ ẽ tñ q[uod] itell[ect]us nõ
pt nãlr ifinitas spẽs acq̃rere. Cui[us] rõ ẽ. q[uia] oz q[uod] acq̃
reret illas spẽs ex actib[us] suis. [et] p [con]ñs q[uod] p[ro]cederẽt ac
tus ifiniti. qḋ ẽ ipole. tñ q[uod] itell[ect]us hẽat infinitas spẽs
p ifusionẽ nõ vr̃ incõueniẽs. sic forte hũit aia xp̃i. de
quo alias. q[uia] magis ẽ alterius negotij. nec rõnes fa
cte [con]tra opiniõẽ cogũt. ¶ Et iõ ad p[ri]mã cũ dr̃ q[uod] p[ro]p[ri]ũ
obm intell[ect]us nr̃i est q̃ditas rei mãlis. dico q[uod] falsum
ẽ. sic ondsum ẽ supra. q̃õne de cognõne subaꝝ sepataꝝ
põt tñ p nũc ondi vnica rõne sic. nullus habit[us] potẽ
tie pt aliqd hr̃e p obo cõius obo illi[us] potẽtie. q[uia] nun
q̃z habit[us] excedit potẽtiã cuius ẽ. sz bitus metha. hz
p obo ens in q̃ztũ ens. vt ipsemet [con]cedit q ẽ alterius
opiniõis. ens at̃ in q̃ztũ ens ẽ cõius q̃ditate mãli. g[ra]° q̃
ditas mãlis nõ ẽ obz adeq̃tũ itell[ect]us. ¶ Ad z[m] rñdeo
q[uod] ifinitũ pt itelligi vnica itellectione. Ad pbõnẽ cuz
dr̃ q[uod] hr̃et cognosci p vnã spẽz. [con]cedo q[uod] pt cognosci p vnã
spẽz. nõ tñ genitã ab eo. sic pbõ [pro]cedit. vl' dato q[uod] gi
gneret vnã spẽz. nõ seq̃t ex h[oc] q[uod] ifinitũ eẽt terminatũ.
q[uia] forma termiat illud in q̃ ẽ. illa at̃ spẽs genita ab in
finito nõ eẽt in ifinito. sz in ipso itell[ect]u finito cogno
scẽte. ¶ Cõtra illud ẽt qḋ dr̃ q[uod] nihil itellr a nobis
vnica itellectiõe nisi p vnã spẽz. arguit sic. oẽ qḋ põt
eẽ vnũ extremũ vni[us] [com]põis apud itell[ect]uz pt itelligi vni
ca itellectiõe simplici. sz pole ẽ aliq̃ duo q̃rũ due spẽs
sunt in itell[ect]u eẽ vnũ extremũ vni[us] [com]põnis apd itell[ect]uz.
g[ra]° [et]c. maior pbat. q[uia] itell[ect]us tñ illõ apphẽdit simplici
apphẽsione q[uod] [con]ponit cum alio. pbõ minoris. q[uia]
mons aure[us] nõ itellr vna spẽ. cũ nihil vnũ tale sit i re
ex qḋ vnã spẽm faciat i sensu. [et] p [con]ñs nec i itell[ect]u. [et] tñ
cõstat q[uod] mons aure[us] ẽ extremũ vni[us] cõpõnis. vt si di
cat q[uod] mõs aure[us] ẽ figmẽtũ. vel aliqd tale. ¶ P[re]terea. mul
ta possum[us] sil scire. g[ra]° sil intelligere. [con]ña pz. q[uia] cuiusz
sciti in actu ẽ spẽs in itell[ect]u in actu. añs pbat. q[uia] si cõ
sidero vnã [con]clõnẽ p spẽm in actu. [et] cognosco p pole
ale duas [con]clones i habitu. si nõ hẽo spẽs illaꝝ dua
rũ in actu: oz g[ra]° me ingrere spẽs illaꝝ [con]clonũ. sed po
no p pole q[uod] singulare nõ sit ex in re qḋ possit facere
spẽz in sensu. [et] p [con]ñs nec in itell[ect]u. vel tũc nũq̃z itel
ligã illã [con]clonẽ. vel hẽo illã spẽz i actu. sic de p[ri]ma cõ
clone. nec ex v[ir]tute fantastica pt abstrahi spẽs illi[us] cõ
clonis. q[uia] ibi nõ pñt eẽ sil due spẽs [et]c. sic in itell[ect]u.
nec ẽ icõueniẽs plura accñã [et] ples spẽs eiusdẽ rõis
[et] gñis fm eẽ itẽtionale eẽ in eodẽ subo sil: sic duo lu
mina sunt in eadẽ pte medij. de q̃ dicet ampli[us] q̃nto
h[uius]. ¶ Ad z[m] de [pro]portiõe obi ad potẽtiã dicẽdũ sic
p[ri]°. [et] pt sic argui [con]t[ra]. q̃ro de q̃ [pro]portiõe loq̃ris. q[uia]
vl' d[e] [pro]portiõe nũali. vel de [pro]portiõe p[er]fectiõis. vl' de
[pro]portiõe finiti ad finitũ. p[ri]o mõ nõ pt. q[uia] eadẽ po
tẽtia nũo põt in plura obiecta nũo. scdo mõ non vt
itellr [pro]portio p[er]fectiõis qḋ aliquotiẽs sũptũ reddit
aliud. visus. n. ifinities sumptus nõ redderet solẽ q[uia] est
alteri[us] rõis. tertio mõ nõ. q[uia] [pro]portio po[tentie] [et] obiecti ẽ
[pro]portio mouẽtis [et] moti. [et] tñ si aliqd mouet a finito
pt ẽt moueri ab ifinito. sic celũ pt moueri a deo q[uod] nẽ
mouet ab ãgelo. Ad formã iã supi[us] dcm̃ fuit q[uod] illa p
portio cũ sit motiui ad mobile magis req̃rit dissilitu
dinẽ q̃z silitudinẽ. ¶ Opinio g[ra]° p[re]dcã ñ cogit q̃ztũ ad
rationes

rationes nec valet q̄ſtū ad reſponſiones.

Quātū Ad ſcʒ pncipale ꝓ pmittā q̄ſdaʒ di
ſtictōes.ſcdo oñdā aliq̄s ꝯclones.
¶ Quātū ad pmū ſit iſta prima diſtictio ꝙ īfinitum
pt triplr accipi.ſ.negatiue:ꝑuatiue:ꝛ ꝯrie.ꝓ mō dī in
finitum qḋ non eſt aptum natum finiri ſʒ repugnat
tex.cō.34. ſibi eo modo quo dr tertio phyſi.ꝙ pūctus eſt infini
tus ſicut vox ē inuiſibilis. Infinitū ꝑuatiue dr qḋ
ꝑuat finē vel finitatē ī apto nato finiri.ꝛ hoc ſonat
vocabulū.Infinitū ꝯrie eſt qḋ negat finitatē ponen
do ei⁹ oppoſitū.ꝛ iſto mō loqr̄ Ari. ꝛ boetius ſup
pdicamēta.caplo de qualitate:vbi dicit ſic phs.q̄li
tati ieſt hr̄e ꝯriū ſicut iniuſticia ꝯriaꝛ iuſtitie.iniuſtuſ
.n.cōtrarie dr eo ꝙ hēt hitū ꝯriū ex actib⁹ gn̄atū .ſic
infinitū ꝯrie negat finitatē cū poſitione ꝯrij: puta īfi
tex.cō.25. nitū extēſum ſine terminis.ꝛ ſic loqr̄ phs ꝓ phyſi.
ꝯ parmenidē ꝛ meliſſuʒ. Iſtud īfinitū ꝯrie dictū pōt
duplr itelligi.vno mō ꝙ ſit actu exñs ſine terminis.
alio modo ꝙ ſit in potētia ꝙ diffinit phs tertio phy
tex.cō.63. ſi.ſ.īfinitū ē cui⁹ q̄ntitatē accipiētib⁹ ſemꝑ eſt aliquid
ex̄ accipere.ita ꝙ q̄ntūcūq̄ accipiaꝛ ſꝑ ē aliqḋ ex̄.ſi tñ
eē ꝑuatiue vel negatiue nō ſꝑ eēt aliqḋ ex̄ accipere.
ğ infinitū duob⁹ modis vltimis.ſ.ꝑuatiue ꝛ ꝯrie ſꝑ ē
in q̄ntitate molis vel ꝟtutis.q̄ntitas āt ols dicta pro
prie vel methaphorice eſt magnitudo vel multitudo
dicta ꝓprie vel methaphorice.ğ ols īfinitas talis ē ī
magnitudine vel multitudine ꝓpria vel methapho
rica.¶ Scḋa diſtictio ſit iſta ꝙ īfinitū pōt duplr ac
cipi.vno mō ꝓ rōe īfinitatis in ſe.alio mō ꝓ ſubſtra
to rōni īfinitatis .ꝛ ꝓ eo qḋ ſubeſt tali rōi.aliḋ ē.n.q̄
rere de rōne īfinitatꝭ ī ſe.ꝛ aliḋ de eo qḋ ſubeſt tali rōi
īfinitatis.ſic aliḋ eſt q̄rere de ente ꝑ accñs.aliḋ eſt q̄re
tex.cō.4. re de eo qḋ ſubeſt vel ē ſub ente ꝑ accidēs.phs.n.ſex
t.65. to huius ꝓbat.q̄ḋ ī de ente ꝑ accñs.ex q̄ ſeq̄tur ꝙ de
ente ꝑ accñs pt eē ſcia.ꝛ tñ ibi ꝓbat ꝙ de ente ꝑ acci
dens nō pōt eē ſcia.pmū itelligit de rōne entis in ſe.
ſcḋm de illo cui ieſt.ſic in ꝓpoſito dr de infinito.

De ſecūdo declarabo.8.ꝯclones.pma
cōcluſio ſit iſta. Infinitū ꝯ
rie in magnitudine vigoris vel ꝑfectiōis a nobis eſt
itelligibile.hāc oñdo ſic.De⁹ ē īfinitus ꝯrie in magni
tudine ꝑfectionis.ſed de⁹ eſt a nobis itelligibilis.ğ
ꝛc̄.maioꝛ pʒ.q2 deus eſt īfinitus ꝛ nō negatiue nec ꝑ
uatiue.ergo ꝯrie.minoꝛ eſt oſtēſa ſupius.¶ Scḋa cō
cluſio ſit iſta. Infinitū ꝯrie in multitudine nō pōt co
gnoſci a nobis ſimul tanq̄ʒ vnū obm.hāc oñdo ſic.
intellꝰ q̄ includit ꝯdictionē ē ipoſſibilis.ſed intellus
itelligens īfinitū ꝯrie in multitudine ē hꝰ.ğ ꝛc̄.maioꝛ
ē euidens.ſed minoꝛ pʒ ex ꝓcedētib⁹. tum q2 nō ē da
re infinitū in re in actu.tū q2 infinita multitudine ſūt
itelligibilia infinitis actibus:qḋ repugnat itellectui
nr̄o.¶ Tertia cōcluſio ſit iſta. Infinitū ꝯrie in mult
tudine non pōt itelligi a nobis ſucceſſiue.puta itelli
gēdo vnū poſt aliud.hāc oñdo ſic, Si īfinitū in mul
titudine pōt intelligi ſucceſſiue.ğ cōtingit infinitū ꝑ
trāſire.ꝯñs ē euidēter falſū.ğ ꝛ añs.ꝓbo ꝯñe q2 ſi ꝯti
gerēt itelligere īfinitū in multitudine ſucceſſiue opoꝛ
teret totā iſtā multitudinē ꝑtranſire.¶ Notādū aūt
eſt ꝙ iſta concl̄o vʒ ire ad mentē phī:ꝛ certū eſt ꝙ de
actibus intellꝰ actu infinitis ſiue ſimul ſiue ſucceſſi
ue.q2 virtus nō ſufficit ad tot actiones hn̄das ſimul
ſiue ſucceſſiue ꝛ hoc mō loquiꝛ phs.habitualr āt in
telligi infinita ꝑ ſpēs ꝓprias nō q̄dē nālr acq̄ſitas ſʒ
a deo ipreſſas forte nō ē ipoſe.de quo alꝭ.¶ Quar
ta ꝯcl̄o ſit iſta.īfinitū ꝯrie in magnitudine q̄ntitatis
molis nō pt itelligi a nobis.hāc oñdo ſic.itellꝰ q̄ in
cludit ꝯdictionē ē ipoſſi.ſʒ itelligere infinitū in tali
magnitudine icludit ꝯdictionē ꝓ q̄nto nō ē dare ta
le īfinitū in re.ğ ꝛc̄.¶ Quinta ꝯcl̄o ſit iſta.īfinitū ꝑ
uatiue in magnitudine molis nō pt itelligi a nobis.
iſta ꝓbaꝛ ſicut ꝓcedēs.q2 nō ē dare aliquā talem ma
gnitudinē q̄ ſit apta nata finiri.ꝛ nō ſit actu finita.ꝛ
iḋ intellꝰ intelligēs tale īfinitū repugnat rei.¶ Sex
ta ꝯcl̄o ſit iſta.īfinitū ꝑuatiue in multitudine nō pt
itelligi a nobis.h̄ pʒ ſicut ꝓcedēs.q2 nulla ē multitu
do q̄ ſit apta nata finiri.ꝛ nō actu finita.q̄re itellꝰ in
telligēs multitudinē īfinitā repugnat rei.¶ Aduer
tēdū ꝙ oēs pdicte ꝯcluſiones accipiūt infinitū ꝓ re
ſubſtrata ꝛ q̄ ſubijciꝛ rōni infinitatis . ¶ Si āt q̄raꝛ
de īfinito accepto ꝓ rōne īfinitatis in ſe.ſit iſta ſeptia
ꝯcluſio.ſ.ꝙ īfinitū iſto mō pt intelligi a nobis:quaʒ
ſic oñdo.ipoſe ē aliqḋ itelligere ineſſe vel non ineſſe
alteri niſi ipm prius apphendaꝛ ab intellu ſimplicr.
ſʒ īfinitū oī mō dictū poſſum⁹ cognſcere alicui ieſſe
vel nō ineſſe.ğ nec̄ſſo ipm īfinitū vt ſic pr⁹ ē apphēſ
ſuʒ ab intellu. Ex oīb⁹ pdictis ꝯcludo correlatiue ꝙ
infinitū acceptū ꝓ re ſubſtrata ſic ē ipoſe itelligi vel
ñ itelligi.ſic ē poſe eē vel nō eē ex pte rei.vñ īfinitū ꝑ
fecti ōe ſic ē de⁹ ē itelligibile a nobis. Infinituʒ āt in
magnitudie molis vel ī multitudine ſcʒ actū nō. Iteʒ
īfinitū ī eēntialr ordiatꝭ vel ī actu vel ī potētia ſeu ꝑ
uatiue ſeu ꝯrie ñ pt itelligi a nob.c⁹ rō ē q2 repugnat
rei.īfinitū āt ſiue ī multitudie ſiue ī magnitudie:ſiue
ī q̄buſcūq̄ accñtalr ordiatis ſit ī po⁹ accipiaꝛ pt itel
ligi a nob.ꝛ h̄ potētialr acceptū.vt ſic ſꝑ itellꝰ cōfor
meꝛ rei.¶ Octaua ꝯcl̄o ſit iſta. Infinitū negatiue pt
itelligi a nob.h̄ pʒ.q2 pūct⁹ vel vnitas pt itelligi a no
bis.ſʒ ipſa ſūt īfinita negatiue.ğ īfinita negatiue pñt
a nobis cognoſci.Ex pdictꝭ pʒ qḋ ſit dicēdū ad q̄ōnē.

Ad argumēta Ad pmū ꝛ ad cōfir
mationē pʒ ꝙ verū
ꝯcludūt. q2 arguūt de īfinito ī magnitudie ꝑfectōis.
qḋ ē de⁹.vñ Damaſce.q̄rto ſniaꝝ.ꝙ h̄ ſolū poſſum⁹
ſcire de deo ꝙ ē īfinit⁹ ꝛ icōphēſibilis.¶ Ad aliud
cū arguiꝛ ꝙ īfinitū pt diffiniri ꝛ paſſiōes ḋ eo dm̄rā
ri.dicēdū ꝙ ꝓbat de īfinito accepto nō ꝓ re ſubſtra
ta ſed ꝓ rōne īfiniti ī ſe.¶ Ad aliud de īfinitate ſpē
rū nūi ꝛ figure.dico ꝙ oēs ſūt itelligibiles a nobis
ñ ſil ſʒ ſucceſſiue:tñ ñ ꝯtigit ptrāſir.¶ Ad vltimū cū
arguiꝛ ꝙ ſi duo corpa ꝛc̄.dcm̄ ē ꝙ īfinite ſpēs pñt eē
ſil ī itellu actu ꝓ.ñ nālr.ſʒ ſi a dō ifundanꝛ ſic ſupi⁹ta
ctū ē.ꝛ tñ ñ ſeqꝛ ꝙ itellꝰ ī actu ſo poſſit itelligere īfi
nita.¶ Ad auctēs phī ī opp⁹ dico ꝙ itelligit ꝙ īfini
tas ī mltitudie q̄ itellr ꝑ diuerſas ſpēs ñ pt itelligi a
nob eſto ꝙ itellꝰ hēt īfinitas ſpēs apḋ ſe.q2 ñ poſſet
elicē ſil īfinitos act⁹ ꝛ opōnes.nec poſſet itelligē vnū
p⁹ aliḋ:q2 nō poſſet ea ptrāſire. ¶ Et h̄ ḋ z⁹.metha. tex.cō.3.

¶ Ampl⁹ āt multis exñtiuʒ nō iſūt oīb⁹
oīa.qno nāq̄ mō poſe ē vnde pncipiū eē
in imobilib⁹.aut boni naturaʒ.ꝛc̄.

q.i.

Circa tertium
libri metha. ¶ Queriꝛ vtrū ī
imobilib⁹ ſit cā efficiēs ꝛ fina
lis.ꝛ vr̄ ꝙ ſic.nā mediū dm̄ra
tiōis reduciꝛ ad gen⁹ cāe effici
entꝭ.ſʒ ſcie mathe.q̄ ſūt de imo
bilib⁹ ḋe demrāt.ğ ī imobili
b⁹ ē ḋe iuēire rōnē efficiētꝭ.ma
ioꝛ ē nota ex z⁹.phyſi .vbi phs
tex.cō.69. pn⁹ demrātōis enūerat iter cās efficiētes rōe medij.
¶ Itē ꝓ poſt.dic̄ ꝙ pn⁹ demrātōis ſunt cāe ꝯclonis
tex.cō.5. mediū āt ñ ē cā malis:q2 ñ itrat ꝯclonē.nec ē cā foꝛ

malis nec final. relinqt. ḡ sit cā efficiēs. ¶ P̄ imobilia sūt ētia. ḡ hñt rōnē finis. añs pȝ. sȝ ōña pbat. qȝ ꝙ hȝ rōnē entis hȝ rōnē bōi: cū bonū ⁊ ens ɔuertant. finis āt ⁊ bonū sūt idē. vt dr̄ h. ¶ Cōtra Ari. h in lr̄a.
tex.cō.3.

Respōdeo ad qōnē. p̄ pmittā aliqs distictiōes. scd̄o dicā ad qōnē. ¶ Quātū ad primū sit ista pma distictio ꝙ imobilia sūt i duplici gn̄e. q̄dā sūt imobilia mouētia vt de⁹ ⁊ itelligētie. q̄dā q̄ nō mouēt nec mouēt vt mathematica. ¶ Scd̄a distictio sit ista ꝙ duplex ē efficiens. q̄ddā dās eē sin̄ motu. q̄ddā dās eē cū motu. exēplū pmi. de⁹ q̄ n̄ agit iteruenīēte motu. exēplū scd̄i. oē agēs physicū. 3ª distictio sit ista. ꝙ duplex ē finis. q̄dā q̄ attigit mediāte motu. q̄dā q̄ attigit sine motu pm⁹ finis corrn̄det p̄o efficiēti. scd̄s finis p̄°. ¶ 4ª distictio sit ista. ꝙ mot⁹ repit in aliq̄ tripl̄r. s. vl̄ effectiue. vl̄ subiectiue. vl̄ termiatiue. exēplū pmi. de⁹ ⁊ itelligētie. exm̄ scd̄i. celū ⁊ qōlibet mobile. exēplū tertij. albedo ⁊ q̄libet forma motū terminās. ¶ Quita distictio sit ista: ꝙ finis repit in aliq̄ dupl̄r. vno mō qȝ ip̄ȝ ē finis. alio mō qȝ ordinat ad finē. exēplū pmi. de⁹ q̄ ē finis oiuȝ. exēplū scd̄i. creatura ois q̄ ad deū vt ad finē ordiat.

Quātū ad p̄m vidēdū ē p̄ de efficiēte. 2° de fine. de p̄ si sit sermo de imobilib⁹ p̄ mō q̄. s. sunt imobilia mouētia. sic dico duo. pmū est ꝙ de⁹ ē efficiēs imobile sine motu. scd̄m dcm̄ est. oē efficiēs imobile aliud a pma cā ē efficiēs p motū. Si āt sit s̄mo de imobilib⁹ scd̄o mō. q̄. s. nec mouēt nec mouent vt sūt mathe. sic dico ꝙ nullo mō repit i eis realr̄ loquēdo rō efficiētis. nec cū motu nec sine motu. nā mathe. vt talia n̄ hñt eē aliqd̄ reale. ¶ De scd̄o q̄sitū ē de fine si sit sermo de imobilib⁹ p̄ mō: q̄. s. sunt mouētia sic dico duo. pmū ē ꝙ loquēdo de fine pmo mō q̄ ē ip̄m qd̄ est finis. sic finis repit in pma cā q̄ ē oium finis. 2m̄ dcm̄ ē ꝙ loquēdo de fine scd̄o mō put finis repit in aliq̄ qȝ ip̄m ordinat ad finē. sic dico ꝙ finis repit in oi creatura siue mobili siue imobili. ¶ Si āt sit sermo d̄ imobilib⁹ scd̄o mō sic p̄t dici ꝙ in eis nō ē finis aliquo mō realr̄ loquēdo. Uel possȝ dici ꝙ in eis ē finis scd̄o mō vt finis repit in aliquo, s̄m ꝙ ip̄m ad finē ordinat. nā mathe. eodē mō quo sunt aliqd̄ circa primā cām ordinant ad ip̄saȝ ad q̄ȝ oia entia vt ad finem naturalr̄ ordinantur.

Sed dic ē vnū dubiū vtrū i imobilib⁹ possit mot⁹ repiri. ¶ Dicēdū ꝙ de motu subiectiue alr̄ ēt s̄m viā phi. alr̄ s̄m viā theologi. nā s̄m phȝ nec de⁹ nec itelligētie pn̄t eē subm̄ mot⁹ sȝ sūt simpl̄r imobiles. ¶ Sȝ s̄ȝ viā theologoꝝ oēs itelligētie p̄ter pmā pn̄t moueri ēt localr̄. qȝ moueri de loco ad locū nō repugnat āgelo. ¶ De imobilib⁹ āt mathe. pȝ ꝙ in eis nullo mō ē mot⁹ subiectiue realr̄ loquēdo. Si āt loq̄mur d̄ motu termiatiue simpl̄r. negādū est motū in imobilibus esse. de eo q̄dē pȝ. qȝ est oino interminabilis. de intelligētijs ēt pȝ. qȝ lȝ sint pducibiles in esse nō tn̄ p motū. qȝ deus a quo pducte sūt nō pducit aliqd̄ p motū. De mathema. āt pȝ. qȝ nō pducunt in eē p motū. ¶ Si āt loq̄mur de motu effectiue sic dico ꝙ tā in deo q̄ȝ in itelligētijs ē repire motuȝ. qȝ oēs mouēt vt mouere pn̄t. De mathe. aūt pȝ. quia nec mouēt nec mouent realr̄ loq̄ndo. sic ḡ. pȝ ad qōnē. ¶ Ad p̄m in opp̄m dicēdū ē ꝙ lȝ mediū respcū cōclonis dicat hr̄e rōnē efficiētis n̄ tn̄ ē h̄ realr̄ loq̄ndo p motū. sic loqt h̄ phs. ¶ Cōtra qȝ discursus d̄mrati⁹ vr̄ ē q̄dā mot⁹. ¶ Rn̄deo. ꝙ nō ē mot⁹ realis. qȝ fit p itell̄ȝ. ¶ Ad s̄ȝ dōm ꝙ n̄ eē bonū hȝ rōnē finis nisi illd̄ ad ꝙ oia alia ordinant. mathe. āt lȝ aliq̄l̄r possint dici eē ordiata ad finē extrīsecū. tn̄ i eis n̄ ē finis ad

quē aliō ordiat. ita ꝙ vnū sit finis alt̄i⁹ p̄pe loq̄ndo. tex.cō.10.
¶ Nō aūt ē possibile gen⁹ exn̄iū vnum esse: neq̄ȝ vnū: neq̄ȝ ens. nā necesse drias cuiuslibet gn̄is eē ⁊ vnū eē quālibet. ipossibile ē aūt p̄dicari: aut spēs gn̄is de proprijs differētijs aut gn̄is sine suis spēb⁹. Quare si est vnum genus: aut ens: nulla differentia: nec vnum: nec ens erit. ⁊c.

q.2.

Queritur Utrū gen⁹ p̄dicet d̄ dr̄ia p se. Et vr̄ ꝙ sic. naȝ hō p se ē rōnalis. ḡ rōnale p se ē hō. ḡ rōnale p se ē aial. ōña p̄ª pbat. qȝ ppō necia ɔuertit i neciā. ex h̄ poꝝ. ḡ p se i p se. 2ª ōña pbat. qȝ hō p se ē aial. si ḡ rōnale p se ē hō seqt ꝙ p se ē aial. ¶ P̄ hō p se ē aial. hō p se ē rōnalis. ḡ rōnale p se ē aial. ista illatio pbat. qȝ sic ex pmissis necīis seqt cōclo necia. ita ex p se p se. ¶ P̄ septio hui⁹ dr̄: ꝙ qn̄ aliqd̄ de alio p̄dicat p se h̄ mō. vnū p̄dicat de alio. et in abstracto. ḡ iste sunt de. humanitas ē rōnalitas. ⁊ hūanitas ē aialitas. qȝ iste sunt p se in h̄ mō. hō ē rōnalis. hō ē aial. ḡ seqt ꝙ rōnalitas ē aialitas. ⁊ tūc cōcretū p̄dicabit de ɔcreto p se h̄ mō. dicēdo ꝙ rōnale ē aial. ¶ P̄. si gen⁹ p accn̄s p̄dicat de dr̄ia. ḡ p accn̄s p̄dicat d̄ spē. ōñs ē falsum. ḡ ⁊ añs. pbatio ōñtie. qȝ qn̄ aliqd̄ p̄dicat de aliquo p accn̄s: p̄dicat p accn̄s d̄ quocūq̄ȝ in q̄ illud formalr̄ icludit. dr̄ia āt formalr̄ icludit in spē. ḡ si gen⁹ p̄dicat p accn̄s de dr̄ia. p̄dicat ⁊ de spē p accn̄s. ¶ Cōtra. qȝ si sic. ḡ vnū aial erit multa aialia. ōñs ē falsum. ḡ ⁊ añs. pbatio ōñe qȝ aial ⁊ rōnale icludunt i ɔceptu spēi. puta hoīs. aut ḡ idem aial iportat p gen⁹ ⁊ dr̄iā. aut aliō ⁊ aliō. si p̄m. ḡ erit nugatio in diffōne hoīs. si 2m̄. habet ppositū ꝙ homo erit duo animalia.

Respōdeo ꝙ gen⁹ non p̄dicat p se de dr̄ia. qd̄ pȝ p Auicēnā q̄nto metaphyce dicētē. ꝙ lȝ gen⁹ ⁊ dr̄ia p̄dicēt de toto. i. de spē n̄ tn̄ signant totū p se. sȝ gen⁹ signat mal̄e. dr̄ia āt formale. vtrūq̄ȝ aūt signat ptē spēi p modū toti⁹. ⁊ sic mal̄e ē extra formale sic cōceptus gn̄is est extra cōceptū differētie. c.3.

Ad argumēta Ad p̄mū negāda est ōña. sȝ ē fallacia ōñtis. pscitas āt signat cāȝ p̄dicati eē in subo. supi⁹ āt n̄ hȝ cām q̄re iferi⁹ sibi isit. sȝ magis ecōuerso. i subo ḡ p̄t eē cā iherētie p̄dicati. lȝ i p̄dicato nō sit cā ꝙ subȝ sibi isit. Ad pbōnē dico ꝙ nō valet silitudo de ppōne p se ⁊ necia. Rō h⁹ est: qȝ añs nō p̄t eē veꝝ vel necessariū: nisi ēt ōñs sit veꝝ vel necessariū. alioqn posset eē veꝝ sine illo. ppō. ḡ ɔuersa n̄ p̄t eē vā seu necia q̄ se hȝ vt añs: nisi ppō ɔuertēs q̄ se hēt vt ōñs sit vā seu necia. verūtn̄ añs p̄t hr̄e cām q̄re p̄dicatum vel ōñs sibi insit. lȝ nō ecōuerso vt dictum ē. alioqn vl̄is affirmatiua cōuerteret simpl̄r. qȝ p se p̄supponit de oi. ppō ḡ p se nō necio ɔuertit in p se. ¶ Ad 2m̄ per idē. qȝ lȝ ex pmissis necarijs q̄ se hn̄t vt añs in syllo nō possit seq̄ ɔclo nisi necessaria que se hȝ vt ɔsequēs alioqn pmisse possent eē vere sine ɔclusiōe. tamen ex pmissis p se p̄t sequi cōclusio p accn̄s. lȝ necessaria.
¶ Cōtra. h̄ posterioꝝ dr̄. ꝙ si p accidēs. ergo non necessariū. tex.c.15.
¶ Rn̄deo. illud est veꝝ de accn̄tib⁹ ɔpatis ad subm̄ p̄dicatio enim p accidēs gn̄is de differētia: nō est aliqs mod⁹ p accidēs q̄ oppōit ad necessariū. de quo p accidēs habet ī primo posterioꝝ. qn̄. s. predicat accidens de accidente. vel accidēs de subiecto vl̄ subiectū de accidēte. ⁊ de tali veꝝ ē ꝙ si p accidēs. ergo nō necessariū. dr̄ia aūt nō est proprie accidens gn̄is,

nisi accipiẽdo accñs alicui⁹ quod est ex ꝯceptũ q̃dita tiuũ ꝛ formalẽ.ꝛ ideo talis p̃dicatio ꝑ accidẽs potest simul stare cũ necto. ¶ Ad tertiũ dicendũ ꝙ ꝑmisse sunt false.s.būanitas ẽ aialitas.ꝛ silr būanitas ẽ rõnalitas. Ad ꝓbationẽ ẽ sciẽdũ ꝙ duplex ẽ ꝯcretio.ꝛ duplex est abstractio.vna cõcretio est ad subm. puta q̃n aliqd denoiat aliud qđ est extra suã essentiã. alia ẽ ad suppositũ.puta q̃n aliqd significat aliqd ꝑ modũ denoiantis aliqd ꝓprie nãe.exẽplũ p̃mi.albũ ꝙ denoiat subm.exẽplũ scđi.vt homo albedo est albedo. silr ẽ duplex abstractio corrñdẽs.vna a subiecto.alia a supposito ꝓprio.exẽplũ p̃mi.cũ albedo abstrabitur ab hoie.exẽplũ scđi.cũ albedo abstrabit ab hac albedine.ꝛ homo ab hoc hoie. ¶ Ad formã ergo rõnis dico ꝙ dictũ phī septimo hui⁹ verũ est de cõcretis ꝛ abstractis scđo modo.sed nõ ꝑ modo.vñ si hec est vera.hic homo est homo:hec est vera. hec humanitas ẽ humanitas.nõ tñ sic in cõcretis ꝛ abstractis ꝑ mõ.non.n.valet.hõ est albus.ğ hūanitas est albedo. Rõ h⁹ est.q: in p̃dicatiõe ꝑ ꝑmo mõ est p̃dicatio rõe q̃ditatis.q̃n aũt p̃dicatũ est itra q̃ditatẽ sbi:p̃cisõ quocũqȝ alio adbuc ẽ: de itellecta subi.s; si sit cõcretũ ad subm:subm est ẽ.nec p̃dicatũ ẽ idẽ subiecto. Ad ꝓpositũ dico ꝙ rõnale in cõcreto iõ p̃dicaf de hoie.q: rõne suppositi significat ꝑ modũ toti⁹.in abstracto āt auferf iste mod⁹:ꝛ significat ꝑ modũ ptis.pars aũt nõ p̃dicaf de toto.q̃re iste ambe sũt false.būanitas ẽ aialitas.hūanitas ẽ rõnalitas. Ad q̃rtũ nego ꝯñtiã.ad ꝓbationẽ dicẽdũ ꝙ ista maior ẽ vera:si illõ dat itelligere ꝛ facit vnũ ꝑ accñs cũ alio. drĩa aũt cũ gñe nõ facit vnũ ꝑ accñs.sed vnum ꝑ se. ¶ Aliter dr ꝛ est idẽ ꝙ si gen⁹ p̃dicaf d̃ drĩa ꝑ accñs ꝓprie nõ ẽ p̃dicatio ꝑ accñs.q: nõ ẽ in aliquo istoꝝ

tx.cõ.17. triũ modoꝝ q ponunf ꝑ poste.sed est ꝑ accñs largo mõ.eo ꝙ p̃dicatũ est extra rõnem subiecti.ꝛ sic ꝑ accidens diuidif cõtra ꝑ se ꝑmo vel scđo modo.

¶ Silr āt se hȝ circa nũc i tpe.nõ.n.ẽ cõtigit fieri ꝛ corrumpi: attamen vr̃ aliquid

q.3. semp eẽ.nõ substãtia aliqua existẽs.ꝛč.

Ueritur Utrũ idẽ nũc vt in stans sit i toto tpe. ¶ Et ẽ vna opinio satis cõis q ořif ex ꝑ tertio.ꝛ ẽt ex q̃rto phycoꝝ. caplo de

tx.cõ.104. tpe.ꝙ est idẽ ꝑm subam in toto tpe: ꝫ sit aliud ꝛ aliud ꝑm esse. Qđ ořidit sic.suba ipsi⁹ nũc corrñdet sube ipsius mobilis.variatio aũt ipsi⁹ nũc ꝑm eẽ corrñdet variatiõi motus.vñ ꝑm defluxũ motus variaf nũc scđm esse.ꝫ maneat idẽ ꝑm subam ꝑ pter identitatẽ mobilis in toto motu. ¶ Sed ꝯ istaȝ opinionẽ inquatũ verba videnf sonare arguif ꝑ du

tx.cõ.92. as rõnes phī q̃rto phycoꝝ ꝑmo sic. illa drr simul q̃ sunt in eodẽ nũc indiuisibili.si ergo idẽ est nunc in toto tpe.ğ illa q̃ fuerunt in millesimo anno:ꝛ q̃ sũt hodie erũt simul.qđ ẽ falsum euidẽter. ¶ Rñdef ꝙ oia p̃nt eẽ in eodẽ nũc realr.sicut vnũ mobile realr p̃ sũm motũ hȝ esse in oib⁹ ptib⁹ spacij.non tñ oia sunt in eodẽ nũc ꝑm rõnẽ sicut nec est idẽ mobile ꝑm rõnẽ.vt hȝ esse in diuersis ptib⁹ spacij. ¶ Cõtra vnitas mitas simultatis accipiẽda est corrñdenter idẽtitati ipsi⁹ nũc.vt q̃ sunt in eodẽ nũc realr sint simul realr ꝛ q̃ sunt in eodẽ nũc ꝑm rõnẽ:sint simul ꝑm rõnẽ. si ğ i toto tpe ẽ idẽ nũc realr.ꝛ alterꝫ ꝑm rõneȝ.seqtur ꝙ illa q̃ fuerunt in millesimo anno ꝛ q̃ sunt hodie erunt simul realr ꝛ ꝑm veritatẽ.ꝫ nõ sint simul ꝑm rõnem. qđ nullus sane mẽtis diceret. ¶ ꝑ scđo.cuiusꝫ cõtinui sunt duo termini distīcti.sed tps ẽ q̃dã ꝯtinuũ ꝛ termini sunt ipsa nũc.ğ ipsa nũc sunt distīcta. Ista rõ declaraf.q: ipm nunc ꝑm subam ẽ aliqđ idiuisibile de gñe q̃titatis.ꝛ tũc q̃ro cuius cõtinui sit termin⁹ vel cuius discreti sit ꝑo:q: oẽ indiuisibile qđ est ꝑ se de gñe q̃titatis vel ẽ terminus ꝯtinui.vel ꝑo discreti.si ponif ꝑo discreti.ğ tps ponif discretũ.qđ phus non ꝯcederet ꝓprie loquẽdo. Si ponif termin⁹ cõtinui oȝ ğ ꝙ sit aliud ꝛ aliud ꝑm ꝙ terminat aliã ꝛ aliã ptem cõtinui.qđ est ꝓpositũ. Rñdef ꝙ vnũ ꝛ idẽ nũc ꝑm rem põt terminare aliqđ tps ex vtraqȝ pte sicut vnũ ꝛ idẽ mobile ꝑ suũ motũ terminat aliqđ spaciũ ex vtraqȝ pte.q: p̃ius existẽs in principio alicui⁹ spacij sit postea ꝑ motũ in fine illius spacij. ¶ Contra. q: illa esse accidunt illi nũc eidẽ ꝑm subam ꝛ ꝑm rẽ. q: ꝑ te illud nunc manet idẽ sub diuersis eẽ.ꝛ ꝑ ꝯñs illa esse accidunt sibi.ergo nunc tpis non ꝑ se sed ꝑ accidens ẽ terminus tpis.qđ est falsum.nã oẽ idiuisibile de gñe q̃titatis ꝑ se termiat q̃titatẽ vel ẽ pars

[illegible] discreti.q̃re seqf ꝙ tale idẽ nũc nõ sit idiuisibile ꝑ se de gñe q̃titatis. ¶ ꝑ illa eẽ q̃ro cuius gñis sint si sunt idiuisibilia d̃ gñe q̃titatis.ğ sufficiũt ad terminãdũ ꝓpriũ ꝯtinuũ absqȝ illo nũc ꝑm subam.qđ null⁹ dice

[illegible] ret. Si dt sint alteri⁹ gñis.puta q̃litatis.ğ q̃litas ꝑ se ẽ rõ terminãdi ꝯtinuũ in gñe q̃titatis.qđ ẽ falsum.vl denf ğ rõnes phī stare.nec ipse eas aliq̃n soluit. ¶ ꝑ

[illegible] ad p̃ncipale.si idẽ nunc ꝑm subaȝ flueret ꝑ totũ tps. ğ totus eius fluxus cõponeref ex idiuisibilibus.ꝛ ꝑ ꝯñs tps cũ ꝑm eos nunc fluens causet tempus. ꝯñs

[illegible] est manifeste falsum.ergo ꝛ añs. ꝓbatio ꝯñe.q: nunc indiuisibile non posset fluere nisi scđm esse diuersa q̃ necessario sunt indiuisibilia.probat autem phs sexto

tex.cõ.23. phyſi.ꝙ indiuisibile nõ põt moueri. q: tunc motus eius componeref ex indiuisibilibus.q: prius ꝑtransit minus vel equale q̃ maius.ergo tps esset cõpositũ ex indiuisibilibus.ꝙ est ꝯ phȝ. ¶ ꝑ ois mutatio

tex.cõ.4. hȝ aliquã mensurã.si ergo idẽ nunc ꝑm subam mutaf ꝑm diuersa esse.oꝫ ipsius vel suoꝝ esse q̃rere aliquã mensurã.illa vel erit tẽpus vel erit nunc.ꝛ sic in infinitũ. ¶ Dicẽdũ ğ aliter ꝙ nũc est aliud ꝛ aliud ꝑȝ subam in toto tpe.sicut ẽ alius ꝛ alius pũctus in tota linea.sed ad saluãdũ phm q p̃ima facie vr̃ dicere oppositũ est notandũ ꝙ nõ est intẽtio phī ꝙ idẽ nũc maneat in toto tpe:sed quodcũqȝ vnũ nunc de pluribus ꝯsideratũ in se est idem.ꝛ ẽ est dicere eẽ idẽ ꝑm subam.cõsideratũ aũt in ordine ad tps p̃teritũ ꝛ futurum non.sed cũ sit terminus p̃teriti ꝛ p̃ncipiũ futuri dr̃ distingui hȝ esse.q: alia est rõ finis ꝛ p̃cipij. vt sic.vnũ ergo nunc hȝ identitatẽ ꝑm subam.i.a se ꝛ ꝑm se ꝛ hȝ diuisionem esse respectu partiũ tpis.ꝛ nõ est tãta identitas instãtis in toto tpe cum sint infinita instãtia q̃ta est identitas vnius istantis.ğ in toto tpe necesse est esse aliud ꝛ aliud nũc ꝑm subaȝ. ¶ Et ad hoc valet declaratio phī quã isti addunt ꝑ se de mobili ꝙ manet idẽ.non q̃dem mobile vt absolute p̃cedit mutationẽ.q: ꝫ mõ nõ est tps mẽsura ei⁹ nec aliqđ ꝑtinens ad tps.sed forte vt sic euũ est mensura eius de quo alias.sed mobile vt est sub vna mutatio

[illegible] ne est idẽ ꝑm subam.i.ꝑm esse illius mutationis cõsiderate in se vel ꝑm se.est aũt aliud ꝑm eẽ.idest vt sub illa mutatione terminat p̃teritum ꝛ initiat futurũ.ꝛ ꝑm hoc dr̃ alibi ꝛ alibi esse non q̃dem actu sed in eodẽ vbi medio iter extrema inq̃tũ illõ terminat motum ꝑm priũs vbi.ꝛ icboat motũ ꝑm posterius vbi dr̃ aũt alibi ꝛ alibi esse quatenus mutari est aliquid vtriusqȝ extremi. ¶ Et hec de tertio methaphysice.

¶ Ens autem multis modis dicitur.sed tex.cõ.2.

ad vnum ꝛ ad vnam aliquam naturam:

sed non equiuoce ꝛč.

q.1.
Circa quartũ
librum methaphysice. Querit.
c.de spē. Utrum ens vniuoce p̄dicet de
oibus entib⁹. vr̄ q̄ non. ꝑ por
phyriũ. Sigo igr̄ oīa entia vo
cet equoce nũcupabit. ¶ Con
firmat. q2 nihil vnũ p̄dicat vni
uoce de oīb⁹ ꝑp̄ īfinitatē entiũ
in nã. ¶ Contra pħs h̄ lr̄a. ꝺ.
ꝯens multiplr̄ dr̄ nō tñ equoce. ergo vniuoce si vni
uocum ꝛ equiuocum sunt immediata.

Respódeo In ista q̄ōe ꝓ recitabo vnã opinionē. scd̄o dicā alr̄ ad
q̄ōnē. ¶ Quãtũ ad p̄m sciēdũ est q̄ ē vna opinio an
tiqua quã ēt sequunt aliq̄ moderni tenētes ꝑtem ne
tex.cō.2. gatiuã. p̄ q̄ arguit multiplr̄. ꝓ auctoritatibus. nã 4°
h⁹ dicit pħs q̄ ens dr̄ de entib⁹ sicut sanũ de sanis. ꝛ
q̄ metha. ē vna scia non q2 oīa illa de q̄bus ē dicant
ſm vnũ sed ad vnũ. i. nō vniuoce s3 analogice. ꝗ ſm
tex.cō.14. metha. q̄ō est ens nō ē vniuocũ s3 analogũ. ¶ ꝓ 7°
h⁹ dr̄ q̄ q̄litates ꝛ cetera accñtia sunt entia sicut lo
gici dīt nō ens eē ens ꝛ nō scibile eē scibile. ꝛ sic vas
tex.cō.13. dr̄ salubre ꝛ corp⁹: s3 in oīb⁹ istis nō ē vniuocatio ei⁹
q̄ō dr̄ de plurib⁹ p3. ꝗ ꝛc̄. ¶ ꝓ ꝑ phy. dicit pħs q̄ pri
cipiũ ꝓcedēdi ꝯ Parmenidē ꝛ Melissum ē q̄m ens
dr̄ multiplr̄. Arguit ēt ꝑ rōnes ꝛ ꝓ sic. si ens ē vniuo
tex.cō.10. cũ ad oīa entia ens ē gen⁹. ꝯñs ē falsum. ꝛ ꝯ pħs 3°
metha. ꝗ ꝛ añs ꝓbatio ꝯñe. q2 tũc ens diceret in q̄d ꝺ
plurib⁹ dñtib⁹ spē. q̄ō ē ꝓpriũ gn̄i. ¶ Cōfirmat rō.
q̄ si ens ē h̄ꝰ. ꝗ p̄dicat de entib⁹ ſm rōnē alic⁹ vlis. n̄
dr̄ie. q2 nō p̄dicat in q̄le. nec ꝓprij. nec accñtis. q2 h̄ sic
eē ēntiã ei⁹ de q̄ dñr. nō sic ens. nec ēt p̄dicat vt spēs
vt p3. ꝗ relinq̄t q̄ p̄dicat vt gen⁹. ¶ ꝓ si ens ē vniuo
cũ ad decē gn̄a. ꝗ descēdit ī illa ꝑ aliq̄s dr̄ias. sint a.
ꝛ. b. aut ꝗ. a. ꝛ. b. īcludũt ens aut nō. si sic. ꝗ in cōceptu
cuiuslꝫ gn̄is gn̄alissimi includeret bis ens. ꝛ ꝑ ꝯñs
nugatio. Si nō. ꝗ. a. ꝛ. b. nō sunt entia. ꝛ tc̄ nō ens erit
de itellc̄u entis. nã. a. ꝛ. b. ícludunt in ꝯceptib⁹ decem
generꝝ. ¶ ꝓ. illa q̄ sunt totalr̄ ꝛ imediate sub extrēis
ꝯdictiōis nihil ē cōe vniuocũ. s3 de⁹ ꝛ creatura. sb̄a ꝛ
accñs sunt h̄mōi. nã sũt sub istis extrēis ꝯdictiōis. ꝺ
pēdere ꝛ nō depēdē. cãtũ ꝛ nō cãtũ. eē ab alio ꝛ n̄ eē
ab alio: p3 ꝗ q̄ nihil ē eis cōe vniuocũ. ꝓbat maior.
q2 oīs ꝯcept⁹ cōis ē neuter respcũ illoꝝ q̄b⁹ ē cōis. s3
nullus ꝯcept⁹ respcũ ꝯdictorioꝝ ē neuter. s3 est necio
alter illoꝝ. aliogn ꝯdictoria h̄rent mediũ. ¶ ꝓ. q̄ sūt
ꝓ diuersa in nullo ꝯueniũt: s3 de⁹ ē ꝓ diuersus a crea
tura ꝛ vnũ p̄dicamētũ ab alio. ꝗ nec deus ꝛ creatura
nec decē gn̄a cōueniũt ī aliq̄. nec ꝑ ꝯñs ī aliq̄ ꝯceptu
cōi vniuoco. maior ē euidēs. s3 p̄a ps minoris de deo
ꝛ creatura ꝓbat. q2 aliogn de⁹ h̄ret q̄ ꝯueniret ꝛ q̄ dif
ferret a creatura. ꝛ ita nō eēt simplr̄ simplex. 2ª ps ꝺ
decē gn̄ib⁹ ꝓbat. q2 alr̄ n̄ eēt negatia imediata q̄ñ ne
gat vnũ gen⁹ gn̄alissimũ ab alio. ꝯñs ē falsũ. ꝛ ꝯ pħs
tex.cō.31. ꝓ post. ꝓbō ꝯñe. q2 tc̄ extrēa illi⁹ negatie ꝯueniũt ī ali
q̄ toto. puta ī ēte. q̄ nō p̄t eē ī ꝓpōne imediata nega
tiua. sic dr̄ ꝓ post. vbi. ꝺ. ista ꝗ negatia q̄ꝫtitas n̄ ē sb̄a
nō ēt imediata. ¶ ꝓ vbi tñ ē vnitas attributiōis n̄
p̄t eē vnitas vniuocatōis. s3 oīa ētia attribuũt ad sb̄az
ī rōe ētis: vt dr̄ ī h̄ q̄rto. Itē creature ad deũ ī rōe ētis
oꝫ ponē vnitatē attributiōis. ꝗ ēs n̄ ē vniuocũ p̄dicꝫ.

Quãtũ Ad ſm alia est opīo q̄ꝫ teneo tanq̄ꝫ verã. q̄ ens ē vniuocũ deo ꝛ creatu
re. sub̄e ꝛ accñti: ꝛ gn̄alr̄ oīb⁹ entib⁹ de q̄b⁹ p̄dicat.
¶ Ad c⁹ euidētiã ꝓ p̄mittã vnã distictionē. 2ª. oñdaꝫ
triplicē ꝯclōnē. ¶ De ꝓ sciēdũ ē q̄ vniuocatio ē tri
plex. q̄dã ē vniuocatio phyca. q̄dã logica. ꝛ q̄dã me
tha. vniuocatio phyca ē vnitas nãe ex nã rei circũscri
pto oī ope itellc̄s: ꝺ illa vniuocatōe loq̄t pħs. 7. phys. tex.c.24.
q̄ñ dic̄. q̄ ī spē spālissima ē ꝓpe ꝯpatio ꝛ n̄ ī gn̄e. q2 ꝺ
n⁹ spēs dic̄ vnã nãꝫ ꝛ vniuocã. nō āt gen⁹. s3 latēt eq
uocatiōes ī gn̄ib⁹. gen⁹. n. dr̄ equocũ equocatiōe op
po⁹ vniuocatiōi phyce eo q̄ nō corrñdet sibi vna na
vel hypostasis ei⁹. s3 plures ꝓ3 q̄ dic̄ cōmē. ꝛ themisti⁹
sup p̄m de aīa. vniuocatio ista solũ ē ī spē spālissima
q̄ ꝺe dic̄ vnã nãm vnitate reali: minor tñ q̄ꝫ sit vnitas
nũalis. sic ꝺclarabit ī. 7. ¶ Uniuocatio logica ē vni q.16.
tas alic⁹ realitatꝫ vel itētōis p̄me sub vna itētiōe logi supra tex.c
ca ꝯcepte. vbi grã. sub itētiōe gn̄is vel dr̄ie vl̄ alic⁹ al 45.&.46.
teri⁹ scd̄e itētiōis. Logic⁹. n. ꝯsiderabit h̄ꝰ intētiōes
scd̄as adiūctas p̄mis. Ex q̄ ꝯcludo correlarie ꝓ q̄ ali
q̄ō trãscēdēs ē ꝓpe vniuocũ vniuocatōe logica. q2 lꝫ
nulla scd̄a itētio ī gn̄e puta gen⁹ ꝛ dr̄ia ꝯpetit alicui
trãscēdēti ꝛ exñti eē gen⁹. sic p3. aliq̄ tñ ꝯpetit sibi: pu
ta itētio vlitatꝫ q̄ ē logica ꝛ 2ª itētio. ¶ 2° ꝯcludo q̄
aliq̄d eē vniuocũ vniuocatiōe logica ꝛ equocũ equo
catiōe phyca nō repugnat. p3. n. ex p̄dictꝫ q̄ gen⁹ ē eq
uocũ equocatiōe phyca. ꝛ tñ ē vniuocũ vniuocatiōe
logica. ¶ Uniuocatio methaphysica ē vnitas alic⁹ p̄
me itētiōis abstrahibil̄ ꝑ itellm̄ a plib⁹ ex na rei cir
cũscripta q̄cũq̄ꝫ itētiōe 2ª vl̄ logica. ꝛ h̄ mō trãscēdē
tib⁹ n̄ repugnat vniuocatio. vt dicet. ex q̄ ꝯcludit cor
relarie q̄ aliq̄d ē vniuocũ metha. q̄ō n̄ ē vniuocũ ꝓ
prie phyce loq̄ndo. ¶ De 2° sit ista p̄ª ꝯclo. Ens cōit
sũptũ n̄ ē vniuocũ oīb⁹ ētib⁹ vniuocatōe phyca. hãc
oñdo sic. ꝯceptui ētis cōit sũpti nō rñdet vna nã ī re
eē. ꝗ ꝯcept⁹ ētis n̄ ē vniuoc⁹ vniuocatiōe phyca. añs
ē euidēs. q2 ꝯceptui ētis ī cōi subsũt oīa entia ꝺ q̄b⁹
certũ ē q̄ n̄ dīt aliq̄ꝫ vnã nãꝫ. ꝯñs ēt p3 ex p̄cedētib⁹.
¶ 2ª ꝯclo sit ista. ens cōit sũptũ ē ꝺe vniuocũ oīb⁹ ēti
b⁹ vniuocatiōe logica. hãc oñdo sic. illō q̄ dic̄ aliq̄ꝫ
vnã realitatē vl̄ p̄mã itētiōeꝫ ꝯcēptã sb̄ aliq̄ itētōe lo
gica eē vniuocũ vniuocatōe logica: s3 ens cōit sũptũ
ē h̄ꝰ. ꝗ ꝛc̄. maior p3 ex diffōne vniuocatōis logice po
site supi⁹ minor ēt ē euidēs. q2 lꝫ ēs cōit sũptũ n̄ ꝯcipiat
sub itētiōe gn̄is vl̄ dr̄ie vl̄ alic⁹ alteri⁹ ꝺe itētōis ī gn̄e
ꝯcipit tñ vel p̄t ꝯcipi sub itētiōe vlis q̄ vtriq̄ꝫ ē itētio
scd̄a vel logica. ¶ 3ª ꝯclo sit ista. ēs cōit sũptũ est ꝺe
vniuocũ oīb⁹ ētib⁹ vniuocatōe meth. sic itelligēdo q̄
ēs dic̄ aliquē vnũ ꝯceptũ realē abstrahibilē ab oīb⁹
ētib⁹ ꝑticipãtib⁹ ēs q̄ditatie. s3 quē ꝯceptũ ēs ē p̄di
cabile ꝺ oī ēte vniuoce ꝛ realr̄. ꝛ igr̄: hãc oñdo sic. oīs
itellc̄s cert⁹ ꝺ vno ꝯceptu ꝛ dubi⁹ ꝺ duob⁹ ī q̄b⁹ ille
cert⁹ q̄ditatie icludit: h̄3 ꝯceptũ illũ ꝺ q̄ ē cert⁹ aliũ a
ꝯceptib⁹ ꝺ q̄b⁹ ē dubi⁹ ꝛ vniuocũ ill̄. s3 itellc̄s hoīs p̄t
eē cert⁹ ꝺ aliq̄ q̄ sit ens dubitãdo vtrũ sit de⁹ vl̄ crea
tura: sb̄a vl̄ accñs. ꝛ sic ꝺ alijs ī q̄b⁹ ꝯcept⁹ ētis q̄dita
tiue icludit sic p3: ꝗ ꝯcept⁹ ētis ē ali⁹ a ꝯceptib⁹ dubijs
ꝛ vniuoc⁹ eis ita q̄ ex se ē neutꝝ ꝛ icludit ī vtroq̄ꝫ isto
rũ. maior ꝓbat. q2 īpoſſe ē eũdē ꝯceptũ eidē itellc̄ui sil̄
eē certũ ꝛ dubiũ. ꝗ vl̄ ē ali⁹ ꝛ h̄z ꝓpo^m. vel null⁹. ꝛ tc̄ n̄
ē certitudo ꝺ aliq̄ ꝯceptu. ē ꝗ ali⁹. ꝛ si q̄ditatie icludit
ī illis: seq̄t q̄ n̄ tm̄ ē ali⁹ s3 ē vniuoc⁹. minor declat: ꝓ ꝺ
deo ꝛ creatura: q2 q̄lꝫ pħs ãtiqu⁹ fuit cert⁹ illō q̄ pōe
bat p̄m p̄n^m eē ens. puta vn⁹ q̄ posuit ignē p̄n^m: alius
aquã q̄lꝫ. n. erat cert⁹ ignē vl̄ aq̄ꝫ eē ēs. erat tñ dubiũ
vtꝝ eēt ens creatũ vl̄ icreatũ. p̄m vel nō p̄m. nō. n. erat
certus q̄ eēt ens p̄m. q2 tũc fuisset cert⁹ de falso falsũ
āt nō ꝯtigit scire. nec erat cert⁹ q̄ eēt nō p̄m. q2 tũc nō
posuisset opp^m. ¶ 2° ꝓbat de sub̄a ꝛ accñte. Nã pħi
diuersi diuersimode opinati sunt de lumine q̄rũ vn⁹
p̄ōit q̄ sit accñs. alius q̄ sit corp⁹ ꝛ sub̄a: ꝛ ille q̄dē q̄
p̄ōit q̄ ē sb̄a ē cert⁹ q̄ ē ens. s3 nō ē cert⁹ q̄ō sit sub̄a: q2
tc̄ eēt cert⁹ ꝺ falso. nec q̄ō nō est sub̄a q2 opp^m ponit.
¶ Rñdet q̄ q̄libet talis pħs habuit duos cōcept⁹

in itellu suo ppinquos q pp ppinquitatẽ analogiẽ vi
dent esse vn' cõcept'. z pp istã ppinquitatẽ q videntur
vn' cõcept' vr ee cert' de vno h est de illis duob' du
bie cõceptis. ¶ Cõtra q ex ista euasione vr destrui
ois via pbãdi vnitatẽ vniuoci alic' cõceptus. Si. n.
dicis hoiez hẽe vnu zceptũ cõrz ad sorte z platonẽ. ne
gabit tibi z dicet tibi q sũt duo zcept'. sed vr vn' pp
magnã ppinquitatẽ z silitudinẽ. ¶ Cõfirmat rõ pnci
pal q ois zcept' pdicabilis d plib' hz vnũ nom z vnã
rõnẽ ẽ vn' vnitate vniuocatõis. h. n. ẽ descriptio vni
uoci i ãtepdicamẽtis. s3 zcept' entis ẽ hõ. nã pdicat in
qd z icludit qditatiue i entib' iferioris de qb' dr q p3.
z p zñs pdicat: hz nom z diffõnẽ. g zcept' entis ẽ vni
uoc'. ¶ 3. pma dignitas seu pmũ pn' nõ ẽ multiplex
g nec ens. z p zñs vniuocũ. añs p3. q pmũ pn' nõ ẽ
distiguẽdũ cũ sit notissimũ z firmissimũ ex 4. h'. zña
tex.c.8.c.9. pbat. q pmũ pncipiũ zstituit ex ente. q re si primũ
pncipiũ nõ est multiplex. g nec ens ex q zstituit. ¶ 3
pbat spãlr q sit vniuocũ ad sbam z accñs sic. si ens
nõ est vniuocũ subẽ z accñti. g itells nr nõ pt hre cõ
ceptũ qditatiuũ de sba. zñs ẽ euidẽter falsuz. g z añs.
pbatio zñe. q suba nõ imutat imediate itellectũ nr3
ad intellectionẽ sui cũ n itelligit p statu isto nisi p spẽz
accñtis sensibilis. sed nullus zceptus qditatiu' sube
pt hẽri p imutatiõnẽ accñtis sensibilis nisi possit ab
strahi a zceptu accñtis: z ille zceptio sic abstract' ẽ vni
uoc' alias nõ eẽt abstrahibilis. talis at zcept' maxi
me vr eẽ zcept' entis. nã null' ali' eẽt qditatiu' maior
p3. q qcqd psens z imediate imutat itellectũ illi' ab
sentia pt nalr ab itellectu cogsci qñ nõ imutat. sic ap
tex.co.138. pet i 2° de aia. q visus ẽ pceptiu' tenebre qñ lux nõ ẽ
psens nec visus imutat. g si itellect' imutat a suba ime
diate ad actũ circa ips3 seqret q qñ suba nõ eẽt psens
posset ei' absẽtia nalr cogsci. z ita posset nalr cogsci i
hostia zsecrata nõ eẽ subaz pãis. qd est manifeste fal
sum. nullus g cõceptus qditatiu' hr de suba nalr
imediate a suba cãtus: sed tñ cãtus z abstract' p ab
accñte. z talis nõ est nisi zcept' entis. ¶ 3. signũ di
stributiuũ n distribuit terminũ equocũ p suis signi
ficatis. q termin' equocus nõ hz vnũ zceptũ q sit di
uisibilis i plures. sed signũ distributiuũ additũ enti
ips3 ens distribuit p suis iferiorib'. seqtur. n. oẽ ens.
g sba. g accñs. g ens nõ ẽ equocũ. ¶ 3. vni' potẽtie ẽ
vnũ primũ obm. sed primũ obm itells est ens vt cõe
oib'. g ens sic cõe ẽ aliqd vnũ. z p zñs vniuocũ. ma
lo: p3. q potẽtia mouet ab obo sm formã obi. z nisi
tex.c.o.io. hẽat vnã formã nõ mouebit. z iõ dr q'rto h' q itells
q nõ itelligit vnũ: nihil itelligit. pbatio minoris. q il
lud ẽ primũ obiectũ itells sub c' rõne oia itelligunt.
sic p3 de obo visus. s3 nec rõ sube nec accñtis: s3 sola
rõ entis repit in oib' itelligibilib'. g ens ẽ pmũ obm
itells nri. ¶ Pro ista zclone faciũt oẽs rõnes addu
cte p pma z 2° zclonib' prime qõnis isti' scripti post
te i p. z iõ iste rõnes sufficiãt. l3 multe possẽt adduci.

Ad argumẽta alterius opinionis. ¶ Ad illõ q'rti me
tha. de sano zc. dico q phs q'rto metha. zcedit ordi
nẽ eẽntialẽ iter spẽs eiusdẽ gñis. nã ibi vult q in qlz
gñe ẽ vnũ pmũ qd ẽ mẽsura oiuz alioz. mẽsurata at
hñt ordinẽ eẽntialẽ ad mẽsurã. z tñ nõ obstãte tali at
tributiõe nullus negat zceptũ gñis eẽ vnũ. q pdicat
i qd de plurib' drñtib' spẽ. Si. n. gen' nõ hret vnuz
zceptũ aliũ a zceptib' spẽz: null' zcept' diceret i qd
de plurib'. s3 qlz de seipõ. z sic idẽ pdicaret de eodẽ
z nõ gen' de spẽ. Cõfirmat. q phs septio phycoz. vt
tex.c.o.24. iã allegatũ ẽ dic. q in gñib' latẽt equocatiões pp q
nõ põt eẽ cõpatio sm gen'. nõ tñ ẽ ibi equocatio in

gñe qzũ ad logicũ. s3 qzũ ad realẽ phys. q nõ ẽ ibi
vnitas nãe. oẽs g auctes q eẽnt de illa mã. siue in me
tha. siue i phyca possẽt expõi pp diuersitatẽ realẽ illo
rũ i qb' ẽ attributio cũ q diuersitate stat vnitas zce
pt' abstrahibilis ab eis sic p3 de gñe. zcedo g q acci
dẽs hz attributionẽ eẽntialẽ ad sbaz. z p zñs q ens ẽ
analogũ ad ea. z tñ ab h z ab illo pt abstrahi vn' zce
pt' cõis vniuoc'. nã analogia realr vniuocatio me
thaphysical: realr n repugnãt i eodẽ zceptu. ¶ Ad
illõ q adducit d. 7° metha. dicẽdũ q argm de sili nõ
zcludit. p tãto ẽ vez q accñtia sũt entia sic logici di
cũt nõ ens eẽ ens. zc. q'en' iter sbaz accñs ẽ analogia
sm pfecti' z ipfecti'. cũ q tñ stat tã vniuocatio. vt di
ctũ ẽ. vñ ibidẽ dic Ari. q talia nõ drñr equoce sed ad
vnũ. ¶ Ad aliõ de p phycoz z pmenidẽ z melissuz.
dicẽdũ q phs logt de multitudine suppositoz. q nõ
repugnat vniuocatiõi. vt ẽ dcm i exponẽdo lrãz. Pri
cipiũ. n. z oẽs ẽ accipe. q ens multiplr dr. nõ equoce
s3 multiplr. i. de mult. ad igrẽdũ de q itelligit. sic si
diceret oia eẽ vnũ aial. z eoz eẽt distiguẽdũ d aiali. z
q'rere de q aiali itellr. i. q'reret. vtrũ oia eẽ sit vn' hõ
vel vn' asin'. ¶ Ad pmã pbõnẽ nego zñtiaz. q ens
eẽt gen'. Ad pbõnẽ. dicẽdũ q pcedit ab insufficiẽti.
nã aliqd deficit ẽti rõne c' nõ pt eẽ gen'. s. q ens de
aliqb' cõib' drñtijs pdicat. de illis. s. q sumũt ab alia
re q3 sit res a q sumit gen': tales. n. drñe sic est forte rõ
nale icludũt ens qditatiue. s3 h ẽ z nãm gñis pdicari i
. s. qditatiue de drñs. ¶ Ad zfirmationẽ de illis qnqz
vlib' positis a põphyrio. dõz q põphyri' ordiat libz
suũ ad pdicamẽta Ari. sic ipemet pmittit i phemio.
logt g de illis vlib' q aliq mõ iueniũt i linea pdica
mẽtali. s3 pter illa ẽ aliqd vle q ẽ trãscẽdẽs. qd nõ ptĩ
net ad aliqd pdicamẽtũ. g ens ẽ vle trãscẽdẽs pdica
tũ i qd. nec tñ ẽ gen' nec spẽs. n' ppriũ. zc. ¶ Ad aliõ
zcedo q ens dscẽdit i decẽ gña p aliq zñtia q ppe
nõ st drñe. cũ at q'rit. aut icludũt ens. aut nõ. dico q n
icludũt ens formalr. sic nec passiões enti. nec vltime
drñe. vt iferi' ondã. z tñ nõ sũt nihil. cũ g arguit q nõ
sũt ẽtia. dicẽdũ q nõ sũt ẽtia. formalr: st tñ ẽtia realr
z eẽntialr. q at illõ q nõ ẽ ens formalr dũmõ sit ens
realr sit d itellu ens nullũ ẽ icõueniẽs. sic rõale qd n
ẽ aial forãlr ẽ tñ d itellcũ hois: q ẽ ve aial. ¶ Ad aliõ
d extrẽis zdictiõis. zc. aut itelligit q illa st sb extrẽis
zdictiõis totalr. h ẽ. q illa pcise st extrẽa zdictõis. z
sic mior ẽ falsa. q de' vel sba n ẽ pcise h qd ẽ eẽ nõ ab
illo accipiẽdo pportionabilr. q illa neciõ dr ẽt de
chimera. sic nec creatura ẽ pcise illa neciõ nõ necesse
eẽ. q h ẽt zuenit chimere. s3 tã de' q3 creatura. tã sba
q3 accñs ẽ aliqd cui cõuenit altez extremũ zdictõis.
si g sic accipias ma. q qbuscũqz cõueniũt extrẽa zdi
ctiõis: ipsa nõ vniuocãt in aliq cõi illa maior ẽ falsa
nã oia diuidẽtia p se aliqd cõe sunt talia q de ipsis
drñr extrẽa zdictõis. z tñ vniuocãt i ipso cõi diuiso.
Silr i pposito de' z creatura: sba z accñs pñt recipe
pdicatõez zdictõia. z tñ hñt aliqd substractũ cõe ill.
extrẽis zdictõis. rõe c' pñt hre aliqd cõe. ¶ Ad aliõ
dcm fuit i p' rõe pñcipali h' scripti d deo z creatura
l3 sint p diuersa i realitate. q i nlla realitate zueniũt. n
tñ st p diuersa i zceptu reali. q mõ at possint eẽ zueiẽ
tia i zceptu rali z n i realitate. dcm fuit ibi. Qd at dr
q negatiai q negat, vnũ gen' gñalissimũ ab alio n eẽt
imediata. nego zñtiã. Ad pbõnẽ cũ dr q extrẽa eẽnt
i aliq toto: dico q nõ sunt i aliquo toto q possit esse
mediũ i aliq figura sillogistica rẽouẽdo vnũ ab alio.
cũ de vtroqz affirmatiue i pm ens pdicat. p3 h cuilz
sciẽti artẽ syllogizãdi. ¶ Ad vltimũ de attributõe di
co q attributio sola nõ ponit vnitatẽ vniuocatõis

qꝛ vnitas attributiõis minoꝛ ē vnitate vniuocatiõis minoꝛ āt vnitas nõ arguit maioꝛē.tñ minoꝛ pt stare cũ maioꝛi.sic q̄ sunt vnũ gñe:sunt vnũ spē.lʒ vnitas gñis sit minoꝛ vnitate spēi.Silr i ꝓposito dico q lʒ vnitas attributiõis nõ arguat vnitatē vniuocatõis. tñ cũ vnitate attributiõis stat vnitas vniuocatõis.lʒ vna nõ sit alia formalr.Exēplũ.spēs eiusdē gñi ꝫ hñt cēntialē ordinē ꝛ attributionē ad ꝓmũ in illo gñe ex decio methaphice.ꝛ tñ cũ h̄ stat vnitas vniuocatõis ꝯcept⁹ ipsi⁹ gñis respcũ spēꝝ.Silr i ꝓposito i rõe entis i q̄ ē vnitas attributiõis ipa attributa hñt vnitatē vniuocatiõis. ¶ Ad argm̄ i oppm̄ de ꝓpositiõe di vno mõ q ipse allegat aliũ dicēdo.Si quis.ꝛc̄.ita q nõ vꝫ loq̄ fm̄ itentionē ꝓpriā. ¶ Alr di q verũ ē accipiēdo equocũ sic accipit apud physicũ reale. sic ēt gen⁹ realr dr̄ equocũ.ꝛ de tali equocatiõe loqt porphyri⁹. ¶ Cõtra.ipse fuit logic⁹.ꝛ ita logice vꝫ loquutũ fuisse. ¶ Rñdeo q multa dñr i logica nõ logice. sic in.2°.metha.q in oi moto ē mã.ꝛ tñ hoc cõsiderare magis ꝑtinet ad physicũ:qꝫ ad methaphisicũ. tex.cõ.12. tex.cõ.2.

¶ Quedā eni dñr entia qꝛ sunt substātie ꝛ q̄dā entia qꝛ sunt passiones: ꝛ q̄dā accidentia: ꝛ q̄dā qꝛ sunt vie ad substātiā aut ad relationē: aut qꝛ sunt nõ ens. ꝛc̄. q.2.

Queritur Utrũ negatio hēat distinctā formalitatē ab affirmatõe cui oppõit. ¶ Et vr̄ q nõ.nā qd̄ hꝫ distictā itelligibilitatē nõ hꝫ distictā formalitatē.ſʒ negatio ē hmõi.ğ ꝛc̄.ꝓbatio mioꝛis.qꝛ nõ ens nõ ē obm̄ itellect⁹.ꝛ p ꝯñs nõ põt distīcte itelligi.ens.n.ē obꝫ adequatũ itellc̄s.illud ğ qd̄ subterfugit rõnē entis subterfugit rõnē obi intellc̄s.sed negatio nõ est ens. ğ nõ pt itelligi distīcte. ¶ Cõfirmat.qꝛ priuatio cognoscit p habitũ.ꝛ negatio p affirmatiõeʒ.ſʒ doctrinā phi.vñ affirmatio itelligit in negatiõe. ¶ Pꝫ.iter affirmationē ꝛ negationē nõ ē dare mediũ.cũ sint ꝯdictoꝛia.ſʒ si negatio posset distincte cõcipi.qd̄ oꝫ ꝯcedere si hēat distictā formalitatē.tūc affirmatiõi ꝛ negatiõi cēt aliqd̄ cõe ꝛ mediũ.f.posse ꝯcipi. ¶ Pꝫ.ois formalitas ē aliqd positiuũ.qꝛ act⁹ itellc̄s cũ sit positiu⁹ nõ vꝫ posse terminari ad obm̄ qd̄ nõ ē positiuũ.ſʒ negatio nõ ē aliqd positiuũ.ğ ñ hꝫ ꝓpriā formalitatē. ¶ Cõtra. illa dñr hr̄e distictas foꝛalitates ex nã rei:quoꝝ vnũ manet in aliq̄ altero nõ manēte:ſʒ illa negatio mãet i hoīe ex nã rei:hõ nõ ē asin⁹.c⁹ opposita affirmatia f.hõ ē asin⁹.nõ mãet in hoīe sic pꝫ.ğ illa affirmatio ꝛ negatio opposita distictas hñt foꝛalitates ex nã rei.

Respõdeo Prio ꝓmittam aliq̄ necessaria.2°.dicā ad qõnē. ¶ Quātũ ad primũ ꝓ ꝓmittā rõnē formalitatis.qꝫ describo sic.Formalitas ē rõ obalis in re apphēsa ab intellc̄u ex nã rei quā nõ oꝫ sp mouere itellc̄m dũmõ actũ itellect⁹ possit terminare.Qd̄ dico p tāto qꝛ lʒ aliqd possit terminare actũ itellc̄s nõ tñ sp pt itellc̄m ad sui itellectionē mouē.sic cõiter dr̄ q relões nõ mouēt itellc̄ꝫ rõne depēdētie.ꝛ qꝛ ñ sũt aliqd absolutũ. ꝛ tñ terminãt actũ itellc̄s.Silr ꝓpetates idiuiduales ex eo q ñ hñt rõneꝫ qd iõ nõ mouēt itellc̄m.ꝛ tñ termināt actũ ei⁹.silr negõnes termināt lʒ nõ moueāt itellc̄m: q̄ten⁹ nõ sũt entia.Itaqꝫ tria reqrũt ad h̄ q aliqd moueat itellc̄m.ꝓm.q sit ens.2m q sit absolutũ.tertiũ q hēat rõnē qd.vel cēntie.pp ꝓm̄ remouēt negõnes.pp 2m relatiões.pp 3m ois ꝓpetas hipostatica.vl ꝓpetas ꝑsonalis i diuis.ꝛ ꝓpetates idiuiduales:q̄ oia:lʒ actũ itellc̄s terminēt:nõ tñ mouēt itellc̄m. ¶ Ex ista descriptiõe ꝯcludo coꝛrelarie.q q̄cũqꝫ pñt distīcte cõcipi p itellc̄m hñt distictas formalitates ex nã rei. ¶ Sʒ ꝯ vltimũ positũ i descriptiõe.f.q aliqd posset terminare actũ itellc̄s:qd̄ nõ pt mouere itellcꝫ istat.nā visus vꝫ mouerí a relone quā dicis nõ posse mouere itellc̄m. nā ex alio ꝛ alio oꝛdie oboꝝ fit alia ꝛ alia visio. qd̄ ñ cēt:nisi ille oꝛdo moueret visũ.oꝛdo āt ē relatio.si ğ rela°.pt mouere visũ.pari rõne ꝛ itellc̄m. ¶ Pꝫ.vnius potētie.ꝛ act⁹ vni⁹ rõnis:ē vna rõ obiectal ꝛ vni⁹ rõis ſʒ oēs act⁹ itellect⁹ sũt vni⁹ potētie.ꝛ sũt act⁹ vni⁹ rõis i rõe tal act⁹.ğ eoꝝ ē vna rõ i obo.ſʒ h̄ ñ pt eē rõ terminatia distīcta a motia.qꝛ sic eēnt alie ꝛ alie rõeꝫ obalēs.ğ ille rões ñ st̄ sic distīcte qn oē obꝫ terminās itellc̄m moueat ēt itellc̄m. ¶ Pꝫ.si rõ termināndi suffic̄ ad obꝫ itellect⁹.ğ vbi aliqd termiabit actũ itellect⁹ ex nã rei:illd̄ cēt obꝫ reale itellc̄s.ſʒ 2e itētões termināt actũ itellc̄s:ꝛ tñ null⁹ diceret q sũt obꝫ reale itellc̄s. ¶ Rñdeo ad ꝓm ille oꝛdo ñ mouet visũ lʒ extrēa illi⁹ oꝛdis q̄ hñt rõnē absoluti.lʒ ille oꝛdo sit q̄dā rõ ꝯnexa ꝛ sine q̄ nõ.vñ oꝛdo ille.cũ ñ sit obꝫ ꝓpriũ nec cõe sens⁹. iõ nõ solũ nõ mouet sensũ.ſʒ nec ēt termiat. vñ cognitio ei⁹ ꝑtiet ad altioꝛē potētiā q̄cũqꝫ sit illa.siue sēlus cõis siue itellc̄s.vel dato q ille oꝛdo aliq̄ mõ ꝑcipiat a sēsu.dico q ex h̄ ñ seqt q moueat sensũ:ſʒ suffic̄ q termiet actũ ei⁹. ¶ Ad 2m dico q rõ obi ñ ē ꝓcise mouē.ſʒ accidit sic pꝫ i po° nutritia ꝛ augmētatiua. ꝛ i alijs potētijs mere actiuis.hñt.n.obꝫ ñ motiuũ po° ſʒ t̄miatiuũ tñ act⁹ po°.cũ ğ i oi obo sit rõ t̄miatiua. seqt q obꝫ vt obꝫ hꝫ rõnē t̄mināndi ñ mouēdi cui alludit nomē obi.nā obꝫ vꝫ signare illd̄ q obijcit po° ꝛ circa qd̄ t̄miat act⁹ alic⁹. ¶ Ad aliũ de scdis itētõib⁹ dico q 2e itētões ñ termināt ex nã rei.nā ipe fabricat p actũ itellc̄s negotiātis.iõ ñ frustra posui q foꝛalitas sit rõ repta i re ex nã rei. ¶ 2m q ꝓmitto ē h̄.q disti° foꝛalis siue p formalitates ipoꝛtat nõ idētitatē aliqꝫ q̄ꝫ vnũ excludit aliũ a suo ꝯceptu foꝛali i ꝓ mõ dicēdi p se.vt oē illd̄ dr̄ distingui ab alio formalr q nõ ē idē sibi i ꝓ°.dicēdi p se. ¶ Tertiũ qd̄ ꝓmitto ē h̄:q negatio cõpat ad duas affirmatões q̄ꝫ vnā icludit ꝛ ꝓsuppõit.aliā vo destruit ꝛ excludit.vbi.grã.hõ ñ ē asin⁹ respic̄ affirmatiuā istā.hõ ē asin⁹.ꝛ istā hõ ē hõ.ꝓmā dstruit sic ꝑ se:scdāꝫ suppõit ꝛ icludit ꝯtualr i suo sbo.nā p tāto ista ē vã.hõ nõ ē asin⁹ p quāto hõ ē hõ: nega° āt distiguit ꝛ plificat fm̄ distictionē ꝛ plificatõnē affirmatiõis qꝫ dstruit.ꝛ sic ē vna vni⁹.ſʒ.p.ꝓ.ꝑiar.qꝛ vni affirmatõi vna ne°.oppõit.ñ āt sic ſʒ affirmatõeꝫ qꝫ icludit.gnimo vni⁹ affirmatõis sint plēs negões.vñ illi⁹ hõ ē hõ.st ille negatie.hõ ñ ē asin⁹.hõ ñ ē lapis.ꝛ sic d̄ alijs qbuscũqꝫ i qb⁹ negat aliqd de homine. c.5.

Quātũ Ad 2m rñdeo ad qõnē ſʒ duas conclones. ¶ Pria ꝯclo ē ista.negatio nõ hꝫ distictā formalitatē ab affirmatõe qꝫ icludit ꝛ suppõit. Hāc ostēdo sic.q nõ hꝫ distictā ꝯceptibilitatē ex nã rei a ꝯceptibilitate alteri⁹:nõ hꝫ distictā formalitatē a formalitate illius.sed negatio est h⁹ respectu affirmatiõis quā icludit ꝛ suppõit.ğ ꝛ c̄.maioꝛ pꝫ ex ꝓcedētib⁹.ꝓbatio mioꝛis.nihil ē distīcte ꝯceptibile ab eo q icludit:in rõne sua itrīseca:sed negatio icludit i sua rõne affirmationē qꝫ suppõit:nā de rõne negõnis ē nõ tñ ꝓdicatũ negatũ.ſʒ ēt subm̄.q est ꝯtualr ipa affirmatio supposita. ¶ Cõfirmat.qꝛ ipole ē itelligere negatiuā hāc:hõ ñ ē asin⁹.nisi itelligat hõ q subijcit i illa ꝓpõne negatia.itelligēdo āt hoīeꝫ:itelligit ꝯtualr q hõ est hõ.q̄re negatio illa non põt itelligi sine illa affirmatiua qꝫ supponit. ¶ 2a ꝯclo sit ista.negatio hēt distictā foꝛalitatē ab affirmatõe qꝫ dstruit ꝛ excludit hāc ostēdo

hãc oñdo sic. Illa q̃ sic vnũ dicit pfectionẽ simplr: ⁊
aliud imperfectionez ex natura rei habent distinctas
pceptibilitates ⁊ formalitates. sꝫ deum nõ eẽ asinuz
dicit pfectionẽ simplr. ⁊ sua affirmatio quã excludit
dič iperfectionẽ ex nã rei. s. deũ eẽ asinũ. ⁊ h̃ ex nã rei.
sicut pꝫ. g̃ negatio ⁊ affirmatio hñt distinctas forma
litates. ¶ Silr pt poni exẽplũ in creaturis. nã ista ne
gatiua: hõ nõ est asin⁹. dicit pfectionẽ i hoie. affirma
tiua aũt opposita dič iperfectionẽ. s. hõ ẽ asin⁹. ¶ Pꝫ
illud. qð nõ ẽ idẽ alteri in p̃ mõ dicẽdi p se distinguit
ab eo formalr. ⁊ p ɔñs hꝫ distinctã formalitatẽ. sꝫ ne
gatio est h⁹. respectu affirmationis quam excludit. g̃
⁊c. maior pꝫ ex p̃cedẽtibus. minor etiam pꝫ: q2 nulla
negatio includit in cõceptu affirmationis. nec est si
bi idem in pmo modo.

Ad argumẽta Ad pmũ dico ꝙ mi
nor ẽ falsa. Ad pba
tionẽ dico ꝙ ens ẽ obm adeq̃tũ itell's s̃ꝫ totũ ambi
tex.cõ.1. tũ analogie sue q̃ꝫ hꝫ s̃m ordinẽ entiũ ad pmũ ens. ⁊
tex.cõ.2. hec est itetio phi in h̃ q̃rto. vbi ponit subm metaphy
ce: ens vt ens. ⁊ oñdit h̃ debere itelligi s̃ꝫ analogiaꝫ
entiũ ad pmũ ens. iter q̃ enumerat negatões ⁊ p̃uatio
nes. q̃ dicunt entia s̃ꝫ aliq̃ꝫ reductionẽ ad pmũ ens.
¶ Ex quo pꝫ ꝙ scia methaphyce extẽdit se nõ tm̃ ad
entia positiua. sꝫ ẽt ad negatiua ⁊ p̃uatiua. q2 ens ꝙ est
t.cõ.8.&.9. ei⁹ subm extẽdit se ad vtraq̃ꝫ. Qz si iferi⁹ phs distiguit
ens a nõ ente. vbi loqt de p̃ pncipio. q2 ipolẽ est ideꝫ
eẽ ⁊ nõ esse. itelligẽdũ est ꝙ loqt de ente vt determia
tur ad ens positiuũ. sic. n. ens ⁊ non ens se excludunt.
¶ Ad ɔfirmationẽ dicẽdũ ꝙ si phs dič negatõeꝫ cog
sci p affirmatõeꝫ. ⁊ p̃uatõeꝫ p hitũ. h̃ ẽ verꝫ p quãto p
spẽꝫ hit⁹ cog̃scit p̃uatio. ⁊ p spẽꝫ affirmatõis cog̃scit
negatio. nihilomin⁹ tm̃ nõ seqt q̃n possint distincte cog
sci. De negatõe võ posset dici spãlr ꝙ ipa cog̃scit p af
firmatõeꝫ q̃ꝫ icludit. ⁊ ab illa ñ cog̃scit seorsũ. ¶ Ad
aliũ dico ꝙ iter ɔdictoria realr ñ ẽ mediũ reale. sꝫ est
eis aliq̃ rõ cõis. ⁊ itẽtio rõis q̃ dici pt d̃ vtroq̃ꝫ. s. pos
se ɔcipi ex pte obi. nec h̃ ẽ icõueniẽs. cũ nec̃e sit ɔcedẽ
ɔdictoria posse itelligi. quocũq̃ꝫ mõ ponatur. ¶ Ad
aliũ dr̃ vno mõ ꝙ ñ oꝫ si act⁹ itell's sit positiu⁹: ꝙ illũ
ꝙ termiat sit positiuũ. ¶ Cõtra. q2 act⁹ specificat ab
obis. Rñdeo. lꝫ act⁹ arguant distigui ex obis: tm̃ ñ spe
cificant: q2 nihil specificat formalr p illud qð est sibi
extrinsecũ. vel dicã ꝙ specificant ex obiectis motiuis
solũ. ¶ Alr dr̃. ꝙ formalitas attẽdit penes ipm cõce
pi abstracte sumptũ: ⁊ illud est q̃d positiuũ. licet ipm
ɔstractũ huic qð ẽ ɔ[illegible] sit positiuũ vl' negatiuũ. ita
ꝙ i re q̃cq̃d ɔcipit. vl' ẽ positiuũ vl' negatiuũ. sꝫ h̃ qð
dico ɔcipi penes qð attẽdit formalitas abstrahit ab
vtroq̃ꝫ. sic ens ɔsideratũ a metaphyco ẽ ens positiuũ
tex.cõ.2. ⁊ tm̃ est cõe saltez cõitate analogie enti positiuo ⁊ ne
gatiuo. q2 vt habet hic i l̃ra: methaphic⁹ ɔsiderat ne
gatões ⁊ p̃uatões. ꝙ nõ esset vtꝫ: nisi ɔtinerẽt sub en
te ꝙ est sbm methaphysice: alias obm nõ esset adeq̃
tũ scie. ¶ Ex quo ɔcludo correlarie. ꝙ q2 obm hitus
nunq̃ꝫ excedit obm potẽtie. iccirco obm itellect⁹ ex
tẽdit se ad ens positiuũ ⁊ negatiuũ. q̃re negatões ⁊ p̃
uatões poterũt vtiq̃ꝫ distincte ɔcipi ab itellectu cũ nõ
subterfugiãt obm ei⁹. ɔcedo. g̃ ꝙ ois formalitas ẽ ali
q̃d positiuũ. ⁊ tm̃ negatio est itelligibilis: nõ itellecta
affirmatõe. q2 cũ ex nã rei ab ea distiguat. iõ cogit in
tell's ad eã distincte ɔcipiẽda. ¶ Ex oib⁹ dictis pꝫ: ꝙ
tex.cõ.3. subꝫ metha. ⁊ obꝫ itellectus ⁊ formalitas sũt eq̃lis am
bit⁹ ⁊ extẽdẽtia se ad oẽ ens tã positiuũ q̃ꝫ negatiuũ.

¶ Si igit ens ⁊ vnũ idẽ ⁊ vna natura: eo
ꝙ se adiuicẽ ɔsequunt sic pncipiũ ⁊ cã: sꝫ
nõ vt vna ratione ostensa. nil aũt differt:
nec si silr suscipiam⁹ sꝫ ⁊ p̃ opere magis.
idẽ. n. ⁊ vnus hõ. ⁊ hõ. ⁊ ens hõ: ⁊ nõ di
uersuz aliquid ostendit s̃m dictionem re
petitã. hõ. ⁊ ens hõ. ⁊ vnus homo. q.3.

Queritur Utꝝ vnũ ⁊ ens significent
eãdẽ nãꝫ. ¶ Et vr̃ ꝙ nõ:
q2 si sic. ista erit vera. tm̃ vnũ ẽ ens. ɔñs ẽ fal
suz. g̃ ⁊ añs falsitas ɔñtis pꝫ. ex p̃ phycoꝝ tex.cõ.13.
vbi i pbat pmenides q posuit tm̃ vnũ eẽ
pbatio ɔñe q̃n aliq̃d p̃dicat de aliquo ɔuertibilr. p̃
dicat d̃ eo cũ dictõe exclusiua. sic si hõ ⁊ risibile ɔuer
tunt: verꝫ ẽ ꝙ hõ tm̃ ẽ risibilis. ¶ Preterea. diuidẽs
nõ significat eãdẽ nãm cũ diuiso. sꝫ vnũ diuidit ens.
ergo non significat eandem naturam cum ente. pro
batur maior: quia da oppositũ. tunc vnũ diuidẽs ex
q̃ opponit ɔdiuidẽti nõ pticiparet diuisuz. si. n. rõna
le dr̃et eãdem nãm cum aiali irrõnale nõ participa
ret aial. Silr i pposito. cũ vnũ ⁊ mlta diuidãt ens. si
vnũ significaret eãdẽ nãm quã ens. g̃ mltitudo esset
nõ ens. ⁊ sic vnũ ⁊ mlta nõ eẽnt dr̃e entis. Preterea.
vnũ est determinati gñis ens aũt nõ est determinati
gñis. g̃ nõ significãt eãdẽ nãm. pbatio maioris. q2 c⁹
spẽs oẽs sunt determinati gñis: ipm est determinati tex.cõ.3.
gñis. sed oẽs spẽs vni⁹. s. sile ⁊ dissile eq̃le ⁊ ieq̃le: sunt
detmiati gñis. q2 de gñe relatõis. ¶ Cõtra phs i l̃ra
q dič ꝙ ens hõ: ⁊ vn⁹ hõ idẽ significãt. Qð pbat du
plr. tũ q2 nõ sepant i gñatõe ⁊ corruptiõe: tũ q2 ens ⁊
vnũ p̃dicãt eãdẽ nãꝫ ⁊ eẽntiã cuiuslꝫ p se. ⁊ ñ p accñs.

In ista (g̃ significãt eandẽ naturã.
qõne sic procedã. p̃ q̃dã opio p̃mit
7.met.c.1. tet. scdõ ei⁹ iprobatio apponet. 3° ad qõnẽ alr dicet.
¶ Quãtũ ad p̃m sciẽdũ ẽ ꝙ ẽ vna opinio Aui. cuius
ɔcl'o ẽ. ꝙ ens ⁊ vnũ signãt aliã nãm. ¶ In sua autẽ
põne dič tria. Primũ dcm̃ ẽ. ꝙ ens ⁊ vnũ p̃dicant de
oib⁹ entib⁹. 2m ꝙ nõ sunt idẽ s̃ꝫ nãm. licet sint idẽ sub
iecto. sic passio ⁊ subm q̃ st idẽ subo. 3m dcm̃ ẽ ꝙ vnũ
determiati. gñis. s. de gñe q̃ꝫtitatis. ⁊ p ɔñs nõ cõuer
tit cũ ente. ¶ Primũ dcm̃ suppõit tãq̃ꝫ verꝫ. 2m dcm̃
pbat triplr. tũ q2 si vnũ ⁊ ens signãt eãdẽ nãꝫ. g̃ ml
titudo nõ ẽ ens. ɔñs pbat sic pri⁹ i oponẽdo: tũ scdõ
q2 dicẽdo ens vnũ eẽt nugatio. ꝙ est falsuz ɔñs pꝫ: q2
tũc idẽ bis diceret: tũ 3° q2 ꝙ signãt idẽ alicui p̃dicat
de eo i q̃d. sꝫ vnũ nõ p̃dicat i q̃d de ente. sꝫ tm̃ deno
miatiue. g̃ ⁊c. ¶ Tertiũ dictũ pbat sic. ois vnitas ẽ
de gñe q̃ꝫtitatis. ergo vnũ nõ ẽ ɔuertibile cũ ente: nec
dič eãdẽ nãꝫ cũ eo. añs pbat. q2 ois vnitas q̃ cũ alia
ɔstituit nũꝫ est de genere q̃ꝫtitatis sicut ipse numerus
ɔstitu⁹. nã si ɔstitutũ est in genere q̃ꝫtitatis. sequit ꝙ
ɔstituẽtia sunt in gñe q̃ꝫtitatis: sꝫ q̃cũq̃ꝫ vnitas ẽ h⁹.
ergo ⁊c. ɔñs pꝫ. q2 ens est trãscendẽs. q2 nihil qð ẽ de
terminati generis est conuertibile cum ente.

Quãtũ Ad 2m sciẽdũ est ꝙ ɔtra Auicẽnã ar
guit suus emulus cõmẽtator ɔmen
to tertio. Si vnũ nõ dicit eãdẽ nãꝫ cũ ente sed aliq̃d
additũ accipio iste ꝙ hõ est vn⁹ vnũq̃ðq̃ꝫ aũt est vnũ
sua vnitate. tũc sic: aut hõ est vn⁹ p se. aut p accñs. si p
se. habet ppositũ. q2 hõ. q est q̃ðdã ens est vn⁹. nõ p
aliqð additũ. si hõ est. vnus p accñs. ergo p aliq̃d ad
ditũ. ⁊ tũc q̃rã de illo addito. q2 vel est vnũ p se. vel p
aliud. si p se. pari rõne stãdũ est in pmo. si p aliud q̃
rã de illo alio sicut pmo: ⁊ sic vel erit pcessus in ifi
nitũ. vel stabit in aliquo qð est vnũ p se ⁊ nõ p aliq̃d
additũ. Sed q̃cq̃d sit de ɔcl'one. ista rõ tm̃ nõ ɔcludit
sꝫ peccat duplr. p̃ p fallaciã figure dictõis: mutando
quo in ꝙ. sicut homo est albus. per se vl' per accidẽs.

ſi p accidens.ergo per aliŏ.ꝛ tūc q̄rā de illo alio vtꝛ
ſit albū p ſe vł p accñs.ſi per accidēs.ergo per aliud
ꝛ tūc querā de illo alio.ꝛ ſic pcedendo vt pꝛiꝰ q̄re ſe
quif ꝙ homo ſit albus per ſe. Iſte modꝰ arguēdi nō
valet.q2 cōcludit euidēter falſuꝫ. mutat.n.quo in qŏ.
nā albedo eſt pncipium quo hŏ.eſt albꝰ.nō tñ hꝫ rō-
nē qŏ.q2 albedo nō eſt alba ppꝛie loquēdo. iŏ dato
ꝙ hŏ ſit albꝰ p aliud.q2 p albedinē ñ tñ oꝫ vlteriꝰ q̄ri
vtrū albedo ſit alba p ſe vł p accñs.niſi mutef q̄ ī ꝙ.
Siłr in pꝓoſito ipm vnū dato ꝙ ſit aliud ab ente.ñ
pōt q̄ri.vtꝛ ſit vnū p ſe vel p aliud.ſed mutaf quo in
qŏ.n ī ipm vnum ſic hēt rōnē.quo ens eſt vnū ꝙ nō
pt hr̄e rōnē qŏ vnitaꝫ.n.ñ ē vna ppꝛie loquēdo.ſecū
do peccat rō p eq̄uocationē.nā ſic p ſe dr̄ dupłr.ſ.p
mo mŏ.ꝛ ſcđo.ita etiam p accñs dr̄ dupłr.vno mŏ.
vt opponif p ſe.p mŏ.alio mŏ.vt opponif p ſe ſcđo
mŏ.ens.ğ denoiatū ab vno ē vnū p accñs.vt opponi
tur.p mŏ p ſe.nō tñ vt opponif ſcđo mŏ.nā vnū cū
ſit paſſio entis pdicaf de ente p ſe ſcđo mŏ. ¶ Si ğ i
ferás.ſi p accñs.ğ p aliŏ. Rñdeo.ꝙ p aliŏ dr̄ dupłr
vno mŏ p aliŏ ab vtroqꝫ extremo.alio mŏ p aliŏ ab
altero extremo tñ.ens ğ ē vnū p aliud.nō p mŏ. ſed
ſcđo mŏ.ſic hŏ ē riſibilis:nō p aliud ab ipo hoie. ſꝫ
p aliud a riſibili.q2 p formā ppꝛiā q̄ eſt aliud a riſi-
bili.ꝛ nō aliŏ ab ipſo hoie.ita dr̄ i pꝓoſito. ¶ Dimiſ
ſa ğ ipugnatōe cōmēta. Ałr arguo ꝫ Aui.ꝛ p ꝫ pmū
dcm̄.cū.n.dicit ꝙ ens ꝛ vnū pdicanf de oibꝰ q̄ro an
pdicanf de oibꝰ vniformiter aut diffoꝛmiter.nō vni
formiter.q2 vnū ſemp pdicaf denoiatiue.cū ſit paſſio.
ens aūt pdicaf q̄ditatiue.licet forſaꝫ aliq̄n poſſit de
noiatiue pdicari. Si dicas ꝙ pdicaf diffoꝛmiter ſic i-
telligēdo ꝙ ens pdicaf q̄ditatiue de oibꝰ vnū vŏ de
oibꝰ denoiatiue. Cōtra pmū inſtaf ꝛ arguif.ꝙ ens nō
pdicaf q̄ditatiue d vltimis drñijs.qŏ pbaf dupłr.
p ſic. Sit due drīe.a.ꝛ.b.tūc vł.a.ꝛ.b.icludūt ipꝫ ens
q̄ditatiue.vł nō.ſi nō habef pꝓoſitū q2 ens nō pdi
caf de eis in q̄d. Si vŏ icludūt ipm ens.cum nō ſint
oino idē iter ſe hñt q̄ ꝯueniūt.ꝛ q̄ differūt.ğ.a.ꝛ.b.nō
erūt p diuerſa nec vltime drīe.ſꝫ drñtes.ğ differunt
alijs drñjs.ſint ille alie.c.ꝛ.d.tūc arguif de iſtis.ſic de
pꝛoꝛibꝰ q2 vł icludūt ens q̄ditatiue.vel nō.ꝛ ſic pcedē
do.vł erit ire in īfinitū ī drñjs.vł ſtabif ad aliq̄ſ oino
nō icludētes ens q̄ditatiue.ꝙ ē pꝓoſitū.q2 ſole ille erūt
vltie. ¶ P ſcđo pbaf idē a ſili.ſic ē i ꝯpōne reali:ita
ē i ꝯpōne ꝯceptuū.q2 ſic ens.ꝯpōif ex actu ꝛ poª re:
ita ꝯceptꝰ ꝯpoſitꝰ p ſe vnꝰ ꝯpōif ꝛ ꝯceptu potētiali.ꝛ
actuali.ſeu determinabili ꝛ determinātē. Sic ğ reſo-
lutio entis ꝯpoſiti ſtat vltio ad ſimpłr ſimplicia.ſ.ad
actū vltiuꝫ ꝛ potētiā vltiaꝫ q̄ ſt p diuerſa .ita ꝙ nihil
vniꝰ icludit aliq̄d alteriꝰ aliogn nec h̄ eēt p actꝰ nec il
lŏ eēt p poª.nā qŏ icludit aliq̄d potētialitatis.nec eſt
p actꝰ nec ecōuerſo. Sili oꝫ ēt ī ꝯceptibꝰ ꝙ ois ꝯce-
ptꝰ ꝯpoſitꝰ p ſe vnꝰ reſoluit ī ꝯceptū determiabilē ꝛ d
terminātē.ita ꝙ illa reſolutio ſtat ad ꝯceptꝰ ſimpłr
ſimplices.ſ.ad ꝯceptū determiabilē tñ q̄ nihil dter
minans icludit.ꝛ ad ꝯceptū determinātē tñ q̄ nihil
determiabile icludit ꝯceptꝰ ille detmiabilis ē ꝯceptꝰ
entis.ꝯceptꝰ aūt determinās ē cōceptꝰ vltime drīe. iſti.
ğ cōceptꝰ erūt p diuerſi.ita ꝙ vnus nihil icludit alte
rius.ꝛ ſic ens non poterit pdicari in q̄d de vltimis
drñjs. ¶ Si aūt loquif Auicēna de pdicatōe a pte
entis ſiue ſit q̄ditatiua ſiue denoiatiua forte verꝫ dic.
¶ Cōtra 2ᵐ dcm̄ arguif ſic.q̄cūqꝫ ſūt idē realr dicūt
eādē nām.ſed ens ꝛ vnū ſubm ꝛ paſſio ſunt idē realr
ğ ꝛc̄.pbŏ mioꝛiſ.illa q̄ꝝ ſepatio icludit ꝯdictōeꝫ ſūt
idē realr.ſꝫ ēs vt vnū ſubꝫ.ꝛ paſſio ſt hꝰ.q2 eoꝝ ſepa
tio icludit ꝯdictionē.ğ ꝛc̄.maioꝛ pꝫ.q2 ſicut ex ſepara

tione aliquoꝝ arguif diſtictio realis aliogn cōtigēt
eidē ſiml eē ꝛ nō eē.qŏ eſt oppoſitū pmi pꝛincipij .ita
ecōtrario ex ipoſſi ſeparatiōe aliquoꝝ ſiue ꝯdictōe p
baf eoꝝ idētitas realꝛ pbaf mioꝛ ex quarto hꝰ d vno tex.cō.3.
ꝛ ente.q̄ ſe cōſequūf ī gñatiōe ꝛ corruptōe. ¶ Pro-
baf ēt generałr de oi paſſione.nā ſi ppꝛa paſſio eſſet
ſeparabilis a ſubiecto:tunc ineſſet ſibi cōtingenter.
ꝛ p ꝯñs cū ſcia ſit de neceſſarijs.ſyłls cōcludēs paſ
ſionē de ſubiecto nō eſſet ſcientificus.qŏ eſt māifeſte
falſum. ¶ Contra tertiū dictū arguif multipłr. Pꝛi
mo ſic. Si vnitas eēt de gñe q̄ntitatis.ergo q̄ntitas erit
poſterioꝛ oibꝰ alijs pdicamētis.ꝯñs eſt falſum.tum
q2 quātitas ponif pꝛioꝛ oibꝰ pdicamētis accñtalibꝰ
tū q2 imediatiue ineſt ſube q̄ꝫ aliqŏ aliud pdicamē-
tū.ꝯña pbaf.q2 quicq̄d eſt pꝛiꝰ pꝛioꝛi:ē pꝛiꝰ poſterio-
ri ſed cū vnū ſit paſſio oiuꝫ pdicamētoꝝ. ꝛ paſſio ſit
nałr poſterioꝛ quocūqꝫ ſubiecto.ſequif ꝙ oia alia ſt
pꝛioꝛa ipſo vno.vnū autem ponif pꝛiꝰ ipſa q̄ntitate.
cū ſit pꝛicipiū in gñe q̄ntitatis.q̄re ſequif ꝙ alia pdi-
camēta ſunt pꝛioꝛa q̄ntitate. ¶ P.ſba pꝛioꝛ eſt oi acci-
dente.ex ſeptimo hꝰ.ſed pꝛius in ſuo pꝛioꝛi ē cogno tex.cō.4.
ſcibile ſine poſterioꝛi.ğ ſuba in ſuo pꝛioꝛi ē intelligi-
biliſ ſine q̄ntitate.ꝛ itelligif vt vna.q2 idiuiſa a ſe.ꝛ di
uiſa a quocūqꝫ alio.talis ğ vnitas eſt ſine quātitate.
¶ P.nullū tranſcendens eſt determinati generis.ſꝫ
vnū eſt trāſcēdens.q2 cōuertif cū trāſcendente .ſ.cuꝫ
ente.ergo vnū non erit alicuius determinati generis
¶ Preterea nihil vnius pdicamenti eſt paſſio alte-
rius ex illud pdicamentū.ſed vnitas ē paſſio ois en
tis.ğ non eſt alicuius determinati pdicamēti. maioꝛ
pꝫ.q2 paſſio eſt eadē realr cū ſubiecto.pdicamēta au
tem ſunt realr diſtincta ꝛ impermixta .ergo ꝛc̄.

Quātū ad tertium pꝛincipale ſic pcedā.pꝛi-
mo pmittā aliquas diſtinctiones.
ſcđo oñdā aliquas cōclōnes. ¶ De pꝛimo ſi hec pꝛi
ma diſtinctio.ꝙ vnū dupłr dr̄.qŏdā eſt.n. vnū qŏ ē
pꝛicipiū numeri.ꝛ qŏdā qŏ ꝯuertif cū ente .pꝛimus
vnū eſt in gñe q̄ntitatis.ſcđꝫ vnū eſt trāſcēdēs ꝛ paſ
ſio entis. Et q2 qŏlibet vnū eſt pꝛicipiū alicuius nūe
ri.ideo ſit iſta ſcđa diſtinctio.ꝙ numerus eſt duplex.
vnus de genere q̄ntitatis .alius traſcēdens.pmꝰ nūe
rus cauſaf ex diuiſione cōtinui.ſcđs nūerus cātur ex
diuiſione ſeu diſtictiōe eētiaꝝ.pꝛicipiū pꝛimi nūeri
eſt vnū de genere q̄ntitatis.pꝛicipiū ſecūdi eſt trāſcē-
dens:qŏ cōuertif cuꝫ ente.ꝛ ideo pꝛimꝰ numerus eſt
q̄ntitatū.ſcđs eſt q̄ditatū. ¶ Tertia diſtinctio ſit iſta.
ꝙ vnū qŏ cōuertif cuꝫ ente p̄t accipi dupłr.vno mŏ
cōiter large ꝛ ſimpłr.ꝛ ſic ē paſſio vnica entis ꝯuerti
biliſ cū ente ſimpłr. Alio mŏ pt accipi ſtricte.detmia
te ꝛ ſm q̄d.ꝛ h̄ mŏ opponif multitudini.ꝛ eſt paſſio
entis nō vnica.ſed diſiūcta.ꝛ ē paſſio ꝯuertibilis cū
ente nō ſimpłr.ſed cū diſiūctione. ¶ De ſcđo ſit iſta
pꝛia ꝯclo.ens ꝛ vnū nō dicūt eādē nāꝫ ꝯuertibiliter.
ſi vnū accipiatur ppꝛie.ſtricte ꝛ ſm q̄d.ſi aūt accipiaf
vnū cōiter ꝛ ſimpłr.ſic vnū ꝛ ens dicūt eādē nām cō
uertibiłr. Pꝛima ps cōclōnis pbatur ſic. q2 ſi ens ꝛ
vnū ſic acceptū dicerēt eandē nām cōuertibiliter.de
q̄cunqꝫ pdicaref vnū ꝛ alteꝝ.ſed ens pdicaf de mul-
titudine.ğ ꝛ vnum.qŏ eſt falſum de vno ſic accepto.
Scđa ps ꝯcluſiōis ſic pꝫ.q2 de quocūqꝫ pdicaf ens.
d illo pdicaf vnū large ꝛ cōiter ſumptū.ꝛ h̄ mŏ mul
titudo ē vnū ſic ens. ¶ Scđa ꝯclo ſit iſta ens.ꝛ vnuꝫ
nō dicūt eādē nām q̄ditatiue ꝛ formałr. Hanc oñdo
ſic.tū pꝛimo.q2 eēt nugatio dicēdo ens vnū.ſic quā-
do dicimus homo aial.vel ecōtra .tum ſcđo:q2 pdi-
carenf de ſe in abſtracto.ꝛ ſic iſta eēt vera.entitas eſt
vnitas.qŏ eſt falſum.conſequentia patet.q2 que ſunt
idem

idē quiditatiue videntꝛ de se in abstracto ꝑdicari ad
inuicē. vt forte verū est dicere. humanitas est aialitas.
nō curo de exēplo. exēpla eni ponimus ⁊c. ꝑ priorꝫ.
tū tertio. qꝛ ens ⁊ vnū nō ꝑdicātur de seinuicē in qd. ꝫ
nec dicūt eādē naturā qditatiue ⁊ formaliter. ꝯña pꝫ
ſꝫ aña ꝓbatꝛ. qꝛ cū vnū sit passio entis ꝑdicatꝛ de ente
ꝑ se .i. 2° mō. ens autē de vno ꝑ se nullo mō: ſꝫ ꝑ acci-
dens ꝑdicatꝛ. qꝛ ſꝫ pħm primo posteriorꝫ. ꝑdicat des
ꝑ se nō ꝯuertuntur. tum quarto. qꝛ illud quod nō cō
tinetꝛ i aliq̄ eorꝫ q̄ diuidūt ens sufficiēter ⁊ icludūt ipꝫ
qditatiue: nō includit ens qditatiue: sed vnuꝫ ⁊ alie
passiones entis sunt hō: ꝫ vnū ⁊ alie passiones entis
ñ icludūt ens qditatiue maior pꝫ: ſꝫ minor ꝓbatꝛ qꝛ ens
sufficiēter vr̄ diuidi tāq̄ꝫ i illa. q̄ icludūt ipꝫ qditatiue
in ens icreatū ⁊ i decē gn̄a. ⁊ in ꝑtes eēntiales decēꝫ
generꝫ. sed vnū ⁊ passiones entis nō ē aliqđ decē ge-
nerꝫ. vt patet. nec etiā ens ex se icreatū. qꝛ ꝯuenit enti-
b' creatis. nec ē spēs i aliquo gn̄e. vel ꝑncipiū eēntia
le alic' gn̄is. qꝛ oē tale icludit limitationē. nullū autē
trāscēdēs de se ē limitatū. aliogn repugnaret enti ifi-
nito. nec posset đ ipo dici formalr̄. qđ ē falsuꝫ: qꝛ oīa
trāscēdētia dicūt ꝑfectionē simplr̄. ⁊ ꝯueniūt deo in
summo. tū qnto. qꝛ si vnū icludit ens qditatiue vl̄ iclu-
dit ipꝫ ꝑcise. vl̄ addit aliqđ aliđ. nō ꝑ mō. qꝛ tūc illđ
ens eēt passio suijpsi'. si. 2° mō illđ aliđ qđ addit sit.
a. ꝫ a. icludit ens. vl̄ nō. si icludit. ꝫ vnū includit ens
bis. ⁊ sic eēt ꝓcessus i ifinitū. vl̄ vbicūq̄ꝫ stetꝛ illđ erit
vltimū qđ erit de rōne vni'. si nō icludit ens. vocetꝛ. a
tūc sic. vnū rōne entis nō est passio. qꝛ idē nō ē passio
sui. ꝫ illđ aliđ iclusuꝫ qđ ē. a. ē passio entis ꝑ. ⁊ est tale
qđ nō icludit ens qditatiue. pꝫ ꝫ ex ꝑdictis ꝙ ens. ⁊ vnū
nō signāt eādē nāꝫ formalr̄ ⁊ qditatiue. silr̄ est: de
alijs passioib' entis. ¶ 3ª ꝯclō sit ista. ens ⁊ vnū dnt eā
dē nāꝫ realr̄. ſꝫ distiguantꝛ formalr̄. vt ońsuꝫ ē i ꝑcedē
ti ꝯclone ista. ꝯclō pꝫ ꝑ pħm i ista. tū qꝛ nō sepantꝛ q̄ꝫ-
tū ad gn̄ationē ⁊ corruptionē. tū qꝛ sunt idē realr̄ in
tertio de q̄ ꝑdicantꝛ ꝑ se. nō ꝑ accńs. ꝫ iter se sunt idēꝫ
realr̄. ¶ 4ª ꝯclō sit ista. vnū qđ ē passio entis dic̄ for
malr̄ aliqđ positiuū. ¶ Ad c' euidētiā sciēdū ꝙ qdā
doctor tenet oppositū: dicens ꝙ vnū vt distictū forma
liter ab ente: nō dicit formalr̄ aliqđ positiuū. sed dic̄
forālr̄ duplicē negationē. ꝑma negatio ē suijpsi' seu
a seipo idiuisio. ⁊ hec negatio fundatꝛ sup idētitatem
eiusdē a se. q̄. s. ipm ē ipm. Scđa negatio ē diuisio a q̄
cūq̄ꝫ alio qđ nō ē ipm. ⁊ h negatio pt dici nō idētitas
alteri. ita ꝙ prima negatio est negatio diuersitatis. ⁊
2ª identitatis. ¶ Pro ista ꝯclone sua arguitꝛ ꝑ sic. illđ
positiuū qđ dicit formalr̄ ipm vnū ſm te vt distigui
tur ab ente. vel ē vnū. vl̄ ñ vnū. nō ē dicēdū ꝙ ñ vnū.
ꝫ vnū. tūc sic. vel ē vnū positiue seipo. vel aliq̄ alio si
aliq̄ alio đ illo q̄ratꝛ. ⁊ sic i ifinitū. si seipo. ꝫ sua vnitas
non addit aliqđ supra seipm. ꝫ silr̄ dicā de ente. s. ꝙ
seipo positiue est vnū. ⁊ ꝑ ꝯñs vnū vt formalr̄ distin-
guitꝛ ab ente nō dic̄ aliqđ positiuū. ¶ Preterea. ens
vt ſm suā rōnē formalē distinguitꝛ ab vno. vel ē vnū.
vel nō. ⁊ opꝫ dicere ꝙ ē vnū. aliogn ſm suā rōnē for-
malē ñ distigueretꝛ ab altero. tūc vt pri'. si illa vnitas
dicit aliqđ positiuū. quero de illo. ⁊ sic in infinitū. vel
stādū ē in h ꝙ ens positiue seipo ē vnū. ꝫ vnitas nō
addit supra ens aliqđ positiuū. ¶ Preterea. q̄cūq̄ꝫ in
creaturis formalr̄ distiguuntꝛ ⁊ qđlibet ē positiuū di
stiguitꝛ realr̄. ꝫ si vnū ⁊ ens formalr̄ distiguuntꝛ ⁊ qđli-
bet ē positiuū: distiguitꝛ ⁊ realr̄. sed h ē falsuꝫ. ꝫ illud
ex q̄ sequitꝛ. maior pꝫ qꝛ cū neutrū istorꝫ positiuorꝫ sit i
finitū itēsiue nō icludit ꝑ idētitatē realitatē alterius.
Et ꝯfirmatꝛ: qꝛ alr̄ hō nō eēt vn' ſm subaꝫ. vt dicit h
ꝗra. ¶ Sed ꝯ hāc opionē arguitꝛ. ⁊ ꝑ ꝯ ꝯclonē i se. se-

cūdo reduco rōnes icōtrariū. Cōtra ꝯclonē sic nulla
negatio ē idē realr̄ alicui ꝑ se positiuo: ſꝫ vnū ꝑ te est
idē realr̄ ipsi enti. ꝫ vnū nō ē negatio formalr̄ maior
ꝓbatꝛ. qꝛ alr̄ idē eēt realr̄ positiuū ⁊ realr̄ negatiuuꝫ.
qđ vꝫ iplicare ꝯdictionē. Scđo reduco rōes ꝯ cū ꝑ sic
ſꝫ te vnū. ō. ens addit duplicē negatōeꝫ. accipio eaꝫ.
tūc sic. vel illa vnitas siue duplex negatio ē vna seipa
vl̄ alio. si seipa: pari rōe stādū erit i ꝑ. s. ꝙ ens sit vnū
sine duplici negatōe. ⁊ sic aliqđ eēt formalr̄ vnuꝫ sine
vnitate. qđ vꝫ absurdū. si ē vnū aliq̄ alio. q̄rā đ illo ⁊
sic vl̄ ꝓcedetꝛ i ifinitū vl̄ stabitꝛ i aliquo alio qđ ē vnū
seipso sine illa duplici negtōe: qđ ē manifeste falsum.
¶ Ꝑ. illa rō peccat ꝑ fallaciā figure dictōis. mutan-
do quo in qđ. Vñ rñdeo ad formā. ⁊ dico ꝙ vnū ad-
dit supra ens aliqđ positiuū. qñ dr̄ illud vl̄ est vnū se
ipso: vel aliquo alio. dico ꝙ vnū cū sit ꝑn̄m quo nō dꝫ
dici ꝓprie vnū. qꝛ sic hr̄et rōnē qđ sic albedo nō ē al
bā. ſꝫ illđ sit quo aliqđ ē albū. qñ ꝫ dicis ꝙ eodē mō
erit de ente. nō valet ille modus arguēdi. mutādo q̄ i
qđ. dicā. n. ꝙ illđ positiuū qđ dic̄ vnū formalr̄ nō est
vnū forālr̄: nec formalr̄ nō vnū. ſꝫ est illđ q̄ ens ē vnū.
¶ Scđam rōnē reduco sic. qꝛ q̄rā đ illo negatio sic
pri' ⁊ ꝯcludetꝛ ꝯ te. ¶ Ad formā rñdeo ꝙ ens vt disti
ctū formalr̄ ab vno nō ē vnū formalr̄. nec nō vnū: ſꝫ
abstrahit ab vtroq̄ꝫ. si tñ nō vnū accipiatꝛ positiue vel
ꝯrie. nō ꝑuatiue solū vl̄ negatiue. nā vtiq̄ꝫ ens vt sic for
malr̄ acceptū ē nō vnū: sic ꝯcept' entis dr̄ eē finit' vel
ifinit' formalr̄ positiue. sed est nec finitus nec ifinitus.
¶ Alr̄ pōt dici ꝙ ens si accipiatꝛ vt distiguitꝛ ab vno
⁊ q̄ratꝛ vtrū sit vnū vel nō vnū. pt dici ꝙ ly vt: vel acci
pitꝛ reduplicatiue. vel specificatiue. si ꝑ mō. sic ly: ens
vt distiguitꝛ ab vno. nec ē vnū vel nō vnū ꝯrie vt dcm̄
ē. si specificatiue. sic ens vt distiguitꝛ dr̄ eē vnū. ⁊ ē sen-
sus ꝙ ens qđ distiguitꝛ formalr̄ ab vno ē vere vnū: ſꝫ
ex h nihil habes. ¶ Tertiā rōnē reduco sic ſm te ens
⁊ illa duplex negatio differūt formalr̄. ꝫ ⁊ realr̄ qđ ē
ꝯ te. ꝯña ꝓbatꝛ ſm te. qꝛ cū neutrū sit ifinitū itēsiue nō
icludit ꝑ identitatē realitatem alteri' nec refert dicere
vtrum sint ambo positiua vl̄ non. sed hoc accidit dū
modo neutrum extremorꝫ sit infinitum intensiue: qꝛ
per te illa est causa ꝑcisa. qꝛ q̄cūq̄ꝫ differūt formalr̄:
differūt ⁊ realr̄. ¶ Ad formā: dē maior. si itelligatur
realiter. i. ex natura rei. nō tñ sic realr̄ distiguūtꝛ sicut
res ⁊ res. ⁊ tunc cōcedo argumētū. ⁊ sic eēt in ꝓposi-
to. ¶ Alr̄ posset dici ꝙ rō nō ē ad ꝓpositū. qꝛ arguitꝛ
de his q̄ sunt in creaturis. ens āt ⁊ vnū cū sint trāscē
dētia abstrahūt a creato ⁊ increato. ⁊ repiuntꝛ in vtro
q̄ꝫ. ¶ Dimissa ꝫ hac opinione: ꝓbatꝛ q̄rta ꝯclō ꝓposi
ta. ꝑmo sic. qꝛ vnū dicit ꝑfectionē simplr̄. sed negatio
nō dicit ꝑfectionē simplr̄ de se formalr̄. ꝫ ipm vnuꝫ
nō est pura negatio. maior pꝫ. qꝛ in quolibet melius
ē ipm q̄ꝫ nō ipꝫ. ⁊ hec est descriptio ꝑfectōis simplr̄.
quā ponit Ansel. monologion 3°. ⁊ ꝓp h summa vni-
tas attribuit primo enti. cui nulla cōpetit iperfectio
minor pꝫ. qꝛ ꝑuatio hꝫ rōnē mali. vt sic. ⁊ silr̄ negatio.
¶ Preterea. nunq̄ꝫ in priuatiōib' aliq̄ reducuntꝛ ad
ꝑmū tale. qꝛ nō est dare summū malū. sed sic oia bo-
na reducūtur ad summū bonū: ita oia vna ad ꝑmuꝫ
vnū. ergo vnū nō hꝫ formalr̄ rōnē priuatiōis. ¶ Ꝑ.
nulla priuatio suscipit magis ⁊ minus. sed vnū susci
pit magis ⁊ min'. qꝛ simplex ē magis vnū q̄ꝫ cōposi
tū. ꝫ vnū nō dicit solā priuationē. ¶ Preterea nega
tio nō hꝫ rōnē mēsure. sed opꝫ mensurā eē aliqđ po-
sitiuum. vnū aūt hꝫ rōnē mensure in quolibet gn̄e. ex
decimo huius. ꝫ ⁊c. ¶ Ꝑ. ipoīe est aliqđ positiuum
cōponi intrīsece ex priuatiōib'. sed numerus ē aliqđ
positiuū qđ cōponitꝛ itrīsece ex vnitatib'. ꝫ vnitates

nō sunt formalr͂ priuatiōes. Sed doctor q est alteri⁹ opinionis rn̄dit ad istas rōnes dicēdo ꝙ vnū ꝛ ꝑ ꝯn̄s numer⁹. duo dicit. s. aliqd positiuū qḋ est ipsum ens vl̄ plēs entitates. ꝛ dicit aliquid negatiuū. s. ipsaȝ vnitatē vel plures vnitates. quaꝝ quelibet dicit formaliter duplicē negationē. ita ꝙ vnum licet formaliter dicat negationē: tamē dicit fundamētū positiuū. s. ipsum ens. cui est idē realiter. ℂ Dicitur. ergo ꝙ vnuȝ est perfectio formaliter. nō simpliciter. s; rōe fundamēti q̄ȝtū ad ꝓmā rationē. ꝛ dicit ꝙ plra reducūt ad summū vnū. nō formaliter: sed rōne fundamēti q̄ȝtū ad scḋaȝ rōnē. ꝛ ꝙ vnū suscipit magis ꝛ minus. non formaliter: sed rōne fundamēti: q̄ȝtū ad tertiam rōnem. ꝛ ꝙ vnū hȝ rōnem mēsure. non formalr͂. s; rōe fundamēti. q̄ȝtū ad q̄rtā rōnē. ꝛ ꝙ numer⁹ q̄ȝtū ad illḋ ꝙ dicit positiuū ꝯpōit ex vnitatib⁹ rōe fūdamēti. l q̄ȝtū vo dicit aliqd negatiuū ꝯpōit ex vnitatib⁹ vt dicūt formaliter aliqd negatiuū q̄ȝtū ad q̄ntā rōnē. ℂ S; ꝯ̄ istaȝ rn̄sionē l; videat apparēs arguit. nā vnū ē vā passio entis vl̄ rōe fundamēti. vel rōne alicuius additi sup ens. nō ꝓ mō q: idē foret passio suimet. si scḋo mō. vl̄ illud additū est positiuū ꝛ sic habeo ꝓpositū. vl̄ est negatiuū. ꝛ tūc ꝯ̄. tū q: nulla negatio vel priuatio est idē realr͂ cū positiuo. q: vt. ō. arguitū est idē esset realr͂ negatiuū ꝛ positiuū. s; passio q̄ est vnū est idē realr͂ cū subo qḋ est ens. tū q: negatio est realr͂ ꝛ formalr͂ nihil. si ḡ vnū ē negatio sequit ꝙ nihil ꝛ nō ens ē realr͂ passio entis. ꝛ sic ꝙ idē ē realr͂ ens ꝛ realr͂ nō ens ꝛ nihil. q̄ videnť absurda. stat ḡ ꝯclo ꝙ vnū addit aliqd formalr͂ positiuū. s. ens. ℂ Ad rōnes Auicēne in oppositū. Ad ꝓmā. nego ꝯn̄aȝ. cui⁹ falsitas pȝ ex tertia distictiōe: ꝛ ꝓma ꝯclone. nā equocat de vno sumpto simplr͂ vel s; qd. ℂ Ad scḋaȝ nego ꝯn̄aȝ ad ꝓbatiōeȝ dicēdū ꝙ nō repetiť oino idē bis. q: cū idētitate reali stat diuersitas formalis vel distinctio formalis ex nā rei. q̄ tollit nugationē: ꝛ iḋ dicēdo ens vnū nō est nugatio. ℂ Ad tertiā. negať maior. dūmō similiter illa distictio formal̄ ꝛ ex nā rei: ꝑꝑ q̄ȝ distinctiōem. passio nō ꝓdicať in qd de subo. ꝛ silr͂ dico in ꝓposito. ℂ Ad q̄rtuȝ nego an̄s. Ad ꝓbationē dicēdū ꝙ duplex est numerus. sic patet ex scḋa diuisiōe. vnitas ergo que est ꝓn^m numeri causati ex diuisione ꝯtinui: vtiq; est de gn̄e q̄ȝtitatis. s; de tali vno nō loqmur nūc. s; de vno qḋ ē pricipiū numeri causati ex diuisione eēntiaꝝ. Si iferaş. ḡ ois vnitas est de genere q̄ȝtitatis. est falsa ꝯn̄tis.

Ad argumēta ꝓncipalia. cū iferť. ḡ tm̄ vnū ē ens. ꝯcedo accipiēdo vnū ꝓꝑconuertibilr͂ cū ente. s. si cōiter. cōiter si ꝑticulariter. ꝑticulariter. nā cū vnū sit passio entis vniformiter accipiť sic ipȝ ens. Cū vr̄. ꝙ h iferť ꝯ̄ ꝑmenidē ꝓ phycoꝝ. dicēdū ꝙ parmenides posuit oia entia vnū significatū ꝛ ꝑticulare simplr͂ ꝛ s̄m rem. ꝯ̄ quem bn̄ valet improbatio phi. sed ego nō pono sic. ℂ Ad 2^m dicēdū ꝙ vnū diuidēs ꝓmi ens est vnū sumptuȝ s̄m qd ꝛ determiate. ꝛ de h arguit rō. de q̄ ꝯcessuȝ est i ꝓma ꝯclone ꝙ nō dic̄ eādē nām ꝯuertibilē cū ente. sed h nō obstāte vnū sumptū simplr͂ qḋ ē passio entis dicit eādē nāȝ ꝯuertibilē cū ente. ℂ Ad 3^m dicēdū ꝙ vnū nō est determinati generis. cū sit trāscēdens. Ad ꝓbationē dicēdū ꝙ minor est falsa. q: l; idē sile ꝛ eq̄le dicanť relatōes ꝛ videanť esse de gn̄e relatōis: tm̄ p̄nt accipi trāscēdēter. q̄cūq; omne ens omni enti cōparatū. vel est idē: vel diuersum. vel sile vel dissile. eq̄le vel inequale. ℂ Et sic patet ad questionem.

ℂ **Hoc autem omnium firmissimum est** tex.cō.8.ꝛ.9 **principiorum.**

Queritur Utꝝ istud ꝓncipium. Impole est idē sil̄ eē ꝛ nō eē: sit firmissimū ꝛ notissimū. ℂ Et arguiť ꝙ nō triplici via. tū q: ē falsū. tū q: ē aliḋ eo noti⁹. tū q: ꝯtigit dubitare de eo. ꝛ ꝑ ꝯn̄s errare. q 4.

ℂ Ex prima via arguiť sic. q: aliqua opposita possunt eidē inesse. ḡ ꝛ contradictoria. ꝯn̄a pȝ. q: ꝯ̄dictio includiť in q̄libet specie oppositionis. cū sit prima oppō. ex q̄rto h⁹. an̄s ꝓbať duplr͂. ꝓ de ꝯ̄rijs q̄ p̄nt eidē iesse. q: cuicūq; iest gen⁹ iest aliq̄ spēs eius. sed scutū c⁹ vna medietas est alba ꝛ alia medietas ē nigra est coloratū. ḡ denoiať ab aliq̄ spē coloris. q̄ aūt rōne denoiať ab albedie: pari rōe a nigredine. ḡ simul erit albū ꝛ nigrū. q̄ sunt ꝯ̄ria. scḋo ꝓbať idē an̄s de relatiue oppositis. q: idē est duplū ꝛ dimidiū. sequiť. n. si aliqd est duplū ad h. ḡ est duplū. q: opp^m ꝯn̄tis non stat cū an̄te. silr͂ seqť. si ē dimidiū ad h. ḡ est dimidiū. ḡ ē duplū ꝛ dimidiū. ℂ Ex 2^a via arguiť sic. ꝓpō affirmatia. ē notior negatia: q: notior ē affirmatio q̄ȝ opposita negatio vt dr̄ i h q̄rto ifra. s; istḋ ꝓn^m ē ꝓpō negatia. vt pȝ. ḡ aliqd ē noti⁹ isto ꝓn°. ℂ P. i sylło ex oppositis ꝯclo dȝ eē notior ꝓmissis i falsitate. s; in ꝓmissis accipiunť opposita ꝯ̄dictorie. i ꝯclone aūt negať idē a se. Exēplū. hō ē aial. hō nō ē aial. ḡ aial nō ē aial. ḡ aliqd i falsitate est noti⁹ q̄ȝ sit oppositū ꝓmi ꝓncipij. ꝛ ꝑ ꝯn̄s aliqd est noti⁹ in ꝟitate ꝓmo pricipio. s. oppositū illi⁹ falsi notioris. ℂ Ex tertia via arguitur sic. ois nr̄a cognitio icipit a sensu: sed circa oēȝ cognitionem sensitiuā cōtigit errare. ḡ circa itellectiuā: sed illḋ pricipiū cogscit cognitōe itellectiua. pȝ ergo ꝛc. ℂ Preterea. ꝯtigit scire i vli ꝛ ignorare in ꝑticulari. ex scḋo prioꝝ. ita ꝙ cōtigit opinari in ꝑticulari oppositū vlis. sed illud ꝑticulare est ꝯ̄dictoriū vlis sciti. vt omneȝ mulā esse sterilem ꝛ hāc nō. ḡ ꝯtigit ꝯ̄dictoria opinari. ℂ Contra. philosophus hic. in littera. tex.cō.8.ꝛ.9

tex.cō.27.

tex.cō.16.

tex.cō.20.

Respōsio Dicēdū ē cū pho ꝙ h primum pri^m ē firmissimū. ex eo ꝙ ꝯueniūt sibi ꝯditiōes pricipij firmissimi. tū q: circa ipm nō ꝯtigit errare nec dubitare. tū q: nō ē ꝯditiōale: tū q: nece est venire i mētē hn̄ti termios ipi⁹. Iste aūt sūt treş ꝯditōeş pricipij firmissimi. ℂ Pria ꝯditio ꝓbať. s. qḋ nō ꝯtigit circa ipm dubitare. q: si sic tūc posset opinari ꝯ̄ria inesse eidē. vt ꝙ idē sit calidū ꝛ frigidū: sic. n. arguit ꝯmēta. ꝛ phs i textu. ℂ Sed ꝯ̄ istā rōnē arguiť. ꝛ vr̄ ꝙ peccat. nā ois rō ad ipole c⁹ ꝯclo nō ē i falsitate notior q̄ȝ ꝓmissa iterimēda peccat. ꝛ sic ē i ꝓposito. q: ꝯn̄s nō ē magis icōueniens q̄ȝ an̄s. nā si aliqs opiať ꝯ̄dictoria eē sil̄. mlto magiş ꝯ̄ria. ℂ Rn̄det duplr͂. ꝓ ꝙ ꝯn̄s ē magis ipole s̄m sensū. nā phs dic̄ i fine h⁹ q̄rti. ꝙ null⁹ sensus dic̄ idē sil̄ eē ꝛ nō eē. ℂ Alr͂ rn̄det ꝙ phs h nō arguit ꝯ̄ negātes ꝓmū pricipiū. s; ad recipiētes ipȝ ꝓbādo ꝙ sit firmissimū. noti⁹ ē aūt i falsitate ꝙ ꝯ̄rie opiniōes de ꝯ̄rijs sūt sil̄ i aia q̄ȝ ꝙ ꝓmū pricipiū s̄z itellectū ē noti⁹. noti⁹ ē. n. mihi s̄z itellm̄ ꝙ ꝯ̄rie opiniones nō p̄nt sil̄ eē in aia mea q̄ȝ ꝙ istud pricipiū sit firmissimū. q̄re nō oȝ fugē ad aliqḋ noti⁹ s̄z sensuȝ. Un̄ notādū ꝙ phs ꝛ cōmētator nō ducūt ad h icōueniēs qḋ aliqs opineť ꝯ̄rie opposita: s; ꝙ ꝯ̄rie opiones sint in aia eius. sic opiniōes ꝯ̄dictorioꝝ: l; cōmētator magis videať ire ad ipsa opposita. ℂ Scḋa ꝯditio ꝓbať ex h qḋ oēs ꝓpōnes reducūť ad istā. q̄re nō ē ꝯditiōal̄. ℂ Pȝ tertia ꝓbať ex h qḋ ē pria dignitatū. q̄re nō ꝑt acqri ꝑ aliḋ. ḡ statim cogscit notis termis. sic dictū ē in exponēdo lr̄am.

cōmēto.9.

tex.cō.25.

Ad argumēta i oppositū. ℂ Ad ꝓmū ō pria via negādo an̄cedens

do antecedēs.cū dicit q aliqua opposita possunt eidē inesse. ¶ Ad pmā pbationē de 3rijs dicendū qd illa 3ria nō insunt scuto simplr:sed sm qd.cū eniz dr q cuicūq3 inest genus r aliqua species.dico q verū ē q iest aliqua eius species vel simplr.vel secundū qd: sic est in pposito.qr scuto inest albedo r nigredo secūdū aliā r aliam partē.isto modo etiā scilicet secundū quid inesse eidē 3dictoria nō est ipossibile.sicut dicet iferius in h eodē qrto.sic enim nō insunt secundū idez. ¶ Ad secūdā pbationē de relatiuis dicēdū p idē q nō est secūdū idē:nā mons dicit magnus r puus.r idē duplū r dimidiū nō ad idē sz ad diuersa.iferre.g idē eē simplr magnū r paruū:duplū r dimidium.ē ignorantia elenchi. Consequentie tamen ille que sunt Aristoteles.in predicamentis.s.q si aliquid est duplū ad h.ergo duplū.rc.sunt bone.per hoc enim pbat phs magnum r paruū nō esse 3ria.qr dicuntur de eodez. nō tñ simplr.sed sz qd.qr icomparatiōe ad diuersa.

t.de q̃litate

¶ Ad primū de scda via dico q illud principiū ē realr r formalr affirmatiuū.q̃uis sz vocē sit negatiuū. sic r ista ppō.nō ipoße est hoiez currere.vn vz. istam poße ē hoiez currē.seqt ēt illd pncipiū.ipoße ē idē sil eē r nō eē.idē vz q ista.neče est idē nō siml eē r nō eē: q ē affirmatia de mō.r tali negatiua nō ē necessariū aliq̃z affirmatiuā eē notiorē. ¶ Ad aliud d eadē via dicēdū q phs i libro top docet mltos syllos ex hipothesi p q̃s nō ptigit aliqd pbare.docet.n.syllogizare ex falsis.sm quē modum nunq̃z aliqd pbat. silr de syllo circulari.sz quē nihil ptigit pbare.imo eo ipso q ē circlaris nihil pbat.silr dicet i pposito d syllis ex opposit. ¶ Alr dr q notius ē ipoße eē aliqd silr eē r nō eē.q̃z negatio eiusdē de se que concludit in syllo ex oppositis:vn lz forsan aliqs negaret q idē sit ipm tñ nūq̃z pcedēt q idē sit ipz r nō ipz.vn notius ē i falsitate q idē sit ipz r nō ipz.q̃z q idē n sit ipz pria rnsio ē melior. ¶ Ad aliud d 3a via dicēdū q ois deceptio q pt fieri.ex p sensū nō falsificaret pmū pncipiū.nūq̃z n.aliqs sensus iudicat q h sensibile sit r nō sit i eodē istāti.vl dato q sensus erraret circa ipz:tñ p intellm tāq̃z p potētiā nobiliorē corrigeret error sēsuz. ¶ Ad vltimū dicēdū q verū est q ptigit scire i vli ignorādo in particulari.cuius cā est.qr nō pertractat minor cū maiori.vn sz phm p posteriorū.maior pt sciri prius tpe q̃z minor vl pclo qn.s.minor nō applicat.cū maiori si tñ applicet eodē tpe scit r minor r maior r pclo. ¶ Ad formā cū dr q ptigit ignorare i pticulari r scire i vli dico q verū est pp h qr nescit illud pticulare.cōtineri sub illo vli.sz pp h nō sciūt 3dictoria n.n.opinor 3dictionem nisi opiner hāc mulā esse pgnatā sub mula .r h nō facit vt supponit:qd si opinarer hāc mulā cōtineri sub mula ipoße est igrare hāc mulā esse sterilem. nā applicata maiori cū minori stati scit vt dictū est.

tex.cõ.3.r.4.

tex.cõ.9. ¶ Natura nāq3 principium r aliarum dignitatum hec omnium rc.

q.5. Queritur Utrū h pnm.ipossibile est idem simul esse.r nō esse simplr sit primuz: r videt q non: qr est resolubile in alia pricipia priora.s.in terminos pprios q sunt principia incōplexa. vnū qdq3.n.resoluit i ea ex qbus cōponit. ¶ Cōtra.phs h in lra q dicit ipm eē primū oiuz dignitatū.

Respōdeo p pmittā qdā vtilia.scdo di cā ad.qōnē. ¶ Quātū ad pmū sit istud primū dcm.q qdā ppōnes sūt affirmatiue r qdā negatiue.ppō affirmatiua vocat idētidica.i.dicēs r notās identitatē pdicati ad subm siue sit idētitas accñtalis siue eēntialis. Exēplū primi hō ē albus.Exēplū scdi hō ē aial.ppō negatia vocat diuersidica.i.dicēs vl notās diuersitatē pdicati ad sbz.Exēplū.hō nō ē asinus. ¶ Scdz dcm sit istd.qd i ppōnibus istis siue sint affirmatie siue negatie ē ordo i pmitate. nā qdā ē p pma.r qdā i scdo pma.qdā i tertio pma. r sic p ordinē:sz q plus vl minus accedūt vl recedūt ad ppōnē p pmā.Exēplū i affirmatiuis:hō ē hō.ē p pria hō ē aial rōnale ē scdo pria.hō ē aial ē tertio pria.hō ē risibilis ē i qrto gradu.hō ē albus ē i qnto gradu.rc. pz.n.q iste hnt ordinē pmitate.si psideret idētitas extreōz.silr ē dare ordinē i negatiuis.n.i pōr ē ista. hō nō ē equus.q̃z ista hō nō est hinibilis. Tertiū dcm est q idem in compatōe ad diuersa eē prius r posterius nō ē icōueniēs:sic pz i linea pdicamētali.nā genus subalternū ē prius respcū spēi spālissime.r posterius gnē gnālissimo. Silr i pposito ppō scdo pma ē pōr respcū ppōnis q ē tertio.pma.r posterior ppōne q est p prima.

Quātū ad sz dico q istd pnm ipoße ē rc. n ē pnm simplr.i.p pmū.h pbo sic.qr illud pnm cuius termini nō sunt p pmi nec vltimo vltimi nō est simplr p pmū.sz hoc principiuz est hmōi.g rc.maior patet qr ista duo sunt de rōne principii simplr p pmi.qd sit p primum in essendo.r vltimo vltimū .in resoluendo.minor pbat r p de termino subo qd est idē.pceptus.n.ille nō est p primus cū sit resolubilis in duos alios pceptus.q̃z vnus est absolutus alter respectiuus. pceptus aūt sibi icludēs absolutū r respectiuū nō est eq prius sic pceptus ieluß i q̃s resoluit.iste aūt pceptus idē ens ē hmōi qr li idē dicit pceptū respectiuū.li ens dic cōceptū absolutū vel saltē neutrū r idifferētē ad absolutū r respectiuū.pbat ēt minor de termino pdicato q ē eē r nō eē.ille aūt pceptus est aggregatus ex affirmatio r negatio.g ē resolubilis.g nō ē p primus nec vltimo vltimus. ¶ P.nulla ppō modalis est p prima. qr est resolubilis i aliā de iesse:sed istud pncipium impoße ē rc.est ppō modalis.g nō est p prima. ¶ Sig q̃rat qd est primū cōplexū simplr.r primo primū.dico qd istud ens est ens:istud.n.pncipiū hz terminos primo pmos:r vltimo vltimos.r p p̃ns q nō sunt resolubiles in aliq̃s priores.imo ois resolutio pceptuū stat ad pceptū entis vt ad simplr primū iter pceptus qditationis. ¶ Ad argumētuz i oppositū dicēdū qd phs vocat istd pricipiū pmū nō qd sit simplr primū:sz qr est primū respcū istoz.s.de quolibet affirmatio vl negatio.oē totū rc.r si ab eq̃libus rc. respcū istoz h est pmū.r dr dignitas dignitatū.sicut.n.totū r pars. eq̃le r inequale nō itelligunt nisi itellecto ente.ita nec hoc pncipiū.oē totū rc.de quolibz rc.r sic de alijs nō intelligunt nisi itellecto hoc pncipio cuius itellectus de- tex.cõ.27.
pēdet ex itellu entis ex quo componitur.

¶ At vero nec 3tradictionis mediuz nihil eē cōtingit.sed necessarium.aut dice- q.6.
re.aut negare vnum de vnoquoq3.

Queritur Utrū inter 3dictoria sit dare mediū tex.cõ.7.
r vr qd sic.nā esse r nō eē sunt cōtradictoria:sz iter eē r n eē ē mediū ipa gnatio.vt dr 2 huius.g rc. ¶ Preterea q̃to magis extrēa distāt tāto sūt plā media inter ipa.ergo si infinite distāt ifinita erūt media inter ipsa.sz 3dictoria distāt in infinitū.g rc. pbatio minoris.qr oi finito cōtigit intelligere maius.sed nō cōtigit itelligē maiorē distātiā q̃z q ē iter cōtradictoria:qr qcūq3 daret illa caderet sb 3dictōe.g rc. ¶ P. inter oia relatiua mediū ē relatio sz 3dictoria adiuu-

cẽ referũt.nã opponunt ꝛ oppõ ẽ qdã relatio:g̃ iter
ꝯdictoria ẽ media rlatio.¶ Pꝫ.iter ꝯdictoria ẽ mediũ
p abnegationẽ vtriusq; extrẽi.nã scutũ cuius medietas ẽ
alba ꝛ medietas nigra.nec ẽ albũ nec nõ albũ.¶ Pꝫ.
si iter ꝯdictoria nõ ẽ mediũ.g̃ de q̃libet vã affirmatio
vel negatio ꝯña vꝫ falsũ.nã ambe iste vident false.oĩs
tex.cõ.7. hõ est alb⁹:ꝛ oĩs hõ nõ ẽ alb⁹.g̃ añs ẽ falsũ ex q̃ seqt.

Responsio Cõtra pħs hic in littera.
i ista qõe p̃mittã duplicẽ disti
ctiõez.¶ Scd̃o dicã ad qões.¶ Quãtũ ad pm̃ sit ista
pma distictio ꝙ mediũ iter aliq̃ pt cẽ duplex.s.vl̃ ɓm
formã vl̃ ɓꝫ sbꝫ.Exẽplũ pmi i ꝯrijs mediatis.croceũ
n.ẽ q̃dã media fora iter albũ ꝛ nigrũ.Exẽplũ scd̃i.i p
uatie opposit.lapis.n.nõ ẽ vidẽs neq; cec⁹.¶ 2ª di
stictio sit ista ꝙ mediũ pt ẽt ꝛ alio mõ accipi duplr.vt
hr̃ i textu h⁹ capli.s.positie ꝛ negatie.Exẽplũ pmi.ru
bedo ẽ mediũ iter albũ ꝛ nigrũ.ꝛ h̃ mediũ ẽ eiusdem
gñis cũ extrẽis.Exẽplũ scd̃i.mediũ ɓꝫ ꝙ accipit p ab
negõnẽ vtriusq; extrẽi.vt ꝙ nec ẽ egrũ nec sanũ.ɓm
medicos.n.põit aliq̃ fora siue dispõ q̃ ẽ media inter
egritudinẽ ꝛ sanitatẽ q̃ dr̃ neutralitas.¶ Tertia di
stictio sit ista.ꝙ alio mõ accipit mediũ duplr.q: qõ
dã ẽ mediũ iterpõnis.qõdã p̃supponis.Exẽplũ pmi
clau⁹ ꝯiũgẽs duos postes.ꝛ viscus seu glutẽ.Exẽplũ
scd̃i.q̃ꝫtitas isto mõ.mediat iter formã sbalẽ ꝛ mate
riam.forma.n.subalis reqrit ꝛ p̃supponit mãꝫ quã
tam ꝛ dispositã.nõ ꝙ q̃ꝫtitas mediet inter formaꝫ ꝛ
mãm.q̃si qdã clauus ꝛ viscus:cũ forma subãlis atti
git imediate mãm.sed solũ dr̃ mediuꝫ p quãto p̃exi
git ꝛ p̃supponit ad introductionẽ forme in mãm.

Quãtũ ad scd̃m dico istã ꝯclõnẽ.ꝙ inter
ꝯdictoria nõ est mediuꝫ quocunq;
mõ sumptũ.Hoc pbo sic.q̃ñcũq; aliqd inest alicui p
se eius oppositũ nullo mõ inesse põt.nec p se nec per
accñs.pꝫ iducẽdo.sed carere medijs inest ꝯdictorijs
p se.ɓm illud pħi primo posterioꝝ.ꝯdictio est oppo
sitio cuius nõ est dare mediuꝫ ɓm se.g̃ ꝯdictio nullo mõ
hꝫ mediũ.¶ Sꝫ ꝯ diffõnẽ illã pmi posterioꝝ arg̃.
q: ñ vr̃ ꝓpria.q: cõuenit ꝯrijs imediatis.q̃ non hñt
mediuꝫ ɓm se.saltẽ ɓꝫ formã.¶ Rñdeo.dicẽdũ ẽ ꝙ
diffõ data est multiplex.eo ꝙ negatio põt cadere sup
ly ɓm se.vel p se.vt sit negatio pseitatis.vel põt esse
ecõuerso.vt ly p se cadat sup negationẽ.vt sit pseitas
negationis.p̃ mõ non accipit in illa diffinitione.sed
scd̃o mõ.ꝛ est sensus ꝙ pseitas affirmat ꝛ cadit sup
negationẽ.vt sit ꝯdictio sit oppositio cuius p se nõ ẽ
mediũ.ex quo sequit ꝙ nullo mõ hꝫ mediũ ex quo
carere medio p se inest sibi.sed primo mõ prout psei
tas negat:ꝛ est negatio pseitatis:sic carere medio pt
cõuenire ꝯrijs imediatis.ꝛ ẽt priuatiue oppositis.q̃
tenus carẽt medio ɓm formã.tñ hoc nõ obstãte hñt
mediũ p accñs.s.ɓm subm.nã carere medio nõ inest
eis p se vt ly p se cadit sup ly non hẽre mediũ.ꝛ est p
seitas negõnis:ꝛ iõ nõ repugnat eis hr̃e mediũ saltẽ
p accñs:mõ p̃exposito.¶ Ad pmũ in oppositũ: cuꝫ
dr̃ ꝙ esse ꝛ nõ cẽ sunt ꝯdictoria.dicẽdũ ꝙ cẽ põt du
pliciter accipi.vno mõ cẽ simplr̃.alio mõ ɓm qd.ꝛ
silr̃ nõ cẽ põt accipi duplr̃.vno mõ simplr̃.alio mõ
ɓm qd.mõ inter cẽ simplr̃ ꝛ non cẽ simplr̃ hñ est me
diũ:esse ɓm qd.vt gñatio.ꝛ dico cẽ simplr̃ cẽ pfectũ.
ꝛ cẽ ɓm qd cẽ in fieri.vel sic.cẽ accipit vno mõ ꝓ esse
gñalr̃.ꝓut includit cẽ simplr̃:ꝛ ɓm qd.ꝛ nõ esse ꝓ nõ
cẽ simplr̃:ꝛ isto modo sunt ꝯdictoria nec est mediuꝫ
iter ipsa.scd̃o vero modo nõ sunt ꝯdictoria.sed hñt
mediũ.s.ip̃m fieri vel cẽ impfectũ.nã iter nõ ens sim
plic iter.ꝛ ens in actu.ꝛ pfectũ esse est mediũ ens siue
cẽ impfectũ.ꝛ hoc scd̃o mõ loqtur pħs scd̃o metha.

vñ dicit sic.ꝙ sicut semp est mediũ iter cẽ ꝛ nõ esse.s.
gñatio:ita exñtis ꝛ nõ exñtis.i.entis ꝛ non entis est tex.cõ.7.
mediũ qõ sit.ꝛ pꝫ p exẽpla sua q̃ ponit ibi.s.ꝙ ex adi
scẽte sit sciens.ꝛ ex puero vir.isto ergo mõ nõ ꝯdicũt
cẽ ꝛ nõ esse.¶ Sꝫ ꝯ.oĩs p se mutatio mediat iter p se
terminos.sꝫ termini generatiõis sũt ꝯdictorij.s.cẽ ꝛ
nõ esse.g̃ iter cẽ ꝛ nõ esse q̃ sunt ꝯdictoria vere est me
diũ.ꝓbatio minoris.nã generatio est a nõ subo i sb
iectũ.ꝛ corruptio ecõtra.vt dr̃ qnto phycoꝝ.ibidẽ ẽt tex.cõ.7.
dr̃ ꝙ gñatio ꝛ corruptio sũt ꝯdictoria.¶ Cõfirmat
q: h̃ i textu vt appuit paꝝ añ pħs ꝓbãs ꝙ nõ sit me
diũ iter ꝯdictoria.s.iter ens ꝛ nõ ens.arguit sic q:.si
sic.g̃ ẽ aliq̃ mutatio media iter gñatões ꝛ corruptiões
sꝫ illa ꝯña nl̃la cẽt nisi termini gñationis ꝯdicerent.
¶ Rñdeo.ꝙ termini gñationis non sunt contradi
ctorij.sed se hñt sicut habit⁹ ꝛ priuatio.ꝛ isti sunt ter
mini primi non solũ in gñatione.sed ẽt in quacunq;
alia mutatione.¶ Ad illud qõ dr̃ dr̃ qnto phycoꝝ
dicendũ ꝙ pħs accipit p nõ subm priuationẽ forme
p subm habitũ vel formã.¶ Ad illud qõ addit.ꝙ ge
neratio ꝛ corruptio sunt ꝯdictoria.p ꝯdictoria intelli
gunt priuatiue opposita.nã priuatiue opposita sunt
cõtradictoria circa subm aptũ natũ qõ ẽ subm mu
tationis.¶ Ad cõfirmationẽ de q̃rto huius dicẽdũ
ꝙ argumẽtũ est a minori.s.ꝙ si est mediũ iter ꝯdicto
ria:multo magis iter q̃cũq; alia opposita.ꝛ ita int p
uationẽ ꝛ formã.ꝛ ideo est mutatio aliq̃ media inter
illa q̃ terminãtur ad formam q̃ est gñatio ꝛ illa que
terminant ad priuationem q̃ est corruptio.¶ Sed ꝯ
istã rñsionẽ arguit.primo.q: vr̃ cõcedere ꝓpositum.
nã ɓm te priuatio ꝛ forma sunt termini gñationis: sꝫ
priuatio ꝛ forma sunt ꝯdictoria circa susceptibile.ẽt
p te.si g̃ iter p̃uationẽ ꝛ formã sit mediũ:seqt ꝙ inter
ꝯdictoria sit mediũ.¶ Preterea.ꝯria imediata sunt
ꝯdictoria circa subm pari rõne sic priuatiue opposi
ta.g̃ sicut iter p̃uationẽ ꝛ formã ẽ gñatio ꝛ corruptio
ɓm te.ita posset cẽ iter ꝯria imediata.¶ Rñdeo ad
primũ.qõ termini gñatiõis põt cõparari vel ad sbꝫ
vel ad ipsam gñationẽ.si p̃ mõ sic hñt rõnẽ ꝯdictio
nis.nec hñt mediũ isto mõ.nã subm vel necio ẽ sub
forma.vel sub priuatione.si scd̃o mõ.sic non hñt rõ
nẽ ꝯdictionis.ꝛ iõ hñt gñationẽ mediã.sicut dictũ ẽ.
¶ Ad scd̃m dicẽdũ qõ de rõne ꝯdictiõis sunt duo.s.
qõ alteꝝ necessario insit.ꝛ qõ alteꝝ nihil ponat.ꝯria
aũt imediata circa subm aptũ natũ hñt vnã ꝯditio
nẽ.s.qõ alteꝝ necio inest.sꝫ deficit scd̃a ꝯditio.q: vtrũ
q; est aliqd positiuũ.ꝛ illa duo reqrunt ad gñationẽ
ꝛ corruptionẽ.vtraq; aũt ꝯditio ẽ in priuatiue oppo
sitis.pꝫ.q: nõ est silr̃ de his ꝛ ꝯrijs imediatis.¶ Ad
scd̃m pricipale dicẽdũ.qõ distãtia est duplex.q̃dã est
dimensiua.ꝛ illa est ꝓprie distãtia q̃ est de gñe q̃ꝫtita
tis ꝛ q̃dã ẽ distãtia pfectiua seu pfectiõis.ꝛ illa ẽ trã
sumptiue dicta.ꝛ trãsfert ad alia.vt ad opposita.cũ
g̃ dr̃ qõ q̃ꝫto magis distãt extrema: tãto sunt plura
media.dicẽdũ qõ illa maior ẽ vera de distãtia dimẽ
sua.ꝛ tũc minor ẽ falsa.q: ꝯdictoria nõ sic distãt.ma
ior aũt est falsa de distãtia pfectiua ꝛ trãsumptiue di
cta.qõ pꝫ.q: ꝯria imediata maxie distãt illo mõ.ꝛ tñ
nullũ hñt mediũ.ꝯdictoria.g̃ hñt distãtiã priuatiuã.
ꝓ q̃ꝫto vnũ ꝯdictorioꝝ ẽ priuatio alterius.nõ ãt hñt
distãtiã dimẽsiuã.de q̃ ꝓcedit rõ.¶ Ad illud qõ ad
dit in minori qõ ꝯdictoria distant in infinitũ.dicẽdũ
qõ ibi nõ reqrit distãtia ifinita.qõ ꝓbat.q: q̃ꝫtũcun
q; aliq̃ paꝝ distant:põt cẽ ꝯdictio inter ipsa.q: de q̃
libet est veꝝ alteꝝ ꝯdictorioꝝ.q̃ꝫtũcũq; ergo distat
modicũ aliqd ab vno ꝯdictorio:de eo p̃dicat aliud
ꝯdictoriuꝫ.cũ ergo dr̃.distãtia ꝯdictorij est ifinita.
glosanda ẽ

glosanda ẽ ꝓpõ īfinita.i.īdeterminata.q: qcũqȝ mini-
ma distãtia sufficit: ꝛ maxia ẽt ĩ īfinitũ pt eẽ.Unñ ꝯdi-
ctio minimã distãtiã ponit: ꝛ ꝑmittit maximã.primã
dic̃ positiue.scd̃az ꝟo ꝑmissiue.vñ nõ seqꝉ ꝛ ibi sit īfini
ta distãtia positiua.ꝑt tñ ibi eẽ gr̃a mãe alic⁹. puta si
alterꝝ extremũ sit īfinitũ positiue: vt deus.ꝛ nõ de⁹.vñ
sic̃ dictũ ẽ ꝯdictio minimã distãtiã reqrit ꝛ maximã
ꝑmittit.ita ꝙ īdifferenter qʒtũ ẽ de se saluaꝉ ĩ qcũqȝ.
¶ Ad 3ᵐ cũ dr̄.ꝙ iter oĩa relatiua ẽ mediũ relatio.di
cẽdũ ꝙ verꝝ ẽ de ite ntõib⁹.sic enim est media relatio.
ꝛ ħ mõ oĩa opposita sunt in genere relationis. qm̃
oppositio q̄ est gen⁹ eoꝝ ẽ in gñe relatõis.ꝛ sic ꝯdicto
ria ſm istã ītẽtionẽ hñt vtiqȝ mediã relationẽ ipsam.
loquẽdo tñ de reb⁹ substractis intẽtioni nõ ẽ verꝝ ꝙ
referanꝉ.nec ꝑ ꝯñs ꝙ habeãt mediã relationẽ.nã hõ
ꝛ nõ hõ nõ referunꝉ adiuicẽ.¶ Ad 4ᵐ de illo scuto
dr̄ vno mõ ꝙ nõ est icõueniẽs illõ scutũ eẽ albũ.ꝛ nõ
albũ: q: ħ nõ est ſm idẽ.nam vnũ ꝯtradictoriũ iest ꝑ
vna pte.ꝛ alterꝝ ꝑ altera.iõ neutꝝ iest simplr̄.sed vtrũ
qȝ ſꝫ qd.¶ Cõtra.q: tũc mediũ ita est iter ꝯtradicto
ria sic̃ ẽ iter ꝯria imediata.¶ Rñsio.ĩ ꝯrijs imedia-
tis daꝉ ſbʒ mediũ cui neutꝝ iest neqȝ simplr̄.neqȝ ſꝫ
qd: lapis.n.neqȝ est sanus.neqȝ est eger: neqȝ cecus.
neqȝ vidẽs.sed inter ꝯdictoria nõ põt dari aliqd̃ me-
diũ vel subm cui neutrũ isit vl̄ simplr̄.vel secũdũ qd:
q: de quocũqȝ dicit alterꝝ ꝯdictorioꝝ: vel simplr̄.vel
secundum qd.vt in ꝓposito de scuto. In ꝯrijs ãt ime
diatis ꝛ ẽt ĩ ꝑuatiuis ẽ dare aliqd̃ subȝ.cui neutꝝ iest
nec simplr̄: nec ſꝫ qd.vt pȝ ĩ exẽplo p̄dicto de lapide.
¶ Alr̄ rñdeꝉ.ꝙ cũ q̄riꝉ vtꝝ tale scutũ sit albũ vel nõ
albũ.neutrũ est dãdũ: q: nihil denoiaꝉ ab accñte: nisi
simplr̄ insit: vñ scutũ illud nõ est albũ simplr̄ neqȝ est
nigꝝ simplr̄. ¶ Cõtra.si hoc scutũ nõ ẽ simplr̄ albũ.
nec simplr̄ nigrũ.ꝛ sic de alijs.ergo nõ est coloratuȝ.
ꝯñs ẽ euidenter falsuȝ.ğ ꝛ añs.ꝯñtia probaꝉ: q: qcqd
denoiaꝉ a gñe: denominaꝉ ab aliq̃ ei⁹ spẽ.ex 2° thopi-
coꝝ.¶ Rñsio ꝯñs nõ vȝ.Ad ꝓbatiõeȝ dicẽdũ.ꝙ ad
destructionẽ cuiuslȝ iferioris nõ seqꝉ destructio supio
ris: in p̄dicatõe denoiatiua nisi destruaꝉ qdlȝ iferi⁹:
nõ solũ in se: ſꝫ ẽt ĩ cõiunctione cũ alio oppo°. vt dicẽ
do sic.nõ ẽ albũ.neqȝ nigrũ.neqȝ albũ ꝛ nigrũ simul
ğ nec coloratũ.sic exponiꝉ illa ꝯsideratio.sed in ꝓpo-
sito nõ est sic.q: licet qdlibȝ inferi⁹ destruaꝉ in se nõ tñ
in ꝯiunctione ad aliõ oppositũ.tale eni scutũ ẽ albuȝ
ꝛ nigrũ sil̄.ꝛ neutꝝ seorsũ.Ul̄ pt exponi alr̄ sic dnoia
tũ a gñe oȝ dnoiari a spẽ aliq̃.vtrũ est aliq̃ illaꝝ dno-
miationũ de qb⁹ est sermo ibi: sic ꝙ ẽ albũ vl̄ hȝ albe
dineȝ.vel huic iest albedo ꝑmus modus nõ ẽ verus
in ꝓposito.vt scutũ illud dicaꝉ albũ vel nigrũ.ſꝫ duo
alij modi sunt veri ĩ ꝓposito.nã verꝝ ẽ dicere ꝙ illud
scutum hȝ albedinẽ ꝛ sibi iest albedo.silr̄ est de nigre
dine.¶ Aliter dicꝉ ꝙ hec ẽ simplr̄ ꝟa.ꝙ scutũ nõ ẽ
coloratũ.q: nullo colore.nõ.n.est album vl̄ nigrũ sic
duo hñtes vineã: neuter hȝ vineã.sic dr̄ sexto thopi
coꝝ.¶ Ad vltimũ p̄ncipale.dr̄ ꝙ ꝯdictio nõ est in
terminis icõpletis.ꝛ iõ neutrũ predicatur de quolȝ
tex.cõ.15. in talib⁹.¶ Cõtra.q: gnto hui⁹ dr̄ ꝙ alterꝝ ꝯdictorio
rũ dr̄ de quolibet.ſꝫ ꝓpõ cõpleta de nullo p̄dicaꝉ.ğ
cõtradictio hȝ accipi ſm termios incõpletos. ¶ P̄.
hõ.ꝛ nõ hõ.sunt opposita nõ ꝯrie.tũ q: alterꝝ nihil di
t.de suba. cit positiue tuȝ q: in suba non est ꝓprie ꝯtrarietas.
vt dr̄ in p̄dicamentis.nec opposita ꝑuatiue.q: nõ hõ
dr̄ de eo qd̃ nõ est natũ eẽ hõ.puta de lapide.ꝑuatio
ãt nõ sic.nec opposita relatiue.pȝ.ğ relinqꝉ ꝙ ꝯdicto-
rie opponãꝉ. ¶ Aliter ergo dicẽdũ ꝙ ꝯtradictorioꝝ
sp alterũ dr̄ de vnoquoqȝ in icõpletis.dũmõ termi-
n⁹ de q̄ dr̄ nõ accipiaꝉ distributiue.Rõ hui⁹ est q: vni
supposito põt iesse vnũ.ꝛ alteri alterꝝ.vñ neutra ista-
rũ est ꝟa.oĩs hõ est alb⁹.oĩs hõ est nõ albus.¶ Sci-
endũ ẽt ꝙ ꝯdictoria nõ est necesse p̄dicari de quolibȝ
cum reduplicatõe.vñ vtraqȝ istaꝝ est falsa.hõ inqʒtũ
homo est albus.hõ inquãtũ homo est non albus.q:
tũc de necessitate vel omnis hõ esset alb⁹ vel nullus
homo esset alb⁹.¶ Et hec de quarto methaphysice.

¶ Accidit autem multotiens dictis cau-
sis ꝛ multas eiusdem esse causas: non ſꝫ
accidens. vt statue.ꝛc̃. tex.cõ.2.

Circa quintũ q.i.
librum methaphysice.
Queritur primo. Utrum eius-
dem effectus sint plures per se
cause. ¶ Uidetur quod non:
quia si vna sufficit alia: super-
fluit.sed quelibet per se causa:
videtur sufficere in suo genere
sine alia. ergo ꝛc̃. ¶ Contra.
ph̃s hic in littera.

Respõdeo In ista questione primo p̄-
mittam aliquas distinctio
nes.2°.ostendam aliquas conclusiones.Quãtum ad
primum sit ista prima distinctio.qd̃ causarum q̄daȝ
sunt eiusdẽ ordinis quedã sunt alteri⁹ ordinis. Jlle di quedã cãe sũt eiusdẽ ordĩs. quedã alterius ordinis
cunꝉ esse eiusdẽ ordis q̄ sunt in eodẽ gñe eq̄ ꝑ.ꝛ eius-
dẽ spẽi.Sed dicũꝉ alteri⁹ ordis q̄ ĩ eodẽ gñe sꝉ eẽntia
liter ordiate ſm pri⁹ ꝛ posteri⁹ ꝛ sunt alteri⁹ spẽi.Exẽ-
plũ primi.duo hoies eq̄ ꝑ trahẽtes naui.exẽplũ scd̃i
hõ ꝛ sol.ĩ gñatõe hoĩs. ¶ Scd̃a distictio sit ista.ꝙ cã
rũ eiusdẽ ordis q̄dã sꝉ totales.q̄dã ptiales.Dr̄ ẽt cã
total̄ q̄ ĩ illo gñe cãe nõ idiget ad suã cãlitatẽ aliq̃ cã
eiusdẽ ordis secũ ꝯcausante.ſꝫ sola ꝑ se sufficit. Sed
dr̄ cã ptialis q̄ ĩ illo gñe cãe.nõ sufficit ad cãndũ effe
ctũ: ſꝫ idiget alia cã eiusdẽ ordinis secũ concausante.
exemplum primi.ignis generãs ignem. exemplum
scd̃i.duo homines trahentes nauem: q̄rum alter de
se nõ sufficeret ad tractionem. ¶ Tertia distinctio
sit ista: ꝙ causarum quedã sunt eiusdẽ gñis.ꝛ q̄dam
alteri⁹ generis.exẽplũ ꝑmi.omnes cãe efficientes: ꝛ
formales.ꝛ huiusmodi.exemplum scd̃i. si accipianꝉ
cãe diuerse vna mãlis.altera efficiens ꝛc̃.

Quãtũ Ad 2ᵐ sit ista pria ꝯ ꝙ eiusdẽ effect⁹
pñt eẽ plr̄es cãe alterius: ꝛ alterius
generis.ꝛ totales. Hec patet per ph̃m ĩ littera: q: es
ꝛ forma statue.ꝛ factio ipsi⁹ sunt cãe statue q̄ꝝ queli- tex.cõ.3.
bet in suo ordie ẽ cã totalis hui⁹ statue: ħ ẽt hr̄ expsse
tertio huius 2ª qõne vbi dicit ph̃s.ꝙ cõtigit eidem
inesse oẽs modos cãꝝ.vt dom⁹.vñ qdem mot⁹.i.cã
efficiẽs est ars ꝛ edificator c⁹ ꝟo cã.i.cã finalis ẽ opa
tio.i.vsus.puta hãbitatio ꝛ mã.i.cã mãlis sũt terra
lapis ꝛ ligna spẽs.i.foia ẽ rõ.i.ꝓportio siue ꝯpositio
dom⁹. ¶ Scd̃a ꝯ°.sit ista.ꝙ eiusdẽ effect⁹ pñt eẽ plr̄es
cãe eiusdẽ gñis ꝛ totales si sint alteri⁹ ordis.ħ pȝ ꝑ exẽ
plũ: q: de⁹ sol ꝛ hõ ꝓducũt hoieȝ q̄ꝝ qdlibet ẽ cã tota
lis ꝛ sufficiẽs ĩ suo ordine ꝛ qdlibet est de gñe cãe effi
ciẽtis. ¶ Tertia ꝯclo sit ħ.ꝙ eiusdẽ effcũs pñt eẽ plr̄es
cãe eiusdẽ gñis ꝛ eiusdem ordis.si sint cãe partiales.
Hoc pȝ ꝑ exẽplũ. sic eni plures trahentes nauẽ sunt
cã tractus nauis. Jtem pr̄ ꝛ mater sunt isto mõ cãe
plis.Quarta ꝯclo sit ista.ĩpoĩe est plures cãs eẽ eius
dem gñis ꝛ eiusdem ordinis ꝛ totalis eiusdẽ effect⁹.
Hãc ꝓbo sic.q: si sic.ğ effect⁹ nõ depẽdet eẽntialr̄ ab
aliq̃ haꝝ causaꝝ.ꝯñs est falsum.ğ ꝛ añs.probatio cõ
sequentie.Sint.a.ꝛ.b.totales cãe ipsius.c.patet ꝙ.c.

nõ depẽdet ab.a.q2 põt eẽ sine.a.nã sufficienter h3 eẽ
p.b.qd põit totalr cã ei⁹.⁊ p idẽ pt hri q nõ depẽdet
eẽntialr ab ipo.b.q2 h3 eẽ sufficiẽter p ip3.a. q põit
totalr cã ei⁹.g ip3.c.nõ depẽdet nec ab.a.nec.ab.b.eẽn
tialr.S3 h rõ nihil v3 ꝯ scdaz pclonẽ.q2 cãe alteri⁹ oꝛ
dis ⁊ totales nõ supfluũt.qꝫ eẽn⁹ rõne oꝛdis eẽntialis
oẽs simul regrunt ⁊ sunt alterius rõnis . qd nõ ẽ in
pposito.¶ Ad argumentũ i oppositũ p3 q seip3 sol
uit.arguit.n.de causis totalib⁹ eiusdẽ gñis ⁊ oꝛdinis.
aliter nõ pcludit.¶ Ad illud in oppositũ p3 ex dict.

¶ Quapꝛopter ⁊ natura pꝛincipiũ ⁊ ele
tex.cõ.1. mentũ: ⁊ mens: ⁊ volũtas: ⁊ substãtia : ⁊
qd cuius cã: multoꝛũ.n. ⁊ cognitionis ⁊
motus pꝛincipiũ est bonũ ⁊ malum.

q.2. Queritur Utrũ finis sit pꝛicipi
u3.¶ Arguit q nõ.
q2 de rõe pncipij ẽ eẽ pꝛimũ.vt p3 in.c.p
tex.cõ.21. cedẽti.sed de rõne finis ẽ eẽ vltimũ.vt hr
in caplo de pfecto.g finis nõ ẽ pnm.q2 p
tex.cõ.1. mũ ⁊ vltimũ opponũtur.¶ Cõtra.phs h in lra in fi
ne capli pcedẽtis.¶ Juxta h qro 2°.vtruz finis sit cã.
Et vr q nõ.q2 vel eẽt cã sm q ens.aut sm q nõ ens
nõ scdo mõ:q2 nõ ens nulli⁹ ẽ cã. finis aũt ponit cã
enti.nec p mõ:q2 finis nõ est cã nisi sm q mouet effi
cientẽ ad agendũ.sed qñ finis ẽ nõ mouet efficiẽs.sed
cessat ab actiõe.q2 habitib⁹ pñtib⁹ cessat motus p de
tex.cõ.55. gñatiõe.¶ Cõtra phs hic in lra.¶ Juxta h qrit 3°
vtrũ finis sit cã efficiẽtis.vr q nõ.q2 si sic seqrẽt tria
icõueniẽtia.¶ Pꝛimũ q idẽ respectu eiusdẽ erit cã
⁊ cãtũ: ⁊ p pñs pꝛi⁹ ⁊ posteri⁹ nalr.qd p3 ex h q2 etiã
ipm efficiẽs ẽ cã finis sicut ecõuerso vt dr hic i textu.
¶ Scdm icõueniẽs ẽ.q idẽ eẽt cã sui ⁊ pꝛi⁹ seipo.
qd p3 sic.q2 qcqd ẽ cã cãe ẽ cã cãti.⁊ qcqd ẽ pus poꝛi
ẽ pꝛi⁹ posterioꝛi.si g finis ẽ cã efficiẽtis.⁊ efficiẽs ẽ cã
finis.seqꝛ q finis ẽ cã finis.silr pt argui d poꝛi sic p3.
¶ Tertiũ icõueniẽs ẽ q i demrãtiõe eẽt circul⁹ q p3
sic.nã demrãtio pp qd est p cãm.g cũ efficiẽs sit cã fi
nis poterit demrãre finẽ.g etiã si finis sit cã efficiẽtis
g p finẽ poterit demõstrari efficiẽs.⁊ sic erit circulus.
tex.cõ.2. ¶ Cõtra phs hic in lra.¶ Juxta h qrit 4°. vtrũ fi
nis sit maxime cã.⁊ vr q nõ .na3 finis ẽ cã extrĩseca.
g nõ ẽ maxime cã.pña p3:q2 mã ⁊ forma sunt cãe in
trinsece.intrĩsecũ aũt vr magis conferre ad eẽ rei q3
extrĩsecũ .ergo mã ⁊ forma erunt magis cãe q3 finis.
¶ P si finis eẽt maxĩe cã:tũc nobilissima cãta hrent
illã cãm.pñs est falsu3 q2 imobilia sunt nobilissima
tex.cõ.3. cãta: ⁊ tñ non hñt cã3 finalẽ.vt dicit phs 3°.h⁹. vbi as
signat cãm ex h q finis ẽ alicuius actiõis.actio aũt ẽ
in motu.s3 imobilia nõ hñt motũ.¶ P.si finis esset
maxime cã.tũc maxime certa cognitio eẽt p finẽ.pñs
ẽ falsum.nã maxĩe cognoscim⁹ qd ipm ẽ p formã.nã
phs vbiq3 circũloqtur qd p formã.¶ Cõtra cõmẽ
cõ.pmo. tatoꝛ caplo de pꝛicipio ⁊ fine dicit expꝛesse hoc.

Respõdeo Circa istas qões sic proce
dã.p distictiones aliq pmit
tenl.2°.ad qões dicet.¶ Quãtũ ad pꝛimũ sit ista p
tex.cõ.35. ma distictio q finis est duplex.vt hr 2°.de aia.s.finis
grã cuius ⁊ finis quo.dr aũt finis grã cuius:ip3 ob3
qd p opatione attingit vt de⁹ q attingit a beatis p ac
tũ itells ⁊ volũtatis.sed finis q dr ipsa opatio q ob3
attingit puta ipsa volitio seu itellectio.¶ Scda di
stictio sit ista q finis grã c⁹ aliqñ p opat onẽ iesse p
ducit.aliqñ nõ s3 psuponit.exẽplũ pꝛimi de forma nã
tex.cõ.5. li q p motũ vel gñationẽ pducit.vñ qnto h⁹. caplo
de nã dr q finis gñatiõis ẽ forma.⁊ ille finis ẽ obm
qd attingit actiõe siue opatione trãseũte.p quã pdu
cit inesse.exẽplũ scdi.de⁹.⁊ iste finis ẽ obm qd attigit
opatione seu actiõe imanẽte.puta p actũ intells ⁊ vo
lũtatis.h ẽt scdo mõ se h3 obiectũ sensus ad sensuz.
¶ Tertia distictio sit ista q ponit ab Auic.qnto me
tha.caplo qnto.q res dr eẽ cãta dupl r.nã res dr ali
qñ cãta in sua cãlitate.aliqñ in suo esse. pmo mõ cã
finalis pcedit oẽs alias in cãlitate.q2 mouet agẽtẽ: ⁊
agẽs ex appetitu finis mouet ad agẽdũ: vt attigat fi
nẽ.efficiẽs at h3 rõnẽ cãti respectu finis nõ q3tu3 ad
suũ eẽ.p3.sed q3tũ ad cãlitatẽ.scdo aũt mõ ipse finis
est cãtus.sicut forma cãri dr q3tũ ad suũ eẽ patet.

Quãtũ Ad sm dico ad oẽs q̃ttuoꝛ qões:
⁊ teneo ptẽ affirmatiua3 q pbat p li.5.c.5.
auctoꝛitatib⁹.nã Aui.vbi.s.caplo eodẽ circa finẽ.di
cit q si de vnaqq3 cãrũ eẽt scia.de cã finali eẽt nobili
oꝛ.⁊ ipsa eẽt sapia ⁊ nobilioꝛ alijs ptib⁹ illi⁹ scie.vñ
sm eũ cã finalis eẽt cã cãrũ. Itẽ cõmẽtatoꝛ in fine ca
pituli de pn°.dic q illud pnm.s.finale itẽdit ad sciẽdũ
p hac scia.⁊ illõ ẽ cã finalis oẽs at cãe nõ sũt pꝛicipia tex.cõ.89.
nisi pp illud. Itẽ Ari.2°.phy.dic q sic ẽ pnm in specu
latiõib⁹ sic finis i agibilib⁹.vñ oẽs cãlitates reducũ
tur ad cãlitatẽ finis vt ad pmũ.nã extrĩseca pri⁹ cãnt:
q2.n.extrĩseca cãnt.iõ ⁊ intrĩseca cãnt ⁊ nõ ecõuerso.
extrinsecoꝝ at pꝛi⁹ cãt finis.q2.n.ille mouet efficiẽtes
rõne amat.iõ agẽs agit ⁊ nõ ecõuerso.¶ Si vo qras
q cãlitatũ istaꝝ.s.mãe ⁊ forme sit poꝛ. dicẽdũ q cãli
tas forme.qd.n. ppinquis ẽ p ẽ pꝛi⁹: s3 cãlitas forme
ẽ h9 qꝫ eẽn⁹ ẽ ppinqoꝛ efficiẽti ⁊ fini.ẽ g iste oꝛdo q p
ma cãlitas ex nã rei ẽ finis.2ª ẽ efficiẽtis.3ª ẽ forme.
4ª mãe.¶ Arguit ẽt rõe ad ppositũ sic.oẽ p se agẽs
agit pp finẽ.g finis h3 rõnẽ pꝛicipij.sic itelligẽdo q tex.cõ.3.
finis ẽ cã cãꝝ vt pdcm ẽ.nã p vẽit i mẽtẽ agẽtis sb rõ
ne boni appetibil.nã ẽ bonũ ⁊ optimũ alioꝝ vt dr in
lra.agẽs at motũ a fine pducit formã q pducta cõi
cat mãe ⁊ vltro seqꝛ qd mã sustẽtet formã.ex qb⁹ p3:
qd i toto isto pcessu finis h3 rõnẽ pncipij.añs rõnis
pbat sic.q2 oẽ agẽs i c⁹ actõe pt accidẽ erroꝛ agit pp
finẽ.s3 oẽ agẽs p se ẽ h9.g oẽ agẽs p se agit pp finẽ . ⁊
dico agẽs p se ad remouẽdũ casũ ⁊ foꝛtunã cum oẽ
agẽs p se siue agat nalr siue a pposito agit pp finẽ.vt
pbat 2° physicoꝝ.pbatio maioꝛis.nã 2°. physicoꝝ tex.cõ.49.
dr illa actio frustra eẽ q nõ pseqꝛ finẽ itẽtũ.si g null⁹
finis sit itẽt⁹ nullũ agẽs agẽt frustra nec erraret.g oẽ
agẽs qd pt errare agit pp finẽ.tale aũt ẽ agẽs nãle q
põt errare: ⁊ hoc ẽt est veꝝ de agente per itellectum .

Sed ẽ dubiũ cũ finis pduct⁹ ab efficiente
hẽat i nobili⁹ eẽ exñs eẽ in re q3 exñ
stẽs eẽ i itellu tñ.nã pmũ ẽ eẽ reale.2m itẽtiõale.vi q
magis sit cã p mõ q3 scdo mõ.nã nobili⁹ est eẽ cãe in
quãtũ cã q3 cãe in q3tũ cãtũ. ¶ Dicẽdũ q eẽ nobili⁹
pt intelligi.s.vel simplr vel sm qd.p mõ eẽ rei facti
bilis nobili⁹ ẽ in mẽte artificis q3 in se.sic lapis no
bili⁹ h3 eẽ i mẽte dei simplr q3 in ppꝛia nã.silr archa
in mẽte artificis.nã pꝛimũ eẽ est imãle ⁊ icoꝛpale rõ
ne eius in quo ẽ: sed 2m ẽ mãle ⁊ coꝛpale.sic p3. Si ve
ro loqmur de eẽ sm qd.sic lapis vel archa h3 nobili
us eẽ i se ⁊ in sua nã q3 in mẽte cuiuscũq3 artificis:q2
vt i se h3 reali⁹ ⁊ veri⁹ eẽ lapidis vel arche q3 in mẽte
dei vel artificis.Ad ppositũ.finis vt h3 eẽ in itellu ⁊
in mẽte agẽtis h3 nobili⁹ eẽ simplr q3 i re eẽ ⁊ vt i se.
ñ tñ eẽ s3 qd: vt arguit rõ.s3 g pmũ eẽ h3 rõnẽ cãe: ⁊
sic nobili⁹ eẽ simplr rñdet fini vt ẽ cã q3 fini vt ẽ cãtũ
⁊ pductũ.¶ Ex pdict colligit po affirmatia cuiusl3
istaꝝ qõnũ l3 mixti sit posita qdãmõ vitas istaꝝ.

Ad argumẽta Ad pm p3 ex pdict.
nã finis ẽ pmũ s3 q
ẽ in mẽte artificis.⁊ vltimũ sm q ẽ i re eẽ.p mõ ẽ p
mum

mū pn^m. scd̄o mō nō: sꝫ magis ē p̄ncipiatū. ¶ Ad 2^m
ꝓ scd̄a q̄ōne dico φ finis ē cā ſm φ est ens p̄ntatū i
mēte siue itētiōe agētis. sic. n. mouet agēs sub rōne di
ligibilis. ¶ Ad illud p̄mi de gn̄atiōe dico φ pħs lo
quitur d̄ termio mot^9 q̄ñ ē realr p̄ñs ꝛ ꝓduct^9 iā p mo
tū. tūc. n. cessat mot^9. ñ tñ vt ē p̄ns in itētiōe. finis aūt
vt ē cā hꝫ eē i mēte. ꝛ nō i re eē. ¶ Ad 3^m ꝓ tertia q̄ōe
nego ꝯñaꝫ ad q̄ōlꝫ illoꝝ triū icōueniētiū q̄ iferūt. cū
n. iferꝫ p̄ φ idē respcū eiusdē eēt cā ꝛ cātū pri^9 ꝛ po-
steri^9. dicēdū φ ille q̄ttuor cāe sūt eq̄ p̄ i suo gn̄e. ꝛ tñ
vna p̄t eē p̄or alia sic̄ i alijs gn̄alissima sunt p̄ria gn̄a
simplr̄: ꝛ tñ vnū p̄dicamētū ē pri^9 alio: vñ p̄oritas in
cāis ē equoca sic̄ cālitas. ꝛc̄. ad formā dico φ nō ē in
cōueniēs idē eē pri^9 ꝛ posteri^9 cā ꝛ cātū p̄oritate ꝛ
posterioritate ꝛ cālitate diuersimode dc̄ā. In eodem
tñ gn̄e cālitatꝭ ꝛ p̄oritatꝭ ē ipoſe. vñ efficiēs ē cā finis.
ꝛ p ꝯñs p̄^m i rōe cāe efficiētis. finis aūt ē cā efficiētis: ꝛ
p ꝯñs p̄or i rōe finis ꝛ desiderabil. ¶ Cū vō infert
scd̄o φ idē eēt cā sui ipsi^9. dicēdū φ cuꝫ dr̄ φ qcq̄d ē
cā cāe ꝛc̄. in illa ꝓpōne accipiūt tres cāe sꝫ tñ variat
cā p̄ma respectu medie. ꝛ media respcū vltie: q̄re cō
mittit fallacia accn̄tis. p̄. n. cā accipitur i gn̄e cāe ef-
ficiētis. cū dr̄ q̄ō qcq̄d ē cā cāe. sed scd̄o sumit i gn̄e
cāe final. ē cā cāti. vñ i talib^9 sic variatꝭ nō ē ꝓpō v̄a.
Si vero vna cā sit p̄ma respcū scd̄e in gn̄e cāe efficiē
tis: ꝛ illa 2ª respcū tertie i eodē gn̄e cāe tūc ē ꝓpō ve
ra. ¶ Ad illud de p̄oritate dicēdū p idē. cuꝫ n. dr̄ q̄ō
idē eēt p̄rius seipso. non valet. q̄ꝛ mutat p̄oritas sic
pri^9. cū iferꝫ tertio q̄ō eēt circulus in demr̄atione. ne
go ꝯñaꝫ. Ad ꝓbatiōem dicēdū q̄ō nō est circul^9 i de
mr̄atiōe nisi q̄ñ est vtrobiqꝫ idē genus demr̄ationis
q̄ō nō ē in ꝓposito. nā sic cā ē equoca sic ꝛ demr̄atio-
nes. oꝫ ḡ ad circulū demōstratōis q̄ō idem gen^9 p̄p
q̄d sit i vtraqꝫ demr̄atione. nā aliter non erit circul^9.
¶ Aliter p̄t dici ad argumētū φ finis nō est cā final
efficiētis sed effectus. vñ cū dicit φ agēs agit p̄p finē
nō est itelligēdū ꝓpter finē suū. sed p̄p finē sui effectus
ꝛ tūc pꝫ φ tūc nihil mali seq̄tur ex p̄dictis. ¶ Sꝫ cō-
tra pħs h̄ i littera dicit φ efficiēs ꝛ finis sūt sibi iuicē
cāe. ¶ R̄ñdeo veꝝ est i cāndo vel ſm cālitatē nō sꝫ
id q̄ō sūt. q̄ꝛ. n. efficiēs amat finē. iō efficit effectū: illō
tñ q̄ō ē finis nō ē cā ei^9 q̄ō ē efficiēs. nec ēt sufficiēs ē
sp̄ cā ipsius finis saltē respcū finis grā c^9 q̄ꝛ ille p̄sup
ponit nec ꝓducit ab efficiēte. ¶ Ad p̄^m q̄rte q̄ōnis cū
dr̄ q̄ō cāe itrisece sūt magis cāe. dicēdū q̄ō falsū ē. q̄ꝛ
illa q̄ ē p̄ma cālitas oium ē verior. talis est cālitas fi-
nis. nā oēs alie cālitates depēdēt a fine vt p̄oltēsūꝫ ē.
vñ veꝝ ē φ effect^9 ē a causis itrisecis imediatis. ꝛ pri
mis tñ nō magis simplr̄. ¶ Ad 2^m ꝯcedo q̄ō nobilissi
ma cāta habēt finalē cāꝫ. cū aūt adducit pħs tertio h^9
tex. cō. 3. dicēdū q̄ō illa auctoritas nō mltū cogit: q̄ꝛ ibi i ter-
tio ꝓcedit mō disputatiuo vt ibi declaratū fuit i scri
pto ꝛ determiatū q̄lr i imobilib^9 inueniat rō finis. ꝛ effi
ciētis. ꝛ cū ꝓbat q̄ō ois finis ē finis alic^9 actōis. dicē
dū q̄ō duplex ē actio. s. imanēs ꝛ trāsiēs. lꝫ ḡ neget ad
imobilib^9 rō finis q attigit actōe trāseūte q ꝓpe hēt
rōnē mot^9 sic̄ loq̄t philosophus. nō tñ negat finis q
attigit actōe imanēte. ¶ Ad tertiū cū iferꝫ q̄ō maxie
certa cognitio eēt p finem. dicit vno modo q̄ō veꝝ ē
vñ oēs cāe possunt per finē. demōstrari. ideo potissi
ma demōstratio ꝛ certissima est per finem. q̄ꝛ sicut
p̄ncipiū in speculatōibus ita finis i agibilib^9. ergo si
cut p̄ma sunt certissima. sic ꝛ finis. cum ergo dicitur
q̄ō maxime cognoscimus per formā ip̄m q̄ō q̄d est:
dico q̄ō falsū ē. nā q̄ō q̄d est rei ꝛ diffinitio p̄t accipi
q. 2. q. 1. ab oi cā. ¶ Alr̄ dr̄ q̄ō cognitiō rei p̄ōt accipi duplr̄
s. simplr̄ ꝛ sꝫ ꝓportionē. vt dictū fuit in scd̄o ꝛ in p̄.

dico ḡ φ aliq̄ certius cognoscunt ſm ꝓportionē co-
gnoscētis: ꝛ tñ nō sunt notiora simplr̄. sic mālia sunt
notiora nobis ſm ꝓportionē q̄ꝫ imālia: ꝛ tñ imālia
sūt notiora. simplr̄. ¶ Silr̄ i ꝓposito cognitio p finē
ē simplr̄ notior. tñ cognitio de illa re ſm ꝓportionē
suā ē notior p formā: q̄ꝛ forma ē ꝓximior cā q̄ꝫ finis.
vñ p̄ posterioꝝ. dicit φ cognitio p cām propinq̄ꝫ est t. c. 30. ꝛ 42.
ꝓpter q̄d. sed p remotā q̄ꝛ. ¶ Ex oib^9 p̄dictis patet
vnū correlariū. s. φ finis est cā cātum q̄ꝫtum ad cāre.
ꝛ vt hꝫ esse in mente: sꝫ efficiēs q̄ꝫtū ad eē reale extra.
¶ Differūt aūt in tm̄ φ agētia q̄dē ꝛ sin- tex. cō. 3.
gularia simul sunt ꝛ nō sunt: ꝛ ipsa: ꝛ quo
rum cause. ꝛc̄.

Queritur Utrū cā p̄ticularis ꝛ q. 3.
in actu simul sit ꝛ nō
sit cū effectu p̄ticulari. ꝛ vr̄ φ nō. q̄ꝛ si sic.
ḡ in principio mot^9 cessat motus ꝯñs est
euidenter falsum. ḡ ꝛ añs. ꝓbatio ꝯñtie.
habitib^9 p̄sentibus cessat motus. p̄ de gn̄atiōe. acci tex. cō. 55.
piat. ḡ aliq̄ō efficiēns p motū. certū ē φ in p̄n^o mot^9 ē
efficiēs in actu. ḡ ꝛ effectus erit in actu. sed exñte effe
ctu i actu cessat motus. ergo cessat in p̄ncipio. ¶ P̄.
mouēs nāliter p̄us est moto. ꝛ si adinuicē referant ni
hil min^9 vt dr̄ quarto hui^9. ḡ mouēs p̄ōt eē sine mo- tex. cō. 25.
to sicut pri^9 sine posteriori. ḡ cā i actu sine effcū i actu.
¶ Preterea scitū i actu est cā scie in actu. sed scitum
in actu p̄ōt esse sine scia. ergo cā i actu sine effectu in
actu. ꝓbatio minoris. q̄ꝛ referunt. 3° i mō relatiuoꝛuꝫ
vbi nō est eēntialis. ordo nec mutua depēdētia: q̄ꝛ sci
entia depēdet a scito vl̄ scibili. ꝛ nō ecōuerso. ¶ Pre
terea de^9 ē sp̄ cā i actu. si ḡ cā i actu ꝛ effect^9 i actu sil̄ sꝫ
seq̄t φ effect^9 dei sp̄ fuisset in actu. ꝛ sic mūdus ab eē-
no ē. q̄ō ē hereticū. φ aūt de^9 sit sp̄ cā in actu pꝫ. q̄ꝛ si p̄-
us fuisset cā in po^a ꝛ postea in actu: p ꝯñs mutaret.
¶ Cōtra. pħs h̄ ꝛ 2°. physicoꝝ. ¶ Juxta h̄ q̄rit 2°. tex. cō. 3. tex. c. q. 37.
vtrū cā in potētia sit sil̄ cū effectū in potētia. vr̄ φ sic
nā relatiua sil̄ sūt ꝛ nō sūt. sꝫ cā in po^a ꝛ effect^9 in potē
tia referunt scd̄o mō relatiuorū vt calefactū ꝛ calefa
ctibile i quo mō est mutua depēdentia: eēntialis sic̄ i
primo. ꝛ per hoc distinguūtur a tertio mō. ergo cau-
sa in potentia ꝛ effectus in potentia simul sunt ꝛ non
sunt. ¶ Contra. pħs hic in littera. tex. cō. 3. ꝛ 2°. phy. t. c. 37.

Respōdeo Circa istas duas q̄ōnes: p̄
q̄ꝫdā opionē ꝑtractabo. se-
cūdo alr̄ r̄ñdebo. ¶ Quātū ad p̄^m ē vna opio q̄ vr̄ꝫ
egidij sup scd̄o physicoꝝ. φ cā efficiēs p motū hꝫ du
plicē effcm̄. vnū imediatū. s. ip̄ꝫ fieri. aliū mediatū. s.
factū eē. ¶ Ex h̄ dic̄ ad q̄ōnem duo. p̄mū dictū ē φ
ista ꝓpō est v̄a de cā i actu ꝛ de effectu imediato. s. ip
so fieri. hoc ꝓbat. q̄ꝛ quando. cā est in actu tūc mouet
ꝛ quando mouet ipsum fieri tūc est imobili. ꝛ ideo si
mul sunt cā mouēs ꝛ ipsum fieri siue moueri. ¶ Se
cūdū dictū est φ ista ꝓpositio nō est vera de cā i actu
ꝛ effectu mediato. q̄ō ꝓbatur sic. q̄ꝛ si sic oia euenirēt
de necessitate. supposito illo φ oia haberent cās per
se. ꝯñs est falsuꝫ. vt pꝫ sexto hui^9. ꝯsequētia ꝓbatur sic. tex. cō. 7.
Sit aliq̄d. faciēdū tertia die ꝛ vocet. a. si. a. fiet ab ali-
q̄ p se. cā sit illa cā. b. si. b. hēat aliā cām sit. c. ꝛ sic redu
cēdo ad aliq̄d. quod nūc est. sit. d. q̄ō ē causa ipsius. c.
tūc sic. si. d. est. cā in actu ꝛ est necīa. ꝛ ipsuꝫ. c. ē necessa
rio i actu ex hipothesi. ꝛ si. c. ḡ. b. ꝛ si. b. ḡ. a. ḡ oia ne-
cessario euenirēt. Sic enim arguit pħs sexto hui^9 ca-
pitulo tertio. vñ iste due ꝓpositiones nō sunt simul
vere. s. φ cuiuslꝫ fiendi sit dare aliq̄ꝫ per se cām: ꝛ q̄ō
posita cā in actu necessariū sit ponere effectū in actu.
nā ex his duab^9 ꝓpositōibus seq̄t ꝯclusio ipoſis mō

ca in potentia no opz simul ee cu effectu

pdicto.s.q oia erunt de necitate.nō ppter primā ppositionē q2 ɔcessa illa tanq̄3 vera adhuc ɔclo seq̄ref ppter secundā.ğ scda ē ipoſſis. ¶ De scda qōne dr ab istis q cā in potētia nō opz q sit sil cū effectu.rō ē q2 cā in potētia est prior effectu q2 pōt eē sine eo. Sz ɔ istā opinionē arguit reducēdo rōnē primā3 ɔ eos de fieri qd ponit effectū imediatū.nā posita pma ppositione quā cōcedūt z hāc quā ipsi dicūt q posita cā in actu necessario sit ip3 fieri i actu:arguo vt pri⁹. q2.d.exñte i actu nec̄e ē.c.fieri:z ex.c.b.z.ex.b.a.fieri. ğ oia futura fierent de necessitate. ¶ Ħ ɔ ipm dictu3 in se vt opponit non vr ve℞.s.q cā pticularis z effectus imediatus sint sil.q2 ponamus q sint multe cāe agentes nō p motū:si cā existēte in actu necesse ē imediatū effectū eē in actu.ğ oia pducibilia a talib⁹ causis de necessitate euenirēt.qd falsum est:q2 pñt illa cōtingēter cāre sicut cāe agētes p motu3.z magis ēt vt p3 de mobilitate p volūtatē. Ad formā rōnis dicendū q ibi ē fallacia ſm qd z simplr.ɔcedo.n. q qñ cā i actu cāt necīo seqr q effect⁹ ē i actu. Si āt iferam⁹. ğ necessario est effect⁹:nō valet.q2 cā est in actu cōtingēter:vñ ɔñtia nō valet effect⁹ necīo necessitate ɔñe est in actu.si cā sit in actu.ğ effect⁹ necīo est.nisi poneret q eēt cā necessario in actu.nunq̄3.n.ex necītate cōditionalis seqtur necessitas ɔñtis:nisi añs sit necessariū.sz nō est ita in pposito si sit cā in actu ɔtingenter. ¶ Cōtra illd ad qd dicūt q̄3tū ad scdam qōnē de cā i potētia z effectu in potētia.vr.n.q sil' sint z nō sint. q2 referunt scdo mō relatiuorum q̄ mutuo depēdēt.

Quātū Ad ſm dico tria.primu3 est q illa dr̄ia iter cās in actu z in potentia respectu effectu3 pportionabilr acceptoℽ nō est accipiēda q̄3tum ad ipsas relones cāe ad effectum.q2 sic simul est cā in potentia z effectus in potētia sicut cā in actu.z effectus in actu.nam oia hec referuntur vno gñe relatiuoℽ.s.scdo modo. Sed veritas huius dicti accipiēda est in fundamētis relationū vt sit sensus z relatio cāe in actu z effectus in actu nō pñt fundari nisi in ente i actu.z iō sicut relones simul sunt z nō sunt:ita z fundamenta coℽ.sed relationes cāe in potētia z effectus in potētia nō reqrunt fundamēta in actu.z iō non oz fundamēta coℽ sil' eē l3 relatiōes simul sint:nā si relo cāe in potētia fundaret in ente i actu sicut iste edificator est nō oz relationē effectus in potētia sibi cōrñdentē fundari in aliquo ente i actu: nō.n.op3 simul existeř edificatorē z edificabile.q2 edificabile pōt fundari in ente in potētia. ¶ Scdm dcm̄ est q illa dr̄ia nō ē itelligēda de fundamētis relationū inq̄3tū fundamēta sunt.q2 sicut vtreq3 relones sil' sunt ita z fundamēta simul sunt.i.in actu sunt inquātū fundamēta.ħ est actu sunt sub illis relonib⁹. Sed ē intelligēda de fundamētis cōparatis ad exñtiā.q2 i cā z effectu in actu si vnū fundamētū existit in actu z aliud nō sic de cā z effectu in potētia. ¶ Tertiū dcm̄ ē.q illa dr̄ia nō est itelligēda de fundamētis absolute acceptis:s3 sub relonib⁹.nō.n.seqr q si vnū fundamētū existat.s.cāe in actu:q fundamētū effect⁹ i actu existat:q2 funda^m absolute existē pt in actu sine relone.s3 si fundamētū cāe in actu ē sub relone in actu:fūdamētū relonis effect⁹ existit sub relone in actu. Est ğ in summa dr̄ia sic accipiēda hic idē.nō qdē iter relationes.q2 sic vtriq3 necīo sil' sunt.nec iter fundamēta relonū inq̄3tū fundamēta.q2 ēt illa vtriq3 necario sil' sūt.cū sine illis vt sic ñ sint relones.nec iter ea q̄ sūt fundamēta ſm se cōsiderata.q2 sic neutrobiq3 necīo sunt sil' i actu.nec necīo sil' i potētia. Sz itelligit dr̄ia de fundamentis actu existētib⁹ sub relonib⁹.cōpata ad exñtiā qd ñ absolute sint ad exñtiā sub relonib⁹. vt sit sensus.q si est cā i actu:illa relatio ē in actu.ğ necesse ē aliqd existere in quo fundat relatio cāe in actu z effectus in actu.s3 si est cā in potētia.sic̄ edificator: nō oz aliqd ens i actu eē in quo fundet illa relo i potētia.s3 sufficit hēre aliqd fundamētū ens in potētia.

Ad argumēta Ad primū dicendū q ɔñtia ñ tenet. Ad pbationē dico.q eo mō quo agēs p motū ē in actu effectus ē in actu.s.modo preexposito. Sed dū mot⁹ est ipm agens nō est cā in actu ipsius facti eē vsq3 ad vltimū inſtās accipiēdo tñ effectū respectu cuius est mouēs actu ille effect⁹ ē in actu.s.ip3 fieri.q2 dū mouet nō ē cā in actu nisi ipsi⁹ fieri.s3 in vltimo istanti ē cā in actu facti eē.z tūc cā z effectus sunt sil' in actu. vñ si cā est in actu in fieri:sil' erit effect⁹ in fieri.si ē actu in facto eē:erit simul effect⁹ in facto esse.qñ ğ dicit q habitib⁹.p.c.motus.dicēdū q pñte habitu siue effectu in facto eē cessat mot⁹.ñ aliter zc̄.sic aūt est tm̄ pñs i fine mot⁹. ¶ Ad 2^m de q̄rto hui⁹.dicēdū q mo- tex.cō.25.
uēs ē sil' natura cū effectu.accipiēdo ista vt sunt sub relatiōib⁹ mō pdicto.tamē res subiecta mouēti est pōr re in q̄ fūdat relatio effect⁹.phs āt loquit de fūdamētis.nō ō relatiōib⁹.vñ ibidē dr̄.q sēsibilia possūt eē nō exñtib⁹ sensib⁹.q2 sensibilia z sensus.dnr relatiue tertio mō. dictū ē āt q dr̄ia illa itelligēda ē:nō de fūdamētis absolute s3 vt sūt sub relatiōib⁹. ¶ Ad tertiū dicendū.q scitū in actu.z scia in actu sil' sunt.z nō sunt.cū dr̄.q referunt tertio mō.dico q falsum ē.nisi accipiēdo sciam in actu.z scibile nō scitū.vñ sciēdū q scibile ſm se z eēntialr refert ad sciam in potētia. z scia in potētia z scibile sil' sunt z nō sunt nec accidit sibi qd sciat in po^a.accidit tñ lapidi.sicut accidit ioāni qd sit pr̄.nō tñ accidit pr̄i qd sit pr̄.vñ sicut scia in po^a eēntialr depēdet a scibili:ita ecōuerso.z scia i actu depēdet a scito in actu.z ecōuerso.qñ ergo dr̄ qd accidit scibili qd sciat:ē itelligēdū de re subiecta.s.lapide vel ligno.pbatio h⁹.q2 scibile nō est scibile nisi q2 eius pt eē scia.nā si eēt scibile z eius nō eēt scia in potētia:eēt scibile z non scibile.ğ in rōne scibilis vt scibile ē:icludit scia in potētia sicut suū p se correlatiuū:De ħ ampli⁹ in caplo de ad aliqd. ¶ Ad q̄rtū ō deo.negat añs.q2 de⁹ semp fuit.nō tamē semp fuit cā in actu.quādo dr̄ qd eēt mutat⁹.dico qd nō v3.q2 agēs volūtariū cuiusmodi ē de⁹:volūtate antiq̄ non mutata pt cāre qñ sibi placet:sine mutatiōe sui. Exēplū.sic̄ si ego vellē mō sedē cras:sine mutatōe volūtatis mee posse sedere cras. Silr de deo.q2 qcqd fac̄ vl' factur⁹ ē:z sciuit z voluit se factuℽ volūtate antiq̄ z ab eterno.z iō facit qcqd facit sine mutatiōe sui.fcā solū mutatiōe ex pte effect⁹.ħ āt determinare quō se hēat magis ptinet ad negociū theologicū.sed ħ p nūc sufficiat.q2 effectus nouus pt esse cā nō mutata. ¶ Ad argumentū pro secunda qōne p3 quid dicendū sit ex his que dicta sunt in corpore questionis.

¶ Ħorū quidē vtiq3 altera cā essendi necessaria: horum aūt nulla: sed ppter hec tex.cō.6.
alia sunt ex necessitate.zc̄.

Queritur Utrū necīa hēant q.4.
cām sui esse. ¶ Ur qd nō p Aui.ħ metha.caplo sexto.cui⁹ rō ē ista.oē habēs cām amota vel circūscripta cā pt nō eē.ğ seqr qd null⁹ effect⁹ sit necessari⁹.q2 posse nō eē repugnat necessario. ¶ Ħ.cā efficiens est pn^m vñ mot⁹.sed in imobilibus nō est motus.ergo imobilia q̄ sunt necessaria nō hñt

causam

tex.cõ.3. cãm efficientẽ.ꝛ ꝑ ꝯñs nec aliquã aliã cãz. Cõfirmaꝶ
tex.cõ.4. q: tertio h° dr̃.ꝙ in imobilib° nõ est efficiens neqꝫ finis. ℂ Contra.scdo huius dr̃.ꝙ necessarioꝝ ꝛ sempiternoꝝ sunt cãe. Idem dicitꝶ hic in littera.

Respõdeo

In ista qõne primo q̃sdam distictiões ꝑmittã ꝛ declarabo.2° quoddã dubiũ tãgã ꝛ remouebo.tertio dicã ad qõnem.ℂ Quantũ ad ꝑmum sit ista prima distinctio.ꝙ nec̃ia sunt in duplici gñe.q̃dã.i sunt ꝯpleta. q̃dã incõpleta. Exẽplũ primi.ꝓpõ necessaria.siue sit pricipiũ.siue ꝯclo.exẽplũ scdi.de° ꝛ itelligẽtie ꝫm viã phorũ q posuerunt ea nec̃ia eẽ.ℂ Scda distictio sit ista.ꝙ nec̃itas ẽ duplex.q̃dã ẽ necessitas simplr̃ q̃dã ꝫm qd.prima dr̃ nec̃tas ꝯñtis.puta qñ tam añs q̃ꝫ ꝯñs sunt in se nec̃ia.exẽplũ.si hõ est aial nec̃io ẽ sensibilis.scda vocaꝶ necessitas ꝯñe.puta qñ ꝯñs nõ ẽ necessariũ nisi posito añte.sic tñ ꝙ tã añs q̃ꝫ ꝯñs sunt i se ꝯtingẽtia.exẽplũ.si hõ currit:hõ moueꝶ.ℂ Tertia distictio sit ista.ꝙ ad h ꝙ effect° sit necessarius:oꝫ cãz eẽ nec̃iam in essendo ꝛ in cãndo.q: altero istoꝝ deficiente:põt effectus nõ eẽ. Exẽplũ sit.a.cã.b.si.a.non est nec̃ium in cãndo:nec.b.eius effectus erit necessari°. nõ cãnte.a.nõ erit.b.silr̃ si.a.nõ est nec̃iũ i eẽndo: nec ipm.b.q: non existe.a.nõ erit.b.vtrũqꝫ istoꝝ ẽ icõplexis.ꝑn°.n.i se sunt nec̃ia.ꝛ nec̃io cãnt conclusiões:q: rõ cause nec̃io causantis ẽ ꝙ ꝺstructo effectu illa destruatur.sic ẽ de ꝑncipijs respectu ꝯclonis.q: ad falsitatẽ cõclusionis arguiꝶ falsitas ꝑmissarũ.

Quãtũ

Ad 2m est vnũ dubiũ.Utrũ in reb° sit aliqs effect° nec̃ius.ℂ Rñdeo ꝛ dico ꝙ sic.ꝫm viã phoꝝ.nã ꝫm eos agente scda cã: ꝑma cã nec̃io agit.posuerũt.n.ordinẽ ꝛ ꝯnexionẽ cãꝝ eẽ nec̃iam. Tũc sic.in causis eẽntialr̃ ordiatis vna necessario cãnte:alia nec̃io cãt.sed cãe reꝝ sunt eẽntialr̃ ordinate.ꝛ aliq̃ cã in reb° nec̃io cãt.ḡ ꝛ oẽs alie.ꝛ per ꝯñs prima cã.maior pꝫ.q: hec ẽ vna dr̃ia iter cãs eẽntialr̃ ordinatas.ꝛ accñtalr̃ ordinatas.vt dictũ fuit 2°. h°.ꝙ cãe essentialr̃ ordinate sil̃ cõcurrũt ad cãndũ.ꝛ nõ sic accñtalr̃ ordinate.minor pꝫ q̃ꝫtũ ad pmã partẽ ex hypothesi physicoꝝ.2m veꝝ ẽ.q: multe sunt cãe eẽntialr̃ ordiate.2a ps minoris ꝓbaꝶ ex dr̃ia iter cãs nãles.ꝛ a ꝓposito.q: cã nãlis nec̃io causat.sed causa a ꝓposito:ꝯtigenter.ℂ Sꝫ tenẽdo viã theologoꝝ dꝫ i icõplexis de qb° nũc ẽ sermo nõ est effectus simpliciter necessarius.ꝓbatio h°.q: in cãis eẽntialr̃ ordiatis ꝑma cã cãnte cõtingẽter:oẽs alie cãnt ꝯtigenter. sed ꝑma cã q̃ est de° causat ꝯtingẽter.q: ois actio dei ad ex est cõtingẽs.ḡ oẽs alie causant cõtingenter.maior pꝫ.sed minor ꝓbaꝶ.nã effectus necessari° reqrit cãm necessariã.ꝛ q̃ꝫtũ ad cãlitatẽ ꝛ quãtũ ad eẽ.vt dcm̃ ẽ. sic ꝙ ꝺstructio effectu cã destruiꝶ.si ergo ꝑma cã cãret aliquẽ effectũ necessariũ.ad destructionẽ effectus nec̃io arguiꝶ destructio cãe prime.ꝛ ita eius entitas nõ eẽt oino indepẽdẽs ꝛ absoluta.qd̃ est absurduꝫ. ℂ Pro ista ꝯclone sunt multe alie rões.ꝛ ẽt ꝓ opinione phoꝝ.q̃ cã breuitatis ꝓ nũc dimittanꝶ.sunt.n. ꝓlixioris ꝛ altioris negocij:nec rõ posita a phis cogit.nã scda pars minoris est falsa.cũ dr̃ ꝙ aliq̃ cã cãt nec̃io.cuꝫ ꝓbaꝶ ex dr̃ia cãe nãlis ad cãm a ꝓposito. ℂ Dicẽdũ ꝙ necessitas ẽ duplex.s.nec̃itas simplr̃.ꝛ necessitas ꝫm qd.cã ḡ nãlis nec̃io cãt necessitate ꝫm qd ꝛ sub ꝯditionẽ.puta si cã sit.ꝓ eo ꝙ cã ꝓria nãlis:ex nãli colligãtia ad effectũ nec̃io dum est causat illũ. sꝫ illa causatio ẽ ꝯtingẽs simplr̃:sic ꝛ illa cã ꝯtingenter est.ignis ḡ dũ ẽ nec̃io callefacit.tñ q: ignis ꝯtigẽter ẽ ideo simplr̃ cõtingẽter cãt. sed nec sic ẽ necessitas in ꝑma cã.q: tũc eẽt simplr̃ necessitas.cũ illa conditio sit simplr̃ nec̃ia.s.ꝙ de° sit: ꝙ.n.nessarium est ex suppositiõe nec̃ia.ẽ simplr̃ nec̃iũ.hoc.n.est nec̃itas ꝯñtis. illd̃ aũt suppositũ i alijs causis nãlib° nõ est simplr̃ necessariũ.ꝓ illã ergo necessitatẽ conditionatã ꝛ ꝫm qd differt cã nãlis a cã a ꝓposito.q: agens a ꝓposito supposito ꝙ sit:non seqtur ꝙ nec̃io agat. sed põt nõ agere.ex eo ꝙ agit ex libertate voluntatis.

Quãtũ

Ad 3m dico ꝙ nec̃ia cõplexa puta ꝯclones hñt cãꝫ sui eẽ.vt dcꝫ ẽ.ꝫm ẽt phos multa nec̃ia icõplexa.puta corpora celestia ꝛ itelligẽtie.ꝛ alia a ꝑma forsan ꝫm eoꝝ mẽtẽ habẽt cãm sui eẽ.sꝫ ꝫm viã veroꝝ theologorum aliter sic dicendum. vt patet ex predictis aliqualiter.

Ad ratiões

i oppositũ.ℂ Ad ꝑmã dicẽdũ ꝙ duplex est nec̃iũ.s. nec̃iũ effectie ꝛ nec̃iũ formalr̃ ꝛ ꝑ se nec̃iũ. Effectiue dr̃ qd̃ ꝑ se excludit oẽm aliã ꝑorẽ cãꝫ efficiẽtẽ a q̃ producaꝶ.ꝛ sic sol° de° ẽ necessari° effectiue.seu in gñe cãe efficiẽtis.sꝫ necessariũ ꝑ se ꝛ formalr̃ nõ excludit: qn ab alia possit eẽ effectie seu ꝑncipiatie.sic dicim° de ꝑsõis ꝓductis i diuis.nã v̾bũ diuinũ lꝫ sit q̃ddã necessariũ formalr̃.nõ tñ excludit quin sit ab alio puta a p̃re ꝑncipiatiue.ℂ Ad aũc.ḡ dicẽdũ ẽ ꝙ loqtur d̾ nec̃io effectie.cũ ḡ arguiꝶ ꝙ amota vl̃ circũscripta cã: cãtũ nõ eẽt nec̃iũ ex se.veꝝ ẽ i gñe cãe efficiẽtis tñ q̃ effect° necessari° reqrit cãꝫ nec̃iã.ñ tñ i cãndo.sꝫ ẽt i eẽndo. lõ posito tali effectu nũq̃ꝫ posset ei° eẽ realiter circũscribi.talis ḡ effect° eẽt necessari° de se formalr̃ sꝫ depẽderet ab alio efficiẽter vel effectie.ℂ Ad.2m dico. ꝙ nõ ẽ simplr̃ de rõne efficiẽtis ꝙ sit ꝑnm vñ mot°:q: accidit efficienti ꝫ ꝙ hõ.ꝙ agat ꝑ motũ. q: efficiẽs põt agere sine motu.tñ q: i nãlib° cõiter est verum ꝙ efficiẽs agit ꝑ motũ.iõ dr̃ ꝙ illa descriptio efficiẽtis q̃ dr̃ ꝑnm vñ mot° ẽ a posteriori ꝛ a notiori q̃ ad nos i imobilib°.ḡ ẽ ꝑnm efficiẽs nõ tñ vñ mot°.ꝛ ꝑ h idẽ põt rñderi ad ꝯfirmationẽ q̃ adduciꝶ.ℂ Ad argumẽtũ in oppositũ qd̃ videꝶ facere ꝯtra opionẽ theologoꝝ.dr̃ vno°.ꝙ phs 2° hui° loqtur de nec̃ijs ꝯplexis.de qb° cõcessuꝫ ẽ ꝙ pñt habere cãm sui eẽ. sꝫ ista rñsio nõ ẽ tenẽda.q: ꝯ̃riũ fuit ibi dcm̃.ℂ Dico ḡ alr̃. ꝙ loqꝶ via phoꝝ q̃ nõ ẽ mõ recipiẽda i ꝓposito cũ repugnat v̾itati theologie.ℂ Aduertẽdũ tñ ꝙ lꝫ i incõplexis nõ sit aliqs effect° simplr̃ necessari°.nec ꝑ ꝯñs necessaria cã simplr̃:tñ sic ẽ effect° necessari° ꝫ qd ita sꝫ cãe nec̃ie ꝫm quid.vt dictum fuit.ꝛ h mõ dici posset ꝙ incomplexis necessaria hñt cãm sui.eẽ eo mõ tex.cõ.12.
quo sunt nec̃ia.s.nõ simplr̃.sꝫ ꝫm quid.

ℂ Numero quidem quoꝝ materia vna. q.5.

Queritur

Utrꝫ mã q̃ est altera ps cõpositi sit cã indiuiduationis.ℂ Et arguiꝶ ꝙ sic.nã qnto tex.cõ.12.
methaphyce.dr̃ illa sũt vnũ nũo q̃ꝝ mã ẽ vna.ℂ Sꝫ ꝯ illã opionẽ arguiꝶ:q: si mã est cã indiuiduatõis:vbi eadẽ ẽ mã ibidem est indiuiduũ:sꝫ eadem est mã i gñato ꝛ corrupto. ḡ gñatuꝫ ꝛ corruptũ erũt idẽ idiuiduũ.qd̃ ẽ falsũ.ℂ Cõfirmaꝶ. si ꝑ ex aq̃ gñeꝶ ignis.ꝛ 2° ex igne gñeꝶ aq̃ pꝫ ꝙ aq̃ ꝑ gñata.ꝛ 2° corrupta hñt eadẽ mãm ꝛ sũt eiusdẽ spẽi. ḡ aq̃ prius corrupta ꝛ scdo gñata erũt vna nũo. qd̃ ẽ fl̃m.q: tũc ꝑ nãꝫ corrupta possent redire eadẽ nũo ꝙ
ẽ ꝯ Ari.vbiqꝫ.ℂ P̃.qd̃ ẽ cã ididuatõis ẽ cã distictio tex.cõ.49.
nis.sꝫ mã nõ ẽ cã distictionis.q: act° ẽ q distiguit.ex tex.cõ.3.
7 h° mã ãt nõ ẽ act°.ḡ ꝛc̃.ℂ P̃.mã ẽ de eẽntia spẽi vt t.cõ.6.ꝛ.14.
ꝓbaꝶ septio ꝛ octauo hui°.sꝫ ꝙ ẽ cã spẽi nõ ẽ cã idiuiduatõis.q: tũc spẽs eẽnt idiuidua.ḡ nõ est cã indiuiduatõis.ℂ Cõfirmaꝶ.q: ꝯtractiuũ est ex nãꝫ illi° qd̃ ꝯhiꝶ:sed mã ẽ de rõne spẽi.ḡ spẽs seu nã specifica nõ

pôt p mãm ƺbi ad hãc idiuiduationẽ seu hecheita-
tẽ.nec auctas hic posita cogit. nã equiuocat̃ de mã.
℄ Ad cᵒ euidẽtiã ẽ sciẽdũ.ꝙ mã ꝛ forma opponunt̃
relatiue ex 2ᵒ physico.ꝑquot ãt modis dr̃ vnũ corre-
tex.cõ.26. latiuoꝝ:tot modis dr̃ ꝛ reliquũ.ex ꝓ thopicoꝝ.Forã
ãt q̃ztũ spectat ad ꝓpositũ dupl'r accipit.s.vel p for-
ma ptis.vel p forma totiᵘ.q̃ ẽ ipsa q̃ditas. Silr mã
corñdẽter dr̃ dupl'r.qꝛ q̃dã ẽ mã q̃ opponit̃ forme
ptis.ꝛ h̃ ẽ mã q̃ est principiũ ẽẽntiale rei ꝯstituẽs rez
cũ forma ꝛ vnũ ens p se.q̃dã ẽ mã q̃ opponit̃ forme
totiᵘ ꝛ ipi q̃ditati.ꝛ p ꝯñs ẽ ex rõnẽ q̃ditat̃ formal'r:
ꝛ h̃ ẽ mã q̃ ẽ dr̃ia seu ꝓprietas idiuidualis q̃ ẽ cã ꝓ-
pria hecheitatis ꝛ idiuiduatiõis.q̃ dici pôt hechei-
tas.℄ Cũ g̃ dicit phs.ꝙ illa sũt idẽ numero q̃ꝝ mã
ẽ vna.loq̄t̃ de mã nõ ꝓ mõ dc̃a.sʒ scd̃o ̊ q̃ ꝓprie ꝛ cõ-
grue vocat̃ mã q̃teñᵘ ꝯstituit re i ẽẽ vltio subijcibi-
li ꝛ mãli.nõ aũt ĩneẽ forali.qꝛ vt dc̃m ẽ nõ ptinet for-
mal'r ad formalẽ q̃ditatẽ rei ꝛ. ista expositio ꝯsonat
littere phi.Subdit eni ꝙ illa sunt vnũ specie quoꝝ
ratio est vna.ratio quidẽ sumitur pro quiditate que
dicitur forma totiꝰ respectu esse indiuidualis.

℄ Ampliᵒ autẽ alia secũduʒ numerũ sũt
tex.cõ.12. vnuʒ.alia secũdũ speciẽ:alia secũdum ge
nus:alia secũdum analogiam.

q.6. **Ueritur** Utꝝ scd̃a diuisio vni-
us q̃ dr̃ logica q̃ tã-
git i littera sit ꝯueniẽs.℄ Uidet̃ ꝙ nõ.
qꝛ vl' est eadẽ cũ ꝑma.vl' nõ eadeʒ.quia
eẽt isufficiens.cũ pria hẽat q̃nq̃ mẽbra
ꝛ illa q̃ttuoꝛ tm̃.nec ẽ alia.qꝛ duo mẽorabiliᵘ diuisionis
coicidũt cũ duobᵘ alteriᵘ diuisionis.s.vnũ gñe.vnũ
spẽ.℄ P̃.illa diuisio vniᵘ vl' ẽ diuisio vniᵘ vniuoci vl' eq-
uoci.ñ ẽ diuisio vniuoci:qꝛ tũc multũ q̃d sibi opponit̃
nõ diceret̃ tot modis q̃t ipʒ vnũ.cuiᵘ oppositũ pʒ ꝛ
inuit̃ i lr̃a.ꝯñs ꝓbat̃.qꝛ qñ aliq̃d vniuocũ dr̃ multis
modis:nõ oʒ suũ oppositũ tot modis ꝛ eq̃libᵘ dici
pʒ de rõnali ꝛ irrõali q̃ ñ diuidunt̃ i eq̃lia:qꝛ de pluri-
bus dr̃ irrõnale q̃ʒ rõnale.nec ẽ diuisio equoci. tum
qꝛ ois ꝓpõ in q̃ poneret̃ vnũ vel multa eẽt distiguen-
da.tũ qꝛ ad vnũ mẽbrũ nõ posset seq̄ aliud.cᵒ oppo-
sitũ dr̃ in lr̃a.s.ꝙ vnũ mẽbrũ diuisiõis ꝯuenit oibus
mẽbris.nã in eodẽ caplo dr̃ ꝙ vnũ eẽ ẽ pricipiũ nũi
eẽ.g̃ vnũ eẽ:est principiũ nũeri.ex quo pʒ.ꝙ vnũ nũe-
ro q̃d ẽ vnũ mẽbrũ illius diuisiõis:est cõe oibᵘ mem
bris.℄ P̃.ꝯ partes diuisiõis arguit̃.nã dr̃ vnũ nũe
ro eẽ cuius mã ẽ vna nũero.q̃d si sic nullũ imateria-
le eẽt vnũ nũero.ꝯñs est falsũ.qꝛ sic vnitas ꝑor isert
vnitatẽ posterioẽ.vt dr̃ in lr̃a.ita p oppositũ d̃ mul
titudine.qꝛ multitudo posterior isert prioẽ.sed in im
mãlibᵘ est multitudo specifica.g̃ ꝛ multitudo nũera
lis.ꝛ p ꝯñs vnũ nũero.℄ P̃.seq̄ret̃ ꝙ ꝯrãria eẽnt vnuʒ
tex.cõ.12. numero:qꝛ eoꝝ materia est vna nũero ex ꝑio de gñã
tione.℄ Contra phs hic in littera.

tex.cõ.51. **Respõdeo** In ista q̃stione duo dico.
℄ Primũ dc̃m ẽ.ꝙ illa se-
cũda diuisio ẽ ꝺm intẽtiones logicas ꝛ fundamẽta
itẽtionalia.ꝑma ãt diuisio ẽ ꝺm fundamẽta realia.ꝛ
iõ modi scd̃e diuisiõis fundant̃ sup modis ꝑme: eo
mõ quo intẽtiones fundant̃ in rebᵘ.ꝛ iõ prima diui-
sio dr̃ realis.ꝛ scd̃a logica.℄ 2ᵐ dc̃m ptinʒ ad suffici
entiã scd̃e diuisionis declarandã.q̃ sic hẽri pôt.qꝛ in
tellectᵘ intelligẽs aliq̃d sub rõne vniᵘ:aut itelligit il
lud sub rõne incõicabilis.aut sub rõne cõicabilis ꝛ
ꝑdicabilis de pluribᵘ.si ꝓ mõ.sic ẽ ꝑmus modus.s.
vnũ nũero.si 2ᵒ.aut est cõicabilis pluribᵘ differẽtibᵘ
nũero.ꝛ tũc ẽ vnitas spẽi aut pluribᵘ differẽtibᵘ spẽ.
ꝛ tũc ẽ vnitas generis:vltra aũt illã vnitatẽ vel sil'r.
q̃d dico ꝓꝑ cõitatẽ entis.q̃d nõ ẽ ꝓprie spẽs neq̃ ge
nus.nõ ẽ inuenire aliquẽ cõceptũ vnũ ꝑdicabilẽ de
pluribᵘ ꝑdicatiõe q̃ditatiua tñ cõparãdo vnũ conce
ptũ cõissimũ alijs cõissimis si sil'r se hẽant respectu
suoꝝ iferioꝝ i ꝑdicãdo in q̃d de eis iuenit̃ vnitas ꝓ
portiõis siue analogie.ꝛ sic diuisio ẽ sufficiẽs.℄ Sʒ
ꝯ primũ dictũ istat̃ sic.qꝛ si scd̃a diuisio dat̃ ꝺm intẽ
tiones seu fundamẽta intẽtionalia.tot eẽnt vnitates
quot fundamẽta.ꝛ ecõuerso.sʒ h̃ est falsum.qꝛ plura
sunt fundamenta intentionalia q̃ʒ alia q̃ttuoꝛ.s.genᵘ
dr̃ia ꝓpriũ ꝛ accidẽs.℄ P̃.si sic.g̃ ille vnitates erũt
nihil.q̃d vr̃ falsum ꝓbatio ꝯñe.qꝛ oẽ minus ens ente
itentiõis est oino nõ ens.sed passio fundata i ente rõ
nis ẽ minᵘ ens ipso ente rõnis.qꝛ ois passio ẽ mino
ris entitatis q̃ʒ sit subm̃. g̃ ille vnitates fundate sup
fundamẽta itẽtionalia erũt nõ ens ꝛ nihil. ℄ Cõtra
scd̃m dc̃m arguit̃ ꝙ repugnat ꝓ dicto.nã duo mem
bra nõ sunt accepta ꝺm fundamẽta itẽtionalia.vnuʒ
ẽ q̃ztũ ad primũ modũ ꝺm ꝙ dr̃ ꝙ vnũ nũero ẽ cuiᵘ
ma ẽ vna.sʒ mã nõ ẽ i ꝯsideratiõe itell's sʒ ẽ ens reale
ꝺm mẽbrũ ẽ quãtũ ad q̃rtũ modũ: qꝛ aliq̃ ẽ ꝓportio
nõ exñte itell'u.nã tũc sil'r se hẽrent octo ad q̃ttuoꝛ sic
sex ad tria.g̃ vnitas ꝓportionis nõ cãtur ab intell'u.
℄ Sʒ ille istãtie nõ cogũt.℄ Ad primũ dicẽdũ vno
mõ ꝙ illa diuisio vniᵘ dat̃ ꝺm ꝙ vnitasᶦ itẽtionalis
fundat̃ i q̃cũq̃ ꝯsiderato vt q̃d.sʒ ꝑdicata i q̃d nõ sũt
nisi q̃ttuoꝛ enũerata.illa ãt alia de q̄bᵘ istat̃ ꝑdicant̃
i q̃le.℄ Al'r dr̃ q̃d illa diuisio assignat̃ ꝺʒ q̃d vnitas cu
iusʒ itell'r i se.nõ vt ꝯpat̃ ad alia.ꝛ ꝺʒ diuersos gradᵘ
vnitat̃.p ꝑmũ excludit̃ ꝓpriũ ꝛ accñs.qꝛ si in se ꝯside-
rent̃:reducunt̃ ad vnũ spẽ vl' gñe.qꝛ oẽ ꝓpriũ vt sic ẽ
idẽ gñe vel spẽ.Sil'r ẽ de accidente. Per 2ᵐ excludit̃
vnitas diffõis ꝛ dr̃ie.q̃ vt vr̃ ꝺʒ diuersos g̃dᵘ ꝯpant̃
ad illa de q̄bᵘ dñr.Pria tñ rñsio melioꝛ vr̃.℄ Ad se-
cũdaʒ istãtiã dc̃m ꝙ sic ẽ dare gradᵘ in entibᵘ realibᵘ
ita i entibᵘ rõis.ꝛ iõ maioꝛ ẽ falsa.nõ.n. oʒ ꝙ q̃c q̃d ẽ
minᵘ ens ente rõis sit nõ ens.nã lʒ illa res rõis q̃ su-
bijcit̃ alteri rei rõis sit magis res aliq̃ mõ.nõ tñ seq̄t̃
q̃d res fũdata sit nihil.℄ Ad aliõ ꝯ 2ᵐ dc̃m exponit̃
mẽbrũ ꝑᵐ de q̃ istat̃ sic.q̃d dr̃ vnũ nũo non ꝑdicat̃ de
plibᵘ.ꝛ h̃ ẽ vnitas singularis ꝛ sic fundamẽtũ eius ẽ
singl'are q̃d ẽ fundamẽtũ itẽtionale.ꝓbõ hᵒ. qꝛ vl'e ꝛ
singl'are referunt̃ adiuicẽ.sʒ vl'e ẽ itẽtionale.g̃ ꝛ singu
lare qꝛ sũt sil' nã.res ãt pri̇e itẽtiõis ꝛ scd̃e nõ sũt sil'.
℄ Cõfirmat̃ ista expõ p illõ q̃d hr̃ tertio hᵒ.q̃d ẽ ter-
tia .lʒ vnũ nũo dicat̃ aut singulare:nihil differt dicẽ.
℄ Ad aliud de ꝓportione dicẽdũ. ꝙ dupl'r accipit̃
ꝓportio.vno mõ ꝺʒ fũdamẽta realia.sic i nũis. Alio
mõ ꝺʒ fũdᵃ itẽtiõalia.sic ꝑdicati ꝛ subi.prima pôt eẽ
sine intellectu.ꝛ de illa arguit rõ.scd̃a non pôt eẽ sine
intellectu.cũ ꝑdicari ꝛ subijci ptineant ad actũ intelle
ctus.ꝛ de illa loq̄t̃ hic phs.qꝛ ꝑdicata hñt hãc ꝓpor tex.cõ.12.
tionẽ in ꝑdicando in quid de contentis sub se.

Ad primũ ꝑcipale dr̃ ꝙ scd̃a diuisio est
alia a pria.nec coincidũt. qꝛ
nec scd̃a diuisio nec ꝑᵃ diuidit vnũ ꝺm rõnẽ vniᵘ.s.ꝺʒ rõ
nẽ idiuisiõis.sʒ ꝺm fundamẽta sup q̃ pñt vnitas fũda
ri.ꝛ tũc hec diuisio dr̃t a ꝑma ꝺm fũdamẽtaᵃ diuersa.qꝛ
pria fũdamẽta sũt realia.2ᵃ ãt sũt itẽtõalia.℄ Cõtra.
nã res prie itẽtiõis nõ fundant̃ in rebᵘ scd̃e itẽtiõis.
sʒ vnitas q̃ ẽ i gñe q̃ztitatis.puta vnũ ꝯtinuitate ẽ vni
tas prie itẽtiõis.ꝛ sic d̃ alijs vnitatibᵘ.g̃ tal' vnitas ñ
pñt fũdari sup fũdaᵐ itẽtiõale.vt vr̃ dicẽ rñsio suppo-
nẽs vt vr̃ rõnẽ vniᵘ.vt vnũ ẽ eẽ reale ꝛ prie itẽtõis.fũ
daᵃ ãt posse eẽ nẽ realia.nũc itẽtiõalia.℄ Al'r g̃ dr̃ ꝙ
vnitas diuisa ꝑ ẽ real'.sʒ 2ᵃ diuisa ẽ rõis.ꝛ sil'r se hñt fũdᵃ

tar cōuenīdētur.sic p3 q̄ duo mēbra.s.vnū gñe.ꝛ vnū
spē ñ coīcidūt nec ꝯueniūt.h ꝛ ibi.¶ Ad cui⁹ euidētiā
notādū.q̄ sic iā dc̄3 ē i h libro ꝛ i septio ap̄lius dicet
oīs vnitas cāta ab itellectu h3 vnitatē i re a q̄ origi-
7.q.16. nat.sic ignis gñat ignē sibi silē3 i spē.nullo ēt itellectu
exñte.ꝛ p tāto illa generatio ꝓcedit vniuoca.ꝛ ex illa
vnitate i re mouet itell'e ad iueniēdū vnitatē itētiōa
lē q̄ i illa vnitate reali fūdat.ꝛ h vnitas real' ē i p̄mis
mēbris p̄me diuisiōis.vnitas āt rōis q̄ fūdat i tali vni
tate ē i scd̄a diuisione.¶ Ad 2m posset dici q̄ vnū h di
uisū equoce dr̄ ab vno p̄ri⁹ diuiso.tñ istō vnū in se ꝛ
illud in se nō sunt equoce dcā quo ad suos modos
l3 vnitas h in suis modis ꝛ ibi in suis differāt s3 ma
gis ꝛ min⁹.cū ḡ arguit q̄ multū nō sic dī.dico q̄ fal-
sum ē q̄ sic vnū dr̄ s3m magis ꝛ min⁹ de aliqb⁹ sic ꝛ
suū oppo^m qd̄ ē multū dr̄ tot modis.nō tñ o3 opp^m
diuidi in tot iferiora sic aliō opp^m sic tu arguis de
rōali ꝛ irrōali.qñ ḡ dī h thopicoꝝ q̄ q̄t mōis dī vnū
c.12. oppositoꝝ ꝛc̄.nō ē itelligēdū de multitudine suppo-
sitoꝝ s3 significatoꝝ.cū ḡ dicebat q̄ tūc ꝑpō in q̄ pōi
tur vnū eēt multiplex ꝛ distiguēda:ꝯcedo accipiēdo
vnū qd̄ est cōe vtriqз diuisioni.nō āt vt accipit seorsū
i hac diuisiōe vl' illa.¶ Ad aliud p̄icipale dr̄ vno
mō a ꝯmētatore q̄ ē dr̄ia īter vnū nūo ꝛ vnū3 qd̄ est
p̄n^m nūoꝝ:q̄ vnū nūo ē i mā.ꝛ iō tale vnū nō ē in re/
b⁹ imālib⁹.sed vnū qd̄ est p̄in^m nūeroꝝ nō ē in mā.ꝛ
iō tale vnū ē in imālib⁹.¶ S3 ꝯ h qd̄ dr̄ q̄ vnū qd̄ ē
principiū nūeroꝝ nō est in mā.q̄ illud dcm̄ vel equi
pollet vlī negatiue vl' p̄ticl'ari negatiue.si h mō.ḡ nul
lū vnū p̄in^m nūeroꝝ erit in mā qd̄ est falsū.p̄batio
q̄ aliqs nūer⁹ est in mā:q̄.s.cātur ex diuisiōe ꝯtīui.ḡ
ꝛ aliqd p̄ncipiū nūeri ē in mā.q̄ qd̄libet diuisum est
vnū nūo.si āt nullū vnū p̄n^m nūeri eēt in mā.ḡ null⁹
nūer⁹ eēt in mā.Si eq̄pollet p̄ticl'ari negatiue ita q̄ lo
quat de vno qd̄ cōuertit cū ente qd̄ ponit eē aliō ab
vno qd̄ est p̄icipiū nūeri.Contra q̄ illō vnū nō tñ p
p̄ie ē in reb⁹ imālibus.sed ēt in mālib⁹ q̄ p̄batū est
vnū nūero eē in mālibus.ḡ in oībus pōt eē p̄n^m nūo
rū.¶ Itē.arguit de 2⁰ mēbro.q̄ aut dr̄ia quam pōit
mā ē:aut h3 itelligi q̄ oē vnū3 numero ē in mā s3 est
falsū:nā in imālibus est aliq̄ vnitas maior vnitate
spēi.s3 nulla alia ē maior q̄3 vnitas nūeralis.ḡ vnum
nūero ē in reb⁹ imālibus.maior p3.q̄ aliqs angel⁹ ē
ita vn⁹ q̄ nō p̄dicat de plurib⁹.puta gabriel.ḡ ē ma
gis vnū q̄3 vnū spē.¶ Al'r exponit qdā expositor q̄
vnitas nūeralis cātur ex vna mā s3 q̄ substat dimē
sionibus terminatis.ꝛ iō negat in mālib⁹ pl'itatē idi
uiduoꝝ sub vna spē.Sil'r p h rñdet ad aliō de ꝯrijs
q̄ ꝯria nō hñt vnā māam talē sil'.¶ Sed ꝯ p̄imū ar
guit.q̄ nō soluit q̄ in imālibus ēt s3m eū est vnū nūe
ro.ꝛ tñ ibi nō ē talis mā q̄ substet talib⁹ dimēsiōib⁹
terminatis.¶ Cōtra 2m.q̄ si simultas hñti vnā ma
teriā reqrit:illa erit simultas tp̄is.ꝛ tunc abstracta a
tp̄e nō poterūt hēre illā vnitatē.sed h ꝯñs est falsum.
q̄ mathematica sunt abstracta a tp̄e:ꝛ tñ i mathema
ticis sunt multa nūero eiusdē spēi vt dcm̄ fuit h ꝛ ho
t.1.cō.18. b⁹.¶ Aliter dr̄ q̄ vnitas nūeralis nō diffinit p hoc
q̄ dicat q̄ ē illa c⁹ mā est vna nūero.qd̄ p̄bat q̄ ens
scd̄e intētionis q̄lis ē ista vnitas vt dcm̄ ē nō diffinit
p ens prime iētionis cuiusmodi ē mā ēt accepta p
dr̄ia idiuiduali q̄ ē ꝑp̄ia cā vnitatis nūeralis ꝛ indi
uiduatiōis.nec ē circūlocutio p ꝯuertibilia.accipien
do māam q̄ ē altera pars cōpositi ꝛ eēntialis.nā mul
ta sunt vnū nūero q̄ carēt tali mā puta imālia.s3 acci
piēdo sic māam erit qdā exēplificatio p exēplū magis
manifestū.q̄ manifestior ē nobis vnitas mālium q̄3
imālium.nō tñ excludit q̄n vnitas nūalis sit ēt in im
mālibus.¶ Sed tñ iuxta mentē p̄hi p̄ius dictā ac
cipiēdo māam p illa hecheitate seu dr̄ia idiuiduali.
dicēdum q̄ l3 illa notificatio nō sit ꝑp̄ie diffinitio.ē
tñ descriptio q̄dam seu circūlocutio ēt p conuertibi
lia.nā oē vnū nūero h3 talē māam ꝛ ecōuerso.¶ Ad
illud ēt de ꝯrijs dicendū ē q̄ l3 habeant eandē mate ꝯria hñt eandē māam
riam successiue accipiēdo materiā p subs motus vl'
mutationis.nō tñ hñt eandē hecheitatē seu dr̄iā idi
uidualē.nec p ꝯñs erunt vnū nūero vt p3 ex p̄dictis.

¶ Secundū se vero dicunt eē quecunqз significant figuras p̄dicationis: quotiēs .n. dicitur totiens esse significat ꝛc̄. tex.cō.14.

QUerit Utrū3 ens distinguat in 9.7.
decē p̄dicamenta s3m di-
uersos modos p̄dicādi.vr̄ q̄ sic.nā3 ens
nō pōt ꝯhi ad aliqd̄ determīatū p dr̄ias
sicut gen⁹ ꝯhit ad spēs.nā vt arguit ter-
tio h⁹.ille dr̄ie eēnt nō ens ꝛ nihil cū nulla dr̄ia p̄tici
pet suū genus vel c⁹ est dr̄ia diuisiua seu ꝯstitutiua.si er-
go ens non ꝯhit ad diuersa gñā p dr̄ias:relinquit q̄
ꝯhitur s3m diuersum modū p̄dicādi q̄ ꝯsequit diuer
sum modū essendi.Cōfirmat p p̄h3 in l'ra q̄ dicit q̄
quotiēs diuidit ens totiens eē significat ꝛ pp hoc ea a.1.dr̄.
in q̄ diuidit primo ens dr̄r p̄dicamēta.q̄ distinguū
tur s3m diuersum modū p̄dicādi.¶ Contra.q̄ mo
dus p̄dicādi sequit modū essendi.ergo distictio per
modos p̄dicādi nō est prima de qua querit questio.

REspōdeo Hic est vna opinio tenens
p̄tem affirmatiuā pp rōes
positas in pede.dicit.n.q̄ p̄dicatum pōt se hēre tri-
pliciter ad subm.vno mō vt est idē qd̄ est subm vt di
cēdo sortes ē aial.ꝛ h p̄dicatū significat subam.scd̄o
mō vt p̄dicatum sumat ab eo qd̄ est in subiecto qd̄ q
dē vel inest ei absolute vt ꝯñs materiā:ꝛ sic ē q̄ntitas
vel vt ꝯñs formā:ꝛ sic est q̄litas.vel inest ei nō abso-
lute s3 in respectu ad aliud.ꝛ sic ē relatio.tertio mō.
vt p̄dicatū sumat ab eo qd̄ ē ex subiectū.qd̄ ē dupl'r
vno mō vt sit extra subiectum oīno.qd̄ qdem si non
sit mensura subiecti p̄dicat p modū habitus: vt sor-
tes est calciatus.si aūt sit mēsura actus extrīseca vel ē
tp̄s vel est locus.ex p̄te tp̄is est qñ.ex p̄te loci est ip̄3
vbi nō ꝯsiderādo ordinē partiū in loco.quo cōside
rato erit p̄dicamētū situs.Alio mō vt illud a quo su
mit p̄dicatio scd̄m aliqd sit in subiecto de quo p̄di-
cat.ꝛ si qdem s3m p̄icipium sic est agere.nā p̄icipiū
actionis in subiecto ē agere.si aūt s3m terminū.sic p̄-
dicabit vt pati.nā passio terminat in subm patiēs.ꝛ
h mō assignat p̄dicamētoꝝ distinctionē.¶ Sed ꝯ il
lam opinionē arguit.nā p̄mi modi p̄dicādi simpl'r
nō sūt nisi duo.s.i qd ꝛ in q̄le.nec sūt nisi q̄tuor p̄di/
cata ex h thopicoꝝ.nec sūt nisi qnqз vl'ia.s3 porphy c.3.ꝛ.6.
riū.ḡ penes modū p̄dicādi nō p̄nt distigui p̄dicamē
ta:ponēdo q̄ sunt decē.¶ Itē.si sic.cū eē q̄ signat p̄- c.de gñe.
dicationē alic⁹ de aliq̄ s3m te significat totiēs quotiēs
sunt p̄dicata eēntial'r:sequit q̄ in oī p̄dicatiōe ē nu-
gatio.q̄ ꝯpositio tenet se ex p̄te p̄dicati.ꝛ sic idē bis di
ceret.s.ipsi p̄dicatū qd̄ signat eē aliqd̄ ꝛ ip̄3 eē cōpō-
nis:qd̄ est ex p̄te p̄dicati.¶ Itē.eē significat quādā cō
positionē quā sine extrēis nō ē itelligere.ex h p̄iarm̄. c.de verbo.
sed illa ꝯpositio cātur ab itell'u.ḡ ꝛ illō eē.ꝛ p ꝯñs eē
significat aliqd scd̄e intētionis.sed ens scd̄e intentio-
nis non diuersificat ꝑpter distinctionem rerum pri
me intētōis.nec econuerso.ergo p̄dicamenta q̄ sunt
prime intētōis nō distinguunt s3m distinctionē talis
eē vel modi p̄dicādi.q̄ est res scd̄e intentiōis.p̄batio
assūpti.q̄ gen⁹ qd̄ est scd̄a intētio s3m eādē rōnē dici-

tur de suba.z de qlitate:q sunt rep me itentionis.g scda intetio nō variaf ad variationē rep pime intetionis.Silr aial qp fm se est res pime itetōis:nō variaf ad variationē gnis vl spēi q sibi attribuunf ab itellu.put potiif gen⁹ subalternū.qz est gen⁹ respectu inferiop.z spēs respectu supiop.z sic pz qp res pime intētionis nō variaf pp variationē rep scde itetōis.
¶ Rndef qp modus pdicādi ē duplex.qdā intentionalis.z qdā q se tenet ex pte rei.Dicūt g qp non qlibet modus itentiōalis pdicādi distinguit pdicamēta.sz illi soli q sunt modi ipsap rep pdicamētop.qz alius modū pdicādi hnt quātitas z qlitas ex nā rei⁹.puta qz qlitas pdicaf p modū iformātis.z quātitas p modū mēsurātis.tu aūt arguis de mō intētionali.puta de ipso eē siue cōpositiōe ppōnis.q est scda intētio.
¶ Cōtra.si diuersus modus pdicādi ex nā rei ponit distinctionē pdicamētop.g in quolibet gnē vno erūt duo gnā gnālissima.pbatio pñe.qz alius modus pdicādi fm istū modū ē abstracti.alius cōcreti.qd pz.qz modi itētionales pdicādi quos excludit nō causant falsitatē in ppōne.sed isti modi abstracti z concreti faciūt falsitatē in ppōne dicēdo:albū ē albedo.illa aūt est vera.albedo est albedo.g isti modi duo sūt ex pte rei.¶ P.diuersus modus pdicādi realis ē in diuersis gnālissimis accntiū:z tn nō cōpetit sibi nisi in cōparatione ad sbaz.qz cōparādo eas ad pprias spēs z ad ppria iferiora:vniformē modū hnt pdicādi.s.in qd.si g pdicamēta distiguunf penes modos pdicandi:illa q diuersimode pdicanf de suba erunt pdicamēta diuersa.sed hᵒ sunt accntia in cōcreto.qz accidens in abstracto nō pdicaf de suba.ergo ipz qle erit pdicamētū z nō qlitas.qd est falsum.z ꝯ Aui. tertio meta.sue.caplo scdo.vbi probat qp si aliqd hz rōnē gnis inqztū pdicaf in qd.ergo qd veri⁹ pdicaf in qd verius ē genus sed talia sunt abstracta.¶ P.si diuersi modi pdicandi distiguerēt gnā.aut illa distinctio sola sufficit.aut cū h regrif diuersitas eop q pdicanf.si prima sufficit ¶ Cōtra.tū qz pdicamēta nō erūt diuersa entia realr:z p se.tū qz negatiua in q negabif vnū pdicamētū de alio nō erit prima negatiua.pñs est falsum.z ꝯ pbm p poste.caplo figurarū aūt pbatio pñie.veritas negatiue est ex diuersitate extremop.sicut veritas affirmatiue ex idētitate.vbi ergo maior diuersitas:ibi verior negatio.sed diuersitas q est in re est maior qz diuersitas in mō pdicādi soluz.sed ista:hō non est asinus:est diuersitas in re.g ipsa erit verior prior z imediatior qz ista.suba non ē qtitas.vbi fm te est tm diuersitas in modo pdicandi:¶ Si def aliud mēbrū.s.qp cuz diuersitate in modo pdicandi regrif diuersitas rep q pdicanf.seqtur qp distinctio pdicamentop fm diuersos modos pdicandi nō erit prima.qp est ꝯ pbm.et ꝯ eos.pbatio huius.qz res q predicaf est prior qz modus pdicādi.g aliqd distinguit ipsa gnā pri⁹ qz modus pdicandi.
¶ Ex pdictis colligif qp oēs vie diuisiue ad ondendū sufficientiā pdicamentop videnf dupl'r peccare.tū primo.qz ondunt oppositū ppositi.s.qp diuisio entis in decē gnā nō sit prima.Si.n.pri⁹ fiat diuisio in ens p se.z in ens nō p se.z vltra vnū mēbrū subdiuidaf vl ambo.erūt multe diuisiōes subordinate.z sic ens nō imediate diuidif in decē gnā.tū 2°.qz nō probāt diuisionē illā sic debere fieri:z nō alr.oz.n.pbare qp diuisuz sic diuidif.z qp diuidentia sic cōstituant gnālissima.z et qp pcise sic diuidif z nō alr.¶ Dicēdū g qp tenēdo diuisionē eē sufficientē:ipsa diuisio entis in decē gnālissima est pma.nec est alia trimēbris aut bimēbris prior ea.ita qp ens descēdit in decē gnā nō p diuersos modos pdicādi.sz p modos eēndi distictos ex nā rei.quop qlibet hz rōnē ꝯctiui respectu entis z cōstitutiui respectu alicuius pdicamenti.naz sicut ens prima sui diuisione simplr descēdit p finitum z infinitū in ens creatū z increatuz tanqz p modos intrīsecos.sic ens finitū z creatū cuius ē diuisio in decē gnā:ꝯhif z descēdit pma z imediata diuisione in decē gnā p proprios modos essendi.sint.a.z.b.

Ad argumēta pricipalia.¶ Ad pmū dicēdū.qp lz non ꝯhaf p dñas proprie suptas ꝯhif tn p aliqs modos eēndi:q largo mō:lz iproprie pnt dici qd.i dñe.cū infert.qp eēnt non ens.ꝯcedo formalr loquēdo.qz semp ꝯctiuū est ex rōnē formalē ꝯhibili.si vltra iferas.g erūt nihil.nego ꝯñam.qz erūt ens realr.lz nō formaliter.ē.n.dare mediū iter ens formalr.z nihil.s.qd est ens realr.sed nō formalr.nec nihil.sicut et fuit declaratū qrto h⁹.de passionib⁹ entis.z de vltimis differētijs.¶ Ad aliud de pho dicēdū.qp eē ē equocū.s.ad eē pme itentiōis.z scde intētiōis.eē aūt qd predicaf est eē prime itētiōis dicēdo hō est.i.hō ē exñs. q.3.
eē aūt qd est secūde itētiōis.s.qd est eē vniēs seu esse ppōnis:nō pdicaf.cū g dicit phs qp quotiēs diuiditur ens totiēs eē significat.dicēdū qp illud eē nō ē eē ppōnis qd ē ꝯpositio.sz eē pme itētiōis dēm denoīatiue ab ente.z illō eē significat idē vnicuiqz cathegorice.nā ens non diuidif in decē gnā q sunt decē pdicamenta entiū.sicut vox in significatiōes:cū ens non sit equocū ad decē gnā.vt ostensum fuit quarto hui⁹. tex.cō.14.

¶ Quecumque in eadez substantia entia differentiam habent. tex.nō hñ comētū.

Queritur Utrūz possibile sit duo accñtia dña tm nūero eē in eodē subo.¶ Ur qp sic:nā multe spēs eiusdē spēi sunt in eadez pte medij:z in eodē oculo.sed ille sunt qdā accñtia.ergo zc.¶ Cōtra.phs hic in littera. q.8.

Respōdeo Ut appeat qualr ppositio quā phs hic in lra ponit sit itelligenda:declarabo quqz cōclones.¶ Prima cōclusio sit ista.nō iplicat ꝯdictionē duo accidētia intētionalia dña solo nūero eē in eodē.Hāc ondo p rōnē positā in pede sic.qp qz i eadē pte medij.zc.q dñt solo nūero.g duo accidētia itentionalia dña solo numero eē in eodē nō icludit ꝯdictionē.pña est euidēs.qz hᵒ spēs sunt entia intētionalia fm cōem modū loquendi.añs pbaf.qz si ponanf multa alba in medio oculis extis in quocūqz pūcto medij poterit videre ipsa.g pōt hre spēs eop.z distincte videt ea.g hz distinctas spēs.Silr in virtute imaginatiua sunt due spēs eiusdē spēi vel rōnis.qd pbaf p eandē rationē.
¶ Rndef qp non in eadē pte medij sunt spēs h⁹ albi z illi⁹.z silr de oculo.qp sunt i diuersa pte oculi.¶ Cōtra.ponaf hic vnū albū tm.s.ouūz.spēs illius erit i toto medio illuminatio qztū durat virt⁹ ei⁹.ponaf et aliud albū.tūc spēs ei⁹ erit i eadē pte medij cū spē alteri⁹ albi.aut sequif qp illud aliud nō videbif ab oculo disposito.cū fz te nō possit gignere spēm suā qd ē ꝯ sensum māifeste.aut qp erūt i eadē pte.¶ Sz dices qp gignēdo spēm suā corrūpit spēm alteri⁹ albi.Cōtra.qz pono qp sit debili⁹ alio.aut g erit sil spē ei⁹ cuz spē alteri⁹.aut corrūpet.vt dicis.sz nō pt corrūpē cū sit debili⁹.ex hipothesi.z sic pz qp ille spēs erūt i eadē pte medij.Silr pbaf qp sint i eadē pte ocli vl fātasie.nā si ī organū visus vl fantasie.cū sit sat puū qztitate cito eēt occupatū spēb⁹.puta duab⁹:vel trib⁹.z tunc nō posset

nō posset sentire de nouo aliqđ obm nouiter repñta
tum. cū spēs eius nō possit recipi in orgāo visus vel
fantasie: sed illud ɔñs est manifeste ɔ̄ sensuz. ğ falsuz ē
illud ex quo sequit. ¶ Alr rñdet. q due spēs p cōpa
ratione ad obiecta quoꝝ sunt effect⁹ sunt due. rōe do
medij in q̄ sunt subiue sunt vnū. ¶ Cōtra duplr. tuz
qꝛ talis spēs si est vna: ē itēsioꝛ altera seorsuz. ꝛ p ɔñs
illa talis vna spēs i medio vel i oclo nō ducet i albe
dinē remissam q̄ multiplicauit vnā spēs. ꝛ eadē rōne
nec i alterā. qꝛ illa spēs ɔposita ex vtraqꝫ ē iproportio
nabil vtriqꝫ. repñtabit. ğ aliqꝫ itēsiorē ꝛ pfectiorem:
vtraqꝫ istaꝝ. ꝛ sic illie albedies nllo⁹ videbūt ab ocu
lo. tū qꝛ ex q̄ illa spēs ɔposita ē vna nūo. nō repñsenta
bit duas albedies disticte: sꝫ aliqđ vnū itēh⁹ vt pꝫ ns.
¶ Cōfirmat. qꝛ disticta actio ē disticti entis. si ğ spēs
repñsentet duo disticta oba. seqt q erūt disticte. ꝛ non
vna. Scđa ɔclo sit ista. nō ē ipossibile duo accidētia
realia respectiua differētia solo nūo esse in eodē. Hāc
ondo sic: iste vn⁹ pater hēt multos filios. ğ i eodē sūt
mlte relatōes reales. puta plēs pñitates q̄ sūt eiusdē
tx.co.20. spēi. pbatio ɔñe. pater dr qꝛ genuit ex qnto hui⁹. ca
pitulo de ad aliqd. ğ si multis actib⁹ genuit multis pa
ternitatib⁹ ē pater. ¶ Rñdet q nō sunt mlte pater
nitates simul sꝫ pater eadē paternitate refert ad mul
tos filios. vñ pater nō ē pater: qꝛ gēuit hūc filiū signa
tū: sꝫ qꝛ genuit filiū i cōi. Silr fundamētū pñitatis n̄
ē iste act⁹ signat⁹. sed act⁹ in cōi. ꝛ sic ē vna pñitas: p
se. q aūt sunt plēs filij h̄ accidit. ¶ Cōtra. qꝛ pñitas
in isto pre ad hūc filiū signatū dicit maiorē vnitatez
q̄ꝫ sit vnitas spēi. aliogn non esset maior vnitas pñ
nitatis cū seipsa q̄ꝫ cū aliqua alia. puta cuz pñitate
platonis. qđ euidēter apparet falsuz. sed maior vni
tas vnitate spēi nō est nisi vnitas pticularis. s. hec pñ
nitas. ğ in isto patre ad hūc filiū est hec pñitas. sꝫ p
hāc non refert ad plures filios. pbatio h⁹. qꝛ destru
cto h̄ filio destruit hec pñitas. si p eandē ad aliū fili
um referat: illo alio filio exñte existit hec pñitas. nā
relones mutuo simul sunt ꝛ nō sunt. ğ hec pñitas si
mul erit. ꝛ nō erit. qđ ē ɔ̄dictio manifeste. ¶ P. rñsio
supponit falsum. q actus gñandi sit fundamētū pñ
nitatis. qꝛ in eo qđ non est nō pōt aliqd fundari. sed
illo actu trāseūte paternitas manet. ğ ꝛc. de hoc ēt di
cet infra: caplo de ad aliquid. ¶ Tertia cōclusio sit
ista. nō est ipossibile duo accñtia realia absoluta nō
educta de potētia mãe: differētia solo numero eē in
eodē. Hāc ondo sic. nā fꝫ pbm in pbemio. ex multis
id. memorijs fit ꝛ gñatur vnū expimentū. sed ille multe
memorie sunt cognitiōes eiusdē spēi. qꝛ de singulari
bus eiusdē spēi. fm ipm in lrā. ꝛ sunt accñtia realia
ꝛ absoluta. sicut pꝫ. ergo nō ē ipossibile talia accñtia
solo nūero dña eē in eodē. Nec posset dici q ille plu
res cognitiones sint in diuersis ptibus organi. vel
potētie. dato. n. p ipossibile q spēs obiectoꝝ singu
lariū essent in alia ꝛ in alia pte organi: tñ cognitio est
i tota potētia cognoscētis dato q p formā q̄ hꝫ esse
in pte cognoscat. ¶ P. memoria ē ex diuersis spēb⁹
simul in memoria sensitiua. sed ille plures memorie
sunt plura accñtia realia ꝛ absoluta. pꝫ ēt q sint eius
dē spēi qꝛ suppōit q sint de singularib⁹ eiusdē spēi.
ğ ꝛc. pbatio maioris. si nūc memoror vel imaginor
de illo albo primo viso: hēo spēm ꝛ cognitionē ei⁹ in
memoria. stati ēt imagior de alio albo viso. ğ habeo
spēm ꝛ cognitionē illi⁹. sed cū hac spē i cognōne ma
net prior spēs vel cognitio albi prioris. aliogn nō pos
sem iterꝫ imaginari de priori albo. nisi iterꝫ videret il
lud. ꝛ sic acqreret spēm illius. c⁹ oppositū expimur q̄
tidie. ğ oꝫ q maneāt sil. ¶ 4ª ɔclo sit ista nō ē ipoĺe

duo accñtia realia ꝛ absoluta educta de potētia mãe
si nō p motū educant dña solo nūero eē i eodē. Hāc
ondo sic. duo lumina disticta sunt i eadē pte medij.
sꝫ duo lumina disticta sunt accñtia realia absoluta:
educta de potētia mãe: nō p motū sic pꝫ. qꝛ in istanti
mediū illuminat ab vtroqꝫ. ğ plura talia accña nō ē
ipoĺe eē in eodē sil. pbat maior ponant due cādele.
vna hic. ꝛ alia ibi. ponat ēt corp⁹ mediū dēsum. fient
due vmbre. si ğ amoueat illđ corp⁹ mediū: lumē vtri
usqꝫ cādele icedet i pcessu directo vsqꝫ ad locuz vbi
fuēit corp⁹ dēsuz. ꝛ ita erūt duo lumia in eadē pte. nā
vmbra ē priuatio luminis. ğ amoto obstaculo lumē
vtriusqꝫ cādele erit vbi vmbra pfuit. qꝛ habit⁹ ꝛ pua
tio circa idē fiūt. ¶ Rñdet q duo lumina p cōpara
tionē ad subm. s. ad mediū: sunt vnū lumē. ꝛ duo per
cōparationē ad cādelas a qb⁹ sunt effectiue. ¶ Cō
tra. qꝛ si illa lumina eēnt vnū subo ꝛ duo p ɔparationē
ꝛ pcessū a cādelis. seqt q isti duo radij essent geome
trici ꝛ nō visuales. nā fm rōnē linee eēnt ibi duo ra
dij. sed nō fm aliquā q̄litatē nālē supadditā linee vi
suali. ꝛ tūc ɔclones pspectiue de itersecatiōe radioꝝ
ꝛ ɔsiles q̄ depēdēt ex diuersitate radioꝝ eēnt tm̄mō
de fm geometricā ɔsiderationē nō fm pspectiuam.
qꝛ pspectiu⁹ ɔsiderat vt ē i mā sensibili. ¶ 5ª ɔclo sit
ista. ipoĺe ē duo accña realia absoluta educta de po
tētia mãe p motū nālē dña solo nūo eē in eodez. hāc
ondo sic. qꝛ mot⁹ nō ē nisi i mobili disposito siue dis
positiōe opposita forme iducēde vt ɔ̄ria vel media.
nā oīs mot⁹ ē iter ɔ̄ria vl media. ex qnto phycoꝝ. sed t.cō.18.ꝛ.19.
si agēs iueniat i mobili formā eiusdē spēi forme sue
nō iuenit ipm sub dispōne opposita. ğ nō mouet ipꝫ
simplr iducēs aliā formā. sꝫ augebit pexñtē i mobili.
¶ P. ꝛ ē q̄si idē arg⁹. q̄cūqꝫ forma nō ē iducibilis nī
si post aliā formā icōpossibilē tūc corruptā ipsa tm̄
pt eē vnica i vno susceptiuo. sꝫ oīs forma iducibilis
p motū vel mutationē neclo terminās motū. neclo
ad sui iductionē pexigit i susceptiuo formā icōpossi
bilē tūc corruptā. ğ q̄cūqꝫ tal forma ē vnica in vnico
susceptiuo. pbō maioris. qꝛ illa forma iducta manē
te nō ducet alia postq̄ꝫ illa ē iducta si sit eiusdē spēi.
illā scđam nō pcederet alia icōpoĺis. iā. n. iductione
pme q̄libet icōpoĺis ē expulsa. ¶ Itē nec due tales
neqꝫ siles sil iducerent qꝛ vl h̄ eēt ab eodē agēte vl a
diuerso nō ab eodē. qꝛ si efficiēs ē vnū ꝛ mā vna effe
ct⁹ erit vn⁹. vt hētur q̄nto hui⁹. nec a diuersis: qꝛ si illa
sint approriata diuersis ptib⁹ mobilis puta vn⁹ ignis
ad caput: ali⁹ ad pedes agūt i diuersas ptes p ꝛ iducēt
vnā formā. q pbat. qꝛ itēsiorē q̄ꝫ alter solū induceret
q̄ñ n̄ sil agūt. Silr si pōant i eodē situ respcū eiusdē p
tis passi iducerēt vnā formā itēsiorē sic p⁹. pbatio mi
noris. qꝛ oīs mot⁹ nālis ē iter termios icōpossibiles
ita q ad aduētū termini ad quē corrūpit forma ɔ̄ria q̄
fuit termin⁹ a q̄. ita q nllū agēs nāle mouet vl mutat
mutatōe terminātē motū aliqđ nisi hñs formaz sue for
me icōpossibilē: ꝛ iđ n̄ pñt plēs eiusdē spēi sil eē per
motū nec p mutationē p se ēminātē motū. ¶ Cōtra
pncipale qꝛ duo ɔ̄ria pñt eē silr i eodē sbo i eē rmisso.
ğ ꝛ duo accña eiusdē spēi ēt educta p motū. añs ē eui
dēs sꝫ ɔñā. pꝫ a mioꝛi. qꝛ min⁹ repugnant duo accña
eiusdē spēi q̄ꝫ duo ɔ̄ria ēt remissa. ¶ R⁹ nego ɔñaz
ad pbatōez n̄ vꝫ. nā repugnās n̄ ē cā i pposito icōpoĺi
tas duoꝝ accñtiū eiusdē spēi. sꝫ ē cā qꝛ p motū iducū
tur vt postensum ē iđ. agens inducēs scđam formā
intendit pmam. ꝛ fit vnica intensior. sed ɔ̄ria manēt
simul in eē remissio distincta ex eo q ex duabus for
mis ɔ̄rijs n̄ apta nata fieri itēsior vna. manēt āt sil ex
eo q vnū ɔ̄riū agēs nō hꝫ plenū dñiū. s. aliud. ꝛ iđ

remittūt se luicē ꝛ nō totalr se corrūpūt. ¶ Ad argumētū i oppositū dico ꝙ itētio phi. ē ſm hāc ꝯclonē ꝗntā. nā p motū nō pñt iduci forme due eiuſdē ſpē. vñ oēs forme hñtes vñiam i ſubo eodē ſi inducant p motū necio differāt ſpē. tñ de alijs nō iductis per motū nō intēdit phs. nec eſt necium mō dicto in ꝗtuor ꝯclonib⁹ pmis. ¶ Argumentum ad aliam ptē ꝯcludit p pina ꝯclone ſicut. pꝫ. ſic ꝗ pꝫ. ad qōnem.

tex.cō.16. ¶ Priora ꝛ posteriora dicūtur ꝗdā quidē tanꝗ̄ exñte aliquo primo ꝛ pncipio i vnoquoqꝫ gñe: ꝙ propiqui⁹ ꝗdem pncipio aliq̄ determinato: aut simplr: aut natura: aut ad aliud aut vbi: aut ab aliquib⁹: vt hoc quidē ſm locum in exiſtendo propiquius: aut natura alicui loco determīato: vt medio: aut vltio. aut ſic euenit.

q.9. Queritur Utrum hec ſit rō cōis ꝛ ppꝛie aſſignata de priori. ſ. prius eſt qđ ē principio ppinquus. vř ꝙ nō. nā in tpe ē dare prius ꝛ posterius cū tps ſit nūerus motus ſm prius ꝛ posterius ex quar
tex.cō.101. a.l.ingñatio to phyſi. ſed in tpe nullū eſt pn^m ſꝫ pbm. ꝗ ꝛc. ¶ Cōfirmat. qꝛ in gñationib⁹ p ppagationē vnū gñans ē prius alio dato ꝙ gñatio fuerit ſine pmo. ꝗ prius nō dicit qđ ē principio ppinquius. ꝯña tenet· qꝛ ibi nullū eſt pricipiū poſita hipoteſi. añs pꝫ. qꝛ adhuc auus eſſet prius gñans qꝫ pr ꝛ pr qꝫ filius. ¶ Ꝓ. ſi prius
tex.cō.16. eſt qđ eſt primo ppinquus. ꝗ pricipiū nō eſt prius pricipiato: ꝯña vř falſum. ꝯña pbat. qꝛ ſi principiuꝫ eſt prius. ħ erit respectu alicuius pricipij. ꝗ principiuꝫ erit principij p te. ꝛ ſic in infinitū qđ eſt ipoſe. ¶ Ꝓ. hētur hic in lrã ꝙ aliqđ dř prius. qꝛ remotius a pñti nunc. vt in pteritis. ꝛ tunc vtimur pñti nūc vt ꝓ. vt dř in lrã. ꝗ non oē prius eſt pricipio ppinquus ſed aliqñ poſterius. ¶ Contra. phs hic in lrã.

Respōdeo ꝛ dico ꝙ illa rō ſeu diffinitio cōis prioris eſt bñ aſſignata ꝛ ꝯueniens tñ eſt aduertēdū ꝙ alr ꝯuenit prioribus eēntialr ordinatis. alr accidētalr ordinatis. nā in eſſentialr ordinatis eſt vera depēdentia poſterioris ad primū ſimplr. vñ in cauſis eſſentialr ordiatis nihil eēt ſine pmo ſimplr. nō ſic eſt in acciñtalr ordiatis. qꝛ accidit huic reuolutioni celi. ꝙ alia pceſſerit. nā potuit fuiſſe ēt p ipoſſibile ſi pma ñ fuiſſet. ¶ In eēntialr ꝗ ordinatis dř prius in respectu alicuius pmi ſimplr. ſed in acciñtalr ordinatis p cōparationeꝫ ad aliqđ primū nō ſimplr ſed ſcđm qđ. vt respectu illius qđ pōit eē prius ꝛ ħ accidit pp qđ pꝫ. ꝙ vtriſqꝫ ē pus ꝛ poſterius in cōparatione ad aliqđ pmū. vř ſimplr vel ſcđm qđ. ꝛ ſic intelligēdo ꝯueniēs ē diffō ſiue rō poris. ¶ Ad p^m i opp^m pōt dici ꝙ ptes tpis ſunt acciñtalr ordinate. accidit. n. dici pñti ꝙ heſterna pceſſerit. vt dcm̄ ē. iō in tpe nō ē principiuꝫ ſimplr ſꝫ ſm qđ. ita ꝙ prius in tpe ꝛ ſilr principiū ſunt ex aſſignatione nrã. ꝛ non ſimplr dato ꝙ tps eēt eternum: vt pbat rō. ¶ Contra. qꝛ ſi ſic. ꝗ tps nō eēt in gñe qꝫ
c. ꝺ qꝫtitate. titatis: ꝯñs eſt falſum ꝛ ꝯ pbm in pdicamētis. ꝯña tꝫ qꝛ tūc tps nō eēt reale ens. cū prius ꝛ poſteri⁹ in tpe depēdeāt ab aia ꝛ ab aſſignatiōe nrã. ¶ Ꝓ ſeqretur tūc ꝙ vel pmus motus eēt ſine tpe vel ꝙ ille motus
tex.cō.131. depēderet ab aia: quoꝝ vtrūqꝫ ē falſum. primū qdē
tex.cō.133. qꝛ tps eſt paſſio primi motus ex q̄rto phycoꝝ. ſm ēt qꝛ eſt ens reale ꝛ ex aiam. ¶ Rñdeo ꝗdaꝫ ſunt entia pure realia. vt ſunt entia nāe. ꝗdā pure rōnis vt ſcđe intētionis. ꝗdam partim ſic ꝛ partim ſic: vt illa q̄ includunt aliqđ rei ꝛ aliqđ rōnis. tale eſt tps. nā tēpus mālis eſt ens reale. cū ſit idē qđ motus mālr q ē ens
reale. formalr tñ ꝛ vt hꝫ rōnē nūeri ſm prius ꝛ poſte tex.cō.101.
rius. ex q̄rto phyſi. hꝫ eē ab aia. Si ꝗ accipit tps mā tex.cō.131.
liter: ſic vtiqꝫ ē in gñe qꝫtitatis ſicut ꝛ motus. ſcđꝫ vo ꝛ.132.
ꝙ dicit ꝯpoſitionē ex māli ꝛ formali nō eſt in gñe cū ſit qđdā ens cōpoſitū p acciñs ex re ꝛ itētione. ¶ Sic ꝗ eſt itelligendū. ꝙ in tpe eſt aliqđ pricipiū nō tñ ſine aia: nō ꝙ ſit ſimplr primū. ſed respectu alicuius poris ꝛ poſterioris: puta iſta dies icipit a mane: ꝛ pma hora dř ppe mane. ꝛ alia hora eſt ſcđa. ꝛ ſic deinceps cōparādo vnā ptē tpis ad aliā. ¶ Cōtra. ſi in tpe ſꝫ ſe nō eſt pricipiū ſꝫ in aliq̄ pte eius respcū alterius ptis tūc tps nō hꝫ ſm ſe prius ꝛ poſterius. ſed ſolum respectu aliqꝛū ptium. ſed ħ eſt icōueniens. qꝛ diffō cōuenit p ſe toti: ptib⁹ aūt p acciñs. ſꝫ diffō tpis ē ꝙ tps ē nūerus mot⁹ ſm prius ꝛ poſterius. ¶ Preterea tps ē cōtinuū. ꝗ nō eſt ibi aliqđ nūc in actu de ſe qđ eſt prius respectu c⁹ dicat alia ps poſterior. ſꝫ ſolū in potētia qꝫtū eſt ex pte tpis. probatio ꝯñe. qꝛ ſi ſic eēt de ſe diſcontinuū. ¶ Rñdeo ad primū ꝙ ſi li ſm ſe accipiat p toto tpe veꝝ eſt ꝙ ſm ſe nō hꝫ pri⁹ ꝛ poſterius. ſed ex ħ nō ſeqtur qn tpi inſit prius ꝛ poſterius. qꝛ ſcđm ptē hꝫ prius ꝛ poſteri⁹ ex aſſignatione nrã. ¶ Ad aliud bñ ꝯcludit ꝙ in tpe nō ſit aliqđ nūc in actu qꝫtū ē de ſe ꝛ ſine ꝯſideratiōe nrã. Sic. n. ē idē qđ mot⁹ ꝛ p ꝯñs cōtinuū. tñ in ꝯſideratiōe aie hꝫ rōnē numeri ꝛ p ꝯñs diſcōtinui: ꝛ diſcreti. ꝛ ħ mō ē ibi dare aliqđ nūc in actu ſm nrãm cōſiderationē. ꝛ ſic prius ꝛ poſteri⁹ mō pdicto. ¶ Ad ꝯfirmationē nō plus ꝯcludit niſi ꝙ nō eēt ibi pricipiū ſimplr. eēt tñ ſcđm qđ ꝛ in respectu. nā tres gñantes acciñtaliter ordinati hñt q̄rtū p pricipio respectu cuius dñr inter ſe priores ꝛ poſteriores. ¶ Ad aliud vno mō cōcedit ꝯña ſ. ꝙ pricipiū nō ē prius ſed ē pmū abſolute. diffō aūt dcā dat ꝺ pori nō ꝺ ꝓ. ¶ Alr dř. ꝙ illa rō ſeu deſcriptio ſeu diffō ponit de illis q̄ ſunt poſt pricipiū ꝛ nō ppꝛie ꝺ pricipio. ¶ Ad vltimū dicēdū ꝙ ħ nūc pñs nō eſt pricipiū respectu c⁹ dicat prius ꝛ poſteri⁹ in pterito niſi mediāte aliquo nūc pterito priori. qꝛ ē aliqđ nūc prius respectu c⁹ illa in pterito dicant priora vel poſteriora. vt qđ eſt ppinquus illi dicat pri⁹ ꝛ qđ ē remotius dicat poſterius. nō eſt ergo ſimplr prius ꝛ poſterius in pterito respectu pñtis niſi vt reſpicit
nunc precedēs. ꝛ ſic intelligenda eſt lrã phi. tex.cō.18.

¶ Quātū vo dicit quod eſt diuiſibile in ea q̄ iſunt: quoꝝ vtrūqꝫ aut ſingulū vnuꝫ
aliquid: ꝛ hoc aliquid natum eſt eſſe ꝛc. q.10.

Queritur Utꝝ ppꝛia rō qꝫtitatis ſm ꝙ eſt gñaliſſimuꝫ ſit diuiſibilitas. vř ꝙ nō: qꝛ ſi ſic. ꝗ ptes p⁹ diuiſiones differūt iter ſe. ꝯñs eſt falſuꝫ. qꝛ quero qualr. aut. n. differūt formalr. aut p acciñs. nō p acciñs: qꝛ qꝫtitas eēt diuiſibilis per acciñs. idē. n. ē principiū diuiſionis ꝛ diſtinctionis ptium diuerſaꝝ. nō formalr: qꝛ dña formalr ē ſpecifica. ꝗ ptes diuiſe differēt ſpecifice. ꝙ eſt falſū inquātū ſunt ptes qꝫtitatiue. ¶ Ꝓ. ppꝛia rō gñis equalr ē in oib⁹ ſpēb⁹. ſicut genus equalr pdicat de oib⁹: ſed diuiſibilitas nō eſt hmōi in ppoſito. ꝗ ꝛc. pbatio minoris. qꝛ qꝫtitas cōtinua eſt diuiſibilis i potētia. diſcreta aūt diuiſa in actu. nā ſi ē actu ſenari⁹ duo ternarij.
ſunt actu ptes. ꝛ p ꝯñs ipſe ſenari⁹ ē diuiſus actu. vñ tex.cō. 32. ꝛ
ēt infra in caplo de colobō. dř ꝙ numerus hꝫ ptes ē.c. de dimi
aliquo mō diuiſibiles ſicut gnarius binariū ꝛ terna nutione.

riū. ex

riū.ex q̄ p3.vt videt̄ q̄ nūer⁹ non sit nisi ex vnitatibus
⁊ iō idem qđ pri⁹.ꝫ idē h̄ abet̄ septimo euclidis pro
pōne gnta.vbi dr̄ q̄ ois numer⁹ minor est pars ma-
li.c.l. ioris.℄ Preterea c⁹ est potētia ei⁹ ē act⁹ libro de som
no ⁊ vigilia.si ḡ diuisibilitas ē ppa rō q̄ztitatis ɔueīt
oī q̄ztitati.ḡ actu diuidi ɔuenit oī q̄ztitati qđ falsū ē.
q: diuidi ī actu repugnat ɔtiuo.nā qđ diuidit̄ nō ē ī
actu ɔtiuū.℄ Itē.si sic.ḡ indiuisibilitas ɔueīt oī q̄ztō.
ɔn̄s ē falsū.q: ē dare minimū.gn̄atū.ī q̄ztitatib⁹ nālī
b⁹.s.minimā carnē ⁊ minimū os.ex p̄ phycor.ḡ an̄s
tex.cō.36.⁊ inde. ē falsū ex q̄ seqt̄.℄ Itē.si sic.ḡ cuicūq3 ieēt diuisibili-
tas illđ eēt p se spēs q̄ztitat̄ ɔn̄s ē falsū.ḡ ⁊ an̄s.ɔn̄a
p3.s3 falsitas ɔn̄tis apparet.tū q: loc⁹ nō nūat̄ h̄ iter
spēs q̄ztitat̄ tū q: tps ⁊ mot⁹ sūt q̄dā diuisibilia. ⁊ tñ

In ista ponūt̄ h̄ iter spēs q̄ztitatis p accidēs.
qōne. p̄ vna opio recitabit̄. scđo ad
qōnē alr̄ dicet̄.℄ Quātū ad p̄ᵐ ē vna opio q̄ diui-
sibilitas nō ē ppa rō q̄ztitatis s3 magis rō mēsure.nā
sic q̄litas ē dispō substātie ita q̄ztitas ē mēsura sub-
stātie.℄ Pro ista opione arguit̄.q: dr̄ in p̄dicamētis
q̄ orō ē q̄ztitas:mēsurat.n.sillabas.ḡ mēsurare est p
pria rō q̄ztitatis.℄ Itē.pbat̄ q̄ sit magis ppa rō q̄z
diuisibilitas.nā illđ ex c⁹ distictōe assignat̄ distictio
ī speb⁹ q̄ztitatis ē magis ppria rō q̄ztitat̄.s3 rō mēsu-
re ē h̄9.⁊ nō diuisibilitas.ḡ ⁊c̄.pbatio minoris q: sup
ficies ⁊ loc⁹ sūt distīcte spēs q̄ztitatis q̄ten⁹ distiguun
tur ī rōe mēsure.q: loc⁹ ē mēsura extrīseca supficies ī
porphyrius in cōitatib⁹. trīseca.nō tñ distiguunt̄ ī rōne diuisibilitatis sic p3.
Cōtra istā opinionē arguit̄.n3 rō generis eq̄ne p̄ iest
oīb⁹ speb⁹.nā genus eq̄lr̄ de oīb⁹ dr̄.sed rō mensure
nō iest eq̄lr̄ ɔtinuis ⁊ discretis:sed discretis magis :
ɔtinuis aūt nō nisi ingz̄ū pticipāt rōnē discreti:vel
tex.cō.2. nūi sic dr̄ in.x⁰.h⁹.caplo scđo.ḡ rō mēsure nō ē ppa
rō generis q̄ztitat̄.℄ Preterea si sic.qđ maxie hēbit
rōnē mēsure p se maxime erit q̄ztitas sed vnitas.ma
xime h3 rōnē mensure.ex decimo huius.caplo eodē.
ḡ vnitas p sr̄ maxime erit spēs q̄ztitatis· qđ ē euiden
ter falsū.q: nō est ī gn̄e nisi p reductionē.℄ Preterea
rō mēsure ɔuenit oī gn̄alissimo.q: ī oī genere ē vnū
primū qđ est mēsura oīū ⁊illi⁹ gn̄is.ex decimo hui⁹.
ḡ nō est ppria rō q̄ztitatis.℄ Dices duplex ē mēsura
q̄dā mēsura mēsurās p replicationē q̄ aliq̄tiēs ducta
reddit suū totū.q̄dā est mēsure f̄m pfectionē ⁊ cogni
tionē. quō albedo mēsurat colores ⁊ illud qđ ducit ī
cognitionē alteri⁹ dr̄ mēsurare illud.prima mēsura
ē pprie q̄ztitatis.scđa xo nō.sed ɔpetit alijs generi
bus.℄ Cōtra.q: adhuc stat prima rō:q: mensura p
replicationē nō eq̄lr̄ ɔuenit ɔtinuis ⁊ discretis.nā in
discretis ē simplr̄ minimū reddēs p replicationē to-
tex.cō.3. tū.nō sic ī ɔtinuis.vt habet̄ decimo hui⁹ q: nihil ē ibi
minimū nisi pūctū.q̄ nūq̄ reddit totū p replicatōes.
ḡ rō mensure nō erit rō ppria q̄ztitatis cum nō ɔue-
niat eq̄lr̄ oīb⁹ speb⁹.℄ Nec rōnes propria opione
cogūt.solū.n.pbāt rōnē mēsure cōpetere q̄ztitati nō
tñ q̄ sit ppria rō dicta eq̄liter de omnibus specieb⁹.

Quātū Ad 2ᵐ declaro tres ɔclusiōes.prima
sit ista.diuisibilitas ī ptes eiusdē rō-
nis nō est essentialis rō q̄ztitatis.hāc ōndo sic null⁹
respectus formalr̄ est essentialis rō alicuius absolu
ti.sed diuisibilitas est formalr̄ respectus.q: dicit q̄z-
dā aptitudinē ad diuisionē.ḡ nō erit eētialis rō q̄z
tex.cō.27. titatis qđ est ens absolutū.maior p3.ex q̄rto huius.
vbi phs ponētes oia apparētia vera ducit ad h̄ icōue-
niēs q̄ oia tūc eēnt formalr̄ ad aliqd .℄ Preterea .
potētia ⁊ act⁹ sunt eiusdē generis ⁊ eiusdē eētie q: di-
uidūt oē ens.sed actu diuidi nō est eētiale q̄ztitati.
q: ois q̄ztitas eēt actu diuisa.ḡ nec potētia ad diui-
di est de eius eētia.eē ēt diuisibile dič potētiā ad di
uidi.℄ Cōtra hāc ɔclusionē istat̄.nā illa rō h3 q̄z est
distinctio specifica vr̄ essentialis generi:sed diuisibili
tas ē h̄9.vt p3 ī lr̄a:vbi h3 diuersū modū diuisibilita
tis.puta h3 vnā diuisionē vel f̄m duas.⁊c̄.pōit phs
diuersas spēs q̄ztitatis.℄ Preterea ī p̄dicamētis dr̄
q̄ q̄ztitas ɔtiua est cui⁹ ptes copulātur ad vnū termi
nū cōmunē.discreta xo cuius partes nō copulātur.
ergo de ratione vtriusq3 est habere partes:sed omne
habens partes est diuisibile.ergo ⁊c̄.

Respōdeo ad primū diuisio gn̄is ali-
qn̄ sit p dr̄ias pprie dictas
aliqn̄ p passiōes circūloquētes dr̄ias eētiales q̄ sūt
ignote nob.exēplū primi.aīal diuidit̄ p rōale ⁊ irra-
rōale.exēplū.scđi.ens diuidit̄ p potētiā ⁊ actū.nūer⁹
p par ⁊ ipar q̄ nō sūt dr̄ie s3 magis positōes.sic ē ī p-
posito.nā diuisibilitas ē passio q̄ztitat̄ ⁊ sic h3 diuer-
sū modū diuisibilitat̄ distīguit phs diuersas spēs
q̄ztitat̄.℄ Ad 2ᵐ hn̄ ɔcludit q̄ eētiale ē q̄ztitati hr̄e
ptes nō tñ diuisibilitas q̄ ɔseqtur hr̄e ptes vt q̄dam
passio q̄ nō ē eētialis rō q̄ztitatis.℄ Scđa conclo
sit ista.q̄ diuisibilitas ī ptes eiusdē rōis ē ppria pas
sio q̄ztitatis.hāc ōndo sic illđ qđ iest alicui p se p̄ ⁊ h3
q̄ ip3:vr̄ eē ppria ei⁹ passio.s3 diuisibilitas iest q̄zti
tati isto mō.ḡ ⁊c̄.minor p3.q: diuisibile eē iest oī q̄zti-
tati:ipi qdē q̄ztitati iest p se p̄.s3 speb⁹ p se nō p̄ cuicū
q3 ēt iest diuisibilitas ī ptes eiusdē rōis h̄ ē p q̄ztitatē
vñ si sba corporea hēat pprias ptes eiusdē rōis l3 ha
beat eas de se extēsas ⁊ diuisibiles ī potētia: tñ actu
extēsas ⁊ diuisibiles hēt p q̄ztitatē.℄ Ex h̄ cōcludo
correlarie q̄ ista ppō.q̄ztitas ē diuisibilis ē p se scđo
mō.sic iste color ē visibilis.vñ sic visibilitas ē respe-
ct⁹ q̄dā ī colore p cōparatiōez ad visū sic diuisibilitas
est respect⁹ in q̄ztitate ⁊ dič habitudinē ad diuisionē.
vñ notificatio phi de q̄ztitate posita in principio h⁹
capl̄i est notificatio p ppriā ⁊ primā passionē eius:
⁊ nō ē pprie diffinitio.℄ 3ª ɔclo sit ista.diuisibilitas
in ptes eiusdē rōnis ē p̄ma passio q̄ztitatis.℄ Ad c⁹
euidētiā ē sciēdū q̄ q̄ztitatis a phō assignant̄ q̄tuor
passiōes.pria ē diuisibilitas ī ptes eiusdē rōis·scđa ē
eē finitū vel ifinitū:⁊ hec supponit priā.nā qđ est fi-
nitū p̄supponit aliqd q̄ d3 finiri.⁊ illud necio p̄intelli
git̄ diuisibile:tertia ē eq̄le ⁊ ieq̄le q̄ ɔseqt̄ ⁊ p̄supponit
scđam.s.finitū ⁊ ifinitū.sic p3.q̄rta ē mēsure q̄ etiā p̄-
supponit tertiā.nā ois mēsura p̄intelligit̄ eq̄lis vl̄ ie-
q̄lis mēsurato.q:.n.ē eq̄le vel ineq̄le ideo mēsurat ⁊
nō ecōuerso.℄ Vñ ex his p3 ordo istaꝝ passionū q̄z-
titatis q̄ diuisibilitatis est prima passio simplr̄:prie
due cōpetūt q̄ztitati ī se:s3 alīr due ī respcū ad aliđ p3
de se.de pria passione habet̄ hic in lr̄a. ⁊ tertio phy- tex.cō.35.⁊.
eoꝝ caplo de infinito.đ scđa habetur p̄ phycor.vbi c.15.c.de q̄z-
dr̄ q̄ finitum ⁊ ifinitū soli q̄ztitati ɔgruit. đ tertia ha titate.t.cō.2.
bet̄ in p̄dicamentis.vbi dr̄ q̄ ppuum est quantitat ī
h3 eam eq̄le vel ineq̄le eē de q̄rta habet̄ plane decio
huius capitulo secundo.sic ergo ad questionem.

Ad primū in oppositū dr̄ q̄ ptes q̄ztitat̄
diuise differūt p accn̄s.q: .s.
p ptes sbe ī q̄b⁹ sūt.℄ Cōtra.q: q̄rit̄ de ptib⁹ sbe. vel
differūt p se vl̄ p accn̄s:si p se ⁊ foralr̄.ḡ specifice.qđ
falsū ē.si p accn̄s.ḡ p aliud.⁊ sic ī ifinitū q: illđ aliđ
nō pt eē q̄ztitas. q: sic eēt circulus.℄ Itē rō stat. q: si
partes diuise differūt p accn̄s.ḡ totū fuit diuisibile p
accn̄s vt arguebā.℄ Dicēdū.ḡ alr̄ q̄ ptes q̄ztitatis
diuise differūt seipsis formalr̄ p pria idiuiduatiua đ
gn̄e q̄ztitatis.ergo illa pars est hec ⁊ silr̄ illa est h̄ per
suū primū idiuiduās:⁊ tñ nō sequit̄ q̄ differāt speci-
fice:nā nō ois dr̄ia foralis est specifica nisi eēt p diffe

rētias specificas ⁊ eēntiales.¶ Ad 2ᵐ dicendū φ mi
nor ē falsa. Ad pbōnē dicēdū φ q̄ztitas discreta nō ē
diuisa actu sicut nec ɔtinua sȝ solū in potētia. nec ac
tu duo ternarij sunt ptes senarij: sȝ solū i potētia alias
ex distinctis specie ⁊ actu distinctis specie fieret vnū
tex.cō.32. specie. qđ est falsum. nā eadē rōne binarius ⁊ ternari
ẽ huius. us essent ptes quinarij dico ergo φ partes numeri
sunt vnitates. cū ergo adducit euclides ⁊ philoso. in
fra caplo de colobon. sūt sic glosandi φ nūerus mi
nor est par s maioris. i. vnitates in nūero minori sūt
ptes mēles in numero maiori. vt sic partes numeri
dicant diuisibiles p q̄zto pt accipi pars maior ⁊ mi
nor in numero: puta q̄ bȝ duas vnitates: ⁊ q̄ bȝ tres
vnitates.¶ Ad 3ᵐ cū dr̄ φ cuius ē potētia eius est ac
tus. dicendū φ duplex est potētia: q̄dā abijciens ac
tum. q̄dā simul stans cū actu. Exēplū pmi. corrupti
bile est in potētia ad corruptionē: ⁊ tn̄ nunq̄ȝ illa po
tentia simul est cū actu. qȝ adueniente actu subm ē in
corrupto eē ⁊ non in potētia ad corrūpendū. Exem
pluȝ scđi. hō est risibilis. nā si actu ridet nihilomin⁹
est aptus ad ridendū. qȝ illa aptitudo q̄ est risibilitas
est propria passio hoīs ⁊ passio nunq̄ȝ derelinqt sub
iectū.¶ Ad ppositum. cōtinuum est diuisibile in pⁱ
ma. pmo mō. qn̄ actu diuidit iam nō est cōtinuū. cu
ius ergo est potētia eius est actus. successiue q̄dē pri
mo mō simul aut scđo mō.¶ Ad q̄rtuȝ dr̄ cōiter φ
q̄ztū dupl̄r pōt intelligi. qȝ vel in q̄ztuȝ mathematicū
vel inquantū nāle. pmo mō est diuisibile in infinituȝ
nec est dare minimū. scđo mō est dare minimū qua
tenus forma nālis reqrit subm determinatū. qđ si vl
terius diuidat nō pt ibi reseruari forma nālis. sȝ cor
tex.cō.15. rūpet incōtinēs. B mō loqtur phs pmo physicorū. h
aūt loqtur de q̄zto vt q̄ztū ē.¶ Ad qntū dr̄ φ locus
nō est in gn̄e q̄ztitatis p se. tū qȝ non est diuisibilis p
se. sed p accn̄s. s. ad diuisionē supficiei. nā locus mālr
est ipsa supficies. tū qȝ est ens p accn̄s cōpositū ex su
tex.cō.39. pficie: ⁊ quodā respectu imobilitatis. Sic. n. diffinit
c. q̄ztitatis. quarto phy. φ locus continentis vltimū imobile p
mū.¶ Cōtra. i pdicamētis ponit in spē quātitatis.

Respōdeo φ illa q̄ phs dicit in pdica mētis nō sūt oino vera. nec
loqtur fm intētionē ppriā sed famose fm opinionē
alioȝ.¶ De motu vero ⁊ de tpe dr̄ a quodā φ sunt
quāta ⁊ diuisibilia p accn̄s: qȝ motus est formalr q̄z
tex.cō.18. tus p magnitudinē. ⁊ tps p motū. vt vr̄ dicere phs h
in l'ra. tunc sic. sunt q̄zta p aliud. ergo p accn̄s.¶ Cō
tra. qȝ illud qđ bȝ ptes eiusdē rōnis distictas realr a
ptibus alterius bȝ ppriā diuisibilitatē aliā a diuisi
bilitate alterius. sed motus ⁊ tps ⁊ magnitudo sunt
hⁱ iter se. ergo ⁊c̄. pbatio minoris. tum qȝ ptes tpis
⁊ motus sunt ptes q̄ nō pn̄t esse simul cū sint de gn̄e
successiuoȝ. ptes āt magnitudinis in oi instāti simul
sunt: cū magnitudo sit de gn̄e pmanentiū. tū qȝ ptes
tpis ⁊ motus sunt prius ⁊ posterius. sȝ ptes magni
tudinis sunt oēs simul. g̃ diuisibilitas hec ⁊ illa non
erit eadē.¶ P. hic in l'ra dr̄ φ ppria passio q̄ztitatis
est magis ⁊ minus. tūc sic. qđ bȝ ppriuȝ magis ⁊ mi
nus aliud a maiori ⁊ minori ⁊ alterius bȝ ppriā di
uisibilitatē ⁊ distinctā a diuisibilitate alterius. sȝ mo
tus est hmōi respectu magnitudinis. g̃ ⁊c̄. pbatio mi
noris: qȝ magnitudine existēte tanta pōt motus esse
maior si transit mobile tardū: ⁊ minor si trāsit mobi
le velox.¶ P. cōtinuū est cuius ptes copulant ad ali
quē terminū cōeȝ. tūc sic. cuius ptes copulant ad ali
uȝ terminū cōem bȝ aliā cōtinuitatē. sed ad aliud idi
uisibile copulant ptes motus. s. ad mutatū esse. ptes
aūt magnitudinis ad punctū. g̃ alia est ɔtinuitas h⁹

⁊ illius.¶ P. arguit sic ɔ rōnem eoȝ. cū dicunt sunt
quāta p aliud. ergo p accidens. primo ɔ an̄s sic. qȝ si
sunt quāta p aliud. aut illud aliud est ipm mobile vl
termin⁹ mot⁹ vel spaciū. non est ipsum mobile vt dr̄
plane in l'ra. nec est termin⁹ mot⁹ qȝ tūc alteratio nō
esset cōtinua. cū forma q̄ est termin⁹ alteratiōis non
sit quāta vel diuisibilis nisi p accn̄s. ex septimo phy
si. nec est spaciū qȝ vt dr̄. qnto physi. sup spaciū discō
tinuū pt eē mot⁹ cōtinuus. sicut pȝ ex motu facto su
p cordas cithare pulsate. Scđo ɔ ɔn̄am φ nō valet.
arguo. n. sic. musca ē musca p aliud. qȝ ē suba ab alio
effectiue. g̃ musca est p accn̄s in gn̄e substātie. ɔn̄s ē
euidēter falsum.¶ Dicēdū g̃ φ lȝ musca sit ab alio
effectiue suba. est tn̄ formalr suba fm se. Silr est in p
posito mot⁹ est effectiue quāt⁹ a magnitudine ⁊ for
malr de se. ɔcedo g̃ ppter tres rōnes supradictas φ
motus est formalr quāt⁹ nō quātitate magnitudis
⁊ φ mot⁹ ⁊ tps sunt formalr quāta a seipsis.¶ Sed
lȝ eoȝ ɔn̄a nō valeat: opȝ tn̄ saluare an̄s pp phm qui
hic dicit φ mot⁹ ⁊ tps sunt quāta p aliud. ⁊ ad aliō
qđ arguit ɔ an̄s dicēdū φ de rōne cōtinui sunt duo.
vnū est diuidi in semp diuisibilia. aliud est φ habeat
vnitatē ex h φ ptes copulant ad terminū cōeȝ. quo
ad primū pōt cōcedi qđ mot⁹ ɔsequit magnitudinē
ita φ mot⁹ diuidit ad diuisionē magnitudinis. ⁊ tps
ad diuisionem mot⁹. ⁊ sic intelligit phs. sed quo ad
vnitatē non opȝ qȝ nō reqrit tāta vnitas in magni
tudine sic̄ in motu. qȝ mot⁹ pōt eē cōtinu⁹ ⁊ vn⁹ lȝ ma tex.cō.18.
gnitudo sit discōtinua vt arguebat. qȝ ergo mot⁹ nō
ē diuisibilis de se sȝ p aliud. iō pōit q̄ztitas p accn̄s.

¶ Nec aūt vt motus ⁊ tps. etenīȝ huius
modi quāta quedā dicunt ⁊ cōtinua: eo
φ illa diuisibilia sunt quoȝ sūt he passio
nes. Dico aūt non quod mouetur sed φ
motum est. nam per esse quātum illud ⁊
motus est quantus: tempus vero per ip
sum motum. ⁊c̄. q.ii.

¶ Uiso φ mot⁹ bȝ aliq̄ȝ quātitatē ⁊ di
uisibilitatē formalr a q̄ztitate magnitu
dis: restat dubiū cōpando tps ad motū.
Ueritur g̃. Utrū tps sit idem cū motu realr. sic φ
quātitas qua mot⁹ est quāt⁹ formalr sit ipm tps.

Dicendū φ tps est idē mālr qđ motus. distictū tn̄ formalr. ⁊ p ɔn̄s q̄z
titas q̄ mot⁹ est quāt⁹ formalr est ipsum mālr: non
tn̄ formalr:¶ Cōtra. nā cuius ptes copulant ad ali
um terminū bȝ formalr aliā cōtinuitatē ⁊ quātitatē.
sed ad aliū terminū copulant ptes tpis ⁊ ptes mot⁹.
qȝ ptes tpis ad nūc: ptes āt mot⁹ ad mutatū eē.¶ P.
qđ bȝ ppriū magis ⁊ minus aliud a maiori ⁊ mino
ri alteri⁹ bȝ distinctā cōtinuitatē ⁊ q̄ztitatē ab alia. sȝ
tps est hmōi respectu mot⁹: qȝ in minori tpe ē maior
motus si mobile sit velox ⁊ in maiori minor si sit tar
dū mobile.¶ P: relatiua realia differūt realr. sȝ tps
⁊ motus sunt hmōi. g̃ ⁊c̄. pbatio minoris. qȝ mēsura
⁊ mēsuratū differūt realr. sed tps ē mensura mot⁹. g̃
quātitas mot⁹ nō ē tps realr.¶ P. ois mot⁹ ē de se
formalr successiuus. sed nō ois mot⁹ bȝ in se temp⁹
sed solū prim⁹ motus. g̃ successio cuiuslibet mot⁹ nō
ē tps.¶ Videt g̃ ppter istas rōnes φ quātitas qua
motus est quātus est alia nō solū a magnitudine sed
ēt a tpe. ita φ tres sunt spēs quātitatis pmanētis. s.
corpus. supficies. ⁊ linea. ⁊ due successiue. s. motus ⁊
tps. sed ille rōnes nō cogūt.¶ Ad c⁹ euidētiā pmit
to tres

to tres distinctiões. pma ē ꝙ duplex est mot⁹. s. cõis ⁊ pm⁹. s. mot⁹ pmi mobilis. ali⁹ est mot⁹ spālis ⁊ scõa

tex.cõ.31.vel circa. ri⁹. puta oēs alij a pmo. ❡ 2ª distictio sit ista: ꝙ tps ē duplex. s. cõe ⁊ spāle. de ħ tractaf q̄rto phycoꝝ. caplo de tpe. vbi dicit ꝙ idē est tps oīum in celo ⁊ in terra. ⁊ in mari. ⁊ illō rñdet motui pmo p mēsura. de scõo pt itelligi qđ ibidē dr̄ ꝙ tps est nūerus motus. lȝ ħ sit cõe vtriqȝ tpi. ⁊ tale tps spāle ē ppria mēsura motus iferioris. ita ꝙ q̄t sunt motus pticulares tot sūt tpa hmōi spālia. ❡ 3ª distictio sit ista. ꝙ duplex ē mēsura q̄dā itrīseca. q̄dā extrīseca. Exēplū pmi. q2 duratio rei ⁊ vltia supficies corpis. Exēplū scõi. locus.

Tunc ad pmū. dico ꝙ minor ē falsa. ⁊ iō dicēdū ꝙ sic tps est idē realr cū motu ita ⁊ nūc cū mutato eē. tñ cū illa identitate reali stat aliq̄ distictio ex nā rei. vel saltē ƀm rōnez pp quā diuersa noia sortiunf. ❡ Ad 2ᵐ dico ꝙ minor ē falsa. si mot⁹ ⁊ tps vniformiter accipianf. s. mot⁹ prim⁹ ⁊ tps cõe. motus iferior ⁊ tps spāle. rō tñ accipit tps cõe. ⁊ motū aliquē inferiorē. sic. n. veꝝ ē ꝙ ƀm velocitatē ⁊ tarditatē mobilis i maiori tpe erit minor mot⁹: ⁊ in minori maior. ⁊ sic nō plus cõcludit nisi ꝙ tps cõe qđ ē passio pmi mot⁹ distinguif realr a motu iferiori. qđ cõcedo tñ ħ nō obstāte q̄libet tps ē idē realr cū proprio motu cuius est passio ppria ⁊ mēsura. ❡ Ad tertiū cū dr̄ ꝙ mēsura ⁊ mēsuratū differūt realr. dico ꝙ veꝝ est de mēsura extrinseca: ⁊ sic cõparādo tps cõe ad motus iferiores quoꝝ ē mensura extrīseca differt vtriqȝ ab eis realr: tñ si tps cõe cõparef ad motū primū cuius ē mēsura itrinseca non differt ab eo realr nec sic referf realr ad ipm. Silr ē de tpe in spāli si cõparaf ad motū iferiorē c⁹ ē intrīseca mēsura. ❡ Ad q̄rtū dicendū ꝙ lȝ nō oīs mot⁹ hēat in se tps cõe. sed solū primus motus: nihilominus q̄libet motus hȝ suū tps ppriū qđ ē ppria ⁊ intrīseca mēsura. Ex hiis pȝ ad q̄ntū argumētū ꝙ motus ⁊ tps nō ponuntur quātitates p se. q̄tenus hñt diuisibilitatē p aliud: q2 motus p magnitudinē ⁊ tps p motū mō ƥexposito.

tex.cõ.20. ❡ Ad aliquid dr̄ alia p se: vt dupluȝ ad dimidiū: ⁊ triplū ad tertiā ptem. ⁊ totalr multiplicatū ad multiplicati partē: ⁊ cõtinens ad contentū. Alia: vt calefactiuuȝ ad calefactibile ⁊ sectiuū ad secabile: ⁊ oīno actiuum ad passiuū. Alia vero vt mēsurabile ad mensuram: ⁊ scibile ad scientiam ⁊ sensibile ad sensum.

q.12. **Queritur** Utrū phus cõuenienter assignet ⁊ sufficienter tres modos relatiuoꝝ. ⁊ vr̄ ꝙ nō. nā isti tres modi fundantur sup diuersa gñalissima. ģ nō sunt relationes vni⁹ gñis. sȝ in diuersis gñalissimis sunt. qđ vr̄ absurdū. pbatio 9ñe. q2 relatio est idē cū fundamēto: vel aliud. si idē habef ppositū. q2 sicut fundamēta sunt: diuersis pdicamētis ita relationes. si relatiões sunt aliud a fundamēto tñ cū accipient spēm ⁊ distinctionē a fundamētis tāta erit distinctio in relonibus q̄ta ē in fundamētis distinguētibus. sed fundamēta distiguunf gñe. ergo ⁊ relones. ❡ Ƥ. aliq̄ sunt p se relatiua q̄ nō 9tinenf sub aliquo istoꝝ modoꝝ. ergo isti modi isufficiēter sunt assignati. 9ña ē euidēs. sed pbaf añs. q2 multa sunt relatiua ƀm gen⁹ sicut medicina referf q2 scia. ⁊ sunt relatiua p se. q2 q̄cq̄d est de intellectu generis est de intellectu spēi. Si ģ genus depēdet ad aliqđ seq̄f ꝙ silr ⁊ spēs.

hmōi aūt relatiua ƀm genus nō cõtinenf sub aliquo istoꝝ trium modoꝝ. ❡ Contra phs hic in lra. tex.cõ.20.

Respōdeo ꝙ isti tres modi sunt bñ ⁊ sufficiēter assignati. vbi sciendū ē ꝙ q̄zuis relationes hēant distictiones specificas ƀm ppriias drias sicut ⁊ alia: tñ q2 latent nos ⁊ sunt ignote nobis accipim⁹ distictiões eaꝝ p fundamenta p q̄ circūloq̄mur eaꝝ drias specificas. q̄ forte pp earū modicā entitatē latēt nos: ita ꝙ ex fundamētis inotescit nobis distinctio earū relationū siue effectiue siue materialr ita ꝙ illa distinctio sit extrīseca.

Ad primū in opposituū. nego 9ñaȝ. Ad pbationē. dicēdū ꝙ relatio nō est idē cū fundamēto realr. lȝ sit veꝝ de q̄busdam de quo alias. cū ergo arguif ꝙ tāta ē distictio i relationib⁹ quāta in fundamētis: dico ꝙ falsū ē ex eo ꝙ fundamēta sunt distinguētia extrīseca in q̄bus nō ē veꝝ ꝙ equalis sit distinctio in disticto sicut in distinguēte. exēplū. aia ⁊ vermis distinguunf iter se nō tm̄ sicut sol pducēs vermē effectiue. ⁊ deus creans aiaȝ. Silr ēt nec ē necessariū loquēdo de distiguētibus intrīsecis: n̄ā due spēs spālissime distinguunf; nō tñ se totis: q2 9ueniūt in gñe. ⁊ tñ drie specifice distinguūf se totis. Silr i pposito fundamēta pñt distigui gñe. relones tñ erūt eiusdē gñis. vñ sicut vnitas pt fundari in re cuiuslibet gñis. ita nō repugnat q̄n sup duo disticta gñalissima possit fūdari relatio eiusdē gñis imo eiusdē spēi. ❡ Ad 2ᵐ dicendū qđ añs est falsū. Ad pbationē dico qđ relatiua ƀm genus lȝ nō cõtineanf directe sub istis modis: tamē reducunf ad aliquē istoꝝ. Aliter dr̄ ꝙ est q̄si idē qđ phs loq̄tur de relatiuis p se pmo. illa vero q̄ referunf rōne gñis non referunf ħ sed solū p se. ⁊ pȝ q̄t genus qđ referf p se ħ cõtinef sub aliquo istoꝝ triū modoꝝ sic pȝ de scia q̄ referf tertio mō. vñ ad ipsum genus cõe qđ sic referitur reducunf ipsa relatiua ƀm genus. sic pñt ptinere ad eundē modū: lȝ nō eq̄ pmo. q̄liter q̄t tertius mod⁹ distiguaf a pmo ⁊ scõo ⁊ scõs a primo: dicef infra. tex.cõ.20.

❡ Dr̄ aūt pma quidē ƀm numeꝝ aut simplr aut determinate ad ipsos: aut ad vnū vt duplū quidē ad vnū vt numerus determinat⁹. Multiplex vero ƀm numerū ad vnū nō determinatū: aut vt hūc: aut hūc. emioliū q̄t ad subemioliū ƀȝ nūeꝝ ad nūeꝝ determiatū: sup particlare q̄t ad sub supparticulare ƀȝ ideterminatos: vt multiplex ad vnū. alias ad numerum. ⁊c̄.

Queritur Utꝝ pm⁹ mod⁹ relatiuoꝝ fuerit bñ assignat⁹ vr̄ qđ nō. nā idē nō referf p se ad diuersa q2 alias idē diceref bis. vt dr̄ ifra. sȝ idē cõtinēs referf ad m̄lta cõtēta. pȝ. ģ ⁊ cetera. ❡ Ƥ. oīa relatiua sūt opposita vt pȝ in pdicamētis: ⁊ silr in ħ eodē q̄nto. sed cõtinens ⁊ 9tētū nō sunt opposita. ģ ⁊c̄. pbatio mioris. q2 i pdicamētis. caplo de quātitate: dicif ꝙ puū ⁊ magnū respectu diuersoꝝ nō opponunf. Silr duplū ⁊ dimidiū. q2 idē ē duplū ad ħ. ⁊ dimidiū ad aliud. ❡ Ƥterea. idētitas ē relatio rōnis. ģ nō est vera relatio. añs pȝ q2 ƀȝ phȝ caplo q̄rto. idētitas ē vna q̄n itell'ꝰ vtif vno vt duob⁹. ģ est relatio rōnis. nec p 9ñs ē in eodē gñe cū relatiõe reali. ❡ Ƥ. idē sile ⁊ eq̄le fundaf sup vnū ⁊ sup ptes vni⁹. vt dr̄ ħ i lra. sed in oi gñe ē vnū. ģ idē sile ⁊ equale est in oi gñe. male ģ dicit ꝙ vnū in q.13.

sba decimiate ē idē: ꝛ sic ꝺ alijs. ¶ Cōtra phs h̄ i lr̄a.

tex.cō.20. **Respōdeo** Ad qōnē ē dico qꝺ pmus modus bn̄ ē assignat⁹ vbi notādum est ꝙ sicut fuit dictū relationes primi modi fundant super rem de genere quātitatis ꝛ principalr̄ sup numez: ꝛ inde fundant sup cōtinua inquātum bn̄t aliqualiter rōnem numeri inter se.

Ad primū Argumentū posset negari maior. q: idē pōt referri ad diuersa p se lz nō p se p̄. vt dr̄ i lr̄a. cōcessa tn̄ illa maiori dicēdū ē ad minorē. ꝙ ɔtinens pt accipi duplr̄ .s. mālitei vel subiectiue. alio mō formalr̄ ꝛ sub rōe formali ɔtinētis. p̄ mō idē cōtinens pt referri ad diuersa ɔtenta. sicut idē pr̄ subiectiue ad multos filios. tn̄ ɔtinētia formalr̄ dn̄r multiplr̄ q̄tiēs multiplr̄ dr̄ aliud extremū. ꝛ sic idē cōtinēs formalr̄ nō refert p se p̄mo nisi ad vnū cōtētū. ¶ Ad 2m dicēdū ꝙ relatiua ɔsiderāt duplr̄. vno mō vt ɔpata ad se inuicē. alio mō vt idē ɔpat ad diuersa. p̄ mō st̄ opposita: ꝺo mō nō. nā idē est gn̄ans ꝛ genitū. vt pr̄ bn̄s filiū ꝛ prez. pr̄ nō refert ad seip̄m patrē. sz ad patrē ei⁹. ꝛ illo mō pr̄ ꝛ fili⁹ sunt opposita. vt. s. ad se inuicē referunt ꝛ nō aliter sic. in pposito de duplo dimidio. phs āt in p̄dicamētis vult pbare ꝙ magnū ꝛ paruū nō sunt ɔ̄ria absolute. sz solū in respectu: aliogn opposita eēnt

c.ō q̄titate. v̄a de eodē. p quāto idē mons ē magn⁹ respectu hui⁹ ꝛ puus respectu illi⁹. ¶ Ad tertiū pt dici ꝙ sic̄ vnū ē multiplex. s. vnū nūero spē gn̄e ꝛ pportiōe: silr̄ ꝛ idētitas. lz ergo idētitas nūali sit relatio rōnis eo ꝙ relatiuū eē est ad aliud se hr̄e. idē aūt nūero nō pōt ad aliud eē nisi ad aliud rōne inq̄ztū itellc̄s vtit̄ vno simpliciter vt duob⁹. tn̄ idētitas gn̄e spē ꝛ pportiōe est relatio realis. ꝛ ꝺe ē in gn̄e relonis p q̄zto hz ɔditiones relonis realis. ¶ Ad q̄rtū dicēdū ꝙ sic ens dicit multiplr̄ ita vnū. ɔcedo ḡ ꝙ vnū iuenit in oi gn̄e sic ens cū ḡ dr̄ ꝙ relatio idētitatis non erit p̄cise in gn̄e sube. ꝛ sic de alijs duob⁹. dico ꝙ suba pt sumi duplr̄. vno mō vt ē res determiati gn̄is. alio mō p essentia rei q̄ est cōis oi gn̄i. Silr̄ q̄ztitas pōt sumi duplr̄. vel put ē res determinati gn̄is q̄ pt dici q̄ztitas molis. vel p q̄ztitate pfectiōis ꝛ grad⁹ eēntialis rei. ꝛ sic ɔuenit oi gn̄i. Silr̄ q̄litas pt sumi vt ē res determinati gn̄is. vel p q̄litate eēntiali eo mō q̄ dr̄ia specifica dr̄ q̄litas. accipiēdo ḡ illa p̄ mō. put dn̄t res determiati gn̄is sic idētitas fundat sup vnū in suba ꝛ nō super vnū in alijs gn̄ib⁹. ¶ Silr̄ itelligēdū ē de eq̄litate ꝛ silitudine. Sz accipiēdo scꝺo mō. vtiq3 idētitas pōt fundari sup vnū in suba cuiuslz gn̄is. ꝛ silr̄ eq̄litas ꝛ

tex.cō.20. silitudo. h̄.n. mō oē ens oi enti cōparatū est idē vel diuersum: simile vel dissile. eq̄le vel inequale.

¶ Actiua vero ꝛ passiua: s̄m potētiā actiuam ꝛ passiuā: sunt ꝛ actiones potētiarum. vt calefactiuū ꝛ calefactibile. q: pōt ꝛ iterū calefaciēs ad id qꝺ calefit. ꝛ secās ad id qꝺ secatur tanq3 agentia.

q.14. **Queritur** Utrū scꝺs mod⁹ relatiōis sit bn̄ assignatus. vr̄ ꝙ nō. nā relatiuū nō ē fundamētū relonis. sz potentia actiua ꝛ passiua referūt. ḡ relo nō fundat sup potētiā actiuā ꝛ passiuā. pbat maior. q: cū relatiuū sit relatiuū relatione eēt pcessus in infinitū in relonib⁹ si relatio sup relatiua fundat. mi. pz. q: po⁹ actiua refert ad passiuā. ¶ p̄. idē nō pt referri p se ad diuersa. sz si s̄m potētiā actiuā aliqd dicat relatiue h̄ erit ad dcm̄ s̄z potētiā passiuā. cū ḡ po⁹ actiua p se referat ad agere: sequitur ꝙ idē p se dicet ad duo. s. ad ip̄m agere ꝛ ad po

tex.cō.20. tentiam passiuam. ¶ Contra phs hic in littera.

Respōdeo ꝙ mod⁹ ē bn̄ assignat⁹. Ad p̄m iop̄m dico ꝙ ma. ē dubia q: rlatio vz posse fūdari sup aliā relatōez. ꝛ p ɔn̄s sup relatiuū. sic̄ pportōalitas sup pportōez. nec tn̄ esset tūc pcessus i ifinitū. q: erit deuēire ad aliq3 p̄m relatōez c⁹ fūdamētū nō erit alia relatio nec p ɔn̄s relatiuū. ¶ Alr̄ pt dici data maiori. ꝙ po⁹ actia ꝛ passiua duplr̄ pn̄t accipi. vno⁹ circūscripta rlatōe potētialitatis. alio⁹ icludēdo ipaz. p⁹ n̄ st̄ actu relatia. ꝛ vt sic fundāt rlatōes scꝺi modi. 2⁹ sūt relatia actu ꝛ tc̄ n̄ fūdāt sz st̄ qd ɔpo̅m ex fūdamēto ꝛ rlatōe. ¶ Ad 2m dr̄ ꝙ sic fuit dcz iā idē referri ad plā p se p̄ ipoiē ē. sz p nō p̄ n̄ ē icōuēiēs. Sic ē i pposito. q: po⁹ actia refert p se p̄

tex.cō.20. ad potētiā passiuā tm̄. sz ad ipsum agere p se sz nō p̄.

.q.15. **¶ Alio ꝺo vt mēsurabile ad mensurā. ꝛ scibile ad sciaz: ꝛ sensibile ad sensum.**

Queritur Utrū tertius mod⁹ sit bn̄ assignat⁹ vz ꝙ n̄. nā ambo relatia st̄ eiusdē gn̄is aliogn rlatio eēt duo gn̄alissima. sz relatia dc̄a i rlatio mō n̄ st̄ i eodē gn̄e. ḡ nihil refert s̄z istū

tex.cō.22. mōz. mi. pbat ex. io. h⁹ caplo. 9. vbi dz ꝙ iter relatiua nō ē mediū. q: nō sūt i eodē gn̄e ꝛ ponit exēplū de scia ꝛ scibili q̄ st̄ relatia 3⁹ mō. sic patet. ¶ p̄. oē qꝺ hz eē i gn̄e relatōis ppriū illi⁹ eē ē eē ad aliꝺ siue sit ɔcretū dnoiatiuū siue sit forā. sz eē scibile nō ē ad aliꝺ se hr̄e. q: nō depēdet ad sciaz. ḡ scibile nō est in gn̄e relatōis. ¶ Cōtra. phs hic in littera.

tex.cō.20. **Respōdeo** dicēdo ꝙ mod⁹ est bn̄ assignat⁹. ¶ Ad p̄m i oppo̅m dicēdū ꝙ mi. ē falsa. Ad pbatōez dicēdū ꝙ phs i io. h⁹ tex.cō.22.

logt ꝺ gn̄e physico. q̄le ē idē opposita q̄ hn̄t adiuicē trāsmutationē vbi p̄us aliqd mutat ad mediū q̄z ad extremū. ꝛ iꝺ talia opposita hn̄t mediū. relatia āt nō st̄ talia opposita q̄ adiuicē hn̄t trāsmutatōez. ꝛ iꝺ carēt medio: nec sūt i eodē gn̄e physico. sz h̄ nō obstāte sunt in eodē gn̄e logico de q̄ nūc ē sermo. ¶ Ad 2m dicēdū ad mio. qꝺ scibile ꝛ scia pn̄t accipi duplr̄. s. vniformiter vt ambo i actu. vl ambo i po⁹ pn̄t 2⁹ mō accipi difformiter. puta. vnū i actu. alteruz i potentia. p̄ mō hn̄t mutuā depēdētiā sic̄ relatia alioꝝ modoꝝ. ꝛ sic eē scibile ē ad aliꝺ se hr̄e ꝛ ecōuerso. nā scibile: vt scibile ē s̄z se. ꝛ eēntialr̄ refert ad sciaz i po⁹. nec accidit scibili qꝺ sciat i po⁹. nā scibile nō ē scibile nisi q: ei⁹ pōt eē scia. q: si eēt scibile. ꝛ ei⁹ nō eēt scia i po⁹ eēt scibile ꝛ nō scibile. ꝛ iꝺ i rōe ei⁹ icludit scia i po⁹ sic̄ su3 p se cor̅m. vt nō solū scia ꝺpēdeat a scibili: sz ē ecōuerso. Silr̄ ē ꝺ scia i actu ꝛ scibili i actu. 2⁹ āt mō accipiēdo ip̄z nō hz mutuā depēdētiā. nā scibile i pō nō depēdet a scia i actu. q: pt eē scibile i pō c⁹ nō erit scia i actu. ¶ Cōtra. qūo ḡ ille mod⁹ distiguitur ab alijs duob⁹ sup̄dictis. nā phs p h̄ distiguit istū modu3 ab illis. q: i illis ē mutua ꝺpēdētia. i isto āt nō. ¶ R̄n̄. qꝺ i illo 3⁹ mō. ē sic̄ i alijs mutua depēdētia. sz non est mutua depēdētia realis. sz i vno extrēo ē real. ꝛ i alio rōnis. scia. n. realr̄ refert ad scibile. scibile āt ad sciaz s̄z rōnē. est igr̄ dr̄ia q: i p̄mis duob⁹ ē oio mutua depēdētia real. i 3⁹ nō. ꝛ pp h̄ dr̄ qꝺ relatio iter deu3 ꝛ creaturā: ē i tertio mō q̄tē⁹ creatura ad deū realr̄ refert. deus aūt ad creaturam non nisi s̄m rationem.

tex.c.20. **¶ Scꝺm numerū quidē igit ꝛ potētia3 dicta ad aliquid oia sunt ad aliquid: eo ꝙ ip̄m qꝺ est alterius dicit: ip̄m quidem, sz**

non eo

non eo q aliud ad id. mensurabile vero: ⁊ scibile: ⁊ intellectuale eo q aliud ad ipsum dicit ad aliquid dicunt ⁊c.

q.16. **Ueritur** Utrum tertius modus distinguatur a duobus primis. arguitur q nō. ⁊ spāliter a primo mō. nā mēsura ⁊ mēsuratū referunt tertio mō. referunt ēt primo mō. ergo tertius nō distinguit a primo. pbatio minoris. qr continēs ē mēsura contenti. ⁊ duplū mēsurat dimidiū q sunt relatiua primi. ergo ⁊c. ¶ Secūdo q nō distinguat a scdo arguit sic. nā sēsus ⁊ sēsibile ponunt relatiua tertij modi. sz sēsus ⁊ sensibile referunt fz potētiā actiuā ⁊ passiuā. qr se hñt sic mouēs ⁊ motū. ex q̄rto huius.
tex.cō.25. vbi dr q sēsibile ē motiuū sēsus. ⁊ mouēs ē pūs moto. ergo sēsus ⁊ sēsibile referunt scdo mō ⁊ p pñs tertius:
tex.cō 51. nō distinguit a scdo. ¶ Cōfirmat. qr sēsus ē i po passiua. scdo de aīa. ergo fūdat relatōez scdi modi. sensus ēt
tex.cō.20. pōit rlatiuū tertij modi. ergo ⁊c. ¶ Tertio. scia ē p se i gñe q̄litatis. ergo nō refert ad scibile. vt dr hic in lrā. pñs pz. qr q̄litas cū sit absolutum nō dependet ꝯm se ad aliō. ¶ Cōtra. phs hic in littera.

Respōdeo Hic ē vnus modus dicēdi q fuit tractatus. ergo exponēdo lrāz q ille tertius modus sic distinguit a primo. nā mēsura ē duplex q̄dā q̄ntitatiua. ⁊ illa ptiet ad primū modū. q̄dā pfectionis. ⁊ illa ptiet ad tertiū modū. alr nō differret a primo: sic itelligēdo q i primo mō relatiua se hñt sic excedēs ⁊ excessuz. ita q excessuz aliq̄tiēs sūptū reddit ipz correlatiuū qd ē excedēs. Addit ēt q mēsura pfectōis q ptiet ad tertiū modū fūdat sup eēntiā oēz. q̄tenus ois eēntia: ē sēsibil ⁊ scibilis potēs actiue mēsurare sensū vel sciaz. Sz mēsurari passiue fūdat sup ipz hitū scientificū q ē de gñe q̄litatis. ¶ Cōtra primū dictū arguit sic. tū. qr nō oē contētū mēsurat continēs q̄ntitatiue. añs pz de quibusdā nūis. nā quaternarius nō mēsurat q̄ternario. lz ptineat ipz. ergo excedēs ⁊ excessū nō se hñt primo mō vt dicebat. ¶ Secūdo. tps mēsurat motū mēsura q̄ntitatiua ptinēte ad primū modū. tñ tps nō excedit motū nec aliq̄tiēs sūptū reddit ipz. si motus sit ifinitus fz viā phi. ¶ Cōtra illō qd addit approprīādo istū modū obo ⁊ hitui cognitiuo. arguit. nā i oi gñe ē aliqd primum q ē mēsura oīuz i illo gñe

tex.cō.3.vel.4. ex.10. huius. ergo circūscripto oi alio hitu de gñe q̄litatis ē aliqd i gñe subē q mēsurat eēntiā oīuz illius gñis. silr ē i alijs gñib. ¶ Dicēdū. ergo alr. q tertius modus distinguit sic a primo. qr relatōes primi modi fundāt pcise. ꝯ. rē d gñe q̄ntitatis. relōnes vo scdi mōi fūdāt sup rē d gñe actōis ⁊ passiōis. ⁊ sup pn agēdi ⁊ patiēdi: q pñt eē i multis gñib ⁊ nō solū d gñe subē. nā oēs forē pñt eē actiue pter q̄z q̄ntitas ⁊ fore relatiua. relatōes āt tertij modi fūdant i oi re cuiuscūq gñis. ēt sup ideā i mēte diuīa p q̄nto ē mēsura ⁊ pfectio ideati pñt ēt fūdari sup res diuersoꝝ gñeꝝ. p quāto ois res cuiuscūq gñis ē intelligibil ⁊ scibil. ⁊ pt mēsurare hitū cognitiuū q ē d gñe q̄litatis. Pz. ergo ex dictis quō tertius modus distinguit a duobus primis. nā nō distinguit ab eis p mutuā depēdētiā vl nō mutuā. vt dcm ē. sz p fūdamēta. qr primus modus fūdat pcise sup rē de gñe q̄ntitatis. Scds āt sup rē d gñe actōis ⁊ passiōis. vl sup pn agēdi vl patiēdi: q sūt po actiua vl passiua. tertius vo sup rē cuiuscūq gñis p q̄nto i oi gñe ē dare vnū primum qd ē mēsura oīuz aliorū pt ēt fūdari sup res diuersoꝝ gñeꝝ. mō pexposito.

q.18. tex.cō.38. **Sed** ē: vnū dubiū. q̄liter scia mēsuret a scibili. Ubi ē sciēdū q scia ē duplex. q̄dā speculatiua. q̄dā pctica. pctica ēt ē duplex. vt dcm fuit i primo libro ⁊ ēt hr 3o d aīa. ca. d mouēte. q̄dā ordiaria ipius opari ⁊ hec ē pctica vl'is. q̄dā ē opatiua imediate. ⁊ hec ē pctica p ticlarj. puta scia artificial: loq̄ndo d scia pctica ⁊ speculatiua primo mō ipz scibile mēsurat scia p q̄nto talis scia cātur a reb. sz loquēdo d scia opatiua ibi ipz scibile hz rōnē mēsurabil. ⁊ ipa scia rōnē mēsure. ex eo
tex.cō.2. q artificialia cānt a scia pctica q ē ars. vt dcz fuit tertio huius. ⁊. 8. i eodē q̄nto. ca. d cā. hoc mō se hñt oia nālia ad sciam dei: sic artificialia ad scientiam nostram. qr scia dei est causa reꝝ sicut mensura.

Adprimū i oppositum pz ex dcis q mēsura ⁊ mēsuratū alr se hñt i primo. q̄z i 3o. ¶ Ad 2m dicēdū. q sēsus ē equoc ad ipaz potētiā nālē sēsitiuā. ⁊ ad ipz actū sētiēdi. sēsus primo. fūdat relatōez scdi modi. ⁊ sic pcedit rō ad oppositum ⁊ sua cōfirmatō. sic. n. ē pō passiua. sēsus āt 2o. fūdat relatōez tertij modi. silr itelligēdū ē de itellcū ⁊ sic sēsus mēsurat a sēsibili: ⁊ itellēs ab itelligibili. ¶ Ad aliō. cōcedo q scia ē i gñe q̄litatis ⁊ nō p se i gñe relatōis. qr diuersoꝝ gñm ⁊ nō ⁊c. n. hilo tñ scia q est hitus est primum fundamētū relationis tertij modi. ⁊ sic est in gñe rela
tex.cō.20. tionis denoiatiue. sic q̄ternarius q est de genere q̄ntitatis fundat duplicitatē q est in gñe relationis.

¶ Nō ē āt itellectio ad hec cuius ē itellēs. bis n. idē dictū vtiq erit. silr āt ⁊ alicuius visus
ē visus ⁊ nō cuius est visus: quāuis hoc verū
q.17. sit dicere: sz ad colorez aut ad aliqd tale illo vero mō bis idez diceret ⁊c.

Ueritur Utrum idē referat ad duo vl ad plā p se. Ur q sic. nā idē cōtinēs dr ad mlta cōtēta. sic vnus nūerus ptiet mltos. silr vna potētia actiua refert p se ad ipz agē ⁊ ad potētiā passiuā. silr idē pr dr p se ad plēs filios. ¶ Secūdo ad q̄cqd dpēdet vl refert genus ad idē depēdet vl refert spēs. ergo spēs refert ad suū ppriū correlatiuū. ⁊ ad relatiuū gñis. ⁊ ad vtrūq p se. Exm. duplū qd ē spēs mltiplicis refert ad suū submltiplex qd ē correlatiuū mltiplicis. ⁊ ad dimidiū qd ē ppriū correlatiuum. ¶ Tertio. spēs p se refert ad genus. fm porphiriuz sz spēs p se refert ad ididua. ergo idē p se refert ad plā. pbatio minoris. spēs p ididua diffinit dr cū spēs ē q pdicat d plib dīnti hoc nūo. i. d ididuis. ergo vl ididua ponunt i diffōe spēi sic genus. vl sic sbz vl sic correlatiuū.
tex.cō.20. non vt genus vl subz. pz. ergo sic correlatiuū. ¶ Cōtra. qr tūc idē bis diceret. qd pho hz p icōueniēti hic in lrā.

Respōdeo In ista qōe primo pmittā vnā distictōez. 2o ondā triplicē cōclōnē. ¶ Quātū ad primum sciēdū q aliqd ꝯuēire alicui ꝯuēit duplr. vno mō p se. hoc alio. p se nō primo. Illō ꝯpetit alicui p se primo qd ꝯpetit ei p suā spēz ⁊ ppriā rōnē specificā. Sz illō ꝯpetit alicui p se nō primo qd ꝯpetit sibi p cāz i se: nō tñ ppriā rōnē specificā. ⁊ hic ē q illō q inest p se ⁊ primo inest adeq̄te ⁊ fm q ipm. nō aūt qd inest p se nō primo. Exēplū primi hre tres inest sic triāgulo. exēplum scdi. habere tres inest sic isocheli.

Quātū Ad 2m sit ista prima ꝯclō. Impoīe ē idē referri ad plā p se primo. Hec ondo sic. qr si sic. ergo vna relatio ē eēntialr plēs. pñs ē falsuz. ergo ⁊ añs. pbatio pñe. qr nō ē eadē hitudo p se prīo ad plā. sz relatio ē hitudo fm se. ergo relatio q ē eēt rō referēdi vnū ad plā p se prīo. eēt necio plēs eēntialr. ¶ Dices q eēnt plēs relatōes. ita q refert ad plā diuersis ⁊ ppriis relatōib: ⁊ ad qdlibet p se primo. Cōtra qr vnū relatiuū ē vnica relatiōe relatiuū. sic vnū albū ē vnica albedine albū. ergo si ponēs tales relatōes. iā nō erit idē relatiuū. nisi mālr ⁊ subiue. ¶ Secūdo. ad pncipa

le.q: si sic.tunc idē hēret plēs diffīnēs pp̄ās. pn̄s est falsū.ḡ ⁊ añs. p̄bō p̄nē.q: et p vtrūq3 correlatiuū eq̄ p diffinireť: nā s̄m porphi.l. relatiui oz in vtroq3 rōnib⁹ vtrisq3 vtī. falsitas p̄ntis ē euidēs. ⁊ pbaf. q: tūc posset cognosci p vnā diffōnē. ⁊ nō p aliā. ℂ Ꝑ. si sic. vt idē relatiuū ē plura relatiua. vl idē sil erit ⁊ nō erit. pn̄s ē euidēter falsū q̄ztū ad vtrāq3 ptē. pbatio p̄nē: q: p.c. referaf ad.a. ⁊ ad.b. ad vtrūq3 p se b̄ tūc destructo.a. pt referri ad.b. ⁊ destructo.b.ad.a. q: ḡ correlatiua sil sunt ⁊ nō sūt. vel duabis q: ip̄m.c.ē duo relatiua. vel q: destructo.a.ē ⁊ nō ē. nā destruet ostru cto.a. ⁊ manebit manēte.b. ℂ Scd̄a p̄clō sit ista nō ē ipoſe idē referri ad plura p se: n̄ b̄. Hoc appet p duo vltīa argumēta posita i pede. nā ad dimidiū refert duplū p se b̄. vt ppiū correlatiuū. s̄3 ad correlatiuū sui gn̄is. s. ad submultiplex referť p se nō b̄. silr spēs referť b̄ ad gen⁹ vt ad primū correlatiuū. s̄3 ad indiui dua p se nō b̄. sic. ḡ itelligēda ē ista p̄clō. q: idē pt referri ad diuersa nō b̄. q: b̄ ⁊ p se ad correlatiuū ppriuz. ⁊ p se nō b̄ ad correlatiuū sui gn̄is vl ad aliū. ℂ Ter tia p̄clō sit ista. q: referť idē ad duo: ad vnū p se b̄. ad aliū p se n̄ b̄. positiollo ad q̄d referť p se b̄: necio po nif correlatiuū p se nō p̄mo. nō tn̄ est necessariū econ uerso. s̄3 pt eē p se correlatiuū sine b̄ correlatiuo. Hāc p̄ndo sic. q: si nō. ḡ vnū extremū correlatiuū sil ē ⁊ n̄ ē. p̄ns ē falsū. ḡ ⁊ añs. p̄bō p̄nē. correlatiua sil sūt ⁊ nō sunt. referaf ḡ.a.ad.b.p se b̄: puta duplū ad dimi diū. ⁊ ad.c.p se nō p̄mo. puta ad submultiplex. tunc existe.b.i. dimidio: necio ē.a.i. duplū: s̄3 n⁹ ē p se p̄io cor relatiuū. s̄3 destructo.c.i. submultiplici q̄d ē p se corre latiuū dupli. ⁊ nō p̄ᵐ. d̄struit.a.i. duplū. si ḡ.b.i. dimi diū posset eē nō existe.c.i. submultiplici. sil eēt ⁊ n̄ eēt ip̄m.a.i. duplū. q: eēt ad eē dimidij. ⁊ destrueret p se ad destructionē p se correlatiui q̄d ē submultiplex. ⁊ iō nō pt eē.b. destructo.c. verūtn̄ q: ip̄m.c.i. submulti plex q̄d ē p se correlatiuū pōit tn̄ eē gn̄is ⁊ nō ponit necio aliqd posteri⁹ ipso gn̄e. iō ipsum.c.i. submulti plex. q̄d est p se correlatiuum pōt eē non existente.b. idest dimidio. q̄d est primū correlatiuum.

Ad primū in oppositū de cōtinēte ⁊ cō tento ⁊ de potētia actiua in cōparatione ad passiuā ⁊ agere. de patre dcō ad plu res filios. p3 ex his q̄ dcā sunt suprius. nā p̄tinēs l3 sit idē mālr̄ ⁊ subiectiue ad plura p̄tēta ad q̄ referť p se b̄ ē tn̄ plura p̄tinētia formalr: nā ppiis ⁊ distictis re latiōib⁹ p̄tinētie referť ad q̄lz illoꝝ. Silr dicēdū est d̄ p̄re dcō ad plures filios. de potētia āt actiua dcm̄ ē q: referť ad potentiā passiuā p se. b̄. sed ad agē p se nō p̄mo. ⁊ b̄ nō ē icōueniēs. vt p3 ex scd̄a p̄clōne. Ad aliud p idē. nā vt p3 ex p̄dict. spēs referť p se p̄io ad suū ppiū correlatiuū vt duplū ad dimidiū. s̄3 referť ad correlatiuū sui gn̄is p se nō b̄. s. ad submultiplex. ℂ Ad tertiū dicēdū p idē. q: spēs referť p se p̄mo ad gen⁹. s̄3 ad idiuidua p se nō p̄mo. ℂ Ad aliū i oppo sitū de p̄bo dicēdū. q: si itellr̄ p se eq̄ p̄mo diceret ad intelligentē ⁊ ad itelligibile: idē bis diceref. vel dato q: referaf ad vtrūq3. nō tn̄ eque p̄mo. vel nō relatiōe eiusdē gn̄is. nā respectus quo accñs depēdet ad s̄b3: est respectus extrinsecus adueniens. vt d̄r in septio huius. nec est respectus de genere relatiōis scd̄m se. ℂ Et hec est de q̄nto methaphisice.

ℂ Quoniā3 v⁰o physica scia ē circa gen⁹ q̄ddā entis: natura circa talē ē substātiā3 in qua ē pricipiū motus ⁊ stat⁹ i ea palā: q: nec actiua nec factiua ē. factiuaꝝ. n. i fa ciēte pricipiū: aut itellēs: aut ars: aut po tētia q̄daz: actiuarū vero q̄ in agēte p he resis: idem. n. agibile ⁊ eligibile. ⁊c.

Circa librum sextū methaphysice. ℂ Que rif p̄mo. Utrū scia pctica sor tiaf suū eē pcticū ex ordine ad finē q̄ē p̄rio vel ex obo. ℂ Ui def q: ex fine. na3 tertio de aīa dr̄. q: itellr̄ extēsione fit practi cus: ⁊ differt a speculatiuo fi ne. ℂ Ꝑ. p̄mo h⁹ d̄r q: practi ca ē min⁹ nobilis q̄3 speculatiua. q: ē grā vsus: b̄ aūt argᵐ nō valet nisi vsus eēt p se finis practici habit⁹. ℂ Ꝑ. ⁊ h⁹ d̄r. q: finis speculatiue ē vitas. practice ve ro op⁹. ℂ Cōtra. p̄bo b̄ in īfra. q: distīguit sciā3 p̄ctiēs tā actiuā q̄3 factiuā: a speculatiua penes obm vl s̄b3.

Respōdeo In ista q̄one p̄mo aliq̄ sup ponenf. 2ᵒ ad q̄onem dicef. ℂ Quātū ad p̄mū oz b̄ supponere aliq̄ q̄ in p̄io sūt p̄nsa. In plogo h⁹. ⁊ ēt in q̄nto. ℂ Primū ē q̄d sit pra xis. 2ᵐ ē q: duplex est finis. s. finis grā c⁹. ⁊ finis quō. de quo dcm̄ ē in q̄nto libro. ℂ Silr tertio. q: extēsio q̄ scia practica extēdit ad praxim stat in duplici relō ne vel respectu aptitudiali. s. in respectu positat nālis ⁊ i respcū cōformitatis. ℂ Quarto oz p̄supponere q: scia cāuſ ab obo ⁊ a po⁰ mediāte actu vt a duabus cāis p̄tialib⁹ integrātib⁹ vnā totalē cām effectiuā.

Quātū Ad 2ᵐ ē vna opio q̄ dicit q: illud a quo scia d̄r pctica ē finis. q. ē ipsa p̄ xis. p̄ro q̄ opione arguiť p auctoritates positas i pe de. ℂ Ꝑ p rōnē sic. scia nō d̄r practica ex obo. ḡ ex fi ne. p̄ña est euidēs. pbatio añtis duplr. p̄mo. q: itellr̄ extēsione fit practicus. 3ᵒ de aīa. q̄d non ē ver. nisi de eodē itellu p̄i⁹ speculatiuo ⁊ postea ext̄so ad opu3: ḡ circa idem obm pt esse consideratio speculatiua ⁊ practica. ⁊ p p̄ns nō erit p̄ctica ex obiecto. ℂ Scd̄o sic. q: medicina diuidif in practicā ⁊ speculatiuam. ⁊ tn̄ ipsa est de aliquo eodē subiecto sc̄ vel sic accepta s. de sanitate vel corpe sanabili. ℂ Alius doctor p ea dē opinione arguit sic. rō q̄ditatiua rei accipiť a p se cāis eius ex q̄b⁹ h3 esse p se ⁊ essentialr̄. sed finis p se notitie practice ē p se cā eius. ḡ rō q̄ditatiua notitie p ctice accipiť a p se fine ei⁹. q. ē opus seu praxis. ex 2ᵒ h⁹. ℂ Ꝑ. notitia practica ē illa q̄ cōformiter se h3 ap petitui recto. ex sexto ethicoꝝ. ergo rō notitie practi ce accipiť ex appetitu recto. sic̄ ex regula. appetitus rect⁹ est appetitus finis vt intēti ⁊ amati. ℂ Contra istā opinionē arguiť sic. si scia d̄r practica pp extēsio nē ad finē q̄ro. aut pp extēsionē actualē. aut aptitudi nalē. nō pp actualē: q: tūc eadē scia aliqñ eēt practica aliqñ non cū aliqñ extendaf. aliqñ non: tum q: faber nō intēdēs oparī vel nō operans actu non hēret co gnitionē practicā. q̄d est falsum. ergo erit practica p pter extensionē aptitudinalē. tunc sic. nūq̄3 aptitudo conuenit vni nature ⁊ repugnat alteri nisi pp aliq̄d absolutum in tali nā intrinsecū. q: n. hec nā est talis: ideo conuenit sibi talis aptitudo. ergo p̄supponit in ipsa scia aliqua cōditio intrinseca ppter quā conue nit sibi aptitudo talis. ista aūt cōditio scie est ab aliq̄ cā eius priore. cāe aūt priores eius sunt intellectus ⁊ obiectū. ergo practicū esse conuenit scie ab obiecto ⁊ ab intellectu. nō erg o a fine. ℂ Contra finis est cā p̄ma. s̄m Auicen. sexto metaphysice. ḡ a fine pōt scia eē talis nāe vt ei p̄ueniat talis aptitudo. ℂ Res deo.

deo .finis non est cã nisi inqʒtũ amatus ⁊ desiderat⁹
mouet efficiẽs ad agẽdũ. aptitudo aũt dicta cõuenit
scie siue finis sit amatus siue nõ. nã põt esse in intelle
ctu dicta scia qñtercũqʒ volũtas se hẽat. ẽt si volũtas
p ipossibile nõ esset cõiancta intellectui. exẽplũ. scia
scribẽdi adhuc ẽ practica. siue volũtas amet opus.
siue nõ. talis ergo aptitudo nõ cõuenit scie a fine tan
qʒ a finali cã. qꝛ nihil est ab aliq̃ cã illa cã non cãnte.
¶ Dices qꝫ finis est aptus amari anteqʒ aptitudo
ista insit scie practice. ita qꝫ illa practicabilitas ẽ a fine
nõ vt amatus. sed vt amabilis. ¶ Cõtra effect⁹ non
hʒ a cã aliqd in quãtũ ipsa est apta nata cãre nisi ac
tu causet. sed finis vt amabilis tm̃ ẽ in aptitudie cãn
di. g̃ nõ cãt aliqd nisi vt actu amatus mouet efficiẽs
ad agẽdũ. ¶ P̃. ad p̃ncipale sic. si finis facit sciam eẽ
practicã vel h̃ ẽ vt elicitus est. ⁊ habit⁹ in re eẽ. vel vt
ẽ cognitus. vel vt ẽ itentus. nõ vt elicitus ⁊ habitus
iam in re eẽ. qꝛ sic ẽ posterior scia ⁊ effect⁹ eius aliquo
mõ. effectus aũt nõ distinguit nec specificat suã cãm.
si vt cognit⁹: habet ꝓpositũ. qꝛ sic hʒ rõnẽ obiecti. si
aũt vt intentus. h̃ iam improbatũ est. qꝛ nãliter anq̃ʒ
finis intendat. iam scia est talis. s. practica. nec rões
h⁹ opinionis cogũt. ¶ Ad auctoritatẽ tertij de aia.
tex.cõ.49. dicendũ qꝫ loqtur de fine vt cognito. nã intell'ꝰ rõci
nans ꝓpter aliqd. rõcinat ꝓpter finẽ cognitũ a quo
c.l. sumit prin͛m demrãtiõis practice. sic ãt finis hʒ rõnẽ
obiecti. ¶ Ad aliud de p̃ methaphysice dicẽdũ. qꝫ p̃
ctica nõ est grã vsus vt p se finis. hʒ tm̃ aliquã aptitu
dinẽ ad vsum. s̃m qꝫ vsus ẽ p se obm eius. vel aliqd
virtualr includẽs vsum. qͥle phs nõ posuit eẽ aliqđ
ens: nisi ens ad finẽ. oẽ aũt tale obm est ignobili⁹ obo
speculabili. ⁊ iõ talis ordo ad praxim arguit ignobi
litatem practice respectu speculatiue. ¶ Ad aliõ de
tex.cõ.3. 2°. methaphyce dicẽdũ. qꝫ speculatiua ⁊ practica hñt
diuersos fines. loq̃ndo ẽt de p se fine itra gen⁹ cogni
tionis. tñ illi fines nõ p̃ distinguunt ipsas. sed p̃or di
stictio sciarũ ẽ ab obis. ¶ Ad primã rõnẽ nego añs
cũ pbat qꝫ itell'ꝰ extensione fit practicus. dico qꝫ itel
lectus speculatiu⁹ ⁊ practic⁹ nõ sunt circa idẽ obʒ. nec
itell'ꝰ speculatiu⁹ q̃cũqʒ extẽsione fit practicus. Arist.
ãt ponit tres grad⁹ itell'ꝰ. quoꝝ primus ẽ cõsiderare
tm̃ speculabilia. scðs ẽ cõsiderare agibilia in vl̃i non
dictãdo ꝓsequi vel fugere: terti⁹ est iã ꝓseq vel fuge
re vel dictare ꝓsecutionẽ vel fugã in pticulari. itell'ꝰ
ergo exñs in scðo gradu in quo ẽ impfecte practic⁹
extẽdit se ad tertiũ ⁊ fit pfecte p̃cticus. dicẽdo se velle
ꝓseq vel fugere. ita qꝫ illa extẽsio est intell'ꝰ impfecte
practici ad ꝯsiderationẽ pfecte practicã. puta ab ap
p̃hensione terribiliũ ad dictamẽ cõpletũ de eis: pci
piẽdo fugã vel ꝓsecutionẽ. dato qꝫ ẽt itell'ꝰ specula
tiuus fiat practic⁹. nõ est ad ꝓpositũ. qꝛ speculatiuũ
⁊ practicũ sunt drĩe accñtales intell'ꝰ. sed sunt eẽntia
les scie in cõi. sicut dicet i sequẽti qõne. ⁊ iõ scia specu
latiua nõ extẽdit nec fit practica. ita qꝫ ipose est circa
idẽ obm eẽ sciam practicã ⁊ speculatiuã. ¶ Ad aliaʒ
ꝓbationẽ de medicina. dicendũ. qꝫ qñ accipit aliqđ
mediũ iter duo extrema quãto plus recedit ab vno
extrẽo: tãto plus accedit ad aliud extremũ. tunc scia
pure speculatiua ⁊ scia pure practica q̃ imediate na
ta est eẽ cõformis praxi eliciẽde q̃ ẽ practica pticula
ris. sunt q̃dã extrema iter q̃est media scia p̃ctica vlis
q̃. s. nõ est nata eẽ imediate cõformis praxi eliciẽde. ⁊
ideo põt dici aliquo mõ speculatiua respectu scie p̃
ctice pticularis q̃ imediate dirigit in praxim elicien
dã. ita in ꝓposito põt distingui medicina in theoricã
seu speculatiuã. q̃. s. ẽ de vl̃ib⁹ causis ⁊ curis. ⁊ in pra
cticã: q̃ est de pticularib⁹ ꝓpinquorib⁹ praxi. tñ h̃ʒ ve
ritatẽ illa vlis q̃ respectiue dr̃ speculatiua ẽ practica
simplr̃ qꝛ virtualr̃ icludit pticularẽ ⁊ ẽ directiua pra
xis ʒ mediate. ¶ Ad primã rõnẽ alteri⁹ doctoris re
ducit ꝯ eũ. nã assũpta maiori addã minorẽ sic. ʒ finis
p se notitie speculatiue est scire. g̃ rõ q̃ditatiue notitie
speculatiue accipit a p se fine q̃ est scire. ⁊ nõ ab obo.
qꝫ nullus sane mẽtis diceret ⁊ ipse tenet oppositum.
¶ Ad formã. dico qꝫ finis q̃. nõ est cã finalis. ʒ finis
grã c⁹ qđ est ip̃m obm est cã finalis. ⁊ ipse ẽ q̃ cãt no
titiã practicã. nõ ãt finis quo: nisi q̃tenus hʒ rõnẽ ob
iecti ⁊ vt ẽ cognitus. ¶ Ad aliud nõ valet. non. n. ẽ in
telligendũ sicut vr̃ accipe argumẽtũ qꝫ scia practica
se hẽat ad appetitũ rectũ cõformiter passiue. sed se hʒ
cõformiter actiue. nã hʒ rõnẽ directiui ⁊ regulatiui.
iõ non valet. Sʒ ẽ alia opinio quã teneo. s. qꝫ scia pra
ctica sit practica ex obo. Qđ probat auct͛e phi sexto c.2.
ethicoꝝ. vbi distiguit rõcinatiuum a sciẽtifico penes
obm necessariũ ⁊ cõtingens. ¶ P̃. tertio de aia assi tex.cõ.49.
gnat phs obiectũ practicũ bonũ: nõ qđcũqʒ ʒ agibi
le ⁊ cõtingens. g̃ scia ẽ p se practica ex obiecto. nõ er
go ex praxi vt ex fine. ¶ P̃. arguit rõne sic. illđ a quo
scia p̃ctica hʒ duplicẽ respectũ. s. p̃oritatis nãlis ⁊ cõ
formitatis est illud a quo ẽ scia practica obiectũ est
hmõi. g̃ ⁊c̃. maior est euidẽs. nã eẽ practicũ stat in du
plici respectu vt ostẽsum fuit in p̃ h⁹. minor pʒ. p̃mo
de cõformitate. nã ipsam hʒ ab obo. qꝛ obm vel ẽ re
ctitudo praxis. vel aliqd virtualr̃ includẽs ipsam re
ctitudinẽ. ideo. n. ipsi scie practice ẽ praxis ꝯformabi
lis vt sit recta. qꝛ scia p̃ctica ẽ talis obi. Scðo decla
rat minor de respectu p̃oritatis. hunc. n. respectũ hʒ
scia practica. nõ solũ ex rõne potẽtiaꝝ ordinataꝝ nã
liter q̃ten⁹ itell'ꝰ ẽ p̃or volũtate. ⁊ praxis est act⁹ volũ
tatis elicitus vel iperatus. sed h̃ hʒ ab obo. ro qꝫ nõ
semp illa scia ⁊ itellectio p̃or est practica. nisi sit deter
minatiua rectitudinis ipsius praxis formalr̃ vel vir
tualr̃. ⁊ h̃ hʒ ex obo. ¶ Cõfirmat. qꝛ a quo res hʒ eẽ
effectiue ab illo hʒ tale esse propriũ. sed scia hʒ eẽ
effectiue ab obo. ergo ab obo hʒ eẽ qꝫ sit practica vl̃
speculatiua. non dico formalr̃. sed effectiue. prima. n.
diuisio sciarum est ex obiectis. Sic ad questionem.

Ad auctoritates in oppositũ: patẽt ex dictis: risum est rñdẽdo ad argumenta prime opinionis.

¶ Quare si ois scia aut actiua: aut factiua: aut theorica: physica theorica q̃dã est ⁊c̃.

Queritur Utrũ practicũ ⁊ spe q.2.
culatiuũ sint drĩe es
sentiales scie in cõi. ¶ Ur̃ qꝫ nõ. qꝛ affir
matio ⁊ negatio nõ sunt drĩe essentiales
alicuius positiui: sed practicũ ⁊ specula
tiuũ se hñt sicut affirmatio ⁊ negatio. nã practicũ di
cit extẽsionẽ ad praxi. ʒ speculatiuũ negat illaʒ. g̃ ⁊c̃.
¶ Cõtra phs h̃ i lr̃a. vbi dsdit sciam p̃a diuisiõe p p̃ tex.cõ.1.
cticũ. ⁊ speculatiuũ. ʒ p̃a disio vr̃ eẽ p drĩas eẽntiales.

Respõdeo Primo p̃mittã vnã distin
ctionẽ. 2°. oñdã duplicẽ ꝯclu
sionẽ. ¶ Quãtũ ad p̃mũ dico qꝫ practicũ ⁊ speculati
uum duplr̃ pñt accipi. vno mõ vt practicũ accipiat
pro esse aptitudinali directiuo seu ꝓ illo duplici re
spectu aptitudinali de quo dcm̃ ẽ supra. ⁊ speculati
uum accipiat ꝓ negatione illius duplicis respectus
seu extensibilitatis ad praxim. Alio mõ põt accipi p̃
cticũ siue praxibilitas ꝓ rõne quadã siue ꝯditiõe in
trinseca ipsi notitie. q̃ q̃dem est sibi rõ fundandi talẽ
respectum ⁊ aptitudinẽ. speculatiuũ ãt vel speculabi
litas pro ista rõne itrinseca pro qua repugnat tali no
titie aptitudo seu respectus aptitudinalis p̃dictus.

impossibile enī ē aliquā aptitudinē ɔuenire vni nāe ꝛ repugnare alteri nisi alicui⁹ cōditiōis intrinsece.

Quātū Ad 2ᵐ sit ista pͣma cōclusio. specłatiuū ꝛ pͣcticū pͣ mō nō sunt differētie essentiales scie i cōi. ℂ Hāc ondo sic nulli⁹ respectus formaliter vel negatio respect⁹ ē dr̄ia eēntialis alicuius absoluti. sꝫ scia ē qōdā ens absolutū. qꝛ q̄litas. pͣcticū āt pͣmo modo dicit formaliter respectū. speculatiuū ꝯo negatōēꝫ ei⁹. ꝑ practicū ꝛ speclatiuū pͣ mō nō sūt dr̄ie eēntiales scie i cōi. ℂ Si q̄ras. qd ꝑ erūt: Dicēdū ꝙ sūt q̄dā passiōes disiūcte scie i cōi: eo mō q̄ dicim⁹ par ꝛ ipar eē passiōes disiūctas nūi. Sic enīꝫ nūer⁹ ē par vł ipar. sic scia ē practica vel speculatiua. ℂ Scđa ꝯ͂ sit ista. practicū ꝛ specłatiuū scđo mō dcā sūt differētie eēntiales i cōi. Hāc psuadeo sic. illa q̄ faciūt differre eēntialr spēs ɔtētas sub gn̄e sunt dr̄ie essentiales ei⁹. sed speculatiuū ꝛ practicū sunt hmōi respectu scie in cōi. ꝑ ꝛc̄. mior pꝫ. qꝛ ex quo practica ꝛ speculatiua sunt due spēs ɔtente sub scia in cōi. vt sꝫ gn̄e oꝫ dare differētias eēntiales qb⁹ distiguunt. illas voco ɔditōes seu rōes itrīsecas eaꝝ ꝑ q̄s vni cōuenit duplex respect⁹ pᵭdictus. ꝛ alteri repugnat.

Adrationes in oppositū dicēdū. ꝙ pͣcticū ꝛ speculatiuū pͣ mō dicta se hn̄t sicut affirmatio ꝛ negatio. ꝛ hoc mō nō sunt dr̄ie eēntiales. ꝛ tūc ad argumētū cōcedit. ꝛ facit ꝑ pͣma cōclusione. Si aūt practicū ꝛ speculatiuū sumant scđo mō: vtrūqꝫ est aliqd positiuū. ꝛ tunc argumentū nihil facit: qꝛ accipit minorem falsam.

tex.cō.2. ℂ Quare tres erunt philosophie theoricē: mathematica: physica: ꝛ theologia.

q.3. **Querit** Utrū sufficiēs sit diuisio specłatiue scie. q̄ est in phycā. mathematicā. ꝛ diuinā: sit ɔueniens. ℂ Uł ꝙ nō. tū qꝛ diminuta ꝛ insufficiēs. tū qꝛ supflua. Pro pͣ⁹ pͣ via argͥ sic. Logica ē scia speclatiua. ꝛ tn̄ nō cōtinet sꝫ aliq̄ istaꝝ. pꝫ ꝑ ꝙ ista diuisio sit diminuta. ɔn̄a ē euidēs. añs pbaṫ. qꝛ logica nō ē circa factibilia. nec circa agibilia. ꝛ ꝑ ɔn̄s nō est practica. ꝑ speculatiua.

tex.cō.14. ℂ Itē. ens eq̄lr diuidiṫ i decē gn̄a. ex qnto hui⁹. ꝑ cuꝫ vnū diuidēs. s. q̄ntitas facit sciam spāłē. puta mathematicā. eadē rōne ꝛ qōlibet alioꝝ. ꝛ sic erūt plēs quā tres. ℂ Itē. suba corporea facit sciam spāłem. ꝑ ꝛ incorporea. ꝑ erūt plures q̄ꝫ tres. añs pꝫ. qꝛ de suba corpea ē scia spālis. scꝫ phyca ꝛ nālis. i q̄ ɔsideraṫ ꝓpͥe passiōes ei⁹. pbatio ɔn̄e. qꝛ suba icorpea hꝫ ꝓprietates ꝛ passiones alias a passionib⁹ entis. sic ꝛ corporea. hꝫ ēt pfectiores passiōes. q̄tem⁹ ē ens pfecti⁹. ꝑ si de suba corpea ē scia spālis pͥter meth. mlto magis de suba icorpea. ℂ Ex 2ͦ vīa arguiṫ sic. metha. ɔsiderat qditates oīuꝫ entiū. ꝑ ꝛ oīuꝫ passiōes. ꝛ ꝑ ɔn̄s nlla est alia scia ab illa. qꝛ supflueret. ɔn̄a ē euidēs. pbatio añtis

tex.cō.1. pꝫ ꝑ phꝫ i littera h i pͥncipio sexti. nulla lqt alia scia rōnē faē de qō qd ē subi. sꝫ psuppōit qō qd ē. sui subi vel. s. vel. s. ex sensu. vel accipit aliūde. ℂ Itē. de q̄ntitate nō tn̄ tractat mathematic⁹. sꝫ ēt meth. ꝛ nālis. vt pꝫ:

t.c.16. ꝛ inde. ex 2ͦ. phycoꝝ. ꝑ mathēa. nō distiguiṫ ab eis. ꝛ ꝑ ɔn̄s

tex.cō.2. supfluit. ℂ Cōtra Ari. h in sra. ꝛ Auicen. pͣ meth. sue.

c.1. **Respōdeo** In ista qōe pͣ iquirā de sciarū distictōe. 2ͦ. de Ari. itētione. 3ͦ. de qōis solutōe. ℂ Quātū ad pͣmū ē vna opio

tex.cō.5. ꝙ cū scia sit hit⁹ ɔclonū. ex pͣ post. tot erūt scie dističte specifice q̄t sūt ɔclones demr̄abiles. ℂ Pro q̄ opione arguiṫ sic. hit⁹ inotescūt ꝑ act⁹. sꝫ respcū diuersarū ɔclonū sūt diuersi act⁹ sciēdi dističti specifice. ꝑ hit⁹ sꝫ diuersi spē. minor pbaṫ. qꝛ act⁹ sciēdi circa diuersas ɔclones sūt dističti plusq̄ꝫ nūo. ꝑ specifice. ɔn̄a pꝫ. qꝛ dr̄ia maior q̄ꝫ dr̄ia nūalis ē specifica. pbatio añtis. qꝛ si nō. ꝑ tales act⁹ circa diuersas ɔclones nō pl⁹ distiguent q̄ꝫ act⁹ sciēdi circa eādē ɔclonē freq̄nter elicit⁹. nā ois dr̄ia nūalis ē eq̄lis. ℂ Sꝫ ꝯ͂. qꝛ si sic. ꝑ ipa geometria vł q̄cūqꝫ alia scia nō ē vna nisi vnitate aggregatōis ex mltis sciētijs. ɔn̄s ē falsū. ꝛ ꝯ͂ Ari. pͣ ꝛ 2ͦ. poste. ɔn̄a pꝫ. qꝛ geometria ɔtiet mltas ɔclones specifice dr̄ntes. ℂ Cōfirmaṫ. qꝛ si sic. scia math. ꝛ nālis possent dici i vna scia aggregatōe. sꝫ h ē icōueniēs. s. ꝙ tātā vnitatem hēant iter se scientie q̄ ponunṫ simplr diuerse quantam habet vna earum in se. tex.cō.43.

Alia ē opio q̄ dic̄ ꝙ scia ē vna specifice. q̄ ē circa sꝫ vnū ad qō oia attribuunṫ: hn̄s vnā rōnē formalē ɔsiderādi oia q̄ ɔsiderat. ꝛ tn̄ scia ē vna nūo i vna aīa ex mltis actib⁹ itelligēdi gn̄ata. eo mō q̄ i vno appetitu ē vna tēpantia ex mltis actib⁹ gn̄ata. differūt tn̄ h ꝛ ibi. qꝛ sora recipiēs magis ꝛ min⁹: aliq̄n iduciṫ vno actu vł plurib⁹ ɔformib⁹ vt tēperātia. aliq̄n iduciṫ plib⁹ difformib⁹: vt scie. i q̄ꝝ gn̄atōe: talē pcessum ponūt. s. sꝫ ordinē acgrēdi sciaꝝ. ipa. n. gn̄aṫ pͣ ex actib⁹ cogscēdi pͣᵐ pͥnᵐ vni⁹ scie. ꝛ tc̄ hr̄ totū eē illi⁹ hit⁹ sciētifici. lꝫ i gͣdu isimo. ꝛ tūc ille habit⁹ dr̄ eē itellect⁹ illi⁹ pͥncipij. vlteri⁹ cognoscēdo alia pͥnͣ augeṫ ille hit⁹. ꝛ dr̄ itelłs plriū pͥncipioꝝ. Ulteri⁹ ex pͥncipijs dducēdo ɔclones āpli⁹ augeṫ. ꝛ dr̄ eē scia istaꝝ ɔcl. nū sꝑ tn̄ idē hit⁹ manēs nō hn̄s dr̄iā nisi tm̄ rōis. Hoc pbaṫ sic. qꝛ pͥnᵐ pfecti⁹ cognosciṫ q̄n ex ipo ꝯ͂ deduciṫ. qō nō eēt nisi hit⁹ pͥncipij itēderet. ꝑ nō gn̄aṫ nisi⁹ sꝫ augeṫ pͣ exn̄s. ℂ Sꝫ ꝯ͂ hāc opionē arguiṫ. nā sꝫ ipos act⁹ nālr sꝫ gn̄atiui hit⁹: ꝑ h ꝙ nālr relinquūt suaꝫ silitudinē i passo sꝫ agētiū differētiū specifice sꝫ ꝑ pͥas rōes sūt reales silitudies specifice dističte. ꝑ act⁹ dističti spē. cuiusmōi sꝫ itellectōes diuersoꝝ pͥncipiorū ꝛ diuersaꝝ ɔclonū n̄ gn̄abūt eūdē hitū spē. ℂ Cōfirmaṫ. qꝛ vbi ē eadē cā ē idē effc̄s. sꝫ act⁹ dr̄ntes morales vt tēperātie ꝛ iustitie gn̄ant diuersos hit⁹ spē: ex eo ꝙ sꝫ ꝓpͥas rōnes specificas iprimūt potētie silitudies nāles differētes specifice. ꝑ silr erit i ꝓposito. vł. n. ex rōnē. ꝙ qdaꝫ hitus gn̄aṫ ex actibus vniformib⁹ ꝛ qdā ex difformib⁹. poterit. n. dici eadē rōe ꝙ nō sit nisi vna ꝯt⁹ moralis q̄ gn̄aṫ ex q̄cūqꝫ actu. ꝛ deīde augeṫ nō tm̄ per act⁹ siłes. sꝫ ēt ꝑ difformiores.

ℂ Itē. Aristo. 6ͦ ethicoꝝ distiguit intelłm a scia sicut habitū aliū spē. lꝫ sit eiusdē gn̄is ꝓpīngoris q̄ꝫ sit alteꝝ eoꝝ cū opioe ꝛ prudētia. ℂ Cōfirmaṫ ista rō: qꝛ veꝝ iq̄ꝫtū euidēs ē aptū natū cāre. i itellectu habitū cognitiuū sui. sꝫ simplr alia ē rō euidētie in pͥncipio ꝛ in ɔclone. qꝛ i pͥncipio ꝓpter se ꝛ ex termis. i ɔclone āt ꝓpter aliō ꝛ ꝑ discursū. ꝑ ali⁹ erit hit⁹ i itellectu q ē ɔclonis: ab illo q ē pͥncipij. nec ratio opposita cogit. Cū eni dr̄. ꝙ pͥncipij magis cognosciṫ q̄ꝫ ɔclo q̄ ex ipo deduciṫ. h si veꝝ est nō cōcludit qn sit ali⁹ hit⁹ cōclusiōis. nā lꝫ sit alius habit⁹ tamē pͥncipij intēdiṫ ꝓpter speculatiōnē pͥncipij i se. ℂ Alia est opinio iter istas mediās q̄ꝫ teneo. Dr̄. n. ꝙ cū hit⁹ intelłs sit q̄dā q̄litas generata ex frequēti ɔsideratione vel ex vnica pfecta iclināis intelłm ad ɔsimilē respcū cōplexi specuiādi: pͣt poni duplex habit⁹. Un⁹ ꝓpͥ⁹ q formalr iclinat ad speculationē ei⁹ tanq̄ꝫ nālis similitudo ex eius cōsideratiōe derelicta. Alius cōis q ꝯtualr iclinat ad speculationē alteri⁹ i q̄ tale ɔplexū alteꝝ ꝯtualiter ɔtineṫ. pͣ mō pͣt ɔcedi pͥa opio ꝙ tot sint scie q̄t sunt scibilia isto mō h mō ꝓbat ratio adducta ꝑ ista opinione. scđo aūt mō pͣt eē vnus habit⁹ respectu cōplexoꝝ multoꝝ. cū. n. ɔclones sint in pͥncipijs ꝯtualr

c.4.

ꝛ pͥncipia

⁊ ꝑncipia sunt virtualr̄ in subiecto. nam terminꝰ qui ē subiectū icludit predicatū in ꝑmis pricipijs. ⁊ hoc vl' eētialiter si sint ꝑ se ꝑ mō. vel ɥtualiter si sint ꝑ se secūdo modo. qz inq̄ztū sic ē: seqtur ꝙ in subiecto incōplexo q̄ditatiue cognito virtualr̄ ꝯtineantur principia ⁊ ꝯclusiones de tali subiecto. ⁊ sic tota notitia q̄ de tali subiecto nata ē haberi: ⁊ ēt vlteriꝰ que nata est haberi de alijs per rationem eius. siue sint inferiora cōtenta sub illo. siue sint aliqua attributa ad ipm̄ vt ad primum: oīa virtualr̄ ꝯtinent in ipso subiecto. ita ꝙ habitus q icli nat formalr̄ ad speculandū tale ſꝫ ꝯm rōnem q̄ditatiuā: inclinat ēt virtualr̄ ad oīa cōplexa ꝑdicta. sed ꝑmo ad ꝯsiderandū de subiecto ipso. ꝑ se ēt. sed nō ꝑmo: ad cōsiderādū de alijs ꝑ rōnē eius. ⁊ ita respectu oīum istoꝝ ē vnus habitꝰ ɥtualr̄. ꝑma ergo distinctio sciaꝝ scđm cōcl'ones scitas pōt esse scđm spēs spālissimas. sed illa q̄ est scđm virtualem cōtinentiā pōt poni distinctio scđm gn̄a prima. sic itelligēdo ꝙ in vna notitia subiecti oēs scie ꝑmo mō dicte virtualr̄ cōtente sunt vnius gn̄is tm̄. sed notitia cōtinēs est vna spē. sicut ⁊ ſꝫm cuius est. ⁊ ꝑ mō
tex.cō.43. pōt intelligi illud primi posteri. ꝙ vna scia q̄ est vnius gn̄is subiecti. sit vna. vel vnitate specifica. vel vnitate gn̄is primi. mō ꝑexposito. ¶ Ultra sciam scđo mō dictā est minor vnitas scie q̄ ē respectu multoꝝ veroꝝ cōplexoꝝ ad q̄ nō iclinat virtualr̄ vnꝰ habitꝰ subiecti nec primo nec ꝑ se vt dicebat in scđo mō. ſꝫ tm̄ in poᵒ ⁊ in vl'i. sicut hitus iclināś formalr̄ ad cōsiderandū aliqđ ſꝫm cōe iclinat ad cōsiderādū ꝓpria iferiora de ipsis tm̄ in vl'i q̄. vꝫ. sciēda sūt ꝑ ꝓpas rōnes iferioꝝ ⁊ nō ꝑ nām cōis. ⁊ ista vnitas mīma pōt dici vnitas gn̄is remoti. itelligēdo sili mō vt expositū ē i scđo mō de scia virtualr̄ q̄ in se ē vna spē. ſꝫ scie oēs formalr̄ in ista ɥtualr̄ ꝯtēte sūt vna gn̄e remoto.

Quātū Ad zᵐ pricipale dico tria. ¶ Primū est. ꝙ pħs loqtur de scia speculatiua reali q̄ considerat intentiones primas abstractas a singularibus realibꝰ ⁊ dictas de illis in qđ. ꝑ ꝙ excludit logica: q̄ est de scđis intentionibus q̄ de nulla re prime intentionis ꝑdicant in quid. ¶ Scđꝫ dictū est. ꝙ loqtur de scia speculatiua stricto mō dicta. q̄. s. ex nā sui ⁊ sui subiecti ordinat tanq̄ʒ ad finez ad scire tm̄. ⁊ nō q̄ ordinat ad scire directiuum in aliquā operationē q̄ non est essentialr̄ speculatiua. ꝑ ꝙ excludit practica vl'is. que largo mō dr̄ speculatiua: eo mō quo medicina vl'is theorica vocat. ¶ Tertiū dictū est. ꝙ Aristo. loqtur de scia speculatiua possibili acqri ab hoīe ex lumine nāli itell'c. s. ex principijs cognitis via sensus. qz cognitio nr̄a oritur a sensu. ꝑ
t.c.i.z.43. poste. ꝑ qđ excludit spec'latiua cognitio de substātijs sepatis quātum ad propria ipsarū. vt dicet infra.

Quātū ad tertiū ꝑncipale dico istā conclusionē ꝙ scia speculatiua cū triplici determinatiōe ꝑdicta sumpta: sufficienter diuidit ꝑ a pħo in tres ptes. s. sic itelligēdo ꝙ illa diuisio sit ꝑmaria q̄. s. est ꝯtēta imediate sub diuiso. qđ sic pꝫ. naꝫ talis diuisio nō pōt esse in scias hn̄tes vnitatē ꝑ mō. qz ille sunt spēs spālissime ⁊ remotissime a diuiso. q̄re oꝫ ꝙ sit in hn̄tes vnitatē scđo vel tertio mō. ſꝫ istarū vnitatū vtraq̄ʒ corrn̄det vnitati subi ɥtualr̄ continētis totā sciam. vt dcm̄ fuit supra. ḡ seqtur ꝙ ꝯm distinctionē taliū suboꝝ ē diuisio taliū sciaꝝ. Hāc ꝯcl'onē sic expositā ꝓbo sic. subiecta ꝓpria pria ⁊ speculabilia ⁊ realia de qbꝰ pn̄t aliq̄ sciri via sensus sūt tm̄ tria. ḡ tm̄ sunt tres scie speculatiue ꝓprie reales ⁊ scibiles nāl'r via sensus. ꝯn̄a est euidens ex ꝑdictis. añs ꝓbat sic. nā ab oībꝰ speculabilibus realibus pōt abstrahi vnū cōe qđ est ens hn̄s ꝓprias passiōes. ex q̄r
to hꝰ. vt sunt oīa trāscēdentia denoīatiua. puta vnū bonū. actꝰ potētia. ⁊ c̄. ḡ de ente ē aliq̄ scia possibilis quātū ad tales passiōes. ⁊ ēt necīa. qz cognitio nr̄a ꝓcedit a cōibꝰ ad ꝓpria. ex ꝑmo phycoꝝ. ens aūt ē ſꝫ reale. nā ꝑdicat de rebꝰ in qđ ⁊ est subm̄ ꝓprie speculabile. qz circa ens inq̄ʒtū ens nō est nata eē speculatio directiua i aliq̄ opatiōe q̄ sit vere praxis ⁊ alteriꝰ gn̄is a speculatiōe. Iteꝝ passiōes eius pn̄t ostēdi de ipso ex pricipijs cognitis via sensus. habemꝰ ḡ vnū subm̄ primū qđ hꝫ oēs conditiones ꝑdictas. ⁊ sic pꝫ vna ps añtis. ¶ Ulteriꝰ qz habitꝰ i vl'i nō ē respectu ꝓprioꝝ nisi in potentia tm̄ ⁊ ꝯm qđ: ad hoc ꝙ itell'c circa alia speculabilia pficiat: oꝫ descēdere iferiꝰ ⁊ q̄rere subiecta spālia. ¶ Notandū ergo ꝙ sub ente occurrunt ꝑmo decē gn̄alissima de qbus ex pricipijs notis via sensus nō sunt demr̄abiles alie passiones q̄ʒ trāscēdētes. ⁊ iō nullū istoꝝ est subm̄ alterius scie a methaphysica. ¶ Ulteriꝰ si oꝫ diuidere ad iueniendū subꝫ alicuius scie: nō oꝫ ꝓcedere diuidēdo aliqđ genus accn̄tis. nā qđlibet illoꝝ ⁊ q̄libet spēs cuiuslibet illoꝝ in aliq̄ spē sube mediate vel imediate ɥtualiter cōtinet. ⁊ ita qđcūq̄ʒ istoꝝ ponet pro subo lꝫ forte hēret aliā passionē scibilē de se non tm̄ eēt primuꝫ subm̄. q̄re nō accipiet prima distinctio sciaruꝫ penes aliqđ istoꝝ. opꝫ ergo diuidere subam ꝑcise: vt subm̄ ꝑmū habeat alteriꝰ scie: aliud a subiecto methaphysice. diuisa aūt suba ꝑ corporeā. ⁊ incorporeā alteruꝫ mēbrum. s. incorporea dr̄ ad metha. ptinere. Causa rō est hec. qz ⁊ si suba incorporea hēat passiones sibi ꝑmo inherētes: non tm̄ nobis scibiles via sensus. sed sic sunt note de ipsa sole passiones entis. vn̄ veruꝫ est ꝙ illa suba est subꝫ scie speculatiue possibilis intellectui potenti cognoscere ipsam sub propria ratiōe. ſꝫ non nobis. ¶ Restat ergo suba corpea cui absolute cōsiderate inest ꝑmo quātitas cōtinua. ⁊ scđo quātitas discreta. ⁊ mediante quātitate oīa q̄ cōsequuntur quātitatē. vt sunt relationes fundate sup quātitatē. ⁊ ēt q̄litates q̄rte spēi. ⁊ ille passiōes sūt de ipsa cognoscibiles ex pricipijs cognitis via sensus. ḡ ipsa pt eē ⁊ ē subꝫ scie speculatiue possibil' nob. ⁊ altiꝰ a methaphysica. ⁊ ꝑ noīat mathematica. q̄ q̄ʒuis dicat eē de quāto vel de q̄ʒtitate iō ē: qz mathēatica nō multū cōparat q̄ʒtitatē ad subam corporeā. ſꝫ posteriores passiōes ad q̄ʒtitatē q̄ ē ꝑma passio. ⁊ qz ipsa nota ē iesse subo iō q̄si supponit vt formalis rō subi. tm̄ ꝯm veritateꝫ primū subꝫ virtute ꝯtinēs oīa ē suba corpea. ⁊ sic pꝫ scđa ps añtis. ¶ Ulterius eadē suba corpea. non ꝯcta ad inferiora. sed alio mō cōsiderata. inquātum. s. hn̄s formā q̄ ē ꝑnᵐ determiate opatiōis ⁊ motꝰ ⁊ qetis hꝫ multas passiōes sic sibi iherētes ⁊ scibiles ꝯm viā sensus. ḡ quo ad istas passiōes ē alia tertia speculatiua. q̄. dr̄ phyca: seu nālis. ⁊ sic pꝫ tertia ps añtis. ¶ Preter istas tres non pōt inueniri aliqua alia scientia speculatiua: q̄ non contineat sub istis. vel sub aliqua istarū. puta si sit de aliq̄ ſba inferiori. vl' i aliq̄ istaꝝ includit. puta si sit de aliq̄ accidēte. ḡ tm̄ sunt ille tres diuidētes sciam speculatiuā penes tria subiecta hn̄tia conditiones superius exp̄ssas. ⁊ sic pꝫ totū antecedens. ¶ Et sic patet ad questionem.

Ad primū In oppositū. pꝫ ex scđo articlo. ꝙ logica lꝫ sit spec'latia: nō tm̄ ē real'. ⁊ iō nihil ad ꝓpoᵐ ꝺ ca. ¶ Ad zᵐ dicēdū ꝙ suppōit falsū. scꝫ ꝙ quātitas sit ſꝫ mathēatice sic dictū ē i zᵒ. articl'o. ¶ Ad tertiū dictū ē i tertio articulo. qz lꝫ ꝺ ſba icorpea sit possibil' aliq̄ scia spec'latia. nō tm̄ est nob cog̃scibil' nāl'r via sensus. ⁊ iō nihil facit ad

q.9. ꝓpositū. ¶ Ad q̄rtū. dicēdū fuit i pmo libro. ꝛ ēt i vno notabili exponēdo litterā. añcedēs enī ē falsū. nā metbaphyca nō ꝯsiderat oiuz q̄ditates. nisi tm̄ in vl̄i. ꝛ mō ꝑexposito. ¶ Ad vltimū dicēdū. ꝙ lȝ methaphysica. mathematica. ꝛ phyca. tractāt d̄ quātitate. differēter tn̄ qꝛ methaphica iquātū ē res entis ꝛ bȝ rōnem entis. physica aūt vt potest esse subiectū motus. mathematica vero sub ratione propria quantitatis.

tex.cō.4. ¶ Qm̄ itaqꝫ multiplr̄ dicit ens: pmū de eo qd̄ bȝ accn̄s ē dicēdū ꝙ nl̄la ē circa illd̄ speclatō signū āt: nl̄la scia. n. neqꝫ actia neqꝫ factia studiosa ē d̄ eo. neqꝫ theorica. ꝛc.

q.4. **Queritur** Utrū de ente p accn̄s p̄ mō possit esse scia.
¶ Uidet ꝙ sic. nā de quocūqꝫ ṗt esse demr̄atio pōt eē sciētia. qꝛ demōstratio est syllo facies scire pmo poste. sȝ de ente p accn̄s pmo mō demōstrat hic Aristo. aliq̄. sic pȝ. ḡ ꝛc.
¶ p̄. scia subalternata ē de ente p accn̄s primo mō. ḡ de tali ente p accn̄s pōt eē scia. ꝯsequētia est euidēs ꝛ añcedēs pbat. tū iducēdo i ꝑspectia. musica. ꝛ astrologia. nā de linea visuali multa ꝓbat ꝑspectiu: q̄ p solā rōnē linee nō isunt. aliogn ꝑspectia eēt pure geometria. silr̄ ōndit mūsica q̄ p solā rōnē visualitatis nō insunt. alr̄ eēt pure nālis. ḡ ꝙ qd ē subi eī icludit ambo. que q̄dē nō cōstituūt nisi vnū p accn̄s. tū qꝛ q̄libȝ talis scia subalternat duabus. qꝛ vtriusqꝫ conclusiones ꝯtinent i ea p ṗncipijs. qd̄ nō eēt. nisi subȝ incluteret suba ambaꝝ. ¶ Cōtra pho hic in lr̄a.

tex.cō.4. **Respōdeo** In ista q̄ōe p̄ pmittā aliq̄s distictiones: 2° ōndā aliq̄s cōclusiones. ¶ Quātū ad pm̄ sit illa pria distictio ꝙ ens p accn̄s dr̄ vno mō. vt ly p accn̄s priuat ꝑseitatē i entitate rei p se accepta. Alio° dr̄ vt ly p accn̄s priuat ꝑseitatē i ētitate rei n̄ i se sȝ i ꝯpatōe ad aliq̄ȝ cāȝ. ꝑ ter cui lītēdeȝ euenit mō p̄dcō i exponēdo lr̄aȝ. ¶ 2° distictio sit ista. ꝙ eē sciaȝ de aliquo dr̄ dupl̄r. s. ꝓprie ꝛ stricte. ꝛ large siue cōiter. ꝓprie q̄dē de illo dr̄ esse scia de q̄ aliqd scit. sic ē subm de q̄ scit passio. Large aūt ꝛ cōiter dr̄ eē scia de illo qd̄ scit. vt de ꝯclone seu de passiōe scita de subo. tūc. n. magis ꝓpe diceret scia eius qȝ de ipo. ¶ 3° distictio sit ista. ꝙ scia ṗt distigui vl̄ sȝ vnitatē spēi spālissime. vl̄ gn̄is itermedij ꝛ ꝓping. vel etiā generis remoti. sic dcm̄ fuit in q̄ōne p̄cedēti.

Quātū ad 2m pma ꝯclo sit ista. de ente p accn̄s p̄ mō accipiēdo de q̄. ꝓprie nō pōt eē scia p se vna vnitate spēi. hāc ꝯclonē ōndo sic vni scibilis isto mō est vna p se cā. sed talis entis p accn̄s nō pōt eē vna cā p se ꝛc. pbatio minoris. quia cū totū illud nō sit aliqd̄ vnū ens non poterit eē p se cā alicui vni passiōis. ꝛ ideo d̄ tali nihil demr̄at nisi p alteꝝ ꝯceptū quē icludit: ꝛ iō illi ꝯceptui p se inest: tale demr̄atū. nō aūt toti ꝯposito nisi p accn̄s. ḡ scia vna spē q̄ ē ꝯclonis demr̄ate nō est p se nisi de altero ꝯceptu i tali ente ꝯplexo. ¶ 2a ꝯclo sit ista de ente: p accn̄s p̄ mō accipiēdo nō ꝓpe sed cōiter. nō pōt esse scia vna vnitate spēi ꝑse. h̄ apparet sili rōne: qꝛ de tali nō pōt accipi ꝓprium mediū ad ipȝ demr̄andum nisi p ꝯceptū alteri: ꝛ ita nō scit nisi p accn̄s. ¶ 3a cōclo sit ista ꝙ de ente p accn̄s p̄ mō accipiendo ꝓprie ṗt eē scia vna vnitate gn̄is primi vl̄ remoti. hāc ōndo sic. vnꝰ itelligibilis pl̄es passiones ꝯtinētis ṗt eē scia vna vnitate gn̄is primi vl̄ remoti. sȝ ens p accn̄s p̄mō. ē hmōi. ḡ ꝛc. pbatio minoris. nā tale ens ē aliq̄ mō; vnū intelligibile vnico actu itelligendi. non tn̄ ita simplici ꝛ p se vno actu ꝯcipiēdi ꝯcipit hō albꝰ sic hō

tali q̄ enti natꝰ est corn̄dere hitꝰ p se ex talibꝰ actibus gn̄atꝰ. lȝ ille hitꝰ nō sit ita vnꝰ sic ille q eēt alteriꝰ ptis tm̄. tale q̄dē totū pōt mlt̄as passiones icludere q̄s sil neutra ps p se icludit. nisi rōne alteriꝰ ptis vt dcm̄ ē supra. ḡ hitus ꝓpꝰ istius totiꝰ ꝟtualr̄ iclinat ad oēs istas passiones sciēdas de illo toto. q̄re oēs iste sele ꝟtualr̄ ꝯtinent i hitu q ē p se corn̄dēs enti p accn̄s: ꝛ ita hn̄t vnitatē i gn̄e primo. licet nō tātā sic illi q includūtur i hitu corn̄dente vni ꝯceptui quiditatiuo.
¶ Dices ꝙ linea visualis nō ē itelligibilis aliq̄ vno actu sȝ diuersis ex qbꝰ diuersi hitꝰ relinquunt alter linee alter visualitatis. q̄ꝝ vterqꝫ ꝟtualr̄ iclinat ad speculādū illa de suo ꝓpo obo: q̄ i illo obo ꝟtualr̄ icludunt. vt sic. sic nec vna scia ē de toto nisi p accn̄s. sic nec vnꝰ hitꝰ ꝟtualr̄ icludit illas scias q̄ sunt de vna pte ꝛ alia. ¶ Cōtra: qꝛ si sic dicat non video q̄lis vnitas possit assignari scie subalterne. vt musice vl̄ ꝑspectiue nisi vnitas aggregatiōis. qd̄ vr̄ icōueniēs ꝛ ṗt caueri si via suprapposita de scia vna genere teneatur.

Adprimū in oppositū dicēdū ꝙ ens p accn̄s ṗt vno mō accipi p cōceptu quē p se iportat h̄ qd̄ est ens p accn̄s. alio mō p illa re substrata cui iest ꝛ de q̄ denoiatiue predicat. 2° mō accipiēdo itelligēdū ē dcm̄ Arist. nō p̄ mō. argumētū aūt nō ꝓcedit nisi p̄ mō accipiēdo. exēplū a sili. si ōndat ꝙ de infinito ꝛ de vacuo nō ē scia. h̄ non intelligit de ꝯceptu iportato. nā de infinito ꝛ de vacuo multa demōstrat Arist. 3° ꝛ 4°. physi. sȝ itelligi ṗt de illo substrato qd̄ itelligit denoiari a tali cōceptu. c.proprijs.
¶ Ad 2m pȝ ex solutōe q̄ōis quō d̄ ente p accn̄s p̄ mō ṗt eē scia eo mō q̄ ibi expositū est. ꝛ alr̄ neq̄qȝ auctas Ar. ad ꝓpositū facē. nā itelligit sȝ pmā ꝛ scdaȝ ꝯclonē.

¶ Qd̄ āt scia n̄ ē accn̄tis palam. scia nāqꝫ ois aut ē eiꝰ ꝙ sp: aut eiꝰ ꝙ sm̄ mais ꝛc. tex.cō.6.

Queritur Utrū possit eē scia de ente p accidēs 2°°. dcō vr̄ ꝙ sic. nā de q̄cūqꝫ ṗt eē demr̄atio ꝛ scia. q.5.
qꝛ demr̄atio facē scire. ex p̄ post. sȝ d̄ ente p accn̄s scdo mō: demr̄at Arist hic aliq̄ sic pȝ. ḡ ꝛc. ¶ p̄. qd̄ bȝ cām determinatam pōt per illam sciri. sȝ ens p accn̄s 2° mō. est hmōi. ḡ ꝛc. pbō minoris. qꝛ sm̄ phm̄ hic i lr̄a tale ens p accn̄s ꝓuenit a cā nāli q̄ ē vt in pluribꝰ ꝛ nō a cā q̄ ē ad vtrūlibȝ. sȝ cā nālis est determinata cū ꝓducat ex necītate ꝛ p h̄ distiguit a volūtate. ḡ ens accn̄s bȝ cāȝ determiatā. ¶ p̄. qcqd ꝓuēit a cā iuariabili ē necīū. ꝛ p ꝯn̄s scibile. sȝ ens p accn̄s ē hō. ḡ ꝛc. ma. pbat. qꝛ n̄ vȝ effectꝰ qn̄qꝫ eueīr ꝛ qn̄qꝫ n̄ nisi qꝛ cā qn̄qꝫ se bȝ sic vl̄ alr̄ ad ipȝ qd̄ nō videt posse eē sine mutabilitate cāe. si ḡ cā sit imutabilis. ꝛ effectꝰ erit immutabilis ꝛ necessariꝰ ꝛ p ꝯn̄s scibile. pbatio mi. qꝛ a pmo ente ꝓuenit q̄libet effectꝰ positiuus ꝛ p ꝯn̄s ens p accn̄s licet respectu eiꝰ nō sit ens p accn̄s. pmū aūt ens est immutabile ex octauo physi. ¶ Contra Aristoteles. hic in littera. tex.cō.45. ꝛ inde. tex.cō.6.

In ista q̄ōne pmo pmittā aliq̄s distictōes. scdo ōndā aliq̄s ꝯclones. ¶ Quantū ad pmū supponēdo tres distictōes positas i p̄cedēti q̄ōe. Sit ista q̄rta distictio. scia ṗt dupl̄r accipi. vno mō p hitu ꝯclonis put. s. ē notitia hita p cāȝ necessariā: alio mō accipit p q̄cūqꝫ determiata notitia p cāȝ p se licet nō necīā. ¶ Quīta distictio sit ista. ꝙ aliqd pōt sciri dupl̄r vel absolute vel reduplicatiue.

Quātū ad 2m sit ista pa ꝯ. d̄ ente p accn̄s 2°. accepto. s. reduplicatiue. s. iq̄ȝtū ens p accn̄s nō ṗt eē scia. h̄ appet p rōnē Ari. qꝛ oē illd̄ d̄ q̄ ē scia ē semꝑ vel vt frequēter. sȝ ens: p accn̄s inq̄ȝtum per tex.cō.6.

tū p accñs nō ē h⁹.ğ rč.maioꝛ p3.qꝛ ens p accñs 2° mō.vr̃ in cōparatōe ad aliā cā3 pter cui⁹ itentionem euenit qñq3 nō tñ semp nec freqnter:ꝛ iō vt sic:tale ens p accñs nō est scibile.¶ 2ª pclō sit ista.de ente p accñs scōo⁹ non reduplicatiue sūpto s3 absolute pt eē scia.hāc oñdo sic.oē illud qō h3 cām determinatā a q̃ euenit semp vel frequenter est scibile p illā3 cām. s3 ens p accñs scōo mō.nō inq3tū ens p accñs.s3 absolute sumptum ē h⁹.ğ rč.pbatio minoris.licet.n.ex comparatione solis ad ꝫodiacū nō possit sciri q̄ pluat sub cane.qꝛ sic nō habet cā pluuie.tñ ex cōparatione alterius planete ad solē vel ad aliū planetā vel ad stellas fixas.vl respcū lune sic eleuate in comparatione multoꝝ sil.pñt sciri hec q̃ sunt ꝯcurrentia : ꝛ sunt cause pluuie vt in plib⁹.ꝛ sic gñalr in aliis.nullū.n.ē ens p accñs.respcū alicui⁹ qō nō sit p se effect⁹ respcū alicui⁹ alteri⁹ vel alioꝝ ꝯcurrentium.

Adprimū i oppositū missū fuit i pcedēti qōne distiguēdo de ente p accñs s3 q̄ pt accipi p ꝯceptu quē ipoꝛtat h̄ qō ē ens p accñs.vl p re subṡtrata de q̃ ille ꝯcept⁹ denoiatiue pdicaf.scōo mō nō est scia de ente p accñs inq3tū p accñs.sed pt eē p mō de ente p accñs.ğ scōo mō.qō est ens casuale ꝛ fortuitū si aliqd hic demonstraf ab Ari.p rōnē casualis scief de illo cōceptu importato. ¶ Ad 2ᵐ dico q̄ mi.est falsa.¶ Ad pbationē dicendū q̄ l3 tale ens ꝯueniat a cā nāli tñ qꝛ euēit pter ei⁹ itētōe3.iō tal' cā nō ē determiata nec vt i plib⁹ respcū talis effcūs.l3 sit determiata vt frequēter respcū effect⁹ ppꝛij quē itēdit.¶ Ad 3ᵐ dicēdū q̄ ma.ē v̄a ō cā ꝓria.mi.v̄o de cā remota.iō argumētū nō cōcludit qꝛ equiocat.¶ S3 ꝯ.qꝛ ma.ē v̄a ō cā remota qō pbo sic.nā si pma cā necio cāt mediate.a.necio mouet ip3 a.ꝛ a.necio motū necio mouet.b.ꝛ sic vsq3 ad primā cā3.cū posterioꝛ nunq3 moueat nisi mota a priori .Si ğ sola pria cā ꝯcedaf mouēs necio.seqf q̄ oēs necio mouebūt.ꝛ sic stabit argumētū.¶ Alr ğ dicendū q̄ ma.ē falsa.Ad pbatōe3 dico q̄ cā volūtaria sine : sui mutatōe pt alr se hr̃e ad effectū p solā mutationē alteri⁹ a q̃ effect⁹ depēdet:ita q̄ solū ex pte effect⁹ sit mutatio.agēs aūt volūtariū p volūtatē antiq3 ē cā effect⁹ noui.exēplū.si volo nūc me sedere cras.tali volūtate exñte vniforꝛ mi sedebo cras.ita q̄ ē effect⁹ nou⁹ a volūtate antiq̃ nō mutata.sic dicēdū ē de p ente q̄ ipm volūtate antiq̃ ꝛ eterna vult qcqd vult.ita q̄ ab ei⁹ volūtate imutabili eueniūt effectus noui q̄tidie: Aristo. ad oppositū itellexit fm pmā ꝯclusionem.

tex.cō.8. ¶ Qm̄ āt ꝯplexio:ꝛ diuisio ē i mēte ꝛ nō i reb⁹:q̄ aūt ita ens alteꝝ ens a ꝓpriis rč.

q.6. **Ueritur** Utꝝ ens veꝝ debeat separi a cōsideratōe meth.vr̃ q̄ nō.nā metha.est scia ꝛ cōissima.ğ maxie vr̃ eē circa pᵐ. ob3 scibile ꝛ intelligibile.sed primum obm scibile ꝛ intelligibile videf eē veꝝ.ğ rč.mioꝛ p3.qꝛ nō.vr̃ aliqd posse poni nisi veꝝ q̄ ꝯueniat omnib⁹ intelligibilibus si sit distinctum ob3

tex.cō.3. ꝯ oba aliaꝝ potentiaꝝ.¶ Cōfirmaf.qꝛ scōo hui⁹ dr̃ q̄ vocari phi.vitatꝫ sciā3 recte se h3.ꝛ loqf ibi de metha.ğ ipsa erit de vo.¶ ꝓ.vnūqōq3 sic se h3 ad eē sic

tex.cō.4. se h3 ad vitatē ex 2° hui⁹.ğ veꝝ ꝯuertif cū ente. s3 metha.ē de ente.ğ ꝛ de v̄o.¶ Preterea.si veꝝ excludif a ꝯsideratōe.metha.h̄ nō est vt vr̃ nisi qꝛ dič aliqd diminutū.s3 h̄ ē falsum.nā q̃ diminuūt de pfectiōe entis nō attribuunf p enti.vt p3 de cāto ꝛ finito ꝛ h⁹.s3

tex.cō.4. veꝝ attribuif deo i sūmo.vñ dr̃.2° huius.q̄ pncipia sempiternoꝝ necē ē semp eē verissima.ğ veꝝ nō d3 excludi a ꝯsideratōe metha.¶ Cōtra.phs hic in lrã. tex.cō.8.

In ista qōe p ꝯtractabo opionē vnā.scōo rñdebo alr ad qōe3.¶ Quātū ad pmū ē vna opio q̃ pōit duo.pmū ē q̄ veꝝ ē pmū ob3 itell's:qō pbat sic.ob3 potētie ꝓpꝛiū dtermiaf ad potētiā cui⁹ est obm.sed veꝝ ē h⁹ respcū itellect⁹ .ğ veꝝ ē obm pmū itellect⁹.maioꝛ p3.qꝛ obm appetit⁹ vt bonum determiat ens ad appetitū.ğ a sili vr̃ i aliis potētiis.puta de intellectu q̄ ob3 itell's determinat ens ad itellectū.minoꝛ declaraf qꝛ pter ens nō vr̃ aliō determināns ipm ad itellectū.nisi verum :qꝛ ens vt ens ō se ē idifferēs a sensibile ꝛ itelligibile.¶ Scō3 dcm̄ ē q̄ ens veꝝ nō ē de ꝯsideratione meth.qō pbaf vno dcō sic.nullū distrahēs ꝛ diminutū est de cōsideratōe metha.cū metha.sit maxima scia.sed ens veꝝ ē h⁹.ğ rč.pbatio minoris.qꝛ cū itellect⁹ tēdat i obm īq3tū i itellectu ē:seqf qō veꝝ cū sit ob3 itell's dicet rōnē entis i itellectu:ꝛ iō rōnē entis diminuti ꝛ distracti.nā eē in itellectu diminuit ab ente ꝛ abstrahit.¶ Cōtra pmū dcm̄ arguitur sic.pmū obm potētie fm suā rōnem formalē ē pri⁹ simplr ipsa potētia vl saltē actu potentie.s3 veꝝ cū fm te dicat rōnē entis i itellectu nō ē nāliter pri⁹ ipo actu.nā nō ꝯtigit cognoscere seu itelligē rōnē entis i itellectu vt cogniti.nisi itelligēdo actū itelligēdi p quē sic ē in itellectu.ğ ens veꝝ fm te nō ē pmū ob3 itellect⁹.¶ ꝓ.illud nō ē pmū obm itellect⁹ qō nō itelligif actu directo s3 reflexo tm̄.s3 veꝝ h3 te ē hmōi.ğ rč.maioꝛ p3.qꝛ act⁹ direct⁹ pcedit nālr actū reflexū.cū ğ i q̄l3 actu iueniaf formal'r rō obi:ipol'e ē illō qō cognoscif tātū actu reflexo eē pmū ob3 potētie. mioꝛ p3.qꝛ fm te veꝝ itelligif sicut rō itelligibilis q̃ h3 itelligi plusq3 obm.puta si lapis fuerit itellect⁹ reflectēdo sup rōnē obi.¶ ꝓ etiā dr̃ ꝯ scōm.ipol'e ē obiectū habitus excedere obiectū potētie cui⁹ ē hit⁹. sed obm metha.est ens.ergo cū rō entis sit prioꝛ rōne vi:ipol'e est q̄ veꝝ sit pmū obm.itellect⁹ alioqn aliqd esset sub3 meth.qō nō h3 rōnē itelligibilis iq3tū tale. ¶ ꝓ.illud qō fm ꝓpꝛiā rōnē pōt itelligi nō inq3tū includit aliud ita ē p se itelligibile sič illud aliud.ꝛ per ꝯñs eque erit pmū obm itellectus:sed bonū inq3tū distinguif ꝯtra veꝝ ꝛ vt nō icludit eius rōnē.ita est p se itelligibile fm suā ꝓpꝛiā rōnē.sic ecōuerso veꝝ iq3tum veꝝ nō includit bonū.ergo bonū eque erit pmū obm intellectus sicut veꝝ.qō est ꝯtra te ꝛ ꝯtra veritatē qꝛ tūc vnius potentie essent duo obiecta prima.pbatio mi.tum qꝛ itellectus itelligēs dr̃ia3 boni inq3tū bonū:ꝛ veri inq3tū veꝝ cognoscit eq̃ pfecte ex vtraq3 pte.ergo ēt cognoscit extrema.cū hec dr̃ia nō ꝯueniat bono nisi fm ꝓpꝛiā rōnē ꝛ vt differt a v̄o.tū qꝛ si nō itelligeref bonū nec aliqd aliud nisi vt icluderet veꝝ:seqf q̄ nec bonū.nec qditas rei itelligeref nisi p accñs.cū per accidēs includit verū.Et ita intelligif p accidēs:ꝛ nō simplr.sič corrusc⁹ non cognoscif simplr si cognoscif inq3tū veniēs.¶ Propter istas rōnes ꝯcedēdū est.q̄ pᵐ obm itellectus nō pōt eē aliqd nisi formalr vel saltem realr ꝛ ēentialr includaf i q̄cūq3 p se intelligibili.sicut obm visus nō ē nisi qō eentialr includif in quolibet p se:visibili.puta lux vel coloꝛ.cū aūt vnūqōq3 ens sit p se itelligibile.ꝛ nihil possit in quocūq3 ente sic includi nisi ens.seqtur q̄ primū obm intell's est eas.vñ Aui.primo metha.caplo quto.dicit q̄ ens prima impressione ipmif in anima.oēs āt i rōes trāscēdētes q̃ sūt passiōes entis.puta veꝝ bonū rč.sūt posteriores p obo:ꝛ q̄l3 eaꝝ ē eq̄ p se itelligibil'.nec vna h3 magi rōne3 obi itellect⁹ q̄3 alia. ¶ Improbatio 2i dicti:p3 ex iprobatōe pmi.qꝛ ex eo

sequitur

segtur qz ꝑsuppõit illud. ¶ Nec rõ ꝑ ꝑmo dicto co
git. nã sic fuit dcm̃ in ꝑmo libro potẽtiaꝝ aie. q̃dam
sunt disperate: ꝛ taliũ sunt obiecta simplr̃ diuersa. q̃-
dã, sunt subordinate queadmodũ se hñt oẽs potẽtie
sensitiue respcũ intell̃s. ꝛ taliũ sunt silr̃ obiecta subor
dinata. vt sic potẽtia est sub potẽtia: ita ob3 sub obo.
obm̃ g̃ intell̃s est cõissimũ ꝛ abstractissimũ ꝛ ista ab-
stractio ꝛ cõitas ẽ determinatio talis obiecti. nec oz
ꝙ determinet̃ ꝑ aliqd posterius ente. Supponit etiã
rõ vt credo vnũ falsũ. s. ꝙ bonũ determiet obm̃ ap-
petitus qz sicut ens sub rõne entis est ꝑimũ obiectũ
intell̃s: ita ꝛ voluntatis de quo alias.

Quãtũ ad zm̃. ꝑ ꝑmittã aliq̃s distictiões. 2°. addã aliq̃s ꝯclones. ¶ De ꝑ sit
ista ꝑma distictio. ꝙ v̄itas ẽ duplex. q̃dã ẽ in reb⁹. q̃-
dã i intell̃u. ¶ 2ª distictio sit ista. ꝙ v̄itas i reb⁹ sumit̃
duplr̃. vno mõ absolute ꝑm rẽ. alio mõ ꝑ ꝯpationez
ad itelligẽtẽ ꝛ cognoscẽtẽ. ꝑ mõ sumit̃ triplr̃. vno mõ
vt dic̃ absolute ꝯformitatẽ ꝑducti ad ꝑducẽs. alio⁹
vt dic̃ determinate cõformitatẽ ꝑducti ad ꝑducẽs.
ꝑ3 imitationẽ. tertio mõ. vt supra istã imitationẽ ad-
dit adeq̃tionẽ. ꝑm⁹ mod⁹ istoꝝ triũ l3 videat̃ ẽẽ cõis
scđo ꝛ tertio idẽ si nomẽ iponat̃ ad significãdũ qđcũ
ꝙ istoꝝ triũ ꝑm ꝑpriã rõnẽ ẽẽt equocũ. Scđs mod⁹
iuenit̃ in creatura q̃ imitat̃ exẽplar diuinũ vl̃ creatũ.
qz illi a q̃ ꝑducit̃ assimilat̃ aliq̃ mõ. Terti⁹ iuenit̃ i fi-
lio dei q ẽ v̄itas i q̃ ẽ sũma silr̃itudo ad ꝑmũ ꝑducẽs
ꝑm Aug. hec ẽ ꝯformitas cũ adeq̃tiõe. ¶ Scđo aũt
mõ pricipali. s. vt ẽ v̄itas i reb⁹ ꝑ ꝯpationẽ ad itell̃m
dr̃ res v̄a triplr̃. vno mõ. inq̃ztũ ẽ de se mãifestatiua
sui cuicũqz intellectui potẽti manifestationẽ cog̃scere.
alio mõ qz ẽ assilatiua itell̃s sibi assilabilis: pura me
diãte actu vl̃ aliq̃ spẽ: q̃lis nõ ẽ nisi itell̃s creat⁹. alio
mõ. qz scđm mãifestatiõe vl̃ assilatiõe. res ẽ i itellecũ si
cut cognitũ i cog̃scẽte. ¶ Et ẽ sciẽdũ ꝙ iste scđs terna
ri⁹ distiguit̃ a ꝑ. qz bitudo ad ꝑducẽtẽ ꝛ ad itelligẽtẽ
alia ꝛ alia ẽ. l3 q̃ñqz idẽ sit itelligẽs ꝛ ꝑducẽs. ptñt. n.
separi. nã si ꝑ ipõle de⁹ ẽẽt ꝑducẽs alic⁹ ꝯsilis ꝛ eq̃lis
ꝑ3 imitationẽ ꝛ nõ ẽẽt itelligẽs. ẽẽt ꝑm⁹ mod⁹ tripli-
tis sine scđo. silr̃ ecõuerso. si ẽẽt ali⁹ de⁹ itelligẽs crea
turas ꝛ nõ ꝑducẽs. q̃ũo ẽt distiguant̃ ptes vtriusqz
ternarij iter se p3 iruẽti. ¶ 3ª distictio sit ista. ꝙ v̄itas
in itell̃u ẽ duplex ꝑ3 ẽ⁹ duplicẽ opationẽ. q̃rũ vtraqz
natura ẽ cõformari obo vt mẽsuratũ mẽsure ex. 5. h⁹
tex. cõ. 20. caplo de ad aliqd. vna v̄itas dr̃ icõplexa. alia cõple
xa. ẽ aũt iter istas v̄itates dr̃ia vna. qz v̄itati incõple
xe nõ opponit̃ falsitas. s3 ignorãtia tñ. ꝛ sic itelligi fil
tex. cõ. 26. lõ tertij de aia ꝙ itell̃s circa qđ qd ẽ sp ẽ ver⁹. sic sẽ-
sus circa ꝑpriũ obm̃. ꝛ itelligẽdũ ẽ ꝑcise circa ꝯceptũ
simplr̃ simplicẽ. qz circa ꝯceptũ nõ simplr̃ simplicez.
l3 nõ possit ẽẽ formalr̃ falsus. tñ ꝑt ẽẽ v̄tualr̃ falsus.
appꝑhẽdẽdo aliqd sub determiatiõe sibi nõ cõueniẽ
tex. cõ. 34. te. vñ q̃nto h⁹ caplo de falso. dr̃. ꝙ ẽ aliq̃ rõ i se falsa
nõ solũ de aliq̃ falsa. ꝛ tñ ista rõ in se falsa ẽ itelligibi
lis simplici appꝑhẽsione. l3 ipsa nõ exꝑmat aliqđ qd
nisi forte qd nois. scđe ãt v̄itati. s. ꝯplexe oppõit̃ igno
rãtia ꝑuatiue ꝛ falsitas ꝯrie. q̃ñ. s. vniunt̃ q̃ i re nõ sũt
vnita. ¶ 2ª dr̃ia ẽ i mõ ẽẽndi v̄itati i hac opatiõe ꝛ il
la. l3. n. i vtraqz opatiõe itell̃s sit ꝑprie v̄itas. ꝑma tñ
nõ ẽ ibi obiue: s3 formalr̃. scđa ãt ẽ ibi formalr̃ ꝛ obi
ue. neutra. n. ẽ in itell̃u obiue nisi reflectẽte se sup actũ
a. I. ꝑm q̃rtũ3 suũ cõparãdo illũ ad obm̃ q̃ reflexio. s. i cognoscẽdo
vtrãqz nata ꝙ act⁹ talis ẽ silis vel dissilis obo nõ ẽ nisi in icõpo-
est confirma sitiõe ꝛ diuisiõe. ¶ Ad cuius maiorẽ euidẽtiã ẽ notã
ri obo sic h3 dũ ꝙ v̄itas icõplexa ẽ bitudo ꝯformitatis ꝛ silitudi
scot. in sua nis act⁹ simplicis ad obm̃ simplex itelligibile. v̄itas
metaphi. aũt cõplexa ad obm̃ cõplexũ. v̄itas ꝑma sul. iuc ꝛ for

malr̃ ẽ tñ actu simplici. scđa v̄o i actu cõplexo q̃ ẽ cõ
positio ꝛ diuisio. neutra aũt ẽ i itell̃u obiue nisi in in
tellectu se reflectẽte sup actũ suũ: ꝛ cõparãte ipm̃ ad
ob3. vtrũ sit sibi silis ꝛ ꝯformis vl̃ nõ. ꝛ tc̃ cog̃scit istã
ꝯformitatẽ ꝛ silitudinẽ q̃ ẽ formalr̃ ipa v̄itas. h ãt refle
xio: ꝛ cõparatio nõ ẽ sine cõpositione ꝛ diuisiõe. q̃re
segtur ꝙ in sola operatione cõplexa est v̄itas obiue.

Dubiũ tñ ẽ vtꝝ hec v̄itas ꝛ illa sit rel̃o rea lis vel rõnis. ¶ De v̄itate icõplexa
dicẽdũ ꝙ cũ sit de tertio mõ relatiuoꝝ ꝙ sit realis ex
pte opatiõis. qz opatio ista ẽẽntialr̃ dependet ex obo
vt mẽsuratũ ad mẽsurã. s3 ẽ rõis ex pte obi. tũ qz ob3
vt sic h3 ẽẽ diminutiuũ. nã ẽẽ cognitũ distrahit ab ẽte.
tũ qz ob3 ẽ mẽsura q̃re ñ depẽdet ẽẽntialr̃ ab opõne
mẽsurata. ¶ De v̄itate cõplexa dicẽdũ ẽ eodẽ mõ.
si ipsa sit illa ꝯformitas opatiõis ad obm̃ vt ꝑdictũ
ẽ. si ãt vt qdã dñt v̄itas cõplexa sit ꝯformitas iter p-
tes obi. puta iter ꝑdicatũ ꝛ subm̃ tũc vtrũqz erit rela
tio rõis. qz extrema vt sic sũt entia rõis sup q̃rũ bitu
dinẽ fundat̃ ista ꝯformitas q̃ ẽ v̄itas formalr̃. ¶ Si
aũt det̃ vtraqz opinio. rñdendũ ẽ sic p3 ex ꝑdictis.

De scđo pricipali sit ista ꝑma ꝯclo. v̄itas i intel lectu ꝑm opationẽ cõplexã nõ est de ꝯsidera
tione metha. rõ h⁹ ẽ. qz talis veritas vel est rel̃o rea-
lis vel solũ rõnis ꝑm duas opiniones. si est realis pti
net ad cõsiderationẽ libri de aia vbi agit̃ de potẽtijs
aie. ex nõ. n. actus intell̃s cog̃scit̃ quõ est fundamẽtũ
talis relatiõis. ¶ Si est relatio rõnis ꝑ3 aliã opionẽ
tũc ptiet ad ꝯsiderationẽ logici. cui⁹ ẽ ꝯsiderare veꝝ
ꝛ falsũ possibile ꝛ ipõle. ꝛ oẽs alios modos ꝯpositio
nis. silr̃ dicẽdũ est de v̄itate icõplexa itell̃s. ¶ 2ª ꝯcl̃o
sit ista. v̄itas i reb⁹ ꝑ mõ sũpta. s. ꝑ ꝯpationẽ ad ꝑdu
cẽtẽ ptiet ad ꝯsiderationẽ metha. hãc ondo sic. illđ re
ale veꝝ qđ nõ ꝯhit ens ad q̃ztũ nec ad motũ: ptiet ad
ꝯsiderationẽ metha. sed veꝝ reale dcm̃ isto mõ ẽ h°.
g̃ ꝛc̃. ꝑbatio minoris. qz vt p3 ex ꝑdictis tale veꝝ iue-
nit̃ i diuinis vbi nec ẽ mot⁹ nec q̃ztitas. ¶ 3ª concl̃o
sit ista. veꝝ reale sũptũ ꝑ cõparationẽ ad cognoscẽtẽ
ꝑ mõ illoꝝ triũ ptinet ad cõsiderationẽ metha. ꝑbõ
h⁹. nã tale veꝝ ꝯuertit̃ cũ ente. ergo ptinet ad metha.
sicut ꝛ ens cũ q̃ ꝯuertit̃. añs p3. qz oẽ ens q̃ztũ ẽ de se
ẽ mãifestatiuũ sui cuicũqz itellectui potẽti cognosce
re ipm̃. ¶ Quarta ꝯcl̃o sit ista. veꝝ reale sũptũ ꝑ cõ
parationẽ ad cognoscẽtẽ scđo ꝛ tertio mõ istoꝝ triũ
nõ ptinet ad cõsiderationẽ metha. rõ ꝑ scđo mõ ẽ. qz
tale veꝝ nõ cõuertit̃ cũ ente. p3. nã ꝯhit̃ ad actũ deter
miatũ vt p3. g̃ nõ ptinet ad metha: q determiat ð en
te. ¶ Rñsio ꝑ tertio mõ ẽ: qz tale ens ẽ veꝝ diminu-
tũ ꝛ ꝯctũ ad ens logicũ. vñ oẽs scđe itẽtiones de tali
ente ꝑdicant̃. ꝛ iõ ꝑpe vt sic excludit̃ a metha⁹. cõuer
tit̃ tñ cũ ente aliq̃lr̃. qz logic⁹ considerat oia aliq̃lr̃ vt
meth. s3 mod⁹ ꝯsideratõis ẽ ali⁹. s. ꝑ qd reale ꝛ ꝑ intẽ
tionẽ 2am. sic ẽt ẽ ꝯuertibilitas entꝝ simplr̃ ꝛ diminuti.
qz neutꝝ alteꝝ excedit i cõitate. nã qcqd ẽ simp⁹ ẽs ꝑt
ẽẽ ens diminutũ. q̃ten⁹ oẽ ens ꝑt ẽẽ cognitũ aut itell̃m.

Ad argumẽta i oppm̃ l3 ꝑmũ sup- ponit falsũ3 i minori.
vt p3 ex ꝑ articulo. ꝑt tñ rñderi ad oia sil̃ ꝙ nullũ est
ꝯ dicta. arguit̃ enĩ de v̄o reali mõ ꝑexposito. dcm̃ ãt
ꝑhi ꝑcise excludit a cõsideratione metha. veꝝ in itel-
lectu cõplexo qđ ẽ in cõpositiõe ꝛ diuisiõe. sic expꝑsse
p3 in l̃ra eius. ¶ Cõtra. a quo nõ excludit̃ cõsidera-
tio cãe nec effectus. sed illa v̄itas in itell̃u ẽ effectus
entitatis realis. iuxta illđ in ꝑdicamẽtis l eo ꝙ res ẽ
vel nõ ẽ dr̃ orõ vera vel falsa. ¶ Rñdeo maiorẽ v̄a
de cã totali. non sic est in ꝑposito. nã v̄itas triplex ex
clusa oĩno a metha. depẽdet ab itell̃u; ita ꝙ res ex se
non est

non est sufficiẽs causa alicuius istaꝝ.ſ3 ad illã regra tur vt ꝓbat auctas allegata: ita ꝙ li i eo. nõ dicit cã ꝑcisã3 vitãtis in itellectu. sed reqrit iteiſs cõponẽs ꝑ dicatũ cũ subo. ¶ Et hec de sexto methaphysi.

tex.cõ.3. ¶ Nihil eni ipoꝝ est: nec secũdũ se aptũ natũ: nec separare possibile a substantia.

Jrca librũ se/ ptimum. ¶ Querit. Utrum inherentia sit de eẽntia accidẽtis. videt ꝙ non. nam essentia passionis ꝑcognoscit in demõ stratione cum sit mediũ in de-

tex.c.8. monstratione vt dicit.2. poste. sed inherentia eiꝰ non ꝑcognoscit sed concluditur in demonstratione. ergo inherentia non ẽ de essentia passiõis. ¶ Preterea. si sic. ergo dicendo accidens inherens puta albedo inherens: esset nugatio. consequens ẽ falsum. ergo ꝛ antecedens. probatio consequentie. qꝛ addere aliquid ei de cuiꝰ essentia ẽ. ẽ nugatio. ¶ Cõtra. qꝛ si non. ergo inherentia alia drñs ab accidente vl esset substãtia vl accidens. nõ substãtia. patꝫ. nec accidens vt videt: qꝛ tunc inhereret. ꝛ sic eius eẽt aliq̃ inherentia drñs. ꝛ sic in infinitum. ¶ Confirmat. qꝛ ꝑ3 boetiũ accñtis esse est in esse.

In ista qõne ꝑmo ꝑmittã aliq̃s distinctiones. scdõ oñdã aliq̃s ꝯclones. ¶ Quãtũ ad ꝑmũ sit ista ꝑma distinctio ꝙ cũ h̃ nomen accñs sit nomẽ cõcretũ. põt dupl'r sumi sic̃ qdlibet nomen cõcretum. vno mõ ꝑ ꝑ se significato nois q ẽ ꝯcept' quẽ accñs nal'r iporat q ẽ ipa accñtalitas siue ipa accña: qd vr sinonoᵐ cũ h̃ qd dicit inherẽtia. alio mõ pt sumi ꝑ il lo substrato qd denoiat h̃ ꝯcretu3 accñs. qd ẽ aliqñ ens decẽ ꝑdicamentoꝝ siue sit absolutũ siue respectiuũ: puta q̃ztitas vel q̃litas vel relatio ꝛc̃. ¶ 2ᵃ distinctio sit ista. ꝙ iherẽtia est duplex. s. actualis ꝛ aptitudinalis. actualis est ipsa vnio accñtis exñtis i ipo subo exñte vt qdã act' ꝛ ꝑfectio. cũ potẽtiali ꝑfectibili. Inherẽtia aũt aptitudinalis est ipsa depẽdẽtia siue eẽntialis ordo accñtis ꝑm suã qditatẽ ad subm ꝑ3 suã qditatem. differũt aũt hec iherẽtia ꝛ illa. nã q̃ est actualis circũscribit a demr̃atõe. demr̃atio. n. abstrahit ab exñtia ꝛ ꝯñtib' rẽ iq̃ztũ existit. aliogn nõ eẽt neciox. 2ᵃ aũt iherẽtia. s. aptitudinalis q̃ est passiõis ad subm demr̃at. ex q̃ p3 ꝙ ista scdã est alia a ꝑma. nã ista ꝑma ẽ exñtia vl ꝯditio ꝑpꝛie exñtie. vñ pria ñ sp iest accñti. 2ᵃ vo sp iest siue subo exñte siue non exñte. ¶ 3ᵃ distinctio sit ista. ꝙ aliud est aliqd eẽ de eẽntia alicuiꝰ puta. a. ꝛ eẽ eẽntial'r vl real'r idẽ ipi. a. ꝑmũ qdẽ infert ꝑm: sed nõ ecõuerso. qꝛ de eẽntia ꝑcise ẽ illud qd icludit in ꝯceptu qditatiuo. a. ꝛ iõ ponit i rõne eiꝰ qditatiua nõ vt additũ sic̃ aial ẽ de eẽntia hoĩs: pt ãt aliqd eẽ idẽ real'r ꝛ eẽntial'r alicui. licet sit ex̃ eiꝰ cõceptũ formalẽ ꝛ qditatiuũ. puta vnitas ꝛ ꝟitas ꝛc̃. q̃ sunt passiones entis. hec. n. sunt ex̃ ꝯceptũ formalẽ entis. ꝛ tñ nõ dñt aliã rẽ ab ente. vt ꝓbatũ fuit q̃rto huiꝰ. ꝑma ẽ idẽtitas formalis. 2ᵃ est idẽtitas realis ꝛ essentialis.

Quãtũ ad 2ᵐ sit ista ꝑma ꝯclo. neutra iherẽtia ẽ de eẽntia accñtis 2ᵒ mõ sumpti. s. accipiẽdo accñs ꝑ eo qd h̃ noie denoiat: ꝛ h̃ siue sit accñs absolutũ siue respectiuũ. hãc oñdo. ꝑ q̃ztũ ad ꝑmã ptẽ spãl'r sic. nullus respect' ẽ de eẽntia absoluti. sed vtraq3 inherẽtia ẽ formal'r respectus. g̃ ꝛc̃. ma. p3. qꝛ al'r oĩa eẽnt formal'r ad aliqd. qd tñq̃3 iconueniẽs ꝯcludit phs 4ᵒ. huiꝰ ꝯ opponẽtes de ꝟitate apparẽtiũ. ¶ ꝑ. q̃ztũ ad scdã3 ptẽ arguit sic. qꝛ fũdamẽtũ respect' ẽ aliqd ꝑter respectũ. qꝛ nihil fũdat sei ꝑ3.

tex.cõ.26.

vñ ꝑ3 Aug. li. de tri. oẽ qd relatiue dr̃ est aliqd ꝑter relationẽ. g̃ iherẽtia nõ est de eẽntia accñtis 2ᵒ mõ sumpti in quo fũdat. ¶ ꝑ. qꝛ si sic. g̃ q̃ztitas q̃litas ꝛ relatio. ꝛ sic de alijs. nõ erũt gñalissima. ꝯñs ẽ falsu3. g̃ ꝛ añs. ꝓbatio ꝯñe. qꝛ iherẽtia vr̃ eẽ eiusdẽ rõis i q̃ztitate q̃litate ꝛ alijs accñtib'. g̃ si ẽ de eẽ vtriusq3 põt ab vtroq3 abstrahi ꝯcept' cõis dict' in qd de eis. iferior qdẽ ꝯceptu ẽtis ꝛ supior eis. oĩs tal' ẽ ꝯcept' gñis ꝛ ita q̃ztitas ꝛ q̃litas ꝛc̃. nõ erũt gñalissima. qꝛ hñt aliqd. s. se veniens gen'. ꝑ 'rõ ꝓbat ꝑ accñte absoluto. due aiẽ ꝑ vtroq3. ¶ 2ᵃ ꝯclo sit ista. iherẽtia 2ᵃ. s. aptitudinal' ẽ idẽ real'r vel eẽntial'r accñti. 2ᵒ mõ sũpto siue sit absolutũ siue respectiuũ. hãc oñdo sic: qꝛ nl'la aptitudo nãlis alicuiꝰ distinguit real'r ab illo ente cuius ẽ aptitudo. s3 iherẽtia aptitudinalis est qdã aptitudo nãlis tal' accñtis. g̃ ꝛc̃. ¶ ꝑ. passiões ẽtis dicte de iferiorib' nõ dicũt aliõ real'r ab ẽte i eis. s3 eẽ i se ens ꝛ eẽ iherẽs sũt qdã passiões entis dicte de iferiorib'. s. de sba ꝛ accñte. g̃ nec eẽ i se ens dĩc aliõ a suba: nec eẽ iherẽs aliõ ab accñte. ꝓbat mior: qꝛ eẽ i se ꝛ eẽ iherẽs ꝑ eodẽ accipio: sic̃ eẽ ꝑus ꝛ posteri' ꝑus ãt ꝛ posteri' diuidũt ens vt passiões. ¶ 3ᵃ ꝯclo sit ista. iherẽtia actualis nõ ẽ idẽ real'r accñti scdõ mõ sũpto. ꝙ ẽ absolutũ. nec ꝑ ꝯñs ẽ de eẽntia eiꝰ hãc oñdo sic. ipoĩe ẽ ꝙ idẽ real'r mãeat ꝛ corrũpat. alias eẽt ꝛ nõ eẽt sil'. qd ẽ oppositũ ꝑ ꝑncipio. s3 manẽte ꝛ exñte accñte absoluto nõ mãet iherẽtia actualis. g̃ ꝛc̃. minor p3 in sacramẽto eucharestie vbi accña separata erũt sine iherentia actuali alias si illa mãeret. maneret suba pãis. qd est falsũ. ¶ S3 ꝯ istã ttiã ꝯclonẽ spãl'r istat mltipl'r. ꝑ sic iliõ q̃ accñs ẽ formal'r ens: ẽ sibi real'r idẽ. s3 accñs ẽ

formal'r ens ꝑ iherẽtiã ad subm. g̃ talis iherẽtia est sibi idẽ real'r ꝛ eẽntial'r. ꝓbatio mi. qꝛ h̃ i lr̃a dr̃ ꝙ accña sũt entia i eo ꝙ sũt tal'r entis. g̃ formal' rõ entitatis i accñte est iherere real'r enti. i. sube. ¶ Cõfirmat. qꝛ quarto huiꝰ dr̃ ꝙ ens dicitur de suba ꝛ accñte sic̃ sanũ de sanitate i aial ꝛ i vrina. s3 nihil formal'r dĩc sanũ de vrĩa nisi hitudinẽ ad aial sanũ. g̃ nec ens dcm̃ õ accñte dĩc aliqd nisi hitudinẽ ad suba3. g̃ accñs non erit ens formal'r nisi ꝑ iherẽtiã ad suba3. ¶ ꝑ. si iherẽtia nõ ẽ de eẽntia accñtis ẽ aliõ ꝛ iheret ipi accñti. qꝛ accñs dr̃ iherẽs formal'r. q̃rit g̃ de illa iherẽtia scdã q̃ pria iherẽtia iheret accñti aut ipa ẽ eadẽ ipi accñti vl prie iherẽtie. aut ẽ aliõ. Si ẽ eadẽ pari rõe stãdũ fuisset i ꝑ si ẽ aliõ erit ꝓcessus i ifinitũ. ¶ ꝑ. respect' accñtis ad sb3 nõ ẽ minus idẽ accñti q̃3 respect' creature ad deũ ẽ idẽ creature. s3 ille ẽ idẽ creature ꝓut nunc suppono. g̃. respect' accñtis ad suba3 q ẽ iherẽtia est idẽ real'r accñti. maior p3. qꝛ creatura nõ diffinit ꝑ ipa3 eẽntiã diuinã additã i sua diffõe. qꝛ tũc nihil haberet diffõnẽ i suo gñe cũ deꝰ sit ex̃ gen': accñs tñ ꝑꝑ suũ respectũ ad sb3 necio diffinit ꝑ sb3. vt dr̃ ifra i h̃ eodẽ septio. g̃ ille respect' accñtis ad suba3 nõ min' ẽ idẽ sibi q̃3 respect' creature ad deũ. ¶ ꝑ. si iste respect' accñtis ad suba3 eẽt aliõ ab accñte. g̃ erit posterior accñte. ꝯñs ẽ falsũ g̃ ꝛ añs. ꝯña p3. qꝛ respect' ẽ posterior fũdamẽto. falsitas ꝯñtis ꝓbat. tũ qꝛ accñs nõ reqrit sbm nisi ꝑꝑ ipm respectũ quẽ h3 ad ipm: sed si ille respect' ẽ posterior põt accñs manere illo respcũ circũscripto. ꝛ ꝑ ꝯñs põt nõ dependere ad sbm. qd ẽ falsũ. tũ qꝛ si accñs est pri' illo respcũ. g̃ põt ꝯplete cõcipi sine illo respcũ. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝯplete diffiniri sic̃ pri' sine posteriori. sed nõ reqrit subm nisi ꝑꝑ respectum

quem h3 ad ipm. g̃ põt diffiniri sine subo. qd est contra phz. in h̃ septio. ¶ ꝑ. si inherẽtia ẽ aliud ꝛ poste- tex.cõ.15. ꝛ inde.

rio: accidēte saltē vr ee ppria eī passio qr nihil videt imediatī⁹ iherere accñti q̄z hitudo ad subm. sed subz p se esse sine ppa passiōe icludit ɔdictionem. ḡ impossibile est accidens eē sine ppa iherentia. ⁊ p ɔñs nō differūt realr. pbatio mino. qr aliogn nulla conclō esset simplr scibilis. qr quecūq ɔclo pbat passiones de subo si āt prima passio posset separari a subiecto nulla talis ɔclō eēt simplr necia: sz ɔtigēs: nec p ɔñs scibil. ℂ Rñ⁹: tenēdo dictas ɔclones dicēdo q neutra iherētia q̄ accñs iheret subo est de eēntia accñtis puta albedis. ⁊ lz iherētia aptitudinalis sit idē realr accñti. tamē iherētia actualis distiguit realr.

Ad primū data maio. dico q minor est falsa cū pbat p Ari. hic in lra dico q pbatio peccat ex equocatōe hui⁹ vocabuli in eo q nō. n. semp i eo q ē nota cāe formalis illi⁹ qd p̄cedit. nā vt dr. 5°. hui⁹. caplo de sm q vel in eo q. q̄d ens dr cā totiēs dr i eo q vl sm q ipm. ḡ in eo q pt eē nota cuiuscūq cause illi⁹ qd p̄cedit. ⁊ iō cū suba vt p̄dictū ē exponēdo lram sit aliq cā accñtis. lz nō d essentia ei⁹. iō accñs ē ens i eo q ē talr entis. i. tal cāe ⁊ i tali ordie cāndi. nec tñ illa hitudo ad q̄zcūq cāz: est ens formale vl eēntiale i cāto: qr tē nullū cātū eēt formalr absolutū. ℂ Ad ɔfirmatiōez de q̄rto h⁹ dicēdū q sic iā dcm̄ fuit ibidē q illd sile nō currit sup q̄tuor pedes. dcm̄. n. ē q i exēplis ē ɔsiderare sile ⁊ dissile. nā qd i oib⁹ est sile idē vtiq ē ⁊ nō. exēplū: vt ait Damascen⁹. est ḡ sile i pposito. qr sic est ordo eēntial vrie ad aial i eo qd sanū. ita est hitudo eēntial iter sbm ⁊ accñs i hndo entitatē. sz ē dissile: qr ille ordo eēntialis ad sbm nō est. de eēntia accñtis: sic rō signi est eēntialiter sanū vt dr de vria. i vria. n. nō est aliq̄ sora absoluta a q̄ dicat sana: in accñte aūt est aliqd absolutū p pter qd foralr dr ens: lz sup illd absolutū fūdet ordo ad aliō. s. sbm. ℂ Ad aliō ɔcedo q iherētia iheret accñti. puta albedini. aliogn albedo nō eēt formalr iherēs. ⁊ cū q̄ris de illa scda iherētia dico q illa ē realr eadē p̄me. ⁊ ita est ibi stat⁹: qr illa relatio ē eadē fūdamēto sine q̄ fundamētū eē icludit ɔdictionē. hmōi ē illa iherētia iherētie: qr ɔdictio est iherētiā albedis ad supficiē eē in actu vel aptitudie ⁊ nō iherere actu vel aptitudie. sed p rōnē oppositā nlla iherētia fore absolute est sibi eadē. qr nō est simplr repugnātia forāz absoluiā simplr eē ⁊ tñ nō iee. ℂ Ad aliō. nego mīa. ⁊ cū pbat p relationē creature ad deū: dico q nō ē sile cū arguit de diffōne. dicēdū q idētitas respect⁹ ad fundamētū: vl nō idētitas: nec depēdētia eēntialis ⁊ nō eēntialis nō est rō q termin⁹ talis respect⁹ vl depēdētie cadat in diffōne fundamēti depēdētis. qr tunc de⁹ magis poneret in diffōne cuiuscūq creature q̄z suba in diffōne accñtis. sed cā est qr nulla forma pōt hre ɔceptū pfectū getatiuū ⁊ qditatiuū nisi cointelligat illud cui⁹ est forma. diffō aūt exp̄mit ɔceptū pfectū diffinit ⁊ q̄ztūcūq eēntialia forme exp̄merent si ne illo c⁹ est. ⁊ qditas ei⁹ idicaret. nō tamē est cōcept⁹ pfectus getās intellectū. iō nec diffinio. sed creatū qd est in se qdda cōpositū subsistēs si ɔcipiat i se itellect⁹ gescit ibi nō reqrēs aliud coitelligere. ℂ Ad aliō cōcedo q ille respect⁹ ē posterior accñte. ⁊ cū dicis p q tē accñs ī necio reqrit terminū respect⁹. nego ɔñaz. bñ. n. pōt aliqd depēdere a termino respect⁹ ⁊ tñ non dependere a respectu. si respect⁹ sit posterior eo. ⁊ cū di q nō reqrit terminū nisi pter istū respectū dico q vez est pter istū respectū vt ɔñtem necio nāz fundamēti: sed nō tñ vt reqsitū ad nām fundamēti tanq̄ prius ipso: qd aūt sic est pter aliud nō oppotet q in eodez ordine reqrat in quo termin⁹ respectu⁹.

ℂ Cū dicis scdo q posset ɔcipi sine illo respectu ⁊c. dicēdū q accñs posset vtiq intelligi q̄ztū ad qd lz q p se p̄ includit in ɔceptu formali accñtis. nihil omnino nō intelligēdo de illo respectu. ℂ Sz dices. ḡ pt diffiniri p sua eēntialia. dico q bñ pōt assignare aliq̄ rō idicās totā eēntiā accñtis. sz illa nō eēt diffō. qr nō esset exp̄ssiua pfecti ɔcept⁹ itellect⁹. n. hñs illū ɔceptū sp depēdēt ad aliqd aliō terminās depēdētiā illi⁹. ⁊ cum dr si respectus ille nō necessario cointelligitur. ergo terminus respect⁹ requirit ad ɔceptuz accñtis nego ɔñam loquendo de cōceptu getante intellectū. ad illū. n. reqrit coitelligentia termini. nō tñ respect⁹ ad terminū talis respectus. siue depēdētie. ℂ Ad aliud dicēdū q illa iherētia actualis nō est p se passio accñtis. sed est accñs p accñs ⁊ respectus ēt extrisec⁹ adueniēs saltem cuicūq absoluto. Et cū dr q imediate iheret. dico q est falsuz: imo si accñs. puta albedo hz aliq̄z ppriā passionē. illa imediati⁹ inheret sibi q̄z illa iherētia. illa. n. passio sit. a. a. necio. iest albedini siue ɔiūcte subiecto siue separate. iherētia aūt iest ɔtingēter ⁊ nō ex nā albedis. sed acā extrīseca. albedo. n. nō. facit seipsam iherere sz ipz agēs albificās. ℂ Posset addi q̄rta ɔclo q illa inherētia actualis est eadez realr accñti relatiuo scdo mō sumpto hāc ōndo sicut illa relatio est eadē fundamēto sine q̄ fundamētū eē icludit ɔdictionē. sed iherētia actualis accidētis relatiui est hō. ergo ⁊c. pbatio mino. qr respect⁹ est realr habitudo iter duo extrema: ⁊ iō sic tolleret terminū ad quē ipsi⁹ respect⁹ est destruere respect⁹: ita tollere illud cui⁹ est respect⁹ est destruere respcū ⁊ rōnē respectus. ⁊ p ɔñs ɔdictio est respcū nō iherere: qr. n. respectus est respectus: ideo reqrit necessario subm vl fūdamentū cui actualiter iheret. Sic ad questionem.

Ad primū i oppositū dōz q esto q iherētia aptitudialis sit sm realiter vl eēntialr accñti iux scdaz ɔclonē: tñ qr nō ē de essentia eius iuxta primam ɔclonē ali⁹ ⁊ ali⁹ ɔcept⁹ formalis ⁊ qditatiuus sufficit ad p̄cognosci ⁊ concludi. ℂ Ad 2ᵐ facit p p̄ma ɔclone. nā cū iherentia distiguat ab accñte ex nā rei. nō est nugatio dicēdo accñs iherens. sicut nec dicendo ens vnū. ⁊ sic ɔcedo q inherentia nō est de essentia accñtis. ℂ Aliter forte posset dici. q essentia passionis p̄cognoscit q̄ztuz ad qd nois. sed demonstrat q̄ztum ad qd rei. ⁊ ideo non obstat ɔtra scdam ɔclusionem. ℂ Ad p̄mum pro parte opposita responsum est in corpore q̄onis. nā inherētia illa differēs ab accñte vtiq inheret nō qdez alia iherētia sed eadem sibi realr. ita q standū est in scdo: ℂ Ad aliud de boetio dico q intelligit q accñs hz de nā sua q insit saltē i aptitudine. non tamē q inherētia talis sit de ɔceptu eius intrinseco ⁊ formali.

ℂ Quare primū ens ⁊ non aliqd ens: sz ens simplr substātia vtiq erit. multipliciter qd ē igitur dicitur ipsum primuz. Sed substātia oīuz primū rōne ⁊ notitia ⁊ tpe. tex.cō.4.

q. 2.

Ueritur Utrum sit verum q substātia sit p̄mū omniuz accidentium tempore. videt qd nō. nā eterno nihil est prius tēpore. sed aliqua accidētia sunt eterna sicut motus: ex octauo phy. ergo tali accidēte nō est substantia prior tēpore. tex.cō.1.

ℂ Q. si sic. ergo substātia p̄cedit tpe tpe. ɔsequens ē falsum. qr esset tps ante tps in infinitū. ɔsequētia pz. qr tps est accidēs qdda. ℂ Cōtra. phs hic in littera. tex.cō.4.

In ista questione. primo excludā multiplicē opionē. secūdo dicā aliter ad q̄onez.

ℂ Quantum

tex.cō.23. (left margin, beside "cedit.nā vt dr.5°.hui⁹.caplo de sm q vel in eo q.q̄d")

tex.cō.2. (left margin, beside "malr absolutū.ℂ Ad ɔfirmatiōez de q̄rto h⁹ dicēdū")

a.l.cō.4. bu lus .7. fic.n. b3 fcot.i.fua meth. ¶ Quantū ad pmū est vna opinio cōmēta.qrto hu ius.cuius snia stat in hoc q̄ si accidens aduenit cor- pori postq̄ꝫ est corpus vt accidēs separabile. tunc ē prius tpe oi tali accñte adueniente.si vero nō ē acci- dēs adueniēs sed iseparabile ꝛ semp sit cū eo.tunc suba cōposita nō pcedit accidēs tpe.sed pcedit a mā sube cōposite. ¶ Sed ꝯ hoc arguit.tū q̄ hec opinio nō est ad mētē phi.tū q̄ in se est falsa.et pma via ar-
tex.cō.4. guit.nā phs supra eodē libro pbat q̄ suba est primū ens ꝛ quali sic pmū ens.puta tpe.sed primū nō ē ve rū de mā.pbat.n.subam eē pmā q̄ pdicat simplr in qd.ꝛ q̄ alia sunt entia q̄ sunt taliter entia.sed neutrū
tex.cō.12. est verū de mā.primum nō.q̄.9.metha.dr q̄ mā pdi- cat denoiatiue de māto ꝛ nō in qd.2m ēt nō ē verū de mā.nā accidētia nō dicunt entia q̄ materie.q̄ non sunt i mā vt i subo saltē accñā pfecta.q̄ ḡ dr de accñ tib9 iseparabilib9.q̄.s.mā pcedit ea nō ē de itētōe phi. ¶ P̄.de eodē pbat pho pmitatē tpis cognitōis ꝛ dif finitōis.s3 mā ñ pcedit cognitōe.q̄ ē scibilis p analo
tex.cō.69. giā ad forā.et p phycoꝝ.ꝛ q̄ act9 ē poꝛ cognitiōe q̄ꝫ
tex.cō.13. po9.et.9.metha.mā āt ē l po9 respcū accñtis.silr nec pcedit diffōne.q̄ suba cōposita cadit i diffōne accñti.
tex.cō.17. ꝛ nō mā.ñ.7.meth.dr q̄ accña copłata hñt diffō- nē p ppriū s3. ¶ Et 2a via arguit sic. Si mā pcedit accñs tpe aut h ē verū de mā s3 se aut vt ē sb aliq for ma.nō p mō:q̄ vt sic nō ē sb tpe cū sit igñabil ꝛ icor- ruptibil.et p phyfi.nec 2o mō.q̄ vt sic aut est sb fora accñtali.ꝛ sic nō ē poi tpe.q̄ vt ē sub fōma nō ē poꝛ forma.aut vt ē sub forma subali:ꝛ tc̄ habet ppositū: q̄ suba ꝯposita ē poꝛ. ¶ P̄.si sic.sequit q̄ sint accñ- tia q̄ nō pcederent ab aliq suba.s.accña ppa corpoꝝ
t.z.ꝛ inde. supcelestiū q̄ ē ꝯ ph3 pbatio pñe.q̄ i celo vl ē mā vl nō.si nō vt dic cōme.i de suba orbis.tūc talia accña nō pcedunt.q̄ mā nō pcedit.nec pt dici q̄ pcedant a suba ꝯposita:q̄ illa accña sī iseparabilia.si āt sit ibi mā
p celi.t.c.20 illa nō pcedit tpe subaꝫ ꝯpositā cū suba celi sit igña bilia ꝛ eterna s3 ph3.ꝛ p pñs nō pcedit accidētia.

Alia ē opio q̄ dicit q̄ suba dnplr cōsideratur vno mō iq̄ꝫtū hec.ꝛ sic nō pcedit necio ac cñs tpe.alio mō inquantum suba cōiter. ꝛ sic ē poi accñte tpe.pbat sic.nā illō qd̄ ꝯuenit spēi ñ repugnat gñi nec alicui iferiori eiꝰ gñis.nā si bře alas ꝯuenit aui nō repugnat aiali bře alas.nec alicui inquantū aial.s3 aliqua suba pcedit tpe oē accñs.s.pma cā.ḡ sb stātie inq̄ꝫtum.substātia non repugnat pcedere oē ac cñs tpe ꝛ duratione.ꝛ p pñs nō repugnat alicui sub stātie inq̄ꝫtū substātia est. ¶ Cōtra istā opinionē sunt rōnes pbātes cōmēta.expositionum nō eē ad mētē phi.p3.tū q̄ nō sequitur.deus q̄ ē simplr pri9 pcce- dit.ḡ suba q̄ est posterioꝛ pcedit.modo videtur pec- care fm pñs.tū q̄ deus nō ē in aliq gñe.vt vr̄ ꝺ opi nionis supponere in mi. Itē saltem deus nō pcedit: tepore tempus vt superius arguebatur.

Alia ē opio q̄ dicit q̄ ppō phi est vera p se ꝛ fal sa p accñs.ꝛ pñes ppositiones inueniunt
tex.cō.15. a pho frequēter.vn̄ i.6.phy.suppōit ph3 q̄ in mobi
tex.cō.76.ꝛ inde. li sit accipe motū velocioꝛē ꝛ tardioꝛē in infinitū.ꝛ tñ in octauo dicit q̄ aliqs mot9 ita velox est q̄ null9 sit velocioꝛ.sicut mot9 pmus.illa.n.ppositio vera ē p se.s.rōne motus in se accipiendo mouētia ppoꝛtiōa- bilia motui.ē tñ falsa per accñs.vt.s.cōtrahit ad ta- lē motū vel talē.silr i pposito sube iq̄ꝫtū est de se nō repugnat pcedere oē accñs tpe et q̄ nō dependet ab aliq accñte:nā ꝯcept9 cōplet9 ꝛ qditatiꝰ pōt de suba bēri circūscripto oi accñte.repugnat tñ alicui sube. s3 h accidit.ꝛ iō ppō phi est vera p se ꝛ falsa p accidēs
t.cō.15.ꝛ.17. ¶ Cōtra.q̄ si sic.ḡ ꝯclo demonstratiōis nō est p se

necia.pñs ē falsum et p poste.q̄ demōstratio ē neces t.c.1.ꝛ.17.
sarioꝝ ꝛ eoꝝ tm̄ q̄ sunt p se.pbatio pñe.q̄ neciū ē qd̄ tex.cō.9.
nō ꝯtigit alr se bře.et.5 metha.capło de neciō.sed p tex.cō.6.
te subm pōt eē sine passione.q̄re ꝯtingit alr se bře q̄ꝫ q̄ passio insit subō. ¶ Cōfirmat.q̄ q̄ro vn̄ sit illa ac cñtalis.nō ex pte passionis.q̄ semp iest subiecto.nec ex pte subiecti q̄ ipm est cā necia passionis.quō ergo est falsa per accidens illa propositio.

Quātū ad 2m dico tria.pm ē q̄ qñ suba dr p oꝛ tpe nō accipit h tps vt diffinit.4. tex.cō.101.
phy.nā pmitas tpis ē ipi9 sube iq̄ꝫtū suba s3 tps nō ē mēsura nisi mot9 ꝛ qetis ꝛ eoꝝ q̄ sunt i motu ꝛ qete. sba āt s3 se ñ ē aliqd tale.s3 abstrahit a motu ꝛ qete.ḡ ꝛc. ¶ 2m dcm̄ ē.q̄ nō accipit h tps p q̄cūq̄ duratōe vl mēsura extrīseca successiua alia ab eēntia rei.nā s3 illa eēt qd.q̄ tūc suba posset illā pcedere cū sit ei ac- cñs.ꝛ sic pcederet illā durationē.ꝛ tūc q̄rat d illa du- ratōe.ꝛ sic in infinitū. ¶ 3m dcm̄ est.q̄ pri9 tpe hic acci pit sic p3 i lfa.qd pōt sepati eē sine alio.ꝛ aliud nō si ne ipo.ꝛ isto mō suba ē poꝛ oi accñte vno mō.ꝛ alio mō nō. ¶ Vn̄ sciēdū ē.q̄ pri9 tpe vt dcm̄ est.est posse bře sine alia:exñtiā actualē ꝛ poꝛē q̄ꝫtū est de se:ita.s. q̄ sibi nō repugnat.eo q̄ i nihilo depēdet ab eo.ꝛ ta le pri9 fatis pt dici pri9 na.nihil.n.est pri9 nā q̄ nō sit ēt illo mō pri9 tpe.q̄ āt aliqd possit pcedē alid illo mō pt eē dupłr.vno mō.q̄ ñ depēdet ab illo.alio mō q̄ nō ē cā necia illi9 qd pbat p oppositū.q̄ ñ pt ab illo separi.h ē vl q̄ depēdet ab illo.vl q̄ ē necia cā il li9. ¶ Ad ppositū.dico q̄ sba ꝯpata ad accña sepabi lia ē poꝛ tpe vtroq̄ mō ꝯpata autem ad accidens in sepabile:puta ad ppriā passionem.est poꝛ vno mō. q̄.s.non dependet.sed nō alio mō.q̄.s.est cā.immo b3 cām necia respcū passionis.iō nō est poꝛ isto mō. pmo ergo mō est separabilis mō ꝑpositō.ꝛ vt sic: nō repugnat sube existere sine quocūq̄ accñte.

Ad primū pncipale p3.et dictis.nā eq uocat de tpe.l3.n.nibil sit p9 motu eius.accipiendo tps h mō.tñ tali motu pt esse sba poꝛ tpe.puta suba mobilis.q̄ non dependet ab eo q̄ꝫuis forsā nō possit separi iq̄ꝫtū cāt necio. ¶ Ad 2m dr.q̄ tps ꝯsiderat dupłr.vno mō vt ē passio pmi mobił.alio mō vt ē mēsura.h mō pcedit tpe a p mo bili.s3 nō scdo mō. ¶ Cōtra.q̄ oē q̄ pcedit tpe ab alio nō est tūc qñ pcedit.si ḡ tps vt passio pcedit tpe ꝛ nō vt ē mēsura.seqt q̄ illō tps realr sit erit ꝛ nō erit q̄ tps vt passio nō ē qñ pcedit.ꝛ tps vt mēsura ē q̄ ñ pcedit.s3 tps passio.ꝛ tps mēsura sī idē realr.ḡ idē ꝫ realr ē ꝛ ñ ē sil. ¶ Alr ḡ dicēdū sic pri9.q̄ nō accipit h tps ppe vt ē nūer9 mot9 suba.ḡ pcedit tps ppe dcm̄ tpe iproprie dicto q̄tēn9 non dependet a tpe.

¶ Sed substātia omnium pmum rōne. tex.cō.4.

Queritur Utrū suba sit pmus oīus accñtiū diffōe q.3.
ita q̄ suba cadit in diffōne cuiuscunq̄ alterius. Videtur q̄ nō nā diffō ppria ꝛ sufficiēs ꝯstituit ex gñe ppo.ꝛ dña:s3 oē accñs b3 gen9 ppriū.ꝛ ppriā dñā.ḡ diffō ppria ꝛ

sufficiēs pōt bēri de accñte sine suba.maioꝛ patet.ex tex.cō.26.ꝛ
8.metha.vbi.dr q̄ in diffōne est qd ꝛ qle.s.ꝯceptus t.c.19.inde.
generis q̄ est qditatiꝰ.ꝛ ꝯcept9 differentie q̄ est q̄lifi 6.thopicoꝝ
catiꝰ.minoꝛ p3.q̄ diuersoꝝ generꝫ ꝛ nō subalterna. ca.4.

ti positoꝝ sūt diuerse spēs ꝛ dnīe. substātia autē ꝛ ac cñs sunt i diuersō gñe. ¶ P̄.rō q̄ꝫ signāt nomē ē dif tex.cō.28.
finitio et q̄rto metha.sed nomē accñtis nō signifi.at

subam.ḡ suba nō d3 poni i ei9 diffōe. ¶ P̄.si sic.ḡ erit nugatio dicēdo.nasus sim9 pñs ē falsū.ḡ ꝛ aiis.pbatio

pñe.q̄ ad vidēdū nugatiōeꝫ ponēda ē rō p noie:sed

posita rõne simi q̃ est ẽm te nasus cauus: p3 q̇ dicen do nasus simus. est dicere nasus cauus. ℂ P̃. accñs põt esse sine sub̃o. ergo subm nõ debet poni in diffõ ne accñtis. ɔña patet est euidens. pbatio añtis. tũ q̇ deus est cã pfecta simplr. pfectũ simplr est qd nõ b3 tex.cõ.21. excedentiã. vt p3. 5°. huius caplo de pfecto. sed si pma cã cũ scd̃a posset facere. qd non põt p se: hrẽt excedẽ tiam. q̇ ipsa cũ scd̃a excederet seipsam solã. g̃ si prima cã põt facere accñs cõcurrente sub̃o vt cã scd̃a pote rit ipm facere p seipm sine subiecto. ⁊ de facto facit i sacramento altaris. tum q̇ aliqua accñtia dicunt se/ tex.cõ.4. parabilia. pñt ergo separi. ⁊ p ɔñs sine subiecto diffi niri. ℂ Contra Aristo. in littera.

Respódeo ad q̃õnẽ. ⁊ dico cũ pho istã ɔclõnẽ. s. q̇ sub̃a est primu3 oĩum entiũ diffõne. ita q̇ necẽ̃io cadit in diffõne cuius libet alterius. hãc pbo sic. oĩs diffõ pfecta exprimit pfectũ ɔceptũ ⁊ q̇etatiuũ itellc̃s. sed nulla diffõ accñ tis sine sub̃a ẽ hmõi. g̃ necessario sub̃a cadit in diffõ ne cuiuslibet alterius. s. accidentis. maior p3. ex rõne diffõnis. pbatio minoris. q̇ omne accidens b3 rõnẽ forme inherẽtis. talis aũt non põt hẽri pfecius cõce ptus q̇etans intellm sine illo cui iheret. ɔceptus aũt pfectus forme inherẽtis non põt haberi q̇etans itel lectũ: nisi coitelligaẽ id cuius ẽ. ⁊ cui inheret. ℂ P̃. ⁊ redit in idẽ. sicut cõuenit aliq̃bus qd i sic ⁊ diffõ. sed accñtia nõ hñt qd. nec sunt entia. nisi q̇ entis modo perposito in lr̃a. ergo nec hñt diffõnem nisi q̇ entis .i. sub̃e. ⁊ p ɔñs in eoꝝ diffõne d3 poni substantia.

Ad primũ In oppositũ dicendũ. q̇ nõ oẽ ɔstitutum ex ppzio gñe ⁊ ppzia differẽtia est pfecta diffinitio: metha°. loquen do. ⁊ ideo in pposito tale aggregãs genus ⁊ drĩam accñtis non erit diffõ ppter cãm dictã. q̇ non exp mit qditatẽ oĩno ⁊ pfecte ptermittendo habitudine3 ad sub̃am. q̇ ergo diffõ daẽ cã innotescendi notitia ⁊ cõceptu qditatiuo intellc̃s. qd non fit in pposito. ni si sub̃a addaẽ. ideo o3 addere subm. ℂ Contra. q̇ q̇ gd p̃dicaẽ de alio pp̃ie p̃dicaẽ ẽm rõnẽ alicuius p̃ c.4. dicatoꝝ positoꝝ pmo thopicoꝝ. vel sub rõne alicu° de q̃nq3 vlibus. sed dicẽdo sic. albedo ẽ color. a. itelli gẽdo p. a. pprĩam drĩam: nõ ẽ p̃dicatio nisi vt diffini tio. vt p3 inductiue. ⁊ q̇ pho describẽs diffõnẽ dicit q̇ diffinitio est oro indicãs qd ẽ esse rei. sed color. a. est hmõi idicãs rõnẽ ⁊ qditatẽ albedinis. ⁊c̃. ℂ Rñ deo vno mõ q̇ logice loquẽdo color. a. p̃dicaẽ de al bedine vt diffõ. q̇ logic° extẽdit diffõnẽ ad illã q̃ ẽ ex gñe ⁊ drĩa solũ. nõ aũt methaphysice loq̃ndo. q̇ nõ exprimit ɔceptũ pfectũ illius cui° est. si illud sit depẽ dens. ℂ Aliter põt dici q̇ reduciẽ ad aliq̃d illoꝝ. si cut hõ est sub̃a aĩata sensibilis: nec ẽ genus nec drĩa ⁊c̃. reduciẽ tñ ad p̃dicatũ de diffõne. l3 nõ sit ṽa diffõ hoĩs. quatenus nõ exprimit cõplete totã rõnẽ ⁊ eẽn tiam hoĩs. qd tñ debet facere diffõ silr dico in ppo sito. ℂ Ad aliud dr̃. q̇ accñs in ɔcreto dat itelligere subm̃ in suo significato. pp qd d3 poni in eius diffõ ne. ℂ Cõtra. q̇ tũc accidens abstractũ nõ diffiniret p subm cũ nullo mõ det intelligere subm. ⁊ cũ accñs abstractũ sit verius in gñe accñtis. hr̃ ppositũ q̇ in diffõne accñtis qd ẽ maxime accñs nõ poniẽ subm. ℂ Alr̃ g̃ dicẽdũ q̇ nõ est pp modũ significãdi cõcre tũ q̇ poniẽ subm in diffõne accñtis. sed iõ est. q̇ acci dens ẽm se depẽdet saltẽ aptitudinalr: ⁊ nõ ẽ ens ni si depẽdens sit. ⁊ pp h̃ poniẽ subm ad h̃ q̇ ɔplete dif finiaẽ. pp ipsam rẽ significatã. ⁊ vt hr̃ conceptus pfe t.c.16.vl.17. ctus q̇etans intellm. ℂ Ad aliud dõm q̇ nõ ẽ nuga tio dicẽdo nasus simus. Ad pbationẽ dicẽdu3 sicut dicit phs infra. q̇ rõnes tales seu diffõnes non sunt t.c.16.vl.17. certe. q̇ nasus nõ est p se de intellc̃u simi. s3 ẽ additu3. ℂ Cõtra. q̇ tũc nõ differt dicere nasus simus. ⁊ na sus cauus. ⁊ p ɔñs idẽ erit simus ⁊ cauus. ɔñs ẽ fal sum. pbatio ɔñe. q̇ tolle eq̃lia ab eq̃libus: ⁊ q̃ relin quunẽ sunt eq̃lia. si ergo tollas ly nasus hic: idẽ rema net ly simus ⁊ cauus. g̃ sim° ⁊ cauus erũt idẽ. ℂ Rñ deo: q̇ si simũ nõ h3 p seipm nasum intra itellectum suũ vt dcm̃ ẽ. nihilominus tñ nõ ẽ idẽ simũ ⁊ cauu3. q̇ simũ nõ dicit tm̃ cauitatẽ: sed aliquã certã habitu dinẽ ad nasũ. rõne c° differũt. ℂ Ad aliõ de prima cã cõcedo añs. sed nego ɔña3. q̇ dato q̇ accñs tẽt sepa tum: tñ depẽdet saltẽ aptitudinalr ad sub̃a3: rõne cu ius sine sub̃a nõ posset pfecte diffiniri. ⁊ cũ dr̃. accñs ẽ sepabile. dicẽdũ. q̇ nõ est sepabile q̇ possit separa ri ⁊ eẽ p se sine subiecto: nisi p potentiã diuinã. s3 dr̃ sepabile q̇ corrũpitur post separationm ẽt manente sub̃o. sicut ex alia pte dñr accidentia iseparabilia. q̇ non pñt non esse subiecto existente.

ℂ **Sed substantia omnium primum ra/ tione ⁊ notitia. ⁊c̃.** tex.cõ.4.

Queritur Utrũ sb̃a sit pmũ oĩum entiũ cogni q.4. tione videẽ q̇ nõ. nã oĩs cognitio oriẽ a sensu. sed accidẽtia sunt sensibilia. nõ sub̃a. g̃ accñs prius cognosciẽ q3 sub̃a. ℂ P̃. p̃ de aĩa. dr̃ q̇ accidẽtis magnã tex.cõ.11. ptẽ cõferunt ad cognoscendũ qd quid est. ergo accñ tia p̃cognoscunẽ ipsi qd qd est ⁊ sub̃e. ℂ Cõtra. phs tex.c.4. septimo methaphysice.

Respódeo In ista q̃õne p̃ pmittã vnã distinctionẽ. scd̃o oñdã du plicẽ ɔclõnẽ. ℂ Quãtũ ad primũ: sit ista pma distin ctio. q̃dã ẽ pmitas gñatiõis. q̃dã pmitas pfectiõis. q̃ aũt sunt priora gñatione sunt impfectiora. ⁊ econ uerso q̃ sunt priora pfectione: sunt posteriora gñatio tex.cõ.15. ne. vt p3 ex. 9. metaphysice.

Quãtũ Ad z^m sit ista prima cõclõ. sub̃a nõ ẽ primũ oĩum entiũ cognitõe pmi tate gñationis. Hanc oñdunt due rõnes facte ad op positũ. p3. ℂ z^a cõclõ sit ista. sub̃a est primũ oĩu3 en tium cognitione: pmitate pfectionis. Hãc oñdo. na3 cognitio ipsius qd qd est: est pfectissima. vt dr̃ in eo dẽ septimo. qd ergo maxime h3 qd qd est: est pfecti° tex.cõ.16.vl inde. cognoscibile. sed substãtia pfectissime h3 qd qd ẽ. er go est cognoscibile pfectissimũ. maior p3. q̇ ẽt in his q̃ non hñt simplr qd qd est vt sunt accñtia: iperfectis sima ẽ eoꝝ cognitio. qm̃ cognosciẽ qd eoꝝ eo modo quo hñt qd. ⁊ hec ẽ rõ phi. in littera.

Ad Argumentũ in oppositũ dicendũ q̇ arguit de prioritate gñationis. vt dcm̃ ẽ. ℂ Cõtra q̇ accidentia sunt p̃ora cognitione ⁊ prioritate perfe ctiõis. nã cognoscibile nõ cognosciẽ nisi q̇ eius spẽs est in cognoscẽte. sed in itellc̃u est spẽs accidentis. non substãtie. ergo accñs pfectius cognosciẽ. maior p3. s3 scd̃a pars minoris affirmatiua pbaẽ. q̇ itellc̃s agẽs est abstractiuus illoꝝ q̃ sunt i fantasia. s3 spẽs accidẽ tis sunt in virtute fantastica. g̃ ⁊c̃. scd̃a ps negatiua p baẽ. q̇ nihil ẽ i itellectu quin pri° fuerit in sensu. ex p̃ t.c.1.⁊.43.⁊ melius li de sensu ⁊ sen sato. poste. si g̃ spẽs sub̃e eẽt in itellc̃u prius esset in sensu. ⁊ sic posset spẽs sub̃e cognosci a sensu. qd ẽ falsu3. q̇ oĩa sensibilia sunt accñtia. puta quãtitas. q̃litas. ⁊c̃. ℂ Rñdeẽ negãdo minorẽ. eo q̇ spẽs sub̃e ẽ in sensu inuoluta cũ spẽ accidentis. non tñ facit sensum nec ẽ prin^m sentiẽdi: s3 apphensa spẽ accidẽtis a sensu: vir tus superior: puta itellect° suffodiẽdo sub spẽ accidẽtis

speciem

spēz substātie.cognoscit subaz p ppriam spēz.eo mō quo estimatiua in agno p spēm inimicitie quā susfodit p spēm apphensam per sensum:cognoscit inimicitiā lupi.lz spēm inimicitie nō cōprehēdat p sensuz. ¶ Cōtra.q2 illō qd pūs imutat itellectū ei⁹ absentia pt cognosci qñ nō imutat.sic visus cognoscit tenebrā qñ nō imutat a lumine.ex 2°.de aīa.si ḡ itellect⁹ pt cognoscere nāliter pñtiā sbe pāis ita z absentiā i sacro altaris posset cognoscere:quod est euidenter falsum. ¶ Aliter dr̄.q̄ i itellectu non est nisi species accidentis.q̄ imediate causat ab accn̄te z mediate a suba. z iō p repñtat accn̄s.z: subam. ¶ Cōtra.nulla species pōt distīcte repñtare illud qd ē pfecti⁹ eo cui⁹ ē spēs. lz suba ē p̄or q̄z accn̄s.et cognitōe.vt hic dr̄. ḡ spēs accn̄tis nō pt distīcte repñtare subaz.maior pz.q2 alias silitudo alicui⁹ albi remissi repñtaret albū itensū. z tūc qñcūqz videret albū remissū videret albū tensuz.qd ē falsū. ¶ Cōfirmat.q2 cū aliqñ accn̄s sit p se. vt i sacro:quo mō spēs accidētis repñtabit: scđario subaz.cū ibi sint sola accidētia. ¶ Aliter dr̄. q̄ suba cognoscit p discursū ab accn̄tib⁹ arguēdo ad subaz. ¶ Cōtra.q2 cū omnis cognitio discursiua sit iperfecta:seqt q̄ suba ipfecti⁹ cognosceret q̄z accidēs.qd ē contra phm hic. ¶ Aliter.ḡ dicendum.q̄ subz ē pfecti⁹ cognoscibile simplr.tamē aliqd aliud pōt pfecti⁹ cognosci a nob̄ sz pportionē cognoscibilitatis sue nec illa repugnāt.Exēplū.spēs alicui⁹ albi remissi pfectius mihi repñtat ipm albū cuius est spēs q̄z spēs solis repñtet oculo aqle ipz solē.z magis video albuz sm pportionē visibilitatis sue:q̄z aqla solē sz pportiōez visibilitatis sue.lz simplr sol sit pfectius visibile q̄z tale albū. ¶ Ad formā cū dr̄ q̄ illō perfecti⁹ cognoscit cui⁹ spēs ē i intellectu.dico q̄ verū ē.sz pportionem sue cognoscibilitatis.z tamē hoc nō obstāte suba de se ē pfecti⁹ cognoscibile in se: z etiā in nobis si possem⁹ ad illā ptigere.sed nō possumus i ista vita ppō ergo phi est sic itelligēda q̄ sba est pmū cognoscibile.pmitate pfectiōis simplr z in se.lz nō nobis. vt sic dcm̄ phi itelligat methaphisice.z nō aīastice q̄ distictio patebit inferius in hoc eodem septimo.

t.cō.7. ¶ Quare si spēs materia est prior z magis ens:z ipso qd ex vtrisqz prior erit propter eandem rōnem.zc̄.

q.5. **Ueritur** Utrū forā sit p̄or mā z cōposito.z magis ens vtroqz. ¶ Uidet q̄ nō sit p̄or cōposito.nā oē p accn̄s est posteri⁹:eo qd est p se.ex 2°.phycoz.caplo de casu z fortuna

t.cō.66. sed forma est p accn̄s respectu cōpositi.ḡ zc̄. pbatio minoris.q2 fieri z gn̄ari est p se via ad esse.ḡ illud qd

t.22.z.27. fit p se est p se.z qd fit p accn̄s ē p accn̄s.lz cōpositū fit p se.forma aūt p accn̄s.vt habet in hoc eodē septimo. ḡ zc̄. ¶ P̄.q̄ nō sit magis ens q̄z cōpositū:ne illud dr̄ pfecti⁹ ens alio qd icludit totū illud z aliqd vltra. lz cōpositū est hmōi respcū forme.nā pter entitatem forme icludit etiam aliā entitatē.s.entitatē mae. ¶ P̄.q̄ nō sit magis ens q̄z mā.nā qd plib⁹ substat est magis suba.vt dr̄ in pdicamētis:z p cōns magis ens. ¶ P̄. q̄ nō sit prior q̄z mā.nam posterius eēntialiter: non pōt esse sine priori.sed econuerso.si ḡ forma est prior

t.cō.7. q̄z mā:videt q̄ mā nō possit eē sine forma:sed ecōuerso:qd est absurdū. ¶ Cōtra.phs hic in littera.

Respōdeo In ista qōe declarabo tres cōclones. ¶ Prima cōclo sit forma est p̄or mā.z magis ens.Hāc ondo.ois act⁹ ē prior potētia simpliciter z prioritate perfectionis.ex 9°.metha.lz forma ē act⁹ z pfectō materie:mā aūt est pfectibilis vt potentia.ḡ forma est p̄or mā: z magis ens. ¶ Scđa cōclo sit ista.forma est p̄or cōposito. Hāc ondo sic.mā est prior composito sicut pncipiū principiato.sed forma est prior mā.ex prima cōclone.ḡ forma est prior cōposito.nā qcqd ē prius priore.ē prius posteriore. Hāc rōnē tāgit Ari.in lr̄a. ¶ Cōfirmat.q2 pncipiū ē prius pncipiato.lz nō tm̄ mā sed et forma est pncipiū cōpositi.ḡ.zc̄. ¶ Tertia cō sit ista.forma nō est magis ens cōposito.H pz scđaz rōnē in pede. nā illud videt pfectius ens alio qd includit illud z plus. sed sic est cōpositū respcū forme.q2 icludit formam z mām.ḡ est magis ens pfectius.zc̄. ¶ Contra.q2 act⁹ est pfectio simplr.alr non attribueret h enti.ḡ cui verius iest rō actus illud videt simplr pfectius.sed form est p z eēntialr actus.cōpositū aūt nō nisi p formam. est in actu.ḡ forma est pfectio: simplr ipso cōposito. ¶ Rn̄deo.cui iest plus rō act⁹ illō pfecti⁹ z simplr. zc̄.dico q̄ verū est ceteris paribus.lz i pposito nō sūt cetera paria.nā ipz cōpositū icludit ipam formā.z p cōns qcqd pfectiōis est in forma.z adhuc aliqd aliud addit ad pfectionē ei⁹. ¶ Sed qd ad Ari.q dicit: qd forma est prior z magis ens q̄z cōpositū? ¶ Rn̄deo q̄ ly pri⁹ z magis itelligit nō sm pfectionem:sed sm pncipalitatē z idepēdētiā.q2 entitas pncipij pncipalioris. qd est forma idependēs respectu principiati qd est compositum.z respectu principij minus principalis qd est ipsa materia:principiatū.n. dependet a principio potissime principaliori.z nō ecōuerso.

Ad primū In oppositum dicenduz q̄ forma in cōposito habet duplex esse.s.esse ppriū.z eē cōicatum sibi a composito. p illud esse ppriū qd est ens p se est prior cōposito.illud tm̄ eē ppriū non est eē existētie:quo cōpositū est p se ens.q2 tali eē forma ipa est p accidēs.sicut pars p eē toti⁹.sed est eē ppriū forme i.ā qdditatiuū q̄z essentie.z sm illud esse pcedit compositum nāliter.cuz ḡ dr̄ q̄ forma est ens z fit p accidēs verum est de entitate: q̄ est p se compositi.z de tali esse pcedit pbatio. q2 ad tale esse p se generatio terminat tamen.nihilominus forma est ens p se sm eē ppriū. ¶ Ad 2ᵐ dicēdū: qd cōcludit p tertia cōclusione:z ideo cōcedatur. ¶ Ad 3ᵐ dicēdū q̄ p se rō sube nō est substare in potētia receptiua sicut substat mā.sed rō p se sube est p se existere separabilis:ab alijs nō depēdēs.sed illō nō cōuenit mae nisi p formā. ¶ Ad phm in pdicamētis.dicēdū q̄ pria suba non dr̄ maxime suba.ex h solū q̄ sbstat alijs.sed q2 existit in se nō depēdēs.z ita in pposito itelligit respcū subaz scđaz z accidentiū.z nō respcū forme p quā prima suba subsistit. ¶ Ad q̄rtum forte dici posset q̄ nō solū mā pōt existere sine forma: lz forma sine materia p potentiam diuinam.lz nihil.h ad miorē. ¶ Alr.ḡ dicēdū q̄ duplex ē ordo prioritatis nature.vnus.s.cū cālitate.ali⁹ sine cālitate.licet ḡ vbi est ordo prioritatis nature cū cālitate posterius. nō possit esse sine priori.potest tamen eē sine cālitate. sic est in pposito.q2 forma prior est mā.sic q̄ tamē nō est cā ei⁹.z iō mā pōt eē sine forma vbi etiam est .cālitas posterius pōt eē sine priori.dūtamen cālitatē illius prioris possit supplere alia cā prior.Exēplū.accn̄s pt eē sine subo.nō obstāte q̄ subm sit pri⁹ nāliter z cā accidētis:q2 cālitas subi pt suppleri a cā pma.sicut patet de facto in sacramento altaris.

¶ Dico aūt materiam que est sm se nlla ten⁹:neqz quid:neqz q̄titas:neqz ad aliqd dr̄:quibus ens est determiatū:est enī

z forma est prior

qõdã de quo predicaẗ hoꝝ qõlibet.cui ẽ
tex.cõ.8. esse alterũ:ꝛ cathegoriarum vniculꝗ ꝛc.

q.6. **Uerit** Utrꝫ mã sit ens.❡ Ui
deẗ ꝙ nõ.nã septio me
thaphyce dr̃.mã nec ẽ qd.nec qle:nec
tex.cõ.8. q̃tũ:nec aliqd alioꝝ qb⁹ ens determi
naẗ.ğ nõ ens.❡ ꝑ.5.phycoꝝ ad pbã
dũ ꝙ gñatio non ẽ mot⁹ arguiẗ sic.qõ
moueẗ ẽ.qõ gñaẗ nõ ẽ.ğ gñatio nõ ẽ mot⁹.q̃re qũo i
telligiẗ i minori.qõ gñaẗ nõ est:non põt dici ꝙ itelli
giẗ ꝑ termino.qꝛ sic etiam termin⁹ motus nõ est.nec
potest dici ꝙ in minori ly qõ gñaẗ accipiaẗ ꝑ termi
no.ꝛ in maiori ly qõ moueẗ ꝑ subiecto.qꝛ tũc argue
reẗ in quattuor terminis.ergo cum dicitur qõ gñaẗ
nõ est.accipiẗ ꝑ subo.sed sbm gñationis est mã.ergo
tex.cõ.52. mã nõ est ens.❡ Cõtra.mã est ꝑncipiũ ꝑ se.ex ꝑ phy
tex.cõ.28.ꝛ coꝝ.ꝛ cã per se.ex 2°.phycoꝝ.ğ est aliqõ ens.ꝯña pꝫ.
idem.5.hui⁹ qꝛ qõ nõ est nõ põt esse ꝑncipiũ ꝑ se.nec ꝑ se cã.
tex.cõ.2.ꝛ.2.
b⁹.tex.cõ.5. **Respõdeo** ꝛ dico duo.❡ Primũ dcm̃
ẽ ꝙ mã ẽ ens.pbatio b⁹.il
lõ ꝙ mãet idẽ sb vtroꝗꝫ termio mutatõis ẽ ens ꝛ nõ
nihil.sꝫ mã ẽ hmõi.ğ ꝛc.pbatõ miori.qꝛ hꝫ cõmẽ.trãs
vtrũ mã sit ens an nõ mutatio faĉ scire mãꝫ.oẽ.n.agẽs nãle reqrit passuꝫ i
ꝙ agat.sic ğ i trãsmutatõe accñtali trãsmutãs trãs
mutat aliqd manẽs idẽ ab vno termio ad aliũ termi
nũ.nã sic albedo nõ fit nigredo sꝫ aliqd cõe ꝙ ꝑus fu
it albũ fit postea nigrũ:sic i trãsmutatõe subali:puta
i gñatõe gñans trãsmutat aliqd a forã i formã ꝛ illõ
ẽ mã.ꝛ b ẽ rõ pbi i ꝑ de gñatõe.❡ Sꝫ dices.illõ qõ
gñatõi subijciẗ nõ ẽ mã nec aliqd cõe gñato ꝛ corru
pto.sꝫ ẽ ipm corrũpẽdũ qõ nõ mãet i fine gñationis.
❡ Cõfirmaẗ ista rñsio.qꝛ i gñatõe simplr̃ totũ tran
t.c.3.ꝛ.24.ꝑ mutaẗ i totũ.ꝑ õ gñatõe.ğ nihil remãet cõe genito ꝛ
phy.t.c.60. corrupto.❡ Cõtra.qꝛ pri⁹ nãlr̃ corrũpẽdũ nõ ẽ añq̃ꝫ
gñatũ fiat.ğ si nihil corrũpẽdi mãet i ꝑ istãti i q̃ gñans
gñat:nihil sibi ꝑsupponiẗ in qõ agat.ğ gñat de nihi
lo:ꝛ ꝑ ꝯñs gñatio erit creatio.qõ ẽ falsũ.❡ Dices ꝙ
ꝑducẽ de nihilo.vel nõ aliq̃.põt eẽ dupl̃r.vno mõ sb
iectiue.alio°.iniciatiue:agẽs nãle ꝑducit de nõ aliq̃
subiue.sꝫ nõ iniciatiue.qꝛ ꝑducit ex termino a q̃.de⁹
dt vtroꝗꝫ mõ ꝑducit ex nihilo.ꝛ talis ꝑductio ẽ crea
tio.nõ sic i ꝑposito.cũ illa ꝑductio nãlis sit de aliq̃
saltẽ iniciatie.lꝫ nõ subiue.❡ Cõtra.agẽs hñs in sua
ṽtute actiua totũ effectũ nõ min⁹ illũ ꝑducit iꝫ nõ ap
ponaẗ aliõ ꝑ cui⁹ ꝑñtiã magis debilitaẗ ṽt⁹ ei⁹ q̃ꝫ for
tificeẗ:sꝫ ꝑ actõeꝫ i ꝯriũ magis debilitaẗ ṽt⁹ actia agẽ
tis q̃ꝫ fortificeẗ.qꝛ agẽs nãle agendo repatiẗ.ğ si ꝑ te:
ignis gñans hꝫ i sua ṽtute actia totũ effcm̃ cũ nihil ei⁹
suppõat.seqẗ ꝙ ignis gñans igñẽ ex aq̃ nõ min⁹ ꝑducẽ
ipꝫ sine aq̃ q̃ꝫ cũ aq̃.ꝛ ꝑ ꝯñs tal' ꝑductio erit õ nihilo
tã sbiue q̃ꝫ initiatie.ꝛ ꝑ ꝯñs erit creatio.❡ Cõfirmaẗ
t.c.10.ꝛ ide. qꝛ agẽs nãle potẽs i aliquem totũ effcm̃ nec̃io aliq̃
ipꝫ faciet nõ ipeditũ.ex 9°.metb ca°..4.sꝫ ꝑ amotiõeꝫ
ꝯrij s sue corrũpẽdi amoueẗ ipedimñtũ agẽtis.qꝛ ex
actõe i ꝯriũ ipediẗ i sua actõe.ğ nõ posito ipo corrũ
pẽdo i qõ agat nec̃io ꝑduĉ i totũ effcm̃ illũ ex nihilo
vtroꝗꝫ mõ.ğ creabit. Nec cogit illud qõ adduciẗ. de
pho.ꝙ totũ mutaẗ i totũ.illa.n.pbatio Ar.ṽa ẽ.si to
ceteri cathegoreu(ma)ce tũ accipiaẗ cathegoreumatice.ẽ.n.sensus qõ totũ cõ
stitutũ.puta aer mutaẗ i totũ aliõ:puta i aquã.nõ ãt
et ceteri sincatheg(oreumati)ce ẽ ṽa si totũ accipiaẗ sincathegoreumatice.qꝛ eẽt sen
sus.qõ q̃libet pa mutaẗ i q̃libꝫ pte.qõ ẽ falsuꝫ qꝛ ma
net mã cõis.❡ Ad cui⁹ euidentiam est notãdũ qõ il
le dictões dicunẗ cathegoreumatice q̃ significãt reꝫ:
vel dispõnẽ rei q̃ subijciẗ vel ꝑdicaẗ i enũciatiõe.vbi
grã.hõ alb⁹ currit.hõ.n.significat rẽ q̃ subijciẗ. alb⁹
vero dispõnẽ subi.ly currit significat reꝫ q̃ ꝑdicatur.
Dictiões aũt sincathegoreumatice dicunẗ que non si
gnificãt rem nec dispõeꝫ rei.sed determinãt ipsã reꝫ.
puta hominẽ accipi distributiue ꝑ suis ptibus subie
ctiuis.❡ Ad ꝑpositũ.totũ acceptuꝫ cathegoreuma
tice significat ipsã rem ꝯstitutã ex partib⁹.ꝛ sic cũ in
gñatione simplr̃ fiat mutatio in forã subali a qua ꝑn
cipalr̃ est eẽ rei:sic tũc totũ diciẗ trãsire in totũ:qꝛ to
tum eẽ aeris in totũ eẽ aq̃.vel ecõuerso.totũ aũt acce
ptum sincathegoreumatice determinat ipsaꝫ rẽ acci
pi ꝑ q̃libet sui pte.ꝛ sic accipiẽdo eẽt sẽsus:ꝙ res sm
quãlibet sui ptẽ trãsiret i quãlibꝫ ptẽ alteri⁹ totius.ꝛ
ille sensus est falsus.vt pꝫ ex ꝑdictis.❡ ꝑ.ad ꝑncipa
le.mã ẽ funda^m ꝛ receptaculũ oiuꝫ formaꝝ nãliũ.vñ
phus 2°. de generatiõe vocat eã pãdaseos.i. recepta
culũ formarũ.mã.n. ꝑ se est pars rei.vt dr̃ infra in h
septimo.mã est ẽt ꝑ se subꝫ gnatiõis.vñ Ar.ꝑ de gña tex.cõ.29.
tione ait.ꝙ mã prima quã ibi vocat yle:est maxime
subm gñationis ꝛ corruptiõis.mã est etiã ꝑ se termi tex.cõ.24.
nus creatiõis.sm Augu.12.ꝯfessionũ.est etiã ingña
bilis ꝛ icorruptibilis.ꝑ phy.est etiã ꝑ se causa ꝛ ꝑnci 4.ca.82.
piũ:vt ꝑdictũ est.sed certũ est ꝙ oia ꝑdicta nõ pñt cõ ꝑ phi.t.c.52.
petere nõ enti.ergo mã nõ ẽ nõ ens.sed vere est ens.
❡ 2^m dcm̃ est.ꝙ mã est ens in potẽtia.❡ Ad cui⁹ eui
dẽtiaꝫ est notãdũ.ꝙ sic dcm̃ fuit in q̃rto ꝛ in 5° hui⁹.
ens in potẽtia diciẗ dupl̃r.vno mõ vt obꝫ potẽtie in *ens in potentia*
quo est potẽtia. Alio mõ sic terminus potẽtie ad quẽ *dici[tur] dupl[iciter]*
est potentia. Exẽplũ ꝑmi.supficies dealbãda. Exem
pluꝫ scdi.albedo gñanda.ꝑma potẽtia diciẗ subiua
2ª diciẗ obiua.nec sunt eedẽ ille due potẽtie.pñt.n.se
parari.qõ sic nũc est creabile.puta angelus est in po
tẽtia obiua nõ subiua.q̃ñꝗꝫ tñ sunt in eodẽ.qꝛ eadeꝫ
potẽtia vt est in subo dr̃ subiua ꝛ illa eadẽ vt est illius
ad qõ est diciẗ obiua.ꝛ sic rosa nõ exñs cõparata ad
subiectum:est in potentia subiectiua. comparata ad
agẽs.dr̃ eẽ in potẽtia obiua.❡ Ad ꝑpositũ.mã dr̃
ens in potẽtia nõ obiua.sic albedo anteq̃ꝫ fit.tum qꝛ
eẽt simpl̃r nõ ens.tũ qꝛ talis potẽtia obiua numeraẗ
scdꝫ numeꝝ actiuũ.mã aũt est vna respcũ oium for
maꝝ.tũ qꝛ ens in potẽtia obiua nõ est subm transmu
tatiõis:sed termin⁹:mã aũt poniẗ subm.sed mã poni
tur ens in potẽtia subiectiua eo mõ quo supficies ẽ
in potentia ad albedinẽ.ita ꝙ mã est ens receptiuũ
actus subalis ꝑ.ꝛ actus accñtalis scdario.mã ğ lꝫ sit
ens actu entitatiuo:qꝛ ẽ aliqd distictũ ex cãm suã.tñ
distiguiẗ ꝯ actũ distiguẽtẽ formalẽ ꝛ specificum.ꝛ ita
describiẗ ꝑ ens in potẽtia.qꝛ maxie ẽ receptiua act⁹.
ẽ ğ ens in poª subiua ꝛ magis q̃ꝫ subm accñtis.qꝛ sic
minus hñs actualitatis.ꝛ magis capax actualitatis
(vt patet de se.

Adprimũ In oppositũ dr̃ vno mõ.ꝙ
phs loqtur sm opinionẽ alioꝝ.qõ pꝫ ex duobus.ꝑ
ex epilogo. Ex his ğ speculãribus.2°. qꝛ statiꝫ arguit
ad oppositũ. Sed ipossibile est ꝛc.❡ Alr̃ dr̃ ꝙ loqẗ
de diuidẽtibus ens ꝑ se.vñ seqtur.nec aliqd horũ q
bus ens determinaẗ. Sic ẽt forma nõ est nec qd.nec
q̃le.q̃re nec mã nec forma sunt ꝑ se in gñe.sed ꝑ redu
ctionẽ.❡ Ad 2^m cõcedo ꝙ in argumẽto Ari.vniform
miter negaẗ esse a subo gñationis ꝛ affirmaẗ de subo
motus.ꝛ loqtur de eẽ formali ꝛ specifico ꝛ ꝑfecto.nã
subm motus est aliqõ ens in eẽ ꝑfecto ꝛ formali.mã
vero nõ.sed ex h nõ seqtur ꝙ sit nihil.sed ẽ aliqõ ens
distinctũ ex suã cãm.❡ Cõtra.qꝛ motus ẽ act⁹ entis tex.cõ.9.
in poª.ex.3.physi.nõ vr̃ ꝙ subm mot⁹ sit ens in actu.
❡ Rñdeo de rõne subi mot⁹ vt sic nõ ẽ ꝙ sit actu:sꝫ
potẽtia.tñ est q̃dã ꝯditio nec̃io cõcomitãs.sic.n.eẽ q̃ꝫ
tũ:ẽ ꝯditio ꝯcomitãs sentiẽtẽ.sic entitas actual' ẽ ꝯdi
tio mobilis

tio mobilis. et hoc suffic. pho ad dĩ gẽstigued ad gñatõez a motu. vñ dico q̃ subo mot⁹ vt sic: accidit q̃ sit ens in actu pfecto. lz hoc sit q̃dã necẽio concomitans.

tex.cõ.20. ℂ Sigl'z. n. nõ aliõ vr̃ ẽẽ a suimet substãtia et qõ qd erat ẽẽ dr̃ singuli substãtia. etc.

q.7. **Queritur** Utrũ qõ qd ẽ sit idẽ cũ eo c⁹ ẽ q̃ quid ẽ. ℂ Ur̃ q̃ nõ. nã 3°. de aia. dr̃ q̃ aliõ ẽ magnitudo: et magnitudis ẽẽ. et caro: et carnis ẽẽ. sz p magnitudis ẽẽ itelligit q̃ qd ẽ magnitudinis. silr̃ de carne. etc. ℂ Preterea pho: i te.c.34.z ide. hoc 7°. ca°. de partibus diffinitionis dicit. q̃ in conceptis cum mã nõ est idem qõ qd est cũ eo cui⁹ ẽ. sz oia tex.cõ.69. vel inde. nãlia ɔcipiunt cũ mã. ex p̃ phycoꝝ. et 6°. hui⁹. g̃ in talibus nõ est idẽ qõ qd est cum eo cuius est. ℂ Prete- tex.cõ.2. rea si sic. g̃ qõ qd est. est gñabile et corruptibile sicut illud cuius est. ɔñs est falsum. g̃ et añs. ɔña pz. qz si idẽ sunt seqtur q̃ siml̃ gñant et corrũpunt. falsitas ɔñtis pz. ex caplõ sequẽti. vbi dr̃ q̃ nec spẽs generat. nec q̃ tex.cõ.27. qd est. ℂ Contra. phs hic et in septimo.

Respõdeo In ista q̃õne sic pcedã. p̃mo vnã opinionez ptractabo. tex.cõ.20. 2°. aĩr ad q̃õnẽ rñdebo. ℂ Quãtũ ad p̃mũ ẽ vna opi- tex.cõ.ii. nio. Cui⁹ p̃mũ dcm̃ ẽ. q̃ ip̃z qõ qd ẽ: est illõ qõ colligit ex p̃dicatis i qd. vt dcm̃ fuit. 5. i ca°. illo. et p̃ dicem⁹. ℂ 2m dcm̃ ẽ. cũ illa p̃dicata i qd sint formalr̃ talia p rõnẽ seqtur q̃ qd ẽ sit suba p rõnẽ dictã. hz se. illa. s. q̃ hñt itellz ɔpletũ p aliq̃z dr̃iã p̃pĩ gñis. ℂ 3m dcm̃ ẽ et seqt ex p̃cedẽti. q̃ talia simplr̃ loq̃ndo nõ st̃ nisi sube. nã accñtia lz habeãt dr̃iã p̃pĩ gñis: tñ sp depẽdẽt ad s̃bz. iõ seqt q̃ solũ sube hñt qõ qd ẽ. et nõ accñtia. cũ icludãt s̃bz. ℂ Ex his dictis ɔcludunt tres cõ- tex.cõ.20. clones. ℂ Pria ẽ. qõ qd ẽ: ẽ idẽ cũ subo eo c⁹ ẽ i substãtijs. qõ pz p phz ex his dictis. nã qõ qd ẽ nõ ẽ nisi eoꝝ q̃ hñt p̃dicata i qd et talia. vt dicũt sube species. ℂ 2a ɔ̃ ẽ. q̃ i dictis p accñs qõ q nõ ẽ idẽ cũ eo c⁹ ẽ: q̃ pbat p argumẽtũ phi. qz si sic. qõ qd ẽ hois albi ẽẽt tex.cõ.2i. idẽ cũ hoie. qz hõ alb⁹ nõ s̃bijcit nisi rõe alteri⁹ ptis q̃ ẽ suba. ℂ 3a ɔclõ ẽ. q̃ pticlaria nõ hñt qõ qd ẽ idẽ sibi. qõ sic pz. qz singlaria nõ hñt p̃dicata i qd nisi p̃dicata spẽi. et iõ nõ hñt qõ qd ẽ p̃priũ: sz solũ hñt quid spẽi. qz tñ icludũt aliqd i se qõ ẽ ex̃ rõez spẽi. iõ nõ st̃ idẽ cũ q̃ qd ẽ spẽi. nec hñt aliõ q̃ qd ẽ. ℂ Cõtra istã opionẽ. et p̃ ɔ̃ illa dicta arguit sic. qz nihil ẽ formalr̃ ens nisi suũ qõ qd est sibi insit. si g̃ qõ qd est ẽẽt ex predicatis in qd collectũ fm rõnem nihil ẽẽt formaliter ens nisi p ɔsiderationem itellectus q facit p̃dicata in qd. qõ est inconueniens. quia tũc nullũ ẽẽt ens reale: sed rõnis tantum. maior pz in q̃nto ca°. vbi dicit. qõ tex.cõ.20. cui nõ est bono esse nõ est bonũ. et silr̃ cui nõ est: ens formalr̃ non est ens. ℂ p̃. hic in lr̃a dr̃. Singulum tex.cõ.20. n. nõ aliud videt a suimet suba. et qõ qd erat esse dicitur singuli suba. si g̃ qõ qd ẽ ẽẽt suba fm rõnez vt ipi dicũt. singulũ ẽẽt ens rõis. et nullũ ẽẽt ens reale. ℂ p̃. veritas in itellectu ɔponẽtis oꝛit et cãtur ex re extra. s. q̃ aliq̃ sũt ɔposita i re sic ibi ɔcipiunt. ita q̃ nãlr̃ prioꝛ ẽ idẽtitas i re q̃z in itellectu. si g̃ hõ et qõ qd ẽ hois fm rõnẽ sunt idẽ. seqtur q̃ hõ añq̃z ɔsideret ab itellectu sit idẽ q̃ditati sue. p̃ter oẽm itellectũ. Uñ videtur dicẽdũ q̃. qõ qd est idẽ qõ res: nec dependet a p̃dicatis i qd nec ab itellectu. sz ẽ idẽ sine oi itellectu. ℂ Ad auctẽ phi q̃ adducitur dicẽdũ. q̃ ibi loq̃tur logice. vt ip̃emet dicit. vñ cũ accipiũt p se illam lr̃am. in q̃ igit nõ ierit rõne ip̃m dicẽte ip̃m hic. rõ. n. qõ qd erat singul. accipit ibi qõ qd erat ẽẽ genitiue. et nõ noiatiue. ad denotãdũ q̃ accipit qõ qd erat ẽẽ logice. vt ẽ qõ-

dã collectũ ex p̃dicatis i qd et p se p̃ mõ. et hec ẽ rõ eꝛ⁹. ℂ Pria ɔclõ eoꝝ et scđa ɔcedat. qz sunt phi lz rõ eorum p scđa cõclõne peccet hz accñs. vt dcm̃ fuit i sententiãdo lr̃az. ℂ Sz ɔ̃ tertiã ɔclõnez arguit sic. nã qõ qd ẽ: ẽ idẽ cũ eo cui⁹ est. est ãt s̃bstãtijs idẽ ẽt hz te. sz p̃ma suba est maxime suba et maxie ens. g̃ p̃ma suba q̃ est singularis maxime hz qõ qd ẽ. et p ɔñs ẽ idẽ suo q̃ qd ẽ. ℂ p̃. illõ qõ singlare addit ad spẽz q̃: qd sit. aut facit vnũ p se cũ nã spẽi. aut nõ. si nõ: tũc cũ illõ additũ sit de eẽntia p̃me sube. seqtur q̃ p̃ma suba est ens p accñs. et p ɔñs nõ gñabit neq̃z corrũpet p se. qõ est c.i. falsum. vt pz ex p̃mo hui⁹ in p̃logo. qz oẽs generationes p se sunt circa singularia. Si vero facit vnũ p se. g̃ totũ illud est idẽ sibi vere. et põt hr̃e p̃priũ qõ qd est licet includat aliud a natura speciei.

Quãtũ ad 2m p̃ p̃mittã aliq̃s distictiões. 2°. ondã aliq̃s ɔclõnes. ℂ De p̃ sit ista p̃ma distictio. idẽ q̃nq̃z ɔcipit ɔfuse. q̃nq̃z distincte. p̃ mõ signãt p nomẽ. 2°. mõ signãt p diffonẽ. et sic p̃ mõ dr̃ illõ c⁹ ẽ qõ qd ẽ. 2°. mõ dr̃ qd. vñ qõ qd ẽ et illõ c⁹ ẽ nihil differũt nisi in diuerso mõ ɔcipiẽdi idẽ. ℂ 2a distictio sit ista. sicut forma põt sumi duplr̃. ita et mã. nã mã et forma opponunt relatiue. ex 2°. phy. et q̃t modis dr̃ vnũ oppositoꝝ tot modis et reliquũ ex p̃ thopicorũ. Forma aũt sumit duplr̃. vel p forma ptis. vel p c.l2. forma toti⁹. Exẽplũ p̃mi. aia hois. Exẽplũ scđi. q̃ditas hois q̃ humanitas. Silr̃ mã dr̃ vno mõ q̃ corrñdet forme ptis. et sic mã ẽ ps eẽntialis ɔpositi. qi ɔstituit cũ forma vnũ ens p se de gñe sube. Alio mõ dr̃ mã q̃ corrñdet forme toti⁹ ɔ̃hẽs q̃ditate ad ẽẽ h̃. et h̃ ẽ p̃prietas idiuidualis q̃ cũ ip̃sa q̃ditate specifica ɔstituit ipsuz idiuiduũ spẽi vnũ ens p se. de q̃ mã dcm̃ fuit. 5°. h⁹ t.cõ.8.q.5. ca°. de vno. ℂ 3a distictio ẽ. q̃ eoꝝ q̃ sũt: q̃dã sũt entia p se. q̃dã p accñs. Exẽplũ p̃mi. decẽ gña. et oẽs spẽs: oium generꝝ. et oia idiuidua q̃ sunt p se i gñe. q̃. s. nõ icludũt res diuersoꝝ generꝝ. Exẽplũ scđi. oia aggregata ex reb⁹ diuersoꝝ p̃dicamẽtoꝝ siue diuersis noib⁹. vt hõ alb⁹. siue vno noie vt albũ noiet. nã albũ cũ sit cõcretũ accñtis includit diuersas res. s. subaz et accñs. ℂ 4a distictio sit ista. q̃dã hñt qõ qd ẽ p̃ et p se. vt hõ et q̃libz spẽs ɔposita vlis. nã spẽs dr̃ hr̃e qõ qd ẽ p̃ et t.c.ii.vl, ide. p se. ex h̃ q̃ q̃ditas p nihil aliõ aduẽit eis. sz alijs. s. in diuiduis p ip̃as ɔuẽit. h̃. n. ẽ hr̃e aliqd p̃. ex p̃ posse. q̃dã ãt hñt qõ qd ẽ p se. sz nõ p̃ vt hic hõ singularis abstrahẽs ab exñtia et tpe. et tale idiuiduũ ẽ p se i gñe. qz nõ icludit res diuersoꝝ generꝝ. tale ãt idiuiduũ hz qõ qd ẽ p se. qz nihil icludit tollẽs vnitatẽ p se entis. tñ qz q̃ditatẽ hz p aliõ. s. p spẽz q̃z pticipat. iõ nõ p̃ hz qõ qd ẽ. q̃dã tñ hñt qõ qd ẽ: nec p̃ nec p se: sz p accñs vt h̃ hõ exñs et ens in tpe. nã tale idiuiduũ icludit aliqõ accñs ex̃ rõnẽ q̃ditatis. puta exñtia et ẽẽ i tpe. et alias ɔditiones mãles q̃ tollut p se vnitatẽ entis. vlteri⁹ si hõ alb⁹ hẽat aliq̃lr̃ qõ qd ẽ hz ip̃z magis p accñs q̃z h hõ exñs. nã hõ alb⁹ est magis ens p accñs q̃z hic hõ exñs: qz icludit exñtiã. et si accipiat hic hõ alb⁹ exñs. adhuc addit aliud accñs. puta albedinẽ. si ẽt hõ alb⁹ accipiatur vt abstrahit ab existentia adhuc est magis ens p accñs q̃z hic hõ exñs. qz albedo ẽ p̃prie et vere accñs: exñtia aut nõ ẽ p̃prie accñs exñtie nisi put accñs ali cui di large q̃cq̃d formalr̃ nõ ẽ idẽ illi. g̃ hõ alb⁹ magis hz qõ qd est p accñs: q̃z hic hõ exñs.

De scđo, sit illa p̃ma ɔclusio. ℂ In dictis per se est idem qõ qd est cũ eo cuius est. Hec pbat ex argumẽtis phi. rñ qz singulũ nõ videtur aliud q̃z suimet substantiã. sed quod quid est: est substantia cuiuscũq̃z extendendo substãtiã ad omne gen⁹ entiũ. vt

forma aut sum dupl'r

ma dupl'r

sumitur pro essentia cuiuslibet rei.tum q2 aliter nulla res esset scibilis:tum q2 nulla res eēt formalr ens. vnde scire pfecte rē est scire suū qd̄ qd ē.nec aliqd est ens formalr:nisi q2 sibi inest qd̄ qd est.vt p3 in textu. ℭ ꝓ.sit b.qd̄ qd ē ipsi⁹.a.tūc sic.vel.b.includit pcise idē qd̄.a.vel icludit plus vel min⁹ q3.a.si idē pcise.habet ppositū.si minus.ḡ nō est ppriū qd̄ quid ē.nā diffō est termin⁹ rei.terminus aūt ē intra quē includitur tota res ꝛ nihil est ex.ex q̄nto.capitulo de termino.si icludit plus.abijciat ipm additū ab ipso .b.ꝛ tūc qd̄ remanet est ipm qd̄ qd est ipsi⁹.a.nihil includens plus.q3 a.ꝛ sic habet ppositū.ℭ Scd̄a conclo sit ista.i dictis p accn̄s nō est idem qd̄ qd est eo cui⁹ est.Hāc ond̄o sic.qd̄ nō habet qd̄ qd est nō est idē cu3 eo.sed ens p accn̄s nō habet qd̄ quid est pp̄ter duplex significare.vt dcm̄ fuit.ergo ꝛc̄.

Ad primū in oppositū dicēdū ꝙ carnis eē accipit p q̄ditate.ꝛ caro p carne hn̄te mām indiuidualē qd̄ ē pticulare. vult.ḡ phs ꝙ ipm qd̄ qd ē carnis i spē nō ē idē p se.ꝛ ꝓ indiuiduo.sic nec idiuiduū h3 p se ꝛ ꝓ qd̄ qd ē:ē tn̄ sibi idē p se nō ꝓ.sic etiā h3 qd̄ qd est nō ꝓ.ex q̄rta distictiōe.Silr dicēdū est de magnitudine ꝛ magnitudinis eē.h.n.verū ē regulr ꝛ vlr ꝙ eo mō q̄ res h3:ꝙ qd ē h3 ip3 idē sibi.si p se ꝓ p se ꝓ.si p se nō ꝓ:p se nō ꝓ.si h3 qd ꝛ p accn̄s.h3 qd ꝛ p accidēs.singulū.n.nō videt aliud a suimet suba.etiā qd̄ qd erat esse dicit singuli suba. sm̄ phm̄ hic in lr̄a.ℭ Alr dr̄.ꝙ qd̄ qd est spēi:nō est idē cū singulari.q2 singulare aliqd addit supra spēm s.materiā indiuidualē.tn̄ singulare est idem cū suo ꝓ ꝓ qd̄ qd ē.ℭ Ad 2ᵐ dicēdū.ꝙ phs accipit materiā q̄ est ppetas idiuidualis qn̄ dicit ꝙ in ꝯpōne cū mā nō est idē qd̄ qd est:cū eo cui⁹.est ꝛ sic ꝯcedo ꝙ i talib⁹ nō sit idē p se ꝓ mō p̄perposito.ꝛ tunc minor rōnis nō sumit sub maiori.sed equocat de materia:vt p3.ꝛ sic nihil mali seqt.ℭ Ad 3ᵐ ꝯcedo ꝯn̄s.si illud c⁹ ē generabile ꝛ corruptibile.q2 qn̄ fortes gn̄at p se:gn̄at suum qd̄ quid est.tn̄ ꝙ qd est hoīs.vt hō est spēs:nō gn̄at p se.sic nec ipsa species.ꝛ hec est intentio phi vt in sequēti caplo.vbi dicit ꝯ platonē ꝙ nō generat domus esse secundū ꝙ huius.sed in particulari.
tex.cō.53.

tex.cō.23. ℭ Quedā eni ꝛ illic eadem ꝛ ex spermate fiunt ꝛ sine spermate.

q.8.

Uerit Utrū gn̄ata p putrefactiōe3 sine spmate.ꝛ generata p ppagationē cū spmate:distiguant spē in natura.ℭ Uidet qd̄ sic. nā alteri⁹ materie ē altera forma.aliogn nō eēt forma ppa huius materie.ꝛ tūc qd̄libet ex quolibet generaret.sed altera est materia sic generatoꝝ.q2 ppagata generant ex spermate. putrefacta aūt nō:sed aliquo corpore putrefacto.ergo hn̄t alias formas.ꝛ p ꝯsequēs specie distiguūtur. ℭ ꝓ.generata a nā ꝛ a casu nō sunt eiusdē spēi.alias hō vt vr̄ posset generari ex spermate asini.ꝛ ex infinitis materijs.s3 ppagata sunt generata a natura.putrefacta a casu.vt dicit hic i septimo.ergo ꝛc̄.ℭ Cōtra.phus septimo methaphysice.qui dicit.qd̄ eade3 sunt que fiunt ex spermate ꝛ sine spermate.

de ppagacie cu spmate i cu semie

tex.cō.23. **Respōdeo** Una est opinio Auicenne vt sibi imponit commētator octauo physicoꝝ.cōmento.46°.qd̄ oia q̄ generant ex semie eadē specie possunt p putrefactōe3 sine semie generari.q̄ opio cōiter nō tenet.q2 tūc aialia pfecta:puta hō equ⁹ ꝛ hmōi possent p putrefactōe3 generari sine ppagatōe.qd̄ ē absurdū.ꝛ de hoie ꝯ fidē.

Alia est opinio in extremo q̄ est cōmētatoris in octauo physicoꝝ.cōmēto.46°.ꝙ eadē sm spē3 nō gn̄ant ex spmate ꝛ sine spmate.Cui⁹ pbatio est.q2 vnius nāe vn⁹ d3 eē modus cōicādi.q̄ ḡ hn̄t diuersos modos cōicādi sūt alteri⁹ nāe.ꝛ p ꝯn̄s alteri⁹ spēi:s3 ppagata ꝛ putrefacta sūt hmōi.ḡ ꝛc̄.maiore3 ipse pbat p rōnes positas i pede.ℭ S3 ꝯ illā opionē arguit p Augustinū tertio de trinitate.caplo.9°.dicētē oppositū.Cui⁹ rō est ibidē.q2 gn̄atū p putrefactionē ppagat alia itez ppagātia.ꝛ tūc sunt vniuoca generās ꝛ gn̄atū a se.ḡ ppagata ꝛ gn̄ata p putrefactionē sunt vniuoca ꝛ eiusdē spēi.ān̄s p3 in apib⁹:ꝛ i muribus:ꝛ hmōi.ꝛ euidēter p3 de plātis.q2 plāte equoce gn̄ate.i.nō de semie:postea pducūt semē vniuoce ex q̄ gn̄ant alie plāte eiusdē spēi.ℭ ꝓ.ipse cōmētator vr̄ sibi alibi ꝯdicere.nā 2°.de celo ꝛ mūdo.ꝯmēto.14.cōcedit ꝙ i accn̄tib⁹ nō ē sp gn̄atio ab vniuoco.ꝛ pōit exēplū d calore.nā calor gn̄at equoce ex motu ꝛ ꝯcursu radioꝝ.gn̄at ēt vniuoce a calore i sbstātijs.ℭ Dicēt 2° celi ꝛ mūdi.ꝯmēto.11°.ꝙ exit⁹ ignis a lapide nō ē de ca°.trāslatōis.s3 de caplo alteratiōis.h.ē.nō gn̄atur p trāslatōe3:s3 alteratōe3.gn̄at ēt ignis p motu3 locale.vt ipse dic̄ 2° meth.ꝯmēto.36.ꝛ p3 ꝓ metheo.d gn̄atōe ipressionū ignitaꝝ.s3 oia pdicata gn̄ata equoce sūt eiusdē spēi cū gn̄atis vniuoce.ḡ ꝛc̄.pbatio assūpti.q2 hn̄t easdē opatiōes ꝛ circa eadē oba ab eisde3 ēt ꝯfuāt ꝛ ab eisdē corrūpūt.eosdēq3 mot⁹ hn̄t:siue q̄ztū ad sursū.siue q̄ztū ad deorsū.siue q̄ztū ad motū pgressiuū.ꝛ eadē hn̄t organa mot⁹ pgressiui.ex vnitate āt mot⁹ ꝯcludit phs ꝓ d celo ꝛ mūdo vnitatē nāe.ꝛ idē ꝯmēta.ꝯm°.8.dic̄.ꝙ mot⁹ vn⁹ nō pueīt nisi ex vnitate nāe.ℭ Cōfirmat.q2 vt dr̄ ꝓ de aia.mēbra leonis nō differūt a mēbris cerui.nisi q2 aia differt ab aia. ꝛ aliq̄ sic ꝛ sic generata hn̄t membra eiusdē spēi.p3 d muribus ꝛ apib⁹.ꝛ hmōi.ḡ hn̄t aiam eiusdē spēi.ꝛ p ꝯn̄s eādē nā3.ꝛ gn̄alr q̄cūq3 pn̄t ꝯcludere vnitatem specificā siue sūptā ex actib⁹ siue opatiōib⁹ ꝯcludūt ppositū de vnitate specifica sic ꝛ sic gn̄atoꝝ.ℭ ꝓ.sibi ꝯdic̄ magister su⁹ Aristoteles.hic in septimo.ꝛ paꝝ inferius.vbi vult.ꝙ sic̄ aliq̄ fiunt ab arte ꝛ a casu.qn̄ s. p̄ncipiū est in mā sine arte:qd̄ eēt principiū motus factiōis si idē fieret ab arte.ita vult ꝙ q̄dā nālia fiāt a nā ꝛ a casu.q̄dā n̄ ibidē vult ꝯmēta.ꝙ illa pn̄t gn̄ari sine semine.ꝛ p ꝯn̄s sm ipm equiuoce.in quorum materia pōt iduci v̄tute celesti aliq̄ v̄tus silis v̄tuti in ppagatis.ℭ Ad ei⁹ rōnē dicēdū.ꝙ assumit maiore3 falsam.s.eiusdē nature nō pōt eē nisi vn⁹ modus cōicandi.Ad pbationes eius dicetur statim.
tex.cō.53.

tex.cō.22.
23.ꝛ.31.

Est ergo tertia opinio quā teneo.ꝙ ppagata ꝛ putrefacta sunt eiusdē spēi.pp̄ter rōnes cōtra cōmētatorē adductas nec teneo cū Auicēn.ꝙ oia aialia pn̄t vtroq3 mō gn̄ari.nihil.n.vniuoce gn̄abile ē gn̄abile equoce.nisi sit ita ipfectū tā cā vniuoca q3 equoca sufficiāt ad eius generatione3.ꝛ iō impfecta entia vt sunt plāte.ꝛ q̄dam alia pn̄t vtroq3 mō generari.s.vniuoce ꝛ equoce.pfecta aūt nō.

Ad primū i oppositū.cū dr̄.ꝙ alterius māe ē altera forma.dicēdu3 ꝙ vt p3 5°.hui⁹.ca°.de cā.mā ē ex q̄ fit aliqd.cū insit ꝛ addit cū illis:ad drīā oppositi ex q̄ trāsmutato ꝛ corrupto fit res.nō tn̄ ie[x]istit rei fcē.Si ḡ itelligas ꝙ forma eiusdē rōis ē materie eiusdē rōnis loquēdo ppe: de mā q̄ ē iexn̄s rei.ꝯcedo.s3 si accipis mām p opposito ex quo corrupto gn̄at oppositū:tūc nego.ignis n.eiusdē spēi gn̄at siue ex aere corrupto siue ex aq̄ corrupta seu ex q̄cūq3 alio corrupto.i ppagatis āt ꝛ putrefactis est mā eiusdē rōnis pmo mō.s3 nō scd̄o mō. tex.cō.2.

ℭ Ad aliud

¶ Ad aliud.nego maiorẽ qꝛ ſicut pꝫ ex textu phi ea-
dẽ poſſunt fieri vtroqꝫ modo.ſ.a natura ⁊ a caſu.

¶ Et generationes autem naturales he
ſunt:quarũ generatio ex natura ẽ hoc autem
ex quo fit quã dicim⁹ materiam.hoc aũt
a quo eorũ q̃ natura aliquid ſunt.hoc aũt
aliquid:hõ:vl' plãte:vl' aliquid aliud tali-
tex.cõ.22. um q̃ maxime ſubſtantias dicimus eſſe.
tex.cõ.27. ¶ Palam igitur ex dictis:qꝛ ꝙ quidem
vt ſpẽs:aut vt ſubſtãtia dicit' non fit.ſyno
dus autem ſecundum hanc dicta fit.⁊c̃.

q.9. **Ueritur** Utrũ tm̃ ꝯpoſitũ ex mã ⁊ forma gñet' : ꝑ ſe ꝓ.videt' ꝙ ꝙ nõ.nã aliud nõ ineſt :
a.l.5.phy.t. alicui ꝓ qõ tm̃ ieſt ſibi ſm vnã ptẽ.ex
cõ.17.⁊.6.h⁹ qnto ⁊ ſexto hui⁹.ſed gñatio ineſt ſm
t.c.4.ſic hẽt vnã ptẽ tm̃.ſ.rõne forme.nihil.n.ꝯpo-
ſcotus. ſitũ realr' hꝫ eẽ poſt nõ eẽ niſi forma.ꝗ ꝯpoſitũ nõ gñat' ꝑ ſe ꝓ.¶ ꝓ.nõ tm̃ cõpoſitũ arguit' ſic.forma ꝑ ſe gñat'.ꝗ non tm̃ cõpoſitũ.ꝯña pꝫ ꝓbatio añtis.tũ ꝓ qꝛ mutatio nõ denoiat' niſi a ꝑ ſe termino alioqn denoiaret a re cuiuſlibet gñis cũ poſſit eẽ ad rẽ cuiuſlꝫ gñis ꝑ acciñs.ſꝫ gñatio nãlis denoiat' a forma.nã for
tex.c.lo.⁊.l2. ma ẽ nã.ex 2°.phy.Et ibidẽ dr' ꝙ gñatio eſt nãlis qꝛ ẽ
via i nãꝫ.ſꝫ nõ i nãꝫ q̃ ẽ mã:qꝛ mã ꝑſiſtit.nec i ꝯpoſitũ:qꝛ ꝯpoſitũ nõ ẽ nã ſꝫ hñs nãꝫ vt ibidẽ dr'.ꝗ dr' nãlis qꝛ ẽ i nãꝫ q̃ ẽ forã.ꝗ forma ẽ ꝑ ſe termin⁹ ei⁹.Tũ ſcdõ.qꝛ qõ d̃ nouo hꝫ eẽ poſt nõ eẽ:illõ ꝑ ſe gñat'.ſed forã ſola ẽ hmõi.qꝛ tota mã ꝓſuppõit'.⁊ i ꝯpoſito nihil ẽ niſi mã ⁊ forã.ꝗ forã ꝑ ſe gñat'.¶ ꝓ.mã ꝑſe generat'.nõ ꝗ tm̃ ꝯpoſitũ.ꝯña ẽ euidẽs.ꝓbatio añtis.tũ
tex.c.4. ꝓ qꝛ 8°.hui⁹ ca°.ꝓ.phs vocat mãm generabilẽ ⁊ corru-
tex.c.9. ptibilẽ i iſtis iferiorib⁹.Tũ ſecũdo qꝛ 3°.phyſi.poſt datã diffõnẽ mot⁹ exẽplificat de generatione ⁊ corruptiõe dicẽs ꝙ generatio ẽ act⁹ generabilis inq̃ntũ generabile.⁊ corruptio act⁹ corruptibilis inq̃ntũ corru-
t.c.22.⁊.27. ptibile.illud aũt cui⁹ ẽ act⁹:ẽ ipſa mã.ꝗ mã ẽ generabilis ⁊ corruptibilis.¶ In oppoſitũ eſt phs in lr̃a.

In iſta qõe ꝓ pmittã aliq̃s diſtictões.2°.oñdã aliq̃s ꝯcluſiones.¶ Quãtũ ad pmũ ſit iſta pma diſtinctio.ꝙ cũ generatio ſit q̃dam mutatio pt ꝯparari ad duo.ſ.ad ſbꝫ i quo ẽ ⁊ qõ trãſmutat'.⁊ ad terminũ ad quẽ ẽ ⁊ q ꝓducit'.¶ 2ª diſtictio ſit iſta.ꝙ terminare aliqd pt eẽ dupl'r.ſic ⁊ age-
a.q̃ de im re.ſ.vel i rõne quo.vel in rõne qõ.Exẽplum de agere
nacio hõ itelligit.vt qõ.ſed intellect⁹ hois vt quo.exẽplũ de terminare.fili⁹ determinat depẽdentiã pr̃is vt ꝙ ſꝫ filiatio vt quo.Silr' i ꝓpoſito.termin⁹ generatiõis pt itelligi vel de termino formali q̃.vel de termio ꝙ.dr' aũt termin⁹ qõ ipm ꝯpoſitũ.ſed dr' termin⁹ q̃ illõ q̃ ꝯpoſitũ ẽ formalr':ſiue ſubalr'.ſiue accñtalr'.iſte termin⁹ ẽ forma.ſ.termin⁹ formalis quo.¶ 3ª diſtinctio ſit iſta.ꝙ hꝫ qõ dr' ꝓ accipit' ab Ari.dupl'r.vno mõ accipit' ꝓ vt diſtiguit' ꝯ ptẽ.vt ſic illõ dicat' alicui ieẽ ꝓ
tex.cõ.l. qõ ſibi nõ ineſt ſm ptẽ ſꝫ ſm totũ.hꝫ mõ loqtur Ari.
tex.cõ.ſl. 5°.phy.caplo ꝓ.vbi diſtinguit moueri i ꝑ ſe ꝓ.⁊ ſm ptẽ.⁊ ꝑ accidẽs.pꝫ ibi.Itẽ 6°.phyſi.eodem modo accipit ꝓ.vbi dicit ꝙ ſi aliqd mouet' ꝓ in aliq̃ tpe mouet' i q̃libet pte tpis illius.ꝙ ſi nõ.nõ mouet' ꝓ i illo tpe.¶ Alio mõ accipit' ꝓ vt dicit cãlitatẽ pciſã.Exemplum.triangulus habet tres ꝓ.qꝛ hꝫ in ſe cãꝫ pciſaꝫ ⁊ adeq̃tã paſſionis talis.hꝫ mõ loqtur Ariſtoteles de
tex.cõ.ll. ꝓ in pmo poſte.caplo de vlĩ.vbi diffinit vle.ꝙ ẽ ꝑ ſe ꝓ ⁊ d oi ⁊ ſꝫ ꝙ ipſꝫ.ꝓm pũo dicat' q̃titatiuũ.⁊ ſit.a.2m
ꝓ dicat' q̃litatiuũ ⁊ ſit.b.¶ Differũt aũt h duo ꝓ triplr' pũa dña ẽ qꝛ iñeẽ aliqd alicui ſolũ ꝑ ptẽ repugnt ⁊ ſi repugnat.b.Exẽplũ hẽre tres ãglos ieſt triãglo.⁊ riſibile hoi ꝑ ptẽ.qꝛ ꝑ ſuã formã ſiue dñã ſpecificã.⁊ tñ pmo ineſt triãgulo nõ pmitate.a.ſed pmitate.b.rõ hui⁹ eſt:qꝛ pars in exẽplo dato nõ hꝫ rõnẽ qõ.ſed q̃.alr' nõ ꝯueniret ꝓ toti pmitate.b.¶ 2ª dña eſt q̃ ſeqt' ex pma.qꝛ qõ ineſt alicui pmo.a.remouet' ab eo ſi remouet' ab aliq̃ qõ eſt aliqd ei⁹.exẽplũ.hõ nõ ſanat' pmo.a.ſi man⁹ ei⁹ nõ ſanat'.rõ huius pꝫ ex pdictis.ſed ꝙ ieſt alicui pmo.b.nõ remouet' ab eo ſi rẽoueat' ab alio.nõ ſolũ qõ nõ ẽ aliqd ei⁹ ſꝫ ẽi qõ ẽ aliqd ei⁹.exẽplũ riſibile ieſt hoi pũo.b.tñ riſibile nõ remoueat' ab hoie ſi remoueat' ab aſino q nõ ẽ aliqd ei⁹ vl' ſi remoueat' a pede hois q ẽ aliqd ei⁹.Silr' hẽre tres ãgulos: nõ remouet' a triãgulo ſi remouet' a circulo q nõ eſt aliqd ei⁹.vl' ab hꝫ ãglo:q ẽ aliqd ei⁹ vl' ab illo.¶ Tertia dña eſt q̃ ſeqtur ex pdictis ꝙ qcqd ineſt alicui pmo.a.cõpat' ſicut paſſio hõgenea ad ſubm hõgeneũ qꝛ reſpcũ talis pdicati ſic inexñtis ptes ſunt vni⁹ rõnis.Exẽplũ.ſi hõ mouet' pmo.a.mot⁹ eſt quedã paſſio hõgenea.⁊ hõ ſilr' eſt ſubꝫ hõgeneũ vt ſic.qꝛ vniformiter tot⁹ hõ ⁊ ptes hois mouent'.ſꝫ qõ ieſt alicui pmo.b.nõ oꝫ ſic eẽ.imo ſbꝫ ⁊ paſſio videnť etherogenea hẽre.nãqꝫ tres ãgulos nõ vniformiter ieſt triãgulo ⁊ ptib⁹ imo nullo mõ ieſt ptib⁹ ꝑ ſe ꝓ.ſꝫ oio ꝑ acciñs.

Quãtũ ad ſm ſit iſta pma ꝯ.materia gñat' ⁊ corrũpit' ſubiue.hãc ꝓbo ſic.ois forã alicui formalr' iexñs ꝑ neccitatẽ denoiat ipm cui inexiſtit.ipoẽ.n.ẽ albedinẽ ieẽ alicui formalr' niſi illõ formalr' ſit albũ.ſꝫ gñatio formalr' ieſt materie qꝛ materia ẽ ſubm gñationis.ꝗ neccio generatio denominat mãꝫ.⁊ ꝑ ꝯñs mã gñat' ſubiue.¶ ꝓ.ois mutatio ẽ act⁹ entis in potẽtia vt ſubi.ex 3°.phy.ſꝫ gñatio ẽ q̃dam mutatio.ꝗ gñatio ẽ act⁹ entis i potẽtia vt ſubi:
ſbꝫ aũt gñatiõis ẽ mã.ꝗ gñatio ẽ act⁹ mãe.⁊ ꝑ ꝯñs mã.
gñat' vt ſbꝫ.¶ ꝓ.gñatio ẽ de nõ ſbõ i ſbꝫ.ex 5°.phy. tex.cõ.7.
tũc ſic.qcqd mutat' a nõ ſubo i ſubm gñat'.ſꝫ mã mutat' de nõ ſubo ad ſbꝫ.puta a nõ igne ad ignẽ.ꝗ mã generat'.¶ Silr' pt argui de corruptiõe q̃ ẽ mutatio a ſubo i nõ ſbꝫ.nã mã ſic mutat' ⁊ ꝑ ꝯñs corrũpit' vt ſbꝫ
¶ ꝓ.Ari.5°.phy.ꝓbãs ꝙ gñatio nõ ſit mot⁹ arguit tex.cõ.29.
ſic.qõ gñat' nõ eſt.qõ mutat' ẽ.ꝗ gñatio nõ ẽ mot⁹.q̃ro ꝓ q̃ accipit' in maiori ly qõ gñat':nõ ꝓ termio:qꝛ minor eẽt falſa.nã in hꝫ nõ diſtiguit' gñatio a motu.qꝛ ſic termin⁹ gñatiõis nõ ẽ:ſic nec termin⁹ mot⁹.ꝗ accipit' ꝓ ſubo.ſꝫ ſubꝫ gñatiõis ẽ mã gñat'.¶ 2ª ꝯclõ ſit iſta ꝙ mã nec gñat' nec corrũpit' terminatiue.hãc ꝓbo ſic.oẽ qõ naturalr' gñat' ⁊ corrũpit' vt termin⁹ hꝫ ma
teriã ptẽ ſui.ꝗ ⁊c̃.maior pꝫ hic in lr̃a ⁊ ex ꝓ phy.nam tex.cõ.82.
mã eſt ex q̃ fit res cũ inſit:ꝓbat' ẽt rõne qꝛ oẽ qõ generat' aut corrũpit' vt termin⁹ ẽ poẽ eẽ vel nõ eẽ de po
tẽtia itriſeca.vt pꝫ ex ſcdõ de gñatõe.ꝗ qõ ꝑ ſe genera tex.cõ.5l.
tur aut corrũpit' hꝫ ꝑ ſe pncipiũ q̃ pt eẽ ⁊ nõ eẽ ⁊ illõ tex.cõ.29.v
ẽ materia vt demũ ẽ ſupꝫ ⁊ dicet' ifra i hꝫ eodẽ ſeptio mĩ. circa.
pncipal' pꝫ:qꝛ alr' eẽt ꝓceſſus ifinit⁹ i materijs.¶ ꝓ.oẽ gñabile ⁊ corruptibile vt termin⁹ eſt i potẽtia alicui⁹ ſubi.ſꝫ materia nõ ẽ hmõi:qꝛ ꝓm potẽtiale i nullius ẽ po°.qꝛ iã nõ eẽt pmũ potẽtiale.ſꝫ materia ẽ ꝓm
pncipiũ potẽtiale.⁊ ꝓm ſubm ex ꝓ phy.⁊ pmo de gña tex.cq.82.
tiõe.¶ Cõfirmat'.qꝛ illõ qõ ſuppõit' i oi actõe nãli.⁊ illõ ad qõ ſtat reſolutio ois gñatiõis ⁊ corruptiõis ĩpoẽ eſt generari vel corrũpi.ſed materia ẽ hmõi.nã
ipſa ſupponit' in oi actõe naturali.ex primo phy.⁊ tex.cõ.24.
ad ipſam reſoluit' ois corruptio ⁊ gñatio ex primo
de generatione.ꝗ impoẽ eſt ipſaꝫ gñari vel corrũpi tex.cõ.ʒ3.
¶ 3ª ꝯ ſit iſta.forã nullo mõ ẽ termin⁹ gñatiõis.ꝑ ſe

ꝑ.hác ꝓbo sic.oē qḋ ꝑ se gñaṫ vt termin⁹ gñaṫ ex ma
q̄ ē ps sui vt ꝓbatū ē i pꝛia ꝯclone.ſ; foꝛa nō bȝ mãȝ
ptē sui.alioqn eēt ꝓcessus in īfinitū i foꝛmis.ꝛ i ma-
terijs.ġ foꝛma nō est ꝑ se ꝑ termin⁹ gñatiōis.¶ 4ª ꝯ
sit ista.foꝛa ē termin⁹ foꝛalr̄ gñatiōis.ꝓbatio hmōi.
illḋ q̄ foꝛmalr̄ ē ꝛ existit termin⁹ gñatiōis ꝑ se.ꝑ ē ter-
min⁹ foꝛalis q̄ gñatiōis.ex ꝑ articulo.ſ; foꝛa ē hmōi.
pȝ de se.ġ ꝛc.¶ Quīta ꝯclō sit ista.ꝯpositū ex mate-
ria ꝛ foꝛa nō gñaṫ ꝑ se ꝑ ꝑmitate.a.hác ońdo sic.naȝ
illud nō iēst alicui ꝑ.a.qḋ iēst tm̄ ſ; ptē.vt pȝ ex ꝑ arti
culo.ſ; gñatio iēst opposito rōe foꝛme tm̄.nihil.n.cō
positi simplr̄ hȝ eē post nō eē nisi foꝛma sola.ġ ꝯpositū
nō gñaṫ ꝑ se ꝑ.a.¶ Sexta ꝯclō sit ista.ꝯpositū ex
materia ꝛ foꝛma generaṫ ꝑ ꝑmitate.b.hác ońdo sic il
lud iēst alicui ꝑ se ꝑ.b.qḋ iēst sibi ꝑ cāȝ ꝓcisā q̄ ē ali
qd ei⁹ vt pȝ ex ꝑ articulo.sed gñari iēst ꝯposito ꝑ foꝛ
mā q̄ est quo.sic risibile iēst hōi ꝑ foꝛmā ꝓpriā q̄ est
quo ꝛ aliqd ei⁹.¶ Ꝑ.oē illḋ qḋ sit ex materia q̄ est
pars sui.generaṫ ꝑ se ꝑ.sed ꝯpositū ē hmōi.ġ ꝛc.ma.
ꝓbaṫ.oē illud qḋ ꝑ se sit est pole eē ꝛ nō eē potētia in
trīseca.ġ hȝ ꝑncipiū itrīsecū quo pōt nō eē ꝛ eē illud ē
materia.minoꝛ patet.qꝛ ex hoc ꝯpositū est cōpositū
qꝛ habet partē potētialē ꝛ actualē:pars aūt potētia
lis est materia.sic ergo patet quid dicendum sit.

Ad primū dicēdū ꝙ ꝓcedit ꝺ ꝑmitate.
a.ꝛ sic ꝯcessū ē i qnta ꝯclone
ꝙ ꝯpositū nō gñat ꝑ se ꝑ.¶ Ad 2ᵐ ne⁹ añs.Ad ꝓba-
tionē ꝑmā dicēdū ꝙ gñatio dr̄ nālis.ꝑ qꝛ ē via i ens
nāle qḋ ē ꝯpositū.scḋario ꝟo qꝛ ē via i foꝛmā q̄ ē nā.
qñ ġ dr̄ ꝙ generatio dr̄ nālis qꝛ est via i nām q̄ ē foꝛ
ma li:qꝛ nō dic⁹ cāȝ imediatā sed remotam.¶ Ad se-
cundam ꝓbationem dicēdū ꝙ maioꝛ est vera de esse
composito ex potētiali ꝛ actuali.tūc ad mi.dico ꝙ to
tum compositū habet esse post nō esse.esse aūt foꝛme
nō acquiriṫ ꝑ generationem inq̄ȝtū foꝛme sed inq̄ȝtū
ꝯpositi:ꝛ iḋ ꝑ accñs.vt pȝ i lr̄a hic.¶ Ad 3ᵐ ꝑncipa-
le nego añs si itelligas ꝙ mā ꝑ se genereṫ vt termin⁹.
ad ꝓbationē pȝ ꝙ ońdūt mām generari vt subiectū
ꝛ hoc cōcessum est in pꝛima ꝯclusione:nō tamē sic q̄-
rit questio.nec Aristo.hic in littera.

tex.cō.8. ¶ Utrum igitur est q̄dā spera ꝑter has
aut domus ꝑter lateres aut nūq̄ȝ facta ē.
si sic erat hoc aliquid.sed qꝛ tale signifi-
cat.hoc aūt ꝛ determinatū non est.

.q.10. Veritur Utrȝ rō phi ꝯclūdat
ꝯ platonē.s.qḋ si
ydee vl̄ foꝛme sepate sunt cāe generātes
ꝙ genitū nō erit h̄ aliqd.nam foꝛma in
composito est ꝑncipiū generandi com-
positum qḋ est hoc aliquid.ergo si per se esset idem
ageret.ꝯña patet a sili.nā caloꝛ calefaceret silr̄ sepa-
tus sicut cōiūctus.¶ Ꝑ.nullum agēs ꝑticulare agit
nisi mediātibus q̄litatibus actiuis ꝛ passiuis.ergo
nullū tale agēs iducit foꝛmā substātialē.ꝛ per ꝯñs i-
duciṫ ab aliqua foꝛma separata.ꝯña ꝓbaṫ:qꝛ nullū
agens iducit aliquid perfectius ꝛ nobilius q̄ȝ sit foꝛ
ma per quā agit.oīs aūt foꝛma substantialis est no-
bilioꝛ q̄cunq̄ȝ q̄litate actiua ꝛ passiua.¶ Ꝑ.oīa que
generanṫ:generātur ab vniuoco vt patet hic in litte-
ra:sed in putrefactis nō est generās vniuocum nisi sit
aliqḋ vniuocū separatū.ergo ꝛc.¶ Ꝑ.ꝯsequētia Ar.
nō valet.nā aīa ītellectiua nō est a generāte sed a creā
te qui est pura foꝛma separata.ꝛ tamē genitū est hoc
tex.cō.28. aliqd:non ergo valet ꝯsequētia cōmen.ꝛ Aristotelis.
¶ Contra phs hic in littera.

Respōdetur ꝑa cōmen.cum magi- tex.c.8.
stro suo ꝙ rō valet.qḋ
ꝓbat tripliciter pꝛimo sic.agens imateriale nō depē
det a materia in agendo.sed ydea separata si poniṫ
pura foꝛma.ergo agens immateriale nō dependet a
materia in agēdo.tūc sic vel ꝓducit sibi simile.vel nō
si sic.habeṫ ꝓpositum.qꝛ sicut ydea non est hoc ali-
quid sic nec generatum est hoc aliquid Si non.hoc
bȝ esse propter defectū ex parte materie.qꝛ idem sp
facit idē.secūdo de generatiōe.sed materia circūscri tex.cō.56.
bitur a tali agente.si.ġ generans est foꝛma tm̄.ergo ꝛ
genitū:ꝛ nō erit hoc aliqd sicut nec generās.¶ Ꝑ.si
gēitū ē h̄ aliqd.ġ gñaṫ ꝑ trāsmutationē māe.ġ gñans
erit ꝯpositū ꝛ nō foꝛa tm̄.ꝓbatio ꝯñe.qꝛ pura foꝛa.
nō pōt trāsmutare māȝ.si ġ gñans nō ē hoc aliqd ꝛ
cōpositū.ġ nec genitū.¶ Diciṫ ad h̄ ꝙ ydea i gñatōe
nō hȝ rōnē disponētis sed itroducētis foꝛmā.ita ꝙ i
gñatiōe oȝ dare duplex agēs ꝯpositū disponēs māȝ
ꝛ aliḋ iducēs foꝛmā qḋ est pura foꝛa.nā sola foꝛma
ꝑt inducere foꝛmaȝ.¶ Hāc rñsionē excludit cōmen.
duplr̄.tū qꝛ seq̄reṫ ꝙ genitū eēt duo i actu.ex q̄ respe
ctu ipi⁹ ponūtur duo agētia.vnū.s.disponēs māȝ aliḋ
iducēs foꝛmā.tū qꝛ vn⁹ effect⁹ ſ; ꝙ vn⁹ gñareṫ a duo
b⁹ agētib⁹ ꝛ h̄ ē 3ª rō ꝯmē.q̄ ꝓcedit ex vnitate ꝯpositi
excludēdo ꝑdictā rñsionē.ſ; iste rōnes non ꝯcludunt.
¶ Pꝛia n̄ ꝯcludit.qꝛ assumit falsū i maioꝛi.s.ꝙ agēs
ꝙ nō ē i mā nō depēdet i agēdo a mā.qꝛ oē agēs ci-
tra ꝑmū req̄rit māȝ i quā agit ꝛ tm̄ ē aliqḋ agēs imā
le ꝑter pꝛimū.¶ Scḋa ēt rō assumit ꝓpōnē falsaȝ.s.
ꝙ imāle nō ꝑt trāsmutare mām.Tū ꝑ.qꝛ si sic ꝑ⁹ cā
nō posset trāsmutare māȝ.ꝯñs ē falsuȝ.qꝛ q̄cq̄d pōt
cā scḋa effectiua ꝑt ꝛ ꝑ⁹.ꝯña pȝ.qꝛ ꝑma cā ē marie i
materialis ꝛ nullū imateriale ē ita sepatuȝ sicut ꝑma
causa.Tum 2º.qꝛ impossibile ē aliquid trāsmutare
aliḋ ꝑ medium nisi transmutet mediū.sicut cōmē.i fi-
ne isti⁹ cōmēti.d.ꝙ foꝛma sepata ꝑt trāsmutare māȝ:
mediāte coꝛpe celesti.ġ pōt trāsmutare illḋ coꝛp⁹ me-
diū alias ꝓcedereṫ in infiᵐ.ꝛ illḋ coꝛp⁹ mediū ē māle
vt nūc suppono.Tū.3º.qꝛ ex dicis ꝓprijs ꝯdicit sibi.
dicit.n.ꝙ coꝛpa celestia i illis q̄ gñanṫ ꝑ putrefactio-
nē dāt eis aliqd loco semis.ſ; coꝛpoꝛa celestia sūt foꝛ
ma ita ꝙ nō ē ibi mā receptiua foꝛme sūbalis ſ; ipȝ
i de suba oꝛbis.ġ sola foꝛma ꝑt trāsmutare māȝ.Tū
4º.qꝛ trāsmutās trāsmutat inq̄ȝtū ē i actu.ex.9.hui⁹ ꝛ
iq̄ȝtū tale accidit sibi hr̄e ꝑnᵐ potētiale.ġ accidit trā- tex.cō.2.
smutāti hr̄e māȝ ꝛ eē ꝯpositū.¶ 3ª rō assūpta ex ipa
gñatōe rñsiōis nō vȝ.vñ ꝯ ꝑmū arguiṫ sic.mā ē a dō
qꝛ ingñabilis ꝛ icoꝛruptibilis.foꝛma āt a gñante ꝑti
culari.ġ cōpositū seu mā ꝛ foꝛma erūt duo i actu.nō
vȝ ꝙ sint duo i actu.qꝛ tota mā ē i pō ꝛ act⁹ seu foꝛa
adueniēs facit vnū i actu.¶ Contra 2ᵐ arguiṫ sic.in
cāis cēntialr̄ oꝛdiatis oȝ oēs silr̄ cōcurrere ad effectū.
vt ońsum fuit 2º.hui⁹.sed aliqs vn⁹ effect⁹ est ab agē
te ꝑticulari.ġ idē erit effect⁹ ab oībus cāis vlib⁹ cēn- q.4.
tialr̄ oꝛdinatis.ꝛ veri⁹ ēt q̄ȝ ab illo ꝑticulari.nō ġ ē i-
cōueniēs aliquē vnum effectum actu eē a duob⁹ agē
tib⁹.immo hoc est necessarium.sed foꝛte diceret pla
to ꝙ agens disponens mām ꝛ agens includens foꝛ
mam sint agentia essentialiter oꝛdinata.

Dicēdū aliter.ġ ad q̄ōnē ꝙ phs ꝓbat yde
as nō ē necessarias ad gñationē
nō qꝛ sint possibiles.sed qꝛ nō sunt necessarie.ꝛ hoc
sufficit phō.ꝙ autem nō sint necessarie ꝓbaṫ:qꝛ nun-
q̄ȝ ponēda sunt plura vbi vnū suffic.ex ꝑ phy.ꝯ ana- tex.cō.50
xagoꝛam.ſ; gñatio vniuoca pōt saluari sine ydeis.ġ
n̄ oȝ ydeas ponē ꝑꝑ gñatione.n̄ tm̄ ꝓbat phs.ꝙ ydee
nō sunt.ꝛ h̄ sonat lr̄a.dic.n.ꝛ si sint ydee ꝑter singula-
ria nihil

ria nihil vtiles essent ad gñationem. vñ non vult eas simplr non esse. sed φ ppter generationem vniuocã nō est necesse eas ponere.

Ad primū i oppositū posset negari cō sequētia. s. φ si forã i ɔposito ē pñm gñandi ɔpositū. ǧ silr si p se eēt. nō seqť φ si ē p se sepata φ possit eē pñm. qñ. n. ē i ɔposito ē tñ pñcipiū q. ꝛ nō ē pñm qō. forã. n. sic ē pñcipiū q φ nō φ. ¶ Alr posset dici φ pp pbationē q adducit de calore sepato. s. φ nō ē ipossibile formā sepatā eē pñcipiū gñandi ɔpositū. tñ nō ē necessariū. ꝛ h pbat rō. ꝛ hoc suffic pho ɔ platonē vt dcm̄ ē. ¶ Ad 2m lꝫ nullū pticulare agēs agat nisi mediātib qlitatibus actiuis ꝛ passiuis. nō tñ ē intelligendū φ qlitates actiue sint imediatū pñcipiū agēdi formā substātialē. nulla. n. qlitas attigit terminū gñatiōis subalis sꝫ solū alterationē ꝛ dispōnē mãe pcedētē forme iductionē. ꝛ p tanto agēs gñans dr agēs mediātib qlitatib talibus. ¶ Ad 3m dictū ē i sentētiādo lrãꝫ φ oia aliqlr sunt ex vniuoco. qꝛ agēs vel hꝫ formam quā pducit formaliter ꝛ tūc ē gñatio simplr vniuoca. vel hꝫ eā tñ vtualiter. ꝛ tūc ē vniuoca bꝫ qd. ꝛ sic vniuocatio gñatiōis pōt saluari ēt in putrefactis sine pōne ydeaꝝ. ¶ Ad 4m ɔcedo argumentū qꝛ nō pbat aliō nisi φ genitū ꝛ hoc aliqd pōt eē a pura forma. ɔña tñ phi ē bona. mō pposito. qꝛ sufficit pho φ si genitum ē h aliqd ꝛ cōpositum. nō oꝫ generātē esse formā sepatā. sed sufficit ipsum generans esse cōpositum.

tex.cō.29. ¶ Dubitabit autem aliqs qre alia fiūt arte ꝛ casu: vt sanitas: alia non: vt dom9. ꝛc.
q.ii. sic tamen vtiqꝫ ꝛ ignis ppter hoc. ꝛc.

Queritur Utrū i mã reꝝ nãliū sit aliq ps forme gñande coagēs ad ɔpositi gñatōeꝫ. vl aliqd qō sit trāsmutabile i formā. vr
tex.cō.15. φ sic. nã ɔmē. 8°. meth. d. φ ex actu ꝛ pō nō sit vnū nisi p agēs exhēs ad actuꝫ qō nō largit ei mltitudinē sꝫ pfectōeꝫ. dic ēt i eodem
tex.cō.15. octauo. φ illō qō ē i actu. nō ē aliō ab eo qō ē i pō. sꝫ illō qō fuit i pō est i actu ꝛ nō sunt duo diuersa. sꝫ si nihil forme pexisteret in mã agēs exhēs vel educens pōm ad actū nō tñ largiret pfectionē sed multitudinē. ¶ Itē illud qō ē in pō. ꝛ illud qō ē i actu eēnt aliq duo diuersa cuius oppom ait ɔmen. ¶ Cōtra. phs
tex.cō.29. hic i lrã. d. φ sic dom9 fit tñ ab ext sic tñ vtiqꝫ ꝛ ignis ǧ respectu ignis nullū ponit actiuū intra passum: sed solū sufficit ipsa mã. ǧ nihil aliud pexistit.

Respōdeo circa istā qōeꝫ qdā dnt φ sic ꝛ qdā φ nō. p ǧ ps affirmatiua ptractabit. 2°. ps negatiua declarabit. Quātū ǧ ad pm dr qō i mãꝫ aliqd tale pexistit. qō pbat dupli ci via. pa sumit ex pte vitāde creatiōis i gñatiōe nāli 2a ex pte saluāde nālitatis. Ad hoc eni qō forma nō fiat de nihilo nec creet ponit aliqd in mã pexns ex q fiat forma. Ad hoc etiā vt gñatio sit nālis. ꝛ non violēta pōit illō eē actiuū coagēs extriseco agēti. ¶ Ex pa via ar. sic. si nihil pexigit i mã qō i formā nālē trāsmutet. ǧ pductio forme nālis nō erit gñatio sꝫ creatio: ɔñs ē falsū. ǧ ꝛ añs. ɔña pbat. qꝛ creatio ē de nihilo factio. seqtur ēt eadē rōne qō qñ forã nālis corrūpit φ anihilet. qꝛ vñ res icipit i idē redit ꝛ resoluit. ǧ agēs nāle posset creare ꝛ anihilare qō falsuꝫ ē. ¶ Ex 2a via ar. sic. si nihil i mã pexigit. ǧ gñatio forme nālis nō erit nālis. ɔñs ē falsum. ǧ ꝛ añs. ɔña arguit. tū p. qꝛ hic i lrã dic φ a nã fiūt i quācūqꝫ mã ē aliq pars forme q sic mouet mãꝫ sic mouet ab extriseco. aucto ritas ē expssa. tū 2°. qꝛ oīs mã nāl hꝫ pñm itrisecū actiuū nāle. qꝛ nã ē pñm mot9 ꝛ qeti9 i q ē ex. 2°. phy. ꝛ p h tex.c3.6
dnt nālia ab artificialib9. vt ibidē dr. sꝫ illō pm nō ē forma iducēda. qꝛ nōdū ē. nec materia. q[...] n ē agē. ǧ aliqd trāsmutabile i formā. tū qꝛ violētū ē c9 pñm ē ab ext nō ɔferēte vim passo. ex 3°. ethi. si ǧ nihil ē i mã c.z.
coactiuū gñatōis forme. nul[...] vim ɔfert passuꝫ seqt q φ gñatio ista eēt violēta nō nālis. tale aūt pexistēs dnt φ ē in materia a creante nō a gñante. ꝛ est coeuū materie ex quo postea fit [...]ma naturalis. ꝛ illō qdā eorum vocāt inchoationem forme. qdam ptem forme generande. quidam formam impfectaꝫ. quidam rationem seminalem. quidam potentiā actiuam materie hꝫ ponētes illō coagere extriseco agēti. qdā vocāt illud puꝝ potentiale. ¶ Unde hec opinio tenēs partē affirmatiuā hꝫ qnqꝫ modos dicēdi. pm9 mod9 dicendi est. φ i materia est vna forma gñalis cōcreta ipsi materie. q ē rō seminalis respectu gñis primi ꝛ vlteri9 alioꝝ sequētiū vsqꝫ ad formā spei spalissime. vñ commē. p phy. dicit φ materia p recipit formas tex.cō.17.
vles ꝛ sic deiceps. ¶ Sꝫ ɔ. qꝛ forã gñis poꝛis vl ē ps forme gñis posterioris vel nō. puta φ forma sube sit pars forme corpis. ꝛ sic deinceps. si nō est pars. ǧ nō euaderet creationē: qꝛ forma corpis erit nō de aliquo sui. si sic. ǧ forã poꝛ eadē numero realr ē ps formarū ɔriaꝝ sibi mutuo p gñationē: succedentiū. qō vr ipossibile. ɔña pꝫ. qꝛ illa forã poꝛ mãet p te. ꝛ ē vna i vna mã. ¶ p. p gñationē nālē vel aliqd noui pducit: vel nihil. si aliqd. ǧ nō euades creationē. qꝛ illō qūtūcūqꝫ modicū fiet de nō aliquo. Si nihil. ǧ erit nlla gñatio. sed erit. qōꝫ in quolibet. ois eni pductio noua hꝫ terminū nouū. ¶ Secūd9 mod9 dicēdi q pōit respectu cuiuslibet forme ppriā inchoationē. ꝛ iō tot quot sūt forme educibiles de pō mãe. ꝛ illā inchoationē dnt eē a creāte ꝛ eā vocāt ptē forme vel formā incōpletā q pficit a gñante. ¶ Cōtra. qro quō ex pte pcedente ꝛ pte sequēte fiat vnū. qꝛ vel sicut ex pō. ꝛ actu. vel sic ex ptibus hōgeneis eiusdē rōnis. nō p9. tū qꝛ forma est act9. tū. 2°. qꝛ forma pfecta ex illis ptibus cōposita nō eēt simplex. nec 2° mō. qꝛ vel pars adueniēs imediate educeret de potētia mãe vel mediāte pa. i. de poa pme. si pmū. frustra ponit pp vitādum creationē. qꝛ sine illa eq imediate educeret. si 2m ɔ p. qꝛ ipossibile est duas ptes forme eiusdē rōnis sic se habere φ vna sit terminus ꝛ alia subꝫ trāsmutatiōis. tū. 2°. qꝛ qcūqꝫ pō actiua eq respicit qōlibet in quo saluat rō obi ecti. ǧ potētia gñatiua eq poterit i ptē pexitē sic i ptē subsequentē ex quo ponūtur eiusdē rōnis. imo pl9 cū pars pexns sit ipfectior sequente. ǧ prima pars nō erit igñabilis nec coeua. ¶ p. illō inchoatiuū intrisecū ꝛ actiuū vel est efficiēs p se actiuū ad gñatōeꝫ vl nō. si sic. ɔ. tū. p. qꝛ nihil iperfecti9 est sufficiēs actiuūꝫ respectu pfectioris. tū qꝛ sp agēt cū sit agēs nāle hñs sp passum approximatū. ǧ forme sil educerent sempꝛ vel saltem illa cuius pō actiua vel inchoatio eēt fortior: qō est euidenter falsum. Si nō. ǧ agēs extrinsecū pus agit qꝫ intrinsecū. aliter intrinsecū semp egisset. sꝫ imperfecte. in illo. ergo priori ex quo intrisecuꝫ nō agit. erit actio violēta p te. nō ǧ euites innaturalitatē gñatiōis. ¶ Terti9 moduꝫ dicēdi pōit cuiuslꝫ forme ppriā inchoationē sic ꝛ 2°. sꝫ illā dic eē totā formā. ita φ tota forã pexit in mã nō tñ vnita mãe nec iformās eā: sꝫ post p gñans fit vnio forme cū mã vt eā actu informet. ¶ Cōtra. tū p. qꝛ pōit accñs sine subo. qꝛ formā accñtalē nō informātē mãꝫ. tū 2°. qꝛ ponit formā nālē sepatā ꝛ nō iformātē materiā. tū 3°. qꝛ pōit mãꝫ sine forã iformāte. q oia sunt ipossibilia p naturam.

¶ P̄.nulla actio realis n̄alis p se terminat ad relatio
tex.co.18. nem:q2 ad aliqd nō est motus.ex 5°.phy.sed vnio est
relatio.ḡ actio n̄alis agentis q̄ vtiq3 est realis nō ter-
minat ad illā vnionē forme cū mā vt tu dicis.¶ 4°
modus dicendi ponit q tota forma p̄existit ēt vnita
materie sed p̄est s̄m esse incōpletū accipiēs cōpletu3
eē p gn̄ationē.ita q totū cōpositum p̄existit sub alio
mō eēndi.s. sb eē icōpleto.¶ Cōtra.q2 ois actio rea
lis h3 terminū realē.s3 gn̄atio ē actus realis.ḡ 7c. Iste
termin° p te ē modus eēndi pfectus 7 nou°.tūc sic.vl
ille mod° eēndi est accñs.7 tūc gn̄atio erit alteratio.
vel erit suba.7 tūc vel erit materia vl forma vel cpo°
qcqd deus.seqtur q nō totū cōpositū p̄existit.sed ipm
vl aliqd eius nouiter pducit.¶ Cōfirmat sic.q2 ois
pductio subalis noua h3 terminū subalē nouū.sed
gn̄atio simplr ē hmōi.ḡ 7c.7 tūc idē qd pri°.q2 tūc
totū cōpo™ nō p̄existit.¶ P̄.sequit q mā sit iformet
8 physicor. oib° formis c̄riis 7 qbuscunq3 specifice distictis.qd
tex.co.37. ē absurdū s̄m phia3.tunc.n.rediret opinio Anax.q
qdlibet esset in quolibet.¶ Quintus mod° dicendi
ponit in materia naturā quādā pure potētialē qua3
vocat p̄n™ pōle.q̄ p̄est i materia distīcta tn̄ a mā trā
smutabilis tn̄ in formā p actionē agētis n̄alis.7 ista
ē pō materie de q̄ educunt forme corpales.¶ Cōtra.
q2 p̄n™ potētiale vel accipit p pō obiua vel subiua.si
subiua.tūc nō est aliqd aliud a materia c̄ te.materia
.n.ponit sic pō subiua.Si accipit p pō obiua ista ni-
hil ponit.sic.n.ē in pō anchrist° 7 albedo futura nō-
dū ens.ḡ pure potētiale eēt nihil.si ḡ ipm ē trāsmuta
bile in formā tūc forma fiet de nihilo.7 sic nō vitabit
creationē.¶ P̄.illd purū potētiale si ē aliqd ex nihil
ē creator vel creatura.nō creator.p3.si creatura.c̄.q2
ois creatura h3 respectū realē 7 actualē ad creatorē.
cuius3 respect° realis actualis ē fundamētū reale ac
tuale.q2 nō minoris entitatis ē fundamētū q3 respe-
ctus fūdat°.ḡ p̄n™ potētiale ē aliqd ens actuale reale.
¶ P̄.illud pur pōle vel erit pūcipiū vel ē ps forme
gn̄ande vel nō vt pri°.c̄ alios modos ponēdi acgu-
tū ē.ita q vl nō creatio vitabit:vel pp gn̄ationē natu
ralē nihil nouū pducet.ḡ p vtrūq3 ipsi reputāt ipole.

Quātū ad scdm pūcipale ē opio negatiua
q̄ dicit q vtiq3 in materia ponēda
ē rō semialis.nō tn̄ cocua materie vl trāsmutabilis
in fora3.ita q aliqd forme p̄exigat in materia d quo
fiet fora.¶ Ad cui° euidētiā suppono qd sit rō seialis
7 in qbus sit ex his q̄ dicta sūt in sentētiādo circa p̄™
h° lectōis.Et vlteri° p declarabit de seie.qd semē sit
2°.ad qd sit semē.7 3°.ad qd sit rō seialis.¶ Quo ad
p̄mū pono talē rōnē de seie.Semē ē qdda3 corp° im
pfectū pductū a gn̄ante cui° fora nō ē itēta a natura
ppt se sed pp alter vt ex ipo gn̄et aliqd sile gn̄anti.
¶ Ad cui° euidētiā ē sciēdū q in natura ē duplex p-
cessus.vn° ascēsiu° 7 gn̄atiu°.vbi gra.pcedēdo a for
ma semis vsq3 ad formā sanguis.7 vltra ad fora3 em
briōis.7 vltra ad fora3 pfectā in spē.puta asini vl bo
uis.7 iste pcessus ē ab iperfecto ad pfcm.Ali° ē desce
si u° 7 resolutorius.v.gra.resoluēdo aial in cadauer.7
cadauer in elemēta.vsq3 ad materiā p̄md.7 iste pces
sus ē a pfecto ad iperfectū.illd aūt a q̄ incipit natura
in p pcessu ē semē.7 p3 q ibi nō sistit s3 pcedit vltra
vsq3 ad fora3 vltimā pfectā.ecōuerso ē in 2°. pcessu.
ex qb° p3 q semē ē qddā corp° iperfectu3 pductū a
gn̄ante vt sit via ascendēdi ad foram vlteriorē 7 pfe
cta3.¶ Quātū ad 2™ dico q semē nō ponit vt si p̄n™
actiuū gn̄atiōis attigēs terminū foralē gn̄atiōis q ē
ipa fora.h pbo dupl r.p sic.q nō ē.nōē p̄n™ pducti
uū sbe.agere.n.psuppōit eē.s3 semē in istāti gn̄atiōis
nō ē q2 gn̄atio h° est corruptio alteri°.ḡ 7c.¶ Dices
q ē p̄n™ dū ē.Cōtra.q2 semē ē aliqd de primo cuer-
tibile i illd qd d3 gn̄ari:s3 oē tale h3 cōnē passiui ma
gis q3 actiui.¶ P̄ 2°.sic nullū iperfcm ē p̄n™ efficiēs
pducēdi pfecti°.s3 semē ē qd ipfecti° re gn̄anda.ma.
p3 q2 oē p̄n™ pductiuū vl est vniuocū vl equocū.qc
qd dēt.vel ē eq̄ pfectū vl pfecti° termio pducto 7 nl
lo mō ipfecti°.¶ Dices q semē agit i v̄tute ccidētis
7 nō i v̄tute ppria.7 sic pōt pducere suba3 7 fora3 ge
niti.¶ Cōtra i v̄tute nō entis eo mō q̄ nō ē nihil agit
s3 ccidēs cū nō sit i rer natura.puta pr mortu°.vel
ēt si sit tn̄ q2 nō ē pn̄s corpi i qd d3 semē agere.id ē n̄
ens vel hn̄s cōe3 nō entis.ibi ḡ i v̄tute illi° nihil agit.
Si ḡ agit semē vl agit v̄tute ppria vl alicui° sube ac-
tualr coexitis.¶ Cōfirmat:q2 in cāis ordiat accñta
liter nō o3 sil ccurrere oēs ad effectū vt ondsum est 2°
huius:sed ccidēs 7 ipm semē sunt accidētaliter ordi
nata.ergo 7c.semen ergo nō agit in v̄tute decidentis.

Sed occūrit dubiu3.a quo illa forma pducit
si non a semine nec a patre.¶ Respōsio
in generatis mediante semine 7 maxime per propa-
gationē vt sūt aialia o3 recurrere ad virtutē diuinā.
7 dico q imediate a deo pducitur pbatio:quia non
a semine vt pbatum est.nec a patre.q2 eo mortuo po
test filius generari.nec a forma vel virtute celi.q2 ip-
sa est imperfectior q3 forma aīati.na3 s̄m Aug.xi.de
tri.caplo decimoseptio.oē viuens est p̄stātius nō vi
uēte.p̄ponitur eni viuētia nō viuētib°.Nec pducit
ab itelligentia vel ab angelo.tū q2 s̄m cōem scholam
non pnt inducere vel educere formā de potentia ma
terie.tū q2 agūt mediāte motu celi.si ḡ celum nō pōt:
nec angelus mediante motu celi pōt.relinqt.ḡ q de
us 7c.¶ Cōtra.ḡ oēs iste forme naturales creantur.
¶ Rn̄o ad illd si dēt c̄ñs non vr aliqd ipossibile.vl
nlr negēt c̄ña.falsitas h° c̄ñe patebit infra.¶ De ge
neratis dt imediate 7 sine seie.puta cū ignis generat
ignē nō op3 sic dicere.de his.n.nō concludūt cōnes
facte sic p3.semē ḡ nō ponit vt sit principium actiuu3
respectu termini formalis gn̄atōis.sed magis p̄nci-
piū passiuum 7 materiale.¶ Sed nūqd semen agit
ad alterationem p̄uiam vel p̄cedētē terminū gn̄atio
nis.¶ Dicendū q nō agit vt sufficiens actiuum.na3
virt° actiua agētis vniformis nō potest causare effe-
ctū difformē in passo vniformi.s3 virt° seminis ē vni-
formis vt p3.7 materia silr.ḡ virtus seminis non po
test efficere tantam difformitatē q̄tā appet in orga-
nis aialium.nec p c̄ñs pōt alterare ad tantam diffor
mitatē ma.p3.q2 difformitas in effectu vel accidit ex
difformitate agentis vel passi.Quid ḡ:dico q v̄tus
que facit tātam difformitatē organo# in corpe aialis
o3 q sit agēs difforme.7 illud ē actio difformis iflu
entie siue caloris celestis.q̄ q3tū ad h c̄sona ē virtuti
diuine.nec puto icōueniēs si ad istā actionē difforme
aliquo modo ccurrat semen vt concausa.

Quātū ad 3™.dico q rō semialis nō pōit
vt sic p̄n™ pductiuum forme subal
sic nec semen.7 p easdē rōnes.¶ Itē sicut semē nō
sufficiens alterās.sine influētia celi vt ondsum est.sic
nec rō seminalis que est aliq̄ forma siue v̄tus actiua
semis.Sunt tn̄ 7 semen 7 rō seminalis nō sufficiēter
s3 aliq̄liter cōcausatiua 7 coactiua nō ad formā suba
lē sed ad alterationē p̄uiā.Ex predictis omnib° con-
cludit q nihil p̄existit i mā vt icboatio fore vl actiuū
fore qd i ipas foras naturalr gn̄atā n̄alr trāsmutat.
7 sic ad qōe3.¶ Ad argumēta alteri° opionis.ad p̄™
de creatōe nego c̄ñam.7 ad pbationē cū dr q crea-
tio est de nihilo factio.Rn̄deo q li de nihilo pt dicē

habitudinem

bitudinē termini vel subi. Si dicit hitudinē termini
sic nō distiguit creatio a gñatōe nāli. vtraqꝫ n. ē pdu
ctio de nihilo. si dicat hitudinē subi sic ē tñ creatio. ꝛ
nō gñatio nālis. creatio n. ē pductio de nihilo. ꝛ nul
lo psupposito. ita ꝙ excludit cālitatē cuiuscūqꝫ cāe tā
mālis qꝫ fōfal' qꝫ ēt efficiētis: creati cōcāntis ipi creā
ti. lꝫ aliqñ ꝯcurrat vt posteri⁹. vt puta si res creata su-
scipiat i aliq̄ susceptibili: oppo^m h⁹ sp accidit i actiōe
nāli. qꝛ ibi ꝑerigit subm ꝛ mā ꝯcāns q̄ ē ipotētia nā
li ad formā hñs inclinationē ad eā tāqꝫ carēs ꝛ apta
nata nālr suscipe eā. vñ si p ipossibile forma nālis p-
duceret a nā nō ꝯcurrēte mā nec trāsmutata p nām.
tal' pductio eēt creatio. ℂ Vñ notādū ꝙ creatio ē p
ductio iter ens ꝛ nihil simplr. gñatio vō ē iter ens ꝛ
puationē. q̄ puatio ꝛ si nihil sit formalr tñ psuppo-
nit aptitudinē ꝛ inclinationē nālē in subo aliq̄ cōcān
tē. nō sic creatio. ℂ Ex hoc cessat instantia ꝛ de gr̄a ꝛ
aia intellectiua. qꝛ ad istoꝝ pductionē nō ꝯcurrit ali-
qua cā ꝯcāns ipsi pducēti: cū iste forme nō educant
de potentia materie. vñ ꝛ deus posset eas pducere si
ne susceptiuo. ꝛ tūc pꝫ ꝙ nihil sibi coageret. nūc ēt ꝑ-
us ex natura rei pducunt a deo nulla alia cā ꝯcānte.
ꝛ in scdo signo nature vniunt q̄libet suo susceptiuo.
s. gr̄a anime: ꝛ anima intellectiua corpori. pꝫ. g quod
agens naturale non creat ꝛ eadem rōne nō anihilat:
esto ꝙ nō pducat formā nō psupposito aliquo i ma
teria qō in formā nālr trāsmutet. ℂ Ad 2^m cū ifert. g
gñatio foret natural' nō ē nālis. nego ꝯñaꝫ. Ad c⁹ eui-
dentiā psupponēdū ē ꝙ naturalitas gñatōis ꝛ mod⁹
natural' accipiēda sunt ex pte passi ad formā natura
tex.cō.5. liter iclinati: ꝛ nō ex pte pncipij actiui i exñtis ipi mo
bili vt pbatū fuit p rōes tres 5° h⁹. caplo de nā. Hoc
psupposito rñdet ad pbatōes ꝯñe. ℂ Ad pmā dico
sic dixi in sñiando ꝙ phs h i lr̄a loq̄t de pte forme ñ
formalr. sꝫ virtualr. eo mō q̄ dicit calor ē eē pte sani-
tatis. ꝛ h mō rō semialis pt dici pars forme gñande
lꝫ sit formaliter nihil illi⁹ forme. ℂ Ad scdaꝫ pbatio-
nem cū dr̄ ꝙ ois gñatio natural' hꝫ pn^m actiuū di ꝙ
falsū ē. Tu dicis ꝙ natura ē pn^m mot⁹ ei⁹ i q̄ ē. dico ꝙ
ē pn^m passiuū ñ actiuū. ꝛ p h naturalia dr̄nt ab artifi-
cialib⁹. qꝛ in naturalibus pn^m passiuū hꝫ determina
tā iclinationē ad formā i artificialib⁹ nō. sꝫ ibi vel in
ductio forme ē ꝯ inclinationē materie. vt pꝫ i edificijs
ꝛ erectionib⁹. nā ꝯ inclinationē grauium ē ꝙ ponan-
tex.cō.12. tur sursuꝫ. vel saltē materia ē i potētia neutra ad for
mas artificiales. ℂ Cōtra. qꝛ natura dr̄ magis d̄ for
ma qꝫ de materia ex 2° phy. ℂ Rñdet. nā vt pn^m pas
siuū dr̄ de materia: ꝛ de forma. nā p formā p qꝫ res ē
talis p eādē est receptiua passiōis pꝯtis formā. exē-
plū. p eandē formā q̄ hō ē receptiu⁹ risibilitatis. ꝛ q̄ g
ue ē graue vl' leue est leue cōpetit sibi talis vel tal' mo-
tus. ℂ Ad 3^m pbatiōeꝫ ꝙ violētū ꝛc. dicendum ꝙ li
nō conferēte vim: debet construi cum li passo ꝛ nō cū
li pn^m eē: vt sit sensus qō violētū est cuius pn^m est ab
ex ipso passo nō conferēte vim. ꝯfert aūt vim passuꝫ
nō actiue sed inclinatiue ꝛ dispositiue. qñ. s. hꝫ natura
lē ꝛ determinatā inclinationē ad formā iducēdā. qō
nō est veꝝ de violēto vt cū lapis fert sursuꝫ. sꝫ ex h ni-
hil hēs. sufficit. n. ꝙ materia naturalr sit inclinata ad
formā naturalē ad saluādā naturalitatē gñationis.
esto ꝙ nihil actiuū sit ex parte materie.

Ad commen. in oppositū dicēdū ꝙ in illis dua
b⁹ auc̄tib⁹ loq̄tur de potētia obiectiua. sic
. n. agēs nō largitur multitudine sed pfectionem. ꝛ il-
lud qō ē in actu ꝛ infra potētia nō sunt duo diuersa.
qꝛ albedo i actu nō ē alia nec ē compositior seipsa vt
ē i pō obiua. sꝫ ē pfectior. sꝫ loq̄ndo de pō subiua sic
agēs multitudinē largit pducēdo formā aliqꝫ d̄ no
uo. Jtē ens i pō. s. materia. ꝛ ens i actu. s. forā sūt duo
diuersa ꝛ realiter distincta. ꝛ sic nihil mali seq̄tur.

ℂ Sꝫ l. ic quidē pmittat: ex quibus vō tex.cō.34.
substantia est vt pub⁹ pscrutādū ē. Si igit
ē hoc quidem materia: illō vero spēs ali-
ud ex his ꝛ substātia ē materia ꝛ spēs: ꝛ
qō ex his ē qdē vt materia ps alicui⁹ dr̄.

Queritur Vtrū i reb⁹ natura .q.12.
lib⁹ materia sit ps q
ditatꝫ rei specifice. vr̄ ꝙ ñ. nā. 5° h⁹ c° 3 cā tex.cō.2.
dr̄ ꝙ oēs ptes diffōis sīt forme. g mate
ria nō ptinet ad diffōnē nec p ꝯñs ad q
ditatē rei. ℂ P. ibidem. ꝛ 2° de aia ꝛ alibi frequenter tex.cō.37. ꝛ
Ari. noiat formā qꝫ qd est rei. g materia nō ptinet ad 8. h⁹ tex.c.8.
qō qd ē rei. ℂ P. h in 7° paꝝ post dr̄ ꝙ aia est sōa aia tex.cō.35.
ti. ꝛ spēs. ꝛ qō qd erat esse. nō materia. ℂ Cōtra. octa
uo hui⁹ dr̄ ꝯ platō. ꝙ ois diffinitio hꝫ qd ꝛ q̄le. ꝛ oꝫ tex.cō.3.
hoc esse vt materia. illud vō ꝛ forma.

Respōdeo hic est opio tenēs ptē nega
tiuam pp auctoritates ad
ductas i opp^m ꝛ ples ꝯsiles. ℂ P. ar. rōib⁹ ꝛ p sic qcqd
hꝫ materiā ē gñabile ꝛ corrupti⁹. sꝫ qō qd ē ñ pt gña
ri ꝛ corrūpi. g qō qd ē rei ñ icludit materiā. maior p
bat ex h 7° c. vꝫ materia ē q̄ res pt eē ꝛ nō eē. iō hꝫ pbm tex.cō.22.
ibidē i oib⁹ gñatis siue ab arte siue a natura ē materia vel inde.
qꝛ qōlibꝫ tale ē pole eē ꝛ nō eē. mior hr̄ i lr̄a. vbi dr̄
qō q̄cūqꝫ nō ꝯcipiūtur cū materia sed sine materia
vt rōnes. i. qditates spēꝝ: solū h nō corrūpunt. ℂ P.
ꝙ qd est. est pn^m cognoscēdi illud cui⁹ est vt dictū fuit
supra in hoc eodē septimo. caplo 4°. sed materia nō tex.cō.22.
ē pncipiū cognoscēdi rē. qꝛ vt dr̄ paꝝ post materia ē
de se ignota. ꝛ ibidē ꝯmē. ait ꝙ materia siue sensibilis tex.cō.35.
siue intelligibilis hꝫ se est ignota. g materia nō ptinet
ad qō qd est rei. P. nihil ptinet ad qditatē rei qō phi
bet ꝙ qd est idē esse cū eo cuius ē. sꝫ materia ē hmōi.
g materia nō ptict ad rei qditatē. maior est q̄si euidēs
ex termis. nā nihil pt phibere idētitatē iter rē ꝛ suā
qditatē nisi sit extraneū a rei qditate. vñ supra caplo 4°. tex.c.20.
pbat ꝙ i dictis fm se qō qd ē idē ē cū eo cui⁹ ē mi. hꝫ
in lr̄a i h eodē 7° ꝙ materia ē ois ei⁹ qō nō ē idē cum tex.cō.34.
suo ꝙ qd ē. ꝛ iferi⁹ ēt dr̄ ꝙ ꝯcepta cū materia nō sunt
idē. g ꝛc. ℂ Sꝫ ista opio nō placet pp rōnes iferi⁹ po
nēdas p scda opione. nec rōes isti⁹ opionis ꝯcludūt.

Ad primū i oppositū cū dr̄ oē qō hꝫ ma
teriā ꝛc. dicēdū ꝙ corrupti-
bile dic̄ potētiā ppinq̄ꝫ vl' remotā. corruptibile i pō
remota dr̄ illō qō hꝫ vñ possit corrūpi. nō tñ pt exire
i actū nisi pus sit in potētia ppinq̄. sic calefactiuū in
potētia remota dr̄ qō hꝫ vñ possit calefacere. sꝫ nō pt
actu calefacere nisi sit in potentia ppinq̄. s. qō nō ipe
diatur ꝛ qō passum sit sibi pñs. ℂ Ad propositum
ignis est corruptibilis in 2° dicendi per se. sicut co- tex.cō.66.
lor ē visibilis ex scdo de aia. tñ ignis nō ē i potētia p
pinq̄ vt corrūpat nisi sit in cē exñtie. qō g ē gñabile ꝛ
corruptibile primo hꝫ materiā ꝯctā ad exñtiam. sic
aūt qō qd est nec est gñabile nec corruptibile vt dicit
phus nec plus ꝯcludit rō. sꝫ hoc nō obstāte qō qd ē
speciei habet materiam nō ꝯctā. ℂ Ad 2^m cum dr̄ ꝙ tex.cō.5.
qd est. est pncipium cognoscendi ꝛc. illa rō reducitur
sic nihil pōt pfecte cognosci nisi cognitis oibus suis
cāis. vñ 2° h⁹ pōit qō cāe nō sunt infinite loq̄ndo tā de
cāis materialib⁹ qꝫ de alijs. tūc sic. nihil ē necīu ad co
gnitōēꝫ rei nisi qō qd ē hꝫ ꝛc. sꝫ materia ē necīa ex 2°
h⁹. g mā icludit in ipō ꝙ qd ē. ℂ Ad formā dicēdꝫ te.c.12.

q̄ lʒ cog̃ materie reqrit ad cognitionē rei materialis
tñ alr ē rō cog̃scendi formā. alr materiā. nā sic cāe dif
ferūt i pfectōe ꝛ entitate ꝛ cālitate i cāndo. ita ꝛ i cān-
do cog̃nez rei cᵘ sunt. sic ḡ forā magis ē ens q̄ʒ mate-
ria. ita magis cāt entitatē ꝛ cognoscibilitatē rei: qꝛ ēt
materia nō hʒ eē naturalr nisi p formā cāntē eiᵘ eē in
effectu. ꝛ iō ēt forā fac cog̃scē materiā. tñ vtrūqʒ po-
stea ē cā cog̃scēdi ꝯpositū. dr̃ ḡ materia ignota. qꝛ nō
ē pᵃ rō cog̃scēdi illō cuiᵘ ē. nec potissima. ¶ Alr dr̃ q̄
Ari. loqr̃ de cognitōe sciētifica ꝛ dō mā ꝫcta ad eē exñ
tie. illa gdē ē ignota sciētifice a cā ꝯtigētie rei. iō nō fa
cit cognitōez sciētificā. sʒ si abstrahanr a sensu illa q̄ꝝ
ē tal̃ materia nō ē de eis nisi opio. ¶ Ad 3ᵐ cū dr̃ ni
hil ptiet ꝛc̃. dico q̄ minor est falsa. ¶ Ad pbationeʒ
dicēdū q̄ Ari. loqr̃ ibi de materia ꝫcta p existere vel
de materia q̄ ē ꝓpetas individualis. i his. n. nō ē idē
q.7.arti.2. q̄ qd est cū eo cuiᵘ ē p se h: sic Ari. intēdit lʒ sit idem
eo: quo hñt qd. vt ostsum ē supra i hoc 7ᵒ. caplo 4ᵒ.

Alia est opio tenēs ptez affirmatiuā. ¶ Adeᵘ
euidētiā suppositis tribᵘ distictiōibᵘ posi
tis in sentētiando quaꝝ pma est de spē. alia de mate-
ria: alia de sit toto declarabo qnqʒ ꝯclōnes. ¶ Pria
ꝯclō. sit ista materia nō ꝫcta q̄ est pʒ potētial̃ accepta
tex.cō.6. absolute ꝛ vlr ptinet ad gditatē specificā. hāc ondo
sic. Ari. 8ᵒ hᵘ caplo 2ᵒ. recitat opinionē diffinientiū res
materiales q̄ꝝ gdā diffiniebāt p materiā solū. gdā p
actū. gdā p vtrūqʒ. ꝛ isti vltimi diffiniebāt pfecte. vñ
ibi ꝯmēdat architā q complexus est in diffōne materiā
tex.cō.9. ꝛ formā. ¶ Jtē. ibidē caplo 3ᵒ. dicit q̄ oʒ terminū esse
orōnē lōgā. ꝛ i diffōne eē hoc gdē vt materia. illō do
tex.cō.39. vt forma. ¶ Jtē i hoc 7ᵒ. inferiᵘ dicit q̄ parabola iu-
nior a ialis quā ꝯsueuit socrates dicere nō bñ se hʒ.
supfluū. n. ē auferre materiā a gditatibᵘ reꝝ q̄ꝝ q̄dā
tex.cō.34. sunt hoc in hoc. i. forma in materia. h etiā dicit alibi
tex.cō.15. frequēter in hoc 7ᵒ. ꝛ in 8ᵒ. ¶ Jtē. arguit per rōes. p̄ sic.
eēntia ꝛ gditas cuiuscūqʒ sube est rō intrīseca sufficiēs
eēndi rei cuiᵘ est circūscripta q̄cūqʒ alia realr differē
te. sed per te forma ignis est tota essentia ꝛ quiditas
ignis. ergo ignis est ignis sine materia: ꝛ p ꝯñs mā ē
supflua in nā. qō est absurdū. ma. pʒ. qꝛ albedo est rō
suꝑficiei eēndi albā. ḡ multo magis igneitas eēndi
ignē. ¶ Jtē. cuius eēntia ē incāta ꝛ ipm ē incātū: pdi-
catū icludit i subo. qꝛ cū eēntia rei ꝛ ipsa res sint idē
realr pfecta idētitate. si vnū ē icātū: ꝛ reliquū. ḡ addi
to vtrobiqʒ illud cᵘ ē eēntia incāta a cāis itrīsecis ip
sum ē incātum a causis itrinsecis. seu si gditas reruʒ
mālium nō includit mām nec erit cāta mālr. ḡ nec res
mālis erit cāta mālr. ḡ frustra ponit mā in rebᵘ māli
bus. nec mā erit cā. qꝛ nō pōt eā nisi itrinseca. qō ē ab
surdū euidēter. ¶ Jtē. oē ens ꝯpletū in gñe nulli alte
ri vnit ad faciēdū vnū p se. sʒ si vnit facit vnū p acci-
dens. cū eo vel vnū aggregatiōe vt aceruus. sed si q-
ditas ignis ē ipsa forma ignis sine mā. forma ignis
ē ens cōpletū i gñe. ḡ cuicūqʒ vnit faciᵗ vnū p accñs.
sed māe vnit. ḡ h ignis cū mā nō est vnū p se. sed p ac
cidens. vel aggregatiōe vt aceruᵘ. qō falsum est. ma.
pncipalr pbat. qꝛ q̄ faciūt vnū p se non sunt cōplete
gñe. sed p reductionē vt sunt pnᵃ ꝛ ptes rei. minor pʒ
qꝛ ignis ē cōplete in gñe. ḡ ꝛ forma ignis si sit tota g
ditas ignis. ¶ Jtē. qō nō icludit aliquā gditatē i gñe
nec aliq̄ gditas in gñe icludit ipm. nec ē in gñe p se.
nec p reductionē. sʒ p te mā est hᵒ. vt ondā. ḡ mā nō ē
p se i gñe. nec p reductionē. ḡ erit nihil. qꝛ nullū ē ens
ex genus nisi deᵘ. mā nō est deus. ḡ nihil. maior pʒ. qꝛ
gcqd ē in gñe p se est gditas vel includēs gditatē. vt
ignis. ꝛ gcqd est in gñe p reductionē icludit i gditate
alicuius hñtis gditatē. minor ē euidēs. qꝛ si mā non

ptinet ad gditatē. nec ēt icludit gditatē nec icludit vt
dicis. ¶ Jtē. q̄ñcunqʒ aliq̄ rō cōis ꝯuenit pluribᵘ. ꝯue
nit eis p aliqō cōe cui cōuenit p̄ illa rō. vt pʒ ex pmo tex.cō.37.
post. ꝛ scōo de aia. sed facere p se vnū ꝯuenit huic for tex.cō.30.
me ꝛ huic materie ꝛ illi. ḡ ꝛc̃. illud cōe ē ipsa materia
ꝛ forma cōiter accepte q̄ p̄ faciūt p se vnū. qō nō eēt
nisi ipsa materia ptineret ad gditatē rei cōir accepte.
¶ Jtē. gcqd ponit i diffōne sube materialis ptinet ad
gditatē eiᵘ. qꝛ suba nō hʒ diffōnē p additamēta. sed
materia ponit in diffōne sube materialis. ex 6ᵒ. hᵘ. ḡ tex.cō.2.
ꝛc̃. ¶ 2ᵃ ꝯclusio sit ista. materia ꝫcta p indiuiduatio
nē ptinet ad gditatē simul totius qō est idiuiduū sbe
distinctū ꝯ vle. hāc ondo sic. singularium sunt cāe sin
gulares. ex qnto huius capitulo de cā. materia aūt ꝛ tex.cō.2.
forma sunt cāe intrinsece rei. ergo indiuidui erūt cāe
indiuidue. materia ergo indiuidua erit cā intrinseca
ꝛ gditatiua ꝛ indiuiduuʒ substantie sic accepte. ¶ 3ᵃ
conclusio sit ista. materia ꝫcta p existiam ptinet ad q
ditatem simul totius existentis. pbatio hᵘ. pma eēn
tialis cōpositi existentis sunt existētia. non. n. est intel
ligibile q̄ ex nō existentibᵘ cōponitur itrinsece aliqō
existens. sed materia est principiū essentiale rei. ḡ cō
positi exñtis erit materia existēs. 4ᵃ conclusio sit ista
materia accepta p pte integrali remota ptinet ad q
ditatē rei nō ꝓprie ꝛ directe. sʒ p reductionē. q̄ nō p
prie ꝛ directe ostēdo sic. illud qō nō itrat diffinitionē
rei nō ptinet ꝓprie ꝛ directe ad gditatē eius. nā diffi
nitio est res includens gcquid est de gditate rei. sed
materia accepta p parte integrali remota nō intrat
diffōnem rei. qꝛ semicirculus nō est de diffōne circu
li. vt dr̃ h in lrā. ergo ꝛc̃. Sʒ q̄ ptineat ad gditatē rei tex.cō.35.
p reductionē ondo sic. nā gcqd pncipiat principiuʒ
pncipiat ꝛ pricipatū saltē p reductionē. q̄ gcqd est
cā cause est cā cāti. sed materia sic accepta est pricipiū
pricipij imediati. s. materie prime ꝛ imediate. nā cir-
culus q̄ʒtū ad suū esse materiale primuʒ cōponit ex
semicirculis sicut paries ex lapidibᵘ. ḡ ꝛc̃. ¶ Quin-
ta cōclusio sit ista. materia ꝫcta per accñs ptet neces-
sariū nullo modo ptinet ad gditatem rei. hāc ondo
sic. qō pōt pfecte esse ꝛ pfecte intelligi in sua gditate
sine alio: nō depēdet ab eo nec icludit illō i sua gdita
te. sed sillaba cōposita ex lrīs cereis pōt pfecte esse ꝛ
intelligi in sua gditate sine cera vel lrīs cereis. ergo
cera vel lr̃e ceree nō ptinet ad gditatē sillabe nisi di-
cas sillabe ceree. ma. pʒ ꝛ minor ēt. qꝛ hec sillaba. ba.
pōt esse ꝛ intelligi perfecte sine. a. ꝛ. b. cereis. qꝛ. b. ꝛ a.
pñt esse cuprec vel ferree. vel sine oī tali materia pos
set pferri hec sillaba. ba. ¶ Aduertēdū tñ q̄ materia
ꝫcta quocūqʒ mō non est de rōne gditatis specifice.
nā natura specifica abstrahit a q̄cunqʒ ꝫctione acce-
pta hʒ q̄tuor ꝯclōnes vltias. ꝛ iō solū mā accepta mō
abstracta ꝛ i vlī ē de eēntia spēi vt pᵃ conclō pcedit.

Ad auctoritates phi in oppᵐ. ¶ Ad pmā cū
dr̃ q̄ oēs ptes diffōnis sūt forme. dicēdū q̄ nō sr̃ for tex.cō.37.
me sibi inuicē ꝯparate. sed respectu diffiniti. qꝛ de ip
so formalr pdicent. ¶ Ad scōam de scōo de aia cuʒ
dr̃ q̄ forma est q̄ gd erat esse. dicendū q̄ h dr̃ appro
priate ex eo q̄ forma ē pncipalior cā ꝛ cōpletiua dif
finitionis ꝛ gditatis rei nō qn materia ēt concurrat.
¶ Ad tertiā q̄ aia est suba aiati. dicendū q̄ Aris. ac-
cipit ibi subam ꝛ q̄ gd erat esse p notiori pte diffō-
nis ꝛ nō p tota diffōne. qō pʒ p ipmmet glosantē se tex.cō.36.
statim infra. si qō ait altera ꝛ non est aia aial ꝛ sic h g
dē dicendū. hoc aūt non dicendū. sic ergo nō vult q̄
aia sit aial. sic nō ē diffō aialis. sʒ pncipalior ps. iō sic
ait dicēdū. sic āt nō. ita q̄ vno: dr̃ diffō. alio mō nō.
¶ Abeuntes

tex.cõ.35. ¶ Abeũtes ꝟo ex actu nõ palã vtrũ gdẽ
sũt aut nõ sũt.sʒ sp̃ dñr ⁊ cogñscunt vlĩs rõe.

.q.h. Ueritur Utrũ singulare sit p se a nobis itelligibile.vr̃ q̃ nõ
p phm̃ ĩ in lr̃a q̃ dicit q̃ abeũtib⁹ a sensu nõ est palã an sint aut nõ sint.¶ Itẽ
tex.cõ.60. z°.de aĩa.dr̃ q̃ sensus ẽ singulariũ.intel-
⁊ p̃ post. lectus vliũ.Ex his sic arguit.sicut se hʒ sensus ad su
tex.cõ.43. um obm̃ sic se hʒ intellcs ad suũ.ergo pmutatiz sicut
sensus ad intellm̃ sic obm̃ sensus ad obm̃ intellect⁹.
sed sensus nõ est intellcs.ḡ nec obm̃ sensus qd̃ ẽ singu
lare est obm̃ intellcs.¶ Cõfirmat.q: diuersaꝝ potẽ-
tiaꝝ sunt diuersa obiecta.ergo singulare qd̃ est obm̃
sensus nõ erit obm̃ intellcs.¶ Pr̃.q̃ qd est est obm̃ in
tex.cõ.53. tellectus.ex tertio de aĩa.sed singulare non hʒ ꝓprie
qd̃ qd est .ergo ⁊c̃.ꝓbatio minoris.tum q: alias sin-
tex.cõ.35. gulare esset diffinibile ⁊ de ipso esset ꝓprie scia. quo
rũ vtrũq; est ꝯ phm̃ in ĩ septimo.tũ q: ĩfinite possent
esse scie cũ infinitas nõ repugnet singularib⁹.tum q:
hñs notitiã ꝑfectã de spẽ spãlissima hr̃et imꝑfectã ⁊
in potentiã de quolibet singulari:sicut hñs ꝑfectam
notitiã de gñe hʒ imꝑfecte ⁊ in potẽtia notitiã de spe
q̃libet ipsius.sed ĩ ꝯñs est falsum.nã agens p cogni
tionẽ non põt ꝑfectissime se dirigere in agẽdo nisi ꝑ-
fectissime cognoscat agibile q̃ʒtũ sibi possibile est.sʒ
artifex p artẽ d̃ domo tm̃ vlem ꝑfectissime se dirigit
in faciendo hãc domũ ꝑticularẽ:ita ꝑfecte sicut si eã
dem prius aut vidisset aut nouisset.ergo dom⁹ facta
nõ ẽ apta ꝑfecti⁹ cognosci ab artifice q̃ʒ in vlĩ.¶ Pr̃.
ad p̃ncipale.si singulare p se intelligit.ḡ vle non p se
itelligit.ꝯñs est falsum.ḡ ⁊ añs.ꝓbatio ꝯñe.q: si vle ⁊
singulare p se intelligant.aut ergo vle intelligit p eã-
dẽ spẽm p quã singulare.aut p aliã.non p eãdẽ.tũ q:
idẽ repñtaret aliqd sub rõne distincti ⁊ indistincti.tuʒ
q: si sic.s.p eandẽ.aut vna spẽs q̃ est ipsius vlis esset
oium singulariũ.aut q̃cunq; ẽ alicuius singularis ꝓ
pria est ipsi⁹ vlis.nõ p̃mo q: nulla spẽs vnica est rõ
cognoscẽdi plura vt plura.nõ scd̃o mõ . q: tũc quot
essent intellectiões singulariũ tot eẽnt vlium.tum q:
ambo.s.vle ⁊ ꝑticulare semꝑ itelligerẽt simul:nisi in-
tellectus vteret spẽ nũc ad ĩ nunc ad illud:⁊ illũ vsũ
oporteret q̃ p̃cederet cognitio h⁹ ⁊ illius. tuʒ q: illa
eandẽ spẽs aut esset ipsius vlis p̃.⁊ sic non posset re-
pñtare singularia.q: esset indistincta ⁊ cõfusa.vel ip-
sius singularis p̃ ⁊ ex ꝯñti vlis.⁊ tũc quot essent spẽs
singulariũ tot essent spẽs vlium.⁊ sic spẽs multiplica
rent in inf̃m si debeãt oia singularia cognosci.Si ve
ro det alia pars q̃ p aliam spẽm cognoscit.hoc non
vr̃.tũ q: vtraq; spẽs esset eque abstracta cũ ab eodeʒ
fantasmate gignat ⁊ virtute eiusdẽ intellcs agẽtis.q̃-
re ḡ vna erit magis vlis ⁊ alia ꝑticularis nõ vr̃.tum
q: si p̃ gignat spẽs intelligibilis singularis ex fantas-
mate.aut ḡ gignet alia vlis ex eodẽ vel ẽt de illa spẽ:
⁊ tũc tot erũt spẽs vles quot ꝑticulares. ⁊ sic eiusdẽ
vlis eẽnt infinite spẽs.aut nõ necessario gignet spẽs
vlis.sed tm̃ voluntate.sed ĩ est irrõnabile oio.cũ gi-
gnitio spẽi sit nãlis.aut spẽs scd̃a vlis redit in idẽ cũ
p̃ma ⁊ auget eã.⁊ sic cognitio vlis poterit in ĩfinituʒ
intẽdi.⁊ ẽt sequeret q̃ quãto plura singularia video
tm̃ cognoscã ꝑfectius ipm̃ vle quoꝝ vtrũq; ẽ manife
ste falsum.¶ Cõtra.intellcs cõplexus p̃supponit in
cõplexũ.sed intellcs cõponit vle cũ singulari dicẽdo.
sortes ẽ hõ.⁊ cognoscit ꝯpõnẽ eẽ verã vl falsã.ḡ cog
scit vtrũq; extremũ icõplexũ als cõponeret igrans.

Respõdeo Ista qd̃ ẽ metha. q̃ʒtũ q̃rit de itellectiõe simplr̃ singu
lariũ.⁊ ẽ ẽt aiastica.i.ꝑtinẽs ad libꝝ ĩ de aĩa q̃tenꝰ q̃rit
de itellectõe singulariũ respectu itellect⁹ nr̃i.p̃ ḡ qd̃ p
tractabit vt methaphisica.scd̃o d̃ aiastica.¶ Quãtũ
ad p̃mũ p̃ p̃mittã tres distictiones.z°.onñd ĩ tres ꝯclo
nes.¶ De p̃ sit ista p̃ma distictio singulare ẽ triplex.
qddã abstrahẽs ab exñtia.nõ.n.singulare determia
tur q̃ʒtũ ẽ de se ad exñtiã sicẽ nec vle.⁊ tale ꝑticlare ẽ
p se i gñe nihil icludẽs p̃ter nãʒ spẽi ⁊ ꝓpetatẽ idiui-
duale p q̃ʒ ẽ ĩ q̃lʒ aũt coordinatio p̃dicamẽti abstra
hit ab existẽtia.scd̃o⁹ sumit inq̃ʒtũ est exñs singulare
ẽ nõ includẽs aliqd̃ accñs.⁊ tale singulare p̃t dici si-
mul totũ vt dictũ fuit supra.exñtia aũt nõ est de rõe
alicui⁹ nec inq̃ʒtũ qd nec q̃ʒtũ ꝑticipat qd:q: exñtia ẽ
oio ex̃ qditatẽ formalẽ saltẽ in creaturis.3° sumit sin
gulare inq̃ʒtũ includẽs nõ solũ exñtiã.sed alia accñtia
circũstantia vt q̃ʒtitatẽ q̃litatẽ locũ tp̃s ⁊ h mõi. ⁊ sic
ẽ ens aggregatũ ⁊ vnũ p accñs.¶ Scd̃a distictio ẽ q̃
intellectio est duplex.q̃dã q̃ dr̃ qditatiua seu abstracti
ua.⁊ ĩ abstrahit ab exñtia respiciẽs solũ qditatẽ ei⁹:
vt qditas ẽ.alia ẽ itellectio q̃ dr̃ ituitiua ⁊ visio.⁊ ĩ re
spic p se obʒ prñs i sua exñtia.ita q̃ ẽ exñtis vt exñs ẽ.
¶ Tertia distinctio sit ista.obʒ intellectus qddã est p̃
intellectũ.qddã nõ p̃.dr̃ obiectũ p̃ intellectũ q̃ adeq̃t
actũ intelligẽdi.nõ p̃ aũt itellectũ dr̃ qd̃ nõ adeq̃t.exẽ
plũ in sisũ.q: vr̃ q̃ʒtũ bipedale ipʒ totũ adeq̃t visionẽ
lʒ aũt pars eius p se videat nõ tñ adequat visionem.
Similr̃ autem est de intellectu cuʒ intelligitur spẽs.
puta hõ ipa spẽs tota itelligit ⁊ adeq̃t itellectioneʒ ⁊
ẽ p̃ itellcm̃.sʒ ꝑtes spẽi.puta gen⁹ ⁊ dr̃ia lʒ vtrũq; p se
itelligã ñ p̃.q: neutꝝ adeq̃t p se itellectõeʒ talẽ.¶ De
z° sit ista p̃ª ꝯclo.Singulare q̃libet mõ sumptum ẽ p
se itelligibile q̃ʒtũ ẽ ex nã sua.hãc onñdo sic singulare
ẽ ꝟe ens.ḡ ꝟe p se itelligibile.ꝯñã pʒ:q: itelligibilitas
absolute seq̃tur entitatẽ cum ens sit obm̃ itellectus vt
ꝓbatum fuit 6° huius.ꝓbatio añtis.singulare inclu- q.6.
dit totã entitatẽ qditatiuã supiorũ.⁊ includit vltra ĩ
ꝓpetatem indiuidualem ⁊ exñtiã vel aliqd̃ accñs q̃ꝝ
neutꝝ diminuit.sed addit ad entitatẽ ḡ ad itelligibi
litatẽ.ḡ ⁊c̃.¶ Pr̃. ꝓbat de singulari p̃⁹ spãlr̃.nam tale
singulare nihil icludit aliud vltra vle nisi gradũ vltie
actualitatis ⁊ vnitatis q̃ ẽ ipa dr̃ia idiuidual.sʒ a ta-
li singulari nõ excludit itelligibilitas rõne alicui⁹ in-
clusi in vli supiori.q: tũc vle non eẽt p se intelligibile
nec rõne alicui⁹ additi.q: tũc angel⁹ ꝑticularis nõ eẽt
intelligibilis. nam si repugnaret singulari vt singu-
lare est posse intelligi:angelus nõ posset seipm̃ itelli-
gere.nec de⁹ seipm̃ cũ sit singularissim⁹.¶ Scd̃a cõ-
clo sit ista.Singulare q̃libet mõ sũptũ ẽ p̃mũ intelli-
gibile q̃ʒtũ est de se.hoc apꝑet ex significato nois q̃ ẽ
p̃.qdcũq;.n.aliud a singulari intelligit nõ icludit sin
gulare cõplete q̃ʒtum ad quicqd intelligibilitatis est
in eo:q: nõ includit illum gradũ seu differentiaʒ indi
uidualẽ q̃ singulare ẽ singulare.sʒ ipʒ singulare iclu-
dit ꝯplete qcqd ẽ itelligibilitatis i q̃cũq; supiori.cũ i-
cludit i suo ꝯceptu oia supiora ⁊ nõ ecõuerso . singu-
lare ḡ nõ ẽ natũ itelligi vt pars iclusa i p̃ itellecto.sed
tm̃ vt p̃mũ i q̃ alia supiora p se icludunt.¶ 3° ꝯclo sit
ista.Sigulare p̃ mõ est itelligibile p se respectu intel-
lectiõis abstractiue tm̃:⁊ singulare scd̃o ⁊ tertio mõ ẽ
p̃mũ itelligibile itellectõe ituitiua tm̃.hec ꝯclo hʒ du
as ꝑtes vt pʒ ex scd̃a distictiõe.nã itellectio abstracti
ua abstrahit ab existẽtia obi.intuitiua aũt est existẽtis
obiecti vt est existẽs.ergo singulare p̃mo mõ q̃ ab-
strahit ab existẽtia est obiectũ intellectionis abstracti
ue solũ.⁊ singulare secundo modo ⁊ tertio modo.q:
includit existentiã ẽ obiectũ cognitionis intuitiue so
luʒ.ꝯñã est euidens de se ex significato terminorum.

Quātū ad scḋm oñdam tres ɔclones. Pri
ma ɔclo sit ista. Singulare quocun
q₃ mō sumptū est p se itelligibile a nobis p statu isto
saltē intellectiōe abstractiua. hāc oñdo sic. nā cogno-
scens p se dr̄iam extremoꝝ p se cognoscit illa extrēa
dr̄ie nā cū dr̄ia sit p se q̄d. ī relatio non pōt cognosci
non cognitis extremis. sed intellectus noster p se co-
gnoscit dr̄iam iter singulare ꝛ vl'e. ḡ per se cognoscit
tex.cō.134. vtrūq₃ extremū. Sic. n. arguit Ari. scḋo de aīa. de sen
su cōi. ℂ P̄. intell's discurrit a singulari ad vl'e ꝛ ecō
uerso. ḡ cognoscit vtrūq₃ extremū discursus. ɔña p₃.
q₂ aliter discurreret ignorās. pbatio ɔñe · q₂ sicut p
t.c.43. vide syllm cognoscim⁹ ɔclonē. ita p iductionē pncipia. ex
p poste. s₃ nlla potētia arguit discurrēdo iductiue ni
si intell's. ḡ notiores sunt sibi pmisse q₃ ɔclones. ḡ p
se itelligit singularia a qb⁹ arguit discurrēdo. ℂ P̄.
itell's nō iponit noia reb⁹ q̄s ignorat. s₃ itell's iponit.
ꝛ attribuit noia singularib⁹ qbus ēt attribuit scḋas
itētiones. puta singulare idiuiduū ꝛ hō. de bis facit
ēt ppōnes ꝛ opiniones q̄ oia ptinēt ad intellm. ḡ itel
lectus noster nō ignorat singulare. ℂ P̄. icognita nō
possumus diligere. ſm Augu. sed magis ꝛ plus dili-
gim⁹ singulare q₃ vl'e. q₂ pceptū de dilectiōe magis ē
singularis q₃ vlis. vñ pmo Joānis. q nō diligit fra-
trē suū quē videt. deū quē non videt quō poterit dili-
gere. ḡ itelligim⁹ singulare. ℂ Cōfirmat. q₂ nisi itell's
p se itelligeret singulare: volūtas nō posset p se velle
actū singularē. nec p ɔñs posset peccare. ɔñs ē falsū.
ɔña p₃. q₂ volūtas nō pōt p se velle: nisi qd̄ est p se ac
tu ab itellectu cognitū. ℂ P̄. qcqd pfectiōis est in po-
tētia iferiori. s. sensitiua: ē i potētia supiori q̄ est intel
lectus. s₃ pfectiōis ē i sensitiua cognoscere singulare
p se. ḡ multo magis in itellectu. ℂ P̄. spēs p se repñ-
tat illud a quo gignit. sed q̄libet spēs itelligibilis gi-
gnit a singulari. p₃. q₂ nō ab itellectu agēte. q₂ tūc eēt
eius spēs ꝛ pricipiū itelligēdi ipm itellectū agentē. ḡ
p se repñtat ipm singulare. ℂ P̄. nulli⁹ est distincta
memoria nisi cui⁹ pcessit distincta apphensio. s₃ intel
lectus h₃ distinctā memoriā actuū suoꝝ q non sunt
sensibiles. ꝛ ḡ in q̄tū singulares. p₃. ergo h₃ distinctā
notitiā eoꝝ qñ isunt. ℂ 2ª ɔclo sit ista. itellect⁹ noster
p statu isto nō p se itelligit singulare sub rōne ppria
singularitatis. nec sensus sentiet. Hoc pbat sic. ois po^a
cognoscens aliqd̄ obm sub ppria rōne pōt illud co-
gnoscere ꝛ ab aliis distiguere ol alio circūscripto ip
so solo manēte. sed nec itell's nr̄ nec sensus ē hmōi re
spectu singularis. ḡ nec itell's noster nec sensus itelli
git singulare sub rōne ppria singularitatis. maior ē
euidēs. sed prima ps minoris pbat. q₂ ois potentia
cognoscēs suū obm ſm aliquā vnitatē pōt illud di-
stinguere ab ol alio qd̄ nō est vnū tali vnitate. sed in
tellectus noster nō pt h respectu singularis. pbatio
huius. q₂ distinctissima cognitio singularis vr̄ eē ali
cuius intētiōis quā itellectus distincte cognoscit. sic
illa a. sed posita illa sola amota dr̄ia ꝛ tpis ꝛ loci. ꝛ
amoto alio ꝛ alio gradu itentiōis. ꝛ sic de aliis accñ
tib⁹ illi intētioni. nō vr̄ q itellectus sciat distinguere
si oñdat sibi a quacūq₃ alia re eiusdē itētionis ꝛ eius-
dem spēi. ergo intell's nō cognoscit singulare ſm rō
nē seu vnitatē singularitatis. 2ª ps minoris p₃ p idē. q₂
si hec albedo ponit in eodē loco cū hac albedie: ma
net qdem hec hec. ꝛ illa illa. q₂ hec nō est hec: nec disti
guit ab illa p eē in loco. nunq₃ tñ sensus discernit du
as eē nūero has albedines si sint eque intēse. sir nō
distingueret intell's iter duo singularia circūscripta
distinctiōe accñtali q̄ est p locū. magnitudinē ꝛ figu-
rā. ꝛ hmōi. puta si eēnt simul tpe ꝛ hērēt eādē figurā
ꝛ magnitudinē ꝛ eundē colorē. talia. n. tam intell's q₃
sensus iudicaret eē vnū. p₃ ēt q₂ sensus nō discernit
diuersitatē radioꝝ solariū. l₃ ponant cōiter continue
variari. Rō h⁹ minoris pricipalis assignat. q₂ potē-
tia cognitiua in nobis cognoscit rē non ſm suā ab-
solutā cognoscibilitatē. inq̄tū. s. in se est manifesta. s₃
solū inq̄tū ē motiua potētie. q₂ potētia cognitiua p
isto statu mouet ab obis. s₃ nā singularis nō mouet
ſm gradū singularitatis. tū q₂ ille gradus nō ē prici
pium actiōis sed limitatiu⁹ pricipioꝝ actiōis. tū q₂
idē est pricipiū agēdi ꝛ assimilādi. grad⁹ aūt singula-
ritatis nō est pricipiū assimilādi. sed magis pricipiū
distinguēdi. nullo aūt mō est pricipiū assimilādi. Si
arguas ɔ. q₂ actiōes sunt p singulariū. ℂ Rñdeo si- q.8.
cut dcm̄ fuit in pmo h⁹. q si itelligit de pricipio quo
q illud est nā. non tñ sine singularitate. ita q singu-
laritas ɔcurrit sicut eā sine qua nō eo mō quo color
non vr̄ nisi in q̄titate. ḡ intell's ꝛ sensus cognoscunt
singulare ſm vnitatē nāe. q̄ vnitas est minor vnitate
nūerali: prior tñ vnitate vl'i. vt pbatū fuit supra. non
tñ sine singularitate. ℂ 3ª cōclo sit ista. itellect⁹ nr̄ p q.16.
statu isto intelligit singulare p lineā reflexā reflecten- tex.cō.10.
do ad fantasmata. nā ſm Aristo. tertio de aīa. intelle
ctus intelligit singulare p lineā reflexā. cōmē. vo h₃
p lineā speralē. ꝛ ipse sic exponit. q intellectiōe singu
laritatis qditas abstrahit a qditate donec restat qdi
tas a q̄ non possit abstrahi vlteri⁹. ℂ Cōtra. q₂ tunc
eēt linea recta ꝛ nō speralis neq₃ reflexa. ℂ Alr̄ ḡ ex-
ponit q sicut nā in agēdo nō p se itelligit vl'e: q₂ tūc
corpe gñato qd̄ est vl'ius q₃ aīal vel hō: nō pcederet
vltra ad gñationē aīalis vel hois. nec itēdit pmo in
diuiduū signatū. q₂ tūc gñato vno tali. puta sorte. ces
saret actio nāe. qd̄ est falsū. sed intēdit pmo iducere
nām in aliquo supposito. ꝛ h ē idiuiduū vagū. Silr̄
in pposito. spēs in fantasia ad quā se ɔuertit itell's p
repñtat idiuiduū vagū in qd̄ pmo fert cognitio itel-
lectus. qd̄ p₃. q₂ qñq₃ itelligit singulare ignorādo in
q̄ spē sit. ꝛ in h pmo signo in ipsa fantasia est cōfusū
subm cū accidentibus. vel mutuo accñs se mutuo ɔ
hentia. ꝛ 2º repñtat nām absolute. s. qñ intellus abstra-
hit vl'e ꝛ fert in nām pcise nō cōsiderādo eius singu-
laritatē. tertio reflectēdo cōsiderationē nāe ad circū-
stātias signatas. vt. s. intelligas singulare. i. naturā q̄
inest hmōi cōponit subm cū accñtib⁹ ppriis determi
nātibus talē naturā. ꝛ p tales circūstātias. puta. q₂ ē
h. ꝛ nūc. ꝛ cū tali figura. ꝛ cū tali colore. ꝛ hmōi. ita q
illius reflexiōis termin⁹ a quo ꝛ terminus ad quē est
qd cōfusum ꝛ in medio ē distinctū. natura ḡ itelligit
determinata istis. ꝛ ē ibi cōcept⁹ nō simplr̄ simplex.
vt ens. nec ēt cōceptus simplr̄ qditatiu⁹. vt hō. s₃ tñ
ɔceptus p accñs. ꝛ ille ē determiatior ɔcept⁹ ad quē
deuenim⁹ in vita ista. nā ad nullū cōceptū singularē
deuenim⁹ in vita ista cui ɔdictorie repugnat iesse al-
teri. ɔcept⁹ āt singularis s₃ rōnē singularitatis repu
gnat ɔdictorie iesse alteri. s₃ illū n̄ hēm⁹. ille ḡ ɔcept⁹
p accñs ē q̄ magis distincte possum⁹ itelligē singulare.

Adargumēta In oppositū ad Ari. tex.cō.53.
in lra p₃. q logt de
singulari vt exñs est. ꝛ de tali verū est q nō est scia p-
prie dicta. alias scientia fieret nō scia. q₂ mutato ob-
iecto mutat ꝛ hit⁹ idem manēs. ℂ Ad aliud de 2º. de
aīa. ꝛ ad oēs auctes ɔsiles. dicēdum q sensus ē. sin-
gulariū cū pcisione. q₂ nō est vl'ium. itellect⁹ āt ē vtri-
usq₃. ℂ Ad rōnē de mutata pportiōe. dicēdū qd̄ ille
mod⁹ arguēdi nō v₃ in terminis se hñtib⁹ s₃ supi⁹ ꝛ i
feri⁹. exēplū argnē sic. sic se h₃ hō ad nō hoiē. sic aīal
ad nō aīal. ḡ pmutatī. sic hō ad aīal sic nō hō ad nō
animal

aial.sed ois hō est aial.ergo ois non hō est non aial. qd est falsum.qꝛ asinus est nō hō.nō tñ nō est nō aial. ideo est fallā ꝯntis arguendo a destructiōe añtis ad destructionē ꝯntis.nā nō hō ī plus se hꝫ q̄ȝ nō aial. Silr in ꝑposito.qꝛ obm itellectus est cōius q̄ȝ obm sensus cōitate vl'itatis ꝛ ꝑdicationis.qꝛ obiecta sunt subordinata sicut ꝛ potētie.ideo nō pōt īferri ꝙ sic se habeat obm ad obm sicut potētie īter se.sicut nec in alijs subordinatis ꝫ sub ꝛ supra.nā obm ꝯtinet sub obo.℄ Ad cōfirmationē dicēdū sicut fuit dcm̄ in ꝑmo h°.ꝛ in.5°.caplo de vno.ꝙ potētiaꝝ disperataꝝ sunt olo oba disperata.vt pꝫ de sono ꝛ colore.respectu.s.visus ꝛ audit°.sed potētijs subordinatis opꝫ ꝙ sic potētie sūt subordinate:ita ꝛ oba.ita ꝙ obꝫ potētie īferioris est ēt obm potētie supioris.sic se hñt sensus ꝛ intell's.℄ Ad 2m pricipale dicendū ꝙ singulare nō hꝫ qd qd est ꝓpriū distinctū a qd qd est spēi.qꝛ nō hꝫ qd qd est ꝑ se ħ.lꝫ nō hēat ħ.hꝫ tñ ꝑ se.vt dcm̄ est.rō ḡ nō pl° ꝓbat nisi ꝙ singulare nō itelligit a nobis sub rōne ꝓpria singularitatis.qꝛ nō hꝫ aliud qd a qd spēi.illud aūt qd addit vltra spēꝫ magis ꝑtinet ad hecheitatē q̄ȝ qditatē.ꝛ sic ꝯcedo ꝙ singulare nō ē diffinibile nec scibile alia diffōne vl' scientia q̄ȝ spēi ꝛ sic nō seqtur īfinitas esse scias singulariū infinitoꝝ. qꝛ vna ē oium cōis.℄ Cū ēt arguit de notitia imꝑfecta ꝛ in pōa.dicēdū ꝙ artifex ħ intelligit domuȝ in supposito vago ꝛ ex ꝯñti ꝛ ꝑ accidens intelligit domū hāc.qꝛ nām domus ꝑ se intellectā seqtur singularitas in eē.ꝛ iō facit domū singularē ꝑ accñs:qꝛ ꝑ accidens facit qd non ꝑ se cognoscit.cognito.n.vl'i ꝑ accñs singulare itelligit.℄ Ad 3m nego ꝯñam.Ad ꝓbationē dr̄ ꝙ ꝑ eandē spēȝ cognoscit vl'e ꝛ ꝑticulare alr̄ tñ ꝯsideratā.qꝛ vt dcm̄ est illa spēs siue sit impssa intellectui siue in fantasmate ſm duas opiniones.ꝑmo repñtat nām in aliquo supposito vago.2° nām absolute.3°.singulare signatū qd est ipsa nā circūstantionata accitib°.ꝛ tūc nō habeo ꝓ incōueniēti ꝙ eadē spēs sic ꝛ sic accepta aliqd sub rōne distincti ꝛ indistincti repñtet.sicut ēt eadē spēs q̄ ē vl'is est oium singulariū:ita ꝙ ē eadē spēs ꝛ rō cognoscēdi plura ſm aliā ꝛ aliā rōnem.vel posset dari alia pars.ꝙ q̄cūq; spēs est alicuius singularis sit ꝛ vl'is.nec seqtur tot eē intellectiōes vl'ium quot singulariū.naȝ oēs spēs singulariū nō repñtant nisi vnū vl'e.Qd ergo addit ꝙ ambo vl'e.s.ꝛ ꝑticulare.simul semꝑ intelligunt.dico ꝙ nō opꝫ.sꝫ ꝑ iperiū volūtatis intell's pōt vti spe nūc ad ħ nunc ad illud.qꝛ itelligim° cū volumus.ex 3° de aia.ꝛ cū dicis ꝙ illū vsum ꝑcedit cognitio hui° ꝛ illius.dico ꝙ ꝑcedit ordine ꝑdicto.qꝛ illa spēs ħ repñtat nām in supposito vago.scdo naȝ absolute.tertio singulare signatū.Cū addit ꝙ illa spēs est ipsius vl'is ħ ꝛc.pꝫ ꝑ idē qd sit dicēdū.nā ꝑmo est ipsi° indiuidui vagi.nec ex ħ seqtur ꝙ quot sunt spēs singulariū tot sint vl'ia.qꝛ oia singularia nō repñtāt nisi vnū vl'e nec oꝫ spēs multiplicari in īfinitū nisi forsan successiue.si oia singularia debēt cognosci ꝛ qdlibet intelligat ꝓpria spe.ꝛ°.illa eadē spēs repñtat illā nām vl'em absolute.ꝛ ex ꝯsequēti.ꝛ ꝑ accñs ipm singulare signatū mō ꝑexposito.℄ Alr̄ dr̄ ad hāc tertiā rōneȝ ꝙ vr̄ ꝓbare ꝙ ꝑ nullā itellectionē quā mō habemus abstrahendo sit possibile dare modū quo vl'e ꝑ se intelligat.ꝛ singulare per se.ꝛ facit ꝓ secunda conclusione secundi articuli principalis.

℄ **Si ergo genus simpliciter non est ꝑter eas que vt generis species:aut si est qdem vt materia est.** tex.cō.43.

Queritur Utrū cōcept° gñis sit ali° a ꝯceptu spēi q.14.
℄ Uidet ꝙ nō.nā ħ in lr̄a dr̄ ꝙ genus nihil est ꝑter eas q̄ sunt gñis species. ℄ ꝑ.si sic.ḡ gen° ñ ꝑdicaret de spe.ꝯña ē falsum.ḡ ꝛ añs.ꝓbatio ꝯñe.qꝛ tūc genus eēt pars spēi.sed ꝑs nō ꝑdicat formalr̄ de toto.ergo nec gen° de spe.℄ Contra.si nō.aut cōceptus gñis est idē cōceptui vnius drīe vel spēi tm̄.aut cōceptui cuiuslibet drīe ꝛ spēi.si ꝑmo mō.ergo genus nō ꝑdicat nisi de vna spe tm̄.qd est falsum.si scdo mō.ḡ tot essent cōceptus gñis quot drīarū.vel si tm̄ est vn° ꝯcept° gñis illi vni cōceptui erūt oīno idē cōceptus drīarū.ḡ inter se erunt idē.quoꝝ vtrunq; est falsum.ḡ necessario cōceptus gñis est alius a cōceptu drīe.ꝛ ꝑ ꝯñs spēi. tex.cō.43.

Respōdeo In ista qōne ꝑmo ꝑtractabo vnā opinionē.scdo alr̄ dicā ad qōnē.℄ Quantū ad ꝑmū ē vna opinio q̄ dicit ꝑteꝫ negatiuā ꝑꝑ rōnes positas in pede qōnis. Mod° ponēdi ē iste.gen° ꝛ drīa nō sunt synonima.differūt.n.penes modos ꝯcipiēdi eūdē cōceptū.q sc̄ rōnes determinabilis ꝛ determinātis.ita ꝙ rō gñis ē rō determinabilis.rō drīe vel spēi ē rō determinātis.℄ Sed ꝯ.qꝛ si sic.ḡ in diffōne ē nugatio.ꝯña ē falsum.ḡ ꝛ añs.ꝯña pꝫ.nā ſm te idē cōcept° dr̄ ꝑ gen° ꝛ drīam.ḡ idē bis diceret.℄ Rñdet qd excusat nugatio ꝑꝑ diuersos modos cōcipiēdi.℄ Cōtra.qꝛ tē ē nugatio qñ positis diffōnib° ꝓ noib°.idē bis dr̄.vt ait pħs hic in lr̄a paꝝ post.sed positis noib° gñis ꝛ drīe idē cōceptus bis dr̄ nō obstante diuerso mō cōcipiēdi.ḡ erit nugatio.℄ Confirmat.qꝛ ꝑ pħm ħ in lr̄a.paꝝ post.hic ē nugatio.bipes pedes hñs.ꝛ tamē ē alia rō cōcipiēdi.ḡ diuersa rō ꝯcipiēdi nō excusat nugationē.℄ ꝑ.isti modi cōcipiēdi aut sunt eēntialr̄ itra cōceptū gñis ꝛ drīe.aut nō.sed sunt accidētales ꝓprietates sub qb° cōcipiunt.si scdo°.nō vitat nugatio.ex quo ille rōnes sunt eē cōceptū que ponit vnū.si ħ mō.aut ḡ vtraq; rō est eēntialis itra ꝯceptū spēi.aut nō.si nō.ḡ diffō essentialr̄ icludit qd nō ꝑtinet ad spēm essentialr̄.si sic.ergo cōceptus generis ꝛ differentie sunt simplr̄ alij.qꝛ ꝑ alias rōnes quas essentialr̄ icludunt q̄ sunt de ꝑ se ꝯceptu spēi.℄ ꝑ.diffinitio dr̄ esse ꝑmo.i.adeq̄te eadē cū diffinito.sed cōceptus iteratus nō ē ħ idē.ḡ alter cōceptus gñis vel drīe supfluit in diffōne qꝛ alter sufficeret.ergo illa responsio non est bona.ꝛ stat rō ꝯ opinionem.

Quātū Ad 2m ꝑmo ostendā duas cōclones.2°.duo dubia excludā.℄ De ꝑmo sit ista ꝑma cōclo.cōceptus gñis est in se vnus. Hanc ostēdo sic.ois itellectus habēs in se certitudinem de aliquo: ꝛ dubitās de oib° determinātib° illud:hꝫ de illo de quo est certus cōceptū vnū aliū ab alijs de quib° dubitat.aliogn esset cert° de nihilo.qꝛ de nullo cōceptu.sed itellectus pōt esse certus de inherētia cōcept° gñis alicui.dubitādo de quocūq; cōceptu spēi.vt si ꝑ ꝓprietatē cōuertibilē cū genere demonstraret ipm gen° de aliquo demr̄atiōe.qꝛ puta si ꝑ mouere demr̄are de aliquo ꝙ sit aial de quo nescit aliq̄ spēs gñis.sed dubitat.ḡ itell's hꝫ d̄ illo gñe aliquē vnū cōceptū aliū a cōceptib° spērū de qbus tex. nō hñte dubitat. ℄ ꝑ.drīa sūt diuersa aliqd idē ēria.ex 5°.h° cōmēto. ꝛ ex decimo.ita ꝙ magis vnū sunt drīa in illo ī quo tex.cō.12. ꝯueniūt:q̄ȝ sunt in illo ī q̄ drīnt.aliogn nō eēnt drīa. sꝫ ħ diuersa.ḡ illud ī q̄ sunt idē ē in se magis vnū q̄ȝ illa in qb° drīnt.sꝫ spēs gñis ꝓprie drīnt differentijs.ꝛ sūt idē gñe.ḡ gen° ē magis vnū q̄ȝ drīe qb° drīnt:ꝙ ñ esset nisi gñis esset vnus cōceptus.nā si plures ita es-

sent illi diuersi sicut cõceptus dr̃iaꝝ ꝙ ad hoc ꝙ spẽs nihil vnũ essent. ¶ Pꝫ. genus ꝓprie ⁊ in qd ꝑdicaꝝ de spẽ. ſm aliquẽ cõceptũ. nõ eundẽ spẽi. q: tũc esset ꝑdicatio eiusdẽ de se. ergo ſm aliũ cõceptũ a cõceptu spẽi. ⁊ similiter est de quacunqꝫ specie: sed ille alius a quacunqꝫ specie est vnus in se. alias tot eẽnt genera. quot spẽs quod est absurdum. ¶ Cõfirmaꝝ vltio: q: alias nomẽ gñis nõ eẽt vniuocũ nisi significaret vnũ conceptũ. ¶ Si q̃ras. quõ cõceptus gñis est vnus. Rñdeo. ꝙ gen⁹ dupl'r cõcipiꝝ. vno mõ ꝑ se ꝑ vt obm adequãs intellectũ. ¶ Alio⁹ ꝑ se nõ ꝑ qñ. s. ꝯcipiꝝ i aliq̃ cõcepto adequãte itellectionẽ in q̃ genus icludiꝝ. puta in spẽ vel indiuiduo. ꝑ⁹ ꝯceptus gñis est vnus nũo sicut itellectio est vna nũo. ⁊ gñaliter ita vnica itellectio sic nũo itelligiꝝ magis vl'e sicut minus vl'e. 2⁹⁹ conceptus gñis distinguiꝝ i diuersis. ita ꝙ lꝫ in se sit vnus nũo nõ tñ vt ibi ꝯcipiꝝ sꝫ ẽ tot nũo in quot icludiꝝ ita ⁊ ꝯcept⁹ gñis natus est eẽ vnus numero qñ ꝯcipiꝝ ꝑ se ꝑ ⁊ indifferens ad oẽs alios. ⁊ est distinctus numero vt inclusus in alijs ⁊ ꝯcipiꝝ ꝑ se nõ ꝑmo. Et ſm h̃ est verum illud qd̃ dicitur decimo h⁹ nius. ꝙ genus: ſm se est diuersum in diuersis speciebus. ¶ Secunda conclusio sit ista. conceptus generis est alius a cõceptu dr̃ie. Hoc statim pꝫ. q: dr̃ia nõ ꝑticipat genus nec econuerso. sed sunt oĩno alterius rõnis. vñ conceptus gñis est ita alius a conceptu dr̃ie. ꝙ est primo diuersus in nullo cõueniens cũ eo. vt patebit in scḋa qõne. ⁊ ex hoc seqꝛ ꝙ est alius cõceptus a conceptu spẽi sicut partiale a totali. nã spẽs essentialiter ⁊ formaliter includit conceptum generis ⁊ differẽtie. si ergo est alius a conceptu differentie. seqꝛ ꝙ est alius a conceptu spẽi. non totaliter sed partialiter.

De scḋo est vnũ dubiũ ex ꝑmissis. s. qd determinate concipiꝝ ꝑ genus. ⁊ qd ꝑ dr̃iam. ¶ Rñdeo. ꝑ dr̃iam cõcipiꝝ vltimus actus quo spẽs ẽ illud qd̃ est. ⁊ ꝑ genus cõcipiꝝ potentiale respectu illi⁹ act⁹ vltimi. hoc declaro sic. nã ꝑ phm caplo ꝑcedẽti. sicut rõ. i. diffinitio se hꝫ ad rem. sic ptes diffõnis ad ptes rei. ⁊ ẽt octauo h⁹ dr̃. ꝙ terminũ. i. diffõnem oꝫ eẽ orõnẽ longã. ⁊ exꝑmere qd ⁊ q̃le. in spẽ aũt q̃ ꝓprie diffiniꝝ nõ sunt nisi due ptes essentiales. s. actus vltim⁹ q̃ spẽs est illud qd̃ est. ⁊ potẽtiale respectu illi⁹ act⁹ vltimi. ergo dr̃ia vltima specifica a q̃ ẽ vnitas rei ⁊ diffõnis icludit ꝑcise de suo p'ie itellectu actũ vltimũ in re q ẽ cã vnitatis rei cõpletiua. genus aũt primuꝫ ꝑcise includit ꝑ se ꝓpriũ potentiale respectu illius actus.

Secũdũ dubiũ occurrit. qd istis conceptibus generis ⁊ dr̃ie corrñdet in re. ¶ Respondet qdam ꝙ in re sufficit dr̃ia intẽtionis q̃ qdem dr̃ia nullam dr̃iam nec cõpositionem actualem ponit in re. sed tñ potentialem. sic intelligẽdo ꝙ ipsa res est nata facere diuersos conceptus in intellectu. ita ꝙ ista dr̃ia actu est solũ in intellectu cõcipiente. nec vt dicunt sufficit ad hoc dr̃ia ratiõis q̃ est qñ res non est nata facere nisi vnum conceptũ q tñ concipiꝝ sub diuersis modis cõsiderandi. vñ ſm istã opinionẽ dr̃ia rationis non sufficit ad dr̃iam generis ⁊ dr̃ie vt argutum est in ꝑ articulo ꝯ ꝑmã opinionẽ. ¶ Sed ꝯ. q: nec ista dr̃ia intẽtionis sufficit. nã cõcipiendo genus aut cõcipiꝝ aliqd rei in spẽ aut nihil. sil'r de dr̃ia. si nihil. ergo isti conceptus videnꝝ ficticij nõ reales nec ꝑ ꝯñs dicunꝝ de spẽ. Si aliquid. aut idem aliqd. aut a liud. si idẽ. tunc erit idẽ cõcept⁹ gñis ⁊ dr̃ie. qd̃ est falsum. si aliud habeo ꝓpositũ. ꝙ in re est aliqua dr̃ia prior dr̃ia cõceptuum. ¶ Dices ꝙ aliqd rei cõcipiꝝ ⁊ idẽ. nec seqꝛ. ergo idẽ cõcept⁹ q: eadẽ res nata est facere diuersos cõceptus. ¶ Cõtra vna res nata est facere vnũ cõceptũ adequatũ. q: alias nõ esset cognoscibile. nec vnico actu cognoscibile. sed ſm illuꝫ cõceptũ sibi adequatũ formãdo vꝫ imutare intellectũ quãtũ natũ est ipm imutare. ergo nõ formabit nisi vnũ cõceptum. ¶ Preterea. ad pricipale. oĩs dr̃ia prior nãliter oĩ actu rõnis est dr̃ia ex nã rei. sed obiecta natural'r ꝑcedunt actus ⁊ distictio obiectorum distinctionẽ actuuꝫ. maxime qñ hec illa causat. vt hic poniꝝ. ergo dr̃ia intẽtionis q̃ est in conceptibus cõcludit dr̃iam priorem in obiectis q̃ ẽ realis. vel saltẽ aliqua ex nã rei. ¶ Aliter ergo dicenduꝫ ꝙ ne habeamus cõcedere conceptus simpl'r diuersos gñis ⁊ dr̃ie esse ficticios. oꝑꝫ ꝙ illis corrñdeant aliq̃ in re. realiter diuersa vel distincta aliquo mõ ex nã rei. sic ꝙ circũscripta oĩ opatione intellectus agentis vel possibilis ⁊ oĩ actu intellectus ꝑsupposito vl' cõcomitante est in re dr̃ia. sed ista dr̃ia hꝫ grad⁹ ſm ꝙ gen⁹ ⁊ dr̃ia pñt sumi ab alia ⁊ alia re. puta si sint diuerse forme in aliq̃ spe. sic in hoie. ita ꝙ ab vna sumaꝝ gen⁹ ⁊ ab alia dr̃ia. vl' pñt sumi ab alia ⁊ alia realitate. puta si sit spẽs simplex. vt albedo ꝑma dr̃ dr̃ia realis. 2ᵃ dr̃ dr̃ia formalis. vtraqꝫ tñ est ex nã rei.

Ad primũ In oppositũ. iã dictũ ẽ supra in sñiando. q: auc̃as allegata est trũcata. vñ addiꝝ. aut si est qdeꝫ vt mã. ⁊ hec scḋa pars disiunctiue est vera. vt ꝑdictũ est. ¶ Ad scḋꝫ nego ꝯñam. ad ꝓbationẽ cõcedo ꝙ conceptus gñis est ꝑtialis. pars aũt lꝫ non ꝑdiceꝝ de toto ꝑ modũ partis tñ significata denoiatiue ꝑdicanꝝ. genus aũt lꝫ sit ps spẽi. tñ denoiatiue ꝑdicaꝝ. ⁊ sic significat totũ vel ꝑtem ꝑ modum totius vt ait Auic. qnto methaphysice. in abstracto aũt vltima abstractione nõ ꝑdicaꝝ. vñ ista est falsa. homo est aialitas. vel humanitas est aialitas. ¶ Contra. q: ꝑdicatio denoiatiua excludit ꝑdicationẽ in qd. sed genus ꝑdicatur de spẽ in qd. ergo ⁊c̃. ¶ Rñdeo duplex est denoiatio. vna subiecti ab accñte. alia totius a pte essentiali. prima ipedit ꝑdicationẽ in quid. ⁊ 2ᵃ non excludit ipsam. ⁊ talis ẽ denominatio spẽi a gñe. genus aũt ẽ pars essentialis spẽi. tex.cõ.43.

¶ Item aialis habentis pedes differẽtiã scire oꝫ in quantum habens pedes: quare nõ ẽ dicẽdũ habẽtis pedes aliõ alatuꝫ aliõ nõ alatũ: si qd ẽ ẽ bene dicit. sed propter nõ posse facit hoc: sꝫ si aliõ hñs scissos pedes: aliud nõ scissos pedes: he nãqꝫ sunt differẽtie pedis. nã scissio pedis pedalitas quedam est. ⁊c̃.

q.15.

Ueritur Utrũ dr̃ia diuisiua gñis iferioris icludat formal'r dr̃iam supiorẽ. ¶ Uideꝝ ꝙ sic. nã qd̃ ꝑdicaꝝ de alio ꝑ se ꝑmo mõ icludiꝝ formaliter in illo. sꝫ dr̃ia supior ẽ hmõi respcũ iferioris. ergo ⁊c̃. minor ꝓbaꝝ hic in l'ra. vbi diciꝝ ꝙ i diuisiõe gñis oꝫ ꝓcedere ꝑ dr̃ias ꝑ se. ⁊ tũc 2ᵃ diuidit priorẽ ꝑ se. nã sissio pedũ est pedalitas. qd̃ aũt ꝑdicatur de alio in abstracto ꝑdicaꝝ ꝑ se ꝑmo mõ. ¶ Pꝫ si nõ. ergo dr̃ie specifice essent ꝑdicata. ꝯñs ẽ falsuꝫ. ergo ⁊ añs. ꝓbatio ꝯñtie. q: tũc nõ haberẽt genus aliqd̃ dictum de eis ꝑ se. q: gen⁹ supius nõ ꝑdicaꝝ de eis. nec dr̃ia supior ꝑ se. illa aũt sunt ꝑma ꝑdicata. ⁊ ꝑ ꝯñs gñalissima. de qbus nõ ꝑdicaꝝ ꝑdicata ꝑora ꝑ se. ⁊ tunc seqꝛ ꝙ ꝓpositio negatiua negans dr̃iaꝫ vnã ab alia. puta rationale nõ est irrationale. ẽ immediata. ¶ Pꝫ. q: si nõ. ergo dr̃ia iferior nõ diuersificat ipꝫ gen⁹ ꝑ se: ꝯñs est falsuꝫ. q: aial h̃ ipꝫ ꝙ est: est diuersũ ꝑ dr̃ias diuersas vt

fas.vt dr̃ decimo hui⁹.pbõ ꝯñe.q: in gñe diuisio si
sit iter mediũ:nõ ẽ nisi gen⁹ supi⁹ ⁊ dr̃ia ꝯstitutiua ei⁹
sꝫ gen⁹ supi⁹ nõ icludit in drĩjs supiorib⁹.pꝫ.nec drĩa
ꝯstitutiua.puta sensibile ꝯstituẽs aial nõ distiguit per
drĩas viteriores.q: ipa nõ icludit i illis.sꝫ te.ḡ gen⁹
itermediũ se hꝫ ad ipas drĩas iferiores sicut po^a ad
actũ.sꝫ potẽtiale nõ distiguit ſm suã essentiã p actũ
q ẽ ex rõe ei⁹.⁊ ecõuerso.ḡ tẽ. ¶ Cõtra.q: si sic.ḡ i dif
ferẽtijs erit ꝓcessus i ifinitũ.ꝯñs ẽ falsũ.ḡ ⁊ añs.ꝓ
batio ꝯñe.q: si drĩe iferiores icluderẽt supiorẽ.ḡ eẽnt
differẽtes.nã drĩa sũt diuersa aliqd idẽ entia. i aliq
ḡ ꝯueniret.s.i drĩa supiori ⁊ differẽt differẽtijs: ⁊ tũc
q̃rã de illis.vtꝝ includãt drĩã supiorẽ.vel nõ.q̃re vel
ꝓceditur in ifinitũ.vl' stabit ad aliq̃s drĩas q̃ i nullo
ꝯueniũt nec icludũt aliqd cõe. ¶ Pꝫ.si sic.ḡ drĩa infe
rior erit spẽs.ꝯñs est falsum.q: tũc essent plura gñã
q̃ȝ decẽ.cũ talis differẽtia nõ sit spẽs alicuius illorũ
generꝝ.pbatio ꝯñe.omne qd habet ꝑdicatũ de eo in
qd ⁊ drĩam dictam in quale est species.q: composi
tum ex gñe ⁊ drĩa.sꝫ talis drĩa inferior habet supe
riorem dictã de ea in qd ſm te.⁊ aliã q̃ differt ab op
posita drĩa q̃ dr̃ de ea in quale.ergo est vere spẽs.

Respõdeo Dic ẽ vna opio q̃ dicit qd drĩa supior icludit i iferiori
qd pbat p textum phi. Tũ q: hic dr̃ φ vltia drĩa seu
finalis ẽ suba rei.qd nõ eẽt nisi includeret alias prece
dentes.alr' nõ esset sba rei. Tũ q: hic dicit φ i diffini
tiõe nõ opꝫ põere alias drĩas sꝫ solũmõ vltimã.q: si
alie apponant cũ ꝑma erit nugatio.vt dicendo. aial
bipes hñs pedes trãsponẽdo diffinitiões.nã dicto bi
pede supfluũ est ponere hñs pedes. Tũ q: hic dr̃ φ
in suba nõ ẽ ordo.sꝫ si iferior drĩa nõ icludit supiorẽ
erit ordo.q: vna pοr alia posterior. ¶ Cõtra istã opi
nionẽ arguit reducẽdo rõnes.⁊ ꝑ ꝑmã.qñ dr̃ φ vlti
ma drĩa est suba rei. Cõtra.q: diffinitio idicat subaꝫ
totã rei.sꝫ de suba diffiniti nõ solum sũt oẽs drĩe:sꝫ
ẽt gen⁹.ḡ genuꝫ vl' ẽ de p se itellectu drĩe vltime vl' ge
n⁹ supfluit in diffinitiõe.quoꝝ vtrũq ẽ falsũ.ḡ illd ex
quo sequit.s.φ finalis drĩa sit tota substãtia rei. ¶ Pꝫ
o̓s diffinitio hꝫ partes ⁊ sicut tota diffinitio totã rẽ
exꝑmit:sic pars ptẽ.sꝫ drĩa finalis ẽ pars diffinitõis
ḡ exꝑmit partẽ rei.⁊ nõ totã subam rei. ¶ Confirma
tur.q: eodẽ mõ tractat hic phs de diffinitione ⁊ i oc
tauo hui⁹.vbi dr̃ φ i diffinitõe duo ponũt respcũ q̃
rũ vnũ ẽ vt mã aliud vt forma. ¶ Ad formã dico φ si
cut dictũ ẽ exponẽdo lrãm.phs nõ intelligit φ drĩa
sit tota suba rei nisi cõpletiue.q̃tenꝰ ab illa drĩa ẽ to
ta suba rei completiue. ¶ 2ᵒ rõ reducit.s.φ ad dicta
sua seqt nugatio.⁊ nõ nobis.nã ois diffinitio:vl' da
tur p gen⁹ ꝑmũ ⁊ drĩas itermedias vsq ad vltimã.vl'
p gen⁹ primũ ⁊ drĩã vltimã specificã.si ꝑ mõ seqt cõ
tra te nugatio.q: tũc drĩa itermedia ponet in diffini
tiõe.⁊ drĩa vltia icludit oẽs itermedias.vt tu dicis.ḡ
drĩa itermedia dr̃ bis.semel i se.⁊ sel' i vltima drĩa. si
2ᵒ.seqt idẽ.nã gen⁹ primũ icludit drĩaꝫ suã ꝯstitutiuã.
⁊ vltia icludit eã silr.vt tu dicis.ḡ bis dicet.puta di
cẽdo alr' rõale.q: sensibile icludit in aiali qd ꝯstituit.⁊
ẽt i rõnali.ſm te.ḡ bis dicet. ¶ Dices φ diffinitio ñ
sic dat.sꝫ p gen⁹ ꝑm ⁊ drĩã vltimã. Cõtra.tũ q: ẽ ꝯ phꝫ
hi lrã.q: ois diffinitio vl' dabit p gen⁹ primũ ⁊ vltimã
drĩã vel p ꝑmũ gen⁹ cũ alijs iter medijs. Tũ q: hꝫ vlt
boeti⁹ expsse libro diffõnũ.vbi dicit.φ ꝑ in diffinitio
ne accipiẽdũ ẽ gen⁹ cũ drĩa.⁊ videdũ ẽ de diffinitiõe
si sit ꝯuertibilis cũ spẽ diffiniẽda.⁊ si min⁹ fuerit: ac
cipienda ẽ alia drĩa.⁊ gen⁹ cũ drĩa ꝑoi erit loco gñis
⁊ sic q̃usq reddat spẽꝫ diffiniẽdã.ḡ nõ solũ ꝑmũ ge
n⁹ ponẽdũ ẽ cũ vltia drĩa:sꝫ ẽt cũ oibus itermedijs.

¶ Ad formã.dicẽdũ sic dictũ ẽ exponẽdo lrãꝫ.φ nõ
itẽtio phi qn sine nugatõe posset dari diffinitio p ge
n⁹ ⁊ drĩas mltas:sꝫ φ vltia drĩa ẽ cõpletia ⁊ pfectiua
sube rei.q: si nõ seqt nugatio vt dictũ ẽ i exponẽdo
lrãꝫ. ¶ Tertia rõ reducit pbãdo φ i suba ẽ ordo.nã
ois suba diffinibilis cõponit ex qd ⁊ q̃li.ex 8ᵒ hui⁹.⁊ tex.cõ.9.
forã ẽ ꝑoi mã ⁊ magis ens vt dictũ ẽ.s.⁊ act⁹ ẽ ꝑor po
tẽtia:tpe ⁊ pfectõe.ex.9ᵒ h⁹.sꝫ i diffinitõe vnũ ẽ po^a. tex.cõ.13.
vt mã.aliud act⁹.vt forma.ḡ ibi ẽ ordo.⁊ p ꝯñs i suba
diffinibili ẽ ordo. ¶ Ad formã iã dictũ ẽ i exponẽdo
lrãꝫ.s.φ phs itelligit φ ali⁹ ⁊ ali⁹ ordo nõ facit nec tol
lit nugatõeꝫ.p'n sp seqt nugatio negãdo h φ ab vltia
drĩa sit vnitas ⁊ suba rei ꝯpletie. ¶ Alr'.ḡ dicẽdũ ad
qõnẽ φ drĩa inferiori nõ icludit formalr' supiorẽ.pp
rõnes tactas.tũ q: eẽ ꝓcessus in infinitũ i drẽntijs.tũ
q: drĩa eẽt vna spẽs.tũ q: sp nugatio esset in diffõne.

Adargumẽta In oppositũ. ¶ Ad ꝑmũ dico φ mior ẽ
falsa. Ad pbatõeꝫ.dico φ auctoritas Ari. itelligẽda
ẽ nõ ꝑdicatiue.sꝫ diuisiue.nõ.n.vult phs nisi φ drĩa
supior diuidat p drĩas iferiores p se.q: fissio pedis
solũ diuidit hñs pedes.⁊ nõ pedalitas ꝑdicat de fissio
ne pedis p se ꝑ mõ. ¶ Ad 2ᵐ nego ꝯñaꝫ. Ad ꝓbatio
nẽ dicẽdũ φ hr̃e ꝑdicatũ i qd ꝯuẽit duplr'. formalr'
⁊ directe.vl' solũ denoiatiue ⁊ idirecte.drĩa aũt nõ hꝫ ꝑ
dicatũ i qd formaliter.q: differentie nõ habẽt ꝯmũe
ꝑdicatũ de ei i qd p se.ꝑ intelligẽ õ drĩa q̃ solũ ẽ drĩa.
nã ois talis ẽ se tota diuersa.sꝫ tñ drĩa hꝫ ꝑdicatũ i
qd nõ formalr'.sꝫ denoiatiue.s.ipm gen⁹.q̃ten⁹ saltẽ i
directe ẽ i gñe.⁊ ꝓpter hoc nulla drĩa ẽ gñalissimũ.
q: eẽt i genere q̃cũq nõ repugnat gñalissimo. ¶ Ad
3ᵐ nego ꝯñam:ad ꝓbationẽ dicẽdũ φ genus siue ife
ri⁹ siue supius se hꝫ vt potentiale.⁊ distinguit p diffe
rentias sic materia p formã.nec reputo inconueniẽs
immo necessariũ φ potentiale diuidat p actuale ⁊ φ
est extra rõnẽ eius. Et sic sit dictũ ad qõnem.

Primum enim substantia que vniuscu iusq propria vniuscuiusq que nõ inest aliis: vniuersale vero commũe est. ¶ Amplius substantia dicitur que non de subiecto. ⁊ vniuersale de subiecto aliquo dicitur semper. c.45. tex.cõ.44.

Ueritur Utꝝ vniuersale sit aliqd i reb⁹. ¶ Ui q.16.
det φ sic.nam oẽ qd ẽ tale p pticipatio
nẽ reducit ad aliqd tale p eẽntiã.alioqn
tale p pticipatõeꝫ erit ꝑmũ tale p eẽntiã
sed singulare est tale per participationem.vt hic hõ
homo per participationẽ hoĩs.alioqn hõ nõ ꝑdica
ret de singularib⁹.ḡ hõ vl'is ẽ hõ p eẽntiaꝫ.⁊ p ꝯñs
ẽ in rebus. ¶ Pꝫ.suba ẽ ꝑmũ ens vt dictũ fuit.s.⁊ est
ens reale.q: itellect⁹ nr̃ nõ causat nisi accidẽs.sꝫ scd̃a
suba est suba.⁊ ponitur vl'is.ḡ vl'e est aliqd ens reale.
¶ Cõtra.phs hic in lrã. Tum q: substantia vniuscu tex.cõ.46.
iusq est ꝓpria sibi.⁊ nõ inest alteri. Tum q: substãtia
non dicit de subiecto.vl'e aũt sic. Tũ q: alias logica
q̃ est de vl'i esset scia realis quod est falsum.

Respõdeo In ista qõe ꝑ q̃dã opiones ꝑtractabo.2ᵒ ad qõeꝫ alr' re
debo. ¶ Quãtũ ad ꝑᵐ ẽ vna opio platonis sꝫ φ Ar.
iponit sibi.q̃ ponit ideas pp triplicẽ rõnẽ. Tũ pp en
titatẽ formalẽ reꝝ.vt videtur ꝓbare ꝑ^a rõ de pticipa
tione posita i pede. Tũ ꝓpter sciam q̃ est tãtũ de ne
cessarijs.singularia aũt sũt corruptibilia. Tũ pp ge
nerationẽ.nã ſm platonẽ gñans pticulare nõ suffic.
¶ Sꝫ ista opio si põat ideã eẽ quãdã subaꝫ separatã

motu ꝛ ab accidētibus ꝙ accidens nihil hñs in se ni
si nām specificam perfectā q̃ztum pōtest perfecta ꝛ
passiones forte ꝑ se speciei: alioquin de ipsa nihil sci
ret. si inquam sic ponat non pōt bene improbari. q̄r
non vr̄ repugnare absolute rationi entitatis tale sin
gulare sic nām hñs. nec absolute hoc improbat Ari.
sed quatenus ponit̄ incorruptibile ꝛ eiusdem rōnis
cū corruptibilibus. vt arguit Arist. ꝫ hoc in fine hu⸗
tex.cō.53. ius. et hoc ꝙ corruptibile ꝛ incorruptibile differunt
tex.cō.26. plusq̃ȝ gñe. l3 in. 7°. vt dictum fuit supra arguat non
impossibilitas sed non necessitas. q̄r.n. nihil nō ma⸗
nifestum ponendū est a philosophantib⁹ nisi necessi
tex.cō.28. tate. ideo Aristo. arguit ꝫ ideas ostendens ꝙ nō sunt
necessarie ꝑpter illa ꝑpter que ponunt̄. ꝙ.n. nō po⸗
nuntur propter entitatem. nec ponunt̄ ꝑpter sciam.
tex.cō.228. probatum est supra ca. 4. vtrum a sit idem est. ꝙ au⸗
tem non propter generationē probat̄. c. sequenti. Do
rum autem que sunt. ꝛ ita simplr̄ si sunt ponēde idee.
Si aūt viteri⁹ ponat plato vt sibi imponit̄: ꝙ dicta
idea est formaliter vl̄e. ita ꝙ per identitatem ꝑdicat̄
de isto corruptibili predicatione dicēte hoc est hoc.
statim videt̄ includere ꝫdictionem. s. ꝙ idē numero
sit quiditas multoꝝ diuersoꝝ. ꝛ sit extra ipsa q̄r ali
ter non esset incorruptibile. ꝑm ergo ꝑmunē modū
illa opinio non vr̄ impossibilis. l3 non sit necessaria.
sed scd̄o modo est impossibilis. ¶ Alia est opinio lo
quendo de vl̄i ꝑm intentionem Ari. q̄ ponit ꝙ vl̄e ē
in re. ¶ Pro qua tripliciter arguitur. primo sic. vl̄e
est aptum natum dici de pluribus. sed res ē apta na
ta dici de pluribus. ergo vl̄e est res. probatio mino⸗
ris. q̄r si non. tunc talis aptitudo repugnaret rei nec
posset sibi ꝯferri ab intellu. q̄r tunc intellectus posset
dare sorti hāc aptitudinē. qd̄ est falsum. ¶ P̄. 2°. sic.
vl̄e predicat̄ de re. s. de singulari predicatione dicēte
hoc est hoc. vt sortes est homo. sed impossibile est ali
quid predicari de re nisi sit in re. ergo vl̄e est aliquid
tex.cō.59. in re. ¶ P̄. tertio qd̄ qd est absolute sumptum est ve
re res. q̄r est pn̄m ꝛ cā. vt habet̄ infra. ca. sequēti. sed ip
sum qd̄ qd est absolute sumptum est vl̄e. ergo vl̄e est
vere res. probatio minoris. qd̄ quid ē absolute sum
ptum exprimit̄ per diffinitionem. sed diffinitio non
est nisi vl̄is. vt dictum fuit supra. ergo ꝛc̄. ¶ Mod⁹
ponendi talis est ꝙ in re est gradus limitatiōis. ergo
singulare est hoc: q̄r est ipa proprietas seu differentia
indiuidualis. est ēt ipa natura per ipm gradū limi⸗
tata. ꝛ illa non solum est intelligibilis sine illo gradu
indiuiduali: sed ēt natura est prior in re tali gradu. ꝛ
vt sic prior non repugnat sibi esse in alio. q̄r vt sic nō
est adhuc limitata ad hoc singulare. ꝛ natura vt sic ꝑ
or est vniuersalis.

Sed ꝫ istam opinionem arguit̄ tripliciter. ꝑ⸗
mo sic. vl̄e est vnum obiectū intellectus
numero ꝛ vna intellectiōe numero intelligit̄. vt dcm̄
fuit supra. ita ꝙ intellectus attribuēdo ipm diuersis
singularibus attribuit idē obm numero plures cō⸗
ceptui vt ꝑdicatum diuersis subiis: dicendo hoc est
hoc. sed impossibile vr̄ ꝙ aliquid in re sit idem intel⸗
ligibile numero ꝛ sic attribuat̄ diuersis. ergo vl̄e ni⸗
hil est in re. ¶ P̄. 2°. cuicunq̄ȝ inest subiectum sub rō⸗
ne qua est subm: ei inest ꝛ passio. si ergo homo inest
sorti sub ea rōne qua homo est vere vl̄e. vt tu dicis.
ergo sortes erit vere vl̄e qd̄ est falsum. ¶ P̄. 3° si sic.
seqtur ꝙ sensus hȝ pro ꝑ se obiecto vl̄e. qd̄ est falsū.
probatio ꝯñe. q̄r natura non mouet sensum inquātū
hoc. l3 non nisi hoc vt dictum fuit de intellectione sin
gularis. videtur ēt ꝙ intellectus agens oino superflu⸗
at: si oē vl̄e iam est in actu in re ex se. ¶ Cōtra modū

ponendi arguitur dupliciter. Tum q̄r sequitur ꝙ tot
sunt vl̄ia quot singularia. q̄r quecunq̄ȝ natura in quo
cunq̄ȝ indiuiduo hȝ aliā rōnem vl̄is que assignatur
.s. illam indifferētiā ad plura. Tum q̄r in predicatio
ne vl̄is de singulari idem ꝑdicaretur de seipso.

Alia est opinio in extremo. ꝙ vl̄e tm̄ est in in
tellectu. Pro qua arguit̄ ꝑ cōmēta. ꝙ itel
lectus est qui facit vl̄itatem in rebus. sed intellectus
agens non est potentia factiua sed actiua. ergo nihil
cāt extra intellectum. ¶ P̄. vl̄e est vnum in multis ex
primo posse. ergo includit essentialr̄ cōparationē ad tex.cō.25.
supposita. vt ꝑdicabile ad subiicibile. sed talis com
paratio nō est in re: sed tm̄ in intellectu cōparante. ḡ
ꝛc̄. ¶ Sed ꝫ istam opinionē arguitur. nā obiectum
nāliter precedit actum. sed vl̄e est obm intellectus. ḡ
vl̄e nāliter precedit intellectionem qñ intelligit̄. sed
non est actu in intellectu nisi ꝑ itellectionem. ḡ vl̄e nō
est in intellectu tm̄. ¶ P̄. subiectum scie inquantum
subm precedit intellectum. sed subm scie vt subiectū
est vl̄e. ergo ꝛc̄. probatio minoris. q̄r subm scie vt sic
est primo tale cōparando ad passionē. ꝛ si primo ta
le. ḡ de oi. ꝛ sic pōt esse scientia de eo.

Quātū ad 2m̄ ꝑmo ꝑmittam aliquas disti⸗
ctiones. 2°. infer̄ā aliquas ꝯclōnes.
¶ De primo sit ista ꝑma distinctio. duplex est intētio
.s. prima ꝛ scd̄a. Dico primam intentionē ipam rem
positā inesse itellecto. ꝛ cognitio dicit̄ prima: q̄r res
dr̄ intētio non quocunq̄ȝ mō res. sed vt itellecta ꝛ co
gnita. Uoco intentionē scd̄am quandā relationē seu
cōparationē intellectus. qñ intellectus cōparat vnā
primā intentionm ad alterā. seu vnum intellectū alte
ri. Exemplum. intellectus intelligens hoiē ꝛ intelli⸗
gens aial cōparat vnum ad aliud ꝑm rōnem ꝑdica
bilis ꝛ subiicibilis. que cōparatio ex parte aialis dr̄
genus. ꝛ ex pte hois dicit̄ spēs. ꝛ sic ꝑm diuersas cō
parationes format diuersas intentiones scd̄as. pu⸗
ta gñis ꝛ speciei ꝛ indiuidui ꝛ hmōi. ita ꝙ ois scd̄a
intentio est formaliter relatio rōnis. ¶ Scd̄a distin⸗
ctio sit ista. ꝙ cum vl̄e sit quoddam concretū: pōt ac
cipi duplr̄. vno modo pro ꝑ se significatio: qd̄ est vl̄i
tas: ꝛ scd̄a intentio q̄ est quedam relatio rōnis in pre
dicabili ad illud de quo est ꝑdicabile. ꝛ hunc respe⸗
ctu rōnis significat hoc nomen vl̄e in concreto. ꝛ vl̄i
tas in abstracto. Aliomodo sumit̄ vl̄e ꝑ illo qd̄ de⸗
nominat̄ ab illa intentione vl̄itas: q̄ est aliqua res ꝑ
me intentionis. nā scd̄e intentiones applicant̄ ꝑmis.
ꝛ hoc scd̄omodo pōt adhuc accipi duplr̄. vnomō ꝑ
illo qd̄ est quasi subm remotum denoiatum ab illa
scd̄a intentione. ꝛ sic nā absolute sumpta dr̄ vl̄e. qua
tenus non de se hoc. ꝛ ideo non repugnat sibi ex se di
ci de multis. ꝛ natura sic accepta est indeterminata ꝑ
uatiue siue negatiue. Aliomō pōt sumi pro ipso sub⸗
iecto ꝑpinquo qd̄ est ipsa nā indeterminata ꝫrie. vt
.s. cōiuncta indeterminationi actuali quasi habitui ꝫ
rio. ꝛ hoc modo non est vl̄e nisi nā sit actu idetermi⸗
nata. ita ꝙ sit vnū itelligibile numero dicibile de oi
supposito. ꝛ illud ē complete vl̄e. ¶ Tertia distictio
sit ista. esse in intellectu ꝯtingit duplr̄. vnomodo sub
iectiue. vt spēs ꝛ habitus sunt in aia. aliomodo obie
ctiue. sicut nūc loquimur. ꝛ hoc mō potest esse dupli
citer. vnomodo habitualr̄ siue in actu primo qñ. s. est
ibi ꝑ spēm manentē in itellectu vt imediate motiuū
ad itellectionē. aliomodo actualiter siue i actu scd̄o.
qñ. s. actu mouet ꝛ intelligit̄. scd̄s modus infert ꝑmū
ꝛ non econuerso. sicut patet. ¶ De 2° sit ista ꝑma cō
clusio ꝙ vl̄e sumptū primo modo. s. pro intentione
nihil est in rebus. sed in intellectu tm̄. Hanc ꝑbo sic.

purum

pu℞ ens rõnis nihil ẽ ex in reb⁹. ſꝫ vl'e ſic acceptũ eſt
hmõi. vt pꝫ ex dictis. ğ ꝛc. ¶ Pro iſta ɔcl'one pt intelli
gi opio pri⁹ recitata. nã iſta ɔpatio q̃ ẽ intẽtio ſcõa nõ
ẽ niſi ſublue i itell'ectu ɔpãrãte. ꝛ ſic ɔcludũt rões ibi
poſite ꝑ opione. tñ ſic pꝫ h opio icõplete loq̃r de vl'i.
ſic pcedũt rões ɔ eã. ¶ Scõa ɔ ſit iſta. vl'e ſuptũ ſecũ
do mõ. ſ. ꝑ ſubo rẽoto itẽtõis ẽ aliqd ꝛe i reb⁹. Hãc
pbo ſic. illõ q̄ circũſcripto oi actu itell'ꝫ ẽ ꝛe ẽ aliqd
in reb⁹ ſꝫ vl'e ſic acceptũ ẽ hꝰ. nã circũſcripto oi actu
itell'o. nã lapidis q̃ ex ſe nõ ẽ h ſꝫ ideterminata negati/
ue. ğ tale vl'e ẽ aliqd i reb⁹. Et ꝑ iſta ɔcl'one pt intelligi
ſcõa opio recitata pus. ꝛ ſic ɔcludũt rões ibi poſite.
tñ h opio icõplete loq̃r de vl'i. q: lꝫ nã ſic ſupta ſit ide
terminata pũatie vl' negatie ꝛ ɔdictorie. nõ tñ ɔrie. qõ
reqrit ad ɔplemẽtũ vl'is. ſic pcedũt rõnes ɔ opionẽ.
¶ Sꝫ iuxt iſtã ɔcl'onẽ orit dubiũ. vt℞ nã ſic ſupta ide
terminate ꝛ idifferẽs q̃ nõ ẽ de ſe h hẽat aliquã vnita:
tẽ realẽ mioꝛẽ vnitate nũali. et q̃ põit nõ eẽ h. ¶ Rñ
deo q̄ ſic: ꝑꝑ qõ tertia ɔcl'o ſit iſta. vl'e ſuptũ 2⁹ mõ eſt
vnũ vnitate aliq̃ reali mioꝛi tñ vnitate nũerali. Hanc
oñdo ſic. vni⁹ potẽtie ẽ vnũ obꝫ. ſꝫ potẽtia ſeſitiua. pu
ta viſus eſt vna potentia. ğ hẽt vnũ obꝫ. nõ vnũ nũe
ro. q: tũc nõ poſſet videre niſi vnũ coloꝛẽ nũero. nec
vnũ ꝑ itellectũ. q: pcedit actũ itellect⁹ ſic ꝛ ſenſus. ğ ẽ
vnum aliq̃ alia vnitate reali. q: ſic obm ſenſus inquã
tum obm pcedit itellm: ita ẽt ẽm ſuã vnitatẽ realẽ p
cedit oẽm actũ itellect⁹. ¶ Dices q̄ obꝫ pmũ ꝛ adeq̃
tũ ſẽſus ẽ aliqd cõe abſtractũ ꝑ itellectũ ab oib⁹ aliis
pticularib⁹ obis. ꝛ ita nõ hñt vnitatẽ niſi ɔtinẽtis illa
plã obã pticularia. ita q̄ obm ſẽſus reſpcũ vni⁹ act⁹
vtiq ꝫ pcedit itellectũ. ꝛ tũc ẽ aliqõ ſinglare. tñ obꝫ pm
ſẽſus adeq̃tũ ẽ aliqõ vl'e abſtractũ ab oib⁹ pticula
rib⁹ ꝑ itellectũ. ¶ Sed ɔ. q: vni⁹ actõis ſenſus: ẽ vnũ
obm ẽm aliquã aliã vnitatẽ realẽ. vt ẽt tu ɔcedis. ſꝫ
nõ ẽm vnitatẽ nũeralẽ. ğ ẽm aliã vnitatẽ realẽ q̃ nõ ẽ
nũeralis. pbatio mioꝛis. q: po⁹ cogſcẽs obm ẽm ali
quã vnitatẽ: diſtiguit ipꝫ ab oi alio qõ nõ ẽ hac vni
tate vnũ. pdicatũ icludit i ſubo. ſꝫ ſẽſus nõ cognoſcit
obꝫ inquãtũ ẽ diſtictũ a q̃libꝫ q̄ nõ ẽ vnũ illa vnitate
nũali. ğ ſẽſus nõ cognoſcit obm ẽm vnitatẽ nũalem.
ğ ẽm aliená. pbatio aſſumpti. q: nullus ſẽſus diſcer
nit hũc radiũ ſolis differre nũeralr ab alio radio. lꝫ
ɔtinue varient in medio. q̃tenus accña nõ migrant.
ſilr ſi ꝑ potẽtiam diuinã ponant duo corꝑa eq̃lia ꝛ
oĩno ſilia i albedie. tũc viſuꝫ nõ diſtingueret illa duo
alba: ſꝫ iudicaret eẽ vnũ albũ: tantum ſenſus. ğ nõ co
gnoſcit obm ẽm vnitatẽ nũeralẽ. ğ ẽm aliã vnitateꝫ
realẽ. ita q̄ ẽt vni⁹ act⁹ ſẽſus nõ ẽ vnũ obm ẽꝫ vnitatẽ
nũeralem. ¶ P. ad pncipale. In oi gñe eſt vnũ pmũꝫ
qõ ẽ mẽſura omniũ q̃ ſunt illi⁹ generis. ex decio hui⁹ — t.c.4. ꝛ ide.
ꝛ illa vnitas eſt realis. alioqn nõ eſſet menſura niſi
ẽm ɔſideratiõeꝫ rõnis. ğ etiã nõ eſſent aliq̃ entia po
ſterioꝛa q̃ dependerẽt a menſura niſi eẽt rõ. ꝛ tũc etiã
intellect⁹ poſſet attribuere alteri rõnem mẽſure: ſed il
lud tale nõ ẽ vnũ nũero. tñ q: nullũ ſingulare alicui⁹
generis ẽ mẽſura oium illoꝝ q̃ ſunt in illo gñe: q: in
diuiduis eiuſdẽ ſpẽi nõ ẽ h pri⁹. ꝛ h poſteri⁹. ex 3⁹. hu
i⁹. tũ q: ſb ſpẽ albedis pñt dari duo idiuidua eq̃ alba. — tex.cõ.11.
ꝛ tũc vnũ nõ eẽt mẽſura alteri⁹. ğ illud pmũ qõ ẽ mẽ
ſura eſt vnũ aliq̃ vnitate reali q̃ nõ eſt vl'is. ¶ P. ideꝫ
ſile ꝛ equale fundat ſuꝑ vnũ ex q̃nto huius ca⁹. de ad — tex.cõ.20.
aliqd. tunc ſic. nullo intellectu exñte eſt ſilitudo realiſ
hui⁹ albi ad illud albuꝫ ſecunduꝫ albedinẽ. ğ aliqua
realis vnitas ẽ primuꝫ fundamẽtuꝫ huius relatiõis
q: talis rel'o nõ fundat ſuꝑ ens rõnis formalr. nõ ẽ
ẽt vnitas nũalis pꝫ. q: h albũ ꝛ illud albũ nõ ſũt idẽ
nũero. q: nihil vnũ ꝛ idẽ ẽ ſile ſibiij pi. ğ ẽ aliqua alia.

¶ P. circũſcripto oi itell'u hic ignis gñat hũc ignẽ
ſimilẽ ſibi in forma: q: gñans gñat ſibi ſimile ꝑꝑ for
mã. vt dictũ ẽ in h 7⁹. ꝛ illa gñatio ẽ vniuoca. ſꝫ gña — tex.cõ.28.
tio vniuoca reqrit vnitatẽ forme in gñante ꝛ gñato.
illa vnitas nõ eſt numeralis. ğ aliq̃ alia. ꝛ ẽ realis. q:
circũſcripto oi intell'u vt dictũ ẽ. ¶ P. ſi ois vnitas
realis ẽ nũeralis. ğ ois diuerſitas realis eſt nũralis.
ɔñs ẽ falſũ. ğ ꝛ añs. pbatio ɔñe: q: vnũ ꝛ multa: ideꝫ
ꝛ diuerſũ ſũt oppoſita. ex decimo hui⁹. ꝛ totiẽs dicit — tex.cõ.9.
vnũ oppoſitoꝝ: quotiẽs ꝛ reliquuꝫ. ex p topi. ꝛ ſic ſi — caplo.12.
tantũ ẽ vnitas nũeralis tantũ ẽ diuerſitas nũeralis.
¶ Itẽ oẽ diuerſũ eſt in ſe vnũ: q: vnũ dr̃ qõ ẽ ab alio
diuerſũ. ſicut ğ ẽ vnũ: ſic ꝛ diuerſũ. ğ ſi vnũ nũeraliter
ꝛ diuerſuꝫ nũeraliter ꝛ nõ plus. falſitas ɔñtis pbat.
Tũ q: ois diuerſitas nũeralis inquãtuꝫ nũeralis eſt
equalis. ꝛ tũc tãtũ differret ſortes a platone quãtuꝫ
a brunello. Tũ q: ſequit ex hoc q̄ tũc intellect⁹ non
poſſet abſtrahere a ſorte ꝛ a platõe aliqõ cõe magis
q̃ꝫ a ſorte ꝛ a brunello. ꝛ tũc qõlibꝫ vl'e eẽt pure ficti
cium. Pro iſta ɔcl'one ſũt etiã alie ratiões. ſꝫ iſte nũc
ſufficiãt. ¶ 4ᵃ cõcluſio ſit iſta. vl'e 3⁹ mõ ſumptũ qõ
ẽ indeterminatũ cõtrarie nõ ẽ in intellectu actualiter
de neceſſitate. Pro illa ɔcl'one faciũt rõnes cõtra ter
tiã opinionẽ. Tũ. ſ. q: obiectũ nãliter pcedit actũ. Tũ
q: ſubm ſcie inquãtuꝫ ſubm pcedit itellectũ ꝛ hituꝫ.
¶ 5ᵃ ɔcl'o ſit iſta. vl'e 3⁹ mõ ſumptuꝫ eſt in intellectu
habitualiter de neceſſitate. Pro illa ɔcl'one faciunt ra
tiões ɔtra ſcõaꝫ opionẽ. ſpãliter pᵃ. ſ. q̄ vl'e eſt vnuꝫ
itelligibile nũero. ¶ 6ᵃ ɔcluſio ſit iſta. vl'e tertio mõ
ſumptũ ẽm illud qõ eſt ꝛ eſt in rebus. pbatio hui⁹. tũ
q: relatio addita nãe qõ eſt eẽ in itellectu habitualr
hꝫ fũdari in re: q: illud qõ eſt in re hꝫ iſtaꝫ relationẽ.
ğ illud qõ eſt vl'e eſt in re. tũ q: aliter cũ ſcia ſit de vl'i
bus. ſciẽdo aliquas de vl'ibus nihil ſcirem⁹ de rebus
ſed tãtuꝫ de ɔceptib⁹ noſtris. ꝛ tũc opinio nr̃a nõ im
mutaret a vero in falſũ ꝑpter imutatiõeꝫ in exiſtẽtia
rei. vnde dici põt q̄ vl'e eſt in re ſic accipiẽdo q̄ eadẽ
nã q̃ eſt in exñtia determiata ꝑ gradũ ſinglaritatis ẽ
ideterminata negatiue ꝛ in intellectu obiue. ꝛ vt habꝫ
hanc relationẽ ad intellectũ vt ad cognoſcentem eſt
indeterminata cõtrarie in determiatiõe ſibi addita ꝑ
itellectuꝫ. ꝛ tũc ẽ cõpletũ vl'e. ¶ Sic ad queſtionẽ.

Ad primũ In oppoſitũ. pꝫ q̄ equocat
de vl'i. vnde cõcedo totũ ar
gumẽtũ. cõcludit eni de ipſa nã q̃ ẽm id qõ eſt vtiq ꝫ
ẽ in reb⁹. ¶ Ad 2ᵐ ꝑ idẽ. nã ſuba ſcõa ẽ ſuba. ꝛ eſt in
re extra ẽm id qõ ẽ in re. ¶ Ad alia in oppoſituꝫ pꝫ
q̄ argumẽta phi pcedũt cõtra opinionẽ Platonis.
ꝛ cõcedo q̄ vl'e nõ eſt in reb⁹ eo mõ q̃ ponebat plato.
¶ Ad illõ de logica dicẽdũ. logicuſ nõ ɔſiderat res
per ſe: niſi quatenus fundant ſecundas intentiones
quas logicus per ſe conſiderat. ꝛ ratione huius non
dicitur artifex realis ſed intentionis.

Manifeſtũ eſt aũt q̄ ſubſtãtiarũ eẽ exiſti/
matarũ plurime ptãte ſũt vt ipſe partes
animaliũ: nihil eteniꝫ ſeparatũ ipſoꝝ eſt — tex.cõ.56.
quando autem ſeparata fuerint. tunc en/
tia ſunt vt materia omnia. ꝛc.

Ueritur Utrũ diſtictio for
malis priũ orga — q.17.
nicarũ aialis ſit ꝑꝑ plẽs formas ſub
ſtãtiales realr aut ſpecifice diſtictaſ.
Uidet q̄ ñ. nã ſi ſic. ğ man⁹ moꝛtua nõ
eẽt man⁹ equoce. ɔñs ẽ falſũ. vt pꝫ õ h
in ſeptio. ꝛ i 4⁹ metheoroꝝ. ğ ꝛ añs. pbatio ɔñe: q: q̃ — tex.cõ.35

cũq3 differũt realiter vnio corrupto nõ ẽ necessariũ3 reliquum corrũpi: sed hꝫ posito forma totius ꝛ forma partis realr̃ sunt distincte. ergo corrupta forma cõl. puta aia vel quacũq3 alia põt remanere ppa forma man⁹ ꝛ sic eadẽ q̃ pri⁹. ¶ Cõtra. actio q̃l3 notificat formã: q2 forma dat eẽ ꝛ agere. ergo diuerse actiões ꝛ specifice distincte arguũt formas specifice distinctas. s3 ptes aialiũ organice habẽt opationes specifice distictas. ergo ꝛ formas specifice distinctas.

Respõdeo Licet ista q̃stio posset hr̃e magnu3 tractatu3 q̃tenus q̃rit de mltitudie ꝛ pluralitate formarũ. d qua mã recolo me plitius dixisse in q̃dã questione ordiaria: tñ quãtu3 ad pñs sufficit sic pcedã pmo pmittã vnam opinionẽ. 2°. dicã aliter ad q̃stionẽ. ¶ Quãtũ ad primũ est vna opio tenẽs partẽ negatiuã. modus ponẽdi est iste. ꝙ in bruto aut in quocũq3 alio viuo esto ꝙ est aliq̃ forma mixti pcedẽs aiam illa ẽ vna realr̃. sed plures virtualiter ꝯtinẽs multas pfectiões s3 quas ꝯstituit diuersa organa q̃ sũt pncipia ipfecta diuersarũ opationũ. vlterius etiã si dicit ꝙ aia ꝯtinet talẽ formã mixti nõ o3 ponere pter vnã formã. s. aia3 q̃ sit diuersa℞ opationu3 ꝛ pfectiõu3 virtualiter cõtentiua.

¶ Arguit aũt p ista opiniõe multipliciter. pmo q2 pluralitas nõ est ponẽda sine necessitate. sed in pposito nulla ẽ necessitas ponẽdi tales formas plures. cum vna pfecta forma possit quicqd ille plures. qua℞ est virtualiter cõtentiua. ¶ Sc̃o. maior apparet distictio in corporib⁹ organicis inquãtũ aiata sunt q̃3 inq̃3tũ mixta sunt. p3 de videre. audire. ꝛ huiõi. s3 pp̃ter illam diuersitatem nõ ponũtur tales partiales forme integrãtes vna3 animã sensitiuã. ergo non op3 ponere hãc diuersitatẽ in forma mixti. ¶ Sc̃o diuersa spẽ nõ ꝯtinuant. sed aial est vnu3 cõtinuũ. ergo nõ constat ex partib⁹ specifice distinctis. maior pbat. q2 q̃libet illarũ formarũ pficeret mãm. q̃ ergo esset rõ cõtinuãdi nõ videt posse dici. ¶ Cõfirmat. q2 ex duob⁹ distinctis nũero nõ fit vnũ nũero. vt p3. ergo multominus ex duob⁹ specifice distinctis q̃ magis differũt. ¶ Sc̃o. diuiso verme vtraq3 ps viuit. sic p3. vel ergo est aia vnius spẽi in vtraq3 pte. vl alteri⁹ spẽi. si pmũ. ergo in toto erat pus vna forma spẽ ꝛ hr̃ ppositũ. Si 2°. nõ. ergo vn⁹ vermis diuisus erit mlta aialia s3 spẽ3 ꝙ nõ vr̃. ¶ Sc̃o. sicut aliqd ẽ ens sic est vnũ. ꝛ pfecti⁹ ens pfectius est vnum. sed aial est pfectius ens q̃3 ignis. ergo pfectius ẽ vnũ. qd nõ videt: si aial tot formas hab3 ꝛ ignis nisi vnã. ¶ Sc̃o. q̃libet forma substãlis cu3 sua mã cõstituit suppositu3 de gñe substãe. ergo aial vnũ esset plura supposita si tot h3 formas substãles specifice distictas. sic. n. arguit phs cõtra ponẽtes elemẽta manere in mixto sc̃dm suas formas pfectas vl ipfectas: q2 tũc mixtũ ẽ plura supposita. ¶ Sc̃o. ex duob⁹ entib⁹ in actu nõ fit vt dcm̃ ẽ. s3 plures forme sũt plura in actu. nã forma essentialr̃ ẽ act⁹: aial aũt ẽ aliqd vnũ. ergo nõ põt ꝯstare ex plurib⁹ partibus hñtibus plures formas.

Quãtũ ad 2m est alia opio tenẽs partẽ affirmatiuã quã reputo verã. ¶ Pro qua sic argr̃ pars aliq̃ aialis põt separi ab aiali sine gñatione sed nõ manet in actu post separationẽ per formã toti⁹. hoc ẽ euidens. ergo p formã propriam quã habebat prius. maior p3 p sensũ. vt si os abstrahatur a corpe aialis nõ põt dici ꝙ noua forma gñetur. q2 ita subito sicut põt cedulla abscisio si fit in instãti nõ põt ab agente nãli noua forma itroduci sine alteratione pcedẽte. ¶ Dices ꝙ forma diuidit sic i aialibus ãnulosis. ¶ Cõtra. q2 os nõ viuit separi. ergo nõ h3 formã aiati nec pte3 ei⁹. ¶ Dices ꝙ h3 pte3 forme mixti q̃ nõ ẽ aia. ¶ Cõtra q2 diuerse mixtiones sunt in diuersis ptib⁹ q̃ n̄ videntr̃ eẽ ab eadẽ forma mixti. s3 ab alia ꝛ alia saltẽ partiali. ¶ Sc̃o. vna forma mixti nõ videt posse iformare mãm dispositã cõtrarijs ꝛ repugnãtibu3 mixtiõib⁹. sed in corpe aialis sũt tales mixtiões. ex pmo de aia. ꝛ p3. q2 cerebrũ ẽ frigidũ ꝛ cor ẽ calidũ. ¶ Sc̃o. sc̃dm viã Ari. libro. de aialib⁹. cor aialis pus ẽt tpe gñat q̃3 alie partes aialis. ꝛ sic ẽ assignare multas mutatiões cõpletas vnã añ aliã in gñatiõe aialis terminatas ad plẽs formas. ergo ꝛc̃. ¶ Si dicas ꝙ nõ gñat nisi vna forma mixti. seqt ꝙ gñatio aialis ẽ vn⁹ mot⁹ pfixissim⁹. ꝛ ꝙ multe mutatiões cõseq̃nter se hñtes ad vnã formã terminẽtur. q̃℞ vtrũq3 ẽ falsũ ꝛ spãliter 2m. quia pluriũ mutatiõu3 numero plures sunt forme terminantes.

De partibus aialiũ lib.3. cap.4.

Est autẽ vnũ dubiũ. s. q̃ forma aial h3 vnitatem est ne sic aceruus. Rñdeo ꝙ h3 vnitatem a forma mixti vel a aiati q̃ ẽ vltia ꝛ specifica. s3 magis vr̃ a forma mixti pp vnitatẽ cadaueris seruandã corrupta aia vel separata. ¶ S3 ꝯ. q2 vni⁹ pfectiõis ẽ vnũ pfectibile psuppositum. ita ꝙ vnitas pfectibilis presupponit vnitatẽ pfectiõis nec ẽ ab ea. sed talem vnitatẽ nõ põt dare impfectibili pcedente formã mixti. q2 illa vr̃ aceruus vel cumulus qdã. ¶ Confirmat. q2 sequẽdo viã istã nõ põt iprobari q̃re toti⁹ vniuersi nõ est vna mã cõis ꝛ forma. vel quorũcunq3 disparato℞. ¶ Rñdeo ad primũ ꝙ ptes iste mãles pcedẽtes formã mixti nõ hñt tãtam vnitatẽ q̃3tam hñt postea a forma. dico igit ꝙ sufficit vnitas ordinis in illis ptibus. s. ꝙ mã cum illis formis plurib⁹ ordinet ad formã illam cõem aliqualr̃ illimitatã vt ad actũ adequatũ respectu cuius nã ea℞ seorsum est potẽtia adequata. ¶ Ad cõfirmationẽ dicẽdu3 ꝙ nõ est sile: operatio. n. arguit formã. vbi igit videm⁹ vltra proprias opatiões corñdẽtes ptib⁹ s3 pprias formas aliquã cõe3 sic in aiali sensatio: ibi necessario arguit aliq̃ forma cõis actuãs cõiter oẽs formas. in toto aũt vniuerso hꝫ nõ appet. q̃. n. ẽ opatio ignis pter ignire aut q̃ opatio cõis ignis ꝛ aq̃ ꝛ sic de alijs nõ videm⁹.

Dico ergo ad q̃õnem ꝙ in quolibet viuo preter formã aiati ẽ alia forma cõis corpis ꝛ mixti ꝛ pter has q̃ sunt cões toti aiali vel viuo sunt alie ptiales specifice distincte tot quot organa distincta. nec rationes alterius opinionis cogunt.

Ad primũ dico ꝙ ponere istas plures formas est nc̃itas vitande cõtradictõis q̃ ẽ maxia necessitas. nã alr̃ pars separata sine gñatiõe vt pmã rõ pcedit sit ꝛ nõ esset cũ eẽ nõ possit sine forma ppria. ¶ Ad sc̃õ3 cũ dr̃ q̃ maiore distictõe apparẽte in organis iquãtu3 aiata sũt. ꝛc̃. dicẽdũ ꝙ nõ ẽ simile hic ꝛ ibi. nã ibi nõ apparet necessitas vitande cõtradictõis sicut hic q̃ est necessitas ponẽdi plures formas tales. ¶ Ad 3m cũ dr̃ ꝙ diuersa spẽ nõ ꝯtinnãtur. hoc aũt manifeste falsu3 ẽ. nã man⁹ arida ꝯtinuat corpi viuo aialis. ꝛ ramus siccus ramo viuo in arbore cũ tñ mortuũ ꝛ viuũ spẽ distinguãt. ꝛ cũ dr̃ ꝙ aial est vnũ ꝯtinuũ. dico ꝙ nõ ẽ vere ꝯtinuũ nisi solũ sc̃dm lineã reflexã. q2 eius nõ ẽ necessario vn⁹ mot⁹. põt. n. moueri manus pede quiescente. sed ẽ mediũ inter vere ꝯtinuũ ꝛ ꝯtiguũ. Et cum q̃ris q̃ forma cẽt rõ ꝯtinuãdi. dico ꝙ forma cõis q̃ ẽ alia ab illis. ¶ Ad cõfirmatiõem cũ dr̃ ꝙ ex duob⁹ nũero ꝛc̃. nego ꝯñam: q2 q̃3to aliq̃ sunt magis vnum vnitate idẽntatis tãto minus nata vniri ad cõstituẽdum vnũ p se. exẽplum. albũ ꝛ nigrũ magis sũt idẽ q̃3 mã ꝛ forma q̃ sunt oĩo alterius rõnis. ꝛ tñ ex mã ꝛ forma fit vnum p se. non aũt ex albo ꝛ nigro. l3 sint

idẽ gñe

idẽ gñe primo. ¶ Ad 4m qđ pcedit de verme diuisso. dicẽdum q̄ ptes ille diuise hñt aiam eiusdẽ spẽi. sed si forsan hñt organa distincta hñt formas distinctas pter illa; eodem: q̄ qdẽ nõ sunt forme aiari nec p ɔñs vermis ẽ plura aialia. ¶ Ad qntũ dico q̄ cõpositũ ẽ verẽ vnũ. sed nõ idiuisibile. duplex est. n. vnitas ẽ pfectionis ɀ idiuisibilitatis. Et cũ dicis q̄ aial nõ ẽ pfectius vnũ q̄ȝ ignis si tot hñet formas. dico q̄ falsum ẽ: q2 maior vnitas non semp est magis simplex. ¶ Ad sextũ qđ pcedit de suppositi. dico q̄ in eodeȝ eẽ supposita plura ɀ in põ vt sunt ptes in cõposito. ɀ ſm aliã ɀ aliã ptẽ mãe nõ est icõueniẽs. sic ẽ in pposito. sed hñ argumẽtũ pcedit ɔ illã opinionẽ de mixtione. q2 cũ q̄libet pars mixti sit mixta in qualibet pte mixti eẽnt q̄ttuor supposita ɀ quattuor forme quarũ vna ad aliã nõ ordinaref vt pfectibil' p eã. ¶ Ad vltimũ cũ dr̄ q̄ ex duob' entib' in actu nõ fit de vnũ dico q̄ verũ ẽ qñ sunt in actib' vltimatis ɀ nõ carent pfectiori actualitate. sed nõ ẽ sic in pposito. nã oĩa pcedẽtia sunt in po respectu forme cõis ɀ pfectioris.

Ad argumẽtũ pncipale cuȝ infert q̄ man' mortua nõ eẽt man' equoce cũ viua. dicẽdũ q̄ man' põt dupl'r cõsiderari. s. vel manus vt manus vel man' vt organũ officiosũ ad exercẽdũ op' vite. sic ẽ de oclo ɀ aliis silr. Si pmo mõ. dico q̄ ẽ man' vniuoce q̄ȝdiu manet sub forma man'. Si. 2o mõ sic ẽ manus equoce. q2 sine aĩa nõ põt exercere op' vite. sicut nec oculus videre sic intelligitur illud 4o. methaurorum ɀ septimo metha. sed hoc nihil cõtra nos. quare. ɀc.

¶ Oĩ vo ɔpcitũ ex aliquo vt vnum sit oẽ. sȝ nõ vt cumulus sȝ vt sillaba: ɀ sillaba aut nõ est elemẽta: nec idẽ b. ɀ a. nec caro: ignis ɀ terra. dissolutis quidẽ. n. his hec nõ adhuc sunt vt caro: ɀ sillaba. elemẽta vo sũt: ɀ ignis ɀ terra. ẽ igif aliqd sillaba nõ solũ elemẽta. ɀc. vocalis vl' ɔsonãs. ɀc.

tex.cõ.60. q.18. **Queritur** Utrũ cõpositũ p se vnũ dicat formaliter aliquã entitatẽ distinctã real'r ab entitate

tex.cõ.17. ptiũ. vr̄ q̄ nõ. ꝓ p cõmẽ. ꝓ phy. vbi vr̄ dicere q̄ totũ ẽ aliud a qualibet pte non tñ ab oĩbus simul sũptis. ¶ ꝓ. ad ideȝ ar. sic. q2 si sic. g̊ diffõ nõ dicit totã qditatẽ diffiniti. ɔñs ẽ falsum. g̊ ɀ añs. pbatio ɔñe: q2 tũc i cõposito eẽnt tres res. s. mã ɀ forma vel gen'. ɀ dĩa ɀ illa 3a entitas quaȝ ponis. Diffõ aũt nõ est nisi due res. s. mã ɀ forma vel genus ɀ dĩa. ¶ ꝓ si sic. g̊ forma vnif mãe mediãte tertia entitate. ɔñs ẽ falsum. q2 tũc vita vniref viuo mediãte. ɀ p ɔñs circularitas erit magis intrĩseca circulo q̄ȝ vita viuo. q2 illa circularitas nõ vnif circulo p mediũ. sȝ vita vnif viuo p mem. qđ ẽ icõueniẽs. seqf ẽt pcessus i infim. q2 iter illã mãm ɀ entitatẽ ẽ alia mediãte q̄ mã vnif sibi. ɀ sic vlteri' in infim. ¶ Un' autẽ ali' arguit sic. q2 si sic. g̊ ternarius erit quaternarius. qđ est euidenter falsum. ɔña probaf. q2 tũc ternarius vltra tres vnitates q̄ sunt ptes eius habebit aliã quartaȝ quã tu ponis aliaȝ a ptibus q̄ est entitas totius. sed 4a vnitas addita trib' facit quaternariũ. g̊ ternari' erit quaternarius. ɀ silr. põt argui q̄ quaternari' erit q̄narius. ɀ sic de aliis. ¶ Cõtra phs h in lr̄a: q̄ expsse vult q̄ caro est aliqd aliud pter ignẽ ɀ terrã. ɀ q̄ h

tex.cõ.60. sillaba ab. est aliud ab eĩs q̄ sunt a. b.

Respõdeo ad vidẽdũ mẽtẽ phĩ in h declarabo tres ɔclones. q̄rũ pma ẽ hec Cõpositũ p se. puta cõpositũ ex mã ɀ forma: dicit formal'r aliquã entitatẽ distictã real'r a suarũ ptium entitate. hãc ondo sic. cõpositũ ẽ termin' generationis p se ꝓ. g̊ dicit aliquã entitatẽ real'r a ptib' q.9.

distinctaȝ. añs pȝ ex h septimo supra. pbatio ɔñe. q2

termin' gñationis hȝ aliquã ppriã entitatẽ produ supra.t.c.22.

ctam p gñationẽ. alioqn terminaref ad nihil. ¶ Cõfirmaf. q2 si ambe ptes existerent nihil hoi eẽt productio cõpositi. exẽplũ in resurrectiõe. nã resuscitatio ɀ silr gñatio est ad eẽ cõpositi ɀ nõ ad eẽ aie vel corpis. ¶ ꝓ. entitates ptiuȝ põt existere corrupto cõposito: g̊ distinguunf real'r a cõposito. ɔña est euidẽs. q2 al'r

idẽ simul eẽt ɀ nõ esset q̄ ẽ oppositũ pmi pncipii. sȝ tex.cõ.60.

añs pȝ p phm hic in lr̄a de ista sillaba ab. q̄ corrupta põt manere. a. ɀ. b. Silr ẽ de toto cõposito ɀ ptibus eius vel real'r vel saltẽ apud itellm ɀ in sua rõne non repugnat ptes manere: nõ manẽte toto composito. ¶ ꝓ. cãe itrinsece cõpositi aliqd cãnt. non se nec altera

alterã. q2 pricipia nõ sunt ex alterutris. ex ꝓ phy. g̊ tex.cõ.42.

cãnt aliud. s. cõpositũ. sed oẽ cõpositũ cãtum real'r distinguif a causis. q2 nihil cãt seipm. g̊ ɀc. ¶ ꝓ. oĩs ppria passio ɀ propria operatio hñt aliqđ subm cui ꝓ insunt. sed illud nõ est mã nec forma. pȝ. igif aliqd aliđ

illud ẽ cõpositũ. ¶ ꝓ. h est expssa itẽtio phĩ in ꝓ. phy. tex.cõ.17.

vbi ꝓ mouet dubiũ de pte ɀ toto. vtrũ vnũ aut plura sunt ptes ɀ totũ. sequif ɀ soluit ɀ si toti vnũ vtrũq̄ȝ. i. si vtraq̄ȝ ps ẽ vnũ ɀ idẽ cũ toto: ẽ sicut idiuisibile. s. ipsum totũ. qñ eadẽ eisdẽ. i. tũc ptes erũt idẽ iter se sicut sunt idẽ toti. q̄re seqtur totũ eẽ idiuisibile. cũ nõ hẽat disticas ptes. At vo si totũ ẽ sic vnũ idiuisibile: nullũ erit q̄ȝtũ. neq̄ȝ q̄le. qđ ẽ absurdũ. ¶ 2a cõclo sit ista entitas cõpositi alia ab entitate ptiũ ẽ entitas absoluta. h appet p rões pcedẽtes. Tũ q2 gñatio nõ ẽ p se ad respectũ. nec corruptio ẽ p se a respectu. ¶ Tũ 3o. q2 absolutũ ɀ mãle itrĩsecũ nõ cãt aliqd foĩal'r respectiuũ. q2 absolutũ nõ ẽ ps eẽntialis respectiui. mã aũt ɀ forma sunt itrinsece ɀ absolute ptes cõpositi. ¶ ꝓ. si nõ. g̊ oĩa entia cõposita sunt vni' gñis. ɔñs ẽ falsum. g̊ ɀ añs. ɔña pbaf. q2 respect' a respectu itrinsecus aduenĩẽte q̄lis eẽt iste. nõ distiguif gñe. ¶ Con

firmaf. q2 tũc oĩa entia eẽnt formal'r respectiua. qđ tã

q̄ȝ icõueniẽs ifert phs q̄rto h'. ɔ opinioneȝ de vitate tex.cõ.26.

apparẽtiũ. ¶ ꝓ si nõ. g̊ nullũ cõpositũ erit p se vnũ. ɔñs ẽ falsum. g̊ ɀ añs. ɔña pbaf. q2 ille respect' ẽt si sit eẽntialis depẽdẽtie nõ sufficit ad vnitatẽ p se. q2 etiã inest vni p accñs. accñs. n. depẽdet eẽntial'r ad subm. cũ quo facit vnũ p accidẽs. ¶ Cõtra istã opinioneȝ arguit Aureol'. q2 oẽ absolutũ põt de' facere existere sine q̄cũq̄ȝ alio a q̄ real'r distiguif. sed cõpositũ ẽ absolutuȝ p te. ɀ distinguif realiter a mã ɀ forma. g̊ cõpositũ põt existere sine mã ɀ forma. qđ ẽ euidẽter falsuȝ: q2 tũc aliqd eẽt ignis vel igneũ sine forma ignis. ¶ Rñdeo. q̄ maior ẽ vera. si illud absolutũ ẽ prius nõ depẽdẽs eẽntial'r ad aliud. ɀ sic in pposito deus põt facere mãm ɀ formã sine cõposito. sed tũc minor ẽ falsa. q2 cõpositũ ẽ posteri' eẽntial'r depẽdẽs. ¶ Cõtra. tũc de' nõ posset accñs facere sine subo. q2 est posteri' ɀ eẽntial'r depẽdẽs ad subm. ¶ Rñdeo q̄ nõ ẽ sile. q2 accñs nõ hȝ subm p cã itrinseca. sicut cõpositũ hȝ mãm ɀ formã. nullus aũt effect' simpl'r depẽdet ad cãm extrĩsecã pter q̄ȝ ad pmã. q̄tenus oẽm cãlitatẽ extrĩsecã põt de' supplere sine cã scđa. nõ sic de itrinsecis. cũ cãe itrinsece icludũt impfectionẽ. s. eẽ ptẽ cãti. iđ ad expõnẽ maioris illi'. dico q̄ nõ est verũ si sit posteri' eẽntial'r ɀ itrinsece ɔstitutum ab absoluto priori. ¶ Tertia ɔclo sit ista entitas cõpositi disticta a ptib' ẽ forma toti' q̄ est q̄ditas. ¶ Ad cui' euidenti-

ꝫ declarabo qnqꝫ ꝑ ordinē. ¶ Primū dcm̄ est. ꝙ forma toti⁹ non est alia a forma partis. puta in hoīe ab aīa q̄ sit suouenions illi ꝛ aliqd ipsi⁹ toti⁹. ꝛ dicat esse forma toti⁹ eo ꝙ pfectius ꝯstituit compositum quaꝫ forma partis. pbatio huius. qꝛ tūc in hoīe eēt aliqua for⁹ ꝯstituēs hoīeꝫ q̄ esset pfectior q̄ꝫ aīa itellectiua. ꝙ est absurdū dicere. ¶ 2ᵐ dcm̄ est. ꝙ forma toti⁹ nō est aliqd mediū vniēs mām̄ forme ad ꝯstituēdū ꝑ se vnū cū mā. pbatio: qꝛ quero de illo qđ facit ꝑ se vnū cū mā ꝛ forma ptis. qꝛ nō est dare mediū. sed ēt ipa ex se vnit. ꝛ stādū fuit in h. vel est ꝓcessus in infinitū. ¶ 3ᵐ dcm̄ est. ꝙ for⁹ toti⁹ nō est aliq̄ forma vltra formā ptis. q̄si pficiēs māꝫ ꝛ formā. pbō h⁹. qꝛ oē qđ pficit ab aliq̄ vna for⁹ hꝫ rōeꝫ vni⁹ pfectibil. sꝫ mā ꝛ for⁹ nō sūt hmōi. ḡ ꝛc̄. Tū p̄. qꝛ sunt alteri⁹ rōis. Tū 2°. qꝛ vnū ē ꝓpe pfectibile. ꝛ aliđ ē act⁹ pficiēs. ꝛ h ē rō q̄re faciūt vnū ꝑ se ex 8°. h⁹. ḡ mā ꝛ forma nō pficiunt ab aliqua vna for⁹ cōi. ¶ 4ᵐ dcm̄ est. ꝙ forma toti⁹ est ipa tota nā siue qditas ꝯstituēs totā entitatē. ita ꝙ nō ē fōma informās. sꝫ for⁹ q̄ suppositū ē ens qditatiue. nō sic intelligēdo ꝙ forma toti⁹ sit cā ipsi⁹ toti⁹ q̄sicāns totū cū mā ꝛ forma ptis. sꝫ est ipꝫ totū pcise ꝛ absolute cōsideratū. eo mō q̄ loq̄t Auicē. 5°. metha. ꝙ eq̄tas ē tm̄ eq̄nitas. ¶ 5ᵐ dcm̄ ē. ꝙ forma toti⁹ ē alia realr a for⁹ ptis. h appet ex dictis. ꝛ ex p̄ma ꝯclōne. qꝛ totū dicit aliā entitatē. sꝫ illa entitas est forma toti⁹. ḡ ꝛc̄. ¶ Sꝫ ꝯ ista arguit Aureolus. q̄ro inq̄t quo mō imaginaris istā entitatē. aut. n. sic ꝙ ipa fundet sup māꝫ ꝛ formā ptis. aut sic ꝙ solū sup māꝫ. ita ꝙ mā sit ei⁹ p̄mᵐ subiectū. ꝛ forma p̄mᵐ formale. nō p mō. qꝛ tūc forma in cōposito entificaret ꝛ qditaret. nō āt entificaret. qđ vr̄ falsum. nec 2°. mō. qꝛ effect⁹ formalis nō differt a for⁹ ptis cui⁹ ē effect⁹. ¶ Sꝫ ista rō peccat mltiplr. Tū p̄. qꝛ q̄rit fundamētū illi⁹ cui⁹ nō ē fundamētū ꝓpe. Tū 2°. qꝛ ego dico ꝙ fundamētū ei⁹ nō ē mā ꝛ forma. nec alterꝫ illoꝝ. sꝫ ei⁹ fundamētū ꝓpriū ꝛ primū est ipsuꝫ suppositū vel compositū. qđ ꝓbatū est eē aliud a ptibus. oī. n. entitati formali corrn̄det adequate aliqđ sicut corrn̄det humanitati h qđ dico hō. nō corp⁹ vel aīa. ꝛ h dato tot⁹ pcessus rōnis erit nullus. Tum 3°. qꝛ dato ꝙ ei⁹ fundamētū eēt mā ꝛ forma p̄ncipiū formale. adhuc nihil ꝓbat. assumit. n. falsū qñ dic effcm̄ formalē nō differre a forma. oīs. n. effectus realr distiguit a sua cā: nihil. n. cāt se. vñ volo ꝙ effectus formalis nō separat a forma. qꝛ ipoīe est aliquid esse formalr albū sine albedine. sed non sequitur. ergo non distinguunt. Et sic ad questionem.

Adprimū In oppositū. dico ꝙ cōmētator ibidē nō distiguit iter illđ qđ ē ꝑ se. ꝛ qđ nec̄io ꝯcurrit. sic āt se hꝫ vnio ptiū. ꝛ eē toti⁹ ꝙ nec̄io ꝯcurrūt. nō tm̄ oꝫ ꝙ sint idē. ¶ Ad 2ᵐ diffōnē dr̄ vno°. ꝙ diffō dic̄ totā qditatē diffiniti. nō ꝯphēsiue. sꝫ explanatiue ꝛ idicatiue. q̄ten⁹ explicat p̄ncipia itrīseca eēntialia diffiniti. ¶ Alr dr̄: ꝙ diffō ē qđdā totū hñs ptes. sic̄ ꝛ diffinitū. Sic̄ ḡ ptes diffōnis se hñt ad ptes diffiniti sic totū ad totū. sic̄ supra dcm̄ ē i h septio: ꝛ sic tota diffō ē aliđ a suis ptib⁹. tota ḡ diffinitio idicat totā eēntiā diffiniti nō obstāte ꝙ diffiᵐ sit aliđ a suis ptib⁹. ¶ Ad 3ᵐ dicēdū. ꝙ ꝓcedit ex falsa imagiatōe. nō. n. for⁹ vnit māc mediāte entitate toti⁹. vt dcm̄ ē i 2°. dcō tertie ꝯclōnis. nā illa entitas seq̄t vnionē cāꝝ. sic̄ effect⁹ cāꝫ nec illđ qđ addit ē ꝓpe dcm̄. qꝛ tūc vita vniret viuon edīāte. nā vita nō ē for⁹ q̄ vnit. sꝫ magis ē seq̄ēs vnionē aīe cū corpore. qꝛ viuere viuētib⁹ est eē. s̄m phm̄. in 2°. de aīa. ¶ Ad q̄rtū. nego ꝯñam. Ad ꝓbationē dicēdū. ꝙ nō oīs vnitas addita facit alium numeꝝ. sed tm̄ vnitas partialis ꝛ tex.cō.37

mātlis. q̄lis nō est vnitas toti⁹. ꝛ ideo nō ponit in numeꝝ cum alijs. ¶ Et hec de septimo methaphisice.

¶ Qđ vero substāiia ē materia palaꝫ: nā in oībus oppositis mutatiōibus ē aliqd qđ subiicit mutationibus: vt puta s̄m locum qđ nunc hic: iterum ꝛ alibi: ꝛ secundum augmentum: quod nūc quidē est tātū. iterū min⁹: aut mai⁹: ꝛ secūdū alteratio tex.cō.4.
nē quod nūc qdē est sanū iteꝝ laborat. ꝛc̄.

Circa librum .q.i.
octauū methaphice. Querit p̄mo. Utꝝ in motu alterationis oꝫ manere idē sbꝫ simplr sub vtroqꝫ terminoꝝ. ¶ Videt ꝙ sic. ꝑ phꝫ tex.cō.4.
hic in lra. ꝛ habet idē p de gñatiōe. vbi distiguit gñatio simplr ab alteratiōe ꝑ tex.cō.10.
h ꝙ in alteratione manet idē subm̄ simplr sb vtroqꝫ tex.cō.23.
termino. nō sic in gñatione. sꝫ totū trāsmutat in totū. ¶ Cōtra. nā si ex aq̄ gñet ignis p̄cedit alteratio i mā tāq̄ꝫ dispō. ad formā ignis. sic̄ calefactio. illa alteratio durat vsqꝫ ad istās quo itroducit gradus vltim⁹ forme ignis. illa autē calefactio cū sit mutatio finita oꝫ ꝙ terminet. vel ḡ terminabit in istāti: q̄ itroducit forma ignis. vel i alio istāti citra: si det p̄mū: hēo ꝓpositū. qꝛ tūc ē ignis ꝛ nō aq̄ q̄ fuit subꝫ alterationis i termio a quo. Si det 2ᵐ. cū iter q̄libet duo instātia sit tp̄s mediū seq̄tur ꝙ in isto tp̄e itermedio cū cesset illa dispō siue alteratio nō magis ē disposita mā aq̄ ad formā ignis q̄ꝫ i p̄ncipio. ꝙ ē icōueniēs. qꝛ tūc frustra fuisset alteratio. ¶ Et si dicat ꝙ māet dispō iducta ꝑ alterationē. lꝫ alteratio cesset. h nihil vꝫ. q̄re eniꝫ nō stati in fine alteratiōis itroducit forma ignis cuꝫ iā sit i mā pfecta dispō. frustra. n. expectaret ꝑ illud tp̄s mediū. ¶ Dices ꝙ ista alteratio terminat i vltio istāti quo icipit eē ignis: ꝛ i eodē desinit eē aq̄. qꝛ nō ē icōueniēs in eodē instāti vnū incipe eē. ꝛ aliud desinere eē. sine aliq̄ tp̄e medio: immo h est nec̄ium in oī gñatiōe. qꝛ i eodē istāti in quo desinit forma corrupti incipit forma gñati. alr esset q̄nqꝫ dare mām̄ sine forma. silr est i ꝓposito. nā ista alteratio hēbit idē sbꝫ .s. aquā sb vtroqꝫ termino. ¶ Sꝫ nō euadis. qꝛ nō loquor de icipe ꝛ desinere sed de esse: qꝛ certū ē ꝙ alterabile i termio alteratiōis nō desinit eē sꝫ desinit eē tale alias mobile i termino mot⁹ ad quē. nō q̄esceret. ꝙ est ꝯ phꝫ. 6°. phy. ꝙ aūt in eodē istāti idē sit aq̄ ꝛ ignis tex.cō.6.
est impoīe. ¶ P. ad principale arguo sic 2°. tota aqua vel inde.
calefit. sit. a. a. alterat qdē ꝛ tamē nō fit continua deꝑditio ꝛ resolutio subē aq̄ ita ꝙ deueniat ad vltimam ptē ipsius. a. sit. b. certū est ꝙ. a. ꝛ. b. nō est idē subꝫ simplr ꝛ tm̄. a. est terminus a q̄. ꝛ. b. termin⁹ ad quē. ḡ i ista alteratiōe nō māet idē subꝫ simplr sb vtroqꝫ termio.

Respondeo Ad questionem sic. Duplex ē alteratio. quedaꝫ pura. cui nō est annexa gñatio simplr. puta cum hō mutat de albedie i nigredinē. sine aliq̄ corruptione sue subē. quedā ē nō pura. cui est annexa simplr generatio. eo mō quo dicimus ꝙ alteratio disponit māꝫ ad formā subalē. ꝛ ꝙ gñatio est terminus alteratiōis in p̄ma alteratione manet idem subm̄ simpliciter sb vtroqꝫ termino. ꝛ sic loq̄tur phs p de generatione. ꝛ tex.cō.10. ꝛ
s̄ isto loco. i scđa vō nō. sꝫ h accidit alteratiōi vt alte- 23.
ratio ē. qꝛ h ē rōe gñatōis annexe. ꝛ iō phs vbicunqꝫ loquens

loquēs de alteratiōe simplr ꝛ de his q̄ sibi p se ꝯueniunt nō curās de his q̄ accidūt. pcedit simplr ꝙ in alteratione manet idē subm sub vtroq̧ termino. licet non maneat aliquando idem ratione generationis annexe. ꝛ sic alteratio que est calefactio in exemplis supra positis non terminatur ad calorem aque. sed ad colorem ignis. ita ꝙ terminus a quo est in aqua: sꝫ termin⁹ ad quē est in igne gñato. ¶ Cōtra. si sic. vel accñs migraret a subo in subm vel gradus forme acq sit⁹ in pncipio alteratiōis nō erit idē nūero cū forma terminātē alterationē. eo ꝙ accñs corrūpit ad corruptionē subi. ēt si sit q̄litas simbola. corrupta ḡ aq̄ corrūpit gradus caloris pcedēs. quoꝝ vtrūq̧ vr̄ impossibile. ¶ Rñdeo. z⁹ pars disiūctionis est vera. nec reputo icōueniēs in tali casu ꝙ gradus pcedens nō sit idē numero cū forma terminante.

¶ Cū pl'ibus modis dicunt̄ cause oēs opꝫ dicere cās ꝯtingētes vt hois: que cā nisi materia equidem mēstrua: eius autē nihil mouēs equidem sperma.

tex.cō.12. q.2. tex.cō.79. t.c.ii. vel ide.

Queritur Utꝝ ad formatiōnē corporis plis mater actiue aliq̄d cooperet̄. ¶ Uidet̄ ꝙ nō. naꝫ mā nihil agit ad gñationē vel trāsmutationem. nā vt dr̄ pmo s. iz⁹ huius materia non seipsam transmutat ad formā. sed h bꝫ facere agens. sed mater nō opatur ad formationē corporis prolis nisi mediante menstruo qđ se bꝫ vt materia. vt h dr̄. ḡ ꝛc. ¶ Cōtra. qꝛ si nō. ḡ nō magis esset mater plis q̄ alic⁹ alalis. puta omis gñati ex putrefactiōe in mrice. ꝯñs ē euidēter falsū. ḡ ꝛ añs. ꝯña pꝫ. qꝛ sic eq̄lr se hērēt hic ꝛ ide i potētia pure passiua.

tex.cō.12.

Respōdeo In ista q̄ōne sunt due opiniones. fm ꝙ recitat Auic. p capło de mēbris. ¶ Una ē Ari. iz⁹ de aialibus. ꝙ femina in tali plis gñatiōe nō cooperat̄ actiue: sed solū se bꝫ passiue. Modus ponēdi ē iste. ꝙ solus pater bꝫ rōnē actiui. ꝛ mr̄ rōnē passiui. ita ꝙ ipsa ministrat totā materiā plis. ꝛ in solo semine patris ē vis actiua formatiua plis. ¶ Un ibidē i. de alalibus. cōparat virtutē in semine patris arti. ꝛ mām ministratā a mr̄e cōparat ligno de quo artifex facit statuā. fm h. ḡ tota formatio actiua ē a pte viri cuius semen nō cedit in subam plis. sed cōuertit in spm ꝛ calorē q̄bus mediātibus agit in semē mulieris ad formationē plis. semē aūt mulieris ē tota suba plis. ¶ Sed ꝯ hāc opinionē arguit̄. nā formā eiusdē spēi cōsequit̄ po⁹ nalis eiusdē spēi. sed masculus ꝛ femina sunt eiusdē spēi. ex. io. h⁹. ḡ si formā vni⁹ cōseq̄t gñatiua. silr alterius. ¶ Cōfirmat̄. qꝛ alr po⁹ gñatiua h⁹ ꝛ illius differrēt sicut actiua ꝛ passiua. ꝛ ita eēnt potētie alteri⁹ rōnis. ¶ P. pr̄ naturalr̄ diligit filiū suū. sicut vnusq̧q̧ diligit op⁹ suū. ex. 9. ethi. sed mr̄ pl⁹ diligit filiū suū. ex. 8. ethi. ḡ vr̄ ꝙ fili⁹ sit aliquo mō op⁹ eius. ¶ P. filius q̄nq̧ plus assimilat̄ matri q̄ patri. ḡ in matre ē aliqua virt⁹ actiua. añs pꝫ. sed ꝯña pbat̄. qꝛ agēs itēdit assimilare sibi effectū. ita ꝙ effect⁹ nulli assimilat̄ nisi pp aliq̄s eius actionē. ¶ Alia ē opinio Galieni quā puto verā. ꝙ mr̄ est cā actiua cū pre respectu formatiōis corpis plis. tñ minus pncipalis ꝛ scđaria. q̄ cū patre integrat vnā cām totalē. ¶ Sed ad h itelligēdū distinguo de plurib⁹ causis cōcurrētibus ad eūdē effectū. q̄dā. n. ex equo cōcurrūt. sicut duo hoīes trahētes aliq̄d idē corp⁹. puta nauē. q̄dā cōcurrūt nō ex equo: sed būtes ordinē eēntialē. qđ pt

c.25. ꝛ. 26. tex.cō.25. t.8.

eē dupłr. vno mō. ꝙ cā supior moueat iferiorē. ita ꝙ inferior nō agat nisi qꝛ mota a supiorē. exēplū. de potētia motiua q̄ est in manu ꝛ baculo mouē ib⁹ aliq̄đ idē corp⁹. Alio mō sic ꝙ cā supior nō moueat iferiorē nec dat ei virtutē q̄ mouet: sed supior de se virtutē pfectiorē agēdi ꝛ inferior imperfectiorē quā nō recipit a cā supiori q̄ ē virtutis pfectioris. exēplū h⁹ est in pposito. qꝛ virt⁹ actiua matris ꝛ potētia actiua patris ꝯcurrūt in gñatione plis vt due cāe p̄ciales. ordiate q̄dē. qꝛ altera ē pfectior reliq̄. nō tñ ipfectior recipit cālitatē a pfectiori. nec ēt tota cālitas ē i cā pfectiori sed aliq̄d addit cā iperfectior in tm̄ ꝙ effect⁹ pōt esse pfectior a cā pfectiori cū impfecta. ꝛ non pōt eē a sola pfectiori. Hāc opiōnē teneo pp rōnes ꝯ p^m fcās.

Ad argumētū In oppositū factū. dicēdū ad minorē. ꝙ mēstrua non solū sunt mā. sic ꝙ in eis nulla sit vis actiua. Ad pbm exponit̄ ꝙ mr̄ nō est cā agēs pncipalis. ipsa. n. ministrat materiā plis. qꝛ corp⁹ plis plꝫ formāt̄ de materia ministrata a matre q̄ de mā ministrata a patre. ꝛ pp h appropriate mēstrua dr̄ mā plis. aliter negat̄ pbus in ꝓposito. qꝛ Galien⁹ fuit magis exptus in talibus dicit oppositū. ꝛ ita ergo is magis credēdū est.

¶ Dupłr. n. hoc ex hoc: aut qꝛ pricipiuꝫ erit: aut qꝛ ex resolutio in pricipium ꝛc. tex.cō.ii.

Queritur Utrum in oī gñatione ꝛ corruptione simpliciter fiat resolutio vsq̧ ad materiā pmā. ¶ Uidet̄ ꝙ nō. qꝛ vel in eodē instāti eēt in mā forma corrupti ꝛ forma gñati. vel in alio ꝛ in alio. ḡ in eodē. ḡ simul erūt ꝯrie forme in materia. qđ est absurdū. si in alio ꝛ in alio. cū inter q̄libet duo instātia sit tempus medium: eēt aliq̄đ tēpus in quo materia pma esset sine oī forma. ꝛ cū ipa de se sit indifferens ad oēs formas nō magis gñaret ex vna forma q̄ alia. ꝛ per ꝯñs natura frustra egisꝫ ad disponēdū materiā in toto tēpore pcedēti. ¶ Sꝫ cōtrarium videt̄ velle phs hic in lrā. q. 3. tex.cō.ii.

Respōdeo ꝙ in oī gñatiōe ꝛ corruptione simplr opꝫ fieri resolutionē vsq̧ ad pmā materiā. ꝛ h statim. vel nō statiꝫ. statim q̄dem in hñtibus tm̄ vnā formā. sed nō statim in hñtibus plures formas. In hoīe. n. in quo nō dubito eē plures formas sepata vltima forma specifica. ꝛ corrupto hoīe. puta in morte: remanet materia sub forma incōpleta corpis q̄ nō est in aliqua spē spālissima. sed ē naturalr in cōtinuo fluxu sq̧ ad materiaꝫ pmā anq̄ꝫ de illa materia aliq̄d specifice distinctū gñetur qua corruptiōe cōpleta p⁹ ordine nature introducit̄ ab agēte naturali forma aliq̄ specifica. puta forma vermis vel plāte. ¶ Sed ꝯ gñatio vnius est corruptio alteri⁹. sꝫ hō in morte corrūpit̄. ḡ statim aliq̄d gñat̄. quare sꝫ te nō opꝫ fieri resolutionē vsq̧ ad materiā pmā. ¶ Rñdeo. ꝙ hō in morte non corrūpit̄ corruptiōe vltimata. s. quātū ad oē illud qđ est aliq̄d eius. qꝛ adhuc remanet forma aliqua q̄ fuit de essentia hoīs. pfecta aūt vltimata corruptiōe nec io aliud gñat̄. qꝛ mā nālr̄ nō existit sine forma. ꝛ sic corruptio vnius ē gñatio alterius. ꝛ cōuerso. sꝫ in hñtib⁹ vnam solā formā nō oꝫ tm̄ expectare. sꝫ corrupto aere stati gñat̄ ignis. si ignis debeat ex aere gñari. ¶ Ad aliū qđ obijcit̄. dicēdū qđ pcedit ex falsa imaginatiōe. nō. n. itelligendū qđ in eodē instāti vel alio ꝛ alio fuit in materia forma corrupti ꝛ forma gñati. sꝫ in eodē istāti vna desinit eē. ꝛ alia icipit p esse. nec ex h seqtur ꝙ

in eodē instanti sint in materia forme contrarie.ſʒ qꝛ
m vno instāti in vno instanti vna incipit ꝛ alia desinit.ꝛ ideo non ē
dat^r forma dare instās vel tempus in quo sit mā sine forma.nec
ꝑ ꝯñs nā frustra agit.qꝛ in illo instāti mā est ita dispo
sita ad vnā formā ꝙ nō ad alia.nec ē dare māʒ nudā.
¶ Nec oīs mā ē:ſʒ quoꝝ gñatio ē ꝛ trā/
smutatio ad inicē:quecūqʒ āt sine trāsmu
tex.cō.14. tatione sunt:hoꝝ aūt nō est materia.ꝛc̄.

q.4. **Utrum** Utꝝ ſuba corpꝪ sempi
terni.puta celi sit vē cō
posita ex mā ꝛ forma.¶ Uidet̄ ꝙ sic.
tex.cō.12. nā in eo qđ mouet̄ oꝛ imaginari māʒ.
ex 2°.h°.mot^o.n.docuit maʒ.ſʒ celuʒ vt
pʒ.mouet̄.ğ celū hʒ mām.¶ ꝑ.corp^o celeste ē aiatū.
tex.cō.13. ğ ꝯpositū ex mā ꝛ forma.aīs pʒ.p phʒ.2° đ celo ꝛ mū
tex.cō.31. do.ꝛ cōmē.ibidem.ꝛ 12°.metha.ex itētione sil'r Auic.
c.4. 9°.metha.sue.expresse dicit ꝙ celum est aiatū.ꝯña pʒ.
tex.cō.4. 2°.de anima.qꝛ aia est actus corpꝪ phyci.ꝛc̄.¶ Cō
tex.cō.11. tra.h° dr̄ in textu ꝙ nec oīs rei est mā.ſʒ q̄ꝝ est gñatio
ꝛ trāsmutatio adiuicē.q̄cūqʒ.n.sine trāsmutari sūt:ēt
nō ē hoꝝ mā.tūc sic.illa q̄ ñ sūt trāsmutabilia adiui
cē nō hñt māʒ.ſʒ corpa celestia sunt hmōi.pʒ ğ ꝛc̄.

dīmā celi **In ista** q̄one pp argumēta fcā sunt duo vi
dēda.Primo vtꝝ corp^o celeste sit vē
compositum ex mā ꝛ forma.2°.vtrum sit aiatū.¶ Ad
vtrūqʒ istoꝝ pōt dupl'r rñderi.s.ſm viā Aristo.ꝛ ſm
viā theologoꝝ.¶ Si ſm viā Ari.sic dico duas ꝯnes.
Pria ꝯclō sit ista.In celo nō ē ꝯpō ex mā ꝛ for^a.Dāc
oñdo sic.oīs pō passiua materie ē in pō ꝯdictiōis.ex
t.c.17.ꝛ ide. 9°.h°.ſʒ nec celū nec aliqđ in celo ē in pō ꝯdictionis.
ğ i celo nō ē mā.pbō mioꝛꝪ.nullū sempiternū ē i pō
8.phy.t.c.z. ꝯdictiōis.qꝛ qđcūqʒ sempiternū ē necc̄iuʒ.ex 9° h°.ſʒ
ce.12.meth. celū ē sempiternū.ſm phʒ i plib^9 locis.ğ celū nō est i
t.cō.17.ꝛ.22 pō ꝯdictiōis.nec aliqđ qđ sit in ipso.¶ Cōfirmat̄ rō
8.phy.tex.c. qꝛ si mā sit in celo.ğ celū ē nāl'r corruptibile.ꝯñs ē fal
48. suʒ.ꝛ ꝯ pbm ꝑ celi ꝛ mūdi.ꝯña pbat̄.qꝛ mā ē q̄nera
tex.cō.81. ꝑuatio q̄ sp machinat̄ ad maleficiū.ꝑ phy.mā ēt ē q̄
tex.cō.22. res pt ēē ꝛ nō ēē ex 7°h°.ca°7°.¶ Rñdet̄ vno mō ꝙ
i celo ē mā.nō tñ ē corruptibile.qꝛ nō hʒ ꝯriū agēs ꝙ
possit ipʒ corrūpe.ꝛ iō remāet icorruptibile.qꝛ oē ꝙ
corrūpit̄ a suo ꝯrio corrūpit̄.¶ Cōtra dupl'r.Tū qꝛ
illa solutio nō euacuat qn celū sit corruptibile q̄ʒtū ē
de se.qꝛ hʒ i se pn^m corruptiōis.s.māʒ.q̄ res pt ēē ꝛ nō
7.meth.t.c. ēē.sic ignis esto ꝙ nō corrūpat̄.qđ phuꝪ negaret.Tū
22.ꝛ.29.8. qꝛ ſm phʒ oī potētie passiue rñdet in nā aliq pō acti
celi ꝛ mūdi ua.si igit̄ celū ē corruptibile de se vt hēs ꝯcedē ponē
ꝛ.3.de aia.t. do ibi mām.opʒ in nā dare aliqđ agēs qđ possit ip
cō.18. suʒ corrūpe.¶ Al'r rñdet̄.ꝙ in celo est mā.nō tñ eius
dē rōnis cū mā istoꝝ inferioꝝ.ꝛ iō illa mā nō ē in pō
ꝯdictiōis.nec pōt q̄ʒtū ē de se trāsmutari ab vna foꝛa
i aliā.¶ Cōtra.qꝛ si sic.ğ erūt due māe pme alteri^9 ꝛ
alteri^9 rōnis.ꝯñs ē falsuʒ.ğ ꝛ aīs.pbō falsitatē ꝯñtis.
Tū qꝛ nō sūt duo fines pmi.nec duo efficiētes pmi
alteri^9 rōis.ğ sil'r nec due māe alteri^9 rōis.Tū qꝛ du
biū ē:vñ sit illa alteritas i hac mā ꝛ illa cū sola foꝛa
tex.cō.49. distiguat ꝛ sepet.ex 7°.h°.Tū qꝛ ꝯcessa hac alteritate
saltē illa materia i celo ē i pō ad hāc formā quā hʒ.ꝛ
ad ꝑuationē h^9 foꝛe.ꝛ ita de se erit i potētia ꝯdictio
nis.ſʒ materia ñ ē đ se rō corruptibilitatis iq̄ʒtū ē in
pō ad aliā formā ab ea q̄ʒ hʒ:ſʒ i q̄ʒtū ē i pō ad ꝑuati
onē foꝛe q̄ʒ hʒ.ğ celū ē corruptibile.¶ Al'r rñdet̄.ꝙ
i celo ē materia ꝛ eiusdē rōnis nō tñ ē in potētia ꝯdi
ctōis.qꝛ foꝛa ei^9 ꝯplet ꝛ satiat totū suū appetitū.ꝛ iō
illa sibi suffic̄.¶ Cōtra:qꝛ nlla foꝛa ꝯplet appetituʒ
sue materie respcū alteri^9 foꝛe nisi qꝛ dat actū opposi
tū ꝑuatōi isti^9 foꝛe.ſʒ foꝛa celi nō dat actū oppositū ꝑ
uatōi foꝛe ignis.pʒ.al'r celū ēēt formal'r ignis.ğ foꝛ
ma celi nō cōplet appetitū sue materie respcū forme
ignis.maioꝛ pʒ.qꝛ si materia i celo ē eiusdē rōis.ē ca
pax foꝛe ignis ꝛ cuiusʒ.¶ ꝑ.nlla foꝛa ꝯplet appeti
tū sue māe.nisi formal'r vl' saltē v̄tual'r ꝯtieat i se oēs
foꝛaꝪ qb^9 sua materia ē ꝑuata.ſʒ foꝛa celi ñ ē hmōi.
ğ ꝛc̄.pbō mioꝛis.qꝛ ñ formal'r.pʒ.ēt ꝙ ñ v̄tual'r.pʒ.đ
aia itellectia.nullū.n.ipfecti^9 ꝯtiet v̄tual'r pfecti^9 se.aia
āt itellectia ē foꝛ^a pfcissima oīuʒ.¶ 2^a ꝯ sit ista.corp^o ꝑ celi.t.c.13.
celeste ſʒ viā phi.nō ē aiatū.hoc appet ex pꝛ a ꝯclō ꝛ ꝑ celi.t.i.
ne.qꝛ si sic.necio hʒ materiā.cū aia sit act^9 corpis.ꝛc̄. meth.
¶ ꝑ.vl' ēēt aiatū formal'r aia itellectia tm̄.vl' cū hoc
alia aia.puta sensitiua.gcqđ dēs.seq̄t ꝙ hʒ materiā.
cū aia sit act^9 corpis.vt dcm̄ ē.ꝛ p ꝯñs corruptibile:
vt deduc̄ pma ꝯclō.¶ ꝑ.vl' celū ēēt tm̄ aia.s.itellecti
ua.qꝛ phi nō ponerēt ibi aiaʒ nisi itellectiuā.vl' pter
aiaʒ q̄ ēēt de ēēntia celi erit aliqđ aliđ p se pfectibile p
aiaʒ.nō pōt dari p^m.qꝛ cū celū sic̄ pʒ sit foꝛal'r q̄ʒtū se
gtur ꝙ solus intellect^9 erit q̄ʒe^9.qđ nō ē intelligibile.
nec pōt dari 2^m.qꝛ tūc celū ēēt in potētia passiua ꝛ i
potentia ꝯdictiōiꝪ.ğ nō erit sempiternū ꝛ necessariū. tex.cō.13
¶ Sʒ ꝯ phs 2° de celo ꝛ mūdo.dicit celū ēē aiatum.

Respōdeo si Ari.siue cōmētator pōat
celū aiatū formal'r:aia que
sit p se đ ēēntia celi stati recedit a pma ꝯclone ꝛ ꝯdic̄
sibiipi.expōit̄ tm̄.¶ Ubi sciēdum.ꝙ aia hʒ duplex
offm̄ respcū corpis.s.iformādi ꝛ mouēdi.nā ē forma
corpis.ꝛ ē motrix corpis.vbicūqʒ ğ phs vocat aiam
celi exponēdū ſʒ ꝯdiıōeʒ q̄ aia ē motrix.ꝛ nō forma
ꝛ illa aia ē itelligētia ꝓpa ꝯfecta huic orbi i rōe mo
uētis.ꝛ nō in rōe informātiꝪ.Et ꝙ h° sit itētio phi vr̄ tex.cō.4
posse probari ex.8°.phy.vbi dic̄ phs ꝙ pmū mobi
le diuidit̄ i duo.q̄ꝝ vnū p se mouet̄.ꝛ aliđ ē p se mouēs
imobile oīo ꝛ p se ꝛ p accñs.illđ qđ mouet̄ ē celū.sed
mouēs imol'e ē itelligētia.ſʒ si itelligētia ēēt foꝛa celi:
tc̄ moueret̄ saltē p accñs.s.ad motū celi.ſʒ āt viā the.
dico duas ꝯclones.Pria ꝯclō sit ista.corp^o celeste ē
vere ꝯpositū ex mā ꝛ foꝛa.nā ſʒ eos illđ chaos ꝙ ab
eis pōit̄ attigisse vsqʒ ad celū empireū erat mā oīuʒ
corruptibiliū ꝯtētoꝝ sub celo empireo.ꝛ ista mā q̄ʒtū
ē de se ē eiusdē rōiꝪ i oib^9.vñ illđ Gen.ꝑ.In pncipio ca.1.
creauit de^9 celū ꝛ terrā.ꝛc̄.celū illđ fuit empireū ple
nū āgelis.ꝛ terrā.i.māʒ iformē oīuʒ de terra vsqʒ ad
celū empireū:ita ꝙ de ista terra de^9 fec̄ ꝑ lucē.ꝛ sic đ
aliiꝪ ſm opera sex dieꝝ.¶ Sʒ nūc ē dubiū.q̄ō celū
sit corruptibile.si hēat māʒ eiusdē rōiꝪ.¶ Rñdeo.ꝙ
celū simpl'r loquēdo ē corruptibile.cū hēat māʒ q̄ pt
ēē ꝛ nō ēē.Unñ theolo.hñt discordare a phō in ꝓpone
illa.ꝙ celū ē necessariū ꝛ icorruptibile.qꝛ q̄ʒtū ē ex nā
sua ē simpl'r corruptibile.qꝛ sibi iest potētia ad actū
ꝯriū.tñ ē icorruptibile ſm qđ.qꝛ corp^o celeste nō hēt
ꝯriū agēs:ꝛ ita non pōt corrūpi a ꝯrio agēte.Tū qꝛ
forma celi ē alteri^9 rōis a formis elemētoꝝ.ꝛ iō celū
nō est capax q̄litatū ꝯriaꝝ.ꝛ ideo nō ē alterabile nec
corruptibile per naturā.Tū qꝛ forma q̄ nō pōt ꝓdu
ci a nā.nō pōt corrūpi a nā:sed forma celi est hmōi.ğ ꝛc̄.
ē.n.pfectissima īter oēs formas corpales.excludēdo
corp^o humanū.cui^9 aia nō pōt cāri a nā.sic ğ forma
celi a solo deo creat̄.sic a solo deo pt corrūpi.vñ Da
ma.4° de tri.ca.de celo:dic̄ ꝙ celū de se ē corrūptibile
tñ volūtate dei ē icorruptibile:qꝛ de^9 disposuit illud
nō corrūpi sed ꝑpetuo ꝯseruari.ꝛ iō tantū subest vo
lūtati diuīe.vñ sili modo elemēta q̄ʒtuʒ ad se tota pñt
dici icorruptibilia.tū qꝛ nō habēt ꝯtrariū agēs cor
rumpēs totā formā elemēti.tū qꝛ deus disposuit ele
mēta ꝑpetuo ꝯseruari.licet sint corruptibilia ſʒ par
tes suas ꝛ ēt totalit̄ q̄ʒtū ē de se.¶ 2^a ꝯ ē ista.corpus
celeste

celeste non est compositum ex corpore ꝛ anima: ꝙ ita
sit animatũ. Hoc patet ꝑ Dam. capitulo 12°. vbi di-
cit expresse ꝙ corpora celestia sunt inanimata. Silr
Hiero. sup illud Esae. Audite celi. ꝛ auribus ꝑcipe ter
ra. dicit ibi in glo. ꝙ ꝓpheta nõ alloqtur inanimata
s. celum ꝛ terrã. sꝫ habitatores celi ꝛ terre.

Ad primũ in opposituꝫ. dicẽdũ ꝙ phs
sic nunqȝ posuit formã nisi
qȝ arguit operatio: ita non posuit mãꝫ nisi qȝ põt ar-
guere motus. in celo autem secundum ipsum non est
motus ad formam. sed tm̃ ad vbi. ergo in celo nõ est ma
tex.cõ.10. teria nisi que est in potentia ad vbi ꝛ vñ quo. vt dr̃
c.2. 12°. hui⁹. ꝛ cõmẽ. de sba orbis. sꝫ talis potentia nõ est
materia q̃ est altera pars ꝯpositi. talis eni materia ẽ
idẽ qd̃ eẽ subm̃ susceptibile mot⁹. ꝛ iõ talis mã ẽ i pu
ra for⁹. si pura for⁹. puta angel⁹ sit ꝑ se mobilis sꝫ nõ
loqmur hic de tali materia. ¶ Ad 2m nego añs. Ad
ꝓbõnẽ. dicẽdũ ꝙ phs. ꝯmẽ. ꝛ Aui. vl' sũt negãdi ꝯdi-
cẽtes sibi. vel sũt exponẽdi mõ ꝑdicto in cor⁹ qõnis.

¶ Quoniam vero q̃dam sine generatio
ne ꝛ corruptione sunt ꝛ non sunt: vt pun
cta siquidem sunt: ꝛ totaliter species ꝛ for
me: nõ enim album fit: sed lignum albuꝫ.
tex.cõ.14. aut ex aliquo: ꝛ oẽ aliud qd̃ fit: fit. ꝛc̃.

q.5. **Queritur** Utrũ accñs sit ꝯpo
situ ex ptib⁹ eẽntia-
liter distictis. ¶ Uidet ꝙ sic. nã oẽ gña
bile ꝛ corruptibile ẽ ꝯpositũ ex mã ꝛ
tex.cõ.22. forma. sꝫ accña sũt corruptibilia. ergo ꝛc̃.
maior pꝫ. ex 7° h⁹. vbi dr̃. ꝙ mã est q̃ res põt eẽ ꝛ nõ
esse. ¶ Itẽ. si accñs est forma simplex. ergo est ꝑfecti⁹ quã
suba. ꝯñs est falsum. ergo ꝛ añs. ꝓbatio ꝯñe. q: simplici-
tas est simplr̃ ꝑfectionis in entibus. vñ deo summe
tribuit. ergo qd̃ est simplicius est ꝑfecti⁹. si ergo accñs est
oino simplex erit ꝑfecti⁹ simplr̃ qȝ sba ꝯposita ex mã
ꝛ for⁹. ¶ Cõfirmat. q: eã ꝛ eãtũ diuidũt ens sic ꝑfcm̃
ꝛ impfcm̃. ita ꝙ eãtũ tenet ibi rõeꝫ ipfecti. qten⁹ ẽ de
pẽdẽs. ꝙ ergo magis cãtũ ẽ ipfecti⁹. Sꝫ posito ꝙ accñs
sit pura forma suba ꝯposita erit magis causata. q: s.
intrinsece ꝛ extrinsece. accñs autem tm̃ extrinsece. er-
tex.cõ.14. go suba ꝯposita erit impfectior. ¶ Cõtra. phs hic
c.1. in lra vult ꝙ accñs nõ hñt mãm ex q̃. sꝫ in q̃. Itẽ au
ctor. 6. ꝑncipiorꝫ dic ꝙ for⁹ est simplici eẽntia ꝯsistẽs.

Respõdeo In ista qõe sic ꝓcedã. ꝑ vnã
opi. ꝑtractabo. 2°. ad qõneꝫ
alr rñdebo. ¶ Quãtũ ad pm ẽ vna opio q̃ dic ꝙ ac-
cñs ẽ realr ꝯpositũ ex duob⁹. ¶ Pro ista opione ar-
guit. nã simplr̃ simp⁹a q̃cũqȝ distiguit vꝫ eẽ ꝑ diuer-
sũ ꝛ ñ drñs. vt pꝫ d̃ mã respcũ forẽ. sꝫ accña ñ st h⁹. ergo
ꝛc̃. maior pꝫ. ex sighato vocabli. q: alias eẽt drñs ñ ꝑ
diuersũ. mior pꝫ d̃ duab⁹ spẽb⁹ accñtiũ. nã albedo ꝛ ni
gredo realr̃ drñt ꝑ dñas ꝓpas. ꝛ realr̃ ꝯuẽiũt i gñe. s.
i colore. ergo st drñtes ꝛ ñ ꝑ diuerse. ¶ Itẽ. oẽ diffinibile
ẽ de ꝯpositũ. sꝫ accñs ẽ de diffinibile. ergo ꝛc̃. maior pꝫ i
tex.cõ.9. h̃ 8° sup⁹. vbi ꝯcludit phs ꝯ platonẽ. ꝙ idee si sint for
me simplices nõ st diffinibiles. q: oꝫ diffõnẽ eẽ orõ-
nẽ lõgã. ꝛ h̃ eẽ vt mãꝫ. illd̃ do vt formã. mior pꝫ. ex 7°.
tex.cõ.16. h⁹. vbi oñdit ꝙ accña st diffinibilia. nec obstat. ꝙ dif
finiant ex additiõe. q: h̃ nõ ẽ ꝑꝑ simplicitatẽ. sꝫ ꝑꝑ de
tex.cõ.27.ꝛ pẽdẽtiã ad subam. ¶ Itẽ. 7° h⁹ dr̃. ꝙ ꝯpositũ ꝑ se gña
32. tur. ꝛ h̃ ẽ veꝝ de oi gñatiõe. ergo ꝛ in gñe q̃litatis. sꝫ illd̃
ꝯpositũ nõ ẽ tm̃ ex accñte ꝛ subo. cũ illud sit ens ꝑ ac
cñs. ꝛ ꝑ ꝯñs nõ erit ꝑ se termin⁹ alicui⁹ mot⁹. q: ois
mot⁹ ꝑ se terminat ad rẽ alicui⁹ gñis ꝑ qȝ ẽ i eodẽ gñe
ens ãt ꝑ accñs nõ ẽ ꝑ se i gñe. ergo oꝫ ꝙ accñs sit aliqd cõ
ꝯpositũ itrisece. ꝙ ꝑ se gñet. ¶ Itẽ. 10. huius. ca. 10. vult tex.cõ.22.
phus. ꝙ forẽ q̃ hñt adiuicẽ trãsmutationẽ. cuiusmõi
sũt ꝯria ꝛ media sũt eiusdẽ gñis phyci. ꝛ ꝙ nõ ẽ trans
mutatio iter formas alteri⁹ gñis phyci. ꝛ dicunt forẽ
eiusdẽ gñis phyci. q̃ hñt susceptiuũ pm. ex 7° h⁹ tale. ergo tex.cõ.28.
suscepti⁹m hñt mediaꝝ ꝯria iter se idẽ. ꝛ nõ idẽ cũ alijs vel inde.
alteri⁹ ꝯrietatis. puta colores hñt idẽ susceptiuũ iter
se. sꝫ nõ idẽ cũ saporib⁹. Sꝫ qd̃cũqȝ sbꝫ siue põle alte
ri⁹ gñis a gñe q̃litatis sumat illd̃ sic ẽ idẽ coloꝝ. ita et
ẽ idẽ coloꝝ ꝛ saporꝝ. vt pꝫ de sba ꝛ q̃ntitate. q: vtraqȝ
subest eidẽ colori ꝛ sapori. ergo eidẽ susceptiuũ penes ꝙ
distiguũt gña phyca ẽ aliqd̃ itrisecũ ipis eẽntijs ipoꝝ
accñtiũ. ꝛ dr̃ ꝯpositũ. ¶ Sꝫ ꝯ istã opionẽ argr̃ triplr̃
ꝑ sic. si accñs ẽ ꝯpositũ eẽntialr̃. accipio gra exẽpli al-
bedieꝫ c⁹ pn⁹ st. a. ꝛ. b. ita. ꝙ. a. sit pn m põle. b. actuale. ꝛc̃
sic cũ albedo iformet sbꝫ aut tm̃. a. iformat illd̃ subm̃
aut tm̃. b. aut vtrũqȝ ꝑ. aut neutrũ. si neutrũ. ergo nihil in
format sbꝫ. si. b. tm̃. vel. a. ergo albedo nõ iformabit se to
ta. ꝛ tñ ꝓpa passio. puta iformare nõ ierit ꝑ sbo suo.
sꝫ tm̃ ꝑ ptẽ sui. nec vtrũqȝ ꝑ. ꝓbo ꝑ de. a. ꝙ põit pn m
mãle. q: si sic. tũc mã sube. cũ sit ꝑfectior qȝ. a. poterit
aliqd iformare. ꝛ sic ꝓcedit i infinitũ. ꝓbo 2° de. b. q:
act⁹ adeqt⁹ mãe ꝓpe nõ põt dũ ipꝫ iformat aliđ ifor
mare. alr̃ nõ eẽt adeqt⁹. sꝫ. b. iformat. a. cui⁹ capacitas
adeq̃tur actualitati. b. alr̃ nõ fieret vnũ ex eis. ergo actua
litas. b. nõ extẽdit se ad subaꝫ. ¶ Itẽ. 2° sic. iter illa põt
eẽ mot⁹ q̃ hñt idẽ ꝓpriũ susceptiuũ circũscripto q̃cũ
qȝ alio susceptiuo accñtali. sꝫ due forme duaꝝ spẽꝝ ꝯ
riaꝝ. s̃m te: hñt idẽ susceptiuũ ꝛ ꝑ se. q: eiusdẽ gñis vt
tu dicis. ergo circũscripto subo qd̃ ẽ susceptiuũ aliđ ꝛ ac
cñtale. eis poterit eẽ mot⁹ iter ꝯrias spẽs ꝛ ꝑ ꝯñs ex
albedie fit nigredo. sic̃ ex aere fit aq̃. ꝙ ẽ ꝯ phꝫ i mltis
locis q vult sbꝫ ita eẽ neciũ in trãsmutatiõe accñtali:
sic mãm in trãsmutatiõe subali. ꝛ ꝙ ex albedine non tex.cõ.62
fit nigredo. sꝫ ex albo fit nigrũ. ex ꝑ phy. ¶ Itẽ. 3°. oẽ il- ꝛ inde.
lud qd̃ est immediatũ pn m agẽdi. s. quo ꝑ agẽs agit ẽ
tm̃ act⁹. ita ꝙ nõ includit duo. s. potẽtiã ꝛ actũ. q: tũc
nõ eẽt quo ꝑ agit. sꝫ ageret ꝑ partẽ q̃ ẽ act⁹ aliqd̃ ãt ac
cñs. puta calor põit imediatũ ꝑncipiũ q̃ ꝑ agẽs agit i
aliq̃ actiõe. vt in calefactiõe. ergo tale accñs ẽ tm̃ actus.

Quãtũ Ad 2m ꝑ ꝑmittã vnã distictionẽ. ꝛ 2°.
oñdã duas ꝯclones. ¶ De ꝑ sit ista
ꝑma distictio ꝙ cõpõ q̃ est ex natura rei circũscripta dupx ẽ cõpõ qu…
illa q̃ ẽ rõnis est duplex quedã est rei ꝛ rei. ꝛ hec com rei ꝛ rei alia…
positio põt dici realis: alia est realitatis ꝛ realitatis. litatis et realit…
ꝛ h̃ ꝯpõ dr̃ s̃m rões reales ꝛ s̃m formalitates. Uoco
ãt ꝯpõnẽ rei ꝛ rei istã q̃ ẽ ex aliqb⁹ q̃ꝝ seꝑatio mutua
nõ icludit repugnãtiã ex termis. q̃lis ẽ ꝯpõ ex mã ꝛ
forma. vel ex subo ꝛ accñte. Uoco aũt ꝯpõnẽ realita
tis ꝛ realitatis istã q̃ est ex aliqb⁹ q̃ꝝ seꝑatio includit
ꝯdictionẽ ꝑꝑ coꝝ realẽ idẽtitatẽ. tñ vnũ nõ est aliud
formalr̃. ita ꝙ vnũ includat in alio. in ꝑ mõ dicẽdi ꝑ
se. ita ꝙ pñt eẽ distincta oba formalia ꝛ distincta con
ceptibilia distincte terminãtia actũ intellect⁹. q̃lis ẽ
cõpõ ex gñe ꝛ dñia. vbi et spẽs est realitas simplex.
¶ De 2° sit. ista ꝑma ꝯclo. accñs ẽ forma simplex sim
plicitate opposita ꝑme ꝯpositioni. Probat hec ꝑ rõ
nes fcãs ꝯ ꝑmã opionẽ. ¶ Cõfirmat. q: nõ ẽ ponẽda
ꝑlalitas sine necitate. qñ. s. ꝑ paucitatem pñt saluari tex.cõ.49.
apparẽtia. iux sñiam phi. ꝑ phy. vbi ꝯmẽdat Empe.
ꝑ Anaxa. ꝑꝑ paucitatẽ ꝑncipioꝝ. Rõ huius est. q: nã
nihil facit frustra. sed nihil apparet in accñtibus ꝑꝑ
qd̃ necio debeãt poni composita ex duab⁹ ptib⁹ rea-
liter distictis. vt patebit rñdẽdo ad argumẽta. ¶ 2°
ꝯclo. sit ista. accñs ñ ẽ forma simplex simplicitate op
posita scdẽ ꝯpõni. sꝫ ẽ ꝯpositũ ex realitate generis ꝛ
realitate dñe. Hãc ꝓbãt due rões. ꝑ ꝑma opione. tũ

qz.s.accñtia nõ sunt p̃ diuersa.tñ qz sunt diffinibilia.

Ad p̃mũ in opp^m. dicendũ q̃ gñabile ⁊ corruptibile dĩ dupl̃r.s.p se.⁊ p accidens. Per se gñabile ẽ illud cuius aliq̃s p̃fuit qõ postea ẽ pars geniti.ex. 7.huius ca.7. Sil̃r corrupti-
tex.cõ.24. bile p se est cuius manet aliqd post corruptionez qõ fuit pars cõpositi.⁊ h̃ mõ cõpositũ gñatur tm̃ ⁊ corrũpit̃ in oĩ gñatione.⁊ h̃ est cõpositũ qõ cõstat ex ista forma q̃ p gñationẽ inducit̃.⁊ p corruptionẽ expellit̃ ⁊ ex illo qõ trãsmutat̃.qõ q̃dẽ in trãsmutatiõe subali est mã.in accñtali ẽ subm.⁊ ita cõpositũ ex ipso subo ⁊ forma subali est p se gñabile ⁊ p se corruptibile.cõpositũ ex subo ⁊ accñte ẽ p se corruptibile eo mõ quo est p se.accñs aũt nõ ẽ sic corruptibile sine subiecto.p accñs aũt p̃t dici corruptibile: vocãdo corruptibile q̃cq̃d p transmutationẽ nalẽ plusq̃z fuit.⁊ sic accñs ẽ corruptibile.⁊ ẽ forma s̃balis mãlis. ¶ Ad 2^m nego ꝯñam. Ad pbõnẽ dicẽdũ q̃ nõ ẽ incõueniẽs q̃ aliqd qõ ẽ simpl̃r pfectiõis absolute loquẽdo nõ semp includat illud eẽ simpl̃r pfecti⁹ in quo ẽ excellẽti⁹ illud ꝯctũ ad aliqd.sed tm̃ scõm qd.ex^m.sapiẽtia in se ⁊ absolute accepta ẽ simpl̃r pfectiõis.tñ si aliq̃s canis eẽt sapiẽs ⁊ cũ sapiẽtia nõ posset hr̃e rabiẽ cõuenientez cani.eẽt canis impfectior cane nõ sapiẽte. lz nõ esset ens impfecti⁹.qz canis ẽ limitatũ ens ⁊ põt repugnare cani illud qõ in entitate ponit nobilitatẽ. Sil̃r i pposito.lz simplicitas sit pfectionis simpl̃r loquẽdo ⁊ absolute.tñ in reb⁹ corruptibilib⁹ cõiter simplici⁹ est impfectius nõ pp maiorẽ simplicitatẽ.cũ illa sit pfectionis.sed qz talis nã.s.corruptibilis nõ põt hr̃e tãtã actualitatẽ cũ simplicitate q̃ztã cũ cõpõne.⁊ actualius vl̃r est impfecti⁹. ¶ Ad cõfirmationẽ p̃ idem.lz .n.cãtum sit simpl̃r impfectũ.qz depẽdẽs.tñ illõ ens limitatũ cuius entitas ppria reqrit ne cĩo q̃ sit cãtuz põt eẽ pfecti⁹ ens si ẽ a plurib⁹ cãtũ q̃z aliud ens q̃ ẽ a paucioꝛib⁹ cãtũ. qz.s.nõ recipit tãtã pfectionẽ.nã i depẽdẽtib⁹ põt bñ depẽdẽs eẽ pfecti⁹ qõ depẽdet a plurib⁹ a quoꝝ qõlibet recipit aliq̃z pfectionẽ ad q̃z nullũ p se sufficeret.vñ cõiter cãta pfectioꝛa q̃ nõ immediate sunt a deo: a plurib⁹ causis depẽdẽt. qz pp eoꝝ maiorẽ pfectionẽ nõ sufficiũt ad cãndũ ita pauce cãe sicut ad cãndũ alia ipfecta. ¶ Ad p̃^m.⁊ ad 2^m p p̃ma opinione.dicẽdũ q̃ faciũt p 2ª ꝯclõne.vt iã dcm̃ ẽ.sufficit.n.ad saluãdũ istã põere cõpõnẽ.ex realitate ⁊ realitate.nec oz ponẽ cõpõnẽ ex re ⁊ re. ¶ Ad 3^m dicẽdũ.q̃ lz ens p accñs nõ sit vnũ sicut s̃ba.nõ tñ ẽ nullo mõ vnũ.nec ita multa.sic q̃ñ s̃bz ⁊ accñs manẽt sepata.vt hr̃.7° h⁹ ca.° de vnitate diffõnis. sic.n.ẽ
tex.cõ.20. vnitas aliq̃: ita illud totũ ẽ aliqõ ens.⁊ isti⁹ toti⁹ ẽ generatio.⁊ h̃ p se.sic in illo gñe ẽ gñatio p se.⁊ tñ p accidẽs respectu gñationis sube q̃ est simpl̃r p se. sicut totũ est ens p accñs respectu sube. ¶ Ad 4^m dicẽdũ q̃ lz idẽ sit subiectũ in se acceptũ respectu coloꝝ ⁊ sapoꝝ.puta substãtia.tñ differt vt ẽ s̃biectũ hoꝝ ⁊ istorũ s̃m diuersum modũ mixtionis.nã cũ vnumq̃dq̃ elemẽtũ multas hẽat qualitates.iõ s̃z diuersã mixtionẽ istaꝝ qualitatũ elemẽtariũ cõseq̃tur immediate aliud ⁊ aliud genus qualitatũ mixtarũ.puta si cõmixtionẽ ignis inq̃ztũ lucens cũ terra inq̃ztuz terminata.⁊ aere ⁊ aqua inq̃ztũ pspicua cõsequat̃ genus coloꝝ.s̃z cõmixtionem ignis ⁊ aeris inq̃ztuz calida digerẽtia hũorẽ aqueũ cõmixtũ terrestri sicco: cõseq̃tur genus sapoꝝ.⁊ sic de alijs.non ergo opz q̃rere aliud ⁊ aliõ subm.puta intrinsecũ coloꝝ ⁊ sapoꝝ.sed ad h̃ suffic idẽ subm extrĩsecũ.puta suba.qõ sit p̃rimũ ⁊ pprium hoꝝ ⁊ illorum s̃m diuersam mixtionẽ qualitatuz di-
tex.cõ.22. uersaꝝ elementariũ.⁊ sic saluat Aristo.decimo hui⁹.

¶ Palam aũt: ⁊ qz si sint aliqualr̃ nũeri substãtie sicut sunt: ⁊ nõ sunt: vt q̃dã dicũt vnitatũ: nã diffõ nũerus q̃daz diuisibilis: qz enim ⁊ in idiuisibilia: nõ enim ĩfinite rõnes ⁊ nũerus: aut tale. ⁊ quẽadmoduz nec a nũero ablato aliquo aut addito ex q̃ b⁹ nũerus ẽ nõ adhuc idẽ numer⁹ est: sed alter quãtũs minimũ auferat̃ aut addat̃: sic nec diffõ nec qõ q̃d erat eẽ. nec adhuc erit ablato aliquo aut addito. ⁊c. tex.cõ.10.

Queritur Utrũ in q̃litate formaꝝ nãliũ suscipiẽtiũ magis ⁊ min⁹ sit dare grad⁹ ẽentiales intrĩsecos s̃m quos ipsa suscipiat magis ⁊ min⁹. ¶ Ur̃ q̃ nõ.nã h̃ in l̃ra dr̃.q̃ formę sunt sic nũeri.⁊ sic nũerus stat in idiuisibili.ita q̃ nihil põt sibi addi vel diminui q̃n mutet spẽm.sic est d̃ forma.⁊ p ꝯñs nõ hz grad⁹. ¶ It̃.ille grad⁹ additi⁹ vl̃ ptiet ad q̃ditatẽ specificã forme.vl̃ nõ. si sic. g̃ albedo remissa nõ ẽ pfecta in spẽ albedinis.qõ ẽ falsuz.si nõ.g̃ intẽsa albedo erit vnũ p accñs.qz icludẽt gradũ q̃ nõ ptieret ad eẽntiã ei⁹. Itẽ spẽs ñ diceret totã eẽntiã idiuidui.cũ ille grad⁹ ñ ptieret ad spẽz. ¶ Cõtra. ipoĩe ẽ aliq̃z formã cõicare se alicui s̃m magis ⁊ min⁹: nisi i sua eẽntia hẽat grad⁹.aliogn s̃z eũdẽ gradũ pticiparet̃ a q̃cũq̃z subo. s̃z forma de q̃ q̃rit̃ cõicat se alicui s̃z magis ⁊ min⁹. g̃ in sua eẽntia hz gradus. tex.cõ.10. q.6.

Respõdeo Ista qõ magnũ hz tractatũ suppõit ẽ aliq̃s formas suscipe magis ⁊ min⁹.⁊ ẽ dubiũ q̃ formę sint tales. Utz forma subalis. de quo als. ⁊ spãl̃r de forma subali dicet̃ forsan aliqd in.11°libro. Tũ.qz de ista mã recolo me plixius dixisse alibi in q̃dã q̃õne ordinaria. ideo q̃ztũ ad p̃ñs sufficit sic pcedã. p̃mo p iprobatiõe q̃rũdã.opinionũ ꝯclões aliq̃s declarabo.2°.ad q̃õnẽ aliqualr̃ r̃ñdebo. ¶ Quãtũ ad p̃^m sit ista p̃ma ꝯclõ approximatio vel remotio a suo ꝯrio nõ ẽ cã suscipiendi magis ⁊ min⁹. Hãc oñdo sic.qz si sic. g̃ vbi nullũ ẽ ꝯriũ: ibi nõ ẽ magis ⁊ min⁹.ꝯñs ẽ falsũ.g̃ ⁊ añs. ꝯña pz.falsitas ꝯñtis pbat̃.tũ qz lumẽ in medio põt eẽ s̃m magis ⁊ min⁹.⁊ cũ in medio nullũ est ꝯriũ luminis. Tũ scdõ: qz eãdẽ virtutẽ pñt diuersi pticipare s̃m magis ⁊ min⁹.nõ pticipãdo aliqd de vitio ꝯrio. puta.tẽperantiã vel iustitiã. Tũ qz i statu inocẽtie s̃z magis ⁊ min⁹ fuisset grã in diuersis.⁊ ẽ hodie de scõ in beatis: vbi tñ nullũ est ꝯrium pctm̃. Tum qz h̃ separantur ab inuicẽ in p̃dicamẽto habitus.vbi s̃m auctorẽ sex principioꝝ nullũ est ꝯrium.⁊ tñ s̃m eundez habit⁹ suscipit magis ⁊ minus.qz armatior ẽ eques pedite. ¶ It̃.ad pricipale accipiat̃ albedo pmixta nigredini.fiat intẽsior ⁊ pfectior.⁊ tollat̃ nigredo. tunc sic.aut illa albedo itẽdit̃ p aduẽtũ alicuius positiui. vel tm̃ p remotionẽ nigredinis.si p̃mũ.hẽtur ppositũ.si 2^m.ꝯ.qz nullus effect⁹ positiui põt eẽ cã p̃uatiua sed itendi ẽ effectus positiu⁹.amotio aũt nigredinis ẽ tm̃ cã p̃uatiua.g̃ illa nõ põt eẽ cã illius intensionis. ¶ Confirmat̃.qz mot⁹ denoiat̃ a termino ad quẽ.ex
5° phy.s̃z illa intẽsio albedinis ẽ dealbatio.ex eodez tex.cõ.4.
5°.g̃ terminus eius ẽ aliqua albedo. ⁊ p ꝯñs nõ ista 7.47.
separatio nigredinis. ¶ 2° ꝯclõ sit ista.nulla forma su- tex.cõ.5.
scipit magis ⁊ minus s̃m dispõnẽ subi.vel s̃m eẽ in subo remanẽte eius eẽntia imutata. Hãc oñdo sic.qz illõ eẽ seu dispõ vel ẽ idẽ cũ eẽntia forme.vl̃ nõ.si idẽ. hr̃ ppositũ.qz cũ illa dispõ sit maior ⁊ minor.g̃ ⁊ eẽntia forme

tia forme cui ponit esse idem suscipit magis et min⁹. si nõ
est idem. quero de illo vtrum scḋm suã essentiã suscipiat magis et
min⁹ vel nõ. si sic. habet ppositũ. si nõ habet pcessus in
infinitũ. ¶ 2°. habito termino sub rõe q̃ termin⁹ cessat
mot⁹: qꝛ habitib⁹ pn̄tib⁹ in mã cessat ois mot⁹ et gñatio
p de gñatiõe: sꝫ p te in pncipio calefactiõis habet ca
liditas sꝫ rõnẽ q̃ est termin⁹ calefactiõis. ergo in pncipio
cessabit mot⁹ qḋ est absurdũ dicere. pbatio minoris
qꝛ oẽ qḋ mouet hẽt aliqḋ de termino a quo. et aliqḋ
tex.cõ.32. de termino ad quẽ. ex 6° phy. ergo in pricipio calefactio-
tex.cõ.48. nis ipo calefactibili est aliqḋ de essentia caloris. si igr
essentia caloris nõ suscipit magis et minus: in pncipio
erit calor pfectissim⁹ sꝫ quẽ modũ est terminus mo-
tus. ¶ Dices. qḋ calor nõ est terminus sm pfectionẽ
essentie: sed sꝫ pfectius esse in subiecto. Cõtra qꝛ si mot⁹
est ad pfecti⁹ vel ad pfectũ esse in subo. illud qḋ est esse
in sub° vel est idẽ cũ essentia caloris aut aliud. si idem.
ergo si illḋ esse nõ est pfectũ. ergo nec essentia caloris. et sic habet
ppositũ. si est aliud et accñs: cũ illud suscipiat magis
tex.c.54.6. et minus: habet ppositũ. ¶ Cõfirmat: qꝛ inter calo
rem maiorẽ et minorem est p se mot⁹ ex 5°. phy. sed ca-
lor maior et minor sunt q̃dam forme de gñe q̃litatis. ergo
aliqḋ de gñe q̃litatis est p se terminus motus. et tũc
idem qḋ prius. ¶ 3° pclo sit ista. radicatio maior vel
minor forme in mã nõ est cã suscipiẽdi magis et min⁹.
hãc oñdo sic: qꝛ illa radicatio vel est qḋ distinctũ a forã
vel nõ. si nõ. habet ppositũ: qꝛ cũ ista radicatio sit ma
ior et minor. ergo et forma si est aliqḋ distinctũ vel est forma
absoluta vel respectiua. si absoluta habet ppositum.
si respectiua similiter habetur propositum quia ma
gis et minus in forma respectiua oritur ex magis et
minus in absoluta. ¶ 2°. si sic. ergo vbi forma est ma-
gis radicata ibi subiectũ est magis tale. cñs est falsum.
nam sm medicos febris ethica est magis radicata
q̃ tertiana tñ tertiana est intensior. ideo tertianarius
est magis febricitãs. silr verecundus est qñq3 rubicũ
dior. et tñ rubor est in eo minus radicatus q̃ in aliq̃
qui nõ est tam rubeus. puta sanguineus.

Quãtũ ad 2m primo ad euidẽtiã tituli ali-
qua pmittunt. 2° ex dictis veritas
pclonis cõcludet. ¶ De primo qꝛ ponit in qõne verꝫ
in qditate forme etc. Notandũ. qḋ duplex est qditas.
q̃dam specifica. q̃dã indiuidua. Ad cuius euidẽtiam
notandũ qḋ in hac albedine idiuidua est tria cõsidera-
re. pmo nãm specificã. scḋo gradũ indiuidualẽ essen-
tialem q̃ est q̃ntitas essentie indiuidui. 3° dr̃iam indiui-
dualem qua idiuidui albedo est hec. ¶ Ponit scḋo
qḋ sit dare gradus. et qꝛ gradus arguit q̃ntitatẽ: notã-
dũ qḋ triplex est q̃ntitas. s. q̃ntitas mobilis vel dimen
sionis. et q̃ntitas pfectionis q̃ respicit esse rei. et quãti
tas v̇tualis q̃ respicit agere. et forte scḋa coincidit cũ
tertia quatenus agere sequit esse. ¶ Hoc viso de gra-
dibus forme de qbus q̃ritur. p videndũ est an isti gra
d⁹ sint. scḋo q sint. 3°. q̃les sint. ¶ Si q̃rit an sint. pbo
qḋ sic. nã ipole est eãdẽ formã esse silr i diuersis sꝫ aliã et
aliã rõnẽ pticipatã nisi illa forã pparetur secũ plitatẽ
illarum rõnũ. sꝫ aliq̃ forã: puta albedo pticipat a diuer
sis sꝫ aliã et aliã rõnẽ. ergo etc. illas rões dico esse grad⁹.
2°. ipole est aliq̃ formã silr pluribus cõicari nisi i se sit
aliq̃lr illimitata. exm de essentia diuia q̃ vna tn̄s cõi
cat trib⁹. sꝫ oẽ illimitatũ hꝫ rõnẽ q̃ntitatis gradualẽ.
ergo ois forma q̃ silr plurib⁹ cõicat hꝫ grad⁹. ¶ 3°. ois
forma q̃ in realr distinctis realr diuidit. est i se realr di
uisibilis. Sꝫ aliq̃ forma. puta albedo realr diuiditi
plurib⁹ idiuiduis albedinis realr distinctis. ergo ipsa est in
se realr diuisibilis. et ptes illas i q̃s diuidit voco gra
d⁹. ¶ Si q̃rit qḋ sint isti grad⁹ assigno talẽ rõnẽ. gra

dus forme de quo nũc est sermo est portio pfectionalis
forme specifice ex eius pceptũ qditatiuũ ipsã formam
specificã infra suũ pceptũ essentialr includẽs inclusa
realr itra pceptũ idiuidui. ista descriptio est satis eui-
dẽs ituẽti. ¶ Si q̃ras isti gradus q̃les sũt. Notãdum
qḋ grad⁹ qdã sũt formarum. qdã essentiarum: qdã pfectiõum
vnitiue pẽtarum in aliquo vno. et h̃ vltimo mõ itelligo
gradus de qb⁹ nũc q̃rit. ¶ Ex his pcludit qḋ diuer-
sitas horũ graduũ nõ diuersificat spẽm cũ sint portio
nes eiusdẽ forme specifice. ¶ Itẽ qḋ forma specifica
est idiuisibilis q̃ntũ ad gradũ specificũ. diuisibilis v̇o
q̃ntũ ad gradũ pfectiõalẽ. ¶ Itẽ qḋ plalitas horum
graduũ nõ est positiue ifra cõceptũ positiuũ specificũ
forme specifice: sed solũ pmissiue. sed infra pceptũ in-
diuiduorum positiue redẽdo singula singulis. pꝫ. qḋ in
diuiduũ ppositũ ex forma specifica et pprietate indi-
uiduali cõtinet vnitiue istos gradus. ¶ Ponit ter-
tio magis et min⁹ vbi sciẽdũ qḋ magis et min⁹ et mai⁹
et min⁹ pueniũt et differũt. pueniũt duplr. Tũ qꝛ vtro
biq3 est q̃dã pparatio. Tũ 2°. qꝛ vtrobiq3 est pparatio dif
cõperãtie. ex difformitate extremorum. Sꝫ differũt mlr
tiplr. qꝛ mai⁹ et min⁹ iportãt pparatiõem vni⁹ ad vnũ in
se pcise. sed magis et min⁹ iportãt pparatiõem vni⁹ ad al
terũ nõ pcise. sed in pparatiõe alicui⁹ tertij qḋ ptici-
pant. puta alicui⁹ forme. 2°. qꝛ magis et minus sũt ad
uerbia. iõ distiguũtur sicut modi. sed maius et minus
sunt noia. io sumũtur nõ modalr: noialr et significãt
formas nõ modos forme. 3° qꝛ magis et minus nõ
dicunt de forma pticipata: sꝫ de ipsis pticipãtib⁹. sꝫ
mai⁹ et min⁹ ecõuerso sic pꝫ. 4°. qꝛ magis semꝑ psup-
ponit in forma maius: sed nõ ecõuerso. sic pꝫ de q̃nti
tate: qꝛ aliqḋ nõ dr̃ magis q̃ntũ q̃ntulũ maiorem hẽat
q̃ntitatẽ. ¶ De scḋo dico ad qõnẽ ad ptem affirmati-
uam. s. qḋ forma suscipiẽs magis et min⁹ hꝫ itrinsece
dictos gradus. dico et̃ qḋ pcisa rõ suscipiẽdi magis
et minus est latitudo graduũ in forma: siuꝫ qḋ idẽ est
illimitatio forme q̃ pticipat. pbõ hui⁹. Tũ ex ipro-
batiõe oium opi. pcedẽtiũ. nec vr̃ aliq̃ via pbabilis
nisi ista. Tũ qꝛ impole est formã pticipari sꝫ magis
et minus nisi in se sit aliqualr illimitata: qꝛ oppositũ
pdicati infert oppositũ subi. dato. n. qḋ nõ sit illimita
ta quõ pticipabit sm aliũ gradũ et aliũ. Tũ 3°. qꝛ sm sup predica
Simpliciũ sup pdicamẽta caplo de q̃litate. vbi reci menta.
tat mltas opi. de causis suscipiẽdi magis et minus et
eas iprobãs pmẽdat opi. Archite dicẽs sic. Mirabi
liter Architas breui sermone cãm ei⁹ qḋ est magis et
minus isinuat dicẽs: q̃litas. n. qꝛ infinitatẽ quandã p
ticipat. iõ sm rõnẽ ei⁹ est qḋ suscipiat magis et minus
et nõ ex participãtibus. et sic ad questionem.

Ad primũ in oppm dõm qḋ pho loq-
de forã seu de qditate inq̃n-
tũ exponit p diffõnẽ. h est qditas specifica. q̃ vt sic ab-
strahit ab oi gradu. vt dcm̃ est pus. vñ parum post sub-
dit Ari. et quẽadmodũ nec nũer⁹ hꝫ magis et min⁹ nec tex.cõ.10.
q̃ sꝫ spẽm suba. sꝫ si qdẽ cũ mã. ita qḋ li si qdẽ vel est due
dictiões vt sit sẽsus qḋ si forã specifica hꝫ magis h q
dem est cũ mã. vel est vna dictio. et tũc sẽsus est. si qdẽ cũ mã
s. iferiorib⁹ idiuiduis q̃ respcũ ei⁹ sũt mãlia nlla igi-
tur maioritas est i qditate vt qditas. qꝛ vt sic abstra-
hit ab oi pditiõe mãli et idiuiduali. ¶ Ad 2m dõꝫ qḋ
iste grad⁹ nõ ptinet ad qditatẽ specificã vt dcm̃ est. et
cũ dr̃. ergo forma itẽsa erit vnũ p accñs nõ sequr. qꝛ illi
gradus et si non sint de essentia spẽi sunt tñ de essentia i-
diuidui vt pdictũ fuit. alterius cũ ifert. ergo spẽs nõ di-
cit totã essentiã idiuidui nõ seqt qḋ nã specifica et si im
suo pceptu abstrahit a q̃libet gradu tñ est idẽ cũ q̃libꝫ
gradu realr et includit realr in q̃libet gradu.

¶ Palam itaqꝫ: qꝛ sic quidem acceptan
tibus vt cõsueuerũt diffinire ꝛ dicere nõ
ↄtigit reddere ꝛ soluere dubitatõez. si ãt vt
dicim⁹ hoc qdẽ materia: illud vero forma
ꝛ hoc qdẽ potẽtiã: illõ vo act⁹: nõ adhuc
tex.cõ.15. dubitatio vtiqꝫ videbit eẽ qd̃ queritur.

q.7. **Queritur** Utrũ ex mã ꝛ forma
ↄstituatur p se vnũ. vr
tex.cõ.49. qꝙ nõ. nã ex duob⁹ i actu nõ fit vnũ p se ex
7⁰ h⁹. sed mã ꝛ forma sunt duo in actu. ergo
ꝛc. pbatio minoꝛis de forma ẽ actus. de
mã ẽt pꝫ ex 7⁰ hui⁹ qõne de entitate mãe. ¶ Ite. q̃ ma
gis distãt minus sunt nata facere vnũ. sꝫ mã ꝛ forma
maxime distant cum sint alterius rõnis. ergo ex eis mi
nime est natum fieri vnũ. pbatio maio. qꝛ partes con
tinui faciunt per se vnum que sunt eiusdem rõnis p
tes autem in toto etherogeneo minus faciunt vnuꝫ.
tex.cõ.15. qꝛ nõ sunt eiusdem rõnis. ¶ Cõtra. phs in literra.

Respõdeo ad qõnẽ dicẽdo cũ pho qd̃
sic. cui⁹ nõ ẽ alia cã nisi qꝛ hoc
ẽ act⁹ illõ vo põ. vt. d. p. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ qꝙ
sic vnũ i cõi imediate cõseqt ens i cõi: ita qꝙ illa ppõ.
ens ẽ vnũ. ẽ imediata. qꝛ nullũ ẽ me⁹ nob notius ad hoc
dmrandũ. nec forte aliqd̃ mediũ aliõ i re a qditate ex
treoꝝ. vt dcm̃ fuit p h⁹. q. pª. ita singla entia hꝫ ppoꝝ
qd̃⁹ entitatis ↄseqt imediate ppa vnitas. nec est alia
rõ diuerse vnitatis nisi alia entitas quã ↄseqt imedi
ate. exm̃ simplicia sunt vnũ. ꝛ ↄpõita sunt vnũ. tñ alr.
ꝛ aliter. qꝛ alia ꝛ alia ẽ entitas sic ergo oio simplex se to
to ẽ ens ꝛ vnũ. ita cõpositũ ẽ ens ꝛ vnũ ex principijs
eẽntialibus cuiusmodi sunt mã ꝛ forma q̃ sola nata
sunt aliqd̃ ens p se cõstituere. vñ tale cõpositũ ẽ p se
vnũ ppa vnitate alteri⁹ rõnis ab vnitate simplicis
sic ꝛ eius entitas ẽ alia ab illa entitate. ¶ Si ergo q̃rat
q̃re ex mã ꝛ forma fit vnũ p se. dicẽdũ sic dic̃ phs. qꝛ
hoc ẽ põ illõ vo act⁹. ¶ Si ãt q̃ras q̃re ex mã ꝛ forma
fit vnũ p se ꝛ nõ ex subo ꝛ accñte. cuꝫ subm sit vt po⁹
accñs vo vt forma ꝛ act⁹. Rñdeo qꝙ sic in gñali nõ ẽ
rõ q̃re ens ẽ sic vnũ: ita ẽt nõ ẽ cã q̃re ex istis ptibus
fit hoc vnuꝫ nisi qꝛ sunt tales ptes. q̃re. n. ex q̃tuoꝛ elis
natũ ẽ fieri mixtũ sm vnã opi. ꝛ ex lapide ꝛ carne nõ
ẽ natũ fieri: ñ ẽ cã. s. nisi qꝛ iste st ptes tles: ꝛ ille tales.
¶ Sic ergo in pposito ex mã ꝛ forma fit vnũ p se. qꝛ for
ma subalis ẽ talis act⁹ ꝛ mã tale põle. ex subo aũt ꝛ
accñte fit vnũ p accñs qꝛ accñs ẽ talis act⁹. sbã talis
põ. ita qꝙ act⁹ ꝛ potẽtia itelligant pportionabilr vni
tati si p se p se. si p accñs: p accñs. sed q̃re ille act⁹ ẽ p
se act⁹. ꝛ ille p accñs. nõ ẽ nisi qꝛ ista ẽ forma sbalis ꝛ
illa accñtalis: ꝛ he sunt ppositiones p se pmo note. ꝛ
iõ nõ ẽ q̃rendũ pp qd̃. s. aliq̃ cã intrinseca. sed solũ ex
tex.cõ.15. trinseca. vꝫ agens vt. d. philo. in lra.

Ad primũ in oppositũ dicẽdum qꝙ ex
duob⁹ in actu formali ꝛ p
fecto nõ fit vnũ p se ꝛ sic intelligit. p. mã aũt lꝫ sit ens
q.6. in actu entitatiuo ex eo qꝙ ẽ aliqd̃ ens ẽt nihil vt osñ
suꝫ ẽ in. 7. ẽ tñ ens in po⁹ opposita actui formali. ꝛ iõ
ex tali potẽtia ꝛ actu opposito pt fieri vnũ vt posuisũ
ẽ. ¶ Ad 2ᵐ dicẽdũ qꝙ vnitas ẽ duplex. q̃dã vniõis. q̃
dã idẽtitatis cũ ergo dr qꝙ q̃ magis distãt min⁹ faciũt vnũ:
dico qꝙ falsuꝫ ẽ de vno vnitate vniõis. imo q̃to aliq̃
sunt magis diuersaꝝ rõnũ tãto magis sunt nata facẽ
tale vnũ. Si aũt maioꝛ itelligat de vno vnitate idẽti
tatis: sic pt ↄcedi totũ argm. ꝛ tũc nihil ↄ nos. qꝛ q̃to
sunt magis vni⁹ rõnis tãto sũt min⁹ vnibiª vt ex eis
fiat vnũ. ꝛ iõ min⁹ fieret vnũ ex duab⁹ formis vnius
rõnis q̃ ex mã ꝛ forma q̃ sunt alteri⁹ rõnis lꝫ forte
fieret magis vnũ vnitate idẽtitatis. ¶ Cõtra. qꝛ totũ
hõgeneũ c⁹ ptes sunt vni⁹ rõnis ẽ magis vnũ ẽt vni
tate vnionis q̃ꝫ totũ etherogeneũ c⁹ ptes sunt alteri⁹
rõis. ꝛ sic pcedebat pbõ maioꝛis. ¶ Rñdeo in toto
hõgeneo lꝫ cõtingat qd̃ dr: tñ p se ptes in q̃s ẽ diui
sio toti⁹ q̃ pprie dñr eẽntiales: sic potẽtiale pprius ꝛ
actuale: nũq̃ pñt eẽ vni⁹ rõis. sed neccio sunt p diuer
se. q̃cũqꝫ ãt sunt vni⁹ rõnis: sunt tñ itegrales ꝛ ptinẽ
tur oẽs sub vna pte essentiali. s. sub materiali: ꝛ potẽ
tiali vt in pposito de ptib⁹ hõgeneis q̃ oẽs se tenent
ex pte materiali ꝛ potẽtiali. ꝛ nõ sub illo qd̃ est aliqd
actuale a quo est vnitas cõpositi completiue.

¶ Quapp inq̃ꝫtũ simul natũ ẽ nihil pati
tur ipm a seipso: vnũ. n. ꝛ nõ aliud est. ꝛc. c.2.

Circa librũ nonũ q.1.
metbaphisice. Querit primo.
Utrũ aliqd possit moueri a se
ipso. vr qꝙ nõ. Tuꝫ qꝛ dr in lra
qꝙ nihil aptũ est pati ipm a se
ipso. vnũ. n. ꝛ nõ aliud ẽ. Tuꝫ
ex diffõnibus potentie actiue
ꝛ passiue. nã potẽtia actiua est
pnm trãsmutãdi aliud inq̃ꝫtũ
aliud: ꝛ potẽtia passiua ab alio inq̃ꝫtum aliud. ¶ Ite.
si sic: tũc tale semp ageret in seipm. ↄñs ẽ falsum. ergo ꝛ
añs. pbõ ↄñe. qꝛ actiuo nãli ꝛ passiuo sufficiẽt appro tex.cõ.10.
ximatis ꝛ nõ ipeditis neccio seqt actio vt dr ifra caº
tertio. sꝫ sic eẽt in pposito sm te. qꝛ actio illa nõ depẽ
deret ab extra ex quo idẽ est agẽs ꝛ passũ. ¶ Cõtra.
phs. 8. phy. vult qꝙ oia aïalia moueãt seipsa. tex.cõ.29.

Respõdeo in ista qõne p vnã opi. ptra
ctabo. 2° ad qõnẽ alr rñde
bo. ¶ Quãtũ ad pmũ ẽ vna opi. q̃ gñalr tenet illam
ↄclonẽ negatiuã. qꝙ. s. nihil mouet se nisi forte p ptẽ ex
eo. s. qꝙ vna ps mouet aliã. ꝛ hoc ñ ẽ qꝛ aliq̃ ps eẽntial
mouet aliã sꝫ qꝛ vna ps q̃ꝫtitatiua mouet aliã distin
ctã loco. ¶ Pro ista opi. arguit triplr. p p rõnẽ sum
ptã ex. 7. phy. vbi dr qꝙ nihil mouet a seipso. qꝛ tc nõ tex.cõ.2.
qescere ad qetẽ alteri⁹. sꝫ qd̃lꝫ mobile qescit ad qetẽ
alteri⁹. qꝛ ad qetẽ ptis. nã oẽ mobile hꝫ ptẽ q̃ qescẽte
pꝫ qꝙ totũ nõ mouet. ergo nihil mouet a seipso p. ¶ Ite.
scdo ipole ẽ idẽ hꝫ idẽ eẽ sil in põ ꝛ in actu. sꝫ mouẽs
mouet inq̃ꝫtũ ẽ i actu ꝛ mobile nõ mouet nisi inq̃ꝫtũ
ẽ i põ vt pꝫ ex diffõne mot⁹. ergo ipole ẽ qꝙ ideꝫ moueat 3.phy.t.cõ.
seipm. ¶ Cõfirmat qꝛ agẽs ꝛ patiẽs st ↄria. ex p de 6.16.ꝛ.23.
gñatiõe. sꝫ idẽ nõ ↄriat sibiipsi. ¶ Ite. tertio ipole est tex.cõ.88.
relones reales oppositas fũdari in fũdamento vno
limitato. sꝫ actiuũ ꝛ passiuũ siue motiuũ ꝛ mobile re
ferunt sm relones reales ꝛ oppositas ptinẽtes ad
scdm modũ relatiuoꝝ. vt pꝫ ex. 5. h⁹. caplo de ad ali tex.cõ.20.
qd. ergo ipole ẽ idẽ eẽ actiuũ ꝛ passiuũ siue motiuum ꝛ
mobile. maioꝛ declarat. qꝛ fũdare relones reales op
positas attribuit eẽntie diuine rõe sue illimitatõis.
¶ Ex hac ↄclone gñali dr i spẽli p ordieꝫ p qꝙ nullũ
sbm ẽ effectiuũ sui accñtis siue sit accñs coẽuũ ꝛ p se.
siue p accñs. 2° qꝙ nihil mouet seipm ad vbi. 3° nihil
mouet se ad q̃ꝫtitatẽ. vñ aïata vegetatiua nõ mouet
se i nutritiõe vel augmẽtatiõe. sꝫ mouet alimẽtũ qd̃ i
se ↄuertũt. ¶ 4°. qꝙ nihil mouet se ad q̃litatẽ vñ nec
aq̃ cala sit frigida a se effectiue. nec semẽ aïati alterat
seipꝫ. sꝫ semẽ maris distictũ loco ꝛ subo agit i semẽ a
mre ministratũ. 5°. qꝙ nlla põ cognitiua ẽ pnm actiuũ co
gnõnis. sꝫ tñ passiuũ. obꝫ ãt ẽ actiuũ. idẽ dr õ põ ap
petitiua ꝛ ad singla ipoꝝ adducũt diuisa. Cetuꝫ ad 3ᵐ
est alia

ē alia opi. quā teneo. q̄ tȝ ptē affirmatiuā ad cᵘ euidē-
tiā declaro tres ↄclones. pᵃ ↄclo sit ista gñalis. possi-
ē ꝙ aliqd agat in se pȝ. q̄ ↄclo ē ↄ̄dictoria pme ↄclo
nis alteriᵘ opi. hāc ondo sic extrema actiui ꝛ passiui
sunt adeq̄ta. sic itelligēdo ꝙ q̄ðcūqȝ actiuū respicit
ꝑ ꝓ ob̄o tale passiuū. vbi grā. tā calefactiuū in cōi q̄ȝ
q̄ðcūqȝ calefactiuū pticulare respicit ꝑ ꝓ ob̄o calefa
ctibile in cōi ꝛ nō h̄ vel illð. Ex his hr̄ ista ppō. ꝙ qð
libet ↄtētū sub ꝓ ob̄o alicᵘ ē ꝑ se obm eiusdē lȝ nō ꝓ.
vt q̄ðcūqȝ calefactiuū respic̄ q̄ðcūqȝ calefactibile ꝑ
ꝑ se ob̄o. ꝛ ecōuerso q̄ðcūqȝ calefactibile respicit q̄ð
cūqȝ calefactiuū. huc usqȝ maior. ſȝ possē ē q̄ð aliqd sit
actiuū ſm a. eo mō q̄ aliō ē actiuū ſm. a. vt p. a. itelli-
gaᷣ forma ꝑducibil̄. idē ēt sit passiuū ſm a. sic̄ q̄ðcū-
qȝ aliud passiuū ſm a. ḡ illud rōe actiui ita hȝ seipm
ꝑ ob̄o in rōne passiui. sic̄ q̄ðcūqȝ aliud. ḡ ita pt in se
ipm agere sic̄ i aliud maior ē maīfesta ex h̄ ꝙ relatio
actiui ꝛ passiui in cōi hñt extrēa cōia adeq̄ta. ꝓbatio
minoris. multi effectᵘ sunt nati ꝑduci ab actiuo equo
co ꝛ nō vniuoco. vt pȝ de leuitate i igne gñato. istaȝ
formā actiuā equocā oȝ pōere formā sbalē aut aliqȝ
aliā q̄litatē. hñs ḡ istā formā ē ꝑ se leuificatiuū. i. effe-
ctiuū leuitatis. ſȝ forma pt eē i aliquo leuificabili vt
pȝ i exᵒ pdicto de igne. nā q̄cūqȝ forma i igne gñante
poneret actiua respectu leuitatis eadē ē in igne gēito
ꝛ ē prior nāl̄r ipa leuitate. pȝ. cū sit pᵐ actiuū. ḡ nō ē ↄ̄-
dictio ꝙ ipa isit igni genito leuitate nō exñte. ꝛ tñ pȝ
ꝙ pōt incē illi. ḡ sine ↄ̄dictiōe idē pōt eē leuificatiuū ꝛ
leuifactibile. Rñdet ad mi. ꝙ ipsa ↄcessa negaᷣ vltia
pña. ex eo ꝙ agēs dr̄ eē approximatū passo ꝛ ita disti
ctū situ. sic āt nō pt se hr̄e idē ad seipm. Cōtra. tū qꝛ h̄
approxiatio nō vr̄ necessaria ad agēdū vt icludit di-
stictionē sitᵘ nisi qñ maior pñtia ñ ē possis iter actiuū
ꝛ passiuū. si ḡ h̄ pñtia suffic̄. ḡ multo magis maior ꝓ
sentia suffic̄ ista. s. q̄ ē sine distictōe sitᵘ. tū qꝛ aliogn. si
pōereᷣ ignis ietñs aq̄ si sic̄ angelᵘ ietñs celo lȝ nō vt
foꝛa. tūc nec ignis calefaceret aquā nec āgelus moue
ret celū q̄ sunt absurda. tū qꝛ nō oȝ agēs eē pñs patiē
ti nisi qꝛ vtᵘ agētis nō pt attigere idist̄ā ī iproportio
natā vt aliqd ꝑficiat. ſȝ si passū eēt secū ꝑfectᵘ attige
reᷣ a virtute agētis. sic̄ ḡ idē ē veriᵘ sibi pñs si ē acti-
uū ꝛ passiuū ſm idē q̄ȝ aliō posset eē sibi pñs: sic ve-
rissime saluaᷣ illa ↄditio pp quā approp̄iquāt. realr̄
.n. nō pt eē maior pñtia q̄ȝ eiusdē ad se. ḡ vtissime erit
actio. stat igiᷣ rō quā reputo achillē. ex q̄ rōe si atten
dis descēdo i gñali a. pȝ ꝙ rō dcā nō ꝓbat idē posse
i se agere nisi rōne equoca: ꝛ h̄ qñ ē capax forme q̄na
ta ē terminare actionē equocā forme actiue iaȝ hite.
ꝛ sic itelligēdū ē regul̄r ꝙ solū tūc ꝛ sil̄r pt aliqd in se
agē qñ cōcurrūt illa duo. s. qñ hȝ formā q̄ ē pnᵐ agē-
di equoce ꝛ qñ cū h̄ ē capax taliꝫ actiōis. ¶ 2ᵃ ↄclo
sit ista. nihil pt se mouē cāndo i se formā subalē. hāc
ondo: nullū impfectiᵘ ē pnᵐ actiuū respectu ꝑfectio-
ris. qꝛ siue sit actio equoca siue vniuoca ip pnᵐ acti-
uū ē eq̄ ꝑfcm̄ vel ꝑfectiᵘ termino ꝑducto. ſȝ nulla foꝛa
sbalis pt nouiter aduēire vt faciat cōpositū ꝑ se vnū
gn illa sit ꝑfectior quacūqȝ entitate pcedēte ipsaȝ. qꝛ
i formis sbalibᵘ sp vlterior ē ꝑfectior. ḡ nihil pt se mo
uere cāndo i se formā subalē. ¶ 3ᵃ cōclo sit ista. nihil
pt in se aliqd agē q̄cūqȝ vniuoca actiōe. hāc ondo. qꝛ — tex. nō hñte cō.
si sic. ḡ duo idiuidua absoluta ꝛ eiusdē spēi pñt sil̄ eē
in eodē. pñs ē falsuȝ. vt pȝ qnto hᵒ. ꝓbatio pñe. qꝛ tūc
rō seu pricipiū quo agēdi ꝛ terminᵘ actiōis eēnt eius
dē spēi. ex quo poniᷣ actio vniuoca. ꝛ tñ differrēt nu
mero: qꝛ nihil ē pricipiū agēdi se. ꝛ pȝ ꝙ vtrūqȝ tā rō
agēdi se q̄ȝ terminᵘ actōis eēt forma absoluta. ¶ Ex
dictis cōcludo corelarie ꝓ ꝙ cū augmētatio ꝛ motᵘ

ad vbi sit ab agēte siue mouente equoco q̄tenus nec
q̄ȝtitas aliq̄ nec vbi ē forma actiua. cū ēt multe alte-
ratiōes sint ab agēte equoco. vt vl̄r ille q̄ sunt ad q̄li
tates nō actiuas stricte loquēdo de actiuis. ois ēt q̄li
tas pt eē ab agēte equoco lȝ aliqua possit eē ab vni-
uoco. qꝛ inquātū si est: seqtur ꝙ in gñe nō repugnat
alicui sube cāre in se q̄ȝtitatē ꝛ q̄litatē ꝛ vbi. cōcurrē-
tibᵘ aūt duabᵘ cōditionibᵘ supradictis in pma con-
clone cābit. ꝛ hoc vel accñs coeuū sibi ꝛ ita sine mu-
tatiōe. vel nō coeuū sibi ꝛ ita ꝑ motū vel mutationē.
¶ Scdo descēdo ad spālia ꝛ dico ꝙ subm cāt in se
ꝓpriā passioneȝ pp cām dictā. ꝛ addiᷣ alia rō. qꝛ ois
potētia pure passiua ē in potētia ↄ̄dictionis. vt dr̄ in — tex. cō. 17.
h̄. 9. infra sed subm nō ē in potētia ↄ̄dictiōis ad pas-
sionē ꝛ al̄r icēt ei cōtigēter. ꝛ ꝑ pñs nō eēt scibilis ꝑ de
mr̄ationē. igiᷣ ꝛc̄. hȝ ḡ subm aliq̄ȝ potētiā actiuā in-
trinsecā respcū passiōis. ¶ 2ᵒ dico ꝙ grauia ꝛ leuia
mouēt se ad vbi effectiue. aīalia ēt mouent se ad vbi
motu ꝓgressiuo sic̄ pȝ ex dictis. ¶ 3ᵒ ꝙ aiatū mouet
se effectiue ad q̄ȝtitatē motu augmētatiōis. ¶ 4ᵒ ꝙ
aq̄ calefacta seipsā frigefacit. ꝛ semē seipȝ alterat effe
ctiue. ¶ Quito pō appetitiua ꝛ coḡscitiua mouēt se
ad actū saltē ptial̄r ↄcurrēte ob̄o vt alia cā ptiali. de
qbᵘ oibᵘ discurrere ꝑ singula eēt. plixū nimis. ꝛ ideo
sufficiat sic ea breuiter tetigisse. pȝ ḡ ex oibus his im
probatio pme opi. nec eiᵘ rōnes cogūt. ¶ Ad pmā q̄
sumiᷣ de. 7. phy. dicendū ꝙ equocat de ꝓ. nā dupl̄r — tex. cō. 2.
dr̄ vt dcm̄ est 7ᵒ hiᵘ. vno mō vt diuidiᷣ ↄ̄ partē. ꝛ iō
ꝙ sic iest ꝓ remoueᷣ ab eo cui iest si remoueᷣ ab eo ꝙ
est aliqd eius. ꝛ iō nihil sic ꝓ moueᷣ si aliq̄ eius parꝫ
gescat. Alio mō dr̄ ꝓ vt dic̄ ꝑcisā adeq̄tōeȝ eē eo mō
q̄ triāgulꝫ hȝ treꝫ ꝓ. qð āt sic iest ꝓ alicui nō remoue
tur ab eo si remoueretᷣ ab eo qð ē aliqd eiᵘ. nā triāgu
lᵘ nihil minᵘ hȝ tres triāguli. puta vnᵘ angulus non — tex. cō. 2.
hēat tres. Est ḡ ibi itētio phi. ꝙ nihil mouet seipsum
ꝓ vtraqȝ ꝓmitate. qꝛ seq̄reᷣ ↄ̄dictio. s. ꝙ gesceret ad q
etē ptis ꝛ nō gesceret. nā gescētē pte nō pōt moueri
ꝓ pma pmitate. ꝛ tñ nō repugnaret sibi moueri pri
mo scda pmitate. vt pȝ ex dictis. ſȝ ex h̄ nihil mali se-
qtur ↄ̄ nos. qꝛ poterit aliqð moueri a se ꝓ scda pmi-
tate. vt puta qꝛ hȝ in se ꝟtutē qua pōt se mouere effe-
ctiue ꝛ equoce. ꝙ .n. sic ꝓ moueᷣ nō oȝ ꝙ gescat ad q̄e
tē ptis q̄ ē aliqd eiᵘ. ¶ Ad 2ᵐ dicendū ꝙ duplex est
actᵘ. s. formalis ꝛ ꝟtualis. Exēᵐ pmi. ignis ē actu cali
dᵘ formal̄r. exᵐ scði. sol ē actu calidᵘ ñ formal̄r. ſȝ ꝟtu
al̄r. pȝ qꝛ sol i ꝟtute ē calꝰ. istis āt duplici actui rñdet
duplex potētia passiua. s. formal̄ ꝛ ꝟtualiꝫ. ¶ Ad for
mā cū dr̄. ipossibile ē idē ſm idē sil̄ eē in potētia ꝛ in
actu. ↄcedo istā acciplēdo actū ꝛ potētiā vniformiter:
si formal̄r. formal̄r. si ꝟtual̄r ꝟtual̄r. tūc minorē falsa
in ꝓposito. nā qñ aliqd mouet se cū sit actio equoca
nō vniuoca nō pt dici ꝙ sit in actu formali. ſȝ est in
actu ꝟtuali. ꝛ i pō formali. ꝛ illa nō repugnat. hñ āt re
puto ipossibile idē eē i actu ꝛ i pō vniformiter acci-
piēdo. ¶ Ad ↄfirmatōeȝ dðm̄ ꝑ idē. nā cū agēs ꝛ pa
tiēs dicanᷣ eē ↄ̄ria: itelligēduȝ ē de agēte vniuoco. sic
eni agens ꝛ patiēs hñt formas ↄ̄rias formaliter. ꝛ
tūc nihil ↄ̄ noꝫ. ¶ Ad tertiū dicēdum ꝙ non est incō
ueniens relationes reales oppositas fundari in eo-
dem fundamento non simpl̄r sed aliqualiter illimita
to. vbi notandum ꝙ quedam sunt relationes reales
opposite que sunt incompossibileꝫ in eadeȝ nā ꝛ sup
posito vt sunt relatiōes cāe ꝛ cāti huius ratio est. qꝛ
cātū depēdet realiter a cā. idē aūt nō pt essential̄r ter
dependere a seipso. Quedam sunt relationes reales
opposite que sunt incompossibiles in eodem suppo-
sito nō tñ i eadē nā illimitata vt sunt relatiōeꝫ ꝑducē

tis ⁊ pducti.p3 in diuinis.ratio huius incōpoſſibili tatis eſt: quia pducens eſt pri᷒ origie q̄3 pductū.idez aūt ſuppoſitū nō pt eſſe pri᷒ origine ſeipo. Que dā ſunt relōnes oppoſite reales q̄ neutro mō ſunt icōpoſſi biles.vt ſunt relōnes mouētis ⁊ mobilis.cui᷒ rō ē.q2 oīs incōpoſſibilitas relōnū realiū reducenda eſt ad aliq̄3 porē.⁊ vbi iſta prior nō inuenit.ibi nec illa po ſterior cōcludit nūc icōpoſſibilitas i illis duob᷒ mē bris reducit ad ordinē ſeu depēdētiā eēntialē vł ori ginis:ſ3 in illo tertio mō reducit depēdētia taliū rela tiuoꝛ ad depēdētiā accntalē.nō eſt aūt incōueniens idē ſuppoſitū depēdere a ſe accntalr. ¶ Ad formaz dicendū ꝙ fundamētū relationū mouētis ⁊ mobilis qn̄ aliqd mouet ſe l3 nō ſit ſimpliciter illimitatū: eſt tamē aliqualiter illimitatum quatenus idem habet rationem mouētis ⁊ mobilis aliter ⁊ aliter.

Ad primū in oppoſitū dicenduz ꝙ ille auctoritates ſoluūt ſeipſas. nā in pma addit nq̄3 vnum ſimul natū eſt.⁊ in ſcda in q̄ztū aliud.l3.n.idem moueat ſe tm̄ ſm aliam ⁊ aliaz rōnem mouet ſe ⁊ mouet.vt p3 ex dictis. ¶ Ad rōez q̄ addit nego ɔñaz. ¶ Ad pbationē dicēdū ꝙ actiuo ⁊ paſſiuo approximatis nō ſp ſeqt actio.ꝙ pt ɔtigē ex qnq3 cauſis.p̄ ꝙ hito termino agens nō agit. exē plū graue qn̄ eſt i termino nō pt ſe mouere. 2°. qn q3 etiā nō hito termio pōt ipediri ne agat pp ṽtutem ɔ̄ riam fortiorē.exēplū.aq̄ bulliēs pñte igne calefaciēte nō frigefacit ſeipſam. 3°.ſi nō eſt totalis cauſa actiua ſed aliud cum ipſo ſi illud aliud non adſit non agit. exemplum.tenendo ꝙ in potentijs cognitiuis obm̄ agat cū potētia nō poterit potētia agere ſine obo. 4° ſi aliq̄ actio nālr pſupponat ſue actioni.q2 illa nō po ſita nō aget.exemplum.nihil intelligēs nihil vult ex eo ꝙ actus voluntatis pſupponit nāliter actū intelle ctus. 5°.ſi ſit agens liber cū ex ſe pōt nō agere.exm̄. in tellectu oñdēte aliqd.volūtas pt illud nō velle pp ſui libtatē.dato ḡ ꝙ idē agat vel moueat ſeipſ3 nō ſeqtur ꝙ ſemp agat.q2 pōt ipediri aliquo dictoꝛ modoꝛ.

¶ **Palam q2 ⁊ potentiaꝛ alie erūt irra tionabiles: alie cum ratione. quapropter omnes artes ⁊ ſcie factiue potētie ſūt. pn cipia nanq3 pmutatiua in alio: aut in q̄3 tum aliud. ⁊ que quidem cū ratione om nes ɔ̄riorū ſūt eedē: ⁊ q̄ irrōnabiles vna vni᷒: vt calidū calefaciēdi ſolum. Tales q dē potētias nece qn̄ vt poſſunt actiuū ⁊ paſſiuū appropiquat: h̄ qdē facere: illud ṽo pati: illas vero nō nece: he qdē.n. oēs vna vni᷒ factiua: ille aūt ɔtrarioꝛ. ⁊c.**

tex.cō.3.

Queritur Utrum dr̄ia quaz aſſignat phs inter potētias rōnales ⁊ irrōnales ſit ɔueniēs.ſ.ꝙ ille ſint oppoſitoꝛ.ille ṽo vni᷒ oppoſiti tm̄.vr̄ ꝙ nō.⁊ p̄ d̄ rōnalib᷒. q2 ſi ſic.ḡ aliqs pt ſil agere oppoſita: ɔñs ē falſuz vt dr. h̄ in lra.ḡ ⁊ añs pbatio ɔñe: q2 hñs potētiā pōt illō cui᷒ eſt illa pō.ḡ hñs potentiaz ad oppoſita poteſt ſi mul ad oppoſita. ¶ P̄.ſcdo nulla eſt potētia q̄ non pōt i aliqd.ſ3 potētia rōnalis cū non poſſit ſil i op poſita nō vr̄ poſſe i aliqd niſi determinet vt dr hic i lra.ōtermiata aūt nō vr̄ eē niſi vni᷒ oppoſiti. ¶ Secū do ɔ̄ illō mēbrū arguit.ſ.de potētijs irrōalib᷒.p̄ ſic po᷒ ſolis ē potētia irrōnalis.p3.ſ3 po᷒ ſolis ē oppoſi toꝛ.ḡ potētia irrōnalis eſt oppoſitoꝛ nō vni᷒ tm̄.p batio minoris.q2 ſol pōt i oppoſitos effect᷒.diſſoluit eni glaciē ⁊ idurat lutū. ¶ Cōfirmat: q2 inferi᷒ in h̄ nono dr̄ ꝙ oīs potētia ɔ̄dictionis eſt.⁊ declarat hoc phs etiā in actiuis. ¶ P̄.ſm Ariſtotelez.potētia irrō nalis ponit eē oppoſitoꝛ.frigus.n.nō tm̄ infrigidat. ſ3 etiā eſt cā p accñs caloris.vt dr̄ q̄rto phyſi. ſimilr pijciēs pilā ad parietē eſt cā reſilitiōis: videt ḡ ꝙ di cta dr̄ia nō ſit ɔueniēs. ¶ Cōtra.phs hic in littera.

tex.cō.lo. q.2.

tex.cō.lo.

tex.cō.lo.b.

Reſpōdeo tenēdo cū pho dr̄iam eē hn̄ aſſignatā. In iſta qōne ſic p cedit.q2 p̄ quō ſit itelligēda hec dr̄ia exponet. 2°.de cā hui᷒ dr̄ie ingret. ¶ Quātū ad p̄m̄ dico tria. pmū di ctū eſt ꝙ iſta dr̄ia itelligēda ē de potētijs actiuis tm̄. vt ſit ſenſus ꝙ potentia actiua irrōnalis cuicunq3 cō paret ſiue actiōi quā elicit ſiue termino quē pducit. ſi eſt illi᷒ ꝙ manente eadē nā ipa nō pōt eē actiua al teri᷒ q̄3 ei᷒ cui᷒ ex ſe pōt: frigiditas.n.manens frigidi tas nō pōt eē pductiua caloris nec elicitiua calefa ctionis.ſi tamen eſt de ſe actiua.nam quicquid circa ipſam frigiditatem fieret l3 illud poſſit aliqd facē ad eē caloris nunq̄3 tm̄ frigiditas faceret ad h̄. Silr po᷒ rōnalis ſic eſt actiua oppoſitoꝛ ſiue ſint ɔtraria ſiue ɔ̄dictoria ꝙ manēs nā vna q̄ztum eſt de ſe.eſt ſuffici ens pductiuū oppoſitoꝛ pductoꝛ: ſi eſt oppoſitoꝝ pductoꝛ.⁊ ſufficiens elicitiuū oppoſitaꝛ actionum ſi eſt oppoſitaꝛ actionū. ¶ 2m̄ dcm̄ eſt in qō illa dr̄ia eſt ſic itelligēda vt p3 ex p̄ dcō.qō potētia rōnalis ſit oppoſitaꝛ actionū ſiue actiōis ⁊ negationis eius.ſ.ꝙ poſſit agere ⁊ nō agere. Si aūt actio accipiat etiaz p re acta vel pducta.tunc ſicut eſt oppoſitoꝛ actorum ſic eſt oppoſitaꝛ actionum.pmo tamen mō intelligē da eſt hic: vt.ſ.eſt actionis ⁊ negationis: vt patebit in ſequenti articulo. ¶ 3m̄ dcm̄ eſt.ꝙ potētia actiua acci piēda eſt nō p reſpcū potētie q̄ eſt ad oppoſitos effe ct᷒ ſ3 p fundamēto reſpect᷒ qō eſt pn̄m̄ actionis.

tex.cō.lo.

Quātū ad 2m̄ ſuppoſita illa cā q̄ vr̄ phi po ſita ſupi᷒ in 2ᵒ le.hui᷒ noni. Ad ma iorē adhuc euidentiam pmo videndum eſt de diffe rētia i ſe 2° de itētiōe phi circa ipſam. ¶ De p̄ ſciēdū eſt ꝙ pma diſtictio potētie actiue eſt ſm diuerſum modū eliciēdi opationē: ꝙ.n.potētia agat circa hoc obm̄ vel circa illud l3 aliquo mō diſtinguat ⁊ oñdat diſtictōez pōꝛ.nō tm̄ ita imediate.nō.n.pō ɔpat ad ob3 circa qō opat niſi mediāte opatione q̄3 elicit h̄ vł illo mō. Iſte aūt modus eliciēdi ppriā opationē nō pōt eē in gñe niſi duplex.nā potētia actiua aut eſt de ſe determinata ad agēdum.ita ꝙ q̄ztū eſt ex ſe nō pt nō agere qn̄ non impedit ab extrinſeco.aut nō eſt ex ſe determinata.ſed pōt agere hūc actū vel oppoſitū: pōt etiā agere vel nō agere.pma po᷒ dr̄ cōiter nā. 2ᵃ ṽo dr̄ volūtas.vñ pma diuiſio pncipioꝛ actiuoꝛ ē i nāz ⁊ volūtatē ſeu ppoſitū.ſic p3.ex 2° phy.vbi phs po nit duas cās mouētes p accñs.ſ.caſū iux nāz.⁊ fortūaz iux ppoſitū ⁊ volūtatē. Si ḡ q̄rat cā h᷒ dr̄ie q̄re.ſ.nā ē vni᷒ tm̄ determiate.i.cuiuſcūq3 vł q̄rūcūq3 ē determi nate ē ex ſe illi᷒ vł illoꝛ: volūtas ē oppoſitoꝛ.i.ex ſe ide termiate ē h᷒ actiōis vł oppoſite aut actiōis vł non actiōis.p q̄zto pt agere vł nō agē. Dicēdū qō h᷒ nlla ē cā.ſic.n.effect᷒ imediat᷒ ad cāz ɔpat ex ſe.⁊ p̄ ſine cā media.aliogn iret in infim̄.ita cā actiua vł imediate ſe hr̄e q̄ztū ad ſuā actionē inq̄ztū ipm elicit.nec eſt dare aliq̄3 cām quare ſic elicit niſi q2 eſt tal cā.ſ3 h̄ eſt illud cui᷒ cā q̄rebat. Sic ḡ calidū calefac calidū: q2 nec iſta ppō calidū calefac ē mediata.ſ3 ē imediata 2°.vł 4°. p ſe.ſic ⁊ hec.calidū ex ſe determinate calefacit. Silr

tex:cō.51.

iſta

ista volũtas vult ꝛ volũtas nõ vult idetermiate dter minatiõe ex se vel itra se. ℭ Sꝫ h̄ ẽ vnũ dubiũ quõ volũtas reducit̃ ad actũ si est idetermĩata ex se ad agẽdũ ꝛ nõ agẽdũ. ℭ Rñdeo. duplex ẽ idetermiatio. vna ẽ q̃ ẽ ex isufficiẽtia: q̃ ẽ ex põlitate ꝛ defectu actualitatis sic mã nõ h̄ns formã ẽ idetermiata ad actũ forme. Alia ẽ idetermĩnatio supabũdãtis sufficiẽtie q̃ ex illimitatione actualitatis vel simpl'r vel quodãmõ. ꝑ mõ idetermĩnatũ nõ reducit̃ ad actũ nisi pri᷒ determinet̃ p formã ab alio. 2ᵒ mõ idetermĩnatũ pt̃ se determinare. si. n. h̄ posset h̄ñdo actum limitatũ multo magis si hꝫ illimitatũ. qꝛ tũc nõ caret aliquo qđ fuit simpl'r pñᵐ agẽdi. alioqn de᷒ q̃ ẽ summe idetermĩnatus ad q̃cũq3 actionẽ idetermiatiõe illimitatiõis: nõ posset aliqd agere. qđ ẽ falsũ. idetermĩnatio at̃ q̃ põitur in volũtate nec ẽ mãlis nec imꝑfectiõis inq̃ztum ipsa ẽ actiua sꝫ ẽ excellẽtis ꝑfectiõis ꝛ potẽtie aliq̃l'r illimitate nõ alligate ad determinatũ actuꝫ. ꝛ iõ põt scipsam determiare. ℭ De 2ᵒ. vr̃ dubiũ quõ ea q̃ dcã sunt faciãt ad itẽtionẽ phi. nã ipe nõ ponit dictã dĩ̃ñ iter nãm ꝛ volũtatẽ. sꝫ iter põm rõnalẽ ꝛ irrõnalẽ. p rõalẽ itelligẽs solũ itell'ꝫ vel sciaꝫ. pꝫ i lr̃a. ℭ Rñdeo itell's ꝛ volũtas pñt cõpari ad act᷒ ꝓprios q̃s eliciũt. vel ad act᷒ aliaꝝ põꝝ iferioꝝ i qb᷒ h̄nt aliq̃ꝫ cãlitatẽ. puta itell's oñdẽdo ꝛ dirigẽdo. volũtas võ in volẽdo ꝛ iperãdo. ꝛ pꝫ ꝙ ꝑma cõpatio ẽ eẽntialioꝛ. ꝑ mõ itellect᷒ cadit sub nã. ẽ. n. de se determiat᷒ ad itelligẽdũ. ꝛ nõ hꝫ i ptãte sua itelligere ꝛ nõ itelligẽ: assentire ꝛ nõ assentire ꝓposito obo. volũtas at̃ opposito mõ se hꝫ ad ꝓpriũ actũ eliciẽdũ ꝛ nõ eliciẽdũ: ꝛ ꝓp h̄ i diuinis ponit̃ due ꝓductiões. vna p modũ nãe c᷒ ꝑñᵐ ẽ itellect᷒. ita ꝙ itell's ẽ idẽ ꝑncipiũ cũ nã. alia põit̃ p modũ volũtatis. loquẽdo g̃ sic itell's cadit sub põa irrõnali. nihil. n. formal'r ẽ libeꝝ nisi volũtas. ꝭm hãc pꝛimã cõpationẽ nõ loqtur phs hic de itell'u. ℭ Scđa võ cõparatio vr̃ q̃si accñtalis: qꝛ ille potẽtie nõ cõparant̃ ad act᷒ aliaꝝ potẽtiaꝝ nisi mediãtib᷒ actib᷒ ꝓprijs vt vr̃. qꝛ ꝓprij illis alijs sunt ꝑores. ꝛ h̄ mõ nũq̃ꝫ itell's est ꝑicipiũ alicui᷒ opatiõis exterioris sine volũtate ꝯcurrẽte ꝛ determinãte itell'm: ꝛ h̄ mõ loqt̃ hic phs de itell'u ꝛ alibi frequẽter. vñ de volũtate nũq̃ꝫ vel paꝝ loqt̃ phs vt distiguit̃ ab itell'u practico q ẽ ꝑicipiũ opatiõis exterioris dirigẽdo potẽtias exequẽtes vbi semꝑ ꝯcurrit volũtas iperãs executionẽ opis. vñ phs aliq̃n distinguit nãm ꝯ artẽ ꝛ ꝯ itell'm. aliqñ ꝯ ꝓpositũ seu voluntatẽ. p qđ pꝫ ꝙ p oĩa illa intelligit vnũ ꝑicipiũ in artificialib᷒. naꝫ ad op᷒ artis ꝯcurrũt illa tria itegrãtia vnũ ꝑncipiũ ꝑfectũ artificialiũ. Ex q̃ pꝫ ꝙ potẽtia rõnalis dupl'r pt̃ sumi. s. incõplete ꝛ cõplete. icõpleta qdẽ potẽtia rõnalis ẽ itellect᷒ vel ars vt ꝑcedũt volũtatẽ. ꝛ de tali vr̃ hic loquit̃ phs cũ dicit. ꝙ oꝫ illã determinari p voluntatẽ vel ꝓheresim. volũtas aũt determinatiua itell's ẽ potẽtia rõnalis cõpleta vel saltẽ ꝯcurrit ad cõpletã. ꝛ sic veꝝ ẽ potẽtiã rõnalẽ eẽ oppositoꝝ mõ preexposito. qñ g̃ phs hic allegat̃ i textu. pꝫ ꝙ loqtur de potẽtia rõnali icõpleta. ℭ Ad ꝑmũ i oppositũ nego ꝯñam. põ. n. rõnalis. put dr̃ eẽ volũtas ẽ ꝯrioꝝ nõ simul faciẽdo rũ. sꝫ põt se determinare ad alterutrũ. ℭ Ad ꝓbationẽ dicẽdũ sic Ari. rñdet in lr̃a ꝙ h̄ñs potẽtiã rõnalẽ nõ hꝫ potẽtiã faciẽdi opposita sil'. ℭ Cõtra i illo nũc in quo ẽ vnũ oppositoꝝ. q̃ro aut ẽ potẽtia ad alterũ oppositoꝝ aut nõ. si sic. hr̃ ꝓpositũ vt vr̃ qꝛ pt̃ opposita simul. si nõ. g̃ potẽtia illa in h̄ nunc nõ est nisi vni᷒ oppositi. ℭ Rñdeo ꝙ in eodẽ nũc pt̃ agere ad oppositũ nõ in sensu cõpõnis sꝫ in sensu diuisionis. qꝛ sic ꝯtĩgenter se hꝫ ad vnũ. ita ad reliquũ. sic in eodẽ nũc q̃ sortes sedet: põt nõ sedere in sensu diuisionis. nam ꝯtingenter sedet. ꝛ iõ non sequitur ꝙ possit in opposita simul. ℭ Ad 2ᵐ dicẽdũ qđ si arguit̃ de volũtate illa põt in actũ nulla determinatione in illa ꝑcedente actũ. ita qđ ꝑma determinatio. ꝛ tpe ꝛ nã est in positione act᷒. Cũ dr̃ qđ nihil põt nisi pri᷒ determinet̃. falsũꝫ ẽ de volũtate. si at̃ arguit̃ de intellectu cognoscente opposita q ẽ potẽtia rõnalis incõpleta: tũc est veꝝ ꝙ respcũ extrinseci nõ põt aliqd nisi determinet̃ aliunde: qꝛ illorum ex se est per modum nature nõ potens sed ad alterum determinare: vl' ergo ambo aget vel nihil. sed si de intellectu concludatur quod non ẽ sufficiens potentia rationalis ꝯcedit̃ ꝭm ꝑdicta. immo si p impoĩe solus intellectus esset cũ ꝯ brutib᷒ inferioribus sine volũtate nihil posset fieri nisi determinato mõ nature: qꝛ nulla esset potentia sufficiens ad faciendum alteꝝ oppositoꝝ. ℭ Ad aliud argumẽtum de sole. iam supius dcm̃ est ꝙ forma solis ꝛ q̃cũq3 forma naturalis si est illimitata ꝛ principium oppositoꝝ in diuersis materijs: sic est illoꝝ determinate: sicut illa forma que est vni᷒ est illius determinate. nã non est in ptãte sua alterutruꝫ illorum agere ꝑñte passo receptiuo forme huius ꝛ illius. sic nec si eẽt vnius tm̃. vñ sol ꝑñte passiuo liquefactibili. sic liquefacit ꝙ nõ potest nõ liquefacere. sil'r est ꝑñte passiuo ꝯstringibili. potẽtia aũt rõnalis. puta voluntas agẽs siue circa h̄ oppositum in qđ potest siue circa illud. nõ est principium determinatũ ad vnum sed indifferẽter ẽ determiatiuũ sui ad alterutrũ. etiã ita ꝙ circa qđlibet põt agere ꝛ nõ agere. ℭ Ad cõfirmatiõeꝫ sic dicet̃ iferius oẽs potẽtie passiue sunt ex se ꝯdictiõis actiue ꝯ o sic ibidẽ dicit phus nõ ex se: sꝫ q̃si p accñs ꝛ aliunde q̃tenus passiuũ põt ad esse vel nõ ad eẽ. sꝫ h̄ accidit potẽtie actiue. nã si sit irrõnalis nescio agit ꝑñte passo ꝛ remoto oĩ impedimẽto nõ sit potẽtia rõnalis. ℭ Ad vltimũ pꝫ ex ꝑ articulo ꝙ frigus nunq̃ꝫ facit ad eẽ caloris p se. facit tm̃ aliqd q̃ facto aliqd alid pt̃ magis calefacere. puta qꝛ ꝯstrigit poros. ne calor iterior diffundat̃ ꝛ exalet. ꝛ ita calor vni᷒ magis calefacit: frigus at̃ nũq̃ꝫ calefacit directe. De ꝓiectione pile dicendũ ꝙ mouẽs violẽter aliqd ad vbi. mouet ad omne vbi poĩe acqri p illũ motum ꝛ si indirectũ põt. sic mouet̃ si non redit. ꝛ h̄ donec factus fuerit mot᷒ ꝓportiõabilis potẽtie mouẽtis. h̄ at̃ nullã talẽ idrĩaꝫ põit vl' ꝯtigẽtiã: q̃lis ẽ i põ rõali. pꝫ ex dictis.

ℭ Si itaq3 tali ꝑoꝛ ẽ act᷒ rõe ꝛ substãtia. tex.cõ.13.

Verit̃ Utꝝ veꝝ sit ꝙ act᷒ sit ꝑoꝛ po᷒ hꝫ rõeꝫ. vr̃ ꝙ nõ reducẽdo rõnẽ phi. nã illõ vr̃ prius aliq̃ diffõne p qđ aliud hꝫ diffiniri. sꝫ nõ solũ potẽtia diffinit̃ p actũ: sꝫ act᷒ p potẽtiaꝫ. g̃ ꝛc. pbõ minoris. nã act᷒ ꝛ potẽtia referunt̃. oꝫ at̃ i relatiuis in vtroq3 rõnib᷒ vti ꝭm porphiriuꝫ. q.3. tex.cõ.13.

ℭ Cõtra. phs h̄ i lr̃a. ℭ Dicẽdũ qđ sic pꝫ ex 5ᵒ. hᵒ. relatiue. opposita pñt dupl'r itelligi. s. vl' mutuo. vel nõ mutuo. illa qdẽ. mutuo referunt̃ q̃ꝛ vtrũq3 hꝫ hitudinẽ p se ad alteꝝ. nõ mutuo referunt̃ illa quoꝝ vnum p se hꝫ hitudiẽꝫ ad alteꝝ ꝛ nõ ecõuerso. ℭ Ad ꝓpositũ dico qđ act᷒ ꝛ põ nõ opponũt̃ relatie ꝑ mõ. nã cũ talia sint sil' nã ꝛ diffõe seqret̃ qđ act᷒ nõ eẽt ꝑoꝛ rõne q̃ꝫ põ. nec rõ po᷒ sumeret̃ ab actu magis q̃ꝫ ecõuerso ꝙ ẽ ꝯ phꝫ i lr̃a. Opponũt̃ at̃ 2ᵒ. Nã põ dic ordinẽ ad actũ. ꝛ ille ordo eẽntial'r ẽ respcũs ad actũ. ꝛ nõ ecõuerso qꝛ rõ act᷒ ẽ absoluta. q̃l'r at̃ possꝫ eẽ p se relatio ad aliqd absolutũ. pꝫ 5ᵒ. hᵒ ca. dᵒ ad aliqd đ scia: q̃ eẽntialit̃ refert̃ ad scibile ꝛ nõ ecõ. nã nõ idẽ ẽ referri ꝛ rela- tex.cõ.20. tex.c.13. tex.cõ.20.

Marginal references (left column): tex.cõ.10. — 3. de aia tex. cõ.32. — 2. physicoꝝ. — tex.cõ.10.

tiõez terminare. imo vbi ɔcurrũt i eodẽ videnł p accñs ɔiũcta sic forsan ẽ i relatiõib⁹ mutuis. ꝟ z⁹. põt dici creaturã referri ad deũ sine oĩ correlatõe i deo. vñ po tẽtia ⁊ act⁹ deus ⁊ creatura ⁊ oia silia videnł ptinere ad 3ᵐ modum relatiuoꝝ. q̃ igił potẽtia eẽntialr ad actũ depẽdet ⁊ nõ ecõuerso. iõ h3 diffiniri p actum ⁊
tex.cõ.i3. nõ ecõuerso. ⁊ p ɔñs vt dicit pho. act⁹ ẽ pot põ rõe ⁊ nõ ecõuerso: ¶ Ad argᵐ i oppoᵐ dicẽdũ φ minor est negãda. ad pbatiõez dico φ porphiri⁹ loquił de relatiuis q̃ mutuo referunł cuiusmodi nõ sũt act⁹ ⁊ po⁹.

¶ Quorumcunq̧ igitur aliquid alterum est qð fit pter vsum. horum actus in facto ẽ: vt edificatio in edificato ⁊ cõtextio in ɔtexto: similiter autez ⁊ in aliis: ⁊ tota
tex.cõ.i6. liter mot⁹ in eo quod mouel ⁊c̃.

q.4.
tex.cõ.i6. Queritur Utrum actio sit i passo. sicut in subiecto. videł φ sic p ph3 in lr̃a q dicit φ edificatio ẽ i edificato. ⁊ ɔtextio in cõ
tex.cõ.i9. texto. hoc idem dicit expsse in 3⁹ phy. ¶ Cõtra. passio est in passo. g̃ actio ẽ i agẽte. ⁊ p ɔñs nõ in passo: ɔña p3 a sili. q̃ forma vr̃ eẽ i eo φ denoiat: actio aũt nõ denoiat passuz s3 agẽs.

Respondeo i ista qõne p pmittã duplicẽ distictiõez. z⁹ oñdã triplicẽ ɔclõnẽ. ¶ Quãtũ ad pmũ supponẽdo disti
tex.cõ.i6. ctionẽ de actiõe quã ponit ph̃us de trãseũte ⁊ immanẽte. Sit ista pma distinctio. φ actio q̃ztũ ad pñs spectat tripl̃r dr̃. vno mõ p respcũ trãsmutãtis ad trãs
c. de actiõe. mutatũ. iux̃ illã descriptiõez libri sex pncipioꝝ: actio est ꝭm quã in id qð subiicił agere dicimur. ⁊ hec est actio pductiua de gñe actionis q̃ est predicamẽtum p se. q̃ formalr̃ est forma respectiua fundata sup pnᵐ
tex.cõ.i7. qð est potẽtia actiua. vñ ph̃s 5⁹. metha. ⁊ etiã. 9. descri
tex.cõ.2. bit potentiã actiuã: φ est pnᵐ trãsmutationis in alio inq̃ztũ aliud. p qð dat intelligere φ actio p quã potẽtia actiua agit est respectus trãsmutantis ad trãsmutatũ. alio mõ dr̃ actio de opatione immanente. put visio ⁊ intellectio ⁊ volitio dr̃ actio. vt fuit iam dcm̃. ⁊ actio isto mõ sumpta est forma absoluta ⁊ acta seu pducta p actionẽ pmõ dictã. vñ in itellectu ⁊ sil̃r volũtate distiguił duplex actio. vna pductiua ⁊ de gñe actionis. q̃ in intellectu vocał dicere: ⁊ in voluntate vocał spirare: alia acta seu pducta q̃ est forma absoluta. q̃ in intellectu vocał intellectio: in voluntate ꝟo vocał volitio seu amor. ¶ Alio modo sumił actio p opatione trãseunte. q̃ q̃nq̧ etiã est forma absoluta ⁊ acta ⁊ pducta p motum ⁊ actuz de genere actionis. puta q̃ztitas aut q̃litas aut vbi: l3 vbi sit for⁹ respectia. ¶ 2⁹ distictio sit ista. φ respect⁹ ẽ duplex in gñe. vnus intrinsecus adueniẽs. alius extrinsecus adueniẽs. voco respcm̃ intrinsecũ adueniẽtem illũ q necessario sequitur suum fundamẽtũ posito termino: ⁊ talis respectus est de gñe relationis: voco aũt respcm̃ extrinsecũ adueniẽtẽ. q nõ ɔseqtur necessario extrema ambo simul posita in actu ⁊ sub ꝟ mẽbro cadũt illa sex pncipia de q̃bus agit ille auctor. p3. n. de actiõe ⁊ passione. q̃ pot̃e est actiuum ⁊ passiuũ esse. ⁊ etiã approximatar tñ nõ h̃re istũ respcm̃. s. φ agens sit illud a q̃ trãsmutał. nec passum sit illð qð ab ipo transmutał. puta si sit aliqð ipediẽs: ⁊ p cãto illa sex pncipia non sunt spẽs relatiõis. q̃ relatio dicit respcm̃ itrĩsec⁹ adueniẽtẽ. illa ꝟo dicũt respect⁹ extrĩsecus adueniẽtes.

Quãtũ ad 2ᵐ sit ista pma ɔ̃. actio accepta pmõ q̃ ẽ respect⁹ de gñe actiõis est in agẽte subiiue nõ in passo. hãc oñdo sic. i eodẽ ẽ respectus in q̃ ẽ fundamẽtũ. ꝟ apparet ex rõne fundamẽti nec oppositũ ẽ intelligibile. s3 potẽtia actiua q̃ est fundamẽtũ h⁹ respect⁹ ⁊ actiõis ẽ in agẽte. sic euidens ẽ. g̃ talis actio ⁊ respect⁹ ẽ in agẽte nõ alr̃ q̃z subiiue. p3. ¶ P̃. i q̃cũq̧ ẽ forã aliq̃ formalr̃. illud ẽ simplr̃ tale p istã formã. ipõe. n. ẽ effcm̃ formalẽ separi a forã: ⁊ φ forma sit in aliq̃ formalr̃: ⁊ φ nõ ɔstituat ipm̃ informatũ s3 ipaz. g̃ si actio ẽ formalr̃ i passo seqtur φ passũ erit formalr̃ agẽs: φ oĩo ẽ ɔ̃ rõez. g̃ erit i agẽte. ¶ P̃. ipõe ẽ respect⁹ oppositos eẽ sil̃ nec̃io i eodẽ s3 passio vel respect⁹ passiõis vr̃ ẽ in passo. g̃ nõ nec̃io erit i eodẽ respect⁹ opposit⁹ q est actio. ¶ Sic. g̃ intelligo cõclõnẽ. φ actio ẽ respect⁹ extrĩsec⁹ adueniẽs i agẽte vt i supposito vl̃ subo. i for⁹ aũt q̃ dr̃ po⁹ actia vt i fũdamẽto pxio. sil̃r passio dicit respcm̃ oppositũ corrñdẽtez isti. q̃ est i passo vt i supposito ⁊ subo: i põ passiua vt i fundamẽto. ¶ z⁹ ɔ̃ sit ista. actio accepta z⁹. mõ q̃ est opatio ⁊ forma imanẽs absoluta. ẽ i agẽte vt i subo.
ꝟ appet p ph3 hic q dicit φ visio ẽ in vidẽte ⁊ specu tex.cõ.i6.
latio in speculãte. ¶ P̃. p rõnẽ. oĩs pfectio pducta p actionẽ de gñe actionis ẽ in pfectibili qð est in potẽtia ad ipaz. nõ. n. ẽ itelligibile φ aliqd sit i potẽtia ad aliq̃z formã q̃ nõ sit i ipo qñ est pducta. sed actio seu opatio z⁹. mõ dicta ẽ hmõi. ⁊ ip3 agẽs siue opans ẽ pfectibile: qð ẽ i po⁹ ad ipaz. g̃ qñ ẽ pducta ẽ in agẽte. mi. p3. q̃ tal̃ actio ẽ pfectio agẽtis. puta visio vidẽtis ⁊ spectatio speculãtis. ¶ Aduertẽdũ tñ φ respcũ tal̃ opatiõis ip3 opans h3 rõez agẽtis ⁊ passi. tñ s3 aliaz ⁊ aliã rõez. oñsuz. n. fuit sup i q̃dã qõe φ qñ i agẽte ẽ aliq̃ for⁹ q̃ ẽ pnᵐ actõis equoce ⁊ cũ ꝟ ẽ capax t̃mi illi⁹ actõis pt se ipaz mouẽ ad ipaz formã q̃ ẽ nata t̃minare actõez talẽ. ⁊ pp ꝟ i itellectu distiguũł itell̃s agẽs ⁊ posis vt p vnũ ipa aĩa sit pductiua itellectiõis ⁊ p aliõ sit receptiua eiusdẽ. Sil̃r i volũtate ⁊ i sẽsu pt distigui agẽs ⁊ patiẽs de q̃ alias ⁊c̃. ¶ 3⁹ ɔclõ sit ista. actio accepta 3⁹. mõ. q̃ ẽ opatio ⁊ for⁹ trãsiẽs absoluta seu respectia ẽ i passo: vt i sbo. ꝟ appet p rõez scd̃z ad scd̃az ɔclõnẽ. nã tal̃ actio seu opatio ẽ ipa for⁹ acta seu pducta p motũ. ⁊ iõ nec̃io ẽ i ipa passo ⁊ mobili
qð mouel ⁊ dũ ẽ fluẽs ẽ idẽ vt puto cũ ipo motu. nã tex.cõ.i6.
mot⁹ ẽ for⁹ fluẽs. mot⁹ aũt in mobili ex. 3. phy. ¶ Ad tex.cõ.i9.
argᵐ in oppoᵐ dicẽdũ φ pho. 9. metha. ⁊ in. 3. phy. loqtur de actõe s3 tertiã acceptionẽ q̃ est ipa for⁹ acta seu pducta. ⁊ ꝟ fac p tertia ɔ̃ne. nõ aũt loquił de actõe pmõ q̃ est pdicamẽtũ ⁊ formalr̃ respect⁹. tal̃ aũt actio ẽ in agẽte subiiue. ¶ Et hec de nono methaphysice.

¶ Quare si quid est in passionibus: ⁊ in qualitatibus: ⁊ in q̃ztitatibus: ⁊ in motu numeris existentibus ⁊ vno aliquo in oĩbus numeris: q̃ q̃rũdã: ⁊ ipm̃ vnũ aliqd
vnũ: s3 nõ hoc ipsius substantia: ⁊ in sub tex.cõ.7.
stãtiis necesse est sil̃r se habere. ⁊c̃.

q.i.
Circa librum decimuz methaphysice. occurrit dubium. que sit substãtia illa vna q̃ est pma ⁊ mẽsura oĩum substãtiarum. Dr̃ a q̃dã expositore. ⁊ est sententia cõmẽ. io. cõmẽto. vbi pho dic̃ esse vnã pmã substantiam q̃ sit mẽsura aliaꝝ. ⁊ vult cõmẽ. φ ill'a est de⁹ vel pmus
motor: sed hec expositio nulla est. Tũ q̃ nõ vr̃ h̃re itẽ tex.cõ.7.
tionẽ Aristo. q sic p3 ex lr̃a q̃rit an in substãtiis sit aliqð vnum

qđ vnum qđ est mensura aliorum. ⁊ an hoc sit ipsuz vnum probat ex intẽtione ꝯ Platonem ꝙ nõ sit ipz vnũ. sed aliquid cui ꝯuenit ipm vnũ. sicut est in oib⁹ aliis gñibus. ⁊ cõcludit in fine quare si qđ ẽ in passionibus ⁊ q̃litatibus ⁊ q̃ntatib⁹ ⁊ ipz vnũ aliqđ vnũ. sed nõ h̃ ipsi⁹ suba ⁊ in substãtiis necesse ẽ silr se hr̃e. supra quã lr̃am ponit cõmẽtator v̄ba p̃allegata. s̃z si p̃mus motor ponat̃ mẽsura ipsi⁹ gñis sube: h̃ ipsuz vnũ poneret̃ mẽsura. qꝛ p̃im⁹ motor ꝓp suã simplicitatẽ multo veri⁹ esset h̃ ipm vnũ q̃z idea platõis. Tũ qꝛ si sic. ĝ sic in aliis gñib⁹ p̃ᵐ ẽ aliqđ illi⁹ gñis: ita p̃m⁹ motor eẽt aliqđ de gñe sbe qđ ẽ erroneũ. qꝛ de⁹ nõ cadit in gñe ꝓpter sui infinitatẽ. qđ ergo est mẽsura prima illius gñis? R̃ñdeo aliqua suba illi⁹ gñis prima cui cõuenit vnitas sit. a. nõ aũt primus motor est mẽsura itrinseca illius gñis sicut nec alioꝝ.

¶ Opponunt̃ aũt vnũ ⁊ multa ꝫm plures modos quoꝝ vno vnũ ⁊ m̃ltitudo: ⁊ idiuisibile ⁊ diuisibile: qđ q̃dẽ. n. diuisuz aut diuisibile multitudo q̃dã dicit̃: idiuisibile vero aut nõ diuisuz vnũ. Qm̃ ergo quattuor modis oppõnes dñr. ⁊ hoꝝ h̃z priuationẽ dr̃ alteꝝ: cõtraria vtiq; erũt: ⁊ neq; ꝯtradictio ⁊ neq; vt aliqđ dicta. ⁊c̃.

tex.cõ.9. q.2.

Ueritur vtrũ vnuz ⁊ multa opponant̃ vt ꝯria. ¶ Uidet̃ ꝙ non. n̄a vnũ ꝯrium nõ cõstituit aliud ꝯrium inesse: sed vnũ constituit multa inee. qꝛ vnitas est pars ⁊ p̃nᵐ multitudinis. ĝ ⁊c̃. ¶ P̃. vnum ⁊ multa opponunt̃ relatiue. ĝ nõ ꝯrie. añs p̃z. qꝛ hñt se sicut mẽsura ⁊ mẽsuratũ. ꝯña ꝓbat̃. qꝛ alr̃ frustra ponerent̃ q̃ttuor spẽs oppõnis distincte. si vna coincideret cũ alia. ¶ Cõtra. ph̃s hic in lr̃a. ⁊c̃.

tex.cõ.9.

Respõdeo ⁊ dico duo. P̃mũ est. ꝙ ꝯria differunt s̃z formã sub eodẽ gñe. vt dicet̃ infra. ⁊ ideo cũ aliqua dñr esse ꝯria q̃libet eoꝝ sumendũ est ꝫm ꝙ h̃z formã. ⁊ nõ ꝫm ꝙ est pars hñtis formã. ¶ Scðm dcm̃ ẽ. ꝙ nõ est incõueniens aliqua eẽ opposita vno mõ. puta si ꝯsideret̃ s̃z se vt hñt formas suas ꝓprias. ⁊ alio modo nõ esse opposita si ꝯsiderent̃ vt alteꝝ includit̃ in altero. ⁊ est ps alterius. sic. n. est ps hñtis formã. exẽplũ. corp⁹ ꝫm se ⁊ vt est absq; aĩa cõsiderat̃ vt hñs aliq̃z formã ꝓpriã. ⁊ h̃ mõ opponit̃ aĩali sicut inanĩatũ aĩato ꝫm vero ꝙ ꝯsiderat̃ vt pars aĩalis ⁊ ĩformatũ aĩa. sic nõ opponit̃ aĩali. sed est eius m̃alis pars. ¶ Silr̃ est de duab⁹ spẽbus nũeri. puta quaternario vel ternario. nã quaternarius ꝯsideratus ꝫm se ⁊ suã formã propriã est diuersa spẽs a t̃nario. si vero ꝯsideret̃ vt includit̃ in t̃nario ⁊ est pars ipsius. sic non distinguit̃ specie ab ipso. ¶ Ad ꝓpositũ dico silr̃ ꝙ ipm vnuz in se acceptũ vt hñs formã suam ꝓpriaz opponitur multitudini. qꝛ nec vnũ est multa nec econuerso. opponũtur aũt nõ aliter q̃z cõtrarie. vt postẽsum fuit per diuisionẽ. si vero vnum consideretur vt q̃odam incõpletum. ⁊ vt includitur in multitudine ⁊ est ps ipsius. sic nõ opponit̃ sibi. ⁊ h̃ mõ procedit p̃ᵐ argᵐ. ¶ Ad 2ᵐ nego ꝯñam. Ad ꝓbationẽ dico ꝙ nõ ẽ icõueniẽs diuersas spẽs oppõnis ꝯcurrere in eodẽ subiecto q̃tenus idẽ diuersimode sũptũ h̃z diuersis oppõib⁹ opponi. tñ ille diuerse oppões erũt iter se formalr̃ distincte.

¶ Quare rõne prior multitudo idiuisibili propter sensum. ⁊c̃.

tex.cõ.9.

Ueritur Utrũ pluralitas seu diuisibile sit pri⁹ idiuisibili ꝫm rõnem. ¶ Uidet̃ ꝙ non. qꝛ si sic. ergo erit circulus in rõnibus. ꝯñs est falsum. qꝛ tunc idẽ esset notius ⁊ ignoti⁹ eodem. ĝ ⁊ añs. ꝓbatio ꝯñe. qꝛ indiuisibile ⁊ vnum ẽ de rõne multitudinis. nã multitudo diffinit̃. ꝙ est aggregatio vnitatũ. ¶ Cõtra. ph̃s hic i lr̃a. q.3.

tex.cõ.9.

Respondet ⁊ dr̃ satis bñ. ꝙ nihil ꝓhibet aliqđ ꝫm rõnez eẽ prius ⁊ posteri⁹ eodẽ. alr̃ tñ ⁊ aliter ꝯsideratũ. multitudo igit̃ p̃t cõsiderari vel q̃ztũ ad illud qđ multitudo est. vel q̃ztum ad ipsam diuisionẽ quã ꝯsequit̃. rõne diuisionis multitudo est prior ꝫm rõnẽ q̃z vnum. nã vnũ diffinit̃. ꝙ ẽ illud qđ nõ diuidit̃. scðm aũt illõ ꝙ multitudo ẽ: sic est posteri⁹ ꝫm rõnẽ q̃z ipm vnuz. nã m̃ltitudo diffinit̃. ꝙ ẽ aggregatio vnitatũ. ¶ Aduertendũ tñ ꝙ vt dicebat̃. ꝯ h⁹. diuisio q̃ p̃supponit̃ rõni seu diffõni vnius. qđ cõuertit̃ cũ ente: nõ ẽ diuisio cõtinui q̃ p̃intelligit̃ vni qđ est p̃nᵐ nũeri. sed ẽ diuisio quã caũt ꝯdictio. s. h̃ ens ⁊ illõ ens dñr diuisa. co ꝙ h̃ ens nõ est illud ens. est ĝ iste ordo ex nã rei ꝙ in p̃ signo itelligit̃ ipm ens ⁊ in 2º ipsa diuisio. ⁊ i tertio ipm vnũ qđ priuat diuisionẽ. ⁊ in 4º. ipsa multitudo. q̃ ex vnitatibus aggregat̃. l3. n. ea q̃ diuisa sunt multa sint. nõ tñ hñt rõnẽ multoꝝ nisi postq̃z isti ⁊ illi attribuit̃ ꝙ sit vnũ. ¶ Ad argᵐ in oppositũ p̃z qđ dicẽdũ sit ex p̃dictis. ¶ Notãdũ tñ ꝙ l3 vnũ ⁊ multa. diuisibile ⁊ idiuisibile vt sic nõ opponant̃ relatiue. tñ ꝫm ꝙ hñt rõnẽ mẽsure ⁊ mẽsurati. ⁊ vnũ mẽsurat multa. ⁊ indiuisibile diuisibile. sic vtiq; opponunt̃ relatiue. t.c.11. vl' ide.

¶ Si itaq; gñationis ipsi materie ex cõtrariis sunt: aut ex spẽ ⁊ ex spẽi hñtu: aut p̃uatiõe aliqua spẽi ⁊ forme palã. qꝛ ꝯtrarietas p̃uatio ⁊ q̃dã vtiq; ois. priuatio vero nõ ois forsan cõtrarietas ⁊c. tex.cõ.16.

Uerit̃ Utrũ sit possibilis trãsmutatio a priuatiõe in habitum. vr̃ ꝙ nõ. nã a priuatiõe in habitum nõ est trãsitus vt dr̃ in predicamẽtis. ¶ Cõfirmatur: qꝛ in omni transmutatiõe sit trãsitus a termino a quo ad terminũ ad quem. sed priuatio nõ potest esse terminus a quo respectu habitus. nam terminus a quo p̃cedit terminũ ad quẽ. sed priuatio nõ p̃cedit habitũ. sed ecõuerso. ergo nõ poterit esse trãsmutatio a priuatiõe in hitũ. ¶ Cõtra. ph̃s h̃ in lr̃a q dicit ꝙ mutatiões sunt non solũ ex forma seu habitu forme ad p̃uationẽ s̃z ẽt ecõuerso a p̃uatiõe spẽi ⁊ forme ad hitũ. Cõfirmat̃. qꝛ. 5º phy. dr̃ ꝙ ẽ aliq̃ mutatõ a nõ s̃bo i s̃bz. i. a p̃uatõe i hitũ. q.4.

tex.cõ.7.

Respõdeo ⁊ p̃ declarabo tres distinctiones. 2º. rñdebo ad q̃õnem. ¶ Quãtum ad p̃mum sit ista p̃ma distinctio. ꝙ mot⁹ ẽ duplex. q̃dã acq̃sitiu⁹. q̃dã deꝑditiu⁹. dr̃ mot⁹ acq̃sitiu⁹ ille ꝑ quẽ aliqđ positiue acq̃rit̃. ⁊ ille largo mõ dr̃ gñatio: puta siue sit ad subam: vt cũ gñat̃ ignis: siue ad accidẽs vt cũ gñat̃ albũ. ⁊ sic de aliis. mot⁹ aũt deꝑditiu⁹ dr̃ ille ꝑ quez aliqđ deꝑdit̃ ⁊ nihil acq̃rit̃ positiue vt mot⁹ q est ab albo in nõ albũ. ⁊ ille mot⁹ largo mõ dr̃ corruptio. siue sit in suba siue in accñte. ẽ aũt dr̃ia iter istos duos mot⁹ q̃z ũ ad terminos. nã i motu acq̃sito termin⁹ a q̃ ẽ p̃uatio. ⁊ termin⁹ ad quẽ ẽ hit⁹. i motu aũt deꝑditiuo ẽ ecõuerso. p̃z. ⁊ iõ qꝛ motus dñoiat̃ a t̃mio ad quẽ ille dr̃ acq̃sitiu⁹ ille vo deꝑditiu⁹. ¶ 2ª distinctio sit ista. t̃mi mot⁹ sumũt̃ duplr̃. naz

quidam sunt primi. quidam concomitātes primos.
termini primi sunt habitus ꝛ priuatio. ꝛ de istis dici
tex.cō.7. tur. 5. phy. ꝙ sunt incōpossibiles. termini aūt conco
mitantes dicuntur qui annectūtur istis vt sunt duo
contraria album ꝛ nigrum. nam nigredini est anne-
xa priuatio albi ꝛ econuerso. qñ ergo aliqd̄ subiectū
fit de nigro album: si illi motus considerentur penes
terminos primos. diceretur esse a non albo in albū
ꝛ econuerso a non nigrum in nigrum. Si vero consi
derentur penes terminos concomitantes: diceref eē
a nigro in albuꝫ ꝛ econuerso. ¶ Tertia distinctio sit
ista. priuatio est duplex. quedam que habet immedia
tum ordinem ad subiectum nec respicit subiectū me
diante forma. exemplum. tenebra respicit mediū isto
modo. quedā est priuatio que habet ordineꝫ ad sub
iectum non tñ nisi mediante forma quatenus est que
dam corruptio illius forme. exemplum. cecitas respi
cit oculum isto modo mediante visu ꝛ mors corpuꝫ
mediante vita. non sic est de priuatiōe primo modo.
nam dato ꝙ per nunq̄ȝ fuisset luminosus nihilomi-
nus esset tenebrosus.

Quātū ad 2m dicendū ꝙ loquendo de ꝑua
tione primo modo sicut est trāsituꝫ
vel motus ab habitu in priuationē sic pōt esse econ-
uerso. aer. n. de lucido fit tenebrosus ꝛ lucidus de te
nebroso: sicut mā transit de forma ignis ad priuatio
nem ꝛ a priuatione ad formā ignis. vñ dato ꝙ nulla
aliqñ fuisset forma in mā nihilominꝰ mā esset suscē-
ptiua forme cuiuscunqꝫ. ꝛ ꝑuatē quacunqꝫ. ꝛ silr ē de
quacunqꝫ forma q̄ pōt acqri ꝑ mutationē nālem. lo-
quendo aūt de priuatione. 2o modo sic. nō est trāsituꝫ
a priuatiōe in habitū nisi forte ꝑ resolutionē vsqꝫ ad
primā mām vt dcm̄ est 4. h'. ¶ Ad argm. in oppositum
dicēdū ꝙ phs loqtur in ꝑdicamētis de ꝑuatōe
2o mō. ¶ Ad cōfirmationē dicēdū. ꝙ nō semꝑ priua
tionē ꝑcedit habitus. loquēdo de habitu q ꝑ motuꝫ
tex.cō.14. acqrit. vñ. 5. phy. ꝓbat phs. ꝙ qcs est priuatio motꝰ
nō illa q̄ est in termino ad quē. sed q est in termino a
quo. clarū est ꝙ ꝑuatio q̄ est in termino a quo ꝑcedit
motū. si ḡ illa ꝓpō ꝙ habitus ꝑcedit priuationē hēt
veritatē. intelligēda est de priuatiōe scd̄o mō. ¶ Alr
dr̄. ꝙ priuatio ē posterior habitu ſm cognitionē. nā
priuatio hꝫ cognosci ꝑ habitū. lꝫ in esse qñqꝫ ꝑuatio
ꝑcedit habitū. ¶ Sed ꝯ rōnē phi quā h iducit in lra
arguit. nā vr̄ arguere in q̄tuor terminis. qꝛ termini
ex qbus arguit non eodē mō sumunt in maiori ꝛ in
minori. qꝛ in maiori sumunt termini cōcomitantes.
in minori vero termini primi. vt pꝫ. ¶ Rñdeo ꝙ ꝯ-
ria nō sunt termini motus. nisi inqn̄tū includūt habi
tum ꝛ priuationē. cū ḡ dr̄ in maiori. ꝙ ꝯria sunt ex qui-
bꝰ accipiūt vt icludūt ꝑuationē ꝛ hitū. ꝛ sic hñt rōnē
termiorꝫ. ḡ vniformiter. nec arguit ex q̄tuor termis.
¶ Qm̄ aūt cōtrariorꝫ ꝯtingit mediū eē ali
qd: ꝛ quorūdā ē necesse ex ꝯtrariis eē: oīa
nāqꝫ media i eodē sunt gñe: ꝛ quorꝫ sunt
media: media. n. hec dicimꝰ i q̄cūqꝫ ꝑmu
tex.cō.22. tari priꝰ ē nece ꝙ ꝑmutanf. ¶ Jtē. oīa vtiqꝫ
tex.cō.23. qꝫ ex ꝯtrariis media erūt. ¶ Jtē. qd̄ qdēꝫ
ḡ media i eodē gñe oīa ꝛ itermedia ꝯtra
tex.cō.24. riorꝫ: ꝛ cōponunf ex cōtrariis oīa palā.
q.5. Queritur Utrū media ꝯriorꝫ
sint vere cōposita ex
terminis. ¶ Videt ꝙ sic. ꝑ phꝫ h in lra.
ꝛ idē dicit in de sensu ꝛ sensato. caplo de
colore. ꝙ medij colores sunt cōpositi ex
extremis. idem et dicit ibidem de saporibus ꝛ odo-
ribus mediis. ¶ Jtem ꝑ rōnem. illud qd̄ participat
aliqua ſm magis ꝛ minus est compositum ex illis.
sed media cōtrariorum sunt huiusmodi respectu ex-
tremorum. ergo media contrariorum sunt composi-
ta ex extremis. ¶ Contra. qꝛ auctor sex principiorꝫ cap.1.
dicit. ꝙ forma est compositioni contingens simplici
ꝛ inuariabili essentia consistens sed media cōtrario-
rum sunt quedam forme. ergo sunt in essentia simpli
ci non composita.

Respōdeo ꝛ premittā primo aliquas
distinctiones. scd̄o oñdam
aliquas conclusiones. ¶ Quantum ad primum sit
ista prima distinctio. ꝙ compositio est duplex. q̄dam
totalis ꝛ essentialis quedam partialis. Uoco cōpo-
sitionem totalem ꝛ essentialem illam qua aliquid cō-
ponitur ex aliquibuꝫ essentialiter ꝛ totaliter. Sed vo
co compositionem partialem illam qua aliquid cō-
ponitur quantum ad sui partem. ꝛ non quātum ad
sui totum. Exempluꝫ primi. homo cōponitur ex aīa
ꝛ corpore. Exemplum scd̄i. homo cōponitur ex car-
nibus ꝛ ossibus. manibus ꝛ pede. ꝛc. que non cōpo-
nunt nisi partem hoīs. s. corpus. ¶ Scd̄a distinctio
sit ista. compositio essentialis totalis est duplex. s. que
dam ex partibus realiter distinctis vel essentialiter
distinctis. quedaꝫ ex partibus formalr̄ tm̄ distictis.
Exemplum primi. compositio substantie ex materia
ꝛ forma. puta hoīs ex anima ꝛ forma ꝛ corpore. Exē
plum scd̄i. compositio speciei accidentis ex genere ꝛ
differentia. ¶ Tertia distictio sit ista. cōpositio par-
tialis est duplex. quedā homogenea. vt caro hoīs q̄
componitur ex partibus que ēt sunt carnes. quedaꝫ
etherogenea. ꝛ hec est duplex. vna ex partibus distin
ctis formaliter ꝛ situ. alia ex partibus distinctis for-
maliter sed non situ. Exemplū primi. compositio ma
nus hoīs ex ossibus neruis ꝛ carnibꝰ. Similiter cō-
positio parietis que est pars domus: ex cemento ꝛ la
pidibus. Exemplum scd̄i. compositio elementorum
in mixto. ſm opinionem que ponit miscibilia mane
re in mixto. tunc. n. ipsa elementa distinguunf forma
liter. vt patet. non tm̄ situ. eo ꝙ quelibet pars mixti est
mixta. primo de generatione. ¶ Dis dictis. qꝛ com tex.cō.86.
positio opponitur simplicitati. ꝛ quot modis dicit
vnum oppositorum tot modis ꝛ reliquum ex ꝑmo cap.12.
thopicorum. ideo prīt dari distinctiones de simplici-
tate correspondentes istis. ¶ Et sit ista prima. ꝙ sim
plicitas est duplex quedam priuans compositioneꝫ
totalem essentialem. quedam priuans compositionē
partialem. que potest dici simplicitas partialis. Exē
plum primi aīa ſm se sumpta. Exemplum scd̄i. spēs
accidentis. puta albedo. cuius ptes. s. genus ꝛ diffe-
rentia sunt similiter simplices. saltem differentia. qc
quid sit de genere. ¶ Scd̄a distinctio sit ista. simpli
citas essentialis vel totalis est duplex. quedā priuās
compositioneꝫ ex partibus realiter ꝛ essentialiter di
stinctis. quedam priuans compositioneꝫ ex partibꝰ
formaliter distinctis. primo modo species accidētis
est forma simplex. scd̄o modo. differentia vltima spe-
cifica quecunqꝫ sit est. forma simplex isto modo. cum
habeat conceptum similiter simplicem. ¶ Tertia di
stinctio sit ista. simplicitas partialis ē duplex. quedā
que priuat compositioneꝫ ex partibus hōgeneis: vt
est vnitas vel punctus. quedam que priuat composi-
tionem ex partibus etherogeneis tm̄. vt ignis ꝛ alia
elementa. ꝛ generaliter qd̄libet totum hōgeneū. Ex ꝑ
dictis infero correlarium. qd̄ idē potest dici simplex
ꝛ compositū ſm diuersos modos. Exēplum. ignis
ꝛ qd̄libet

quodlibet aliud elementum est corpus simplex simplicitate opposita mixtioni. et tamen est vere compositum ex materia et forma. unde philosophus sepe vocat elementa corpora simplicia.

Quantum ad secundum sit prima conclusio ista. forme medie contrariorum non sunt composite compositione essentiali totali que est ex partibus realiter et essentialiter distinctis. probatio huius. nam omne compositum isto modo est de genere substantie generabile et corruptibile per se. nam omne tale habet materiam partem sui: qua potest esse et non esse. ex septimo metha. sed forme medie contrariorum non sunt huiusmodi. probatio minoris. quia non sunt de genere substantie. nec sunt per se generabiles et corruptibiles. sicut nec ipse forme extreme. ut patet septimo et octavo metha. sed sunt et non sunt sine generari et corrumpi. ergo tales forme medie non sunt composite isto modo. Ex hoc infero unum correlarium. quod media contrariorum sunt simplicia simplicitate opposita isti compositioni. ¶ 2ª conclusio sit ista. forme medie contrariorum sunt composite compositione totali essentiali que est ex partibus saltem formaliter distinctis. probatio huius. nam quicquid est per se in genere est compositum isto modo. cum omne tale sit species. et per consequens compositum ex genere et differentia que sunt saltem formaliter distincta. sed forme medie contrariorum sunt per se in genere. ut patet decimo metha. ergo erunt composite isto modo. ¶ Ex hoc infero correlarie. quod media contrariorum non sunt simplicia simplicitate opposita isti compositioni. ¶ 3ª conclusio sit ista. forme medie contrariorum non sunt composite aliquo modo. quacunque compositione partiali. probatio huius. quia omne sic compositum. vel est quantitas continua. vel habens quantitatem. sed forme contrariorum non sunt huiusmodi. quia quantitati nihil est contrarium. ut dicitur in predicamentis. ergo tales forme medie non erunt composite compositione partiali quacunque. ¶ Ex hoc infero correlarium. quod media contrariorum sunt simplicia simplicitate opposita isti compositioni. et per consequens ulterius quod forme medie non sunt vere composite ex extremis. immo sunt eque forme simplices sicut extrema. extrema. n. non sic habent ut genus et differentia respectu mediorum ut sic possent dici componi ex extremis compositione eis possibili et componente. ¶ Ad probationem in oppositum. dicendum quod decimo metha. et libro de sensu et sensato accipit compositionem pro quadam convenientia et quasi continentia virtuali. eo quod media magis conveniunt cum extremis quam extrema inter se. eo modo quo secundum aliam opinionem mixtum dicitur componi ex elementis non quod maneant in mixtis secundum esse intensum nec remissum. sed quodlibet mixtum habet maiorem convenientiam cum elementis quam elementa habeant inter se. unde et forme elementorum dicuntur virtualiter manere in forma mixti ut in perfectiori. ¶ Ad rationem concedo maiorem. si sit vera participatio et tunc minor est falsa. quia medie forme non vere participant extrema secundum magis et minus. nisi tantum propter convenientiam predictam. quare etc.

¶ Dico enim generis differentiam diversitatem que divisum facit hoc ipsum. contrarietas igitur erit hec: palam autem et ex inductione: omnia enim dividuntur oppositis et quod contraria in eodem genere sunt ostensum est: nam contrarietas erat differentia perfecta. etc.

Queritur Utrum formalis repugnantia que est inter formas substantiales sit repugnantia contrarietatis. q. 6. ¶ Videtur quod non. nam a contrario in contrarium devenitur per medium et motum. sed in substantia non est motus. ex. 5. phy. ergo nec contrarium. maior patet supra in precedenti capitulo huius decimi. ¶ Confirmatur. quia 5. phy. probat philosophus quod in substantia non est motus: propter non esse substantie contrarium. ¶ Contra. omne quod corrumpitur a suo contrario corrumpitur: ex primo celi et mundi. et ex primo de generatione. sed in substantia est vera corruptio. ergo contrarietas. ¶ Confirmatur. quia cum forma corrumpenda a materia expellitur: quero a quo: non a se. nec ab aliquo simili. per consequens relinquitur. ergo quod a contrario.

tex. co. 10. et 18

tex. co. 12.

tex. co. 10.

tex. co. 20.

tex. c. 50. et si

Respondeo In ista questione est una opinio communis tenens partem negativam. ¶ Pro qua sic arguitur. contrarietas est maxima disconvenientia habens quandam continuitatem ut ab extremo non pertineatur in extremum nisi transeundo per omnia media. tunc sic. a contrario in contrarium non pervenitur nisi per medium. sed nulle due forme substantiales sunt huiusmodi. ergo non sunt contrarie. probatio minoris. quia materia exuta una forma substantiali immediate potest indui quacunque alia. unde 2º. de generatione dicitur. quod fiet ex igne fiat aqua vel terra non oportet transire per media elementa. tex. co. 33. vel inde. ¶ Preterea. a contrario in contrarium devenitur per medium et motum. sed in substantia non est motus. ergo nec contrarium. probatio minoris. quia si sic. in medio motu. puta si ex igne fiat aer. materia subiecta tantum haberet de forma ignis quantum de forma aeris. et sequuntur duo inconvenientia. primum. quod erit aliquod corpus quod non est in aliqua specie determinata. secundum quod ipsum erit ipsum. nam in illo medio puntali aer non est aer. nec ignis erit ignis. ¶ 3º. contraria sunt circa idem. sed forme substantiales non sunt circa idem. ergo non sunt contrarie. probatio minoris. quia materia sub diversis formis non est eadem simpliciter. si diversa cum habeant diversa esse. ¶ Confirmatur. quia propter hoc quod substantie nihil est contrarium. mutatio substantie dicitur esse a non subiecto in subiectum. vel e converso. ut habetur ex quinto physicorum. ¶ Sed ista opinio non placet: si absolute et universaliter intelligatur: nec rationes concludunt. ut inferius ostendetur. ¶ Ad questionem igitur aliter dicendum. Ad cuius evidentiam declarabo primo unam distinctionem. 2º. probabo duplicem conclusionem. tex. co. 7.

Quantum ad primum sciendum quod contrarietas dupliciter potest sumi. s. stricte et large. si contrarietas accipiatur stricte. sic videtur habere sex conditiones. ut potest colligi ex predicamentis. et ex hoc decimo methaphysice. ¶ Prima. quod contrarietas est oppositio distinctorum specie eorundem autem genere. contraria autem dicuntur que sunt sub eodem genere: et maxime distant. ¶ Secunda conditio est. quod contrarietas est differentia extremorum dicentium naturam positivam. et per hoc distinguitur ab oppositione privativa. ubi alterum extremum scilicet privatio nihil ponit. sed est formaliter pura negatio. ¶ Tertia est. quod contrarietas est maxima distantia. ut dicebatur in littera. ibi. quoniam autem differre. etc. et hoc infert ibi philosophus. quod est differentia perfecta. quia si maxima. ergo perfecta. ¶ 4ª est. que sequitur ex 3ª. quod unum uni contrariatur solum. ut superius dictum est ibi. multipliciter dictis contrariis. etc. ¶ Quin-

C. de oppositione.

tex. co. 24. et inde.

Left margin notes: tex. co. 22. — tex. co. 22. et inde. — t. de quantitate — tex. co. huius c. 1. — tex. co. 24.

ta est.q contrarietas est oppositio eorum que circa
idem susceptibile non simul: sed vicissim existunt. z
mutuo se expellunt.nisi alterum insit determinate a
natura.vt caliditas igni.licet hoc possit saluari q vi
cissim insunt si referantur ad primarium subiectum
qd est materia prima.¶ Sexta conditio.q in contra
rijs habentibus medium non peruenit ab extremo
in extremum.nisi transeundo per omnia media.vt su
perius dictum fuit.z declaratum per exempla taz in
sonis q̃z in coloribus.ibi.quoniam autem contrario
tex.cō.22. rum.¶ Si autem contrarietas accipiatur large. sic
dicitur contrarietas cui deficit aliqua istarum cōdi
tionum.isto modo est in substātia cōtrarietas. q est
ibi repugnantia que tamē nō est cōtradictio. nec sm
priuationem nec habitum.nec sz relationem. z ideo
in p̄dicamē necessario habet reduci ad oppositionem contrarie
tis cū oppo tatis.si diuisio specierum oppositionis quam ponit
sitis. phs sit sufficiens.

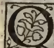
Quantum ad 2m sit ista prima cōclusio.
¶ Repugnantia formarū
substāliū nō est repugnātia cōtrarietatis stricte ac
cepte.hāc ostendo sic.illa oppositio nō est contrarie
tas stricte accepta cui deficit aliqua cōditio de predic
tis.sed oppositio seu repugnātia formarum substā
tialium est hmōi.ergo zc.minor patet discurrendo p
singulas cōditiones. Prima quidem vel 2a nō deficit.
q due forme substantiales repugnātes possunt acci
pi sub eodem genere primo.z vtraq dicit aliqd po
sitiuum.deficit tamē tertia z quarta.nō .n. est accipe
duas formas substantiales sub eodem genere q̃ ma
xime distant.ita q claudant in medio omnes alias
eiusdem generis.q sicut arguit Aristoteles.tm̄ vnū
vni contrariatur.qd est falsum in proposito:pbatio.
q cum omnis generatio fit ex contrarijs vel medijs
sequitur q terre contrarientur ista tria z econuerso.
tex.cō.47. primo physi.z ex terra generetur ignis z aqua z aer.
z etiam econuerso.z omnia elementa z omnia gene
rabilia z corruptibilia contrariantur sibi inuicem.
isto mō.z sic multa vni.q igitur quarta conditio se
qtur ex tertia cui nō inest quarta.nec tertia.a destru
ctiōe pntis.Quinta autem conditio competit formis
substantialibus vno modo.alio modo nō.nam si idē
titas susceptiui accipiatur pro identitate simpliciter
etiam entis in actu perfecto:sibi nō competit.q ma
teria nō habet idem esse perfectum sub diuersis for
mis.si autem accipiatur pro idētitate substātiali quo
cunq modo competit sic.q materia vna numero in
essentia manet successiue sub vtraq forma.Sexta au
tem cōditio.si forme substantiales hñt medium:non
competit eis.q vt arguebat.materia exuta vna for
ma immediate potest informari quacunq alia .nec
oportet forsan transire per media.si autem diceretur
q forme substantiales sunt contraria immediata tūc
illa cōditio nihil est ad propositum.¶ 2a cōclusio sit
ista.repugnantia formarum substantialium est repu
gnantia cōtrarietatis largo modo sumpte.hāc ostē
tex.cō.49. do sic.nam 2o de generatione.capitulo illo. Omnia
autem mixta.vbi probatur omnia elementa cōcurre
re ad generationem mixti:dicitur sic.aer autē z ignis
sunt cōtraria terre z aque.terra autem aeri:aqua au
tem igni contraria est.vt cōtingit substantiam substā
tie esse cōtrariam.ita q ly ut videtur additio dimi
nuens non distrahens omnino.¶ Preterea. primo
tex.cō.50. phy.dicitur.q in genere substantie est vna prima con
trarietas.ad quam omnes reducuntur.¶ Preterea
hic in littera probat phs ex intentione.q differentia
tex.cō.24. sm speciem est differentia contrarietatis, qd pbat

inductiue z syllogistice.vt dictum est in exponendo
litteram.¶ Respōdetur ad has auctoritates z simi
les q Aristoteles loquitur de contrarietate vt redu
citur ad priuationem z habitum.quatenus vna for
ma habet rationem imperfecti z priuationis respe
ctu alterius.¶ Cōtra.q priuatio nihil est formali
ter.sed due forme sunt formaliter aliquid positiuū.
ergo cum formaliter opponantur oportet qd aliter
forme opponātur q̃z priuatio z habitus.licet .n. vna
forma includat priuationem alterius.nō tamen pre
cise.sed aliquid vltra addit.¶ Cōfirmatur.q hoc ē
modo omnia opposita se habent vt habitus z priua
tio.z vt contradictoria.quatenus vnum extremum
includit priuationem z negationem alterius .sed h̄
dicitur improprie.nam aliter nō essent quattuor spe
cies oppositionum realiter distincte.¶ Preterea.ad
principale.due forme substantiales opponuntur.er
go aliqua specie oppositionis.sed vt apparet discurrē
do.nulla alia oppositione opponuntur.ergo relinq
tur q contrarie opponuntur.¶ Dices forte q iste for
me nō sunt opposite.sed disparate. ¶ Contra.q vel
sunt disparate vt duo indiuidua eiusdem speciei.vel
vt disparata diuersarum specierum.vel diuersorum
generum.non primum.q nullus phs diceret quin
plus opponat forma ignis aque: quam sortes pla
toni.nec 2m.quia plus opponuntur due forme quā
sortes z brunellus.nec tertium.quia plus opponun
tur q̃z lapis z albedo.patet.¶ Preterea.ad principa
le.contrariorum motuum seu mutationum sunt cō
trarij termini.ex.5o.physi.sed generatio z corruptio tex.cō.8.
sunt contraria.ergo z eorum termini que sunt forme
substantiales generande z corrumpende. ¶ Prete
rea.contrariorum sunt contrarie cause.2o de genera
tione.sed calor z frigiditas sunt contraria .ergo z ca tex.cō.56.
rum cause que sunt forme substantiales.nam materia
cum forma est causa omnium accidentium , ex pri
mo physicorum.

Adprimū alterius opinionis est dicen
dum.q maior est vera: vbi
forme habent medium.sed forme forsan substantia
les sunt contraria immediata: z ideo nihil ad propo
situm.¶ Aliter potest dici q argumentum procedit
de contrarietate stricte sumpta.vt patet ex primo ar
ticulo.z ideo nihil facit contra scdam conclusionem.
¶ Ad 2m nego minorem.q in substantia est vere mo
tus.vt ostendam.li°.huius.z cōcedo quod in medio
punctali materia equaliter haberet de vtraq for
ma.z cum infert primum inconueniens.q aliqd cor
pus nō est in aliqua specie determinata.dico q hoc
nō est inconueniens:immo necessarium q̃zdiu est in
fieri z in fluxu.sicut etiam cōcedit de embrione quo
usq perueniat ad formam specificam vltimatam . q̃
est anima.2m incōueniens nego.immo eo modo quo
est: est ipsum nō simpliciter.sed sm quid.ignis ergo
in illo pūcto sm quid nō est ipsum simpliciter . z aq̃
similiter.sicut de scuto cuius medietas est alba.z me
dietas nigra est dicendum q nec est album nec ni
grum simpliciter.sed vtrunq sm quid.patet primo
elenchorum.¶ Ad 3m nego minorem.q tūc materia
circa quam fiunt forme substantiales licet nō sit idē
susceptiuum inesse formali z specifico vt est sub di
uersis formis.est tamen idem sm esse proprium:qua
tenus vna materia sm essentiam est susceptiua oiū
formarum.¶ Ad confirmationem dicendum . q in
substantia dicitur esse mutatio a nō subiecto in sbm
vel econuerso appropriate.non quin possit sic esse in
qualibet mutatione si considerentur termini primi
mutatiōis

mutationis q̃ sunt habitus ꝛ priuatio. vt li° hui⁹
tex.cõ.10. amplius ostendam. ¶ Ad probationem de quinto
physicoꝝ dicẽdũ ꝙ phs loquit̃ de suba appropriate
ꝙ in ea nõ sit mot⁹. vt ẽt patebit in vndecimo hui⁹. lʒ
in suba vere sit mot⁹ loqtur ẽt de ꝯrietate stricte sum
pta de q̃ cõcedo ꝙ nõ ẽ in suba. vt dcm̃ est. q̃re ꝛc̃.

¶ Quoniam vero contraria diuersa spẽ:
corruptibile aũt ꝛ icorruptibile cõtraria.
priuatio enim in potẽtia determinata: ne
cesse diuersum esse genere corruptibile ꝛ
tex.cõ.26. incorruptibile. ꝛc.

q.7. Ueritur Utrum corruptibi
le ꝛ incorruptibile
differant in genere. ¶ Uidet̃ ꝙ non nã
sunt in eodem p̃dicamento. ergo in eo
dem genere. ꝯña est euidens. probatio
añtis. q: suba predicamentalis diuidit̃ ꝑ corpoꝛeam
ꝛ incorpoꝛeaʒ. aliqua aũt corporea est corruptibilis.
oĩs aũt incorpoꝛea est incorruptibilis. ¶ Itẽ. qd̾ pre-
dicatur vniuoce de aliquo non distinguit̃ genere ab
eo. alioquin non predicaret̃ vniuoce de eo. sed suba
predicat̃ vniuoce de corruptibili et incorruptibili. g̃
tex.cõ.27. ꝛc̃. ¶ Contra phs hic in littera.

Respõdeo primo p̃mittã vnã distictio
nẽ. scdo ostendam duplicẽ
conclusionem. ¶ Quantũ ad primũ sciendum. ꝙ du
plex est genus. quoddã est phicum. quoddã logicuʒ.
Primũ genus dr̃ subiicibile. 2ᵐ dr̃ p̃dicabile. Uoco
genus phicum siue subiicibile ipsam materiam siue
subm̃. vnde illa dñr eadem gñe isto modo quecunqʒ
hñt idẽ subm̃ vel eãdẽ mãm cõem circa quã pñt hr̃e
trãsmutationẽ. ꝛ q̃ nõ habent non sunt idem genere
isto modo. vnde superius in hoc decimo dictum est.
ꝙ genere differunt quorum non est cõis mã. Uoco
aũt genus logicum vel predicabile. aliqd̾ cõe qd̾ ẽ p̃-
dicabile in quid de pluribus specie differẽtibus. vñ
illa dñr idem genere b̾m mõ q̃ cõtinent̃ sub aliquo ta
li cõi p̃dicabili in qd de ipsis. Ex hoc infero correla-
rie. ꝙ nõ est incõueniens aliqua esse idẽ gñe logico: ꝛ
differre phico. sed nunq̃ꝫ cõtingit econuerso.

Quãtũ ad scdm̃ sit ista p̃ma ꝯclo corrupti-
bile ꝛ incorruptibile differunt gñe
phico. ꝓbatio h⁹. illa sunt idẽ genere phico q̃ habẽt
idem subm̃ vel mãm circa quã possunt vicissim trã-
smutari. sed corruptibile ꝛ icorruptibile nõ sunt hu-
p̃mo celi. iusmodi. g̃ ꝛc̃. maioꝛ pʒ ex dictis. ꝓbatio minoris. q:
tex.cõ.20. incorruptibilia vel non hñt mãm b̾m viam phoꝝ.
q.4. vt dictũ est octauo huius. ꝛ hr̃ ꝓpositũ. vel si habent
non tñ hñt taleʒ circa quã possint cũ corruptibilib⁹
hr̃e transmutationẽ. q: iam nõ essent icorruptibilia.
g̃ ꝛc̃. ¶ Scd̾a cõclusio sit ista. corruptibile ꝛ incorru
ptibile non differũt gñe logico. Hoc pʒ. q: hñt aliqd̾
cõe p̃dicabile de eis in qd. puta suba. g̃ sunt idẽ gñe
logico. ꝯña pʒ ex dictis ꝛ itelligit̃ de corruptibili cã-
to ꝛ finito ad excludendũ primuʒ ens. quod rõne sue
illuminationis est oĩo extra genus.

Ad argumẽta In opp̃ᵐ. pʒ ꝙ ꝯclu
dũt de gñe logico. ꝛ
faciũt ꝓ scd̾a cõclone. ¶ Et h̾ de decimo metha.

¶ Qm̃ aũt oĩs motus pmutatio q̃dã. p-
mutatiões ãt tres dicte. harũ aũt q̃ b̾ʒ ge-
nerati onẽ ꝛ corruptionẽ nõ motũ. he aũt
sunt q̃ b̾ʒ ꝯtradictionẽ. necesse aũt eã q̃ ex
.10. subiecto i subiectũ mutationẽ eẽ solã. ꝛc.

Irca librũ vndeci lib.11.q.1.
mum methaphysice. Querit̃.
Utrum gñatio ꝛ corruptio sit
mutatio successiua. ¶ Uidet̃
ꝙ non. q: si sic. ergo generatio
est motus. ꝯñs est falsuʒ. vt pʒ tex.cõ.10.
i fra. ergo ꝛ añs. ꝯña pʒ. q: mo-
tus ꝛ mutatio videnť differre
penes successiuum ꝛ instãtane
um. nam motus est in tp̃e: mutatio vero in instanti.
¶ Contra nullum agens cuius suba est in tp̃e agit
in non tp̃e. vt dr̃ penultima ꝓpositione de causis. sed
suba generantis est in tp̃e. ergo ꝛ agit in tp̃e. ꝛ ꝑ ꝯñs
generatio mensurat̃ tp̃e. ergo erit successiua.

Respõdeo In ista q̃one q̃dam tenẽt ꝙ
non. q̃dã tenẽt ꝙ sic. h̾ ergo
ptractanda est opinio negatiua. 2° opinio affirmati
ua. ¶ Quantũ ad primũ. dr̃ ꝙ forma subalis itrodu
cit̃ in instanti. ꝛ ꝑ ꝯñs generatio erit in instanti. idem
intelligendũ est de corruptione. Modus ponendi ẽ
iste. q: si ex aqua gñetur ignis in toto tp̃e p̃cedenti p̃-
cessit alteratio. puta calefactio dispositiua mãe aque
ad introductionẽ forme ignis ꝛ in vltimo instanti al
terationis forma ignis introducit̃. ꝛ forma aque re-
mouet̃ vel corrũpit̃. ita ꝙ gñatio ignis est termin⁹ al
terationis p̃cedentis. ¶ Pro p̃ma cõclone ar. sic. q:
si generatio est successiua. vel esset ex parte materie
que subiicitur. vel ẽx parte forme que acquiritur. nõ
ex p̃te mãe. q: ipsa est indiuisibilis. nec ex p̃te forme.
Tũ q: ipsa est simplici ꝛ inuariabili essentia cõsistẽs. ca. 1.
b̾m auctorẽ sex pncipioꝝ. Tũ q: forme sunt vt nũe- tex.c.10.
ri. ex octauo h⁹ sicut ergo rõ numeri stat in indiuisi-
bili. ita ꝙ nihil põt addi vel diminui a numero qu i
mutet̃ spẽs sic de forma. vt ibi dr̃. Tum q: successio tex.cõ.71.
in motu b̾m cõmen. 4° physicoꝝ. caplo de vacuo vl̃
est ex resistẽtia mobilis ad motorẽ. vel medij ad mo-
bile. sed in gñatione non põt dari p̃mũ. q: mobile ẽ
ipsa materia q̃ nõ h̾ʒ de se vñ resistat. cũ forma vnia
tur materie summe ꝛ vltimate disposite. nec scdm̃ p̃t
dari. q: nullum est mediũ in gñatione forme. Tuʒ q:
forma imediate vnit̃ materie. ꝛ agẽs imediate passo
iungit̃. Tum q: termini gñationis sunt ꝯdictorij. s. eẽ
ꝛ nõ esse. vt dr̃ hic infra. sed si est successio. g̃ medium. ca.10.
inter ꝯdictoria aũt non est mediũ. ex decimo huius. g̃
in gñatione nõ erit successio. ¶ Itẽ. ad pncipale. q: si
sic. g̃ forma subalis suscipit magis ꝛ minus. ꝯñs est
falsum. g̃ ꝛ añs. ꝓbatio ꝯñe. q: si gñatio talis forme
eẽt successiua: necessario illa forma hr̃et gradus. ꝛ ꝑ
ꝯñs põt participari b̾ʒ magis ꝛ minus. falsitas ꝯñ-
tis pʒ ꝑ phm̃ in p̃dicamẽtis caplo de suba. vbi dicit ca.10.
ꝙ suba non suscipit magis ꝛ minus. ¶ Itẽ. si sic. ergo
forme subali est aliqd ꝯrium. ꝯñs est falsum. vt dr̃ in
fra parum post. ꝓbatio ꝯñtie. q: gñatio eẽt motus.
oĩs aũt motus est inter ꝯria vel media. vt dictum est
supra. ¶ Sed istã opinionẽ nõ teneo. cuius iprobati-
tio q̃ꝫtum ad ꝯclonẽ patebit ex cõfirmatiõe opinio-
nis sequentis. ¶ Cõtra modũ ponẽdi ar. sic. q: si sic.
g̃ acciñs naturalr̃ ẽ sine subo ꝯñs est falsuʒ. g̃ ꝛ añs. ꝓ
batio ꝯñe. q: alteratio vel forma ista b̾m quã est alte
ratio p̃cedens si fundatur in aliquo subiecto h̾ erit
mediãte forma subali. caloꝛ g̃ p̃cedens formaʒ ignis
b̾m te fundabit̃ in materia aque mediãte aliqua for-
ma subali. quero mediante qua non mediãte forma
aque. q: cuʒ forma aque repugnet calori: magis erit
eã corrumpendi calorem q̃ꝫ essendi ipum in materia
aque. nec est ibi mediante forma gñanda ignis. q: il-

la nondū est. ꝛ etiā q2 accñs est posterius forma subali
mediāte q̄ fundat in subo. calor autē iste pcedit for-
mā ignis. fm te. g erit sine subo nec rōnes hui⁹ opi
nionis cogūt. ¶ Ad cuius euidētiā est notandū q
motus potest accipi dupl'r. cōiter. s. ꝛ ꝯcte. eo modo
t.4. quo loquit phs pmo thopicoꝝ de ppo. nā ppriū
fm eum ibi cōiter acceptū cōuenit diffōni ꝛ pprie
passioni. ꝛ tñ illud nomē cōmune ꝯctum ap ppriat
pprie passioni ꝛ retinet nomē cōmune. ꝛ dr appro
priate ppriū diffinitio aūt nominat termin⁹. Simi-
liter in pposito mot⁹ quādoq3 sumit cōmuniter ad
tex.cõ.10. oēm mutationē. sicut hic inferius. ꝛ in 3° phyco. vbi
diffinit motus q est actus entis in potētia ꝛc. vñ 3°
t.c.10.ꝛ ide. phy. explanās Ari. diffōnem motus per exēpla. exē-
plificat de gñatione ꝛ alteratione. ꝛ omni alia muta-
tex.cõ.7. tione: qñq3 autē accipit motus cōtracte. vt distingui
tur cōtra gñationē ꝛ corruptionē. vt hic ꝛ in 5°. phy.
¶ Et notādū. q gñatio ꝛ motus ꝯcte accept⁹ non
differūt penes successiuū ꝛ instātaneū. sed tñ penes
terminos. ¶ Ubi sciēdū. q termini cuiuscūq3 mu-
tationis dupl'r pnt sumi. s. vt termini pmi. vel termi
ni ꝯcomitātes. termini pmi in q̄cunq3 mutatione di
cuntur habitus ꝛ puatio. exēplum. ex nō albo fit al-
bum ꝛ ecōuerso. ꝛ ex nō igne fit ignis ꝛ ecōuerso: sed
termini ꝯcomitantes dicuntur q2 ambo sūt affirma
tiui. q2 tñ vnū includit priuationē alteri⁹ dicunt con
comitātes puationē ꝛ habitū. qui sunt termini pmi
exemplū ex nigro fit albū. ꝛ econuerso. ꝛ ex aqua fit
5.phy.t.c.7. ignis. ꝛ ecōuerso. Ad ppositū. ois mutatio dr gene-
ratio accipiēdo terminos primos. illa. n. est mutatio
a nō subo i subz. vel ecōuerso q̄ ab Ari. gñatio ꝛ cor-
ruptio nominat in quocunq3 gñe fit. ois et mutatio
dr mot⁹ accipiēdo terminos ꝯcomitātes. ꝛ illa ē mu
tatio a subo in subm q̄ ab Ari. dr mot⁹. q aūt gña-
tio ꝛ mot⁹ nō distiguātur. penes successiuū ꝛ instāta
tex.cõ.8. neū. pz per Ari. 5°. phy. vbi distiguēs gñationē a mo
tu collocat mutationē a nō albo in albū sub gñatio
ne. que tñ mutatio est alteratio: ꝛ per ꝯñs successiua
nullo dubitāte. ¶ Cōtra igit ois mot⁹ est gñatio. si
sumātur termini pmi qui sūt habit⁹ ꝛ puatio. ꝛ econ
uerso ois gñatio ē mot⁹. si sumātur termini cōcomi
t.10. tantes. qui sūt ambo affirmatiui. ¶ Rñdeo. ꝯcedo
q infert. ¶ Cōtra. qualr g in suba specialr negat eē
t.cõ.10.ꝛ 18. motu3 hic infra. ꝛ 5° phycoꝝ plusq3 in alijs gñerib⁹
cū in quolibet gñe possit dici esse generatio ꝛ mot⁹
fm terminos sic vel sic acceptos.
¶ Rñdeo q subm gñatiōis subalis. s. mā ē minus
t.c.11.ꝛ ide. ens q3 in alijs mutationib⁹. vñ hic ꝛ p de gñatione
mā dicit esse nō ens simpl'r. iō in suba dr magis ap
ppriate mutatio a nō subo in subm. vel ecōuerso. q3
in alijs gñerib⁹. ppter h nō ita pfecte in suba dr esse
motus q est inter duos termios positiuos ꝯrios di
stinguendo g motum a gñatione penes terminos
dico vt predixi. q in suba est motus ꝛ gñatio. ꝛ silr
t.10. in q̄litate ꝛ q̄ntitate. excepto q in suba est gñatio sim
pliciter. ꝛ in alijs fm qd vt dr in lra. ¶ Ad pmaz ra
tionē dico q pōt esse successio ex pte vtriusq3. cu3 dr
de mā q ipsa est indiuisibilis. dico q veru3 est de se.
tñ est diuisibilis p accñs rōne q̄ntitatis cū postea dr
d forma q est indiuisibilis ꝛ simplex. dico q ē idiui
sibilis fm esse specificū: q2 sic abstrahit ab omni gra
tex.cõ.10. du. ꝛ sic intelligit ille auctor ꝛ Ari. 8° hui⁹. vt ibide3
dictū fuit. sed hoc nō obstāte ipsa hēt gradus idiui-
duales eētiales fm quos pōt itrisece participari.
¶ Ad scdam pbationē. dico q successio pōt esse in
pposito tā ex parte mãe q3 forme. cu3 arguit de mā
q nō h3 vñ resistat. dico q verū est de se: sed tñ vt est

sub formā ꝛ ē dispositiōe ꝯria forme inducēde habet
vnde agēti resistat. ꝛ sic est resistētia mobilis ad mo-
torē: est etiā resistētia medij ad mobile. put disposi-
tio ꝯria tenet locū medij. Cū aūt addit. q forma im-
mediate vnit mãe ꝛc. dico q verū est corrupta pma
forma. verūtñ pus ex nā rei corrūpit prima q3 scda
itroducat. ꝛ illō priuo mediat iter formā ꝛ formā3. ꝛ
agēs ꝛ passū. ¶ Ad q̄rtam pbatiōe3 cū dr q termi
ni gñatiōis sūt ꝯdictorii. dico q falsū est sed sunt pri
uatio ꝛ habit⁹. vnde p esse ꝛ nō eē intelligit Ari. pri-
uationē ꝛ habitū. vt declaratū fuit 4° hui⁹ in q̄dam
q̄ne. ¶ Ad rōnem scdam pncipalē. cū infert. g for-
ma subalis suscipit magis ꝛ min⁹. ꝯcedo ꝯñs. ¶ Ad
illud de pdicamētis. q suba nō suscipit magis ꝛ mi
nus itelligēdū est suba fm esse specificū. ꝛ nō scd3 eē
idiuiduale: quia si sic. includit gradus. vt pbabitur.
¶ Ad 3m dico q sube est aliqd ꝯriū accipiēdo large
contrarietatem. vt fuit ostensum decimo huius. Ad
probationem dicendum q loquitur de ꝯtrarietate
stricto modo. vt ibidem dictum fuit.

Quātū Ad 2m vt melius appareat opinio
affirmatiua. declaro tres ꝯclones
¶ Prima sit ista q forma subalis hēt gradus itrin
secos eētiales fm quos suscipit magis ꝛ min⁹ ꝛ in-
trinsecā diuisionē. Hanc oñdo sic. p ex q̄litate ppria
ꝯpata ad subm cuius est. ꝛ arguo sic. calidu3 in tēdit
ꝛ remittit. g ignis. ꝛ habet ppm. añs pz ad sensum. p
batio ꝯñe eā nāli silr se hñte. ꝛ causatū silr se habet.
sed calor in diuersis idiuiduis ipsi⁹ ignis nō silr se
habet. nā vn⁹ calor est intēsior alio. dz g q ignis q est
causa nālis caloris nō silr se habet. sed vnus est intē-
sior q3 ali⁹. maior pbat: q2 ois causa nālis agit q̄ntu3
pōt ꝛ fm vltimū potētie. ꝛ sic ois causa eque pfecta
causabit effectū eque pfectū. g a destructiōe ꝯñtis ef
fectu nāli nō eque perfecte ꝛ nō silr se hñte nec cau-
sa nālis silr se habebit. ¶ Sz diceres. q diuersitas
caloris causati accidit pp ꝯriū agēs ipediēs. nā ipse
ignis q̄ntū est de se semp causaret calorē eque intēsū
sed impedit p ꝯria. iō quādoq3 intēsu3. qñq3 remissū
causat. ¶ Cōtra. excludat oē ꝯtrariu3 pz q idiuidua
ignis sibi derelicta nō sunt eq̄ calida. q2 maior ignis
calidior est paruo igne. ceteris parib⁹. ¶ Alr dicit
negādo minorē: q2 calor nō causat ab igne effectiue
sed ignis est in sola potētia passiua respectu caloris.
maior autē rōnis hēt veritatē de causis nālibus ef-
fectiuis. ¶ Contra: q2 ois potentia mãe passiua est tex.cõ.17.
ꝯtradictiōis 9. hui⁹. sed ignis nō est potētia ꝯdictio
nis ad formā caloris. alr. n. posset esse calidus ꝛ non
calidus. g nō est in potētia mãe passiua ad calorem.
g erit cā eius effectiua. ꝛ tūc idē qd priuo. ¶ 2° prin
cipalr arguit ad idem. ex qualitate ppria cōpata ad
aliud subm sic in alteratiōe pcedēte corruptionem
aque in ignē itroducit calor. g ꝛ forma ignis nō per
fecta. g remissa. ꝛ sic habet ppositū. añs et patet fm
eos. prima ꝯña pbatur. Tū q2 nullū propriū accñs
est sine ppria forma sui subi. vnde corpora in aqua
vel aere non tāgunt se imediate. q2 humiditas aeris tex.cõ.113.
nō est sine aere. nec aque sine aqua ex scdo de aīa. sed
calor est propriū accñs ignis. ꝛ maxime calor gñat⁹
in alteratione facta ab igne. Tū q2 eade3 rōne totus
calor igneus posset eē in aqua sine forā ignis. qd vr
oino ē rōnē. 2a ꝯña pncipalis pbatur. q2 forē spe-
cifice repugnātes ipole est q sint in eadē mā h3 eē in-
tēsu3. g h sit ibi eē h3 eē remissu3. puta forā aq ꝛ for-
ma ignis in pposito. ¶ h. 3° ar. sic. oē q mutat pri3
ē in termio a quo. ꝛ prim ē in termio ad quē ex sexto t.c.7.vl ide.
phycoꝝ. vbi dicit ꝯmen. q habet veritatē in q̄tuor

gñibus.ꝛ ꝑ ꝯñs in mutatiõe subali.aliter nõ eẽt nisi
i trib⁹.tũc q̃ro li.pti ꝛ pti.aut accipit ꝑ diuisibilitate
forme ſm quaꝫ ẽ motus.aut ꝑ diuisibilitate subiecti
ꝙ mouet.si primũ:hr ꝓpositũ.qꝛ forma subalis ẽ di-
uisibilis.si ſm 3. Tũ qꝛ ꝓpositio pħi erit falsa.nã illa
vna ps mobilis sit a.puta pedalis.illud a.ꝑmutat.ꝛ
tñ ſm rem non est ptim sub vtroq; termino.sed in al
tero solũ. Tuꝫ qꝛ ꝯtingit aliqđ totũ simul alterari.ex
tex.cõ.23. octauo physicoꝝ.ꝛ i de sensu ꝛ sensato.igit in tali al
teratione ptim ꝛ ptim nõ pñt accipi ex pte mobilis.
Tum qꝛ Arist.peteret principiũ.vult.n.ibi ꝓbare ꝙ
omne mobile ẽ diuisibile.acciperet.n.ꝙ vult proba
re.nã si mobile hꝫ ptim ꝛ partiꝫ est diuisibile. ¶ Ꝥ.
q̃rto arguitur sic.ois ꝑfectio q̃ põt numerari in plu
ribus maiorẽ ꝑfectionẽ dicit in pluribus q̃ꝫ in vno.
ſm Aug.quarto de trinitate.caplo primo.sed forma
ignis est numerabilis in pluribus indiuiduis .pꝫ.ğ
ꝛc.si igit duo ignes iungant ꝛ fiat vnus . qs deberet
ambigere qn ille vnus ignis ꝑfectiorẽ ꝛ intensiorem
formã hẽat q̃ꝫ duo ex q̃bus cõponit seorsuꝫ sumpti.
nã duo ꝑfecta ꝑfecti⁹ aliqđ ponũt q̃ꝫ vnũ tñ. ceteris
paribus. ¶ Scđa cõclusio sit ista.forma subalis nã-
lis est actu extensa.hñs ptẽ extra ptem. Hanc ostẽdo
sic.ois forma que non respicit materiã indiuisibilr.
extendit ad extensionẽ materie.ꝛ hꝫ ptem extra pteꝫ.
sed q̃dam forma subalis naturalis est huiõi.ergo ꝛc.
tex.cõ.20. maior pꝫ.qꝛ de aia brutoꝝ de q̃bus forte minus vi
detur.dixit Aristo. primo ꝛ scđo de aia.ꝙ diuiditur
ad diuisionem corporis.sicut inducit in animalibus
anulosis.que diuisa in ptes sentiũt ꝛ mouentur . ꝛ ꝑ
consequens aia diuidit in eis.Dico aũt formã substã
tialem nãlẽ.que ẽ de mã educibilis ꝑ naturaꝫ ad ex-
cludendam aiam rõnalem.qꝛ illa non est extensa nec
diuisibilis in essentia. ¶ Tertia ꝯclo est ista. genera-
tio forme substãtialis est successiua. Hoc pꝫ ex ꝓdictis
t.cõ.9.ꝛ.10. qꝛ cũ habeat gradus ꝛ sit extensa hñs ptẽ.ex partem
nõ põt induci in instanti. ¶ Ꝥ.tertio phy.data diffi
nitione motus exẽplificat phs de gñatione ꝛ corru-
ptione.qꝛ.s.generatio est actus generabilis inq̃ꝫtuꝫ
generabile.ꝛ corruptio actus corruptibilis inq̃ꝫtum
corruptibile.tũc sic.ois motus est successiua trãsmu-
tatio.sed generatio est motus.vt dicit Arist.3°.physico
t.c.9.vide. rũ.ğ ꝛc. ¶ Sꝫ dices ꝙ Ari.tertio phy.loqtur de mo
tex.cõ.7. tu large ꝑ omni mutatione.sed diuidit eã in spẽs qn
to phy.ꝛ ibi sepat gñationem a motu:ꝙ ꝓbans qđ
generatio que est a nõ subo in subiectũ nõ est motus
q est a subiecto in subm. ¶ Cõtra.qꝛ si sic.ğ vsq; ad
locũ illũ vbi diuidit mutationẽ in suas spẽs loqui-
tur de mutatione large ꝛ cõiter.sed prius ante illud
c.10. capitulum dicit iuxta principium qnti ꝛ habet hic
tex.cõ.3. in lra. ꝙ in omni motu reqritur tempus .ğ in omni
mutatiõe.ꝛ ꝑ ꝯñs ois mutatio erit successiua.ꝛ sic ha
betur ꝓpositũ. Pro ista ꝯclone habent multe aucto
ritates tã in.6°.q̃ꝫ in .7°.physi.quas causa breuitatis
omitto. Recolo.n.me hanc materiam prolixius per
tractasse in quadam questione ordinaria . ꝛ intellige
de corruptione qđ dictum est de generatione in illa
questione.qꝛ eadem rõ est vtriusq;.

Ad argumẽtũ i oppositũ cũ infert ꝙ gñatio est
mot⁹.ꝯcedo ꝯñam ꝛ ipm ꝯñs ꝑ mõ exposi-
to in corpe q̃õnis.ꝛ ibidem dictũ est ad id qđ allega-
c.10. bat de philosopho hic ꝛ in quinto physicoꝝ. ¶ Et
tex.cõ.7. hec de vndecimo methaphisice.

¶ Postea qꝛ quecunq; ex vniuoco fit
substantia:nam ꝛ que natura sunt substã
tex.cõ.13. tie:ꝛ alia ꝛc.

Circa librum lib.12. q.1.
duodecimum methaphisi-
ce. Queritur primo. Utruꝫ
omnis productio vel indu
ctio cuiuscũq; forme sit vni
uoca. ¶ Videt ꝙ nõ . nam
omnis ꝓductio vniuoca re
qrit silitudinẽ forme inter
ꝓducens ꝛ ꝓductũ.ꝑ hꝫ enĩ
distinguit ab equoca.sed non omnis ꝓductio forme
est huiusmõi.ergo ꝛc.minor pꝫ in ꝓductione caloris tex.cõ.13.
vel plante facte a sole. ¶ Contra phs hic in littera. ꝛ tex.cõ.20.
idem habet septimo huius.

Respõdeo primo ſmittam triplicem
distinctiõeꝫ.2°.ꝯcludã vnaꝫ
ꝯclonẽ. ¶ Quãtũ ad primum.cum omnis ꝓductio
vniuoca necessario reqrat silitudinẽ forme aliq̃ mõ i
ter ꝓducens ꝛ ꝓductũ sit ista prima distinctio . ꝙ si-
militudo realis est duplex.quedam formalis. ꝛ que-
dam ꝟtualis. Prima est qñ agens habet formã quã
producit formalr in se.vt hõ gñat hominem. equus
equum.2ᵃ.est qñ agens hꝫ formã quã ꝓducit in se ꝟ
tualr ñ forãlr.vt cũ sol gñat calorẽ i medio. ¶ 2ᵃ di
stictio sit hic.silitudo formalis est duplex.q̃dã ſꝫ spẽꝫ
q̃dam ſm aliquid communius.exẽplum primi . hõ
generat hominem.exᵐ scđi.cum equus gñat muluꝫ
quibus est forte genus aliqđ cõe puta iumentum vel
aliqđ tale in quo ꝯueniũt equus ꝛ mulus .vt diceba
tur 7°h°. ¶ 3ᵃ distinctio sit hic.similitudo ſm speciẽ tex.cõ.31.
spãlissimam est duplex.q̃dam in forma ꝛ mõ essendi
forme.quedam in forma solum.ꝛ non in mõ essendi
forme. Exᵐ primi.homo gñat hominem.patet.exᵐ se
cundi artifex producens archã.nam lꝫ forma arche
sit in vtroq;.tñ in artifice existit ſꝫ modũ intentiona-
lẽ.in archa autem ſm modum realẽ. ¶ Ex his pos
sunt haberi q̃ttuor gradus in similitudine ꝛ genera-
tione vniuoca.primus est perfectissimus.qñ. s.est si-
militudo inter generans ꝛ genitũ in forma. ꝛ in mo
do essendi forme.secundus aliquantulum deficit a pᵒ-
mo.qñ.s.est similitudo i forma nõ aũt in mõ essendi.
tertius qñ est similitudo in forma nõ ſm spẽm spãlis
simam.sed ſm aliqd communius.quartus est qñ est
tñ silitudo ꝟtualis ꝛ nullo⁹ formalis.talis vniuoca
tio est improprijssime dicta.ꝛ ſꝫ qd. ¶ Ex his ꝯclu-
do corelariũ ꝙ aliqua ꝓductio est vniuoca ſꝫ vnuꝫ
gradum.ꝛ tñ equiuoca ſm alium gradum inq̃ꝫtum
deficit ab alio. Cuius ratio est.qꝛ qñ inter duo extre-
ma ponũtur plura media:quãto medium recedit ab
vno extremo:tanto accedit ad alterum .ꝛ econuerso.
nũc autem vniuocatio ꝛ equiuocatio stricte sumpta
sunt quedam extrema inter q̃ cadunt ꝓdicti gradus
vniuocatiõis vt media.ꝛ ideo q̃ꝫto aliqs gradus re-
cedit ab vniuocatiõe stricte sumpta q̃ est ſm primũ
gradũ:tãto accedit ad equocationẽ q̃ est ſm vltimũ
gradũ.ꝛ ideo gñatio muli ex equo põt dici equoca si
cõparetur ad gñationẽ hois ex hoie.ꝑt ẽt dici vniuo
ca si cõparetur ad gñationem plãte ex virtute solis.

Quantũ ad 2ᵐ sit ista ꝯclusio rñsiua ad
q̃õnẽ:ꝙ ois ꝓductio cuiuscũq;
forme est vniuoca.accipiẽdo large vniuocationẽ ſm
aliquẽ ğdũ ꝓdictoꝝ.ꝛ sic intelligit phs. ¶ Ad argᵐ
in oppositũ cõcedo maiorẽ accipiẽdo vniuocationẽ
stricte. ¶ Alr negãda est vt pꝫ ex dictis.

¶ Mouet autem vt amatuꝫ:moto vero
alia mouet.ꝛc. tex.cõ.37.

q.2.

Ueritur Utrũ primũ celũ moueat imediate
a ꝑ ꝑncipio. ¶ Dicẽdũ ſm rei verita
tẽ. ꝙ ꝑmũ mobile h3 duo mouentia.
vnũ ſeparatum qḋ eſt deus mouens in
rõne amati ⁊ deſiderati. aliud cõiũctũ
qḋ eſt intelligẽtia 2ᵃ imediata poſt deũ. ⁊ q̃ imediate
c.4. mouet in rõne amãtis. ⁊ mediãte illa deᵘ celum mo
uet. ⁊ h̃ eſt expꝛ̃ſſa ſnĩa Auice. 9. metha. ¶ Sed qd de
tex.cõ.36. intẽtiõe Ari. dicit vnus expoſitoꝛ ꝙ ſnĩa ſua ẽ ꝙ celũ
mouet imediate a ꝑ ꝑncipio qḋ ẽ deᵘ. Sed h̃ nõ vr̃
valere. qꝛ ſupius dixit ꝙ ꝑmũ mouẽs mouet primũ
motũ in rõe amati. oꝫ ḡ ꝙ ſit aliqd mouẽs qḋ moue
at in rõne amãtis. de quo dixit ſupꝛa ꝙ ipm̃ cõſeq̃t
maxia delectatio ex h̃ ꝙ itelligit ⁊ amat ꝑmũ mouẽs
⁊ illud ẽ alia ſcḋa itelligẽtia q̃ vocat aĩa celi nõ in rõ
q.4. ne iformãtis. ſ3 in rõne mouẽtis. vt oñſum ẽ. 8. hᵘ. ⁊
tex.cõ.79. h̃ eſt expꝛ̃ſſa ſnĩa ꝯm̃. 8. phy. vbi expõit pħm aſſignãs
vel inde. ꝑ celi duplex mouẽs. vnũ ꝯiunctũ. ⁊ aliud ſepatũ. h̃ ẽt
vr̃ expꝛ̃ſſa ſnĩa Ari. in. 8. phy. ꝙ põ ifinita non põt mo
uere corpᵘ in tp̃e. qꝛ ſic alia põ finita poſſet mouere i
eq̃li tp̃e. eo ꝙ augmẽtat ꝟtute motiua minuit tp̃s i
quo mouet. ſm h̃ ḡ hr̃ ꝙ deus non pt̃ imediate cãre
motũ ꝓpꝛie dcm̃ q necẽio erit in tp̃e. poſuit ḡ duo mo
uẽtia oꝛdiata: quoꝝ ꝑmũ modũ mediate: qꝛ dat ꝟtu
tẽ ſcḋo ⁊ qꝛ ꝑpetuo dat iſtã virtutẽ. ideo ẽ cã ꝑpetui
tatis in motu. finitas aũt virtutis recepte ſi finita ſit.
q̃ nõ ẽ aliud a nã ãgeli q eſt 2ᵐ mouẽs ẽ cã ſucceſſio
nis in motu. qꝛ illi ꝟtuti. ſi põ finita põt eẽ aliq̃ reſiſtẽ
tia in mobili. q̃ nõ poſſet eẽ ꝟtutis ifinite. h̃ vr̃ itẽtio.
tex.cõ.43. Ari. ipſe tñ vtrũq3 mouẽs vr̃ accipe ꝑ vno. ⁊ illud ꝑ
termittere in cõputatiõe ſubaꝝ mãliũ quaꝝ nũs ac
cipit ſm numerũ mobiliũ celeſtiũ. vt p3 infra.

¶ Oñſu3 ẽ ãt ⁊ qꝛ nõ cõtigit habere hãc
ſubſtãtiã magnitudinẽ vllã: veꝝ ſine pte
idiuiſibilis: mouet. n. ꝑ infinitũ tp̃s. ⁊ nõ
tex.cõ.41. h3 potẽtiã infinitã finitũ ⁊c̃.

q.3.

Ueritur Utrũ Ar. poſuerit oẽs itelligẽtias ꝟtu
tis ifinite. ⁊ ꝑ ꝯñs quoſdã deos. ¶ Uꝛ
tex.cõ.41. ꝙ ſic. nã ſupius caplo 4°. repetit oñſu3
tex.cõ.79. eẽ. 8. phy. ꝙ nõ ꝯueit ꝑᵐ mouẽs hr̃e ma
gnitudinẽ ex eo qḋ h3 põm ifinitã. ⁊ põ ifinita nõ pt̃
eẽ in magnitudie finita vel ifinita. ¶ Itẽ poſt illḋ ca
pitulũ ſtati i ꝑnᵒ. 5. cap. q̃rit vtrũ ponẽdũ ſit tm̃ vnã
talẽ ſubam eẽ. aut plures. ⁊ determinat ꝙ plures ſm
nũm lationũ. ḡ vr̃ eẽ intẽtio ſua cõparãdo ꝯclonẽ ꝑ
tex.cõ.42. cedẽtẽ ad ꝯclonẽ ſequẽtẽ ꝙ plures ſunt ſube ſine ma
gnitudine. qꝛ plures põe ifinite. ¶ Ꝓ. i eod. 5. ca. poſt
ꝑnᵐ dicit. ꝙ tot ſbas ẽ necẽ eẽ nã ſempiternas ⁊ imo
biles ſ3 ſe ⁊ ſiñ magnitudie ꝓ ꝑdictã cãm. ſ. q̃ dicta
tex.cõ.41. fuit in. 4° ca. q̃ ẽ hr̃e potẽtiã ifinitã. qꝛ illa nõ ptẽ in
magnitudie finita vel infinita. ⁊ h̃ mõ fuit lr̃a prīᵘ ex
tex.cõ.50. poſita. ¶ Ꝓ. i fi. hᵘ. c. d. ꝙ ſi q̃s accipiat h̃ ſolũ a ꝑmis
pħis ꝙ pmas ſubas deos eꝛiſtimauerũt. diuine itaq3 di
ctũ eẽ putabit ⁊ ſm diſſilitudinẽ. in qbus ꝟbis vr̃ ap
probare ſnĩam illoꝝ q ſubas ſepatas poſuerũt deos
c.1. eẽ. ⁊ ꝑ ꝯñs potẽtie ifinite. ¶ Ꝓ. 4°. q. 1. p. i ꝓlogo. ⁊ 6°.
tex.cõ.2. hᵘ vocat iſtã ſciam theologiã ⁊ diuinã: quatenᵘ ẽ de
ſubiectis ſepatis a motu ⁊ a mã. nõ ſolũ ſm ꝯſideratio
nẽ. ſ3 ẽt ſm eẽ. qḋ nõ v3 nec vr̃ valer̃ niſi oẽs ille ſube
eẽnt dij. ꝓ iſtas auctes qdã tñ tenent ptẽ affirmati
uã hᵘ q̃onis. ¶ Cõtra. qꝛ nulli auctori vr̃ eẽ iponen
da falſa ſnĩa niſi expꝛ̃ſſe habeat ex dictis ſuis vel euĩ
dẽter ſequat ex dictis ſuis. ſed itelligẽtia ſeu angelũ
eẽ potẽtie ifinite ſeu enς ifinitũ ⁊ a ſe ⁊ qõdã neceſſe

eẽ ſine deũ. nõ ſolũ ẽ falſu3 ſed valde abſurdũ. qꝛ eiꝰ
oppoſitũ põt demr̃ari. vt patebit infra. nec illud ſeq̃
tur ex lr̃a pħi. ḡ non vr̃ h̃ ſibi rõnabilr̃ iponendũ. tex.cõ.41.

Reſpõdeo ſcḋndo doctrinã ſcoticã de
ciaro duas ꝯcloes. ¶ Pꝛi
ma ꝯclo ſit iſta. itelligentias alias a ꝑma nõ eẽ potẽ
tie ifinite ẽ veꝝ qḋ põt demr̃ari. pḃo hᵒ. ipoſſibile ẽ
eẽ plures deos. ḡ plures nãς ſimplr̃ ifinitas. añs ſup
ponit ꝑ nũc. qꝛ inferius in fine hᵘ oꝑis d3 demr̃ari ꝑ
6. vias. q̃one de vnitate principis vniuerſi. ꝯña ẽ euĩ
dens. qꝛ qĩ3 deᵘ ſi eẽnt plures hr̃et potẽtiã infinitã ⁊
eẽt qõdã neceẽ eẽ. ¶ 2ᵃ ꝯclo ſit iſta. nõ eẽ plures deos
ſeu plures ſubas potẽtie ifinite ẽ veꝝ ex intẽtiõe pħi
ꝯceſſũ. Hãc oñdo q̃druplr̃. ꝑ ex itentiõe eiᵘ in h̃ 12°. tex.c.vltimi.
met. nã iferiᵘ ca. vlti. cõcedit oĩa entia hr̃e iter ſe oꝛdi
nẽ ad vnũ ꝑmũ. ſ3 ifinitũ itẽſiue nõ pt̃ eẽ ſuboꝛdiatũ
eẽntialr̃ alicui alteri. nec ſic ad finẽ. qꝛ bonũ ifinitum
nõ ẽ ꝓ aliud. ſ3 bonũ totiᵘ vniuerſi vtroq3 mõ ſe h3
. ſ. ⁊ in oꝛdine entiũ iter ſe. ⁊ in oꝛdine eoꝝ ad optimũ
ſepatũ. nec infinitũ põt eẽ alteri ſuboꝛdinatũ vt pꝛici
panti. qꝛ ipm̃ h3 virtutẽ infinitã. ⁊ tñ ſm Ariſt. in fine tex.cõ.vlti.
hᵘ. 12. entia nõ volũt male diſponi. vnus ḡ pꝛiceps.
⁊ ꝑ ꝯñs nõ erũt plura infinita. qꝛ nõ eẽnt oꝛdinata di
cto mõ. ¶ Rñdet ꝙ Ari. cõcedit oꝛdinẽ in entibᵘ ſe
patis. qꝛ cã ſcḋa depẽdet a ꝑma. ſ3 nõ ſit cãlr̃ ab ea ſi
cut eſt in ſp̃ebus figuraꝝ ⁊ nũeroꝝ. qꝛ poſterioꝛ ſpẽs
nũeri ⁊ figure nõ eſt cãliter a pꝛioꝛi ſp̃e. ſ3 dependeat
ab ipſa. ¶ Cõtra. qꝛ nihil eſt depẽdẽs ab alio in eẽn
do a quo nõ hẽat eẽ in aliquo gn̄e cãe. oppoſitũ ꝑdi
cati vr̃ iferre oppoſitũ ſubi. ⁊ cõſilr̃ de ꝑmanẽtia. nec
ob. illud de nũeris. qꝛ nũerᵘ minoꝛ mãliter ⁊ potẽtia
liter acceptᵘ ẽ ꝑs nũeri maioꝛis. ꝑs ãt h3 rõne3 mãe tex.cõ.2.
vt p3 5° hᵘ. c. de cã ptes ingt totiᵘ vt ex quo cãe ſũt. ⁊
ibidẽ. hoꝝ ãt h̃ q̃ſi ſubm. i. mã vt ptes. nũerᵘ ꝟo mioꝛ
actualr̃ ⁊ formalr̃ acceptᵘ nõ ẽ ꝑs maioꝛis. nec ab ip tex.cõ.36.
ſo ſic accepto depẽdet maioꝛ nũerus in eẽndo. ¶ Ꝓ.
ſupius ca. 4° dic̃ de ꝑ mouẽte. qḋ mouet ſic appeti
bile ⁊ itelligibile mouet nõ motũ. ſic aũt mouet itelli
gentiã ſibi pꝛimã. ḡ cãt itelligere illiᵘ. ſed illud itelli tex.cõ.51.
gere ſm Ari. ca. ſeq̃nti. eſt idẽ cũ ſuba itelligẽtie. ḡ cãt
ſubam ſcḋe itelligẽtie. ⁊ ꝑ ꝯñs itelligẽtia ẽ cãta ab ip
ſo. ḡ nõ ẽ deᵘ nec potẽtie ifinite. ¶ Dices ꝙ illud mo cõmen.363
uere pꝛimi ẽ methaphoricũ. ⁊ nõ ẽ ꝓpꝛie aliqd cãre.
Cõtra. oẽs itellectio q̃ nõ eſt eadẽ obõ cãtur ab obõ.
⁊ vr̃ ꝙ effectiue. ꝑ cõmẽ. q vult ꝙ balneũ in mẽte mo
uet vt efficiẽs. ¶ 2° pḃat idẽ ex intẽtiõe Ari. 8. phy. tex.cõ.78.vl
vbi ꝓbat ꝙ mouẽs potentie ifinite nõ pt̃ imediate circa.
mouere. celũ. ḡ mouet imediate ab aliquo mouẽte in
finito. illud ẽ intelligẽtia ꝓpꝛia motrix. vl̃r ḡ ꝙ itelli
gẽtia ſit finita. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ deᵘ. ¶ Ꝓ. ibidẽ. 8. phy. vult
ꝙ mouẽs potẽtie ifinite mouet celũ motu infinito. ⁊
nõ imediate. vt dcm̃ ẽ. ḡ mediãte itelligẽtia. ⁊ hãc aſſe tex.cõ.41.
rit cõmẽ. eẽ intẽtiõem eius in h̃. 12°. ſ. ꝙ mouẽs fini
tũ mouet imediate. ſunt ḡ illa duo mouẽtia oꝛdiata.
tũc ſic. qñcũq3 ſunt agentia eẽntialr̃ oꝛdinata. aut 2ᵐ
accipit eẽ a ꝑ. exemplũ de celo ⁊ agente pticulari coꝛ
ruptibili aut accipit aliquã influentiã a ꝑ. exẽplũ. ba
culus accipit motũ a manu vt moueat lapidẽ. aut 3°.
ambo agẽtia attingunt eundẽ effectũ imediate. exẽ
plum de patre ⁊ matre reſpectu gn̄ationis pꝛolis. vt
oñſum fuit. 8. hᵘ. q̃ro ḡ quo iſtoꝝ triũ modoꝝ ſe hñt
illa duo agẽtia in mouendo celũ. nõ tertio mõ qꝛ ſta
tim ſeq̃tur ⁊ ineq̃li tp̃e. imo in eodẽ moueret ꝟtus fi
nita ⁊ infinita. qḋ eſt ꝯ ſuppoſitũ. Si dicat ſm hr̃ ꝓpo
ſitũ cũ ſm Ari. nihil recipiat in itelligẽtia aliõ ab eiᵘ 12. huiᵘ tex.
nã. ſi dicat ꝑᵐ p3 euidenter ꝙ h̃ ẽ ꝓpoſitu3. p3 ḡ ꝙ Ari. cõ.36.
ſic itellexit illa agẽtia ſic oꝛdiata ꝙ 2ᵐ ſ3 eẽ depẽdeat
a pꝛimo

a p̄.ꝛ tūc p̄mū mouet mediate q: dat eē ꝛ ꝟtutem p̄-
xio mouēti:ꝛ q: ꝑpetuo dat eē illō ꝛ ꝟtutē.iō ē cā per
petuitatis in motu.finitas āt ꝟtutis recepte q̄ nō est
aliō a nā angeli ē cā successiōis in motu.q: illi ꝟtuti
pōt eē aliq̄ resistētia in mobili q̄ nō posset esse respe-
ctu ꝟtutis infinite vt iā supius dictū fuit exponēdo
lr̄am.❡ 3°.pbaṫ idē p cōmē.q de itētiōe Ari.loquēs
i de suba orbis.ca.3° dič ꝙ corp⁹ celeste nō idiget tm̄
ꝟtute mouēte in loco.ſ; ēt ꝟtute largiēte in se ꝛ in sba
ꝑmanētiā eternā:ꝛ seqṫ.dixerūt aūt ipm̄.s.Ari.nō di
cere cām agētē totū.i.celū.ſ; tm̄ cā; mouētē.ꝛ tm̄ illō.
s.celum dixit esse formalr̄ necessariū.vt p;.9.h⁹ ca.7.
est aūt nihil in pō sempiternū.ğ ista po⁹ pōt stare cū;
itētiōe phi ꝙ deus eē cā ꝛ esse ꝛ sube ipsi⁹ itelligētie
sicut ꝟ; cōmē.fuit itētio eius de celo.❡ 4°.pbaṫ idē
p Aui.9.met.ca.4.q vult ex itētione ꝙ ois itelligētia
creata est a p̄ma.sed ꝟm q̄ndā; ordinē.nā scōam itel-
ligentiā eē cātam a p̄ma ꝛ 3ᵃᵐ a scōa.ꝛ sic de alijs.ꝛ
forte i h̄ nō solū nō ꝯdicit pho.ſ; explicat illō de mō
ꝛ ordine ꝓductiōis qō Ari.non explicat. vel si dicaṫ
Ari posuisse oēm itelligētiā eē imediate ꝓductā a p̄.
tūc Aui.ꝯdicit sibi q̄tū ad ordinē quē pōit.ſ; i ꝓpo-
sito ꝯcordat.s.ꝙ itelligētia sit ꝓducta.ꝛ p ꝯn̄s n̄ ē de
us nec potētie infinite.de mō aūt illi⁹ cātiōis ꝟm itē
tionē Ari.ꝛ Aui.nō est p̄ntis speculatiōis igrere:suf
tex.cō.41. ficit.n.hr̄e itētionē Ari.q̄tū ad ꝯclōnē de q̄ q̄rit qō.
❡ Ad p̄mā auctē q̄ allegaṫ dicēdū ꝙ vltia ꝯclō illi⁹
4.ca.nō ē illa.ꝙ p̄mū mouēs ē sine magnitudine ꝛ
potētie ifinite.ſ; post istā seqṫ alia.ꝙ.s.suba imālis ē i
passibilis ꝛ ialterabilis.oēs.n.alij mot⁹ sūt posterio
res eo q ē ꝟ; locū.hic āt ē maior ꝛ suppleṫ mior ꝙ il-
la sba n̄ ē mobil' ꝟ; locū.vt hr̄ ex p̄dcis.ꝛ seqṫ ꝯclō.ğ
n̄ ē mobil' aliq̄ motu posteriori ꝛ ita ialterabil'. ꝛ ita
tex.cō.42. seqṫ p̄nᵐ.5.c.Utꝝ añ vnā talē ꝛc̄.ita ꝙ illa qō referē-
da ē ad suba; ialterabilē ō q̄ imediate p̄cessit ꝟmo. ꝛ
nō ad illā suba; q̄ ē potētie infinite de q̄ fuit ꝟmo pri
us.tūc ꝯcedo subas ialterabiles eē plēs iux nūeꝝ la-
tionū ꝟ; itētōe; phi.❡ Ad scōa; auctatē dicendū ꝙ
neq̄ alic⁹ p̄t ꝯcludi de aliq̄ ꝑp qd p tot media. ſ; p̄nt
eē cāe i ipo repugnāte ad affirmationē oppositā. ꝙ
si vnū sit cā adeq̄ta repugnātie illō erit mediū adeq̄
tū ad oñdēdū talē negationē.exᵐ.ad oñdēdū ꝙ hō n̄
ē lapis pōt sumi ꝓ medio.q: hō ē aial q: est risibilis.
q: est rōnale.ꝛ forte rōnale qō ē dr̄ia specifica hoīs
ē h⁹ negatiōis ꝛ repugnātie cā adeq̄ta. ❡ Ad ꝓposi
tū dico ꝙ ifinitas itēsiua ē cā vna repugnātie ad hr̄e
magnitudinē.ſ; nō adeq̄ta.puꝝ.n.itellectuale nō pōt
hr̄e magnitudinem.q: forma intellectualis nō est ex-
tēsibilis.ſ; si aliqō intellectuale sit q̄tū.h; mām̄ q̄ p
ficiṫ a forma itellectuali.ꝛ tūc recipit q̄ntitatē nō rōne
itellectualitatis.ſ; rōne mā̄e quam pficit forma intel
lectualis sic ē i hoīe.o; ğ illa duo ꝯiūgi.s.itellectuali
tatē ꝛ imālitatē ad hn̄dū mediū sufficiēs.q: sic nō suf
ficit:sola intellectualitas vt p; in homine.sic nec so-
la immālitas vt p; in celo ꝙ nō h; mā; ꝟ; mētē Ar.
tex.cō.14. vt ꝓbatū ē.8.h⁹.h ğ ꝓpō est ꝟa.hn̄s infinitā poten-
tiā nō h; magnitudinē.ꝛ h ē vera itellectuale nō hn̄s
tex.cō.41. mā; n̄ h; magnitudinē;.ibi ı̄gitṫ ꝟsus finē.4.c.pbaṫ
nō hr̄e magnitudinē p hr̄e potētiam infinitā.ſ; illud
tex.cō.37.vl' nō est mediū adeq̄tū respectu p̄dicati vt dictum est
inde. supius.ꝛ.c.5.post p̄ncipium.de separatis subijs hr̄ ꝙ
o; eas sine mā eē:sempiternas.n.eē o;.si ꝛ aliqd aliō
sempiternū actu igiṫ. ꝛ postea in p̄n°.4.c. habeṫ quō
ille sube mouētes sunt intellectuales nā̄e.q: oēs a p̄ᵃ
mouētur ꝛ appetētes ꝛ itelligētes.Ex istis ğ duob⁹
habetur vnum medium ad remouendum magnitu-
dinem ꝙ est intellectualitas sine materia.ꝛ h est meᵐ

adeq̄tum respectu hui⁹ p̄dicati qō est nō habere ma-
gnitudinē.qn̄ ğ diciṫ.ca.5.ꝙ op; tot esse sbas sine ma
gnitudine ꝑp cām̄ p̄dictā.h d; itelligi de illa cā ade- tex.cō.42.
quata q̄ est intelligibilitas sine mā que dicta ē i p̄n.3.
ꝛ.4.c. Et ꝟm h ista lr̄a alr̄ exponenda est q̄; exposita
sit prius in sniando lr̄am.s.ꝙ nō d; referri ad illā ꝓ-
positionē q̄ tacta ē in fine.4.c.de ifinitate pōe.q: hr̄e tex.cō.41.
potētiā ifinitā vel nō ē cā vel saltē nō ē adeq̄ta.q: p̄di
catū cōuenit omni intelligētie.hr̄e āt potētiā infinitā
soli deo ꝯuenit.❡ Ad tertiā auctem dicēdū ꝙ illud
nō dicit assertiue.q: si q̄s ingr̄ h accipiat putabit di-
uine eē dcm̄.loqt̄r ğ nō ꝙ ipse h itēdat.ſ; ꝙ aliquis
ali⁹ forte h putabit diūe esse dcm̄.q: multi antiqui ꝛ
maxime vulgares vt ibidē innuiṫ putauerūt q̄sdam
hoīs sepatos deos eē.❡ Ad q̄rtā dicēdum ꝙ ista sci
entia dr̄ diuina seu theologia.q: est de subijs sepatis
nō ꝙ oēs sint qdā dij p̄ter primū mouens nisi forte
denoīatiue q̄tenus ille sube sunt propinqores deo in
ordine entiū:sed diciṫ theologia ꝛ diuina ꝓpe q̄ten⁹
est de p̄ mouente q solus ꝛ vnus est deus.

❡ Deinde palam q: aliud aliqd erit di-
gnius quā itell's.s.intellectiuū:etenī; itel
ligere:ꝛ itelligētia erū.ꝛ idignissimū itelli tex.cō.51.
gēti.q̄re fugiendum hec eadē:eteni nō vi
dere qdē q̄dā dignius quam videre:vt si
sit optimum intelligētia ꝛc̄.

Queritur Utrum intellectus pri- q.4.
mi mouētis intelligat
aliud a se.videṫ ꝙ nō p rationem phi i
textu:q: si sic.ğ aliqd aliud est nobilius
eo.ꝯn̄s est falsum.ğ ꝛ añs.falsitas ꝯn̄tis
p;:q: ipm̄ est nobilius quocunq;.ꝯn̄a ꝓbaṫ.q: oē mo-
uēs vt sic ē nobilius ꝛ pri⁹ moto.obꝫ āt ē mouēs pō;.
❡ P̄.po⁹ hn̄s aliqd p obō adeq̄to nō pōt in aliqd
vltra.q: alr̄ eēt adeq̄tū si po⁹ excederet obm̄.ſ; itelle-
ctus primi q ē deus h; eēntiā suā p obō adeq̄to.ğ nō
intelligit aliō ab eēntia sua.❡ Cōtra.sic se h; itell's
artificis ad artificialia:sic itell's diuin⁹ ad oia creabi
lia.nā de⁹ oiu; ē artifex oē; hn̄s ꝟtutē ꝛc̄.ſ; intellect⁹ ar
tificis itelligit artificialia oia q̄ ab ipo ꝓducūṫ cū ope
tur p cognē.ğ itell's diuin⁹ itellit oia creabilia ab eo.
❡ P̄.si nō:nō erit itellect⁹ ifinit⁹.ꝯn̄a ē falsū:vt p; ex
dcis.ꝯn̄a p;:q: alr̄ poss; itelligi excedi ab aliq̄ itelle-
ctu q oia itelligit.ꝛ p ꝯn̄s nō eēt intellectus infinitus.

Respōdeo circa istā mām̄.6. cōclōnes
declarabo.❡ Prima ꝯclō
sit ista primū mouēs ē formalr̄ intelligēs.hāc oñdo tex.cō.61.
sic.oē agēs p se agit ꝑp finē.ex 2° phy.vbi phs h pro
bat de nā de q̄ min⁹ vr̄.ſ; p̄mū agēs p se agit aliogn
nō eēt p̄mū q: oi cā p accn̄s est p̄or aliq̄ cā p se.ex 2°.
phy.ğ agit ꝑp finē.tūc sic.oē agēs ꝑp finē vel cogno-
scit finē vel ab alio determinaṫ ad finē. sed primum
agēs nō p̄t determiari ad finē ab aliquo.q: illud de-
terminās eēt p̄us ꝛ nobili⁹ eo.ğ ipm̄ ē formalr̄ itelli
gēs.Cōfirmaṫ.ꝛ ē.q.idē.q: p̄mū efficiēs dirigit effe-
ctū suū ad finē.ğ vel nālr̄ dirigit nō cogscēs vt ignis.
vel cogscēdo finē.nō p̄°.q: nō cogscēs nō dirigit nisi
ꝟtute cognoscētis.q: sapiētis est alia ordinare.ex p̄ h⁹
in ꝓlogo.ſ; primū efficiens in nulli⁹ ꝟtute dirigit si-
cut nec cāe. q: alr̄ nō eēt p̄ᵐ ğ dirigit cogscens ꝛ itelli
gēs formalr̄ ipm̄ finē.❡ 2ᵃ ꝯclō sit ista p̄mū mouēs ē
formalr̄ volēs.hāc oñdo sic.p̄ᵐ mouēs agit ꝑp finē:vt
dcm̄ ē.aut ğ finis mouet ip; vt amat⁹ tm̄ nālr̄.aut vt
amat⁹ actu volūtatis.nō pōt dari p̄mū.q: p̄mū agēs
nō amat nālr̄ finē; aliū a se.sic graue diciṫ appetere

siue amare cēt₂ nāliter.ꝛ mā formā.q₂ ꝑmū agēs eēt
isto⁹ ad finē.q₂ iclinat⁹ad istū finē g eēt ali⁹a se.qđ ē
īpossibile q₂ sic eēt impfect⁹ carēs aliq̄ ꝑfectiōe extra
se.nec amat tm̄ nāliter finē g est ipse.q₂ h̄ nibil aliud
est q̄₃ ipsum eē ipm.nec h̄ vꝫ saluare rōnē cāe in ipo.
ḡ o₃ dare ꝑmū.s.ꝙ finis mouet agēs primū vt ama-
tus actu volūtatis.ꝛ hr̄ ꝓpositū.℄ H.aliqd cātur in
reb⁹ ꝯtingēter.ḡ ꝑ⁹ conringēter cāt.ḡ volēs formalr̄
cāt.aīs ē euidēs.ꝓbō ꝯn̄e ꝑme.q̄l₃ cā scđa cāt inq̄₃-
tū mouet a ꝑma.ḡ si ꝑ⁹cā necio mouet:q̄l₃ alia necio
mouet.ꝛ q̄l₃ necio cāt. si igit aliq̄ cā scđa cōtingēter
mouet.seqtur ꝙ ꝑma cā ꝯtingēter cāt. q₂ scđa cā nō
cāt nisi in virtute ꝑme q₂ inq̄₃tū mouet ab ipsa.ꝓbō
ꝯn̄e 2ᵉ.q₂ nullū ē ꝑn̄ᵐ ꝯtingēter opandi nisi volūtas
vel aliqd ꝯcomitās volūtatē q₂ q̄đl₃ aliud agit necī-
tate nāe. si igit ꝑma cā ꝯtingēter cāt.seqtur ꝙ volēs.
℄ 3ᵃ ꝯclō sit ista volitio ꝑmi volētis respectu sui vt
obi nō ē aliud ab ei⁹ eēntia. hāc oñdo sic.cālitas fi-
nis est simplr̄ prima.ḡ cālitas ꝑmi finis ē simplr̄ in-
c.8. cābilis.aīs p₃ p Aui.6.metha.g dicit ꝙ si de q̄libet
cā eēt scia:illa q̄ eēt de cā finali esset ꝑma:ꝯn̄a p₃.q₂ si
eēt cābilis ab aliquo nō eēt ꝑma nec ꝑmi finis. est ḡ
penit⁹ incābilis s̄m q̄₃cūq₃ cātionē in quol₃ gn̄e cāe.
tc̄ sic .cālitas ꝑmi finis ē moueri ꝑmū efficiēs sicͧ ꝑᵐ
amatū.s₃ idē ē ꝑmū finē mouere ꝑmū efficiēs vt ama
tū ab ipso qđ ē ꝑmū efficiēs amare ꝑmū finē: q₂ ni-
hil aliud ē obm amari a volūtate q̄₃ volūtatē amare
obm.ḡ ꝑmū efficiēs amare ꝑmū finē ē penit⁹ incābi
le.ꝛ p ꝯn̄s ex se necesse eē . ꝛ ita erit idem prime nāe.
℄ Cōfirmat q₂ si ꝑmū amare ē aliud a nā primi.seq
tur ꝙ illud ē cābile.ꝛ p ꝯn̄s ē effectibile. ḡ ab aliquo
ꝑ se efficiēte amāte finē.ꝛ sic an̄ ꝑmū amare eēt aliud
amare.qđ ē impossibile.℄ Ex h̄ īfero correlariū.ꝙ
volūtas ꝑmi ē idē sue nāe ꝛ eēntie.ꝓbō h⁹.Tū q₂ vo
litio ꝑsupponit volūtatē.q₂ velle nō ē nisi volūtatis.
ḡ si volitio ē icābilis.multo magis volūtas c⁹ ē ista
volitio.ḡ erit necesse eē.ꝛ ita idē nāe ꝑme.ḡ magis ip
sa volūtas que pꝫ intelligitur vt propinquior ipsi na
ture ꝑme.℄ 4ᵃ ꝯclō sit ista.itellectio primi mouētis
respectu sui vt sui obi nō ē aliud ab eius eēntia . hāc
oñdo sic.volitio ꝑmi respectu sui ē idē eēntie sue.ḡ in
tellectio.aīs p₃ ex tertia cōclone.ꝯn̄a ꝓbat . q₂ nihil
amat nisi cognitū.ḡ intellectio primi intelligit vt ꝓ-
pingor illi nāe q̄₃ volitio . ḡ si amare se ē ex se necesse
eē.ꝛ p ꝯn̄s idē nāe ꝑme seqtur ꝙ itelligere se est neces
tex.cō.51. se esse ꝛ idē illi nāe.℄ H.p rōnē ꝑhi in textu.q₂ si nō.
ḡ primū non ē optima suba.ꝯn̄s est falsum.ḡ ꝛ aīs.
ꝯn̄a ꝓbat.q₂ p intelligere est venerabile ꝛ honorabi-
le.ꝛ declarat sic.q₂ ois entis in actu ꝑmo vltima ꝑfe
ctio ē in actu 2ᵒ quo cōiungit optimo maxime si sit
actiuū ꝛ nō tm̄ factiuū.sed primū mouēs ē nāe itelle
ctualis.ꝛ p ꝯn̄s actiuū.ḡ vltima eius ꝑfectio ē in ac-
tu scđo.si ḡ ille act⁹ nō sit ei⁹ suba.seqtur ꝙ eius sub
stātia nō erit optia q₂ aliqd aliud ē suum optimum.
tex.cō.51. ℄ Alia rō est ꝑhi q₂ si nō.ḡ laboriosa eēt cōtinuatio
intellectiōis.h̄ declarat sic.q₂ potētia solū receptiua
ē potētia ꝯdictionis.ad potentiā aūt ꝯdictionis seqt
labor s̄m ipm.℄ Sed ista rō nō est demōstratiua:s₃
tm̄ ꝓbabilis.vt ipsemet.p.dicit.ꝛ dcm̄ ē in exponen
do lr̄am.℄ Ex hac q̄rta cōclone infero duplex corre
lariū.ꝙ intell̄s primi ē idē sue essentie.qđ ꝓbat sicut
prius de volūtate.q₂ pꝫ intelligit vt ꝓpingor essentie
q̄₃ intellectio.q₂ intelligere nō est nisi ipsius intell̄s.si
ḡ intellectio ē incābilis ꝛ idē eēntie primi:multo ma
gis intell̄s.℄ 2ᵐ est ꝙ rō intelligēdi se est idē nāe ꝑ-
me.qđ p₃.q₂ si ipm intelligere ē ex se necesse eē ꝛ idē
eēntie primi.multo magis rō intelligēdi se.cū pꝫ intel-
ligat ex nā rei ipsi actui itelligēdi vt intellectui ꝓpin
quior.℄ Quinta cōclō sit ista.nullū itelligere respectu
cuiuscūq₃ obi pōt eē accn̄s eēntie seu nāe prime. hāc
oñdo sic.primū mouēs ē primū effectiuū . ḡ ex se hēt
vn̄ possit cāre qđcunq₃ cābile circūscripto oī alio a
se.saltē vt prima cā illius cābilis.sed circūscripta in-
tellectiōe illius nō h₃ vn̄ possit illud cābile cāre. ḡ in
tellectio cuiuscūq₃ alterius nō est aliud a nā sua.ꝓba
tio minoris q₂ nihil pōt cāre nisi ex amore finis velit
illud alioqn nō agere ꝑp finē.nec p ꝯn̄s eēt p se agēs
sed ipsi velle alicuius ꝑp finē pꝫ intelligit ip₃ intellige
re.ḡ seqtur ꝙ ante primū signū in quo intelligit cāns
siue volēs pꝫ intelligit necio intelligēs.ꝛ p ꝯn̄s circū
scripta intellectiōe nō posset illud cābile cāre.℄ H.
oēs intellectiōes eiusdē intell̄s hn̄t silē₃ habitudinē
ad intell̄m s̄m identitatē eēntialē vel accn̄talē. sic p₃
de oi intellectu creato ꝛ de eius itellectiōibus. c⁹ rō
est.q₂ vident ꝑfectiones eiusdē gn̄is.ḡ si vna ē idē es-
sentialr̄.ꝛ oēs.ꝛ si vnū est accn̄s.ꝛ oēs. sed aliq̄ intelle
ctio nō pōt eē accn̄talis in ꝑ.vt illa q̄ est sui ipsi⁹ ex 4ᵃ
ꝯclone:ḡ nulla alia erit sibi accn̄s.℄ 6ᵃ cōclō ē ista.
itellectus ꝑmi mouētis itelligit semp ꝛ necio oia in-
telligibilia actu distincto ꝛ prius nālr̄ q̄₃ illa sint in
se.h̄ cōclō ē directe ad q̄ōnē.prima ps .s. ꝙ intelligit
qđcūq₃ itelligibile:ꝓbat sic.q₂ h̄ est ꝑfectiōis in intel
lectu posse distīcte ꝛ actu cognoscē qđcūq₃ itelligibi
le.h̄ igit attribuendū est itellectui ꝑ.sed itell̄s primi
nulli pōt hr̄e itellectionē nisi eadē sibi. ex 5ᵃ ꝯclone.
ḡ cuiuslibet itelligibilis h₃ itelligere ꝛ actuale distin
ctū.ꝛ p ꝯn̄s necio cū₃ illud sit idē sibi.℄ 2ᵃ ps.s.ꝙ
prius nāliter q̄₃ illa sint in se.ꝓbat sic.q₂ qcqd ē idē
sibi est necesse . ꝛ p ꝯn̄s prius nāliter oī intelligibili
alio a se.cū nullū tale sit necesse eē.sed itelligere respe
ctu cuiuscūq₃ est idē sibi.igit est pri⁹ nālr̄ q̄₃ qđcūq₃
aliud itelligibile sit in se.℄ Confirmat tota ꝯclō q₂
artifex distīcte cognoscit oē agēdū añq̄₃ fiat.alr̄ nō ꝑ
fecte oparet .q₂ cogͣ ē mēsura iux̄ q̄₃ opat.s₃ de⁹ ē ꝑfe-
ctissim⁹ artifex oium alio₂ a se.ḡ oium ꝓducibiliu₃
tm̄ a se habet notitiam distinctā₃ ꝛ actualem ꝛ prio
rem eis.

Ad primū in oppositū nego ꝯn̄a₃. Ad ꝓbationem dicēdum ꝙ nul
lum aliud a deo h₃ rōnem motiui nec ꝑficiētis respe
ctu itellectus diuini.ꝛ h̄ modo intelligit ꝑhs ꝙ intel
lectus primi nō itelligit aliud a se.q₂ tunc vilesceret.
ꝛ tn̄ h̄ nō obstante itelligit oia alia a se itelligendo es-
senti am suā in q̄ virtualr̄ ꝛ eminētissime cōtinētur ꝛ
itellectui diuino clarissime ꝛ distinctissime pn̄tātur
vt tactum est in exponēdo lr̄am.℄ Ad scđm cōcedo
maiorem sic intelligēdo ꝙ sit aliqd qđ sub subo eius
adequato nec formalr̄ nec virtualr̄ cōtinet:ꝛ tūc mi-
nor est falsa:q₂ nec in eēntia diuina oē aliud a se ꝛ vir
tualiter ꝛ eminētissime cōtinetur.℄ Notan.ꝙ intel-
lectus primi entis pcise itelligit seipsum vt obum
adequatum.ꝛ intelligēdo se intelligit qđcunq₃ aliud
nobiliori ēt modo q̄₃ habeant eē in se.nā essentia di-
uina virtualiter cōtinet perfectionem ꝛ entitatem cu
iuscunq₃ rei.vn̄ ēt res simplr̄ loquēdo nobilius esse
hn̄t in essentia diuina q̄₃ in seipsis.ꝛ ideo ꝑfectissime
ꝛ distīctissime pn̄tant itellectui diuino in eēntia vt ī
speculo ꝑfecto:ꝛ ideo ipse res create l₃ forte terminēt
actū itellectus diuini:nō tn̄ mouēt ipsum ad itelligē
dum.q₂ hoc argueret impfectiōe₃ ī ipso itellectu.q₂
oē mouēs vt sic:est prius ꝛ dignius ipso moto.

℄ Entia vero nolūt male disponi:nec bo-
nū pluralitas pricipātiū.vn⁹ ḡ princeps. tex.cō.vlti.

Queritur

45. Q**Ueritur** Utrũ in principatu ꝯ regno vniuersi ꝑ
sit tm̃ vnus princeps: q est deus benedi
ctus. vr̃ ꝙ nõ. ꝯ ar. sic. deus ẽ. ḡ dij sũt
pbatio ꝯñe: qꝛ singulare ꝯ plurale idẽ
significãt: ſ; differũt in mõ significãdi.
ꝯ icludunt idẽ significatũ ꝓportionalr. ḡ sicut singu-
lare icludit singularitatẽ. ita plurale pluralitatẽ. Si ḡ
eẽ conuenit deo singulariter: conuenit dijs pluralr.
¶ Itẽ. oẽ ens ꝑ pticipationẽ reducit ad aliqd tale ꝑ es
sentiã. sed idiuidua cuiuscũq; spẽi create sunt entia ꝑ
pticipationẽ: qꝛ alr nõ eẽnt plura. ḡ reducunt ad ali-
qd tale ꝑ essentiã. erit ḡ aliqs bõ ꝑ eẽntiã ꝯ nõ ꝑ ptici
pationẽ. ſ; qcqd ẽ ens ꝑ eẽntiã ꝯ nõ ꝑ pticipationẽ ẽ
de°. ḡ sunt plures dij. ¶ Itẽ. qcũq; sũt meliora sũt po
nẽda i vniuerso. ſ; plures deos eẽ ẽ meli° ꝙ paucos.
qꝛ plura bõa. sũt meliora paucioribꝰ bonis. ḡ plures
tex.cõ.48.ꝯ inde. dij sũt ponẽdi i vniuerso. ¶ Cõtra phs hic in lra ꝯ su
pi° vbi ꝓbat vnitatẽ pme cãe ex vnitate pmi mobil.
tex.cõ.vlti. **Respõdeo** In ista qõe ꝯclo affirmati-
ua est certa ꝯ sm fidẽ ꝯ sm
phiam: vñ ad ꝓbãdũ istã ꝯclõnẽ ꝑ pmittã multipli-
cẽ suppõnẽ. 2° ex illis suppõnibꝰ deducã vnã ꝯclo
nẽ. ¶ Quãtũ ad pmũ pma suppõ ẽ ꝙ de° ẽ itells in
tex.cõ.41. finit° ꝯ ifinitũ itelligibile. vt patere pt ex caplo pcedẽ
ti. ¶ 2° suppono ꝙ de° ẽ volũtas ifinita ꝯ ifim̃ diligi
tex.cõ.51. bile. hͦ appet. qꝛ ẽ formalr volẽs ꝯ ẽ infinitũ bonũ. vt
pꝫ ex pdictis in hͦ. 12. ¶ 3m̃ qd suppono ẽ ꝙ de° ẽ in
finitũ bonũ. qꝛ ifinitũ ens ꝯ pfectissimũ. ¶ 4m̃ ꝙ sup
tex.cõ.79. pono ẽ ꝙ de° ẽ ifinite põe vt pꝫ ex. 8°. phy. ꝯ ex hͦ eodẽ
tex.cõ.41. 12. supra. ¶ 5m̃ qd suppono ẽ ꝙ de° ẽ nec̃e eẽ. hͦ ostẽsũ
fuit ꝯ ꝓbatũ supra. ¶ Sextũ qd suppono ẽ ꝙ de° ẽ
oipotens: vt pꝫ ex scriptura sacra. Ista ãt sex suppõ
nes sunt q̃si vie ad ꝓbãdũ ꝯclonẽ qõnis vt patebit.
Quãtũ ad 2m̃ ex pma via arguit sic. si nõ
ẽ tm̃ vn° de°. da oppositũ. sint duo
sint. a. ꝯ. b. tũc arguit sic. duo sunt dij. ḡ intells ifini-
tus nõ itelligit oẽ itelligibile q̃tũ itelligibile ẽ. ꝯñs
ẽ falsum. ḡ ꝯ añs. falsitas ꝯñtis pꝫ. qꝛ itells ifinitus
cognoscit qdcũq; pfectissime q̃tũ in se itelligibile ẽ.
alr nõ ẽ itells pfect° ꝯ infinit°. ꝓbatio ꝯñe. ipm a. in
telligit b. ḡ ꝑ eẽntiã isti° b. vel non. si nõ. ḡ cũ b. sit itel
ligibile ꝑ eẽntiã. ipm a. nõ cognoscit pfectissime ipꝫ
b. q̃ tñ ẽ cognoscibile. nihil. n. itelligibile ꝑ eẽntiã ꝑ
fectissime cognoscit nisi cognoscat ꝑ eẽntiã vel ꝑ ali
qd pfecti° in quo sua eẽntia includat pfecti° ꝙ ipsa
sit in se. eẽntia ãt ipsi° b. in nullo icludit pfecti° ꝙ b.
aliogn nõ erit de°. si ãt cognoscit. b. ꝑ essentiã ipsius
b. ḡ act° itelligẽdi ipsi° a. erit posterior nãliter eẽntia
ipsi° b. qꝛ act° cognoscẽdi q nõ ẽ idez obo ẽ posterior
obo. nõ. n. ẽ prior neq; simꝰ nã cũ tali obo. qꝛ tunc posset
act° itelligi sine obo sic ecõuerso. seqtur ḡ ꝙ ipꝫ a. nõ
ẽ de°. qꝛ cũ su° act° itelligẽdi sit idẽ simplr ipsi a. si ille
act° ẽ posterior b. ꝯ ipm a. ẽ posteri°. ꝯ ꝑ ꝯñs nõ ẽ de-
us. ¶ Dices ꝙ itelligit ipm b. ꝑ eẽntiã ipsi° a. q̃ silis
ẽ ipsi b. aut ꝙ a. itelligit ipꝫ b. in rõne spẽi cõis ipsi a.
ꝯ b. Cõtra. qꝛ cognitio alicui° siue in singulari tm̃ siue i
vlĩ. nõ ẽ cognitio pfectissima. qꝛ nõ ẽ ituitiua ipsi° rei
in se. ꝯ ita. a. nõ cognosceret b. ituitiue nec pfectissime
neutra ḡ rñsio saluat ꝙ a. itelligit pfectissime ipm b.
ꝯ hr̃ ꝓpositũ. ¶ Itẽ. ex eadẽ via arguit 2° sic. duo sũt
dij. ḡ vni° act° itelligẽdi sunt duo obã adeq̃ta. ꝯñs est
falsuꝫ. ḡ ꝯ añs. falsitas ꝯñtis pꝫ. qꝛ tunc act° adeq̃ret
alicui obo sub aliq̃ rõne q̃ substracta nõ min° adeq̃-
ret qꝛ adhuc remaneret aliud obꝫ adeq̃tũ. ꝓbõ ꝯñe.
qꝛ a. ẽ obꝫ adeq̃tũ suo itellectui cũ sit in infinitũ itelli-
gibile. ꝯ. b. ẽ obm adeq̃tũ eidẽ. si. a. posset sil itelligere

ipm b. ipossibile ẽ ḡ ꝙ itelligat vnica itellectiõe sil. a.
ꝯ. b. pfecte. ¶ Dices ꝙ a. hꝫ intellectiões duas realr
distinctas. ita ꝙ alia itellectiõe itelligit se. ꝯ alia itelli-
git ipm b. ¶ Cõtra. qꝛ tũc a. nõ ẽ de°. ipossibile ẽ. n.
dare in deo duas itellectiões distictas realr. qꝛ hͦ nõ
stat cũ summa simplicitate. ¶ Ex 2ª via ar. sic. duo
sunt dij ḡ volũtas ifinita nõ diligit oẽ diligibile q̃tũ
diligibile ẽ. ꝯñs ẽ falsuꝫ. ḡ ꝯ añs. falsitas ꝯñtis pꝫ. qꝛ
volũtas ifinitas ẽ recta. ḡ diligit qdlꝫ diligibile q̃tũ
diligibile ẽ. ꝓbõ ꝯñe. si a ẽ vn° ꝯ. b. ẽ ali° de°. ḡ. b. ẽ di
ligẽdũ in ifinitũ cũ sit obm ifinitũ a volũtate potẽtie
diligẽ ifinitũ q̃lis ẽ volũtas ipsi° a. ſ; hͦ ẽ ipossibile.
qꝛ a. nãliter plus diligit se ꝙ b. ꝓbõ hͦ°. qꝛ vnũqdq;
nãlr plus diligit eẽ suũ ꝙ eẽ alteri° c° nõ ẽ ps vel effe
ct°. rõe pmi dr ꝙ ps nãlr plus diligit totũ ꝙ seipsã.
nã ꝑ salute ipsi° toti° c° ẽ ps: expõit se piculo. rõe scdi
creatura plus dꝫ ẽt nãlr diligere deũ ꝙ seipsaꝫ. ſ; a.
nihil est ipsi°. b. nec ps nec effect°. ḡ plus diligit se ꝙ
ipꝫ. b. ſ; volũtas libera q̃ ẽ recta ꝯformat volũtati nã
li. aliogn volũtas nãlis non eẽt sp recta. ḡ si hꝫ volũ-
tatẽ liberã rectã plus diligit se actu elicito ꝙ ipm b.
ḡ nõ diligit b. ifinite ꝯ ꝑ ꝯñs nõ q̃tum diligibile est.
¶ Itẽ. ex eadem via ar. sic. si duo sint dij. s. a. ꝯ b. aut a.
fruit b. aut vtit. si vtit. ḡ volũtas iordiata qꝛ vtit fruẽ
do. si fruit ḡ a. ẽ btũs tã in b. vt i obo ꝙ i a. ꝯ ita ẽ bea-
tus in duobꝰ obis quoꝝ neutꝝ ab altero depẽdet. ſ;
hͦ ꝯñs ẽ falsũ ꝯ ipõle: qꝛ nihil põt eẽ actu beatũ i duo
bꝰ obis beatificis totalibꝰ. qꝛ vtroq; eoꝝ dstructo ni-
hilomin° ẽ beatũ. ḡ i neutro beatificat. vr̃ ẽt necessa-
riũ ꝙ totalr q̃etatũ in vno obo adeq̃to nõ possit tota-
liter i alio obo q̃etari. ¶ Ex 3° via arguit sic. duo sũt
dij. ḡ bonũ ifinitũ ñ põt q̃etare pfecte volũtatẽ nr̃aꝫ.
ꝯñs ẽ falsum: qꝛ hͦ ẽ ꝯ rõnẽ boni ifiniti ꝙ nõ sit q̃etati-
uum cuiuscũq; volũtatis. ꝓbõ ꝯñe: qꝛ volũtas ordia-
ta põt appetere mai° bonũ: ſ; plã bona infinita si sint
possibilia plus icludũt bonitatẽ ꝙ vnũ ifinitũ. ḡ vo-
lũtas posset ordinate plus amare plã bõa ifinita ꝙ
vnũ bonũ ifinitũ. ꝯ ꝑ ꝯñs vnũ bonũ ifinitũ nõ posset
eã q̃etare. ¶ Ex 4ª via ar. sic. duo sunt dij. ḡ eiusdem
effect° sũt due cãe totales i eodẽ ordine cãe. ꝯñs ẽ fal
saꝫ. ḡ ꝯ añs. falsitas ꝯñtis ꝓbat. qꝛ tũc aliqd posset eẽ
sp cã alicui° a q̃ nõ sp depẽderet. nihil. n. eẽntialr de-
pẽdet ab aliq̃ quo ñ existẽte nihilomin° erit. si ḡ. c. hꝫ du
as totales cãs. s. a. ꝯ. b. in eodẽ gñe ꝯ ordie. tũc destru-
cto a. nihilomin° erit ipꝫ. c. ab ipo. b. ꝯ silr destructo
b. ipm. c. erit ab ipso a. ex q̃ vtrũq; ponitur cã totalis
eius. ꝓbõ ꝯñe. qꝛ põ ifinita ẽ totalis cã respectu cu-
iuscũq; effect°. si ḡ a. ꝯ. b. sunt dij q̃libet ẽ põe ifinite.
ꝯ ꝑ ꝯñs cã totalis cuiuscũq; effectus. ꝯ ꝑ ꝯñs erunt
due pme cãe totales i eodẽ ordine cãe. ¶ Ex 5ª via
ar. sic. duo sunt dij. ḡ ꝑ necessitatẽ sunt ifiniti nũero.
ꝯñs ẽ euidẽter falsũ. ḡ ꝯ añs. ꝯña ꝓbat. qꝛ spẽs multi-
plicabiles siue plurificabiles in indiuiduis nõ deter-
minant ex se ad certũ numerũ idiuiduoꝝ. ſ; q̃tũ ẽ ex
se nõ repugnat sibi eẽ in ifinitis indiuiduis. sic pꝫ de
spẽ hũana ꝯ de alijs oibꝰ corruptibiliũ spẽbꝰ. ḡ si rõ
ipsi° deitatis sit plurificabilis in idiuiduis nõ deter-
minat se ad certũ terminũ: ſ; q̃tũ ẽ ex se cõpatit secũ
ifinitatẽ. ſ; si pñt eẽ ifinita nec̃e eẽ: ꝑ nec̃itatẽ sunt ifini
ta. alr nõ eẽnt necesse eẽ. ſ; possibilia eẽ. ḡ erũt ifiniti
dij quoꝝ qlꝫ est nec̃e eẽ. ¶ Itẽ. ex eadẽ via ar. sic si sint
plures dij. ꝯ ꝑ ꝯñs plura nec̃e eẽ: oꝫ ꝙ aliqbꝰ pfectio
nibꝰ realibꝰ distinguant. sint a. ꝯ b. tũc sic. aut illi duo
dij. dillicti ꝑ a. ꝯ b. sũt formalr nec̃e eẽ ꝑ a. ꝯ b. aut nõ
si ñ. ḡ. a. ꝯ b. nõ sũt formalr rões eẽndi nec̃io. ḡ ꝑ ꝯñs
nec de° icludẽs. a. ẽ nec̃e eẽ. ꝓbõ. qꝛ icludit aliq̃ enti-
tatẽ q̃ formalr: non est entitas necessitas essendi: nec

necessaria ex se.s.ipsum a.silr est de deo includête b.
¶ Si vo illi duo dij distincti sunt formalr necesse
esse p a.z b.z vltra h̄ vtrūq3 est necesse esse p illud in
quo côuenit vnū cū alio.q2 ex quo ambo sunt dij in
aliquo ꝯueniūt z in aliq̄ drnt.g vterq3 deus h3 in se
duas rônes quarū vtraq3 est nec̄e ec̄. s3 h̄ est ipossi-
bile q2 neutra istarū icludit alterā.g vtraq3 circūscri-
pta:deus ille eēt nec̄e eē p reliq̄3.z sic aliqd esset for-
malr nec̄e eē p aliq̄3 rônē q̄ circūscripta nihilomin9
eēt nec̄e eē.qd̄ est ipo1e. ¶ Ex.6a via ar.sic.oipotēs ē
q suo velle pôt qd̄cūq3 po1e facere eē vel nō eē.ita q
suo velle pôt pducere oē po1e.z suo velle pôt ipedi-
re oē possibile vel destruere oē po1e si iam h3 eē fm
sniam Rich.2° de tri.ca.vltio.tūc sic. duo sunt dij.g
nullus istoꝝ est oipotēs.ꝯña est euidēter falsu3.pbō
ꝯñe.q2 a.pôt suo velle pducere oia i eē ex quo ponit
oipotēs.s3 nō ē necesse q b.vellit oia illa eē q̄ velit a.
q2 volūtas ipsius b.côtingēter se h3 ad illa:sic volū-
tas ipsius a.ex qo deus est.g b.pôt nolle illa eē. z p
ꝯñs nullū istoꝝ erit.g si duo sūt oipotētes vterq3 fa-
ceret aliū nullipotētē phibēdo.s.p suū velle quicqd
alius vellet eē. ¶ Dices q ambo ꝯcordāt in volūta-
te sua.l3 nō de necessitate.s3 q̄si fecerūt pactū vt qcqd
vellit vn9 vellit alius. ¶ Sed ꝯ. Tu p q2 illud pactū
nō est necessariū.g p ꝯñs pôt se alr hr̄e.vt.s.disrūpat
pactū.z tūc idē qd̄ prius. Tu 2° q2 esto adhuc sequit
q neuter eoꝝ eēt oipotēs.nā si a.est oipotēs pôt pdu-
cere suo velle oē po1e.z b.silr.q ē ipo1e:nā ipo1e
ē duas cās totales eē eiusdē effect9.vt pꝯnsū ē.g se-
quit q b.nō est oipotēs z sic ad qōnem.

Ad primū in oppositū nego ꝯñā3. Ad pbōnē dōm q in grāmati-
ca nūs nō ē talis modus significādi q̄les sūt alij mo-
di grāmaticales.nā alij drnt pcise modū ꝯcipi absq3
aliq̄ reali corr̄ndēte tali mō ꝯcipiēdi.s3 nūer9 de iclu-
ditrē sabstratā.vn̄ sequit hoies sunt.ergo realiter plu-
res homines sunt ergo plura animalia rationabilia
sunt s3 nō sequit.deus ē gñis masculini. g de9 realr
ē masculin9:q2 ad masculinitate3 sufficit aliqd in re
quo ille modus possit accipi.puta actiuitas.dico g
plale fm q includit illa duo icludit rôe3 q̄si in se fal-
sa3.z dico q illud solū ex pte sbi q dr dij:icludit cô-
tradictiôe3.vt pbatū ē p plēs rônes:z iō modus cô-
cipiēdi repugnat ei q ꝯcipit sub mō.cū g pbat ꝯña
q2 idē signat plale z singlare.z idē icludit.dico q nō
ē sile: q2 single icludit ꝯceptu3 z modū ꝯcipiēdi sine
repugnātia:z iō singlare icludit q̄si in se rône3 vera3
put icludit ꝯceptū z modū ꝯcipiēdi:plale aūt put i-
cludit illa duo icludit q̄si in se rônē falsā.cuius ptes
repugnāt z iō nō seqt q plale sit verū de plali sicut
singlare de singlari:q2 de subo cuius rō de se ē falsa
nihil vere pôt pdicari ista.n.ē falsa.hō irrônalis isen-
sibilis currūt:z sic de alijs silib9. ¶ Ad 2m dicēdum

cū dr q oē ens p pticipatiôe3 reducit .zc̄.dō3 q illa
ꝯpō maior nō ē pma.s3 reducit ad istā .oē ens ipfe-
ctu3 reducit ad pfectū:sed q2 oē ens p pticipatione3
est ipfectū.z tm̄ illō ens ē perfectū q est ens p eēntiā.
iō sequit illa maior q oē ens p pticipationē.zc̄.
illa autē ꝯpō.oē iperfectū reducit ad pfectū.sic itelli-
gēda ē.nā aliqd est iperfectū duplr..vno mō fm per-
fectionē simplr q.s.nō nec̄io hēt impfectionē ānexā.
q2 nō icludit in se limitationē:vt h̄ bonū z h̄ vnū:h̄
ens.h̄ sapiēs.z silia.alio mō est aliqd impfectum nō
fm perfectionem simplr sed fm perfectionem que.s.
de ratione sui includit limitationem vt hic homo:h̄
bos hic asinus.zc̄.z nec̄io hēt ānexa3 impfectione3
impfectū h̄ mō reducit ad pfectū eiusdē rônis puta
ad bonū:ad vnū:ad ens:ad sapiēs:q̄ iportāt pfectio-
nē simplr.z ista pôt dici reductio vniuoca.s3 impfe-
ctu3 2m:nō reducit ad pfectū per eēntiā eiusdē rôis.
puta ad rônē specificā.q2 ipa aliqd includit imperfe-
ctiôis:q2 limitationē.z iō fm illā nō pôt eē aliqd p-
fectu3 simplr pp limitationē:s3 reducit ad pfectum
primū qd̄ ē pfectū simplr:equoce tm̄ z eminēter iclu-
dē3 illā pfectionē.z ista pôt reductio equoca.bonū
g impfectū reducit ad bonū pfcm̄.s3 h̄ bō q ē impfe-
ctus z silr hic bos nō reducūt ad hoie3 vl boue3 sim-
plicit pfcm̄.sed ad sūmū ens z sūmū bonū q ē de9 q
illā pfectôe3 virtualr icludit.nō g est dare hoie3 nec
bouē p essentiā q dij pñt appellari. ¶ Ad 3m qn̄ dr
q q̄cūq3 sūt meliora ponēda i vniuerso.dico q vep
est si illa pō sit po1is z nō icōpo1is:s3 eē plures deos
est incôpossibile z includēs repugnantia vt ostēsum
est multiplr z ideo nō est melius eē plures deos.qd̄
.n.non est melius nisi ex positione incôpossibiliū nō
est melius.imo nec bonū simplr.sicut illud qd̄ non ē
nisi ex positione ipossibili z repugnātiā includête est t.x.co.55.
oio.sed nō ipossibile est ipm esse vel poni in esse. Be-
ne ergo côcludit phs qd̄ non est bonum in vniuerso
pluralitas pncipatuu3.vnus ergo est pnceps totius
vniuersi q est Deus bndictus viuens z regnās super
vniuersam creaturam a seculo vsq3 in seculū Amen.

¶ Expliciūt qōnes subtilissime super.12.libris me-
tha.Arist.excellentissimi artiu3 z sacre theologie do-
ctoris Antonij Andree ordinis minoꝝ. accuratissi-
me emendate p doctissimū sacre theologie bacchala-
rium formatum fratrē Franciscū de valentia eiusdē
ordinis puincie Janue. Jmpressu3 Venetijs p Gre-
gorium de Gregorijs. Anno Dñi.1514.Die.xxvj.mē-
sis Augusti.

Registrum

A a b c d e f g Omnes sunt quaterni preter A
z g.qui sunt terni.

Magistri Antonij Trombete in tractatū formalitatū Scoti sententia.
Formalitates Antonij syreti de mente eiusdē Scoti. necnō stephani burlifer cū nouis additionibus ⁊ cōcordantiis magistri Mauricij hibernici in margine decorate.

¶ Eximy Doctoris magistri Antony Trombete Patauini in tractatum Formalitatum Scoticarum sententia ad instantiā auditorum scholariū in Celeberrima patauina vniuersitate edita incboat: cum quibusdaʒ additionibus vtilissimis ⁊ necessarys.

Circa formalitates Doc. subtilis Scoti querit̃ ⁊c̃. ¶ Pro declaratiõe q̃ōnis mote q̃ querit̃. Utrū que distinguunt̃ formalr: distinguātur etiā realiter. ¶ Notandū est: ꝙ est vna ꝓpō disputāda inter Thomistas: ⁊ Scotistas. Uidelicet. Ois distictio aut ē realis: aut est rõnis. Thomiste ↄcedūt istā simplr ⁊ absolute. Scotiste negant. ¶ Pro quaꝝ oꝑ. itelligētia ṗmo notādū est: ꝙ res capit̃ trib⁹ modis. Primo mō pro re subsistētie. 2º mō pro re exn̄tie. 3º mō pro re q̇dditatiua ⁊ essentie. Et ista se hn̄t per ordinē. Q2m ois res subsistens est existēs: ⁊ ois res existēs ē res essentie: ⁊ nō eõ. Res subsistēs est res incōicabilr existēs: vt quo: ⁊ vt qđ: que est tm̄ in nã subali: ⁊ tm̄ cōpetit supposito in genere substātie: q2 tale est incōicabile: vt quo: ⁊ vt qđ. De cōicabili vt quo: ⁊ qđ. videas Doctorē subtilē in. 7. di. i. De incōicabili vero in 3º di. i. q. i. Et in quolibʒ. q. 9. Unn̄ preter ea que dicit Sco. pōt assignari diffinitio rei subsistētis: ꝙ res subsistēs est per se ens habēs vltimatā actualitatem nō ordinabilē ad vlteriorē actū: neq3 est alteri rõ eēndi. A qua diffōne excludit̃ mã ⁊ forma: que non dicunt̃ isto mō res subsistētes: que diffō data colligit̃ de mēte Doc. subti. in quolibʒ. q. 9. Res vero existēs est in quolibʒ ṗdicamēto: vel pōt esse: nō sic itelligēdo: ꝙ illud qđ ē in ṗdicamēto ⁊ in genere: sit exn̄s actu (quū omne qđ ē in ṗdicamēto abstrahat ab existētia actuali.) Sʒ intelligendo sic ꝙ exn̄tia pōt ↄpetere rei cuiuslibʒ ṗdicamēti: sed nō subsistētia. Tū q2 accn̄s est cōicabile sube: vt quo. Tum q2 sube est rõ essendi in aliquo esse fm gd. Silr res exn̄s est res essentie: quū eēntia ⁊ exn̄tia sint idē realiter: neq3 a seinuicē separent̃. Et nō eõ quelibet res essentie est res existēs in quocūq3 est: q2 res eēntie in eē obiectiuo apud intellectū non est res exn̄s: pro q̃nto repn̄tat̃ essentia rei seu quiditas per spēm itelligibilē: vt abstrahit ab oī existētia ⁊ subsistētia. Pōt. n. spēs itelligibilis repn̄tare nãʒ abstractaʒ ab oī supposito: ⁊ ab omni singulari: ⁊ ex ↄn̄ti ab oī existētia. ¶ Ex quo seq̃t̃ ꝙ (quū res eēntie ⁊ in singulari distinguat̃ ab exn̄tia ⁊ a singulari. Et silr in eē obiectiuo hēat aliqđ esse abstractū a singulari: qđ esse est ex nã rei tã in singulari q̃ in itellectu obiectiue) penes talē rē eēntie pōt accipi aliq̃ distictio q̃ nō erit realis. q2 distictio realis fʒ famositatē vocabuli: ⁊ fʒ oēs ē distictio inter rē ⁊ rē exn̄tie: vel subsistētie. Q2ū igit̃ eēntia de se nō sit exn̄s: q2 exn̄tia nō est de q̇dditate ei⁹: ⁊ vt dcm̄ ē: quū in suo esse hēat aliqđ eē ex nã rei: distictio accepta penes talē rē nō erit distictio realis. Neq3 ēt rõnis q2 nã vt distiguit̃ a supposito: siue accipiat̃ vt in ipso: siue accipiat̃ vt i itellcu obiectiue: hʒ aliqđ eē ṗter actū collatiuū itellect⁹: imo ēt ṗter actū itelligēdi. Q2m ipsa nã in eē obiectiuo: vt relucet in spē: vel ordie tēporis vel saltē nãe ṗcedit actum intelligēdi: q2m est cã ipsius effectiua: ⁊ causa: vel natura: vel tēpore precedit effectum.

Alterius ē aduertēdū circa titulū q̃ōnis: ꝙ ista se hn̄t ꝑ ordinē. Diuisio: distictio: nō idētitas. Ois diuisio ē distictio: ⁊ nō eõ. Diuisio. n. quū iseq̃t̃ mãʒ: ⁊ q̃ntitatē: repit̃ tur solū in mãlib⁹. Distictio āt tã in mãlib⁹ q̃ i spūalib⁹. Silr ois distictio est nō idētitas: ⁊ nō eõ. Distictio. n. quū sit relatio positiua: ṗsupponit extrema positiua. s. fundamētū ⁊ terminū. ¶ Ex quo seq̃t̃: ꝙ inter negõnē seu ṗuatiõnē: ⁊ habitū: seu positiuū nō pōt fundari distictio: sʒ solū nō idētitas. Et si q̃nq3 iuenit̃ ꝙ habit⁹ distiguit̃ a ṗuatiõe: aut affirmatio a negõne: h̄ hʒ solū itelligi negatiue. hoc est: nō eadē. Et isto mō cōcedim⁹ ꝙ sortes distiguit̃ a chimera negatiue. s. ꝙ nō ē idē chimere: sʒ positiue neq̃q̃. ¶ Notādū 3º ꝙ distictio formalis accipit̃ penes formalitatē: ⁊ formalitas q̃ntū spectat ad ꝓpositū nihil aliud ē q̃ rõ conceptibilis ex nã rei: vt illa dicant̃ habere distinctaʒ formalitatē: que hn̄t distinctā conceptibilitatē.

Ex quibus oībus appet qđ querit̃ in q̃ōne. Utrū illa q̃ distiguūt̃ formalr penes formalitates ⁊ eēntias vel q̇dditates distīcte ↄceptibiles: distinguantur realiter sicut res ⁊ res: loquēdo de re existentie vel subsistentie.

Ad vtrāq3 partem arguitur. vt in textu.

Pro intelligentia ṗme auctoritat͞ adducte: est aduertēduʒ ꝙ ṗma: 2ª ⁊ 3ª spēs qualitatis differunt penes ista. s. esse qualitateʒ faciliter vel difficulter mobilē a suo subiecto: ⁊ quo ad secundā esse ṗncipiū nãle agendi vel patiēdi cū facilitate vel difficultate: ⁊ quo ad tertiā esse formā imutatiuā sensus. Que tria vel sunt modi non oppositi eiusdē qualitatis per quos modos Arist. distinguit spēs qualitatis (intelligendo per spēs: non quidē species disperatas: ⁊ incōpossibiles: quēadmodū sunt hō ⁊ asinus: sed intelligēdo per spēs: modos eiusdē qualitatis in numero) vel ēt per ista tria intelligendo quasdaʒ differentias accidentales insequētes differentias ⁊ formas essentiales: que q2 sunt nobis ignote: circūloquimur ipas per istos modos nobis cognitos. Sed intelligendo vel vno mō vel alio modo: semꝑ ego habeo: ꝙ ideʒ calor nūero pōt reponi in diuersis spēbus qualitatis: ⁊ quū diuerse spēs habeāt diuersas diffinitiões: ⁊ diuersas formalitates: sequit̃ ꝙ cū eadē re. numerali ⁊ exn̄tie stabit distinctio formalitatū.

Pro intellectu scđe auctoritatis est aduertēdū ꝙ actio acta est illud de q̃ dicit Arist. ꝙ est actio ⁊ passio: ⁊ nō intellexit de actione: qua agens formaliter agit. Hoc appet ex tex. Cōmē. 19. ⁊ 20. ⁊ 21. tertij ph̄y. vt declarauimus in q̃ōnibus nr̄is. An actio sit formalr in agente. Actio eniʒ acta per hoc qđ est esse ab agente: dicit̃ actio: ⁊ per hoc ꝙ recipit̃ in passo: dr̄ passio. Et ita per diuersas habitudines quarū vna est ad agens alia ad passum: sortit̃ diuersas denominationes.

Pro intelligentia tertie auctoritatis est cōsiderandū ꝙ si rõ formalis virtutis: ⁊ rõ formalis iustitie eēt vna rõ formalis: qcqd esset iustitia: esset virtus moralis: ⁊ eõ. Qđ expresse est falsuʒ: ⁊ tm̄ virtus ⁊ iustitia sunt vna res. ergo cū eadē re stat distinctio formalitatum.

Quarta auctoritas pʒ in textu: ⁊ de se est clara.

Pro intelligentia q̇nte auctoritatis ē notādū: ꝙ lʒ eēntia diua sit de essentia patris: q2 pr̄ cōstituit̃ in esse pr̄nitate ⁊ eēntia: tm̄ pr̄ vt pater: non est de q̇dditate essentie diue: q2 nullus respect⁹ est de q̇dditate entis absoluti: ⁊ eēntia ē ad se: ⁊ pr̄ ad alterum: iō pr̄nitas nō est de q̇dditate eēntie. Nō itelligo tm̄ ꝙ eēntia diua sit sic de essentia pr̄is ꝙ ṗdicet̃ ꝑ se ⁊ in ṗmo mō de pr̄e: q2 nihil ṗdicat̃ sic ꝑ se de aliquo: nisi illud sit vnū per se: vt declarat Scotus in ṗmo snīaꝝ. di. 26. pr̄ autem

Margin notes (left column): Sco. i ṗº sen. di. 7. q. vnica. ⁊ i 3º sen. dist̃ i. q i. ⁊ i q̃libet q. 19. — D. subtil i q̃lʒ. q. 9.

Margin notes (right column): T. cō. 19. 20. 21. 3. phy̆. — Sco. i ṗº sen. di. 26

(qñũ cõstituat ex absoluto ⁊ respectiuo: q̃ nõ faciũt vnũ per se) de ipso nihil videt sic per se p̃ri. Dico tñ essentiaʒ esse de essentia patris cõstitutiue: q2 ɔstituit ipm in esse: ⁊ tunc essentia si p̃dicat de p̃re: predicat idẽtice: ⁊ nõ formaliter: quiditatiue: seu in p̃mo modo.

Descendendo ad determiatõeʒ qõnis. circa p̃m articulũ est aduertẽdũ p intelligẽtia p̃me diuisiõis: q nõ solũ itellect⁹ est potẽtia collatiua: veꝝ ẽt volũtas: qõ declarat: q2 illa potentia q̃ opat circa aliqõ vnũ obm: nõ tñ in se: veꝝ ẽt in ordine ad aliud hz actũ circa vtrũqʒ: ⁊ cõparat vnũ ad aliud: volũtas est hõ. q2 nõ solũ amat creaturaʒ in se: veꝝ etiã in ordine ad deũ: qñ amat ipaʒ pp̃ter deũ. ergo ⁊c̃. maior videt colligi de mẽte Ar. in 2° de aĩa. t. c. 145. vbi pbat sensũ cõeʒ apprehẽdere sonũ ⁊ colorẽ: q2 nõ tñ apprehẽdit sonuʒ in se: sed vt differentẽ a colore: ⁊ ita ɔparat vnũ ad reliquũ. ¶ Ex quo sequit q illud est ens rõnis: qõ dependet ab actu collatiuo itellect⁹ vel volũtatis vel alteri⁹ potentie collatiue. Et per opp̃ositũ illud est ens reale qõ nõ sic depẽdet. ¶ Et p̃ter istã diuisionẽ quã ponit iste auctor pono illã quã ẽt dedi in qõnib⁹ de vnitate nãe ⁊ de vli. Ens rõnis põt capi vel p ente in aĩa subiectiue: vel obiectiue. Ens in aĩa subiectiue: sicut spẽs itelligibilis: act⁹: ⁊ habitus: ⁊ istud ens dr̃ esse rõnis: q2 fundat in rõne: seu in potẽtia q̃ est rõ sicuti ẽ intellect⁹ ⁊ appellat ens rõnis subiectiue. Qõ ens rõnis nõ distiguit ɔ̃ ens reale. Q2 tale ens est in p̃dicamẽto q̃litatis: ⁊ qõlibʒ qõ est p se in p̃dicamẽto: est ens reale: imo ens ex̃ aĩaʒ. Q2 Ar. in. 5. meta. t. c. 14. distiguit tale ens extra aĩaʒ in. 10. p̃dicamẽta. Alio⁹ capit ens rõnis obiectiue in aĩa. Et tale ens rõnis p tãto appellat ens rõnis obiectiue: q2 in tali eẽ est obm rõnis ⁊ intellectus. Tale aũt ens põt itelligi eẽ in itellectu obiectiue duob⁹ modis: habitualr̃ vl actualr̃. Primo mõ dr̃ hr̃e eẽ sic qñ hʒ esse p spẽʒ itelligibilẽ nõ actu mouẽtẽ itellectũ: sed q̃ est in p̃xima dispõne ad mouẽdũ. Et tale ens rõnis nõ distiguit ɔ̃ ens reale: imo ẽ aliqõ ens ex nã rei: q2 p̃cedit actũ itelligẽdi: ⁊ oẽm actũ collatiuũ: ⁊ nõ depẽdet ab actu intellect⁹ in fieri ⁊ ɔseruari. 2° mõ aliqõ hʒ eẽ in intellectu obiectiue adhuc duplr̃. Uno⁹ añ actũ intelligendi. alio⁹ post actũ itelligẽdi. Primo mõ obm relucens in spẽ intelligibili q̃ actu mouet itellectũ vel terminat ipʒ: dicit esse sic in itellectu obiectiue: ⁊ tale obm saltẽ ordie nãe p̃cedit actũ itelligẽdi: q2 causat effectiue ipʒ. Cã aũt nã p̃cedit effectũ. ergo tale obm vt sic: est p̃us actu itelligẽdi: nullo mõ depẽdẽs ab ipso. ¶ Ex quo seq̃t adhuc q tale obm hʒ aliqõ eẽ ex nã rei: ⁊ p ɔñs nõ distiguit ɔ̃ ens reale. 2° mõ in ista vltia diuisiõe aliqõ hʒ esse obiectiue penes actũ itelligẽdi depẽdẽs ab ipso in fieri ⁊ ɔseruari: ⁊ isto mõ intẽtiões scd̃e sũt entia rõnis q̃ nõ sũt nisi p actũ itelligẽdi: ⁊ p actũ collatiuũ ipsi⁹ itellect⁹: ⁊ tãdiu manẽt in eẽ: q̃diu manet talis act⁹ collatiu⁹: q̃ circũscripto: imediate desinũt eẽ. Et istud ens rõnis ẽ illud de quo loquit

Sco.i.4 di.i.q.2. Sco. in. 4. di. i. q. 2. ⁊ est ɔparatio passiua: q̃ vnũ obm ɔsideratũ ɔparat ab itellu ad aliud obm cõsideratũ. Et tũc ois itẽtio scd̃a est ɔparatio passiua in obto: q̃ vnũ ɔsideratuʒ: vt ɔsideratũ: cõparat ad aliud obm: ⁊ tale ens rõnis est illud qõ oio distiguit ɔ̃ ens reale. Et sic ens rõnis isto mõ: ⁊ ens reale seu ex nã rei oib⁹ alijs modis añdictis sufficiẽter diuidũt ipm ens: qñ diuidit in ens reale ⁊ rõnis.

Pro intelligẽtia scd̃e diuisiõis q̃ est: q ens reale diuidit p ens q̃tuʒ ⁊ nõ q̃tũ: sunt duo notãda: quoꝝ p̃mũ est: q q̃titas accipitur vno⁹ p q̃titate extẽsiua s̃m quã aliqd actu extẽdit.

Aug°.6. 6 tri.c.7. 2° mõ p q̃titate p̃fectionali: de q̃ hʒ Aug. 6. de trini. ca. 7. q in his q̃ mole magna nõ sunt: idẽ est maius qõ melius. Prima q̃titas iuenit in corporalib⁹ solũ. Scd̃a i spiritalibus ⁊ corpalib⁹. Prima est p se in p̃dicamẽto: scd̃a est trãscendẽs. 2° mõ qñ ens diuidit p q̃tũ ⁊ nõ q̃tũ: accipit q̃titas 2° mõ: ⁊ nõ p̃mo mõ. Ista sunt p̃mo diuidẽtia ipʒ ens anteq̃ diuidat per finitũ ⁊ ifinitũ. Aut per vnũ ⁊ multa. ¶ Primũ declarat: q2 finitũ ⁊ infinitũ q̃titati cõgruũt. vt pʒ in p̃ physi. tex. cõmẽ. 15. ergo finitas ⁊ ifinitas perfectionalis suo mõ cõpetit q̃titati: ⁊ nõ nisi enti q̃to. g̃ qõ diuidit p finitũ ⁊ ifinitũ: necessario est q̃tũ: q̃titate p̃fectionali. ¶ Scd̃ʒ declarat: q2 si hõ cõcipiat ab itellectu in esse q̃ditatiuo ⁊ circũscribant oẽs passiões q̃ cõpetunt hoi s̃m q hõ: ⁊ etiã s̃m q ens: nulla passio cõpetit ei neqʒ q̃ est hois: neqʒ q̃ est entis. Ergo in tali p̃cisiõe nõ cõpetit sibi vnitas aut multitudo: ⁊ tñ certũ est q in tali p̃cisiõe est demõstrabile de hoie: q est p̃fectior asino q̃ditatiue. Q2 in tali p̃cisiõe cõpetit sibi dr̃ia sua eẽntialis q̃ est p̃stãtior ⁊ nobilior q̃ dr̃ia asini: ex eo q gen⁹ descẽdẽs in ista: diuidit differẽtijs oppositis: q̃ruʒ vna est nobilior reliq̃. g̃ relinquit q in ista p̃cisiõe hõ erit q̃tus: ⁊ tñ sibi non cõpetit vnitas. ¶ Et ɔfirmat. q2 certũ ẽ q hõ in esse q̃ditatiuo hʒ aliquẽ ordinẽ saltẽ fundamẽtalẽ ad p̃mũ ens qõ est de⁹: sed iste ordo nõ põt esse sine p̃oritate ⁊ posterioritate s̃m p̃fectionẽ. g̃ aliqua p̃fectio seu q̃titas p̃fectionalis sibi ɔpetet. ¶ Sʒ h̃ isurgit vna difficltas. Nã ex quo ens q̃tũ diuidit in. 10. p̃dicamẽta. g̃ relatio erit quãta loquẽdo de relatiõe p̃dicamẽtali: sed h̃ videt falsuʒ: q2 relatio dina nõ est sic quãta: q2 tũc (cũ relatio sit in vna p̃sona dina q̃ nõ est in alia) in vna p̃sona nõ esset ois p̃fectio. Et ita p̃sona dina non esset ifinita formalr̃. g̃ multo min⁹ videt q relatio in creatura icludat aliquaʒ p̃fectionem. ¶ Ad hoc r̃ndet: ⁊ p r̃nsiõe ponit 2m notãdũ q relatio in creaturis iõ est quanta: q2 est finita formalr̃. Relatio aũt diuina: q2 nõ ẽ finita neqʒ ifinita formalr̃: iõ non põt eẽ quãta. Uñ illi relatõi cui nõ repugnat excedere vl excedi: nõ repugnat q̃titas finitas vel ifinitas: sed relatiõi create nõ repugnat excedi. g̃ ⁊c̃. Et per oppositũ relatiõi dine repugnat excedi: q2 illõ qõ ẽ ideʒ realr̃ alicui ifinito nõ põt ab aliq̃ excedi. Relõ dina ẽ idẽ realr̃ deitati q̃ est ifinita formalr̃. g̃ nõ vr̃ excedi. ⁊ p ɔñs nõ p̃t eẽ finita formalr̃. q2 oẽ finitũ excedit ab ifinito. Neqʒ põt dici: q talr̃ relõ excedat: q2 excessus ɔpetit ei qõ hʒ rõʒ mẽsure. Relatio aũt nõ põt sic mẽsurare: q2 qõ mẽsurat ẽ ens p̃m ⁊ hʒ rõnẽ toti⁹. Sʒ relõ i dinis nõ põt eẽ ens p̃m neqʒ eẽ aliqõ totũ: ex cui⁹ plenitudie p̃fectõis mẽsuret qõlʒ aliõ mai⁹ p accessuʒ ad ipʒ: min⁹ p recessũ ab ipo. Sʒ talr̃ rõ mẽsurãdi ɔpetit ei qõ ẽ ens absolutũ ⁊ p̃mũ: q̃le nõ põt eẽ relõ. g̃ nullo⁹ põt excedere: ⁊ p ɔñs nõ p̃t eẽ formalr̃ ifi⁹. q2 illõ ẽ formalr̃ infinitũ qõ excedit qõlʒ aliud: ⁊ mẽsurat ipm vt dcm̃ est. Et sic sequit p̃positũ q relatio in creaturis ẽ finita ⁊ q̃ta. Relõ aũt in dinis neqʒ finita neqʒ infinita.

Pro intelligentia hui⁹ qõ dicit: attributa i diuinis est aduertẽduʒ: q attributuʒ in diuinis vno⁹ accipit p oĩ eo qõ attribuit alicui p̃sone diuine: siue sit p̃fectio q̃ditatiua siue q̃litatiua. Primo mõ sicut suba spũs dr̃r p̃dicata quiditatiua. Scd̃o mõ bonitas: sapia: iustitia sunt p̃dicata quiditatiua: qõlibet istoꝝ põt dici attributũ in diuinis. Scd̃o mõ põt accipi attributũ p̃prie ⁊ est p̃fectio scd̃aria nõ q̃ditatiua q̃ accipit a creaturis ⁊ attribuit deo via remotiõis ⁊ eminẽtie: ⁊ sic attributa s̃t p̃cise p̃dicata q̃ adueniũt deo in scd̃o mõ q̃ p̃dicata reperiũt in creaturis: ⁊ cũ sint accidẽtia (que accñtalitas dic̃ iperfectionẽ in ipsis: maxie loquẽdo de sapia ⁊ de iustitia) remouemus ab ipsis q sint accñtia ⁊ q distinguant essentialiter a subo: ⁊ ex ɔ̃rio attribuimus istis q sint suba: ⁊ q sint ideʒ eẽntialr̃. Et silr̃

remouemus ab istis in creaturis finitatez: ꝛ attribuim⁹
sūmitatē vel infinitatē: ꝛ dicimus ꝙ sapia est in deo sub-
stātia: nō accn̄s: ꝛ eadē realiter: nō distincta infinita ꝛ sum-
ma: ꝛ non finita. Et ita quecūqꝫ accipiunẗ ex creaturis ꝛ
attribuunẗ ipsi deo via remotiōis ꝛ eminentie ꝛ nō sunt
ꝑdicata quiditatiua: sunt ꝓprie attributa.

Pro intelligentia q̄ sūt relones notiōales ꝛ q̄ cōes scito ꝙ relatio-
nes notiōales sūt q̄ ꝯpetūt vni ꝑsone tm̄ aut duab⁹ sicut
p̄nitas: spiratio actiua: ꝛ dr̄ notiōales a nosco noscis: qꝛ
ꝑ ipsas noscunẗ ꝛ notificanẗ ꝑsone diue: sicut ꝑ p̄nitatē:
pater: ꝑ spirationē actiuā: pr̄ ꝛ fili⁹. Relatiōes cōes sunt
que ꝯpetūt oībus ꝑsonis diuinis: sicut idētitas: silitudo:
ꝛ equalitas: quarū quelibꝫ reperiẗ formalr̄ in oībus.

Quia dicit iste auctor formalitatū ꝙ daẗ relo ex-
trinsec⁹ adueniēs. Est aduertēm ꝙ ꝓ-
prie ꝛ recte loq̄ndo ſm viā doctoris subtil: respect⁹ q̄ ē ꝑ
se in ꝑdicamēto relonis ꝓp̄e appellaẗ relo. Respect⁹ vo
q̄ sunt ex̄ gen⁹ relonis: appellanẗ habitudies: ꝛ respectus
ꝛ nō ꝓp̄e relones. ¶ Pro quo ē notādū ꝙ ista se hn̄t per
ordinē: relatiuū: relatio respect⁹ ꝛ habitudo inter q̄s rō-
nes: rō relatiui ē infima. Un̄ oē relatiuū est relo vel iclu-
dit relationē. relatiuū. n. vltra relationē quā icludit: etiā
icludit aliqđ absolutū qđ denoiaẗ referri ꝑ ipsaz relonē:
sed relatio nō includit aliqđ absolutū. Silr̄ ois relo ē re-
spect⁹: ꝛ nō ois respect⁹ ē relatio: qꝛ relatio est respect⁹ in-
trinsec⁹ adueniēs: q̄ oriẗ ex nā fundamēti posito termio.
Respect⁹ aūt est qđdā cōe: ad respcm̄ intrisec⁹ adueniē-
tez: ꝛ ēt extrinsec⁹ adueniētē. Silr̄ ois respect⁹ ē habitu-
do: nō ois habitudo est respect⁹: qꝛ inter subm ꝛ ꝓpriam
passionē est habitudo: ꝛ tn̄ nō est respect⁹. Silr̄ circūscri-
ptis oībus relatiōib⁹ ꝯentie diue ad attributa est aliq̄ ha
bitudo (q̄lis est fundamēti ad fundatū) ꝛ tn̄ non ē aliqs
respectus: qꝛ repugnat eēntie vt eēntia est: ad aliqđ refer
ri. Ex quo sequiẗ ꝙ loquēdo ꝓprie de relatiōe: solū respe
ctus intrinsecus adueniēs est relatio ſm viā Doct.

Pro intelligentia diuisiōis q̄ ens diuidiẗ i
subaz ꝛ accn̄s. Est aduer
tendū ꝙ suba dr̄ a substādo: vel a subsistēdo: itelligendo
subsistere put iportat idē qđ ꝑ se esse. Si accipiaẗ suba a
substando: suba nō reperiẗ in deo: qꝛ de⁹ nulli substat: eo
mō quo subm substat accn̄ti: a quo substare denoiaẗ suba
p̄ncipalr̄. Si capiaẗ aūt suba a subsistere: sic de⁹ est suba.
Illud aūt qđ sic subsistit: vel ꝑ se existit: vno° pōt itelligi
ꝓ eo qđ per se existit: ex se ꝛ a se. Alio° ꝓ eo qđ ꝑ se existit
ꝛ ex se: sed nō a se. 3°mō ꝓ eo qđ nō ꝑ se existit ex se: neqꝫ
a se: sed in alio existit. ¶ Primo mō de⁹ est suba: qꝛ ꝑ se
existit ꝛ a se. De⁹. n. est de se suū esse: ꝛ hꝫ eē ꝑ eēntiā: alia
aūt hn̄t esse per ꝑticipationē: ꝛ sic hn̄t esse ab alio: ꝛ nō a
Exodi 3° se. Qꝫ aūt de⁹ de se sit suū esse: appet ꝑ illud Exodi. 3. ca°:
Qui est misit me ad vos: vbi de⁹ denoiaẗ h̄ noīe esse: vt
denoteẗ ꝙ est ipm eē ꝛ ifinitū eē. ¶ 2°mō suba dr̄ oē il-
lud qđ est ꝓp̄e in ꝑdicamēto sube incipiēdo a genere ge-
neralissimo: vsqꝫ ad idiuidua inclusiue. ¶ Aduertēm tn̄
ꝙ per se existere accipiẗ in isto 2°mō ꝓ eo qđ ē ꝑ se ens:
ꝛ nō est in alio per inherētiā: ꝛ nō accipiẗ ꝑ se exn̄s ꝓ ipsa
existētia actuali: vt itelligaẗ ꝙ qđlibꝫ qđ est per se in ꝑdi
camēto sube sit ꝑ se exn̄s tali exn̄tia: qꝛ q̄cūqꝫ sunt per se
in tali ꝑdicamēto ꝛ in alijs: abstrahūt ab exn̄tia actuali:
ꝛ rō est: qꝛ ens exn̄s est vnū per accn̄s: eo mō quo albedo
intēsa est vnū per accn̄s: ꝛ sicut albedo intēsa nō reponiẗ
in ꝑdicamēto: qꝛ talis albedo intēsa icludit aliqđ qđ est
extra q̄ditatē ei⁹: sic ēt dōm est de ente exn̄te: vt includit
exn̄tiā. Sꝫ per se exn̄s qđ est ꝑ se in ꝑdicamēto sube: est
ꝑ se ens: vt ꝑ se ens distiguiẗ ꝯ ens in alio ꝑ inherētiā: qm̄

inherere alicui ē dare esse ſm q̄d alicui enti p̄ori simplr̄.
Quū aūt nihil qđ est ꝑ se in ꝑdicamento sube det sic esse
ſm q̄d: nihil qđ est in ꝑdicamēto sube est inherēs. ꝙ autē
inherere sit sic dare eē ſm q̄d enti p̄ori: apparet de mēte
Doc. subt. in quolibꝫ. q. 3. ¶ Ex quo seq̄ẗ ꝙ q̄cūqꝫ sūt in Do. subt. qlꝫ. q. 3.
ꝑdicamēto sube: dr̄ isto mō ꝑ se existere: hoc est ꝑ se eē.
¶ Suba 3°mō capiẗ ꝓ eo qđ est ens ꝑ se: vt ꝑ se ens disti
guiẗ ꝯ ens in alio: ꝛ h̄ nō solū ꝑ inherētiā vel iformatiōez
sed ēt vt ps in toto: ꝛ isto mō suba nō dr̄ de parte sube in-
tegrali vel eēntiali: qꝛ pars integralis est in alio: ꝛ silr̄ ps
essentialis. Qn̄ ergo diuidiẗ ens in substātiaz ꝛ accn̄s: ca-
piẗ substātia nō p̄mo mō: nec 3°mō: sed scđo modo.

Pro intelligentia q̄d sit accn̄s est aduertē-
dū ꝙ accn̄s vel capiẗ ꝓ
extraneo a q̄ditate alicui⁹: vel accipiẗ ꝓ eo qđ ꝑficit acci
dētaliter aliq̄d hn̄s esse ꝑfectū: sic ꝙ aduenit ei in esse cō
pleto ꝛ ꝑfecto. PTio mō accipiẗ: vtplurimū: a metaphysi
cis. scđo mō accipiẗ physice vel logice. Primo mō accipi
tur cōiter in fallacia accn̄tis q̄ cōmittiẗ in his quoꝝ vnū
aliquo mō extraneaẗ ab alio. Scđo modo accipiẗ a Por
phyrio. ca° de accn̄te: qn̄ diffinit accn̄s cōe: ꝛ est illud qđ
adest vel abest ꝛc. Applicādo ad ꝓpositū qn̄ diuidiẗ ens
in substātiā ꝛ accn̄s: accipiẗ accn̄s scđo mō ꝛ nō p̄mo mō.
¶ Pro intelligētia distinctiōis rei q̄ dicẗ a reor reris: est
aduertendū ꝙ res rata diciẗ res q̄ hꝫ ratitudinē ꝛ firmi-
tatē: q̄ res est res eēntie: vl̄ exn̄tie. Et illa res in creaturis
nō poniẗ esse ab eterno in tali ratitudine de mēte Doct. Do. subt.
subt. vt pꝫ in p̄. di. 36. habuerūt. n. creature p̄cise eē ſꝫ q̄d i p°. di. 36
ab eterno: qđ est eē cognitū in mēte diua: ꝛ nō habuerūt
aliqđ verū esse exn̄tie aut essentie: ꝗcq̄d dicat Frāciscus
ꝛ Henricus de gādauo: ꝛ sequaces istoꝝ. ¶ Aduertēdū
tn̄ ꝙ res rata nō distinguiẗ a figmētis per aliqđ eē verū
ex nā rei essentie: aut exn̄tie: qđ habuerit ab eterno ex nā
rei: sed solū per h̄ ꝙ tali rei nō repugnat esse existere ꝛ ꝓ-
duci ad tale esse per aliquā potētiā ꝓductiuā. exēpli grā.
hūanitas est res rata a chimera distīcta ꝑ hoc ꝙ hūani-
tati nō repugnat eē existere: sed bn̄ chimere. Et ita vꝫ en
tia q̄cūqꝫ: sic distiguunẗ a figmētis: ꝛ nō per aliqđ esse ex
nā rei qđ habuerūt ab eterno ꝯ Henricum de gandauo.
Et pꝫ hoc a Scoto in p̄mo. dist. 36. q. vnica. Sco. i p° di. 36. q. vnica.

Pro intelligentia diuisiōis entis in ens sim
plr̄ ꝛ in ens ſꝫ q̄d: est ad-
uertendū ꝙ ens simplr̄ est ens in actu: ens ſm q̄d est ens
in potētia. ¶ Pro quo notādū ꝙ potētia est duplex: que
dā est potētia obiectiua: quedā subiectiua. Ens in poten-
tia obiectiua est illud qđ nō est exn̄s: ſꝫ pōt esse: ꝛ est ens
qđ pōt esse obm alicui⁹ potētie ꝓductiue qđ a cōmētato
re. 9. metaph. cōmen. 7. appellaẗ res ſm q̄d. ens in actu ē
illud qđ hꝫ actualē existētiā in re ꝛ in effectu ꝛ diciẗ tale
ens simplr̄ ens. de ente in potētia obiectiua itelligiẗ illđ
9° meta. t. c. 13. Potētia ꝛ act⁹ sūt eiusdē gn̄is: qꝛ illđ idē i
gn̄e i spē ꝛ i nūero: qđ ē in po°: postmodū ē i actu. for. n. in
actu nō distiguiẗ a seipso numeralr̄: vt ē in po°: ꝛ sic po° ꝛ
act⁹ nō solū sūt eiusdē gn̄is: vex ēt spēi: ꝛ idiuidui. ¶ Ex
quo sequiẗ ꝙ act⁹ corn̄dēs potentie obiectiue est actus
exn̄tie ꝛ nō act⁹ formaľ: qꝛ illud idē qđ est act⁹ formaľ. s.
forma subalis ignis: pōt esse in potētia ꝛ in actu exn̄tie: ꝛ
sic act⁹ formalis nō distiguiẗ ꝯ actū exn̄tie: aut potentiā
obiectiuā. 2°mō aliq̄d diciẗ esse in potētia qđ ē in potē-
tia subiectia: ꝛ isto mō oē qđ pōt recipe aliquē actū suba-
lē vel accn̄talē: sic est in potētia subiectiua: de q̄ potentia
locut⁹ est Aristo. 7. meta. t. c. 8. ꝙ mā p̄ma est ens in pura 7° meta. t. cō. 8.
potētia. Isti potētie opponiẗ act⁹ formalis: qꝛ qđ est sic in
pura potentia: nullū actū formalē hꝫ: ꝛ isto mō capiendo
potentiā: itellectus ꝛ quelibet potētia sensitiua ē in potē-

tia subiectiua: inq̄tū sunt potētie q̄bus formal̄r itelligi
mus ꝛ sentim⁹. Et loquēdo de ista potētia: nō est veꝝ qḋ
dicit̄ in .9. meta. ꝙ potētia ꝛ act⁹ sunt eiusdē generis: q̄ꝛ
potētia pōt eē de genere sub̄e: act⁹ vo de genere accn̄tis.
Et in hoc decept⁹ est san. Thomas: volēs: ꝙ (q̄ꝛ act⁹ sen
tiendi est accn̄s) potētia sensitiua sit accn̄s: ex illa auc̄te
supra allegata. ℂ Aduertēdū tn̄ ꝙ idē f̄m diuersam ha
bitudinē ꝛ diuersū respectū pōt eē in potētia obiectiua:
ꝛ in potētia subiectiua. Rosa. n. q̄ nō est: sed pōt eē: per re
spectū ad potentiā ꝓducentē vel ꝓductiuā ipsi⁹: est i po
tētia obiectiua: per respectū aūt ad māstory de qua ꝓducit̄:
dicit̄ esse in potētia subiectiua. Potētia ḡ obiectiua ꝛ act⁹
sunt dr̄ie entis: ꝛ diuidunt ipm̄ ens sufficienter.

Pro intelligentia hui⁹. vz. q̄liter est dr̄ia in
ter eē vniuocū ꝑdicatū: ꝛ
vniuoce ꝑdicari. Est aduertēdū ꝙ vniuocū ꝑdicatū ē il
lud cui⁹ cōcept⁹ est in se vn⁹: loquēdo de ↄceptu obiecti
uo ex p̄te obiecti ↄceptibilis. ℂ Pro quo ē notādū: ꝙ cō
cept⁹ vel capit̄ ex p̄te itellect⁹: ꝛ sic act⁹ itelligēdi dr̄ qui
dam ↄcept⁹: ꝓ q̄nto est illud quo aliq̄d ↄcipit̄: ꝛ de illo cō
ceptu nō est mētio in ꝓposito: q̄ꝛ iste cōcept⁹ nō facit ad
hoc ꝙ aliq̄d sit vniuocū. Alio mō capit̄ cōcept⁹ ex parte
obiecti: ꝛ talis ↄcept⁹ appellat̄ ↄcept⁹ obiectiu⁹: ꝛ est ipm̄
obiectū cōceptibile vt h̄z relōnē actualem: ꝛ f̄m aliquos
aptitudialē sub rōne mouētis itell̄z aut terminātis actū
Scot⁹ 9 theorema. itelligēdi. Dicēte doct. subt. 9. Theoro. Cōceptū dico qḋ
actū intelligēdi terminat. hoc obiectū dicit̄: vel intelligi
bile: vel itellm̄: vel intētio. Primū cōissimū ē ad oēs po
tētias: scḋm cōe ad obiectū itellect⁹ in potētia: vel i actu:
tertiū ꝓpriū. quartū arabes i vsu hn̄t: vt Aui. ꝛ Auer. Si
cut aūt intētio equoce dr̄ de obiecto ꝛ actu: ita ꝛ cōcept⁹.
hic aūt accipit̄ ꝓ obiecto. Hec Sco. ibi. Et exponē⁹ istō
Theorema. dicit inferi⁹. Cōceptū dico oē actu itell̄z ꝑut
.s. ē in itellectu: nō vt forma: s̄z vt actu cognitū: hoc aūt eē
in intellectu nō ē nisi hr̄e relationē actualē ad itellectū
siue itellect⁹ ad ip̄z: vel vtriusq̄ ad vtrūq̄. Hec Sco. Ex
quo ↄcludit̄ ꝙ oē illō qḋ pōt hr̄e aliquā vnā rōnē apud i
tellectū mouētē ipm̄ itellectū aut terminātē: h̄z cōceptū
per se vnū ꝗ concept⁹ ē idē apud oēs variato vocabulo ꝛ
noie iportante talē cōceptū: q̄ꝛ p̄mo periermenias cōcept⁹
idē sunt apud oēs. q̄cq̄d sit de noib⁹ iposītis ad significā
dos istos cōcept⁹: ꝛ isto mō lapis rep̄ntat⁹ ꝑ spēm intelli
gibilē vt mouet: aut vt terminat: dr̄ esse ↄcept⁹: ꝛ quotiēs
cunq̄ talis cōcept⁹ ē in se vn⁹: ꝛ ꝑdicat̄ de plib⁹ sub vno
noie significāte: dr̄ eē qōdā vniuocū ad illa: qualitercūq̄
ꝑdicet̄: siue q̄ditatiue: siue denoīatiue: q̄uo albū est vni
uocū ad lignū ꝛ ad lapidē. Uniuocū vero vniuoce dictū
est cui⁹ ↄcept⁹ ē in se vn⁹: sic ꝙ icludit̄ in rōne subiecti de
quo dr̄: eo mō quo aīal est vniuocū ad hoiē ꝛ ad asinū.
Un̄ nō ē icōueniēs ꝙ aliq̄d dicat̄ vniuocū ꝛ nō vniuoce
dictū: sic dnoīatiuū nō ꝑdicat̄ vniuoce: l̄z q̄nq̄ sit vniuo
cū. Un̄ sicut aliud ē ꝑdicatū eē q̄d: aliō i q̄d ꝑdicari. (In
p⁹ thopi. c. 7. oī ente genere ē inuenire q̄d: ex ꝑ Tho. c. 7. Nec tn̄ qōli
bet cuiuscūq̄ generis ꝑdicat̄ in q̄d: ꝛ de quocūq̄: sed tn̄
de suo iferiori: in cui⁹ rōne essentiali icludit̄.) Ita pōt di
ci in ꝓposito ꝙ aliud est eē vniuocū ꝛ aliō vniuoce dici.
De hoc videas Sco. in. 3. dist. 7. q. 1. in corpore q̄ōnis. Et
in p̄mo. di. 3. q. 3. ℂ Aduertēdū vlteri⁹ ꝙ inter vniuocū
ꝛ equiuocū nō dat̄ mediū: ꝛ fundamētū hui⁹ est: q̄ꝛ inter
idē ꝛ diuersū: idē ꝛ nō idē nō est dare mediū. Idē eniꝫ ꝛ
10. meta. T. cō. 12. diuersū sūt imediate opposita circa ens (10. metaphyce
textu cōmē. 12.) Idē ꝛ nō idē sūt imediata. Q̄ꝛ ↄ̄dictoria.
4. meta. T. cō. 9. ex 4⁹ meta. t. cō. 9. sed diffōnes vniuoci ꝛ equiuoci dant̄
per ista imediata. ergo illa quoꝝ sunt diffōnes: sunt ime
diata. ℂ Notādū vlteri⁹ ꝙ sicut itētio p̄ma. vel cōcept⁹
p̄maꝝ intētionū q̄dā sūt trāscēdētes: q̄dā ꝑdicamētales.
Ita intētiōes scḋe q̄ dēbēt applicari itentiōib⁹ p̄mis: q̄dā
sunt trāscēdētes: q̄dā ꝑdicamētales. De intētiōib⁹ scḋis
ꝑdicamētalib⁹ q̄ sūt gnāles ꝛ cōes: fac̄ mētionē Porphy
rius: ꝛ rōnabil̄r q̄dē. Q̄ꝛ ordinabat librū suū ad librū ꝑdi
camētoꝝ Arist. ꝛ ita vl̄e ꝛ cōe de quo loq̄t̄ Porphyri⁹ est
solū applicabile ad itētionē p̄mā ꝑdicamētalē. S̄z aliud
est vl̄e trāscendēs: qḋ est itētio scḋa. Qḋ. vz. nō est appli
cabile ad aliq̄d qḋ sit genus: spēs: dr̄ia: sed solū ad illō qḋ
abstrahit ab oībus istis: ꝛ est extra oē ꝑdicamētū. Et de
isto vl̄i nō locut⁹ ē Porphyri⁹. qḋ vl̄e ↄpetit enti inq̄tū
ens ē. ꝛ passiōib⁹ suis. Ex quo ↄcludim⁹: ꝙ (q̄uū vniuocū
ꝛ equocū sint intētiōes scḋe q̄ p̄nt applicari rebus ꝑdica
mētalib⁹: ꝛ ēt trāscēdētib⁹) ens est vniuocū tali vniuoca
tiōe. S̄z si loq̄mur de vniuocatiōe applicabili ad genus
aut ad rē ꝑdicamētalē: ens nō est vniuocū tali vniuoca
tione: s̄z equocū. Et sic itellexit Porphy. i de vl̄ib⁹. ca⁹ de
spē. cū dixit. Si q̄s oia ētia vocet: equoce nūcupabit ꝛc̄.

Pro intelligentia huius qḋ cōiter dicitur
ꝙ cōceptus trāscēdens
est ille qui ꝑdicat̄ de multis generib⁹ gnālissimis: vel de
vno genere gnālissimo: vel de aliquo qḋ nō ē in ꝑdicamē
to. Est aduertēdū ꝙ nō ē de rōne trāscēdētis ꝙ ꝑdicet̄ d̄
oib⁹: sed aliq̄d pōt eē trāscēdēs: qḋ ꝑdicat̄ solū de vno ge
nere gnālissimo: ꝛ aliud ē trāscēdēs: qḋ nō ꝑdicat̄ de ali
quo genere. Exēplū p̄mi. Sapiētia f̄m suā rōnē formalē
ꝑdicat̄ de sapiētia creata q̄ est ꝑ se in gn̄e: ꝛ de sapia diui
na: q̄ est ex̄ genus. Ex̄m scḋi. Infinitas: necessitas: sūt tran
scendentia ꝛ nō ꝑdicat̄ nisi de deo. ꝙ aūt ista dicant̄ esse
trāscendētia appet per illud cōe dcm̄. vz. ꝙ illud qḋ com
petit alicui extra gen⁹ est trāscēdens. Un̄ ē Regl̄a Sco. Sco. 1. 8. di. q. 3. p̄mu sniaꝝ.
in. 8. di. q. 3. p̄mi sniaꝝ: ꝙ illud qḋ est idifferēs ad finitū ꝛ
infinitū: dr̄ esse trāscendēs: q̄ꝛ q̄cq̄d est in genere: siue sit
gen⁹: siue dr̄ia: siue spēs: quodlib̄z tale ē finitū. Gen⁹ enī
est finitū: q̄ꝛ est in potētia ad dr̄ias: ꝛ natū ꝑfici per ip̄as.
Dr̄ia est finita: q̄ꝛ caret actualitate generis: cū nō icludat
ipm̄ gen⁹ in suo cōceptu formali. vt h̄z videri in 3⁹ meta
physice. Spēs est cōstituta: ꝛ sic etiā finita: q̄ꝛ ↄstituta ex
realitatib⁹ finitis. Ex quo sequit̄ ꝙ (q̄uū qōlibet qḋ est
in genere sit de se finitū) qḋ est indifferēs ad finitū ꝛ ifi
nitū: est trāscēdēs. Et ita sapiētia ꝛ quodlib̄z cōsimile di
cet̄ esse trāscendēs. Ex hoc apparet ꝙ illud qḋ ↄpetit ifi
nito: nō pōt eē in genere: ꝛ sic ifinitas vel q̄ntitas ꝑfectio
nalis ifinita nō est in genere. Probat̄ ēt ꝙ trāscēdēs pos
sit eē illud qḋ dr̄ tn̄ de vno: ꝛ nō de plurib⁹. ℂ Pro quo
est notādū: ꝙ sicut de rōne generis gnālissimi est: ꝙ non
hēat aliqḋ supraueniēs genus: ꝙ aūt de multis spēb⁹ di
cat̄ hoc accidit ei: q̄ꝛ stat genus eē sine multis spēb⁹: sicut
dicit Doct. in. 8. di. 1. q. 3. Ut hoc ꝑdicamētū q̄ñ est genus D. sub: in 1. 8. di. p̄mi. q. 3.
gnālissimū: ꝛ tn̄ paucas h̄z spēs sub se: vel forte nullas: vt
inquit ipse. Ita dicendū est ꝙ de rōne trāscēdētis est ꝙ
nō sit per se in genere. ꝙ aūt dicat̄ de multis: hoc accidit
sibi. ℂ Hoc ēt probat̄: q̄ꝛ entis nō tn̄ sūt passiōes simpli
ces que sūt trāscēdētes: sicut vnū: verū: bonū. S̄z ēt sunt
passiōes disiuncte: q̄rū q̄lib̄z pars passiōis disiūcte ē trā
scēdēs: sicut tota ē trāscēdēs: ꝛ tn̄ aliq̄ ps tātū vni ↄpetit:
ꝛ nō plurib⁹: sicut ē de ista: necessariū vel cōtingēs: finitū
vel ifinitū. Necessitas enī ꝛ infinitas tn̄ competūt deo.
ℂ Sed q̄ꝛ dictū est ꝙ aliqḋ est genus qḋ tn̄ nullas spēs
h̄z: insurgit difficultas q̄uo hoc possit eē veꝝ: q̄ꝛ genus di
uidit̄ ꝑ dr̄ias oppositas. ḡ ad min⁹ gen⁹ hēbit duas spēs.
ℂ Ad hoc r̄ndet: ꝙ genus ē illud qḋ de se est aptū natū
diuidi in dr̄ias oppositas: qḋ gen⁹ h̄z aptitudinē ad sic di
uidi: l̄z nō hēat potētiā ad sic diuidi: vel actū. Differt aūt
aptitudo a potētia. Naꝫ aptitudo ē inclinatio alicu⁹ f̄m

se ad aliqd: vel magis nō repugnātia ad illud. Potētia aūt est ordo ad actū: sic ꝙ illud qḋ est sic potēs: possit attingere actū. Pōt eni potētia eē sine aptitudie: vt posse est graui eē sursū: nō tn̄ aptū est ibi eē: qꝛ repugnat ei fꝫ se: ⁊ aptitudo est sine potētia: vt cecus est aptus natus ad videndum: nil eni dr̄ ꝓuatū: nisi cū est aptū natū hr̄e habitū fꝫ

Ar.c. de oppōne i p°pnc ⁊ 5°meta.c. d ꝓuatōe tex.cō.27 Sco.i de vlibus.q. 18.

Ar. in postp̄dicamētis. ca° de oppōne. ⁊ 5. meta. c° de ꝓuatiōe. t.c.27. Nō est aūt possibile cecū videre: qꝛ a ꝓuatiōe ad habitū nō est nālis regressus. Sic nulli vlī q̄tū est ex sua forma repugnat dici de multis: hec tn̄ aptitudo impediri pōt: vt qꝛ nō sunt multa de qb⁹ dicat̄. hec Sco. in de vlibus. q. 18. ¶ Et si tu dicas. ipoſſe est aliqd esse aptū natū dici de plurib⁹ dr̄ntib⁹ specie: nisi cū plura dr̄ia specie sint apta recipe p̄dicationē illi⁹. Igit̄ si ista aptitudo sufficit ad genus: ꝯsilis aptitudo recipiēdi sufficit ex pte spēi: igit̄ si aliqd sit genus actu: pp talē aptitudinē ista multa que pticipāt ipm aptitudinalr̄: erunt actu spēs. ḡ oē gen⁹ multas hꝫ actu spēs. ¶ Ad hoc r̄ndet̄. negādo istā ꝯnaꝫ. Genus est aptū natū dici de plurib⁹. ḡ plura dr̄ia spē sunt apta recipe p̄dicationē ei⁹: qꝛ stat aptitudinē esse in vno extremoꝝ: dato ꝙ aptitudo non sit in alio. Ex̄m. forma solis nata est esse in alia mā q̄ꝫ sit illa in qua est q̄tuꝫ est de se: nec tn̄ est aliq̄ mā nata recipe talē formā: qꝛ si talis argumētatio teneret in aptitudine sp eēt aptitudo in vtroq̄ꝫ extremoꝝ: ⁊ ita pō: qꝛ aptitudo in vno extremo nō ipedit̄ a pō: nisi pp defectu aptitudinis in alio extremo.

Pro intelligentia quō ens dicit̄ in ens simplex ⁊ ꝯpositū: est aduertēdū ꝙ iter ꝯceptus simplr̄ simplices est cōceptus entis. passionū entis. dr̄iarū vltimarū. modoꝝ itrisecoꝝ: qꝛ cōceptus talis simplr̄ simplex nō resoluit̄ in aliquē ꝯceptū p̄orē: qui includat̄ qditatiue in ꝯceptu resolubili: ⁊ sic cōceptus p̄dicti dn̄r esse simplr̄ simplices: de qb⁹ habet̄ in 9° metaph. tex. cō. vltimi. ꝙ circa qditatē simplicē nō habet̄ error aut deceptio: qꝛ aut totalr̄ scit̄: aut totalr̄ ignorat̄: qꝛ itelligēdū est quo ad ꝯceptū formalē ⁊ ꝓpriū ipi⁹: sꝫ nō quo ad aliquos ꝯceptus scdaꝝ itētionū: aut p̄marū itētionū qui p̄dicant̄ de istis a posteriori denoiatiue: seu in 2° mō. Un̄ licꝫ dubitē vtrū sorteitas sit modus vl̄ dr̄ia p se sor. Dubito quo ad ista p̄dicata q̄ sūt dr̄ia ⁊ mod⁹ q̄ solū hn̄t p̄dicari denoiatiue ⁊ p accn̄s de talib⁹ ꝯceptibus. ¶ Aduertēdū tn̄ ꝙ simpl̄r simpl̄r pōt accipi duob⁹ modis: vno mō vt opponit̄ ꝯpōni ⁊ cōponibilitati. alio mō vt opponit̄ multiplicitati rōnuꝫ formaliuꝫ. p̄ mō deus est simpliciter simplex: qꝛ nō cōpositus: neq̄ꝫ ꝯponibilis: neq̄ꝫ secū aliqd ꝯponibile. 2° mō solū ens ⁊ cōceptus p̄dicti sunt simplr̄ simplices: ⁊ nō de⁹: qꝛ includit multiplices rōnes formales. quaruꝫ vna non est formaliter alia. ¶ Et si tu dicas vbi est mltiplicitas seu pluralitas aliquorū: ibi est ꝯpō. ¶ R̄ndet̄ negādo h̄ assumptū: qm̄ cōpositū est ex

Z.c.15.

actu ⁊ pō. 8. metaph. iste formalitates in deo sūt actualissime: ⁊ in sūma actualitate: ⁊ nulla est potētialis ad aliaꝫ. ḡ ibi nō pōt eē ꝯpositio. ¶ Et si tu dicas. Saltē ista multitudo formalitatū faciet vnum vnitate cumuli vel aceruí. ¶ R̄n°. ꝙ vnū vnitate aggregationis vel cumuli vel aceruí hꝫ in se cōponētia: seu ptes que distinguunt̄ essentialr̄: Quarū vna nō est eadē realr̄ alteri: sꝫ eēntialr̄ distīcta. Sꝫ iste formalitates sic se hn̄t: ꝙ vna ē pfecte eadeꝫ alteri idētitate reali ⁊ eēntiali. ḡ nō faciūt talē vnitatē.

Pro intelligentia quō simplex dicat̄ opponi ꝯpōni ex re ⁊ re. Est aduertēdū. ꝙ quedā ꝯpō est ex re ⁊ re. sicut est cōpositio ex mā ⁊ forma in ꝯposito subali. Quedā est ꝯpositio ex realitate ⁊ realitate: sic̄ in quolibꝫ accn̄te: qm̄ accn̄s ē forma simplex simplicitate opposita ꝯpōni ex re ⁊ re: sꝫ nō simplex simplicitate opposita ꝯpōni ex realitate ⁊ realitate: qꝛ oē qḋ est per se in genere tā q̄ꝫ spēs: sic ꝯponit̄ ex realitate ⁊ realitate. Quarū vna est ipoꝛtata per gen⁹: ⁊ alia p dr̄iaꝫ ꝓpriā specificā: ⁊ illa q̄ est gnīs est potētialis ad illā q̄ ipoꝛtat̄ per dr̄iaꝫ: loquēdo de tali ꝯpōne ꝯcedit̄ ꝙ angelus est ꝯpositus tali ꝯpōne. Et ꝙ dicūt aliq: ꝙ angelus ⁊ aīa sunt ꝯposita ex mā ⁊ forma: nō est verū. Si eniꝫ ponēda eēt in eis mā: aut hoc eēt rōne susceptiuitatis ⁊ po° passiue: quā hn̄t ad itelligere ⁊ velle: ⁊ pp h̄ nō oꝫ ponere talē mām: qꝛ hui⁹ susceptiuitas est alterius rōnis a susceptione māe: sic̄ hꝫ videri ex 3° de aīa. Aīa eni ex ꝓpria sui rōne pficit̄ per istos actus: nō ex rōne māe. Aut poneret̄ in eis mā pp potētiā ad vbi: qꝛ trāsmutari pn̄t de loco ad locū: ⁊ hec potētia nō arguit māꝫ de genere sube: vt pꝫ p phm̄. 8. metaph. tex. cō. 12. Et iō in celo nō est mā: fm eundē: ⁊ fm Cōmen. in de suba orbis: ⁊ in plerisq̄ꝫ alijs locis. 8°meta. tex.cō.12.

Aut poneret̄ mā pp potētiā ad nō eē: qꝛ angeli annihilabiles sunt: ⁊ pp h̄ nō opꝫ ponere q̄ sint pure forme: imo ⁊ totū ꝯpositū: tā mā q̄ꝫ forma: ⁊ vl̄r oē ens creatū ē in pō ad nō eē: cū sit ānihilabile. ḡ sic̄ mā nō hꝫ māꝫ pp istā ānihilationē: sic ⁊ āgelus nō habebit talē mām. ¶ Et si dicas Boe⁹. in fine libelli sui de vnitate ⁊ vno ca° 2°. dic̄. ꝙ angelus ⁊ aīa sunt vnū ꝯiunctiōe māe. Et Aug⁹. de mirabilibus sacre scripture. dicit. ꝙ de⁹ oīpotens ex iformi mā cunctoꝝ visibiliū ⁊ inuisibiliū: sensibiliuꝫ ⁊ insensibiliū: intellectualiū ⁊ intellcū carētiū spēs multiformes diuisit. ¶ Dōꝫ ꝙ h̄ nō cogit ad ponēdā in talib⁹ subiectis māꝫ. Pro eo ꝙ Aug. aliqn̄ loqtur vt phs: ⁊ tē seqtur vt in plurib⁹ opionē platonis: fuit eni platonic⁹ in phia. Un̄ posuit visionē fieri per emissionē radioꝝ: ⁊ angelos hr̄e corpora: vt pꝫ supra Gen. lib. 3. c. 4. Ait eni ꝙ demones dn̄r aīalia aerea: qꝛ corpoꝝ aereoꝝ nā vigent: neq̄ꝫ per mortē dissoluunt̄: qꝛ ꝓualet in eis eluꝫ apti⁹ ad faciēdū q̄ꝫ ad patiendū: aer. s. ⁊ ignis. Et in plurib⁹ alijs locis ponit opionē platonis. Sꝫ vt magister sniaꝝ dicit lib. 2. di. 8. Aug. nō ita sensit: sꝫ recitādo forsaꝫ dixit. Un̄ de his locis in qb⁹ platonice locutus est: hic est vnus. cū ait: spūalia ⁊ imālia ex iformi mā fore ꝓducta. ¶ Ad Boetiū aūt dōꝫ: ꝙ illa fuit sua opio. Neq̄ꝫ opꝫ oēs opiones coꝝ tenere vbi locuti sunt: vt phi: sꝫ tenēdi sint vbi tractāt ea q̄ sūt fidei: qꝛ ibi loquunt̄ vt sci. Aliogn teneas ꝙ visio fit per emissionē radioꝝ: qḋ ē ꝯ Ar. 2. de aīa. ⁊ ꝙ angeli sint corporei: ⁊ ꝙ celi sūt ignee nāe: sic̄ Aug. aliqn̄ loq̄ns platonice dixit. Igit̄ (quū nec actiones aut opōnes spūales: neq̄ꝫ trāsmutationes q̄ sunt in eis: neq̄ꝫ po° ad vbi: neq̄ꝫ potētia ad nō esse per annihilationē. Nec pp hoc ꝙ nō sūt puri act⁹: nec pp receptionē accn̄tiuꝫ: nec pp v̄ba scōꝝ loq̄ntiū iuxta sniaꝫ platonis: necē sit ponere mām in talibus subiectis sepatis. Et vl̄r quāꝫ nulla via sit efficax ⁊ demr̄atiua ad ꝯcludēdū mām nisi trāsmutatio in subaꝫ: imo oīs alia via: ⁊ oīs alius ꝓcessus ē fmo imaginabilis: ⁊ via dialectica nō necessaria ⁊ eēntialis: vt pꝫ p Cōmē. p̊ phy. circa finem vlt° cōmēto. ⁊ colligi pōt ex dcīs phi ibidē. ⁊ in. 8. meta. Cōm. ꝯmēto. 12. supfluū videt̄ ⁊ mere volūtariū ponere mām in talib⁹ subiectis: multitudo aūt nō est ponēda sine nēcitate: cū nā nihil agat frustra: vt p̊ celi. tex. ꝯm. 32. ⁊ 3. de aīa. tex. cōmē. 45. ⁊ semp paucioꝛib⁹ est ꝯtēta: vt pꝫ per phm in p̊ phy. tex. cōmē. 41. ⁊ in p̊mo politice.

Boe. i li. d vnitate ⁊ vno. c. 2. ⁊ augu. d mirabilibus facre scripture.

Aug. sup genesim.

Magr sen. lib. 2° di. 8.

1° phy. vl° ꝯmēto. Cōm. cōmēto. 12.

1° celi. t. c. 32. ⁊. 3. de aīa. tex. c. 45. in p̊° phy. t. cō. 41. ⁊ p̊° politicoꝝ

Pro intelligentia qd sit ꝯpositio cuꝫ his est aduertendū ꝙ est multiplex dr̄ia inter ꝯpōneꝫ ex his: ⁊ ꝯpōneꝫ cuꝫ his. Pria: qm̄ cōpositio ex his est posterior ⁊ p̄supponēs ꝯpōnē cū his. scda qꝛ in ꝯpōne cū his idē est ꝯponēs ⁊ ꝯpositū. In ꝯpositione aūt ex his aliḋ est ꝯponēs: ⁊ aliud ꝯpositū. 3ª dr̄ia est: qꝛ in ꝯpōne cū his quot sunt ꝯponētia: tot sūt ꝯposita:

in ꝯpositione aūt ex his plura sunt ꝯponētia ꝗ̄ ꝯposita. quarta differētia: ꝙ ꝯpositio cū his reperit̃ i quolibꝫ genere cū alio genere. Cōpositio vō ex his: nō nisi in eodem genere. Ex q̄bus oībus seq̄tur ꝙ oē ens creatū est ꝯponibile ꝯpōne cū his: ⁊ sic pōt denominari ꝯpositum.

Pro intelligentia eoꝝ que dicta sunt de cōpositione: ⁊ de simplicitate. est aduertēdū: ꝙ loquendo de ꝯpōne cū his: oē ens citra deū ē ꝯpositū ex re ⁊ re ꝯpōne cū his: q̄ ꝯpositio accipit̃ ꝓ ꝯponibilitate. Unū quū dico: ꝙ oē ens ē ꝯpositū ex re ⁊ re. ꝯpōne cū his: itelligo ꝙ ipm qd ē aliq̄ res ē cū alia re ꝯponibile. ¶ Sꝫ isurgit difficultas: vtrū quelibet nā ꝯponibilis sit cū accītē: ⁊ vtrū ps affirmatiua isti⁹ difficultatis possit phīce ꝓbari. ¶ Ad qd rñdet̃: ꝙ sic. Pro cui⁹ ꝓbatiōe pma rō ē talis. Si. n. aliq̄ suba eēt nō receptiua accītis: maxīe eēt suba ꝑfectissima citra deū: sꝫ ꝯn̄s ē falsuꝫ igr̃ ⁊ añcedēs: ꝯn̄a ē euidēs: ⁊ falsitas ꝯn̄tis ꝓbat̃. Qꝛ si sic: talis suba eēt formalr̃ beata seipsa: qd probat̃. Naꝫ vnaqueqꝫ itelligētia sꝫ Arist. formalr̃ ē beata sua itellectiōe q̄ itelligit obiectū ꝑfectissimū itelligibile. Ergo si itellectio sua sit suba sua seipsa beatificabit̃: ⁊ nō aliquo extra ipam. ¶ Scdo ar̃. q̄libet itelligētia pōt itelligere infinita: qꝛ itellcs est toti⁹ entis: ⁊ sm totū ambitū entis: sꝫ itelligibilia pnt eē ifinita. ḡ sua itellectio (si sit suba sua) erit vnica itellectio respcū ifinitoꝝ itelligibiliū: Sꝫ itellectio ifinitoꝝ itelligibiliū q̄ est vnica: ē ifinita: qd ꝓbat̃: qꝛ due itellectiōes respcū duoꝝ intelligibiliū distīncte ⁊ ꝑfecte: sunt due ꝑfectiōes. ḡ si vnica itellectio est istoꝝ duoꝝ intelligibiliū eque ꝑfecte ⁊ distīcte: ac si due distīncte eēnt de illis duob⁹ itelligibilibus: illa vnica itellectio cōtinet duas ꝑfectiōes. ḡ vna vnica q̄ ꝯtinet tres itellectiōes: adhuc cōtinet tres ꝑfectiōes. ḡ vna que cōtinet ifinitas itellectiones: cōtinet vnitiue ifinitas ꝑfectiōes. ꝯn̄a ista vltima ꝓbat̃. Ubi plalitas arguit maiorē ꝑfectionē ꝗ̄ paucitas: ibi ifinitas arguit ifinitatē. Sꝫ sic est in ꝓposito. ḡ ⁊c̃. ¶ Tertio argr̃: qꝛ data ista positione: seq̄tur: ꝙ itellectio itelligētie nō depēdet ab aliquo obo: nisi a quo depēdet suū eē: ⁊ ita nihil iferius se: nec ēt se posset itelligere in genere ꝓpo: sꝫ tm̄ i obo supiori motiue: imo nihil posset alia itelligētia itelligere: nisi in deo. ¶ Sꝫ vlteri⁹ isurgit alia difficultas. Utrū loquēdo de ꝯposito ꝯpōne ex his sit verū: ꝙ q̄libꝫ creatura dicat̃ esse cōposita ex re ⁊ re. ¶ Ad quā difficultatē. rñdet̃. aliter est loquēdū sm. s. Thomā: aliter sm viam Scoti: sm opiōnē Tho. Ōis creatura est ꝯposita compōne ex re ⁊ re: tanꝗ̄ ex positiuo ⁊ positiuo. ¶ Pro qua opiōne argr̃. Oē qd est: aut est purus act⁹ aut pura pō. Aut ꝯpositū ex actu ⁊ pō. Creatura nō est purus act⁹: qꝛ eēt deus: nec pura pō: qꝛ tūc nihil eēt. ḡ relinquit̃: ꝙ est ex actu ⁊ pō. ¶ Sꝫ ꝯtra istā opiōnē instat̃: qꝛ si qdlibet ens est ꝯpositū ex actu ⁊ pō: tanꝗ̄ ex re ⁊ re: accipio ꝯponentia que sint. A. ⁊. B. ⁊ quero. Utrū. A. ⁊. B. sint cōposita: ex re ⁊ re: vel nō. Si dicas ꝙ nō: habet̃ intētū. Si dicas ꝙ sic: ꝓceditur vt prius: ⁊ tunc aut erit ꝓcessus in ifinitū: aut opꝫ deuenire ad ꝯponentia que sunt simplicia simplicitate opposita ꝯpōni ex re ⁊ re. ¶ Dicit̃ ḡ sꝫ Doc. subti. ꝙ ōis creatura est cōposita ex actu ⁊ pō sic ex habitu ⁊ ꝓuatione: qꝛ q̄libꝫ creatura hꝫ entitatē cuꝫ ꝓuatione alicui⁹ gradus entitatis. Nulla eni creatura hꝫ entitatē sm totā ꝑfectionē que nata est esse entitatis in se: ⁊ iō caret aliq̄ ꝑfectione que nata est cōpetere entitati in se. Et iō ꝓuat̃: sic talpa dr̃ esse ceca: qꝛ nata est hr̃e visuꝫ sm rōnē aīalis. nō sm rōnē talpe: sm phm. 5. meta. c̃. de ꝓuatione. cōponit̃ eni creatura non ex re ⁊ re positiuis sed ex re positiua ⁊ ꝓuatiōe. i. ex entitate aliq̄ quā hꝫ ⁊ ex carentia alicui⁹ gradus ꝑfectionis entitatis c⁹ ipsa nō est capax: tū

Sco. li⁹ di. 8. q. 2.

5. meta. c. d ꝓuatōe tex. cō. 22.

ipm ens in se est capax: sic talpa sm se nō ē nata videre: sꝫ sꝫ ꝙ aial: nec tm̄ ista ꝯpō ex ꝓuatiuo ⁊ positiuo est in eēntia rei: qꝛ ꝓuatio nō est de esse alicui⁹ entis positiui.

Pro intelligentia diuisiōis qua ens diuiditur in ens nec̃iū ⁊ in ens ꝯtingens: est aduertēdū: ꝙ nec̃iuꝫ incōplexū sm esse simpliciter: Qddā est nec̃ium ex se: ⁊ a se: ⁊ hoc tam sm viam phoꝝ: ꝗ̄ etiā theo. Qddaꝫ est nec̃ium ex se: ⁊ ab alio ex se formalr̃: ab alio effectiue. Nec̃iuꝫ pmō sm Theologos ē pater diuin⁹: qui hꝫ nām in se simplr̃ nec̃iaꝫ: ⁊ nō hꝫ ipaꝫ ab aliquo ꝓducēte seu ꝓncipiatiue: sꝫ ipe est ꝓncipiū oīuꝫ ꝓducibiliū tā in diuina nā: ꝗ̄ in creaturis. Dicēte Aug. 4. de trinitate. ca⁹. 20. pater est pn̄m totius deitatis. Nec̃ium ab alio ⁊ ex se formalr̃ sm Theologos est fili⁹ diuinus: ⁊ ēt spūs scūs qui hñt nām simplr̃ nec̃iam ⁊ idefectibilē: illā eni hꝫ a patre ꝓducēte. Silr̃ sm phm datur nec̃ium a se: ⁊ ex se: qd est de⁹: ⁊ pma itelligētia. Silr̃ nec̃iuꝫ ex se: ⁊ ab alio est itelligētia scda: ⁊ q̄libꝫ alia intelligētia. Intelligentia eni scda hꝫ entitatē intrinsecā simplr̃ nec̃iam: Sꝫ qꝛ hꝫ illā effectiue ⁊ ꝓductiue a pma: iō ista intelligentia non est nec̃ia a se: lꝫ ex se sit nec̃ia: Neqꝫ ista duo ꝯdicunt ex se formalr̃ ⁊ ab alio effectiue: qm̄ iportant ista duas distinctas habitudines ⁊ ad diuersa in diuersis gn̄ibus causarū. ¶ Sꝫ h̄ insurgunt due difficultates. Prima est. si itelligētia scda hꝫ eē effectiue a deo. 2ª est. si itelligētia 2ª est nec̃ia tanta necessitate ꝗ̄ta est fili⁹ dei. ad pmā negat̃ sic. si itelligentia 2ª hꝫ esse effectiue a deo: videt̃ qd ꝓducat̃ de nō esse ad esse: vt ly. de. saltē iportat ordinē nāe: sꝫ qdlibꝫ tale est possibile esse vt distinguit̃ ꝯ nec̃iuꝫ. ḡ itelligentia scda erit ens possibile nō nec̃iuꝫ: maior est nota: qꝛ qd ꝓducit̃ de nō esse ad esse: reducit̃ de pō ad actuꝫ: ⁊ qdlꝫ tale est possibile eē. ¶ Scdo argr̃: qꝛ Ar. 12. meta. ⁊ Cōmēt. ibidē cōmē. 30. 41. ⁊. 44. vult: qd nullo mō pō sit in sempiternis ⁊ nec̃ijs. ḡ si sempiternū ⁊ nec̃ium ꝓduceretur ad esse: pō ad esse de necessitate esset in ipsis: ⁊ tunc sequeret̃ illud ad qd deducit Cōmē. in p̊ celi. cōmē. 121. ⁊ ꝯmē. 124. ꝙ si sempiternū hēret potentiā ad esse ꝑcedentē actū: que pō reduceret̃ ad actū in sempiterno eēnt due potētie ꝯrie. quarū vna esset ad semꝑ esse: ⁊ altera ad non esse. ¶ Et ꝯfirmat̃: qꝛ nec̃ium est illud qd nō pōt non eē: sꝫ si ꝓduceret̃ ad esse: circūscripto ꝓducente: posset non esse. ḡ nō esset nec̃iuꝫ. ¶ Ad hāc difficultatē rñdet̃: ꝙ potentiā ꝑcedere actū: aut nō esse: ipm esse: pōt itelligi duobus modis: vno mō ordine tpis: Alio mō ordine nāe. Si loquamur de ordie tpis: pō ⁊ nō esse: nō pōt ꝯpetere sempiternis ⁊ nec̃ijs sm viā Ar. Si loquamur de ordine nature: hoc adhuc ꝯtingit duob⁹ modis. Uno mō put ordo nature accipit̃ positiue: alio mō tm̄ ꝓuatiue. Ordo nature accipit̃ positiue iter aliq̄ quoꝝ vnū actu ⁊ positiue ꝑcedit reliquū sic in hoīe sensitiuū ꝑcedit intellectiuū. Alio⁹ ordo nature accipit̃ ꝓuatiue: ⁊ isto mō accipit̃ qn̄ est iter aliq̄: quoꝝ vnū natura nō ꝑcedit reliquū actu ⁊ positiue respcū tertij: sꝫ tm̄ aptū natū est in esse: nisi oppositū iducat̃ per aliqd agēs extrin̄m. Exm̄ hui⁹ est: si sit aliqd perspicuū: qd posita eternitate mundi nunꝗ̄ fuerit sub vmbra alicui⁹ corporis opaci: sꝫ sit perpetuo illuminatū a sole: si ꝯparet̃ tale corpus perspicuū ad lumē in se receptū: ⁊ ad vmbrā: seu ꝓuationē luminis: dicim⁹ ꝙ ꝓuatio illa respectu talis corporis ordine nāe ꝑcedit illuminationē nō quidem ꝗ̄tū ad inesse qd vnꝗ̄ infuerit: sꝫ soluꝫ ꝗ̄tū ad aptitudinē: qꝛ talis ꝓuatio nata est inesse ꝓus nā ꝗ̄tuꝫ est ex nā istius corporis perspicui: nisi per agens extrin̄m illuminatio in ipso careretur. Cōsile exm̄ est de mā comparata ad formā ⁊ ad ꝓuationē forme: que mā nunꝗ̄ ē sub ꝓuatiōe: sꝫ derelicta sue ꝓprie nāe ꝓus nata est esse sub ꝓuatiōe: ꝗ̄

Aug. 4° d tri. c. 20

Cōm. cō. 30. 41. ⁊ 44.

Cōmēta. i p⁹ celi cōmēto. 121. ⁊. 124.

Require Sco. i 2° di. 1. q. 2. ⁊ i qu. q. 7. circa finē

sub forma: ꝛ hoc loquēdo de forma in cōi: ꝛ de ꝑuatione
sibi corrñdente. Applicādo ad ꝓpositū: loquēdo de ordi/
ne nāe positiue pō ꝛ nō eē nō ꝑcedit actuz in sempiternis
ꝛ necijs: sꝫ solū ordine nāe ꝑuatiue. Et ħ est qð hꝫ Cōmē.
Cōm. 12° meta. cōmēto. 41. 12. meta. cōmē. 41. ꝙ si pō est in stellis ꝛ sempiternis: nō ē
mō potētiali: volēs ꝙ pō in ipsis ad totū motū nō ꝑcedit
actū positiue: sꝫ tm̄ ꝑuatiue: qꝛ talis mot⁹ est ab agēte ex/
triseco: mō sic ꝓduci de nō eē ad esse: ꝛ de pō ad actū isto
mō non repugnat neccio ex se licꝫ bñ repugnet neccio a se.
Ex quo appet ꝙ possibile qð distinguiť ꝯ necciuꝫ est possi
bile dictū a pō ꝑcedēte actū vel ordine tpis: vel nāe posi/
tiue: sꝫ possibile dictū a pō ꝑcedēte actum tm̄ nā ꝑuatiue
nō distinguiť ꝯ neccium: sꝫ distinguiť ꝯ ipoſe. ¶ Per hoc
rñdeť ad illud qð dr̄: ꝙ illud qð ꝓducit ad esse hēbit po/
tentiā ad eē ꝛ ad nō eē: verū est: capiēdo eē ꝛ nō esse eo or
dine quo dictū est: ꝛ quū inferť: ꝙ in eodē erūt due potē/
tie ꝯrie: q̄rū vna eēt ad semꝑ eē: altera ad nō eē: circūscri/
pto efficiēte. Rñdetur ꝙ intelligētia 2ª ꝓducta ab intel/
ligētia ꝑma hꝫ nām necciā: per quā itrisece ꝛ formalr̄ pōt
semꝑ eē: ꝛ per ipsā nām q̄tū est ex se: nō pōt nō eē. Sꝫ tm̄
qꝛ talis nā est ab efficiente: ipso circūscripto per ipoſe: po
terit nō eē: sꝫ ista pō per quā pōt nō eē: est extrisece: ꝛ nō ē
ex pte nāe. Mō ꝙ aliqð vnū possit sꝑ eē pō intriseca: ꝛ nō
eē pō extriseca ꝛ accñtalr̄: hoc nō est incōueniēs: neqꝫ iste
po⁵ sunt ꝯrie, qꝛ nō sunt respcū eiusdē: ꝛ fm̄ idē. Et per ħ
vult Cōmē. ꝙ nā simplr̄ possibilis nō pōt cōuerti in ne/
cessariā: Aut fieri neccia: qꝛ possibile hꝫ ex se vñ possit non
esse: ꝛ necciuꝫ hꝫ ex se vñ nō possit nō eē. ḡ si aliqð possibi/
le fieret neccium: in ipso eēnt due po⁵ ꝯrie: ex quo habeť fꝫ
ipm: ꝙ quū mot⁹ sit de se possibilis: nō pōt esse nā neccia.
¶ Ad vltimū cū dr̄. necciuꝫ est illud qð nō pōt nō eē. Ista ꝓ/
positio hꝫ veritatē de neccio ex se a se: sꝫ nō de neccio ex se
ꝛ ab alio. ¶ Uel pōt dici ꝙ neccium q̄tū est ex nā intrise/
ca ꝛ ex se: nō pōt nō esse: circūscripto quolibꝫ alio: cui⁹ cir/
Sco. i p° sent. di. 2. q. 6. cūscriptio nō iplicat ꝯdictionē: ponēdo illð eē: vt hꝫ sco.
in p° snia ꝓ. di. 2. q. 6. Rñdēdo ad ꝑmū argm̄ ꝑncipale. Nā
ponēdo intelligētiā scðaꝫ eē: circūscripta ꝑma: ista circū/
scriptio est per ipoſe. ꝛ iplicat ꝯdictionē: qꝛ effect⁹ ēt sim/
plr̄ neccius nō pōt eē: circūscripto eo: a quo eēntialr̄ depē/
det: sꝫ bñ pōt nō esse per circūscriptionē icōpossibilē. In/
telligētia 2ª sic depēdet a p°. ḡ ꝛc̄. ¶ Ad 2ᵃᵐ difficultatē
dico ꝙ (fm̄ viā pħoꝝ ponentiū intelligētiā scðaꝫ eē ne/
cessariā: data ista pōne) intelligētia scða nō est neccia tāta
neccitate: q̄ta est fili⁹ diuin⁹ fm̄ viā theo. Intelligētia enī
scða si est neccia est sic neccia in nā distincta a ꝑma. fili⁹ aūt
diuin⁹ hꝫ eandē nām: ꝛ ex ꝯñti eandē neccitatē cū patre: ꝛ
ita fili⁹ diuin⁹ nō pōt nō esse: circūscripto quocūqꝫ alio fꝫ
entitatē ꝛ nām. Uñ licꝫ possit nō eē circūscripto patre ꝓ/
ducente: pater tm̄ diuin⁹ nō est alius fm̄ entitatē seu nāꝫ.
Sꝫ nō est sic de itelligētia scða: qꝛ poterit nō eē: circūscri/
pto aliquo alio fm̄ entitatē: qꝛ circūscripta ꝑma intelligē
tia q̄ est alia a scða fm̄ entitatē: poterit nō eē. Mō ex hoc
arguiť sic: illud qð nō pōt nō eē circūscripto quocūqꝫ alio
fꝫ entitatē ē ens magis necciū eo qð pōt nō eē: circūscripto
alio fm̄ entitatē: sꝫ fili⁹ diuin⁹ est hꝫ: ꝛ nō itelligētia scða.
ḡ fili⁹ diuinus est ens magis neccium q̄ intelligētia scða.
¶ Et si tu dicas. fili⁹ diuin⁹ per te est neccius ex se: ꝛ nō a
se. Pater diuin⁹ est neccius ex se: ꝛ a se. Ergo pater diuin⁹
dr̄ esse magis neccius q̄ fili⁹. ¶ Ad ħ rñdeť: ꝙ necciuꝫ ex
se ꝛ a se est magis necciuꝫ eo qð est ex se ꝛ nō a se vbi hēat
distinctā nām ꝛ nō eandē: sꝫ vbi neccium ex se ꝛ a se sic sit
neccium in eadē natura: quīꝫ ad eandē nām sequať eadē
neccitas: sequtur ꝙ ista duo sunt eque necessaria.

Pro intelligentia quō aliqd sit neccium fm̄ gd: sic creatura est neccia

ab eterno: Est aduertendū: ꝙ deus ab eterno ꝓducit q̄li/
bet creaturā in esse cognito ꝛ itellecto: qꝛ q̄libꝫ creaturā
intelligit ab eterno: ꝛ tale esse cognitū est eē fm̄ gd: ꝛ non
est aliqð verū esse eēntie: aut exñtie: vt hꝫ Sco. in. 36. di. Scot. p° sen. di. 36 q. 1.
1. q. 1. ꝯ Henricū de Gandauo: qui voluit res hr̄e eē eēntie
ab eterno. ¶ Et si tu dicas. ꝙ de⁹ itelligit q̄libet creatu/
rā ab eterno: quū neccio sic itelligat. ḡ nō poterit esse sine
ista itellectione: ꝛ ex ꝯñti sine obo cognito: sed de⁹ est ens
maxie necciuꝫ: creatura in esse cognito vel nō est neccia: vl̄
si est neccia: nō tāta neccitate q̄ta est de⁹. ḡ maxie neccium
in suo eē dependebit a minus neccario. ¶ Ad ħ rñdeť. ꝙ
neccariuꝫ a se qð est maxime neccariuꝫ: pōt esse absqꝫ oi re
pugnātia q̄tum est ex parte sui sine eē reali cuiuscūqꝫ nō
neccarij a se: qꝛ nō est ꝯdictio: q̄tuꝫ est ex pte ꝑoris absolu
ti: ꝙ ipm sit sine posteriori. Tñ illud neccariuꝫ nō pōt esse
sine eē cognito cuiuscūqꝫ alteri⁹: qꝛ eē eius neccario requi/
rit cognitionē alterius: ꝛ per ꝯñs alterum in esse cognito.
¶ Uel pōt dici ꝙ aliud est aliqð neccariū reqrere: vel co/
exigere aliqd ad suū eē. Aliud est ꝙ ad eē neccariū alicui⁹
aliud neccariū ꝯsequať. Dico ḡ ꝙ de⁹ nō depēdet ab eē co
gnito creature: nꝫ ꝑexigit tale eē cognitū sꝫ bñ tale eē co/
gnitū ad eē ipsi⁹ neccario ꝯseqť: Mō nō ē icōueniēs ꝙ ad
eē alic⁹ magis neccarij: aliqd min⁹ neccariū ꝯsequať.

Pro intelligentia quō ens diuidiť in depen dēs: ꝛ in idependēs: ē ad/

uertēdū ꝙ Ar. 12. meta. tex. cō. 52. ponit ex intētione sua Ar. 12° me. t. c. 52
oia hr̄e ordinē eēntialē iter se: ꝛ magis ordinē eēntialē ad
vnū ꝑmū. Ex quo vult hr̄e ꝙ (quū iste ordo eēntialis sit
ordo eēntialis depēdentie) oia eēntialr̄ depēdent a ꝑmo
ente ꝛ (quū nihil sit eēntialr̄ depēdēs ab aliq̄ in essendo:
a quo nō hꝫ esse in aliq̄ genere cāe) vult ꝙ oia dependēt
a deo tanq̄ a cā finali ꝛ efficiēte. ¶ Et si tu dicas. quēad/
modū tꝫ via cōis: ꝙ oia depēdent a deo: vt a fine. ¶ Con
tra ħ est textus ei⁹. 12. meta. tex. c. 36. vbi loqtur de ꝑmo 12° meta. t. c. 36.
mouēte dicēs ꝙ mouet sic appetibile ꝛ itellīe. hꝫ āt mo/
uent nō mota: sic aūt ds mouet intellīntiā sibi ꝓximā: igiť
cāt itellīre: ipi⁹ itellīn. Sꝫ illð itellīre vt cōiter dr̄ fm̄ Ar.
ē idē qð sba itellīn. ḡ ꝛc̄. ¶ Si dicať ꝙ illð mouere ē me/
taphoricū ꝛ nō ꝓprie aliqd cāre. ¶ Cōtra. oīs intellectio
que nō est eadem obo: causať ab obo: ꝛ vr̄ ꝙ effectiue fm̄
Cōmē. ibidē dicētē: ꝙ balneū in mēte mouet vt efficiēs:
ꝛ vt ex̄ mouet vt finis. ḡ itellectio itelligētie causabiť ef/
fectiue a ꝑmo ente. ¶ Et si tu dicas. Intellectio itelligē/
tie scðe ꝛ ei⁹ sba depēdet a ꝑma vt cā finali: ꝓpterea qꝛ
ꝑma itelligētia terminat depēdētiā scðe: ꝛ finit ipaꝫ: ꝛ sic
ꝑcise vt a fine: ꝛ nō vt ab efficiēte ¶ Cōtra hoc dicit pħs
ꝙ itelligētia ꝑma nō solū mouet vt terminās depēdētiā
itelligētie scðe: imo vt mouens ad actū amādi: qꝛ mouet
vt amatū ꝛ desideratū. ḡ est cā amoris itelligentie ꝛ itel/
lectiōis: ꝛ nō nisi effectiue: vt argutū est. ḡ ꝛc̄. ¶ P̄. si de⁹
sit finis entiū solū termināꝯ depēdētiā eoꝝ in rōne finis:
illud terminare dependentiā isto mō nō est nisi ꝑexigen
tia entitatis diue: qꝛ vnūqðqꝫ ad suū esse reqrit entitateꝫ
dei: sꝫ hoc nō pōt esse fm̄ mentē pħi. qꝛ ne dū de entitate
diua: imo de entitate oīs spēi: pħs habuit pro ipossibili ꝙ
vniuersūꝫ posset ea carere. Uñ si deus nō eēt aliter cā fi/
nalis nisi qꝛ ei⁹ entitas reqriť ad entitatē alioꝝ: spēs hu/
mana eēt cā finalis: qꝛ neccario reqriť ad entitatē aliaruꝫ
spēꝝ fꝫ pħꝫ: ꝛ ñ eēt dr̄ia nisi i ħ: qꝛ ds eēt mai⁹ ens: q̄ spēs
hūana: sꝫ q̄ ad ꝑexigētiā necciā ita reqriť spēs hūana sicut
ds ad eē alioꝝ. Alia q̄ faciūt ꝓ ista ꝯne dimittāť vsqꝫ alr̄.

Pro intelligentia quō relo creature ad deū sit eadē realr̄ fundaīto:

ꝛ vtr̄ q̄cūqꝫ sine qua fundamētū esse iplicat ꝯdictionē: vi Sco. 2° sent. di. 1.
deas Sco. in. 2. di. 1. q. 5. vbi diffuse ptractat istā māꝫ. q. 5.

4° meta. tex. cō. 3. Sco. 2°. di. 3. q. 6. iō eod. li. di. 12. q. 1.

Pro intelligentia quō vnū dicit̃ multiplr: est aduertendū fm p̄hm 4° meta. tex. cō. 3. (quā sniam insequit̃ doctor subtilis: in 2° snia. di. 3. q. 6. ⁊ in eodē lib°. di. 12. q. 1.) ꝙ ens ⁊ vnū cōuertunt̃: ⁊ quot modis dicit̃ ens: tot modis ⁊ vnū. Ens at̃ dr̃ vno mō trāscendēter. 2°. mō ens dr̃ generice: ⁊ hoc: aut fm genus gnālissimū: aut fm genus subalternuȝ. Ens ēt dr̃ specifice fm spēm spālissimā. Et vlti°. mō ens dr̃ singulariter sic q̄libȝ indiuiduū dr̃ esse ens singulr̃ vel idiuidualr̃: sic ens dr̃ tot modis: ita ⁊ vnū: qꝛ vnitas est passio adequata enti. Uñ quot sūt rōnes formales ꝯceptibiles ex nā rei in aliquo vno: tot sūt vnitates ex nā rei in eodē. Quū aūt in isto dr̄r eē plures rōnes formales sic ꝯceptibiles. s. entitas: suba: corpus viuēs: aial: hō ⁊ hic hō: tot in hoīe sunt vnitates ex nā rei: ita ꝙ sicꝫ iste rōnes formales sunt plures ⁊ distincte ex nā rei: sic ēt ⁊ ipse vnitates sunt sic distincte. ¶ Nec valȝ dicere: ꝙ itellect⁹ facit istas rōnes formales ꝯceptibiles: qꝛ itellc̄s per actū suū itelligēdi siue sit simplex apprehensio: siue sit ꝯpositio: ⁊ diuisio: nō facit rōnē talē eē ꝯceptibilē: sȝ per p̄us ipsa est ꝯceptibilis ex nā rei: ⁊ distincto actu itellībilis: q̄ȝ itelligat̃ act⁹ itelligēdi poni in esse. Uñ iō ipsaȝ rōnē ꝯceptibiiē itellc̄s nr̃ itelligit (loquēdo de istis rōnib⁹ formalib⁹ obtiuis repertis in re) qꝛ in se: ⁊ ex nā sui est itelligibilis: ⁊ nō iō est itelligibilis: qꝛ eā itellc̄s nr̃ itelligat. ¶ P̄. actus itelligēdi depēdet ab ista rōne ꝯceptibili: sic a cā sȝ cā nā p̄cedit effectū: ⁊ nō ponit̃ in eē per suū effectū. ğ ista rō est cōceptibilis in se. Tūc sic. Mltiplicato aliquo subo ex nā rei: cui adequat̃ aliq̄ passio: multiplicat̃ ⁊ ipsa passio: sȝ multiplicat̃ ens fm distinctas rōnes ꝯceptibiles in aliq̄ vno indiuiduo ⁊ singulari. ğ multiplicat̃ ei⁹ passio sibi adeq̄ta q̄ est ei⁹ vnitas. ¶ Scdo notādū est. ꝙ vnū ⁊ multa sunt opposita. ex. 10. meta. qd̄ est itelligēdū ꝙ ista sunt opposita vbi accipiant̃ fȝ idē ⁊ respcū eiusdē: sȝ vbi difformiter accipiant̃ vnitas ⁊ multitudo: nō opponunt̃. ex.ᵐ. si enim aliqd est vnuȝ nūero: ipoīe est ꝙ sit plā plalitate nūerali q̄ opponit̃ vnitati nūerali: sȝ vbi vnuȝ accipiat̃ fm gen⁹: aut fȝ spēm: tale vnū stat cū plalitate nūerali: ⁊ h̄ qꝛ pluralitas nūeralis seu multitudo: lȝ sit dispata respcū vnitatis specifice aut generice: nō tn̄ opponit̃ ei: ⁊ q̄ȝdiu aliq̄ mltitudo nō opponit̃ vnitati: nō tollit ⁊ destruit illā vnitatē: sȝ est ei compossibilis: qꝛ vnitas non tollitur aut destruitur nisi per eius oppositum ⁊ incōpossibile. Ex quo apparet quomō sit verū ꝙ aliqua dicant̃ esse vnū transcendenter: ⁊ tn̄ plura generice: ⁊ fȝ gen⁹: ⁊ sic descēdēdo vsq̄ȝ ad idiuidua: ⁊ hec dicta sint de particulo.

Uantum ad 2ᵐ arti.ᵐ p̄ncipalem ⁊c. ¶ Pro declaratione distōnis qua distinguit̃ intellc̄s in agētē ⁊ possibilē: est aduertēdū: ꝙ intellc̄s agēs fȝ Sco. dr̃ actiuus ⁊ p̄ductiuus. Actiuus: pro q̄ȝto respicit passiuȝ ꝙ est itellect⁹ polis. Productiu⁹ pro q̄ȝto respicit actū intelligēdi ⁊ aliquā formā p̄ductā in ipso intellectu possibili: vñ intellc̄s agens nō dr̃ p̄ductiuus qꝛ p̄ducat itellcm̄ possibilē: sȝ solū ex rōne p̄dicta: qꝛ p̄ducit aut actū intelligēdi: aut spēm intelligibilē in itellectu possibili. Et nō dr̃ actiuus: qꝛ agat in actū itelligēdi aut in spēm: sȝ qꝛ agit in itellcm̄ possibilē. ¶ Intellc̄s ēt possibilis dr̃ triplr̃ fm Doct. dr̃ vno mō passiuus. 2°. mō receptiuus: ⁊ 3°. mō opatiuus. Dr̃ passiuus in ordine ad itellcm̄ agentē inq̄ȝtuȝ est actiuus. Dr̃ receptiuus in ordine ad actū intelligendi ⁊ ad spēm quā recipit. Nō enī itellc̄s possibilis recipit intellcm̄ agentē: sȝ spēm intelligibilē aut actuȝ intelligēdi. ğ in ordine ad ista dr̃ receptiuus. Intellc̄s polis vltimo mō dr̃ opatiuus pro q̄ȝto formalr̃ itelligit: ꝯponit ⁊ diuidit ⁊ discurrit. Uñ formalr̃ opari in ip̄o est suū p̄priū itelligere. Iste tres rōnes in itellcū poli sic se hn̄t: ꝙ due p̄me. s. rō passiui ⁊ rō receptiui dicūt ip̄fectionē: ꝙ enī ali qnid patiat̃ ab aliquo recipiēdo aliquā p̄fectionē: hoc arguit ip̄fectionē in ipso: ꝙ ēt aliqd̄ passuȝ recipiat in se aliqd̄ receptibile: hoc ēt dicit ip̄fectionē: qꝛ receptiuū ⁊ receptibile semꝑ distinguunt̃ eēntialr̃: ⁊ vnū nō includit reliquū per identitatē: que distinctio eēntialis arguit max.ᵉ ip̄fectionē: ⁊ p̄pterea nō ponit̃ in diuis. Sȝ 3ᵃ rō itellcūs polis que est eē opatiuū seu formalr̃ opari: nō ponit aliq̄ȝ ip̄fectiōeȝ: imo p̄fectiōeȝ: ⁊ ita ponit̃ in diuis intellc̄s sub rōne opatiui: ⁊ nō sub rōne passiui aut receptiui. Consilr̃ q̄ȝtū ad rōnes ꝯpetentes itellectui agēti: eē p̄ductiuū dic̄ p̄fectiōeȝ in tali itellcū: sȝ esse actiuū dicit ip̄fectiōeȝ. Primū pȝ. ex snia p̄hoꝝ ponentiū nobili.ᵐᵃ entia hr̄e aliquaȝ casualitatē p̄ductiuā respcū istoꝝ iferioꝝ. ğ esse p̄ductiuū nō ponit ip̄fectiōeȝ in eo cui ꝯpetit talis rō p̄ductiuitatis. sȝ ēt actiuū in itellcū ⁊ in aliquo cuicūq̄ȝ cōpetit: ponit ip̄fectiōeȝ ex p̄te acti ⁊ ex p̄te passi: qꝛ passuȝ inq̄ȝtum passuȝ: vt dictū est. dicit ip̄fectiōeȝ. Silr̃ actum inq̄ȝtum actū ponit distōneȝ eēntialē: ⁊ p̄p̄ h̄ remouet̃ a deo: ꝙ habeat itellcm̄ actiuū ad intra: tū qꝛ ibi nō est passum: tū qꝛ ibi nō est distinctio eēntiails: sȝ bene in deo ad ltra ponit̃ itellc̄s agēs sub rōne p̄ductiui. ¶ Scdo nōndū est pro itelligētia p̄pōnis Ar. 3° de aia. tex. cō. 18. vbi hȝ: ꝙ intellectus agens est oīa facere: ꝙ due sunt rōnes ꝯpetētes itellectui agenti: vt colligit̃ de mēte Cōmē. ibidē. quarū vna est facere pō itelligibilia actu itelligibilia. alia est facere pō itellecta actu itellecta. Illud obm̄ dr̃ esse pō itelligibile qd̄ hȝ eē in fantasmate rep̄ntatū: qd̄ fantasma est ip̄proportionatū mouēs respcū itellc̄s polis: quū sit māle ⁊ extensuȝ: ⁊ intellcūs polis imālis ⁊ inextēsus: ⁊ iō tale obm̄ relucēs in fantasmate nō est actu itelligibile: qd̄ possit pō p̄pinqua mouere itellectū possibilē: sȝ solū in pō remota. Obm̄ aūt rep̄ntatū per spēm itelligibilē dr̃ esse actu itelligibile: qꝛ spēs rep̄ntans est p̄portionatuȝ mouēs respcū itellcūs polis: ⁊ h̄ est qd̄ ingt ibi Cōmē. 3° de aia. cōmē. 18. ꝙ offm̄ itellc̄s agētis est trāsferre obm̄ de ordine in ordinē: hoc est de ordine māliuȝ ⁊ corporaliū ad ordinē spūaliū ⁊ imāliuȝ. Qm̄ tale esse hȝ obm̄ in rep̄ntatiuo ⁊ in spē: quale eē hȝ ip̄m rep̄ntatiuū. Sȝ fantasma qd̄ est spēs rep̄ntans hȝ esse māle ⁊ extensuȝ. ğ ⁊ obm̄ rep̄ntatū per ip̄ȝ hȝ sic esse māle ⁊ extensuȝ. Et silr̃ dōm est de spē itelligibili ⁊ obo rep̄ntato per talē spēm: ita ꝙ sicꝫ spēs itelligibilis hȝ eē imāle: sic obm̄ rep̄ntatū per ip̄m hȝ ꝯsile eē. Ex quo seqtur ꝙ ibi est duplex trāslatio: q̄rū vna est realis: ⁊ altera metaphorica. Pria est. qua itellc̄s agens de fantasmate p̄ducit spēm itelligibilē: ⁊ ista est translatio seu productio realis. Alia est metaphorica qua obiectū transffertur metaphorice ⁊ silitudinarie ad tale esse: quale habet ip̄m rep̄ntatiuū: vt dictū est. Ex quo apparet quid sit itellectus agens: ⁊ qualis sit eius operatio. Ar. 3° de aia. t. c. 18. Aiō. sco. i qls. q. 13.

Aduertendum vlterius: ꝙ itellectuȝ agētē eē oīa facere pōt itelligi vel q̄ȝtū ad p̄mā opationē que est facere pō itelligibilia actu itelligibilia. vel q̄ȝ.ᵐ ad scdaȝ: que est facere pō itellecta actu itellecta. Si p̄ mō: h̄ pōt itelligi: ꝙ de quocūq̄ȝ itelligibili possit abstrahere spēm itelligibilē: ip̄m formalr̃ rep̄ntantē. Et si sic: hoc dcm̄ est falsū: ⁊ apud p̄hos: ⁊ apud theologos: qꝛ a relationib⁹ ⁊ respectib⁹ nō pōt itellc̄s agens abstrahere spēm intelligibilē: sȝ solū ab absolutis. Si vō tu itelligas ꝙ respcū cuiuscūq̄ȝ obti intelligibilis possit abstrahere spēm ip̄m formalr̃ vel virtualr̃ rep̄ntantē: sic intellectus agēs est oīa facere: p̄pterea: qꝛ nihil itellc̄s possibilis pōt itelligere: nisi per aliquā spēm que sit formalr̃

vel virtualr repñtatiua: z isto mō spēs absoluti virtualr
repñtat respcū z relationē. Scdm theologos intellect⁹
agēs nō est oia facere ꝙ possit de quocūq; obo abstrahe-
re spēz intelligibilē: ēt si sit absolutus: qz fm San. Tho. in
p⁹ pte. q. iz. arti°. z°. nō pt abstrahi spēs itelligibilis que sit
formalr repñtatiua eēntie diue: imo ēt de subys imālib⁹
fm Sco. z etiā de suba māli nō pōt abstrahi spēs aliq̄ for
malr repñtans talia oba. Rō pmi dicti est: qz spēs adeq-
tur obo: nulla autē creatura pōt adequari essentie diue. g
nulla spēs itelligibilis in nobis pōt haberi de essentia di
uina. Rō scdi dicti est: qz itellect⁹ agens nō abstrahit nisi
a fantasiabilib⁹: z ex ↄñti a sensibilib⁹. Sz tales sube pdi
cte nō sunt fantasiabiles: neq; sensibiles. g nō pñt hre p-
priā spēm in itellcū: assumptū aūt ꝙ itellcūs abstrahat a
fantasiabilib⁹ z sensibilib⁹: appet per hoc ꝙ nihil abstra-
hit itellcēs nisi a fantasiabilib⁹: sz fantasmata sunt a sensi-
Ar.2° de aia.tex. cō.161. bilib⁹; dicēte Ar. z°. de aia. circa finē. Est aūt fantasia mo
tus factus a sensu fm actū. g fantasia nō mouet nisi a sen
sibilib⁹: suba aūt siue sit mālis: siue imālis: nō est sensibi-
lis: qz est snia Cōme. z°. de aia. Sēsus nō se pfundat vsq;
ad subam rei. g suba nō est fantasiabilis: quare seqtur p-
positum: ꝙ nō hz ppriā spēm in intellectu.

Pro intelligentia hui⁹: qō est intellectū pos-
sibilē oia fieri: pōt itelligi
ꝙ possit recipere oēm actū intelligēdi de quocūq; intelli
gibili: z sic est vex fm mentē phi: qz itellcēs est toti⁹ entis:
z fm oēm ambitū entis: vel pōt itelligi ꝙ intellcēs possibi
lis sit oia fieri ꝙ de quocūq; possit hre aliquē actū itelli-
gendi: sz nō oēm. Et isto mō ↄcedit a theologis intellcm
possibilē eē oia fieri: qz lz de quocūq; itelligibili possit re-
cipe actū itelligēdi ex nālib⁹ q̄tū ad rōnes gnāles z cōes
vel q̄tuz ad illas rōnes que sunt abstrahibiles a sensibi-
libus: nō tñ q̄tuz ad rōnes ppas z specificas. z q̄tuz ad
respectū qui terminat ad deū sub ppria rōne deitatis.

Alterius pro intelligētia hui⁹ qō ponit in lra: ꝙ in-
tellect⁹ agens: z itellcēs possibilis sūt due
formalitates. Aduertendū ꝙ itellectus agēs pt capi duo
bus modis: vno mō p intellcū: cui⁹ ē abstrahere spēm in-
telligibilē. alio mō pōt accipi intellectus agēs pro illo in
tellcū cuius est causare effectiue intellectionē siue actus
intelligendi. Si pmo mō capiat itellectus agēs: sic talis
intellectus z intellectus possibilis sunt due potentie for
maliter distincte ex nā rei: z hñt distictas formalitates.
Si vero capiat itellectus agēs p illo itellectu cuius est
causare actū intelligēdi: z dicat ꝙ intellectus possibilis
Sco. i q. q.15. z i.i° di.3.q.7. ↄcurrat actiue ad actū itelligēdi: vt sustentat Sco. i quo
libet. q.15. z in p sniarū di.3.q.7. d noticia genita. tūc itel-
lectus agēs z possibilis nō sunt due potētie formalr disti
cte ex nā rei: neq; hñt dues formalitates: vt declat Sco.
in quoli. q. dcā. ¶ Nōndū tñ ꝙ pō pōt capi vel pro respe
ctu pōlitatis: vl pro fundamēto respcūs. Si p mō: tūc in-
tellect⁹ agēs z posis: (dato ꝙ idē intellcēs causet in seipso
actū itelligēdi) distinguunt formalr z sunt due po respe
ctiue itellcēs agēs z posis: z h qz ali⁹ est respcūs pōlitatis
actiue: z ali⁹ est respcūs pōlitatis passiue. Qui duo respe-
ct⁹ appellant due po respectiue: qui respcūs vlteri⁹ fun-
dant in vno z eodē absoluto qō est suba itellcēs posis: seu
ipsa pō fundamētalis. Si vo capiat pō pro fundamēto p
pimo pōlitatis itellcēs agēs z posis (Cū sint vnū z idē ab-
solutū ex nā rei simplr indistinctū) sic nō sunt due po for
malr distincte: z hoc fm Sco. in prefata. q. quolibeti.

Pro intelligentia quō duplex sit act⁹ est ad-
uertēdū: ꝙ z est act⁹ in i-
tellectu: qdā est act⁹ rect⁹: qdā reflexus: qdaz collatiuus.
Act⁹ rect⁹ est ille qui directe termiat ad obm ex: z hz ten
dentiā in obm ipm vt in terminū. Act⁹ reflexus est actus
qui terminat ad actū pexistētē in pō z hz relōnē tenden
tie: vel tendētiā in ipm. Qnq; vo talis act⁹ reflex⁹ hz ten
dētiā i pōz cognoscētē: iq̄ztm cognoscēs ē: qnq; vo hz tēdētiā in
obz iq̄ztm ē cognitū. Exm p¹. si itelligo me itellre iste act⁹ q̄
itello me itellre termiat ad ipz itellre tāq; ad terminū.
Exm z¹. Si itelligo me itellntē: tc iste act⁹ termiat ad me
sub ea rōne: sub q̄ itelligo. Exm tertiū. si itelligo me itellre
lapidē: iste act⁹ termiat ad lapidē vt itellm: ita ꝙ act⁹ pōt
eē ↄuersiu⁹ z reflex⁹: z sup seipz itelligētē z sup actū itelli
gēdi: z sup obm itellm inq̄ztm est intellm. Act⁹ aūt collati-
uus est act⁹ q̄ ↄpat vnū obm ad aliō: z h est satis manim.

Notandum vlterius p itelligētia tertiū notati:
ꝙ rō capit duob⁹ modis: vno°. capi
tur rō p rōne obiectiua: alio mō pro eo qō est formalr rō.
Primo mō dicim⁹ ꝙ diffō est rō obiectiua: de qua rōne
facit mentionē Arist. in diffinitiōe vniuocox z equocox Ar. i an. pdicamē. t.c.33.
qñ inquit. Uniuoca sūt illa quox rō zc. Silr in. 7. meta.
ca°. de partib⁹ diffōnis. t.c.33. hz Arist. ꝙ sicut rō ad rē: ita
partes rōnis ad ptes rei. Silr ois cōceptus obiectiu⁹ qui
pōt terminare actū intelligēdi ex nā rei appellat rō apō
Arist. Et isto nomie vtit Ar. 5. meta. ca. de fal. t.c.34. vbi T.cō.34.
hz ꝙ rō in se falsa: est de ol falsa: z rō in se vera: est ↄcept⁹
q nō includit partes ad seinuicē repugnātes. Alio°. capit
rō z scdo mō pncipalr p rōne formali: seu p eo qō est for
malr ratio: z h duob⁹ modis. vel p rōne q̄ est actus pm⁹:
vel p rōne q̄ est actus scdus. Si rō capiat pactu pmo: sic
accipit p potētia rōcinatiua q̄ ē formalr potētia rōnalis:
z talis rō: q̄dā est vlis: q̄dā particularis. Rō vlis est itel-
lectus qui discurrit z rōcinat circa vlia. Ista aūt potētia
rōnalis capit ab Ar. duob⁹ modis: vno mō p potētia cu
ius est rōnabilr discurrere etiā circa vlia. Alio°. p poten-
tia: cui⁹ est rōnabilr eligere z determiare de agibili. pmo
mō sic est intellect⁹ potētia rōnalis per essentiā: qz ei⁹ sic
est discurrere circa vlia. scdo mō volūtas dr rōnalis per
eēntiā: qz eius est eligere: quū sit potētia electiua: z ei⁹ est
determinare ad alteruz oppositox; vt est de mēte Ar. 9. Ar.9° me.t.c.10
meta. tex. cōmē. 10. Quā sniaz habz ipse Cōmē. in prefato
cōmē. volēs: ꝙ potētia q̄ est oppositox sicut est itellect⁹:
determinat ab appetitu. Si vero rō capiat p rōne parti
culari: sic vel capit pro potētia rōcinante circa particula
ria: z talis est ipsa cogitatiua: vt hz videri in scdo de aia a
ↄmen. z ēt in z°. Uel capit rō particularis p potētia colla
tiua: z isto mō nō solū cogitatiua: vex etiā imaginatiua z
sensus cōis possunt appellari rō: qz quelibz istax pōt ope
rari circa obiectū: nō solū in se: vex etiā in ordie ad aliō:
referēdo vnū ad reliquum: qō appet de sensu cōi: q ponit
dñiam iter extrema sensibilia: inq̄tū sensibilia sūt: z pac-
ceptat vnū sensibile magis q̄ reliquū: qō nō est sine actu
collatiuo: quo cōparat vnū obm ad reliquū. Rō si capit
p rōne formali: q̄ est actus scdus: sic accipit pro discursu:
quo potētia discursiua formalr discurrit a pmissis ad cō-
clusionē: capit ēt p ipso actu collatiuo: quo vnū obm re-
fert ad reliquū. Qz aūt iste act⁹ collatiu⁹ dicat esse rō aut
actus rōnis: appet de mēte Sco. in p sniax. di.45.q. vni- Sco. i° sen. di.45 q.vnica.
ca. vbi vult: ꝙ potētia volitiua: z quecūq; alia q̄ sit colla-
tiua possit cāre rōnē z distinctionē rōnis. Ultimo mō rō
capit p forma: vt est de mēte Ar. 3°. meta. t. cō. tertiū. vbi Ar.3° me.t.c.3.
appellat spēm z formā dom⁹: rōnē. Et forma dr eē rō: qz
oē illud: qō est pncipiū agēdi actiōe reali vel actiōe inten
tiōali: dr rō agēdi: sed forma sic est pnm respectu vtriusq;
actiōis: z maxie est pnm cognoscēdi rē cui⁹ est forma. Igi
tur forma sic potest dici ratio.

Pro intelligentia pme ↄnis in q̄ ponit qd
sit idētitas rōnis. Est ad

uertendū φ duplex est ꝯcept⁹: vnus ex pte rei q̄ cōcipit:
alius ex pte itellect⁹. Ex parte itellect⁹ duob⁹ modis pōt
accipi concept⁹ iste: vno°: ipsa itellectio appellat ꝯcept⁹: q̄
itellectio est illud quo itellect⁹ itelligit ⁊ ꝯcipit obiectū.
Scđo mō cognitio passiua q̄ obm̄ ꝯcipit ⁊ cognoscit: ap
pellat ꝯcept⁹: ⁊ ipsa itellectio qua itellect⁹ itelligit dr cō/
ceptus: q² p ipaȝ itellect⁹ ꝯcipit obm̄: ⁊ ipsa cognitio passi/
ua etiā appellat ꝯcept⁹: q² per ipaȝ obm̄ ꝯcipit ab intelle
ctu. Prim⁹ ꝯcept⁹ q̄ est itellectio: est ens reale ⁊ absolutū
de pdicamēto qualitatis. Scđs ꝯcept⁹ q̄ est ipsa cognitio
passiua: est ens rōnis respectiuū ⁊ nō absolutū: ⁊ nō ē nisi
respect⁹ rōnis derelict⁹ in obto: ex applicatiōe itellectus
ad ipm obm̄. ❡ Scđo notādū est φ qn̄ itellect⁹ itelligit
aliqđ obiectū: puta lapidē intelligentia simplici est ꝯside
rare duo in lapide itellecto. s. nām lapidis que itelligit: ⁊
ipm esse cognitū qđ acqrit lapis ab intellectu. nā lapidis
q̄ intelligit est ens reale: sȝ esse cognituȝ est ens rōnis: vt
dictū est: ⁊ q² vnūqđqȝ ens ꝯsequit sua ppria vnitas: nāȝ
lapidis q̄ intelligit: ꝯsequit vnitas realis. Ipm eē cogni/
tuȝ ꝯsequit vnitas rōnis: qm̄ q̄le est ipm esse: talis ē vni/
tas ꝯñs eē. Unitas aūt quū sit primū fundamētū idēti/
5° meta. t. c. 20. tatis ex. 5. meta. ca° de ad aliqd. Unitas ꝯñs esse cognitū
est fundamētū idētitatis rōnis. Unitas etiā ꝯñs nāȝ la/
pidis q̄ intelligit est fundamētuȝ idētitatis ex nā rei. Ex
quo sequit ppositū φ qn̄ intellect⁹ aliqd intelligit itelli/
gentia simplici: nō cōparādo: aut referēdo illud qđ itelli/
git ad aliud (cū habeat ꝯceptū indistinctū olo ex pte rei
⁊ ex parte ipsi⁹ intellect⁹ nō distiguētis ipȝ obm̄ ab alio)
obiectū vt hȝ esse cognitū p vnitatē ꝯñteȝ tale esse cogni
tuȝ: fundat identitatē rōnis. Et hoc est qđ dr: φ ola ista q̄
cōcipiunt per se: ꝯscitare tertiū modi: hoc est in se: ⁊ solita/
rie cognoscēdo ipsa ⁊ nō referendo ad alia: dnr fundare
idētitatē rōnis. ❡ Et ex h̄ apparet qualr sit vex illđ qđ
dicunt scotiste: φ idētitas rōnis est absolutissima: hoc est
nō depēdens ab actu collatiuo itellect⁹ aut alteri⁹ poten
tie collatiue. Uñ absolutum pōt intelligi duob⁹ modis:
vno°: vt distinguit ꝯ respectiuū: alio°: vt distinguit ꝯ depē/
dens. Si pmo mō capiat absolutuȝ: idētitas rōnis nō est
absolutissima: q² est respect⁹ rōnis. Si vo capiat absolu/
tuȝ scđo mō: sic est absolutissima: hoc est idepēdēs idepē/
dentia opposita depēdētie qua depēdet ei⁹ oppositū: qđ
est distictio rōnis q̄ depēdet ab actu collatiuo: ⁊ cōstituit
in eē per talē actum: sed idētitas rōnis est absoluta ab oī
tali depēdentia. ❡ Sȝ hic isurgit vna difficultas. Nam
certū est φ idētitas rōnis est relatio: ⁊ relatio ē iter extre
ma q̄ sunt fundamētū ⁊ terminus: idētitas aūt rōnis est
eiusdē ad se: sed nulla relatio est eiusdeȝ ad se nisi sit per
actū collatiuū intellect⁹. q̄ idētitas rōnis dependebit ab
actu collatiuo itellect⁹ vel alteri⁹ potētie collatiue. ❡ Et
ꝯfirmat p Ar. 5. meta. ca°. de eodē: ⁊ est tex. nō hñs ꝯmē.
Aristo. 5. me. tex. q̄ h̄ ūte ꝯñ. imediate sequens. tex. ꝯmē. 15. Idētitas est vno°: qn̄ intel
lectus vtit vno vt duob⁹. Ex quo sequit φ fm Ar. idēti
tas quecūqȝ est iter aliq̄ duo: ⁊ q̄ si est eiusdeȝ ad se: h̄ erit
per actū collatiuū itellect⁹. ❡ Ad hoc rñdet: φ duplex ē
relatio: quedā est relatio actualis: q̄daȝ aptitudinalis seu
fūdamētalis. Relatio actualis siue sit realis: siue rōnis:
semp est iter aliq̄ duo extrema in actu: aut fm rē: aut fm
ꝯsiderationē itellect⁹. Si sit relatio aptitudinalis ē inter
aliqua duo existētia in actu solū in aptitudine ⁊ in potētia:
ita φ nō reqrit extrema actualr existētia: sed solū potētia/
liter. Si loqmur de relatiōe actuali: dicim⁹ φ identitas
rōnis actualr nō pōt fundari in obiecto cognito cognitio/
ne simplici: ppterea q² obm̄ apphensuȝ simplici apphen
siōe vt sic cognitū: nō est aliq̄ duo in actu p ꝯsiderationē
intellect⁹: sed idētitas q̄ fundat in tali obiecto sic cognito
(que est idētitas rōnis) est idētitas aptitudinalis ⁊ fūda
mētalis: p q̄̄to fundat sup vnitatē ei⁹: qđ pōt esse aliqua
duo in actu per ꝯsiderationē itellect⁹: q² itellect⁹ pōt vti
vno ⁊ eodē: vt fundamēto ⁊ termio idētitatis: ⁊ tūc vtit
vno vt duob⁹ eo mō quo loquit Ar. 5. meta. loco pallega Ar. 5. me.
to. ❡ Ex quo nos cōcludim⁹: φ lȝ in tali obiecto sic app/
hēso fundet idētitas rōnis aptitudinalis: nō tñ actualr:
q² ista solū est in illo qđ cōsiderat ab intellectu inq̄̄tū cō
sideratū est: ⁊ per cōsiderationē alteri cōparat: ex quo ap
paret qd sit idētitas rōnis ⁊c. ❡ Ex quo infert vnuȝ cor/
relariū: φ nō dat identitas rōnis actualis sine actu colla
tiuo intellectus: hoc pȝ ex dictis: q² quū talis idētitas sit
relatio rōnis: est inter aliqua extrema ꝯparata adinuicē
per actum collatiuum intellectus.

Pro intelligentia scđe ꝯnis notandū est: φ pma via ⁊ maxia ad de
mōstrādū distōnē inter aliq̄: est via ꝯdictiōis. Et hoc pre
supponendo φ ꝯdictio sit maxia oppositio ⁊ simplr pª: φ
sit pma pȝ: q² psupponit ab oīb⁹ alijs: φ sit maxima: de h̄ Fracisc⁹ di. 38. q. vlti° Landulphus in 4° di. 1. q. 1.
est difficultas. Tñ pars affirmatiua tenet a Francisco de
mayronis in cōflatu. di. 38. q. vlt. ⁊ Landulpho in. 4. sen.
di. 1. q. 1. licȝ Burleus teneat oppositū. Ex h̄ ꝯcludit φ di
stinctio rōnis est inter illa que sȝ aliqđ eē rōnis sunt fun/
damēta ꝯdictionis: sic in ppōne in qua idē pdicat de se/
ipso: vbi idē fm rem: ⁊ ex nā rei fundat duas intētiōes se/
cūdas oppositas: vel saltē disparatas: sic sunt itētio subti ⁊
intētio pdicati in ista ppōne: hō est hō. vbi idē est subm̄ ⁊
nō subȝ: vt a pte pdicati: ⁊ silr idē est pdicatū: vt est a pte
predicati: ⁊ nō predicatū: vt a parte subiecti.

Pro intelligentia quō iter entia realia ⁊ ra tiōis est distinctio rōnis:
est aduertēdū: φ (quū distinctio sit relo mutua) in vtro/
qȝ extremo pōt fundari sup ente reali: ⁊ termiari ad ens
rōnis. ⁊ eꝯ. Si fundet in ente reali ad ens rōnis: pōt pba
ri talē distōnē esse distōnem rōnis duplici via. vna est ex
depēdentia ad ens rōnis: qm̄ quū relo depēdet ab extre/
mis: q̄cūqȝ dependet ab ente rōnis: de necessitate est ens
rōnis: q² depēdētia semp est ad pus ⁊ ad pfecti⁹: Ex qua
via pbat nō tm̄ distōnē fundatā in ente reali: ⁊ termina/
tā ad ens rōnis eē ens rōnis: verū etiā relonē fundatā in
ente rōnis: ⁊ terminatā ad ens reale. Q² quū eque hñ re/
latio depēdeat a fundamēto sic a termino: si dependebit
a fundamēto rōnis: necio seqtur ipaȝ eē ens rōnis. Et ita
ista via est gnālis oīb⁹ distōnib⁹ rōnis. Sȝ alia via spālis
ad pbandū distōnē rōnis est ex hitudine ad terminū: q²
quū relo icludat hitudinē ad fundamētū tanq̄ȝ aliqd qđ
est passio ei⁹ ⁊ cōpetit per se ei in 2° mō: ⁊ hitudinē ad ter/
minū tanq̄ȝ aliqd qđ ꝯpetit ei p se ⁊ in pmō: essentiali⁹ pōt
pbari distōneȝ rōnis eē ens rōnis per hitudinē ad termi
nū. Assumptū aūt de hitudine ad terminū φ cōpetat per
se in pmō reloni: appȝ per Ar. i pdi. ca. de ad aliqd: ⁊ vbi/ Ar. i pnt c. h ad aliquid.
cūqȝ diffinit respcm̄ p hitudineȝ ad terminū ⁊ nō ad fun/
damētū. q̄ illa distinctio q̄ fundabit in ente reali ⁊ termi
nabit ad ens rōnis: necio erit ens rōnis ex hitudie ad ta/
lē terminū. ❡ Sȝ h̄ isurgit difficultas: vtrū distō funda/
ta in ente rōnis ⁊ terminata ad ens reale (. s. distō q̄ fun/
dat in ista intētiōe q̄ est gen⁹: ⁊ terminata ad aial qđ est i/
tentio pª:) possit pbari eē ens rōnis ex hitudine ad termi
nū. ❡ Et rñdet φ sic: psupponendo pª. φ distinctio hȝ in/
herētiā ad suū fundamētū q̄ ē eadē realr sibi: sic p se pas/
sio est eadē subo cui⁹ est passio. Presupponit 2°. φ inherē
tia si sit ens rōnis: ⁊ idētificat suo fundamento: de necita
te fundamētū erit ens rōnis: q² qđcūqȝ est ens rōnis: nō
pōt idētificari enti reali. Isto stāte arguit sic. inherentia
distōnis q̄ est fundata in ente rōnis: est eadē sibi realr: sȝ

ista iberētia est ens rōnis. ergo τ distictio erit ens rōnis. Assumptū pbaṫ. qꝛ inberētia talis distictiōis fundaṫ in distinctiōe: τ terminaṫ ad ipm ens rōnis. ꝙ bꝫ babitudi/ nē ad terminū rōnis: sed ois relatio q̄ bꝫ babitudinez ad terminū rōnis est ens rōnis. ꝙ ista inberētia q̄ talē bꝫ ba/ bitudinē ad ens rōnis: erit ens rōnis. ꝯña pꝫ. ꝓpterea qꝛ inberētia distinctiōis fundaṫ in distictiōe: τ terminaṫ ad illud ens in quo fundaṫ distinctio: τ tale est ens rōnis: vt dictū est. ergo ꝓpositū. Et sic pꝫ ista via.

Pro intelligentia q̄ sit distinctio rōnis nāe rōcinabilis.

Notādū est ꝙ distictio que est a nā rōcinabili: est distinctio nāe circa quā pōt itellectꝰ rōcinari de qua itellectꝰ pōt venari mul tos cōceptꝰ: vt illa nā dicaṫ esse rōcinabilis que pōt cāre de se multos ꝯceptꝰ in intellectu possibili siue reales siue rōnis. Mō idez simplex in re oio nō pōt causare multos cōceptꝰ in intellectu: nisi per actū collatiuū intellectus. Probaṫ assumptū. qꝛ vnū obm nāliter agens in intellm possibilē dispositū ad eius intellectionem: nō causat nisi vnicū cōceptū: qꝛ quū agat fꝫ vltimū virtutis sue causat oēm cōceptū quē pōt causare. ergo cū sit vnicū in re: cau sabit vnū ꝯceptū de se. Probaṫ boc. qꝛ vna res nata ē fa cere vnū ꝯceptū adequatū: qꝛ alias nō esset vnū cogno scibile nec vnico actu cognoscibile: sed istū conceptū sibi adequatū formādo: videṫ imutare intellectū q̄ɫtū natū est ipm imutare. ergo nō formabit nisi vnū ꝯceptū: τ ita nō alium τ aliū. Ex quo sequiṫ. ꝙ si formabit aliū τ aliuz cōceptū: boc erit precise per actū collatiuū intellectꝰ. Cꝛ si detur ꝙ faciat aliū τ aliū cōceptū: obiectū nō erit vnuz τ simplex in re: sed de necessitate oꝫ dare ꝙ in ipso sit ali qua distinctio ex nā rei ꝓcedens oēm actum intellectus. Et ita qꝺ tu dicis esse distinctionē rationis a nā ratioci nabili: dico eaꝫ distinctionē esse a nā ex parte rei.

Pro declaratiōe q̄ō intellectꝰ sit falsus q̄ intelligit rē aliter q̄ꝫ sit:

di cendū est ꝙ ille itellectꝰ qui sic intelligit intellectiōe cō positiua aut diuisiua est falsus. ¶ Pro quo ē notādū ꝙ opatio itellectꝰ est duplex: quedā est icōplexa: quedā cō plexa: vt est de mēte Ar.3.de aia.t.c.21. Opationi icōple xe nō opponiṫ falsitas: sed solū ꝓuatiue ei opponiṫ igno rantia. Sed opatiōi cōplexe opponiṫ ignorantia ꝓuatiue τ falsitas positiue τ ꝯrie. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ opatio icō plexa: quedā est circa q̄ditatē simplr simplicē: intelligen do per talē quiditatē illam. s. que nō bꝫ conceptuꝫ resolu bilē in aliquē priorē conceptū quiditatiuū: sicut cōceptꝰ entis suaꝝ passionū: differentiaꝝ vltimaꝝ: τ suoꝝ modo rum per quos ꝯbiṫ ipm ens. Alia est quiditas nō simplr simplex: sed cōposita: τ est ipsa quiditas resolubilis in ali quos cōceptus seorsuꝫ ꝯceptibiles. Si loquamur de itel ligentia que est circa quiditatē ꝑmo mō: intellectus itel ligens talē quiditatē semꝑ est verus: τ in ipso nō cadit de ceptio τ error: τ fm boc pōt intelligi illud Arist.9.meta. tex.cō.22. ꝙ intellectus circa q̄ōgdest: semꝑ est verꝰ. Et banc eandē sniam bꝫ.3.de aia.tex.cō.26. vbi vult ꝙ intel lectus circa q̄ōgdest sic est verus: queādmodū sensus cir ca ꝓpria sensibilis. Si loquamur de quiditate cōposita: lꝫ intellectus simplici intellectiōe apꝑbendēs ipaꝫ qui ditatez: nō sit formaliter falsus: tñ pōt bene eē falsus vir tualiter: τ est q̄ñ intellectus apprebēdit quiditatē sub ra tione aliqua sibi repugnāte τ cōtradicente: sicut q̄ñ intel lectus intelligit simplici apprebēsione boiem irrationa lem. Et boc mō locutus est Ar.5.meta.capꝰ de falso: vbi vult ꝙ ratio in se falsa est de oi falsa. Modo falsitas istiꝰ rōnis in intellectu nō est falsitas formalis: sed est falsitas virtualis. Sicut exēpli grā. bō irrōnalis non est ꝯplexio

Ar.3.de aia.t.c.21

Ar.9° me.t.c.22 τ.3.d aia t.cō.26.

Ar.5.me. t.cō.34.

formalis: queādmodū est illa que exprimiṫ per boc ver bum substantiuū est. s. dicēdo bomo est irrōnalis: sed so lum est cōplexio virtualis: ita ꝙ qualis est ꝯplexio falsa: talis est falsitas cōsequens talē cōplexionē. Ad oppositū applicādo: quū intelligētie simplici τ incōplexe nō oppo naṫ falsitas eo mō quo dictū est: intelligere rem aliter q̄ꝫ sit intellectiōe simplici: nulla est falsitas: que intellectio est solū precisiua τ abstractiua: ꝯsiderādo aliqꝺ vnū ab stractū ab alio: non cōsiderādo illud a quo sit abstractio: queādmodū mathematicus abstrahit lineā a mā sensi bili. Sed intelligere rem aliter q̄ꝫ est: itelligētia cōpositi ua aut diuisiua. (τ boc intelligēdo aliquā cōplexionē for malez vel virtualē) iste intellectus est falsus formaliter vel virtualiter. Nec sequiṫ. itelligo rōnem abstractā ab aliquo (puta lineā a materia sensibili) nō intellecta mā sensibili: igiṫ intelligo lineā esse sine mā sensibili. ꝯña nō valet. permutas eni abstractionē simplicē veram: τ non mendacez: in abstractionē diuisiuā τ mendacē: de quarū ꝑma babeṫ.2.pby.t.c.18. ꝙ abstrabentiū nō sit menda cium. τ sic patet ad articulum.

Pro declaratiōe secundi articuli partialis secundi articuli pncipalis

preter distinctionē entis quā ꝑdāt auctores formalitatuꝫ: est aduertēdū ꝙ res τ ens capiṫ tribus modis. Uno mō pro oi ente qꝺ bꝫ esse: vel pōt habere esse extra animaꝫ: τ isto mō loquiṫ Auic. ꝑmo metapꝧ.ca.5. ꝙ ens τ res sunt coia oibus.10.generibꝰ: qꝺ nō est intelligendū ꝙ ens pre cise q̄ɫtū ad vocē sic sit cōe: qꝛ certū est: ꝙ apud oēs ē vnꝰ conceptꝰ rei τ entis indifferēs ad oia.10. ꝑdicamenta: qui cōceptus nō variaṫ q̄uis voces τ noia (significātia in di uersis linguis talē ꝯceptū) varienṫ: qꝛ ꝑmo piermenias. Cōceptus sunt idem apud oēs: sed nō voces significātes ꝯceptus. Scđo pōt accipi ens τ res vt distinguiṫ ꝯ modū τ circūstātiā rei: τ isto modo nos dicimus: ꝙ illa que im portant babitudines τ respectꝰ nō sunt ens τ res: sed isto modo sumptū ens cōuertiṫ cum absoluto: τ sic substātia: q̄ɫtitas τ qualitas tm̄ dicunṫ res τ ens. Cetera aūt dicun tur aligd rei. Isto mō accepit Boetius in libro de trinita te. pꝫ inquit que sint differētie ꝑdicationū: alie quidē q̄si rez mōstrant: alie quidē quasi circūstantiā rei: qꝛ ista pre dicanṫ sic ꝙ fm se rez aliquā monstrant. Ista vero non esse: sed extrinsecus aligd apponūt. Uult eniꝫ ꝙ illa que iportant babitudines τ respectus nō ꝑdicāt esse isto mō sumendo esse: sed solū circūstantiā τ modū entis. Unde vocat circūstantias entis ipsas babitudines. Tertio mō poterūt capi ens τ res ꝓ eo cui per se ꝑmo cōpetit eē eo modo quo loquiṫ Ar. de ente.7.meta.tex.cō.2. vbi vult ꝙ accidentia nō sunt entia nisi qꝛ entis cui per se ꝑmo cō petit esse: qꝺ quidē ens est substātia: sic etiā loquiṫ in eo dem.7. ipse Ar.tex.cōmē.14. vbi vult ꝙ qualitas τ cete ra accñtia nō sunt entia: nisi eo mō quo logici dicūt: non ens esse. Logici dicūt ꝙ nō ens est: non quidē simplr: sed nō ens: sic etiā accñtia nō sunt entia cui ꝑ se ꝑmo cōpetit esse: sed sunt buiꝰ entis. Ex quo ꝯcludimꝰ ꝙ ens acceptū isto 3° mō est ens reale: τ ex nā rei: qꝛ est ens extra animā nō depēdens ab opatione anime in fieri τ in conseruari. Sꝫ in ꝑmo mēbro accipiṫ ens cōissime τ res. In scđo ac cipiṫ strictius. In tertio mēbro strictissime. Ex quo appa ret q̄ō accipiaṫ illud qꝺ est res: τ q̄ō accipiaṫ aligd rei.

Ut est de mte doc. sub. q̄bꝫ q.3.

Ar.7° me.t.c.2. τ i eodē t.cō.14.

Pro intelligentia q̄ō ens dicaṫ q̄ditatiue de absoluto τ respectiuo:

est aduertendū ꝙ ens ꝑus diuidiṫ in absolutū τ respecti uuꝫ q̄ꝫ diuidaṫ in.10. genera gnālissima. Ex quo sequiṫ ꝙ quū ens prediceṫ de ꝑmis partibꝰ suis subiectiuis q̄ nō sunt simplr simplices: sic predicaṫ q̄ditatiue de absoluto

⁊ respectiuo que mediāt inter ens ⁊.io.genera. ¶ Sed hic oritur difficultas:q̄z si ens p̄dicat̄ i quid de absoluto ⁊ respectiuo que mediāt iter ens ⁊.io. p̄dicamēta.igit̄ p̄dicamēta nō erūt genera gn̄alissima.ꝯn̄s est falsuz. ergo an̄s.ꝯn̄a ꝑbat̄.q̄z absolutū ⁊ respectiuū p̄dicant̄ in q̄d de differēib⁹ spē.ergo q̄dlz p̄dicamētū hēbit gen⁹ supraueniens. ¶ Ad hāc difficultatē est r̄n̄sio cōis q̄ q̄dlibz istorum.vz.absolutū ⁊ respectiuū est transcendens:q̄z nullū contrahit̄ ad p̄dicamēta per dr̄ias essentiales sed tn̄ per modos. ¶ Sz ꝯ̄.q̄z Sco.ponit in.7.meta.q̄ si inherētia accn̄tis esset de essentia accn̄tis:q̄ztitas:qualitas: ⁊ relatio non essent generalissima. ⁊ ꝯn̄am ꝑbat. q̄z inherētia videt̄ esse eiusdez rōnis in omnibus accn̄tibus.igit̄ si est de essentia ipsorum: ab ipsis poterit abstrahi vnus cōceptus cōis dict⁹ i quid de ipsis:qui esset inferior conceptu entis: ⁊ superior eis.omnis talis inquit ipse est cōceptus generis.igit̄ ⁊c̄. ¶ Ad hoc respōdet̄ q̄ absolutum:q̄d est cōe sube qualitati ⁊ q̄ztitati:nō pōt esse genus: q̄z est idifferens ad finitū ⁊ infinitū: ⁊ nullū tale pōt esse genus:vt est de intentione doctoris sub.in.8.di.i.q.3.nec obstat q̄ ens finitū cōtrahit̄ ad decem genera:q̄z lz q̄dlibet q̄d est in genere sit finitū:nō tn̄ q̄dlibet dictū de generib⁹ est finitum. vt pz.absolutū ḡ q̄d dicit̄ de suba quātitate ⁊ q̄litate est transcendēs.Sed du^m est de respectiuo vtꝝ possit saluari q̄ nō sit gen⁹.pōt ꝑbabiliter dici q̄ respectus cōis qui dicit̄ de respectu creato ⁊ increato ne c̄io est trāscendens:q̄z sicut q̄d est indifferens ad finitū ⁊ infinituz formaliter nō pōt esse genus:ita q̄d est indifferens ad finitum ⁊ infinitū identice nō videt̄ posse esse genus:q̄z de necessitate si est genus est actualiter finituz:cū sit contrahibile per differētias eēntiales: ⁊ q̄dlibet tale est finituz: ⁊ q̄d est huiusmodi nō pōt idētificari realr̄ isinito. ¶ Et ad rōnem Scoti dicit̄ q̄ posita illa ipothesi q̄ inherētia esset de eēntia accn̄tis siue absoluti siue respectiui:tūc h̄ q̄d dico inherens esset genus ad accn̄tia:q̄z diceret̄ in q̄d de omnibus istis: vt q̄ddaz cōe ad oia ista:⁊ ne c̄io importaret nām limitataz ⁊ finitaz:q̄z inherens ne c̄io est depēdens:⁊ per ꝯn̄s finitū. igit̄ nihil ꝓhiberet ip̄m esse gen⁹. ¶ Sed ꝯ̄.q̄z hoc idez sequit̄ ad positionē doctoris. quia inherētia aptitudinalis est passio accn̄tis denoiatiue sūpti:vt vult ipse in q̄rto.dist.iz.q.i.omnis passio insequit̄ aliq̄d subm ꝯui ꝑ se p̄mo(q̄ñ talis passio est eiusdē rōnis i multis: sicut est in proposito. vt pz)tale subz nō est nisi aliqua nā cōis omnibus accn̄tibus.quare ⁊c̄. ¶ Ad hoc dicit scotus q̄ inherentia est in aliquo determinato genere tanq̄ spēs:cum sit respectus extrinsecus adueniēs:vt declarat ipse in p̄allegata.q. Et tunc r̄ndetur ad argumētum:q̄ si inherens est cōe ad.9.genera:est tn̄ cōe per denominationē:⁊ nō est incōueniens q̄ aliquid vnius gn̄is denoiet aliquid alterius : ⁊ tunc euaditur hoc q̄ sit gen⁹ ad.9.genera. ¶ Sed ꝯ̄.q̄z ponit̄ q̄ inherentia est passio necessitatis:⁊ passio nō pōt esse spēs: q̄z tal' passio nō est ꝑ se ⁊ directe in genere. ¶ Ad hoc r̄ndet̄ q̄ oporteret ꝑbare q̄ passio:vt formaliter distinguit̄ a subo:nō posset esse spēs alicuius generis:lz vt passio vt identice eadem non possit esse directe spēs in genere: ⁊ sic forte intellexit scotus vbi supra.Dimittēdo tn̄ istaz difficultatem breuiter r̄ndeo q̄ inherētia siue ponat̄ pertinere ad genus actōis siue passiōis: vt determiat Sco.loco p̄allegato.est passio. Et cū tu dicis.ꝯsequit̄ aliquā nām cōem.ꝯcedo:⁊ dico q̄ est nā actiōis aut passionis.Et cuz tu infers. ergo ista nā erit cōis.9.generibus.concedo q̄ est cōis denoiatiue nō quiditatiue:⁊ tale cōe est actio aut passio:⁊ sic nihil mali sequit̄. ¶ Aduertenduz tn̄ q̄ illa ꝓpō.q̄d cōuenit pluribus ⁊ nō vni per alterū cōpetit per aliquā nām cui per se p̄mo cōpetit.nō hz veritatē nisi in passionib⁹ limitatis et specificis:n̄ in transcendētib⁹:vt dicit Francisc⁹ in cōflatu:in ꝓlogo.q.3.inherentia s̄m ip̄m poneretur passio trāscendens.quare ⁊c̄.Cōsimiliter p̄dicatur ens de mā ⁊ de forma q̄ditatiue. vt hz Sco.in.3.di.i.q.3. ¶ Aduertēdū tn̄ q̄ mā ⁊ forma possunt capi pro suis realitatibus vltimatis.hoc est ꝑ suis essentijs simplicib⁹.s.mā p̄ma: vt ē pura ⁊ nuda materia seu potentia:⁊ nullo mō ꝯposita: ex aliqua forma sibi adueniēte. Siłr forma pro sua simplici actualitate:vt nō est aliquo mō forma cōposita: eo mō quo loquit̄ Cōmē.i.phy.Cōmē.i. Que.n.sunt p̄ter mām p̄mā ⁊ vltimā formā sunt materie cōposite: ⁊ forme composite. Uel possent capi ista duo ꝑ essentijs cōpositis ex vtriusq̄z realitate. Si p̄mo mō ens nō p̄dicat̄ de istis:vt tz Sco.in.z.dist.iz.q.i. Qui vult q̄ ista duo.s. materia ⁊ forma sunt oio alterius rōnis:⁊ p̄mo diuersa.Sz p̄mo diuersa(s̄m Ar.5.meta.ca°.de eodē: vł diuerso: ⁊.io.meta. tex.cōmen.iz.)sunt nihil idem includentia. Ita q̄ nihil vnius est aliquid alterius.ergo materia ⁊ forma sic accepta nō includūt aliquid idē q̄ditatiue.Si vero accipiuntur vt sunt māe ⁊ forme cōposite:sic eis nō repugnat hr̄e aliq̄d vnum cōmune quiditatiue q̄d est ens.

Sco. i3° di.i.q.3.

Cōmen. p° phy. cōmē.i.

Sco. z° sen.di.iz. q.i.

Pro declaratiōe q̄uo aliquid dicat̄ ens q̄ditatiue est aduertēdū q̄ illud est ens q̄ditatiue:in cuius conceptu formali includit̄ ratio entis. Illud aūt est ens denoiatiue:in cuius ꝯceptu formali nō includit̄ ens:sed ip̄m includit per modū adiacētis ⁊ denoiantis: lz ipsum includat identice ⁊ realiter. ¶ Primū probatur:q̄z predicari quiditatiue de aliquo est ip̄m predicare essentiā per moduz essentie:sic q̄ ratio predicati includat̄ in rōne subiecti eo modo quo aial dicitur p̄dicari quiditatiue de homie. ¶ Scōm declarat̄. q̄z animal predicat̄ de rōnali soluz per modū adiacentis ⁊ denominātis:non tn̄ q̄ ratio aialis includat̄ in ꝯceptu rōnalis:q̄z semper genus est extra conceptū formalē differentie:vt hz Arist.z.metaph̄.t.cō.io. Animal tn̄ sic p̄dicatur de rōnali q̄d est idē realiter sibi:⁊ est eadez res:licz distiguat̄ formaliter. Modo ens nō p̄dicat̄ quiditatiue de modis itrinsecis:per quos imediate cōtrahit̄:q̄z sicut genus est extra conceptū formalem differentie:⁊ ecōtra: ita cōtrahibile est extra contrahens:⁊ econtra. Siłr ens nō predicat̄ quiditatiue de suis passionib⁹: ꝓpterea quia subiectū(ex.7.metaph̄.tex.c.17.⁊.i9.)cadit in diffinitione passionis vt additū:ita q̄ diffinit̄ per ip̄m per additamentū:q̄d aūt diffinit aliquid isto modo nō est de quiditate ipsius. ¶ Itez p̄mo posterioꝝ de statu p̄ncipiorum. p° poste. Propositiōes per se nō conuertunt̄. videlz in eodez modo perseitatis:neq̄z in aliquo alio modo:q̄z tunc nō daretur status in p̄ncipijs.Ex quo concludit̄:q̄ ens nō potest includi in passionibus quiditatiue. Neq̄z etiaz pōt includi in differentijs vltimis:q̄z oēs differētie differentiū habent reduci ad aliqua p̄mo diuersa.ex s̄nia Arist.5.meta. vt allegatum est supra. igit̄ differentie vltime sunt p̄mo diuerse:⁊ si sic:sequit̄ q̄ nihil includūt quiditatiue : ⁊ ita non includunt ens vltime differentie:ꝯsequentia ꝑbat̄ ex differentia que est inter differētia ⁊ diuersa posita ab Aristo.loco p̄allegato.Differētia enim sunt illa que sunt alicui idem entia:⁊ que in aliquo conueniunt ⁊ in aliquo differunt.Sed diuersa sunt que in nullo ꝯueniunt:⁊ hoc est q̄d dicit ipse in textu:q̄ diuersa sunt nihil idez ens includentia.Differentia vero sunt aliq̄d idem ens. Ista tn̄ de quibus ens nō predicat̄ quiditatiue sunt ens realiter identice ⁊ denominatiue vt dictū est.

Ulterius pro intellectiōe nō idētitatis inter essentiam ⁊ modos intrinsecos est aduerten-

dum ꝙ modi intrinseci essentie in diuinis sint isti. Infini
tas intensiua: necessitas: existētia: eternitas: qui modi quo/
modo sint modi intrinseci iferius declarabit̃. Distinctio
que est inter istos est minima: nō soluz in ordine ad essen
tiā: verū etiā cōparando vnū ad aliū. Est inquā minima:
qꝛ isti modi sunt idē realiter: ⁊ etiā formaliter cū essentia
diuina saltē negatiue: qꝛ nullā distinctā formalitatē hñt
ab essentia: qḋ inferius dclarabit̃: q̄uo modus sit idē for
maliter rei cuius est modus.

Pro declaratiōe q̄uo est distictio inter eēn/
tiam ⁊ attributū. Uidēdū
ſm Theologos: qd sit attributū. Attributū in diuis vno
modo capit̃ large pro eo qḋ deo attribuit̃: siue sit pdica/
tuz quiditatiuū siue denominatiuū. Et isto modo substā
tia: spūs: ens: dicunt̃ attributa in deo. Scḋo modo capit̃
stricte: pro eo qḋ appropriat̃ alicui persone diuine: eo mō
quo potentia attribuit̃ patri: sapientia filio: bonitas spiri
tui sancto: ⁊ isto modo oīa appropriata diuinis personis
quomōcunq; approprient̃ dicunt̃ attributa. Tertio mō
sumit̃ strictissime qḋ describit̃ sic. Attributum est perfe/
ctio secūdaria: non quiditatiua: que accipit̃ ex creaturis
⁊ attribuit̃ deo: via remotionis ⁊ eminentie. Per hoc qḋ
dicit̃ perfectio secūdaria nō quiditatiua: excludunt̃ oīa
predicata que pdicant̃ quiditatiue de deo: ⁊ in pmo mo/
do dicendi per se sicuti sunt. Ens; substantia: spūs. Et isto
modo tm̄ illa que predicant̃ in quale ⁊ denominatiue: di
cunt̃ attributa in deo: sicuti sunt bonitas: veritas: sapien/
Aug. 15. de tri. c. 5. tia: iustitia; de quibus hz Aug. 15. de trinitate. ca°. 5. vel. 8.
Si dixeris bonū: sapientez: humilez: spūm: horū nouissi/
mum qḋ posui substantiā significare videt̃: cetera vero:
substātie qualitates. Et breuiter illa pdicata que se hñt
vt passiones essentie diuine dicunt̃ a theologis attribu/
ta. Et addit̃ in descriptiōe. qḋ accipit̃ ex creaturis: ⁊ attri
buitur deo; via remotionis: qꝛ ista attributa reperiunt̃ in
creaturis cum aliquibus iperfectionibus a quib⁹ remo/
uentur per itellectū ⁊ attribuunt̃ deo cū sūmitate ⁊ emi
nentia. Exēpli gratia. Sapiētia est in hoīe ⁊ hz istaz iper/
fectionem; qꝛ est accidens eius: ⁊ vlterius ꝙ distinguitur
essentialiter a natura hominis; ista iportant imperfectio
nem tam in natura hoīs: q̄ȝ in natura sapientie. videlz ac/
cidentalitas: ⁊ distinctio essentialis: ꝙ eniz aliquid sit in
se accidens: hoc dicit iperfectionē: qꝛ dependentiā ad il/
lud cui inheret: ꝙ etiā distinguat̃ vt habeat distinctā na/
turam ab alia nā: hoc arguit iperfectionē: qꝛ plurificatio
naturarū nō stat sine potentialitate ⁊ carentia actualita/
tis: qꝛ illud qḋ diuidit̃ ⁊ nūerat̃ in plura: hz aliquā actua/
litatem a diuidentib⁹ sicut (qꝛ natura generis diuiditur
per differētias:) expectat aliquā actualitatē ⁊ pfectionē
a differētijs diuidētibus. Et sic distictio eēntialis ⁊ diui/
sio arguit iperfectionē. Intellectus ḡ cōsiderans accñta
litatē ⁊ distinctionē eēntialē in sapiētia: remouet ab ipsa
ꝙ sit accidēs: ⁊ ꝙ sit distincta eēntia ab eo in quo est: ⁊ sic
ponit sapientiā in deo nō esse accñs: sed substātiā non di/
stinctā essentialiter; sed eandē: intelligēdo eādē essentia/
liter; hoc est realr: nō tñ quiditatiue ⁊ in pmo mō. Et non
solū remouet a sapiētia istas iperfectiōes antedictas: ve
rum etiā attribuit sibi sūmitatē ⁊ eminentiā: dicendo ꝙ
in deo est sapiētia: substātialis: subsistēs: ⁊ eadez realr deo:
sūma ⁊ eminentissima: ⁊ ita apparet descriptio attributi.

Pro declaratiōe que sunt notōes in deo: est
aduertēduz ꝙ notio dicit̃
a nosco noscis. Ille relatiōes dicunt̃ notiōes in deo: que
cōpetunt aut vni psone tm̄: aut duab⁹. Exemplū pmi. pa/
ternitas est notio patris: ⁊ nō cōpetit alij a patre. Exēplū
scḋi. spiratio actiua est notio patris ⁊ filij: qꝛ pater ⁊ fili⁹
spirant actiue spūz scm̄: ⁊ dñr notiōes: qꝛ notificāt diuer/
sas personas vel ducūt in noticiā ipsarū. Paternitas no/
tificat patrez: spiratio actiua patrē ⁊ filiuz. Silr spiratio
passiua ⁊ filiatio sunt notiones filij ⁊ spūscī. ¶ Et est ad/
uertendū ꝙ spirare est pducere per modū volūtatis: ita
ꝙ pductio seu actio pueniens a volūtate appellat̃ spira
tio actiua. Dicere aūt (vt est notio in diuinis cōpetēs pa/
tri) est pducere per modū intellectus: ita ꝙ actio seu p/
ductio pueniēs ex itellectu siue in deo: siue in creaturis
appellat̃ dictio actiua: ⁊ respectus passiuus in actu intel/
ligendi corrñdens dictioni actiue: appellat̃ dictio passi/
ua. ⁊ cōsilr dicat̃ de spiratiōe actiua: ⁊ de respectu passi/
uo sibi corrñdente: qui est respectus fundatus in actu vo
lendi. Ex quo sequit̃ ꝙ cū pater in diuinis pducat filiuz
per intellectū: dicit filiū: ⁊ quū pr̄ ⁊ fili⁹ pducāt spm̄scm̄
per volūtatē: ambo dñr spirare spm̄scm̄. Ex quo apparz:
q̄uo est distinctio inter notiones istas: ⁊ essentiā: ⁊ notio/
nes: ⁊ essentiā: ⁊ silr inter essentiā ⁊ attributa.

Pro declaratione q̄uo suba: nā ⁊ eēntia di
stinguant̃. Est aduertē/
duz ꝙ ista se hñt per ordinē: subsistētia: suba: natura: eēn
tia: quiditas: ⁊ formalitas: inter que vltima ratio ⁊ ifima
est subsistētia. Subsistētia enī est incōicabilis existētia in/
cōicabilitate opposita duplici cōicabilitati: quarū vna ē:
qua vlē cōicatur suis inferiorib⁹. Alia est qua forma cōi/
catur materie: de quib⁹ pertractat doctor subti. in pmo doc. subt. p° sē. di. 7. q. vnica.
sniarū. di. 7. q. vnica. Subsistētia. n. est suppositū in gene/
re sube: vel (Si transfert̃ ad diuina) est suppositū in na/
tura diuina. Unde breuiter subsistentia est incōicabilis
existētia in natura subali. Ista est eius descriptio. ¶ Ex q̄
sequit̃ ꝙ oīs subsistētia est suba: ⁊ nō ecōtra. Qꝛ certum
est ꝙ substātialis forma est suba: ⁊ tñ nō est subsistentia
aut subsistēs: qꝛ nō icōicabiliter exñs: sed materie cōica/
tur: vt quo in ratōe forme informantl qḋ cōicari vt quo:
est esse illud quo tanq̄ȝ pncipio formali aliqd hz esse. Un̄
si querat̃ quo (isto mō) ignis est ignis: cōuenienter respō/
debit̃ ꝙ sua forma substātiali est ignis. ¶ Silr oīs sub/ Nā dr̄ tā de for° q̄ȝ de mā. 2. physicorꝫ t. cō. 10.
stantia est nā: ⁊ nō ecōtra. Primū apparet: qꝛ nā 2° physi.
est dicta tam de forma q̄ȝ de materia. Scḋm etiā pbat̃.
qꝛ certū est ꝙ qualitas aliqua est natura. Quū sit natura
(vt diffiniunt theologi) vis insita rebus ex silibus silia
pcreans. Un̄ oīs forma actiua isto mō est natura. ¶ Si
militer omnis natura est essentia: ⁊ nō ecōtra. Primū ap
paret: tum qꝛ qḋ est pncipiū ⁊ causa alicui⁹ entis est ens ⁊
hz essentiā: tum etiā qꝛ certū est ꝙ oē qḋ diffinit̃ impor/
tat aliquā essentiā: ⁊ quecunq; spēs exñs in pdicamento.
Relatio est spēs per se in pdicamēto: igitur est aliq̄ essen
tia: sed relatio nō est natura: qꝛ nō est forma actiua. Naz
si nō pōt per se terminare actionē realez pter minimaz
eius entitatez: multo min⁹ poterit per se pncipiare actio/
nem realem. ¶ Silr oīs essentia est q̄ditas: ⁊ nō ecōtra.
tum qꝛ quiditas est magis abstracta q̄ȝ essentia: tum etiā
qꝛ si essent idez ꝯuertibiliter: multiplicato vno: multipli
caret̃ ⁊ reliquū: ⁊ nō possent multiplicari q̄ditates in ali/
quo: nisi multiplicarent̃ essentie: cuius oppositū pz in di/
uinis: qꝛ in deo sunt multe q̄ditates. videlz entis: substā/
tie: spūs: ⁊ oīum attributorū: ⁊ tñ ibi est tm̄ vna essentia.
¶ Silr omnis quiditas est formalitas: ⁊ nō econtra: ⁊ hō
capiendo istas stricte ⁊ pprie: qꝛ si large ⁊ extēsiue: secus
est. Primū pbatur: qꝛ oē illud est formalitas: qḋ est disti
cte ⁊ seorsum cōceptibile ab alio: omnis quiditas est hō:
quū sit obiectū intellectus per se ex. 3. de aīa. tex. ꝯmē. 9. 3. de aīa t. cō. 9.
ergo ⁊c̄. Secūda pars pbatur. qꝛ certū est: ꝙ differentia
essentialis est quedā formalitas: ⁊ tñ nō est quiditas q̄ȝ/
tuz ad modū pdicandi: qꝛ nō predicat̃ in quid: sed in q̄le:

non predicaᷓ per modū potentie:sed per modū actus qđ
est predicari in quale. Et sic habeᷓ ordo istoꝝ.

Pro declaratiōe descriptiōis formalitatis.
Notandū est ꝙ rō capitur
duobꝰ modis. Unoꝰ ꝓ rōne formali: vel ꝓ eo qđ est for/
maliter rō. Alioꝰ ꝓ rōne obiectiua seu obiectali qđ idē ē.
Rō formalr̄ sūpta:q̄dā est actꝰ p̄mꝰ:q̄daꝫ actꝰ scđs. Actꝰ
p̄mus:sicuti est intellectꝰ:q̄ est potentia rōcinatiua circa
vlia. Silr̄ cogitatiua q̄ est q̄dā rō formalis:⁊ actꝰ p̄mꝰ rō/
cinatiuꝰ circa singłaria:vt ē de mēte Cōmē. ⁊ alioꝝ. Rō
formalᷓ ꝓ actu 2ᵒ:est ip̄e discursus:⁊ opatio itellectꝰ seu al
terius potētie rōcinatiue. Rō vero obiectalis nō est nisi
ip̄m obm̄ qđ obijciᷓ potētie rōcinatiue: ⁊ attingiᷓ ꝑ actū
ipsius:qꝛ ergo formalitas est obm̄ intellectꝰ qđ attingiᷓ
per actū ipsiꝰ:appellaᷓ rō obiectalis:seu obiectiua. Et bre
uiter oē cōceptibile ab intellectu pōt dici rō obiectiua.

Secundo ponitᷓ in diffōne formalitatis cōprehēsa
in re ⁊ ex nā rei. Notādū est ꝙ aliqd est
cōprehensibile seu itelligibile ex se ⁊ ex nā sui:aliqd vero
est intelligibile cāliter ⁊ effectiue ab actu intelligēdi itel
lectus. Illud est cōprehēsibile ex se ⁊ ex nā sui qđ hꝫ esse
reale nō dependēs ab actu itelligēdi in eē ⁊ in cōseruari:
sicut sūt oīa entia realia extra aīaꝫ. Sꝫ aliqd est cōprehē
sibile causalr̄ ab intellectu:qꝛ ꝓducitᷓ in esse ab actu itel/
ligēdi ⁊ depēdet ab ipso in esse ⁊ in cōseruari. Et sicut hꝫ
entitatē ⁊ esse ꝑ actū itelligēdi:ita hꝫ suā cōprehēsibilita
teꝫ:⁊ nō dr̄ ex se ꝯprehēsibilis:sed ex alio.s.ab itellectu:
Ꝺ describitᷓ formalitas respcū eoꝝ q̄ hn̄t esse ⁊ itelligibi/
litatē ex nā rei ⁊ nō eoꝝ q̄ sic d̄pēdēt ab itellectu vt dcm̄
est:sic sūt itētōes scđe ⁊ entia rōnis:q̄ tādiu hn̄t eē ⁊ itelli
gibilitatē q̄ꝺdiu itelliguntᷓ ab itellc̄u in itētiōibꝰ p̄mis:quo
actu itelligēdi cessante:cessat eē istaꝝ itētionū scđaꝝ.

Tertio additᷓ in descriptiōe formalitatis. quā non
oꝫ. Pro euidentia huiꝰ est notanduꝫ ꝙ due
sunt rōnes obiectales cōcurrētes in obto alicuiꝰ potētie
quarū vna est rō mouēdi. alia est rō terminādi actū ipsiꝰ
3ᵒ de aīa. T.c.54. potētie. Et hoc pōt colligi de mente Ar.3.de aīa. vbi hr̄
ꝙ obm̄ ad potētiā se hꝫ vt motiuū ad mobile:vel vt ter/
minatiuū ad terminabile. Rō mouēdi cōpetit obto pro
q̄to mouet ip̄aꝫ:⁊ ei iprimit aliquā formā. vnde qđcūqꝫ
obm̄ causet in potētia aliquā sp̄ēm ipsiꝰ aut aliquē actū:
illud obiectū mouet potentiā. Rō terminādi ꝯpetit ob/
iecto ꝓ q̄to est illud circa qđ versaᷓ opatio potētie: vel
sub alijs verbis:pro q̄to potētia tendit in ip̄m obm̄ ⁊ hꝫ
ad ip̄m respectū tendētie ⁊ attingētie:vt in terminū. Pri
ma rō nō est eēntialis obiecto. Tū qꝛ nō cōpetit oībꝰ ob/
iectis:sunt enī multe potētie simplr̄ actiue respectu obie
ctoꝝ a q̄bus nullo mō ipse potētie patiuntᷓ:aut aliqd reci
piūt:sicut nutritiua ⁊ augmētatiua respectu alimēti. Tū
etiā qꝛ relatiōes sunt obiecta:⁊ tn̄ nihil causant in itelle/
ctu:neqꝫ sp̄ēm intelligibilē:neqꝫ actū itelligēdi: ⁊ hoc ꝑꝑ
minimā entitatē ipsaꝝ. Tum ēt qꝛ rō mouendi pōt cōpe
tere alij ab eo qđ est obm̄ potentie. Ut si deꝰ infunderet
alicui intellectui geometriā ⁊ habituꝫ eius:deꝰ moueret
intellectū recipiētē talē habitū:⁊ tn̄ deus nō eēt obiectū
geometricū cognitū ⁊ intellectū per talē habitū infusuꝫ.
Ex quo sequitᷓ ꝙ rō mouendi est accn̄talis obiecto. Rō
vero terminādi est sibi eēntialis:qꝛ nihil est obm̄ poten/
tie circa qđ nō versaᷓ opatio potētie: ⁊ in qđ potētia non
tēdat vt in terminū. Ex quibꝰ oībus cōcluditᷓ:ꝙ formali
tas est illud qđ pōt ꝑ se terminare actū itelligēdi: ⁊ nō oꝫ
ꝙ moueat itellectū. Appet ḡ descriptio formalitatis ⁊c.
¶ Ulterius est aduertēduꝫ ꝙ nōnulli Scotiste ponunt
modos itrinsecos hr̄e formalitatē: vt dicit Auctor istarū
formalitatū:qđ nō est bn̄ dictū:neqꝫ ad mētē docto. sub.

Qꝛ formalitas ēt large accepta est rō ꝑ se cōceptibilis ab
intellectu sic:ꝙ ex se pōt terminare actū itelligēdi. Mō
gradus intrinsecꝰ q̄ditatis non est per se ꝯceptibilis sine
q̄ditate cuius est gradus:ḡ vt sic:nō hꝫ formalitatē. Exē/
plum huiꝰ:nō pōt itellectꝰ ferri ⁊ terminari ad intensio/
nem albedinis:quin terminetᷓ ad ip̄am albedineꝫ: ⁊ hoc
est qđ dicūt nō nulli diffinientes modū intrinsecū dicen
tes:ꝙ modus est q̄ nō hꝫ cōceptū precisuꝫ a formalitate
cuius est modus:⁊ est incōceptibilis per se. Dicamus igiᷓ
ꝙ formalitas cōpetit oībus entibꝰ per se: ⁊ distincte ꝯce/
ptibilibus:⁊ nō illis que sunt cū alio cōceptibilia.

Pro declaratiōe q̄uo formalitas s̄m aliq̄s
Scotistas sit cōis ad rea
litatē ⁊ ad q̄ditatē:est aduertendū ꝙ eo mō quo distigui
tur res:eo mō distinguiᷓ realitas:⁊ hoc de mēte Doc. sub doc. sub. l. 4. dist. 46. q. 3.
tilis in. 4. dist. 46. q. 3. vbi hꝫ ꝙ nō opꝫ exponere res per
realitates vel formalitates: qꝛ eadē est distictio rei ⁊ rei:
realitatis vel realitatis:formalitatis vł formalitatis:hec
ip̄se. Res igiᷓ quedā est eēntie:quedā exn̄tie:sic realitaꝫ.
Quedā est realitas eēntie:quedā exn̄tie. Prima realitas
appellaᷓ obiectiua: scđa appellaᷓ subiectiua. Pria ideo
dr̄ obiectiua:qꝛ pōt esse obm̄ itellectus:⁊ ideo eo mō quo
aliqua res pōt esse obꝫ intellectꝰ ⁊ itelligi: eo mō iportaᷓ
realitatē obiectiuā:ita ꝙ si est ꝑ se obm̄ itellectꝰ:⁊ per se
intelligiᷓ ⁊ nō ꝑ accn̄s:⁊ cū alio:seu saltē pōt sic intelligi:
sic per se iportat realitatē obiectiuā. Sꝫ realitas subiecti
ua iō dr̄ subiectiua:qꝛ subijciᷓ q̄ditati ⁊ nāe q̄ditatiue:et
quū singulare vt singulare est:sit subiectū q̄ditatis:ideo
appellaᷓ res vel realitas subiectiua. Ex hoc cōcludimus
s̄m istos scotizātes (cuꝫ quibꝰ ego nō cōuenio) ꝙ forma
litas est cōis ad realitatē obiectiuā: ⁊ q̄ditatē:volētes ipi
ꝙ realitas obiectiua est q̄cq̄d pōt distincte cōcipi ⁊ itelli
gi sine alio cui cōpetit aliq̄ vnitas ex nā rei. Formalitas
aūt cōpetit cuicūqꝫ qđ hꝫ eē ex nā rei extra nihil: siue sit
ꝯceptibile per se:siue cū alio:⁊ isto mō dicerēt ꝙ modus
itrinsecus hr̄et formalitatē:qꝛ est ꝯceptibilis cū alio: sed
nō iportaret realitateꝫ:qꝛ nō posset ꝑ se sine alio mouere
intellectū:aut terminare actū intelligēdi. Ego aūt tenen
do cū Doc. subtili dico:modos itrinsecos nō hr̄e aliquāꝫ
formalitatē:sed coincidūt in eundē cōceptū formalē rei
cuius sunt modi itrinseci:ita ꝙ sicut nō hn̄t realitatem ⁊
q̄ditatē ꝓter realitatē ⁊ q̄ditateꝫ rei quā insequuntᷓ:sic ēt
nō hn̄t formalitatē aliaꝫ a formalitate rei:⁊ ita dico:ꝙ il/
lud hꝫ ꝓpriā formalitatem qđ est per se cōceptibile sine
alio:vel qđ idē est:qđ pōt per se terminare actū itelligen
di absqꝫ hoc ꝙ aliud terminet. ¶ Aduertēdū scđo ꝙ for
malitas ē cōior realitate obiectiua. Pro quo est notādū
ꝙ realitas obiectiua capiᷓ duobus modis: vno mō:ꝓ oī
ente positiuo qđ hꝫ eē ex natura rei: sic ꝙ nō depēdet ab
actu intelligēdi in fieri ⁊ in ꝯseruari: neqꝫ ab aliquo actu
collatiuo ipsius itellectꝰ: ⁊ isto mō nō solū res extra itel
lectū oīo in effectu ⁊ in re dicuntᷓ esse realitates obiecti/
ue:verꝫ ēt oēs quiditates ꝑdicamētoꝝ que sūt abstracte
a singularibus in intellectu obiectiue repn̄tate ꝑ aliquā
vnā sp̄ēm repn̄tantē:dicuntᷓ sic realitates obiectiue:quia
iste q̄ditates in tali esse sunt an̄ actū itelligēdi vt repn̄tā/
tur per sp̄ēs:⁊ nō depēdent ab ipso actu itelligendi in tali
esse in fieri aut in cōseruari: imo causant actū itelligendi
iste q̄ditates in tali esse:qꝛ obm̄ intelligibile pn̄s in specie
itelligibili causat actū itelligēdi: ⁊ hoc est qđ dicit Ar. 2. Ar. 2. de aīa. t.cō. 60.
de aīa. ꝙ obm̄ in aīa obiectiue ⁊ repn̄tatiue: reducit itel
lectū de potentia essentiali ad potentiā accn̄talē. vn̄ tex.
cōmē. 60. inquit hec.s. vniuersalia in ipsa quodāmō sunt
aīa. vnde in ipsa est intelligere cū velit. Oꝫ aūt sic reducit
est cā actus ⁊ operatiōis ꝓuenientis a tali potētia. Ex quo

nos habemus q̄ iste quiditates sunt cause actus itelligē di in tali esse: ⁊ pcedunt ipm actū ordine nāe in isto esse: ⁊ hoc est qđ hȝ Sco. in pma ppōne Theorematū. Intelligibile nā pcedit itellectionē. Alio᷒ realitas obiectiua capit ppie ⁊ stricte p oi ente positiuo: qđ est extra intellectū oīno in effectu ⁊ in re. Cui corrńdet ad extra aliq̄ vnitas ex nā rei circūscripto oī actu itellectus ⁊ abstractiuo: ⁊ intellectiuo: qđ sic est extra: q̄ pōt p se terminare actuȝ itelligēdi: circūscripto quocūq₃ alio: ⁊ isto modo nos dicimus q̄. x. genera gnālissima: ⁊ quecūq₃ sūt in recta linea pdicamētali dr̄ie vltime: vel etiā nō vltime: siue specifice: siue indiuiduales: iportāt aliquā realitatē obiectiuaȝ. Silr ppie passiōes specifice: seu pdicamētales: sic iportant talē realitatē obiectiuā: q₂ oībus istis corrńdet aliq̄ vnitas ex nā rei extra intellectū oīo: ⁊ isto modo capiēdo realitatē: formalitas q̄ dr̄ rō per se cōceptibilis ab intellectu: est cōior realitate obiectiua: q₂ illa dicit̄ tā de his q̄ sunt in pdicamēto: q̄₃ de his q̄ sunt extra gen᷒ ⁊ sunt trāscendētia: sicuti ens: vnū: vex: bonū ⁊c̄. de q̄bus tn̄ nō dr̄ realitas obiectiua: q₂ nulli enti qđ est indifferēs ad finitū ⁊ infinitū: seu (qđ ideȝ est) qđ reperit̄ in deo: ⁊ creatura: corrńdet vnitas ex nā rei in rōne sua ꝯceptibili ex̄ intellectū oīo. Igit̄ si rō ꝯceptibilis entis vt est indifferēs ad deū: ⁊ creaturā ad finitū ⁊ infinitū: hȝ aliquā vnitateȝ ex nā rei: illa nō est extra itellm̄ oīo: sed solū ꝯpetit enti per actū itellect᷒ abstrahētis talē rōnem a suis inferiorib᷒: q̄ rō (quā pus abstrahat̄ ab itellectu agēte per aliqđ repñtatiuū ipsi᷒: q̄₃ intelligat̄ ab intellectu possibili) hȝ vnitateȝ aliquā ex nā rei: q₂ ante actū itelligēdi. Sed tn̄ nō ex̄ intellectū oīo: q₂ hȝ eē talis rō in itellectu obiectiue ⁊ repñtatiue. ¶ Ex hoc cōcludant̄ duo correlaria. pmū q̄ capiēdo realitatē obiectiuā large: oīs formalitas est realitas obiectiua ad itentionē istaȝ quā posui. 2^m correlariū est: q̄ capiēdo realitatē obiectiuam stricte: nō oīs formalitas est realitas obiectiua: etiā dato q̄ talis formalitas sit rō per se ꝯceptibilis sine quocūq₃ alio. hoc vltimū correlariū pbat̄. q₂ certū ē q̄ ens ⁊ oīa trāscēdē᷒ hñt talē formalitatē pter modos itrīsecos: ⁊ tn̄ nō hñt aliq̄₃ realitatē obiectiuā isto mō sūptā.

Pro euidētia q̄uo realitas obiectiua sit cōior q̄ditate. Est aduertē^m q̄ illud ppe ē q̄ditas: qđ ptinet ad q̄ditatē aliquā: vel de q̄ aliq̄d pdicat̄ q̄ditatiue: Ita q̄ū passiōes specifice neq₃ ptineāt ad q̄ditatē: neq₃ includāt aliq̄d quiditatiue: nō iportant quiditatē: ⁊ tn̄ importāt realitatē obiectiuā: vt est euidens ex dictis.

Pro euidentia tn̄ huius: q̄uo aliquid ptineat ad quiditatē est aduertendū: q̄ aliquid ptinet ad quiditatē cōstitutiue qđ non ptinet ad quiditatē predicatiue. Exēpli grā. Dr̄ia specifica cōstituit quiditatē: ⁊ tn̄ nō pdicat̄ in quid. Nā predicari in q̄d est pdicari essentiā per modū eētie: aut per modū per se stantis: sed dr̄ia specifica nō pdicat̄ per modū per se stantis: sed p modū forme informātis ⁊ denolantis. g̊ nō predicat̄ in quid. Et q₂ actus eēntialis rei dicit̄ esse q̄dā q̄litas ad modū loquēdi Ar. 5. meta. ca^o de quali: ideo dr̄ia specifica pdicat̄ in quale: ⁊ ita lȝ cōstituat quiditatē: non tn̄ predicat̄ per modū q̄ditatis. Unde possum᷒ dicere q̄ pdicat quiditatē q̄tū ad rē pdicatā ⁊ iportatā per ipsam: nō aūt q̄tū ad modū predicādi. tum q₂ nō pdicat̄ p modum potētie seu determinabilis. tum q₂ nō predicat̄ per modū p se stātis: sed per modū act᷒ ⁊ forme informātis: seu alteri adiacētis. Ex quo apparet q̄ aliq̄d est quiditatiuum cōstitutiue qđ nō est pdicatiue q̄ditatiuū.

(Scot. p^o ppositōe theoremātum.)

(Ar. 5. me. T. cō. 19.)

Pro intelligentia q̄uo spēs spālissima dicit totā essentiā indiuiduorum. Est aduertendū q̄ essentia vno mō capit̄ pro eē q̄ditatiuo: alio mō pro eo quo aliq̄d hȝ per se esse: ⁊ vnuȝ esse per se: si capiat̄ essentia pmo mō: sic spēs spālissima dicit totū esse quiditatiuū indiuiduorum: q₂ tale eē quiditatiuū est illud cui nō repugnat plurib᷒ cōicari: q̄cq̄d aūt addit indiuiduū supra spēm: ei repugnat pluribus cōicari. ergo nō importat aliquā quiditatē supra spēȝ. Si vero capiat̄ essentia scđo mō (quum indiuiduū addat supra spēȝ differentiā indiuidualē que facit vnū per se cū natura specifica) sequit̄ q̄ tota eēntia resultans ex nā specifica ⁊ tali differētia: nō importat̄ per ipsaȝ spēm specialissimā.

Pro intelligentia idētitatis ex nā rei ē aduertēdū q̄ extrema isti᷒ ppōnis hō est hō: nullā distinctioneȝ possunt hr̄e secluso omni actu collatiuo intellectus: q₂ si quā distinctionē habent: hñt pcise in ratiōe subiecti ⁊ pdicati: q₂ hō vt subiectū differt ab hoīe vt pdicatū. Ratio aūt subiecti ⁊ pdicati (quū sint intētōes scđe q̄ cāt̄ p actū collatiuū itellectus cōparātis vnā pmā intētionē vt ꝯsideratā ⁊ intellectā ad aliā pmā intētionē vt intellectā) distinguunt̄ fm rōnē. Ex quo sequit̄ q̄ nulla distinctio fundabit̄ in istis extremis: nisi virtute itellect᷒ ꝯsiderātis ⁊ ꝯparātis vnū ad reliquū: ⁊ ita erit tantū distinctio rōnis ⁊c̄.

Pro declaratiōe q̄uo diffō ⁊ diffinitū distiguant̄ ex nā rei. Est aduertendū q̄ diffinitio ⁊ diffinitū possunt capi vel p eo qđ significant: vel pro eo qđ denomināt. Si pmo mō sic diffō ⁊ diffinitū iportant tm̄ intentiōes scđas: ⁊ inter ista vt sic nō pōt fundari aliqua distictio: nisi rōnis. Si capiant̄ 2° mō: important ꝯcept᷒ significātes vel significatos q̄ sūt pme intentiōes. ¶ Et inter istos ꝯceptus de necessitate fundat̄ distinctio aliqua ex nā rei: qđ declaratur ex pmo poste. qđ q̄d est alterius extremi est mediū in demōstratione potissima. Igit̄ altera premissarum non differt a ꝯne: nisi sicut diffō a diffinito: vt pȝ discurrēdo in multis. Sȝ pmissa est p se nota ⁊ euidēs itellectui: cōclusio aūt ē demōstrata: ⁊ nō p se nota: g̊ aliqua nō idētitas ⁊ distictio ē inter illud qđ iportat̄ p diffōnē: ⁊ illud qđ iportat̄ p diffinitū. Alioquin idē oīo ⁊ ex nā rei esset per se notuȝ ⁊ euidens: ⁊ ēt nō per se notū: sed demr̄atū: qđ ē ꝯdictio. ¶ Et cōfirmat̄ hoc: q₂ tūc in demōstratione esset petitio pncipij: q₂ eque notū per eque notū: aut incognituȝ per eque incognitū demōstraret̄. ¶ Itē sequit̄ q̄ in demōstratione eēnt tm̄ duo termini. vȝ. terminus subiecti: ⁊ termin᷒ passiōis: ex quo diffinitio ⁊ diffinitū essent oīno idē ex nā rei. ¶ Cōfirmat̄ hoc per Ar. pmo phys. in phemio: sustinent hoc idem noīa ad diffinitionē: qđ totū ad partes: q₂ sicut partes iportant distincte: quicq̄d importat totū cōfuse: sic diffinitio iportat eandē quiditateȝ distincte: quā diffinitū iportat cōfuse. Igit̄ conceptus diffiniti ⁊ diffinitionis nō sunt oīo idem: ⁊ intelligo per cōceptus: cōcept᷒ obiectiuos: hoc est ipsa v̄lia cōceptibilia ⁊c̄.

(Ar. p^o physicorum T. cō. 5.)

Pro intelligētia q̄uo totū cōpositū distiguitur ex nā rei a suis partib᷒. Est aduertendū q̄ triplex est cōpositū: qđdā est ꝯpositū cōpositione logica: qđdā cōpositione physica: ⁊ qđdaȝ cōpositione metaphysica. Primo mō species: sumēdo spēȝ formaliter ⁊ logice. s. pro intentione pma: vt hȝ habitudinem ad istam intentionē scđam que est species: est cōposita ex genere ⁊ differentia. Scđo modo homo ⁊ q̄libet cōpositū essentiale cōponit̄ physice ex materia ⁊ forma: vt ista sunt partes essentiales intrinsece. Tertio mō totū cōpositum cōpositione ex actu ⁊ potētia: seu ex realitate actuali ⁊ realitate potētiali. ¶ Primo mō inter totum ⁊ partes cōponentes est distinctio rōnis: q₂ hō nō hȝ rōneȝ

speciei q̄ntum ad intentionē scd̄am ipsius: nisi per cōside
rationē intellectus. Et silr partes nō cōponūt in rōne ge
neris ⁊ dr̄ie: nisi per ꝯsiderationē. ergo ois distinctio que
fundabit̄ inter ista: erit distinctio rōnis. ¶ Loquēdo de
scd̄o cōposito: nō tm̄ inter totum ⁊ partes cōponētes fun
datur distinctio ex natura rei: que dicit̄ media iter distin
ctionē rōnis ⁊ realem: vez etiā fundat̄ distinctio realis.
¶ Pro quo est notandū ꝙ ex alio est ꝙ inter aliqua sit
distinctio ex natura rei: ⁊ ex alio ꝙ inter illa sit distictio
realis. Distinctio ex natura rei precise attendit̄ penes h̄:
ꝙ extrema distinctionis sunt fundamēta cōtradictiōis:
aut ꝙ de ipsis possunt verificari duo cōtradictorie: circū
scripto omni ope intellectus. Sed distinctio realis attē
dit̄ penes hoc: ꝙ extrema se hn̄t sicut res ⁊ res existētie
vel subsistētie: vt declarabit̄ īferius. Et qz totū eēntiale:
⁊ partes eēntiales q̄ sunt materia ⁊ forma possunt eē fun
damēta ꝯtradictiorꝫ: ⁊ de ipsis nata sunt verificari ꝯdi
ctoria: circūscripto oi ope intellectus (hoc est ꝙ tali ope
circūscripto habēt talē aptitudinē vt de ipsis possint ta
lia ꝯtradictoria verificari) ex hoc precise hn̄t ista extre
ma: ꝙ distiguant̄ ex natura rei. Pro q̄to vero ista eadē
extrema se hn̄t sicut res ⁊ res modo p̄dicto: distinguunt̄
realiter. Qd̄ melius inferius declarabit̄. ¶ Sed capien
do tertiū cōpositū qd̄ est metaphy. totū ⁊ partes cōponē
tes distinguunt̄ solū ex natura rei: ⁊ hoc fm̄ viaꝫ Docto.
subtilis. (Quicqd dicat Burleus ꝙ hō distinguat̄ reali
ter a forte.) ¶ Hoc assumptū p̄bat̄. qz certuꝫ est ꝙ aial
⁊ rōnale cōponunt hoiem: cōpositiōe metaphysica: ⁊ ani
mal ⁊ rōnale sunt idē realiter homini. ergo hic nō potest
fundari distinctio realis. Silr si capiat̄ aial pro realitate
potentiali ⁊ ꝯhibili: ⁊ rōnale pro realitate ꝯtrahente que
ambe realitates sunt rōnalitas ⁊ aialitas: quū iste quidi
tatiue ⁊ in p̄mo modo includant̄ in homie: nō distinguū
tur realiter ab ipso: q̄uis forte illa a quib⁹ accipiunt̄ iste
quiditates seu realitates quiditatiue. s. aia sensitiua ⁊ aia
intellectiua: distinguant̄ realiter ab hoie. Aialitas eni su
mit̄ ab aia sensitiua: ⁊ rōnalitas ab aia intellectiua. Stat
enīz ꝙ ipse res a quib⁹ accipiunt̄ isti cōceptus formales
⁊ obiectiui. videlꝫ aialitatis ⁊ rōnalitatis: distinguantur
realiter a toto: ⁊ ꝯcept⁹ obiectiui nō sic distinguant̄ reali
ter: sed solū ex natura rei ⁊c̄. ¶ Sed hic insurgit vna dif
Auer. 2° me. c. 20. ficultas: quā hꝫ Auer. in. 7. meta. Cōmen. 20. vbi habꝫ: ꝙ
Sor. nihil aliud est q̄ aialitas ⁊ rōnalitas. ergo nulla di
stinctio poterit fundari inter totū metaphysicū ⁊ partes
eius cōponentes. ¶ Ad hoc videt̄: ꝙ hꝫ intelligi dictuꝫ
suum: ꝙ Sor. nihil aliud est ⁊c̄. integratiue ⁊ constituti
ue: qz quū partes constituant adequate ipm totuꝫ: ⁊ inte
grent: ipm totum nō est aliud a partibus cōstitutiue: hoc
est ab ipsis adequate cōstituet̄. Sed ꝓpter hoc nō vult
ꝙ Sor. non sit aliquid aliud formaliter ⁊ ex natura rei a
partibus cōstituentibus: ⁊ ista responsio est si ipse teneat
totū dicere tertiā entitatē distinctā a suis partibus. Sed
tenēdo oppositū (vt videt̄ esse de mēte ipsius p̄mo phy.
Auer. p° phy. c. 17. sicorum. Cōmen. 17. ꝙ licet totū sit aliud a parte seorsuꝫ
sumpta: nō tamē ab omnibus simul sumptis: quāuis ibi
exponat̄ ꝙ intelligit de toto integrali ⁊ q̄titatiuo:) tunc
dicendū est ꝙ in. 7. metaphysice loquitur cōformiter ad
p̄ncipia sua: sed qz nos tenemus oppositū. s. ꝙ totuꝫ dicit
tertiā entitatem distinctaꝫ a partib⁹ simul sumptis: ideo
in hoc est negandus: qz ex principijs oppositis sequūtur
opposite conclusiones ⁊ diuerse ⁊c̄.

Pro declaratiōe diffinitionis que dat̄ de modo itrinseco: est aduer
tendū ꝙ (vt teneo de mente aliquoꝝ Scotistaꝝ) Mo
dus intrinsecus est p̄mo diuersus ab omni quiditate: ita
ꝙ nō est quiditas neqꝫ pertinēs ad quiditatē alicui⁹. Qd̄
declarat̄: qz dato opposito hui⁹: sequeret̄ ꝙ quicqd cōsti
tueret̄ in aliquo esse per ipm modū cōstitueret̄ in eē for
mali ⁊ quiditatiuo: ⁊ ita quū in eadē albedine indiuidua
li sint plures gradus intrinseci: q sunt modi intrinseci ei⁹:
quot essent gradus: tot essent formalia cōstituta per ipoꝫ
gradus. Et quū fm̄ veritatē inter quoscūqꝫ gradus assi
gnatos possint esse infiniti gradus (quū gradus sit perfe
ctio quāta ⁊ diuisibilis: qz acq̄sibilis per motū) Seque
ret̄ ꝙ inter quoscūqꝫ duos gradus possent esse ifinita eē
formalia ⁊ quiditatiua: qd̄ est euidenter falsuꝫ. ¶ Et cō
firmat̄. qz certū est ꝙ albedo vt tria: ⁊ albedo vt. 4. hn̄t
eandē diffinitionē ⁊ sunt eiusdē rōnis formalis. ergo gra
dus ipsi, nō cōstituunt in aliquo esse quiditatiuo diuerso.
¶ Scd̄o est notandū ꝙ quiditas ⁊ formalitas cui⁹ ē mo
dus intrinsecus nō est de quiditate ipsius modi: neqꝫ eꝫ.
Primū pꝫ ex dictis: qz si quiditas esset de rōne formali
⁊ essentia gradus ex cuicūqꝫ adueniret ipse gradus ꝯstitue
ret in esse quiditatiuo: ⁊ ita nō posset alicui aduenire: vel
discedere ab illo sine deperditiōe eē quiditatiui: ex quo
in suo cōceptu includeret quiditatē: qd̄ est euidenter fal
sum. in exemplo de albedine: qz albedo vt tria: ⁊ albedo
vt. 4. nō distinguunt̄ quiditatiue. ¶ Scd̄ꝫ p̄bat̄. qz nul
lū posterius est de essentia prioris: sed gradus intrinsec⁹
est posterior quiditate: sicut itensio albedinis ē posterior
albedine. Igitur gradus nō est de essentia rei. ¶ Confir
mat̄ hoc: qz res diffinitur fm̄ se diffinitione quiditatiua:
vt abstrahit ab omni gradu: sicut albedo abstrahit ab oi
gradu: igit̄ gradus nō est de ꝯceptu formali rei cuius est
gradus ⁊c̄. ¶ Tertio est notandū ꝙ (qn̄ diffinit̄ gradus
intrinsecus ꝙ est ille qui adueniēs vel discedēs a re: non
variat rationē eius formalē) nō habet intelligi ꝙ nō va
riat rationē formalem illius cui aduenit. sed cōstituti p
ipm gradū: ⁊ per illud cui aduenit: qd̄ probat̄: quia si itel
ligeret̄ tantū de rōne formali illius cui aduenit: sequere
tur ꝙ gradus intrinsecus ⁊ drīa essentialis nō differrēt:
quia certū est ꝙ differētia eēntialis adueniēs generi nō
variat rationē formalē eius: sicut rationalitas nō variat
rationē formalē aialis. Ex quo seq̄t̄ (quū differētia essen
tialis variat rationē formaleꝫ eius: qd̄ constituit̄ ex ipsa
⁊ ex eo cui aduenit: vt patet inductiue in oibus: ⁊ gradus
non sic variat tale cōstitutuꝫ per ipm: qz qd̄libet tale est
eiusdem rōnis formalis cum alio qd̄ cōstituit̄ per ipꝫ)
ꝙ differētia essentialis est alia a mō intrinseco. ¶ Quar
to notandū est ꝙ modus intrinsecus ꝓ tanto dicitur in
trinsecus: qz nō igreditur quiditatē eius cui⁹ est modus
⁊ nō distinguit̄ ab ipsa formaliter positiue: sic ꝙ habeat
distinctā formalitatē ab eo. Non tn̄ conceditur ꝙ sit idē
formaliter sibi. ¶ Pro quo est notandū ꝙ aliqd esse idē
formaliter alicui contingit dupliciter. Uno mō positiue:
alio modo negatiue. Positiue illud est idē formaliter ali
cui qd̄ est de eēntia eius: ⁊ de itrinseca formalitate ipsius
eo modo: quo aial est de essentia hominis. Alio modo ali
quid est idem formaliter alicui negatiue: qz videlꝫ nō ha
bet distinctā formalitateꝫ. Unde ad hoc vt aliqd sit idē
formaliter alicui: ista duo que nūc posita sunt cōcurrūt
de se: ⁊ hoc si illud qd̄ est idem formaliter sit ideꝫ cōple
ta idētitate formali. Exemplū: dicimus. n. ꝙ aial ratiōa
le est idem formaliter hoi. p̄mo qz est de essentia sui. scd̄o
qz nō habet distinctā formalitatē ab hoie. Ex quo sequi
tur ꝙ illud cui cōpetit aliqua istarū conditionū: pōt dici
eē idē formaliter: ⁊ cui deficit: pōt dici nō eē idē formalr
ꝑfecta identitate formali. Cōsimiliter dicimus aliqua di
stingui formaliter posse esse duobus modis. Uno modo
negatiue. alio modo positiue. Negatiue: qz nō est de eēn

tia illius a quo distinguit̃. Positiue: qꝛ hꝫ distinctam formalitatem ab illa. Unde ista duo concurrunt in pfecta ⁊ cōpleta distōne formali: qꝛ bene seq̃tur a. distinguit̃ formaliter a b. ergo a. nō est de essentia b. ⁊ hꝫ distinctā formalitatē a b. ⁊ hoc si perfecta distōne formali distinguitur. Ex quo seq̃tur: ꝙ cui cōpetit aliqua istarū cōditionū: potest dici distingui formalr̃: silr̃ cui deficit: pōt dici non distingui formalr̃. Ex his cōcludit̃: ꝙ modus itrinsecus est idē formalr̃ ei cui⁹ est modus: vno modo sic: alio mō nō. Est enī formalr̃ idē: qꝛ non hꝫ distinctā formalitatē: ⁊ nō est idem formalr̃: qꝛ nō est de essentia eius. Et ideo dicit̃ modus eē idē formalr̃ ei cui⁹ est modus negatiue. vꝫ. qꝛ nō hꝫ distinctā formalitatē. nō tn̄ positiue: ꝙ sit de intrinseca rōne ei⁹. Cōsilr̃ dicit̃: nō distingui formalr̃ positiue: qꝛ habeat distinctā formalitatē: sꝫ tn̄ negatiue: qꝛ nō est de essentia eius. ❡ Sꝫ ꝯtra istā determinationē adducunt̃ plura sophismata. Primū est. qꝛ modus est idē formalr̃ negatiue ei cui⁹ est modus: ⁊ vlterius distinguit̃ formalr̃ negatiue: ergo idē erit distinctū formalr̃ negatiue ab aliquo ⁊ idē formalr̃ negatiue eidem: qđ videt̃ contradictio: ⁊ maxime: qꝛ idē ⁊ diuersū sunt opposita imediata circa ens. si ista vniformiter accipiant̃: sicuti est in ꝓposito. ❡ Ad hoc rn̄detur ꝙ eē idē formalr̃ negatiue: ⁊ distingui formalr̃ negatiue sunt opposita: si sumant̃ respectu eiusdē: ⁊ s̄m idē: sed si respcū diuersoꝝ nō incōuenit: sic est in ꝓposito. Cōcedo modū intrinsecū esse idem formalr̃ negatiue: per hoc qđ est nō habere distinctā formalitatē: ⁊ distingui formalr̃ negatiue per hoc qđ est nō esse de essentia eius. Sed iste due rōnes diuerse sunt: vt de se pꝫ. g̃ idē ⁊ diuersum sic sumpta in ordine ad ista antedicta nō opponunt̃. Uñ non est verū: ꝙ idē dicat̃ esse idē formalr̃ alicui: qꝛ sit de eēntia: ⁊ distingui: qꝛ nō sit de eēntia. Et silr̃ ꝙ aliquid sit idem alicui formaliter: qꝛ nō habeat distinctam formalitatē: ⁊ distingui formalr̃: quia habet distinctam formalitatē. quare ⁊c̃. ❡ Aliud sophisma est: tu dicis: ꝙ modus itrinsecus est idē formalr̃ negatiue ei cuius est modus: ⁊ nō positiue: Cōtra hoc arguit̃. Sit modus a. res cui⁹ est modus sit b. Arguo sic. a. nō est idē formalr̃ positiue ipsi b. ⁊ est. g̃ distinguit̃ formalr̃ positiue: ꝯña tenet a negatione oppositi imediati ad positionē alterius cum cōstantia subiecti respcū illius cui opposita nata sunt cōuenire. ❡ Ad hoc rn̄det̃ negando ꝯñaꝫ: qꝛ licꝫ idem ⁊ distinctū sint imediate opposita circa ens vt simplr̃ sumunt̃ ⁊ absolute: non tn̄ vt sumunt̃ cū determinatiōe. s. cū ly. formalr̃. aut positiue: sed sunt mediata: ⁊ inter ipsa est dare mediū. Exemplū in ꝯtradictorijs de q̄bus minus videt̃ ꝙ habeant mediū: album ⁊ nō albū sunt imediate opposita: ⁊ tn̄ albū formalr̃ seu quiditatiue ⁊ formalr̃ seu quiditatiue nō albū: nō sunt imediata: qꝛ quelibet istarū est falsa. Soꝛ. est formaliter albus. Et ista similr̃. Soꝛ. est formalr̃ non albus: qꝛ dato opposito: seq̃tur: ꝙ negatio albedinis cōpeteret Soꝛ. quiditatiue: ⁊ in p̄mo mō. Similr̃ in ꝯtrarijs imediatis: sanū ⁊ egrū absolute sumpta sunt imediata circa oīm aptū natum: ⁊ tamē cū ly formalr̃: sunt mediata: qꝛ aīal formalr̃ est sanum neqꝫ formalr̃ neqꝫ egrum. ❡ Applicando ad ꝓpositum: idem ⁊ distinctū absolute sumpta sunt imediata circa ens: nō tn̄ determinata per ly formalr̃ positiue: sed habent mediū. Qđ declarat̃: premittēdo hanc regulaꝫ. Qđ quādocūqꝫ sunt aliqua duo equipollentia aliq̄bus duobus: si inter illa equipollentia datur mediū. igit̃ ⁊ inter illa q̄bus sunt equipollentia: sed esse de essentia alicuius: ⁊ habere distinctā formalitatē sunt equipollentia identitati formali positiue: ⁊ etiā distinctioni sibi correspōdenti: ⁊ datur aliqđ mediū inter hoc qđ est esse de essentia: et habere distinctā formalitatē: qꝛ illud qđ inseq̃tur aliud: ⁊ nō est quid aut formale nisi quiditate: aut formalitate eius qđ insequitur: Tale inquā nō est de eēntia illius qđ insequit̃: quū illud possit diffiniri sine isto ꝯsequēte: neqꝫ habet distinctā formalitatē ab illo: qꝛ nō esset quid ⁊ formale formalitate illius: Ergo seq̃tur: ꝙ dabitur etiā medium inter hoc qđ est esse idem formalr̃ alicui positiue: ⁊ distingui formaliter positiue: neqꝫ ista sunt opposita neqꝫ imediata circa idē ⁊c̃. ❡ Sꝫ est aliud sophisma. Tu dicis ꝙ a. nō est formalr̃ idem positiue ipsi b. intelligēdo per a. ip̄m moduꝫ intrinsecuꝫ. ergo est formalr̃ nō idē positiue ipsi b. Ista ꝯña tenet ex 2°. peryermenias cuꝫ debito medio: ⁊ tunc vltra. a. est formalr̃ non idē positiue ipsi b. ergo distinguit̃ formalr̃ positiue: vltima ꝯña pꝫ: qꝛ non idem ⁊ distinctū vident̃ esse equipollentia. ❡ Ad hoc respondet̃ negando p̄mā ꝯñam. Et ad ꝓbationē dicit̃: ꝙ illud scđi peryermenias hꝫ intelligi in predicatis simplicibus: ⁊ non cōpositis. vꝫ a negatiua de predicato finito ad affirmatiuā de predicato infinito valꝫ ꝯña. vnde non sequitur. a. non est album lignum. igitur a. est non album lignum. sic in ꝓposito: licet sequeret̃. a. non est idē: ⁊ est: ergo est non idem. Non tn̄ seq̃tur. a. non est formalr̃ idem: positiue. ergo est formalr̃ non idem positiue. tū ex dictis tū etiam qꝛ in affirmatione non infinitatur totum qđ est a parte predicati: qꝛ ly formaliter affirmatur. ❡ Tamē gratia disputationis admitto istā p̄mā ꝯñam. Sed nego scđaꝫ. a. est formalr̃ nō idem positiue. ergo distinguit̃ ⁊c̃. Qꝛ hic arguit̃ a supiori ad suū inferius. Unde omne distinctum est non idem: sed non econtra. Chymera enī est non idem soꝛ. ⁊ tamen non distinguitur a soꝛ. vt patet exponendo ly differt. Item etiam qꝛ pro aliquo priori cōpetit alicui non identitas: pro quo non competit distinctio: qꝛ certū est: ꝙ homini in esse quiditatiuo competit hoc: vel saltem intellectus pōt vere enunciare de hoīe in tali esse ꝙ est non idē asino: ⁊ tamen non potest enunciari vere: ꝙ homo in p̄mo modo sit distinctus ab asino: qꝛ (quū distinctio sit passio entis: ⁊ passio superioris est per se passio īferioris). seq̃tur ꝙ distinctio non pōt cōpetere homini ꝯsiderato in esse quiditatiuo: aut in p̄mo modo. Et cōfirmatur: qꝛ opposita cōtradictoria sunt priora oppositis cōtrarijs: ⁊ etiam relatiuis: sed idem ⁊ nō idē sunt opposita cōtradictoria: idem ⁊ distinctū opponunt̃ vt cōtraria: vel relatiue. ergo in aliquo priori ꝯpetit alicui esse idē vel nō idem q̄ꝫ cōpetat sibi esse idē vel diuersum.

Pro intelligentia quomodo modus itrinsecus non sit per se cōceptibilis sine re cuius est modus: est aduertenduꝫ: ꝙ quidaꝫ modus īsequitur naturam specificam ⁊ quiditatem: quidam vero insequitur esse indiuiduale. Exēplū p̄mi. quātitas perfectionalis que insequitur naturam specificā albedinis vt albedo est: est modus intrinsecus eius demōstrabilis de ipsa natura albedinis: vt abstrahit ab omni esse indiuiduali: qꝛ considerando naturaꝫ albedinis s̄m se: ⁊ in esse q̄ditatiuo: albedo est perfectioꝛ nigredine. Est ⁊ alius modus qui insequitur esse indiuiduale ⁊ singulare: ⁊ isto modo nos dicimus ꝙ itēsio ⁊ remissio in forma intensibili ⁊ remissibili est modus ⁊ gradus intrinsecus eius quantum ad esse indiuiduale. Unde nigredo: vt. 4. s̄m gradum indiuidualem (hoc est qui insequitur ipsam in esse indiuiduali) est perfectioꝛ ⁊ intensioꝛ albedine vt duo: licet albedo vt duo dicatur esse perfectioꝛ ⁊ itensioꝛ gradu intrinseco essentiali insequente naturam albedis vt albedo est: Qꝛ quod est per se p̄mo demonstrabile de aliqua natura in cōmuni: per se non p̄mo competit cuilibet idiuiduo illius nature. ❡ Ex q̄bus īfertur ꝙ modus

intrinsecus non est per se ⁊ distincte cōceptibilis sine illo eē qḋ ꝯsequit̃. Ista ꝓpositio declarat̃;illud qḋ nō h̄z formalitatē distinctā ab alio;nō h̄z distinctā ꝯceptibilitatē: vt declaratuz est superius;sed modus intrinsecus est h̄m: vt dictū est in p̄cedentib⁹.ergo ⁊c̃. ¶ Et cōfirmat̃:⁊ redit in idem. Qḋcūq; est idem formalr̄ alicui eo mō quo dictuz est supius:nō pōt distincte itelligi seu cōcipi sine illo:sed modus intrinsecus est h̄m.igit̃ ⁊c̃. Maior ꝓbat̃:q2 cognitio p̄fecta ⁊ distincta non videt̃ posse terminari ad aliqḋ vnū qḋ est idem alteri s̄m conceptuz suum formalē:nisi etiā ad illud alterū terminet̃. ¶ Et iterū cōfirmat̃:q2 si illa que sunt idem realr̄:non possunt perfecte ⁊ distincte cōcipi absolute ⁊ simplr̄ vnū sine alio;quanto magis hoc erit verū de his que coincidunt in eundē cōceptū formalem:sicuti est modus ⁊ esse qḋ ꝯsequit̃ modus.

Pro declaratione quō ifinitas necessitas ⁊ existentia sunt modi itrinseci in deo;isurgit vna difficultas. Dcm̄ est eni ꝙ modus intrisecus nō variat rōnem formalē eius cui⁹ est modus. Ex hoc ifert̃:ꝙ quū necessitas ⁊ ifinitas varient rōne.n formalē entis;seqtur ꝙ ista nō sint modi intrinseci. Assumptū ꝓbatur:q2 certū est:ꝙ ens ifinitū ⁊ ens finitū distinguunt̃ essentialr̄ ⁊ q̄ditatiue. Sed ista distinctio nō est nisi penes finitatē ⁊ ifinitatē tanq̄ per p̄ncipia distinctiua. Igit̃ finitū ⁊ ifinitū nō sunt modi:⁊ qḋ dixi de istis duob⁹.s.finito ⁊ ifinito.dico etiā de istis nec̃io ⁊ ꝯtingente. ¶ Ad hoc r̄ndet̃:ꝙ ens finitū ⁊ infinitū possunt capi duob⁹ modis. Uno mō formalr̄;alio mō fundamentalr̄. Ens ifinituz formalr̄ acceptū capitur pro ꝯceptu obtiuo existe in aia obiectiue per aliqḋ rep̄ntatiuuz ipsius.s.per spēm itelligibilē vnā aut plures:q2 qḋ h̄z esse obtiuuz in anima rep̄ntatur per aliqḋ rep̄ntans in rōne obiecti:⁊ vt obm̄ ipsi anime. Ens ifinitū fundamentalr̄ acceptum est ipsa essentia infinita:vt h̄z esse in re extra aiam oīno;cui corr̄ndet oīno vnitas realis in re extra intellectū. Et isto modo ens ifinitum est ipse deus a quo accipit̃ cōceptus realis obiectiuus in intellectu:⁊ ab ipso abstrahit̃ seu ab aliq̄bus abstrahuntur spēs ex q̄bus itellectus potest abstrahere conceptuz entis ifiniti obiectiue. Si loquamur de conceptibus obiectiuis abstractis:isti cōceptus vt relucent in itellectu obiectiue nō distinguunt̃ quiditatiue; neq; sunt alterius rōnis formalis:q2 tm̄ distinguunt̃ penes finitatē ⁊ ifinitatē;qui sunt modi vt dcm̄ est:⁊ non distinguunt̃ in rōne formali entis abstracta ab aliq̄bus sensibilibus:in quā fertur itellectus absq; hoc ꝙ feratur in illa a q̄bus abstraxit;q2 (quuz itellectus sit abstractiuus ⁊ p̄cisiuus.ex 3° de aia) pōt abstrahere ⁊ p̄scindere vnū conceptuz ab aliquo:seu rōnem aliquā iclusam in aliquo ⁊ illam considerare:nō ꝯsiderando obm̄ a quo abstraxit; ⁊ tunc illa que sunt cōiuncta in re ⁊ iseparabilr̄ vnita s̄m esse potest separare ⁊ diuidere s̄m considerationē:vt p3 per Cōmē.12.metaph̄.tex.cōmē.39. pōt etiā itellectus illam rōnez determinare per aliqua que sunt vnita s̄m eē: ⁊ cuz illis cōsiderare. Ex quo seqtur:ꝙ si determinat ipsaz rōnem per modos intrinsecos:illa rō sic determinata distinguet̃ modaliter. Non obstante:ꝙ res que subsunt:vl substernunt̃ isti rōni:distinguant̃ essentialr̄ ⁊ q̄ditatiue. Capiendo ens ifinituz fundamentalr̄: nihil aliud est nisi essentia ⁊ natura:cui competit esse de se ⁊ a se:hoc est esse ens per essentiā habens oēm conditionē req̄sitaz ad esse qḋ est esse per se:⁊ (cū ifinitas sit conditio req̄sita ad perfectissimū esse) ad tale esse de se;qḋ est esse per essentiaz: imediate seqtur ifinitas itensiua. Nam (quū ifinitas nō repugnet enti:⁊ nō possit aliquod esse ens sūme perfectū sine ifinitate itensiua:vt declarat Sco.in p̄ sen.di.2.q.1.⁊ in quoli.q.7.) seqtur:ꝙ posita ista natura que h̄z esse per essentiā:ad ipsaz imediate seqtur ifinitas intensiua. Ens aūt finitū in re:⁊ in effectu (quū nō sit esse de se:s3 sit ens per participationē) nō habebit oēm conditionē req̄sitaz ad esse:aut que possit competere enti:⁊ ita nō habebit ifinitatem ex quo seqtur ꝙ de necessitate habebit finitatez ⁊ limitationem in suo esse. Ex q̄bus oībus cōcluditur ꝙ ens ifinituz in effectu ⁊ in re est natura talis ad quā imediate seqtur ifinitas itensiua:hoc est habens omnē perfectionē entis:q̄ntum possibile est talem perfectionē ꝯtineri in aliquo vno. Ens aūt finitū ē talis natura in se formaliter:ad quā imediate seqtur finitas itēsiua;que due nāe in re seipsis essentialr̄ distinguunt̃:⁊ nō precise per finitatem ⁊ ifinitatē:a q̄bus q̄ntūcūq; diuersis potest intellcūs abstrahere aliquā vnam rōnem cōmunē entis:vt declaratū fuit in q̄ōne nostra de vniuocatione entis.

Cōmē.12 me.t.c.39

Sco.i p° di.2.q.1.⁊

⁊ q̄lb.q.7

Pro declaratione quomodo existentia dicatur esse modus intrinsecus essentie diuine;vel de esse ipsius. Est aduertenduz: ꝙ Doctor subti.in.2.di.p̄ª.q.de ꝓpositione per se nota:q̄ in p̄ncipio distinctiōis pertractatur ab ipso:videt̃ dicere: ꝙ esse existere sit de eē:⁊ de rōne formali nature diuine. Unde habet ꝙ ista ꝓpositio. deus est:vt cognoscit̃ a beatis in patria:est p̄ma ⁊ imediata:⁊ ē per se in p̄mo modo. Cui sententie adherent adeo nōnulli Scotiste: vt velint existentiam esse de quiditate nature diuine;cuz q̄bus minime cōuenio:⁊ aliquid declaraui in questione nostra de esse:⁊ essentia:ꝙ ad mentem Doctoris subtilis nō potest existentia esse de intrinseca rōne formali essentie diuine: ⁊ repeto breuiter vnā rōnē positam ibi. ¶ Quecūq; duo in suis conceptibus simplicissimis ⁊ abstractissimis nō se formaliter includunt:sic ꝙ vnū nō sit de essentia alteri⁹: in nullo vno sic vniunt̃ formalr̄. Sed ita est:ꝙ ens ⁊ existentia in suis ꝯceptibus simplicissimis ⁊ abstractissimis non seinuicem formaliter icludunt.igitur ⁊c̃. Maior est manifesta:q2 si conceptus non includit formaliter conceptum:vbicuq; isti conceptus manēt s̄m ꝓprias rationes vnus non includit formaliter alium;q2 manente propria ratione formali alicuius:manet eadē identitas vel diuersitas ad alium conceptum.minor autē ꝓbatur per Boetium super predicamēta:qui vult:ꝙ in tm̄ differt essentia ab existentia:ꝙ predicamēta sunt de esse essentie:⁊ non de esse existētie: Aliogn in hyeme rosa nō eēt per se in predicamēto. ¶ Et confirmat̃ ꝓpositum p̄ncipale:Certum est ꝙ illa que sunt cōmunia deo ⁊ creature sunt eiusdē rationis:s̄m Doctorem subti.in p̄mo.di.3.⁊.8.⁊ alibi.sed ita est ꝙ existentia est in creaturis:⁊ in deo.igit̃ ⁊c̃. Et tūc vltra. Existentia in creaturis est modus intrinsecus ipsarū: ⁊ non de conceptu formali eaꝝ:vt p3 in oībus suis libris. Igitur ⁊ in deo existentia erit modus. ¶ Nec obstat:qḋ dicit in p̄mo sententiarū.dis.2.q.1.quā determinat ibi:ꝙ esse existere imediatissime cōueniat essentie diuine:⁊ ꝙ ꝓpositio in qua predicatur esse de deo:non est per se scdi modi:sed p̄mi modi:⁊ est imediatissima:ad quaz omnes alie ꝓpositiones resoluuntur:enunciātes aliquid de deo qualitercūq; concepto. Hec Scotus ibi. ¶ R̄ndetur:ꝙ ista ꝓpositio deus est:vt cognoscit̃ a beatis in patria:non est per se secūdi modi;q2 in tali ꝓpositione secūdi modi: p̄dicatū est extra rationē formalē sui subiecti:⁊ habet distinctam formalitatē ab ipso subiecto:ita ꝙ nō tm̄ distinguitur formaliter negatiue:veruz etiā positiue.de qua distinctione formali habituz est supius. Sed hoc nō pōt dici de exn̄tia respectu essentie diuine:q2 talis exn̄tia nō h̄z distinctā formalitatē ab eēntia:sed coincidit cuz essentia in eundē cōceptuz formalē:sic ꝙ licet nō sit de eēntia na-

Doc.sub. in.2. di.1. q.1.

Doct.sub. in p° di.3. ⁊.8.

ture diuine: ꝛ de intellectu eius: tñ (qꝛ est modus itrinsecus eius) nõ habet aliquẽ cõceptũ formalẽ distinctuȝ ab ipso: ꝛ ꝓpter hoc ꝓpositio in qua enunciaꝛ esse de deo: dicitur esse per se ꝑmi modi: sic ꝙ nõ egrediꝛ ꝑmũ moduȝ. ¶ Et ad illud qđ diciꝛ: ꝙ est imediatissima: veꝝ est: quo ad oẽs ꝓpõnes que enũciant ꝓprietates ꝛ passiones: vel quasi passiones de deo: qꝛ predicata istarũ ꝓpositionum egrediunꝛ ꝑmũ modũ: ꝛ distinguunꝛ formalr̃ a deo. Sȝ nõ est verũ ꝙ dicaꝛ esse imediatissima ꝓpositio data: respectu ꝓpositionũ in quibus enũcianꝛ ꝑdicata quidditatiua: sicuti est: ens: subã: spũs. Ista sunt intimiora eẽntie q̃ȝ existẽtia. ¶ Uel (tenẽdo: ꝙ existẽtia ꝑcedat infinitatẽ): dicetur ꝙ ꝓpositio data: nõ solũ est imediatissima respcũ ꝓpositionũ dictarũ: verũ etiã respectu ꝓpositionuȝ in quibus enunciãꝛ modi intrinseci de eẽntia diuina: ita ꝙ ꝑus de⁹ est exñs: q̃ȝ sit ifinitus: necesse esse: ꝛ sic de alijs modis intrinsecis: ꝛ ita ad ipsaȝ oia predicata modalia resoluunꝛ. Utrũ aũt existẽtia precedat infinitatẽ in deo vel nõ: De hoc alias. Tñ Doct. subti. in. 8. di. i. q. 3. vȝ. Utrũ deus sit in genere: Rñdendo ad ꝑ^m argu^m: dicere videꝛ ꝙ ifinitas precedat esse existere in deo. Ex quo põt hẽri ꝓbabilr̃: ꝙ ipse voluerit existẽtiam esse moduȝ intrinsecuȝ: qꝛ certũ est fȝ ipm: ꝙ infinitas est modus eẽntie: igiꝛ fm ipm erit existẽtia modus eius: ꝯña ꝓbaꝛ. qꝛ si illud qđ est itimius existẽtie ipsi essentie est modus intrinsecus: ꝛ nõ de quidditate essentie: multo magis illud qđ est remotius ab essentia: ꝛ quẽadmoduȝ est existentia: vt ipse dicit.

Doc. sub. in. 8. di. i. q. 3.

Pro declaratione

quõ ifinitas est de rõne formali essentie diue fȝ Landulphum: est aduertẽdum: ꝙ ipse nõ sensit ifinitatẽ esse de cõceptu quidditatiuo ꝛ formali essentie: imo videꝛ sensisse oppositũ: qꝛ ꝓbat in ꝑ sen. in ꝓlogo. q. i. ꝙ sicut relationes fundate sup eẽntiã ꝛ ifinitatẽ distinguunꝛ formaliter: ꝛ ex nã rei: ita ifinitas ꝛ essentia in diuinis. Unñ arguit ipse sic. Quecũq; relõnes adequãt sua fundamẽta: si vna non icludit alterã ex nã rei ꝛ formalr̃: nec fundamẽtũ formalr̃ icludit fundamẽtũ. Sed ita est: ꝙ iste relõnes in diuinis. vȝ. identitas: ꝛ eq̃litas: adequãt sua fundamẽta: qꝛ idẽtitas adequate fundaꝛ in eẽntia diuina: eq̃litas adequate in ifinitate. igiꝛ ꝛc. Sed certũ est ꝙ idẽtitas nõ est formaliter eq̃litas: neq; de itrinseca rõne eius. Igiꝛ nec eẽntia erit de rõne ifinitatis: nec ecõ. ¶ Et ꝯfirmaꝛ: qꝛ si eẽntia ꝛ ifinitas essent idẽ formalr̃: sic ꝯcedereꝛ ꝙ pater per essentiã est idẽ filio: ita ꝯcedereꝛ: ꝙ per ifinitatẽ sic esset idẽ. Qđ nõ ꝯcediꝛ ab aliquo Theo. Dicamus igiꝛ ꝙ eẽntia quidditatiue nõ icludit ifinitatẽ: ꝛ hec põt esse vna bona ꝓbabilitas: qꝛ nullũ ꝑus icludit tanq̃ȝ aliquid de eẽntia sui ipm posterius: qꝛ semꝑ qđ est de rõne alicui⁹ est prius illo: sȝ ita est ꝙ ifinitas est posterior eẽntia: qꝛ ifinitas est q̃titas virtualis ꝛ ꝑfectionalis eẽntie diue: q̃titas autem perfectionis semꝑ est posterior re cui⁹ est ꝑfectio. igiꝛ ꝛc. Est ꝫ eẽntia quedã realitas in re ad quã imediate nata ẽ sequi ifinitas intẽsiua. Sicut creatura est quedã res ꝛ eẽntia qua posita in esse: ad ipsaȝ seq̃tur finitas ꝛ ꝑfectio finita. ¶ Et ad illud qđ tu dicis: ꝙ Sco. in quolȝ dicit ꝙ ifinitas est de rõne formali nature diue: hoc negaꝛ ipm dixisse. Et si dicat ꝙ iđ sit eẽntia diuina: qꝛ ẽ ifinita: ly. qꝛ. põt iportare vel notã cãlitatis formalis alicui⁹ ꝑtinentis ad ꝑmũ modũ dicẽdi per se: vel alicuius qđ ꝯcomitãter seu reductiue pertinet ad ꝑmũ moduȝ. Et breuiter hoc ẽ verum: ꝙ essentia iđ sit essentia loquẽdo de eẽntia diuina: qꝛ est ifinita: vel quidditatiue: vel cõcomitãter. Primũ negaꝛ: secũdm cõcediꝛ: qꝛ ifinitas vt dictũ est: nõ hȝ distinctã formalitatẽ ab essentia: sȝ reductiue ꝑtinet ad rõneȝ formalẽ eius: qꝛ coincidit in eundẽ ꝯceptũ formalẽ cũ eẽntia.

Landul. ph⁹. i. ꝓlo. ꝑ. sen. q. i.

Pro declaratiõe

quõ drĩa iportat realitatẽ distinctã a genere: declaratuȝ est supius: quid sit realitas. ꝛ quid formalitas. Realitas tñ pro nunc accipiꝛ a re: qꝛ est abstractũ ipsius. Res aũt vt dictũ est quedã est res eẽntie ꝛ quidditatis: quedã est res existẽtie: vt in ꝑ arti⁹ declarauimus in pn⁰. Sic duplex est realitas: quedã est realitas essentie: quedaȝ existẽtie. Genus ꝛ drĩtia (quũȝ abstrahant ab esse existẽtie in recta linea predicamẽtali): non iportant aliquã realitatẽ existẽtie ꝛ subiectiuã: sed tñ realitatẽ eẽntie: ꝛ obiectiuã: ꝛ realitas generis se hȝ vt potentia respectu realitatis drĩe: que se hȝ vt actus respectu generis: ꝛ appellanꝛ ille realitates obiectiue: qꝛ quelibet ipsarũ põt esse obiectũ ꝓpriũ ꝛ formale intellectus: sic ꝙ q̃libet ipsarũ põt per se ꝛ seorsuȝ ab alia terminare actuȝ intelligẽdi. Qꝛ aũt realitas vna istarum sit realitas potẽtialis: ꝛ alia actualis: vna se hẽat vt act⁹: altera vt potentia: declaraꝛ per similitudinẽ ad compositũ eẽntiale: qđ est per se vnũ. Unñ sicut est in ꝯposito reali: ita est in cõposito rõnis. Sȝ sic est ꝙ in ꝯposito reali tale ꝯpositũ nõ est per se vnuȝ: nisi realitates cõponẽtes sic se hẽant: ꝙ vna sit actus: ꝛ altera potentia: vt vult Ar. 8. meta. tex. cõ. 15. vbi nõ assignat aliã rõneȝ quare cõpositũ sit per se vnuȝ: nisi ꝙ hoc est vt actus: ꝛ hoc vt potẽtia: sic erit in cõposito rõnis: ꝙ cõceptus per se vnus apud intellectũ est ꝓpterea: qꝛ realitates cõponẽtes: vna est actus: ꝛ altera vt potentia. Igiꝛ (quũ ꝯceptus spẽi sit per se vn⁹ ꝛ cõstituaꝛ ex realitate generis: ꝛ ex realitate drĩe) necessario vna erit actus: ꝛ altera vt potentia. Sȝ certuȝ est ꝙ realitas a qua accipiꝛ drĩa nõ põt hr̃e rõneȝ potẽtie respectu realitatis a qua accipiꝛ genus: qꝛ realitas drĩe nõ est ideterminata: sȝ est actus determinãs realitateȝ gñis. Et (quũȝ determinare sit cõditio ꝛ ꝓprietas actus: qꝛ act⁹ determinat ꝛ distinguit. ex. 7. meta. tex. cõ. 49. ꝛ determinari actuari: ꝛ perfici sint ꝯditiones ꝛ ꝓprietates mãe seu potentie) seq̃tur ꝙ realitas generis se hẽbit vt mã: ꝛ vt potentia. Realitas vero drĩe se habebit vt actus. Ex his nos cõcludimus: ꝙ (quũȝ ens non possit hr̃e rõneȝ potẽtie respectu modoꝝ intrinsecoꝝ: qui ꝯtrahũt ipȝ ad iferiora) nõ põt ꝯceptus entis eẽ ꝯceptus generis: ꝛ nõ iportat aliquã realitatẽ potẽtialẽ ꝛ perfectibilẽ ab ipso mõ ꝯtrahẽte: qꝛ illud qđ est idifferẽs ad finitũ ꝛ ifinitũ: sic ꝙ est ideterminatũ ad qđlibȝ istoꝝ nõ põt eẽ aliqđ potẽtiale ꝛ ꝑfectibile per aliud: qꝛ statim ꝙ de se icludit aliquã potẽtialitatẽ respcũ ꝯtrahentis: nõ posset stare cũ ifinitate itensiua: qꝛ qđ est de se potẽtiale ꝛ ꝑfectibile per aliud est de se finitũ ꝛ limitatũ. Sed qđ est tale nõ põt esse ifinitum intensiue: qꝛ tunc starent duo opposita in eodem: igiꝛ ens idifferens ad finitũ ꝛ infinituȝ intensiue: nõ põt esse potẽtiale ꝛ ꝑfectibile per moduȝ qui ꝯtrahit ipm. ¶ Sed cõtra arguiꝛ: qꝛ ꝯceptus qui determinaꝛ ꝛ ꝯtrahiꝛ videtur esse potẽtialis ad cõceptũ determinantẽ ꝛ ꝯtrahentẽ. Cõcept⁹ entis est huiusmodi: qꝛ ꝯtrahitur per modos itrinsecos: qui ꝯcept⁹: vt dicit Sco. sunt q̃litatiui: ꝛ ꝑdicanꝛ in q̃le: igiꝛ cõceptus entis erit in põ ad istos modos: vt ad act⁹ ꝑficiẽtes ipm. ¶ Et ꝯfirmaꝛ: qꝛ oẽ diuisibile est sic in põ ad diuidẽtia ꝙ actuaꝛ ꝛ ꝑficiꝛ per ipsa: sȝ ens sic diuidiꝛ ꝑ modos itrisecos. ꝫ ꝛc. ¶ P. si diuidiꝛ ꝛ per diuisionẽ descendit in deũ ꝛ creaturã: aut totũ ens est in deo: aut pars entis. Si ꝑ mõ (cũ totũ sit illđ ex͂ qđ nihil est. ex snia Ar. 3. phy. tractatu de ifinito qui est. t. c. 63.) ꝫ nihil erit ens ex͂ deũ. Si vero dicas ꝙ ps entis erit in deo: seq̃tur ꝙ de⁹ non erit ens simplr̃ sȝ fm quid: qꝛ fm partẽ. ¶ Ad ista rñsuȝ ẽ i qõne nr̃a de vniuocatiõe entis: ꝛ ꝓ nũc tñ ꝑstringẽdo q̃ dicta sũt ibi. Rñdeꝛ ꝙ vbicũq; ẽ ꝯtrio realitatis ꝓpe ꝑ aliã realitatẽ distictã: ibi de necessitate est põ in ꝯtrahibili: ꝛ ipe

Arist. 8. me. t. c. 15

7⁰ meta. t. c. 49.

ctu realitatis ꝯbentis:sȝ vbi est tantũ ꝯtrio ꝯceptus rea/
lis per modos intrĩsecos:ibi nõ opȝ eẽ potẽtiã respcũ cõ/
trabẽtis. Primũ declarat̃:q2 si realitas siue essentie:siue
exñtie ꝯbatur per aliã realitatẽ:nec̃io vna realitas pfici/
tur per aliã ⁊ actuat̃: ⁊ sic vna est põ:altera est actus:quẽ/
admodũ est in oĩb⁹ vlib⁹ ꝯbibilib⁹ in p̃dicamẽtis; ⁊ in.10.
generib⁹. Est ẽt ibi põ in talib⁹ ꝯbibilib⁹:q2 qõlibet tale ẽ
finitũ ⁊ limitatũ:quũ ens finitũ diuidat̃ in.10.p̃dicamen
ta:qõlibȝ aũt qõ est finitũ caret aliquo gradu pfectionis
qui natus est ꝯpetere sibi sub rõne entis:cui enti nõ repu
gnat ĩfinitas quã excludebat ens finitũ:⁊ ita dr̃ ens fini/
tũ p̃uari ĩfinitate:eo mõ:quo talpa p̃uat̃ visu;nõ inq̃ȝ tal
Ar. 5. me. T. cõ. 27. pa:sȝ inq̃ȝtũ aĩal:vt bȝ Ar.5.meta.ca.de p̃uatiõe. Ex quo
seqtur ꝙ(quũ ens finitũ in rõne entis careat ĩfinitate ĩ/
tensiua)dicit̃ esse p̃uatũ ⁊ in põ ad actualitatẽ:⁊ pfectio/
nẽ quã ĩportat ĩfinitas. ¶ Itẽ ex alio. Qõlibet genus qõ
ꝯbit̃ per dr̃iaȝ:ẽ in põ ad ipsaȝ dr̃iaȝ:⁊ ad actualitatẽ quã
ipsa ĩportat:q2 nõ bȝ ex se ipm genus vt ĩcludat realitatẽ
dr̃ie ꝯtrabẽtis formalr̃ ⁊ q̃ditatiue:q2 gen⁹ est p̃mo diuer
Ar. 3° me. t. c. 10 suȝ a dr̃ia:ex s̃nia Ar.3.meta.tex.c.10.q2 sic̃ mãle ẽ extra
formale oĩno ⁊ nõ ĩcludit ipm:silr̃ genus ex se nõ ĩcludit
ipsam dr̃iam ꝯbentẽ ẽt identice ⁊ realr̃:q2 si genus ⁊ dr̃ia
sunt idẽ realr̃:sicuti est aĩal ⁊ rõnale:sũt idẽ solũ rõne ter
tij.s.hoĩs:in quo cõueniũt;ita ꝙ rõ idẽtificationis realis
vni⁹ ad alteȝ:est hõ:in quo ambo vniunt̃. ¶ Scdȝ(.vȝ.
ꝙ ꝯtractio ꝯceptus realis per modos intrĩsecos nõ inclu
dat potẽtialitatẽ in ipo ꝯtrabibili)declarat̃. Q2 ꝯtractio
ꝯceptus realis per modos intrinsecos est in oĩb⁹ trãscen/
dentib⁹:quoȝ qõlibet ẽ ĩdifferẽs ad finitũ ⁊ ĩfinituȝ que
indr̃ia tollit oẽm potẽtialitatẽ a ꝯtrabibili. Non eni stat
ꝙ aliqd de se sit in põ ⁊ pfectibile per aliud;⁊ de se possit
esse infinitũ. Qm̃ statim sequeret̃ ꝯtradictio:ꝙ.s.eẽt fini
tũ ⁊ infinitũ. ¶ Hoc idẽ p̃bat̃.vȝ.ꝙ tale ĩdifferẽs nõ sit
potẽtiale ad aliquã actualitatẽ ex pte modoȝ ꝯbentiuȝ.
Nã modi itrinseci sũt idẽ realr̃ ⁊ formalr̃ ipsi ꝯbibili:vt
aliqualr̃ declaratũ est sup̃ius. Modi eni intrinseci nõ di
stinguunt̃ formalr̃:sic ꝙ hẽant distictã formalitatẽ:quã/
uis nõ sint de eẽntia ipsi⁹:vt dcm̃ est. Ex quo seq̃t̃ ꝙ mul
to magis sunt idẽ realr̃:⁊ ꝯcept⁹ qui ꝯtrabit̃ per tales mo
dos bȝ ex se vñ ĩcludat realr̃ ⁊ formalr̃ ipsos modos in/
trinsecos:⁊ nõ bȝ rõne tertij in quo ꝯtrahẽs ⁊ ꝯtrabibile
cõueniant;vt cõtrabibile ĩcludat realr̃ ⁊ formalr̃ modos
ꝯtrahẽtes:qõ non reperit̃ in his q̃ ꝯtrahunt̃ per ea q̃ hñt
distinctas realitates ⁊ formalitates a ꝯtrabibili. ¶ Sed
adhuc instat̃:q2 certũ est:ꝙ licȝ ens ꝯtrahat̃ per modos:
tñ ꝯceptus entis est p̃or ex nã rei:q̃ȝ sit modus cõtrahẽs:
qui exẽpli grã.sit a.in illo p̃ori quo ens p̃cedit ipm a. ⁊ di/
stinguitur ex nã rei:ens nõ ĩcludit a. ⁊ põt determinari p
a.g̃ est in põ ad a. ¶ Ad h̃ r̃ndet̃:ꝙ est prioritas ex nã rei
entis ad a. ⁊ silr̃ distinctio ex nã rei. ⁊ ꝙ in illo priori ipm
ens nõ determinat̃ per a.sed quũ tu infers.g̃ est in põ ad
a. R̃ndeo negãdo ꝯñaȝ. ¶ Pro quo est notãdũ:vt dixi/
mus ĩ qõne p̃allegata de ente:ꝙ 3ᵉ ẽ põ.vȝ.physica:⁊ rea/
lis;alia metaphysica:alia est logica.que distinctio sumit̃
in ordĩe ad ppões que pñt eẽ vel physice:vel metaphy/
sice:vl̃ logice. Pria põ est qua aliqd caret alio realr̃:⁊ est
capax ipsi⁹:quẽadmodũ sup̃ficies carens albedine:est in
põ ad albedinẽ:cuius est capax. Alia põ.s.metaphysica ẽ
s̃m quã aliqd nõ ĩcludit aliud q̃ditatiue:⁊ in suo cõceptu
formali:sic ꝙ illud nõ sit de eẽntia ipsi⁹. Tertia est:q̃ ali/
quid in ꝯceptu nõ ĩcludit repugnãtiã ⁊ ꝯdictionẽȝ ad ali/
quid:de qua põ logica:ac ẽt physica facit mẽtionẽ Ar.in
5° meta.ca.° de põ. De põ v̊o metaphysica facit mentionẽȝ
Ar.9.meta.qñ cõparat potentiã ad actũ. Quib⁹ p̃missis:
r̃ndetur negãdo:ꝙ in illo priori ipm ens sit in põ physica
respcũ ꝯtrahẽtis:⁊ cõcedit̃ ꝙ est in potẽtia metaphysica:
qõ nihil aliud est dicere:nisi ꝙ ens nõ includit tanq̃ȝ ali/
quid de eẽntia sui ipm ꝯtrahens. Et ꝯcedit̃ silr̃ de poten
tia logica ꝙ ens sic sumptũ est in põ ad ꝯtrahẽs:q2 ex cõ/
trahente ⁊ ꝯtrabibili fit vnũ possibile logicũ:qõ in suo cõ
ceptu vel in esse nõ ĩcludit repugnãtiã ⁊ ꝯdictionẽ. Potẽ
tia physica repugnat nec̃io ex se:⁊ cuicũq̃ȝ qõ est formalr̃
in nã nec̃ia:⁊ sic etiã repugnat enti. Sed põ metaphysica
⁊ logica nec̃io ex se nõ repugnat neq̃ȝ etiã alicui qõ ẽ for/
malr̃ in nã nec̃ia:vt pȝ discurrendo per multa. Nã certũ
est:ꝙ h̃ ẽ possibile logicũ.vȝ.deũ esse;⁊ tñ deuȝ eẽ est sim
pliciter nec̃ium:⁊ sic de multis alijs. Nãc tñ nec̃ie repu/
gnat potẽtia physica que est receptiua alicuius actus:ita
ꝙ(quuȝ natura necessaria sit actualissima)nõ põt eẽ in
potẽtia receptiua respectu alicui⁹ actus. ¶ Sȝ ꝯtra ista.
tur:q2 certũ est:ꝙ ꝯceptus entis p̃dicat̃ in quid:⁊ modi ĩ/
trinseci predicant̃ in quale:p̃dicari in q̃d est p̃dicari per
modũ potẽtie:p̃dicari in quale ẽ p̃dicari per moduȝ act⁹:
igitur in ente est aliq̃ potẽtia pfectibilis per actũ. ¶ Re
spondet̃ ꝙ p̃dicari in quid quãdoq̃ȝ sumit̃ s potẽtia sic
ꝙ illud qõ predicat̃:predicat̃ per moduȝ potentie. quan/
doq̃ȝ iste modus predicandi sumit̃ ab essentia:sic ꝙ illud
qõ predicat̃:predicat̃ per moduȝ essentie:vel subsistẽtis
vel per se stãtis. Sic etiã predicari in quale est predicari
per moduȝ actus;vel per moduȝ adiacentis ⁊ inherẽtis:
sicut apparet in multis differẽtijs essentialibus:vel etiã
in qualitatibus. Ex hoc respondet̃:ꝙ ens nõ predicatur
per moduȝ potentie:sed per moduȝ essentie:⁊ per se stan/
tis:q2 p̃mũ qõ est habitũ in re est essentia rei:Dicente au
ctore de causis:ppõne.4. Prima rerũ creataruȝ est esse: Auctor de cãis
⁊ ita ens predicat̃ per moduȝ subsistẽtis aut per se stãtis:
⁊ nõ per moduȝ potẽtie:q̃ oĩa repugnãt ei qõ est ex se for/
malr̃ necessariũ;vel permissiue. Similr̃ modi intrinseci
si predicant̃ in quale:nõ predicant̃ per moduȝ act⁹:sȝ per
modũ adiacentis ⁊ inherẽtis:q2 nullus ipsoȝ includitur
quiditatiue in ente:sic ꝙ sit de essentia ipsi⁹: vt dictũ est
supra. ¶ Ex his r̃ndetur ad scdaȝ instantiã p̃ncipalẽ ad/
ductaȝ sup̃ius:que erat:ꝙ omne qõ diuidit̃ est in potẽtia
ad diuidẽtia:ꝯcedẽdo maiorẽ vbi fiat diuisio per aliq̃ di
uidẽtia:que sunt distincta realr̃ vel formalr̃:sic ꝙ hẽant
distictas formalitates a diuiso:aliter negatur maior. In
pposito aũt modi itrinseci nõ hñt distinctã formalitatẽ
ab ente:neq̃ȝ dicunt distinctã realitatẽ.q̃re ⁊c̃. ¶ Ad 3ᵘᵐ
difficultatẽ r̃ndet̃:ꝙ totũ ens ꝯtrabitur ad deuȝ:sic itel/
ligendo:ꝙ in deo nihil deficit de nã entis. Et quum tu di
cis:ergo extra deuȝ nihil erit entis. Negat̃ ꝯñа. Ad pba/
tionẽ r̃ndeo:ꝙ ista est diffinitio totius. Totũ est illud ex/
tra qõ nihil est.i.cui nihil deest requisitũ ad ipm totũ. Et
sic cõcedo:ꝙ in deo nihil deest requisituȝ ad nãm entis;
sed cũ hoc stat:ꝙ ipm ens nõ sit precise in deo ⁊c̃.

Pro declaratione quomõ differẽtie ĩpor/
tant distinctã realitatẽ:
Est notãdũ:ꝙ ipse in se sũt quedã realitates obtiue ⁊ for
males. Tuȝ q2 eis cõpetit vnitas ex nã rei extra intellm̃
oĩno. Tũ q2 sunt obiecta formalia:que pñt per se ⁊ ex nã
rei terminare actuȝ intelligẽdi:de q̃bus realitatib⁹ obti/
uis satis dictũ est sup̃ius:declarãdo diffõnem formalita/
tis. Ex quo seqtur:ꝙ(quuȝ modi itrinseci nõ pñt per se ⁊
distincte terminare actũ itelligẽdi:vt habitũ est supra)
sic nõ ĩportãt distictas realitates obtiuas. ¶ Ex h̃ appet
declaratio h⁹:ꝙ rõnalitas vel irrõnalitas nõ ẽ modus ĩ/
trisecus aĩalis:q2 itellecto aĩali ĩq̃ȝtũ aĩal ẽ:in q̃cũq̃ȝ gra/
du q ꝯpetit sibi sub rõne aĩalis:aut sub rõne sensitiui:nõ
pp h̃ itelligit̃ esse rõnale:vel irrõnale. ¶ Q2 si tu dicas.
videt̃ ꝙ rõnalitas sit quedaȝ perfectio ⁊ gradus anima/

lis: quū cōstituat aīal in gradu sublimiori. ¶ Rñdetur. q̄ rōnalitas nō cōstituit aliqd in esse sensitiuo: sed in esse itellectiuo: qd̄ esse est diuersuz ab esse aīalis ꝛ sensitiui: ꝛ sic de oībus aliis dr̄ītys. Unū itelligendo aīal in rōne pfe ctissima sensitiui: qd̄ eē cōpetit sibi in eo q̄ aīal est: nunq̄ itelligiť eē sub rōnalitate vel irrōnalitate; qd̄ nō est verū de re cōparata ad suos modos itrīsecos: qꝛ itellecta albe dine sub pfecto gradu sibi possibili cōpetere: vt albedo ē (nō excedēdo ɔsiderationē albedinis sub rōne q̄ talis) itelligiť necio sub hoc gradu intēsionis aut sub illo ꝛc.

Pro declaratiōe

quō ens iportat vnū cōceptū realē: ꝛ nō realitatē est nōndū: q̄ nō oīs ɔceptus realis est realitas ṗṗe sumpta: quā dr̄iam posuimus supius in ṗ arti° ṗncipali: declarando: que dr̄ia eēt inter vniuocū ꝛ vniuoce dictū. Pro nunc tn̄ dicendū est: q̄ cōceptus entis est cōceptus realis obti uus. Tū qꝛ abstrahiť imediate a re. Tū qꝛ nō hz esse in itellectu obtiue per actū intelligēdi a quo depēdeat in eē ꝛ in ɔseruari. Neq̄ ēt depēdet ab actu collatiuo itellcūs: vt dcm̄ est loco ṗallegato. Nō est tn̄ cōcept⁹ entis realis: realitate subtiua ṗpterea qꝛ talis ɔcept⁹ entis abstrahit ab oī tali realitate subtia ꝛ exn̄ᶜ: ꝛ ab oīb⁹ suis iferiorib⁹: in q̄bus hz esse subtiuū. ¶ Quō aūt iste conceptus possit abstrahi ab aliqua re aliquo mō: vt ɔceptus cōis ꝛ vlis: ē notādū q̄ illa que sunt vnita ꝛ ɔiūcta in re: ꝛ insepabilia ſm eē pōt itellcūs abstrahere ꝛ diuidere vnuz a reliquo. Unaqueq̄ eni res hz gradū intrinᵐ isepabilē ab ipa: quā rē intellcūs pōt abstrahere ꝛ ɔsiderare: nō ɔsiderando il lud a quo abstraxit: ꝛ ita quū in re in effectu sit aliq̄ essen tia infinita hn̄s gradū ifinitatis sibi insepabilr ɔiunctuz ſm esse pōt itellcūs diuidere eēntiā abstrahēdo ab ifini tate: ꝛ tūc cōcipere eēntiam nō cōcepta infinitate: ꝛ sic cō cipiendo eēntiā vt essentia est: hz intellcūs cōceptū obie ctiuū: nō tn̄ cōem essentie infinite: verū etiā cuilibz eēn tie. Cōsilr dicēduz est de quacūq̄ alia essentia finita que (quū hēat gradū intrinsecū inseparabilē ab ipsa ſm eē) erit tn̄ sepabilis ab illo gradu ſm cōceptū. ¶ Aduertendū q̄ si realitas obiectiua capiať pro rōne formali cōceptibili: que hz esse in itellectu obiectiue ante actū intelligendi per intellcm̄ abstrahentē: ꝛ nō tn̄ capiať realitas pro re extra itellectū: oino cōcedimus cōceptū entis esse quādā realitatē obtiuā: ꝛ ɔceptū cōem entis sumi ab aliqua realitate: vt ɔceptus adequatus illi. Sz capiēdo realitatē alio mō: nō est verū q̄ talis ɔceptus sumať ab aliq̄ realitate: vt ɔceptus sibi adequatus: sz p̄cise vt cōceptus inadequatus: qꝛ enti (vt dictū est) non corrn̄det vna nā: aut vna res ex intellcm̄ oino. Et ſm hūc modū dicēdi locutus est Scotus in ṗ sen. di. 8. q. Utꝝ deus sit in genere. respondendo ad ṗmū argumentū ṗncipale. Sco. I ṗ°. di. 8. q. 3.

Aduertendum

quō ɔceptus entis dicať eē finitus: vel ifinit⁹ negatiue: q̄ ifinitū negatiue est illō qd̄ excludit finitatē: ꝛ nō ponit aliquid repugnās finitati. Infinituz vo̊ ɔrie ꝛ positiue est illud qd̄ nō tn̄ excludit finitatē: veruz etiā ponit aliqd repugnās finitati. ṗ mō ɔceptus entis est ifinit⁹ negatiue: qꝛ licet nō ponat finitatē: nō ponit tn̄ seu in se nō includit aliqd repugnās finitati. 2° mō de⁹ est ifinitus ɔrie ꝛ positiue per exclusionē finitatis ꝛ positionē ɔrij: seu repugnātis ad finitatē. Qō dixi de infinito dico etiā de finito: ponēdo consimilem distinctionem.

Pro declaratione

quō realitas ꝛ modus intrinsecus eius nō possit vt duo obiecta formalia terminare cognitionē intuitiuā intellcūs. Uidēdū est quid sit cognitio intuitiua: ꝛ q̄d sit cognitio abstractiua. Cognitio intuitiua intellcūs est rei existis: vt exis est in ṗpria nā ꝛ existia. Cognitio abstractiua est rei nō existis in se: sz in aliquo repn̄tatiuo. Pria causať ab obō in ṗpria existia ꝛ nā sic visio imediate causať ab obō visibili ex̄ in re: ꝛ non causať ſm Doct. subti. a specie visibili imediate. Licz ipsa necio preexigať: ita q̄ ordo actus videndi ad spēm visibilē nō est ordo effectus ad cām: sz tn̄ ordo duoꝝ effectuū ordine quodā ṗueniētiū ab eadez cā: que est obm̄ extra. Ita q̄ ṗus causať spēs in sensu: q̄ actus videndi: que spēs quasi disponit sensum ꝛ excitat ad actū sentiendi. Cognitio autē abstractiua fit ab obō pn̄te in aliqua specie: quēadmodū actus imaginādi fit ab obiecto imaginabili nō presente in se: sed presente in aliqua specie exn̄te in v̄tute imaginatiua qui actus sic causať a specie q̄ nō ab obō ex̄: imo nullo mō existēte in rerum natura: causať a specie actus imaginādi: sic imaginor patrem meū: aut aliuz qui non est. Cognitio abstractiua est imperfectior ꝛ obscurior q̄ cognitio ituitiua: qꝛ actus cognoscendi natus est esse distinctior in potētia cognoscente q̄to obiectū fuerit ei perfectius p̄sens: sz obm̄ perfectius est presens potētie cognoscenti quādo est presens in se q̄ sit presens in aliqua specie representāte. Igitur actus cognoscendi intuitiuus qui est ab obiecto p̄sente in se est distinctior q̄ actus cognoscendi abstractiuus. Ista duplex cognitio. s. intuitiua ꝛ abstractiua: non debz negari ab intellectu: quia perfectio que competit potētie inferiori: non debet negari a potentia superiori nam que sparsa sunt in inferioribus collecta sunt in superioribus. Et Aristo. 2° de generatione. textu cōmenti. 58. Dicimus nām desiderare qd̄ melius est: vbi nō apparet impossibilitas. Ex quo inferť q̄ vtraq̄ cognitio intuitiua ꝛ abstractiua pōt reperiri in itellectu: vel saltez sibi nō repugnat. Arist. tn̄ nullā fecit mentionē de cognitione intuitiua in intellectu: sz tn̄ de abstractiua: ponēs intellectuz agentē esse necessario requisitū ad abstrahendas species intelligibiles a fantasmatibus ad hoc: vt intellectus itelligat. ¶ Qō tamē cognitio intuitiua competat itellectui: ṗbatur ex hoc: qꝛ ṗprium actuz intelligēdi ꝛ ṗpriam operationem intellectus cognoscit intuitiue qui ab ipse mouetur vt presens est in ṗpria natura ꝛ existētia. ¶ Applicādo ad ṗpositum: cognitio intuitiua (quaz sit distincta ex parte sui ꝛ ex p̄te obiecti) nō pōt ad aliqd terminari per se: nisi sit distinctū ɔceptibile ꝛ hēat distinctā ɔceptibilitatem. Et ita (quuz res ꝛ modus intrinsecus eius nō sint distincta ɔceptibilia: neq̄ distincta obiecta formalia) intuens ista duo (hoc est cognoscens intuitiue) nō itelliget vnū sine reliquo. Si tn̄ cognoscanť ista cognitiōe abstractiua q̄ est cognitio impfecta ꝛ indistincta: ꝛ q̄ nō est ipsi⁹ rei: vt hz eē in re: poterit terminari talis cognitio ad rem ipsaz: absq̄ hoc q̄ termineť ad modū eius intrinsecū.

Doc. sub. in 2° di. 3. q. 9.

Ar. 2° de gnātione t. c. 58.

Pro declaratione

quid sit ratio q̄ditatiua tn̄: ꝛ ratio quiditatiua ꝛ formalis: est notandū: q̄ ratio quiditatiua soluz: est illa que predicať de aliquo in quid: seu in aliquo includitur quiditatiue. Dato q̄ nō includat aliquē vnū ɔceptū qualitatiuū: qui. s. prediceť in quale. Et isto mō cōceptus entis cōmunis sic est cōceptus quiditatiuus: qui nullū conceptū q̄litatiuū in se icludit. Sz rō quiditatiua ꝛ formalis est rō constituta ex cōceptu: qui predicať in quid ꝛ cōceptu qui predicať in quale: vt est rō ɔstituta ex genere ꝛ differētia: que rō est tn̄ spēi siue spālissime: siue subalterne. Ex qua distōne nōnulli Scotiste dicūt: q̄ modus intrinsecus variat rationem quiditatiuam tn̄: ꝛ non rōnē quiditatiuam ꝛ formalē: que. vz. est constituta: vt dictuz est: ex q̄d ꝛ quale: quā opinionez: vt dictuz est: ego non teneo: qꝛ dico moduz nullā rōnem quiditatiuam variare.

¶ Et si dicat᷑ qd̕ finitas ⁊ infinitas variāt rōnez entis:q̃
ens finitū ⁊ infinitū distinguunt᷑ eētialr̄ ⁊ quiditatiue.
¶ Rn̄suz est supius:qd̕ capiēdo ens finitū ⁊ īfinitū sub-
stratiue ⁊ fundamentalr̄:illa duo distinguunt᷑ eētialr̄:⁊
nō p̄cise rōne finitatis ⁊ īfinitatis:sed eētie ipse:ad qua-
rū vnā seqtur īfinitas:⁊ ad alterā finitas:in re extra itel-
lectū se ipsis eētialr̄ distinguunt᷑:sic eētie.io.p̄dicamē-
toꝝ nō solū per modos distinguunt᷑ ex intellcm̄: verū ēt
se ipis eētialr̄ distinguunt᷑. Si vō capiat᷑ ens īfinitū ⁊ fi
nitū formalr̄:⁊ in itellcū obtine:sic illa duo dr̄r eē eiusdē
rōnis ⁊ in intellectu tm̄ distingui modaliter. Neqȝ incon
uenit res substratas in se distingui eētialr̄:⁊ tn̄ ꝙ cōce-
ptus abstract⁹ ab ipsis per intellectum sit vnius rōnis in
ipsis:qui postmoduz determinatus per modos ab intel-
lectu sit alius ⁊ alius soluz modaliter ⁊c̄.

Pro declaratione distōnis ex nā rei:⁊ pro cōplemēto eoꝝ que di-
cenda sunt ad distōnē talē est notādūz:ꝙ talis distinctio
ex nā rei solū ⁊ p̄cise est ex hoc:ꝙ aliq̄ pn̄t esse fundamē-
ta ꝯdictionis:ita ꝙ quecūqȝ sunt talia ꝙ de ipsis pn̄t vifi-
cari duo ꝯdictoria ex nā rei:circūscripto oī opere itellc̄s:
illa distinguunt᷑ ex nā rei. Nō dico tn̄ ꝙ ꝯdictoria possint
actualr̄ vificari de aliqb⁹ duob⁹ sine actu itellc̄s vifican-
tis ⁊ enūciātis ꝯdictoria ď illis qb⁹ applicant᷑:q̃ affirma
tio ⁊ negaͦ sunt ex opere itellc̄s. Sȝ dico ꝙ de aliqb⁹ duo
bus ꝯdictoria sūt vificabilia ex nā rei:sic ꝙ ex nā eoꝝ cir
cūscripto oī opere itellc̄s:nata sūt eē fundamēta ꝯdictio-
nis:⁊ qcūqȝ sunt talia tali distōne distinguunt᷑. ¶ Nōn̄ᵐ
tn̄ ꝙ in eodē pn̄t plures spēs distōnū ꝯcurrere:q̄ ab eodē
sub distinctis rōnibus sumunt᷑. Exēpli grā. si a. ⁊ b. distin
guunt᷑ pōt esse ꝙ a. ⁊ b. possint esse fundamēta ꝯdictiōis.
Pōt ēt eē:ꝙ a. ⁊ b. sint plures qditates seu formalitates.
Silr̄ pōt esse ꝙ a. ⁊ b. sint distincte res exn̄tie vel subsistē
tie:⁊ ꝙ hēant distictas naturas ⁊ eētias. Penes hoc:ꝙ
a. ⁊ b. sunt fundamēta ꝯdictionis:inter ista fundat᷑ disti-
ctio ex nā rei. Penes hoc:ꝙ a. ⁊ b. sunt due formalitates:
fundat᷑ distinctio formalis. Penes hoc:ꝙ sunt res ⁊ res
fundat᷑ distinctio realis. Penes hoc:ꝙ sunt plures nāe ⁊
eētie:fundat᷑ distinctio eētialis. Illud tn̄ qd̕ est rō ⁊ cā
vni⁹ distōnis:nō est rō alterius. ¶ Nōn̄ᵐ ēt ꝙ distinctio
ex nā rei pōt accipi vt qddā gen⁹ ad oēs spēs distōnum q̄
sunt p̄ter opus intellc̄s:⁊ sic accipiēdo:vnaq̄qȝ distinctio
siue sit formalis:siue realis:siue eētialis:est distictio ex
nā rei:q̃ gen⁹ ꝯuenit suis spēb⁹:⁊ p̄dicat᷑ de illis. ¶ Alio
mō capit᷑ distinctio ex nā rei:vt est spēs distōnis in cōi:q̄
est p̄ter opus intellc̄s:⁊ isto mō est spēs ꝯdistincta ⁊ dispe
rata ꝯtra oēs alias spēs:sic ꝙ distictio formalis vt forma
lis est nō est distinctio ex nā rei inqȝᵐ talis:q̃ vt dcm̄ est:
ab alia rōne accipit᷑ vna distinctio:⁊ ab alia alia. Et ita di
stinctio q̄ ē penes hoc ꝙ a. ⁊ b. pn̄t eē fundamēta ꝯdictio-
nis:nō est distinctio accepta penes h̄:ꝙ a. ⁊ b. sūt plures
qditates ⁊ formalitates:qm̄ alia est rō vni⁹. vȝ. eē funda-
mētuȝ ꝯdictiōis:⁊ alia est rō:ꝙ aliqd sit in se formale:seu
formalitas in se. Et per h̄ soluuntur multe difficultates.
¶ Insurgūt eni tres parue difficultates. Pria est. vtruȝ
distinctio ex nā rei posita sit ab Ar̄. ¶ Ad quā difficulta
Ar̄. 3. de an̄a. l. c. 9. tē breuiter rn̄ͦ:ꝙ sic:⁊ h̄ apparet. ex snīa eius in 3ͦ de aia.
t. cō. 9. vbi hȝ:ꝙ aliud est magnitudo ⁊ magnitudis eē:ca-
ro. ⁊ carnis esse:⁊ vult:ꝙ magnitudis eē alia v̄tute appre
hendat᷑ ⁊ cognoscat᷑:⁊ alia v̄tute magnitudo. Esse eni ma
gnitudis apprehēdit᷑ per itellcm̄:⁊ magnitudo per sensū:
Sȝ certū est:ꝙ magnitudis eē non distinguit᷑ realr̄ neqȝ
formalr̄ a magnitudine:q̃ qditas ⁊ eētia:⁊ illud cui⁹ est
7ͦ me. t. cō. 20. qditas sunt idē realr̄ ⁊ formalr̄:vt pȝ de se:⁊ est de mente
ipsi⁹:in. 7ͦ. meta. t. cō. 20. vbi hȝ ꝙ singulū qd̕ qd ē:nō est
aliud a sui met suba igit᷑ nulla ē distinctio realis ⁊ forma
lis iter magnitudis esse:⁊ magnitudinē. Et tn̄ ꝯcedit ipe:
ꝙ iter ipsa est aliq̄ alietas ⁊ distinctio ⁊ ista distinctio nō
pōt eē p̄cise rōnis. Tū q̃ extrema. s. magnitudis eē:⁊ ma
gnitudo:nō sunt entia rōnis:qd̕ necc̄io reqrit᷑ ad distōnez
rōnis. Tū ēt q̃ dicit:ꝙ ista duo p̄dicta per aliā ⁊ aliā vir
tutē apprehendunt᷑:oba aūt apprehēsa ab vtraqȝ pō. s. sen
sitiua ⁊ itellectiua:p̄cedūt actū sentiēdi ⁊ itelligēdi:sicut
cā p̄cedit effectū. ḡ nō sunt aliq̄ ꝯstituta in eē p̄ tales act⁹
Ar̄. 7ͦ me. t. c. 41. ⁊ ita nō pn̄t eē entia rōnis. ¶ Hoc idē hȝ Ar̄. in. 7. meta.
tex. cō. 41. vbi hȝ:ꝙ in ꝯceptis cū mā nō est ideȝ qd̕ qd ē
cū eo cui⁹ est. Nō disputādo de q̄ mā itelligat Ar̄. certū
est ꝙ qd̕qd est soꝛ. nō est idē soꝛ. oīno s̄m oēs. Sȝ ista non
idētitas seu distictio nō pōt eē:nisi ex nā rei:q̃ nō realis
neqȝ formalis. Nō ēt rōnis:qd̕ p̄bat᷑:q̃ posito soꝛ. ⁊ qdi-
tate soꝛ. in eē:necc̄io isurgit hītudo diuersitatis vni⁹ ad al
terū añ oēm actū itelligēdi:que hītudo isurgit ex nā ipo-
rū extremoꝝ nullo itellcū ꝯsiderāte. ḡ ista hītudo diuer-
sitatis erit relo ex nā rei. ¶ Insurgit alia ⁊ scd̕a difficul-
tas. Utrū Ar̄. fecerit mentionē de modis itrisecis quos
tu ponis esse distinctos ex nā rei a qditate. Ad qd̕ rn̄det᷑:
ꝙ Ar̄. de istis p̄dicatis modalib⁹ nō fecit mētionē. p̄pte
rea:q̃ ista p̄dicata nō sunt necc̄ia ad demōstrationē:tan-
tūmō eni curauit de illis:q̄ formalr̄ ingrediunt᷑ demon-
strationē:sic sunt p̄dicata p̄mi ⁊ scd̕i modi. quū igit᷑ modi
itrinseci nō p̄dicent᷑ per se in p̄ mō de qditate:quū nō sint
de eē ipsi⁹:vt dcm̄ est. s̄. neqȝ ēt in 2ͦ mō:quū nō hēant di
stinctā formalitatē ab ea:p̄pterea istos modos Ar̄. p̄ter-
misit. Sȝ nō posuit istos modos. ḡ negauit ipsos: Negat᷑
ꝯn̄a:q̃ loc⁹ ab auc̄te negatiue. nō tȝ. De istis tn̄ fec̄ mētio
nē Boe⁹. in liͦ. de trinitate. cū dixit. aliq̄ p̄dicata rē mon-
strāt:aliq̄ nō:ſȝ extrisec⁹ aliqd apponūt. ¶ Insurgit alia
difficultas:⁊ vltiᵃ. Utrū distinctio q̄ est iter qditatē ⁊ mo
dū q̄ dr̄ eē ex nā rei:sit modalis vel qditatiua. Ad qd̕ rn̄-
det᷑:qd̕ distō q̄ fundat᷑ in qditate:⁊ terminat᷑ ad moduȝ:
pōt dici qditatiua ex p̄te fundamenti:⁊ modalis:⁊ ex p̄te
termini:⁊ illa q̄ fundat᷑ in mō ⁊ terminat᷑ ad qditatē pōt
dici eꝫ. ¶ Aduertēdū tn̄:ꝙ vr̄ talis distō magis denoian
da eē a termino:q̄ȝ a fundamēto:q̃ respcūs vr̄ magis eē
talis per illud qd̕ est de eētia sui:q̄ȝ per illd̕ qd̕ est extri-
secū ⁊ accītale:hītudo ad terminū est de eētia respcūs:
quū diffiniat᷑ per ipsaȝ:vt pȝ in p̄dicamēto de ad aliqd:⁊
hītudo ad fundamētū est ei extrinseca ⁊ accītalis:q̃ nō
est de eētia ipsi⁹ q̄uis sit ei⁹ passio. Igit᷑ magis denoia-
tur ab hītudine ad terminū:q̄ȝ ab hītudine ad fundamē
tū. Si tn̄ teneret᷑ via aliquoꝝ:ꝙ respcūs distiguit᷑ penes
fundamenta:vt vr̄ ponere Ar̄. in ca. de ad aliqd. 5. meta. Ar. 5. me. t. cō. 20.
tunc dicat᷑ ꝯtrar:ꝙ distinctio que fundat᷑ in qditate:est
qditatiua:nō obstāte ꝙ terminet᷑ ad modū. Uel pōt da-
ri 3ͦ rn̄sio. ꝙ denoiatio respectus hȝ fieri ab ignobilioꝛi:
ignobilioꝛ aūt est modus qditate. Igit᷑ quecūqȝ distictio
que est inter modū ⁊ quiditatē:erit modalis.

Quantum ad 3ᵐ artiᵐ in quo vidēduȝ ē de idētitate ⁊ distōne for
mali ⁊c̄. ¶ Pro itelligētia quō qditas sit for
ma: Nōn̄ᵐ est ꝙ qcqd est rō agēdi vel actio-
ne reali in mām vel intētionali in sensuȝ aut
intellectuȝ. de necc̄itate est act⁹ ⁊ forma. ¶ Qd̕ declarat᷑
de actione reali per Ar̄. 3ͦ. phy. tex. cō. 17. Semꝑ ingt ipe 3ͦ. phy. t. cō. 17.
existimabit᷑ aliq̄ spēs mouēs. De actiōe intētionali p̄ba-
tur illud per. 9. meta. ⁊ est tex. cō. 20. Omne scitū ⁊ cogni 9ͦ meta. t. c. 20.
tū cognoscit᷑ s̄m ꝙ est in actu:⁊ incipit hic tex. inueniunt᷑
diagrāmata actu ⁊c̄. Quuȝ igit᷑ quiditas ⁊ nā sit rō agen-
di ⁊ p̄nᵐ formale totale quo agēs agit:seqtur:ꝙ vt sic ha
beat rōnē forme. Qd̕ aūt sit p̄nᵐ formale agendi appȝ:q̃

sm omnes illud est pncipiū sic formale in quo agens assimilat sibi passum: sed tale in quo assimilat est ipsa nā: qꝛ ignis generans assimilat sibi ignē genitū in natura qua agit: ita φ lȝ assimilet in forma partiali tanq̄ in pn°. partiali quo assimilat tn̄ in sua nā tāq̄ in pncipio totali quo: ⁊ ita sequit̄ φ recte appellabitur forma tale principium. ℭ Per idem pōt pbari hoc ex parte termini generationis: qꝛ terminus formalis quo est nā totius cōpositi: que nā est rō terminādi ipsaȝ generationē. Sed gcqd est terminus formalis generatiōis: hȝ rōnē forme. igitur ⁊c̄. ℭ Ad hoc facit φ Arist. vbicūq̄ loquit̄ de forma: appellat ipam qd quid erat esse: vt in. 5. meta. caplo de causa: ⁊ in. 7. caplo de partibus diffinitionis. quare ⁊c̄.

5. meta. t. c. 2.

Pro declaratiōe eoꝝ que pdicant̄ p se pseitate pmi modi: aut scdi modi: ⁊ et q̄tū ad alios modos de qbus loquit̄ Ar. p poste. Notādū est φ oē predicatū pro tanto per se cōpetit subiecto: pro quāto in ipso hȝ cām seu rōnē formalē inherentie predicati ad ipm subiectū. ℭ Pro quo est notanduȝ qd predicatū aut est intra cōceptū formaleȝ subiecti: aut extra: si pmo mō sic est predicatū pertinēs ad pmuȝ modum dicendi per se: qꝛ in tali modo predicatū est de itellectu subiecti. Si vero predicatū est extra subiectū: aut hȝ cām intrinsecā in subiecto aut nō. Si pmo mō. Aut illa cā enūciat̄ expsse ⁊ distincte: seu explicite: aut nō. Si pmo mō: sic habet̄ quartus modus dicēdi per se: qꝛ in isto exp̄mit̄ cā predicati: vt dicēdo interēptus interijt p iterēptionē. Si vero cā nō enunciat̄ expresse sic habet̄ scdus modus: vt dicēdo. Hō est risibilis: vbi respectu risibilitatis nō exprimit̄ cā: que est aial rōnale. Si vero pdicatuȝ nō hȝ cām in subiecto itrinsecā: dūmō subijciat̄ illud qd sm sui nām natū est subijci: ⁊ est vltimatū subm: sic habetur tertius modus: q ppie pertinet ad subam pmā ⁊ singularē: q̄uis iste modus magis dicat̄ modus eēndi p se: q̄ modus dicēdi ⁊ pdicandi. ℭ Aliter pōt declarari differētia inter 2m modū dicēdi per se: ⁊ q̄rtū modū. In 2° eniȝ mō in subiecto: nō tn̄ icludit̄ pxima rō inherentie formalis predicati ad subm: verū etiaȝ illa rō inherentie est simpliciter necessaria respectu pdicati. Sȝ in quarto mō licet includat̄ in subiecto pxima ratio inherētie: illa tn̄ nō est necessariū: sed cōtingēs: ⁊ isto modo dicimus φ iste ppositiones. Calidū calefacit: volūtas vult: sunt per se in quarto mō: vbi pdicatū nō necessario cōpetit subiecto sed contingēter. Un̄ licet calidū necessario caleat: qd calere est operatio eius imanēs ⁊ intrinseca: nō tn̄ calefacit necessario: qꝛ calefactio est operatio transiēs in mām exterioreȝ: que est ipm passum: qd pōt nō calefieri ab ipso calido: vel ex imoderata distātia vel ex indispōne passi. Sed dato φ calidū. s. ignis nullū haberet passum sibi approximatum: adhuc veꝝ est dicere: φ ignis calet. ℭ Aduertendum vlterius: φ perseitas ppositionis est ex hoc: φ predicatū habet cām intrinsecaȝ in subiecto: vel q̄tū ad esse predicati vel q̄tū ad inherentiam eius formaleȝ. Perseitas pmi modi est ex hoc solum φ subiectū est cā inherentie formalis pdicati: qꝛ si aial cōpetit hoi: cōpetit ei per humanitatē: qꝛ ista est vera. Hō inquātū hō est animal. Sed subiectū nō est cā predicati q̄tū ad esse in tali ppōne per se pmi modi: sed magis ecōtra: ⁊ hoc est qd dicit Cōmē. 2. de aia. cōmē. 67. Sȝ in scdo mō aut q̄rto subiectū nō tn̄ est cā inherentie formalis: verū etiā cā predicati q̄tum ad esse: vt hȝ etiam ibidem Cōmen. ℭ Ulterius est notandū φ pseitas ppositionis est ex hoc: φ pdicatuȝ inest subiecto: nō per aliud: ita φ q̄to subiectū est minus aliud a pdicato: tāto ppō est magis per se. Et sm hoc pōt dari latitudo ⁊ gradus in propositionibus per se pmi modi. Naȝ ppō in qua predicat̄ pars diffinitiōis de diffinito est minus per se: q̄ ppō in qua predicat̄ tota diffinitio de diffinito. Nā certū est: φ si dico. Hō est aial: ly aial est predicatū magis distinctū ab hoie: q̄ hoc predicatum aial rōnale: qm̄ in pma ppositiōe si predicatum est idem formaliter subiecto: nō est idem identitate adequata ⁊ mutua sicut est in ista: hō est aial rōnale. vbi ē omnimoda identitas formalis: lȝ non sit idētitas ex nā rei: vt supra diximus: ⁊ vlterius ppositio in qua idē predicatur de seipso: vt dicendo. Hō est hō (quū predicatū sit idem formaliter subiecto identitate mutua ⁊ adequata: ⁊ vlterius sit idē idētitate ex natura rei: distinctū tn̄ distinctione rōnis) talis ppositio maxime dicet̄ esse in pmo mō.

Cōmē. 2. de aia. cōmen. 67.

ℭ Notanduȝ tn̄ φ si loquamur de ppositionib⁹ realib⁹ que habent cōplexionē realē: ⁊ ex natura rei inter extrema. s. inter subiectū ⁊ predicatū: ppositio in qua idē predicat̄ de seipso nō est ppositio realis: qꝛ nulla complexio seu cōpositio realis pōt esse inter ista extrema que nullā distinctionē habēt realem: ⁊ ex nā rei: sed si distinguunt̄: tn̄ distinguunt̄ distinctiōe rōnis. Sed extrema ppōnis in qua ideȝ predicat̄ de seipso: sunt hō. vt pȝ de se. qꝛ ideȝ nō distinguitur a seipso nisi distinctiōe rōnis que est per actum collatiuū intellectus. ergo ⁊c̄. ℭ Ex quo sequit̄ φ Aristo. faciens mētioneȝ de ppositionib⁹ ⁊ cōplexionib⁹ realibus que sunt per se: nō facit mentionē de ppōne per se in qua idē predicat̄ de seipso. Uel dicēdū φ ordinat ppositiōes p se ad demōstrationē: ⁊ de istis facit mentōeȝ que ad ipam necessario requirunt̄. Propō aūt predicta nō est necessaria ad demōstrationē. igit̄ ⁊c̄.

Pro declaratiōe q̄uo in ppositiōibus per se dat̄ stat⁹: declarat̄ (preter ea que ponit Sco. 3. di. pmi: que recitat iste auctor formalitatū) Presupponēdo φ sicut nō dat̄ circulus in dependētia essentiali q̄tū ad esse rei: ita nō dat̄ circulus in dependētia pdicatoꝝ a subiecto q̄tū ad inherentiā formaleȝ predicati ad subm. Nā quū perseitas ppōnis sit ex h φ subm est cā pdicati: vel includit cām ipsi⁹: vel q̄tuȝ ad esse: vt in ppōnib⁹ per se scdi modi: vel q̄tū ad inherētiā formalē: ⁊ nō q̄tū ad esse: vt in ppositionibus per se primi modi: sequit̄ φ (quuȝ in omnibus istis in subiecto sit rō formalis inherentie predicati ad ipm subiectū) nō poterit ipm subiectū dependere a predicato q̄tum ad talē inherētiā formalē. Qꝛ si. A. est rō ppter quā. B. sibi inest formaliter ⁊ sm se: nō poterit. b. ecōtra habere rōnē in se ppter quā. a. sibi insit. Aliogn dare̅t circulus i istis depēdētijs formalibus: seu q̄tū ad inherentiā formalē eoꝝ que predicant̄. Nec valet dicere: φ ppositio per se secundi modi cōuertit̄ in p se primi modi: sicut ista. Homo est risibilis: cōuertit̄ in istā. risibile est homo: vbi cōuersa est per se scdi modi: ⁊ cōuertēs est pmi modi: qꝛ subiectū accidentis pprij vel cōis non cadit in diffinitione accidētis nisi ex additione: vt hȝ Aristo. 7. metaphy. diffuse. Ergo nō poterit subiectū qd est homo diffinire per se ipm accidens qdcūq̄ sit: ⁊ per consequēs ista nullo modo erit per se. risibile est homo. ℭ Et cōfirmat̄. sicut datur status in causis materialibus ⁊ efficientibus realibus: ita dat̄ status in pncipijs formalib⁹: per que vnuȝ alteri formaliter inest. Sed ita est φ subiectū qd est homo: est ratio formalis: per quā risibilitas sibi inest. ergo nō poterit ipsa risibilitas esse rō formalis per quā homo sibi insit. Et per hoc vult habere Ar. φ dat̄ status in pncipijs cōcurrentibus ad ipam demonstrationē. Ita φ in istis deueniēnduȝ est ad aliqd vnum pmū imediatū: quo non est alteruȝ prius ⁊ imediatius: quū in istis sit ordo essentialis: qui de necessitate presupponit aliqd vnū primū ⁊c̄.

7. me. t. c. 12. ⁊ 19.

Pro intelligētia q̄uo rō i se falsa sit de omni falsa τ de quocūq₃ falsa: est notandū q̄ rō in se falsa est illa cui⁹ ptes ad seinuicē₃ formal̄r repugnāt: vt vult Ar.in.5.meta.ca.de falso. Unde nihil aliud est talis rō nisi cōceptus hn̄s in se formalē repugnantiā partiū in se. Ex hoc arguit̄ q̄ (quū illud qd̄ est ex se τ intrinsece formal̄r repugnās: cuicūq₃ alteri est repugnans τ incōpossibile: q₂ qd̄ ē tale in se respectu cuiuscunq₃ semp est tale: q₂ habitudo τ cōparatio rei ad aliqd extrinsecū: nō tollit illud qd̄ cōpetit rei ex se τ intrinsece: q₂ qcūq₃ respect⁹ siue rei: siue rōnis adueniēs alicui fundamēto nō tollit rōnē τ nām fundamēti. ergo rō in se falsa (si h₃ in se formalē repugnantiā τ incōpossibilitatē) respectu cuiuscūq₃ sic erit incōpossibilis. ⁋ Et ↄfirmat̄. q₂ formaliter repugnātia sūt illa que suis rōnib⁹ formalib⁹ repugnāt. ḡ manētib⁹ istis semp erit repugnātia formal̄r nō solū eoꝝ in se: veꝝ ēt in respectu ad qd̄cūq₃ aliud. *[margin: meta. c.34.]*

Pro declaratione q̄uo valeat arg^m a pte in mō ad totū in mō ↄstructiue. Est notandū q̄ totū₃ in mō est termin⁹ p se sumpt⁹ sine determinatiōe diminuēte vel distrahēte sed cū determinatiōe dimissiua: sicut dicim⁹ q̄ si hō determinat̄ p ly mortuus determinat̄ p dictionē distrahentē. Et isto mō nō valet a pte ad totū. sed si determinat̄ ly hō p hoc qd̄ ē albū aut nigrū (quū tales determinatōes sint dimissiue: τ nō distractiue de rōne hoīs) valet a pte in mō ad ip₃ totū. Unde p tāto termin⁹ sumpt⁹ absolute sine determinatiōe accipit̄ vt totū: q₂ accipit̄ vt vl̄e cōe ad oīa sua supposita: τ ppter hoc appellat̄ totum. Sed qn̄ accipit̄ cum determinatiōe cū restringat̄ solūmodo ad aliqua supposita: dicet̄ esse pars respectu suppositus sine determinatōe: τ a parte ad totū in mō val₃ argumentū affirmatiue: sed a toto ad partē: destructiue τ negatiue.

Pro declaratiōe p̄dicatiōis denoīatiue: est notandū qd̄ predicatio denominatiua: extendēdo nomē p̄dicatiōis denoīatiue est duplex. Quedā est per se: quedā est p accn̄s. Per se: q̄da₃ a p̄ori: quedā a posteriori: p̄dicatio per se a posteriori est p se in scd̄o mō: qn̄. v₃. passio p̄dicat̄ d̄ subiecto: τ ista appellat̄ a posteriori: q₂ sumit̄ ab aliquo qd̄ est posteri⁹ τ extrinsecū a subto. Predicatio per se a p̄ori: q̄da₃ est p se τ directe in p̄ mō. τ q̄dā indirecte. directe est qn̄ p̄dicatū ē pars eēntialis τ intrinseca subiecti: vel diffō ipi⁹: sicut dicēdo Hō est aial: vel hō est aiatus. Un̄ qd̄lib₃ p̄dicatū istoꝝ est cōcretū denoīatiuū denominās ipm subm: vel si non vis accipere istā: hō est aial: q̄ ipsa sit denoīatiua: saltem ista erit denoīatiua: hō est rōnalis. Propō p se d̄noīatiua a p̄ori indirecte τ reductiue p se in p̄ mō: est qn̄ forma in cōcreto predicat̄ de susceptiuo forme: τ nō de ↄposito ex susceptiuo τ forma: vt est ista. Corp⁹ est aiatū: vel aial est rōnale: que ppōnes reducunt̄ ad alias ppōnes directe in p̄mo mō. Propō denoīatiua per accn̄s est sicut ista. Hō ē albus: cuius p̄dicatū nullā h₃ reductionē neq₃ ad subm: neq₃ aliqd qd̄ subiectū includat: cū quo possit facere vnū per se: quēadmodū est in alijs predictis.

Potest al'r declarari sufficiētia p̄dicatōis d̄noīatiue sic. Oīs p̄dicatio denoīatiua: aut est a p̄ori: aut est a posteriori. Si a p̄ori: sic est in p̄ mō directe vel idirecte. Directe: vt ista. Hō est rōnalis. idirecte: vt ista: aial est rōnale. Si vero sumat̄ p̄dicatio denoīatiua a posteriori: q̄da₃ est p se: quedā per accn̄s. Si p se: aut subm denoīatū includit rōnē formalē inherētie p̄dicati ad ipm subm necessariā₃: aut nō. Si p̄mo mō: sic est ppō per se scd̄i modi: in cuius subiecto nō tm̄ includit̄ rō inherentie predicati ad subm: veꝝ ēt rō simpl'r nec̄ia: q₂ sub₃ est cā necessaria predicati: τ q̄ntū ad esse: τ q̄ntū ad inherētiam formalē: q̄ si rō talis inherētie nō sit nec̄ia: sic habetur q̄rtus modus: vt dicēdo. Uolūtas vult. Calidū calefacit: in quoꝝ subiectis nō icludit̄ rō nec̄ia talis inherentie. Si v̄o sumat̄ p̄dicatio denoīatiua a posteriori: τ p accidēs: ista est duplex. Quedā est intrinseca: q̄dā extrinseca. Intrinseca: qn̄ predicatū denoīatiuū vel illud qd̄ iportat̄ p ipsu₃: inheret subto: sicut dicēdo. Hō est alb⁹. Extrinseca v̄o τ denoīatiua est: qn̄ illud qd̄ iportat̄ p predicatū nō inheret subiecto formal̄r: sed alicui extra subm: vt dicendo. Lapis est visus. ⁋ Et est notādu₃ q̄ hic extēsiue loqmur de predicatiōe denoīatiua. vt v₃. ipsa nō distiguit̄ ↄ p̄dicationē d̄noīatiuā essentialē: quā sniā₃ h₃ Sco. in quol₃. q.3. vn̄ illa est pprie denoīatiua: qn̄ p̄dicatū nō icludit̄ in ↄceptu formali subiecti. vt exēplificat ipe dicēdo. Corp⁹ ē aiatū. Aia eni iportata p p̄dicatū nō ē de itellectu subiecti: τ iō notat ipse aliq̄ q̄ ibi sunt vidēda ⁊c.

Pro declaratiōe p̄dicatiōis idētice: est aduertēdū q̄ p̄dicatio idētica ppa h₃ duas ↄditiones: q̄rū vna est q̄ cōiter fit in abstracto: sic q̄ abstractū p̄dicat̄ de abstracto: τ hoc loquēdo de predicatiōe idētica vt distiguit̄ ↄ formalē predicationē: siue sit formal̄r q̄ditatiua: siue denoīatiua vt dcm̄ ē. Alia ↄditio idētice p̄dicationis est q̄ qd̄l₃ extremū ipi⁹: vel alteꝝ tm̄ est ifinitū p̄missiue vel actual̄r τ positiue: τ ita ista predicatio idētica nō fit nisi in trāscēdētib⁹ q̄bus pōt ↄpetere ifinitas itēsiua: vl' in diuinis vbi sūt predicata actual̄r ifinita. Exēplū p̄mi. vt dicendo. entitas est veritas: vel hūanitas est entitas. In p̄ma vtrūq₃ extremū est trāscēdēs: τ ifinitū p̄missiue. In scd̄a alteꝝ tm̄ τ quelibet istaꝝ verificat̄ per idētitatē realē₃ extremoꝝ precise sic qd̄ p̄dicatū ē idē real̄r subto. Et (quū oīs ppō affirmatiua sit v̄a pp idētitatē p̄dicati ad sub₃) p tāto iste dicte ppōnes erūt v̄e. Ex^m scd̄i de predicatiōib⁹ diuinis. Eēntia diuina est bonitas: vel eēntia diuina ē p̄rnitas. In p̄⁰ vtrūq₃ extremū est ifinitū actu. In 2⁰ alteꝝ tm̄: q₂ nulla relatio in diuinis est formal̄r ifinita sed solū idētice. i. pp idētitatē relatiōis realē ad eēntiā diuā tāq₃ ad fundame^m. ⁋ Un̄ ē aduertēdū q̄ i hīs q̄ sūt ifi⁹ sic: fit p̄dicatio idētica: q₂ rō idētificatōis realis ē. Uel 3^m aliqd̄ in q̄ illa q̄ sūt idē real̄r ↄueniūt (quēadmodū aial τ rōnale dicunt̄ eē ide₃ real̄r: q₂ ↄueniūt in hoīe in q̄ ambo sūt iseꝑabilia: q̄ si abstrahātur ab isto 3⁰: nō remanēt eadē: q₂ ab eis tollit̄ rō identificatiōis realis. i. ipsu₃ 3^m. Et pp h̄ negat̄ ista: aialitas ē rōnalitas: q₂ ista duo i abstracto nō ampli⁹ ↄcernūt aut cōnotāt ipsu₃ 3^m: in quo ↄueniūt s₃ abstrahunt̄ ab oī ↄnotatiōe ipi⁹: τ pp hoc remanēt distincta: τ ppō cōstituta ex istis est falsa) Alia rō idētificatiōis realis ē ifinitas vtriusq₃ extremi ppōnis vel alteri⁹ tm̄: τ h̄ vel p̄missiua vel actualis: q₂ ifinitas itēsiua ex se τ ex nā sui h₃ qd̄ identificet sibi vl' extremo cui⁹ ē ifinitas: id cui sit cōpossibile: vl' pōt sibi ineē formal̄r. i. actual̄r. Et rō ē. q₂ nō pn̄t eē duo infinita real̄r diuersa: vt declarat̄ a Doc. sub. p̄mo sniaꝝ. di.2.q.3. Et in quolib₃. q.5. Unde (quū ifinitū dicat̄ esse ens simplicissimū) q̄cq̄d cōpetit sibi trāsit in ei⁹ pfecta₃ idētitatē: q̄ est realis idētitas. Ex quo sequit̄ q̄ q̄ntūcūq₃ duo extrema ifinita: vel actu: vel p̄missiue abstrahant̄ a 3⁰ (dūmō abstractio fiat in itentōib⁹ p̄mis τ nō scd̄is) sp extrema abstracta icludūt seu cōcernūt ipsā₃ ifinitatem ex q̄ ifinitate remanet rō idētificatiōis realis alteri⁹ extremi ad ipsu₃. ⁋ Et h̄ d̄clarat̄ p h̄ qn̄ l₃ ens τ bonū sint idē real̄r in hoīe: si tm̄ abstrahant̄ ab ipso p noīa p̄maꝝ itētionū q̄ sūt entitas: τ bonitas: τ formet̄ ista ppō entitas est bōitas: ista adhuc est v̄a p idētitatē: q₂ adhuc extrema sūt ifinita. Licet si abstraherent̄ p noīa scd̄aꝝ intētionū *[margin: doc. sub. I p⁰ di.2.q.3. τ q̄lib₃ q.5.]*

in q̄ abstractiōe significat rōnē ꝛ qditatē esse abstractaꝫ
ab oib⁹ suis posteriorib⁹: ꝛ ex ɔñti a modis itrisecis ꝗ sūt
finitas ꝛ ifinitas) i ista abstractiōe ꝓpō affirmatiua nō ē
vera. Ut dicēdo rō formal' entis ē rō bonitatis. Nā ly rō
formalis est nomē scðe itētiōis quēadmodū est diffō. Et
pp̄ h̄ ista ē falsa: q2 nō remanet i extremis rō idētificatio
nis vni⁹ ad alteꝝ: s3 ꝑscidunt̄ extrema ab ipsa. Et ista ab-
stractio q̄ fit ꝑ noīa scðaꝝ intētionū ē vltia q̄ fieri possit.

Circa hoc qð dicit̄: ꝙ de subiecto vltiate abstra-
cto nō pōt ꝑdicari aliqð ꝑdicatū nisi i-
cludat̄ ꝑ se ꝑmo mō in subto. Est aduertēdū ꝙ subm vl-
timate abstractū abstrahit̄ ab olb⁹ suis iferiorib⁹: ꝛ ab oī
habitudine ad ipsa iferiora. Ita ꝙ sicut in ɔcreto ɔcerne
bat ipsa ꝛ cōnotabat: ita in abstracto abstrahit̄ ab oī tali
cōcernētia ꝛ ɔnotatiōe: ꝛ vt sic nō pōt verificari ꝓ ipsis:
neqꝫ supponere: s3 tm̄ ꝓ his que icludunt̄ in ipso subto in
ꝑmo mō dicēdi ꝑ se: qð tñ est intelligēdū3 de mēte Doct.
sub. ꝙ subm respectu illi⁹ ꝑdicati ꝑmi modi nō se hēat vt
totū respectu ipsi⁹: vel per additionē ad ipm ꝑdicatū: pp̄
Doc. sub. in 3° me. q. vnica. ꝑmū negat̄ ista a Doct. subti. in. 3. meta. ꝛ in aliīs locis q̄3
pluribus: hūanitas est aialitas: q2 subm se h3 vt totum: ꝛ
ꝑdicatū vt pars. Silr negat̄ ista. humanitas est aialitas
ꝛ rōnalitas: q2 subiectū se habet per additionē3 ad predi-
catum: q2 vltra aialitatē3 ꝛ rōnalitatem: humanitas ad-
dit quoddā tertiū cōstitutū ex vtroqꝫ: q2 hūanitas est ter
tia entitas totius distincta a ꝑtibus cōstituētib⁹. Et pp̄ h̄
q2 ꝑdicatū ꝛ subiectū in his abstractis nō sunt oīo idem:
ideo remanet ꝓpō falsa. Et ita seqt̄ ꝙ hūanitas vltima-
te abstracta est tm̄ ipsa: ꝛ tm̄ verificat̄ de seipsa eo modo
Auic. 5° me. c. h°. quo loquitur Auicē. 5. metaphy. Equinitas est tantū equi
nitas. ❡ Et si dicat̄ Cōmen. 7. metaphy. cōcedit istā (vt
alias dictū est) scz. est aialitas ꝛ rōnalitas. ❡ Rñsū3 est
superius in scðo arti. partiali. s. ꝑcedēti. tractando quō to
tū3 cōpositū distinguat̄ a partib⁹ suis ex nā rei.

Pro declaratiōe quō adiectiuū ꝛ verbū ꝑ-
dicant̄ formaliter: est ad-
uertēdū ꝙ ꝑdicari formalr est ꝑdicari per modū forme
iformātis ꝛ ihērētis in quadā adiacētia ꝛ ihērētia forma
li: ꝛ ꝑ modū q̄lificātis vel q̄si q̄lificātis: ꝛ ita (quū actus
7. mete. t. cō. 19. ꝛ qualitas sint idē: vt est de mēte Arꝫ. 5. meta. cap° de q̄li.
vbi vult ꝙ dr̄ia in subā vno⁹ est q̄litas q̄ est actus eēntia-
lis cōstituti per ipam) Scðm hoc pōt poni duplex ꝑdica
tio formalis vna est formalis denoiatiua que ē respectu
ꝑdicati qð ꝑdicat̄ per modū act⁹ accñtalis seu accñtalr
qualificātis. Alia est formalis qditatiua que est respectu
ei⁹ qð ꝑdicat̄ ꝑ modū act⁹ eēntialis essentialr q̄lificātis.
Exēplū3 ꝑmi. vt hō est aib⁹: vel hō est risibilis: vel hō ge-
nerat. Exēplū scði. hō ē rōnalis. ❡ Ex hoc ɔcludit̄ ꝙ qñ
termin⁹ ꝑdicati ex modo ꝑdicādi nō pōt ꝑdicari nisi for-
malr: si ꝑdicat̄ de subiecto vltimate abstracto (quū tñc
subm tm̄ accipiat̄ in esse qditatiuo: ꝛ quo ad illa tñmō q̄
in ipso includunt̄ qditatiue: q2 in ista abstractiōe circum-
scribit̄ ab oībus posteriorib⁹ ꝛ ab oībus his q̄ sibi insunt
per accñs) ꝓpō talis formalis nō erit vera: nisi sit ꝑ se pri
Doc. sub. i p° di. 5. q. i. mi modi. ❡ Aduertēdū tñ ꝙ ista regula Doct. subt. que
habet̄ in ꝑmo sniaꝝ. dist. 5. q. i. h3 multas instātias: quas
oēs excludit ꝛ soluit Fran. de Mayronis in ꝑmo sniaꝝ.
di. ꝑdicta: ꝛ iō ibi videas. ❡ Aduertēdū ꝙ ꝑ syllogismū
expositoriū videt̄ posse ɔcludi oppositū huius regule de
subiecto vltimate abstracto: sic arguēdo. Hic pr̄ generat
hec eēntia diuia est hic pr̄. ergo hec essentia generat. ɔclō
videt̄ seq ex ꝑmissis. ❡ Ad hoc rñsū3 est: qð sicut ex dua
bus ꝑmissis: quaꝝ vna est de necio: ꝛ altera de cōtingēti
nō seqt̄ nisi ɔ de cōtingēti: vel q̄ hēat exponi ꝑ cōtingēs:
ita ex vna ꝑmissa formali: ꝛ ex altera idētica nō seqt̄ nisi
ɔclō idētica: vel q̄ hēat exponi ꝑ idēticā: ita hec ɔclō non
habet cōcedi que ifert̄ nisi ſm hunc sensū3: ꝙ hec eēntia
est id qð generat: que ꝓpō est tm̄ idētica. ❡ Vel dicēdū
est ꝙ syllogismus expositorius h3 reduci ad syllogismū
ꝑ regulat̄ per dici de oi. Aut dici de nullo. Sic ꝙ ꝑmisse
in syllogismo expositorio hñt reduci ad vlem affirmati-
uā vel negatiuā: ꝛ sic reducēdo: altera ꝑmissaꝝ erit falsa:
sic arguēdo. qcqd est hic pr̄ generat: eēntia est hic pr̄. igit̄
eēntia generat: maior est falsa: q2 q̄uis cōcedat̄ ꝙ eēntia
sit hic pater idētice: nō tñ conceditur ꝙ essentia generat:
q2 ista ē tm̄ formalis. Quid sit aūt syllogismū regulari ꝑ
dici de oī: vel dici de nullo: vidēdū ē in ꝑmo poꝝ.

Pro declaratiōe ꝑdicatiōis essentialis est
aduertēm̄ ꝙ ꝑdicatio eēn-
tialis est illa in qua denotat̄ cōsubstātialitas ꝛ origo ex-
tremoꝝ ipsius: que cōsubstātialitas nō est nisi identitas
nūeralis nāe ꝛ eēntie: ꝛ cū in duob⁹ suppositis non possit
esse aliq̄ vna suba nūero siue eēntia nisi in diuinis suppo
sitis: quoꝝ vnū originat̄ ab alio: iō ista ꝑdicatio eēntialis
repit̄ tñmō in diuinis: ꝛ ita ista ꝑdicatio est eēntialis: di-
cēdo filius est de eēntia pr̄is. Cuius sensus est fili⁹ origi-
nat̄ a pr̄e: vt cōsubstātialis. ❡ Et q2 ly de. nō tm̄ iportat
habitudinē ꝑncipij originātis: verū etiā cōsubstantiali
tatem ꝑncipij ad ꝑncipiatū. aduertendū ꝙ ly. de. distin-
guitur ab ista ꝓpōne ex. ſm Aug. vt recitat magister in ꝑ-
mo sn̄iarū3. di. 36. Unde ly ex. iportat tm̄ habitudinem
cāe efficiētis: ꝛ nō iportat cōsubstātialitatē cause ad cātū
seu ꝑncipij ad ꝑncipiatū: ly de. iportat vtrūqꝫ vt dictum
est. Et ꝓpterea cōcedit̄ ꝙ creatura est ex deo: ꝛ nō conce
ditur ꝙ sit de deo ſm eundem Augustinū ibide3. Unde
ſm ipm omne quod est de aliquo est ex illo: ꝛ nō ecōtra: ꝛ
hoc capiendo istas ꝓpōnes ſm eaꝝ ꝓpriā significationē:
sed capiendo large ꝛ extensiue istas: vna qñqꝫ pro alia ac
cipitur que due ꝓpositiōes extēsiue accepte non tm̄ ipor
tant habitudinem cause efficiētis: seu ꝑncipij originātis:
verum etiā habitudinē cause mālis: ꝛ quū in diuinis nō
ponat̄ mā nec quasi materia: tñmodo ibi importabunt
habitudinē ꝑncipij originātis: sed vltra hoc ly de. impor-
tat consubstātialitatē quā nō importat ly ex. ❡ Aduer-
tendū ꝙ cōcedit̄ ista ꝓpositio. filius est fili⁹ eēntie in cō-
structione intrāsitiua: vt ly filius. cōstruit̄ cū suo casuali
intrāsitiue sic ꝙ nō denotet̄ aliud per ly filius: ꝛ suū ca-
suale cū quo construit̄: ꝛ tunc est sensus: filius est fili⁹ eēn
tie: hoc est filius est filius qui est essentia: ꝛ nō cōcedit̄ ꝙ
sit essentie filius absolute: q2 tunc notaret̄ ꝙ eēntia esset Aug. 7. de tri. c. 3.
correlatiuū filij: qð est falsū3: q2 eēntia ſm Aug. 7. de tri-
nitate. ca°. 3. ad nihil refert̄: q2 h3 ipse ꝙ si essentia dicere-
tur relatiue ad aliud: iam nō esset essentia. Probat̄ etia3
rōne ꝙ eēntia nō possit referri: q2 oē qð refert̄ ad aliō di-
stinguit̄ realiter ab illo (quū ad relationē realē tria req-
rant̄. v3. extrema realia: realis distinctio extremoꝝ: ꝛ ꝙ
posito vno extremoꝝ ex nā ipsius insurgat habitudo ad
reliquū necessario: vt h3 Sco. in ꝑmo sniarū. dist. 31. q. i.) Sco. i p° di. 31. q. i.
Sed eēntia nō distinguit̄ realiter a filio neqꝫ ab aliqua
diuinarū personarū. igitur non pōt esse correlatiuū filij.
❡ Ulteri⁹ cū generare nō possit cōpetere eēntie abstra-
cte a suppositis. sequit̄ ꝙ nō poterit eē correlatiuū filij.

Pro declaratione vnitatis aduertendum
ꝙ gradus vnitatis per
aggregationem ꝛ totius cōpositi per accidens: differunt:
quonia3 vnum per aggregationem nō ponit ordinē eēn-
tialem inter partes ipsius. Nā ordo inter partes cumuli
vel acerui est ordo situalis: aut ſm sitū: qui ordo est sim-
pliciter accñtalis: ꝛ nō est ordo isurgēs de necessitate ex
natura partiū ordinatarū: q2 illa ps que est prior ſm situ3

poterit esse posterior. Et vlteri⁹ quelibet pars est simplr
in actu: ꝛ vna nō est potētia respectu alteri⁹: sut ēt actus.
Unū āt p acciñs iportat duo. vz. ordinē eēntialē iter par/
tes: qui ordo est ex nā ipsaꝝ partiū: qꝛ subā ex nā sui: ꝛ ne/
7° meta. T. cō. 4. cessario est pot acciñte: ex. 7. meta. t. cō. 4. iportat ēt infor
mationē vnius ptis ad aliā. sic ꝙ vna est actus iformās
aliā vt potētiā ſ; tñ (qꝛ talis actus est accñtalis respectu
illius qd est potētia: qd nō respicit talē actū per se) iō act⁹
ꝛ potētia in istis faciūt vnū per acciñs: ꝛ hoc est qd inquit
Arꝝ. 7. meta. t. cō. 4 z. Ubi hz. ꝙ hō albus: iō est vnum: qꝛ
hoī inest albedo. ¶ Dña etiā est inter vnuz per acciñs: ꝛ
vnū qd est cōpositū per se ꝛ essentiale. Nā tale vnum vl/
tra ordinē essentialē ipsaꝝ partiū: ꝛ vltra hoc ꝙ vnuz est
actus: ꝛ reliquū potētia: addit perseitatē actus: ꝛ pseitatē
potētie: sic ꝙ potētia ipsi⁹ cōpositi per se ꝛ eēntialr respi/
cit suū actū per se: qui est actus subalis. Et vltra hoc tale
vnū per se cōpositū addit tertiā entitatē realr distinctaꝫ
Arist. 8. me. t. c. 15 a partib⁹ cōponētib⁹ simul sumptis: vt est de mēte Arist.
7. meta. tex. c. 15. ¶ Et ēt dña inter vnū per se: ꝛ vnū vni/
tate idētitatis seu simplicitatis: qm̄ tale vnū includit ſm
pfectā idētitatē ꝛ realitatez: quicqd sibi cōpetit: ꝛ in tali
vno nihil hz rōnē potētie respectu alterius: sed oia tran/
seunt in pfectā idētitatē alterius. cuz qua tñ vnitate sim/
plicitatis stat distictio formalis: sic ꝙ ſ; illa q̄ sūt vnū vni
tate simplicitatis sint vnuz realr: nō tñ formalr. Et rō est
qꝛ idētitas realis in tali vno vnitate simplicitatis nō cō/
cludit repugnātiā ex terminis ꝛ ꝯdictionē: quēadmoduz
identitas formalis in tali vno: qd declaraẗ. Nam relatio
tran sit in pfectā identitatē fundamēti: ꝛ idē pōt realr eē
ad se ꝛ ad alterū: ꝛ ita ad se: ꝛ nō ad se. Ad alterū: ꝛ non ad
alterū. Neqꝫ ista sunt formaliter ꝯdictoria: (qꝛ non sunt
ſm idē ꝛ ſm eādē formalitatē: sed q̄tū ad formalitatem
fundamēti: cōpositū ex relatiōe ꝛ fundamento est ad se:
ſm formalitatē relationis est ad alterū: qꝛ cū ista idētita/
te reali saluaẗ rō formalis vtriusqꝫ: ꝛ distinctio vnius ab
altera: sic ꝙ rō relatiōis nō est rō fundamēti.) Sz ꝙ idē
formaliter ꝛ qditatiue sit ad se ꝛ ad alteꝝ hoc iplicat ꝯdi
ctionē qꝛ ſm eandē formalitatē ꝛ rōnē formalē idē esset
ad se ꝛ nō ad se. Et ſm hoc dixit Arꝝ. 4. meta. tex. c. 26. ꝙ
illi q dicebāt oia apparētia esse vera faciebāt oia ad alte/
rum: nō solū idētice ꝛ realiter seu denoiatiue: verū etiaꝫ
formalr: ꝛ ſm suā qditatē: qꝛ vnūqdqꝫ ens ſm suā quidi/
tatē ꝛ nām habuisset relationē ad sensum ꝛ opionē: quia
fuisset tale formalr in se quale appebat sensui ꝛ opinioī.
¶ Ulteri⁹ est dña inter vnitatē vnionis: ꝛ vnitatē iden/
titatis: qm̄ vnitas vniōis semp p̄supponit distinctionem
actualē extremoꝝ siue formalē siue realē. Nā quū vnio
sit relatio actualis p̄supponit extrema in actu: ꝛ quuz sit
relatio realis vel ex nā rei: p̄supponit extrema sic eē disti
cta: qm̄ realitas ꝛ actualitas relatiōis est ex actualitate ꝛ
realitate extremoꝝ. Ex quo seqẗ ꝙ vbi ē tm̄ vnitas vnio
nis excludēs vnitatē idētitatis vnū extremoꝝ nō ē idez
alteri: neqꝫ realiter: neqꝫ formalr: que vnitas vnionis est
in vno per aggregationē: ꝛ in vno cōposito per se: aut per
acciñs. ¶ Ultima vnitas que videẗ esse maxia supra oēs
vnitates p̄dictas est vnitas seu idētitas formalis que sic
Doct. sub. in p° di. 2. q. vlt. circa finē. describiẗ a Doc. subti. in p̄mo sniaꝝ. di. 2. circa finē. Idē/
titas formalis est eoꝝ: quorum vnū includit aliud in sua
rōne formali: ꝛ in p̄mo modo dicendi per se: ꝛ isto mō ſm
Doc. sub. inferius est idem formalr suo superiori ꝛ nō eꝯ.
Qꝛ si bene noteẗ dictū Docto. diffiniētis identitatē for/
malem apparet hoc esse veꝝ qd dictum est: qꝛ dicit. voco
aūt identitatē formalē vbi illud qd est idē includit illud
cui est idē in rōne sua formali: ꝛ per se p̄mo mō: ꝛ ita (quū
inferius includat suū superius: ꝛ nō ecōtra) sequiẗ ꝓpo/
situm. ¶ Et in rei veritate male senserunt sic opinātes ꝛ
attribuentes hāc dementiā Doc. sub. ¶ Qꝛ aūt sit falsuz
ꝙ inferius sit idez superiori declaraẗ: qꝛ certū est ꝙ infe/
rius accidit suo superiori ſm ꝙ cōiter diciẗ: sed illud qd
accidit alicui extraneaẗ a sua rōne formali ꝛ est extra il/
lam. Igiẗ inferius nō est idez suo superiori. ¶ Et confir/
maẗ hoc. qꝛ illud nō est idē sic formaliter alicui qd nō est
de rōne illius: qꝛ ſm Sco. in. 4. di. 12. q. 1. ꝛ in. 7. meta. q. 1. Scot. in 4°. di. 12. q. 1. ꝛ 7° meta. q. 1.
esse idem formaliter alicui est esse de essentia eius. Infe/
rius nō est de essentia superioris sed ecōtra. igiẗ ꝛc. ¶ Qꝛ
si tu dicas ꝙ inferius est de eēntia superioris: qꝛ includit
ipm superius. ¶ Cōtra. qꝛ certū est ꝙ inferius addit ali/
quid ad superi⁹ qd extraneaẗ a rōne formali ipsius. Igiẗ
inferius saltē q̄tū ad illud nō est de rōne supioris. ¶ Et
confirmaẗ. qꝛ qñ aliqd est qddam constitutuz ex aliqui/
bus: quoꝝ vnū est extra aliud formaliter: illud totuz non
est de essentia alterius partis: inferius est hꝫ respectu su/
perioris. igiẗ ꝛc. ¶ Propterea dicendum est ꝙ idētitas
formalis est duplex: quedā est mutua: quedā nō mutua.
Primo mō est iter illa: quorū vnuz identificaẗ alteri for
maliter ꝛ econtra. Sicut est inter hoiem ꝛ aial rōnale. qꝛ
sicut animal rōnale est idez formaliter homini: sicut ecō
tra: ꝛ qdlibz istoꝝ identificaẗ alteri per ꝓpriā identita/
tem formalē sibi formaliter inexistentē. Alio modo capi
tur identitas formalis nō mutua: ꝛ est inter illa: quorum
vnū est idem formalr alteri: qꝛ alterū est idē sibi tali idē/
titate: eo mō quo loquiẗ Arist. 5. meta. ca° de ad aliquid. Ar. 5. me. T. cō. 20.
ꝙ scibile referẗ ad sciam: qꝛ scia referẗ ad scibile. Unde
hz Aristo. hec verba. Scdm numeruz quidē igiẗ ꝛ poten
tiam dicta ad aliqd oia sunt ad aliquid: eo ꝙ ipsuz qd est
alterius: diciẗ ipm qdem sed nō eo ꝙ aliud ad id: mensu/
rabile vero ꝛ scibile ꝛ intellectuale: eo ꝙ aliud ad ipsum
diciẗ: ad aliquid dicunẗ. nam intellectuale aliquid signi/
ficat qd ipsius intellectus est. In qua snia vult Aristo. ꝙ
quecūqꝫ referunẗ ſm numeruz: idest modo vnius ꝛ mul
titudinis: ꝛ quecūqꝫ referunẗ ſm potentiā: hoc est modo
potentie actiue aut passiue: oia sunt ad aliqd eo ꝙ qdlibz
tale inquātū tale est alterius: hoc est dicitur ad alterum.
Ita ꝙ per suam relationez sibi formaliter inexistentem
est alterius hoc est ad alterum diciẗ: sed nō est alterius:
eo ꝙ aliud ad id hoc est non diciẗ ad alterum: qꝛ aliud di
catur ad ipsum: sed ſm se est alterius: ꝛ ad alterum. Op/
positum autez est in mensurabili ꝛ scibili que ſm ipm di
cuntur ad aliud: qꝛ aliud ad qdlibet istoꝝ dicitur: ꝛ est
textus. 20. ꝯmē. 5. metaph. Ex quo possumus elicere istā T. cō. 20.
conclusionem: ꝙ eorum que referunẗ: quedaz referūtur 5° meta.
formaliter: hoc est per relationez formalez sibi formali/
ter inexistentez: quedaz referunẗ tm̄ terminatiue: que. s.
terminant relationem aut dependentiā in alio. Quō di/
cit Aristo. ꝙ scibile referẗ ad scientiaz: quia terminat re/
lationem ꝛ dependentiaz ipsius scientie. Hoc modo etiā
dicit Scotus ꝙ deus refertur ad creaturaz tm̄ termina/
tiue: qꝛ terminat dependentiaz creature sine omni respe
ctu rei ꝛ rationis in ipso: vt habet ipse in p̄mo sentētiaꝝ.
dist. 30. q. 1. Applicando ad ꝓpositūz aliquid est idez for Sco. 1 p° di. 30. q. 1.
maliter alicui tantū terminatiue: ꝛ aliquid est idē forma
liter alicui idētitate formali sibi formalr inexistēte. Pri
mo modo inferius est idem formaliter superiori. Scdo
modo superi⁹ est idē formalr iferiori. Scotus aūt qñ de/
scribit idētitatē formalē dicēdo: voco aūt identitatē for/
malē ꝛc. dicit ꝙ id est idez formaliter alicui. s. terminati/
ue tm̄: qñ includit illud cui est idē terminatiue in sua rōne
formali: ꝛ in p̄mo mō dicēdi p se. Cū qua idētitate forma
li nō mutua stat distictio formalis ex pte illius qd tm̄ di/
citur esse idē terminatiue: ꝛ nō ex parte illius qd est idez

formaliter ꝛ actualiter ex se ꝛ per relationē eiꝰ formalē. ¶ Ex quo sequit̄ q̄ dñie eēntiales ꝛ quecūq; predicata qditatiua ꝑprie dicunt̄ esse idē formal'r ipsis ꝯstitutis: ꝛ nō eꝫ. Cuiꝰ oppositū dicit ꝯpositoꝛ formalitatū. ¶ Aduertendū tñ q̄ identitas formalis capit̄ duobus modis. Unoꝰ ꝑp̄e. alioꝰ īpropꝛie. idētitas formalis ꝑpꝛie sumpta est īter illa: quoꝝ vnū est de cōceptu formali alteriꝰ: ꝛ in ipso īcludit̄ ꝑ se in ꝑ mō. Idētitas formalis large ꝛ īpropꝛie sumpta est īter illa q̄ cōueniūt in aliq̄ qditate ꝛ formalitate: que idētitas potius dr̄ in formalitate ꝛ qditate q̄ꝫ denominet̄ formalis aut qditatiua. Pꝛio mō sumēdo idētitatē soꝛ. ꝛ Plato nō sūt idē formal'r: q2 vnuꝫ nō ē de ꝯceptu formali alterius. 2ꝰ mō pñt dici esse ideꝫ formaliter: q2 sunt idem in formalitate ꝛ qditatiue specifica.

Alterius notandū est pro intellectu: q̄uo suba nō includit̄ qditatiue in accñte: suba nō est idē formaliter accñti: q2 accñs diffinit̄ per subaꝫ ex additiōe: vt vult Ar. 7. meta. t. cō. 17. ꝛ. 19. Unde ꝑ tāto aliqd dicit̄ additū alteri: pro q̄ꝫto extraneat̄ a rōne eius formali: ꝛ ita q̄uū suba sit extra rōnē formaleꝫ accñtis cadit in diffinitionē eius: vt additū: ꝛ ita dupl'r suba dicit̄ additū accidenti. Tum q2 nō est de intellectu eius. Tum q2 nō facit vnū per se cū illo: sed vnuꝫ per accñs: ꝛ hoc q2 suba nō est per se potētia respectu accidētis: nec accñs est per se actus respectu sube: sed soluꝫ actus substātialis determinat̄ ad subaꝫ: sicut ad per se potentiā. ¶ Et si tu dicas q̄ accñtia nō sunt entia: nisi q2 entis: ex. 7. meta. tex. c. 2. Ex quo inferatur q̄ substātia sit causa formalis quiditatiua ipsius accidentis. ¶ Respondet̄ q̄ ly quia. est nota causalitatis efficientis ꝛ nō alicuius cause formalis. Unde vniuersaliter qōlibet causatuꝫ est illud qō est: quia est a sua causa: non tamen sequit̄ q̄ illa causa dicatur esse ratio formalis intrinseca essendi ipsi causato: aut etiam ordo ꝛ habitudo ad talem causam.

T. cō. 17. ꝛ. 19. 7ꝰ meta.

7ꝰ meta. T. cō. 2.

Pro intelligētia q̄uo itellectꝰ ꝛ voluntas nō sunt attributa: est aduertēdum q̄ sicut rōnalitas ꝛ intellectualitas est de rōne qditatiua hoīs: vel saltē non est extra rōnē formalē eius qditatiuam: sic itellectualitas nō est extra rōnem formaleꝫ essentie diuine: ita q̄ si ipsa diffiniret̄ itellectus caderet in diffinitiōe eius: ꝛ hoc vult Doc. subti. in quolibet. q. i. ꝛ in ꝑmo sniaꝝ. di. 26. Qō dictū est de itellectu seu de rōne itellectuali: dicendū est de rōne volitiui que rōnes ad se inuicem sequunt̄: ꝛ ita itellectus ꝛ volūtas nō dñr ꝑprie attributa in diuinis: q2 nō sic distinguunt̄ formaliter ab essentia diuina: quēadmoduꝫ vnitas: veritas: ꝛ bonitas: sapientia: ꝛ hm̄: que propꝛie vident̄ esse predicata q̄litatiua essentie diuine ꝛ in nobis ꝑdicant̄ vt passiones.

Doc. sub. qlꝫ. q. i. ꝛ i ꝑꝰ di. 26

Pro declaratiōe q̄uo formalitas dicatur a forma: lꝫ superius aliqualiter dictū sit: est aduertendū q̄ formalitas si dicit̄ a forma: nō dicit̄ a forma partis: sed a forma totius: qua aliqd hꝫ esse quiditatiue: talis aūt forma quedā est ratio ꝛ ꝑncipium formale quo aliquid est adequate seu hꝫ esse qditatiuum totale: quedam vero est ꝑncipium formale partiale quo res habet esse quiditatiuuꝫ partialiter. Exēplū ꝑmi. conceptus formalis diffinitionis: sicut gratia exempli: animal rationale respectu hominis est ꝑncipiuꝫ quo adequate homo est hō: pars tamē diffinitionis: sicuti est aial: aut rōnale est illud quo partialiter homo est hō: seu habet esse quiditatiuuꝫ partiale: hoc declarat̄ ex sententia Arist. 7. metaph. tex. cōmē. 33. Ubi vult q̄ ratio: idest diffinitio hꝫ partes: ꝛ sicut tota ratio se habet ad totā rē: sic partes rationis ad partes rei. Diffinitio autē est quiditas adequata diffiniti vel importat taleꝫ quiditatē adequate. Formalitas igitur sumitur vel a forma declarāte totā quiditatē rei adequate: vel partialiter.

Ar. 7. me. T. cō. 33.

Pro declaratiōe q̄uo ista cōsequentia non valꝫ A. ꝛ B. sūt plura eēntialia. igitur A. ꝛ B. sunt plures essentie: adducit auctoꝛ formalitatuꝫ q̄ ad plurificationē consequētis in aliqua cōsequentia bona ꝛ formali nō sequit̄ plurificatio antecedentis: ꝛ adducit exemplū. Uidelꝫ ista ꝯsequentia est bona: soꝛ. est sciens. ergo habet scientiā: non tamē sequit̄ soꝛ. habet plures scientias. ergo est plures sciētes. A simili ista cōsequentia est bona: hoc habet essentiam. ergo est essentiale. Sed nō valet a plurificatione cōsequentis ad plurificationeꝫ antecedentis. Uidelꝫ. A. ꝛ B. sunt plura essentialia. igitur plures essentie. ¶ Sed cōtra istam declarationem instatur: quoniā nō arguitur a simili in ista consequentia secūda. videlꝫ in ista. soꝛ. est sciens. ergo hꝫ scientiam: q2 in ista arguitur a concreto ad abstractuꝫ: ꝛ ab effectu formali ad cām formaleꝫ. Et in ꝑma: videlicet in ista A. habet essentiā. ergo est essentiale arguit̄ ab abstracto ad concretū: ꝛ a causa formali ad effectuꝫ formalem. Similiter in secūda. Arguit̄ a posteriori ad prius: ꝛ in ꝑma ecōuerso. Unde in scda arguitur ab hoc cōcreto qō est sciens ad ipam scientiā. Concretuꝫ aūt significans formā se habet vt posterius respectu forme. In ꝑma aūt cōsequentia arguit̄ ab essentia ad essentiale: qō est posterius essentia. ¶ Ideo aliter dicendū est ad ꝑmā cōsequētiam q̄ ipsa nō tenet. videlicet a plurificatione cōsequētis ad plurificationem antecedētis per hoc mediuꝫ: quia consequens est posterius antecedente: modo plurificato posteriori non plurificatur prius: seu non est necesse ipm plurificari: q2 stante vnitate in priori potest esse pluralitas in posteriori: sicut apparet in multis. s. in substātia in accidēte: ī causa ꝛ causato in vniuersali ꝛ particulari: vbi stāte vnitate cōmunis ꝛ vniuersalis: plurificant̄ species ꝛ particularia. Quū igitur essentia sit prioꝛ eo qō dicitur essentiale non solū in inferendo: verū ēt in essendo. (Intelligendo essentiale in diuinis esse illud qō imitat̄ essentiam diuinā in modo eēndi ꝛ ꝑdicandi: vt declarat Sco. in quolibet. q. i.) Sequit̄ q̄ si plurificent̄ eēntialia in diuinis cum tali pluralitate stabit vnitas eēntie diuine. Et ita nō valet plura essentialia. ergo plures essentie.

Scot. in qlꝫ. q. i.

Pro secunda consequentia: notandū est q̄ cōcretum denominatiuuꝫ significans formam accidentalem significat ipam formā cōnotando suppositū qō hꝫ ipsam formam: qō suppositū est prius forma: ꝛ tale concretū denominatiū: nunq̄ꝫ dicitur plurificari ad plurificationē forme accidētalis: nisi ratio suppositi plurificet̄: sicut in exēplo de hñte plures scientias: nō dicit̄ plures scientes: lꝫ habeat plures scientias: ꝛ hoc q2 cū tali pluralitate formarū accñtaliū stat vnitas suppositi habētis formas: ꝛ ita ꝯñtia nō valet a plurificatiōe forme ad plurificationē concreti iportātis formā: ꝛ cōnotātis suppositū. Unde arguēdo a cōcreto denoīatiuo ad ipaꝫ formā denominantē: lꝫ arguat̄ a posteriori ad ꝑus q̄ꝫtū ad formale significatū cōcreti denoīatiui: tamē q̄ꝫtū ad cōnotatū ipsiꝰ cōcreti: arguit̄ a priori ad posteriꝰ: ꝛ ita ex duplici medio negat̄ scda ꝯñtia. Tum ex rōne dicta q̄ concretū importās formā: ꝛ suppositū nō plurificatur ad plurificationē forme: nisi ratio suppositi plurificetur. Tum etiā q2 plurificato posteriori: nō est necesse ipꝫ ꝑus plurificari. Prima regula habet̄ a doctore subtili in quolibet. q. ii. Scda regula habet̄ in tertio sniaruꝫ. di. 8. q. vnica: ꝛ pro parte. q. 2. ꝛc̄. doct. sub. qlꝫ. q. xi.

Aduertenduꝫ pro declaratiōe distinctiōis iter eēntiā ꝛ relationes ꝑsonales: q̄

non predicat per modū potentie:sed per modū actus qḋ est predicari in quale. Et sic habet ordo istoꝝ.

Pro declaratiõe descriptiõis formalitatis. Notandū est ꝙ rõ capitur duob⁹ modis. Uno⁹ ꝑ rõne formali: vel ꝑ eo qḋ est formaliter rõ. Alio⁹ ꝑ rõne obiectiua seu obiectali qḋ idē ē. Rõ formalr̄ sūpta:q̄dā est act⁹ pm⁹:q̄dā act⁹ scḋs. Act⁹ pmus:sicuti est intellect⁹:q est potentia rõcinatiua circa vlia. Siīr cogitatiua q̄ est q̄dā rõ formalis:ꝛ act⁹ pm⁹ rõcinatiu⁹ circa singlaria:vt ē de mēte Cōmē.ꝛ alioꝝ. Rõ formal ꝑ actu 2ᵒ est ipe discursus:ꝛ opatio itellect⁹ seu alterius potētie rõcinatiue. Rõ vero obiectalis nō est nisi ipm obm qḋ obycit potētie rõcinatiue: ꝛ attingit ꝑ actū ipsius:q̄ ergo formalitas est obm intellect⁹ qḋ attingit per actū ipsi⁹:appellat rõ obiectalis:seu obiectiua. Et breuiter oē cõceptibile ab intellectu pōt dici rõ obiectiua.

Secundo pōnit in diffõne formalitatis cõprehēsa in re ꝛ ex nā rei. Notādū est ꝙ aliqd est cōprehensibile seu intelligibile ex se ꝛ ex nā sui:aliqd vero est intelligibile cāliter ꝛ effectiue ab actu intelligēdi itellectus. Illud est cōprehēsibile ex se ꝛ ex nā sui qḋ h₃ esse reale nō depēdēs ab actu itelligēdi in eē ꝛ in cõseruari: sicut sūt oia entia realia ext̄ra aiās. S₃ aliqd est cōprehēsibile causalr ab intellectu:q ꝑducit in esse ab actu itelligēdi ꝛ depēdet ab ipso in esse ꝛ in cõseruari. Et sicut h₃ entitatē ꝛ esse ꝑ actū itelligēdi:ita h₃ suā cōprehēsibilitatē:ꝛ nō dnr ex se ꝯprehēsibilia:sed ex alio.s.ab itellectu: h descrībit formalitas respcū eoꝝ q̄ hñt esse ꝛ itelligibilitatē ex nā rei ꝛ nō eoꝝ q̄ sic ꝺpēdēt ab itellectu vt dcm est:sic sūt itētões scḋe ꝛ entia rõnis:q̄ tādiu hñt eē ꝛ itelligibilitatē q̄diu itelligunt ab itellu in itētiōib⁹ pmis:quo actu itelligēdi cessante:cessat eē istaꝝ itetionū scḋaꝝ.

Tertio addit in descriptiõe formalitatis. quā non os. Pro euidentia hui⁹ est notandu₃ ꝙ due sunt rōnes obiectales cōcurrētes in obto alicui⁹ potētie quarū vna est rō mouēdi.alia est rō terminādi actū ipsi⁹ potētie. Et hoc pōt colligi de mente Ar.3.de aia. vbi dr̄ ꝙ obm ad potētiā se h₃ vt motiuū ad mobile:vel vt terminatiuū ad terminabile. Rō mouēdi cōpetit obto pro q̄to mouet ip₃:ꝛ ei iprimit aliquā formā. vnde qḋcūq₃ obm causet in potētia aliquā spēm ipsi⁹ aut aliquē actū: illud obiectū mouet potentiā. Rō terminādi ꝯpetit obiecto ꝑ q̄to est illud circa qḋ versat opatio potētie: vel sub alys verbis:pro q̄to potētia tendit in ipm obm ꝛ h₃ ad ipm respectū tendētie ꝛ attingētie:vt in terminū. Prima rō nō est eēntialis obiecto. Tū q̄ nō cōpetit oib⁹ obiectis:sunt eni multe potētie simplr̄ actiue respectu obieꝯoꝝ a q̄bus nullo mō ipse potētie patiunt:aut aliqd recipiūt:sicut nutritiua ꝛ augmētatiua respectu alimēti. Tū etiā q̄ relatiōes sunt obiecta:ꝛ tñ nihil causant in itellectu:neq₃ spēm intelligibilē:neq₃ actū itelligēdi: ꝛ hoc ꝑꝑ minimā entitatē ipsaꝝ. Tum ēt q̄ rō mouendi pōt cōpetere aly ab eo qḋ est obm potentie. Ut si de⁹ infunderet alicui intellectui geometriā ꝛ habitus ei⁹:de⁹ moueret intellectū recipiētē talē habitū:ꝛ tñ deus nō eēt obiectū geometricū cognitū ꝛ intellectū per talē habitū infusū. Ex quo sequit ꝙ rō mouendi est accñtalis obiecto. Rō vero terminādi est sibi eēntialis:q̄ nihil est obm potentie circa qḋ nō versat opatio potētie: ꝛ in qḋ potētia non tēdat vt in terminū. Ex quib⁹ oībus cōcludit:ꝙ formalitas est illud qḋ pōt ꝑ se terminare actū itelligēdi: ꝛ nō os ꝙ moueat itellectū. Appet q̄ descriptio formalitatis ꝛc.

¶ Ulterius est aduertēdu₃ ꝙ nōnulli Scotiste ponunt modos itrinsecos hr̄e formalitatē: vt dicit Auctor istarū formalitatū:qḋ nō est bñ dictū:neq₃ ad mētē docto.sub. Or formalitas ēt large accepta est rō ꝑ se cõceptibilis ab intellectu sic:ꝙ ex se pōt terminare actū itelligēdi. Mō gradus intrinsec⁹ q̄ditatis non est ꝑ se ꝯceptibilis sine q̄ditate cuius est gradus:q̄ vt sic:nō h₃ formalitatē. Exēplum hui⁹:nō pōt itellect⁹ ferri ꝛ terminari ad intensionem albedinis:quin terminet ad ipam albedine₃: ꝛ hoc est qḋ dicūt nōnulli diffinientes modū intrinsecū dicentes:ꝙ modus est q nō h₃ cōceptū precisu₃ a formalitate cuius est modus:ꝛ est incōceptibilis per se. Dicamus igr̄ ꝙ formalitas cōpetit oibus entib⁹ per se: ꝛ distincte ꝯceptibilibus:ꝛ nō illis que sunt cū alio cōceptibilia.

Pro declaratiõe q̄uo formalitas fm aliq̄s Scotistas sic cõis ad realitatē ꝛ ad q̄ditatē:est aduertendū ꝙ eo mō quo distinguitur res:eo mō distinguit realitas:ꝛ hoc de mēte Doc.sub tilis in.4.dist.46.q.3.vbi h₃ ꝙ nō ops exponere res per realitates vel formalitates:q̄ eadē est distictio rei ꝛ rei: realitatis vel realitatis:formalitatis vl̄ formalitatis:hec ipse. Res igit quedā est eēntie:quedā exñtie:sic realitas: Quedā est realitas eēntie:quedā exñtie. Prima realitas appellat obiectiua: scḋa appellat subiectiua. Pria ideo dr̄ obiectiua:q̄ pōt esse obm itellectus:ꝛ ideo eo mō quo aliqua res pōt esse ob₃ intellect⁹ ꝛ itelligi:eo mō iportat realitatē obiectiuā:ita ꝙ si est ꝑ se obm itellect⁹:ꝛ per se intelligit ꝛ nō ꝑ accñs:ꝛ cū alio:seu solū pōt sic intelligi: sic per se iportat realitatē obiectiuā. S₃ realitas subiectiua iō dr̄ subiectiua:q̄ subycit q̄ditati ꝛ nāe q̄ditatiue:et quū singulare vt singulare est:sic subiectū q̄ditatis:ideo appellat res vel realitas subiectiua. Ex hoc cōcludūt multi fm istos scotizātes(cuꝫ quib⁹ ego nō cōuenio)ꝙ formalitas est cōis ad realitatē obiectiuā:ꝛ q̄ditatē:volētes ipi ꝙ realitas obiectiua est qcqd pōt distincte cōcipi ꝛ itelligi sine alio cui cōpetit aliq̄ vnitas ex nā rei. Formalitas aūt cōpetit cuicūq₃ qḋ h₃ eē ex nā rei extra nihil: siue sit ꝯceptibile per se:siue cū alio:ꝛ isto mō dicerēt ꝙ modus itrinsecus hr̄et formalitatē:q̄ est ꝯceptibilis cū alio:sed nō iportaret realitate₃:q̄ nō posset ꝑ se sine alio mouere itellectū:aut terminare actū intelligēdi. Ego aūt teneo cū Doc.subtili dico:modos itrinsecos nō hr̄e aliquā formalitatē:sed coincidūt in eundē cōceptū formalē rei cuius sunt modi itrinseci:ita ꝙ sicut nō hñt realitatem ꝛ q̄ditatē ꝑter realitatē ꝛ q̄ditate₃ rei quā insequunt:sic ēt nō hñt formalitatē aliaꝫ a formalitate rei:ꝛ ita dico:ꝙ illud h₃ ꝓpriā formalitatem qḋ est per se cōceptibile sine alio:vel qḋ idē est:qḋ pōt per se terminare actū itelligēdi absq₃ hoc ꝙ aliud terminet. ¶ Aduertēdū scḋo ꝙ formalitas ē cōior realitate obiectiua. Pro quo est notādū ꝙ realitas obiectiua capit duobus modis: vno mō:ꝑ oi ente positiuo qḋ h₃ eē ex natura rei: sic ꝙ nō depēdet ab actu intelligēdi in fieri ꝛ in ꝯseruari: neq₃ ab aliquo actu collatiuo ipsius itellect⁹:ꝛ isto mō nō solū res extra itellectū oio in effectu ꝛ in re dicunt esse realitates obiectiue:vez ēt oēs quiditates ꝑdicamētoꝝ que sūt abstracte a singularibus in intellectu obiectiue repñtate ꝑ aliquā vnā spēm repñtantē:dicunt sic realitates obiectiue:quia iste q̄ditates in tali esse sunt aū actū itelligēdi vt repñtantur per spēs:ꝛ nō depēdent ab ipso actu itelligendi in tali esse in fieri aut in cõseruari: imo causant actū itelligendi iste q̄ditates in tali esse:q̄ obm intelligibile pñs in specie itelligibili causat actū itelligēdi: ꝛ hoc est qḋ dicit Ar.3. de aia.ꝙ obm in aia obiectiue ꝛ repñtatiue: reducit itellectū de potentia essentiali ad potentiā accñtalē.vñ tex. cōmē.60.inquit hec.s.vniuersalia in ipso quodāmō sunt aia.vnde in ipsa est intelligere cū velit. Or aūt sic reducit est cā actus ꝛ operatiōis ꝓueniētis a tali potētia. Ex quo

Margin notes: 3ᵒ de aia. T.c.54. — Doc. sub. i. 4. dist. 46.q.3. — Ar.3. de aia. t.cō. 60.

nos habemus q̄ iste quiditates sunt cause actus itelligēdi in tali esse: ꝛ ꝓcedunt ipm actū ordine nāe in isto esse:

Scot. pͣ ꝓpositōe theoreᷓ tum. ꝛ hoc est qd̄ hꝫ Sco. in pma ꝓpōne Theorematū. Intelligibile nā ꝓcedit itellectionē. Alio᷒ realitas obiectiua capiꝭ ꝓprie ꝛ stricte ꝑ oī ente positiuo: qd̄ est extra intellectū oino in effectu ꝛ in re. Cui corrñdet ad extra aliq̄ vnitas ex nā rei circūscripto oī actu itellectus ꝛ abstractiuo: ꝛ intellectiuo: qd̄ sic est extra: q̄ pōt ꝑ se terminare actuꝫ itelligēdi: circūscripto quocūqꝫ alio: ꝛ isto modo nos dicimus q̄ .x. genera gnālissima: ꝛ quecūqꝫ sūt in recta linea ꝓdicamētali dr̄ie vltime: vel etiā nō vltime: siue specifice: siue indiuiduales: ipoꝛtāt aliquā realitatē obiectiuaꝫ. Silr ꝓprie passiōes specifice: seu ꝓdicamētales: sic iportant talē realitatē obiectiuā: q2 oībus istis corrñdet aliq̄ vnitas ex nā rei extra intellectū oio: ꝛ isto modo capiēdo realitatē: formalitas q̄ dr̄ rō per se cōceptibilis ab intellectu: est cōioꝛ realitate obiectiua: q2 illa dicit tā de his q̄ sunt in ꝓdicamēto: q̄ꝫ de his q̄ sunt extra gen⁹ ꝛ sunt trāscendētia: sicuti ens: vnū: vex: bonū ꝛc̄. de q̄bus tn̄ nō dr̄ realitas obiectiua: q2 nulli enti qd̄ est indifferēs ad finitū ꝛ infinitū: seu (qd̄ ideꝫ est) qd̄ reperiꝭ in deo: ꝛ creatura: corrñdet vnitas ex nā rei in rōne sua ꝯceptibili ex̄ intellectū oio. Igiꝭ si rō ꝯceptibilis entis vt est indifferēs ad deū: ꝛ creaturā ad finitū ꝛ infinitū: hꝫ aliquā vnitateꝫ ex nā rei: illa nō est extra itellm̄ oio: sed solū ꝯpetit enti per actū itellect⁹ abstrahētis talē rōnem a suis inferiorib⁹: q̄ rō (quū ꝓus abstrahaꝭ ab itellectu agēte per aliqd̄ repñtatiuū ipsi⁹: q̄ꝫ intelligaꝭ ab intellectu possibili) hꝫ vnitateꝫ aliquā ex nā rei: q2 ante actū itelligēdi. Sed tn̄ nō ex̄ intellectū oio: q2 hꝫ eē talis rō in itellectu obiectiue ꝛ repñsentatiue. ¶ Ex hoc cōcludunꭞ duo correlaria. pmū q̄ capiēdo realitatē obiectiuā large: oīs formalitas est realitas obiectiua ad itentionē istaꝫ quā posui. 2ᵐ correlariū est: q̄ capiēdo realitatē obiectiuam stricte: nō oīs formalitas est realitas obiectiua: etiā dato q̄ talis formalitas sit rō per se ꝯceptibilis sine quocūqꝫ alio. hoc vltimū correlariū ꝓbaꭞ. q2 certū ē q̄ ens ꝛ oīa trāscēdē⁹ hn̄t talē formalitatē ꝑter modos itrīsecos: ꝛ tn̄ nō hn̄t aliq̄ꝫ realitatē obiectiuā isto mō sūptā.

Pro euidētia quō realitas obiectiua sit cōioꝛ q̄ditate. Est aduertēᵐ q̄ illud ꝓpe ē q̄ditas: qd̄ ꝑtinet ad q̄ditatē aliquā: vel de q̄ aliq̄d ꝓdicaꭞ q̄ditatiue: sꝫ ita quū passiōes specifice neqꝫ ꝑtineāt ad q̄ditatē: neqꝫ includāt aliq̄d quiditatiue: nō iportant quiditatē: ꝛ tn̄ important realitatē obiectiuā: vt est euidens ex dictis.

Pro euidentia tn̄ huius: quō aliquid ꝑtineat ad quiditatē est aduertendū: q̄ aliquid ꝑtinet ad quiditatē cōstitutiue qd̄ non ꝑtinet ad quiditatē predicatiue. Exēpli gr̄a. Dr̄ia specifica cōstituit quiditatē: ꝛ tn̄ nō ꝓdicaꭞ in quid. Nā predicari in q̄d est ꝓdicari essentiā per modū eētie: aut per modū per se stantis: sed dr̄ia specifica nō ꝓdicaꭞ per modū per se stantis: sed ꝑ modū forme informātis ꝛ denoīantis. q̄ nō predicaꭞ in quid. Et q2 actus eētialis rei diciꭞ esse q̄dā q̄litas ad modū loquēdi Ar. 5. mete. ca° de quali: ideo dr̄ia

Ar. 5. me. T. cō. 19. specifica ꝓdicaꭞ in quale: ꝛ ita lꝫ cōstituat quiditatē: non tn̄ predicaꭞ per modū q̄ditatis. Unde possum⁹ dicere q̄ ꝓdicat quiditatē q̄ntū ad rē ꝓdicatā ꝛ iportatā per ipsam: nō aūt q̄ntū ad modū predicādi. tum q2 nō ꝓdicaꭞ ꝑ modum potētie seu determinabilis. tum q2 nō predicaꭞ per modū ꝑ se stātis: sed per modū act⁹ ꝛ forme informātis: seu alteri adiacētis. Ex quo apparet q̄ aliq̄d est quiditatiuum cōstitutiue qd̄ nō est ꝓdicatiue q̄ditatiuū.

Pro intelligentia quō spēs spālissima dicit totā essentiā indiuiduorum. Est aduertendū q̄ essentia vno mō capiꭞ pro eē q̄ditatiuo: alio mō pro eo quo aliq̄d hꝫ per se esse: ꝛ vnuꝫ esse per se: si capiaꭞ essentia pmo mō: sic spēs spālissima dicit totū esse quiditatiuū indiuiduox: q2 tale eē quiditatiuū est illud cui nō repugnat plurib⁹ cōicari: q̄cq̄d aūt addit indiuiduū supra spēm: ei repugnat pluribus cōicari. ergo nō importat aliquā quiditatē supra spēꝫ. Si vero capiaꭞ essentia scd̄o mō (quum indiuiduū addat supra spēꝫ differentiā indiuidualē que facit vnū per se cū natura specifica) sequiꭞ q̄ tota eētia resultans ex nā specifica ꝛ tali differētia: nō importaꭞ per ipsaꝫ spēm specialissimā.

Pro intelligentia idētitatis ex nā rei ē aduertēdū q̄ extrema isti⁹ ꝓpōnis hō est hō: nullā distinctioneꝫ possunt hr̄e secluso omni actu collatiuo intellectus: q2 si quā distinctionē habent: hn̄t ꝓcise in ratiōe subiecti ꝛ ꝓdicati: q2 hō vt subiectū differt ab hoīe vt ꝓdicatū. Ratio aūt subiecti ꝛ ꝓdicati (quū sint intētiōes scd̄e q̄ cāꭞ ꝑ actū collatiuū itellectus cōparātis vnā pmā intētionē vt ꝯsideratā ꝛ intellectā ad aliā pmā intētionē vt intellectā) distinguunꭞ sm̄ rōnē. Ex quo sequiꭞ q̄ nulla distinctio fundabiꭞ in istis extremis: nisi virtute itellect⁹ ꝯsiderātis ꝛ ꝯparātis vnū ad reliquū: ꝛ ita erit tantū distinctio rōnis ꝛc̄.

Pro declaratiōe quō diffō ꝛ diffinitū distiguanꭞ ex nā rei. Est aduertendū q̄ diffinitio ꝛ diffinitū possunt capi vel ꝑ eo qd̄ significant: vel pro eo qd̄ denomināt. Si pmo mō sic diffō ꝛ diffinitū iportant tm̄ intentiōes scd̄as: ꝛ inter ista vt sic nō pōt fundari aliqua distictio: nisi rōnis. Si capianꭞ 2° mō: important ꝯcept⁹ significātes vel significatos q̄ sūt pme intentiōes. ¶ Et inter istos ꝯceptus de necessitate fundaꭞ distinctio aliqua ex nā rei: qd̄ declaratur ex pmo poste. qd̄ q̄d est alterius extremi est mediū in demōstratione potissima. Igiꭞ altera premissax non differt a ꝯne: nisi sicut diffō a diffinito: vt pꝫ discurrēdo in multis. Sꝫ ꝓmissa est ꝑ se nota ꝛ euidēs itellectui: cōclusio aūt ē demōstrata: ꝛ nō ꝑ se nota: q̄ aliqua nō idētitas ꝛ distictio ē inter illud qd̄ iportaꭞ ꝑ diffōnē: ꝛ illud qd̄ iportaꭞ ꝑ diffinitū. Alioquin idē oio ꝛ ex nā rei esset per se notuꝫ ꝛ euidens: ꝛ ēt nō per se notū: sed demr̄atū: qd̄ ē ꝯdictio. ¶ Et cōfirmaꭞ hoc: q2 tūc in demōstratione esset petitio pncipy: q2 eque notū per eque notū: aut incognituꝫ per eque incognitū demōstrareꭞ. ¶ Itē sequiꭞ q̄ in demōstratione eēnt tm̄ duo termini. vꝫ. terminus subiecti: ꝛ termin⁹ passiōis: ex quo diffinitio ꝛ diffinitū essent oino idē ex nā rei. ¶ Cōfirmaꭞ hoc per Ar. pmo phys. in ꝓhemio: sustinent hoc idem nōīa ad diffinitionē: qd̄ totū ad partes: q2 Ar. pᵒ physicox T. cō. 5. sicut partes iportant distincte: quicq̄d importat totū cōfuse: sic diffinitio iportat eandē quiditateꝫ distincte: quā diffinitū iportat cōfuse. Igiꭞ conceptus diffiniti ꝛ diffinitionis nō sunt oio idem: ꝛ intelligo per cōceptus: cōcept⁹ obiectiuos: hoc est ipsa vlīa cōceptibilia ꝛc̄.

Pro intelligētia quō totū cōpositū distiguitur ex nā rei a suis partib⁹. Est aduertendū q̄ triplex est cōpositū: qd̄dā est ꝯpositū cōpositione logica: qd̄dā cōpositione physica: ꝛ qd̄daꝫ cōpositione metaphysica. Primo mō species: sumēdo spēꝫ formaliter ꝛ logice. s. pro intentione pma: vt hꝫ habitudinem ad istam intentionē scd̄am que est species: est cōposita ex genere ꝛ differentia. Scd̄o modo homo ꝛ qd̄libet cōpositū essentiale cōponiꭞ physice ex materia ꝛ forma: vt ista sunt partes essentiales intrinsece. Tertio mō totū cōpositum cōpositione ex actu ꝛ potētia: seu ex realitate actuali ꝛ realitate potētiali. ¶ Primo mō inter totum ꝛ partes cōponentes est distinctio rōnis: q2 hō nō hꝫ rōneꝫ

specieī ꝗ̄tum ad intentionē scōam ipsius: nisi per cōside
rationē intellectus. Et sīlr partes nō cōponūt in rōne ge-
neris ⁊ dr̄ie: nisi per ꝯsiderationē. ergo ois distinctio que
fundabit̄ inter ista: erit distinctio rōnis. ¶ Loquēdo de
scōo cōposito: nō tñ inter totum ⁊ partes cōponētes fun
datur distinctio ex natura rei: que dicit̄ media iter distin
ctionē rōnis ⁊ realem: veꝝ etiā fundat̄ distinctio realis.
¶ Pro quo est notandū ꝙ ex alio est ꝙ inter aliqua sit
distinctio ex natura rei: ⁊ ex alio ꝙ inter illa sit distictio
realis. Distinctio ex natura rei precise attendit̄ penes h̄:
ꝙ extrema distinctionis sunt fundamēta cōtradictiōis:
aut ꝙ de ipsis possunt verificari duo cōtradictoria: circū
scripto omni ope intellectus. Sed distinctio realis attē-
dit̄ penes hoc: ꝙ extrema se hn̄t sicut res ⁊ res existētie
vel subsistētie: vt declarabit̄ iferius. Et qr totū eēntiale:
⁊ partes eēntiales q̄ sunt materia ⁊ forma possunt eē fun
damēta ꝯtradictionis: ⁊ de ipsis nata sunt verificari ꝯdi
ctoria: circūscripto oi ope intellectus (hoc est ꝙ tali ope
circūscripto habēt talē aptitudinē vt de ipsis possint ta-
lia ꝯtradictoria verificari) ex hoc precise hn̄t ista extre-
ma: ꝙ distiguant̄ ex natura rei. Pro ꝗ̄to vero ista eadē
extrema se hn̄t sicut res ⁊ res modo p̄dicto: distinguunt̄
realiter. Qđ melius inferius declarabit̄. ¶ Sed capien
do tertiū cōpositū qđ est metaphy. totū ⁊ partes cōponē
tes distinguunt̄ solū ex natura rei: ⁊ hoc fm̄ viaȝ Docto.
subtilis. (Quicqd dicat Burleus ꝙ hō distinguat̄ reali-
ter a sorte.) ¶ Hoc assumptū p̄bat̄. qr certuȝ est ꝙ aial
⁊ rōnale cōponunt hoiem: cōpositiōe metaphysica: ⁊ ani-
mal ⁊ rōnale sunt idē realiter homini. ergo hic nō potest
fundari distinctio realis. Silr si capiat̄ aial pro realitate
potentiali ⁊ ꝯhibili: ⁊ rōnale pro realitate ꝯtrahente que
ambe realitates sunt rōnalitas ⁊ aialitas: quū iste quidi-
tatiue ⁊ in p̄mo modo includant̄ in homie: nō distinguū
tur realiter ab ipso: ꝗ̄uis forte illa a quib⁹ accipiunt̄ iste
quiditates seu realitates quiditatiue. s. aia sensitiua ⁊ aia
intellectiua: distinguant̄ realiter ab hoie. Aialitas eni su
mit̄ ab aia sensitiua: ⁊ rōnalitas ab aia intellectiua. Stat
eniȝ ꝙ ipse res a quib⁹ accipiunt̄ isti cōceptus formales
⁊ obiectiui. videlȝ aialitatis ⁊ rōnalitatis: distinguantur
realiter a toto: ⁊ ꝯcept⁹ obiectiui nō sic distinguant̄ reali
ter: sed solū ex natura rei ⁊c. ¶ Sed hic insurgit vna dif
Auer. 7° me. c. 20. ficultas: quā hȝ Auer. in. 7. meta. Cōmen. 20. vbi habȝ: ꝙ
Sor. nihil aliud est ꝗ̄ aialitas ⁊ rōnalitas. ergo nulla di-
stinctio poterit fundari inter totū metaphysicū ⁊ partes
eius cōponentes. ¶ Ad hoc rñdet̄: ꝙ hȝ intelligi dictuȝ
suum: ꝙ Sor. nihil aliud est ⁊c. integratiue ⁊ constituti-
ue: qr quū partes constituant adequate ipm̄ totuȝ: ⁊ inte
grent: ipm̄ totum nō est aliud a partibus cōstitutiue: hoc
est ab ipsis adequate cōstituit̄. Sed p̄pter hoc nō vult
ꝙ Sor. non sit aliquid aliud formaliter ⁊ ex natura rei a
partibus cōstituentibus: ⁊ ista responsio est si ipse teneat
totū dicere tertiā entitatē distinctā a suis partibus. Sed
tenēdo oppositū (vt videt̄ esse de mēte ipsius p̄mo phy.
Auer. p° phy. c. 17. sicorum. Cōmen. 17. ꝙ licet totū sit aliud a parte seorsuȝ
sumpta: nō tamē ab omnibus simul sumptis: quāuis ibi
exponat̄ ꝙ intelligit de toto integrali ⁊ ꝗ̄titatiuo:) tunc
dicendū est ꝙ in. 7. metaphysice loquitur cōformiter ad
p̄ncipia sua: sed qr nos tenemus oppositū. s. ꝙ totuȝ dicit
tertiā entitatem distinctaȝ a partib⁹ simul sumptis: ideo
in hoc est negandus: qr ex principijs oppositis sequūtur
opposite conclusiones ⁊ diuerse ⁊c.

Pro declaratiōe diffinitionis que dat̄ de modo itrinseco: est aduer
tendū ꝙ (vt teneo de mente aliquoꝝ Scotistaꝝ) Mo-
dus intrinsecus est p̄mo diuersus ab omni quiditate: ita
ꝙ nō est quiditas neq3 pertinēs ad quiditatē alicui⁹. Qđ
declarat̄: qr dato opposito hui⁹: sequeret̄ ꝙ quicqd cōsti
tueret̄ in aliquo esse per ipm̄ modū cōstitueret̄ in eē for
mali ⁊ quiditatiuo: ⁊ ita quū in eadē albedine indiuidua
li sint plures gradus intrinseci: q sunt modi intrinseci ei⁹:
quot essent gradus: tot essent formalia cōstituta per ipos
gradus. Et quū fm̄ veritatē inter quoscūq3 gradus assi-
gnatos possint esse infiniti gradus (quū gradus sit perfe
ctio quāta ⁊ diuisibilis: qr acqsibilis per motū) Seque-
ret̄ ꝙ inter quoscūq3 duos gradus possent esse ifinita eē
formalia ⁊ quiditatiua: qđ est euidenter falsuȝ. ¶ Et cō-
firmat̄. qr certū est ꝙ albedo vt tria: ⁊ albedo vt. 4. hn̄t
eandē diffinitionē ⁊ sunt eiusdē rōnis formalis. ergo gra
dus ipsi, nō cōstituunt in aliquo esse quiditatiuo diuerso.
¶ Scōo est notandū ꝙ qniditas ⁊ formalitas cui⁹ ē mo
dus intrinsecus nō est de quiditate ipsius modi: neq3 eꝯ.
Primū p3 ex dictis: qr si quiditas esset de rōne formali
⁊ essentia gradus: cuicūq3 adueniret ipse gradus ꝯstitue-
ret in esse quiditatiuo: ⁊ ita nō posset alicui aduenire: vel
discedere ab illo sine deperditiōe eē quiditatiui: ex quo
in suo cōceptu includeret quiditatē: qđ est euidenter fal-
sum. in exemplo de albedine: qr albedo vt tria: ⁊ albedo
vt. 4. nō distinguunt̄ quiditatiue. ¶ Scōȝ p̄bat̄. qr nul
lū posterius est de essentia prioris: sed gradus intrinsec⁹
est posterior quiditate: sicut itensio albedinis ē posterior
albedine. Igitur gradus nō est de essentia rei. ¶ Confir-
mat̄ hoc: qr res diffinitur fm̄ se diffinitione quiditatiua:
vt abstrahit ab omni gradu: sicut albedo abstrahit ab oī
gradu: igit̄ gradus nō est de ꝯceptu formali rei cuius est
gradus ⁊c. ¶ Tertio est notandū ꝙ (qñ diffinit̄ gradus
intrinsecus ꝙ est ille qui aduenies vel discedēs a re: non
variat rationē eius formalē) nō habet intelligi ꝙ nō va-
riat rationē formalem illius cui aduenit. sed cōstituti p̄
ipm̄ gradū: ⁊ per illud cui aduenit: qđ probat̄: quia si intel
ligeret̄ tantū de rōne formali illius cui aduenit: sequere
tur ꝙ gradus intrinsecus ⁊ dr̄ia essentialis nō differrēt:
quia certū est ꝙ differētia eēntialis aduenies generi nō
variat rationē formalē eius: sicut rationalitas nō variat
rationē formalē aialis. Ex quo seqt̄ (quū differētia essen
tialis variat rationē formaleȝ eius: qđ constituit̄ ex ipsa
⁊ ex eo cui aduenit: vt patet inductiue in oībus: ⁊ gradus
non sic variat tale cōstitutuȝ per ipm̄: qr qđlibet tale est
eiusdem ratiōis formalis cum alio qđ cōstituit̄ per ipȝ)
ꝙ differētia essentialis est alia a mō intrinseco. ¶ Quar
to notandū est ꝙ modus intrinsecus p̄ tanto dicitur in-
trinsecus: qr nō igreditur quiditatē eius cui⁹ est modus
⁊ nō distinguit̄ ab ipsa formaliter positiue: sic ꝙ habeat
distinctā formalitatē ab eo. Non tñ conceditur ꝙ sit idē
formaliter sibi. ¶ Pro quo est notandū ꝙ aliqd esse idē
formaliter alicui contingit dupliciter. Uno mō positiue:
alio modo negatiue. Positiue illud est idē formaliter ali
cui qđ est de eēntia eius: ⁊ de itrinseca formalitate ipsius
eo modo: quo aial est de essentia hominis. Alio modo ali
quid est idem formaliter alicui negatiue: qr videlȝ nō ha
bet distinctā formalitateȝ. Unde ad hoc vt aliqd sit idē
formaliter alicui: ista duo que nūc posita sunt cōcurrūt
de se: ⁊ hoc si illud qđ est idem formaliter sit ideȝ cōple-
ta idētitate formali. Exemplū: dicimus. n. ꝙ aial ratiōa-
le est idem formaliter hoi. p̄mo qr est de essentia sui. scōo
qr nō habet distinctā formalitatē ab hoie. Ex quo sequi-
tur ꝙ illud cui cōpetit aliqua istorū conditionū: pōt dici
eē idē formaliter: ⁊ cui deficit pōt dici nō eē idē formalr
p̄fecta identitate formali. Cōsimiliter dicimus aliqua di
stingui formaliter posse esse duobus modis. Uno modo
negatiue. alio modo positiue. Negatiue: qr nō est de eēn-

tia illius a quo distinguitur. Positiue: qz hz distinctam formalitatem ab illa. Unde ista duo concurrunt in pfecta et cõpleta distõne formali: qz bene seqtur a. distinguitur formaliter a b. ergo a. nõ est de essentia b. et hz distinctã formalitatẽ a b. et hoc si perfecta distõne formali distinguitur. Ex quo seqtur: q cui cõpetit aliqua istarũ cõditionũ: potest dici distingui formalr: silr cui deficit: põt dici non distingui formalr. Ex his cõcluditur: q modus itrinsecus est idez formalr ei cui9 est modus: vno modo sic: alio mõ nõ. Est eni formalr idẽ: qz non hz distinctã formalitatẽ: et nõ est idem formalr: qz nõ est de essentia eius. Et ideo dicitur modus eẽ idẽ formalr ei cui9 est modus negatiue. vz. qz nõ hz distinctã formalitatẽ. nõ tñ positiue: q sit de intrinseca rõne ei9. Cõsilr dicitur: nõ distingui formalr positiue: qz habeat distinctã formalitatẽ: sz tñ negatiue: qz nõ est de essentia eius. ¶ Sz ɔtra istã determinationẽ adducunt plura sophismata. Primũ est. qz modus est idez formalr negatiue ei cui9 est modus: et vlterius distinguitur formalr negatiue: ergo idẽ erit distinctũ formalr negatiue ab aliquo et idẽ formalr negatiue eidem: qd videt contradictio: et maxime: qz idẽ et diuersuz sunt opposita imediata circa ens. si ista vniformiter accipiant: sicuti est in pposito. ¶ Ad hoc rñdetur q eẽ idez formalr negatiue: et distingui formalr negatiue sunt opposita: si sumant respectu eiusdẽ: et sm idẽ: sed si respcũ diuersoꝝ nõ incõuenit: sic est in pposito. Cõcedo modũ intrinsecũ esse idem formalr negatiue: per hoc qd est nõ habere distinctã formalitatẽ: et distingui formalr negatiue per hoc qd est nõ esse de essentia eius. Sed iste due rõnes diuerse sunt: vt de se pz. ergo idẽ et diuersum sic sumpta in ordine ad ista antedicta nõ opponunt. Unñ non est veruz: q idẽ dicat esse idẽ formalr alicui: qz sit de eẽntia: et distingui: qz nõ sit de eẽntia. Et silr q aliquid sit idem alicui formaliter: qz nõ habeat distinctam formalitatẽ: et distingui formalr: quia habet distinctam formalitatẽ. quare etc. ¶ Aliud sophisma est: tu dicis: q modus itrinsecus est idẽ formalr negatiue ei cuius est modus: et nõ positiue: Cõtra hoc arguitur. Sit modus a. res cui9 est modus sit b. Arguo sic. a. nõ est idẽ formalr positiue ipsi b. et est. ergo distinguitur formalr positiue: ɔña tenet a negatione oppositi imediati ad positionẽ alterius cum cõstantia subiecti respcũ illius cui opposita nata sunt cõuenire. ¶ Ad hoc rñdet negando ɔñaz: qz licz idem et distinctũ sint imediate opposita circa ens vt simplr sumunt et absolute: non tñ vt sumunt cũ determinatiõe. s. cũ ly. formalr. aut positiue: sed sunt mediata: et inter ipsa est dare mediũ. Exemplũ in ɔtradictoꝛys de qbus minus videt q habeant mediũ: album et nõ albuz sunt imediate opposita: et tñ albuz formalr seu quiditatiue et formalr seu quiditatiue nõ albuz: nõ sunt imediata: qz quelibet istarũ est falsa. Soꝛ. est formaliter albus. Et ista similr. Soꝛ. est formalr non albus: qz dato opposito: seqtur: q negatio albedinis cõpeteret Soꝛ. quiditatiue: et in pmo mõ. Similr in ɔtrarys imediatis: sanũ et egruz absolute sumpta sunt imediata circa obm aptuz natum: et tamẽ cũ ly formalr: sunt mediata: qz aial formalr est sanum neqz formalr neqz egrum. ¶ Applicando ad ppositum: idem et distinctũ absolute sumpta sunt imediata circa ens: nõ tñ determinata per ly formalr positiue: sed habent mediũ. Qd declarat: premittẽdo hanc regulaz. Qd quãdocũqz sunt aliqua duo equipollentia aliqbus duobus: si inter illa equipollentia datur mediuz. igitur et inter illa qbus sunt equipollentia: sed esse de essentia alicuius: et habere distinctã formalitatẽ sunt equipollentia identitati formali positiue: et etiã distinctioni sibi correspõdenti: et datur aliqd mediũ inter hoc qd est esse de essentia: et habere distinctã formalitatẽ: qz illud qd inseqtur aliud: et nõ est quid aut formale nisi quiditate: aut formalitate eius qd insequitur: Tale inquã nõ est de eẽntia illius qd insequitur: qñ illud possit diffiniri sine isto ɔsequẽte: neqz habet distinctã formalitatẽ ab illo: qz nõ esset quid et formale formalitate illius: Ergo seqtur: q dabitur etiã medium inter hoc qd est esse idem formalr alicui positiue: et distingui formaliter positiue: neqz ista sunt opposita neqz imediata circa idez etc. ¶ Sz est aliud sophisma. Tu dicis q a. nõ est formalr idem positiue ipsi b. intelligẽdo per a. ipm moduz intrinsecuz. ergo est formalr nõ idẽ positiue ipsi b. Ista ɔña tenet ex 2°. periermenias cuz debito medio: et tunc vltra. a. est formalr non idẽ positiue ipsi b. ergo distinguitur formalr positiue: vltima ɔña pz: qz non idem et distinctũ videntur esse equipollentia. ¶ Ad hoc respondet negando pmã ɔñam. Et ad pbationẽ dicitur: q illud scdi periermenias hz intelligi in predicatis simplicibus: et non cõpositis. vz a negatiua de predicato finito ad affirmatiuã de predicato infinito valz ɔña. vnde non sequitur. a. non est album lignum. igitur a. est non album lignum. sic in pposito: licet sequeret. a. non est idez: et est: ergo est non idem. Non tñ seqtur. a. non est formalr idem: positiue. ergo est formalr non idem positiue. tũ ex dictis tũ etiam qz in affirmatione non infinitatur totum qd est a parte predicati: qz ly formaliter affirmatur. ¶ Tamẽ gratia disputationis admitto istã pmã ɔñam. Sed nego scdaz. a. est formalr nõ idem positiue. ergo distinguitur etc. Qz hic arguitur a supiori ad suuz inferius. Unde omne distinctum est non idem: sed non econtra. Chymera eni est non idem soꝛ. et tamen non distinguitur a soꝛ. vt patet exponendo ly differt. Item etiam qz pro aliquo priori cõpetit alicui non identitas: pro quo non competit distinctio: qz certuz est: q homini in esse quiditatiuo competit hoc: vel saltem intellectus põt vere enunciare de hoie in tali esse q est non idẽ asino: et tamen non potest enunciari vere: q homo in pmo modo sit distinctus ab asino: qz (quã distinctio sit passio entis: et passio superioris est per se passio iferioris) seqtur q distinctio non põt cõpetere homini ɔsiderato in esse quiditatiuo: aut in pmo modo. Et cõfirmatur: qz opposita cõtradictoria sunt priora oppositis cõtrarys: et etiam relatiuis: sed idem et nõ idez sunt opposita cõtradictoria: idem et distinctuz opponunt vt cõtraria: vel relatiue. ergo in aliquo priori ɔpetit alicui esse idẽ vel nõ idem qz cõpetat sibi esse idẽ vel diuersum.

Pro intelligentia quomodo modus itrinsecus non sit per se cõceptibilis sine re cuius est modus: est aduertenduz: q quidaz modus isequitur naturam specificam et quiditatem: quidam vero insequitur esse indiuiduale. Exẽplũ pmi. quãtitas perfectionalis que insequitur naturam specificã albedinis vt albedo est: est modus intrinsecus eius demõstrabilis de ipsa natura albedinis: vt abstrahit ab omni esse indiuiduali: qz considerando naturaz albedinis sm se: et in esse qditatiuo: albedo est perfectioꝛ nigredine. Est et alius modus qui insequitur esse indiuiduale et singulare: et isto modo nos dicimus q itẽsio et remissio in forma intensibili et remissibili est modus et gradus intrinsecus eius quantum ad esse indiuiduale. Unde nigredo: vt. 4. sm gradum indiuidualem (hoc est qui insequitur ipsam in esse indiuiduali) est perfectioꝛ et intensioꝛ albedine vt duo: licet albedo vt duo dicatur esse perfectioꝛ et itensioꝛ gradu intrinseco essentiali insequente naturam albedis vt albedo est: Qz quod est per se pmo demonstrabile de aliqua natura in cõmuni: per se non pmo competit cuilibet idiuiduo illius nature. ¶ Ex qbus isertur q modus

intrinsecus non est per se ⁊ distincte cōceptibilis sine illo eē qd̄ ꝯsequit̄. Ista ꝓpositio declarat̄: illud qd̄ nō h̄z formalitatē distinctā ab alio: nō h̄z distinctā ꝯceptibilitatē: vt declaratuꝫ est superius: sed modus intrinsecus est h̄mōi: vt dictū est in p̄cedentib⁹. g̊ ⁊c̄. ¶ Et cōfirmat̄: ⁊ redit in idem. Qđcūqꝫ est idem formalr̄ alicui eo mō quo dictuꝫ est supius: nō pōt distincte itelligi seu cōcipi sine illo: sed modus intrinsecus est h̄mōi. igit̄ ⁊c̄. Maior ꝓbat̄: q2 cognitio pfecta ⁊ distincta non videt̄ posse terminari ad aliqđ vnū qđ est idem alteri sm̄ conceptuꝫ suum formalē: nisi etiā ad illud alterū termineẗ. ¶ Et iterū cōfirmat̄: q2 si illa que sunt idem realr̄: non possunt perfecte ⁊ distincte cōcipi absolute ⁊ simplr̄ vnū sine alio: quanto magis hoc erit verū de his que coincidunt in eundē cōceptū formalem: sicuti est modus ⁊ esse qđ ꝯsequit̄ modus.

Pro declaratione

quō īfinitas necessitas ⁊ existentia sunt modi intrinseci in deo: īsurgit vna difficultas. Dcm̄ est enī ꝙ modus intrīsecus nō variat rōnem formalē eius cui⁹ est modus. Ex hoc īfert̄: ꝙ quū necessitas ⁊ īfinitas varient rōne.n formalē entis: seqtur ꝙ ista nō sint modi intrinseci. Assumptū ꝓbatur: q2 certū est: ꝙ ens īfinitū ⁊ ens finitū distinguunt̄ essentialr̄ ⁊ q̄ditatiue. Sed ista distinctio nō est nisi penes finitatē ⁊ īfinitatē tanq̄ꝫ per p̄ncipia distinctiua. Igit̄ finitū ⁊ īfinitū nō sunt modi: ⁊ qđ dixi de istis duob⁹. s. finito ⁊ īfinito. dico etiā de istis necio ⁊ ꝯtingente. ¶ Ad hoc r̄ndet̄: ꝙ ens finitū ⁊ infinitū possunt capi duob⁹ modis. Uno mō formalr̄: alio mō fundamentalr̄. Ens īfinituꝫ formalr̄ acceptū capitur pro ꝯceptu obtiuo exn̄te in aīa obiectiue per aliqđ rep̄ntatiuuꝫ ipsius. s. per spēm itelligibilē vnā aut plures: q2 qđ h̄z esse obtiuuꝫ in anima rep̄ntatur per aliqđ rep̄ntans in rōne obiecti: ⁊ vt obm̄ ipsi anime. Ens īfinitū fundamentalr̄ acceptum est ipsa essentia infinita: vt h̄z esse in re extra aīam oīno: cui corr̄ndet oīno vnitas realis in re extra intellectū. Et isto modo ens īfinitum est ipse deus a quo accipit̄ cōceptus realis obiectiuus in intellectu: ⁊ ab ipso abstrahit̄ seu ab aliq̄bus abstrahuntur spēs ex q̄bus itellectus potest abstrahere conceptuꝫ entis īfiniti obiectiue. Si loquamur de conceptibus obiectiuis abstractis: isti cōceptus vt relucent in itellectu obiectiue nō distinguunt̄ quiditatiue; neqꝫ sunt alterius rōnis formalis: q2 tm̄ distinguunt̄ penes finitatē ⁊ īfinitatē: qui sunt modi vt dcm̄ est: ⁊ non distinguunt̄ in rōne formali entis abstracta ab aliq̄bus sensibilibus: in quā fertur itellectus absqꝫ hoc ꝙ feratur in illa a q̄bus abstraxit: q2 (quuꝫ itellectus sit abstractiuus ⁊ p̄cisiuus. ex 3° de aīa) pōt abstrahere ⁊ p̄scindere vnū conceptuꝫ ab aliquo: seu rōnem aliquā īclusam in aliquo ⁊ illam considerare: nō ꝯsiderando obm̄ a quo abstraxit: ⁊ tunc illa que sunt cōiuncta in re ⁊ īseparabilr̄ vnita sm̄ esse potest separare ⁊ diuidere sm̄ considerationē: vt p3 per Cōmē. 12. metaph̄. tex. cōmē. 39. pōt etiā itellectus illam rōneꝫ determinare per aliqua que sunt vnita sm̄ eē: ⁊ cuꝫ illis cōsiderare. Ex quo seqtur: ꝙ si determiat ipsaꝫ rōnem per modos intrinsecos: illa rō sic determinata distinguet̄ modaliter. Non obstante: ꝙ res que subsunt: vel substernunt̄ isti rōni: distinguant̄ essentialr̄ ⁊ q̄ditatiue. Capiendo ens īfinituꝫ fundamentalr̄: nihil aliud est nisi essentia ⁊ natura: cui competit esse de se ⁊ a se: hoc est esse ens per essentiā habens oēm conditionē reqsitaꝫ ad esse qđ est esse per se: ⁊ (cū īfinitas sit conditio reqsita ad perfectissimū esse) ad tale esse de se: qđ est esse per essentiaꝫ: īmediate seqtur īfinitas itensiua. Nam (quū īfinitas nō repugnet enti: ⁊ nō possit aliquod esse ens sūme perfectū sine īfinitate itensiua: vt declarat Sco. in p̊ sen. di. 2. q. 1. ⁊ in quoli. q. 7.) seqtur: ꝙ posita ista natura que h̄z esse per essentiā: ad ipsaꝫ īmediate seqtur īfinitas intensiua. Ens aūt finitū in re: ⁊ in effectu (quū nō sit esse de se: s3 sit ens per participationē) nō habebit oēm conditionē reqsitaꝫ ad esse: aut que possit competere enti: ⁊ ita nō habebit īfinitatem ex quo seqtur ꝙ de necessitate habebit finitateꝫ ⁊ limitationem in suo esse. Ex q̄bus oībus cōcluditur ꝙ ens īfinituꝫ in effectu ⁊ in re est natura talis ad quā īmediate seqtur īfinitas itensiua: hoc est habens omnē perfectionē entis: q̄ꝫtum possibile est talem perfectionē ꝯtineri in aliquo vno. Ens aūt finitū ē talis natura in se formaliter: ad quā īmediate seqtur finitas itēsiua: que due nāe in re seipsis essentialr̄ distinguunt̄: ⁊ nō precise per finitatem ⁊ īfinitatē: a q̄bus q̄ꝫtūcūqꝫ diuersis potest intellcūs abstrahere aliquā vnam rōnem cōmunē entis: vt declaratū fuit in qōne nostra de vniuocatione entis.

Cōmē. 12 me. t. c. 39

Sco. i p̊ di. 2. q. 1. ⁊ q̄li. q. 7

Pro declaratione

quomodo existentia dicatur esse modus intrinsecus essentie diuine: vel de esse ipsius. Est aduertenduꝫ: ꝙ Doctor subti. in. 2. di. p̊⁹. q. de ꝓpositione per se nota: q̄ in p̊ncipio distinctiōis pertractatur ab ipso: videt̄ dicere: ꝙ esse existere sit de eē: ⁊ de rōne formali nature diuine. Unde habet ꝙ ista ꝓpositio. deus est: vt cognoscit̄ a beatis in patria: est p̊ma ⁊ imediata: ⁊ ē per se in p̊mo modo. Cui sententie adherent adeo nōnulli Scotiste: vt velint existentiam esse de quiditate nature diuine: cuꝫ q̄bus minime cōuenio: ⁊ aliquid declaraui in questione nostra de esse: ⁊ essentia: ꝙ ad mentem Doctoris subtilis nō potest existentia esse de intrinseca rōne formali essentie diuine: ⁊ repeto breuiter vnā rōnē positam ibi. ¶ Quecūqꝫ duo in suis conceptibus simplicissimis ⁊ abstractissimis nō se formaliter includunt: sic ꝙ vnū nō sit de essentia alteri⁹: in nullo vno sic vniunt̄ formalr̄. Sed ita est: ꝙ ens ⁊ existentia in suis ꝯceptibus simplicissimis ⁊ abstractissimis non seinuicem formaliter īcludunt. igitur ⁊c̄. Maior est manifesta: q2 si conceptus non includit formaliter conceptum: vbicūqꝫ isti conceptus manēt sm̄ ꝓprias rationes vnus non includit formaliter alium: q2 manente propria ratione formali alicuius: manet eadē identitas vel diuersitas ad alium conceptum. minor autē ꝓbatur per Boetium super predicamēta: qui vult: ꝙ in tm̄ differt essentia ab existentia: ꝙ predicamēta fiunt de esse essentie: ⁊ non de esse existētie: Aliogn in hyeme rosa nō eēt per se in predicamēto. ¶ Et confirmat̄ ꝓpositum p̊ncipale: Certum est ꝙ illa que sunt cōmunia deo ⁊ creature sunt eiusdē rationis: sm̄ Doctorem subti. in p̊mo. di. 3. ⁊ 8. ⁊ alibi. sed ita est ꝙ existentia est in creaturis: ⁊ in deo. igit̄ ⁊c̄. Et tūc vltra. Existentia in creaturis est modus intrinsecus ipsarū: ⁊ non de conceptu formali eaꝝ: vt p3 in oībus suis libris. Igitur ⁊ in deo existentia erit modus. ¶ Nec obstat: qđ dicit in p̊mo sententiarū. dis. 2. q. 1. quā determinat ibi: ꝙ esse existere imediatissime cōueniat essentie diuine: ⁊ ꝙ ꝓpositio in qua predicatur esse de deo: non est per se scđi modi: sed p̊mi modi: ⁊ est imediatissima: ad quaꝫ omnes alie ꝓpositiones resoluuntur: enunciātes aliquid de deo qualitercūqꝫ concepto. Hec Scotus ibi. ¶ R̄ndetur: ꝙ ista ꝓpositio deus est: vt cognoscit̄ a beatis in patria: non est per se secūdi modi: q2 in tali ꝓpositione secūdi modi: p̄dicatū est extra rationē formalē sui subiecti: ⁊ habet distinctam formalitatē ab ipso subiecto: ita ꝙ nō tm̄ distinguitur formaliter negatiue: veruꝫ etiā positiue. de qua distinctione formali habituꝫ est supius. Sed hoc nō pōt dici de exn̄tia respectu essentie diuine: q2 talis exn̄tia nō h̄z distinctā formalitatē ab eēntia: sed coincidit cuꝫ essentia in eundē cōceptuꝫ formalē: sic ꝙ licet nō sit de eēntia na-

Doc. sub. in. 2. di. 1. q. 1.

doct. sub. in p̊⁹ di. 3. ⁊ 8.

ture diuine: ⁊ de intellectu eius: tñ (q2 est modus itrinse/
cus eius) nõ habet aliquẽ cõceptũ formalẽ distinctuz ab
ipso: ⁊ ꝓpter hoc ꝓpositio in qua enunciaꝛ esse de deo: di
citur esse per se ꝑmi modi: sic ꝙ nõ egrediꝛ ꝑmũ moduz.
¶ Et ad illud qđ diciꝛ: ꝙ est imediatissima: verꝫ est: quo
ad oẽs ꝓpõnes que enũciant ꝓprietates ⁊ passiones: vel
quasi passiones de deo: q2 predicata istarũ ꝓpositionum
egrediunꝛ ꝑmũ modũ: ⁊ distinguunꝛ formalr a deo. Sꝫ
nõ est verũ ꝙ dicaꝛ esse imediatissima ꝓpositio data: re/
spectu ꝓpositionũ in qbus enũcianꝛ ꝑdicata qditatiua:
sicuti est: ens: subã: spũs. Ista sunt intimiora eẽntie ꝙ̃ exi
stẽtia. ¶ Uel (tenẽdo: ꝙ exñtia ꝑcedat infinitatẽ): dice/
tur ꝙ ꝓpositio data: nõ solũ est imediatissima respcũ ꝓ/
positionũ dictarũ: verũ etiã respectu ꝓpositionuz in qb⁹
enũcianꝛ modi intrinseci de eẽntia diua: ita ꝙ ꝑus de⁹
est exñs: ꝙ̃ꝫ sit isinitus: necesse esse: ⁊ sic de alijs modis i/
trinsecis: ⁊ ita ad ipsaz oĩa predicata modalia resoluunꝛ.
Utrũ aũt exñtia precedat infinitatẽ in deo vel nõ: De B
Doc. sub. in. 8. di. i. q. 3. als. Tñ Doct. subti. in. 8. di. i. q. 3. vꝫ. Utrũ deus sit in ge/
nere: Rñdendo ad ꝑᵐ argũᵐ: dicere videꝛ ꝙ isinitas pre
cedat esse existere in deo. Ex quo põt hẽri ꝓbabilr: ꝙ ipse
voluerit exñtiam esse moduz intrinsecuz: q2 certũ est sꝫ
ipm: ꝙ infinitas est modus eẽntie: igiꝛ sm ipm erit exñ/
tia modus eius: ꝯña ꝓbaꝛ. q2 si illud qđ est itimius exñ⁹
ipsi essentie est modus intrinsecus: ⁊ nõ de qditate essen/
tie: multo magis illud qđ est remotius ab essentia: ⁊ quẽ/
admoduz est existentia: vt ipse dicit.

Pro declaratione quõ isinitas est de rõne formali essentie diue sꝫ
Landul. ph⁹: ꝓlo. ꝑ. sen. q. i. Landulphum: est aduertẽdum: ꝙ ipse nõ sensit isinitatẽ
esse de cõceptu qditatiuo ⁊ formali essentie: imo videꝛ
sensisse oppositũ: q2 ꝓbat in ꝑ sen. in ꝓlogo. q. i. ꝙ sicut rela
tiones fundate sup eẽntiã ⁊ isinitatẽ distinguunꝛ forma/
liter: ⁊ ex nã rei: ita isinitas ⁊ essentia in diuis. Uñ arguit
ipse sic. Quecũq3 relõnes adeqñt sua fundamẽta: si vna
non icludit alterã ex nã rei ⁊ formalr: nec fundamẽtũ for
malr icludit fundamẽtũ. Sed ita est: ꝙ iste relõnes in di
uinis. vꝫ. identitas: ⁊ eq̃litas: adequãt sua fundamẽta: q2
idẽtitas adequate fundaꝛ in eẽntia diua: eq̃litas adequa
te in isinitate. igiꝛ ⁊c̃. Sed certũ est ꝙ idẽtitas nõ est for
maliter eq̃litas: neq3 de itrinseca rõne eius. Igiꝛ nec eẽn
tia erit de rõne isinitatis: nec eꝯ. ¶ Et ꝯfirmaꝛ: q2 si eẽn/
tia ⁊ isinitas essent idẽ formalr: sicut ꝯcedereꝛ ꝙ pater per
essentiã est idẽ filio: ita ꝯcedereꝛ: ꝙ per isinitatẽ sic esset
idẽ. Qđ nõ ꝯcediꝛ ab aliquo Theo. Dicamus igiꝛ ꝙ eẽn/
tia qditatiue nõ icludit isinitatẽ: ⁊ hec põt esse vna bona
ꝓbabilitas: q2 nullũ ꝑus icludit tanq̃ aliquid de eẽntia
sui ipm posterius: q2 semp qđ est de rõne alicui⁹ est prius
illo: sꝫ ita est ꝙ isinitas est posterior eẽntie: q2 isinitas est
q̃titas virtualis ⁊ ꝑfectionalis eẽntie diue: q̃titas autez
perfectionis semp est posterior re cui⁹ est ꝑfectio. igiꝛ ⁊c̃.
Est ĝ eẽntia quedã realitas in re ad quã imediate nata ẽ
sequi isinitas intẽsiua. Sicut creatura est quedã res ⁊ eẽn/
tia qua posita in esse: ad ipsaz seqtur finitas ⁊ ꝑfectio fini
ta. ¶ Et ad illud qđ tu dicis: ꝙ Sco. in quolꝫ dicit ꝙ isi/
nitas est de rõne formali nature diue: hoc negaꝛ ipm di/
xisse. Et si dicat ꝙ iõ sit eẽntia diua: q2 ẽ isinita: ly. q2. põt
iportare vel notã cãlitatis formalis alicui⁹ ꝑtinentis ad
ꝑmũ modũ dicẽdi per se: vel alicuius qđ ꝯcomitãter seu
reductiue pertinet ad ꝑmũ moduz. Et breuiter hoc ẽ ve/
rum: ꝙ essentia iõ sit essentia loquẽdo de eẽntia diua: q2
est isinita: vel qditatiue: vel cõcomitãter. Primũ negaꝛ:
scdm cõcediꝛ: q2 isinitas vt dictũ est: nõ hꝫ distinctã for/
malitatẽ ab essentia: sꝫ reductiue ꝑtinet ad rõnez forma/
lẽ eius: q2 coincidit in eundẽ ꝯceptũ formalẽ cũ eẽntia.

Pro declaratiõe quõ dñia iportat realitatẽ distinctã a genere: declara
tuz est supius: qđ sit realitas. ⁊ qđ formalitas. Realitas
tñ pro nunc accipiꝛ a re: q2 est abstractũ ipsius. Res aũt
vt dictũ est quedã est res eẽntie ⁊ qditatis: quedã est res
exñtie: vt in ꝑ arti⁹ declarauimus in ꝑn⁹. Sic duplex est rea
litas: quedã est realitas essentie: quedaz exñtie. Genus ⁊
dñtia (quuz abstrahant ab esse exñtie in recta linea pre
dicamẽtali): non iportant aliquã realitatẽ exñtie ⁊ subie
ctiuã: sed tñ realitatẽ eẽntie: ⁊ obiectiuã: ⁊ realitas gene/
ris se hꝫ vt potentia respectu realitatis dñie: que se hꝫ vt
actus respectu generis: ⁊ appellanꝛ ille realitates obiecti
ue: q2 quelibet ipsarũ põt esse obiectũ ꝓprium ⁊ formale
intellectus: sic ꝙ q̃libet ipsarũ põt per se ⁊ seorsuz ab alia
terminare actuz intelligẽdi. Qr aũt realitas vna istorum
sit realitas potẽtialis: ⁊ alia actualis: vna se hẽat vt act⁹:
altera vt potentia: declaraꝛ per similitudinẽ ad composi
tuz eẽntiale: qđ est per se vnũ. Uñ sicut est in ꝯposito rea
li: ita est in cõposito rõnis. Sꝫ sic est. ꝙ in ꝯposito reali ta
le ꝯpositũ nõ est per se vnuz: nisi realitates cõponẽtes sic
se hẽant: ꝙ vna sit actus: ⁊ altera potentia: vt vult Ar. 8. Arist. 8.
meta. tex. cõ. 15. vbi nõ assignat aliã rõnez quare cõpositũ me. t. c. 15
sit per se vnuz: nisi ꝙ hoc est vt actus: ⁊ hoc vt potẽtia: sic
erit in cõposito rõnis: ꝙ cõceptus per se vnus apud intel
lectũ est ꝓpterea: q2 realitates cõponẽtes: vna est actus:
⁊ altera vt potentia. Igiꝛ (quũ ꝯceptus spẽi sit per se vn⁹
⁊ cõstituaꝛ ex realitate generis: ⁊ ex realitate dñie) neces/
sario vna erit actus: ⁊ altera vt potentia. Sꝫ certuz est ꝙ
realitas a qua accipiꝛ dñia nõ põt hñe rõnez potẽtie respe
ctu realitatis a qua accipiꝛ genus: q2 realitas dñie nõ est
ideterminata: sꝫ est actus determinãs realitatez gnis. Et
(quuz determinare sit cõditio ⁊ ꝓꝑetas actus: q2 act⁹ de/
terminat ⁊ distinguit. ex. 7. meta. tex. cõ. 49. ⁊ determina 7. meta. t. c. 49.
ri actuari: ⁊ perfici sint ꝯditiones ⁊ ꝓꝑetates mãe seu po/
tentie) seqtur ꝙ realitas generis se hẽbit vt mã: ⁊ vt po/
tentia. Realitas vo dñie se habebit vt actus. Ex his nos
cõcludimus: ꝙ (quuz ens non possit hñe rõnez potẽtie re
spectu modoꝝ intrinsecoꝝ: qui ꝯtrahũt ipꝫ ad iferiora)
nõ põt ꝯceptus entis eẽ ꝯceptus generis: ⁊ nõ iportat ali/
quã realitatẽ potẽtialẽ ⁊ perfectibilẽ ab ipso mõ ꝯtrahẽ/
te: q2 illud qđ est idifferẽs ad finitũ ⁊ isinitũ: sic ꝙ est ide
termiatũ ad qđlibꝫ istoꝝ: nõ põt eẽ aliqđ potẽtiale ⁊ ꝑfe/
ctibile per aliud: q2 statim ꝙ de se icludit aliquã potẽtia/
litatẽ respcũ ꝯtrahentis: nõ posset stare cũ isinitate itensi
ua: q2 qđ est de se potẽtiale ⁊ ꝑfectibile per aliud est de se
finitũ ⁊ limitatũ. Sed qđ est tale nõ põt esse isinitum in/
tensiue: q2 tunc starent duo opposita in eodem: igiꝛ ens i/
differens ad finitũ ⁊ infinituz intensiue: nõ põt esse potẽ/
tiale ⁊ ꝑfectibile per moduz qui ꝯtrahit ipm. ¶ Sed cõ/
tra arguiꝛ: q2 ꝯceptus qui determinaꝛ ⁊ ꝯtrahiꝛ videtur
esse potẽtialis ad cõceptũ determinantẽ ⁊ ꝯtrahentẽ. Cõ
cept⁹ entis est hm̃: q2 ꝯtrahitur per modos itrinsecos: qui
ꝯcept⁹: vt dicit Sco. sunt q̃litatiui: ⁊ ꝑdicanꝛ in q̃le: igiꝛ cõ
ceptus entis erit in põ ad istos modos: vt ad act⁹ ꝑficiẽ/
tes ipm. ¶ Et ꝯfirmaꝛ: q2 oẽ diuisibile est sic in põ ad di
uidẽtia ꝙ actuaꝛ ⁊ ꝑficiꝛ per ipsa: sꝫ ens sic diuidiꝛ ꝑ mo
dos itrisecos. ĝ ⁊c̃. ¶ P̃. si diuidiꝛ ⁊ per diuisionẽ descen
dit in deũ ⁊ creaturã: aut totũ ens est in deo: aut pars en/
tis. Si ꝑ mõ (cũ totũ sit illđ ex̃ qđ nihil est. ex snia Ar. 3⁹
phy. tractatu de isinito qui est. t. c. 63.) ĝ nihil erit ens ex̃
deũ. Si vo dicas ꝙ ps entis erit in deo: seqtur ꝙ de⁹ non
erit ens simplr sꝫ sm qd: q2 sm partẽ. ¶ Ad ista rñsuz ẽ i
qõne nr̃a de vniuocatiõe entis: ⁊ ꝓ nũc tñ ꝑstringẽdo q̃ di
cta sũt ibi. Rñdeꝛ ꝙ vbicũq3 ẽ ꝯtrio realitat! ꝓpe ꝑ aliã
realitatẽ distictã: ibi de necessitate est põ in ꝯtibili: ⁊ expe

ctu realitatis ꝯtentis: ſ; vbi eſt tantū ꝯtrio ꝯceptus realis per modos intriſecos; ibi nõ opꝫ eē potētiā reſpcū cōtrahētis. Primū declarat̃: q꞉ ſi realitas ſiue eſſentie: ſiue ex̄ītie ꝯtrahatur per aliā realitatē: necēio vna realitas pficitur per aliā ⁊ actuat̃: ⁊ ſic vna eſt põ: altera eſt actus: quēadmodū eſt in oīb⁹ vlib⁹ ꝯtrahibilib⁹ in p̄dicamētis; ⁊ in .io. generib⁹. Eſt ēt ibi põ in talib⁹ ꝯtrahibilib⁹: q꞉ q̄ōlibet tale ē finitū ⁊ limitatū; quū ens finitū diuidat̃ in .io. p̄dicamenta; q̄ōlibꝫ aūt q̄ð eſt finitū caret aliquo gradu pfectionis qui natus eſt ꝯpetere ſibi ſub rōne entis: cui enti nõ repugnat īfinitas quā excludebat ens finitū: ⁊ ita dr̃ ens finitū p̄uari īfinitate: eo mõ: quo talpa p̄uat̃ viſu; nõ in q̄tū talpa: ſ; in q̄tū aīal: vt hꝫ Ar. 5. meta. ca. de p̄uatiōe. Ex quo ſeq̄tur ꝙ (quū ens finitū in rōne entis careat īfinitate īteñſiua) dicit̃ eſſe p̄uatū ⁊ in põ ad actualitatē: ⁊ pfectionē quā īportat īfinitas. ❡ Itē ex alio. Q̄ōlibet genus q̄ð ꝯtrahit̃ per drīaꝫ: ē in põ ad ipſaꝫ drīaꝫ: ⁊ ad actualitatē quā ipſa īportat: q꞉ nõ hꝫ ex ſe ipm genus vt icludat realitatē drīe ꝯtrahētis formalr̃ ⁊ q̄ditatiue: q꞉ gen⁹ eſt p̄mo diuerſuꝫ a drīa: ex ſnia Ar. 3. meta. tex. c. io. q꞉ ſic mãle ē extra formale oīno ⁊ nõ icludit ipm: ſilr̃ genus ex ſe nõ icludit ipſam drīam ꝯtrahentē ēt identice ⁊ realr̃; q꞉ ſi genus ⁊ drīa ſunt idē realr̃: ſicuti eſt aīal ⁊ rōnale: ſūt idē ſolū rōne tertij. ſ. hōis: in quo cōueniūt; ita ꝙ rõ idētificationis realis vni⁹ ad alteꝝ: eſt hõ: in quo ambo vniunt̃. ❡ Scðꝫ (.vꝫ. ꝙ ꝯtractio ꝯceptus realis per modos intriſecos nõ includat potētialitatē in ipo ꝯtrahibili) declarat̃. Q꞉ ꝯtractio ꝯceptus realis per modos intrinſecos eſt in oīb⁹ trāſcendentib⁹: quoꝝ q̄ōlibet ē idifferēs ad finitū ⁊ īfinituꝫ que indrīa tollit oēm potētialitatē a ꝯtrahibili. Non eni ſtat ꝙ aliq̄d de ſe ſit in põ ⁊ pfectibile per aliud; ⁊ de ſe poſſit eſſe infinitū. Qm̄ ſtatim ſequeret̃ ꝯtradictio: ꝙ. ſ. eēt finitū ⁊ infinitū. ❡ Hoc idē pbat̃. vꝫ. ꝙ tale idifferēs nõ ſit potētiale ad aliquā actualitatē ex pte modoꝝ ꝯtrahentiuꝫ. Nā modi itrinſeci ſūt idē realr̃ ⁊ formalr̃ ipſi ꝯtrahibili: vt aliqualr̃ declaratū eſt ſupius. Modi eni intrinſeci nõ diſtinguunt̃ formalr̃: ſic ꝙ hēant diſtictā formalitatē: quāuis nõ ſint de eēntia ipſi⁹: vt dcm̄ eſt. Ex quo ſeq̄t̃ ꝙ multo magis ſunt idē realr̃: ⁊ ꝯcept⁹ qui ꝯtrahit̃ per tales modos hꝫ ex ſe vñ icludat realr̃ ⁊ formalr̃ ipſos modos intrinſecos: ⁊ nõ hꝫ rōne tertij in quo ꝯtrahēs ⁊ ꝯtrahibile cōueniant: vt cōtrahibile icludat realr̃ ⁊ formalr̃ modos ꝯtrahētes: q̄ð non reperit̃ in his q̄ ꝯtrahunt̃ per ea q̄ hñt diſtinctas realitates ⁊ formalitates a ꝯtrahibili. ❡ Sed adhuc inſtat̃: q꞉ certū eſt: ꝙ licꝫ ens ꝯtrahat̃ per modos: tñ ꝯceptus entis eſt p̄or ex nã rei: q̄; ſit modus cōtrahēs: qui exēpli grã. ſit a. in illo p̄ori quo ens p̄cedit ipm a. ⁊ diſtinguitur ex nã rei: ens nõ icludit a. ⁊ põt determinari p a. g̊ eſt in põ ad a. ❡ Ad h̄ rñdet̃: ꝙ eſt prioritas ex nã rei entis ad a. ⁊ ſilr̃ diſtinctio ex nã rei. ⁊ ꝙ in illo priori ipm ens nõ determinat̃ per a. ſed quū tu infers. g̊ eſt in põ ad a. Rñdeo negādo ꝯñaꝫ. ❡ Pro quo eſt notādū: vt diximus i q̄ōne p̄allegata de ente: ꝙ 3ᵉ ē põ. vꝫ. phyſica: ⁊ realis; alia metaphyſica: alia eſt logica. que diſtinctio ſumit̃ in ordie ad p̄pōnes que pñt eē vel phyſice: vel metaphyſice: vl̃ logice. Pria põ eſt qua aliq̄d caret alio realr̃: ⁊ eſt capax ipſi⁹: quēadmodū ſupficies carens albedine: eſt in põ ad albedinē: cuius eſt capax. Alia põ. ſ. metaphyſica ē ſm̄ quā aliq̄d nõ icludit aliud q̄ditatiue: ⁊ in ſuo cōceptu formali: ſic ꝙ illud nõ ſit de eēntia ipſi⁹. Tertia eſt: q̄ aliquid in ꝯceptu nõ icludit repugnātiā ⁊ ꝯdictionē ad aliquid: de qua põ logica; ac ēt phyſica facit mētionē Ar. in 5ᵒ meta. ca.ᵒ de põ. De põ vō metaphyſica facit mentionē Ar. 9. meta. qñ cōparat potentiā ad actū. Quib⁹ p̄miſſis: rñdetur negādo: ꝙ in illo priori ipm ens ſit in põ phyſica reſpcū ꝯtrahētis: ⁊ cōcedit̃ ꝙ eſt in potētia metaphyſica: q̄ð nihil aliud eſt dicere: niſi ꝙ ens nõ includit tanq̄ aliquid de eēntia ſui ipm ꝯtrahens. Et ꝯcedit̃ ſilr̃ de potentia logica ꝙ ens ſic ſumptū eſt in põ ad ꝯtrahēs: q꞉ ex cōtrahente ⁊ ꝯtrahibili ſit vnū poſſibile logicū: q̄ð in ſuo cōceptu vel in eſſe nõ icludit repugnātiā ⁊ ꝯdictionē. Potētia phyſica repugnat necēio ex ſe: ⁊ cuicūq; q̄ð eſt formalr̃ in nã necēia: ⁊ ſic etiā repugnat enti. Sed põ metaphyſica ⁊ logica necēio ex ſe nõ repugnat neq; etiā alicui q̄ð ē formalr̃ in nã necēia: vt pꝫ diſcurrendo per multa. Nā certū eſt: ꝙ h̄ ē poſſibile logicū. vꝫ. deū eſſe: ⁊ tñ deuꝫ eē eſt ſimpliciter necēium: ⁊ ſic de multis alijs. Nāe tñ necēie repugnat potētia phyſica que eſt receptiua alicuius actus: ita ꝙ (quuꝫ natura neceſſaria ſit actualiſſima) nõ põt eē in potētia receptiua reſpectu alicui⁹ actus. ❡ Sꝫ ꝯtra iſta. tur; q꞉ certū eſt: ꝙ ꝯceptus entis p̄dicat̃ in quid: ⁊ modi intrinſeci predicant̃ in quale: p̄dicari in q̄d eſt p̄dicari per modū potētie: p̄dicari in quale ē p̄dicari per moduꝫ act⁹: igitur in ente eſt aliq̄ potētia pfectibilis per actū. ❡ Reſpondet̃ ꝙ p̄dicari in quid quādoq; ſumit̃ a potētia ſic ꝙ illud q̄ð predicat̃: predicat̃ per moduꝫ potentie. quandoq; iſte modus predicandi ſumit̃ ab eſſentia: ſic ꝙ illud q̄ð predicat̃: predicat̃ per moduꝫ eſſentie: vel ſubſiſtētis vel per ſe ſtātis. Sic etiā predicari in quale eſt predicari per moduꝫ actus; vel per moduꝫ adiacentis ⁊ inherētis: ſicut apparet in multis differētijs eſſentialibus: vel etiā in qualitatibus. Ex hoc reſpondet̃: ꝙ ens nõ predicatur per moduꝫ potentie: ſed per moduꝫ eſſentie: ⁊ per ſe ſtantis: q꞉ p̄mū q̄ð eſt habitū in re eſt eſſentia rei; Dicente auctore de cauſis: p̄pōne. 4. Prima rerū creataruꝫ eſt eſſe: ⁊ ita ens predicat̃ per moduꝫ ſubſiſtētis aut per ſe ſtātis: ⁊ nõ per moduꝫ potētie; q̄ oīa repugnāt ei q̄ð eſt ex ſe formalr̃ neceſſariū; vel permiſſiue. Similr̃ modi intrinſeci ſi predicant̃ in quale: nõ predicant̃ per moduꝫ act⁹: ſꝫ per modū adiacentis ⁊ inherētis: q꞉ nullus ipſoꝝ includitur quiditatiue in ente: ſic ꝙ ſit de eſſentia ipſi⁹: vt dictū eſt ſupra. ❡ Ex his rñdetur ad ſcðaꝫ inſtantiā p̄ncipalē adductaꝫ ſupius: que erat: ꝙ omne q̄ð diuidit̃ eſt in potētia ad diuidētia: ꝯcedēdo maiorē vbi fiat diuiſio per aliq̄ diuidētia: que ſunt diſtincta realr̃ vel formalr̃: ſic ꝙ hēant diſtictas formalitates a diuiſo: aliter negatur maior. In p̄poſito aūt modi itrinſeci nõ hñt diſtinctā formalitatē ab ente: neq; dicunt diſtinctā realitatē. q̄re ⁊c̃. ❡ Ad 3ᵘᵐ difficultatē rñdet̃: ꝙ totū ens ꝯtrahitur ad deuꝫ: ſic intelligendo: ꝙ in deo nihil deficit de nã entis. Et quum tu dicis: ergo extra deuꝫ nihil erit entis. Negat̃ ꝯñā. Ad pbationē rñdeo: ꝙ iſta eſt diffinitio totius. Totū eſt illud extra q̄ð nihil eſt. i. cui nihil deeſt requiſitū ad ipm totū. Et ſic cōcedo: ꝙ in deo nihil deeſt requiſituꝫ ad nãm entis; ſed cū hoc ſtat: ꝙ ipm ens nõ ſit preciſe in deo ⁊c̃.

Pro declaratione quomõ differētie īportant diſtinctā realitatē:

Eſt notādū: ꝙ ipſe in ſe ſūt quedā realitates obtiue ⁊ formales. Tuꝫ q꞉ eis cōpetit vnitas ex nã rei extra intellm oīno. Tū q꞉ ſunt obiecta formalia: que pñt per ſe ⁊ ex nã rei terminare actuꝫ intelligēdi: de q̄bus realitatib⁹ obtiuis ſatis dictū eſt ſupius: declarādo diffōnem formalitatis. Ex quo ſeq̄tur: ꝙ (quuꝫ modi itrinſeci nõ pñt per ſe ⁊ diſtincte terminare actū itelligēdi: vt habitū eſt ſupra) ſic nõ īportāt diſtictas realitates obtiuas. ❡ Ex h̄ appet declaratio h⁹: ꝙ rōnalitas vel irrōnalitas nõ ē modus intriſecus aīalis: q꞉ itellecto aīali in q̄tū aīal ē: in q̄cūq; gradu q̄ ꝯpetit ſibi ſub rōne aīalis: aut ſub rōne ſenſitiui: nõ pp̄ h̄ itelligit̃ eſſe rōnale: vel irrōnale. ❡ Or ſi tu dicas. videt̃ ꝙ rōnalitas ſit quedaꝫ perfectio ⁊ gradus anima

Ar. 5. me. T. cõ. 27.

Ar. 3° me. t. c. 10

Auctor de cãis

lis:quū cōstituat aīal in gradu sublimiori. ❡ Rñdetur.
ꝙ rōnalitas nō cōstituit aliqd in esse sensitiuo:sed in esse
ītellectiuo:qđ esse est diuersuz ab esse aīalis ⁊ sensitiui:⁊
sic de oībus alys drītys. Vñ itelligendo aīal in rōne ꝑse
ctissima sensitiui:qđ eē cōpetit sibi in eo ꝙ aīal est:nunꝙ̄
ītelligiť eē sub rōnalitate vel irrōnalitate:qđ nō est verū
de re cōparata ad suos modos ītrīsecos:qꝛ ītellecta albe
dine sub ꝑfecto gradu sibi possibili cōpetere:vt albedo ē
(nō excedēdo ꝯsiderationē albedinis sub rōne q̄ talis)
ītelligiť nečio sub hoc gradu intēsionis aut sub illo ⁊c.

Pro declaratiōe quđ ens īportat vnū cōce
ptū realē:⁊ nō realitatē est
nōndū:ꝙ nō oīs ꝯceptus realis est realitas ꝓpe sumpta:
quā drīam posuimus supius in p̊ arti° ꝑncipali:declaran
do:que drīa eēt inter vniuocū ⁊ vniuoce dictū. Pro nunc
tñ dicendū est:ꝙ cōceptus entis est cōceptus realis obti
uus. Tū qꝛ abstrahiť imediate a re. Tū qꝛ nō hꝫ esse in ī
tellectu obtiue per actū intelligēdi a quo depēdeat in eē
⁊ in ꝯseruari. Neqꝫ ēt depēdet ab actu collatiuo ītellcūs:
vt dcm̄ est loco ṗallegato. Nō est tñ cōcept⁹ entis realis:
realitate subtiua ꝓpterea qꝛ talis ꝯcept⁹ entis abstrahit
ab oī tali realitate subtia ⁊ extrī: ⁊ ab oīb⁹ suis īferiorib⁹:
in qbus hꝫ esse subtiuū. ❡ Quđ aūt iste conceptus possit
abstrahi ab aliqua re aliquo mō:vt ꝯceptus cōis ⁊ vlis:ē
notādū ꝙ illa que sunt vnita ⁊ ꝯiūcta in re:⁊ insepabilia
ꝑm eē pōt ītellcūs abstrahere ⁊ diuidere vnuz a reliquo.
Unaqueqꝫ enī res hꝫ gradū intrin⁹ īsepabilē ab ipa:quā
rē intellcūs pōt abstrahere ⁊ ꝯsiderare:nō ꝯsiderando il
lud a quo abstraxit:⁊ ita quū in re in effectu sit aliq̄ essen
tia infinita hñs gradū īfinitatis sibi insepabilr ꝯiunctus
ꝑm esse pōt ītellcūs diuidere eēntiā abstrahēdo ab īfini
tate:⁊ tūc cōcipere eēntiam nō cōcepta infinitate:⁊ sic cō
cipiendo eēntiā vt essentia est:hꝫ intellcūs cōceptū obie
ctiuū:nō tñ cōem essentie infinite:verū etiā cuilibꝫ eēn
tie. Cōsilr dicēduz est de quacūqꝫ alia essentia finita que
(quū hēat gradū intrinsecū inseparabilē ab ipsa ꝑm eē)
erit tñ sepabilis ab illo gradu ꝑm cōceptū. ❡ Aduerten
dū ꝙ si realitas obiectiua capiať pro rōne formali cōce
ptibili:que hꝫ esse in itellectu obiectiue ante actū intelli
gendi per intellcm̄ abstrahentē:⁊ nō tñ capiať realitas
pro re extra itellectū:oīno cōcedimus cōceptū entis esse
quādā realitatē obtiuā:⁊ ꝯceptū cōem entis sumi ab ali
qua realitate:vt ꝯceptus adequatus illi. Sꝫ capiēdo rea
litatē alio mō:nō est verū ꝙ talis ꝯceptus sumať ab aliq̄
realitate:vt ꝯceptus sibi adequatus:sꝫ ṗcise vt cōceptus
inadequatus:qꝛ enti (vt dictū est) non corrñdet vna nā:
aut vna res ex̄ intellcm̄ oīno. Et ꝑm hūc modū dicēdi lo
[Sco.i p°. di.8.q.i.] cutus est Scotus in p̊ sen.di.8.q. Utꝝ deus sit in genere.
respondendo ad ṗmū argumentū ṗncipale.

Aduertendum quđ ꝯceptus entis dicať eē fi
nitus:vel īfinit⁹ negatiue:ꝙ ī
finitū negatiue est illđ qđ excludit finitatē:⁊ nō ponit ali
quid repugnās finitati. Infinituz vo ꝯrie ⁊ positiue est il
lud qđ nō tñ excludit finitatē:veruz etiā ponit aliqd re
pugnās finitati. p̊ mō ꝯceptus entis est īfinit⁹ negatiue:
qꝛ licet nō ponat finitatē:nō ponit tñ seu in se nō includit
aliqd repugnās finitati. 2° mō de⁹ est īfinitus ꝯrie ⁊ posi
tiue per exclusionē finitatis ⁊ positionē ꝯry:seu repugnā
tis ad finitatē. Qđ dixi de infinito dico etiā de finito:po
nēdo consimilem distinctionem.

Pro declaratione quđ realitas ⁊ modus ī
trinsecus eius nō possit
vt duo obiecta formalia terminare cognitionē intuitiuā
intellcūs. Uidēdū est quid sit cognitio intuitiua:⁊ qd sit
cognitio abstractiua. Cognitio intuitiua intellcūs est rei
existēs:vt exñs est in ꝓpria nā ⁊ existētia. Cognitio abstra
ctiua est rei nō existētis in se:sꝫ in aliquo repñtatiuo. Pria
causať ab obo in ꝓpria existētia ⁊ nā sīc visio imediate cau
sať ab obo visibili ex̄ in re:⁊ non causať ꝑm Doct. subti. a [Doc.sub. in 2° di.3. q.9.]
specie visibili imediate. Licꝫ ipsa nečio preexigať:ita ꝙ
ordo actus videndi ad spēm visibilē nō est ordo effectus
ad cām:sꝫ tñ ordo duoꝝ effectuū ordine quodā ꝓueniē
tiū ab eadeꝫ cā:que est obm̄ extra. Ita ꝙ ṗus causať spēs
in sensu:q̄ꝫ actus videndi:que spēs quasi disponit sensum
⁊ excitat ad actū sentiendi. Cognitio autē abstractiua fit
ab obo pñte in aliqua specie:quēadmodū actus imaginā
di fit ab obiecto imaginabili nō presente in se:sed presen
te in aliqua specie exñte in vtute imaginatiua qui actus
sic causať a specie ꝙ nō ab obo ex̄:imo nullo mō existēte
in rerum natura:causať a specie actus imaginādi:sīc ima
ginor patrem meū:aut aliuz qui non est. Cognitio abstra
ctiua est imperfectior ⁊ obscurior q̄ꝫ cognitio ītuitiua:qꝛ
actus cognoscendi natus est esse distinctior in potētia co
gnoscente q̄ꝫto obiectū fuerit ei perfectius ṗsens:sꝫ obm̄
perfectius est presens potētie cognoscenti quādo est pre
sens in se q̄ꝫ sit presens in aliqua specie repñsentāte. Igi
tur actus cognoscendi intuitiuus qui est ab obiecto ṗsen
te in se est distinctior q̄ꝫ actus cognoscendi abstractiuus.
Ista duplex cognitio. s. intuitiua ⁊ abstractiua:non debꝫ
negari ab intellectu:quia perfectio que competit potētie
inferiori:non debet negari a potentia superiori nam que
sparsa sunt in inferioribus collecta sunt in superioribus.
Et Aristo. 2° de generatione. textu cōmenti. 58. Dicimus [Ar.2° de gnātione t.c.58.]
nām desiderare qđ melius est:vbi nō apparet impossibi
litas. Ex quo inferť ꝙ vtraqꝫ cognitio intuitiua ⁊ abstra
ctiua pōt reperiri in itellectu: vel saltē sibi nō repugnat.
Arist. tñ nullā fecit mentionē de cognitione intuitiua in
intellectu:sꝫ tñ de abstractiua:ponēs intellectuz agentē
esse necessario requisitū ad abstrahendas species intelli
gibiles a fantasmatibus ad hoc:vt intellectus ītelligat.
❡ Qđ tamē cognitio intuitiua competat ītellectui: ꝓba
tur ex hoc:qꝛ ꝓprium actuz intelligēdi ⁊ ꝓpriam opera
tionem intellectus cognoscit intuitiue qui ab ipsa moue
tur vt presens est in ꝓpria natura ⁊ existētia. ❡ Applicā
do ad ꝓpositum:cognitio intuitiua (quūz sit distincta ex
parte sui ⁊ ex pte obiecti) nō pōt ad aliqd terminari per
se:nisi sit distinctū ꝯceptibile ⁊ hēat distinctā ꝯceptibili
tatem. Et ita (quūz res ⁊ modus intrinsecus eius nō sint
distincta ꝯceptibilia:neqꝫ distincta obiecta formalia) in
tuens ista duo (hoc est cognoscens intuitiue) nō ītelliget
vnū sine reliquo. Si tñ cognoscanť ista cognitiōe abstra
ctiua q̄ est cognitio impfecta ⁊ indistincta:⁊ q̄ nō est ipsi⁹
rei:vt hꝫ eē in re:poterit terminari talis cognitio ad rem
ipsaz:absqꝫ hoc ꝙ termineť ad modū eius intrinsecū.

Pro declaratione quid sit ratio qditatiua
tñ:⁊ ratio quiditatiua ⁊
formalis:est notandū: ꝙ ratio quiditatiua soluz: est illa
que predicať de aliquo in quid: seu in aliquo includitur
quiditatiue. Dato ꝙ nō includat aliquē vnū ꝯceptū qua
litatiuū:qui. s. predicet in quale. Et isto mō cōceptus en
tis cōmunis sic est cōceptus quiditatiuus:qui nullū con
ceptū q̄litatiuū in se icludit. Sꝫ rō quiditatiua ⁊ forma
lis est rō constituta ex cōceptu:qui predicať in quid ⁊ cō
ceptu qui predicať in quale:vt est rō ꝯstituta ex genere ⁊
differētia:que rō est tñ spēi siue spālissime:siue subalter
ne. Ex qua distōne nōnulli Scotiste dicūt:ꝙ modus in
trinsecus variat rationem quiditatiuam tñ:⁊ non rōnē
quiditatiuam ⁊ formalē:que. vꝫ. est constituta:vt dictuz
est:ex qd ⁊ quale:quā opinioneꝫ:vt dictuz est:ego non te
neo:qꝛ dico moduz nullā rōnem quiditatiuam variare.

¶ Et si dicat̃ qd̃ finitas ꝛ infinitas variãt rõnez entis: qꝛ
ens finitũ ꝛ infinitũ distinguunt̃ eẽntialr̃ ꝛ qͥditatiue.
¶ R̃n̄suz est supius: qd̃ capiẽdo ens finitũ ꝛ ĩfinitũ sub-
stratiue ꝛ fundamentalr̃: illa duo distinguunt̃ eẽntialr̃: ꝛ
nõ p̄cise rõne finitatis ꝛ ĩfinitatis: sed eẽntie ipse: ad qua-
rũ vnã sequitur ĩfinitas: ꝛ ad alterã finitas: in re extra ĩtel-
lectũ se ipsis eẽntialr̃ distinguunt̃: sicͭ eẽntie. 10. p̄dicamẽ-
toꝝ nõ solũ per modos distinguunt̃ ex intellcm̃: verũ ẽt
se ip̄is eẽntialr̃ distinguunt̃. Si v̾o capiat̃ ens ĩfinitũ ꝛ fi-
nitũ formalr̃: ꝛ in ĩtellcũ obiectiue: sic illa duo dr̃ eẽ eiusdẽ
rõnis ꝛ in intellectu tñ distingui modaliter. Neqꝫ incon-
uenit res substratas in se distingui eẽntialr̃: ꝛ tñ ꝙ cõce-
ptus abstractꝰ ab ipsis per intellectum sit vnius rõnis in
ipsis: qui postmoduz determinatus per modos ab intel-
lectu sit alius ꝛ alius soluz modaliter ꝛc̃.

Pro declaratione distõnis ex nã rei: ꝛ pro
cõplemẽto eoꝝ que di-
cenda sunt ad distõnẽ talẽ est notãduz: ꝙ talis distinctio
ex nã rei solũ ꝛ p̄cise est ex hoc: ꝙ aliq̄ p̄nt esse fundamẽ-
ta ꝯdictionis: ita ꝙ quecũqꝫ sunt talia ꝙ de ipsis p̄nt v̾ifi-
cari duo ꝯdictoria ex nã rei: circũscripto oĩ opere ĩtellc̃s:
illa distinguunt̃ ex nã rei. Nõ dico tñ ꝙ ꝯdictoria possint
actualr̃ v̾ificari de aliqͥbꝰ duobꝰ sine actu ĩtellc̃s v̾ifican-
tis ꝛ enũciãtis ꝯdictoria d̾ illis qͥbꝰ applicant̃: qꝛ affirma-
tio ꝛ negaͦ sunt ex opere ĩtellc̃s. Sꝫ dico ꝙ de aliqͥbꝰ duo-
bus ꝯdictoria sũt v̾ificabilia ex nã rei: sic ꝙ ex nã eoꝝ cir-
cũscripto oĩ opere ĩtellc̃s: nata sũt eẽ fundamẽta ꝯdictio-
nis: ꝛ q̄cũqꝫ sunt talia tali distõne distinguunt̃. ¶ Nõnͫ
tñ ꝙ in eodẽ p̄nt plures spẽs distõnũ ꝯcurrere: q̄ ab eodẽ
sub distinctis rõnibus sumunt̃. Exẽpli grã. si a. ꝛ b. distin-
guunt̃ põt esse ꝙ a. ꝛ b. possint esse fundamẽta ꝯdictiõis.
Põt ẽt eẽ: ꝙ a. ꝛ b. sint plures q̄ditates seu formalitates.
Silr̃ põt esse ꝙ a. ꝛ b. sint distincte res exñtie vel subsistẽ-
tie: ꝛ ꝙ hẽant distictas naturas ꝛ eẽntias. Penes hoc: ꝙ
a. ꝛ b. sunt fundamẽta ꝯdictionis: inter ista fundat̃ disti-
ctio ex nã rei. Penes hoc: ꝙ a. ꝛ b. sunt due formalitates:
fundat̃ distinctio formalis. Penes hoc: ꝙ sunt res ꝛ res
fundat̃ distinctio realis. Penes hoc: ꝙ sunt plures nãe ꝛ
eẽntie: fundat̃ distinctio eẽntialis. Illud tñ qd̃ est rõ ꝛ cã
vniꝰ distõnis: nõ est rõ alterius. ¶ Nõnͫ ẽt ꝙ distinctio
ex nã rei põt accipi vt qd̃dã genꝰ ad oẽs spẽs distõnum q̄
sunt p̄ter opus intellc̃s: ꝛ sic accipiẽdo: vnaq̄qꝫ distinctio
siue sit formalis: siue realis: siue eẽntialis: est distictio ex
nã rei: qꝛ genꝰ ꝯuenit suis spẽbꝰ: ꝛ p̄dicat̃ de illis. ¶ Alio
mõ capit̃ distinctio ex nã rei: vt est spẽs distõnis in cõi: q̄
est p̄ter opus intellc̃s: ꝛ isto mõ est spẽs ꝯdistincta ꝛ dispe-
rata ꝯtra oẽs alias spẽs: sic ꝙ distictio formalis vt forma-
lis est nõ est distinctio ex nã rei inq̄ntͫ talis: qꝛ vt dcm̃ est:
ab alia rõne accipit̃ vna distinctio: ꝛ ab alia alia. Et ita di-
stinctio q̄ ẽ penes hoc ꝙ a. ꝛ b. p̄nt eẽ fundamẽta ꝯdictio-
nis: nõ est distinctio accepta penes h̃: ꝙ a. ꝛ b. sũt plures
q̄ditates ꝛ formalitates: qm̃ alia est rõ vniꝰ. vꝫ. eẽ funda-
mẽtuz ꝯdictiõis: ꝛ alia est rõ: ꝙ aliqd̃ sit in se formale: seu
formalitas in se. Et per h̃ soluuntur multe difficultates.
¶ Insurgũt eni tres partie difficultates. Pria est. vtruz
distinctio ex nã rei posita sit ab Ar. ¶ Ad quã difficulta-
Ar. 3. de aia. t. c. 9. tẽ breuiter r̃nͦ: ꝙ sic: ꝛ h̃ apparet. ex snĩa eius in 3ͦ de aia.
t. cõ. 9. vbi hꝫ: ꝙ aliud est magnitudo ꝛ magnitudis eẽ: ca-
ro. ꝛ carnis esse: ꝛ vult: ꝙ magnitudis eẽ alia v̾tute appre-
hendat̃ ꝛ cognoscat̃: ꝛ alia v̾tute magnitudo. Esse eni ma-
gnitudis apprehẽdit̃ per ĩtellcm̃: ꝛ magnitudo per sensũ:
Sꝫ certũ est: ꝙ magnitudis eẽ non distinguit̃ realr̃ neqꝫ
formalr̃ a magnitudine: qꝛ q̄ditas ꝛ eẽntia: ꝛ illud cuiꝰ est
7ͦ me. t. cõ. 20. q̄ditas sunt idẽ realr̃ ꝛ formalr̃: vt pꝫ de se: ꝛ est de mente
ipsiꝰ: in. 7ͦ. meta. t. cõ. 20. vbi hꝫ ꝙ singulũ qd̃ q̄d ẽ nõ est
aliud a sui met subã igit̃ nulla ẽ distinctio realis ꝛ forma-
lis ĩter magnitudis esse: ꝛ magnitudinẽ. Et tñ ꝯcedit ipe:
ꝙ ĩter ipsa est aliq̄ alietas ꝛ distinctio ꝛ ista distinctio nõ
põt eẽ p̄cise rõnis. Tũ qꝛ extrema. s. magnitudis eẽ: ꝛ ma-
gnitudo: nõ sunt entia rõnis: qd̃ nec̃io reqͥrit̃ ad distõnez
rõnis. Tũ ẽt qꝛ dicit: ꝙ ista duo p̄dicta per aliã ꝛ aliã vir-
tutẽ apprehendunt̃: oẽa aũt apprehẽsa ab vtraqꝫ põ. s. sen-
sitiua ꝛ ĩtellectiua: p̄cedũt actũ sentiẽdi ꝛ ĩtelligẽdi: sicut
cã p̄cedit effectũ. ḡ nõ sunt aliq̄ ꝯstituta in eẽ p̄ tales actꝰ
ꝛ ita nõ p̄nt eẽ entia rõnis. ¶ Hoc idẽ hꝫ Ar. in. 7. meta. Ar. 7ͦ me. t. c. 41.
tex. cõ. 41. vbi hꝫ: ꝙ in ꝯceptis cũ mã nõ est idez qd̃ q̄d ẽ
cũ eo cuiꝰ est. Nõ disputãdo de q̄ mã ĩtelligat Ar. certũ
est ꝙ qd̃ q̄d est soꝛ. nõ est idẽ soꝛ. oĩno s̄m oẽs. Sꝫ ista non
idẽtitas seu distictio nõ põt eẽ: nisi ex nã rei: qꝛ nõ realis
neqꝫ formalis. Nõ ẽt rõnis: qd̃ p̄bat̃: qꝛ posito soꝛ. ꝛ q̄di-
tate soꝛ. in eẽ: nec̃io ĩsurgit hitudo diuersitatis vniꝰ ad al-
terũ añ oẽm actũ ĩtelligẽdi: que hitudo ĩsurgit ex nã ipo-
rũ extremoꝝ nullo ĩtellcũ ꝯsiderãte. ḡ ista hitudo diuer-
sitatis erit relõ ex nã rei. ¶ Insurgit alia ꝛ scd̃a difficul-
tas. Utrũ Ar. fecerit mentionẽ de modis ĩtrĩsecis quos
tu ponis esse distinctos ex nã rei a q̄ditate. Ad qd̃ r̃ndet̃:
ꝙ Ar. de istis p̄dicatis modalibꝰ nõ fecit mẽtionẽ. p̄pte-
rea: qꝛ ista p̄dicata nõ sunt nec̃ia ad demõstrationẽ: tan-
tũmõ eni curauit de illis: q̄ formalr̃ ingrediunt̃ demon-
strationẽ: sicͭ sunt p̄dicata p̄mi ꝛ scd̃i modi. quũ igit̃ modi
ĩtrinseci nõ p̄dicent̃ per se in p̄ mõ de q̄ditate: quũ nõ sint
de eẽ ipsiꝰ: vt dcm̃ est. s. neqꝫ ẽt in 2ͦ mõ: quũ nõ hẽant di-
stinctã formalitatẽ ab ea: p̄pterea istos modos Ar. p̄ter-
misit. Sꝫ nõ posuit istos modos. ḡ negauit ipsos: Negat̃
ꝯña: qꝛ locꝰ ab auc̃te negatiue. nõ tꝫ. De istis tñ fec̃ mẽtio-
nẽ Boeꝰ. in liͦ. de trinitate. cũ dixit. aliq̄ p̄dicata rẽ mon-
strãt: aliq̄ nõ: sꝫ extrĩsecꝰ aliqd̃ apponũt. ¶ Insurgit alia
difficultas: ꝛ vltiª. Utrũ distinctio q̄ est ĩter q̄ditatẽ ꝛ mo-
dũ q̄ dr̃ eẽ ex nã rei: sit modalis vel q̄ditatiua. Ad qd̃ r̃n-
det̃: qd̃ distõ q̄ fundat̃ in q̄ditate: ꝛ terminat̃ ad moduz:
põt dici q̄ditatiua ex p̄te fundamenti: ꝛ modalis: ꝛ ex p̄te
termini: ꝛ illa q̄ fundat̃ in mõ ꝛ terminat̃ ad q̄ditatẽ põt
dici eꝯ. ¶ Aduertẽdũ tñ: ꝙ v̾r talis distõ magis denoian-
da eẽ a termino: q̄ a fundamẽto: qꝛ respcũs v̾r magis eẽ
talis per illud qd̃ est de eẽntia sui: q̄ per illd̃ qd̃ est extri-
secũ ꝛ accñtale: hitudo ad terminũ est de eẽntia respcũs:
quũ diffiniat̃ per ipsaꝫ: vt pꝫ in p̄dicamẽto de ad aliqd̃: ꝛ
hitudo ad fundamẽtũ est ei extrinseca ꝛ accñtalis: qꝛ nõ
est de eẽntia ipsiꝰ q̄uis sit eiꝰ passio. Igit̃ magis denoia-
tur ab hitudine ad terminũ: q̄ ab hitudine ad fundamẽ-
tũ. Si tñ teneret̃ via aliquoꝝ: ꝙ respcũs distiguit̃ penes
fundamenta: vt v̾r ponere Ar. in ca. de ad aliqd̃. 5. meta. Ar. 5. me. t. cõ. 20.
tunc dicat̃ ꝯu̾ter: ꝙ distinctio que fundat̃ in q̄ditate: est
q̄ditatiua: nõ obstãte ꝙ terminet̃ ad modũ. Uel põt da-
ri 3ª r̃nsio. ꝙ denoiatio respectus hꝫ fieri ab ignobiliori:
ignobilior aũt est modus q̄ditate. Igit̃ quecũqꝫ distictio
que est inter modũ ꝛ quiditatẽ: erit modalis.

Quantum ad 3ͫ artiͫ in quo vidẽduz
ẽ de idẽtitate ꝛ distõne for-
mali ꝛc̃. ¶ Pro ĩtelligẽtia quõ q̄ditas sit for-
ma: Nõnͫ est ꝙ q̄cq̄d est rõ agẽdi vel actio-
ne reali in mãm vel intẽtionali in sensuz aut
intellectuz. de nec̃itate est actꝰ ꝛ forma. ¶ Qd̃ declarat̃
de actione reali per Ar. 3ͦ. phy. tex. cõ. 17. Semp̄ inq̄t ip̄e 3ͦ. phy. t. cõ. 17.
existimabit̃ aliq̄ spẽs mouẽs. De actiõe intẽtionali p̄ba-
tur illud per. 9. meta. ꝛ est tex. cõ. 20. Omne scitũ ꝛ cogni- 9ͦ meta. t. c. 20.
tũ cognoscit̃ s̄m ꝙ est in actu: ꝛ incipit hic tex. inueniunt̃
diagrãmata actu ꝛc̃. Quũ igit̃ quiditas ꝛ nã sit rõ agen-
di ꝛ p̄nͫ formale totale quo agẽs agit: sequitur: ꝙ vt sic ha-
beat rõnẽ forme. Qꝛ aũt sit p̄nͫ formale agendi appet: qꝛ

ꝭm omnes illud est ꝑnciplū sic formale in quo agens assi
milat sibi passum: sed tale in quo assimilat est ipsa nā: qꝛ
ignis generans assimilat sibi ignē genitū in natura qua
agit: ita ꝙ lꝫ assimilet in forma partiali tanq̄ꝫ in ꝑn. par
tiali quo: assimilat tñ in sua nā tāq̄ꝫ in ꝑncipio totali quo:
ꝛ ita sequiꝛ ꝙ recte appellabitur forma tale principium.
¶ Per idem pōt ꝓbari hoc ex parte termini generatio
nis: qꝛ terminus formalis: quo est nā totius cōpositi: que
nā est rō terminādi ipsaꝫ generationē. Sed qcq̄d est ter
minus formalis generatiōis: habꝫ rōnē forme. igitur ꝛc.
¶ Ad hoc facit ꝙ Arist. vbicūq̄ꝫ loquiꝛ de forma: appel
5 meta. t. cō. 2. lat ipam qō quid erat esse: vt in. 5. meta. caplo de causa: ꝛ
in. 7. caplo de partibus diffinitionis. quare ꝛc.

Pro declaratiōe coꝝ que ꝑdicanꝛ ꝑ se ꝑsei
tate ꝑmi modi: aut scd̄i mo
di: ꝛ ēt q̄ꝫtū ad alios modos de q̄bus loquiꝛ Ar. ꝑ poste.
Notādū est ꝙ oē predicatū pro tanto per se cōpetit sub
iecto: pro quāto in ipso hꝫ cām seu rōnē formalē inheren
tie predicati ad ipm subiectū. ¶ Pro quo est notanduꝫ
qō predicatū aut est intra cōceptū formaleꝫ subiecti: aut
extra: si ꝑmo mō sic est predicatū pertinēs ad ꝑmuꝫ mo
dum dicendi per se: qꝛ in tali modo predicatū est de itel
lectu subiecti. Si vero predicatū est extra subiectū: aut
hꝫ cām intrinsecā in subiecto aut nō. Si ꝑmo mō. Aut il
la cā enūciaꝛ exꝑsse ꝛ distīcte: seu explicite: aut nō. Si ꝑ
mo mō: sic habeꝛ quartus modus dicēdi per se: qꝛ in isto
exꝑmiꝛ cā predicati: vt dicēdo interēptus interijt ꝑ itere
ptionē. Si vero cā nō enunciaꝛ expresse sic habeꝛ scd̄us
modus: vt dicēdo. Hō est risibilis: vbi respectu risibilita
tis nō exprimiꝛ cā: que est aīal rōnale. Si vero ꝑdicatuꝫ
nō hꝫ cām in subiecto itrinsecē: dūmō subyciaꝛ illud qō
ꝭm sui nām natū est subyci: ꝛ est vltimatū subm: sic habe
tur tertius modus: q̄ ꝓprie pertinet ad subam ꝑmā ꝛ sin
gularē: q̄ꝫuis iste modus magis dicaꝛ modus eēndi ꝑ se:
q̄ꝫ modus dicēdi ꝛ ꝑdicandi. ¶ Aliter pōt declarari dif
ferētia inter 2m modū dicēdi per se: ꝛ q̄rtū modū. In 2o
eniꝫ mō in subiecto: nō tñ icludiꝛ ꝓxima rō inherentie
formalis predicati ad subm: verū etiaꝫ illa rō inherentie
est simpliciter necessaria respectu ꝑdicati. Sꝫ in quarto
mō licet includaꝛ in subiecto ꝓxima ratio inherētie: illa
tñ nō est necessariū: sed cōtingēs: ꝛ isto modo dicimus ꝙ
iste ꝓpositiones. Calidū calefacit: volūtas vult: sunt per
se in quarto mō: vbi ꝑdicatū nō necessario cōpetit subie
cto sed contingēter. Vñ licet calidū necessario caleat: qō
calere est operatio eius imanēs ꝛ intrinseca: nō tñ calefa
cit necessario: qꝛ calefactio est operatio transiēs in mām
exterioreꝫ: que est ipm passum: qō pōt nō calefieri ab ipo
calido: vel ex imoderata distātia vel ex indispōne passi.
Sed dato ꝙ calidū. s. ignis nullū haberet passum sibi ap
proximatum: adhuc verū est dicere: ꝙ ignis calet. ¶ Ad
uertendum vlterius: ꝙ perseitas ꝓpositionis est ex hoc:
ꝙ predicatū habet cām intrinsecaꝫ in subiecto: vel q̄ꝫtū
ad esse predicati vel q̄ꝫtū ad inherentiam eius formaleꝫ.
Perseitas ꝑmi modi est ex hoc solum ꝙ subiectū est cā
inherentie formalis ꝑdicati: qꝛ si aīal cōpetit hoi: cōpetit
ei per humanitatē: qꝛ ista est vera. Hō inquātū hō est ani
mal. Sed subiectū nō est cā predicati q̄ꝫtū ad esse in tali
ꝓpōne per se ꝑmi modi: sed magis ecōtra: ꝛ hoc est qō di
Cōmē. 2. de aīa. cō men. 67. cit Cōmē. 2. de aīa. cōmē. 67. Sꝫ in scd̄o mō aut q̄rto sub
iectū nō tñ est cā inherentie formalis: verū etiā cā predi
cati q̄ꝫtum ad esse: vt hꝫ etiam ibidem Cōmen. ¶ Ulte
rius est notandū ꝙ ꝑseitas ꝓpositionis est ex hoc: ꝙ ꝑdi
catuꝫ inest subiecto: nō per aliud: ita ꝙ q̄ꝫto subiectū est
minus aliud a ꝑdicato: tāto ꝓpō est magis per se. Et ꝭm
hoc pōt dari latitudo ꝛ gradus in propositionibus per se
ꝑmi modi. Naꝫ ꝓpō in qua predicaꝛ pars diffinitiōis de
diffinito est minus per se: q̄ꝫ ꝓpō in qua predicaꝛ tota dif
finitio de diffinito. Nā certū est: ꝙ si dico. Hō est aīal: ly
aīal est predicatū magis distinctū ab hoie: q̄ꝫ hoc predica
tum aīal rōnale: qꝛ ꝑmū in ꝑma ꝓpositiōe ꝫ predicatum est
idem formaliter subiecto: nō est idem identitate adequa
ta ꝛ mutua sicut est in ista: hō est aīal rōnale. vbi ē omni
moda identitas formalis: lꝫ non sit idētitas ex nā rei: vt
supra diximus: ꝛ vlterius ꝓpositio in qua idē predicatur
de seipso: vt dicendo. Hō est hō (quū predicatū sit idem
formaliter subiecto identitate mutua ꝛ adequata: ꝛ vlte
rius sit idē idētitate ex natura rei: distinctū tñ distinctio
ne rōnis) talis ꝓpositio maxime diceꝛ esse in ꝑmo mō.
¶ Notanduꝫ tñ ꝙ si loquamur de ꝓpositionibꝰ realibꝰ
que habent cōplexionē realē: ꝛ ex natura rei inter extre
ma. s. inter subiectū ꝛ predicatū: ꝓpositio in qua idē pre
dicaꝛ de seipso nō est ꝓpositio realis: qꝛ nulla complexio
seu cōpositio realis pōt esse inter ista extrema que nullā
distinctionē habēt realem: ꝛ ex nā rei: sed si distinguunꝛ:
tñ distinguunꝛ distinctiōe rōnis. Sed extrema ꝓpōnis
in qua ideꝫ predicaꝛ de seipso: sunt hō. vt pꝫ de se. qꝛ ideꝫ
nō distinguitur a seipso nisi distinctiōe rōnis que est per
actum collatiuū intellectus. ergo ꝛc. ¶ Ex quo sequiꝛ ꝙ
Aristo. faciens mētioneꝫ de ꝓpositionibꝰ ꝛ cōplexionibꝰ
realibus que sunt per se: nō facit mentionē de ꝓpōne per
se in qua idē predicaꝛ de seipso. Uel dicēdū ꝙ ordinat ꝓ
positiōes ꝑ se ad demōstrationē: ꝛ de istis facit mentōeꝫ
que ad ipam necessario requirunꝛ. Propō aūt predicta nō
est necessaria ad demōstrationē. igiꝛ ꝛc.

Pro declaratiōe q̄ūo in ꝓpositiōibus per se
deꝛ statꝰ: declaraꝛ (preter
ea que ponit Sco. 3. di. ꝑmi: que recitat iste auctor forma
litatū) Presupponēdo ꝙ sicut nō daꝛ circulus in depen
dētia essentiali q̄ꝫtū ad esse rei: ita nō daꝛ circulus in de
pendētia ꝑdicatoꝝ a subiecto q̄ꝫtū ad inherentiā forma
leꝫ predicati ad subm. Nā quū perseitas ꝓpōnis sit ex hoc
ꝙ subm est cā ꝑdicati: vel includit cām ipsiꝰ: vel q̄ꝫtuꝫ ad
esse: vt in ꝓpōnibꝰ per se scd̄i modi: vel q̄ꝫtū ad inherētiā
formalē: ꝛ nō q̄ꝫtū ad esse: vt in ꝓpositionibus per se pri
mi modi: sequiꝛ ꝙ (quuꝫ in omnibus istis in subiecto sit
rō formalis inherentie predicati ad ipm subiectū) nō po
terit ipm subiectū dependere a predicato q̄ꝫtum ad talē
inherētiā formalē. Qꝛ si. A. est rō ꝓpter quā. B. sibi inest
formaliter ꝛ ꝭm se: nō poterit. b. ecōtra habere rōnē in se
ꝓpter quā. a. sibi insit. Aliogn dareꝛ circulus ī istis depē
dētijs formalibus: seu q̄ꝫtū ad inherentiā formalē eoꝝ
que predicanꝛ. Nec valet dicere: ꝙ ꝓpositio per se secun
di modi cōuertiꝛ in ꝑ se primi modi: sicut ista. Homo est
risibilis: cōuertiꝛ in istā. risibile est homo: vbi cōuersa est
per se scd̄i modi: ꝛ cōuertēs est ꝑmi modi: qꝛ subiectū acci
dentis ꝓprij vel cōis non cadit in diffinitione accidētis
nisi ex additione: vt hꝫ Aristo. 7. metaphy. diffuse. Ergo 7. me. t. c.
nō poterit subiectū qō est homo diffinire per se ipm acci 12. ꝛ 19.
dens qōcūq̄ꝫ sit: ꝛ per consequēs ista nullo modo erit per
se. risibile est homo. ¶ Et cōfirmaꝛ. sicut datur status in
causis materialibus ꝛ efficientibus realibus: ita daꝛ sta
tus in ꝑncipijs formalibꝰ: per que vnuꝫ alteri formaliter
inest. Sed ita est ꝙ subiectū qō est homo: est ratio forma
lis: per quā risibilitas sibi inest. ergo nō poterit ipsa risibi
litas esse rō formalis per quā homo sibi insit. Et per hoc
vult habere Ar. ꝙ daꝛ status in ꝑncipijs cōcurrentibus
ad ipam demonstrationē. Ita ꝙ in istis deueniendūꝫ est
ad aliqō vnum ꝑmū imediatū: quo non est alteruꝫ prius
ꝛ imediatius: quū in istis sit ordo essentialis: qui de neces
sitate presupponit aliqō vnū primū ꝛc.

Pro intelligētia quō rō ī se falsa sit de omni falsa & de quocūqꝫ falsa:est notandū q rō in se falsa est illa cui⁹ ptes ad seinuicez formalr repugnāt:vt vult Ar.in.5.meta.ca.de falso. Unde 5. meta. c. 34. nihil aliud est talis rō nisi cōceptus hñs in se formalē repugnantiā partiū in se.Ex hoc arguit q(quū illud qō est ex se & intrinsece formalr repugnās cuicūqꝫ alteri est repugnans & incōpossibile:qꝛ qō ē tale in se respectu cuiuscunqꝫ semp est tale:qꝛ habitudo & cōparatio rei ad aliqd extrinsecū:nō tollit illud qō cōpetit rei ex se & intrinsece:qꝛ qcūqꝫ respect⁹ siue rei:siue rōnis adueniēs alicui fundamēto nō tollit rōnē & nām fundamēti. ergo rō in se falsa(si hꝫ in se formalē repugnantiā & incōpossibilitatē)respectu cuiuscūqꝫ sic erit incōpossibilis. ¶ Et ↄfirmat.qꝛ formaliter repugnātia sūt illa que suis rōnib⁹ formalib⁹ repugnāt.ḡ manētib⁹ istis semp erit repugnātia formal:nō solū eoꝝ in se:veꝝ ēt in respectu ad qōcūqꝫ aliud.

Pro declaratione quō valeat argᵐ a pte in mō ad totū in mō ↄstructiue.Est notandū q totuꝫ in mō est termin⁹ p se sumpt⁹ sine determinatiōe diminuēte vel distrahēte sed cū determinatiōe dimissiua:sicut dicim⁹ q si hō determinat p ly mortuus determinat p dictionē distrahentē. Et isto mō nō valet a pte ad totū.sed si determinat ly hō p hoc qō ē albū aut nigrū(quū tales determinatōes sint dimissiue:& nō distractiue de rōne hois)valet a pte in mō ad ipꝫ totuꝫ.Unde p tāto termin⁹ sumpt⁹ absolute sine determinatiōe accipit vt totū:qꝛ accipit vt vle cōe ad oīa sua supposita:& ppter hoc appellat totum.Sed qñ accipit cum determinatiōe cū restringat solūmodo ad aliqua supposita:dicet esse pars respectu suipsius sine determinatōe:& a parte ad totū in mō valꝫ argumentū affirmatiue:sed a toto ad partē:destructiue & negatiue.

Pro declaratiōe p̄dicatiōis denoīatiue:est notandū qō predicatio denominatiua:extendēdo nomē p̄dicatiōis denoīatiue est duplex.Quedā est per se:quedā est p accñs. Per se:q̄daꝫ a p̄ori:quedā a posteriori:p̄dicatio per se a posteriori est p se in scdo mō:qñ.vꝫ.passio p̄dicat d̄ subiecto:& ista appellat a posteriori:qꝛ sumit ab aliquo qō est posteri⁹ & extrinsecū a subto. Predicatio per se a p̄ori:q̄daꝫ est p se & directe in p̄ mō.& q̄dā indirecte.directe est qñ p̄dicatū ē pars eēntialis & intrinseca subiecti:vel diffō ipsi⁹:sicut dicēdo Hō est aial:vel hō est aiatus.Uñ qōlibꝫ p̄dicatū istoꝝ est cōcretū denoīatiuū denominās ipm subm:vel si non vis accipere istā:hō est aial:q ipsa sit denoīatiua:saltem ista erit denoīatiua:hō est rōnalis. Propō p se d̄noīatiua a p̄ori indirecte & reductiue p se in p̄ mō:est qñ forma in cōcreto predicat de susceptiuo forme:& nō de ↄposito ex susceptiuo & forma:vt est ista.Corp⁹ est aiatū:vel aial est rōnale:que ppōnes reducunt ad alias ppōnes directe in p̄mo mō. Propō denoīatiua per accñs est sicut ista. Hō ē albus:cuius p̄dicatū nullā hꝫ reductionē neqꝫ ad subm:neqꝫ aliqd qō subiectū includat:cū quo possit facere vnū per se:quēadmodū est in aliis predictis.

Potest alr declarari sufficiētia p̄dicatōis d̄noiatiue sic.Ols p̄dicatio denoīatiua:aut est a p̄ori:aut est a posteriori.Si a p̄ori:sic est in p̄ mō directe vel idirecte. Directe:vt ista. Hō est rōnalis. Idirecte:vt ista:aial est rōnale.Si vero sumat p̄dicatio denoīatiua a posteriori:q̄daꝫ est p se:quedā per accñs.Si p se:aut subm denoīatū includit rōnē formalē inherētie p̄dicati ad ipm subm necessariaꝫ:aut nō.Si p̄mo mō:sic est ppō per se scdi modi:in cuius subiecto nō tm̄ includit rō inherentie predicati ad subm:veꝝ ēt rō simplr nec̄ia:qꝛ subꝫ est cā necessaria predicati:& q̄tū ad esse:& q̄tū ad inherētiam formalē:q si rō talis inherētie nō sit nec̄ia:sic habetur q̄rtus modus:vt dicēdo. Uolūtas vult. Calidū calefacit:in quaꝝ subiectis nō icludit rō nec̄ia talis inherentie.Si vō sumat p̄dicatio denoīatiua a posteriori:& p accidēs:ista est duplex.Quedā est intrinseca:q̄dā extrinseca.Intrinseca:qñ predicatū denoīatiuū vel illud qō iportat p ipsuꝫ:inheret subto:sicut dicēdo. Hō est alb⁹.Extrinseca vō & denoīatiua est:qñ illud qō iportat p predicatū nō inheret subiecto formalr:sed alicui extra subm:vt dicendo. Lapis est visus. ¶ Et est notāduꝫ q hic extēsiue loqmur de predicatiōe denoīatiua.vt vꝫ.ipsa nō distiguitur ↄ p̄dicationē d̄noiatiuā essentialē:quā snīaꝫ hꝫ Sco. in quolꝫ.q.3.vñ illa est pprie denoīatiua:qñ p̄dicatū nō icludit in ↄceptu formali subiecti.vt exēplificat ipse dicēdo.Corp⁹ ē aiatū.Aia enī iportata p p̄dicatū nō ē de itellectu subiecti:& iō notat ipse aliq̄ q̄ ibi sunt vidēda &c.

Pro declaratiōe p̄dicatiōis idētice:est aduertēdū q p̄dicatio idētica ppa hꝫ duas ↄditiones:q̄rū vna est q cōiter fit in abstracto:sic q abstractū p̄dicat de abstracto:& hoc loquēdo de predicatiōe idētica vt distiguit ↄ formalē predicationē:siue sit formal' qditatiua:siue denoīatiua vt dcm̄ ē. Alia ↄditio idētice p̄dicationis est q qōlꝫ extremū ipsi⁹:vel alteꝝ tm̄ est ifinitū pmissiue vel actualr & positiue:& ita ista predicatio idētica nō fit nisi in trāscēdētib⁹ qbus pōt ↄpetere ifinitas itēsiua:vl' in diuis vbi sūt predicata actualr ifinita.Exēplū p̄mi.vt dicendo.entitas est veritas:vel hūanitas est entitas.In p̄mo vtrūqꝫ extremū est trāscēdēs:& ifinitū pmissiue.In scda alteꝝ tm̄ & quelibet istaꝝ verificat per idētitatē realeꝫ extremoꝝ precise sic qō p̄dicatū ē idē realr subto.Et(quū ola ppō affirmatia sit vā pp idētitatē p̄dicati ad subꝫ)p tāto iste dicte ppōnes erūt vē.Exᵐ scdi de predicatiōib⁹ diuis.Eēntia diua est bonitas:vel eēntia diua ē p̄nitas.In p̄° vtrūqꝫ extremū est ifinitū actu.In 2° alteꝝ tm̄:qꝛ nulla relatio in diuinis est formalr ifinita sed solū idētice.i. pp idētitatē relatiōis realē ad eēntiā diuā tāqꝫ ad fundameᵐ. ¶ Uñ ē aduertēdū q i his q̄ sūt isti⁹ sic:fit p̄dicatio idētica:qꝛ rō idētificatōis realis ē.Uel 3ᵐ aliqō in q̄ illa q̄ sūt idē realr ↄueniūt(quēadmodū aial & rōnale dicunt eē ideꝫ realr:qꝛ ↄueniūt in hoie in q̄ ambo sūt isepabilia:q̄ si abstrahātur ab isto 3°:nō remanēt eadē:qꝛ ab eis tollit rō identificatiōis realis.s.ipsuꝫ 3ᵐ. Et pp h̄ negat ista:aialitas ē rōnalitas:qꝛ ista duo i abstracto nō ampli⁹ ↄcernūt aut cōnotāt ipsuꝫ 3ᵐ:in quo ↄueniūt sꝫ abstrahunt ab oi ↄnotatiōe ipsi⁹:& pp hoc remanēt distincta:& ppō cōstituta ex istis est falsa)Alia rō idētificatiōis realis ē ifinitas vtriusqꝫ extremi ppōnis vel alteri⁹ tm̄:& h̄ vel pmissiua vel actualis:qꝛ ifinitas itēsiua ex se & ex nā sui hꝫ qō identificet sibi vl' extremo cui⁹ ē ifinitas:id cui sit cōpossibile:vl' pōt sibi ineē formalr.i.actualr. Et rō ē.qꝛ nō pñt eē duo infinita realr diuersa:vt declarat a Doc.sub.p̄mo snīaꝝ. di.2.q.3.Et in quolibꝫ.q.5.Unde(quū ifinitū dicat esse ens simplicissimū)qcqd cōpetit sibi trāsit in ei⁹ pfectaꝫ idētitatē:q̄ est realis idētitas.Ex quo sequit q q̄tūcūqꝫ duo extrema ifinita:vel actu:vel pmissiue abstrahant a 3°(dūmō abstractio fiat in itentōib⁹ p̄mis & nō scdis)sp extrema abstracta icludūt seu cōcernūt ipsaꝫ ifinitatem ex q̄ ifinitate remanet rō idētificatiōis realis alteri⁹ extremi ad ipsuꝫ. ¶ Et h̄ d̄clarat p h̄ qñ lꝫ ens & bonū sint idē realr in hoie:si tm̄ abstrahant ab ipso p noia p̄maꝝ itētionū q̄ sūt entitas:& bonitas:& formet ista ppō entitas est bōitas:ista adhuc est vā p idētitatē:qꝛ adhuc extrema sūt ifinita.Licet si abstraherent p noia scdaꝝ intētionū

doc. sub. i p° di. 2. q. 3. & q̄libꝫ q. 5.

in q̃ abstractiõe significat rõnē ꝛ q̇ditatē esse abstractaȝ ab oib⁹ suis posterioꝛib⁹: ꝛ ex ɔñti a modis itrīsecis ꝙ sūt finitas ꝛ īfinitas) ī ista abstractiõe ꝓpõ affirmatiua nõ ē vera. Ut dicēdo rõ formalꝭ entis ē rõ bonitatis. Nā ly rõ formalis est nomē scḋe itētiõis queadmodū est dictū. Et ꝑꝑ h̄ ista ē falsa: q꞉ nõ remanet ī extremis rõ idētificationis vni⁹ ad alteꝝ: sȝ ꝑscidunt extrema ab ipsa. Et ista abstractio q̃ fit ꝑ nõīs scḋaꝝ intētionū ē vltia q̃ fieri possit.

Circa hoc qḋ dicit: ꝙ de subiecto vltiate abstracto nõ põt ꝑdicari aliqḋ ꝑdicatū nisi icludat ꝑ se p̄mo mõ in subto. Est aduertēdū ꝙ subm vltimate abstractū abstrahit ab oib⁹ suis iferioꝛib⁹: ꝛ ab oī habitudine ad ipsa iferioꝛa. Ita ꝙ sicut in ɔcreto ɔcernebat ipsa ꝛ cõnotabat: ita in abstracto abstrahit ab oī tali cõcernētia ꝛ ɔnotatiõe: ꝛ vt sic nõ põt verificari ꝓ ipsis: neq꞉ supponere: sȝ tm̄ ꝓ his que icludunt in ipso subto in p̄mo mõ dicēdi ꝑ se: qḋ tm̄ est intelligēduȝ de mēte Doct. sub. ꝙ subm respectu illi⁹ ꝑdicati p̄mi modi nõ se hēat vt totū respectu ipsi⁹: vel per additionē ad ipm ꝑdicatū: ꝑꝑ p̄mū negat ista a Doct. subti. in. 3. meta. ꝛ in alijs locis q̃ꝫ pluribus: hūanitas est aialitas: q꞉ subm se hȝ vt totum: ꝛ ꝑdicatū vt pars. Siliꝛ negat ista. humanitas est aialitas ꝛ rõnalitas: q꞉ subiectū se habet per additioneȝ ad predicatum: q꞉ vltra aialitateȝ ꝛ rõnalitatem: humanitas addit quoddā tertiū cõstitutū ex vtroq꞉: q꞉ hūanitas est tertia entitas totius distincta a ꝑtibus cõstituētib⁹. Et ꝑꝑ h̄ q꞉ ꝑdicatū ꝛ subiectū in his abstractis nõ sunt oīo idem: ideo remanet ꝓpõ falsa. Et ita seq̇t ꝙ hūanitas vltimate abstracta est tm̄ ipsa: ꝛ tm̄ verificat de seipsa eo modo quo loquitur Auicē. 5. metaphy. Equinitas est tantū equinitas. ¶ Qꝫ si dicat Cõmen. 7. metaphy. cõcedit istā (vt alias dictū est) sꝫ. est aialitas ꝛ rõnalitas. ¶ Rñsuȝ est superius in scḋo arti. partiali. s. ꝑcedēti. tractando quõ totuȝ cõpositū distinguat a partib⁹ suis ex nā rei.

Doc. sub. in 3° me. q. vnica.

Auic. 5° me. c. p°.

Pro declaratiõe quõ adiectiuū ꝛ verbū ꝑdicant formaliter: est aduertēdū ꝙ ꝑdicari formalꝛ est ꝑdicari per modū forme īformātis ꝛ ihērētis in quadā adiacētia ꝛ ihērētia formali: ꝛ ꝑ modū q̇lificātis vel q̃si q̇lificātis: ꝛ ita (quū actus ꝛ qualitas sint idē: vt est de mēte Ar. 5. meta. cap° de q̇li. vbi vult ꝙ dr̄ia in suba vno⁹ est q̇litas q̃ est actuȝ eēntialis cõstituti per ipam) Scḋm hoc põt poni duplex ꝑdicatio formalis vna est formalis denoīatiua que ē respectu ꝑdicati qḋ ꝑdicat per modū act⁹ accn̄talis seu accn̄talꝛ qualificātis. Alia est formalis q̇ditatiua que est respectu ei⁹ qḋ ꝑdicat ꝑ modū act⁹ eēntialis essentialꝛ q̇lificātis. Exēpluȝ p̄mi. vt hõ est alb⁹: vel hõ est risibilis: vel hõ generat. Exēplū scḋi. hõ ē rõnalis. ¶ Ex hoc ɔcludit ꝙ q̄n terminꝰ ꝑdicati ex modo ꝑdicādi nõ põt ꝑdicari nisi formalꝛ: si ꝑdicat de subiecto vltimate abstracto (quū tale subm tm̄ accipiat in esse q̇ditatiuo: ꝛ quo ad illa tm̄mõ q̃ in ipso includunt q̇ditatiue: q꞉ in ista abstractiõe circunscribit ab oībus posterioꝛib⁹ ꝛ ab oībus his q̃ sibi insunt per accn̄s) ꝓpõ talis formalis nõ erit vera: nisi sit ꝑ se p̄mi modi. ¶ Aduertēdū tm̄ ꝙ ista regula Doct. subt. que habet in p̄mo sniaꝝ. dist. 5. q. 1. hȝ multas instātias: quas oēs excludit ꝛ soluit Fran. de Mayronis in p̄mo sniaꝝ. di. ꝑdicta: ꝛ iō ibi videas. ¶ Aduertēdū ꝙ ꝑ syllogismū expositoꝛiū videt posse ɔcludi oppositū huius regule de subiecto vltimate abstracto: sic arguēdo. Hic pr̄ generat hec eēntia diuia est hic pr̄. ergo hec essentia generat. ɔclo videt seq̇ ex p̄missis. ¶ Ad hoc rñsuȝ est: qḋ sicut ex duabus p̄missis: quaꝝ vna est de neccio: ꝛ altera de cõtingēti nõ seq̇t nisi ɔ̄ de cõtingēti: vel q̃ hēat exponi ꝑ cõtingēs: ita ex vna p̄missa formali: ꝛ ex altera idētica nõ seq̇t nisi ɔclo idētica: vel q̃ hēat exponi ꝑ idēticā: ita hec ɔclo non habet cõcedi que īfert nisi scḋm hunc sensuȝ: ꝙ hec eēntia est id qḋ generat: que ꝓpõ est tm̄ idētica. ¶ Uel dicēdū est ꝙ syllogismus expositoꝛius hȝ reduci ad syllogismū ꝙ regulat per dici de oī. Aut dici de nullo. Sic ꝙ p̄misse in syllogismo expositoꝛio hñt reduci ad vlem affirmatiuā vel negatiuā: ꝛ sic reducēdo: altera p̄missaꝝ erit falsa: sic arguēdo. q̇cq̇d est hic pr̄ generat: eēntia est hic pr̄. igit eēntia generat: maioꝛ est falsa: q꞉ q̄uis cõcedat ꝙ eēntia sit hic pater idētice: nõ tm̄ conceditur ꝙ essentia generat: q꞉ ista ē tm̄ formalis. Quid sit aūt syllogismū regulari ꝑ dici de oī: vel dici de nullo: vidēdū ē in p̄mo poꝝ.

₤ meta. t. cõ. 19.

Doc. sub. i p° di. 5. q. 1

Pro declaratiõe ꝑdicatiõis essentialis est aduertē̄ ꝙ ꝑdicatio eēntialis est illa in qua denotat cõsubstātialitas ꝛ origo extremoꝝ ipsius: que cõsubstātialitas nõ est nisi identitas nūeralis nāe ꝛ eēntie: ꝛ cū in duob⁹ suppositis non possit esse aliq̃ vna suba nūero siue eēntia nisi in diuinis suppositis: quoꝝ vnū originat ab alio: iõ ista ꝑdicatio eēntialis repit tm̄mõ in diuinis: ꝛ ita ista ꝑdicatio est eēntialis: dicēdo filius est de eēntia pr̄is. Cuius sensus est fili⁹ originat a pr̄e: vt cõsubstātialis. ¶ Et q꞉ ly de. nõ tm̄ iportat habitudinē p̄ncipij originatiui: verū etiā cõsubstantialitatem p̄ncipij ad p̄ncipiatū. aduertendū ꝙ ly. de. distinguitur ab ista ꝑpõne ex. scḋm Aug. vt recitat magister in p̄mo sniaruȝ. di. 36. Unde ly ex. iportat tm̄ habitudinem cāe efficiētis: ꝛ nõ iportat cõsubstātialitatē cause ad cātū seu p̄ncipij ad p̄ncipiatū: ly de. iportat vtrūq꞉ vt dictum est. Et ꝑpterea cõcedit ꝙ creatura est ex deo: ꝛ nõ conceditur ꝙ sit de deo scḋm eundem Augustinū ibideȝ. Unde scḋm ipm omne quod est de aliquo est ex illo: ꝛ nõ ecõtra: ꝛ hoc capiendo istas ꝑpõnes scḋm eaꝝ ꝓpriā significationē: sed capiendo large ꝛ extensiue istas: vna q̄q꞉ pro alia accipitur que dne ꝑpositiões extēsiue accepte non tm̄ iportant habitudinem cause efficiētis: seu p̄ncipij originātis: verum etiā habitudinē cause mālis: ꝛ quū in diuinis nõ ponat mā nec quasi materia: tm̄modo ibi importabunt habitudinē p̄ncipij originātis: sed vltra hoc ly de. importat consubstātialitatē quā nõ importat ly ex. ¶ Aduertendū ꝙ cõcedit ista ꝓpositio. filius est fili⁹ eēntie in cõstructione intrāsitiua: vt ly filius. cõstruit cū suo casuali intrāsitiue sic ꝙ nõ denotet aliud per ly filius: ꝛ suū casuale cū quo construit: ꝛ tunc est sensus: filius est fili⁹ eēntie: hoc est filius est filius qui est essentia: ꝛ nõ cõcedit ꝙ sit essentie filius absolute: q꞉ tunc notaret ꝙ eēntia esset correlatiuū filij: qḋ est falsuȝ: q꞉ eēntia scḋm Aug. 7. de trinitate. ca°. 3. ad nihil refert: q꞉ hȝ ipse ꝙ si essentia diceretur relatiue ad aliud: iam nõ esset essentia. Probat etiaȝ rõne ꝙ eēntia nõ possit referri: q꞉ oē qḋ refert ad aliḋ distinguit realiter ab illo (quū ad relationē realē tria reqrant. vȝ. extrema realia: realis distinctio extremoꝝ: ꝛ ꝙ posito vno extremoꝝ: ex nā ipsius insurgat habitudo ad reliquū necessario: vt hȝ Sco. in p̄mo sniarū. dist. 31. q. 1.) Sed eēntia nõ distinguit realiter a filio neq꞉ ab aliqua diuinarū personarū. igitur non põt esse correlatiuū filij. ¶ Ulteri⁹ cū generare nõ possit cõpetere eēntie abstracte a suppositis. sequit ꝙ nõ poterit eē correlatiuū filij.

Aug. 7. de tri. c. 3.

Sco. i p° di. 31. q. 1.

Pro declaratione vnitatis aduertendum ꝙ gradus vnitatis per aggregationem ꝛ totius cõpositi per accidens: differunt: quoniaȝ vnum per aggregationem nõ ponit ordinē eēntialem inter partes ipsius. Nā ordo inter partes cumuli vel acerui est ordo situalis: aut scḋm situ: qui ordo est simpliciter accn̄talis: ꝛ nõ est ordo isurgēs de necessitate ex natura partiū ordinatarū: q꞉ illa ps que est poꝛ scḋm situȝ

formaliter ⁊ actualiter ex se ⁊ per relationē eiꝰ formalē. ¶ Ex quo sequit̄ ꝙ dr̄ie eēntiales ⁊ quecūq; predicata q̄ditatiue ꝓprie dicunt̄ esse idē formalr̄ ipsis ꝯstitutis: ⁊ nō ec̄ō. Cuiꝰ oppositū dicit ꝯpositor formalitatū. ¶ Aduertendū tn̄ ꝙ identitas formalis capit̄ duobus modis. Uno ꝓp̄e. alio īpropie. idētitas formalis ꝓprie sumpta est īter illa: quoꝝ vnū est de cōceptu formali alteriꝰ: ⁊ in ipso icludit̄ ꝑ se in ꝑ mō. Idētitas formalis large ⁊ īproprie sumpta est īter illa q̄ cōueniūt in aliq̄ q̄ditate ⁊ formalitate: que idētitas potius dr̄ in formalitate ⁊ q̄ditate q̄z denominet̄ formalis aut q̄ditatiua. Pr̄io mō sumēdo idētitatē sor. ⁊ Plato nō sūt idē formalr̄: q̄ꝛ vnuz nō ē de ꝯceptu formali alterius. 2ᵒ mō pn̄t dici esse idez formaliter: q̄ꝛ sunt idem in formalitate ⁊ q̄ditatiue specifica.

Alterius notandū est pro intellectu: q̄uo sub̄a nō includit̄ q̄ditatiue in accn̄te: sub̄a nō est idē formaliter accn̄ti: q̄ꝛ accn̄s diffinit̄ per subaz ex additione: vt vult Ar. 7. meta. t. cō. 17. ⁊. 19. Unde ꝓ tāto aliq̄d
T. cō. 17. ⁊. 19. 7ᵒ meta. dicit̄ additū alteri: pro q̄to extraneat̄ a rōne eius formali: ⁊ ita q̄uū sub̄a sit extra rōnē formalez accn̄tis cadit in diffinitionē eius: vt additū: ⁊ ita duplr̄ sub̄a dicit̄ additū accidenti. Tum q̄ꝛ nō est de intellectu eius. Tum q̄ꝛ nō facit vnū per se cū illo: sed vnuz per accn̄s: ⁊ hoc q̄ꝛ sub̄a nō est per se potētia respectu accidētis: nec accn̄s est per se actus respectu sub̄e: sed soluz actus substātialis determinat̄ ad sub̄az: sicut ad per se potentiā. ¶ Qz si tu dicas
7ᵒ meta. T. cō. 2. ꝙ accn̄tia nō sunt entia: nisi q̄ꝛ entis: ex. 7. meta. tex. c. 2. Ex quo inferatur ꝙ substātia sit causa formalis quiditatiua ipsius accidentis. ¶ Respondet̄ ꝙ ly quia. est nota causalitatis efficientis ⁊ nō alicuius cause formalis. Unde vniuersaliter q̄ōlibet causatuz est illud q̄ō est: quia est a sua causa: non tamen sequit̄ ꝙ illa causa dicatur esse ratio formalis intrinseca essendi ipsi causato: aut etiam ordo ⁊ habitudo ad talem causam.

Pro intelligētia q̄uo itellectꝰ ⁊ voluntas nō sunt attributa: est aduertēdum ꝙ sicut rōnalitas ⁊ intellectualitas est de rōne q̄ditatiua hoīs: vel saltē non est extra rōnē formalē eius q̄ditatiuam: sic itellectualitas nō est extra rōnem formalez essentie diuine: ita ꝙ si ipsa diffiniret̄ itellectus caderet
Doc. sub. q̄lz. q. i. ⁊ i ꝓᵒ di. 26 in diffinitiōe eius: ⁊ hoc vult Doc. subtl. in quolibet. q. i. ⁊ in ꝓmo sn̄iaꝝ. di. 26. Qd̄ dictū est de itellectu seu pe rōne itellectuali: dicendū est de rōne volitiui que rōnes ad se inuicem sequunt̄: ⁊ ita itellectus ⁊ volūtas nō dr̄it ꝓprie attributa in diuinis: q̄ꝛ nō sic distinguunt̄ formaliter ab essentia diuina: queādmoduz vnitas: veritas: ⁊ bonitas: sapientia: ⁊ hm̄: que proprie vident̄ esse predicata q̄litatiua essentie diuine ⁊ in nobis ꝑdicant̄ vt passiones.

Pro declaratiōe q̄uo formalitas dicatur a forma: lz superius aliqualiter dictū sit: est aduertendū ꝙ formalitas si dicit̄ a forma: nō dicit̄ a forma partis: sed a forma totius: qua aliq̄d hz esse quiditatiue: talis aūt forma quedā est ratio ⁊ ꝓncipium formale quo aliquid est adequate seu hz esse q̄ditatiuum totale: quedam vero est ꝓncipium formale partiale quo res habet esse quiditatiuuz partialiter. Exēplū ꝓmi. conceptus formalis diffinitionis: sicut gratia exempli: animal rationale respectu hominis est ꝓncipiuz quo adequate homo est hō: pars tamē diffinitionis: sicuti est aīal: aut rōnale est illud quo partialiter homo est hō: seu habet esse quiditatiuuz partiale: hoc declarat̄ ex senten-
Ar. 7. me. T. cō. 33. tia Arist. 7. metaph. tex. cōmē. 33. Ubi vult ꝙ ratio: idest diffinitio hz partes: ⁊ sicut tota ratio se habet ad totā rē: sic partes rationis ad partes rei. Diffinitio autē est quiditas adequata diffinito vel importat talez quiditatē adequate. Formalitas igitur sumitur vel a forma declarāte totā quiditatē rei adequate: vel partialiter.

Pro declaratiōe q̄uo ista cōsequentia non valz A. ⁊ B. sūt plura eēntialia. igitur A. ⁊ B. sunt plures essentie: adducit auctor formalitatuz ꝙ ad plurificationē consequētis in aliqua cōsequentia bona ⁊ formali nō sequit̄ plurificatio antecedentis: ⁊ adducit exemplū. Videlz ista ꝯsequentia est bona: sor. est sciens. ergo habet scientiā: non tamē sequit̄ sor. habet plures scientias. ergo est plures sciētes. A simili ista cōsequentia est bona: hoc habet essentiam. ergo est essentiale. Sed nō valet a plurificatione cōsequentis ad plurificationez antecedentis. Videlz. A. ⁊ B. sunt plura essentialia. igitur plures essentie. ¶ Sed cōtra istam declarationem instatur: quoniā nō arguitur a simili in ista consequentia secūda. videlz in ista. sor. est sciens. ergo hz scientiam: q̄ꝛ in ista arguitur a concreto ad abstractuz: ⁊ ab effectu formali ad cām formalez. Et in ꝓma: videlicet in ista A. habet essentiā. ergo est essentiale arguit̄ ab abstracto ad concretū: ⁊ a causa formali ad effectuz formalem. Similiter in secūda. Arguit̄ a posteriori ad prius: ⁊ in ꝓma ecōuerso. Unde in scd̄a arguitur ab hoc cōcreto q̄ō est sciens ad ipam scientiā. Concretuz aūt significans formā se habet vt posterius respectu forme. In ꝓma aūt cōsequentia arguit̄ ab essentia ad essentiale: q̄ō est posterius essentia. ¶ Ideo aliter dicendū est ad ꝓmā cōsequētiam ꝙ ipsa nō tenet. videlicet a plurificatione cōsequētis ad plurificationem antecedētis per hoc mediuz: quia consequens est posterius antecedente: modo plurificato posteriori non plurificatur prius: seu non est necesse ipm plurificari: q̄ꝛ stante vnitate in priori potest esse pluralitas in posteriori: sicut apparet in multis. s. in substātia in accidēte: i causa ⁊ causato in vniuersali ⁊ particulari: vbi stāte vnitate cōmunis ⁊ vniuersalis: plurificant̄ species ⁊ particularia. Qūū igitur essentia sit prior eo q̄ō dicitur essentiale non solū in inferendo: verū ēt in essendo. (Intelligendo essentiale in diuinis esse illud q̄ō imitat̄ essentiam diuinā in modo eēndi ⁊ ꝑdicandi: vt declarat Sco. Scot. in
in quolibet. q. i.) Sequit̄ ꝙ si plurificent̄ eēntialia in diuinis cum tali pluralitate stabit vnitas eēntie diuine. Et ita nō valet plura essentialia. ergo plures essentie. q̄lz. q. i.

Pro secunda consequentia: notandū est ꝙ cōcretum denominatiuuz significans formam accidentalem significat ipam formā cōnotando suppositū q̄ō hz ipsam formam: q̄ō suppositūz est prius forma: ⁊ tale concretū denominatū: nunq̄ȝ dicitur plurificari ad plurificationē forme accidētalis: nisi ratio suppositi plurificet̄: sicut in exēplo de hn̄te plures scientias: nō dicit̄ plures scientes: lz habeat plures scientias: ⁊ hoc q̄ꝛ cū tali pluralitate formarū accn̄taliū stat vnitas suppositi habētis formas: ⁊ ita ꝯn̄tia nō valet a plurificatiōe forme ad plurificationē concreti iportātis formā: ⁊ cōnotātis suppositū. Unde arguēdo a cōcreto denoīatiuo ad ipaz formā denominantē: lz arguat̄ a posteriori ad ꝓus q̄tū ad formale significatū cōcreti denoīatiui: tamē q̄tū ad cōnotatū ipsiꝰ cōcreti: arguit̄ a priori ad posteriꝰ: ⁊ ita ex duplici medio negat̄ scd̄a ꝯn̄tia. Tum ex rōne dicta ꝙ concretū importās formā: ⁊ suppositū nō plurificatur ad plurificationē forme: nisi ratio suppositi plurificetur. Tum etiā q̄ꝛ plurificato posteriori: nō est necesse ipz ꝓus plurificari. Prima regula habet̄ a doctore subtili in quolibet. q. ii. Scd̄a regula habet̄ in tertio sn̄iaruz. di. 8. doct. sub.
q. vnica: ⁊ pro parte. q. 2. ⁊c̄. q̄lz. q. xi.

Aduertenduz pro declaratiōe distinctiōis īter eēntiā ⁊ relationes ꝑsonales: ꝙ

quū oppositio ɔ̄dictoria sit pͥma ⁊ maxima oppō: vt nūc
suppono. Ex tali oppōne habet̄ potissime via ad ɔcludē/
dā nō idētitatē ⁊ distictionē iter aliq̄. Et ꝑpter hoc docet
Arist. 7. thop. c. 9 Ar. 7. thopi. ꝙ ꝓpō ⁊ ꝓblema facilr destruit̄ ꝑ ɔ̄dictōez
inuentā in ipso: sed difficulter cōstruit̄. Quū aūt ita sit: ꝙ
eēntie dīne ⁊ relatiōib⁹ ꝑsonalib⁹ cōpetāt opposita ꝑua/
tiue. s. esse cōicabile ⁊ incōicabile: ⁊ ħ nullo itellectu cōsi/
derāte: ⁊ opposita ꝑuatiue sunt ɔ̄dictoria circa subꝫ aptū
natū. Tum qꝛ sunt imediata circa tale subm. Tū ēt qꝛ al
terū eoꝝ dicit formalr purā negationē. Igit̄ fundamēta
qbus hec applicant̄: hn̄t aliquā distinctionē inter se. Un̄
quecunqꝫ alie oppōnes distincte ɔ̄ oppōnē ɔ̄dictoriā: ad/
dunt aliqd distrahēs ⁊ diminuens de rōne oppōnis ⁊ re/
pugnātie. pꝫ de ꝑuatiōe ⁊ habitu q̄ addūt positionē subti
determinati: pꝫ de ɔ̄rijs ⁊ relatiuis q̄ addūt positionē in
vtroqꝫ extremo: ⁊ sic distrahūt a vera repugnantia: ⁊ ita
(quū ois oppō includat oppōnē ɔ̄dictoriā: ⁊ pro tāto ois
oppositio est oppō ⁊ repugnātia inq̄tū eā icludit: ⁊ ex cō/
sequēti sit cā essendi alijs: vt sint opposita) sequit̄ ꝙ (sic
alie oppōnes cōcludūt distinctionē inter extrema) mul/
to magis oppositio ɔ̄dictoria: ⁊ ita (cū eēntie ⁊ relationi
ꝑsonali cōpetāt ɔ̄dictoria. s. esse cōicabile ⁊ nō cōicabile:
ad se ⁊ nō ad se: ⁊ hoc ex nā rei. s. nullo itellectu ɔsideran
te) sequit̄ ꝙ erit aliq̄ distictio inter eēntiā ⁊ relatiōes: ⁊
hec est nō realis: neqꝫ eēntialis: igit̄ formalis ⁊ ex nā rei.
¶ Sꝫ obijcit̄ ꝙ oppō ɔ̄dictoria nō sit maxima oppō: qꝛ
iferius est perfecti⁹ suꝑiori: qꝛ addit ad ipm: sicut hō ad
aial. ḡ si ɔ̄dictio est suꝑior ad oēs alias oppōnes: qꝛ inclu/
dit̄ in eis. ergo alie oppōnes erunt maiores. ¶ Rn̄det̄.
aliquādo ɔtingit ꝙ inferius vel includēs addet aliquid
distrahēs a rōne suꝑioris inclusi: sicut color icludit lucē:
⁊ ois color est lux: ⁊ nō est color ita ꝑfecta lux: sicut lux in
seipsa: ita in ꝓposito: ois oppō addit ad ɔ̄dictionē ɔditio
nē distrahentē a maxima repugnātia: quēadmodū exē/
plificatū est superi⁹ de ꝑuatiōe: cōtrarijs: ⁊ relatiuis.

Aug. 5. de trini. c. 3. ꝺ magnis e multo magis c. 6. **Pro intelligētia** auctoritatis Aug. dicētis ꝙ alio pater ē: ⁊ alio pater est
pater. Est aduertēdū ꝙ eēntia dīna est ꝑn^m formale: quo
vnūqdqꝫ in diuinis hꝫ esse simplr: qd non tm̄ est verū de
suppositis: vez etiā de oibus alijs. Sꝫ paternitas aut re/
latio ꝑsonalis est ꝑn^m formale quo suppositū est supposi/
tum. Ex quo sequit̄ ꝙ si querat̄ de ꝑn^o quo pater est: ⁊ hꝫ
esse quiditatiuū. Rn̄det̄ ꝙ pater ꝑ essentiā hꝫ esse qdita
tiuū: ⁊ essentiale. Sed si querat̄ quo pr̄ est pater: ⁊ hꝫ esse
suppositale. Rn̄det̄ ꝙ pr̄nitate est pr̄. Ex quo ifert̄ disti
ctio formalis iter ista. s. iter pr̄nitatē ⁊ eēntiā: qꝛ illud qd
est ꝑn^m quo formale in supposito respectu esse eēntialis:
distinguit̄ ab eo formalr qd nō est sic ꝑncipiuꝫ quo. Sed
eēntia ⁊ paternitas sunt hm̄: qꝛ respectu alicui⁹ esse essen/
tia est quo: respectu cui⁹ nō est paternitas: ⁊ ecōtra. ḡ ⁊c̄.
¶ Ulterius aduertēdū ꝙ gen⁹ ⁊ dr̄ia distiguunt̄ plusq̄
genere: qꝛ genus ⁊ dr̄ia in nullo genere cōueniūt: siue sit
dr̄ia vltima: siue nō vltima: q̄libet dr̄ia est pͥmo diuersa a
6° thopi. c. 8. genere: vt est de mente Ar. 3. meta. vt supra allegatū est
⁊. 6. thopi. cap^o. 8. ¶ Probat̄ etiā rōne: qꝛ in diffōne esset
nugatio: qꝛ genus semel diceret̄ rōne sui: ⁊ semel ratione
dr̄ie in qua includeret̄ qditatiue. Igit̄ bis diceret̄ gen⁹.
Et vlterius non posset tolli ista nugatio penes diuersum
modū concipiendi: aut predicādi eo modo quo dicit̄ ꝙ
in ista. A. est color albus euitat̄ nugatio: qꝛ albedo ratiōe
coloris dicit̄ semel qditatiue ⁊ rōne sui denoiatiue: ⁊ ita
penes diuersuꝫ modū dicēdi ⁊ ꝑdicādi tollitur nugatio.
In ꝓposito aūt nō posset euitari hm̄ nugatio qm̄ idē dice
retur quiditatiue: qꝛ si exēpli gratia rōnale includat qdi
tatiue aial: si dicat̄. hō est animal rōnale: animal dicetur
quiditatiue de homine: semel in se: qꝛ iterum quditatiue
rōne rationalis. igitur bis dicetur quiditatiue.

Pro intelligentia q̄uo aliqd est necessariū: qd tm̄ est per accn̄s. No/
tanduꝫ est qd dicit Cōmen. ꝓ phyſi. cōmen. 66. vbi hꝫ ꝙ Cōm. 1° phy. c. 66
ꝑuatio per accn̄s cōcurrit ad esse cōpositi: ⁊ tm̄ ipsa priua
tio est necessario requisita ad generationeꝫ eius: ⁊ ita est
ꝑncipium per accidens cōpositi: licet necessario requisi/
tuꝫ: sicut est in cōpositione in re: ꝙ ex aliquo per accidēs
necessario tamē reqsito: fit ⁊ generatur illud qd ē per se:
ita (in cōpōne intellectuali: ⁊ in complexis apud intelle/
ctū) per oppositū ex his que sunt per se: pōt sequi illud
qd est per accidens. Quia nō est maior ratio ꝙ ex per ac/
cidens sequat̄ per se (dūmodo per accn̄s sit necessariū)
q̄ꝫ qd ex per se sequat̄ per accidens necessarium. ¶ Pro
quo est notādū ꝙ perseitas ꝓpōnis est ex eo ꝙ ꝑdicamē
tū hꝫ cām intrinsecā in subiecto q̄tū ad inherētiā ei⁹ for
malē vt dcm̄ est superius: mō vbi ꝓpositio cōuertat̄ sim
pliciter per se nō cōuertit̄ in per se: qꝛ daret̄ circulus q̄tū
ad cālitatem ⁊ dependentiā istius inherētie formalis: qꝛ
sicut subiectū esset cā ꝑdicati isto mō: ita ꝑdicatū esset cā
subiecti eodē modo: ⁊ ita circulus in depēdētia eēntiali.

Pro intelligentia q̄uo in ista ꝓpōne nulla eēntia diuina distiguit̄
formalr: est aduertendū ꝙ ħ nulla fit distributio i termi
no: vel ex̄ terminū dicēdo nulla eēntia dīna: ꝑpea qꝛ eēn
tia dīna est termin⁹ discret⁹ ⁊ singularis ⁊ magis singula
ris: q̄ꝫ ħ hō vel sortes: qꝛ sor. hꝫ nām q̄ idiuiduat̄ ꝑ aliqd
sibi accn̄tale qd est ꝓpetas idiuidualis sibi adueniēs: sic
act⁹ potētie. Essentia aūt dīna est de se hec: ⁊ ꝑ nihil sibi
adueniēs est singularis: imo ē singularitas q̄dā q̄ ē actus
pur⁹ ⁊ simplicissimus icludēs in se vltimatā actualitatē.
Ex quo seq̄t̄ ꝙ nō pōt idiuiduari ꝑ aliud: nō ḡ distribuit̄
talis termin⁹ ꝓ suo formali significato. Neqꝫ ꝓ aliq̄ ɔno
tato: qꝛ termin⁹ talis nō ē capax distributiōis: quiꝫ nihil
distribuat̄ nisi sit vle: qd opponit̄ sūme singulari: sicuti ē
essentia diuina. ⁊ ita non fit distributio in termino in se:
neqꝫ ēt ex̄ terminū: qꝛ talis termin⁹. s. eēntia diuina ē sū/
me singularis. Terminus aūt distribuit̄ in se qn̄ diuidit̄
⁊ numerat̄ in plurib⁹ q̄tū ad suū significatuꝫ formale: q̄
diuisio ⁊ nūeratio repugnat essentie diuine. Distributio
ēt fit ex̄ terminū: qn̄ termin⁹ distribut⁹ nō solū distribui
tur q̄tū ad significatū formale: vez ēt q̄tū ad supposita
q̄ cōnotat ⁊ ɔcernit: q̄ sūt extra significatū formale: ⁊ pro
priū termini cōis distributi. ¶ Ex qbus oib⁹ seq̄t̄ ꝙ syl/
logismus in quo accipit̄ ista ꝓpō. Nulla eēntia diuina di
stinguit̄ formalr ab eēntia: nō regulant̄ per dici de nullo
⁊ dici de oi. Sꝫ vbi fieret syllogism⁹ ꝗ sic regularet̄ quē/
admodū esset iste. Nihil qd est eēntia diuina distinguit̄
formaliter ab essentia diuina. Paternitas est eēntia. igi/
tur ⁊c̄. Propositio maior assumpta est negāda.

Pro intelligentia q̄uo oia absoluta cōia in diuinis hn̄t ꝓpriā infini/
tatē: est aduertēdū ꝙ sicut eēntia dīna est radix ⁊ funda
mētū oiuꝫ ꝑfectionū diuinarū: quū ab ipsa emanēt ⁊ pul
lulent oēs ꝑfectiōes diuine: vt hꝫ Sco. in quolꝫ. q. 5. cir/ Sco. 1 q. libet. q. 5.
ca finē: ita infinitas que inseq̄t̄ imediate eēntiam diuinā
est radix ⁊ fundamētū ois ifinitatis: ⁊ ita infinitas funda
mētalis ⁊ radicalis est tm̄ vna: infinitates aūt formales
plurificant̄ ad plurificationē ꝑfectionū attributaliū: ⁊ si/
cut ꝑfectiōes attributales trāseūt in eēntiā idētice ⁊ rea/
liter: ⁊ manēt ſm suas qditates ⁊ formalitates: sic ꝙ non
transeūt in ipaꝫ ſm idētitatē formalē: ita oēs infinitates
attributoꝝ trāseūt in ꝑfectā idētitatē realē ifinitati eēn/
tie ⁊ manēt distincte modalr ⁊ ex nā rei. ¶ Sꝫ hic isur/

git vna difficultas. Iste infinitates formales multiplicate aut sūt eiusdē rōnis: aut alterius: nō eiusdē rōnis: quia nihil vni⁹ rōnis videt posse plurificari in diuinis. vt p3 discurrēdo p singula. Neq3 dicendū est q fint alteri⁹ rōnis: q2 tales ifinitates sunt pfectiōes z gradus pfectionales q isequunt diuersas qditates: nō ficut plures qtitates molis z extensiue sunt eiusdē rōnis: ita plures qtitates intēsiue videnť esse eiusdē rōnis. ¶ Et cōfirmať: q2 intēsio insequēs albedinē z intēsio insequēs nigredinez nō videnť eē alteri⁹ rōnis: l3 illa ad q̄ sequunť iste intensiōes fint alterius rōnis. ¶ Ad hoc rńdeť fm aliquos q ifinitates iste de qb⁹ dcm̄ est sūt eiusdē rōnis. Et quū dř. Nihil vni⁹ rōnis multiplicať in diuinis. Rńdeť q ver3 est q nullū tale multiplicať realr aut formalr: tñ modaliter z ex nā rei nō incōuenit. Et dať exemplū. in diuinis sunt plures filitudines ficut plures eq̄litates q̄ sunt eiusdem rōnis: nō obstāte q illa in qbus fūdanť filitudines fint alterius rōnis: ficut plures albedines sunt eiusdē rationis. dato q bō z afin⁹ nō fint eiusdē rōnis: filr paternitas in bole z in afino sunt eiusdē rōnis: nō obstāte q bō z afinus fint alteri⁹ rōnis. Ex quo cōcludiť q nihil vnu3 z idez vnius rōnis multiplicať realiter in diuinis: cu3 hoc tñ stat: q multipliceť ex nā rei: aut modaliter vt dcm̄ ē. ¶ Pōt etiā dici q tales infinitates sūt alteri⁹ rationis: queadmodū z qditates quas insequunť tales ifinitates. Distinctio enī rōnis formalis nō sumiť nisi a diuersis formalitatib⁹ z qditatib⁹. Quū aūt iste ifinitates nō fint qd nec formales nisi qditate z formalitate eo℞ que insequūtur: sequiť q talis distinctio erit inter ipsas ifinitates: qualis est inter suas formalitates q̄s insequunť. Ex quo sequitur q quū attributa fint alteri⁹ rōnis formalis: et ifinitates formales ipso℞ erūt alteri⁹ rōnis: q2 tñ infinitates formales sūt vna ifinitas radicalis z fundamentalis. ¶ Est z aliud dubiū: videť f3 B q vnū ifinitū possit excedi ab alio. Q2 certū est q eēntia diua q̄ est radicalr ifinita seorsum accepta sine pfectiōib⁹ attributalib⁹ nō est ita pfcā: ficut est fil cū ipsis. Ex quo seqť q ifinito possit fieri additio. ¶ Ad q rnsu3 est alias: z dcm̄ est: q eēntie diuine ifinite nulla fit additio itensiue ex additiōe pfectionū attributaliū: q2 in p̄ figno nāe: quo eēntia ē eēntia: ɔtinet oēs tales pfectōes virtualr z eminēter (quū iste pfcōnes fluāt ab eēntia tāq̄ radice z fūdamēto: z ab ipa recipiāt oēm suā pfectionē: cui⁹ sūt capaces) pp qd eēntiā diuina sine istis pfectiōib⁹ attributalib⁹ est qōlib3 isto℞ vtualr z eminēter. ¶ Ultimū dubiu3 est: q2 videť q in diuinis possint eē ifinite ifinitates fm istā positionē: q2 qlib3 pfectio attributalis ē formalr ifinita. ¶ Ad qō rñ. f3 Sco. in. 4. snia℞. di. 13. q. 1. Dicēdo q pfectōes attributales sūt finite nūero seu multitudine: l3 quelib3 in se fit formalr intēsiue ifinita. z sic p3 qd dicendū fit ad hūc articulū.

Sco. l. 4 di. 13. q. 1.

Quantum ad quartū articulū in quo videndum est de identitate z distinctione reali zc.

Pro declaratiōe q̄rti articli: in quo declarať qd fit idētitas realis: ponit mltiplex ƥoritas: quarus vna est pfectiōis. Alia nāe: alia duratiōis: z alia originis.

Prima ƥoritas declarāda est ƥoritas pfectiōis. De qua loqť Ar. l. 10. meta. t. c. 7. In vnoquoq3 genere est vnū qd est mer3 z mēsura oium alio℞: in illo gnē zc. per recessū z accessū ad istud pmū: oia alia mēsuranť. ¶ Aduertēdū q pmū penes qd alia mēsurātur in pfectiōe: qōdā est in gnē: qōdā est extra gen⁹. Pmū in gnē ē aliqō pfectissimū illi⁹ generis. Pmū extra genus est deus gloriosus: de quo b3 Cōmē. cōmen. palle

Ar. 10. me. t. c. 7

gato: q est mēsura generis subextrinseca tñ. ¶ S3 hic insurgit vna difficultas: quō deus possit sic esse mensura alio℞ quū oia equaliter distent ab ipso: q2 oia distant distantia ifinita: z distātia talis nō pōt esse maior alia distātia infinita: vt p celi cōmē. 35. z. 8. phyfi. ¶ Ad hoc rńdeť q licet quelib3 pfectio in deo fit formalr infinita: aut saltem radicaliter: pfectio tñ diuina vt imitabilis a creatura nō est ifinita: q2 q̄libet creatura imitať pfectionez vel fm gradū fibi ɔpetentē. Et ex hoc sequiť q q̄lib3 creatura b3 suā ppriā ideā in mēte diuina: que est mensura rei ideabilis: z ei pportionata. Et ppter hoc dixit Aug. 83. q. 46. Alia rōne cōdit⁹ est bō: z alia rōne cōditus ē eqn⁹: qō est intelligēdū q fm aliā rōnē pfectiōis imitabilis in deo cōditus est bō: z fm aliā pfectionem z in alio gradu imitabili cōditus est equus. Ex quo cōcludiť q illa creatura magis distat: que in minori gradu imitať aliquā pfectionē in deo: z illa magis appropiquat que in maiori gradu pfectionali imitať pfectionē diuinā. Et quū tu dicis: q̄libet creatura b3 distantiā ifinitā ad deū. Uer3 est accipiendo pfectionē diuinā in se: sed nō vt imitabilē a creatura: q2 l3 in se fit ifinita: tñ creatura nō imitať ea3 i gradu infinito: sed finito. Et accipiēdo illā perfectionē fm illum gradū repertu3 in creatura: illa est tñ finita: z sic distat a deo distātia finita pfcta talē gradū quē imitať. Et q2 alia creatura imitať in maiori gradu: min⁹ distat distātia finita accepta pportōabilr ad gradū quē imitať: z sic appet rńsio ad difficultatē. ¶ Pōt etiā aliter dici q pfectiones in deo corrident perfectiōibus specificis creatura℞: que l3 in se fint ifinite: tñ vna ex sua rōne formali ēt circūscripta ifinitate est pfectior alia: ficut forte actualitas in deo ē pfectior simplicitate aut necessitate: z rō volitiui vel volūtatis est pfectior ex se rōne itellectiui. Quo stāte pōt dici: q l3 quelibet creatura distet in ifinitum a deo: accipiēdo perfectionē fibi corrńdētē formalr infinita3: nō tñ distat in ifinitū quelib3 creatura: accipiēdo pfectionē talē fimplr circūscribēdo p itellectū ppriā infinitatē: z tūc illa creatura est pfectior: q̄ imitať maiorē pfectionē in deo q̄ illa q̄ imitať minorē: que l3 vt ifinite fint equales: nō tñ accepte in suis rōnibus formalibus.

Aug. 83. q. 46.

Alia est prioritas gnātionis de q b3 Ar. 9. meta. q priora gnātiōe sūt posteriora fm subaz: z pfectionē: z eɔ̄ posteriora sūt pfectione. z dicūt aliq q hoc ē ver3: vbi pus cōcurrit itrinsece ad eē posterioris: aľr non est ver3: q posteri⁹ gnātiōe fit pfectius: qō exēplificať de eēntia diuina z attributis. f. sapia: bonitate zc. Certu3 est aūt q eēntia diuina est pma entitas in deo via originis: vt b3 Sco. in quolib3. q. 1. z tñ nō est posterior suba z pfectione attributis: quū fit radix z fundamētū eo℞ pfectionis dīne. ¶ Dicēdū est aliter q ppositio Arist. b3 intelligi in nā tñ limitata: z in eodē genere: rō pmi est: quia nā limitata: ex sui imperfectione semp pcedit de iperfecto ad pfectū: z de potētia ad actū: igiť qōcūq3 est inductum pus ab agēte limitato: erit iperfectū respectu posterioris: f3 vbi agēs fit pfectū: qō pmo intēdit: pmo pducit z generat: z ita (quū illud qō est pncipalius z pfecti⁹: pmo intendatur) pmo inducit a tali agente. ¶ Et confirmať hoc. q2 agēs ppter finem pmo intendit finē q̄ ea que sūt ad finem primitate pncipalitatis z intentionis: finis aūt est pfectior bis que sunt ad finē: igiť si tale agēs fit perfectū: pmo attingeret finē pncipaliter intentū. ¶ Rō secunda pro isto pmo mēbro pōt esse talis. qcquid posterius aduenit priori in aliquo genere ab agēte limitato z iperfecto: nō aduenit pori nisi vt pfectius cōstituat aliqd in illo genere: igiť forma posterior adueniēs pori per generatōes: quū ɔstituat in esse pfectiori habz perfectius esse q̄ pus.

Sco. i q̄libet. q. 1.

¶ Nõ scdi mẽbri est: qr certũ est q ad formã subalẽ seq
tur aliqua q̃litas ꝛ aliqd acciñs faciens ad forme subalis
cõseruationẽ: qd acciñs posteri⁹ adueniẽs est imperfecti⁹
forma subali: quia nõ constituat aliqd in esse pfectiori q̃
sit esse qd habet totũ compositũ a forma subali.

Br.5.me. T.cõ.16. **Alia prioritas** est prioritas nãe de qua loquitur Ar.5.meta.cap. de priori dicens.
Priora fm nãm sunt q̃cũq; cõtingũt esse sine alijs: ꝛ alia
nõ sine his. ꝛ est hec prioritas inter illa quorũ vni nõ repu
gnat eẽ aut cõcipi in eẽ qditatio sine reliquo: lʒ q̃nq; prius
nõ possit esse sine alio pp̃ter idẽtitatẽ posterioris ad ipʒ:
sicut subm nõ põt esse sine pp̃ria passiõe; que est sibi eadẽ
realiter: ꝛ creatura sine depẽdẽtia ad deũ pp̃ter eandeʒ
cãm; tñ ex sua per se rõne qditatiua non repugnat priori
esse sine posteriori; sicut nõ icludit repugnãtiã in ɔceptu:
q possit perfecte itelligi: ꝛ cõcipi quiditatiue: sine poste
riori. Aliqñ vero prius nõ põt eẽ sine posteriori: nõ qdẽ ex
nã sui: aut ex cã intrinseca: sed solũ ex cã extrinseca: sicut
celũ qd est prius nã motu: nõ põt esse sine motu: nõ obstan
te q ex nã intrinseca sibi nõ repugnat. Sʒ hoc est ex itel
ligentia mouẽte q̃ necio determinat ad motũ: qr vt dicit
Ar.12.meta.tex.c.48. Subam ipassibilẽ optimũ finem
Arist. 12. me. t. cõ. 48. sortitã esse oʒ extimare. Igit itelligẽtijs sortita est omnẽ
illũ fineʒ q oʒ cõpetere sube pfecte in eo q pfecta est: de
rõne aũt sube perfecte est: vt nõ solũ pficiat in se: verũ ẽt
perficiat in cõicando suã perfectionẽ alijs pducẽdo: igit
istud maxime cõpetit substãtijs ipassibilib⁹: sed ista suba
nõ põt pducere aliqd in istis iferioribus nisi mouẽdo. g
ista suba ex eo q pfecta est: determinat ad motũ. Mobi
le ergo nõ sepat a motu pp̃ter cãm extrinsecã: nõ qr sibi
ab itrinseco sic separi repugnet. ¶ Aduertẽdũ tñ q (fʒ
aliquos) prioritas nãe nõ est inter extrema: quorũ vnũ sit
in aliquo signo nãe in quo nõ sit aliud: sed tñ est psuppo
sitio hui⁹ ab hoc ita q ordo nãe est iter illa quorũ vnũ p
supponit aliud. ¶ Cõtra quã opinionẽ videt esse Ar. lo
co pallegato superi⁹ in.5.meta.cap. de priori: vbi vult: q
prius est sepabile a posteriori. ergo priori (qd vocat ipse fm
subam ꝛ nãm) nõ repugnabit esse in aliquo signo in quo
nõ est posterius. ¶ Habet eandẽ sniam ipse in.7.meta.
7⁹ met. t. c.3. ꝛ. 4. in prĩ tex.cõ.3.ꝛ.4. vbi pbat primitatẽ tẽporis: hoc est nãe
de ipsa suba: per hoc q cõtingit ipam separari ab alijs: ꝛ
alia nõ ab ipsa. g hic nõ tñ est psuppositio: verũ etiã in ali
quo signo põt esse prius: in quo nõ erit posterius. ¶ Et cõ
firmat. qr aial ꝛ rõnale habẽt ordinẽ nãe: iter que nõ tñ
est psuppositio; sed ordo nãe positiu⁹. ¶ Hoc etiã argui
tur rõne: qr mutatio instãtanea nõ est sine suis terminis:
quũ sit habitudo inter terminũ a quo ꝛ terminũ ad quẽ
ꝛ habitudo seu relatio nõ est sine extremis. ergo in codẽ
instãti tẽporis erit termin⁹ a quo ipsius mutatiõis: ꝛ ter
minus ad quẽ eiusdẽ: sed ista nõ possunt eẽ in eodẽ signo
nature: qr tũc esset cõtradictio fm idẽ idiuisibile tẽporis
ꝛ nãe. g p diuersis signis nãe erit termin⁹ a quo ꝛ termi
nus ad queʒ. ¶ Qr si tu dicas. terminus a quo est in toto
tẽpore pcedẽte mutationẽ instãtaneã seu generationẽ: ꝛ
terminus ad quẽ in instãti vltimo toti⁹ tẽporis mẽsurã
tis alterationẽ pcedentẽ. ¶ Cõtra certuʒ est q alteratio
q̃ est mutatio successiua ꝛ in tpe se hʒ p acciñs ad mutatio
nẽ instãtaneã. ergo remoto eo qd est p acciñs: remanente
eo qd est p se: nõ repugnabit mutatiõi instãtanee eẽ sine
mutatiõe successiua: q̃ est in tpe. ¶ Et confirmat hoc. qr
si de⁹ causaret vnũ subm vltimate dispositũ: qd imedia
te applicaret igni: certũ est q ignis in instanti pduceret
formã subalẽ in tali subiecto vltimate disposito: ꝛ ista ge
neratio esset instãtanea: sine q̃cũq; mutatiõe successiua
cõcomitãte. ¶ Hoc vr posse cõfirmari per illud Cõmẽ.
in.4.physico.in Cõmẽ.129. vbi hʒ: q sũt aliqne mutatio Cõm. 4. physi. cõ. 129.
nes que fiunt in instãti vt illuminatio totius orizontis a
sole ꝛ totius domus a cãdela: ꝛ vniuersaliter quecũq; fa
ctio rei generate. Et postmodũ querit: quõ se habeãt mu
tatiões in tpe ad istas mutatões. Et dicit q trãsmutatio
dicit equoce de trãsmutatione p se: sicuti est alteratio. ꝛ
de generatiõe q̃ est finis trãsmutatiõis. Ex quo vult con
cludere q gnãtio: lʒ sit finis trãsmutatiõis successiue ꝛ i
tẽpore: nõ tñ est p se talis trãsmutatio: sʒ ei quasi acciñta
liter cõiungit. De hac mutatiõe in nõ tpe ẽt loquit Com Cõm. p⁹ celi. c. xi.
mẽta. in primo celi. cõmẽ. xi. vbi hʒ q est aliqua talis mu
tatio in nõ tpe sine alteratiõe. Ex qbus concludimus q
(cũ generatio nõ possit eẽ sine termis per rõnẽ addictã)
seqtur ppositum q terminus a quo: ꝛ terminus ad quẽ
erũt in diuersis signis nãe. Teneo igit istã ɔclõnem quã
inducũt rõnes adducte. ¶ Pro cuius itelligentia notan
dũ est primo illud qd positũ est supi⁹ in diuisionib⁹ entis.
vʒ. q ordo nãe quidã est ordo positiu⁹ iter extrema: qdã
est ordo priuatiuus. ¶ Notãdũ est scdo q ordo nãe qdaʒ
est ordo ẽẽntialis: ꝛ iste semp est iter distinctas ẽẽntias ꝛ
naturas: q ordo vt dicit Scotus in quolibet. q.4. semper Scot. in q̃lʒ. q. 4.
ponit iperfectionẽ ex parte vni⁹ extremi. vʒ. posterioris:
qr semp tale posterius dependet ẽẽntialiter a priori. De
pẽdentia aũt est pexigẽtia hui⁹ ab hoc in alteritate nãe:
que depẽdẽtia ex parte dependentis arguit iperfectõeʒ.
Et hoc est quod dicũt nõnulli Scotiste: q ordo nãe dicit
duo: quorum vnũ est processus posterioris a priori: aliud
est presuppositio huius ab hoc: ꝛ quãtũ ad primum ordo
nãe iportat imperfectioneʒ in altero extremo. s. in poste
riori. Dicẽdũ tamẽ q ordo nature nõ semp est ordo ẽẽn
tialis depẽdentie: sic q posterius ẽẽntialr depẽdeat a prio
ri: qr ordo ẽẽntialis nature est iter species positas sub eo
deʒ genere: ꝛ tamẽ vna spẽs nõ dependet ab alia ẽẽntia
liter: qr qd depẽdet ab alio in eẽ: in aliquo genere cãe de
pẽdet. Ex quo sequitur q vna species eẽt cã alterius spe
ciei sub eodẽ genere. Neq; põt dici q spẽs pfectior dicat
eẽ cã finalis respectu alteri⁹: qr cã finalis est illud gratia
cuius agẽs agit: sed agens pducẽs asinũ non pducit pro
pter equũ: aut pp̃ter homineʒ. igit ꝛc. ¶ Sed cõtra hoc Arist. 2. phy. tex. cõ. 24.
arguit. qr Aristo. scdo phy. dicit q nos sumus quodãmõ
finis oium. ergo hõ est finis asini: ꝛ per cõsequẽs vna spe
cies perfectior est finis alterius: cuius oppositũ tu dicis.
¶ Posset pbabiliter dici q duplex est finis: vn⁹ est qui
est cã finalis. Alius est finis attingendus per operatõeʒ.
Arist. loqtur q sumus finis attingẽdus: nõ aũt finis: qui
est cã finalis. Qr vt dictũ est: asinus nõ est pduct⁹ ab agẽ
te pp̃ter hoiem: licet operatio eius sit pp̃ter hoieʒ: ꝛ hoc
nõ est ɔtra determinata. ¶ Alius est ordo nãe ẽẽntialis
dependentie: ꝛ de isto est verũ q posterius depẽdet in eẽ
a priori: ꝛ pgredit a priori vt a cã: qr non est imaginabile q
posterius in eẽ depẽdeat a priori: ꝛ in nullo genere cãe sic
depẽdeat. ¶ Distinguit tñ Franciscus q est ordo nãe: q Fra. i cõ. natu. dis. 12. q. p⁹.
est iter nãm ꝛ nãm: vt dictum est prius; ꝛ iste põt esse vel
essentialis depẽdẽtie vt dictũ est: vel ẽẽntialis eminẽtie
ꝛ pfectionis sic q prius excedit in aliqua pfectiõe ipm po
sterius. Alius est ordo fm ipm: q est iter nãles pfectiões:
sicuti est inter sensum ꝛ itellectu: ꝛ iter icellectũ ꝛ volun
tatẽ. Qui ordo est q posterius psupponit prius in essendo
vel in opando. Primus ordo q est iter nãm ꝛ nãm: semp
est cũ imperfectiõe alterius extremi: quia si sit ordo ẽẽn
tialis eminentie: vnum est eminẽtius reliquo. Si sit ẽẽn
tialis dependentie: patet idem quod prius. Ex quo sequi
tur q non est ordo nature in diuinis: qui est inter naturã
ꝛ naturam. Sed bene ordo scdo modo acceptus: qui est
inter perfectiones naturales.

Alia prioritas est ꝑoritas durationis. Triplex autez est duratio: vna est respcũ
dei: altera respcũ entiuz permanentiũ: ⁊ 3ª est entiuz suc
cessiuoꝝ. Prima duratio est eternitas: que est ꝯditio seu
Sco. i qł. q. 6. modus itrinsecus exñtie diue: vt hʒ Sco. in quolʒ. q. 6. q̄
Boe. 5. ð ꝯsol. ps. 2 eternitas describit̃ sic a Boetio. 5. de ꝯsol. prosa 2ª. Eter
nitas est iterminabilis vite: tota simul ⁊ ꝑfecta possessio.
Unde sic̃ ifinitas est modus itrinsecus eẽntie diue: inq̃ʒm
eẽntia est: ita eternitas est modus itrīsecus exñtie vt exi
stẽtia est. Et est q̄dā q̄titas v̄tualis q̄si extẽsiua per quaz
de⁹ pōt coexistere cuicūq3 tẽpori: ⁊ cuilibʒ parti ei⁹: ēt sit̃
si ptes tẽporis possent eē simul: vel saltē per itellcm̃ vbi
itellcꝰ ꝯciperet illas ptes simul. Alia duratio que est entiũ
permanẽtiũ: appellat̃ euuz. Euuz eni est mẽsura itrīseca
entiũ permanẽtiũ: siue sit accñs siue suba: vt prescindũt
a motu. ⁊ mobilitate ac ēt quiete: ⁊ euuz ponit̃ mẽsura sic
entiũ ꝑmanẽtiũ: q2 mẽsura ⁊ mẽsuratũ debēt esse vnige
Cōm. 4. phy. c. 119 nea. testāte Cōmē. in. 4. phy. cō. 119. vbi hʒ q̄ mẽsuratum
semꝑ mẽsurat̃ per aliq̄d eiusdē gnīs aut rōnis cū ipso: sic̃
linea mẽsurat̃ per lineaz: supficies per supficiē: ⁊ corpus
per corpus. Q2 aūt oīuz entiũ ꝑmanẽtiũ sit ponẽda talis
mẽsura: que est euuz: declarat̃. Q2 quecūq3 sunt eiusdem
rōnis: vt sic hñt mẽsurā eiusdē rōnis: ista pʒ per Cōmen.
sʒ ita est: q̄ oīa entia permanẽtia: vt permanẽtia sunt: ha
bent totū suū eē simul ⁊ nō per ptē post partē. ḡ eis corre
spōdet vna mẽsura eiusdē rōnis q̄ sit coꝝ simltanee per
manẽtie: talis aūt mẽsura nō pōt eē tp̄s: q2 mẽsurat ea q̄
Arist. 4. phy. tex. cō. 101. sunt in fluxu: ⁊ in motu. igr̃ ⁊c̃. Alia est entiū successiuoꝝ
⁊ ista est tp̄s: de quo loq̄tur Ar. in. 4. phy. Scd̄ʒ igit̃ hāc
triplicē durationē possumus imaginari triplicē ꝑoritatē:
quaruʒ ꝑma nō est dabilis: q̄. vʒ. aliq̄d sit ꝑus eternitate
q2 sic̃ nihil est ꝑus deo ⁊ eẽntia dīna: ita nihil est ꝑus eter
nitate: q̄ est modus exñtie diue. Scd̄a ꝑoritas que ē eui:
seu euiternitatis: ista est inter entia ꝑmanẽtia: q2 sic̃ vnū
ens ꝑmanēs in eē ꝑcedit aliud: ita f̄m suū euuz qd̄ mẽsu
rat suā ꝑpriā permanẽtiā: ꝑcedit euuz alterius. De ꝑori
tate tẽporis nō opʒ imorari: q2 illa est de se euidēs. Alia
ꝑoritas ꝑncipalis ⁊ 4ª: est ꝑoritas originis: q̄ ꝑoritas est
origināns ad originatū: qui ordo originis semꝑ est inter di
p° ð trinit. 2° de aia. T. c. 47. stincta realr̃: q2 nulla res est: q̄ seipsam gignat: vt sit. ex ꝑ
de trinita. ca° p ⁊ 2° de aia. t. c. 47. rō hui⁹ est f̄m Augm̃. q2
idē ꝑhaberet nāʒ ⁊ nō ꝑhaberet. ℂ Aduertēdū tñ q̄ ꝑm
signū originis: f̄m aliquos Scotistas: est eē a se. Scd̄ʒ est
esse ab alio: ⁊ q2 pater est a se in diuinis fili⁹ ab alio: iō pr̃ est
in ꝑ signo originis: ⁊ filius in 2°. ℂ Sʒ ista declaratio de
ficit in aliquo: q2 licʒ ꝑmū signū originis sit esse a se: h tñ
nō ꝯstituit adequate ꝑmū signū originis: q2 si per imagi
nationē eēt tñ vna ꝑsona in diuinis vt posuerunt phi: q̄ ni
hil ꝑduceret: neq3 ad itra: neq3 ad ex: ista nō eēt in aliquo
ꝑori originis: ⁊ tñ eēt a se. Dōm est ḡ: q̄ ista duo ꝯstituunt
ꝑmū signū originis adequate. vʒ. eē a se: ⁊ a quo alius: vel
aliud hʒ esse. Et ita (quuʒ pr̃ diuus sit a se: ⁊ ab ipso sit fi
lius) pater dr̃ eē in ꝑ signo originis. ℂ Aduertēduʒ tñ q̄
ꝑus ⁊ posterius origine a Doc. subti. in ꝑ sniaꝝ. frequēter
Doc. sub. i° di. i. q. 2 accipit̃ pro ꝑori ⁊ posteriori nā. vt ibi in ꝑ° di. q. 2. Utruʒ
vltim⁹ finis hēat plures rōnes fruibilitatis. hʒ hec v̄ba.
Pr̃ ꝑus origine q̄3 generet filiū: est ꝑfecte btūs: qd̄ nō est
itelligēdū: q̄ ꝑus origine sit btūs: ⁊ posterius origine ge
neret: q2 tūc eēt sensus: q̄ eēt beat⁹ a se: ⁊ gnāret ab alio:
qd̄ est falsum. Sed hʒ itelligi: q̄ ꝑus nā itelligit itellcōe
beatifica eẽntiā dīnā: que est obm̃ ꝑfecte beatificās: q̄3
generet filiū: q2 eẽntialia in diuinis ordine nāe ꝑcedūt no
Sco. qll. q. 1. tionalia: vt ostēdit Sco. in quolʒ. q. i. ℂ Scd̄o notandū
ꝑncipalr̃: q̄ realitas dr̃ a reali: ⁊ reale deriuat̃ a re. Res
autē accipit̃ duplr̃. vno° pro re opinabili: ⁊ ista deriuat̃ a

reor reris. Alio° capit̃ res ꝑut dr̃ a ratus rata ratuʒ: ⁊ ista
res est eẽntie vel exñtie: aut subsistẽtie. Ut declaratum
est supius in ꝑn°. A re exñtie vel subsistẽtie deriuat̃ disti
ctio realis: ꝑut est spēs distincta ꝯtra alias spēs distōnū
⁊ nō a re opinabili: vel a re eẽntie. ℂ Tertio nōndū est:
q̄ res in diuinis sumit̃ vno° eẽntialiter: alio mō sumit̃ ꝑso
naliter. Si sumat̃ eẽntialiter: est tñ vna res in diuinis sin
gularis ⁊ exñs. Si aūt sumat̃ notionaliter ⁊ personaliter
sic sunt ibi tres res suppositales ⁊ ꝑsonales: ita q̄ lʒ sit ibi
vna res exñs vnica exñtia absoluta: tñ cū tali exñtia ab
soluta multiplicant̃ tres subsistẽtie relatiue: que sūt tres
rōnes suppositales: in q̄bus eẽntia dīna subsistit: licʒ a se
existat: ⁊ de ista duplici acceptiōe rei fecit mẽtionē Aug.
in ꝑ de doct. xp̄iana. Pater ⁊ filius ⁊ spūs scūs sunt res q̄ Augu. p° ð doctria xp̄iana.
bus fruendū est: hoc est res que sunt diligēde ꝑp se: ⁊ irre
feribiliter: sunt pater ⁊ filius ⁊ spūs scūs. ⁊ he tres res sunt
vna sūma res: per ly. tres res: denotat tres res supposita
les: per hoc q̄ dicit. Una sūma res: denotat rem essentia
liter acceptam.

His presuppositis ponit̃ ꝑma ꝯclo. Illa sūt
idē realiter que sic se habent: q̄ vnū nō pōt esse sine alio
absq3 ꝯdictione: que ꝯclo sic hʒ intelligi: q̄ quotiēscūq3 ē
aliq̄d vnū qd̄ ex nā itrinseca non pōt separari ab alio: ⁊ in
nullo depēdet ab ipso: illa sunt idem realr̃. Per hoc qd̄ di
citur ex nā intrinseca insepabile: excludit̃ instātia que fit
de essentia dīna ⁊ de respcū eẽntie diue: qui causat̃ in ipa
per actū collatiuū itellectus diuini in cōparatione ad ea
que sunt ad extra: eẽntia dīna nō pōt esse sine isto respcū:
q2 intellectus diuus non pōt nō itelligere eẽntiā diuinaʒ
vt imitabilē a leone: a capra: ⁊ ab alijs: non tñ seq̄t̃ q̄ iste
respcūs qui ꝯpetit eẽntie sic itellecte identificet̃ realiter
essentie: q2 respcūs rōnis non pōt identificari enti reali.
Sed ista ipossibilitas sepationis est ex itellectu nec̄io in
telligente essentiā per ꝯparationē ad extra. Et etiā exclu
ditur instātia que fit de celo ⁊ motu sibi corrñdente: f̄m
viam phi: q2 celuʒ si est inseparabile a motu. hoc iō est: q2
itelligentia mouēs necessario causat motū in tali mobili
⁊ nō est ex natura mobilis. Per hoc qd̄ dr̃: in nullo depē
dens ab alio: excludit̃ instātia de accñte ⁊ suba: f̄m viam
phi: qui vult passiones esse iseparabiles a subto: loquēdo
de passionib⁹ que etiā sunt q̄litates ⁊ accñtia: vt in ꝑ phy. p° phy. t.
tex. cō. 39. inq̄t itellectus querens sepationē passionuʒ a c. 39. cod.
subo: querit ipossibilia: Eandē sniam hʒ in eodē ꝑ. t. c. 14. p°. t. c. 14
⁊ in ꝑ ꝑgenescos. t. c. ii. ⁊ in. 7. meta. t. c. 4. Excludit̃ etiaʒ ⁊ p° ð ge. t. c. ii. ⁊ 7°
instātia de toto: ⁊ ptib⁹: q2 totū distinguit̃ realr̃ a ptibus: me. t. c. 4
nō obstāte q̄ nō possit esse sine ptibus: ⁊ hoc ꝑpter depē
dentiā toti⁹ ad partes. Excludit̃ ēt instātia de relatiuis:
que realr̃ differūt: q2 a seinuicē mutuo dependent.

Ista conclusio ꝑbatur: q2 sic̃ ꝯtradictio dicta
de aliq̄bus ꝯcludit distōnē in
ter illa (sic̃ si. a. est albuʒ. b. est non album: nec̄io. a. ⁊ b. di
stinguunt̃ in esse albo) ita ipossibilitas recipiēdi predica
tionē ꝯtradictorioꝝ pertinẽtiū ad esse: ꝯcludit identita Sco. i 2°
tē extremoꝝ inesse. hanc rōnē videas in Doc. subti. in 2° di. i. q. 5.
sen. di. i. q. 5. ℂ Ex hac ꝯne sequūt̃ mlta correlaria. Quo
rū ꝑmuʒ ē q̄ oīa eẽntialia ⁊ notionalia eẽntie diue vnica
realitate reant̃: hoc est vnica exñtia absoluta existūt: ⁊ ex
ꝯñti oīa q̄ sunt in diuinis. quū hēant vnicā exñtiā: sunt vni
ca res singularis exñs. ℂ Scd̄ʒ correm̃. Oēs dr̄ie eẽntia
les: ⁊ modi itrinseci in eodē supposito: vnica realitate re
antur: ⁊ sūt vnica res ab vnica exñtia. ℂ Aduertēdū tñ:
q̄ q̄cūq3 sunt in eodē supposito sic q̄ possint per se separi
ab illo supposito: ⁊ existere ꝑpa exñtia: aut suppositū exi
stere sine illis: illa distinguunt̃ realr̃. Dr̄ie eẽntiales ⁊ mo
di itrīseci nō hñt talē exñtiā f̄m quā possint per se existe

re sine illis:illa distinguunł realiter. Dñe eēntiales ⁊ mo
di intrinseci nō hñt talē exñtiā ſm quā possint per se exi/
stere a supposito:aut suppositū sine ipsis:igił oīa dicunł
esse vnica res. ℂ Tertiū corre^m. Omne supius est idem
realiter cū suo iferiori. ℂ Et si arguał cōtra hoc:qꝛ supi⁹
sepatur ab iferiori.ergo distinguił realr. ℂ Rñdetur.ꝙ
si sepatur ſm ppriā exñtiā ab iferiori:distinguił ab ipso:
sꝫ qꝛ supius nō existit:nisi in iferiori:⁊ nullā hꝫ exñtiā de
se:nō distinguił ab iferiori realr. Uñ ppositio ista. Que/
cūqꝫ sunt sepabilia a seinuicē:distinguunł realiter:hꝫ in/
telligi de sepabilitate illoꝝ quoꝝ qólibꝫ:aut saltē alteꝝ:
pōt per se existere exñtia ppria.q̄re ⁊c̄. ℂ Sꝫ arguił.qꝛ
hō existit in Platone soꝛ.corrupto.ģ hō realr distinguił
a soꝛ. ℂ Dōm est:ꝙ iste due ppōnes indefinite ⁊ subcon
trarie sunt vere. Hō distinguił realiter a platone:⁊ hō nō
distinguił realiter a platone. Pria ppositio est vera:pro/
ut hō existit in soꝛ. ⁊ scđa put existit in platone:⁊ silr si ar/
guał sillogistice.soꝛ.distinguił realr a platone:soꝛt.realr
est hō.ģ hō realr distinguił a platone. Conclusio pōt ꝯce/
di:vt ly.hō in ꝯne supponit pticulariter: ⁊ idefinite. Tñ
posset dici ꝙ modus arguēdi cōmittit fallaciā accñtis:si
cut in ista:soꝛ.per se sanał:soꝛt.per se est hō.ģ hō per se sa/
natur:qꝛ sic accidit soꝛ.ꝙ sit hō:inq̄ntum sanał:vt habeł
p⁹ meta.i plogo. in p̊ meta.ita accidit soꝛ.inq̄ntum distinguił a platone ꝙ
sit hō:qꝛ distinguił a platone realr:per formā ⁊ ppetates
idiuiduale:⁊ nō per nām ⁊ per formā specificā. ℂ Aduer
tendū ꝙ illa que sunt in pō obtiua nō distinguunł realr:
ppterea:qꝛ nullā realitatē exñtie aut subsistētie habēt.
Naꝫ:quū distinctio realis fundeł sup talē realitatē exñ/
tie:que nō habēt istā realitatē:nō sic distinguunł. Et vl/
terius ꝯcedił:ꝙ ista in pō obtiua nō sunt idē realr ppter
carentiā talis realitatis. Silr q̄ditates non distinguunł
realiter:neqꝫ sunt idem realr de se.quum nō habeant de
se vllam realitatem exñtie aut subsistentie.

Pro maiori euidentia istius articuli q̄ntum ad
idētitatem realē notādū:ꝙ diffini
4⁹ mete. t.c.3. tio data de ista idētitate fundał sup dicto Ar.in.4.met.
t.c.3.vbi vult ꝙ iō ens hō ⁊ vnus hō sunt idē realr:qꝛ nō
separanł in gnōne ⁊ corruptione. Uñ ista ꝯña valꝫ apud
ipꝫ. Ens hō ⁊ vnus hō nō separanł in gnōne ⁊ corruptio/
ne.ģ sunt idē. Ex quo loco accipił ꝙ illud qđ gnātur alio
genito:⁊ corrumpił alio corrupto:nō distinguił ab eo si/
ne quo nō pōt gnāri ⁊ corrumpi:⁊ hoc qñ ista iseparabili
tas est ex nā itrinseca iseparabilis:sine oī depēdentia eēn
tiali ad aliud. ℂ Sed ad hoc fundamētū rñdēt Thomi
ste:ꝙ quecūqꝫ nō separanł vel sunt iseparabilia ſm esse:
aut ſm gnōnem ⁊ corruptionē sunt eadē:sꝫ tñ nō seqł:ꝙ
quecūqꝫ sūt eadē ⁊ nō distincta:sint iseparabilia. Uñ bñ
valet ista ꝯña.a.⁊ b.sunt inseparabilia vt dcm̄ est.ģ a.⁊ b.
sunt eadē. Sꝫ nō valꝫ:sunt eadē a.⁊ b.ģ sunt iseparabilia:
qꝛ esse idē videł esse cōius ⁊ supius ad iseparabile. Mō
nō valet a pōne supioris vel cōis:ad pōnem iferioris vel
minus cōis:sꝫ cōmittił fallacia ꝯñtis. Ex^m dant de relo
ne ⁊ suo fundamēto:que lꝫ sint idē realr: tñ separanł ab/
inuicē:qꝛ fundamētū pōt esse sine relone. Licet nō econ/
tra.q̄re ⁊c̄. ℂ Sꝫ ꝯtra istaꝫ rñsionē instał:qꝛ si aliq̄ sunt
eadē ⁊ sint separabilia ſm esse:seqtur ꝙ in aliquo instāti
eē inest vni:pro quo instāti nō inest ipm esse alteri:sꝫ pro
quocūqꝫ instāti duo ꝯtradictoria insunt aliqb⁹:illa nec̄io
distinguunł q̄ntum ad eē illoꝝ ꝯdictorioꝝ (sic si album
inest.a.⁊ nō inest.b.a.⁊ b.distinguunł in eē albo) sic si eē
simplr inest vni:⁊ non inest alteri:illa nec̄io distinguunł
absolute ⁊ simplr. Uñ negata ista ppōne:ꝙ.vꝫ.ꝯdictoria
pertinētia ad esse nō ꝯcludāt distōnez entiū in esse:tollił
oīs via ad pbādā distōnē in entib⁹. qua via vtił Ar.ad
pbādā māꝫ eē distinctā a forma in p̊ phy.t.c.60.per hoc p⁹ phyco. t.c.60.
ꝙ mā manet in aliquo instanti in quo nō manet forma.
Hac via ēt vtitur Aug.7.de trinita.ca⁹.5.⁊.6.c.5.vbi Aug. Aug.7.d trin.ca.5. ⁊.6.c.5.
ex intētione vult pbare creaturā nō esse oīno simplicē:⁊
hoc qꝛ manēs eadē pōt in se suscipe diuersa eē realia. Uñ
dicit.eadē indistincta magnitudo manēs pōt hře hūc co/
lorē ⁊ aliuꝫ colorē:⁊ per h̄ aliud est color:⁊ aliđ est magni
tudo:ingt ipe. Ista ꝯña ſm ipm bona est:magnitudo ma
net:color non.ģ magnitudo ⁊ color non sunt idē realr. Et
ita nō hēreł argu^m ad pbādū hoiem nō esse asinū:nisi p
hoc:ꝙ eē pōt inesse homini:⁊ nō inesse asino.iō non sunt
vnū inesse. ℂ Ad hoc rñdeł:ꝙ qñ sūt aliq̄ idē realr:ma/
nente vno manet realitas alteri⁹ ⁊ eadē res que est alte/
rū:tñ nō manet sub eadē rōne. ℂ Cōtra.quero de illa ra/
tione sub qua nō manet res:aut fuit aliqd p̊us:aut nihil:
si nihil.ģ res ista ppe nihil est:qꝛ illa rō per te in re est cō
pleta rō isti⁹ rei q̄ nihil est:⁊ nihil fuit.si illa rō sit aliquid:
quero vtꝝ sit idē aliqd qđ illa res que manet:cū qua per
te est eadē:aut non est idē aliqd cū ipsa.si sit idē aliqd qđ
ipsa res:⁊ ista rō nūc nō est.ģ idē aliqd qđ est ipsa res non
est:⁊ per ꝯñs res ipsa simul est:⁊ non est.si ista rō sit aliud
aliqd a re ipsa:habeł ppositū:qꝛ ista res q̄ non manet:est
aliqd aliud a re manēte. ℂ Dant aliā rñsionē:ꝯcedēdo:
ꝙ q̄cūqꝫ:vna gnōne gnāntur:⁊ vna corruptiōe corrūpun
tur:sunt eadē realr.tñ negał hoc:ꝙ quecūqꝫ sic se hñt:ꝙ
vnū nō pōt manere sine alio:ꝙ illa sint eadē realr:qꝛ in/
stantia est de subo ⁊ ppria passione:que distinguunł rea/
liter:⁊ tñ subm nō pōt eē sine ppa passiōe:dicētes:ꝙ alia
mutatione ⁊ gnōne gnātur hō ⁊ risibile:seu risibilitas:qꝛ
vna gnō terminał ad hoiem:que est gnō simplr:alia ter/
minał ad risibilitatē:que est gnō ſm quid. ℂ Cōtra quā
pōnem arguił. Aut enī subm ⁊ ppria passio sunt ab eodē
gnānte ⁊ pducēte:sic ꝙ pducens subm pducat ppriā pas
sionē:aut subm est a gnānte:⁊ passio a subo effectiue ⁊ p/
ductiue.si p̊ mō.ģ subm se hꝫ tm̄ i pō passiua ⁊ māli respe
ctu passionis. Sꝫ oīs pō talis est ꝯdictionis.ex.9.meta.t. 9⁹ meta. t.c.17.
c.17.ģ subm poterit esse sine ppria passione. Si detur 2^m
membrū.igił subm erit p̊us ordine gnōnis ⁊ nāe:q̄ ppa
passio:⁊ ita in aliquo p̊ori prehabet totū suū eē:in quo nō
itelligił esse posteri⁹:sꝫ q̄cūqꝫ sunt sic p̊ora non repugnat
eis eē sine posteriori:vt allegatū est supius.ģ nō repugna
bit subiecto:esse sine ppria passione.

Secunda ꝯclo huius articuli est ista:ꝙ illa disti/
guunł realr:que sic se habēt:ꝙ
vnū pōt esse sine alio. Ista ꝯ pꝫ ex dictis:⁊ fundał in p̊mo
p̊n⁹:qñ dato opposito istius:sequereł:ꝙ idē simul esset:⁊
non eēt:vt deductū est supius. ℂ Ex hac ꝯne sequuntur
duo correlaria:quoꝝ p̊mū est:ꝙ totum distinguił realr a
suis ptibus:loquēdo de toto eēntiali:⁊ nō itegrali seu q̄n/
titatiuo:hoc correlariū hꝫ itelligi:ꝙ totū eēntiale distin/
guitur a suis ptibus realr distōne nō mutua:qꝛ lꝫ partes
distinguanł eēntialr a toto:quū possint per se ⁊ simul exi
stere:sine entitate totius:nō tñ totū distinguił a ptibus:
nisi terminatiue:hoc est pro q̄nto terminat totā distōnez
realē in ptibus:qđ quō habeat intelligi dcm̄ est in articu
lo de idētitate ⁊ distōne formali. ℂ Habet aūt hoc dubi
tationē magnā:qm̄ sic dicere.vꝫ.ꝙ partes distinguanł ⁊
sint aliud a toto:est dimittere Cōmen. Auerroym in mul Cōm̄. p⁹ phyſicoꝝ Cō.17.
tis locis:⁊ p̊mo in p̊ phy.cō.17.circa finē cōmē.vbi hꝫ:ꝙ
totū nihil aliud est q̄ cōgregatio partiū. ⁊ paucis iterpo
sitis subdit:qm̄ vnaqueqꝫ partiū dr̄ eē aliud a toto:sꝫ oēs
insimul nō possunt dici esse aliud a toto. Hec Cōmē.si er
go partes simul sumpte nō sunt aliud a toto. ergo partes
non distinguunł realiter a toto:cuius oppositū tu dicis
in p̊mo tuo correlario. ℂ Itē sic dicere sicut tu dicis:est

Cōm.7° cōtradicere eidem Cōmē.in.7.meta.cō.20. Ubi loqtur
me.cō.20 spāliter de toto essentiali ⁊ de ptibus:qꝛ in ꝓ phy.cō.iam
dicto:loqtur in vli de toto ⁊ ptibus:sicē ars ⁊ liber ille re-
quirit:ibi eni de oī toto est speculatio. In.7.vo metaph.
cō.20.loqtur de toto essentiali:⁊ de ptibus essentialibus.
vbi dicit hec vba. Uerbi grā. Soꝛ.est aīal rōnale:soꝛ.enī
nihil aliō est ꝙ̃ aīalitas ⁊ rōnalitas.hec ipse. Tūc sic:soꝛ.
est qōdam totum essentiale:aīalitas ⁊ rōnalitas sunt ei⁹
partes essentiales:⁊ soꝛ.non est aliud ab istis ptibus.ḡ to
tum nō est aliud a ptibus:⁊ per ꝯñs partes nō distinguū-
tur realiter a toto:sicē tu dicis. ¶ Dissolutio aūt hui⁹ dif-
ficultatis ⁊ sī difficilis est.non tñ ipossibilis. Fertur nāqꝫ
ab aliqbus:ꝙ Cōmentatoꝛ vbi ponit identitatē inter to-
tū ⁊ partes:nō loqtur de toto essentiali ⁊ de partib⁹ essen
tialibus.sꝫ soluꝫ cōparat totum integrale ad partes inte-
grantes ipm totum:⁊ de istis partibus est verū:ꝙ nō di-
stinguunt̃ realiter a toto. ¶ Sed hec rñsio nulla est:qꝛ
quid diceremus ad scdaꝫ auctem vbi loqtur de toto eēn
tiali:⁊ de partib⁹ eēntialibus:manifestū est aūt:ꝙ soꝛ.est
qōdam totum essentiale ⁊ aīalitas ⁊ rōnalitas sunt ptes
eēntiales:sed iste nō distinguunt̃ a toto.puta soꝛ.ergo ⁊c̃.
¶ Nisi forte diceret̃ ꝙ in prefato cōmēto loqtur de to-
to diffinibili qō est totū metaphysicū:sꝫ non de toto phy
sico ⁊ essentiali:qꝛ tale bene cōcedit distingui realr a suis
Cōm.7° ptibus de qua distōne loqtur in.7.meta.cō.vlt°. Sed qc-
me.ꝯ.vl. qd sit. ¶ Aliter fertur ab aliꝫs dicēdo:ꝙ totuꝫ pōt ꝯside-
rari duplr. Uno mō nāliter ⁊ physice:alio mō metaphy-
sice:loquēdo ergo physice de toto ⁊ ptibus:dicunt totuꝫ
nō esse aliud a ptibus:⁊ sic loqtur Cōmē.ꝓ phy.loco iam
dicto. Loquēdo aūt metaphy.dicunt ꝙ ptes realiter di
stinguunt̃ a toto:⁊ sic predicta determinatio ⁊ predictuꝫ
coꝛre^m nō dimittit Cōmē.ptes aūt tales sunt mā ⁊ forma
⁊(quāuꝫ ipm totuꝫ nō includat māм quiditatiue:⁊ tanꝙ̃
partē sue quiditatis:quū ipsa non sit quiditas:neqꝫ pars
Cōm.7° qditatis ſm Cōmē.7.meta.cō.34.) Partes ḡ simul sum
me.ꝯ.34. pte distinguunt̃ a toto ſm esse qditatiuū per ipsam māꝫ:
qꝛ totū in tali esse:tm̄ ipoꝛtat formaꝫ que est tota qditas
rei. ¶ Hec rñsio sicē pcedens pōt molestari:deficit nāqꝫ
sicē pma:qꝛ nō respōdet ad scdm vbi metaphy.loqtur:Nō
aūt physice. Absurduꝫ eni est dicere:ꝙ Cōmē.in.7.met.
loquat̃ physice de toto ⁊ ptibus. ¶ Aliter ḡ dissoluo dif-
ficultatē vnico medio. Ad p^m ⁊ 2^m ꝙ Cōmen.loquit̃ con-
stitutiue:⁊ itegratiue:vt sit sensus:ꝙ ptes simul sumpte
non sunt aliud a toto.i.ꝙ ptes simul sumpte:integrant ⁊
ꝯstituūt totū:⁊ nihil aliud ꝯstituit totū ꝙ̃ ipse ptes. De ꝓ
enim palam est:ꝙ ptes ꝯtinui soluꝫ ꝯstituunt ⁊ itegrant
ipm:vt duo pedalia ꝯstituunt ⁊ itegrāt bipedale:⁊ sic de
aliꝫs:vt pꝫ ꝓ phy. De 2°.etiam pꝫ. Nam aīalitas ⁊ rōnali-
Cōm.7° tas soluꝫ ꝯstituunt soꝛ.⁊ nō aliud.s.qditatiue:⁊ hoc appa-
me.cō.20 ret in ꝯmē.s.20.7°.meta.vbi dicit Cōmē.ꝙ soꝛ.nihil aliō
est ꝙ̃ aīalitas ⁊ rōnalitas:que sunt qditates ei⁹. Et eodeꝫ
mō dicat̃ ad oēs auctēs:que inueniunt̃ ita dicētes. ¶ Qꝛ
aūt totū sit quedā entitas addita ptibus ⁊ distincta ab il
lis realiter:apparet per Cōmē.7.meta.ꝯmē.vlt°.⁊ est cō.
60.vt superius allegatū est.vbi hꝫ:ꝙ compositū est aliqō
additum aliud a componentibus:⁊ non tm̄ resultans. Et
exēplificat de syllaba que fit ex litteris. Dicit eni sic.syl
laba enim nō est littere ex qbus fit:sed est aliqō additū
litteris. Et sic pꝫ quomō totum nō est idem qō partes:sꝫ
partes realiter distinguunt̃ a toto. Loquoꝛ eniꝫ de toto
essentiali. Et sic pꝫ ꝙ ista determinatio supradicta nō est
ꝯtra Cōmē.imo est de intētione eius.licet Sco.in.3.sen.
Sco.i.3° di.2.q.2.dicat.ꝙ Cōmē.errauit in ista mā:sicē ⁊ in aliꝫs ⁊c̃.
di.2.q.2. ¶ Scdm coꝛrelarium est. Persone diuine distinguunt̃
realiter in diuinis:que lꝫ habeāt eandē existentiā absolu

tam:qꝛ tamen habent aliam ⁊ aliam existentiā relatiuā
ꝓpter hoc distinguunt̃ realiter. Nec obstat:ꝙ vna nō pos
sit esse sine reliqua:qꝛ hoc est ꝓpter vnitatē eēntie singu
laris que includit̃ in ipsis:⁊ etiā ꝓpter mutuam coexigē-
tiam in relationibus suppositalibus:qbus cōstituunt̃ in
esse personali. Unī dictuꝫ est:ꝙ illa distinguunt̃ realiter
quoꝝ vnum ex natura sua intrinseca pōt eē sine alio:⁊ in
nullo dependet a posterioꝛi:seu coexigit ipꝫ:modo pater
in diuinis coexigit filium coexigētia que requirit̃ ad na-
turaꝫ coꝛrelatiuoꝝ. Et qō dixi de patre respectu filij:idē
dicendum est de patre ⁊ filio:respectu spūsci. ¶ Qꝛ si ar
guatur. Quecūqꝫ vni ⁊ eidem:sunt eadē:inter se sunt ea-
dem:sꝫ psone diue sunt eedē essentie:igit̃ inter se sūt eedē
realiter. ¶ Rñdetur ꝙ quecūqꝫ sunt eadem aliq̃ identi
tate ⁊ vnitate alicui 3°.habenti cōsimilem vnitatē ⁊ iden
titatem:tali vnitate ſm quā sunt vnum in 3°.sunt vnuꝫ ⁊
idem inter se. Ita ꝙ duo requirunt̃ ad hoc ꝙ possit ifer-
ri aliq̃ esse vnum ⁊ idem inter se. Primuꝫ est:ꝙ illa que
sunt eadē habeant talem vnitatē ſm quā sunt vnū ⁊ idē
in 3°. Scdm qō requiritur est:ꝙ illud tertium habeat cō-
similē vnitatem sibi cōpetentē:ſm quā extrema sibi idē-
tificātur. Modo persone diuine habēt in se vnitatē per-
sonalem ⁊ suppositalem:que vnitas suppositalis non cō-
petit tertio:hoc est essentie diue.ergo nō possunt dici esse
vnū inter se tali vnitate reali ⁊ suppositali:ex vnitate eo-
rū in essentia. ¶ Uel pōt dici breuiter:ꝙ eo mō quo ali-
qua duo sunt idem tertio:sunt idem inter se:⁊ tūc dicit̃:
ꝙ persone diue sunt eedeꝫ realr in essentia realitate eēn
tiali:⁊ nō subsistentie aut psonali:⁊ ita sunt eedem iter se
vnitate ⁊ identitate essentiali:⁊ tunc ꝯñs non plus impoꝛ
tat:nisi ꝙ persone diuine sunt eedem essentialiter:quod
conceditur:⁊ sic est finis quarti articuli.

Qvantum ad 5^m articulū qui est identi
tate ⁊ distōne essentiali ⁊c̃.
Pro declaratiōe quinti articu
li videndum
est de identitate ⁊ distōne eēntiali. Pro cui⁹
itelligētia nōn^m est:ꝙ oꝛdo eēntialis depēdētia.qdā ē oꝛ-
do eēntialis simplr:⁊ est inter illa quoꝝ vnū sic depēdet
ab alio:ꝙ oppositꝫ ipsi⁹ fieri implicat ꝯtradictionē per
quācūqꝫ potentiam oꝛdo.vero essentialis ſm quid est il-
le cuius oppositum pōt fieri per aliquā potentiaꝫ nālem
aut supernālem. Primo modo dependet creatura essen-
tialiter a deo:⁊ totum essentialiter a suis partibus:qꝛ per
nullam potentiam pōt esse ꝙ creatura nō dependeat ab
eo:⁊ non habeat in se respectū dependentie ad ipm:⁊ sic
totuꝫ a suis partibus. In scdo oꝛdine est oꝛdo essentialis
accñtis ad subꝫ. ¶ Scdo notandū ꝙ identitas essentia-
lis est eoꝝ que identificantur vni nature singulari ⁊ exi-
stenti:ita ꝙ nō tm̄ habent eandē exñtiam ⁊ subsistentiā:
veruꝫ etiā eandē nām ⁊ essentiā singularem ad quā ime
diate seqtur existentia. Unde distinctio vel idētitas eēn
tialis distinguit̃ ab identitate ⁊ distinctione reali:qꝛ illa
que est realis fundat̃ super exñtiam rei:hec vero eēntia-
lis fundat̃ super nām exñtem. ¶ Tertio notandū:ꝙ eē
idem eēntialiter alicui:nō infert illud esse de eēntia eius-
dem. Sed bene ecōuerso. Nam subm ⁊ ꝓpria passio (sꝫ
Scotistas) sunt idem essentialiter qꝛ habent eandē nāꝫ
singularem exñtem:ſm quā sunt inseparabilis:⁊ tm̄ neu-
trum est de esse alterius:vt de se pꝫ:qꝛ neutrum predicat̃
per se in pmo modo de alio. Non eni passio predicat̃ per
se pmo modo de subo:neqꝫ econtra:quum subm cadat in
diffōne passionis:vt additum ex.7.meta. ¶ Nōnulli tm̄
Scotiste distinguunt de distinctione eēntiali ⁊ identita-
te:volentes:ꝙ vno modo aliqua sunt eadeꝫ essentialiter

que habent eandem nām singularē: vt dcm̄ est. Alio mō: qn̄ vnū est de esse alterius. Et per oppositū dicēdū est de distinctione. Sed qm̄ distinctio eēntialis est quedā spēs distincta cōtra distōnem formalem: ⁊ esse de essentia alicuius est esse idē formalr̄ sibi: iō distinctio ⁊ identitas 2° modo dicta, non est in isto articulo ponenda. ¶ Ultimo notandū est φ distinctio eēntialis est semp̄ īter extrema positiua realia ⁊ actualiter existētia. Ex quo seqtur: φ inter negationes ⁊ priuationes: seu inter entia positiua ⁊ p̄uatiua non potest fundari distinctio eēntialis. Unde qđ dictum est de identitate ⁊ distinctiōe ex natura rei supius: dicatur hic de identitate ⁊ distinctione essentiali.

Quantum ad 6m articulū qui ē de identitate ⁊ distinctione subiña. ¶ Notandū est: φ duplex est realitas: vna ē realitas obiectiua: ⁊ alia sbiectiua. Realitas obiectiua q̄ntum spectat ad p̄positū est quicquid ex nā rei pōt esse obm̄ ītellectus: ⁊ ex nā sui terminare actū ītelligēdi. de qua realitate satis dcm̄ fuit superi⁹. Realitas aūt subiectiua est quicquid est ex nā rei in supposito vel indiuiduo existē. ¶ Pro quo notādū: φ cuilibet cōceptui cōmuni reali corrn̄det duplex realitas. vna in se. alia in suis singularib⁹. Prima abstrahit ab oī existētia. ⁊ ab his que concernunt existētiam. Scda cōcernit existentiam actualem: ⁊ ea que cōsequunt̄ ipsam: quēadmoduz supposita seu indiuidua. ¶ Scdo notādū est: φ realitas obiectiua quedā est ɔtrahibilis per aliam realitatē ⁊ potentialis ad eā: ⁊ isto mō oīa genera habēt tales realitates potētiales ⁊ ɔtrahibiles: siue sint genera gn̄alissima: siue sint genera subalterna: imo etiaz spēs spālissime habēt realitates ɔtrahibiles per realitates īdiuiduales: vt est de mēte Doc. subti. in. 2m sen. di. 3. q. 6. ⁊ alibi frequēter. Alia est realitas: extendendo nomē realitatis ad conceptum realem que non est ɔtrahibilis per realitatē: sed precise per modos ītrinsecos qui non īportant distinctā realitatē a re cui⁹ sunt modi: ⁊ isto modo oīa trāscēdētia cōia deo ⁊ creature sic ɔtrahunt̄ per modos intrinsecos.

Doc. sub. in. 2. di. 3. q. 6.

Quibus premissis: ponunt̄ duo modi identitatis ⁊ distōnis subiectiue. Primus est. φ illa sūt eadē subtiue: que q̄ditatiue ɔueniūt in aliq̄ realitate potētiali ⁊ ɔ̄hibili per realitatē dr̄ie: ⁊ per oppo m illa distinguunt̄ se totis subtiue q̄ ī nulla tali rea lr q̄dita tiue ɔueniūt.

Et ex isto mō dicēdi eliciunt̄ tria correlaria. quorū p̄mū est: φ quecūq3 includūt idez genus q̄ditatiue: sunt idez se totis subtiue. ¶ Scdm correlarium: φ oīa predicamenta silr̄ deus ⁊ creatura se totis subiectiue distinguunt̄. ¶ Et 3m correlariuz. persone diuine se totis subtiue distinguunt̄: Tū q2 nō sunt in genere. Tū3 q2 realitas potētialis oīno eis repugnat: quiaz tales p̄sone sint saltez identice īfinite: ⁊ rōne eēntie quā includūt. ¶ Ex quo seqtur φ idētitas subtiua est inferior ad identitatē obtiuaz: q2 quecūq3 ɔueniunt q̄ditatiue in aliq̄ realitate potentiali ⁊ ɔtrahibili: in aliquo cōi q̄ditatiue ɔueniunt penes qđ dr̄ esse idem obtiue: s3 nō econtra. q2 aliq̄ ɔueniunt in aliquo vno cōi q̄ditatiue: in quo nulla est realitas cōis potētialis: ⁊ ɔtrahibilis per realitatem sicuti est ens: ⁊ oīa transcendētia cōia: vt dictum est. ¶ Per idē seqtur: φ distinctio se totis obtiue: que est eorū que in nullo cōi reali quiditatiue ɔueniūt: est superior ad distōnem subiectiuā. Unde illa que in nullo cōmuni cōceptu reali quiditatiue cōueniunt etiā in realitate cōi potentiali ɔtrahibili nequaq3 cōuenire possunt.

Alius modus dicendi est: φ illa dr̄ idez subiectiue: quoꝝ realitates p̄nt esse in eadem re vel per identitatē sic φ eidē rei idētificent̄ realiter vel per modū informātis: vel īformabilis. Et per oppositum: illa distinguunt̄ se totis subiectiue: quoꝝ realitates nō possunt simul esse in eodē numero aliquo predictoꝝ modoꝝ. ¶ Ex hoc 2° modo dicēdi seqtur p̄mū correlariū: qđ est. Oīa que sunt in diuinis: sint idem subtiue. ¶ Aduertendū tn̄ φ aliqua ɔuenire in aliquo vno nūero: pōt esse duobus modis: vno modo īdiuidualiter. Alio modo suppositaliter. Indiuidualr̄ sūt in vno nūero quecūq3 ɔueniunt in vno indiuiduo ⁊ singulari: aliquo illoꝝ modoꝝ premissoꝝ. Scdo mō quecūq3 cōueniunt in aliq̄ vno supposito: dr̄ esse idem subtiue suppositaliter: ⁊ sic 2m infert p̄mū: q2 sicut oē suppositū est indiuiduū: ⁊ non ecōtra: ita quicq̄d est idem subtiue suppositaliter est idē īdiuidualiter: ⁊ nō ecōtra. ¶ Ex quo sequit̄: φ (quuz oīa in diuinis ɔueniant in vno indiuiduo singulari: qđ est hic deus: ⁊ ei idētificent̄ realr̄ oīa sunt eadē sibi subtiue ⁊ indiuidualiter. S3 loquēdo de identitate subiectiua suppositali: nō ē verū: φ oīa in diuinis sint idē subtiue: q2 aliq̄d est in vno supposito: qđ non est in alio. Sicut paternitas est in patre: ⁊ non in filio. ¶ Scdz correlariū. oīa in vno indiuiduo siue sint superiora: siue accn̄tia absoluta: sunt idem subtiue. ¶ Tertiū correlariū. duo indiuidua eiusdem speciei maxīe de predicamento sube: ⁊ alterius spēi cōplete eiusdem predicamēti distinguunt̄ se totis subiectiue. ¶ Quartū correlariū. Duo ɔtraria presertim in eē intenso. duo relatiue opposita presertim de 2° modo relatiuoꝝ: silr̄ dr̄ie essentialr̄ diuidētes ip̄m gen⁹: distinguuntur se totis subiectiue: s̄m istum modum dicendi.

Quantum ad 7m articulū. s. de identitate ⁊ distinctione obiectiua ⁊c̄. ¶ Pro quoꝝ intellectu aduertendū φ illa sunt idem obtiue de quib⁹ pōt predicari aliqđ predicatū quiditatiue: siue sit predicamētale: siue trāscēdēs: siue dicat realitatez potentialem siue tm̄ cōceptum realem: ⁊ nō realitatē nisi extensiue capiendo realitatē. Et per oppositū. illa distinguunt̄ se totis obiectiue: de q̄bus nō pōt tale predicatuz predicari quiditatiue. ¶ Ex hoc inferunt̄ aliqua correlaria. Pri m: de⁹ ⁊ creatura: silr̄. io. p̄dicamēta sunt idē se totis obiectiue. Istud corre m p3: q2 oībus istis corrn̄det conceptus cōmunis realis entis: qui predicat̄ quiditatiue de oib⁹ istis. ¶ Scdm correlariū. Passiones entis a seinuicē ⁊ ab ente distinguunt̄ se totis obiectiue. Istud corre m p3: q2 repugnat passionib⁹ entis aliquid predicari q̄ditatiue de ipsis: q2 si ens non predicat̄: neq3 aliq̄d aliud poterit predicari de eis quiditatiue. Et forte etiā passiones specifice sūt tales: φ de ipsis nihil predicat̄ quiditatiue: ⁊ eque bene cōceptus earū sunt simplr̄ simplices: sic cōceptus passionū transcendentiū: ⁊ ita se totis distinguunt̄ obtiue. ¶ Tertiū correlariū est: φ dr̄ie vltime: ⁊ breuiter oīa illa q̄ sunt p̄mo diuersa: distinguunt̄ se totis obiectiue. Un̄ dr̄ie vltime: quedā sunt vltime vltimitate specificationis: quedā sunt vltime vltimitate determinationis: Prime dr̄ie sūt vltime dr̄ie spērum spālissimarū: vel spērum subalternarum que vltimate specificant ⁊ determināt nāz generis. Quedā sunt vltime vltimitate determinatiōis: ⁊ iste sūt differētie indiuiduales que vltimo determināt nām speciei spālissime. De oībus istis est verū φ nihil predicatur de eis q̄ditatiue: ⁊ φ se totis obiectiue distinguunt̄: ⁊ vlterius φ sint p̄mo diuerse. Un̄ aliud est dicere: Aliq̄d dr̄is ab aliquo: aliud qđ sit diuersuz ab illo: vt p3 per Ar. in 5° meta. cap° de eodem: ⁊ diuerso. Et. io. meta. t. c. 12. p̄mo diuersa sunt illa que non sunt aliq̄d idez ens: hoc est in nullo cōueniunt quiditatiue. Licet in aliquo cōi possint conuenire identice ⁊ denominatiue: sic φ illud cōmune pōt

5° me. t. c. 11 / dr̄te 2m ⁊ / 10. met. t. / cō. 12.

predicari de eis per identitatem seu identice. Similr ēt denominatiue eo modo: quo genus predicaҭ de differentia qḋ genus est extra conceptū formalē differētie. Illa aūt apud Ar. appellātur differētia que sunt aliqḋ idem ens: ꝛ in aliquo cōmuni qditatiue conueniunt: non tantū identice ꝛ denominatiue: quēadmodū sunt deus ꝛ creatura. ꝛ .io. predicamēta: vt dictū est: que ꝯueniunt in ente quiditatiue. ¶ Ex quo sequiҭ vnū correlariū: ꝙ ois differentia differentiū reduciҭ ad aliqua pmo diuersa: qꝛ si sor. ꝛ plato differunt: igitur aliqbus differūt que sunt pncipia differendi: illa vō per que differunt sint a. ꝛ b. aut a: ꝛ b. sunt pmo diuersa: aut differētia. Si pmū: habeҭ ppositum: si scdm: pceditur in infinitum.

Quantum ad vltimū articulū: pro cōplemento qōnis qui appellatur illatiuus ꝛ inuestigatiuus identitatum ꝛ distinctionum ꝛc. ¶ Notandum est ꝙ sicut efficiens extra intellectū pducit aliqd in esse reali: ita intellectus ꝛ quecūqꝫ potentia cognoscitiua pducit rem quā cognoscit in eē cognito: qḋ esse cognitum nihil aliud est qꝫ respectus rōnis derelictus in obto a potētia cognoscēte. Et similr voluntas pducit rem quā amat ꝛ diligit: in esse volito: qḋ esse est etiā respcūs rōnis penes qḋ esse rōnis accipiҭ distinctio rōnis. ¶ Ulterius notādū est: ꝙ actus collatiuus itellcūs presupponit actū rectū quo intellcūs cognoscit rem quam compat seu confert ad aliā rem: ꝛ nihil cōfert ignorās: aut nō cognoscendo. Ex quo sequiҭ ꝙ quelibꝫ res compata ad aliā reꝫ: fundat respectū rōnis: qui est esse cognitū ꝛ intellectū. Et si compat vnam rem ad aliā rē vt eandē sibi aut diuersaꝫ: intellcūs sic cōferendo causat identitatē aut distōneꝫ rationis. Ex quo sequiҭ ꝙ lꝫ intellcūs cōsideret aliquā reꝫ vt est intellecta: ꝛ ēt cōsideret nō vt est intellcā: semp tn̄ ipsa res est intellcā: ꝛ hꝫ esse cognitū. Unde nō valet ista ꝯn̄a. Intellcūs cōsiderat lapidē nō sub ea rōne sub qua ē intellcūs. ergo lapis nō est intellcūs. Unde cōmutatur h̄ modus in rem: ꝛ est fallacia accn̄tis: qꝛ licet res ꝯsiderata ab intellectu sit intellecta ꝛ cognita: tn̄ nō ꝯsideraҭ sub isto modo: ꝛ sub isto respcū cognitionis passiue. Et per h̄ pōt saluari illud qḋ dicunt Scotiste ꝙ res intellecta pōt compari ad rem nō intellectā. ¶ Ulterius notandū est ꝙ modi ꝯcipiendi: siue grāmaticales siue logicales. (grāmaticales vt in recto: vel obliquo: logicales: vt in cōcreto: vł in abstracto: cū sint entia rōnis: ꝛ respcūs rōnis causati per actū intelligēdi rectū ꝛ collatiuū) sunt fundamēta identitatis ꝛ distōnis rōnis: qꝛ non pōt esse maioris entitatis fundatū qꝫ fundamētū. ergo in quibuscūqꝫ respectib⁹ rōnis non potest fundari respectus realis: aut ex natura rei: ꝛ ita neqꝫ identitas: neqꝫ distinctio ex natura rei. ¶ Ex quibus sequuntur aliqua correlaria.

Quod quotiēscūqꝫ res realis ꝯpaҭ ad reꝫ realē vł realitaꝫ ad realitatē (ꝛ hoc vel ad seipsam: vel ad aliā in vno ꝛ eodē obiecto formali: vt qn̄ intellcūs compat colorē ꝛ disgregatiuitatē in albedie) quū oia ista p̄supponanҭ hr̄e eē cognitū ꝛ itellcm̄ sunt fundamēta distōnis vł idētitatis rōnis.

Similiter qn̄ res rōnis ꝯpaҭ ad rem realem. s. qn̄ intellcūs compat genus: hoc est istā intentionē scdam: que est genus ad intentionē pmaꝫ que est aial: ꝛ econuerso. Uel rem rōnis compat ad reꝫ rationis: semp inter ista fundaҭ distictio rōnis.

Similiter qn̄ ista compantur sub diuersis modis cōcipiendi: distinguunҭ distinctione rōnis: qḋ nō tn̄ ē de diuersis reb⁹ rōnis verū ēt de eadē re siue reali: siue rōnis ꝯcepta sub diuersis modis ꝯcipiēdi.

Distinctio ex natura rei inuestigaҭ per qͣtuor gnā opponis. p̄ per opponēꝫ relatiuā. 2º per opponēꝫ ꝯriam. 3º per priuatiuā. 4º per ꝯdictoriā. Exm̄ pmi. Impossibile est eideꝫ oino: ꝛ ex natura rei: ꝛ respectu eiusdem: ꝛ sm̄ idem inesse opposita relatiue. Ex q̄ infertur: ꝙ (quiꝫ mouens ꝛ motū sint sic opposita: ꝛ ista competāt intellectui agenti: aut possibili) intellcūs agēs aut possibilis non sunt oino idē ex natura rei. ¶ Sꝫ si cōtendatur: ꝙ intellectus possibilis est actiuus intellectionis. ex snia Doct. subti. in quolꝫ. q. 15. Et eadē potentia intellectus possibilis fundamētalis est passiua respectu intellectionis. igiҭ idem oino respectu eiusdē est mouens ꝛ motū. ¶ Rn̄deҭ ꝙ eadē potētia fundamentalis est mouens ꝛ mota: sed nō sm̄ idem. Nam pro quāto est quedā virtus illimitata habēs pfectionē causatiuā est mouēs: ꝛ in actu: pro quāto aūt est pfectibilis per actū quē pducit: ꝛ est capax istius: est mota ꝛ in potētia. Iste sunt distincte pfectiones in intellectu: qꝛ sunt distincte aptitudines naturales: ꝛ distincti respectus fundamētales aut aptitudinales: ꝛ ita nō sm̄ idē: ideꝫ tn̄ absolutū qḋ est intellectus possibilis est mouēs ꝛ motū in actu ꝛ in potētia. Est etiaꝫ actu mouēs ꝛ agens: respcū motus ꝛ actionis quā elicit: ꝛ est motū ꝛ in potētia respectu termini actionis ꝛ motus. ¶ Sꝫ si tu diceres: agens recipit actionē: igiҭ patitur sm̄ actionē. ¶ Rn̄detur: aliḋ est formā inesse alicui mediāte simplici inherētia: aliud est formā inesse mediāte receptione ꝛ passione. Actio nō pōt inesse agēti per receptionē passionis seu que sit passio: qꝛ sic ad motū nō est mot⁹: ita ad actionē nō est actio: neqꝫ passio. Ex 5º phy. qḋ etiaꝫ pbatur: qꝛ quiꝫ actio sit cā passionis: ꝛ passio effect⁹ eius: nō pōt passio eē pn̄ ꝛ cā actionis. g̊ in eodē instāti in quo actio inest agenti: nulla passio precedit: seu poniҭ pn̄ ei⁹. Et ita si actio inest agēti: non recipiҭ in agente receptione passionis: lꝫ inhereat agēti. ¶ Et per hoc euadiҭ difficultas: que solet fieri ꝯtra Scotistas: ꝙ si actio esset in agente omne agēs moueret. ¶ Pōt ꝛ aliter dici ꝙ quū actio sit cā motus: ꝛ motus sit terminus eius causat⁹ per ipam vt distinguiҭ a motu: sequiҭ ꝙ agēs recipiēdo actionē: nō moueҭ: qꝛ illud tn̄ moueҭ in quo est motus: sꝫ motus recipitur in passo: prout motus accipiҭ pro forma fluente: ꝛ etiā pro fluxu forme. g̊ agens actionē recipiens nō mouetur: sꝫ tn̄ est illud per qḋ aliud moueҭ: ꝛ ita est motiuum vel mouens. ¶ Sed ꝯtra: qꝛ saltē agens recipiens actionē mutabitur: qꝛ transit de priuatione ad formaꝫ. ¶ Ad hoc pōt dici: ꝙ sic respcūs nō est forma ad se: sꝫ ad alterū: ita quicqd recipit respectū realē: mutaҭ nō ad se: sꝫ ad alterū: ꝛ hoc ꝯcedit. Simplicius sup predicamenta. Negauit aūt Ar. ad relationē esse motū aut mutationē: prout motus ꝛ mutatio est ad se. Sꝫ loquēdo de mutatione ad alterū: nō est incōueniens: ꝙ subm̄ recipiēs formā respectiuam realē mutetur ad alterū. hoc est: qꝛ alterū mutaҭ ad se: vnde nūqꝫ respect⁹ alicui acquiriҭ: nisi qꝛ aliqḋ absolutū acquiriҭ alicui alteri. ꝛ ita recipiens respectū mutatur ad alterū: qꝛ illud alterū ad se mutaҭ. Ista rn̄sio est Doc. subti. in. 2. sen. di. i. q. 5. ꝛ simplicy super predicamenta. ¶ Uel aliter pōt dici sm̄ Franciscū in p̄ sent. di. 29. q. 2. mutatio est duplex. Quedā est physica: quedam metaphysica. Prima mutatio cōcernit: situm: locū: ꝛ alia accidentia sensibilia: que insequunҭ agens: ꝛ patiēs: ꝛ formā inductā ab agēte: in passo. ¶ Actio metaphysica abstrahit ab oi situ: loco: distātia: ꝛ ab oibus accn̄tibus sensibilibus. Et isto modo nos dicimus: ꝙ si deus crearet vnū angeluꝫ qui postmodū seipm̄ itelligeret: mutareҭ de priuatione intellectionis: ad talē intellectionē mutatione metaphysica: qꝛ hic nulla mā: nulla qualitas: aut accn̄s sen-

Doc. sub. i qlꝫ. q. 15.

T. c. 10.

Doc. sub. i 2º di. 2. q. 5. ꝛ simplici⁹ sr̄ pdicamenta.

ſibile concurreret: loquẽdo de iſta mutatione metaphyſica. Omne recipiens formã realẽ abſolutã ſiue reſpectiuã: mutat̃ ſm talẽ formã mutatiõe metaphyſica: vel phyſica: ſʒ ſi mutet̃ ſolum ad formã reſpectiuã: mutat̃ mutatione metaphyſica: Quũ igit̃ actio ſit reſpectus de predicamẽto actionis: agens recipiẽs actionẽ mutat̃ mutatione metaphyſica: ꝛ hoc non eſt incõueniens: imo neceſſarium ꝙ omne agens citra pmũ qđ non recipit aliquã formam realem in ſe: de nouo mutetur tali mutatione.

¶ Exemplũ de oppõne contradictoria ꝛc. vt in tex.

Diſtinctio formalis quadruplici via inueſtigat̃. Primo per viã excluſionis ꝛc. ¶ Circa qđ ſciendũ ꝙ hec pma via intelligẽda eſt capiendo diſtinctionẽ formalẽ ꝓprie: de quo ſufficienter habitum eſt ſuperius: qꝛ ſi caperet̃ diſtinctio formalis improprie: tũc iſta ꝯña non eſſet bona. A. non eſt de conceptu formali b. ergo a. ꝛ b. diſtiguunt̃ in formalitate ꝛ quiditate: ſicẽ apparet de duobus indiuiduis eiuſdẽ ſpeciei ſpẽaliſſime.

¶ Scđo per viã diffõnis. Quecũqꝫ eni habent diſtinctas diffõnes quarum vna non includit̃ in alia: illa formalr̃ diſtinguunt̃. Notanter dicit̃: quaꝝ vna nõ includit̃ in alia: qꝛ certum eſt: ꝙ homo ꝛ aial ſunt idem formalr̃: licet nõ mutuo ꝛ adequate: ꝛ tamẽ habent diſtinctas diffõnes: qꝛ iſta diffinitio: ſubſtãtia animata ſenſitiua nõ eſt iſta diffinitio: ſubſtantia animata rõnalis. Ex quo ſequit̃: ꝙ illa q̃ habẽt ſic diſtinctas diffõnes: quarũ vna nõ cõpetit alteri: neqꝫ partialr̃: neqꝫ adequate: illa diſtinguunt̃ formalr̃.

¶ Tertio per viã deſcriptiõis ſic: quoꝝ deſcriptiões ſunt diuerſe: illa formalr̃ diſtinguunt̃ itelligẽdo per dſcriptionẽ manifeſtationẽ conſtitutã ex genere: ꝛ ꝓpria paſſione: qꝛ quoꝝ paſſiões ſunt diuerſe ꝛ oppoſite: rões formales etiã ſunt diuerſe: quum paſſio fluat a rõne formali ſubti.

¶ Quarto per viam demonſtrationis ſic: quãdocũqꝫ aliquid eſt demonſtrabile de aliquo: ꝛ de alio nõ: illa diſtinguunt̃ formalr̃. Nã quũ paſſio ſit effectus ſubti ꝛ habeat cãm intrinſecã in ſubto: que eſt ꝓpria rõ formalis ſubti: ſi effectus ſunt oppoſiti ꝛ incompoſſibiles: rões formales ſubtoꝝ erũt oppoſite: ꝛ incõpoſſibiles: nõ ſimplr̃: quin tales paſſiones ꝯñtes ꝓpria ſubta poſſint eſſe in vno ꝛ eodẽ ſuppoſito: ſʒ intelligo ipſas eſſe oppoſitas ſm ſe: ꝛ quo ad rões formales ſuboꝝ: ꝙ illud qđ eſt per ſe cã ꝛ ꝓpter quid vnius paſſionis: nõ poterit aſſignari pro per ſe cã reſpectu alterius: ꝛ iſto modo habebunt oppõnem.

¶ Põt ẽt addi 5ª via reduplicationis ſʒ Franciſcũ ſic: qñ aliqd ꝯpetit alicui iqꝫm tale: ꝛ nõ aliꝫ: ſicẽ viuere ꝛc. vt i tex.

Diſtinctio vo realis poterit ineſtigari q̃druplr̃. ¶ Prio per viã gnõnis ſic: quoꝝ vnũ generatur reliquo non genito: illa diſtinguunt̃ realiter.

¶ Secundo per viam corruptionis ꝛc.

¶ Tertio per viã originis. Qꝛ inter originans ꝛ originatũ ſemꝑ eſt diſtinctio realis: qꝛ originãs prehabet nãm quã cõicat originato: qua via vtitur Aug. p de trini. capº p. aſſignans rõneʒ q̃re nulla res eſt que ſeipſaʒ gignat: vt ſic: qꝛ vt igt ipe idẽ eẽt pꝰ ꝛ poſteriꝰ ſeipo: ꝛ phẽret nãʒ antqꝫ eẽt.

¶ Quarto iueſtigat̃ per viã ſepate exñtie: vel ſubſiſtẽtie.

Diſtinctio etiam eſſentialis quadruplici via inueſtigatur.

¶ Primo per viam gnãtionis in iſtis inferioribus.

¶ Secundo per viam corruptionis.

¶ Tertio per viam ſeparationis.

¶ Quarto per viam dependentie: ꝛ etiam per viam generum ꝛ ſpecierum ſic: que ſunt in diſtinctis generibꝰ: ꝛ ſpeciebus: illa diſtinguuntur eſſentialiter.

Diſtinctio tamẽ ſe totis ſubtiue: per viam actualis ſepatõis poterit iueſtigari iſto mõ: qñ aliq̃ actualr̃ ſʒ eſſe exñtie: vel ſubſiſtẽtie ꝛc. vt in tex.

¶ Sed diſtinctio ſe totis obiectiue ſic iueſtigatur: que in nullo quiditatiue cõueniunt: illa ſunt ſe totis ꝛc.

¶ Ex quibus ſequitur ꝙ identitas iſtorum per oppoſitũ eorum que dicta ſunt ꝛc. vt in tex.

Quantum ad ſcđam partẽ huiꝰ articuli. Primo iueſtigemus moduʒ inferẽdi vnã identitatẽ ex alia ꝛc. ¶ Aduertendũ eſt de idẽtitate formali de qua iſte compoſitor dicit. ꝙ ipſa infert identitatẽ realem in his que nõ ſunt cõpoſita ex re ꝛ re: ſed nõ in cõpoſitis ex re ꝛ re. Qꝛ certuʒ eſt ꝙ mã ꝛ forma ſunt de eſſe cõpoſiti nãlis: cũ ſint ptes diffiniẽtes ipm ſm phm. 7. met. tex. cõ. 35. ꝛ tñ materia ꝛ forma non ſunt idem realr̃ compoſito. ¶ Cõtra quẽ arguit̃. Qꝛ aut eſt ordo eſſentialis ꝛ per ſe iſtarũ identitatũ: aut accñtalis. Si pmo modo: iſte ordo eſt ſimplr̃ neceſſarius: ꝛ neceſſario ꝯña extrema ſʒ rões formales iſtoꝝ extremoꝝ: ꝛ ita poſitis rõnibus formalibus iſtarũ identitatũ de neceſſitate vna erit prior: ꝛ alia poſterior. ꝛ ita identitas formalis infert identitatẽ realem ſicẽ inferius: ꝛ minus cõmune infert ſuperius: ꝛ magis cõmune: vel ſaltẽ ſicut poſterius infert pꝰs poritate cõitatis: ꝛ nõ ecõtra. Si vero eſt ordo accñtalis. ergo identitas que ponit̃ por indrñter poterit eſſe poſterior: ꝛ ecõtra. ¶ Dicendũ eſt igit̃: ſaluo ſemꝑ meliori iudicio: ꝙ idẽtitas formalis eſt maior ꝛ prior in eſſendo: licet nõ in cõſequendo identitate reali. loquẽdo de idẽtitate formali ꝓprie. Nec eſt verũ ꝙ ſemꝑ prius in eſſendo: ſit prius in ꝯſequendo: ſicẽ nõ ſequit̃. a. eſt calidũ. g̃ ignis: ſʒ bene econtrario: ꝛ tñ ignis eſt prior in eſſendo: qꝫ calidũ. Identitas aũt formalis ꝓprie eſt eoꝝ que nõ ſunt ſeparabilia ſm cõceptuʒ diſtinctũ. Modo que ſunt ſic inſeparabilia: ſunt iſeparabilia ſm rem. maior enĩ iſeparabilitas eſt ſm itellcñ: qꝫ ſʒ rem: qꝛ que nõ ſunt ſeparata ſm reʒ: põt intellcũs ſepare ꝛ diuidere. g̃ que intellcũs nõ põt ſepare ꝛ diuidere: non pñt ſepari ſm rẽ. Igit̃ que ſunt eadẽ formalr̃ iſto modo: ſunt eadẽ realiter. ¶ Ex quo rñdetur ad inſtãtiã de mã ꝛ forma: ꝙ licʒ mã ꝛ forma in abſtracto: ꝛ ſumpte per modũ partis: diſtinguant̃ realr̃ a toto cõpoſito per ſe: ꝛ nãli: nõ tñ in ꝯcreto: ꝛ vt ſumunt̃ per modũ totius. Unde iſta eſt falſa: homo eſt aĩa: in predicatione formali: ꝛ per identitatẽ. Iſta tñ eſt vera in pdicatione formali ꝛ per identitatẽ realẽ pdicati ad ſubm: hõ eſt aiatus. Qꝛ licʒ aiatũ ſignificet prẽ: nõ tñ ſignificat ipſaʒ per modũ ptis: ſʒ cõnotãdo totũ cuiꝰ eſt pars: penes quã cõnotationẽ pdicatuʒ idẽtificat̃ toti: qꝛ idẽ ẽ aiatuʒ qđ pdicat̃ de hoie: ꝛ ipſe hõ.

Identitas etiam realis infert identitatẽ eſſentialẽ. Notanda eſt huius ratio que eſt iſta: qꝛ identitas realis attendit̃ penes vnitatẽ exiſtentie vel ſubſiſtentie. Identitas eſſentialis attenditur penes vnitatem nature ꝛ eſſentie: cuius exiſtẽtia vel ſubſiſtẽtia eſt modus intrinſecus. Sed ſtante vnitate in poſteriori non põt eſſe pluralitas in priore: ſʒ bene ecõtra. Igit̃. ſi eſt vnitas in exñtia ꝛ ſubſiſtẽtia: ſic ꝙ ſm talem exñtiã: talia nõ poſſint ſepari: aut actualr̃ nõ ſint ſepata: ſeqtur: ꝙ erit ẽt vnitas in nã ad quã ꝯſequit̃ exñtia reſpcũ cꝰ eſt iſta iſeparabilitas: ꝛ ita q̃cũqꝫ ſunt ideʒ realr̃ penes exñtiã ꝛ ſubſiſtentiã: ſunt ẽt idẽ eſſentialr̃ penes nãm ꝛ vnitatẽ eius.

Identitas etiã eẽntialis infert identitatẽ ſubiectiuam ſm 2m moduʒ: ꝓpterea qꝛ illa ſũt eadem eſſentialr̃: que ꝯueniant in aliqua vna natura ſingulari: aut identice (ſic ꝙ idẽtificent̃ tali nature) aut per modũ informãtis ꝛ informabilis. Sed illa que cõueniũt identice in aliqua natura ſingulari ſunt ideʒ ſe totis ſubiectiue. igit̃ ꝛc. Identitas tñ eẽntialis nõ infert identita-

tem subiectiuam sm pmū modum:vt patet intuenti.

Identitas subiectiua nō infert identitatē obiectiuam:nec sm pmū modum.s.quādo cōueniunt quiditatiue in aliquo limitato. Neqz etiā penes z^m modū qñ.vz.aliqua plura conueniunt in aliquo vno transcendenti:vt pz de potentys anime:ac etiam passionibus entis:que sunt eedem realiter inter se essentialr ac etiam subiectiue:z tñ distinguunt se totis obiectiue:quū in nullo quiditatiue cōueniant. ¶ Et si diceret cp cōueniunt in aliquo quiditatiue:saltem deueniēdū est ad aliqua in ipis inclusa:pmo diuersa:que in nullo quiditatiue cōueniunt. ¶ Ex quo segtur:cp si est ordo essentialis inter istas identitates:est tantū ordo eēntialis quantuz ad identitatem rōnis ex natura rei formalem:realem:essentialem:z subiectiuam:q̄tum ad z^m modum positū superius. Sed non erit ordo essentialis inter identitatē subiectiuam z obiectiuam. ¶ Pōt etiā pbabiliter dici:cp identitas subiectiua infert identitatem obiectiuā. ¶ Pro quo est notandum:cp identitas obiectiua potest esse duobus modis:vno modo:quādo vnum extremum istius identitatis ptinet alterū quiditatiue:vel aliquid alterius. Alio modo:quādo vnū cōtinet aliud in existendo:z per identitatē:eo modo quo loquit Scotus de pmo diuersis in z° sen.di.z.q.5. Rñdendo ad z^m argumentū. Si capiat identitas obiectiua scdo modo:z nō pmo modo: illa que sunt idem identitate subiectiua:sunt ideȝ etiā obiectiue realiter z identice:sed nō pmo modo. Et ita apparet rñsio ad instantiā de passionibus entis:z potentys anime.

Sco.z° sen.di.z. q.5.

Quantum ad z^m de mō inferendi vnā distinctionem ex alia:ponitur ista cōclusio. Maior distinctio infert minorem zc. ¶ Pro quo qz notitia est sciendum cp minima distinctio est distinctio rationis: quia ab omnibus infertur:z non econtra. Maxima autē distinctio videtur distinctio se totis obiectiue:qz ista oēs alias infert:z ipsa a nulla alia infertur.

Licet aliqui dicant cp distinctio ista nō infert alias: vt pz per exemplum adductū de potentys anime:z passionibus entis que distinguūtur se totis obiectiue:z non subiectiue:neqz essentialiter.

Sed siquis bene pfiderauerit que sunt dicta superius paulo ante:facile soluet instantiā: negando cp tales passiones entis:z potentie anime distinguantur se totis obiectiue oino.s.q̄tum ad rōnes formales:z q̄tuz ad vnitatem identicam. Unde licet sint pmo diuerse quiditatiue:nō tñ identice:z vt sic nō distinguuntur se totis obiectiue. Uñ quecunqz distinguunt obiectiue:vtroqz modo.s.quiditatiue z identice (sic cp in existēdo vnum non ptineat alterū per identitatem) illa distinguntur se totis subiectiue. Nam sicut pmo diuersa sm Docto.subti.sunt duob^s modis. Uno modo:quādo vnus non cōtinet alterū quiditatiue:neqz aliquid alteri^s. Alio modo:quādo vnuȝ non cōtinet alterū in existendo:z per identitatē:ita distinctio obiectiua pōt intelligi penes pmo diuersa:vel altero istoz modoz duorū tm: vel vtroqz modo. Si scdo modo:pz cp quelibet talia pmo diuersa distinguunt se totis subiectiue:sicut sunt due differentie idiuiduales indiuiduoz de pdicamento substātie:quēadmodum est scoteitas z platoneitas. ¶ Et si dicat:accipio duas differētias indiuiduales:duoz accñtium in aliquo supposito de predicamēto substātie.s.becheitatem albedinis in lacte:z becheitatem dulcedinis: Nam certuz est cp vna becheitas non continet alteraȝ quiditatiue:neqz aliquid alterius:neqz vna cōtinet alteram in existendo:z tñ ista duo nō distinguunt se totis subiectiue. ¶ Ad hoc potest dici:cp licet vna istarū non cōtineat alteram identice rōne sui:tñ rōne entis qđ identice includit:vna continet alteram per identitatē:z ita sunt idem realiter ens. quare zc. ¶ Uel dicendū cp non est ordo essentialis iter distinctionem obiectiuā z subiectiuā:sed bene q̄tum ad alias. Et cp aliqui arguāt de mā z forma:cp.vz.ista distinguantur essentialr:z realiter a cōposito essentiali:responsum est superius. ¶ Uel dicendū est sm aliquos formalizantes:z sm Burleuȝ:cp non est ordo essentialis iter distinctiones:realem:essentialem:z formalem:ppterea qz sm ipm Burleum homo predicat per se:z in pmo modo de sor.z est de pceptu formali ipsius:z tñ non est de essentia eius:sm ipsuȝ.(hoc est:ideȝ sibi essentialr z realiter): qz effectus particularis pncipia constitutiua debent esse particularia.ergo illa que distinguuntur essentialr z realiter:possunt esse idem formaliter. Sed negandus est:cp homo distinguatur realiter z essentialr a sor.qui est ideȝ formaliter sibi:z in primo modo:z dz materia z forma satis dictum est superius.

Ad argumenta pncipalia. Ad pmū quū dicit. Ille formalitates vel sunt alique res zc. ¶ Rñdetur cp sunt res essentie:sed non exñtie vel subsistētie:sed penes rem essentie non attendit distinctio realis:sed solūmodo penes rem exñtie:vel subsistentie:vt dictū est:z ita nō seqnt cp distinguant realiter:pro ut distinctio realis est quedā species cōdistincta cōtra distinctionē ex natura rei:seu formalē: z ita capiendo rem proprie z stricte:iste due formalitates nō sunt pprie res: sȝ magis aliquid rei. ¶ Et si arguas. distinctio que est p istas formalitates est distictio secluso omni opere intellectus.ergo est realis. ¶ Rñdetur cp distinctio realis:z similiter distinctio ex natura rei. Uno mō pōt capi prout ē quoddā genus ad omnes spēs distinctionum que nō dependent ab actu collatiuo intellectus. Alio modo potest capi vtraqz distinctio pdicta vt est species quedaȝ desperata z condistincta ptra alias spēs distinctionū. Si pmo modo capiatur distinctio realis z ex natura rei:sic distinctio per formalitates z quelibet alia que habet esse secluso opere itellectus:est realis:z ex natura rei. Si scdo modo:sic distinctio per formalitates non est realis:sed soluȝ formalis:aut ex natura rei. Unde vt dictum est in corpore questionis:ab alio accipit distinctio realis:ab alio formalis:z ab alio ex natura rei.

¶ Et per hoc apparet rñsio ad z^m:quum dicit:que distinguuntur ex natura rei distinguunt realiter zc.

¶ Ad 3^m:quum dicitur:sicut se habet res subiecti zc. cōceditur similitudo q̄tuȝ ad hoc cp sicut res subiecti est eadem cum re pprie passionis:ita consimili identitate formalitas subiecti est eadē formalitati passionis:ita cp cōceditur ista. Sicut homo est identice z realiter idem risibilitati:ita formalitas hominis est identice z realiter idem formalitas risibilitatis. Non tñ ppter hoc conceditur:cp sic homo est risibilitas:sic formalitas hominis sit formalitas risibilitatis:qz in ista scda ppositione que est in abstracto (que abstractio est per nomina secundaruȝ intentionū) denotatur:cp vnuȝ est idē formaliter alteri: qđ non fit in alia ppositione. ¶ Unde est regula:cp quotiencūqz abstractum predicatur de abstracto abstractione vltimata:z per nomina secundarū intentionū affirmatur:quēadmodum est formalitas:ratio formalis:quiditas: semper denotatur formalis identitas eoz que sic predicantur. Sȝ in concretis aut in abstractis per nomina pimatus intētionum denotatur identitas realis:quādo vnuȝ affirmatur de reliquo:z ita cōceditur ista. humanitas est entitas

per identitatem:⁊ negatur ista. ratio formalis humanitatis est ratio formalis entitatis. ¶ Aduertendũ tamẽ: ꝙ non semper abstractũ predicaṫ de abstracto abstractiõe per nomina primarũ intentionũ: licet concretũ prediceṫ de concreto: qꝛ hoc tñ verũ est in transcendẽtibus: vt dictum est aliqualiter superius. In alijs aũt non est verũ: qꝛ talia abstracta abstrahunt a tertio qđ est causa identificationis extremorũ. Sic ista est falsa: rõnalitas est alalitas: ⁊ tñ conceditur. Rõnale est aial: qꝛ quodlibet istorum concernit tertiũ in quo identificanṫ. Simil'r conceditur ista. Homo est risibilis: ⁊ negaṫ ista humanitas est risibilitas: qꝛ abstracta abstrahuntur a tertio rõne cuius iter se identificanṫ. Si tñ diceretur humanitas est id qđ risibilitas: vel humanitas est eadem identice risibilitati: ista esset cõcedenda cũ ista additione predicta: qꝛ hic specificatur idẽtitas realis extremoꝝ: que est rõne tertij: in quo cõueniunt. Sed vbi diceret. humanitas est risibilitas: denotareṫ: ꝙ humanitas ẽ formal'r risibilitas: ⁊ vnũ includeret alterũ formaliter: qđ est falsum: qꝛ abstrahuntur a tertio qđ est causa identificationis ipsoꝝ. Applicando ad ꝓpositum: concedo ꝙ formalitas subiecti est id qđ formalitas passionis: ⁊ nego ꝙ formalitas subiecti sit formalitas passionis. Concedo ergo argumẽtuʒ: a cõmutata ꝓportione: capiendo vniformiter identitatẽ vtrobiqꝫ.

¶ Ad 4m: quũ diciṫ formalitas substantie est vera res ⁊c. Dico ꝙ omnis talis est vera res si sit substantia in recto: Unde eo modo quo talis formalitas est substãtia: est res sed non omnis formalitas substantie est substantia: ⁊ ita non est vera res in recto: sʒ aliqua in recto: ⁊ aliqua in obliquo. ¶ Aduertendũ tñ ꝙ formalitas: quedã est totalis ⁊ adequata: qua aliquid habet totaliter ⁊ adequate suuʒ esse formale: eo modo quo hũanitas est illud quo homo habet adequate esse quiditatiuuʒ formale hominis: ⁊ est ei ratio essendi in tali esse adequate: ⁊ ꝯplete. Alia est formalitas partialis que est ṗncipium ⁊ ratio formalis qua aliquid habet esse quiditatiuum partialiter. Formalitas ṗmo modo dicta: que est ṗncipiuʒ essendi alicui adequate in suo esse quiditatiuo: est vera substãtia ⁊ res. Sʒ formalitas partialis non diciṫ ꝓprie substantia: sed substantie: ⁊ ita non diciṫ res ꝓprie sed aliquid rei. Extendendo tñ predicationem substãtie (ad qđlibet qđ est aliquid positiuum extra nihil: de predicamento substãtie: vel etiaʒ extra tale predicamentũ substantie: cui possit competere ratio substantie: aliquo modo) ꝯcediṫ ꝙ quelibʒ formalitas substantialis est substãtia. Et ita concediṫ ꝙ est res, extendendo nomen rei. Sed penes taleʒ substantiã aut rem extensiue acceptaʒ non attendiṫ distinctio realis: sʒ soluʒ formalis: aut ex natura rei: ⁊ ita non sequiṫ ꝯtra intentum. ¶ Põt etiã dici: ꝙ sicut res que est fundamentum distinctionis realis est res exñtie vel subsistẽtie: ita substantia que est fundamẽtũ distinctionis realis: est existens vel subsistẽs. Et ita formalitas abstrahens ab existentia vel subsistẽtia: siue sit partialis siue sit totalis: nõ est substãtia aut res: penes quã attenditur distinctio realis. Sed bene est aliqđ substãtie aut rei.

¶ Ad 5m conceditur: ꝙ quecũqꝫ haberẽt diuersas diffinitiones ⁊c. Si habeant diuersas diffõnes quiditatiuas cõstitutas ex genere ⁊ differentia. Non aũt si habeant solũ diuersas rõnes formales ab intellectu ex natura rei formaliter cõceptibiles sic intelligendo ꝙ vna diffinitio nõ includat reliquã: neqꝫ sit pars alterius. Sed vbi soluʒ habent diuersas rõnes formales ab intellectu ex nã rei conceptibiles: nõ est veruʒ ꝙ distinguantur realiter. Ratio eniʒ formalis in plus se hʒ ꝗ̃ diffinitio: qꝛ qcqđ est per se cõceptibile ab intellectu: ex nã rei: est rõ formalis: siue sit simplex siue cõpositũ: ⁊ ad tales rõnes formales simplices deueniendũ est in diffinitionibus: vt vult Ar. 8. met. tex. cõ. 9. Alioquin daretur processus in infinituʒ in diffinientibus ⁊ diffinibilibus.

¶ Ad 6m quuʒ diciṫ: ꝙ tunc ab vno ⁊ eodẽ ⁊c. vt in tex.

¶ Ad 7m quuʒ diciṫ. accipio formã ⁊c. vt in tex.

¶ Ad 8m quum diciṫ. Quecũqꝫ distinguunṫ q̇ditatiue ⁊c. vt in tex. ¶ Põt etiaʒ dici ꝙ quiditas ⁊ res essentie sunt ideʒ: sʒ nõ quiditas ⁊ res exñtie ⁊ subsistẽtie: qꝛ inter q̇ditatem ⁊ talem rem est distinctio ex natura rei.

¶ Ad 9m quuʒ diciṫ nulla ꝓpria passio ⁊c. Cõcediṫ maior: ⁊ ad minorẽ dr̃: ꝙ distinctio nõ est passio vnica ⁊ simplex entis: qꝛ ens ad qđlibet ens comparatũ non est semper distinctũ sed est idem aut distinctũ. Et hoc est qđ vult Ar. 10. meta. tex. cõ. 12. Tñ dato ꝙ distinctio esset passio ꝯuertibilis cũ ente: cõceditur totus ꝓcessus vsqꝫ ad minorem pro sylli. in qua diciṫ: omne ens est reale vel rõnis. Dico ꝙ omne ens est reale. i. secluso opere itellectus vel rõnis. idest dependens ab opere intellectus: Postea quũ infertur. ergo omnis distinctio est realis vł rõnis. Dico ꝙ oĩs distinctio est realis. i. non dependens ab opere intellcũs. Uel rationis: hoc est dependens ab opere itellectus: ⁊ sic concedo distinctioneʒ non dependentem ab opere intellectus esse realẽ: ⁊ ex natura rei vt distinctio talis est quoddam genus ad omnes species distinctionum non dependentiũ ab intellectu causante ipsas. Sed si distinctio realis: aut ex natura rei sumitur vt spẽs disperata ⁊ cõdistincta contra alias spẽs distinctionum: negatur ꝙ omnis distinctio non dependẽs ab opere intellectus sit distinctio realis: aut ex natura rei: vt dictum est superius.

¶ Ad 10m rñdetur ad maiorem negando ipsam ponendo ꝙ vnicuiqꝫ vniuersali correspondeat suum proprium indiuiduuʒ: quo posito. Sicut vniuersale identificatur inferiori: ⁊ minus vniuersali: (quemadmoduʒ animal homini:) ita indiuiduuʒ animalis identificatur indiuiduo hominis: ⁊ ita hic homo: ⁊ hoc animal: licet sint distincta numero: ⁊ indiuidualiter: non tamen sunt distincta realiter. Et ad minorem posset cõcedi ꝙ quecũqꝫ distinguuntur formaliter distinguunṫ numeraliter: ⁊ ꝙ quecũqꝫ distinguuntur formal'r: distinguunṫ quiditatiue. ista posset admitti: lʒ habeat instantiã de ꝓprietate idiuidnali ⁊ nã quã cõtrahit. tenendo ꝙ hecheitas habeat propriam formalitatem: quẽadmodũ tenet Anto. An. in. 4. metaphy. Antoni. And. 4. metaph. Et quum tu dicis: quecũqꝫ distinguunṫ formaliter ⁊ quiditatiue: distinguuntur specifice. Ueruʒ est: si quiditas q̃ est ratio distinguendi est in genere: sed vbi esset extra genus: non sequereṫ. Et quũ infertur: distinguitur specie. g̃ distinguitur numero. Ista posset negari ſm aduersarios: qꝛ actio ⁊ passio distinguunṫ specie: ⁊ tñ sunt vnus motus numero: vt ipsi dicunt. ipsa tamen admissa: non sequiṫ. distinguunṫ numero. ergo realiter: vt dictũ est.

¶ Ad 11m quũ arguebat Franciscus de marchia. Illa que habẽt realiter ⁊ eẽntialiter diuersas formas ⁊c. vt in tex. Et hec dicta sufficiant pro declaratione formalitatũ.

Laus oĩpotẽtissimo enti ⁊ quicqđ est omni laude dign9.

¶ Eximij Doct. M. Antonij trombete patauini ordinis minoꝝ ministri. Pro. Sen. Anto. sentẽtia in recentiores Scoticas formalitates finit. Et eiusdeʒ q̃stio de futuris cõtingẽtib9. ac q̃ones metaphysicales ab eodẽ disputate.

¶ Mauritius de Portu Hybernus ordinis minoꝝ. Re-
uerendo .d. Antonio Pizamani Patritio Ueneto: ac san
cte romane ecclesie protonotario: artiū ꝛ theologie inter
preti sapientissimo. S. P. D.

Um supiorib⁹ dieb⁹ in Forū July me cōtulis/
sez inuisendi gr̃a Dñici Grimani Car^lis dignis/
simi: atq̧ Agligieñ. Patriarche ibi tūc moraꝫ
trahētis: viri ꝛ īgenio: ꝛ phie studijs maxie ad
mirandi. Cui⁹ vt sūme: ac cumulatissime for/
tunam augēt: tollūtq̧ dignitates: ita varie: multiplicesq̧
eiusꝫ exornāt cumulātq̧ disciplie. Accedit singularis hu/
manitas: morūq̧ māsuetudo: ac ꝓbitas admixta grauita
te q̄ta ꝛ maximas dignitates deceat: ꝛ neminē a ꝯsortio
alloquioq̧ deterreat: aut abigat: ſ allíciat poti⁹: ꝛ q̄si irritet.
Nō .n. accersita: aut a reb⁹ sūpta: ſ natiua: ac ꝑpa. Cū igr̃
ꝛ tu illic adesses: qppe q nunq̄ ab administratiōe: curasq̧ re
rū dñi: vel momēto diuelli patiare: nō abre tūc esse existi
mani illos ipsos dies: q̄s vobiscū agerē studijs impiri: vt
vel ederē aliqd: vel colligerē: vel certe emēdarē: qd ꝑ im
pressorie artis viros ꝓdiret in lucē: qñ qcqd boni appella
tiōe cēseat: q̄ten⁹ tale sit cōe sese offerre ac ꝓbere oib⁹ sci
rez q̄ ad fieri posset. Quare agitāti hec mihi occurrit for/
te fortuna libellus formalitatū īscript⁹ Antonij sirecti sū
mi ac ꝓclari Parisieñ. theologi ex Scoti snia atq̧ opio/
ne ꝯposit⁹: quē passiꝫ lectitāt hac tēpestate fere oēs. Cum
aūt aiaduerterē mēdosissima eē exēplaria ac deprauatis
simos codices decreui ita ꝓrsus emēdare atq̧ emaclare
oia diligēter: vt in ꝓstinā dignitatez: ītegritatēq̧ liber re/
stitueret: qd spero me assecutū. Qm̄ v̄o ille subti. doct. in
oib⁹ maxie imitari studuit: adhibui hāc q̄q̧ curā ac dili/
gētiā: vt qcqd in mediū afferret Scoti dcis ac rōnib⁹ ni/
teret: q̄ nos sparsa: disiectaq̧ in ei⁹ libris in vnū ꝯtulim⁹
atq̧ in marginib⁹ adnotauim⁹ vñ ea sūpta sint: atq̧ vbi
hēant. Quin ꝛ q̄s dicūt īstātias: ꝯtrouersiasq̧ breuib⁹ si/
gnauim⁹. Opiones ēt atq̧ authoritates ꝯtulim⁹ cū vete/
rib⁹ formalitatū scriptorib⁹. Multa demū ab eo ꝓposi/
ta tutari ac defendere ꝓ virili conati sum⁹. Premisim⁹
ꝓterea nōnulla q̄ toti⁹ opis īstituto nō paꝝ collatura vi/
debant: atq̧ hec oia breuib⁹ tū ne libellus modū excede
ret: aut ꝓlixitate fastidiū pareret: tū q2 ali nos Antonius
trōbeta copiosissime oia hec est ꝯplex⁹: cui nimiꝝ ī huiu/
scemodi reb⁹ ꝯtēplādis ꝑmas ptes cēseo esse deferēdas.
Addidi huic libello opusculū aliud theologi nō ignobil:
ac Scoti ꝓcipue imitatoris Stephani Burlifer. q cū ple
rasq̧ aduersus formalitatū auctores: potissimū Antoniū
Sirectū disserat: haud facile ifirmāda: diluēdane q̄tuꝫ
attinet. s. ad multitudinē idētitatū ac distictionū: placuit
h q̄q̧ loco illi⁹ occurrere argumētatōib⁹: ꝓpugnareq̧ ac
defensare coia placita q̄q̧ pluriū ꝯsensu niterent: idq̧ ve
risimili q̄daꝫ ac ꝓbabili argumētādi gn̄e. Nā veteres ac
maiores oēs ꝓculdubio sūt: vt laude in ꝑmis ita reuerētia
q̄dā ac veneratōe ꝓseq̄ndi: vbi res ipse nō refragent aut
v̄itas reclamet. Utrūq̧ v̄o op⁹ pari castigatōis atq̧ āno
tatiōis mūere illustrauim⁹. Quas ego lucubratiunculas
tue potissimū reuerēde .d. īscribere ac dicare ꝯstitui: ma/
iora aliqñ ausurus. Cui .n. poti⁹ dicent l̄rarie monimēta:
q̄ his q a teneris ānis: ita l̄ris ac hōis artib⁹ sint inutriti:
vt eo tātū alimēto ac cibo (si dici pōt) creuisse videant:
q̧ eo v̄tutis ac doctrie iā peruenerit vbi stare cogant ꝛ q̄si
receptui canere: cū vlteri⁹ ꝓgredi nō valeat huan⁹ aius.
Accedit q ꝛ op⁹ ipꝫ tā tibi ꝯueīre vr̄: q̄ Minerue Mer/
curioq̧ igenij dotes: qd aiūt poete. Quippe q eo sī acumi
ne ea ꝑspicacitate mētis excellas: vt qd de aqlarū pullis
dici solet: lucē sol nō reformidātib⁹ si veri: legitimiq̧ sint
ei⁹ volucris filij: alūniq̧. id tibi potissimuꝫ accomodet: q
ꝛ diuinā ipaꝫ viꝫ (si fas dictu est) mētis oculis ita itro ꝓ/
spicias: vt pene ea videas: q̄ nullis fortasse alijs humanis
animis appeāt: vt nemini dubiū eē possit celestis aure ac
diuini ignis iesse tibi nō minimā ꝑticulā: scitillāq̧. Quapꝑ
formalitatū subtilissim⁹ liber meo qdē iudicio vnice tibi
debet: qñ (vt inqt Homer⁹) ac veteri ꝓuerbio vsurpatū
freqūēter est: Sempꝑ qdē sile agit de⁹ ad sile. Accipe igit
hilari q̄so ac leto vultu vt soles cetera has quoqꝫ Mau/
ritij tui ꝑmitias ex Scoti penetralib⁹: atqꝫ adytis deprō
ptas: collectasqꝫ: ac si qñ ocium superērit: vacabitqꝫ a fa/
miliarib⁹ negocijs: ceterisqꝫ curis: quibus nōnunq̄ occu
patissimus distineris: perleges elementa hec: sine quib⁹
(si veruꝫ fateri velimus) nemo in speculatiuis discepta/
tionibus facilis vnq̄ aut expeditus esse poterit.

¶ Uale: Me vero tue .d. deditissimū atqꝫ iampridē addi
ctum ama ac protege.

Ro ampliori declaratōe termi
noꝝ in seq̄nti tra/
ctatu formalitatū hec pauca q̄ sequūt ad
cōem vtilitatē legētiū stimulo charitatis
ipulsus cōicare decreui. Oēs .n. formalizā
tes cōiter tm̄ in cōcreto ꝯsueuerūt notifi/
care idētitates ꝛ distictiōes: ꝛ lꝫ possint ex
doctria Ar. excusari: q ēt plerūq̄ sic exꝑmit relatiōes: ꝛ
h ꝑꝑ eaꝝ minimā entitatē ꝛ facilitatē docēdi: igeniosi ni
hilomin⁹ est iuestigare ꝓfundi⁹ quo pōt rerū q̇ditates ꝛ
essentialē intellectū: quare descriptiōes notabiles identi
tatum ꝛ distinctionū in abstracto acceptaꝝ vt potero ex
plicabo: ꝛ multiplicitatē earum breuibus notabo.

¶ Nota igit ꝑ q distictio ē duplex. vna cōis: ꝛ est alietas
seu diuersitas extremoꝝ siue ꝯueniētiuꝫ ī aliq̊ q̇ditatiue
siue nō: ꝛ hec ꝓdicat de oī distinctiōe. Alia ē ꝓpa de q̄ lo/
quunt formaliste cōiter ꝛ ē alietas siue nō idētitas extre
moꝝ in aliq̊ ꝯueniētiū ex nā rei vel ꝑ actū collatiuū ītel/
lect⁹ vl alteri⁹ potētie sibiuicē ꝯparatoꝝ: ꝛ hec diuidit
in realē ꝛ rōnis: extēsiue accipiēdo distictionē realē: que
vlterius diuidit in distinctionem ex nā rei ꝛ formalē ꝛc.
Distictio rōnis ē alietas seu diuersitas extremoꝝ ꝑ ope/
rationē collatiuā itellect⁹ vel alteri⁹ potētie sibiuicez
cōparatoꝝ ꝛ in aliquo cōueniētiū. Ita q circūscripto vel
posito actu tali tollit vel ponitur talis distinctio.

¶ Identitas rōnis est duplex. vna que ꝓsupponit distin/
ctioni rōnis: in qua. s. cōueniūt extrema distincta sm̄ ra/
tionē: ꝛ est nō alietas extremoꝝ in aliquo ꝯueniētiū per
actum collatiuū rōnis inuicez cōparatorum.

¶ Idētitas v̄o rōnis q̄ opponit distictiōi rōnis: de qua lo
quunt formaliste cōiter: est nō alietas alicui⁹ quiditatis
aut formalitatis vel entitatis a seipsa ꝯcepta per actū rō
nis: cui⁹ extrema nō sunt duo nisi per ꝯsideratōez rōnis.
Solet igit dici q idētitas rōnis est absolutissima ꝛ habꝫ
fundamentū ꝓximuꝫ ꝛ remotum: ꝛ est simplr idētitas ꝛ
sm̄ qd diuersitas: que oia declarabit ingeniosus lector: ꝛ
qūo ad ipsam requirit alietas: ꝛ salua compossibilitatez
identitatis ꝛ distinctionis rōnis vt nosti.

¶ Distictio ex nā rei tm̄ ē alietas seu diuersitas extremo/
rū in aliquo cōuenientiū ex nā rei sibiuicē cōparatorū
origiata ex ꝓprijs rōnib⁹ formalib⁹ extremoꝝ ꝛ nō actu
collatiuo alicui⁹ potētie. Uel alr pōt sic notificari.

¶ Distictio ex nā rei cū ꝓcisiōe: est alietas inter cui⁹ extre
ma disticta pōt fundari ꝯdictio seclusa q̄cūqꝫ opōne ītel
lect⁹. Unde aduerte q est duplex distictio ex nā rei: vna
tanq̄ gen⁹ ad oēs sequētes: alia tanq̄ spēs ab alijs distin
cta. Iō in sua notificatiōe adiunxi ly tm̄ vel cū ꝓcisiōe.

¶ Idētitas ex nā rei: alia est ꝓsupposita distictōi tali in q̄
s. ꝯueniūt extrema disticta ex nā rei: ꝛ ē nō alietas extre/

moꝝ in aliquo ꝯueniētiū ex nā rei de ꝗbus sub rōne qua
cōueniūt nullo᷒ ꝑdicata ꝯdictoria pñt formari: originata
ex ꝓprijs rōnib᷒ formalib᷒ extremoꝝ ⁊ nō actu collati/
uo alicu᷒ potētie. Alia est opposita distictioni ex nā rei ⁊
est nō alietas alicui᷒ ꝗditatis vel entitatis a seipsa ex nā
rei de q̄ absolute accepta nullo᷒ pñt predicata ꝯdictoria
formari. Cōsidera qūo distiguit̄ ab idētitate rōnis. Qui/
dam.n. dicūt ꝙ talis idētitas est rōnis. Sꝫ aduerte tunc
qūo esset opposita distictiōi ex nā rei. Jō dic alti᷒. Dicūt
nāqꝫ ꝗdā ⁊ apparēter ꝙ oīs identitas eiusdē ad se est tm̄
rōnis. Jō refert dicere aliqd esse idē ex nā rei vel realr̄: ⁊
dicere identitatē esse talē: maxīe ad seipm̄. Quere Sco.
notanter sup. 5. meta. c. de relatiōe. Pro cōitate distictio/
nis ex nā rei alijs ⁊ ipsi᷒ ꝓcisiōe ab eis: vide in sili Sco. in
logicalibus. c. de dr̄ia. ⁊ c. de q̄litate. Alia p̄la addat h̄ ige
niosus lector his breuibus ditatꝰ et expergefactus.

Distictio modalis est alietas vel diuersitas q̄ orit̄ inter
ꝗditatē ⁊ modū itrinsecū: vel iter modū ⁊ alterū moduꝫ
eiusdē vel alteri᷒ ꝗditatis: cū alijs cōditiōib᷒ additis su/
pra in descriptione distinctionis ex natura rei.

Idētitas modalis alia est ꝓsupposita distictōi tali: ⁊ est
nō alietas modoꝝ in aliquo ꝯueniētiū ex nā rei sibȳnui
cem cōparatoꝝ. Alia vō opposita distictiōi modali: ⁊ est
nō alietas alicuius modi a seipso: ⁊ ſm aliquos est rōnis
tm̄: sed tu oīa bn̄ pōderabis. Et dicta dēbēt itelligi de mo/
dis realib᷒ ⁊ nō itentiōalib᷒. vt pꝫ. Aduerte ꝙ lꝫ ab oīb᷒
modis possit abstrahi conceptus q̄litatiuus modi in cōi:
non tn̄ sequit̄ ꝙ non sint primo diuersi quiditatiue: q2 si/
cut est status in cōceptibilibus quiditatiuis. Jta in q̄lita
tiuis vt habet Sco. in Theorematibus. Uide cōsequen
ter q̄liter differūt distictio modalis ⁊ ex natura rei. Que
re formalistas antigores ⁊ semper Scotū imitare.

Distictio formalis ē alietas seu diuersitas ꝗditatū ī ali
quo ꝯueniētiū ex nā rei sibȳnuicē cōparatoꝝ quaꝝ neu/
tra icludit aliā ꝗditatiue ⁊ per se pmo mō. Unde aduer/
te ꝙ hic describit̄ distinctio formalis dicta a formalita/
te 3ᵒ modo de qua infra parte 2ᵃ secundi articuli principa
lis. Si igit̄ vis accipere ipsam a formalitate secudo mo
do adde vt scis ad ꝓpositum. Est etiam descr. ptio distin
ctionis formalis mutue seu adequate. vt pꝫ. et.

Identitas formalis vno modo sic describit̄. Est nō alie
tas alicuius quiditatis ex natura rei a seipsa: que a ꝗbus/
dam dicitur rōnis. sed considera vt prius.

Idētitas formal' quā distictio tal' ꝓsupponit: est nō alie
tas ꝗditatū ex nā rei ꝯueniētiū in aliquo ꝗditatiue.

Idētitas formal' quā distictio tal' ōstruit: est nō alietas
ꝗditatū: q̄rū vna ex nā rei aliā icludit ꝗditatiue. Ubi pꝫ
ꝙ formalitas semꝑ accipit̄ in 3ᵃ acceptiōe ifra vbi ꝑus.

Distinctio realis est alietas vel diuersitas entiū hn̄tiū
aliā ⁊ aliā realitatē formalr̄ positiuā actu exn̄tem vnica
exn̄ia seu diuersa. vbi sumit̄ realitas pro realitate exn̄tie
vel subsistentie. nō aūt essentie: qd̄ bene cōsidera. Dicit̄
aūt in descriptiōe habētiū aliā ⁊ aliā realitateꝫ ꝑꝑ subm
⁊ ꝓprias passionē formalr̄ positiuaꝫ. dr̄ ꝓpter ꝑuationes
⁊ hꝫ. actu existentē. dr̄ ꝓpter ꝗditates diuersas: vnica exi
stens ⁊c̄. dr̄ ꝓpter ꝑsonas in diuinis. vn̄ pōderabit curio/
sus lector diuersitatē realitatis ⁊ exn̄tie: ⁊ qūo pōt accipi
vt ꝗd vel vt modus vel denoīatiue ⁊ quiditatiue vt alij
modi ⁊ passiōes ⁊ dr̄ie ⁊ hꝫ. Et q̄liter vno mō icludit ens
ꝗditatiue: ⁊ alio mō non: ⁊ ita de alijs. vide Sco. singula/
rissime. 4. meta. ⁊ alibi ⁊ applica vbiqꝫ. Jnstātias vō con
sequēter adducat ⁊ soluat igeniosus lector. Nota etiā ꝙ
alia est distictio realis mutua ⁊ adeq̄ta vt iter māꝫ ⁊ for/
maꝫ: vel duo idiuidua eiusdē spēi: alia nō mutua nec ade
quata vt inter totū essentiale ⁊ partes, vt ifra tanget̄. Sꝫ
ponderabis instantias pro ⁊ econtra de hac mutuitate.

Identitas realis quā distictio talis presupponit est nō
alietas extremorū existentiū in aliquo cōmuni: ⁊ hec est
realis ⁊ non rationis.

Idētitas realis opposita distictiōi tali vno mō sic noti/
ficat̄. Est nō alietas alicui᷒ entitatis actualr̄ existētis ad
seipāꝫ actualr̄ exn̄teꝫ: ⁊ dicit̄ eē rōnis. Alio mō sic descri/
bat̄. Est nō alietas extremoꝝ ex nā rei habētiū vnam ⁊
eandē realitatē formaliter positiuā actu existentē vnica
existētia seu diuersis: ⁊ ista est realis: vt pꝫ speculanti.

Distinctio eēntialis est alietas vel diuersitas extremo
rū ex natura rei actu separatorū vel saltim actu separabi
lium ⁊ separatim cōseruabiliū in aliquo cōuenientiū. Et
est duplex. s. mutua vt inter sortem ⁊ Platoneꝫ. alia non
mutua vt inter totum ⁊ partes: ſm quosdā. Sed tu con/
sidera instantias ⁊ adde ⁊ restringe vt nosti.

Identitas essentialis ꝓsupposita distinctiōi tali: est nō
alietas extremoꝝ ex natura rei actu non separatoꝝ: nec
separabilium: nec separatim cōseruabiliuꝫ in aliquo con
uenientiū: vbi pondera differentiā huius a reali. Quere
vbiqꝫ. p. t. ⁊. f. ⁊ alios quos nosti pro ⁊ contra.

Identitas vero essentialis opposita distinctiōi tali alia
est rōnis ſm quosdā. Et est nō alietas alicuius entitatis
ad seipsam ex natura rei ab alia actu separate vel separa
bilis ⁊ separatim conseruabilis. Alia est realis ⁊ est non
alietas extremorū ex natura rei actu non separatorū nec
separabilium nec separatim conseruabilium.

Distinctio se totis subiectiue est alietas cuius extrema
ex natura rei in nullo indiuiduo: aut subiecto: aut suppo/
sito reperiuntur: ⁊ alia est indiuidualis: vt in creaturis: a/
lia personalis vel suppositalis vt in diuinis ⁊ in aliquib᷒
creaturis. Hec descriptio est intelligenda ſm scdm̄ mo/
dum assignandi distinctioneꝫ se totis subiectiue vt infra
habetur. si pmuꝫ modū sustinere volueris faciliter alio
modo describere eam poteris.

Identitas se totis subiectiue ꝓsupposita distinctiōi ta/
li est non alietas cuius extrema ⁊ si in aliquo cōueniant:
in nullo tamen subiecto vel indiuiduo aut supposito re/
periuntur: que omnia bene masticando cōsidera.

Identitas vero opposita distinctioni tali alia est rōnis
ſm quosdam. Et est non alietas eiusdeꝫ extremi ad se in
aliquo idiuiduo aut subiecto aut supposito ex natura rei
reperti. Alia est realis. Et est non alietas extremoꝝ que
ex natura rei sunt in eodē existente vel subsistente. Que
omnia vt dixi intelligunt̄ ſm cōem assignationem.

Distinctio se totis obiectiue est alietas extremorum in
nullo cōi quiditatiuo ex natura rei cōuenientiū.

Identitas presupposita distinctioni tali: est nō alietas
extremorū ex natura rei ꝯuenientiū aut quiditatiue aut
denoīatiue aut vniuoce aut saltem in vniuoco.

Identitas vero opposita alia est rationis ſm aliquos: ⁊
est non alietas alicuius extremi ad seipsum cui nihil est
ex natura rei cōmune illi conueniens quiditatiue. Alia
est realis: ⁊ est non alietas extremorum conuenientium
in aliquo vno conceptu quiditatiuo. Adde tu ad hec plu
ra castigando ⁊ limitando ad mentem Scoti omnia diri
gendo. Nam he descriptiones cōmunes sunt ad plures
vias formalizantium. inferius iuxta litteram notabo li/
mitationes ⁊ loca doctrine scotice.

¶ Formalitates moderniores de mēte clarissimi doctoris subtilis Scoti in florētissimo Parisiensi gymnasio cōpilate per excellētem sacre Theologie professorem magistrū Antoniū Sirecti prouincie Turonie ordinis minorum feliciter. Incipiunt.

Circa formalitates doc. sub. Sco. Querit vtrum illa q̄ distiguūtur formalr distiguāt realr. Et argr q̄ sic. Et accipio duas formalitates: et sint a. et b. vel igit a. et b. sūt aliq̄ res vel nulle res. Si sint alique res. igit que formalr distiguūt realr distiguunt. Si sint nulle res. igit erūt nihil. q2 qđ ois nulla res ē nihil est. p btm Aug. de doctria xpiana. Et ēt pbat rōe: q2 res et ens ɔuertūt. vt pz. 4. meta. q̄re qđ nulla res ē nullū ens est. et sic erit nihil. igr et c. ¶ P̄. illa q̄ distiguūt ex nā rei sūt disticta realr. pz de vtute vocabuli. Nihil. n. aliđ vr eē distictio ex nā rei q̄ distictio realis: nec eɔ. sed illa q̄ distiguunt formalr distiguūt ex nā rei. igr et c. pbatio mioris: q2 distictio p formalitates: vel ē ex actū itellect⁹: vel nō. sed ex ɔparatiōe itellect⁹. pz p oēs q̄ ponūt istas formalitates. Si 2m. vz. q̄ distō p formalitates sit opus siue p opōnē itells: tūc erit distictio rōis. qđ est ɔ formalizātes. Si est ex actū itells. igit erit ex nā rei. et p ɔñs realis. qđ ē ppositū. ¶ P̄. sic se bz res subiecti ad formalitatē subiecti. ita se bz res pprie passiōis ad formalitatē ppe passiōis. g̃ p locū a trāsmutata pportōe. Sicut se bz res subti ad rē ppe passiōis. ita formalitas subti ad formalitatē ppe passiōis: sed res subti est eadē cū re ppe passiōis. vt pz p te: qui dicis: q̄ sūt idē eēntialr et realr. g̃ formalitas subti est eadē cū formalitate ppe passiōis: et sic nō distiguunt. et p ɔñs nō distiguunt formalr. q̄re et c. ¶ P̄. qđ est suba ē va res. sed formalitas sube ē suba. igit formalitas sube ē va res. Maior pz de se. q2 est p̄dicatio supioris de iferiori. Mior pz. q2 formalitas sube ē q̄ gd est sube. vt pz p istos. sed q̄ gd est ē idē cū re cui⁹ est. pz. 7. meta. igit q̄ gd est sube ē suba. Et vltra q̄cūq3 p verā rē distiguunt realr distiguunt: sed que formalr distiguunt p verā rez distiguunt. ergo q̄cūq3 formalr distiguunt realr distiguunt. ¶ P̄. q̄cunq3 hūt diuersas diffōnes distiguunt realr vel rōne. pz. q2 diffōnes diuerse siue drie in eisdē posite vident sufficere ad distictionē realē vel rōnis: sed illa q̄ distiguunt p formalitates hūt diuersas diffōnes. vt pz per istos. igit et c. ¶ P̄. si illa q̄ distiguunt formalr eēnt idē realr. tūc ab vno et eodē sumerent vnitas et plitas: qđ vr icōueniēs. Assumptū tñ pbat. q2 p te ab vno et eodē in quo est vnitas rei et esse sumit plitas formalitatū: et sic ab vno et eodē sumet vnitas et plitas: sed h̄ est falsū vt dctū est. et vt pz. 2. de gnātiōe. idē inq̄tū idē nō ē natū facere nisi idē. ¶ P̄. accipio foralitatē subti et sit a. et accipio foralitatē passiōis et sit b. tūc q̄ro vel a. et b. hūt aliqđ cōe vel nihil cōe. Si nihil cōe. g̃ a. et b. se totis distiguunt: sed q̄ se totis distiguunt realr distiguūt. g̃ a. et b. realr distiguunt: sz p istos illa sūt eadē realr. g̃ illa q̄ in nullo sūt eadē realr vel nō sūt eadē realr erūt eadē realr qđ manifestā icludit ɔdictionē. Si dicat q̄ a. et b. hūt aliqđ cōe. vel ē reale vel rōnis. si sit ens reale. g̃ illa sunt entia realr. et sic faciēt distigui realr illa quoz sunt formalitates. s. subm et ppriā passionē. Si aūt sit ens rōnis. igit ille formalitates erūt entia rōnis. et sic facient illa quoz sunt formalitates distigui tm̄ sm rōnē: qđ est ɔ eos: q2 dicūt q̄ distinctio per formalitates est maior q̄ distictio rōnis. ¶ P̄. q̄cūq3 distiguunt q̄ditatiue distiguunt realr et eēntialr. pz. q2 q̄ditas rei et essentia idē sunt: sed que distiguunt formalr distinguunt q̄ditatiue. pz. q2 per istos: formalitas nihil aliud est q̄ rei q̄ditas. g̃ que distiguunt formalr distiguunt realr et eēntialr: qđ est ppositū. ¶ P̄. arguit Herueus brito ordis p̄dicatorū et dicit has rōnes demrare. nulla ppria passio p̄tedit vltra suū ppriū et adeq̄tū subm: sed distictio est passio entis. g̃ nō p̄tedit vltra ens: sed oē ens vel ē reale vel rōnis. vt pz. 5. meta. igit ois distictio vel est realis vel rōnis: et sic nulla erit distictio media iter distictionē realē et rōnis: et ita nō erit dare distictionē formalitatū vel p formalitates. nec distictionē ex nā rei nisi ɔtineant sub aliquo istoz modoz. et sic habeo ppositū q̄ distictio formalr ifert distōnez realē. ¶ P̄. q̄cūq3 distiguunt nūero distiguunt realr. pz. q2 q̄ sunt nūeralr disticta nō includit ɔdictionē vnū eē sine alio. et per ɔñs realr distiguunt: sed q̄ distiguunt formalr distiguūt nūeraliter. pbatio. q2 q̄ distiguunt formalr distinguunt q̄ditatiue. vt pz per istos. et q̄ distinguunt q̄ditatiue distiguunt specifice. pz. q2 q̄ditas ponit rē in esse specifico: sed q̄ distiguunt spē distinguunt nūero. vt pz p̄ thop. et 5. meta. et ēt q2 distictio specifica est maior q̄ distō numeralis: et maior distictio arguit minorē sm oēs: sed q̄cūq3 nūero distiguunt realr distiguntur. igit de p̄ ad vltimū. que formalr distiguunt realr distinguunt: qđ est ppositū. ¶ P̄. arguit sic Fran. de marchia ad idē. Illa q̄ hūt realr et eēntialr diuersas formas realr et eēntialiter distiguunt. pz clare ex intentiōe phi. 9. meta. Forma distiguit et sepat: sed que distiguunt formalr distiguunt per formā: vt pz de vtute vocabuli. ergo q̄ distinguunt formalr realiter distiguunt et eēntialr. ¶ P̄. nisi illa que formalr distiguunt distiguerent realr: tūc formalitas nō esset p̄n⁹ sufficiēs distiguēdi aliq̄ realr. pz de se. sed h̄ est falsū. pz. q2 p p̄ñitatē in diuinis q̄ est q̄dā foralitas. pr i diuinis distiguitur ab eēntia foralr et a filio in diuinis realr. g̃ realr et eēntialr. Et ɔfirmāt oēs iste rōnes sic. Ois dria rōnis fac ɔpōnē rōnis. g̃ ois distō seu dria ex nā rei facit ɔpōnē ex nā rei: sz in diuinis vl in simplr simplici. nulla ē ɔpō. g̃ ibi nulla ē distō

Pōderabit lcm̄is h̄ lector q̄d p̄supponit et q̄d q̄rit qđ: et p p quid mouet. et īmios exponat ex his q̄ ifra sequūtur. et ex dcis. Frā. may. et Petri thōe et alioz foralizātiū et precipue Sco. et tāgat op. q̄tiq̄ rū. 1. phi. q̄ cogit negare disōnē entiū. sz exītiā. et quō ista. 4. se hūt p mōz mai⁹ et minº cōis. s. distō vel dria. diuersitas vel alietas. sepatio vel disio. et nō idētitas. et q̄ h̄ ē sm̄o de distōne ppe tñ cōiter accepta. vt. s̄. notatū. que tñ et idētitas ei opposita pt accipi vel stricte vt sit solū sube vel extensiue vt sit ois entis sub disiūctiōe vt 19. di. p̄. et. 6. di. 4. et. 5. me. et alibi sepe hz sco. declarari ēt posit tntu suo tracta. et. 4. ei⁹ cde nōri. et q2 h̄ cōia sit omitto ea. subm. n. eius pt poni hoc disiūctū. idē vel disticta. vel cō i ordie ad ista vel foralitas vl aliđ h⁹ vt nosti. Quare ēt noliit poni⁹ foralitates q̄ realitates vl h⁹. poterit lcōr curiosus tāgere talia plura p introductiōe iunioz. Noiari ēt poterūt scriptores famosiores foralitatū et on Ar. et olij phi fecerint mētiōez de eis et vbi. et qualr et c.

4. 3. et. 10. meta. T. cō. 14. sed expssius hr ad fuem. 6. metaphy.

c. 5. et ide. T. c. 11. et ide

T. c. 11. et inde. sz expssius in. 7. t. c. 49. hr.

1. t. c. 1. t. c. 2. et. 4. tiū

T. c. 20. 21. et. 41.

Noto q̄ q̄dāz thōiste moderniōes coacti sūt ponere q̄tuor gnā distictionū. vz. rōnis formalis: realis: et eēntialr q̄ q̄tiēs dicāt: et q̄les sint. q̄re in Herueo et Capriolo et alijs vt nosti. Nā cū oia do ɔsonāt ex. 1. ethi. nec erat vt hitati scotice ēt ipsius aduersarij ɔuicti consentiant.

T. cō. 56. de ge. A. l. realia.

Ad hec videat Sco. 2. 26. et. 33. di. vtriusq3 pmi. et alibi.

Oia fere arguīta ac cepit ex Fráci. ī suis forālitatib⁹ ꝛ sᷓ sníaꝝ. ca. de qualitate.

ex nā rei. nec per ɔ̄ńs formalis. Alie multe rōnes formanꝭ ab istis de qb⁹ ꝑ nūc supsedeo: qꝛ istis itellectis ꝛ solutis alie facilr̄ itelligenꝭ ꝛ solueņ. ¶ In opp^m argr̄ ex qntuplici auct̄e. ꝛ ꝑ ex auctate logicali sic: qꝛ dicit Ar. in ꝑdicamētis ꝙ idē calor nūero q est de p⁹ spē q̄litatis: ꝓt est dispō. est de 3ª: vt est passio: sed certū ē ꝙ idē calor vn⁹ nūero est realr̄ ꝛ eēntialr̄ idem. Et tn̄ facit diuersas spēs: vel poniꝭ sub diuersis speb⁹. g̊ oꝫ ponere diuersas formalitates per q̄s facit diuersas spēs vel ꝑ q̄s reponaꝭ sub diuersis speb⁹. Et sic cū idētitate rei reali stabit: imo necio opꝫ ponere diuersas formalitates. ¶ 2º pbaꝭ idē auctate nāli. Dicit. n. pħs. 3º phy sicoꝝ. ꝙ actio ꝛ passio cū idē significēt realiter in nūero: hñt tn̄ ꝙ qd erat alteꝝ ꝛ alteꝝ disticta: sed distictio per qd̄ qd erat arguit distictionē formalitatū. ergo cū eadem re eēntialr̄ stabit diuersitas formalitatū. ¶ 3º arguiꝭ auct̄e morali. Dicit eni pħs in ethicis ꝙ virt⁹ ꝛ iustitia sunt eadē res: sed tn̄ sunt disticta ꝓm rōnē qditatiuā: sed distigui per rōnē qditatiuā ē distingui formalr̄. g̊ cū idētitate reali stat pluralitas foꝛalitatū. iste tres auctates cōcludunt ɔ̄ aduersariū. lꝫ nō cōcludāt ɔ̄ scotistā vel ɔ̄ marronistā. ¶ 4º argr̄ auct̄e metaḣycali. Dic̄. n. pħs 4º meta. t. c. 3. ꝙ ens ꝛ vnū sunt vna nā. ꝛ hoc idē dicit 4º tho. c. p. disticta vo rōne qditatiua. ꝛ per ɔ̄ńs sunt eadē realr̄ ꝛ disticta formalr̄. g̊ cū idētitate essentie ꝛ eēntie. rei ꝛ rei. nāe ꝛ nāe: stabit distō qditatiua ꝛ formalis. ¶ Et si dicaꝭ: nō soluēdo sed euadēdo: sicut ɔ̄sueuerunt: ꝙ pħs capit ibi ens ꝛ vnū vt disticta ꝓꝫ rōnē. i. per itellectū. Cōtra magis distiguiꝭ ens ab vno q̄ꝫ ens ab ente: sed ens ab ente distiguiꝭ per itellm̄. ergo opꝫ ꝙ sumaꝭ maior distictio ibi q̄ꝫ distictio ꝓm itellm̄: ꝛ per ɔ̄ńs sumeꝭ rō ꝓ rōne qditatiua ꝛ non ꝓ rōne itellect⁹: que rō vel distictio qditatiua est maior q̄ꝫ rō vel distictio itellect⁹. ¶ 5º pbaꝭ idē auct̄e theologica: qꝛ certū ē ꝙ eēntia diua a supposito puta a pr̄e ꝛ filio nō ē alia eēntialr̄ ꝛ realr̄. qꝛ si ħ. iaꝫ eēt pl̄alitas reꝝ in diuis. qd̄ ē hereticū. ꝛ tn̄ ɔ̄ceditꝭ ꝙ ibi est diuersitas foꝛ̄alis. pꝫ. qꝛ pr̄ dr̄ ad alterū. s. ad filiū ꝛ fili⁹ ad pr̄eꝫ: ꝛ tn̄ eēntia nō dr̄ ad aliud. qꝛ qd̄ ad aliud dr̄ ꝓm btm̄ Aug. de tri. li. 7. c. p. nō est eēntia: ꝛ dꝫ intelligi formalr̄. ergo cū identitate rei stabit distō formalitatū.

Tange illud. 3. de aia. t. c. 9. Aliud ē magnitudo ꝛ magnitudinis eē ꝛc. Adde alias plures auctes scripturaꝝ scōꝝ ꝛ pħoꝝ hic.

Hoc iō dic̄ qꝛ alii sco. ꝛ Fran. exponūt pħm in locis ꝑlibatis ꝛ alr̄ Thōs ꝛ alij de via cōi vt pꝫ intuenti.

T. c. 21. ꝛ inde.

5º ethi. ꝛ alibi quere.

Quere scot. in ꝑnl. c. de q̄litate ꝛ vbi ibi notaui. ꝛ in. q. meta. ꝛ. 3. sen. in mā de v̊tutibus ꝛ. 13. q. 4. Considera instantiā ħ ꝛ fortifica arg^m ɔ̄ ponētes grad⁹ in distōne ꝑ itellm̄ fabricata. Recurrē⁹ ad subiñe passionez ꝛ trealitatē meta^{ce} scie. ꝛ per ɔ̄ńs vni⁹ ab ente foꝛaliter ex nā rei distōne. plura alia hic ide medliādo pt ɔ̄. Iūioꝝ itroductiōis gr̄a ħ tāge plura theo^{ca} istrue⁹

.s. absolutaꝝ vel essentialiū qꝛ de reb⁹ relatiuis ē ɔ̄cedēdū ɔ̄ńs vt pꝫ nec ē hereticuꝫ sed eius oppositū.

Tāge istā. ex. 17. q. ql. ꝛ. 45. di. p. ɔ̄ hāc dcōēꝫ ꝛ dic̄ ɔ̄sequēt disputādo de rōne ꝛ distōne rationis.

Pōdera ly vsio ꝛ lita qd̄ di. de realitate. 2.

Pōdēa ly ipsas. 3. d. 2. ꝛ 14. di. 3. applicādo de cognitōe angelorū ꝛ xp̄i ꝛ alia plura adō de speciebus.

Pōdera ly supe⁹ ꝛ iferi⁹ ad diaꝫ accūtalis denoīatiōis. vel reductiōis radicalis.

Probabilr̄ tn̄ dici pt ꝙ dionū entī aliaꝑ q̄ditates vt i subaꝫ ꝛ accidēs alia expsse ꝑ modos: vt ꝑ q̄ꝫtitātū q̄ꝫtū. ꝛ alia daꝭ ꝑ passiōēi vt ꝑ vnū ꝛ multa: ꝛ ex ɔ̄ńti ordo eaꝝ saꝭ noī⁹ esse pōt. Nā q̄ditas ē intimior q̄ditati q̄ꝫ mo⁹ ꝛ mo⁹ q̄ꝫ passio vt alibi plix⁹ nōtui: qꝛ ħ pauca sapienti notabo.

R

Espondeo In ista qōne sic ꝓcedā. Primo aliq̄s diuisiōes ꝑponā. Secūdo nūeꝝ cuiuslibꝫ distictiōis ꝛ idētitatis aperiā. Tertio dabo modū inuestigādi ꝛ iscrēdi vnā distictionē ꝛ idētitatē ex alia. ¶ Quātuꝫ ad p^m dico ꝙ ens diuidiꝭ in ens reale ꝛ in ens rōnis. ꝛ ista est dsio equoci analogi in sua analogata equocata. ¶ Ens reale est qd̄ hꝫ eē seclusa q̄cūqꝫ opōne itellect⁹ siue q̄cūqꝫ actu collatiuo cuiuscūqꝫ potētie siue itellect⁹ siue volūtatis siue cuiuscunqꝫ alteri⁹ potētie. ꝛ sic ens reale ꝑdicaꝭ qditatiue de deo ꝛ de ōēe ꝑdicamētis. Ens vo rōnis capiꝭ trib⁹ modis ꝓꝫ Sco. p. di. 4. sniaꝝ. qō 2ª. ¶ Primo mō ꝓ illo qd̄ hꝫ eē in aīa subiectiue vt spēs act⁹ ꝛ habit⁹. ¶ 2º mō obiue. sicut vlia sunt in aīa per spēs a reb⁹ cātas vel a deo impressas. ¶ 3º mō ꝓ cōparatiōe passiua qua per itellectū vnū obm̄ cognitū ad aliud obm̄ cognitū cōparaꝭ. Ens rōnis duobus p̄mis modis nō distinguiꝭ ɔ̄ ens reale accipiendo ens reale sicut capiebaꝭ in ꝑcedēti diuisiōe: sed ens rōnis 3º mō captū nullomō cōtineꝭ nec cōtinet sub se ens reale. tanq̄ꝫ superi⁹ suū iferi⁹. Ultra dico ꝙ ens reale p⁹ sui diuisiōe diuidiꝭ ꝑ ens q̄ꝫtū ꝛ nō q̄ꝫtū ꝓm Sco. 5. q. quolibet. Ens q̄ꝫtū per finitū ꝛ infinitū: absolutū ꝛ respectiuum. Omne. n. ens dr̄ formalr̄ absolutū qd̄ nō est formalr̄ ad aliud: sicut est de⁹ ꝛ oīa attributa in diuinis ꝛ tria gnā gnālissima tm̄. s. suba. quātitas. q̄litas ꝛc. Ens vo respectiuū dr̄ illud quod formalr̄ est ad aliud. sicut sunt i diuinis ꝓprietates notionales ꝛ relatiōes cōes. ꝛ ista septeꝫ ꝑdicamēta. s. ad aliqd. actio. passio. qn̄. vbi. sit⁹ ꝛ habit⁹. Et istaꝝ relationū q̄dā dicunꝭ intrinsecus adueniētes sicut sūt oēs relationes de ꝑdicamēto ad aliqd. alie vo sunt relationes extrisecus aduenietes. vt sunt ille relatiōes de sex vltimis ꝑdicamētis. Diciꝭ āt relatio intrisecus adueniēs q̄ necessario poniꝭ positis fundamēto ꝛ termīo. sicut est p̄nitas filiatio siłitudo. iplicat. n. ɔ̄dictionē ponere duo alba quin sit siłitudo. et ꝑ diuinā potētiā ꝓm Sco. 2. ꝛ. 3. sniaꝝ: ꝛ in multis alijs locis. Sꝫ relatio extrisec⁹ adueniēs est q̄ nō necio sequiꝭ extremis posita in actu. ita ꝙ ꝑ aliquā potētiā fundamētū ꝛ termin⁹ pñt poni: ꝛ tn̄ nō erit relatio. vt pꝫ de relatiōe agētis ad passuꝫ: possibile est. n. ponere ignē ꝛ stuppā ꝛ tn̄ nō erit relatio. vt patet de relatiōe agentis ad passuꝫ. possibile ē. n. ponere ignē ꝛ stuppā ꝛ tn̄ nō erit cōbustio. Et si dicatur ꝙ ignis nō est ꝓximū fundamētū cōbustiōis: sꝫ approximatio agentis ad passuꝫ. lꝫ ħ sit falsuꝫ: qꝛ illa approxiatio nō dnoīaꝭ agēs vel patiēs: tn̄ adhuc pñt eē ɔ̄bustiuū ꝛ cōbustibile approxiata. vt patuit de trib⁹ pueris in camio ignis ardētis Daniel. 3º ꝛ nō erit cōbustio. ꝛ sic pꝫ ꝙ tales relōnes sūt extrisec⁹ aduenietes. Dico vltra ꝙ ens didiꝭ i subaꝫ ꝛ accn̄s. ꝛ loqꝛ de ente finito ꝛ creato. Iuxta qd̄ nota ꝙ suba capiꝭ trib⁹ modis. Uno mō suba dr̄ qd̄ ē a se ad se ꝛ ꝑ se vt ē de⁹. ꝛ sic nō capiꝭ hic suba: qꝛ clarū est ꝙ de⁹ nō est ens creatū nec finitū. Alio modo dr̄ suba q̄ est ꝑ se ꝛ ad se sꝫ nō a se: vt est suba ꝑfecta ꝑdicamēti sube icipiēdo a genere gnālissimo vsqꝫ ad idiuidua iclusiue. Tertio mō dr̄ suba q̄ nec est ꝑ se nec a se sꝫ in alio. qꝛ est ps sube ꝑfecte ꝛ cōplete sicut sunt forme subales. Et dico ꝙ sunt in alio sicut pars essentialis vel integralis sube est in suba. ¶ Scdō nota ꝙ circa vltimā diuisionē nuper dictā. ly accidens. pōt capi dupliciter. Uno modo pro omni illo qd̄ conuenit alicui ꝛ nō est de diffinitione quiditatiua eius: ꝛ sic propria passio est accidens suo subiecto: ꝛ omne accidens cōe est accidens suo subiecto: ꝛ omne inferius suo superiori. Et ita forte posset concedi ꝙ proprie passiones entis accidunt enti ꝛ cuilibet inferiori ad ens capiendo isto modo accidens. Secūdo modo accipitur accidens pro illo qd̄ accidentaliter perficit illud qd̄ existit in se perfectuꝫ nec necio cō

Tāge istātiā ɔ̄ hāc eq̄uocatōeꝫ ex. 3. q. q̄libeti. ꝛ. 24. atqꝫ. 29. di. p. reportationū sco. ꝛ dic ɔ̄ńr. Recipiꝭ ordo ad duplicē p̄mitatem entꝭ vt ē oᵐ itē⁹. 3. di. p. q. 3. vide ea q̄ nōui sup. 5. q. hui⁹ in porphi.

Circa has dsiones entꝭ sit caut⁹ lectꝛ: qꝛ nō pt de facili pōi ordo i eis ꝛ subdisiōes vt i ordōe ꝑdicā. sꝫ aliqd̄ mēbꝛuꝫ vni⁹ ɔ̄tinet ꝛ ɔ̄tineꝭ iter dū a mēbris alt̄⁹ ꝑticularē salti. vt pꝫ discurrēdo ꝛ marie cōparād⁹ respectiuū ad ens q̄ꝫtᵐ

Aduerte ēt ꝙ magna altcatio possꝫ eē de ordine haꝝ dionū: q̄. vꝫ. prior ꝛ que posterior.

Pōdera ēt ly p⁹ disione: ꝛ ɔ̄. 5. atqꝫ noīes ly. 3. gnā absoluta. ꝛ q̄re dic̄ foꝛalr̄ ad alīud i descriptiōe absoluti. q̄re Sco. 1. di. 2. q. 5. ꝛ. 3. di. 1. 5. q. Adō plura de notōalib⁹ ꝛ relōnib⁹ cōib⁹ i di. 5. ꝛ alijs q̄ ibi ponūꭍ q̄re lectꝛ.

Tāge cōtra ħ falsitatē op. oᵐ imaginātium

Quere dist. 1. 2. ꝛ dist. 1. ꝛ 8. 3. ꝛ. 42. p. ꝛ. 7. q. quolibeti ideꝫ tangit ꝛ alibi sepe. Subdiuisiōes plurimas entis rōnis i 3ª acceptiōe sūpti. ɔ̄sidera apud grāmaticū logicū ꝛ rethoricū. sꝫ qꝛ itē⁹ h⁹ erat de foꝛalitatibus ex nā rei vn̄ nomē ipōꝫ lr̄. tāq̄ꝫ a fine ex. 2. de aia. Iō vt meta^{cs} iscdꝫ ēs reale ꝛ ei⁹ subdiuisiōes.

Uide sco. 1. di. 2. ꝛ. 3. ꝛ. 11. ꝛ. 13. q. q̄libeti. ꝑ illa dione relōnis ꝛ itrisecā in extrisecā.

Tāge istātiā de qn̄. ꝛ dic ɔ̄ńter. .s. ꝙ tn̄ ɔ̄tigeret si eēt fūdamētū vt pꝫ i ali⁹ sꝫ patiꭍ istātiā lꝫ n̄ ad ꝓpositū.

Sꝫ melr⁹ in. 10. gnā imediate. vt hꝫ scot⁹. 5. metap. Excuseꭍ tn̄ vel rōne breuitatis vel circūlocutiōis cū dicit in substātiā ꝛ accidens.

.s. nec ad se quoq̄ mō.

Uide sco. i ꝑdicabilib⁹. c. de ꝓprio ꝛ accn̄te ꝛ di. 2. p. pte. 2. q. 1. i solutiōe 2. ꝑncipalis. ꝛ di. 17. eiusd. q. vl. atqꝫ di. 26. vtriusqꝫ p̄mi. ꝛ l. 2. di. 1. q. 5. ad finē. ꝛ l. 3. di. 7. ꝛ alibi sepe ad ꝓpoᵐ. ꝛ i pdiꝫ. 6. me. q. 3 ad vltiorē equocatōꝫ.

Uide i ꝑnl. c. de suba pħꝛ ꝛ expositorē ꝛ maxime sco. q. 3. ꝛ. 4.

sequit̃ ip̄m:sed inest ei contingenter ꝛ sic sumit̃ quãdo dicit̃ ꝙ accn̄s est qȯ adest ꝛ abest ꝛc̃.
¶ Cõsequẽter dico ꝙ res aliqñ venit de rat' ta.tũ.qȯ est firm' a.um. ꝛ ista est semꝑ cũ exn̄
tia actuali. Alio mȯ dr̃ res a reoꝛ ris.ꝛc̃.qȯ est opinoꝛ ris. Et sic oē qȯ est iã in eē obiectiuo:sic
oēs res mũdi ab eterno fuerũt:q̃ꝫ in eē imaginabili pōt dici res. Et isto 2ºmȯ accipiẽdo rez
pōt dici ꝙ oĩa creata ꝛ oĩa creabilia añ mũdi ꝯstitutionẽ eẽnt res:ꝛ ꝙ soꝛ.ꝛ ꝑlo distinguebã,
tur realr̃ ꝛ sic de alijs. Predictã diuisionẽ ponit Sco.35.di.pmi sen. ¶ Cõsequenter dico ꝙ
ens diuidit̃ in ens simplr̃ ꝛ in ens ƒm qd:siue in ens in potẽtia subiiua ꝛ in ens in potẽtia obi
ua:ꝛ ista diuisio est eadẽ cũ ꝑcedẽte.dẽpto eo qȯ addebat̃ in 2ºmẽbꝛo:q̃ꝫ in eē imaginabili.ꝛ
nȯ capio hic ens ƒm qd vt sub se ꝯtinet entia rõnis siue relatiõis rõnis ꝛ ficticia.sed vt ꝯtiet
sub se ꝑcise illud cui nȯ repugnat veꝛ eē exñtie. Et sic dico ꝙ ens vt est subm metaᶜᵉ ꝛ adeq̃
tuꝫ obm itellect' nr̃i.dr̃ vniuoce de ente simplr̃ ꝛ de ente ƒm qd. saltẽ ad illa est vniuocũ ꝑ,
dicatũ. ¶ Pro quo notãdũ ꝙ ƒm Sco.di.7.p̊.sen.qȯ.3.ꝛ di.3.eiusdẽ. qȯ.3. Dr̃ia est inter eē
vniuocũ ꝑdicatũ ꝛ vniuoce ꝑdicari. Uniuocũ eñ ꝑdicat̃ vlr̃ qñ cõceptus illius qȯ ꝑdicat̃ ẽ
in se vnus ex nã rei.si sit res ꝑme intẽriõis. Et hoc mȯ albũ dcm̃ de ligno ꝛ lapide est pꝛedi,
catũ vniuocũ:ꝛ vlr̃ oĩs ꝑdicatio accñtis de subo. Et per oppᵐ illud dr̃ equocũ qȯ ꝑdicat̃ non
ƒm vnitatẽ cõcept'. Et sic inter vniuocũ ꝛ equocũ nȯ est mediũ. pꝫ clare ex rõnib' ipsoꝛuꝫ.
Uniuoca eñ dr̃r quoꝛ nomẽ est cõe ꝛ rõ sube est eadẽ. Equoca vͦ quoꝛ nomen est cõe ꝛ rõ
sube nȯ est eadẽ. mȯ hr̃e eandẽ rõnez ꝛ nȯ habere eãdẽ rõnẽ.cũ sint ꝯdictoꝛia. nullo mȯ pñt
cõpati mediũ. Ex quo isero ꝙ oē analogũ vel est equocũ vel vniuocũ. Uniuoce vͦ ꝑdicari ẽ
qñ rõ seu diffõ ꝑdicati icludit̃ in rõne seu diffõne subti:ꝛ hoc qditatiue:sic ꝙ nȯ ꝑdicat̃ vt al
bũ de lapide:nec vlr̃ vt qȯcũq; accñs de subo:siue ꝓpriũ:siue cõe: nec vt iferi' de superioꝛi:
nec vt gen' de dr̃ia:nec vt dr̃ia de gñe:nec vt modus itrinsec' de eo cui' est modus itrinsec':
sed vt solus cõcept' qditatiuus ꝛ q̄litatiu' ꝑtinẽtes ad pmũ modũ dicẽdi per se ꝑdicantur.
¶ Ulteri' aduertẽduꝫ ꝙ duplex est vniuocatio:vt ad pñs spectat.s.vniuocatio trãscẽdẽs ꝛ
vniuocatio limitata. Uniuocatio limitata est respectu alic' ꝑdicari potẽtis ꝑdicari de mul,
tis ƒm habitudinẽ alic' vniuersaliũ a poꝛphirio assignatoꝛ:ꝛ isto mȯ ens nȯ ꝑdicat̃ vniuoce
de entib' sicut dic̃ poꝛphyri'. Sigꝫ.n.oĩa entia vocet equoce ingt nũcupabit ꝛ nȯ vniuoce.
¶ Uniuocatio trãscẽdẽs est vnitas alic' ꝯcept' ex nã rei potẽtis de multis gñibus gnãlissi,
mis ꝑdicari:vel de vno gnãᵐᵒ:ꝛ de aliq̊ qȯ nȯ ẽ in ꝑdicamẽto. Exᵐ pmi vt ens:bonũ:veꝛ:re,
latio:absolutũ ꝛc̃.dr̃r vniuoca vniuocatiõe trãscẽdẽti. Exᵐ scdi:vt iustitia:sapia:dr̃r vniuo,
ca vniuocatiõe trãscẽdẽti:nec reqrit̃ ad h̃ ꝙ aliqȯ ꝑdicatũ sit trãscẽdẽs ꝙ predicet̃ de oib'
ꝑdicamẽtis:sed sufficit ꝙ de aliq̊ predicamẽto vel de aliq̊ repõibili:ꝛ ꝙ nȯ sit ꝑ se in gñe:sic
est sapia:iustitia:ꝛ sic de alijs. sic Sco.8.di:p̊.sen. qȯ.3º. ¶ Aduertẽdũ vlteri' ꝙ ens capitur
duplr̃. vno mȯ trãscẽdẽter:alio mȯ trãscẽdẽtissime. Ens trãscendẽtissime captũ est equocũ
q̃cũq; equocatiõe.q2 vt sic capit̃ ens:est cõe ad ens reale:ꝛ ens rõnis: ꝛ clarũ est ꝙ vt sic nȯ
dicit aliquẽ ꝯceptũ vnũ:q2 vel ille ꝯcept' eẽt secluso oꝑe itellect' vel nȯ. si sic.ergo aliqd qȯ
eẽt preter opus itellect' icluderet̃ qditatiue in illo qȯ nȯ esset preter op' itellc̃s:cuiusmodi ẽ
ens rõnis. Si nȯ eẽt preter op' itellc̃s:sed per op' itellect'. g̊ aliqd qȯ est ꝑ op' itellc̃s icluderet
qditatiue in illo qȯ eẽt ꝑter op' itellc̃s:qȯ est falsuꝫ. ꝛ sic relingt̃ ꝙ ens vt sic tactũ nȯ est vni,
uocũ. ¶ Predicta rõ facit mihi fidẽ ꝛ credo illã eē isolubilẽ:lꝫ Fran.de mayronis nitat̃ eaꝫ
soluere:sed iudicio meo nȯ soluit. ¶ Ens vͦ transcẽdẽter captũ est ens cõe ad deũ ꝛ creatu
ram qȯ assignat̃ pmũ obm nr̃i itellect' ex nã potẽtie. ꝛ pmũ obm volũtatis. ꝛ pᵐ subm meta
phyce. ꝛ vt sic est vniuocũ ad oē illud qȯ est secluso oꝑe itellc̃s collatiuo. ꝛ sic est vniuocũ ad
dr̃ias vltimas ꝛ ad ꝓprias passiões ꝛ breuiter ad oĩa positiua. vt dcm̃ ẽ. ¶ Ueꝛ est tñ ꝙ nȯ
predicat̃ vniuoce de vltimis differẽtijs ꝛ ꝓprijs passionibus suis:sed tm̃ de deo ꝛ decẽ ꝑdi,
camentis. Et de mã ꝛ forma ƒm Scotũ in 3ª dist.pmi snĩaꝛ. qȯ.3. Et posset addi etiã ꝙ pre,
dicatur vniuoce de illis que directe mediant inter ip̄m ꝛ decez predicamẽta:cuiusmodi sũt
absolutum relatio ꝛc̃. Et ƒm has diuisiones tu potes saluare oẽs auctoꝛitates militantes cõ
tra vniuocationem entis. ¶ Notandum vlterius ꝙ ens diuidit̃ in ens simplex ꝛ composi,
tum. Simplex autez dicit̃ multis modis. Primo mȯ dicit̃ simplex qȯ nȯ est cõpositũꝫ nec
cõponibile. ꝛ isto modo solus deus dicit̃ simplex:q2 est sũme simplex. Sũme enim simplex
dicit̃ qȯ non est compositũ nec cõponibile. Et isto modo omne aliud a deo diceret̃ composi
tum vt cõpositio opponit̃ simplicitati isto modo sumpte. Scdȯ modo dicit̃ simplex qȯ non
habet conceptũ quiditatiuũ ꝛ qualitatiuũ:ꝛ isto modo dicit̃ simplex qȯ hꝫ conceptum sim,
pliciter simplicem:sicut sunt ens ꝛ passiones entis:modi intrinseci ꝛ oẽs differentie vltime:
q2 habẽt cõceptũ simpliciter simplicẽ. ¶ Cõceptus aũt simpliciter simplex est ille qui non
est resolubilis in alios cõceptus simplices quoꝛ quilibet posset actu simplici distĩcte cogno
sci.qui ƒm Scotũ vel totaliter scitur vel totaliter ignorat̃.q2 nȯ habet aliquid ƒꝫ qȯ posset
cõcipi ꝛ aliquid ƒm ꝙ possit ignorari. Et isti simplicitati opponit̃ cõstitutio rei ex conceptu
determinabili ꝛ determinatiuo:ꝛ loquoꝛ semꝑ de ꝯceptu obiectiuo ꝛ nȯ q̄litatiuo: quoꝛ dr̃ia
alias patebit. Tertio mȯ aliqd dr̃ simplex:q2 non est cõpositũ ex re ꝛ re. cuiusmodi sunt oĩa
accñtia.mã pma.forma subalis.angelus vel aĩa. lꝫ tñ aliq dicant angelũ ꝛ aĩam hr̃e mãm ꝛ
formã:qȯ nȯ credo veꝛ loquẽdo de mã ꝛ forma phicali.sed hñ cõponunt̃ ex gñe ꝛ dr̃ia siue
ex realitate potẽtiali ꝛ realitate actuali:que cõpȯ nȯ dꝫ dici ꝓpe cõpȯ rei ꝛ rei:sed magis rea
litati ꝛ realitati ƒm Sco.in 3ª di. ꝛ in 8ª di.p̊.sen. Et isti simplicitati oppõit̃ ꝯpȯ mãe ꝛ forẽ.

In poꝛphi'.ꝛ.Lihop. Pȯdera lꝫ sꝑ ꝛ iange lita.ad hoiez.s.ar.4.ꝛ. ꝑncipalis ꝛ dic ꝯñr. Uide in sco.3. di.p̊.q. 5.arti.3. ꝛ alibi ibidẽ.

Q2 ens imagiabile.s. cũ ꝑdicatiõe ẽ ipoẽ ꝛ lȯ ñ ẽ iprobȯ obiua nᵉ subtiuarhi plura adȯ Quẽ copiose rª l scot. 7.di.p̊.ꝛ vbi.s̃.ꝛ.7.h. 3.ꝛ.12.di.3.q.1.ꝛ 1.q.9. meta.ꝛ alibi plerũq; ꝛ spãlr̃ ff.5.me.c. h ẽte ꝛ.c. de poª ꝛ alibi in phȯ ꝛ ꝯmẽtatoꝛe.

Qr̃ g̊ phs posuit de, noĩatia 2ª ab vniuocis ꝛ equocis. Dic ꝙ ꝯsi, derat rª logice i ꝑdica mẽ ꝛ.s.i habitudie ad sba eē vniuocũ vniuo ce dcm̃ ꝛ suo' denoia, tiue ƒꝫ meᵗᵒ extrẽa ab, solute ꝯsiderare ꝑt: lꝫ ꝑ diffõ data ibi ad hoᵐ itellc̃ꝫ posset applicari ad denoiatia nȯ ꝑꝑ h' fuit supflua Ar.alia plura adde pȯderã'.

Extẽde vlterius hanc vniuocationẽ vt nosti

.s.ꝛ de aliquo ꝙ sit ex tra ꝑdicamentum.

Uide honetũ ꝛ alios imaginãtes ens eē vni uocũ ẽti reali ꝛ rõis.ꝛ pȯdera dcã sco.3.q.q̃ libeti.ar.1.ꝛ in.1.repȯ tationũ.di.24.ꝛ.29.

Tãge h̃ pl'a de obo i, tellect' ꝛ equocatiõe ent̃ vt nosti. vide.q.4 añꝑntoꝛ.ꝛ.q.15.li.elẽ coꝛ sco.ꝛ.3.di.p̊.ꝛ.14 q.q̄libeti. ꝛ sup lib de aĩa. ꝛ in.q.metaphysi ce.ꝛ alibi plerũq;. Qualr̃ g̊ valꝫ arᵐ eiᵒ ꝯ alios de iherẽtia.7. me.q.1.vbi ifert ꝙ eẽt gen' ad.o.gnãᵐᵃ si i, cluderet̃ eẽntr alit̃ i eis ita dcã h̃ ad relõnẽ si ẽ meᵐ. Dic ꝙ arguit ad hoiez ꝛcũ forte vel alit̃ vt nosti hñ pȯdrã'

Ubi supra. Quẽ Ar. 9.meta.ad finẽ.ꝛ.3.de aĩa.t.c.26. ꝛ Aui. Idẽ de q̄ditate sub ꝯcipi ꝛ nȯ de actu ꝯcipiẽdi.q̃re sco.i theo, rematibus ꝛ alibi de multiplici acceptione ꝯcept'. Uide sco.ff li.de aĩa de imãlitate intellect'.q̃re Bona, uenturã ꝛ alios ãtiq̃s ff.2.sen.di.3.ꝛ alibi.

Ens tñ ratũ duplr̃ so, let accipi.vide vbi.s.ꝛ 36.di.p̊.ꝛ vbi ibi nõui. Tãge multa circa hãc diõnẽ.ꝛ an nichil coi, cidũt.ꝛ an sit distracti ua.ꝛ an diũ ꝑdicat̃ de dicẽtib' ꝛ aª multa vt scis ꝛ q̊d coꝛrñdeat cõ ceptui ent̃ i re:ꝛ aª sub tilia meditare.

Cõtra illi qȯ ẽ ƒm q̊d talet illi qȯ ẽ simplr̃ꝛ 29.di.p̊.dic.ꝯñr dispu, tãdo de ƒm q̊d.

Quẽ i añꝑnt̃ sco.ꝛ alibi sepe in logicalib' ꝛ metaᶜᵃ. Hoc mȯ dno, miatiuuꝫ nȯ ẽ meᵐ vt hꝫ doc. vbi l l'a nõr.

Tãge istã.h̃ arguc' ꝑ locũ a casib' vt nostiꝛ dic ꝯñr pl'a addẽ' pꝛꝯ

Tãge istãtiã ex.1.elẽ. sco.9.q.soluẽdo.1.ꝑn, cipale.ꝛ dic ꝯñter he, ac ponderando.

Quẽ ea q̊ nõui ff.4. q.añꝑntoꝛ sco.ꝛ iꝑꝫ.3 di.p̊.q.3. ꝛ ff.4.meta. ꝛ sup.li.de aĩa ad hec e.de specie.

.s.vel de aliq̊ alic' gnã lissimi.vt pꝫ de sapiaꝛ sic de alijs.

Pȯdera tñ istã.vbiq; Exᵐ de gnãᵐᵒ ꝛ reqsit ad rõnẽ ei' ꝛ nȯ reqsit

.s.litata ꝛ trãscẽdẽti.vt logica phyca ꝛ meta. ꝛ nȯ excludit̃ ꝑꝑ hoc analogia vt supi' dixit

Tãge istã. de actu itel ligẽdi ꝛ lapide i ente ꝛ dic ꝯñr disp.hope itc' Quẽ.di.42.p̊. ꝯstat'. ƒꝫ i ꝓlogo eiusdẽ.q.10 hoc arᵐ fere hꝫ.F.

Tãge istã.ex.12.di.2.ꝯ hoc qȯ dic̃ h̃ mã ꝛ foꝛ' q.1.ꝛ dic ꝯñter.

Tãge plura pꝛꝯ circa rª media q̊ ponit iter ens ꝛ.10.gnã vel deũ ꝛ creaturã forte ꝛ eas. Uide.2.3. ꝛ.8.dis.p̊.ꝛ 3.di.2.pte.s. ꝛ in theo rematibus sco. ꝛ alibi ad ꝓpositũ copiose.

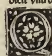
Cõsidẽs an de' sit sim plex isto' ꝛ alie pfcõ, nes simplr̃ꝛ si sic q̃re g̊ ꝑdicat̃ poti' in q̊d ens ꝯ hoc de dr̃ntijs vltis. si nȯ g̊ aliqd aliud simplici' hȯ. ꝛ dic ꝯñr plura hñ masticãdo.

Insistẽa. 7.ꝛ.p.meta. in scoto dic ꝯñr.

Qȯ 3ª

Quarto mō aliquid dr̄ simplex:q2 nō est mixtū:τ sic celū:fm veritatē:τ q̄tuo2 elr̄a:l3 sint cō posita ex mā τ forma:sunt tn̄ simplicia.i.nō mixta:τ isti simplicitati oppōit̄ mixtū. Ex p̄dcis p3 q ex q̄tuo2 modis iā dictis pōt aliqd dici cōpositū vel ɔstitutū:vt p3 ɔsideranti. ¶ Aduer te tn̄ q duplex est cōpō.s.cū his τ ex his.vn̄ sola ɔstituta dnr̄ cōposita ɔpōne ex his: l3 consti tuentia possint dici cōposita ɔpōne cū his:sicut mā τ forma:subm τ accn̄s:τ accipio ɔstitutio nē limitatā:τ sic dico q oē ens mūdi creatū est cōpositū ex re τ re vel cōpōne ex his vel ɔpo sitiōe cū his.extēdēdo et̄ ɔpōnē ad ɔpōnē eēntialē que est māe cū forma τ ad ɔpōnē accn̄ta lez que est accn̄tis cū subto.vn̄ l3 angelus:accn̄tia:mā p̄ma:τ forma subalis.nō sint cōposita cōpōne ex his:p̄nt tn̄ dici cōposita ɔpōne cū his. Remanet ḡ solus de⁹ nō cōposit⁹ nec ɔpo nibilis aliq̄ ɔpōne. ¶ Rursus ens diuidit̄ in ens nec̄iū τ in ens cōtingēs. Un̄ illud dr̄ neces sariū qd̄ nō pōt nō esse. Cōtingēs vō qd̄ pōt eē vel nō esse. Inuenio tn̄ duplex nec̄iū τ duplex cōtingēs.s.cōplexū τ incōplexū. Necessariū cōplexū est qd̄ nō pōt nō eē vez:sicut sunt p̄pō nes p̄mi modi τ scdi:τ sic de alijs. Cōtingēs vero ɔplexū est qd̄ pōt esse qn̄qz vez τ qn̄qz fal suz:sicut sunt p̄pōnes de mā ɔtingēti. Necessariū aūt icōplexū est qd̄ nō pōt nō eē.τ h̄ duplr̄ vel quātū ad esse simplr̄:τ sic solus de⁹ dicit̄ nec̄iuz q2 est a se:τ per oppositū illud dicit̄ ɔtin gens simplr̄ loquēdo:qd̄ est ab alio τ pōt esse τ nō eē. Nec̄iuz vero fm qd est illud qd̄ nō pōt nō esse q̄tū ad esse fm qd.sicut sunt oēs res mūdi que sunt possibiles.habuerūt enī ab eter no esse cognitū:τ in aliquo p̄ori nāe ante determinationē dine volūtatis:τ per ɔn̄s necessario sunt in tali esse:q2 qd̄ p̄cedit determinationē dīne volūtatis est nec̄iū: nec aliqd dr̄ cōtingēs vt opponit̄ isti necessitati. ¶ Ens vlteri⁹ diuidit̄ in ens indepēdēs τ in ens depēdēs. Ens in depēdēs est de⁹.q2 a nullo est:nec in gn̄e cāe efficiētis:nec mālis:nec formalis:nec finalis: vt igeniose multū deducit Sco.z.di.p̄mi snia2.τ.8.eiusdē. Ens vero depēdēs est qd̄ ab alio est in aliquo gn̄e cāe. Cū igit̄ oīa alia a deo sint in gn̄e cāe efficiētis.sequit̄ q depēdēt. S3 dices si oīa depēdēt vt tu dicis:τ cū depēdētia sit relatio:seq̄ret̄ q saltē oīa alia a deo eēnt ad aliqd: qd̄ vr̄ incōueniēs ɔ3 ph̄m 4.⁰meta. ¶ R̄ndet̄ q arg^m cōcludit q oīa alia a deo sunt ad ali quid denoīatiue:q2 in oī ente fundat̄ respect⁹ effectiuitatis seu d̄pēdētie:τ illud ɔcedo. Nec h̄ negaret ph̄s:sed nō p̄bat q oīa sunt ad aliqd formalr̄ τ q̄ditatiue: sic voluit negare ph̄us oīa esse ad aliqd. Sed tu dices:iste respect⁹ fundat̄ in creatura ad deū terminat⁹: vel est res distīcta a creatura:vel nō. si nō.ḡ oīa sunt ad aliqd eēntialr̄ τ q̄ditatiue: vt vr̄. si sic.ḡ creatu ra:puta hō vel angelus poterit eē sine tali respectu:τ sic nō depēdebit ad deū. P̄bat̄ z^a ɔn̄a. q2 l3 posterius distinctū realr̄ aliqū nō possit eē sine suo p̄ori: tn̄ vr̄ est p̄us sic distictū pōt eē sine suo posteriori. 3^a ɔn̄a p̄bat̄.q2 effect⁹ formalis nō pōt eē sine sua cā formali et̄ per dīnaz potentiā:q2 cāūtas cause mālis τ formalis dicūt iperfectionē:τ sic semp̄ tali depēdētia crea tura nō esset depēdēs. Dico breuiter ɔformiter ad Sco.p̄ma di.scdi snia2. Q2 talis depēdē tia est eadē realr̄ cū creatura:τ vlr̄ oīs relatio sine qua vel sine cui⁹ termio fundamētuz non pōt esse:talis relatio idētificat̄ realiter cū suo fundamēto. Clarū est q creatura nō pōt eē ni si dependeat τ nisi deus sit. ḡ creatura est realiter sua depēdētia. Et silr̄ dico de depēdentia totius cōpositi essentialis ad suas partes:τ de depēdētia qua relatio depēdet a fundamēto. Ex hoc infero q capiendo hoc modo depēdētiā nulla creatura absoluta depēdet ab alia.cū etiā in genere cause efficiētis creaturā absolutā possit deus seipso creare τ cōseruare. ¶ De inde notandū q fm Bonetū in p̄dicamētis:ens diuidit̄ in vnū τ multa. τ etiā fm ph̄z vnū: vt in p̄dicto loco dicit Bonet⁹.dr̄ q̄nq3 modis. ¶ Primo mō dr̄ vnuz vnitate trāscendēti.τ sic oīa de q̄bus ens trāscēdēter dr̄ vniuoce sunt vnū ista vnitate. ¶ z.⁰mō dr̄ vnū vnitate ge nerica gn̄ālissima:τ sic oīa vnius p̄dicamenti sunt vnū ista vnitate. ¶ 3.⁰mō dr̄ vnū vnitate spēi subalterne:τ sic oīa dnr̄ vnū ista vnitate que sub eadē specie subalterna ɔtinent̄. ¶ 4.⁰ mō dicit̄ vnū vnitate spēi spālissime:τ sic oīa indiuidua eiusdē spēi spālissime sunt vnuz ista vnitate. ¶ 5.⁰mō dr̄ vnū vnitate nūerali. vnde q̄to vnitas est superio2 tāto est mino2 fm do ctrinā Sco.in multis locis. vn̄ maio2 vnitas per bonā ɔn̄az infert minorē:sed nō mino2 ma iorem:l3 stet cū ea. multa vō capit̄ tot modis quot vnū:vt clare p3 practicanti: q2 tot modis dicit̄ vnū oppositoz quot modis dicit̄ τ reliquum:τ hec de p̄mo articulo.

Quantum ad scdm articulum sunt septem partiales articuli declarandi. ¶ In p̄mo videbit̄ quid est identitas rōnis τ eius distinctio. ¶ In scdo quid est idētitas ex natura rei τ eius distinctio. ¶ In tertio quid est identitas formalis τ eius distinctio. ¶ In quarto quid est idētitas realis τ eius distinctio. ¶ In q̄nto quid est identitas essentialis τ eius distictio. ¶ In sexto quid est idētitas subiectiua τ ei⁹ distictio. ¶ In 7.⁰ qd est idētitas obius τ eius distictio.

Iuxta primuz articulū sunt aliqua notanda. ¶ Primo notādū est q intellectus est duplex.s.agens cuius est oīa facere:τ intellectus passiu⁹ seu pos sibilis cuius est oīa fieri. vt dicit Aristo.3.⁰de anima. τ dico q isti duo intellectus sunt due for malitates in anima que ex natura rei distinguunt̄:l3 cum aīa sint idez realiter. ¶ Notādū z.⁰q duplex est actus intellectus.s.rectus τ collatiuus. actus rectus appellat̄ quo intellect⁹ fert̄ super aliquā rē absolute. vt qn̄ intellect⁹ intelligit rosam. Actus vō collatiuus appellat̄ quo intellectus rem intellectā cōparat ad seipsam vel ad aliaz. ¶ Notandū 3.⁰q rō capitur multis modis. Primo modo pro diffinitione sicut in diffinitiōe vniuocoz τ equiuocoz ca pitur. Et dicit̄ diffinitio ratio; q2 est indicatiua obiecti itellect⁹ vel rōnis. Scdo mō p ipsa vi

Quere.1.thopi.c.12. Tāge q̄druplicē dis̄i harū cōpōnū vt nosti. Uid Jo.cano.τ alios τ ollit istā.q̄.i.nōui d̄ ɔsideratōe ɔsōaz τ sic de alijs τ ibi mista adō

Quē plures ɔsidera tiōes ph̄oz h̄ vt nosti Uide i de ce.τ.m.τ in de subā orbis τ.12.me taph̄yce copiose.

Uide.5.τ.26.dis. p̄mi in sco.τ alibi sepe. Quere sup li.p̄yarme nias τ p̄oz τ alibi.

Instātia de ɔsona ɔsti tuta ex eēn^a τ p̄petate dic ɔīr q loq̄t de limi tata cōstitutiōe.

Quere i sco.z.l.τ.39. di.p̄.τ.i.τ.1.q.di.p̄me z.τ in Auic.τ alibi. Uide et̄.35.τ.36.di.p̄. τ vbi ibi notaui. Cōtra. quot mōis dr̄ vnū oppoitoz.dic ɔn̄r

Tāge multa h̄ de vo lūtate dei τ ei⁹ determia tiōe vel rez ɔtigentia vt alibi notaui vt scia. q.1.z.τ vltima.

Idez hēt in.τ. de p̄mo p̄ncipio copiose.

T.cō.26.τ inde. Uide sco.i.z.di.1.q.5. soluendo p̄ncipalia. τ.3.di.p̄.q.5.

p̄ma ɔn̄a.
2.

3.
Uide sco.z.dist.p̄.q.1. ar.t.p̄. p̄ncipal ɔ⁰.1.τ .1.di.z.q.5. i argumto post oppositum. τ in.τ. de p̄mo p̄ncipio. Idē hēt.i.dist.3.q.1.τ q.13.quolibeti.

.s. p depēdē^a a causis extrinsecis. Pōdera ly absolute. .5.τ. 10. metaph̄ysice. Possent h̄ applicari diuisiōes vni⁹ copio se ex.5.metaph̄.

Uō.5.

Tāge h̄ de fūdamē^tvl subo radicali ha2 vni tatū τ varietate earuz ab idētitatib⁹ correidē tib⁹ τ an sint reales an rōnis vt nosti.j.

.5.meta.t.c.12. Instātia d̄ mōis idētitatū.dic ɔn̄r.i.nōbo Aliq̄ ponūt distōnem modalē.8.iter di.sola tē τ realē. τ h⁹ capiē⁹ distōnē cōit̄:s3 p̄pe ca pie̅do illā ponūt tn̄.6 omittēdo distōnē mo dalē τ se totis obiue. Alij ponūt.4. Alij po nūt tn̄.3.mōs distōnū dre p τ3.sed p nūc su fficiat iste modus di cendi q cōis ē. a T.c.18. Quē in sco.i .ql.q.15. pla ad ppo^m τ 1.q.collōdi tit̄ li.3 aīa

1.thopicoz.c.12.
b
quicq̄d dicat ille bo⁹ vir q̄ dilatauit mirabi lit̄ fimbrias nouiī hu iuser sofalitatē gloiā⁹ alios fatuos appellās videat ne τ ipse stult⁹ eē mereat̄ ɔscia ficta. Uel absolut⁹ pōt⁹ ɔsi dera. Uide.5.me.q.3. ɔclone.z. Tāge h̄ plura de nō tosia actuū itellect⁹. Capit scot. plerunq̄ actū reflexū p collatiu Uide.j.τ.6.thop.τ.4 τ.5.τ.7.me. q̄re hoc τ ɔn̄.c.5 equoc. op n e. s3 istātiā tange et dictis sco. ibidē. τ dic ɔīr logice τ meta.

vel potētia rōcinatiua: siue sit itellcūs: siue volūtas: q̄ amat creaturā pp deū: siue sit vt⁹ imaginatiua: que discurrit circa pticularia. 3.ᵒ mō capit̄ pro discursu rōnis a pmissis ad ↄ̄nez: qui dr̄ act⁹ collatiuus. 4.ᵒ mō forā dr̄ rō: q2 est rō cognoscēdi ↄpositū ⁊ mām. cognoscit̄ nāq3 mā p analogiā ad formā .p̊ phy. De multiplici acceptiōe hui⁹ nois forā videbit̄ in seqn̄tib⁹. ❡ Istis p̄suppositis pono duas ↄ̄nes. Pria est q̄ illa sunt idē vel eadē rōne que hn̄t eūdē cōceptū oio idistinctū a pte rei. ⁊ ēt idistinctū ex pte itellcūs. vt hō est idē sibiipi. ⁊ oīa entia tertij modi pseitatis: ⁊ sic de alijs. Scd̄a ↄ̄. illa distinguunt̄ rōne q̄ distinguunt̄ per actū collatiuū3 itellcūs pcise. Ex quo sequit̄ p̊ q̄ in oī ppōne mūdi in q̄ ēt p̄dicat̄ idē de seipso. subm ⁊ p̄dicatū: distinguunt̄ rōne: q2 sic ↄ̄dictio fundata in entib⁹ ex nā rei ↄcludit distōnē ex nā rei. ita ↄ̄dictio fundata in entib⁹ rōnis ↄcludit distōnē rōnis. ❡ 2ᵒ seqtur q̄ iter entia realia ⁊ rōnis vt iter aial ⁊ gen⁹. silr iter entia rōnis iter se vt iter gen⁹ ⁊ spēm est distō rōnis: q2 nō fit nisi ex sola collatione itellcūs: ⁊ accipio distōnē rōnis que est a pō rōcināte ⁊ nō p distōne rōnis que est a nā rōcinabili. Ex h̄ pȝ q̄ distō rōnis est respect⁹ rōnis per actū collatiuū a pō rōcināte causat⁹. Silr pȝ q̄ illi qui rn̄dēt ad istud argm̄: eēntia dīna est cōicabilis. p̄nitas est incōicabilis. g̊ eēntia diuina ⁊ p̄nitas distinguunt̄ alr q̄3 rōne. rn̄det̄ nāq3 q̄ argm̄ ↄcludit q̄ distinguunt̄ plusq̄3 rōne rōcināte: s3 nō plus q̄3 rōne rōcinabili: pȝ inq̄3 q̄ nō est disputatio nisi ad vocē: q2 nec itelligūt vim vocabuli distōnis ex nā rei: q2 qȯ illi vocāt distōnē rōnis rei rōcinabilis formaliç āte vocant distōnē ex nā rei. ⁊ sic nō capio in ↄ̄ne mea distōnē rōnis q̄ est pcise ⁊ solū a pō rōcināte.

❡ S3 q̄ ista distō rōnis sit ficticia pbat̄ ab aduersarijs nr̄is dupl̄r. pmo sic. Ois distō nō vana sortit̄ robur ⁊ esse ex aliq̄ re. g̊ ista distō rōnis vel sortit̄ robur a re: ⁊ sic est realis: ⁊ nō rōnis tm̄: vt vsus es isto vocabulo rōnis. vel si nō: sortit̄ robur a re. g̊ est ficticia. 2.ᵒ arguit̄ ad idē sic. ⁊ est q̄si ↄfirmatio argumēti: q2 itellcūs itelligēs rē aliter q̄3 sit est falsus: q2 si itelligat rē distinctā vel rē eē distinctaȝ ⁊ nō sit distō a pte rei itellcūs false itelligit. igit̄ ⁊c. ❡ Rn̄deo ad ista q̄ distō rōnis sortit̄ robur a re. i. a nō repugnātia rei ad sic vel sic ↄcipi. Ex hoc seqtur q̄ talis distinctio nō est pura fictio. ❡ Ad 2m̄. q̄ est ↄfirmatio. dico q̄ itelligere rē aliter q̄3 sit capit̄ dupliciter. ❡ Uno⁹ itelligēdo ipsaȝ nō eo mō quo est: nō tn̄ q̄ itelligat̄ sub mō sibi repugnāte: vt itelligēdo lineā q̄ vnit̄ mā̄e sensibili nō itelligēdo hui⁹ mām: nō repugnat linee. ❡ Alio⁹ itelligēdo rē mō repugnāti sue nāe: vt itelligēdo deū eē corporeū. Dico g̊ q̄ ille qui itelligit rē aliter q̄3 est 2ᵒ mō fallit̄: nō aūt p̊ mō: sic in pposito qn̄ itelligunt̄ distincta fm rōnē absq3 hitudine ad aliq̄ fm rē distincta nō erit talis alietas. ❡ Forte dicet aliqs negādo istā distōnez esse aliā a distōne ex nā rei: q2 illa que distinguunt̄ rōne distinguunt̄ ex nā rei. Cōtra h̄ arguit̄ sic: si hoc esset veru seq̄ret̄ tūc q̄ illa que eēnt eadē ex nā rei eēnt distincta ex nā rei. pȝ: q2 formo istā ppōnē: eadē ex nā rei sunt eadē ex nā rei. ibi est distō rōnis. vt p̊us dcm̄ est. q2 idē positū in subo distinguit̄ a seipso posito in predicato rōne. S3 seqtur per te q̄ ista distinguunt̄ ex natura rei. ergo illa que sunt eadem ex nā rei sunt disticta ex natura rei: qȯ claudit ↄ̄dictionez. ⁊ hec de pmo partiali articulo huius scd̄i articuli pncipalis.

Quantum ad 2m̄ arti^m qui est de identitate ex nā rei: ⁊ eius distōne sunt aliqua notāda. ❡ Primo est notandū q̄ res ⁊ ens q̄tū ad p̄ns spectat ↄsideratur dupl̄r. p̊ mō pro q̄j positiuo q̄ ex nā rei est ex nihil. ⁊ isto mō modi itrinseci ⁊ drīe vltime dicunt̄ ens vel res. Alio⁹ magis stricte pro illo qȯ est precise ens vel res q̄ditatiue. ⁊ sic ens vel res dr̄ pcise de deo vel creatura de absoluto ⁊ respectiuo: ⁊ de illis que sunt in recta linea p̄dicamētali. ⁊ de mā ⁊ forma: vt dictū est sup⁹ ex intētiōe Sco. ⁊ isto mō nec passiones entis: nec modi itrinseci: nec drīe vltime dicunt̄ res vel ens: s3 solū dr̄r aliqd rei ⁊ nō res: 2.ᵒ mō capiēdo rē. Pro istis assignat̄ vna regula gn̄ālis. s. qn̄cūq3 aliq̄ ita se hn̄t q̄ vnū est ens vel res ppe accipiēdo rē: ⁊ aliud est aliqd rei ei⁹ pcise. nō sūt oīb⁹ modis idē. Ista regula pȝ per istud pn̄m cōe: qn̄ aliq̄ sic se hn̄t q̄ aliqd ↄpetit vni ex nā rei q̄ nō cōpetit alteri: talia distinguunt̄ ⁊ si nō real̄r saltē aliq̄ alia distōne. ⁊ sic nō sunt oīb⁹ modis idē. ❡ 2.ᵒ nōndū q̄ in diuinis q̄drupla est drīa nō identitatis. ❡ Prima est inter quiditatem seu essentiā ⁊ modū intrinsecum: ⁊ etiā inter ipsos modos intrinsecos. ❡ Scd̄a est inter attributa. s. inter sciam ⁊ sapiam. simil̄r inter intellectum ⁊ volūtatem si fas est attributa nominari: q2 .26. di. pmi sniarum. Dicit doctor q̄ intellectus ⁊ voluntas non sunt pprie attributa sicut bonitas ⁊ iustitia. Simil̄r inter volitionē ⁊ intellectionē. ❡ Tertia est inter notiones .i. inter spirare ⁊ dicere: q2 dicere est respectus patris ad filiū: ⁊ spirare p̄ris ⁊ filij ad spm̄ scm̄. ❡ Quarta est inter essentiam ⁊ relationes: ⁊ etiā inter essentiaȝ ⁊ attributa. Et posset addi 5ᵃ que est inter cōstitutiua ⁊ cōstituentia. ❡ Tertio notandū est q̄ accipiendo ista pprie. s. substantiā nām essentiā quiditatem seu formalitatē: habent ordinē iter se. nā ois essentia est q̄ditas seu formalitas: sed non ecōtra: vt pȝ in diuinis. ⁊ ois nā est essentia ⁊ non ecōuerso: q2 multe sunt spēs que sunt essentie cum diffiniantur: ⁊ tamen non sunt natura cum non sint pncipiū productiuū alicuius forme absolute: vt sunt respectus: ⁊ omnis substantia est nā sed non econuerso: q2 qualitas est natura: ⁊ tn̄ non est suba pprie accipiendo subam. Circa qȯ est nōndū q̄ q̄ditas sumpta cū modo dr̄ pprie eēntia: denudata a modo dr̄ q̄ditas. ❡ Quarto est nōnm̄ q̄ formalitas capit̄ trib⁹ modis. p̊ mō large: ⁊ tc̄ sic diffinit̄. Formalitas est aliqd repertū in re: ex nā rei: qȯ nō oȝ semp itell'3 mouere: dūmō possit termiare. dr̄: repertū in re: pp figmēta. dr̄: ex nā rei: pp relōnes rōnis. dr̄: q̄ nō sp oȝ mouere itell'3 dūmō possit termiare: pp relōnes reales que dr̄r formalitates: tn̄ intellcm̄ mouere nō p̄nt, cū idē sit mouere itellcm̄ ⁊ cāre ptial̄r itelle-

Uide sco. i quoli. q. 17. ⁊ in pmo. di. 45. ⁊ in. 4. di. 1. Quere i topicis in distōne arg. vl ad Boetiū ⁊ alibi. Tex. cō. 69.

Caute hic pcedat lector ne videatur pcis scd̄a repugnare pme. est difficilis passus. Uide sco. 1. di. 2. q. 4. ⁊ alibi sepe.

.s. in esse cognito ↄsidera ⁊ nō in esse materiali vl eēntiali et scis pone latitudinē in di. entium rationis. Quid sit vtrunq3 nō ponderas vt scis ⁊ pȝ ex multiplicitate rōnis supra dicte. Lege hic pls de idētitate ⁊ vnitate an dicant̄ positiue an certe negatiue si idētitas dicat pcise nō alietatē sed hi⁹ euades hic pls dubia. si vero aliqd p̄ter hoc ponat difficili⁹ soluunt̄. vide .n. in descriptiōib⁹ in abstractis assignis pls adhuc igeniosē lector.

Cōsidera an alio mō accipit robur a re vt scis. vide in sn̄ sup porphirio. ca. de accidente ⁊ alibi. Uide sco. in. 3. di. 3. ⁊ .14. ⁊ in. 4. di 50. q. s. Pȝ 2 phy. tex. cō. 18.

Applica ad hoiem hoc argumētū hic de distōne rōnis. Et hic ↄ̄liter ponderādo.

Quē bonetū .3. meta. nō hi liter ad ppositū hic per totum. ⁊ ipsū de hac distōne ex n. tura rei cū p̊ .rōe sū pro. ⁊ alios formalistas vt nolti.

Addūte hic qd̄ sit attributū ⁊ q̄nōs accipit̄ q̄re sco. 26. di. 1. ⁊ .1. q. q̄libe. ⁊ i. 1. ↄ̄sis. s. di. 8. q. s. opple. Sūt vi. ge'qd notio ⁊ quot ⁊ q̄. q̄re sco. i. repōtationū di. 28. q. 3. opume. ⁊ .1. q. quolibe.

Lege infrm̄ hic ex dictis doc. i quoli. q. 16. art. 3. vbi vult q̄ ois eēntia ē natura s3 pȝ solo q2 logtur cū eēntie de natura. vt hȝ in sn̄. 1. q. plo. soluēdo rōnes pbō ꝑ.

Cōsidera an logi pcisse de extāns an idētit̄ de oī mō itrinseco. si pmo mō vī in hāc ille ar. 4. min⁹ pncipali consideres.

Uide ea q̄ notauī sr. 3. q. s dicebūtū sco. ⁊ alibi de multiplici acceptione rōnis. ⁊ quid sit. Quē 2. phy. ⁊ .5. meta. ca. de causa. ⁊ alibi. Jō solet dici q̄ ē absolutē sima: ȝ quolt. ↄsidera. vid̄ scotū. 5. metaphy. q. 12.

Cōtradictio alia realis alia rationis. Cōsidera an distō verā in esse cognito sit rōnis. q̄re i sn̄ sco. i quolt. q. 13. art. 2. ⁊ applica hic q̄re Okaȝ in quolt ⁊ alibi vt nosti. ⁊ alios nolales nō intelligēdo sn̄ q2 detrant itboi sophiste. Uide sco. di. 35. ⁊ .36. di. 1. p illo dubio d distōne rerū in esse cognito pls addēdo p a ↄtra. vt nosti igeniosē

.s. h̄ capio distōnē rōnis.

Aug⁹. 83. q. q. 32. idēz dicit ex p̄sito. cap. de sba ⁊ .4. meta. t. c. 27. ⁊ .5. meta. ⁊ .s. pyat. ⁊ alibi plātiq3.

Hic applica illā famosam distōnez de duplici abstractione. vȝ. pcisiua ⁊ diuisiua.

Quē, coplosē sco. i q̄st. q. 5. art. 1. hic distōnē in sn̄ de re tractantem. Lege hic qd̄ ē ei i aliq̄ ex natura rei ⁊ qd formal̄r pp pcēnosos. q̄re notāter i sco. di. 45 p. reportationū. q. 2 pōdera et hic p totū q̄ duplex est distō ex natura rei. simpl̄r. vȝ. ⁊ s3 qd. de qb⁹ ⁊ exp ↄditionib⁹. q̄re. 1. reportationū sco. di. 33. singularissime. Adde et. 1. q. plo. reportationū plura hic.

Uide i sco. 1. q. quolt. ⁊ .55. di p. reportationum aliqua ad idem.

Pondera ly pprie. Lege hic pls de abstractionibus vtēris.

Uide. s. in. 1. cōfla. di. 8. q. 4. ad hoc.

Si q̄ditas sō mō ē eēntia ⁊ i deo sunt plures q̄ditates sub proprijs modis in via sco. igitur plures essentie. s

que habent eandem nām singularē:vt dcm̄ est. Alio mō: qn̄ vnū est de esse alterius. Et per oppositū dicēdū est de distinctione. Sed qm̄ distinctio eēntialis est quedā spēs distincta cōtra distōnem formalem:ⁱ esse de essentia alicuius est esse idē formalr̄ sibi:iō distinctio ⁱ identitas 2° modo dicta. non est in isto articulo ponenda. ¶ Ultimo notandū est q̄ distinctio eēntialis est semp̄ iter extrema positiua realia ⁱ actualiter exñtia. Ex quo seqtur: q̄ inter negationes ⁱ priuationes:seu inter entia positiua ⁱ priuatiua non potest fundari distinctio eēntialis. Unde qd̄ dictum est de identitate ⁱ distinctiōe ex natura rei supius: dicatur hic de identitate ⁱ distinctione essentiali.

Quantum ad 6ᵐ articulū qui ē de identitate ⁱ distinctione subiua. ¶ Notandū est: q̄ duplex est realitas: vna ē realitas obiectiua: ⁱ alia sbiectiua. Realitas obiectiua q̄ntum spectat ad ppositū est quicquid ex nā rei pōt esse obm̄ itellectus: ⁱ ex nā sui terminare actū itelligēdi. de qua realitate satis dcm̄ fuit supius. Realitas aūt subiectiua est quicquid est ex nā rei in supposito vel indiuiduo exñte. ¶ Pro quo notādū: q̄ cuilibet cōceptui cōmuni reali corrñdet duplex realitas. vna in se. alia in suis singularib⁹. Prima abstrahit ab oī exñtia. ⁱ ab his que concernunt exñtiam. Scd̄a cōcernit existentiam actualem: ⁱ ea que cōsequunt̄ ipsam: queadmodū supposita seu indiuidua. ¶ Scd̄o notādū est: q̄ realitas obiectiua quedā est ɔtrahibilis per aliam realitatē ⁱ potentialis ad eā: ⁱ isto mō oīa genera habēt tales realitates potētiales ⁱ ɔtrahibiles: siue sint genera gnālissima: siue sint genera subalterna: imo etiā spēs spālissime habēt realitates ɔtrahibiles per realitates idiuiduales: vt est de mēte Doc. subti. in. 2ᵒ sen. di. 3. q. 6. ⁱ alibi frequēter. Alia est realitas: extendendo nomē realitatis ad conceptum realem que non est ɔtrahibilis per realitatē: sed precise per modos itrinsecos qui non iportant distinctā realitatē a re cui⁹ sunt modi: ⁱ isto modo oīa trāscēdētia cōia deo ⁱ creature sic ɔtrahunt̄ per modos intrinsecos.

Doc. sub. in. 2. di. 3. q. 6.

Quibus premissis: ponunt̄ duo modi identitatis ⁱ distōnis subiectiue. Primus est. q̄ illa sūt eadē subtiue: que qditatiue ɔueniūt in aliq̄ realitate potētiali ⁱ ɔhibili per realitatē dr̄ie: ⁱ per oppoᵐ illa distinguunt̄ se totis subtiue q̄ i nulla tali realⁱ qditaᵉ ɔueniūt.

Et ex isto mō dicēdi eliciunt̄ tria correlaria. quorū pmū est: q̄ quecūq̄ includūt idē genus qditatiue: sunt idē se totis subtiue. ¶ Scd̄m correlarium: q̄ oīa predicamenta silr̄ deus ⁱ creatura se totis subiectiue distinguunt̄. ¶ Et 3ᵐ correlariū. persone diuine se totis subtiue distinguunt̄: Tū q̄ nō sunt in genere. Tū q̄ realitas potētialis oīno eis repugnat: quā tales psone sint saltē identice ifinite: ⁱ rōne eēntie quā includūt. ¶ Ex quo seqtur q̄ idētitas subtiua est inferior ad identitatē obtiuā: q̄ quecūq̄ ɔueniunt qditatiue in aliq̄ realitate potentiali ⁱ ɔtrahibili: in aliquo cōi qditatiue ɔueniunt penes qd̄ dr̄ esse idem obtiue: sed nō econtra. q̄ aliq̄ ɔueniunt in aliquo vno cōi qditatiue: in quo nulla est realitas cōis potētialis: ⁱ ɔtrahibilis per realitatem sicuti est ens: ⁱ oīa transcendētia cōia: vt dictum est. ¶ Per idē seqtur: q̄ distinctio se totis obtiue: que est eorū que in nullo cōi reali quiditatiue ɔueniūt: est superior ad distōnem subiectiuā. Unde illa que in nullo cōmuni cōceptu reali quiditatiue cōueniunt etiā in realitate cōi potentiali ɔtrahibili nequaq̄ cōuenire possunt.

Alius modus dicendi est: q̄ illa dr̄ idē subiectiue: quorū realitates pñt esse in eadem re vel per identitatē sic q̄ eidē rei idētificent̄ realiter vel per modū informātis: vel iformabilis. Et per oppositum: illa distinguunt̄ se totis subiectiue: quorū realitates nō possunt simul esse in eodē numero aliquo predictorū modorū. ¶ Ex hoc 2° modo dicēdi seqtur pmū correlariū: qd̄ est. Oīa que sunt in diuinis: sint idem subtiue. ¶ Aduertendū tn̄ q̄ aliqua ɔuenire in aliquo vno nūero: pōt esse duobus modis: vno modo idiuidualiter. Alio modo suppositaliter. Indiuidualr̄ sūt in vno nūero quecūq̄ ɔueniunt in vno indiuiduo ⁱ singulari: aliquo illorū modorū premissorū. Scd̄o mō quecūq̄ cōueniunt in aliq̄ vno supposito: dr̄ esse idem subtiue suppositaliter: ⁱ sic 2ᵐ infert pmū: q̄ sicut oē suppositū est indiuiduū: ⁱ non ecōtra: ita quicqd est idem subtiue suppositaliter est idē idiuidualiter: ⁱ nō ecōtra. ¶ Ex quo sequit̄: q̄ quū oīa in diuinis ɔueniant in vno indiuiduo singulari: qd̄ est hic deus: ⁱ ei idētificent̄ realr̄ oīa sunt eadē sibi subtiue ⁱ indiuidualiter. Sz loquēdo de identitate subiectiua suppositali: nō ē verū: q̄ oīa in diuinis sint idē subtiue: q̄ aliqd est in vno supposito: qd̄ non est in alio. Sicut paternitas est in patre: ⁱ non in filio. ¶ Scd̄z correlariū. oīa in vno indiuiduo siue sint superiora: siue accñtia absoluta: sunt idem subtiue. ¶ Tertiū correlariū. duo indiuidua eiusdem speciei maxie de predicamento sube: ⁱ alterius spēi cōplete eiusdem predicamēti distinguunt̄ se totis subiectiue. ¶ Quartū correlariū. Duo ɔtraria presertim in eē intenso. duo relatiue opposita presertim de 2° modo relatiuorū: silr̄ dr̄ie essentialr̄ diuidētes ipm̄ gen⁹: distinguuntur se totis subiectiue: sm̄ istum modum dicendi.

Quantum ad 7ᵐ articulū. s. de identitate ⁱ distinctione obiectiua ⁱc. ¶ Pro quorū intellectu aduertendū q̄ illa sunt idem obtiue de quib⁹ pōt predicari aliqd̄ predicatū quiditatiue: siue sit predicamētale: siue trāscēdēs: siue dicat realitatē potentialem siue tm̄ cōceptum realem: ⁱ nō realitatē nisi extensiue capiendo realitatē. Et per oppositū. illa distinguunt̄ se totis obiectiue: de qbus nō pōt tale predicatū predicari quiditatiue. ¶ Ex hoc inferunt̄ aliqua correlaria. Priᵐ: de⁹ ⁱ creatura: silr̄. io. pdicamēta sunt idē se totis obiectiue. Istud correᵐ pz: q̄ oibus istis corrñdet conceptus cōmunis realis entis: qui predicat̄ quiditatiue de oib⁹ istis. ¶ Scd̄m correlariū. Passiones entis a seinuicē ⁱ ab ente distinguunt̄ se totis obiectiue. Istud correᵐ pz: q̄ repugnat passionib⁹ entis aliquid predicari qditatiue de ipis: q̄ si ens non predicat̄: neq̄ aliqd aliud poterit predicari de eis quiditatiue. Et forte etiā passiones specifice sūt tales: q̄ de ipsis nihil predicat̄ quiditatiue: ⁱ eque bene cōceptus earū sunt simplr̄ simplices: sicut cōceptus passionū transcendentiū: ⁱ ita se totis distinguunt̄ obtiue. ¶ Tertiū correlariū est: q̄ dr̄ie vltime: ⁱ breuiter oīa illa q̄ sunt pmo diuersa: distinguunt̄ se totis obiectiue. Un̄ dr̄ie vltime: quedā sunt vltime vltimitate specificationis: quedā sunt vltime vltimitate determinationis: Prime dr̄ie sūt vltime dr̄ie spērum spālissimarū: vel spērum subalternarum que vltimate specificant ⁱ determināt nāz generis. Quedā sunt vltime vltimitate determinatiōis: ⁱ iste sūt differētie indiuiduales que vltimo determināt nām speciei spālissime. De oibus istis est verū q̄ nihil predicatur de eis qditatiue: ⁱ q̄ se totis obiectiue distinguunt̄: ⁱ vlterius q̄ sint pmo diuerse. Un̄ aliud est dicere: Aliqd differt ab aliquo: aliud qd̄ sit diuersū ab illo: vt pz per Ar. in 5° meta. cap° de eodem: ⁱ diuerso. Et. io. meta. t. c. iz. pmo diuersa sunt illa que non sunt aliqd idē ens: hoc est in nullo cōueniunt quiditatiue. Licet in aliquo cōi possint conuenire identice ⁱ denominatiue: sic q̄ illud cōmune pōt

5° me. t. c. ii. hāte 2ᵐ ⁱ 10. met. t. cō. 12.

predicari de eis per identitatem seu identice. Simil'r etiã
denominatiue eo modo:quo genus predicaẽ de differen
tia qd genus est extra conceptuz formalẽ differẽtie. Illa
aũt apud Ar.appellãtur differẽtia que sunt aliqd idem
ens:ꝛ in aliquo cõmuni qditatiue conueniunt:non tantũ
identice ꝛ denominatiue:quẽadmoduz sunt deus ꝛ crea
tura.ꝛ.io.predicamẽta:vt dictũ est:que ꝯueniunt in ente
quiditatiue.❡ Ex quo sequiẽ vnũ correlariũ:ꝙ oĩs dif
ferentia differentiũ reduciẽ ad aliqua pmo diuersa:qꝛ si
soꝛ.ꝛ plato differunt:igitur aliqbus differũt que sunt pn
cipia differendi:illa vo per que differunt sint a.ꝛ b.aut a:
ꝛ b.sunt pmo diuersa:aut differẽtia.Si pmũ:habeẽ ppo
situm:si scdm:pceditur in infinitum.

Quantum ad vltimũ articulũ:pro cõ
plemento qõnis qui appel
latur illatiuus ꝛ inuestigatiuus identitatuz
ꝛ distinctionum ꝛc. ❡ Notandum est ꝙ si
cut efficiens extra intellectuz pducit aliqd
in esse reali:ita intellectus ꝛ quecũqꝫ potentia cognosciti
ua pducit rem quã cognoscit in eẽ cognito:qd esse cogni
tum nihil aliud est qꝫ respectus rõnis derelictus in obto
a potẽtia cognoscẽte.Et simil'r voluntas pducit rem quã
amat ꝛ diligit:in esse volito:qd esse est etiã respcũs rõnis
penes qd esse rõnis accipiẽ distinctio rõnis. ❡ Ulterius
notãdũ est:ꝙ actus collatiuus itellcũs presupponit actũ
rectũ quo intellcũs cognoscit rem quam compat seu con
fert ad aliã rem:ꝛ nihil cõfert ignorãdo:aut nõ cognoscen
do.Ex quo sequiẽ ꝙ quelibꝫ res compata ad aliã reꝫ:fun
dat respectũ rõnis:qui est esse cognitũ ꝛ intellectũ. Et si
compat vnam rem ad aliã rẽ vt eandẽ sibi aut diuersaꝫ:
intellcũs sic cõferendo causat identitatẽ aut distõneꝫ ra
tionis.Ex quo sequiẽ ꝙ lꝫ intellcũs cõsideret aliquã reꝫ
vt est intellecta:ꝛ ẽt cõsideret nõ vt est intellcã:semp tñ
ipsa res est intellcã:ꝛ hꝫ esse cognitũ. Unde nõ valet ista
ꝯña. Intellcũs cõsiderat lapidẽ nõ sub ea rõne sub qua ẽ
intellcũs.ergo lapis nõ est intellcũs. Unde cõmutatur h
modus in rem:ꝛ est fallacia accñtis:qꝛ licet res ꝯsidera
ta ab intellectu sit intellecta ꝛ cognita:tñ nõ ꝯsideraẽ sub
isto modo:ꝛ sub isto respcũ cognitionis passiue. Et per h
põt saluari illud qd dicunt Scotiste ꝙ res intellecta põt
compari ad rem nõ intellectã. ❡ Ulterius notandũ est
ꝙ modi ꝯcipiendi:siue grãmaticales siue logicales.(grã
maticales vt in recto:vel obliquo:logicales:vt in cõcre
to:vl' in abstracto:cũ sint entia rõnis:ꝛ respcũs rõnis cau
sati per actũ intelligẽdi rectũ ꝛ collatiuũ)sunt fundamẽ
ta identitatis ꝛ distõnis rõnis:qꝛ non põt esse maioris en
titatis fundatũ qꝫ fundamẽtũ.ergo in quibuscũqꝫ respe
ctib⁹ rõnis non potest fundari respectus realis:aut ex na
tura rei:ꝛ ita neqꝫ identitas:neqꝫ distinctio ex natura rei.
❡ Ex quibus sequuntur aliqua correlaria.

Quod quotiẽscũqꝫ res realis ꝯpaẽ ad reꝫ
realẽ vl' realitas ad rea
litatẽ(ꝛ hoc vel ad seipsam:vel ad aliã in vno ꝛ eodẽ ob
iecto formali:vt qñ intellcũs compat colorẽ ꝛ disgregati
uitatẽ in albedie)quũ oĩa ista psupponanẽ hĩe eẽ cogni
tũ ꝛ itellcm sunt fundamẽta distõnis vl' idẽtitatis rõnis.

Similiter qñ res rõnis ꝯpaẽ ad rem realem.s.
qñ intellcũs compat genus: hoc est istã
intentionẽ scdam:que est genus ad intentionẽ pmaꝫ que
est aĩal:ꝛ econuerso.Uel rem rõnis compat ad reꝫ ratio
nis:semp inter ista fundaẽ distictio rõnis.

Similiter qñ ista compantur sub diuersis modis
cõcipiendi:distinguunẽ distinctione rõ
nis:qd nõ tñ ẽ de diuersis reb⁹ rõnis verũ ẽt de eadẽ re
siue reali:siue rõnis ꝯcepta sub diuersis modis ꝯcipiẽdi.

Distinctio ex natura rei inuestigaẽ per qttuoꝛ gnã
oppõnis. p per oppõneꝫ relatiuã. 2°
per oppõneꝫ ꝯriam. 3° per priuatiuã. 4° per ꝯdictoriã.
Ex^m pmi. Impossibile est eideꝫ oĩno:ꝛ ex natura rei:ꝛ re
specta eiusdem:ꝛ fm idem inesse opposita relatiue.Ex q
infertur:ꝙ(quiꝫ mouens ꝛ motũ sint sic opposita:ꝛ ista
competãt intellectui agenti:aut possibili)intellcũs agẽs
aut possibilis non sunt oĩno idẽ ex natura rei. ❡ Qꝛ si cõ
tendatur:ꝙ intellectus possibilis est actiuus intellectio
nis.ex snia Doct.subti.in quolꝫ.q.15.Et eadẽ potentia in Doc.sub.i
tellectus possibilis fundamẽtalis est passiua respectu in qlꝫ.q.15.
tellectionis.igiẽ idem oĩno respectu eiusdẽ est mouens ꝛ
motũ. ❡ Rñdeẽ ꝙ eadẽ potẽtia fundamentalis est mo
uens ꝛ mota:sed nõ fm idem. Nam pro quãto est quedã
virtus illimitata habẽs pfectionẽ causatiuã est mouẽs:ꝛ
in actu:pro quãto aũt est pfectibilis per actũ quẽ pducit:
ꝛ est capax istius:est mota ꝛ in potẽtia. Iste sunt distincte
pfectiones in intellectu:qꝛ sunt distincte aptitudines na
turales:ꝛ distincti respectus fundamẽtales aut aptitudi
nales:ꝛ ita nõ fm idẽ:ideꝫ tñ absolutũ qd est intellectus
possibilis est mouẽs ꝛ motũ in actu ꝛ in potẽtia.Est etiaꝫ
actu mouẽs ꝛ agens:respcũ motus ꝛ actionis quã elicit:ꝛ
est motũ ꝛ in potẽtia respectu termini actionis ꝛ motus.
❡ Qꝛ si tu diceres:agens recipit actionẽ:igiẽ patitur fm
actionẽ. ❡ Rñdetur:aliõ est formã inesse alicui mediã
te simplici inherẽtia:aliud est formã inesse mediãte rece
ptione ꝛ passione. Actio nõ põt inesse agẽti per receptio
nẽ passionis seu que sit passio:qꝛ sicẽ ad motũ nõ est mot⁹: T.c.10.
ita ad actionẽ nõ est actio:neqꝫ passio. Ex 5° phy. qd etiaꝫ
pbatur:qꝛ quiꝫ actio sit cã passionis:ꝛ passio effect⁹ eius:
nõ põt passio eẽ pn^m ꝛ cã actionis.g in eodẽ instãti in quo
actio inest agenti:nulla passio precedit:seu poniẽ pn^m ei⁹.
Et ita si actio inest agẽti:non recipiẽ in agente receptione
passionis:lꝫ inhereat agẽti. ❡ Et per hoc euadiẽ difficul
tas:que solet fieri ꝯtra Scotistas:ꝙ si actio esset in agen
te omne agẽs moueret. ❡ Põt ꝛ aliter dici ꝙ quũ actio
sit cã motus:ꝛ motus sit terminus eius causat⁹ per ipam
vt distinguiẽ a motu:sequiẽ ꝙ agẽs recipiẽdo actionẽ:nõ
moueẽ:qꝛ illud tm moueẽ in quo est motus:sꝫ motus re
cipitur in passo:prout motus accipiẽ pro forma fluente:ꝛ
etiã pro fluxu forme.g agens actionẽ recipiens nõ moue
tur:sꝫ tñ est illud per qd aliud moueẽ:ꝛ ita est motiuum
vel mouens. ❡ Sed ꝯtra:qꝛ saltẽ agens recipiens actio
nẽ mutabitur:qꝛ transit de priuatione ad formaꝫ. ❡ Ad
hoc põt dici:ꝙ sicẽ respcũs nõ est forma ad se:sꝫ ad alterũ:
ita quicqd recipit respectũ realẽ:mutaẽ nõ ad se:sꝫ ad al
terũ:ꝛ hoc ꝯcedit. Simplicius sup pdicamenta. Nega
uit aũt Ar. ad relationẽ esse motũ aut mutationẽ: prout
motus ꝛ mutatio est ad se. Sꝫ loquẽdo de mutatione ad
alterũ:nõ est incõueniens:ꝙ subm recipiẽs formã respe
ctiuam realẽ mutetur ad alterũ.hoc est:qꝛ alterũ mutaẽ
ad se:vnde nũqꝫ respect⁹ alicui acquiriẽ: nisi qꝛ aliqd ab
solutũ acquiriẽ alicui alteri.ꝛ ita recipiens respectũ mu
tatur ad alterũ:qꝛ illud alterũ ad se mutaẽ. Ista rñsio est
Doc.subti.in.2.sen.di.1.q.5.ꝛ simplicij super predicamen Doc.sub.
ta. ❡ Uel aliter põt dici fm Franciscũ in p sent.di.29.q. i 2° di.1.q.
2.mutatio est duplex. Quedã est physica: quedam meta 5.ꝛ simpli
physica. Prima mutatio cõcernit:situm:locũ:ꝛ alia acci ci° sr pdi
dentia sensibilia:que insequunẽ agens:ꝛ patiẽs:ꝛ formã camenta.
inductã ab agẽte:in passo. ❡ Actio metaphysica abstra
hit ab oĩ situ:loco:distãcia:ꝛ ab oĩbus accñtibus sensibili
bus.Et isto modo nos dicimus:ꝙ si deus crearet vnũ an
geluꝫ qui postmodũ seipm itelligeret:mutareẽ de priua
tione intellectionis:ad talẽ intellectionẽ mutatione me
taphysica:qꝛ hic nulla mã:nulla qualitas:aut accñs sen

sibile concurreret: loquēdo de ista mutatione metaphysica. Omne recipiens formā realē absolutā siue respectiuā: mutaꝛ ſm talē formā mutatiōe metaphysica: vel physica: sȝ si muteꝛ solum ad formā respectiuā: mutaꝛ mutatione metaphysica: Quū igiꝛ actio sit respectus de predicamēto actionis: agens recipiēs actionē mutaꝛ mutatione metaphysica: ⁊ hoc non est incōueniens: imo necēium ꝙ omne agens citra ꝑmū qd non recipit aliquā formam realem in se: de nouo mutetur tali mutatione.

⁋ Exemplū de oppōne contradictoria ⁊c̄. vt in tex.

Distinctio formalis quadruplici via inuestigaꝛ. ⁋ Primo per viā exclusionis ⁊c̄. ⁋ Circa qd sciendū ꝙ hec ꝑma via intelligēda est capiendo distinctionē formalē ꝓprie: de quo sufficienter habituȝ est superius: qꝛ si capereꝛ distinctio formalis improprie: tūc ista ꝯña non esset bona. A. non est de conceptu formali b. ergo a. ⁊ b. distiguunꝛ in formalitate ⁊ quiditate: sic̄ appa ret de duobus indiuiduis eiusdē speciei spālissime.

⁋ Scđo per viā diffōnis. Quecūqꝫ eni habent distinctas diffōnes quaruȝ vna non includiꝛ in alia: illa formalr̄ distinguunꝛ. Notanter diciꝛ: quaꝝ vna nō includiꝛ in alia: qꝛ certum est: ꝙ homo ⁊ aīal sunt idem formalr̄: licet nō mutuo ⁊ adequate: ⁊ tamē habent distinctas diffōnes: qꝛ ista diffinitio: substātia animata sensitiua nō est ista diffinitio: substantia animata rōnalis. Ex quo sequiꝛ: ꝙ illa q̄ habēt sic distinctas diffōnes: quarū vna nō cōpetit alteri: neqꝫ partialr̄: neqꝫ adequate: illa distinguunꝛ formalr̄.

⁋ Tertio per viā descriptiōis sic: quoꝝ descriptiōes sunt diuerse: illa formalr̄ distinguunꝛ itelligēdo per dscriptionē manifestationē constitutā ex genere: ⁊ ꝓpria passione: qꝛ quoꝝ passiōes sunt diuerse ⁊ opposite: rōnes formales etiā sunt diuerse: quuȝ passio fluat a rōne formali subti.

⁋ Quarto per viam demonstrationis sic: quādocūqꝫ aliquid est demonstrabile de aliquo: ⁊ de alio nō: illa distinguunꝛ formalr̄. Nā quū passio sit effectus subti ⁊ habeat cām intrinsecā in subto: que est ꝓpria rō formalis subti: si effectus sunt oppositi ⁊ incompossibiles: rōnes formales subtoꝝ erūt opposite: ⁊ incōpossibiles: nō simplr̄: quin tales passiones ꝯñtes ꝓpria subta possint esse in vno ⁊ eodē supposito: sȝ intelligo ipsas esse oppositas ſm se: ⁊ quo ad rōnes formales suboꝝ: ꝙ illud qd est per se cā ⁊ ꝓpter quid vnius passionis: nō poterit assignari pro per se cā respectu alterius: ⁊ isto modo habebunt oppōnem.

⁋ Pōt ēt addi 5ª via reduplicationis ſȝ Franciscū sic: qñ aliqd ꝯpetit alicui icꝫm tale: ⁊ nō aliȷ: sic̄ viuere ⁊c̄. vt i tex.

Distinctio vo realis poterit inuestigari q̄druplr̄. ⁋ Prio per viā gnōnis sic: quoꝝ vnū generatur reliquo non genito: illa distinguunꝛ realiter.

⁋ Secundo per viam corruptionis ⁊c̄.

⁋ Tertio per viā originis. Qꝛ inter originans ⁊ originatū semꝑ est distinctio realis: qꝛ originās prehabet nām quā cōicat originato: qua via vtitur Aug. p de trini. cap° p. assignans rōneȝ q̄re nulla res est que seipsaȝ gignat: vt sic: qꝛ vt igr ipe idē eēt pꝰ ⁊ posteriꝰ seipo: ⁊ ꝑhēret nāȝ anq̄ eēt.

⁋ Quarto inuestigaꝛ per viā sepate existie: vel subsistētie.

Distinctio etiam essentialis quadruplici via inuestigatur.

⁋ Primo per viam gnātionis in istis inferioribus.

⁋ Secundo per viam corruptionis.

⁋ Tertio per viam separationis.

⁋ Quarto per viam dependentie: ⁊ etiam per viam generum ⁊ specierum sic: que sunt in distinctis generibꝰ: ⁊ speciebus: illa distinguuntur essentialiter.

Distinctio tamē se totis subiectiue: per viam actualis sepatōis poterit inuestigari isto mō: qñ aliq̄ actualr̄ ſȝ esse existie: vel subsistētie ⁊c̄. vt in tex.

⁋ Sed distinctio se totis obiectiue sic iuestigatur: que in nullo quiditatiue cōueniunt: illa sunt se totis ⁊c̄.

⁋ Ex quibus sequitur ꝙ identitas istorum per oppositū eorum que dicta sunt ⁊c̄. vt in tex.

Quantum ad scđam partē huiꝰ articuli. Primo inuestigemus moduȝ inferēdi vnā identitatē ex alia ⁊c̄. ⁋ Aduertendū est de idētitate formali de qua iste compositor dicit. ꝙ ipsa infert identitatē realem in his que nō sunt cōposita ex re ⁊ re: sed nō in cōpositis ex re ⁊ re. Qꝛ certuȝ est ꝙ mā ⁊ forma sunt de esse cōpositi nālis: cū sint ptes diffiniētes ipm ſm phm. 7. met. tex. cō. 35. ⁊ tñ materia ⁊ forma non sunt idem realr̄ com posito. ⁋ Cōtra quē arguiꝛ. Qꝛ aut est ordo essentialis ⁊ per se istarū identitatū: aut accñtalis. Si ꝑmo modo: iste ordo est simplr̄ necēius: ⁊ necēio ꝯñs extrema ſȝ rōnes formales istoꝝ extremoꝝ: ⁊ ita positis rōnibus formalibus istarū identitatū de necessitate vna erit prior: ⁊ alia posterior. ⁊ ita identitas formalis infert identitatē realem sic̄ inferius: ⁊ minus cōmune infert superius: ⁊ magis cōmune: vel saltē sicut posterius infert ꝑus ꝑoritate cōitatis: ⁊ nō ecōtra. Si vero est ordo accñtalis. ergo identitas que poniꝛ ꝑor indrñter poterit esse posterior: ⁊ ecōtra. ⁋ Dicendū est igiꝛ: saluo semꝑ meliori iudicio: ꝙ idētitas formalis est maior ⁊ prior in essendo: licet nō in cōsequendo identitate reali. loquēdo de idētitate formali ꝓprie. Nec est verū ꝙ semꝑ prius in essendo: sit prius in ꝯsequendo: sic̄ nō sequiꝛ. a. est calidū. g̃ ignis: sȝ bene econtrario: ⁊ tñ ignis est prior in essendo: q̄ȝ calidū. Identitas aūt formalis ꝓprie est eoꝝ que nō sunt separabilia ſm cōceptuȝ distinctū. Modo que sunt sic inseparabilia: sunt iseparabilia ſm rem. maior eni iseparabilitas est ſm itellcm̄: q̄ȝ ſȝ rem: qꝛ que nō sunt separata ſm reȝ pōt intellcūs separe ⁊ diuidere. g̃ que intellcūs nō pōt separe ⁊ diuidere: non pñt separi ſm rē. Igiꝛ que sunt eadē formalr̄ isto modo: sunt eadē realiter. ⁋ Ex quo rñdetur ad instātiā de mā ⁊ forma: ꝙ licȝ mā ⁊ forma in abstracto: ⁊ sumpte per modū partis: distinguanꝛ realr̄ a toto cōposito per se: ⁊ nāli: nō tñ in ꝯcreto: ⁊ vt sumunꝛ per modū totius. Unde ista est falsa: homo est aīa: in predicatione formali: ⁊ per identitatē. Ista tñ est vera in ꝑdicatione formali ⁊ per identitatē realē ꝑdicati ad subm: hō est aīatus. Qꝛ licȝ aīatū significet ptē: nō tñ significat ipsaȝ per modū ptis: sȝ cōnotādo totū cuiꝰ est pars: penes quā cōnotationē ꝑdicatuȝ idētificaꝛ toti: qꝛ idē ē aīatuȝ qd ꝑdicaꝛ de hoīe: ⁊ ipse hō. Pho 7° met. t. c. 35

Identitas etiam realis infert identitatē essentialē. Notanda est huius ratio que est ista: qꝛ identitas realis attendiꝛ penes vnitatē existentie vel subsistentie. Identitas essentialis attenditur penes vnitatem nature ⁊ essentie: cuius existētia vel subsistētia est modus intrinsecus. Sed stante vnitate in posteriori non pōt esse pluralitas in priore: sȝ bene ecōtra. Igiꝛ. si est vnitas in existia ⁊ subsistētia: sic ꝙ ſm talem existiā: talia nō possint separi: aut actualr̄ nō sint sepata: seqtur: ꝙ erit ēt vnitas in nā ad quā ꝯsequiꝛ existia respcū cꝰ est ista iseparabilitas: ⁊ ita q̄cūqꝫ sunt ideȝ realr̄ penes existiā ⁊ subsistentiā: sunt ēt idē essentialr̄ penes nām ⁊ vnitatē eius.

Identitas etiā eēntialis infert identitatē subiectiuam ſm 2m moduȝ: ꝓpterea qꝛ illa sūt eadem essentialr̄: que ꝯueniunt in aliqua vna natura singulari: aut identice (sic ꝙ idētificenꝛ tali nature) aut per modū informātis ⁊ informabilis. Sed illa que cōueniūt identice in aliqua natura singulari sunt ideȝ se totis subiectiue. igiꝛ ⁊c̄. Identitas tñ eēntialis nō infert identita-

tem subiectiuam sm pmū modum: vt patet intuenti.

Identitas subiectiua nō infert identitatē obiectiuam: nec sm pmū modum. s. quādo cōueniunt quiditatiue in aliquo limitato. Neqꝫ etiā penes 2m modū qn. vz. aliqua plura conueniunt in aliquo vno transcendenti: vt pz de potentijs anime: ac etiam passionibus entis: que sunt eedem realiter inter se essentialr ac etiam subiectiue: ⁊ tñ distinguunt se totis obiectiue: quū in nullo quiditatiue cōueniant. ¶ Et si diceret ꝙ cōueniunt in aliquo quiditatiue: saltem deueniēdū est ad aliqua in ipsis inclusa: pmo diuersa: que in nullo quiditatiue cōueniunt. ¶ Ex quo seqtur: ꝙ si est ordo essentialis inter istas identitates: est tantū ordo eēntialis quantuꝫ ad identitatem rōnis ex natura rei formalem: realem: essentialem: ⁊ subiectiuam: q̄tum ad 2m modum posituꝫ superius. Sed non erit ordo essentialis inter identitatē subiectiuam ⁊ obtiuam. ¶ Pōt etiā ꝓbabiliter dici: ꝙ identitas subiectiua infert identitatem obiectiuā. ¶ Pro quo est notandum: ꝙ identitas obiectiua potest esse duobus modis: vno modo: quādo vnum extremum istius identitatis ꝯtinet alterū quiditatiue: vel aliquid alterius. Alio modo: quādo vnū cōtinet aliud in existendo: ⁊ per identitatē: eo modo quo loquit Scotus de pmo diuersis in 2o sen. di. 2. q. 5. Rñdendo ad 2m argumentū. Si capiat identitas obiectiua scdo modo: ⁊ nō pmo modo: illa que sunt idem identitate subiectiua: sunt ideꝫ etiā obiectiue realiter ⁊ identice: sed nō pmo modo. Et ita apparet rñsio ad instantiā de passionibus entis: ⁊ potentijs anime.

Sco. 2o sen. di. 2. q. 5.

Quantum ad 2m de mō inferendi vnā distinctionem ex alia: ponitur ista cōclusio. Maior distinctio infert minorem ⁊c. ¶ Pro quoꝝ notitia est sciendū ꝙ minima distinctio est distinctio rationis: quia ab omnibus infertur: ⁊ non econtra. Maxima autē distinctio videtur distinctio se totis obiectiue: qꝛ ista oēs alias infert: ⁊ ipsa a nulla alia infertur.

Licet aliqui dicant. ꝙ distinctio ista nō infert alias: vt pz per exemplum adductū de potentijs anime: ⁊ passionibus entis que distinguūtur se totis obiectiue: ⁊ non subiectiue: neqꝫ essentialiter.

Sed siquis bene ꝯsiderauerit que sunt dicta superius pauloante: facile soluet instantiā: negando ꝙ tales passiones entis: ⁊ potentie anime distinguantur se totis obiectiue oīno. s. q̄tum ad rōnes formales: ⁊ q̄tuꝫ ad vnitatem identicam. Unde licet sint pmo diuerse quiditatiue: nō tñ identice: ⁊ vt sic nō distinguuntur se totis obiectiue. Uñ quecunqꝫ distinguunt obiectiue: vtroqꝫ modo. s. quiditatiue ⁊ identice (sic ꝙ in existēdo vnum non ꝯtineat alterū per identitatem) illa distinguuntur se totis subiectiue. Nam sicut pmo diuersa sm Docto. subti. sunt duob⁹ modis. Uno modo: quādo vnuꝫ non cōtinet alterū quiditatiue: neqꝫ aliquid alteri⁹. Alio modo: quādo vnuꝫ non cōtinet alterū in existendo: ⁊ per identitatē: ita distinctio obiectiua pōt intelligi penes primo diuersa: vel altero istoꝝ modoꝝ duorū tm̄: vel vtroqꝫ modo. Si scdo modo: pz ꝙ quelibet talia pmo diuersa distinguunt se totis subiectiue: sicut sunt due differentie īdiuiduales indiuiduoꝝ de pdicamēto substātie: quēadmoduꝫ est scoteitas ⁊ platoneitas. ¶ Et si dicat: accipio duas differētias indiuiduales: duoꝝ accītium in aliquo supposito de predicamēto substātie. s. hecheitatem albedinis in lacte: ⁊ hecheitatem dulcedinis: Nam certuꝫ est ꝙ vna hecheitas non continet alteraꝫ quiditatiue: neqꝫ aliquid alterius: neqꝫ vna cōtinet alteram in existendo: ⁊ tñ ista duo nō distinguunt se totis subiectiue. ¶ Ad hoc potest dici: ꝙ licet vna istarū non cōtineat alteram identice rōne sui: tñ rōne entis qđ identice includit: vna continet alteram per identitateꝫ: ⁊ ita sunt idem realiter ens. quare ⁊c. ¶ Uel dicendū ꝙ non est ordo essentialis iter distinctionem obiectiuā ⁊ subiectiuā: sed bene q̄tum ad alias. Et ꝙ aliqui arguāt de mā ⁊ forma: ꝙ. vz. ista distinguantur essentialr: ⁊ realiter a cōposito essentiali: responsum est superius. ¶ Uel dicendū est sm aliquos formalizantes: ⁊ sm Burleuꝫ: ꝙ non est ordo essentialis iter distinctioneꝫ: realem: essentialem: ⁊ formalem: ꝓpterea qꝛ sm ipm Burleum homo predicat per se: ⁊ in pmo modo de sor. ⁊ est de ꝯceptu formali ipsius: ⁊ tñ non est de essentia eius: sm ipsuꝫ. (hoc est: ideꝫ sibi essentialr ⁊ realiter): qꝛ effectus particularis pncipia constitutiua debent esse particularia. ergo illa que distinguuntur essentialr ⁊ realiter: possunt esse idem formaliter. Sed neganduꝫ est: ꝙ homo distinguatur realiter ⁊ essentialr a sor. qui est ideꝫ formaliter sibi: ⁊ in primo modo: ⁊ de materia ⁊ forma satis dictum est superius.

Ad argumenta pncipalia. Ad pmū quū dicit. Ille formalitates vel sunt alique res ⁊c. ¶ Rñdetur ꝙ sunt res essentie: sed non existie vel subsistētie: sed penes rem essentie non attendit distinctio realis: sed solūmodo penes rem existie: vel subsistentie: vt dictū est: ⁊ ita nō sequit ꝙ distinguant realiter: prout distinctio realis est quedā species cōdistincta cōtra distinctionē ex natura rei: seu formalē: ⁊ ita capiendo rem proprie ⁊ stricte: iste due formalitates nō sunt ꝓprie res: sꝫ magis aliquid rei. ¶ Et si arguas. distinctio que est p istas formalitates est distictio secluso omni opere intellectus. ergo est realis. ¶ Rñdetur ꝙ distinctio realis: ⁊ similiter distinctio ex natura rei. Uno mō pōt capi prout ē quoddā genus ad omnes spēs distinctionum que nō dependent ab actu collatiuo intellectus. Alio modo potest capi vtraqꝫ distinctio pdicta vt est species quedaꝫ desperata ⁊ condistincta ꝯtra alias spēs distinctionū. Si pmo modo capiatur distinctio realis ⁊ ex natura rei: sic distinctio per formalitates ⁊ quelibet alia que habet esse secluso opere itellectus: est realis: ⁊ ex natura rei. Si scdo modo: sic distinctio per formalitates non est realis: sed soluꝫ formalis: aut ex natura rei. Unde vt dictum est in corpore questionis: ab alio accipit distinctio realis: ab alio formalis: ⁊ ab alio ex natura rei.

¶ Et per hoc apparet rñsio ad 2m: quum dicit: que distinguuntur ex natura rei distinguunt realiter ⁊c.

¶ Ad 3m: quum dicitur: sicut se habet res subiecti ⁊c. cōceditur similitudo q̄tuꝫ ad hoc ꝙ sicut res subiecti est eadem cum re ꝓprie passionis: ita consimili identitate formalitas subiecti est eadē formalitati passionis: ita ꝙ cōceditur ista. Sicut homo est identice ⁊ realiter idem risibilitati: ita formalitas hominis est identice ⁊ realiter formalitas risibilitatis. Non tñ ꝓpter hoc conceditur: ꝙ sicut homo est risibilis: sic formalitas hominis sit formalitas risibilitatis: qꝛ in ista scda ꝓpositione que est in abstracto (que abstractio est per nomina secundaruꝫ intentionū) denotatur: ꝙ vnuꝫ est idē formaliter alteri: qđ non fit in alia ꝓpositione. ¶ Unde est regula: ꝙ quotienscūqꝫ abstractū predicatur de abstracto abstractione vltimata: ⁊ per nomina secundarū intentionū affirmatur: quēadmodum est formalitas: ratio formalis: quiditas: semper denotatur formalis identitas eoꝝ que sic predicantur. Sꝫ in concretis aut in abstractis per nomina primaruꝫ intētionum denotatur identitas realis: quādo vnuꝫ affirmatur de reliquo: ⁊ ita cōceditur ista. humanitas est entitas

per identitatem: ⁊ negatur ista. ratio formalis humanitatis est ratio formalis entitatis. ¶ Advertendum tamē ꝙ non semper abstractū predicatur de abstracto abstractiōe per nomine primarū intentionū: licet concretū predicetur de concreto: q2 hoc tamē verū est in transcendētibus: vt dictum est aliqualiter superius. In alijs aūt non est verum: q2 talia abstracta abstrahunt a tertio qđ est causa identificationis extremorū. Sicut ista est falsa: rōnalitas est aīalitas: ⁊ tamē conceditur. Rōnale est aīal: q2 quodlibet istorum concernit tertiū in quo identificantur. Similiter conceditur ista. Homo est risibilis: ⁊ negatur ista humanitas est risibilitas: q2 abstracta abstrahuntur a tertio rōne cuius īter se identificantur. Si tamē diceretur humanitas est id qđ risibilitas: vel humanitas est eadem identice risibilitati: ista esset cōcedenda cū ista additione predicta: q2 hic specificatur idētitas realis extremoꝝ: que est rōne tertij: in quo cōueniunt. Sed vbi diceretur. humanitas est risibilitas: denotaretur: ꝙ humanitas ē formaliter risibilitas: ⁊ vnū includeret alterū formaliter: qđ est falsum: q2 abstrahuntur a tertio qđ est causa identificationis ipsoꝝ. Applicando ad ꝓpositum: concedo ꝙ formalitas subiecti est id qđ formalitas passionis: ⁊ nego ꝙ formalitas subiecti sit formalitas passionis. Concedo ergo argumētum: a cōmutata ꝓportione: capiendo vniformiter identitatē vtrobiq3.

¶ Ad 4m: quū dicitur formalitas substantie est vera res ⁊c. Dico ꝙ omnis talis est vera res si sit substantia in recto: Unde eo modo quo talis formalitas est substātia: est res sed non omnis formalitas substantie est substantia: ⁊ ita non est vera res in recto: s3 aliqua in recto: ⁊ aliqua in obliquo. ¶ Advertendū tamē ꝙ formalitas: quedā est totalis ⁊ adequata: qua aliquid habet totaliter ⁊ adequate suum esse formale: eo modo quo hūanitas est illud quo homo habet adequate esse quiditatiuum formale hominis: ⁊ est ei ratio essendi in tali esse adequate: ⁊ ꝯplete. Alia est formalitas partialis que est ꝑncipium ⁊ ratio formalis qua aliquid habet esse quiditatiuum partialiter. Formalitas ꝑmo modo dicta: que est ꝑncipium essendi alicui adequate in suo esse quiditatiuo: est vera substātia ⁊ res. S3 formalitas partialis non dicitur ꝓprie substantia: sed substantie: ⁊ ita non dicitur res ꝓprie sed aliquid rei. Extendendo tamē predicationem substātie (ad qđlibet qđ est aliquid positiuum extra nihil: de predicamento substātie: vel etiam extra tale predicamentū substantie: cui possit competere ratio substantie: aliquo modo) ꝯceditur ꝙ quelibet formalitas substantialis est substātia. Et ita conceditur ꝙ est res. extendendo nomen rei. Sed penes talem substantiā aut rem extensiue acceptam non attenditur distinctio realis: s3 solum formalis: aut ex natura rei: ⁊ ita non sequitur ꝯtra intentum. ¶ Pōt etiā dici: ꝙ sicut res que est fundamentum distinctionis realis est res exñtie vel subsistētie: ita substantia que est fundamētū distinctionis realis: est existens vel subsistēs. Et ita formalitas abstrahens ab existentia vel subsistētia: siue sit partialis siue sit totalis: nō est substātia aut res: penes quā attenditur distinctio realis. Sed bene est aliqd substātie aut rei.

¶ Ad 5m conceditur: ꝙ quecūq3 haberēt diuersas diffinitiones ⁊c. Si habeant diuersas diffōnes quiditatiuas cōstitutas ex genere ⁊ differentia. Non aūt si habeant solū diuersas rōnes formales ab intellectu ex natura rei formaliter cōceptibiles sic intelligendo ꝙ vna diffinitio nō includat reliquā: neq3 sit pars alterius. Sed vbi solum habent diuersas rōnes formales ab intellectu ex nā rei conceptibiles: nō est verum ꝙ distinguantur realiter. Ratio enim formalis in plus se h3 ꝙ3 diffinitio: q2 qcqd est per se cōceptibile ab intellectu: ex nā rei: est rō formalis: siue sit simplex siue cōpositū: ⁊ ad tales rōnes formales simplices deueniendū est in diffinitionibus: vt vult Ar. 8. met. tex. cō. 9. Alioquin daretur processus in infinitum in diffinientibus ⁊ diffinibilibus.

¶ Ad 6m quum dicitur: ꝙ tunc ab vno ⁊ eodē ⁊c. vt in tex.

¶ Ad 7m quum dicitur. accipio formā ⁊c. vt in tex.

¶ Ad 8m quum dicitur. Quecūq3 distinguuntur qditatiue ⁊c. vt in tex. ¶ Pōt etiam dici ꝙ quiditas ⁊ res essentie sunt idem: s3 nō quiditas ⁊ res exñtie ⁊ subsistētie: q2 inter qditatem ⁊ talem rem est distinctio ex natura rei.

¶ Ad 9m quum dicitur nulla ꝓpria passio ⁊c. Cōceditur maior: ⁊ ad minorē dr: ꝙ distinctio nō est passio vnica ⁊ simplex entis: q2 ens ad qđlibet ens comparatū non est semper distinctū sed est idem aut distinctū. Et hoc est qđ vult Ar. 10. meta. tex. cō. 12. Tamē dato ꝙ distinctio esset passio ꝯuertibilis cū ente: cōceditur totus ꝓcessus vsq3 ad minorem pro syllō in qua dicitur: omne ens est reale vel rōnis. Dico ꝙ omne ens est reale. i. secluso opere ītellectus vel rōnis. idest dependens ab opere intellectus: Postea quū infertur. ergo omnis distinctio est realis vel rōnis. Dico ꝙ oīs distinctio est realis. i. non dependens ab opere intellcūs. Uel rationis: hoc est dependens ab opere ītellectus: ⁊ sic concedo distinctionem non dependentem ab opere intellectus esse realē: ⁊ ex natura rei vt distinctio talis est quoddam genus ad omnes species distinctionum non dependentiū ab intellectu causante ipsas. Sed si distinctio realis: aut ex natura rei sumitur vt spēs disperata ⁊ cōdistincta contra alias spēs distinctionum: negatur ꝙ omnis distinctio non dependēs ab opere intellectus sit distinctio realis: aut ex natura rei: vt dictum est superius. Ar. 10. me. t. c. 12

¶ Ad 10m rñdetur ad maiorem negando ipsam ponendo ꝙ vnicuiq3 vniuersali correspondeat suum proprium indiuiduum: quo posito. Sicut vniuersale identificatur inferiori: ⁊ minus vniuersali: (quemadmodum animal homini:) ita indiuiduum animalis identificatur indiuiduo hominis: ⁊ ita hic homo: ⁊ hoc animal: licet sint distincta numero: ⁊ indiuidualiter: non tamen sunt distincta realiter. Et ad minorem posset cōcedi ꝙ quecūq3 distinguuntur formaliter distinguuntur numeraliter: ⁊ ꝙ quecūq3 distinguuntur formaliter: distinguuntur quiditatiue. ista posset admitti: l3 habeat instantiā de ꝓprietate idiuiduali ⁊ nā quā cōtrahit. tenendo ꝙ hecheitas habeat propriam formalitatem: quēadmodū tenet Anto. An. in. 4. metaphy. Antonius And. 4° metaph.
Et quum tu dicis: quecūq3 distinguuntur formaliter ⁊ quiditatiue: distinguuntur specifice. Uerum est: si quiditas q̄ est ratio distinguendi est in genere: sed vbi esset extra genus: non sequeretur. Et quū infertur: distinguitur specie. ergo distinguitur numero. Ista posset negari secundum aduersarios: q2 actio ⁊ passio distinguuntur specie: ⁊ tamē sunt vnus motus numero: vt ipsi dicunt. ipsa tamen admissa: non sequitur. distinguuntur numero. ergo realiter: vt dictū est.

¶ Ad 11m quū arguebat Franciscus de marchia. Illa que habēt realiter ⁊ eēntialiter diuersas formas ⁊c. vt in tex. Et hec dicta sufficiant pro declaratione formalitatū.

Laus oīpotētissimo enti ⁊ quicqd est omni laude dignus.

¶ Eximij Doct. M. Antonij trombete patauini ordinis minoꝝ ministri. Pro. San. Anto. sentētia in recentiores Scoticas formalitates finit. Et eiusdem q̄stio de futuris cōtingētibus. ac qōnes metaphysicales ab eodē disputate.

¶ Mauritius de portu Hybernus ordinis minoꝝ. Reuerendo. d. Antonio Pizamani Patritio Ueneto: ac sancte romane ecclesie protonotario: artiū ⁊ theologie interpreti sapientissimo. S. P. D.

CUm superioribꝰ diebꝰ in Forū Julij me cōtulissē intuisendi grā Dñici Grimani Carlis dignissimi: atq; Agligien. Patriarche ibi tūc moraz trahētis: viri ⁊ igenio: ⁊ pħie studijs maxīe admirandi. Cuiꝰ vt sūme: ac cumulatissime fortunam augēt: tollūtq; dignitates: ita varie: multiplicesq; eiuz exornāt cumulātq; disciplie. Accedit singularis humanitas: morūq; māsuetudo: ac ꝓbitas admixta grauitate q̄ta ⁊ maximas dignitates deceat: ⁊ neminē a ꝯsortio alloquioq; dterreat: aut abigat: sz alliciat potiꝰ: ⁊ q̄si irritet. Nō. n. accersita: aut a rebꝰ sūpta: sz natiua: ac ꝓpa. Cū igr̄ ⁊ tu illic adesses: qppe q nunq̄ ab administratiōe: curaq; rerū dñi: vel momēto diuelli patiare: nō abre tūc esse existimaui illos ipsos dies: q̄s vobiscū agerē studijs impartiri: vt vel ederē aliqd: vel colligerē: vel certe emēdarē: qd̄ p impressorie artis viros ꝓdiret in lucē: qñ qcqd boni appellatiōe cēset̄: q̄tenꝰ tale sit cōe sese offerre ac ꝑbere oibꝰ sciret̄ q̄ ad fieri posset. Quare agitāti hec mihi occurrit forte fortuna libellus formalitatū iscripꝰ Antonij sirecti sūmi ac ꝑclari Parisieñ. theologi ex Scoti snīa atq; opiōne ꝯpositꝰ: quē passi lectitāt hac tēpestate fere oēs. Cum aūt aīaduerterē mēdosissima eē exēplaria ac deprauatissimos codices decreui ita ꝑrius emēdare atq; emaclare oia diligēter: vt in ꝑstinā dignitatez: itegritatēq; liber restitueret̄: qd̄ spero me assecutū. Qm̄ vo ille subti. doct. in oibꝰ maxīe imitari studuit: adhibui hāc q̄q; curā ac diligētiā: vt qcqd in mediū offerret Scoti dcis ac rōnibꝰ niteret̄: q̄ nos sparsa: disiectaq; in eiꝰ libris in vnū ꝯtulimꝰ atq; in marginibꝰ adnotauimꝰ vñ ea sūpta sint: atq; vbi hēant̄. Quin ⁊ q̄s dicūt istātias: ꝯtrouersiasq; breuibꝰ signauimꝰ. Opiones ēt atq; authoritates ꝯtulimꝰ cū veteribꝰ formalitatū scriptoribꝰ. Multa demū ab eo ꝓposita tutari ac defendere ꝑ virili conati sumꝰ. Premisimꝰ ꝑterea nōnulla q̄ totiꝰ opis istituto nō parꝝ collatura videbant̄: atq; hec oia breuibꝰ tū ne libellus modū excederet: aut ꝓlixitate fastidiū pareret: tū qꝛ añ nos Antonius trōbeta copiosissime oia hec est ꝯplexꝰ: cui nimiꝝ i huiuscemodi rebꝰ ꝯtēplādis ꝑmas ptes cēseo esse deferēdas. Addidi huic libello opusculū aliud theologi nō ignobil: ac Scoti ꝑcipue imitatoris Stephani Burlifer. q cū pleraq; aduersus formalitatū auctores: potissimū Antoniū Sirectū disserat: haud facile ifirmāda: diluēdaue q̄tus ꝯtinet. s. ad multitudinē idētitatū ac distictionū: placuit B q̄q; loco illiꝰ occurrere argumētatōibꝰ: ꝓpugnareq; ac defensare coia placita q̄q; pluriū ꝯsensu niterent̄: idq; verisimili q̄daz ac ꝓbabili argumētādi gnē. Nā veteres ac maiores oēs ꝓcldubio sūt: vt laude in ꝑmis ita reuerētia q̄dā ac veneratōe ꝓseq̄ndi: vbi res ipse nō refragent̄ aut ꝟitas reclamet. Utrūq; vo opꝰ pari castigatōis atq; ānotatiōis mūere illustrauimꝰ. Quas ego lucubratiunculas tue potissimū reuerēde. d. iscribere ac dicare ꝯstitui: maiora aliqñ auisurus. Cui. n. potiꝰ dicent̄ lr̄aris monimēta: q̄ his q a teneris ānis: ita lr̄is ac bōis artibꝰ sint inutriti: vt eo tātū alimēto ac cibo (si dici pōt) creuisse videant̄: q̄q; eo ꝟtutis ac doctrie iā ꝑuenerit vbi stare cogant̄ ⁊ q̄si receptui canere: cū vlteriꝰ ꝓgredi nō valeat huanꝰ aius. Accedit ꝙ ⁊ opꝰ ipz tā tibi ꝯuēire vr̄: q̄ Minerue Mercurioq; igenij dotes: qd̄ aiūt poete. Quippe q eo oi acumine ea ꝑspicacitate mētis excelles: vt qd̄ de aq̄larū pullis dici solet: lucē sol' nō reformidātibꝰ si veri: legitimiq; sint eiꝰ volucris filij: alūniq;. id tibi potissimuz accomodet̄ ꝗ ⁊ diuinā ipaz viz (si fas dictu est) mētis oculis ita itro ꝑspicias: vt pene ea videas: q̄ nullis fortasse alijs humanis animis appeāt: vt nemini dubiū eē possit celestis aure ac diuini ignis iesse tibi nō minimā ꝑticulā: scitillāq;. Quoꝑꝑ formalitatū subtilissimꝰ liber meo qdē iudicio vnice tibi debet̄: qñ (vt inqt Homerꝰ) ac veteri ꝓuerbio vsurpatū frequēter est: Semꝑ qdē sile agit deꝰ ad sile. Accipe igit̄ hilari q̄so ac leto vultu vt soles cetera has quoqz Mauritij tui ꝑmitias ex Scoti penetralibꝰ: atqz adytis deprōptas: collectasqz: ac si qñ ocium supererit: vacabitqz a familiaribꝰ negocijs: ceterisqz curis: quibus nōnunq̄ occupatissimus distineris: perleges elementa hec: sine quibꝰ (si veruz fateri velimus) nemo in speculatiuis disceptationibus facilis vnq̄ aut expeditus esse poterit.

¶ Uale: Me vero tue. d. deditissimū atqz iampridē addictum ama ac protege.

PRo ampliori declaratōe terminoꝝ in seq̄nti tractatu formalitatū hec pauca q̄ sequūt̄ ad cōem vtilitatē legētiū stimulo charitatis ipulsus cōicare decreui. Oēs. n. formalizātes cōiter tm̄ in cōcreto ꝯsueuerūt notificare idētitates ⁊ distictiōes: ⁊ lz possint ex doctria Ar. excusari: q ēt plerūqz sic exꝑmit relatiōes: ⁊ B ꝑꝑ eaꝝ minimā entitatē ⁊ facilitatē docēdi: igeniosi nihilominꝰ est iuestigare ꝓfundiꝰ quo pōt rerū q̄ditates ⁊ essentialē intellectū: quare descriptiōes notabiles identitatum ⁊ distinctionū in abstracto acceptaꝝ vt potero explicabo: ⁊ multiplicitatē earum breuibus notabo.

¶ Nota igit̄ ꝑ ꝙ distictio ē duplex. vna cōis: ⁊ est alietas seu diuersitas extremoꝝ siue ꝯuenientiuz i aliq̄ q̄ditatine siue nō: ⁊ hec ꝑdicat̄ de oi distinctiōe. Alia ē ꝓpa de q̄ loquunt̄ formaliste cōiter ⁊ ē alietas siue nō idētitas extremoꝝ in aliq̄ ꝯueniētiū ex nā rei vel ꝑ actū collatiuū itellectꝰ vl' alteriꝰ potētie sibynuicē ꝯparatoꝝ: ⁊ hec diuidit̄ in realē ⁊ rōnis: extēsiue accipiēdo distictionē realē: que vlterius diuidit̄ in distinctionem ex nā rei ⁊ formalē ⁊c̄. Distictio rōnis ē alietas seu diuersitas extremoꝝ ꝑ operationē collatiuā itellectꝰ vel alteriꝰ potētie sibynuicez cōparatoꝝ ⁊ in aliquo cōueniētiū. Jta ꝙ circūscripto vel posito actu tali tollit̄ vel ponitur talis distinctio.

¶ Identitas rōnis est duplex. vna que ꝑsupponit̄ distinctioni rōnis: in qua. s. cōueniūt extrema distincta sm̄ rationē: ⁊ est nō alietas extremoꝝ in aliquo ꝯueniētiū per actum collatiuū rōnis inuicez cōparatorum.

¶ Idētitas vo rōnis q̄ opponit̄ distictiōi rōnis: de qua loquunt̄ formaliste cōiter: est nō alietas alicuiꝰ quiditatis aut formalitatis vel entitatis a seipsa ꝯcepta per actū rōnis: cuiꝰ extrema nō sunt duo nisi per ꝯsideratōez rōnis. Solet igit̄ dici ꝙ idētitas rōnis est absolutissima ⁊ habz fundamentū ꝓximuz ⁊ remotum: ⁊ est simpl'r idētitas ⁊ sm̄ qd diuersitas: que oia declarabit ingeniosus lector: ⁊ q̄uo ad ipsam requirit̄ alietas: ⁊ salua compossibilitatez identitatis ⁊ distinctionis rōnis vt nosti.

¶ Distictio ex nā rei tm̄ ē alietas seu diuersitas extremorū in aliquo cōuenientiū ex nā rei sibynuicē cōparatorū origiata ex ꝓprijs rōnibꝰ formalibꝰ extremoꝝ ⁊ nō actu collatiuo alicuiꝰ potētie. Uel al'r pōt sic notificari.

¶ Distictio ex nā rei cū ꝑcisiōe: est alietas inter cuiꝰ extrema disticta pōt fundari ꝯdictio seclusa q̄cūqz opōne itellectꝰ. Unde aduerte ꝙ est duplex distictio ex nā rei: vna tanq̄ genꝰ ad oēs sequētes: alia tanq̄ spēs ab alijs distincta. Jō in sua notificatiōe adiunxi ly tm̄ vel cū ꝑcisiōe.

¶ Idētitas ex nā rei: alia est ꝑsupposita distictōi tali in q̄. s. ꝯueniūt extrema disticta ex nā rei: ⁊ ē nō alietas extre-

moꝝ in aliquo ꝯueniētiū ex nā rei de q̄bus sub rōne qua cōueniūt nullo᷒ p̄dicata ꝯdictoria p̄nt formari: originata ex ꝓprijs rōnib᷒ formalib᷒ extremoꝝ ⁊ nō actu collatiuo alicui᷒ potētie. Alia est opposita distictioni ex nā rei ⁊ est nō alietas alicui᷒ q̄ditatis vel entitatis a seipsa ex nā rei de q̄ absolute accepta nullo᷒ p̄nt predicata ꝯdictoria formari. Cōsidera q̄uo distiguit̄ ab idētitate rōnis. Quidam .n. dicūt ꝙ talis idētitas est rōnis. Sȝ aduerte tunc q̄uo esset opposita distictiōi ex nā rei. Jō dic alti᷒. Dicūt nāq̃ȝ q̄dā ⁊ apparēter ꝙ oīs identitas eiusdē ad se est tm̄ rōnis. Jō refert dicere aliq̄d esse idē ex nā rei vel realr̄: ⁊ dicere identitatē esse talē: maxīe ad seipm̄. Quere Sco. notanter sup. 5. meta. c. de relatiōe. Pro cōitate distictionis ex nā rei alijs ⁊ ipsi᷒ p̄cisiōe ab eis: vide in fili Sco. in logicalibus. c. de dr̄ia. ⁊. c. de q̄litate. Alia plā addat h̄ igeniosus lector bis breuibus dūtaxat expergefactus.

¶ Distictio modalis est alietas vel diuersitas q̄ orit̄ inter q̄ditatē ⁊ modū̄ itrinsecū: vel iter modū ⁊ alterū moduȝ eiusdē vel alteri᷒ q̄ditatis: cū alijs cōditiōib᷒ additis supra in descriptione distinctionis ex natura rei.

¶ Idētitas modalis alia est p̄supposita distictōi tali: ⁊ est nō alietas modoꝝ in aliquo ꝯueniētiū ex nā rei sibynuicem cōparatoꝝ. Alia v̄o opposita distictiōi modali: ⁊ est nō alietas alicuius mōi a seipso: ⁊ sm̄ aliquos est rōnis tm̄: sed tu oīa bn̄ pōderabis. Et dicta d̄bēt itelligi de modis realib᷒ ⁊ nō itentiōalib᷒. vt pȝ. Aduerte ꝙ lȝ ab oīb᷒ modis possit abstrahi conceptus q̄litatiuus modi in cōi: non tn̄ sequit̄ ꝙ non sint primo diuersi quiditatiue: q̄r sicut est status in cōceptibilibus quiditatiuis. Ita in q̄litatiuis vt habet Sco. in Theorematibus. Unde cōsequenter q̄liter differūt distictio modalis ⁊ ex natura rei. Quere formalistas antiq̄ores ⁊ semper Scotū imitare.

¶ Distictio formalis ē alietas seu diuersitas q̄ditatū i aliquo ꝯueniētiū ex nā rei sibynuicē cōparatoꝝ quaꝝ neutra icludit aliā q̄ditatiue ⁊ per se p̄mo mō. Unde aduerte ꝙ hic describit̄ distinctio formalis dicta a formalitate 3.° modo de qua infra parte 2.ª secundi articuli principalis. Si igit̄ vis accipere ipsam a formalitate secūdo modo adde vt scis ad ꝓpositum. Est etiam descr. ptio distinctionis formalis mutue seu adequate. vt pȝ. ꝛc.

¶ Identitas formalis vno modo sic describit̄. Est nō alietas alicuius quiditatis ex natura rei a seipsa: que a q̄busdam dicitur rōnis. sed considera vt prius.

¶ Idētitas formal' quā distictio tal' p̄supponit: est nō alietas q̄ditatū ex nā rei ꝯueniētiū in aliquo q̄ditatiue.

¶ Idētitas formal' quā distictio tal' d̄struit: est nō alietas q̄ditatū: q̄rū vna ex nā rei aliā icludit q̄ditatiue. Ubi pȝ ꝙ formalitas semꝑ accipit̄ in 3.ª acceptiōe isra vbi p̄us.

¶ Distinctio realis est alietas vel diuersitas entiū h̄ntiū aliā ⁊ aliā realitatē formalr̄ positiuā actu exn̄tem vnica exn̄a seu diuersa. vbi sumit̄ realitas pro realitate exn̄tie vel subsistentie. nō aūt essentie: q̄d bene cōsidera. Dicit̄ aūt in descriptiōe habētiū aliā ⁊ aliā realitateȝ ꝑꝑ subm ⁊ ꝓpriaȝ passionē formalr̄ positiuaȝ. dr̄ ꝓpter p̄uationes ⁊ hm̄ actu existentē. dr̄ ꝓpter q̄ditates diuersas: vnica existens ꝛc. dr̄ ꝓpter ꝑsonas in diuinis. vn̄ pōderabit curiosus lector diuersitatē realitatis ⁊ exn̄tie: ⁊ q̄uo pōt accipi vt q̄d vel vt modus vel denoīatiue ⁊ quiditatiue vt alij modi ⁊ passiōes ⁊ dr̄ie ⁊ hm̄. Et q̄liter vno mō icludit ens q̄ditatiue: ⁊ alio mō non: ⁊ ita de alijs. vide Sco. singularissime. 4. meta. ⁊ alibi ⁊ applica vbiq̃ȝ. Instātias v̄o consequēter adducat ⁊ soluat igeniosus lector. Nota etiā ꝙ alia est distictio realis mutua ⁊ adeq̄ta vt iter māȝ ⁊ formaȝ: vel duo idiuidua eiusdē spēi: alia nō mutua nec adequata vt inter totū essentiale ⁊ partes, vt isra tanget̄. Sȝ ponderabis instantias pro ⁊ econtra de hac mutuitate.

¶ Identitas realis quā distictio talis presupponit est nō alietas extremorū existentiū in aliquo cōmuni: ⁊ hec est realis ⁊ non rationis.

¶ Idētitas realis opposita distictiōi tali vno mō sic notificat̄. Est nō alietas alicui᷒ entitatis actualr̄ existētis ad seipāȝ actualr̄ exn̄teȝ: ⁊ dicit̄ eē rōnis. Alio mō sic describat̄. Est nō alietas extremoꝝ ex nā rei habētiū vnam ⁊ eandē realitatē formaliter positiuā actu existentē vnica existētia seu diuersis: ⁊ ista est realis: vt pȝ speculanti.

¶ Distinctio eētialis est alietas vel diuersitas extremorū ex natura rei actu separatorū vel saltim actu separabilium ⁊ separatim cōseruabiliū in aliquo cōuenientiū. Et est duplex. s. mutua vt inter sortem ⁊ Platoneȝ. alia non mutua vt inter totum ⁊ partes: sm̄ quosdā. Sed tu considera instantias ⁊ adde ⁊ restringe vt nosti.

¶ Identitas essentialis p̄supposita distinctiōi tali: est nō alietas extremoꝝ ex natura rei actu non separatoꝝ: nec separabilium: nec separatim cōseruabiliuȝ in aliquo conuenientiū: vbi pondera differentiā huius a reali. Quere vbiq̃ȝ. p. t. ⁊. ꝯ. ⁊ alios quos nosti pro ⁊ contra.

¶ Identitas vero essentialis opposita distinctiōi tali alia est rōnis sm̄ quosdā. Et est nō alietas alicuius entitatis ad seipsam ex natura rei ab alia actu separate vel separabilis ⁊ separatim conseruabilis. Alia est realis ⁊ est non alietas extremorū ex natura rei actu non separatorū nec separabilium nec separatim conseruabilium.

¶ Distinctio se totis subiectiue est alietas cuius extrema ex natura rei in nullo indiuiduo: aut subiecto: aut supposito reperiuntur: ⁊ alia est indiuidualis: vt in creaturis: alia personalis vel suppositalis vt in diuinis ⁊ in aliquib᷒ creaturis. Hec descriptio est intelligenda sm̄ scd̄m modum assignandi distinctioneȝ se totis subiectiue vt infra habetur. si p̄muȝ modū sustinere volueris faciliter alio modo describere eam poteris.

¶ Identitas se totis subiectiue p̄supposita distinctiōi tali est non alietas cuius extrema ⁊ si in aliquo cōueniant: in nullo tamen subiecto vel indiuiduo aut supposito reperiuntur: que omnia bene masticando cōsidera.

¶ Identitas vero opposita distinctioni tali alia est rōnis sm̄ quosdam. Et est non alietas eiusdeȝ extremi ad se in aliquo idiuiduo aut subiecto aut supposito ex natura rei reperti. Alia est realis. Et est non alietas extremoꝝ que ex natura rei sunt in eodē existente vel subsistente. Que omnia vt dixi intelligunt̄ sm̄ cōem assignationem.

¶ Distinctio se totis obiectiue est alietas extremorum in nullo cōi quiditatiuo ex natura rei cōuenientiū.

¶ Identitas presupposita distinctioni tali: est nō alietas extremorū ex natura rei ꝯuenientiū aut quiditatiue aut denoīatiue aut vniuoce aut saltem in vniuoco.

¶ Identitas vero opposita alia est rationis sm̄ aliquos: ⁊ est non alietas alicuius extremi ad seipsum cui nihil est ex natura rei cōmune illi conueniens quiditatiue. Alia est realis: ⁊ est non alietas extremorum conuenientium in aliquo vno conceptu quiditatiuo. Adde tu ad hec plura castigando ⁊ limitando ad mentem Scoti omnia dirigendo. Nam he descriptiones cōmunes sunt ad plures vias formalizantium. inferius iuxta litteram notabo limitationes ⁊ loca doctrine scotice.

¶ Formalitates moderniores de mēte clarissimi doctoris subtilis Scoti in florētissimo Parisiensi gymnasio cōpilate per excellētem sacre Theologie professorem magistrū Antoniū Sirecti prouincie Turonie ordinis minorum feliciter. Incipiunt.

Pōderabit ſ pmiſs h lector q̄d ꝑsupponit q̄d q̄rit qō: ⁊ ꝓp quid mouet. ⁊ imios exponat ex his q̄ īfra sequūtur. ⁊ ex dcis Fra. may. ⁊ Petri thōe ⁊ alioꝝ foꝛalizātiū ⁊ precipue Sco. ⁊ tāgat op. antiq̄ rū.s. phi. q̄ cogūt negare distōnē entiū, ſʒ exiitiā. ⁊ quō ista .4. se hn̄t ꝑ mōʒ mai⁹ ⁊ mi n⁹ cōis.s. distō vel dr̄ia. diuersitas vel alietas. sepatio vel diuiſio. ⁊ nō idētitas. ⁊ ꝙ h ē ſmo de distōne ꝓpe tn̄ cōiter accepta. vt .ī. notaui. que tn̄ ⁊ idētitas ei opposita ſt accipi vel stricte vt ſi solū sube vel extensiue vt ſi oīa entis sub disiūctiōe vt 19. di. ꝑ. ⁊ .6. di. 4. ⁊ .5. me. ⁊ alibi sepe hʒ sco. declorari ēt potit titu lus tracta. ⁊ .4. ei⁹ cāe nōri. ⁊ qꝛ h cōia ſt omitto ea. subm̄. n. eius ſt poni hoc disiūctū. idē vel distictū. vel cō ſ ordie ad isto vel foꝛalitas vl aliō h⁹ vt nosti. Quare ēt notāt pott⁹ foꝛalitates q̄ꝫ realitates vl hi⁹. poterit lcōꝛ curiosus tāgere ⁊ alia plura ꝓ introductiōe iunioꝝ. Notari ēt poterūt scriptoꝛes famosiores foꝛalitatū ⁊ an Ar. ⁊ alij phi fecerint mētiōeʒ de eis ⁊ vbi. ⁊ q̄ualr ⁊c.

Circa formalitates doc. sub. Sco. Querit̄ vtꝝ illa q̄ distiguūtur formalr distiguāt̄ realr. Et argr̄ ꝙ sic. Et accipio duas formalitates: ⁊ sint a. ⁊ .b. vel igit̄ a. ⁊ .b. sūt aliq̄ res vel nulle res. Si sint aliq̄ res. igit̄ que formalr distiguūt̄ realr distiguunt̄. Si sint nulle res. igit̄ erūt nihil. qꝛ qō oīo nulla res ē nihil est. ꝑ btm̄ Aug. de doctria xp̄iana. Et ēt ꝓbat̄ rōe: qꝛ res ⁊ ens ꝯuertūt̄. vt pʒ .4. meta. q̄re qō nulla res ē nullū ens est. ⁊ sic erit nihil. igr̄ ⁊c. ¶ 2º. illa q̄ distiguūt̄ ex nā rei sūt disticta realr. pʒ de vtute vocabuli. Nihil. n. aliō vr̄ eē distictio ex nā rei q̄ꝫ distictio realis: nec eꝫ. sed illa q̄ distiguunt̄ formalr distiguūt̄ ex nā rei. igr̄ ⁊c. ꝓbatio mioris: qꝛ distictio ꝑ formalitates: vel ē ex actū itellect⁹: vel nō. sed ex ꝯparatiōe itellect⁹. pʒ ꝑ oēs q̄ ponūt istas formalitates. Si 2m. vʒ. ꝙ distō ꝑ formalitates sit opus siue ꝑ opōnē itellc̄s: tūc erit distictio rōis. qō est ꝯ formalizātes. Si est ex actū itellc̄s. igit̄ erit ex nā rei. ⁊ ꝑ ꝯn̄s realis. qō ē ꝓpositū. ¶ 3º. sic se hʒ res subiecti ad formalitatē subiecti. ita se hʒ res ꝓprie passiōis ad formalitatē ꝓpe passiōis. g̊ ꝑ locū a trāsmutata ꝓportōe. Sicut se hʒ res subti ad rē ꝓpe passiōis. ita formalitas subti ad formalitatē ꝓpe passiōis: sed res subti est eadē cū re ꝓpe passiōis. vt pʒ ꝑ te: qui dicis: ꝙ sūt idē eēntialr ⁊ realr. g̊ formalitas subti est eadē cū formalitate ꝓpe passiōis: ⁊ sic nō distiguunt̄. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō distiguunt̄ formalr. q̄re ⁊c. ¶ 4º. qō est suba ē vа res. sed formalitas sube ē suba. igit̄ formalitas sube ē va res. Maioꝛ pʒ de se. qꝛ est ꝑdicatio supioris de iferiori. Mioꝛ pʒ. qꝛ formalitas sube ē ꝙ q̄d est sube. vt pʒ ꝑ istos. sed ꝙ q̄d est ē idē cū re cui⁹ est. pʒ .7. meta. igit̄ ꝙ q̄d est sube ē suba. Et vltra q̄cūq̧ ꝑ verā rē distiguunt̄ realr distiguunt̄: sed que formalr distiguunt̄ ꝑ verā rē distiguunt̄. ergo q̄cūq̧ formalr distiguunt̄ realr distiguunt̄. ¶ 5º. q̄cunq̧ hn̄t diuersas diffōnes distiguunt̄ realr vel rōne. pʒ. qꝛ diffōnes diuerse siue dr̄ie in eisdē posite vident̄ sufficere ad distictionē realē vel rōnis: sed illa q̄ distiguunt̄ ꝑ formalitates hn̄t diuersas diffōnes. vt pʒ per istos. igit̄ ⁊c. ¶ 6º. si illa q̄ distiguunt̄ formalr eēnt idē realr. tūc ab vno ⁊ eodē sumerent̄ vnitas ⁊ plītas: qō vr̄ icōueniēs. Assumptū tn̄ ꝓbat̄. qꝛ ꝑ te ab vno ⁊ eodē in quo est vnitas rei ⁊ esse sumit̄ plītas formalitatū: ⁊ sic ab vno ⁊ eodē sumet̄ vnitas ⁊ plītas: sed h est falsuʒ vt dcm̄ est. ⁊ vt pʒ .2. de gn̄atiōe. idē inq̄tū idē nō ē natū facere nisi idē. ¶ 7º. accipio foꝛalitatē subti ⁊ sit a. ⁊ accipio foꝛalitatē passiōis ⁊ sit b. tūc q̄ro vel a. ⁊ .b. hn̄t aliq̄d cōe vl nihil cōe. Si nihil cōe. g̊ a. ⁊ .b. se totis distiguunt̄: sed q̄ se totis distiguunt̄ realr distiguūt̄. g̊ a. ⁊ b. realr distiguunt̄: sʒ ꝑ istos illa sūt eadē realr. g̊ illa q̄ in nullo sūt eadē realr vel nō sūt eadē realr erūt eadē realr qō manifestā icludit ꝯdictionē. Si det̄ ꝙ a. ⁊ .b. hn̄t aliq̄d cōe. vel ē reale vel rōnis. si sit ens reale. g̊ illa sunt entia realr. ⁊ sic faciēt distigui realr illa quoꝝ sunt formalitates. s. subm ⁊ ꝓpriā passionē. Si aūt sit ens rōnis. igit̄ ille formalitates erūt entia rōnis. ⁊ sic facient illa quoꝝ sunt formalitates distigui tm̄ ſm rōnē: qō est ꝯ eos: qꝛ dicūt ꝙ distinctio per formalitates est maioꝛ q̄ꝫ distictio rōnis. ¶ 8º. q̄cūq̧ distiguunt̄ q̄ditatiue distiguunt̄ realr ⁊ eēntialr. pʒ. qꝛ q̄ditas rēs ⁊ essentia idē sunt: sed que distiguunt̄ formalr distinguunt̄ q̄ditatiue. pʒ. qꝛ per istos: formalitas nihil aliud est q̄ꝫ rei q̄ditas. g̊ que distiguunt̄ formalr distiguunt̄ realr ⁊ eēntialr: qō est ꝓpositū. ¶ 9º. arguit Herueus brito ordīs ꝑdicatoꝝ ⁊ dicit has rōnes demr̄are. nulla ꝓpria passio ꝓtēdit̄ vltra suū ꝓpriū ⁊ adeq̄tū subm: sed distictio est passio entis. g̊ nō ꝓtēdit̄ vltra ens: sed oē ens vel ē reale vel rōnis. vt pʒ .5. meta. igit̄ oīs distictio vel est realis vel rōnis: ⁊ sic nulla erit distictio media iter distictionē realē ⁊ rōnis: ⁊ ita nō erit dare distictionē formalitatū vel ꝑ formalitates. nec distictionē ex nā rei nisi ꝯtineant̄ sub aliquo istoꝝ modoꝝ. ⁊ sic habeo ꝓpositū ꝙ distictio formal ifert distōneʒ realē. ¶ 10º. q̄cūq̧ distiguunt̄ nūero distiguunt̄ realr. pʒ. qꝛ q̄ sunt nūeralr disticta nō includit ꝯdictionē vnū eē sine alio. ⁊ per ꝯn̄s realr distiguunt̄: sed q̄ distiguunt̄ formalr distiguūt̄ nūeraliter. ꝓbatio. qꝛ q̄ distiguunt̄ formalr distinguunt̄ q̄ditatiue. vt pʒ per istos. ⁊ q̄ distinguunt̄ q̄ditatiue distiguunt̄ specifice. pʒ. qꝛ q̄ditas ponit rē in esse specifico: sed q̄ distiguunt̄ spē distinguunt̄ nūero. vt pʒ ꝑ thop. ⁊ .5. meta. ⁊ ēt qꝛ distictio specifica est maioꝛ q̄ꝫ distō numeralis: ⁊ maioꝛ distictio arguit minorē ſm oēs: sed q̄cūq̧ nūero distiguunt̄ realr distiguuntur. igit̄ de ꝑ ad vltimū. que formalr distiguunt̄ realr distinguunt̄: qō est ꝓpositum. ¶ 11º. arguit sic Fran. de marchia ad idē. Illa q̄ hn̄t realr ⁊ eēntialr diuersas formas realr ⁊ eēntialiter distiguunt̄. pʒ clare ex intentiōe phi. 9. meta. Forma distiguit ⁊ sepat: sed que distiguunt̄ formalr distiguunt̄ per formā: vt pʒ de vtute vocabuli. ergo q̄ distinguunt̄ formalr realiter distiguunt̄ ⁊ eēntialr. ¶ 12º. nisi illa que formalr distiguunt̄ distiguerent̄ realr: tūc formalitas nō esset ꝑn⁹ sufficiēs distiguēdi aliq̄ realr. pʒ de se. sed h est falsuʒ. pʒ. qꝛ ꝑ ꝑr̄nitatē in diuinis q̄ est q̄dā foꝛalitas. pr̄ i diuinis distiguitur ab eēntia foꝛalr ⁊ a filio in diuinis realr. g̊ realr ⁊ eēntialr. Et ꝯfirmāt̄ oēs iste rōnes sic. Oīs dr̄ia rōnis fac̄ ꝯpōnē rōnis. g̊ oīs distō seu dr̄ia ex nā rei facit ꝯpōnē ex nā rei: sʒ in diuinis vl in simplr simplici. nulla ē ꝯpō. g̊ ibi nulla ē distō

1. e.1.c.1.c.2.⁊.4. thi

T.c.10.21.⁊.41.

Nota ꙗ q̄daʒ thōiste moderniōes coacti ſt ponere q̄tuoꝛ gn̄a distictionū. vʒ. rōnis formalis: realis: ⁊ eēntial q̄ q̄tica dicāt̄ ⁊ q̄lcū sint. q̄re in Herueo ⁊ Capriolo ⁊ alijs vt nosti. Nā cū oīa ꝯ ꝯsonāt ex .1. ethi. nece erat vt ꝑitati scotice ēt ipsius aduersarij ꝯuicti consentiant.

T.cō.56. de ge.

A.1. realis.

4.3. ⁊ .10. meta. T.cō. 14. sed expssius hr̄ ad finem .6. metaphy.

c.5. ⁊ ide. T.c.12. ⁊ ide

T.c.11. ⁊ inde. sʒ expssius in .7. l. c. 49. hr̄.

Ad hec videat̄ Sco. 2.26. ⁊ .33. di. vtriusq̧ ꝑmi. ⁊ alibi.

sequit ipm:sed inest ei contingenter ⁊ sic sumit quādo dicit ꝙ accñs est qd adest ⁊ abest ⁊c. ¶ Cōsequēter dico ꝙ res aliqñ venit de rat° ta.tū.qd est firm° a.um.⁊ ista est semp cū exñtia actuali. Alio mō dr res a reor ris.⁊c.qd est opinor ris. Et sic oē qd est tā in eē obiectiuo:sic oēs res mūdi ab eterno fuerūt:ꝙꝫ in eē imaginabili pōt dici res. Et isto 2°.mō accipiēdo rez pōt dici ꝙ oia creata ⁊ oia creabilia añ mūdi ꝯstitutionē eēnt res:⁊ ꝙ sor.⁊ plo distiguebātur realr ⁊ sic de alys. Predictā diuisionē ponit Sco.35.di.pmi sen. ¶ Cōsequenter dico ꝙ ens diuidit in ens simplr ⁊ in ens sm qd:siue in ens in potētia subiua ⁊ in ens in potētia obiua:⁊ ista diuisio est eadē cū pcedēte.dēpto eo qd addebat in 2°.mēbro:ꝙꝫ in eē imaginabili.⁊ nō capio hic ens sm qd vt sub se ꝯtinet entia rōnis siue relatiōis rōnis ⁊ ficticia.sed vt ꝯtiet sub se pcise illud cui nō repugnat vez eē exñtie. Et sic dico ꝙ ens vt est subm meta^ce ⁊ adeq̄tuz obm itellect° nři.dr vniuoce de ente simplr ⁊ de ente sm qd. saltē ad illa est vniuocū pdicatū. ¶ Pro quo notādū ꝙ sm Sco.di.7.p.sen.qō.3.⁊ di.3.eiusdē. qō.3. Dña est inter eē vniuocū pdicatū ⁊ vniuoce pdicari. Uniuocū eni pdicat vlr qñ cōceptus illius qd pdicat ē in se vnus ex nā rei.si sit res pme intētiōis. Et hoc mō albū dcm de ligno ⁊ lapide est predicatū vniuocū:⁊ vlr ois pdicatio accñtis de subo. Et per opp^m illud dr equocū qd pdicat non sm vnitatē cōcept°. Et sic inter vniuocū ⁊ equocū nō est mediū. pꝫ clare ex rōnib° ipsoruz. Uniuoca eni dnr quoz nomē est cōe ⁊ rō sube est eadē. Equoca vo quoz nomen est cōe ⁊ rō sube nō est eadē.mō hre eandē rōnez ⁊ nō habere eādē rōnē.cū sint ꝯdictoria. nullo mō pnt cōpati mediū. Ex quo isero ꝙ oē analogū vel est equocū vel vniuocū. Uniuoce vo pdicari ē qñ rō seu diffō pdicati icludit in rōne seu diffōne subti:⁊ hoc qditatiue:sic ꝙ nō pdicat vt albū de lapide:nec vlr vt qdcūqꝫ accñs de subo:siue ꝓpriū:siue cōe: nec vt iferi° de superiori: nec vt gen° de dña:nec vt dña de gñe:nec vt modus itrinsec° de eo cui° est modus itrinsec°: sed vt solus cōcept° qditatiuus ⁊ qlitatiu° ptinētes ad pmū modū dicēdi per se pdicantur. ¶ Ulteri° aduertēduz ꝙ duplex est vniuocatio:vt ad pñs spectat.s. vniuocatio trāscēdēs ⁊ vniuocatio limitata. Uniuocatio limitata est respectu alic° pdicati potētis pdicari de multis sm habitudinē alic° vniuersaliū a porphirio assignatoz:⁊ isto mō ens nō pdicat vniuoce de entib° sicut dic porphyri°. Sigs.n.oia entia vocet equoce ingt nūcupabit ⁊ nō vniuoce. ¶ Uniuocatio trāscēdēs est vnitas alic° ꝯcept° ex nā rei potētis de multis gñibus gnālissimis pdicari:vel de vno gnā^mo:⁊ de aliq̄ qd nō ē in pdicamēto. Ex^m pmi vt ens:bonū:vez:relatio:absolutū ⁊c. dñr vniuoca vniuocatiōe trāscēdēti. Ex^m scdi:vt iustitia:sapia:dñr vniuoca vniuocatiōe trāscēdēti:nec regrit ad h ꝙ aliqd pdicatū sit trāscēdēs ꝙ predicet de oib° pdicamētis:sed sufficit ꝙ de aliq̄ predicamēto vel de aliq̄ repōibili:⁊ ꝙ nō sit p se in gñe:sic est sapia:iustitia:⁊ sic de alys. sic Sco.8.di:p.sen. qō.3°. ¶ Aduertēdū vlteri° ꝙ ens capitur duplr. vno mō trāscēdēter:alio mō trāscēdētissime. Ens trāscendētissime captū est equocū q̄cūqꝫ equocatiōe.qꝛ vt sic capit ens:est cōe ad ens reale:⁊ ens rōnis: ⁊ clarū est ꝙ vt sic nō dicit aliquē ꝯceptū vnū:qꝛ vel ille ꝯcept° eēt secluso ope itellect° vel nō. si sic.ergo aliqd qd eēt preter opus itellect° icluderet qditatiue in illo qd nō esset preter op° itellc°:cuiusmodi ē ens rōnis. Si nō eēt preter op° itellc°:sed per op° itellect°.ḡ aliqd qd est p op° itellc° icluderet qditatiue in illo qd eēt pter op° itellc°:qd vr falsuz.⁊ sic relinqt ꝙ ens vt sic tactū nō est vniuocū. ¶ Predicta rō facit mihi fidē ⁊ credo illā eē isolubilē:lꝫ Fran.de mayronis nitat eaz soluere:sed iudicio meo nō soluit. ¶ Ens vo transcēdēter captū est ens cōe ad deū ⁊ creaturam qd assignat pmū obm nři itellect° ex nā potētie.⁊ pmū obm volūtatis.⁊ p^m subm metaphyce.⁊ vt sic est vniuocū ad oē illud qd est secluso ope itellc° collatiuo. ⁊ sic est vniuocū ad dñas vltimas ⁊ ad ꝓprias passiōes ⁊ breuiter ad oia positiua.vt dcm ē. ¶ Uez est tñ ꝙ nō predicat vniuoce de vltimis differētys ⁊ ꝓprys passionibus suis:sed tñ de deo ⁊ decē pdicamentis. Et de mā ⁊ forma sm Scotū in 3° dist.pmi sniaz. qō.3. Et posset addi etiā ꝙ predicatur vniuoce de illis que directe mediant inter ipm ⁊ decez predicamēta:cuiusmodi sūt absolutum relatio ⁊c. Et sm has diuisiones tu potes saluare oēs auctoritates militantes cōtra vniuocationem entis. ¶ Notandum vlterius ꝙ ens diuidit in ens simplex ⁊ compositum. Simplex autez dicit multis modis. Primo mō dicit simplex qd nō est cōpositū nec cōponibile. ⁊ isto modo solus deus dicit simplex:qꝛ est sūme simplex. Sūme enim simplex dicit qd non est compositū nec cōponibile. Et isto modo omne aliud a deo diceret compositum vt cōpositio opponit simplicitati isto modo sumpte. Scdo modo dicit simplex qd non habet conceptū quiditatiuū ⁊ qualitatiuū:⁊ isto modo dicit simplex qd hꝫ conceptum simpliciter simplicem:sicut sunt ens ⁊ passiones entis:modi intrinseci ⁊ oēs differentie vltime: qꝛ habēt cōceptū simpliciter simplicē. ¶ Cōceptus aūt simpliciter simplex est ille qui non est resolubilis in alios cōceptus simplices quoz quilibet posset actu simplici disticte cognosci.qui sm Scotū vel totaliter scitur vel totaliter ignorat.qꝛ nō habet aliquid sꝫ qd posset cōcipi ⁊ aliquid sm ꝙ possit ignorari. Et isti simplicitati opponit cōstitutio rei ex conceptu determinabili ⁊ determinatiuo:⁊ loquor semp de ꝯceptu obtiuo ⁊ nō qlitatiuo: quoz dña alias patebit. Tertio mō aliqd dr simplex:qꝛ non est cōpositū ex re ⁊ re. cuiusmodi sunt oia accñtia.mā pma.forma subalis.angelus vel aia. lꝫ tñ aliq dicant angelū ⁊ aiam hre mām ⁊ formā:qd nō credo vez loquēdo de mā ⁊ forma phicali.sed bñ cōponunt ex gñe ⁊ dña siue ex realitate potētiali ⁊ realitate actuali:que cōpō nō dꝫ dici ꝓpe cōpō rei ⁊ rei:sed magis realitatꝫ ⁊ realitatꝫ sm Sco.in 3° di.⁊ in 8° di.p.sen. Et isti simplicitati oppōit ꝯpō māe ⁊ forē.

In porphi°.⁊.l.thop. Pōdera ly sꝫ ⁊ iunge istā.ad hoiez.s.ar.4.a.pncipalis ⁊ dic ꝯñr. Uide in sco.3. di.p.q. 5.arti.3. ⁊ alibi ibidē.

Et ens imagiabile.s. cū pdicatiōe ē ipoīe ⁊ iō ñ ē ip:obō obiua ñe sub tinarhi plura adō Quē copiose i° i scot. 7.di.p.⁊ vbi.s.⁊.7.d. a.⁊.12.di.2.q.1.⁊i.q.9. meta.⁊ alibi plerūqꝫ ⁊ spālr ff.5.me.c. d ēte ⁊.c. de po° ⁊ alibi in pho ⁊ ꝯmētatore. Qr ḡ phs posuit denoiatia 2° ab vniuocis ⁊ equocis. Dic ꝙ ꝯsiderat 1° logice i pdicamēt ⁊.s.i habitudīe ad sba eē vniuocū vniuoce dcm ⁊ suo° denoiatiue lꝫ me^ce extrēa absolute ꝯsiderare pt: lꝫ diffō data ibi ad ho^m itellcꝫ posset applicari ad denoiatia nō pp h° fuit supfluus Ar.alia plura adde pōderā°.

Extēde vlterius hanc vniuocationē vt nosti

.s.⁊ de aliquo ꝙ sit extra pdicamentum.

Uide honetū ⁊ alios imagināties ens eē vniuocū ēti reali ⁊ rōis.⁊ pōdera dcā sco.3.q.q̄libeti.ar.1.⁊ in.1.repōtationū.di.24.⁊.29.

Tāge h pla de obo itellect° ⁊ equocatiōe ens vt nosti. vide.q.4 añpntoz.⁊.q.15.li.clēcoz sco.⁊.3.di.p.⁊.14 q.q̄libeti. ⁊ sup lib de aia. ⁊ in.q.metaphysice.⁊ alibi plerūqꝫ. Qualr ḡ valꝫ ar^m et° ꝯ alios de ibertia.7. me.q.1.vbi isert ꝙ eēt gen° ad.a.gnā^ma si icluderet eēnt alii i eis ita dcā h ad relōnē si ē me^m. Dic ꝙ arguit ad hoiez ⁊cā forte vel aliēr vt nosti bñ pōdrā°

Ubi sup:a. Quē Ar. 9.meta.ad finē.⁊.3.de aia.⁊.c.16. ⁊ Aui. q de de qditate sub ꝯcipi ⁊ nō de actu ꝯcipiēdi.qre sco.i theorematibus ⁊ alibi de multiplici acceptione ꝯcept°. Uide sco.ff li.de aia de imālitate intellect°.qre Bonauenturā ⁊ alios atiqꝫ ff.2.sen.di.3.⁊ alibi.

Ens tñ ratū duplr solet accipi.vide vbi.s.⁊ 36.di.p.⁊ vbi ibi nōui. Tāge nsta circa hāc diōnē.⁊ an mēbra colcidūt.⁊ an sit distractiua.⁊ an diū pdicat de didētib° ⁊ a° multa ve scis ⁊ qd corrūdeat cōceptui ent i re:⁊ a° sub tilia meditare. Cōtra illi qd ē sm qd talez illi qd ē simplr ⁊ 29.di.p.dic.ꝯñr dispu/tādo de sm qd. Quē i añpnt sco.⁊ alii bi sepe in logicalib° ⁊ meta^ca. Hoc mō duo/miatiuuz nō ē me^m vt hꝫ doc. vbi i ista nōt. Tāge istā.h arguē° p locū a casib° vt nosti ⁊ dic ꝯñr pla addē° ptꝫ Tāge istātiā ex.1.clē. sco.9.q.soluēdo.1.pncipale.⁊ dic ꝯñter bene ponderando. Quē ea q nōui ff.4. q.añpntoz sco.⁊ isꝫ.3 di.p.q.3. ⁊ ff.4.meta. ⁊ sup.li.de aia ad hec c.de specie.

.s.vel de aliq̄ alic° gnālissimi.vt pꝫ de sapia⁊ sic de alīa. Pōdera tñ istā.vbiqꝫ Ex^m de gnā^mo ⁊ reqsi ad rōnē ei° ⁊ nō reqsi

.s.litata ⁊ trāscēdēti.vt logica phyca ⁊ meta. ⁊ nō excludit pp hoc analogia vt supi° dixit

Tāge istā. de actu itelligēdi ⁊ lapide i ente ⁊ dic ꝯñr disp.hope ite° Quē.di.4:.p. ꝯstat°. sꝫ i ꝓlogo eiusdē.q.10 hoc ar^m fere hꝫ.F.

Tāge istā.ex.12.di.2.ꝯ hoc qd dic d mā ⁊ for° q.1.⁊ dic ꝯñter. Tāge plura.ptꝫ circa 1° media q ponit iter ens ⁊.10.gnā vel deū ⁊ creaturā forte ⁊ ens. Uide.2.3.⁊.8.dis.p.⁊ 3.di.2.pte.s. ⁊ in theorematibus sco. ⁊ alibi ad ꝓpositū copiose. Cōsidēa an de° sit simplex isto° ⁊ alie pfcōnes simplr ⁊ si sic qre ḡ pdicat poti° in qd ens ꝙ hoc de dñijs vltimis. si nō ḡ aliqd aliud simplici° do. ⁊ dic ꝯñr plura bñ masticādo.

Instātia. 2.⁊.P. meta. in scoto dic ꝯñr.

Cō 3°

Quarto mõ aliquid dr̃ simplex: qꝛ nõ est mixtũ: ꝛ sic celũ: ẜm veritatẽ: ꝛ q̃ttuoꝛ elta: lꝫ sint cõposita ex mã ꝛ forma: sunt tñ simplicia. i. nõ mixta: ꝛ isti simplicitati oppõit mixtũ. Ex p̃dcis pꝫ ꝙ ex q̃tuoꝛ modis iã dictis põt aliqd dici cõpositũ vel ↄstitutũ: vt pꝫ ↄsideranti. ¶ Aduerte tñ ꝙ duplex est cõpõ. s. cũ his ꝛ ex his. vñ sola ↄstituta dñr cõposita ↄpõne ex his: lꝫ constituentia possint dici cõposita ↄpõne cũ his: sicut mã ꝛ forma: subm ꝛ accñs: ꝛ accipio ↄstitutionẽ limitatã: ꝛ sic dico ꝙ oẽ ens mũdi creatũ est cõpositũ ex re ꝛ re vel cõpõne ex his vel ↄpositiõe cũ his. extẽdẽdo et ↄpõnẽ ad ↄpõnẽ eẽntialẽ que est mãe cũ forma ꝛ ad ↄpõnẽ accñtalẽ que est accñtis cũ subto. vñ lꝫ angelus: accñtia: mã p̃ma: ꝛ forma subalis. nõ sint cõposita cõpõne ex his: p̃nt tñ dici cõposita ↄpõne cũ his. Remanet g̃ solus de⁹ nõ cõposit⁹ nec ↄponibilis aliq̃ ↄpõne. ¶ Rursus ens diuidit̃ in ens nec̃iũ ꝛ in ens cõtingẽs. Vñ illud dr̃ necessariũ qđ nõ põt nõ esse. Cõtingẽs võ qđ põt eẽ vel nõ esse. Jnuenio tñ duplex nec̃iũ ꝛ duplex cõtingẽs. s. cõplexũ ꝛ incõplexũ. Necessariũ cõplexũ est qđ nõ põt nõ eẽ veꝝ: sicut sunt ꝓpões p̃mi modi ꝛ scđi: ꝛ sic de alijs. Cõtingẽs vero ↄplexũ est qđ põt esse q̃nqꝫ veꝝ ꝛ q̃nqꝫ falsũ: sicut sunt ꝓpões de mã ↄtingẽti. Necessariũ aũt icõplexũ est qđ nõ põt nõ eẽ. ꝛ h̃ duplr vel quãtũ ad esse simplr̃: ꝛ sic solus de⁹ dicit̃ nec̃iuꝫ qꝛ est a se: ꝛ per oppositũ illud dicit̃ ↄtingens simplr̃ loquẽdo: qđ est ab alio ꝛ põt esse ꝛ nõ eẽ. Nec̃iuꝫ vero ẜm qd est illud qđ nõ põt nõ esse q̃tũ ad esse ẜm qd. sicut sunt oẽs res mũdi que sunt possibiles. habuerũt eñi ab eterno esse cognitũ: ꝛ in aliquo p̃ori nãe ante determĩatiõnẽ diue volũtatis: ꝛ per ↄñs necessario sunt in tali esse: qꝛ qđ p̃cedit determinatiõnẽ diue volũtatis est nec̃iũ: nec aliqd dr̃ cõtingẽs vt opponit̃ isti necessitati. ¶ Ens vlteri⁹ diuidit̃ in ens indepẽdẽs ꝛ in ens depẽdẽs. Ens indepẽdẽs est de⁹. qꝛ a nullo est: nec in gñe cãe efficiẽtis: nec mãlis: nec formalis: nec finalis: vt igeniose multũ deducit Sco. z. di. p̃mi sñiaꝝ. ꝛ. 8. eiusdẽ. Ens vero depẽdẽs est qđ ab alio est in aliquo gñe cãe. Cũ igit̃ oĩa alia a deo sint in gñe cãe efficiẽtis. sequit̃ ꝙ depẽdẽt. Sꝫ dices si oĩa depẽdẽt vt tu dicis: cũ depẽdẽtia sit relatio: seq̃ret̃ ꝙ saltẽ oĩa alia a deo eẽnt ad aliqd: qđ vr̃ icõueniẽs ꝛ ꝫ p̃hm 4⁹ meta. ¶ R̃ndet̃ ꝙ arg^m cõcludit ꝙ oĩa alia a deo sunt ad aliquid denoĩatiue: qꝛ in oĩ ente fundat̃ respect⁹ effectiuitatis seu dp̃ẽdẽtie: ꝛ illud ↄcedo. Nec h̃ negaret p̃hs: sed nõ ꝓbat ꝙ oĩa sunt ad aliqd formalr̃ ꝛ q̃ditatiue: sic voluit negare p̃hus oĩa esse ad aliqd. Sed tu dices: iste respect⁹ fundat̃ in creatura ad deũ terminat⁹: vel est res distĩcta a creatura: vel nõ. si nõ. g̃ oĩa sunt ad aliqd eẽntialr̃ ꝛ q̃ditatiue: vt vr̃. si sic. g̃ creatura: puta hõ vel angelus poterit eẽ sine tali respectu: ꝛ sic nõ depẽdebit ad deũ. ꝓbat̃ z^a ↄña. qꝛ lꝫ posterius distinctũ realr̃ aliq̃ñ nõ possit eẽ sine suo p̃ori: tñ vr̃ est p̃us sic distĩctũ põt eẽ sine suo posteriori. z⁹ ↄña ꝓbat̃. qꝛ effect⁹ formalis nõ põt eẽ sine sua cã formali et per diuinã potentiã: qꝛ cãlitas cause mãlis ꝛ formalis dicũt iperfectionẽ: ꝛ sic semꝑ tali depẽdẽtia creatura nõ esset depẽdẽs. Dico breuiter ↄformiter ad Sco. p̃ma di. scđi sñiaꝝ. Qꝛ talis depẽdẽtia est eadẽ realr̃ cũ creatura: ꝛ vlr̃ oĩs relatio sine qua vel sine cui⁹ termĩo fundamẽtuꝫ non põt esse: talis relatio idẽtificat̃ realiter cũ suo fundamẽto. Clarũ est ꝙ creatura nõ põt eẽ nisi dependeat ꝛ nisi deus sit. g̃ creatura est realiter sua depẽdẽtia. Et silr̃ dico de depẽdentia totius cõpositi essentialis ad suas partes: ꝛ de depẽdẽtia qua relatio depẽdet a fundamẽto. Ex hoc infero ꝙ capiendo hoc modo depẽdẽtiã nulla creatura absoluta depẽdet ab alia. cũ etiã in genere cause efficiẽtis creaturã absolutã possit deus seipso creare ꝛ cõseruare. ¶ Deinde notandũ ꝙ ẜm Bonetũ in p̃dicamẽtis: ens diuidit̃ in vnũ ꝛ multa. ꝛ etiã ẜm p̃hꝫ vnũ: vt in p̃dicto loco dicit Bonet⁹. dr̃ q̃nqꝫ modis. ¶ Primo mõ dr̃ vnuꝫ vnitate trãscendẽti. ꝛ sic oĩa de q̃bus ens trãscẽdẽter dr̃ vniuoce sunt vnũ ista vnitate. ¶ z⁹ mõ dr̃ vnũ vnitate generica gñalissima: ꝛ sic oĩa vnius p̃dicamenti sunt vnũ ista vnitate. ¶ z⁹ mõ dr̃ vnũ vnitate sp̃ẽi subalterne: ꝛ sic oĩa dñr vnũ ista vnitate que sub eadẽ specie subalterna ↄtinent̃. ¶ 4⁹ mõ dicit̃ vnũ vnitate sp̃ẽi sp̃ãlissime: ꝛ sic oĩa indiuidua eiusdẽ sp̃ẽi sp̃ãlissime sunt vnuꝫ ista vnitate. ¶ 5⁹ mõ dr̃ vnũ vnitate nũerali. vnde q̃to vnitas est superioꝛ tãto est minoꝛ ẜm doctrinã Sco. in multis locis. vñ maioꝛ vnitas per bonã ↄñaꝫ infert minorẽ: sed nõ minoꝛ maiorem: lꝫ stet cũ ea. multa võ capit̃ tot modis quot vnũ: vt clare pꝫ practicanti: qꝛ tot modis dicit̃ vnũ oppositoꝝ quot modis dicit̃ ꝛ reliquum: ꝛ hec de p̃mo articulo.

Quantum ad scđm articulum sunt septem partiales articuli declarandi. ¶ Jn p̃mo videbit̃ quid est identitas rõnis ꝛ eius distinctio. ¶ Jn scđo quid est idẽtitas ex natura rei ꝛ eius distinctio. ¶ Jn tertio quid est identitas formalis ꝛ eius distinctio. ¶ Jn quarto quid est idẽtitas realis ꝛ eius distinctio. ¶ Jn q̃nto quid est identitas essentialis ꝛ eius distictio. ¶ Jn sexto quid est idẽtitas subiectiua ꝛ ei⁹ distictio. ¶ Jn 7⁹ q̃d est idẽtitas obiua ꝛ eius distictio.

Juxta primuꝫ articulũ sunt aliqua notanda. ¶ Primo notãdũ est ꝙ intellectus est duplex. s. agens cuius est oĩa facere: ꝛ intellectus passiu⁹ seu possibilis cuius est oĩa fieri. vt ait Aristo. z⁹ de anima. ꝛ dico ꝙ isti duo intellectus sunt due formalitates in anima que ex natura rei distinguunt̃: lꝫ cum aĩa sint ideꝫ realiter. ¶ Notãdũ z⁹ ꝙ duplex est actus intellectus. s. rectus ꝛ collatiuus. actus rectus appellat̃ quo intellect⁹ fert̃ super aliquã rẽ absolute. vt q̃ñ intellect⁹ intelligit rosam. Actus võ collatiuus appellat̃ quo intellectus rem intellectã cõparat ad seipsam vel ad aliaꝫ. ¶ Notandũ z⁹ ꝙ rõ capitur multis modis. Primo modo pro diffinitione sicut in diffinitiõe vniuocoꝝ ꝛ equiuocoꝝ capitur. Et dicit̃ diffinitio ratio: qꝛ est indicatiua obiecti intellect⁹ vel rõnis. Scđo mõ ꝓ ipsa vi

Quere. 1. thopi. c. 12. Lege q̃druplicẽ ↄsiderationẽ cõpõnũ vt nostr. Vid Jo. cano. ꝛ alios ꝛ ollit istã. q̃. s. nõui ↄsideratõe psõaꝝ ꝛ sic de alijs ꝛ ibi m̃lta adđ

Vide. 5. ꝛ. 26. di. p̃mi in sco. ꝛ alibi sepe. Quere sup li. p̃rarmenias ꝛ p̃oꝝ ꝛ alibi.

Quere i sco. z. l. ꝛ. 39. di. p̃. ꝛ. j. ꝛ. z. q. di. p̃me z. ꝛ in Auic. ꝛ alibi. Vide ẽt. 35. ꝛ. 36. di. p̃. ꝛ vbi ibi notaui. Cõtra. quot mõis dr̃ vnũ oppoitoꝝ. dic ↄñr

Ideꝫ h̃ẽt in. 1. de p̃mo p̃ncipio copiose.

T. cõ. 16. ꝛ inde. Vide sco. l. z. di. 1. q. 5. soluendo p̃ncipalia. ꝛ. 3. di. p̃. q. 5.

p̃ma ↄña.

2.

3.

Vide sco. z. dist. p̃. q. 1. ar. 1. p̃. p̃ncipal ↄ⁹. z. ꝛ. 1. di. z. q. 5. i argumẽto post oppositum. ꝛ in. 1. de p̃mo p̃ncipio. Idẽ h̃ẽt. j. dist. 3. q. 1. ꝛ q. 13. quolibeti.

. s. p depẽdẽ^a a causis extrinsecis. Põdera ly absoluta. . 5. ꝛ. 10. metaphysice. Possent h̃ applicari diuisiões vni⁹ copiose ex. 5. metaph̃.

. 5. meta. t. c. 12. Instãtia h̃ mõis idẽtitati. dic ↄñr vt. j. nõbo Aliq̃ ponũt distõnem modalẽ. S. liter di. forma lẽ ꝛ realẽ. ꝛ h⁹ capiẽ⁹ distõnẽ cõit: sꝫ ꝓpe capiẽdo illã ponũt tñ. 6 omittẽdo distõnẽ modalẽ ꝛ sic totis obiue. Alij ponũt. 4. Alij ponũt tñ. z. mõs distõnũ q̃re ꝑ ꝛ ↄ. sed ꝑ nũc sufficiat iste modus dicendi qꝛ cõis ẽ. a T. c. 18. Quẽ in sco. i q̃l. q. 15. p̃s ad ꝓpo^m ꝛ i. q. collõnã ꝛ st̃ li. đ aĩa

Quẽ plures ↄsideratiões p̃hoꝝ h̃ vt nostr. Vide l de ce. z. m. ꝛ in de subã orbis ꝛ. 12. metaph̃yce copiose.

Instãtia de ꝑsõis ↄstituta ex eẽn^a ꝛ ꝓpetate dic ↄñr ꝙ loq̃t de limitata cõstitutiõe.

Lege multa h̃ de volũtate dei ꝛ ei⁹ determĩatiõe vel reꝝ ↄtigẽtia vt alibi notaui vt scia. q. 1. z. ꝛ vltima.

Qõ. 5.

Lege h̃ de fũdamẽ^to vl subo radicali haꝝ vnitatũ ꝛ varietate earũ ab idẽtitatib⁹ corrñdẽtib⁹ zan sint reales an rõnis vt nostr. j.

1. thopicoꝝ. c. 12.

b

q̃nicq̃d dicat ille bo⁹ vir q̃ dilatauit mirabiliť fimbrias nouit hic liber formalitates glosa⁹ alios fatuos appellãs videat ne ꝛ ipse stult⁹ eẽ mereat ↄscia ficta. Vel absolut⁹ poti⁹ ↄsidera. Vide. 5. me. q. z. ↄclone. z. Lege h̃ plura de nũero sia actuũ itellect⁹. Capit scot. plerunqꝫ actũ reflexũ p collatiuo Vide. j. ꝛ. 6. thop. ꝛ. 4 ꝛ. 5. ꝛ. 7. me. q̃re hoc^m i ↄñ. c. đ equoc. opꝫ n c. sꝫ istãtiã tange ex dictis sco. ibidẽ. ꝛ dic ↄñr logice ꝛ meta.

Uide sco. i quoli. q. 17. & in pmo. di. 45. & in. 4. di. 1. Quere i repscio in distone arg. apud Boetiu & alibi. Tex. cõ. 69.

vel potẽtia rõcinatiua: siue sit itellcũs: siue volũtas: q̃ amat creaturã pp deũ: siue sit vt⁹ imaginatiua: que discurrit circa pticularia. 3.° mõ capit̃ pro discursu rõnis a pmissis ad 9nez: qui dr̃ act⁹ collatiuus. 4.° mõ forã dr̃ rõ: q2 est rõ cognoscẽdi 9positũ & mãz. cognoscit̃ nãq3 mã p analogiã ad formã. p phy. De multiplici acceptiõe hui⁹ nois forã videbit̃ in seqntib⁹. ¶ Istis psuppositis pono duas 9nes. Pzia est q illa sunt idẽ vel eadẽ rõne que hñt eũdẽ cõceptũ oio idistinctũ a pte rei. & ẽt idistinctũ ex pte itellcũs. vt hõ est idẽ sibiipi. & oia entia terty modi pseitatis: & sic de aliys. Scda 9. illa distinguunt̃ rõne q̃ distinguunt̃ per actũ collatiuuz itellcũs pcise. Ex quo sequit̃ p q in ol ppõne mũdi in q̃ ẽt pdicat̃ idẽ de seipso. subm & pdicatũ: distinguunt̃ rõne: q2 sic 9dictio fundata in entib⁹ ex nã rei 9cludit distõnẽ ex nã rei. ita 9dictio fundata in entib⁹ rõnis 9cludit distõnẽ rõnis. ¶ 2.° segtur q iter entia realia & rõnis vt iter aial & gen⁹. silr iter entia rõnis iter se vt iter gen⁹ & spẽm est distõ rõnis: q2 nõ fit nisi ex sola collatione itellcũs: & accipio distõnẽ rõnis que est a põ rõcinãte & nõ p distõne rõnis que est a nã rõcinabili. Ex h pz q distõ rõnis est respect⁹ rõnis per actũ collatiuũ a põ rõcinãte causat⁹. Silr pz q illi qui rñdẽt ad istud argm: eẽntia diua est cõicabilis. pñitas est incõicabilis. g eẽntia diuina & pñitas distinguunt̃ alr q̃3 rõne. rñdet̃ nãq3 q argm 9cludit q distinguunt̃ plusq̃3 rõne rõcinãte: sz nõ plus q̃3 rõne rõcinabili: pz inq̃3 q nõ est disputatio nisi ad vocẽ: q2 nec itelligũt vim vocabuli distõnis ex nã rei: q2 qd illi vocãt distõnẽ rõnis rei rõcinabilis formaliçãtes vocant distõnẽ ex nã rei. & sic nõ capio in 9ne mea distõnẽ rõnis q̃ est pcise & soluz a põ rõcinãte. ¶ Sz q ista distõ rõnis sit ficticia pbat̃ ab aduersariys nr̃is dupl̃r. pmo sic. Ois distõ nõ vana sortit̃ robur & esse ex aliq̃ re. g ista distõ rõnis vel sortit̃ robur a re: & sic est realis: & nõ rõnis tñ: vt vsus es isto vocabulo rõnis. vel si nõ: sortit̃ robur a re. g est ficticia. 2.° arguit̃ ad idẽ sic. & est q̃si 9firmatio argumẽti: q2 itellcũs itelligẽs rẽ aliter q̃3 sit est falsus: q2 si itelligat rẽ distictã vel rẽ eẽ distinctaz & nõ sit distõ a pte rei itellcũs false itelligit. igit̃ &c. ¶ Rñdeo ad ista q distõ rõnis sortit̃ robur a re. i. a nõ repugnãtia rei ad sic vel sic 9cipi. Ex hoc segtur q talis distinctio nõ est pura fictio. ¶ Ad 2m. q est 9firmatio. dico q itelligere rẽ aliter q̃3 sit capit̃ dupliciter. ¶ Uno° itelligẽdo ipsaz nõ eo mõ quo est: nõ tñ q itelligat̃ sub mõ sibi repugnãte: vt itelligẽdo lineã q̃ vnit̃ mãe sensibili nõ itelligẽdo hui9 mãm: nõ repugnat linee. ¶ Alio° itelligẽdo rẽ mõ repugnãti sue nãe: vt itelligẽdo deũ eẽ corporeũ. Dico g q ille qui itelligit rẽ aliter q̃3 est 2° mõ fallit̃: nõ aũt p mõ: sic in pposito qñ itelligunt̃ distincta fm rõnẽ absq3 hitudine ad aliq̃ fm rẽ distincta nõ erit talis alietas. ¶ Forte dicet aliqs negãdo istã distõnez esse aliã a distõne ex nã rei: q2 illa que distinguunt̃ rõne distinguunt̃ ex nã rei. Cõtra h arguit̃ sic: si hoc esset verũ seq̃ret̃ tũc q illa que eẽnt eadẽ ex nã rei eẽnt distincta ex nã rei. pz: q2 formo istã ppõnẽ: eadẽ ex nã rei sunt eadẽ ex nã rei. ibi est distõ rõnis. vt pus dcm est. q2 idẽ positus in subo distinguit̃ a seipso posito in predicato rõne. Sz segtur per te q ista distinguunt̃ ex natura rei. ergo illa que sunt eadem ex nã rei sunt disticta ex natura rei: qd claudit 9dictionez. & hec de pmo partiali articulo huius scdi articuli pncipalis.

Caute hic pcedat lector ne videatur 9tra scdm repugnare pme. est difficilis passus. Uide sco. 1. di. 2. q. 4. & alibi sepe.

Un esse cognito 9sidera & nõ in esse materiali vt eẽntie et scia pone latitudinez in di. entium rationis. Quid sit vtraq3 rõ pondera vt scis & pz ex multiplicitate rõnis supra dicte. Lege hic pla de idẽtitate & vnitate an dicant positiue an certe negatiue si idẽtitas dicat pcise nõ alietatẽ sed h⁹ eadẽ hic pla dubia. si vero aliqd pter hoc ponat difficili⁹ soluunt. vide. ĩ. in descriptiõib⁹ in abstractis assigẽtis pla adhuc igeniose leaor.

Uide et q̃ notauit ff. 3. q. & dicebatur sco. & alibi de multiplici acceptione rõnis. & quid sit. Quere 2. phy. & 5. meta. ca. de causis. & alibi. Jo solet dici q ẽ abstracti formalis qualr. 9sidera. vide scoti. 5. metaphy. q. 12.

Cõtradictio alia realis alia rationis. Cõsidera an distõ vera in esse cognito sit rõnis. q̃re i fini sco. i quoli. q. 13. arti. 2. & applica hic q̃re Okaz in quoli & alibi vt nosti. & alii de noialibus nõ itelligẽdo tñ q2 deliirant ĩ hoc sophistice. Uide sco. di. 35. & 36. di. 1. p illo dubio & distõne reg in esse cognito pla addẽdo p & 9tra. vt nosti igeniose

s. sz capio distõnẽ rõnis.

Cõsidera an alio mõ accipit robur a re vt scis. vide in fini sup porphirio. ca. de accidente & alibi. Uide sco. in. 3. di. 3. & 14. & in. 4. di. 50. q. 6. Pz 2 phy. tex. cõ. 18.

Aug⁹. 83. q. q. 32. idẽ dicit et philo. cap. de sba. & 4. meta. t. c. 27. & 6. meta. & 3. phy. & alibi plã ubiq3.

Hic applica illã famosam distõnez de duplici abstractione. vz. pcisiua & diuisiua.

Applica ad hoiem hoc argumẽtũ hic de distõne rõnis Et hic 9tinet ponderãdo.

Quere boneti. 3. meta. nõ h̃ iter ad 9phetiã hic per totum. & ipsilr de hac distõne ex n. tura rei cũ pcisiõe lã pla. & alios formalistas vt nosti.

Quantum ad 2m artim qui est de identitate ex nã rei: & eius distõne sunt aliq̃ notãda. ¶ Primo est notandũ q res & ens q̃tũ ad pñs spectat 9siderat̃ dupl̃r. p mõ pro q̃ positiuo q ex nã rei est ex̃ nihil. & isto mõ modi itrinseci & dr̃ie vltime dicunt̃ ens vel res. Alio° magis stricte pro illo qd est precise ens vel res qditatiue. & sic ens vel res dr̃ pcise de deo vel creatura de absoluto & respectiuo: & de illis que sunt in recta linea pdicamẽtali. & de mã & forma: vt dictũ est supi⁹ ex intẽtiõe Sco. & isto mõ nec passiones entis: nec modi itrinseci: nec dr̃ie vltime dicunt̃ res vel ens: sz solũ dr̃r aliqd rei & nõ res: 2.° mõ capiẽdo rẽ. Pro istis assignat̃ vna regula gñalis. s. qñ cũq3 aliq̃ ita se hñt q vnũ est ens vel res ppe accipiẽdo rẽ: & aliud est aliqd rei ei⁹ pcise. nõ sũt oib⁹ modis idẽ. Ista regula pz per istud pnm cõe: qñ aliq̃ sic se hñt q aliqd 9petit vni ex nã rei q nõ cõpetit alteri: talia distinguunt̃ & si nõ realr saltẽ aliq̃ alia distõne. & sic nõ sunt oib⁹ modis idẽ. ¶ 2.° nõndũ q in diuinis q̃drupla est dr̃ia nõ identitatis. ¶ Prima est inter qniditatem seu essentiã & modũ intrinsecum: & etiã inter ipsos modos intrinsecos. ¶ Scda est inter attributa. s. inter sciam & sapiam. similr inter intellectum & volũtatem si fas est attributa nominari: q2. 26. di. pmi snĩarum. Dicit doctor q intellectus & voluntas non sunt pprie attributa sicut bonitas & iustitia. Similr inter volitionẽ & intellectionẽ. ¶ Tertia est inter notiones. s. inter spirare & dicere: q2 dicere est respectus patris ad filiũ: & spirare pr̃is & fily ad spm scm. ¶ Quarta est inter essentiam & relationes: & etiã inter essentiaz & attributa. Et posset addi 5a que est inter cõstitutiua & cõstituentia. ¶ Tertio notandũ est q accipiendo ista pprie. s. substantiã nãm essentiã quiditatem seu formalitatẽ: habent ordinẽ iter se. nã ois essentia est qditas seu formalitas: sed non ecõtra: vt pz in diuis. & ois nã est essentia & non ecõuerso: q2 multe sunt spẽs que sunt essentie cum diffiniantur: & tamen non sunt natura cum non sint pncipiuz pductiuũ alicuius forme absolute: vt sunt respectus: & omnis substantia est nã sed non econuerso: q2 qualitas est natura: & tñ non est sba pprie accipiendo subam. Circa qd est nõndũ q qditas sumpta cũ modo dr̃ pprie eẽntia: denudata a modo dr̃ qditas. ¶ Quarto est nõnm q formalitas capit̃ trib⁹ modis. p mõ large: & tẽ sic diffinit̃. Formalitas est aliqd repertũ in re: ex nã rei: qd nõ oz semp itellz mouere: dũmõ possit termiare. dr̃: reptũ in re: pp figmẽta. dr̃: ex nã rei: pp relõnes rõnis. dr̃: q nõ sp oz mouere itellz dũmõ possit termiare: pp relõnes reales que dñr formalitates: tñ intellcm mouere nõ pñt, cũ idẽ sit mouere itellcm & cãre ptialr itelle

Quere copiose sco. i qũl. q. 5. art. 1. hac distõnẽ in fini de re tractantem. Lege hic qd ẽ eẽ l aliq̃ ex natura rei & qd formalr pp 9tentiosos. q̃re notãter 1 sco. di. 45 p. reportationũ. q. 2 põdera et hec p totã q hic ponit est distõ ex natura rei. simplr. vz. & sz qd. de qb⁹ & eorũ 9ditionib⁹. q̃re. i. reportationũ sco. di. 33. singularissime. Adde et. 1. q. pla. reportationũ plura hic.

Addãt hic qd sit attributũ & q̃tes accipit̃ q̃re sco. 26. di. 1. & 1. q q̃libe. & i. 1. 9tra. g. di. & q̃ pprie. Silr et qd notio & quot & q̃ q̃re sco. 1. reportationũ di. 28. q. 3. optime. & 1. q. quolibe.

Uide l sco. 1. q. quoli. & 35. di p. reportationum aliqua ad idem.

Lege mirabilia hic ex dictis doc. s quoli. q. 16. art. 3. vbi vult q ois eẽntia ẽ natura & pz solo qt logtur extẽsiue de natura. vt hz in fini. 1. q. plo. soluẽdo rõnes phõr.

Pondera ly pprie. Lege hic pla de abstractionibus veteris.

Uide. 5. in. 1. cõtra. di. 6. q. 4. ad hoc.

Cõsidera an logt̃ pcise de extimo an idẽtitẽ de oi mõ intrinseco. si pmo mõ vt in sinta illo ar. 4. mir⁹ pncipali consideratio.

Si qditas sb mõ ẽ eẽntia et in diuis sunt plures qditates sub propryo modo in via sco. igitur plures essentie. si

ctionē p spēz sui.mō dictū est nūc q relatiōes nō sūt pductie alic⁹ forme absolute. q̄re ꝛc. Et isto⁹ capiēdo foꝛalitatē oē illud qd est ē ex nihil dr̄ foꝛalitas:cui⁹ sūt modi itrin⁹:dr̄e vltime. ꝛ sic de alijs ꝛ sic formalitas est cōis ad realitatē ꝛ qditatē. Scd̄o⁹ capit̄ formalitas ppē:ꝛ sic foꝛalitas dr̄ de oī eo qd est ens qditatiue.ꝛ de oi eo qd est aliqd entis pterq̄ de modis itrinsecis.ꝛ isto⁹ formalitas ꝯuertit̄ cū realitate obiua.nec cōioꝛ ē ea s realitas obtiua ꝛ formalitas isto⁹ sunt cōiores qditate.ꝛ sic accipiem⁹ formalitatē cuz loq̄mur de distōne formali. Tertio⁹ capit̄ formalitas strictissime pro illo qd pdicat̄ qditatiue de aliquo vel de quo aliqd qditatiue pdicat̄.ꝛ isto⁹ formalitas est min⁹ cōis q̄ realitas:s ꝯuertit̄ cū qditate. Et lz dr̄e idiuiduales dicant̄ formalitates capiēdo formalitatē duob⁹ pmis modis:nō tn̄ sūt formalitates capiēdo 3⁹mō.ꝛ ista distō est necia cuilibz formaliçāti. ¶ Et qꝛ ibi tactū est de qditate.iccirco nōndū q qditatiuū dr̄ sex modis. ¶ Primo⁹ eēntiatiue.ꝛ sic illud dr̄ qditatiuū qd dic̄ totā eēn⁹ alicui⁹.ꝛ sic spēs spālissima dr̄ esse qditatiuū.cū sm Porphyriū dicat totā essentiā indiuiduorū. Nolo tn̄ dicere qn indiuiduū includat intrinsece dr̄iam idiuidualē vltra nām specificā:s volo sic itelligere q spēs dicit totā essentiā idiuiduoꝝ:ita q indiuidua nullū predicatū qditatiuū addunt vltra pdicata cōia nāe specifice qditatiue ꝛ eēntialr̄ in ea inclusa. ¶ 2⁹mō aliquid dr̄ qditatiuū ꝯstitutiue.ꝛ sic illud dr̄ qditatiuū qd itrinsece ꝯstituit aliquā rem vt materia ꝛ forma physicalr̄:genus ꝛ dr̄ia metaphysicalr̄ loquēdo ¶ 3⁹mō dr̄ aliqd qditatiuū specificatiue:ꝛ sic illud dr̄ qditatiuū:s qd vltimo ponit rem in esse specifico.sicut est dr̄ia specifica. ¶ 4⁹mō dr̄ quiditatiuū repñtatiue:ꝛ sic illud qd est repñtatiuū alicui⁹ essentie:siue sit actus intelligēdi siue spēs intelligibilis dr̄ quiditatiuū isto mō. ¶ 5⁹ dr̄ quiditatiuū indicatiue.ꝛ sic illud dr̄ quiditatiuū q eēntiā indicat vt diffinitio. ¶ 6⁹mō dr̄ quiditatiuū pdicatiue.ꝛ appropriate:ꝛ sic illud pcise qd pdicat̄ in qd dr̄ qditatiuū. Et posset addi septim⁹ modus.lz iproprí⁹. q aliqd dr̄ quiditatiuū ꝯsecutiue.ꝛ isto mō ppꝛie passiones ꝯñtes eēntiā possent dici qditatiue. ¶ His notatis pono duas ꝯnes. ¶ Pria est ista:illa sunt idē ex nā rei.de qbus duo pdicata opposita secluso opere intellcūs collatiuo vificari nō pñt:vt hō est hō.soꝛ.est soꝛ. ¶ 2⁹ ꝯ.illa distinguunt̄ ex nā rei siue modalr̄ de quib⁹ seu inter quoꝝ extrema duo ꝯdictoria secluso opere itellcūs vificari pñt:sic se hñt diffō ꝛ diffinitū:qꝛ secluso opere itellcūs diffō est saltē cōstitutiua:diffinitū vo nō.totū ēt ꝛ ptes loquendo de toto metaphysico ꝛ de toto phyco:qꝛ certū ēst q sm viā doctoris totū physicū ꝛ sue ptes distinguunt̄ realr̄ ꝛ plusq̄ ex nā rei. Totum aūt metaphysicū qd nō cōponit̄ ex re ꝛ re:s ex realitate ꝛ realitate distinguit̄ ex nā rei precise a suis ptib⁹ sic q nō realr̄. Totū eni secluso opere itellcūs dr̄ constitutū.ptes nō. Cōstitutū aūt ꝛ nō ꝯstitutū ꝯdicunt. Silr̄ superi⁹ pter opus itellcūs est multiplicabile in plura.inferius vo nō.multiplicabile ꝛ nō multiplicabile ꝯdicūt. Sic ēt in diuinis distinguunt̄ eēntia diuina ꝛ relatio puta paternitas:qd pbat Sco.2⁹ di.p.snis ꝑ.qꝛ eēntia dina est cōicabilis trib⁹ psonis. pñitas nō.pr̄ cōicat essentiā filio per gnōnem.ꝛ tn̄ nō cōicat sibi pñitatē.g oz q sit aliq̄ distō ante oēz actū intellcūs collatiuū inter essentiā dinaz ꝛ paternitatē. Silr̄ argueret̄ q pr̄ ꝛ fili⁹ cōicant essentiā spūi scō:ꝛ tn̄ nō cōicāt sibi suas notiones.s.pñitatē ꝛ filiationē. Nolo tn̄ dicere q eēntia dina nō distinguit̄ plusq̄ ex nā rei a relonib⁹ in diuinis:qꝛ ēt distinguuntur formaliter vt dicet̄ postea. Hac etiam distinctione distinguitur modus intrinsecus ab eo cuius est modus sicut finitas ab humanitate:infinitas a diuinitate.

Est autem modus itrinsec⁹ sm Sco.8.di.p.q.4.sen.qui addit⁹ alteri nō variat rōnez formalē ꝯstituti per ipm vel remot⁹ ab illo.i.qui de se nullā rōnē foꝛalē dicit. Modus.n.intrinsecus est incōceptibilis per se:qꝛ nō concipit̄ nisi cum illo cui⁹ est mod⁹. Et dicunt aliqui q dr̄ modus intrinsecus ex eo qꝛ nō intrat rōnem formalem illius cuius est modus intrinsec⁹.nec oz ppꝛie ꝯcedi q distinguit̄ a tali re formalr̄. Modi intrinseci in diuinis sm aliquos sunt infinitas.necessitas.eternitas ꝛ exñtia.lz esse existere videat̄ esse de ꝯceptu formali dei ꝛ quiditatiue.in pꝛio mō dicēdi per se de deo pdicet̄ sm doctoꝛē in scd̄a di.p. In creaturis sunt modi intrinseci act⁹ ꝛ potētia ꝯtingentia.intensio ꝛ remissio.exñtia.ꝛ sic de alijs. Isti modi opponunt̄ iter se:qꝛ vn⁹ alteri sicut in finitū finito.ꝯtingēs necessario. ꝛ sic de alijs. ¶ Oēs isti modi intrīseci nec itrāt qditatē nec differūt ab ea formalr̄ positiue:s hñ negatiue:h est q nō sunt de rōne formali ipsi⁹ qditatis quoꝝ sunt modi intrīseci.ꝛ tales modi reducunt̄ ad illd gen⁹ in creaturis cui⁹ est sua quiditas. Lādulph⁹ tn̄ in suo pꝛio in ꝓlogo tenet oppositū cū quo multi tenēt q modus intrīsecus est idē formalr̄ cū illo cui⁹ est modus intrīsecus.vz.ꝯstituti p ipz.ꝛ exēplificat de ifinitate q est mod⁹ intrinsec⁹ dei ꝛ est de qditate seu de rōne qditatiua ipi⁹ dei.h ēt vr̄ tenere doctoꝛ in quali.qꝛ ex eo q nā diuina ē infinita est nā diuina cū nā diuidat̄:qꝛ alia est finita.ꝛ ista ē creaturaꝝ.alia āt ifinita ꝛ ista est nā dina. ¶ Sz querendū est:q̄ ergo est dr̄ia iter modū intrinsecū ꝛ dr̄iam cuz vtrūq̄ sit de rōne quiditatiua sui ꝯstituti. Dico q maxia est dr̄ia. ¶ Primo qꝛ dr̄ia dicit realitatē actualē q̄litatiuam q̄ pꝛsupponit realitatē potētialē quā ꝯtrahat.ꝛ sic vbicūq̄ est dr̄ia ppꝛie accipiēdo dr̄iaz ibi ē ꝯpō realitatis potētialis ꝛ realitatis actualis:q̄ ꝯpō sufficit ad h q aliqd sit p se reponibile:i pdicamēto:n̄ sic ē āt d mō itrīseco s Sco.di.8.p.imagiat̄.n.Sco.ꝛ subtilr̄ q ens dic̄ ꝯceptū qditatiuum dictū de deo ꝛ creatura in qd qui contrahit̄ p aliquos ꝯceptus dicentes quale:sed nec iste conceptus dicēs quid dicitur conceptus generis:nec illi ꝯceptus dicentes quale sunt ꝯceptus dr̄iaꝝ:qꝛ iste ꝯceptus quiditatiu⁹ est cōis ad finitū ꝛ infinitū:qualis cōitas nō pōt eē i cōceptu generis:cū talis ꝯcept⁹ sit necio limitat⁹. Isti āt ꝯcept⁹ ꝯhētes dicūt modū itrīsecū ipi⁹

loquit̄ d mō q̄ ē exñ⁹. facilis ē soꝛo qꝛ vnica est h̄ointo sic ꝛ eēn⁹. si dō itelligat idr̄iā. dic q vna ē eēn⁹ radicalr̄ lz sōte ples soꝛaico. vr̄ negā⁹ ē q sint q̄ditates s tn̄ formalitates eiusdez quiditatis.vel dic aliter si scis.

Ar̄ g̃ q modus itrīsecus nō ē realitas obiua. Silr̄ nō mouet nā ēminat actū intellcūs. q̄re male dcm̄ ē q est formalitas p⁹⁹. Dic q cū alio ēmiat s n̄ p se. vel q p⁹ saltē i cognitiōe abstractia. ꝛ tc̄ ne dū realitas s ēt foꝛalitas vt ab ea pscindit ēminat.ꝯsidera.

Hoc mō foꝛa vel dr̄ia max⁹ finalis dr̄ rei sba l eēn⁹ vr̄ q q̄d ē seu q̄ditas.vid sco.7.me.ꝛ 22.d.3.ꝛ.11.di.4.ꝛ ali. Eēntiale l q̄dita⁹ ē i plusq̄ dcm̄ in q̄d. q̄re i theoꝛematib⁹ ꝛ i.q.d dr̄ia sr̄ poꝛphyr⁹ ꝛ ad de pla bn̄ pōderādo.

A.l.ꝛ n̄ d toto phico: s assir⁹ pt sane itelli.

Introducat̄ h disputatio sequs magri Stephāi burlyfer ꝛ cui volūtit icōt adhereat. s qꝛ vt dixi iste nūer⁹ distōnū famose apd scotistas acceptat ꝯtēdat ꝛ soluāt motia illi⁹ pclari viri vt.j nōbo in margine eiusdē disputatiōis hz mb⁹. ssinas glosas q̄zdā l dcāz disputatiōez p ꝛ ꝯ tpo ꝛ cartā ianu ꝯsumētū ꝯ ꝯsciaz:tanq̄ inutiles omittāt ꝛ ad sōlē scoticū vbiq̄ recurrat̄.vt psūptuosi ypocrite cū sathana pre suo rescindantur.

Magis sapit q capiatur positie q̄ negatie. Nō lr ppe:s tāge istā tiā ex.6.q.q̄libe.sco.ꝛ dic ꝯūter.

Aliq̄ enūerāt heccheitatē:s nō de mēte sco. vt vr̄.ex.3.di.2.q.6.s tu hn̄ oia pondera.

Op.landulphi:s a⁹ via magis vr̄ de mēte sco.vbiq̄ ꝛ spālr̄.q.6. q̄li.ꝛ.31.di.p. repoꝛtationuz.q.1. q̄re tō ista digressio lz sit subtilr̄ non tn̄ necia:s oia bn̄ ponderabis qꝛ vtraq̄ via secure teneri pōt. Quē Bonetū.3.metaph.ad oppo⁹ ꝛ ꝓpositū ꝛ alios vt nostri

De h⁹.3.di.p.q.3.notanter doc.tangit.

Quere Anto.aud.4. meta.q.d formalitate negōnis. ꝛ Bonetuz ꝛ Francis.ꝛ alios. Tāge h pla d obo scd lectus. vide sco.3.di.2 q.finali.

Cōsidera an modi itrīseci sint foꝛalitates isto p⁹⁹.q̄re.8.di.p.ꝛ.6.q. q̄libeti Sco.

Foꝛalitas 3⁹⁹ ē rō obasia l re ex nā rei potēs ēmiare itē⁹ lz n̄ necio moueat iclusa i aliq̄ q̄ditatie.vel icludēs aliq̄d q̄ditatie. Et ē idez q rō foꝛalis ent̄ realr̄ disi i deū ꝛ creaturā. Aid ea q̄ nōue sr̄.9.q. pdicabiliū sco.copiose ad ppo⁹. ꝛ vid sco. 3.di.2.q.6.ꝛ alibi.

sic salua q ē cad eēn⁹ lr̄ subd ꝛ aliā vt nostri.

Prima ꝯclusio.

Secūda ꝯclusio.

Tāge h de distōne diffinitionis a diffinito plura. q̄re sco.1.di.p. q.2.ꝛ lr̄ li.poste. vt nostri.ꝛ alibi.ꝛ vbiq̄ ꝯtēne garulosos noiales ꝛ obstiatos thonistas. de mltiplici acceptiōe diffōnis ꝛ diffiniti ꝛ q̄ mō h sumit̄ tāge.

Parte.2.q.1.

Tāge nūerū ordinē ꝛ sufficiētiā modoꝝ intrīsecoꝝ h.q̄re i scot.q.1. ꝓlo.repoꝛtatio⁹. ꝛ in Frā.di.8.p.ꝯsla.ꝛ alibi.ꝛ i boneto ꝛ foꝛalistis q̄s nostri.

Tāge instātias de exñtia si in diuinis ē de essentiali conceptu adducēdo ea q̄ nōuis.j.q.q ex illis reguli. q̄lis ē oꝛdo.ꝛc.ꝛ q̄cq̄d natū ē eē de essen⁹ ꝛc. dic q nō ē eiusdē rōis q̄ ad p⁹ ꝛ q tm̄ i diuinis de i ē.q̄ ad 2⁹.vel aliter cogitando.

.s.tūc posita ypothesi. Vide.q.3.5.ꝛ.6.ꝛ alibi.vt icis:sed caute tn̄ qꝛ hoc n̄ vr̄ asserēt:sed o⁹ potr⁹. si tn̄ aliā vis cū lādulpho tenebis. dic q manet infinitas foꝛalr̄ qꝛ nō est eadez foꝛalr̄ eēn⁹ lz eꝯ eēn⁹ sit foꝛalr̄ eadē sibi s an resultat ꝯcept⁹ p se vn⁹ ex vtroq̄ ꝯsidera hic ifiniti de persona ꝛ proprietate.

ꝯtracti.ꝛ nõ aliquã realitatẽ ꝑficientẽ illã.dr̃ie aũt nõ dicũt modũ itrin̾ realitatis alic⁹ gnĩs: qꝛ in quocũq; gradu itelligat̃ aialitas nõ ꝑ ꝓ h̃ iuenit̃ rõnalitas vel irrõnalitas ẽẽ modus intrinsec⁹ aialitatis:ſʒ adhuc itellr̃ aialitas in tali gradu ꝑfectibilis a rõnalitate ꝛ irrõnalitate. Sʒ q̃res quõ põt ꝯcept⁹ cõis deo ꝛ creature realis accipi nisi ab aliq̃ realitate eiuſdẽ gnĩs:ꝛ tũc vr̃ ꝙ sit põlis ad istã realitatẽ a qua accipit̃ ꝯcept⁹ distinguẽs:ꝛ tũc vr̃ ẽẽ idẽ iudiciũ de ente ꝛ modis itrinsecis ipm̃ ꝯbẽtib⁹ sic̃ de ꝯceptu gnĩs ꝛ dr̃iarũ.g̃ si ꝯcept⁹ gnĩs ꝛ dr̃ie nec̃io faciũt ꝯpõnẽ aliquã in isto in quo sunt. Silr̃ videbit̃ dicẽdũ de ente ꝛ de suis modis itrinsecis ipm̃ ꝯbẽtib⁹. Cõfirmat̃ qꝛ sic̃ due spẽs ꝯueniũt i realitate gnĩs ꝛ differũt per dr̃ias:ita ẽt de⁹ ꝛ creatura ꝯueniũt q̃ditatiue in ente ꝛ differũt per modos itrinsecos. ¶ R̃ndeo b̃r ꝺm doctorẽ ꝑdictũ.qñ itellr̃ aliq̃ realitas cũ suo mõ itrinseco ille ꝯcept⁹ nõ est ita simplr̃ simplex q̃n possit ꝯcipi illa realitas absq; mõ isto:ſʒ tũc est ꝯcept⁹ iperfect⁹ illi⁹ rei.põt ẽt ꝯcipi cũ illo mõ:ꝛ tũc est ꝑfect⁹ ꝯceptus illi⁹ rei. Exm̃ si ẽẽt albedo in.8.gradu intẽsionis.quãtũcuq; ẽẽt simplex oio in re.posset tñ ꝯcipi sub rõne albedinis tante:ꝛ tũc ꝑfecte ꝯciperet̃ cõceptu adequato ipsi rei: vel posset ꝯcipi ꝑcise sub rõne albedis:ꝛ tũc ꝯciperet̃ ꝯceptu iꝑfecto ꝛ deficiẽte a ꝑfectiõe rei. Cõcept⁹ aũt iperfect⁹ posset ẽẽ cõis albedini illi ꝛ alij.ꝛ ꝯcept⁹ ꝑfect⁹ ꝓpri⁹ ẽẽt. reqrit̃ g̃ distinctio iter illud a quo ꝯcipit̃ ꝯcept⁹ cõis ꝛ iter illud a quo ꝯcipit̃ ꝯcept⁹ ꝓpri⁹ in deo ꝛ creatura: nõ q̃dẽ distinctio realitatis ꝛ realitatis:ſʒ distinctio realitatis ꝛ modi ꝓprij itrinseci eiuſdẽ.q̃ distinctio sufficit ad h̃ndũ ꝯceptũ ꝑfectũ ꝛ iꝑfectũ de eodẽ.quoꝝ iperfect⁹ sit cõis,ꝛ ꝑfect⁹ sit ꝓpri⁹:ſʒ ꝯcept⁹ gnĩs ꝛ dr̃ie reqrũt nec̃io distõnez realitatũ nõ tñ eiuſdẽ realitatis ꝑfecte ꝛ iꝑfecte ꝯcepte. Istud põt declarari sic:si ponamus aliquẽ itellcm̃ ꝑfecte moueri a colore ad itelligẽdũ realitatẽ coloris ꝛ realitatẽ dr̃ie:quãtũcũq; h̃eat ꝑfectũ ꝯceptũ adequatũ p̾ realitatis a qua accipit̃ ꝯcept⁹ gnĩs.nõ tñ hʒ in h̃ ꝯceptũ realitatis a quo accipit̃ dr̃ia nec eꝯ.ſʒ hʒ ibi duo oĩa formalia que nata sunt terminare distinctos ꝯcept⁹ ꝓpos. Si autẽ ẽẽt tm̃ distinctio in re sic̃ realitatis:ꝛ sui modi itrinseci:nõ posset itellcũs ꝯceptũ ꝓpriũ h̃re illi⁹ modi itrinseci ꝛ nõ rei:ſʒ in illo ꝯceptu ꝑfecto h̃ret vnũ oĩm adeq̃tũ illi.s.rẽ sub mõ. Et si dicas:saltẽ ꝯceptus cõis est ideterminat⁹ ꝛ põlis ad ſpãlẽ ꝯceptũ.vt realitas ad realitatẽ:vel saltẽ ꝯceptus entis cõis nõ erit ifinitus:qꝛ nullum ifinitum est põle ad aliqd. Concedo ꝙ ꝯceptus ille cõis deo ꝛ creature.nec de se est finit⁹ nec ifinit⁹:qꝛ si ẽẽt ifinit⁹ de se:nõ ẽẽt de se cõis deo ꝛ creature.finito ꝛ ifinito. Si ẽt ẽẽt de se finit⁹:ita ꝙ de se icluderet finitatẽ:tũc nõ ꝯpeteret infinito.ꝛ ratio istoꝝ duoꝝ dictoꝝ est:qꝛ qd̃ ꝯuenit alicui supiori de se:vt est idifferẽs ad oĩa sua iferiora ꝯuenit oĩb⁹ suis iferiorib⁹.itelligẽdo ꝙ illud ꝑdicatũ ꝯueniat supiori sic idifferẽti h̃nti suppõnez personalẽ:ſʒ dʒ iste ꝯcept⁹ dici idifferẽs ad finitũ ꝛ ifinitũ.ꝛ iõ põt ꝯcedi ꝙ est finit⁹ negatiue .i.nõ ponẽs ifinitatẽ.ꝛ vt sic est determiabilis ꝑ istos modos itrinsecos.q̃ sunt finitas ꝛ ifinitas. Sʒ si arguas:g̃ realitas a q̃ accipit̃ ẽ finita nõ sequit̃.nõ.n.accipit̃ ab aliq̃ realitate:vt cõceptus adeq̃tus realitati siue vt ꝑfect⁹ ꝯceptus illi realitati adeq̃tus.ſʒ dimiut⁹ vel imꝑfect⁹. in tm̃ ẽt ꝙ si ista realitas a q̃ accipit̃ videret̃ ꝑfecte ꝛ ituitiue:intuẽs ibi nõ h̃ret disticte distīcta oĩa formalia.s.realitatẽ ꝛ modũ:ſʒ idẽ oĩm formale.tñ itelligẽs itellectiõe abstractiua ꝓpter imꝑfectionẽ illi⁹ itellectiõis põt h̃re vnũ ꝓ oĩo formali:lʒ nõ h̃eat aiteꝝ,hec Scot⁹ vbi supra.ꝛ sic pʒ ꝙ lʒ mod⁹ itrinsec⁹ ꝯ istũ modũ dicẽdi ꝑtineat ad rõnẽ q̃dditatiuã sicut ꝛ dr̃ia: tñ valde differũt:vt dcm̃ est. Scd̃o differũt mod⁹ itrinsec⁹ ꝛ dr̃ia:qꝛ mod⁹ intrisec⁹ variat solũ rõnẽ q̃ditatiuã.accipiẽdo rõnẽ q̃ditatiuã ꝓ ꝯceptu q̃ditatiuo illi⁹ cui addit̃ siue ꝯcti ꝑ ipʒ. Dr̃ia võ variat rõnẽ q̃ditatiuã ꝛ formalẽ:ꝛ sic itelligit̃ dcm̃ Scoti:ꝙ modus intrisec⁹ ẽ q̃ addit⁹ alteri nõ variat rõnẽ formalẽ. Nõ.n.dicit ꝙ nõ variat rõnẽ q̃ditatiuã ſʒ formalez:qꝛ q̃ditatiuã bñ põt variare:vt pʒ de finitate ꝛ ifinitate q̃ variãt rõnẽ seu ꝯceptũ q̃ditatiuũ ipsi⁹ entis. Que dr̃ia sit iter rõnẽ q̃ditatiuã solũ ꝛ q̃ditatiuã ꝛ formalẽ sil̃:forte alias dicet̃.solũ istud dico ꝓ nũc ꝙ rõ q̃ditatiua ꝛ formal̃ ꝯuenit solũ ſpẽi siue ſpãlissime siue subalterne:ꝛ oĩs ꝛ sola talis rõ dʒ h̃re gen⁹ ꝛ dr̃iaz ipa ꝯstituẽtia.vt pʒ ꝑ porphiriũ i ꝑdicabilib⁹. Rõ võ q̃ditatiua põt ꝯuenire oĩb⁹ alijs h̃ntib⁹ ꝯceptũ cõem q̃ditatiuũ ꝛ ꝓpriũ q̃litatiuũ. Et sic rõ q̃ditatiua ꝛ formalis ẽ q̃ dat̃ ꝑ ꝑora q̃ sunt de ẽẽntia diffiniti:ꝛ sic pʒ 2⁹ dr̃ia iter modũ intrisecũ ꝛ dr̃iam.

¶ Ex ꝑdictis ifero ꝙ q̃ditas ꝛ ei⁹ modus intrisec⁹ ꝛ modi intriseci adinuicẽ:ꝛ oĩa q̃ sunt i recta linea ꝑdicamẽtali distiguunt̃ ex nã rei abinuicẽ. Et silr̃ ens a deo ꝛ creatura ꝛ breuiter q̃libʒ ꝯstitutũ a suo ꝯstitutiuo.oĩa.n.ista distiguunt̃ secluso ope itellectus ꝛ nõ distictione reali ꝓprie capiẽdo distictionẽ realẽ.g̃ aliq̃ distõne media iter distõnẽ rõnis ꝛ realẽ isto mõ suptã. Hanc distõnẽ mediã voco ex nã rei.q̃ vt pʒ ex vi vocabuli nisi a ꝓteruo negari non põt.lʒ distõnẽ iter modũ ꝛ q̃ditatẽ Frãciscus modalẽ appellauerit tãq; a denoiatione iꝑfectiori ꝛ ignobiliori. ¶ Sʒ ꝯtra istã distõnẽ ab aduersarijs nr̃is arguit̃ sic. Uel distõ ex nã rei est ꝑter opus intellc̃s vel ꝑ opus itellc̃s.si solũ ꝑ opus itellc̃s g̃ est distictio rõnis solũ ꝑ voc:g sic diffinitis distõnẽ rõnis. Si est ꝑter itellcm̃.g est distictio realis:quoꝝ vtrũq; negastis. ¶ Dico ꝙ distinctio realis põt capi duplr̃.vno⁰ large pro oĩ distictiõe q̃ est secluso ope intellc̃s. Et sic iter distõnẽ rõnis ꝛ distõnẽ realem nõ est distinctio media.ꝛ sic dico ꝙ distinctio ex nã rei est realis isto modo capiendo distinctionẽ realem. Alio modo capitur distinctio realis proprie que est inter rem ꝛ rem.ꝛ sic dico ꝙ inter distinctionem realem ꝛ distinctionem rõnis est distictio ex natura rei media ꝛ formalis.ex h̃ pʒ ꝙ distinctio ex natura rei est respectus qui oritur ex ꝓprijs rationibus formalibus terminorum secluso quocũq; actu potentie collatiue.ꝛ hec de secundo articulo huius secundi articuli principalis.

B.di.ꝑ.vbi.ꝯ.soluẽdo .ꝑncipale.vide idẽ.2.di.ꝑ.q.2.hic seq̃t̃ ꝙ cõcept⁹ diuitat̃ nõ sit simplicit̃ simplex.

Cõtra mod⁹ ẽ formalitas h⁹ mõ dcã dic ꝯsil̃ põderãdo vt nõui hic ꝛ alibi plura.

Caste decl̃a ly deimiabilis.vide notanter in theorematib⁹ scoti.

Cõsidera an idr̃iter vtrũq; an ꝑci⁹ q̃ditatẽ

Põdera h̃ ꝑ totũ ꝯ dec̃ ꝓcessus i ifi⁹ i his distõnib⁹.qꝛ q̃ro d̃ illa distõne q̃ aliq̃ distiguuntur cũ sit i re ex nã rei. ipsa g̃ distinguit̃ ex nã rei vel ab a⁰ distõne vl̃ ab aliq̃ a⁰ saltẽ. igr̃ a⁰ distõne ꝛ sic in ifi⁹. Uide sco.l.2.di.1.q.5. i solone.q.ꝑte.2.ad.finẽ i fili.ꝛ.5.meta.q.de relatione ꝛ alibi sepe. Qualit̃ accipit̃ h̃ res põdera ex scoe dcis.sumit̃ cñ ꝓ re subsistẽ⁰ vel seorsũ exñte.

Quere pl̃a ad ꝓpo⁹ i theorematib⁹ sco.ꝛ ex q.7.meta.eiuſdẽ ꝛ alibi sepe.

Cõsidera an mod⁹ ita ꝑficiat quidditatem.

Cõsidera multiplicitatẽ formalitat̃ sup⁹ assignatam ꝛ ꝯ⁰ ponẽdo vel negando modum aliã formalitatẽ ab eo c⁹ est importare.

Ergo modus ꝑficit vt dr̃ia. Cõsidera bñ põderãdo plura ꝓ ꝛ ꝯ.

Caste declara ly.realitas.ꝛ hoꝝ ẽmioꝝ i hac digressiõe.s.ꝯcept⁹ realitas ꝯfmiabilitas ꝛ ꝑfcibilitas ꝛ h⁹ varietatẽ põderabis bñ.

Tãge h̃ pl̃a de realitatib⁹ dr̃e ꝛ gñis ꝛ dr̃ia cap. q̃re i.q.7.meta.ꝛ in theorematib⁹.ꝛ i.q.logicalibus sco.

Tãge ẽt istãtiã h̃ qꝛ h⁹ dixit ꝙ mod⁹ dicẽ cõceptũ q̃litatiuũ.ꝛ.s.ꝑaꝝ ꝑ⁹h⁹.rõ vr̃ dicẽ.vr̃ igr̃ male dicere i ista ꝛ ꝯdicere.dic ꝯsil̃ recurrẽdo ad obʒ adeq̃tũ ꝛ ĩ adeq̃tũ ꝑmariũ ꝛ scdariũ ꝑ se ꝑ⁹ ꝑ'ñ ꝑ⁹.ꝛ silr̃ ex ꝑte act⁹ ad reflexũ rectum ꝛ discursiuũ ꝛ h⁹.ſʒ oĩa bñ ꝯsidera.loq̃t̃ ẽt forte d̃ cognitione ꝑfcã ꝛ ituitiua. Adde plura in sili de modis intelligendi vt alibi hʒ ꝛ notasti.

Tãge h̃ plura ꝛ an sint volũtarie dcã an certe rõni ꝯsona examina.

Ca.de specie ꝛ dr̃tijs.

Quere in formalitati h⁹ suis ꝛ.8.di.ꝑ.ꝯsta.

Ut ex dcis h̃ ꝙ distõ ista sit reꝯ realis ꝛ h⁹ ondit Frãcisc⁹.ſʒ extrema nõ sũ distincta realiter.ꝙ vr̃ ꝯ sco.di.21.ꝑ.1.q 6.q̃libe.dic ꝯsil̃

QUantum ad 3m arti^m in quo videndū est de idētitate ꝛ distōne formali sūt aliq̄ notāda. ¶ Prio nōn^m ē ꝙ forālitas venit de forāli ꝛ forāle de forma. forā aūt dr̄ multiplr̄. ¶ Uno.º dr̄ forma put est altera ps ꝯpositi ꝛ h̄ appellat̄ forā ptis. ¶ Alio.º pōt accipi p forā toti⁹. vz. p tota ipsa nā abstractiue sumpta sic hūanitas dr̄ forā toti⁹ nō p īformationē mãe: sz q̄ suppo^m est qditatiue hō. forā p̄ mō dcā est p se termin⁹ forālis gnōnis; sz forā 2º mō dcā est termin⁹ p se p̄m⁹ ꝛ adeqt⁹ ipsiusmet gnōnis. ¶ Alio.º dr̄ forā de ol suba imālī eo mō q̄ de⁹ ꝛ itellī͂ dr̄ fore. ¶ Alio.º accipit̄ p forā accntali. ¶ Alio.º accipit̄ p q̄cūqz rōne sub q̄ ex nā rei aliqd pt ꝯcipi. Et ab ista forā vltimo.º sumit̄ forālitas de q̄ h̄ itēdimus. vñ lz ab vtraqz forā pportionalr̄ noiet̄ forālitas nō tñ sic itēdimus h̄ de ea. iō forālitas h̄ itēta nihil aliō ē q̄z rō obalis sub q̄ vnaq̄qz res cōcipi pōt ex nā rei: ꝛ dr̄ forālitas a forā isto⁹ pp silitudinē quā hz cū forā p̄ mō ꝛ 2º mō dcā: qꝛ sic forma illis duob⁹ modis capta ē rō cognoscēdi rez cui⁹ est: ita ēt forā vel forālitas h̄ vltimo.º dcā. ¶ 2º ē nōn^m ꝙ h̄ dictio forālr̄ ē modalis dictio aduerbialis ꝛ determiatiua. ꝛ sumit̄ gnqz modis: vt ait Frācis. in p̄. di. 8. ¶ Primis trib⁹ modis sumit̄: vt dic̄ determiatiōnē copule pponū p̄mi modi dicēdi p se. vt cū dr̄. p̄ mō hō forālr̄ ē aial. 2º mō hō forālr̄ ē rōnalis. 3º mō hō forālr̄ ē aial rōnale. ¶ 4º mō sumit̄ formalr̄ vt notat formā vel determiatiōnē alic⁹ p denominatiōnē itrinsecā ipm denoiantē vt hō forālr̄ ē risibilis. hō forālr̄ ē alb⁹. ꝛ sic de alijs. ¶ 5º notat acū vel opōnē q̄ vel q̄ qs agit vel patit̄ vel opat̄. vt cū dr̄. petrus itellicōne forālr̄ itelligit: visiōe forālr̄ videt: ꝛ sic de alijs. ¶ 3º nōn^m ꝙ q̄druplex ē p̄dicatio. p⁹ est qditatiua ꝛ forālis vt est p̄m⁹ mod⁹ dicēdi p se. ꝛ hec hz 4^or gradus. p̄m⁹ gradus est qñ p se supi⁹ in qd p̄dicabile p̄dicat̄ de suo p se iferiori: vt qñ ens p̄dicat̄ de deo ꝛ creatura. vel gen⁹ de sua ppa spē. vl spēs de suo ppo idiuiduo. 2⁹ gradus qñ p̄dicatū itrin^m dicēs q̄le p̄dicat̄ de illo cui ꝯuenit itrinsece: vt dr̄ia de diffinito: vel modus itrinsec⁹ de ꝯstituto p ipm: s̄m illā opiōnē quā supi⁹ recitaui p̄cedēti ar^lo. Ex^m p̄mi mēbri h⁹ scd̄i gradus. vt hō ē rōnalis. Ex^m scd̄i. vt de⁹ ē ifinitus: vel eēntia diua est ifinita. ¶ Nōn^m tñ ē ꝙ rōnale sumit̄ duplr̄. vno.º vt ꝯstituit tāq̄z ps formalis: nec isto.º dic̄ aptitudinē: sz ē dr̄ia vel tenēs moduz dr̄ie. Alio.º vt dic̄ aptitudinē rōcinādi: ꝛ sic ē ppa passio: nec isto.º fac̄ p̄dicatiōnē qditatiuā: qꝛ nulla aptitudo ptinet ad p̄^m moduz dicēdi p se. Predictā distōnē ponit Franci. sup por. ca. de dr̄ia. 3⁹ gradus est qñ tota rō itrin^ca p̄dicat̄ de suo ꝯstituto: vt qñ diffō p̄dicat̄ de diffinito. vt hō ē aial rōnale. 4⁹ gradus ē qñ idē p̄dicat̄ de seipso. vt hō est hō. Et capit̄ h̄ p̄dicatio qditatiua vt distinguit̄ ꝯ p̄dicatiōnē in q̄ p̄dicat̄ aliqd extneū: qꝛ vt dicit Bonet⁹ hec ppō: hō est hō: nō est ppe qditatiua p̄dicatio: qꝛ nihil idē oimode est de qditate suipsi⁹: sz large est qditatiua put distinguit̄ ꝯ denoiatiuā: ꝛ isti 4^or grad⁹ faciunt p̄^m modū dicendi per se. Assignant̄ ēt alij tres ab Ar. p̄ poste. Et sic 2⁹ modus dicendi p se est qñ ppria passio p̄dicat̄ de suo subo. ꝛ iste modus hz duos gradus. p̄m⁹ ē qñ adeq̄ta passio p̄dicat̄ de suo adeq̄to subo. p̄ vt hō est risibilis. 2⁹ gradus est qñ passio adeq̄ta supiori de p se iferiori ad subm p̄dicat̄: vt sor. est risibilis. 3⁹ modus nō est p̄dicādi sz essendi. ꝛ isto mō oia p se sunt que per se ꝛ nō in alio existūt sic de⁹ ꝛ oēs p̄^e sube: qꝛ nullo mō sunt in. 4⁹ modus dicendi p se est qñ effect⁹ formalis p̄dicat̄ de aliq̄ mediāte sua cā forāli. vel qñ act⁹ pfluēs. i. pgrediēs a cā formali dr̄ de effectu formali mediāte cā formali: vel qñ effectus p̄dicat̄ de suo imediato p̄n⁹ pductiuo. Ex^m p̄mi. vt hō albedine est alb⁹. Ex^m scd̄i. vt albuz albedine disgregat: calidū calore calefacit. Ex^m tertij. intellcūs itelligit: volūtas vult. ꝛ sic de alijs. ¶ Sed h̄ insurgūt due difficultates. p̄ma est in quo mō dicēdi per se sunt ppōnes in qbus p̄dicant̄ per se iferiora de suis supiorib⁹. vel passio iferioris de superiori ad subm talis passionis. Dico breuiter ꝯtra multos ꝙ tales predicationes nullo modo sunt p se: lz enī tales idiffinite vel particulares sint necīe nō tñ sunt per se. pbat̄ duplr̄ ex itētiōe phi. p̄ qꝛ dicit phs ꝙ ppōnes p se nō ꝯuertunt̄: qd nō dz itelligi ꝙ nō ꝯuertunt̄ absolute: cū cōuersio sit adeq̄ta passio ppōnis: saltem cathegorice. sz dz intelligi ꝙ nō ꝯuertunt̄ in alias ppositiones per se. sz ista est per se: hō est aial. ḡ ista nō erit per se: aial est hō. ꝛ idē est iudiciuz de oibus alijs talibus. Scd̄o pbat̄. qꝛ dicit phs ꝙ per se infert de oi. ita ꝙ a ppōne per se ad ppositionez de oi est bona ꝯña. ḡ si ista esset per se: aial est hō: ista esset bona ꝯña: aial est hō. ḡ oe aial est hō. ꝯña falsuz. ḡ illud ex quo sequit̄. vz. ꝙ ista sit per se: aial est hō: ꝛ idē dico de ista: aial est risibile ꝛ de oibus talib⁹. Scd̄a difficultas: in quo mō dicendi per se sūt iste ppōnes. hō albus est hō albus. hō alb⁹ est hō. hō est hō albus ꝛ silr̄es. R̄ndeo breuiter ꝙ nullo mō sunt per se. Pro cui⁹ declaratione ampliori noto tres regulas optimas que habent̄ a Scoto in p̄. di. 2. in mā de ppōne per se nota. ꝛ in 3º di. 7. ꝛ 22. ¶ Prima regula est ꝙ de rōne in se falsa nihil ve ꝛ affirmatiue p̄dicat̄. nec ipsa de aliquo p̄dicat̄. imo nec ipsa de seipsamet. Ista enim nō est va: hō est hō irrōnalis. hō irrōnalis est aial. hō irrōnalis est hō irrōnalis. nulla illax est va: ꝛ silr̄ est iudiciū de oib⁹ alijs. ¶ Scd̄a regula est ꝙ de illo qd est in se ens per accñs nihil per se predicat̄ nec de aliquo ipz per se predicat̄. imo nec idē de seipo. Nulla enī istarū est per se. hō q̄tus est hō. sor. est hō q̄tus. hō q̄t⁹ est homo q̄tus. ¶ 3ª regula ē. ꝙ de ꝯceptu per accñs siue ꝯtingēti nihil necīo p̄dicat̄. nec ipse de aliq̄ nec idē de seipso. ¶ Ex^m h⁹ regule ē: cū hō niger dicat ꝯceptū ꝯtigēter vnū: nulla istarū ē necīa. hō niger ē hō. hō ē hō niger. hō niger ē hō niger. ¶ Pria rel^a sic possz psuaderi. ꝛ hñ: qꝛ si ista eēt va: hō irrōnalis ē hō irrōnalis. de q̄ magis vr̄: tūc ex vo seq̄ret̄ falsuz. pbat̄ sic: qꝛ bñ sequit̄: hō irrōnalis est hō irrōnalis. ḡ hō irrōnalis est hō. a pte in mō ad suū totū. Et vltra ḡ hō ē hō irrōnalis p ꝯuersionē. ꝛ vltra. ḡ hō ē irrōnal. ꝛ irrōnale ē hō. sz oia ista sūt fl̄sa. ḡ ꝛ ista

---

Pōderādo. q̄re. 3. di. p̄. ꝛ. 16. eiusdez ꝛ vbi. s̄. ꝛ 1. di. 2. q. 10. ꝛ. 25. eiusd̄. ea q̄ notaui ꝛ alibi sepe ad hec.

Quer̄ i theorematib⁹ sco. plura ad ppositū.

Uide sco. i. 3. di. 2. ꝛ. 7 ꝛ. 8. meta. de hac forā toti⁹ vt scis ꝛ terminus gnātionis.

Uide sup̄ i descriptione formalitatis.

Dēs transferētes rē. 6. topicoz. c. 2.

Qꝛ sic vnūq̄dqz se hz ad eē rē. 2. meta. t. c. 4

Quelibz ps diffōnis ē forālis forme: tota do toti⁹. 7. meta. t. c. 35.

Tdc vt eē determinatio q̄rti modi pfectat̄.

Quer̄ Bonetū. 3. meta. ꝛ expositōes cōit̄ sr̄ libros poste. ad ppo^m h̄. ꝛ max⁹ L inconicis.

Tāge ex^m de p̄ctico ꝛ specl̄atio vt. q. 4. plo. ꝛ. 2. meta. atqz nōui: ꝛ sic de plib⁹ alijs.

Tāge h̄ pla p ꝛ ꝯ d̄ p̄dicatiōe diffōnis ꝛ ꝯtinuo distōne a diffinito ꝛ q̄ mō p̄adi ipsi⁹ rē.

Pōdera h̄ qd sit p̄dicari ꝛ q̄tiēs fiāt ꝛ d̄ eītate ppōnis ꝛ cā ipsi⁹ ꝛ multa alia.

Uide expositores ꝛ q̄nistas sr̄. 1. poste. q̄ disputāt. an. 3. ꝛ. 4. modus sint modi iherēdi vel ne. Cōsidera ēt an maiori demr̄atiōe potissima sit i. 4. mō. Et si sic. q̄r ifert 2^m. si est maior pfectas i 2º q̄z in 4º ꝛ alia pla curiose.

In plus ē necīuz q̄z p se p⁹ posterioz.

Hec pbō pcedit q̄ ad p̄mā ptē dubij sz seq̄ns ad vtrāqz vt pz p⁹ poste. c. de p se. ꝛ alibi.

Tāge instātias hic.

Nō ꝙ doc. nō hz hoc tertium.

Uide sr̄. 7. meta. scot. q. 7. aliq̄ ad hec. p ꝛ ꝯ.

Cōsidera an seq̄t̄ ꝯña p̄me ꝯtne: qꝛ est determinatio distrahens.

Tāge isp̄ratiōem seu ethimolo^am vocabuli h⁹ forma h̄ pōderādo

Quer̄ plonē pculum doc^m ꝛ auctorē. 6. p̄ncipioz ꝛ alios vt nosti adhoc.

Ergo mo⁹ itrīsec⁹ est formalitas ꝯsidera.

Pōdera qñ ē hūlia⁹ iherētia: ꝛ qñ iherētie

Uide. 5. meta. t. cō. 23. ad ppo^m applicādo.

Uide. n. di. 3. q. 3. i solutione p̄ncipali.

Pōdera ly idiffinite vl pticlares. p⁹ poste. c⁹ de statu p̄ncipioz.

Tāge istātiā h̄ ex scot. d. 2. p̄. q. 2. vbi dic̄ doc. ꝙ pa⁹ iferioris demr̄at̄ d̄ supiori. dic ꝙ logc̄ d̄ demr̄atiōe ptiel̄ari: vt. 1. q. plo. tāgit. ꝛ copiose alibi tetigi sr̄ q̄dā. q. c⁹ in porphirium.

Cōsidera an dicant cōcept⁹ p accñs ꝛ ꝯtigēt h⁹ 3^m tacuit doc. vt pz

A pte i mō ad suū to^m

ppositio ex qua oīa ista illata sequunť.s.hō irrōnalis est hō irrōnalis.est falsa:qđ est ppositum.

¶ 2ª ⁊ 3ª regula sic pbanť per pbationē 3ᵉ:qꝛ si ista eēt nečia vel per se.hō niger est hō niger.ex nečio seq̄ret ↄtingēs:qđ est falsum:vt pbatū est in ↄ̄ītijs.pbať tñ ↄ̄ña:qꝛ bñ sequiť.hō niger ē hō niger.ģ hō niger est hō.a pte in mō ad suū totū.⁊ vltra ↄuertēdo.ģ hō est hō niger:⁊ vltra.ģ hō est niger.a pte in mō ēt ad suū totū.oēs iste ppōnes illate sunt ↄtingentes.ģ ⁊ ista.hō niger est hō niger:est ↄtingens.⁊ per ↄ̄ñs nō nečia nec per se.⁊ itelligo per se p̄ mō vł 2ᵒ mō dicēdi p se.⁊ sic manēt regule infallibilr v̄e.

¶ Et si arguať q̄ in istis.hō niger est hō niger.hō albus est hō alb⁹.est p̄dicatio eiusdē de seipso.ģ tales ppōnes sunt per se nečie. Dico hť q̄ qñ dicimus q̄ p̄dicatio eiusdē de seipso est per se ⁊ nečia.itelligēdū est de p̄dicatiōe in qua nō p̄dicať ens p accidens vel nō subijciť:⁊ sic pꝫ rñsio ad difficultatē.

¶ 2ª p̄dicatio est formalis p̄dicatio denoiatiua.⁊ hec hꝫ q̄tuor gradus.p̄mus est qñ dr̄ia p̄dicať de genere ↄ̄bibili per eā:vt aīal est rōnale.⁊ qñ modus intrinsecus p̄dicať de suo ↄ̄cto vel ↄ̄bibili:vt cū dr̄.ens est infinitū:⁊ sic de alijs. Et si dicas q̄ hic videť ↄ̄dictio:qꝛ supius dictū est sustinēdo opinionē Landulphi:q̄ qñ modus p̄dicať de eo cui⁹ est modus est predicatio q̄ditatiua.hic dr̄ q̄ est predicatio denoiatiua.igiť ⁊c.

¶ Rñdeo ⁊ dico q̄ nō est ↄ̄dictio:qꝛ supius dr̄ q̄ talis p̄dicatio est q̄ditatiua si modus p̄dicať de ↄstituto per ip̄m cū sit de eēntia ips⁹ ſm Landulphū.hic dico q̄ est p̄dicatio denoiatiua:qꝛ p̄dicať nō de ↄstituto sꝫ de ↄ̄bibili per ip̄m:sicͭ refert dicere.hō est rōnalis.⁊ aīal est rōnale.cuꝫ p⁹ sit q̄ditatiua ⁊ 2ª sit denoiatiua.ita ēt refert dicere:de⁹ est infinit⁹:vel eēntia diūa est ifinita.⁊ ens est ifinitū.qꝛ dico ↄ̄r q̄ due p⁹ sunt q̄ditatiue.2ª aūt nō sed denoiatiua tñ. Scđs gradus denoiatiue p̄dicatiōis est qñ ppria passio p̄dicatur de suo subō. Et iste gradus est scđs modus dicēdi per se.

¶ Et est sciēdū q̄ ppria passio cū sit eadē res cū suo subō ſm Scotū ⁊ suos sequaces est reductiue i illo genere seu p̄dicamēto in quo est suū subꝫ per se. Terti⁹ gradus p̄dicationis denoiatiue ⁊ formalis est qñ effect⁹ formalis denoiatiue p̄dicať de aliquo mediāte sua causa formali:vt hō nigredine est niger:vel qñ actus profluens a cā formali dr̄ de effectu mediāte cā formali:vel qñ effectus diciť de suo imediato p̄ncipio p̄ductiuo.⁊ iste gradus est q̄rtus modus dicēdi per se. Quartus gradus p̄dicationis denoiatiue formalis est qñ accn̄s p̄dicať de suo subō:⁊ pōt fieri nouē modis:posito q̄ petrus sit subm̄ in oib⁹ his.dicēdo petrus est bicubit⁹.albus.pr̄.agens.patiēs.calciatus.⁊ sic de alijs.⁊ iste gradus est de per accn̄s. Tertia p̄dicatio est idētice identica.⁊ hec est qñ vtrūq꜄ extremū est formalr̄ infinitū.vel alterū tñ est formalr̄ infinitū.vel p̄missiue.

¶ Exm̄ p̄mi.vt essentia diūa est bonitas:eēntia diūa est iustitia:⁊ sic de alijs. Exm̄ scđi.eēntia diūa est filiatio.eēntia diūa est paternitas:⁊ sic de alijs. Exm̄ tertij.vt paternitas est entitas.humanitas est entitas:⁊ sic de alijs. Pro quo nōn̄ est q̄ iste p̄dicatiōes si sunt v̄e debent p̄dicare ↄcretū de ↄcreto:vel abstractū de abstracto ⁊ nō ↄcretū de abstracto nec abstractū de ↄcreto. Maxime si talia ↄcreta sint adiectiua. Ista eniꝫ ↄcediť.essentia diuina est generatio.tñ ista non cōcediť.essentia diuina generat vel gn̄atur ſm magr̄m sn̄iarū.5.di.p̄mi. Super quo verbo datur a Scoto pulcherrima regula.q̄ qñ subm̄ est vltima abstractione abstractū ⁊ predicatū ex sua rōne formali non est aptū natuꝫ p̄dicari nisi formalr̄:ppositio non est v̄a nisi sit in p̄ mō dicēdi per se:rō est qꝛ subm̄ ⁊ p̄dicatū modos dicēdi oppositos dicūt sibi icōpossibiles.vñ de tali subō sic vltimate abstracto nihil pōt vere p̄dicari nisi per se p̄ mō vel idētice. hāc ppōnē declarat Scotus sic. Uidemus eni q̄ in subijs siue in p̄dicamēto subē ē vna abstractio tñ.s.q̄ditatis a supposito ppe nāe:qꝛ subē nō sūt nate ↄcernere aliq̄d alteri⁹ nāe.iō p⁹ ibi abstractio maxīa est abstrahēdo nāꝫ hūanā a suppositis q̄ v̄e sūt illi⁹ nāe sicͭ abstrahiť cū cōcipiť hūanitas:nō remanet vlteri⁹ alia abstractio.⁊ iō istud vt sic ↄceptū est p̄cise ipsūmet:qꝛ cuilibꝫ alij extⁿeū est.sicͭ diť Aui.5.meta.q̄ eq̄nitas est tñ eq̄nitas ⁊ nihil aliud. In accn̄tib⁹ aūt quāto plura p̄nt ↄcernere tāto plures p̄nt fieri abstractiōes.vñ qꝛ accn̄tia absoluta ↄcernūt duo.s.supposita alterius nāe ⁊ idiuidua nāe ppe:lꝫ a suppositis alteri⁹ nāe abstrahanť tñ cōcernūt idiuidua ppe nāe sicͭ albū ↄcernit lignū ⁊ h albū siue hāc albedinē ⁊ illā:⁊ iō p̄nt ibi fieri due abstractiōes.s.accn̄tis a subō.puta albedis a ligno ⁊ vltra alia.s.q̄ditatis a supposito vel singulari.puta albedis ab hac albedīe ⁊ illa q̄ sunt indiuidua sua. Et hāc circūloq̄mur per albedineitatem:vel per hoc qđ dicimus q̄ditas albedinis:⁊ ista non ↄcernit aliqđ subm̄ nec suppositūꝫ eiusdem nāe nec alterius:in relōnib⁹ etiā:que plura ↄcernunt:adhuc plures p̄nt fieri abstractiōes. Concernit eni relatio suū ppriū indiuiduū:fundamētū ⁊ subm̄:⁊ ſm h p̄nt ibi fieri tres abstractiones.vna relatiōis a subō.2ª relatiōis a fundamēto.3ª q̄ditatis a supposito:⁊ iste abstractiōes sic se hn̄t q̄ iꝫ abstractio fiat a posteriori ⁊ extrinseco nō tñ a p̄ori ⁊ itrinseco. Exm̄.hoc cōcretū qđ est cā dr̄ de igne qꝛ gn̄āt calorē in ligno:sꝫ abstrahēdo a subō remanet adhuc cōcretio ad fundamētū.puta si dicať pō cāndi calorē.Calor eniꝫ est pō causandi calorē:non tñ ignis est potentia causandi. Adhuc pōt fieri abstractio vlterior ad ppriū genus.puta si dicatur cāsitas:⁊ tūc nec ignis nec calor recipit p̄dicationē ips⁹:tñ hec cāsitas est cāsitas. Ultima abstractio:q̄lis est in subijs:est per h qđ dicimus:q̄ditas cāsitatis:⁊ hec de nullo alio p̄dicať. Ex p̄dcis apparet q̄d sit vltima abstractio cuiuslibꝫ rei:qꝛ quiditatis absolutissime sūpte ab oī eo qđ est q̄cūq꜄ mō extra rationē q̄ditatis:in qua q̄dē abstractiōe nihil aliud inueniť seu itelligiť p̄cise re vel rōne nisi qđ ē ips⁹ q̄ditatis. Et dicūt q̄dā q̄ termin⁹ vltimate abstract⁹ in ppōne subiect⁹ icludit vnū sincathegoreuma.puta inq̄ntū vel formalr̄.p̄ mō:vel quiditatiue vel idētice:⁊ sic de alijs. Circa aliū terminū ppōnis doctoris.s.q̄ p̄dicam̄ de quocūq꜄ p̄dicať nō pōt p̄dicari nisi formalr̄.

¶ Nōn̄ est q̄ substātiua noīa p̄nt duplr̄ p̄dicari i diuinis.qñꝫ formalr̄:vt deitas ē deitas.qñꝫ p identi͡ce vt

Uid p his ↄ̄tijs scoti.2.di.1.q.2.i solone p̄ncipali ad finē q̄lr̄ tenēt ⁊ rōe eius optime ponderando.

Possꝫ obijci ↄ̄ dcā h ex sco.3.di.2.q.6.vbi diť doc.q̄ h ē p se p⁹ mō.supficies alba est alba. Dic q̄ aliť sētit 2.di.1.q.2.⁊.7.di.3.sꝫ ↄcōdabes ipꝫ vt alibi nōut. Duo.n.req̄ruť ad p̄seitatē ppōnis.s.iclusio p̄dicati i subō ⁊ vnitas p⁹ extremoꝝ ⁊ sic 1ª.supficies alba ē alba:ē icōplete p⁹:qꝛ rōe p⁹ ↄditiōis tñ. q̄re doc.nō ↄ̄dicit.

Cōsidera etiā an ista deus est hō.vel hōꝫ est hō.sit formalis ⁊ q̄liter.vide sco.7.di.

Ut nigrum nigredine congregat.

Ut voluntas vult.

Pondera q̄r ↄgrue dr̄ idētice identica.⁊ tāge dr̄iaꝫ idētitatꝫ i diuis ⁊ in creaturis.

Tāge h distīctiōes modos dicēdi d̄ hac entitate q̄ sic predicať ⁊ sp̄aliō ētitate phicat ⁊ metaphysica ⁊ sic de alijs.

Di.5.h.q.1.

A.l.significandi.

An de vltiate abstracti aliq̄d p̄se ⁊ fōalit possit p̄dicari cōsiderabis h.⁊ q̄re noialeś ⁊ varias opi.doctoꝝ ⁊ addere scis plura hic pro ⁊ ↄtra.

Nō q̄ ista reg⁹ scotica limitať ⁊ ipugnať a diuersis ⁊ max⁹ ab ockaꝫ.5.di.1.⁊.ſ.diť q̄ hꝫ.m.exceptiones:q̄s enūerat.5.di.1.cōsta. Sꝫ tu dic hť q̄ tꝫ t p̄dcis positiuis aliā fōalitatē ex nā rei a subō iportātib⁹ ⁊ de suppositꝫ p⁹ v̄ificabilib⁹.qđ hñ masticabis ⁊ nemmē timebis.

Uid sco.1.q.9.metaphysice singuᵐᵉ.

Tāge istātiā ex dclatiōe sco.i Aui.vbi.s.⁊ dic ↄ̄r.i 1ᵒ p̄ori stādo adhuc deniť signa nāe ⁊ ita alie abstractiōes vt scis.

Adde h pl̄a ex mōiꝫ signandi:vt nosti ige niosis lectoꝝ.

Possꝫ pōderari h illo p̄.q̄iar.de qđ ē qñ ē ⁊c.⁊ distīgui d̄ nečitate simplr̄ vel ſꝫ q̄d vt scis.

Hoc dicit ad dr̄iam quartū modi.

Possꝫ argui q̄ nulla p̄dica⁹ ē fōalis nisi p̄mi mōi qꝛ i oī p̄dicatiōe fōali p̄dicatū iↄcludiť fōalit i subō sꝫ h⁹ ↄuenit tñ i p⁹ⁱˢ:vt pꝫ.ex sco.8.di.1.q.3.i solone p̄nci.vbi dclatur q̄d sit fōalit icludi dic ↄ̄ñ:⁊c.

Possꝫ.n.dici q̄ sufficit fōalis iclusio p̄dicati:⁊ nō semp req̄riť talis ex⁹iclusio.

3.q.1.⁊ alibi.

Quere Bonetuꝫ.3.metaph.⁊ sco.8.di.1.⁊.q.5.quolibeti.

Cōsidera an rōne talis p̄missiōis an potius rōne trāscēdentie ⁊ maxie cōtrahať:vt vult.ſ.p̄dicať entitas tali p̄dicatiōe. Et pōdera argum̄ p locū a mīori si rōne ifinitatꝫ p̄missiue p̄dicať entitas de hūanitate.igiť ⁊ diuīitas rōne positie ⁊ formalis. Sꝫ p̄ctea q̄ si seq̄ť:qꝛ 1ª sꝫ ↄpolita ⁊ ista nō nāliť ⁊ fōaliť vel ↄsidera altius.

Id ē vni⁹ rōnis in q̄ danť grad⁹ ſm q̄sdā.

Uid̄ca q̄ nōui sꝫ.13.q.sco.in porphyriuꝫ.ca.1.⁊.2.

Quere sco.i.2.dis.3.q.1.vbi nōnē dclat illud dictū Auicē.

Tāge dr̄iā singlaris seu idiuidui ⁊ suppositi atq꜄ psone ⁊ dr̄iā abstractionū hic inde.

Pōdera pl̄a h d̄ abstractionib⁹ relōni ⁊ max⁹ a fūdamēto ⁊ q̄d ppiq⁹ relōni an sꝫ an certe fūdamētū.⁊ an possꝫ abstrahi a t̄mio sicͭ a fūdamēto.⁊ si ñ quō igť a fūdamēto cū sit hitudo vni⁹ ad aliud ⁊ ad quē artificē spectat cōsidera⁹ relōnis i vltia abstractiōe ⁊ plura alia curiosa.q̄ ñ sꝫ p pane lucrādo vt gn̄is capiti h⁹ rei ⁊ idiotis rpoce

deitas est sapia: sz adiectiua si pdicant de necitate formalr z denomiatiue predicant: z h qz sūt adiectia. nā ex h q adiectia sūt signant formam p modū iformātis. Et iō de nullo ve dnr nisi qd se hz p modū iformati de quo. vz. formalr dnr. talia sunt non tm adiectiua noia: sz oia pticipia z vba. Sēp. n. in suo mō signandi icludūt adiacentiā z modū formalē re alic talis suppositi: z iō pdicant q̄si fm zm modū dicēdi p se: qd g pdicentur identice: est ipsa pdicari mō opposito suo p prio mō dicēdi vel pdicandi. His intellectis pz maior ista assūpta: qn subm ē abstractū vltima te: itaqz est abstractū ab oi qd est ex rōnez eius. z pdicatū nō pōt pdicari ex rōne formali nisi formalr z mō iherētis siue q̄si inherentis. istud pdicatū nō pōt ve dici de illo subo nisi p se p mō: qz istud pdicatū pcise natuz est formalr pdicari. iō nō pōt saluari vitas pp identitatē tm: qz subz ē vltima z sūma abstractiōe abstractuz: iō nō pōt stare pro aliq q̄litercūqz alio a se: sz pcise pro se formalr. Et iō oporteret q sua rō pcise formalr eēt idez illi pdicato: qd nō posset eē nisi illa rō pcise icluderet pdicam. pz g ppositio. ¶ Et si fiāt sylli expositoz vel aliq aliz: debēt solui per artē datā in p poz. vz. q maior vl minor reducant ad ppōnē de oi: si sint affirmatiui: vel de nullo: si sint negatiui. ¶ 4a pdicatio est tm essentialis. z ista est tm in diuis quā ponit Hilari de trinitate. z est ista in qua denotat consubalitas z origo: vt filius est de essentia pris: per ly. essentia. vl suba dnotat subalitas z per ly pris. origo. Si q̄ras an ista sit eēntialis filius est de eēntia: vl filius est eēntie. Ad pmā rndet fm Scotuz dist. 5. q. 2. p. sniaz. q non pprie dr aliq psona eē de eēntia absolute sed addendo cū suba psonā aliquā originantē: bn dr q aliq psona originata est de suba illius psone. ita q hec: filius est de suba diua: non est ita cōcedenda sic hec: filius est de suba pris: qz per scdaz exprimit consubalitas z origo pp genitiuū cōstructū cum casuali ppōnis. per pmā aūt nō notat aliquid originans. Ad aliam dōm: q lz Aug. dicat filiū eē filiū eēntie pris. i5. de trini. c. 18. Et doctor gdā dicat illā esse ppriā: tm videt pbabilius dōm: q qncunqz relatm cōstruit cū aliquo in tali hitudine casuali in qua natū ē aliqd terminare illā relonē vt correlatiuū: tūc cōstruitur cū illo pcise vt cū correlatiuo. Exm. pater construit cū relatiuo in hitudine genitiui. sile in habitudine datiui. z minus in hitudine ablatiui: z fm cōem fmonez videt q cū quocūqz cōstruat tale relatm expsse in tali hitudine casuali illud notat esse correlatiuū hui relatiui. Nō eniz dicimus: iste canis est filius hois: qz est filius rē hominis: vt dnī canis. ita q ly hois cōstruit cū ly canis ex vi possessionis vel possessoris: sz videt signare q cōstruat cuz ly canis. in rōne relatiui: vt patris. ita igit in ista: filius eēntie: videt ly essentie: accipi vt correlatiuū illius relatiui cū quo cōstruit: z tūc ad Augm qui videt huic cōdicere dicēdo filius est essentie. dico q dz intelligi q sit cōstructio intrāsitiua vt filius est essentie. i. filius est essentia. nō aūt debet intelligi q sit constructio trāsitiua: qz alias esset falsa: vt dictū est. Et si dicat q ad istā. filius est de suba patris. videt sequi ista. filius est eēntie patris. nego sequelā. qz cōns notat relationē inter filiū z essentiā sicut suuz correlatiuū qd non notat añs: sed tm notat consubalitatē in eēntia cū originatione notata in illo qd cōstruit cū essentia. Sic ergo. pz. q ad vnitatē ppōnis essentialis: vt hic capit: requirit q sit consubalitas z origo. ¶ Ulterius notandū est q possumus inuenire multos gradus in vnitate. in p gradu est vnitas aggregationis q̄ est minima vt in aceruo lapidū. in 2o est vnitas ordinis: q̄ aliqd addit supra aggregationē. 3o est vnitas per accns: vbi vltra ordinē est informatio lz accntalis vnius ab altero eoz que sunt sic vnū. in 4o est per se vnitas ex pncipijs eēntialibus ex p se actu z ex per se pō. in 5o est per se vnitas simplicitatis que est vera idētitas. qcqd eni est ibi est realr idē cuilibz z nō tm est vnū illi vnitate vniuocatiōis sic in alijs modis. ¶ Ultra autē oēs istas identitates est identitas formalis: vt dicit Scot. 2. dis. q. 4. p. sniaz. ¶ Istis notatis pono duas cōnes. quaz pmā accipio in passu pallegato que est diffo identitatis formalis data a Sco. di. 2. q. 4. pmi. ¶ Uoco aūt ingt identitatē formalē: vbi illud qd dr sic idē includit illud cui sic est idē in rōne sua formali z per se p mō: Uide bn hāc diffōnē z videbis q de intētiōe doctoris fuit q iferius est idē formalr supiori: qz dicit doctor: q illud qd sic est idē. s. formalr: icludit illd cui sic est idē. Clarū est q supius nō icludit iferius in rōne sua formali z per se p mō: sz potius ecōtra: nisi dicas q ponit actiuū pro passiuo ita q sit sensus: illud dr eē idē formalr alicui q includit in sua diffōne seu rōne sua formali z per se p mō. Sz ista expō videt extorquere textū. Non eni videt visile q iste doctor. qui fuit ita subtilis: z qui ēt pmus ample locutus est de formalitatibus posuisset suā diffōnez sic obscurā. Ex quo inferunt duo correlaria. pm est q oia pdicata gditatiua supiora z oēs dnīe essentiales z modi itrinseci nō sunt idē formalr suis cōstitutis siue inferioribus: sed bn econtra. Aliqui tamen ampliant identitatem formalem z dicunt q omnia ista dnr eē idē formalr gbus cōuenit tm vna rō formalis z qditatiua sic sunt oīs idiuidua eiusdē spēi: sz hoc est iproprie z abusiue vti identitate formali. ¶ Scdm correlariū q nullū subm est idez formalr suo accnti nec ecōtra: qz lz accns includat subm in diffōne additamētali: nō tm in rōne sua formali z per se p mō. Essentie eni pdicamētoz sunt ipermixte fm Themistiū: qd dz intelligi formalr. ¶ Scda cōno istius articuli est q illa distinguunt formalr q̄ habēt aliā z aliaz formalitatem quaz neutra alteram includit in rōne sua formali z per se pmo modo: sicut dicimus q subm z ppria passio distinguunt formalr. ¶ Ex ista cōne inferunt duo correlaria. ¶ Primum est q essentia diuina a relationibus distinguit formalr: qz cōceptus absoluti nō includit qditatiue cōceptū relatiui nec ecōtra. Scdm correlariū: q oia attributa in diuinis: vt sunt intellectus z voluntas: si fas est attributa noiari: sapientia: bonitas: z iustitia: ab essentia diuina z a se inuicem: z essentia a relationibus formalr distinguunt. ¶ Sed dices videt q in diuinis non sunt plures formalitates: qz formalitas dicit a forma: sed in diuinis nō sunt plures forme. ergo

tis q̄z scire vl scia est scire cōnē z scientem pseq. Cōsiderare eni vniuate abstracta pōt itelli vl icōplexe z sic ē nullius scie cū scia sit effectus demōnstatiōis sz ē bn posita apd item. z cōplexe z sic si ē respectu passionū trāscendētiū quitarat ptinet ad metaphym. q itelligo vez d iferioribus ad ea loqn. si vo respectu cōparatiū passionū z oīuz n pt cōsiderari reso pscidēdo ab habitudie ad fūdamētū. vbi aduerte q pp illā iherētiā actual relatōis: q forte ē formalit illa: dr eād accntī fspectio: tm pp sbz lōm tale: vbi psa adgat igeniosus lector.

Quere henricum z alios antiquos.

A diuisis ad cōiuncta raro valz argumētū.

Tāgat curiosus lcōz psa h z d nā relatiuorū z gnib atqz spēb cōstructionū vt voluerit.

A. l. ad veritatez predicationis.

Tāge psa d hac idētitate z ipius pscōne z an sit pscōz formali. z aa plura vt nosti h. Hic vr d mēte sco. q idētitas ex nā rei nō sit aa ab ista formali. Sz tu oia bn pōdera. Tāge psa h z varias imagiatiōes diuersorū i dclatiōe hius diffōnis vt nosti. z q̄lr idētitas ex nā rei rcē infert istaz. cōsidera bn pōderādo. z an ista idētitas sit realis relatio cōsidera z aa psa Instātia possz tāgi h ex his q̄ hent f. art. 3. pte. 2. sed ibi notabo q̄liter nō cōcludit.

Uid sco. l. 2. di. 3. q. 6 i solone pncipali ad finē vbi expsse hz ad ppositum. 2a 3a

Quere. 5. phy. z me. i Ar. ri sco. d diffōne pdicamētoz. z inp. t. z alibi.

Tāge h q̄lr ista di. z pcedēs possit esse in diuis. tā qz n distictio realis extremoz. tuz qz oia rela ibi vr aut cōicant ypostaticaz sz hic cōtrbn pōderās

.s. adiectiua. sec ē de ēbis substātiis. q cōsidera bn ponderādo. pōdera ly q̄si fm pmo zc. psa addēdo. pōdera ly q̄si iherēs i diuinis z i creaturis suo

Uide vbi. d. scoti in pdicabilibus. z ea q̄ ibi notaui ad hec.

Quere. 2. 4. z. 5. di. i. sco. z alios z maxime fratrē ad t pro huius modi palogismis.

Pōdera ly tm essentialis.

Quere scot. l. 3. di. 5. q. i.

Hic pf gnāt. h eēna ē pf. igt h eēna gnāt. Nō seqt qz ex identica pmissa nō seql formalis cōs. Silr miore reducta ad dici de oi sic. Oē q ē h eēntia gnāt pz eius fsitas. q̄re pisicēsco sr pius poz z n enrabis d auerroy z Joāne grāmatico z alijs balbutientibus.

Hec oia in scot. vbi .s. notatur.

Considera an coincidat cū. 6. s. vide. s. ar. 3. z alibi z sic si sfantias fuge.

Prima cōclusio.

Facilius pt saluari hāc idētitatē eē relonem realez q̄ pcedentē lz min q scqn es vt pz speculanti. vbi plura cōsidera.

Uid sco. i. q. q̄li. ar. i. pte. 2. rōne. 2. vbi vr velle: q cōstitutiuū sit idē cōstituto formalr vt pz de itellectualitate respcū eēntis sz dic cōnr.

Uide. F. z henricum vbi supra.

vid sco. i. repotatiom dist. 33. q. 2. vbi expsse hz h q tz i doc. Nisi eni vidissem illū locū nūq fuissez secur in hac difficultate. Et si argueret ex nā idētitat cū sit relatio pmi modi z p cōns mutua 5. meta. t. c. 10. q seqt q si hō ē idē aiali q ēt ec z vltra. Oē q seqt ad aliā absolute seql ad ips ēt eodem vtriqz addito q n dimstrabit nec diminuit. seqtur g. hō ē idē formalr aiali igit z ec.

Pōt dici ꝙ lꝫ foꝛalr ē tm̄ ꝗ̃ diſtrahēs ī ſubi ipedict. vide ſco. 2 di. ꝑ. ꝗ̃. 1. q. 1. ſolnēdo. j. ꝑnci. ⁊ alibi ſepe. Quer. ſ. 8. di. ꝑ. cōſlo. nota bilr. vñ tāge ꝯñr pl'a hic d idētitate ⁊ diſtōne adeq̄ta ⁊ nō adeq̄ta mutua ⁊ ſi mu tua ꝯplete ⁊ ſi ꝯplete. ſꝫ ſi volūs ſoluere ꝯñaȝ dic ꝙ aliter ī aīte ⁊ ꝯñte accipit idētitas foꝛal. qꝛ in aīte fūdamētalr ⁊ ī ꝯñte formalr vt noſti ⁊ īferi⁹ magis explicabo. hic. n. ſolēt multi ſcotiſtarū ī declarōne h⁹ diſtinctōis vt dixitvñ caue lo quēdū ē ī arduis. ꝗ̃re. ſ me. ad hec. ⁊. 30. atqꝫ. 35. di. ꝑ. opis ad ꝓpoſitū hñ pōdr⁹

nec plures foꝛalitates. ℞ñdeo ꝙ arg^m nihil valꝫ. ſupponit. n. qḋ ſupi⁹ negatū eſt. ſ. ꝙ foꝛalitas dicat̄ a foꝛa: ſic̄ capim⁹ formā. ⁊ lꝫ admittat̄ ꝙ foꝛalitas a foꝛa dicat̄: adhuc tñ arg^m nō valet: qꝛ ſilr argueret̄: eēntiale dr̄ ab eēntia: ſꝫ in diuis ſūt multa eēntialia: ꝑꝫ Diony. ꝗ̃ ſūt multe eēntie: ſi iſtud arg^m nō valꝫ nec tuū: ꝙ iſtḋ nō valeat pꝫ: qꝛ ꝯcludit ꝯnē hereticā. Et iō ꝓ me ⁊ ꝓ te dico ad ꝯñaȝ ꝙ nunꝗ̃ bñ arguit̄ a plurificatiōe ꝯñtis ad plurificationē aīītis: maxie in diuis: imo nec ēt in creaturis: vñ lꝫ iſta ꝯña ſit bona. iſte hō eſt ſciēs vel q̄lis. ꝗ̃ hꝫ ſciaȝ vl q̄litatē. tñ nō ſequit̄: iſte hō hꝫ plures ſcias vel q̄litates. ꝗ̃ eſt plures ſciētes vel plures q̄les. Dices ꝙ nihil eſt ponēdum in diuis niſi qḋ habet̄ a rōne nāli: vel a fide: vl' a ſacra ſcriptura: vel ab aliquo doctoꝛe auctētico. ſꝫ iſte foꝛalitates nō hñtur ab aliq̄ iſtoꝝ ꝙ debeāt poni in diuis. ꝗ̃ nō ſūt ponēde. Hr̄ dico ꝙ ſic̄ ex vna de necīo ⁊ vna de ꝯtingēti. īfert̄ vna de ꝯtingēti. ex ꝑ poꝝ. ita ꝙ ibi eſt bona ꝯña. ita dico ꝙ ex vna credita ⁊ ex alia nālr̄ cognita per bonā ꝯñaȝ pōt īferri vna credita. mō ſic eſt ꝙ credim⁹ ⁊ catholice cōfitemur ꝙ eēntia diua ē cōicabilis ⁊ de facto cōicat̄ trib⁹ ꝑſonis ⁊ ē abſolutiſſima. ꝑñitas nec eſt cōicabilis nec cōicat̄ nec ē ens abſolutū. Jſti ꝓpōni addo vnā aliā nāliter euidētē. ꝙ q̄ñcūqꝫ aliq̄ ſic ſe hñt ꝙ aliqd ꝯuenit vni ex nā rei ſecluſo ope ītellc̄s qḋ ñ ꝯuenit alteri: ē ibi diſtō ex nā rei. Et qñ vnū eſt abſolutū a ꝑte rei foꝛalr̄ ⁊ q̄dditatiue ⁊ aliḋ nō. imo ē foꝛalr relatiū illa dicūt diſtīctas foꝛmalitates. iſti vltie ꝓpōni adde ꝑcedētē ⁊ realr̄ ꝯcludes ꝙ in diuis ſunt plures foꝛalitates. Et ꝯfirmat̄ ꝑ btm̄ Aug. dicētē ꝙ alio pr̄ eſt ⁊ alio pr̄ eſt pr̄. qꝛ pr̄ eſt eēntia diua ſꝫ eſt pr̄ ꝑñitate. Ex h̄ clarū ē ꝙ ē diſtō īter eēntiā diuā ⁊ ꝑñitatē: ⁊ ſilr de aliis dicēdū ē. Jtē Hilari⁹ de trinitate dic̄. ꝙ nō efficit creaturā volūtas: ſꝫ ꝓtās ⁊c̄. Jtē gen⁹ ⁊ dr̄ia gñe diſtiguunt̄ ⁊ pluſꝗ̃ gñe: qꝛ ꝑꝫ ꝑ hꝫ. 4. topic. dr̄ia nō ꝑticipat gen⁹ nec ecꝫ. ⁊ tñ nō realr̄ diſtinguunt̄. igr̄ ⁊c̄. ꝓbat̄ ēt rōne: qꝛ in diffōne eēt nugatio. ¶ Et ſi arguat̄ in 3ª figura ſic: hō foꝛalr̄ eſt aīal oīs hō ē foꝛaliter rōnalis. ꝗ̃ rōnale ē foꝛalr̄ aīal. ¶ ℞ñr hr̄ ꝙ lꝫ ex necīis nūꝗ̃ ſeq̄t̄ niſi necīū: tñ ex ꝓpōnib⁹ ꝑ ſe nō ſequunt̄ ꝓpōnes ꝑ ſe: nec ex ꝓpōnib⁹ foꝛalib⁹ ⁊ q̄dditatiuis ſequunt̄ ꝓpōnes foꝛmales ⁊ q̄dditatiue. ¶ Et ſi ꝯ ꝑdcā arguat̄ iterū negādo diſtōnē foꝛalē in diuis ſic: nulla eēnª diua diſtiguit̄ foꝛalr ab eēnª diua: ꝑñitas ē eēntia diua. ⁊ ſilr filiatio. bonitas: ſapia: ⁊ ſic de aliis. igit̄ ꝑñitas nō diſtiguit̄ formalr ab eēntia diua: ꝯña ē formalis in 4° ꝑme. Maioꝛ eſt iſtoꝝ formalizātiū: qꝛ nihil a ſe diſtiguit̄ ex nā rei ⁊ foꝛalr̄. minoꝛ eſt catholica. ꝗ̃ ꝯ vā: ꝙ ē ꝓpoſitū. ꝯña nō peccat nec in mā nec in foꝛma. ℞ñr ꝙ nec iſte ſills nec oēs tales ſilles valent ex eo ꝙ nō regulant̄ per dici de oī vel dici de nullo. ita ꝙ fiat diſtributio in termino vel ex terminū: in nūero vel ex nūerū: ⁊ tūc maioꝛ erit falſa in ꝓpoſito ⁊ a nobis negata ⁊ nō ꝯceſſa. vꝫ. iſta: nihil ꝙ eſt eēntia diua diſtiguit̄ formalr ⁊ ex nā rei ab eēntia diua. Et hr̄ in oīb⁹ talib⁹ ſillis in ꝓpōne q̄ eſt de nullo dꝫ poni nihil qḋ eſt. ⁊ in ꝓpōne q̄ eſt de oī dꝫ poni oē qḋ eſt. Adhuc circa ꝑdcā icidūt due difficultates. ꝗ̃rū ꝑ° eſt ꝙ ex eo ꝙ dcm̄ eſt ꝙ attributa in diuinis diſtinguunt̄ a ſeinuicē ⁊ ab eēntia diua formaliter. ideo querit̄ vtrū qḋlibꝫ attributum habeat ꝓpriā infinitatē formaliter diſtinctā ab infinitate diuine eēntie. cū ꝑdicatio vni⁹ de altero ſit vera per idētitatē vt dictū eſt. ¶ ℞ñdeo breuiter ꝙ oīa abſoluta cōia tribus ꝑſonis hñt ꝓpriā īfinitatē formaliter diſtictā ab īfinitate diuine eēntie. veꝝ eſt tñ ꝙ oīa ſūt īfinita radicalr̄ ab eēntia diua: ſꝫ nō foꝛaliter vt dcm̄ ē. 2ª difficultas eſt vtꝝ ꝯcretū ⁊ abſtractū diſtiguunt̄ foꝛaliter ſiue ex nā rei. vbi gr̄a. hō ⁊ hūanitas. ¶ Dico ꝙ nō. imo ſola rōne diſtiguunt̄: qḋ pꝫ ꝑ per Scotū dicētē ꝙ pr̄ ꝑñitas: gnātio gnāt gnāre: nō diſtiguūt̄ niſi ꝑ modos ſignandi grāmaticales q ſūt in voce ab ītellcū. Et ſi dicas ꝙ ꝯcedim⁹ iſtā. hō ē riſibil: ⁊ negamus iſtā. hūanitas ē riſibil: qꝛ hūanitas ē vltiate abſtractū. ꝗ̃ oꝫ ꝙ ſit aliq̄ diſtō īter hoīeꝫ ⁊ hūanitatē. ℞ñ: ꝙ vna nō dr̄ vā plus ꝙ alia niſi ꝑꝑ modos ſignandi grāma^{les} q ſūt in voce ab ītellectu ⁊ nō re ipſa. ⁊ ſic pꝫ ꝙ tm̄ diſtiguunt̄ rōne. Si. n. ꝑciſe ſtem⁹ in re dico ꝙ q̄cquid ineſt hoī ineſt hūanitati: qꝛ nulla ē ibi penit⁹ diſtō. ⁊ hec de 3° arti. minus ꝑncipali.

7. tri. c. h.

Dinc arg. ꝓ pō extremus. Uide in. 1. ſco. di. 3. hec. Adde pl'es auctēs ſcriptoꝝ ⁊ lōꝑ h̄ ſi volūs. d. g.

Diſtributio ī ſimo vt. o. h. currit. ergo iſte. h. currit. eſt ſimꝫ vt. o. h. currit. ipſe ſocrates currit. ī nūo vt. o. h. currit igit iſte. o. currit ⁊ ī nūerū vt. o. h. currit igit iſte. h. currit.

Uide in gnis logicalib⁹ ⁊ ſup li. pop gnūalis hic.

Vid. 76. di. 1. repoꝛtationū. ⁊ in. 28. variasqꝫ. ꝑ. ⁊. 4. q. q̄ſt. Quꝛ Ockā ⁊ alios no minales garulātes hic.

¶ Quantum ad 4^m articulū in quo vidēdū eſt de idētitate ⁊ diſtōne reali. Notādū ē ꝑ ꝙ multiplex ē ꝑoꝛitas. ¶ Prima ē ꝑfectōis: ⁊ ſic dicim⁹ ꝙ in vnoquoqꝫ gñe eſt vnū ꝑ^m. i. ꝑfectiſſimū. ¶ Alia ē ꝑoꝛitas gnātiōis: ⁊ ſic illa q̄ ſūt ꝑoꝛa gnātiōe ſunt poſterioꝛa ꝑfectiōe: ſaltē ſi ꝑus ꝯcurrat ītrinſece ad eē poſterioꝛis. ¶ Alia eſt ꝑoꝛitas nāe ⁊ ē qñ ꝑus q̄ꝫtū ē de ſe nō hꝫ repugnātiam ꝙ ſit ſine poſterioꝛi. lꝫ h̄ ſibi repugnet aliqñ ꝑꝑ identitatē realem cū poſterioꝛi. vel ꝑꝑ aliquid aliud extrinſecū ꝑoꝛi. Aliq tñ ſcotiſte dicūt ꝙ ꝑoꝛitas nature vel eſſe ꝑus natura nō eſt eſſe in aliquo ꝑoꝛi ſimplr̄ loquēdo in quo nō ſit poſterius ſed ē ꝓſuppoſitio h⁹ ab hoc. Et iſtud cōfirmat Frāciſcus in ꝑmo. Aliqñ etiā ꝑoꝛitas nature dicit̄ illa que eſt inter nāꝫ ⁊ naturale. Aliqñ dicit̄ que eſt inter formalitatē ⁊ foꝛalitatē in eadē nā. ⁊ hoc eſt tā in diuis q̄ꝫ in creaturis. vt dicit Petrus de aquila lib. ꝑ. di. 12. Dicit enim ꝙ ꝑoꝛitas duo dicit. ꝑmū eſt ꝓgreſſus de nō eſſe ad eſſe in altero. ⁊ ſic dicit iꝑfectionē: qꝛ ſtat cū alietate naturarū. 2^m qḋ dicit: eſt ꝓſuppoſitio huius ab hoc. ⁊ iſto mō nō dicit iꝑfectionē: qꝛ pōt ſtare cum identitate nature. Et ſic in deo eſt ꝑoꝛitas nature iſto ſcḋo mō remota imperfectiōe ꝑmi modi. Et per iſtam diſtinctioneꝫ vel declarationē poſſunt ſolui oēs auctēs dicētes in diuinis nō eſſe ꝑus nec poſterius. Alia ꝑoꝛitas ē duratiōis. ¶ Pro quo notādū ꝙ triplex ē duratio. ¶ Prima ē reſpcū dei: ⁊ ſic eternitas ē ei⁹ duratio. ⁊ iō ſic nihil ē ꝑus in duratiōe in diuis. ¶ 2° ē reſpectu angeli ⁊ aliaꝝ reꝝ ꝑmanētiū: ⁊ talis duratio vocat̄ euū. ¶ 3° ē reſpcū entiū ſucceſſiuoꝝ vel q̄ꝫtū ad ſuū fieri ⁊ talis duratio ē tp̄s. ¶ Alia ꝑoꝛitas ē ꝑoꝛitas originis de qua ait

Tāge hic pl'a de ordib⁹ ⁊ ꝑoꝛitatib⁹ diuīſis. vt alibi ſe pe nōtat. Tāge ſiſtētiā ex. 8. phy. t. c. 75 ⁊. 9. me. vbi. ſ. Uide ſco in. 2. di. 1. q. 1. ⁊. 5 Quer. ſ. ⁊ Jo. canonicū.

R. Lcapio.
An pl'a foꝛe ſint in dīs ac cipiēdo foꝛam ṗtūmo mō conſidera.
Hic poſſꝫ imaginari diſtō de eēntiali ſiliꝫ illi ſupꝛa poſite de q̄dditatiuo. iō diligēter in omnib⁹ vigila.
Uide ſco. in 3. di. 6 ⁊ 8. ⁊ 1. di. 19. ⁊. 35. ⁊. 9. q. q̄libe. ſed inſtātia vr̄ in. 3. di. 1. q. 3 fundamētū craſſe ignorātium ⁊ ypocritarum.
Tenet grā̄n de aliū tercenarioꝝ q̄ſi. 1. ꝯña diſtinguit̄ in aſſitibus.
Poſſꝫ argui ſic ꝗ̃ diſtiguit̄ in ſupioꝛi diſtiguit̄ in iſferioꝛi. ergo ꝗ̃ diſtiguit̄ foꝛalr̄ diſtiguit̄ eēntialr ⁊ realr̄. Sꝫ aliꝗ̃ capiūt aīs per oppoſitū. Cōſiderāt hñ vt noſti. vide. ſ. ꝑ. diſ. ꝑ. ꝯſlo. q. 5. ⁊ alibi. ⁊ P. de aqla. 8 di. 1. q. 4. ⁊. ſ. 8. di. 1. ad oīa entis ⁊ alios foꝛmaliſtas. Et aduerte ꝙ aliud ē eē ſimpr⁹ ⁊ aliud cōmo ter in pl'us ſe hñre: ⁊ ſilr aliud eē q̄dditatē ⁊ aliud aliqd q̄dditatiuo vt ſupꝛa notaui.

Uide ſco. 3. metaphy. ⁊ alibi ad ꝓpoſitum.
Adūte hic ꝙ ſic̄ res ſumit̄ multiplr: vt ꝑ. pꝫ. ita ⁊ realitas. iō q̄ñcūqꝫ ſi ſi res ſumit̄ ⁊ realitate accipiā. ſilr dr̄ ē ꝗ̃ foꝛa ⁊ foꝛalitate. iō vbi pl'es realitates ⁊ foꝛalitates ibi pl'es res ⁊ foꝛe ꝓpoꝛtionabilr loquēdo. Sꝫ qꝛ res ⁊ foꝛa ſumūt̄ ꝑ mōꝛ ſiantio ſiōnb⁹ iō vnc talis ꝯſiderēt pluralitas ⁊c̄. vide tamē ſco. in. 4. di. 11. q. 1.

Uide ſco. 8 di. ꝑ. q 3. ⁊. 5 q. q̄l. ⁊. 13 di. 4. q. 1. opīc. Sꝫ tāge inſtātiā ex dcis eī⁹ 3. q ꝓlo. ⁊. 2. q q̄l. ⁊. 2. di. 1 q. 1. ⁊. 3. Silr̄ ꝗ̃re nō tm̄ ē d̄ exiſtia ⁊ neceſſitate. Et dic ꝯñr plura hñ meditando.

Tāge ſiſtētiā ad hoīeꝫ. ꝗ̃re ſco. in ꝯſlo. ñlis. q 8. ⁊ ea q̄ ſbt notaui copioſe ad hec.

ſe. meta. c. 2. ⁊ inde.
8. phy t. c. 58. ⁊. 9. meta. tex. co. 15.
8. phy. t. c. 58. ⁊. 5. me. t. c. 16

Tāge hic ⁊ ordine nāe ꝑoꝛitate ⁊ negatiuo. vide ſco. 1. di. 2. ⁊. 3. di. 3. ⁊ alibi. Quer̄ ſco in q̄ſ. q. 4. ar. 1.

Quere eū alibi. nſ. q. di. ꝑ. videt dicē oppoſitū hui⁹.

Quere Boe. ſ ꝓlo. ꝓlo. hi ⁊ ſco. 6. q queli. ⁊ alibi. Quere Sco. in. 2. di. 2. q. ꝗ̃re A. Leopic.

Aug. p̈ de tri. q̄ nihil gignit seipſ: ⁊ iſta ē tā in diuis q̄ in creaturis. ⁊ ſꝫ opꝫ q̄ ſit diſtō realis īter originās ⁊ originatū: ſiue īter ꝓducēs ⁊ ꝓductū ſꝫ Scotū. Ꝓoritas origis eſt q̄ gs ſic itelligit eē a ſe. poſterioritas origis eſt q̄ gs dr̄ vel itelligit eē ab alio. vn̄ Fracis. in ꝓlogo. q. i. in fi. dicit q̄ pⁱᵐ ſignū origis ē eē a ſe. ⁊ 2ᵐ eſt eē ab alio. verūtn̄ ꝑus ⁊ poſteri⁹ origīe accipiunt̄ ꝑ ꝑori ⁊ poſteriori nā. ſic exponebat Petr⁹ de aquila in 2° mēbro: ⁊ ſic dicim⁹ q̄ pr̄ ꝑus origie eſt beat⁹ q̄ generet: qd̄ nō ē itelligendū: vt clarꝫ eſt: q̄ ſit beat⁹ a ſe ⁊ q̄ gn̄et ab alio: ſꝫ qr añ q̄ gn̄et ꝑexigit eē beat⁹. ¶ 2° notādū q̄ realitas dr̄ a reali: reale vō a re: Res āt vt ad ꝓpoſitū ſpectat ſumit̄ a rat⁹ ta. tn̄. ⁊ talis eſt 3ᵉ. q̄dā ē eēntie ſic eſt ipſa gditas abſolute ɔſiderata. q̄dā exn̄tie: ⁊ talis eſt in oī ꝑdicamēto. q̄dā vō ſubſiſtētie. ⁊ talis ē in ꝑdicamēto ſube ſolū. in ꝓpoſito aūt reale ſumit̄ a re ſcd̄o vel 3° mō dicta. nō aūt a re eſſentie qr in diuis eſt diſtō realis: ⁊ tn̄ vna eſſentia. nec ſumit̄ a re dicta a reor ris. q̄ eſt cōis ad oia entia imaginabilia: qr tūc īter chimerā ⁊ aliō fictitiū eſſet diſtō realis. ¶ 3° itelligēdū q̄ in diuis res pōt ſumi 2ᵉ. vno° eſſentialr̄: ⁊ ſic eſt tn̄ vna res: qr vna eēntia ⁊ vna exn̄tia. alio° ꝑſonalr̄ ⁊ ſic in diuis ſūt tres ſubſiſtētes. ¶ Iſtis ꝑſuppoſitis pono duas ɔ̄nes de idētitate reali. Quarꝫ ꝑma ē iſta. illa ſūt idē realr̄ que ſic ſe hn̄t q̄ vnū nō pōt eē ſine alio ſeu vnū ipoſe ſeꝑari ab alio abſq̄ ɔ̄dictiōe. Et cū h̄ q̄ ipoſſibilitas ſeꝑatiōis nō ꝓueniat a cā extrinſeca: ⁊ q̄ vnū reſpectu alteri⁹ nō ſit originās ⁊ aliud originatuꝫ: q̄ nō ſint in plib⁹ reb⁹ realr̄ diſtinctis. Oēs iſte tres ꝑticule ſunt accipiēde copulatiue ita q̄ vna ɔditio nō ſufficit ſine alia: vn̄ nō valꝫ ɔ̄ñtia: h̄ nō pōt eē ſine illo. ergo ē idē realr̄ illi: qr tc̄ q̄libet relatio que ieſt eēntie diuie per actū itellect⁹ diuini eſſet realis: qr gcq d eſt idē rei eſt reale: ɔ̄ñs eſt falſuꝫ. vt pꝫ ex. xxx. di. ꝑmi. aut q̄ talis eēt eadē illi eſſentie: qr impoſſibile eſt illi eſſentie eē ſine ea: qr ſi talis relatio poſſꝫ eſſe noua tūc intellect⁹ diuinus poſſꝫ mutari. ɔ̄ſequens eſt falſuꝫ. ſed talis impoſſibilitas ꝓuenit a cauſa extrinſeca qr ab itellectu diuino. Silr̄ ſm ph̄m ɔ̄dictio eſt celū eē ſine motu nō quidē ex cā itrinſeca in celo ſed ex cā extrīſeca mouēte: nō tn̄ ſeq̄t̄ q̄ celū ſit mot⁹ realr̄ lꝫ nō poſſit eē ſine eo. ¶ Iſta ꝑma ɔditio ꝓbat̄ a doctore in 2° di. ꝑma. ſic ɔ̄dictio dicta de aliqb⁹ eſt via ɔcludendi diſtōnē ita ipoſſibilitas recipiendi ꝑdicationē ɔ̄dictoriorꝫ pertinētiū ad eē ē via ɔcludēdi idētitatē in eē: ⁊ hoc vbi nō eſt depēdētia eēntialis que reqrit diſtōnē māifeſtā. ¶ Scd̄a cōditio pꝫ qr nihil ſeipm̄ ꝓducit. ¶ 3ᵃᵐ vō ɔditionē nōnter poſui ꝑꝑ relōnes q̄ lꝫ nō ſic ſe habeant q̄ vna poſſit eē ſine alia vel q̄ vna ſit ꝓducens ⁊ alia ꝓducta: qr tn̄ nō ſic ſe habent q̄ fundant̄ in plⁱbus rebus realr̄ diſtinctis ſicut pꝫ de pr̄nitate ⁊ filiatiōe: de duabus ſilitudinibus eq̄litatib⁹: iō realr̄ diſtiguunt̄. ¶ Ex quo īfero aliq̄ correlaria. pᵐ q̄ oia eēntialia ⁊ notionalia eēntie diuie vnica realitate reant̄. Silr̄ oia attributa ſunt eadē realr̄ ⁊ cū eſſentia ⁊ cū ſe iuicē ⁊ cū ꝑſonis diuis: ⁊ ꝑſone diue cū eēntia diuia. ¶ 2ᵐ correᵐ q̄ oēs dr̄ie eēntiales: modi itriſeci in eodē ſuppoſito vnica realitatē reant̄. ¶ Tertiū correᵐ q̄ oē ſuperi⁹ eſt idē realr̄ cū ſuo iſeriori. ¶ Et ſi dicas q̄ diſtinguunt̄ realr̄. Dico q̄ iſte due ſunt ɔcedēde: hō eſt idē realr̄ cū ſor. ⁊ hō diſtiguit̄ realr̄ a ſorte. ¶ 4ᵐ correlariū q̄ illa q̄ ſūt in pō obiectiua nec diſtinguunt̄ realr̄ nec ſunt idē realr̄: qr ad idētitatē realē ⁊ diſtictionē requirit̄ q̄ vtrūq̄ extremū ſit aliqd poſitiuū exn̄s. ¶ Et ex h̄ pꝫ q̄ diſtō realis eſt illa c⁹ extrema hn̄t aliā ⁊ aliā realitatē: ꝑꝑ rea^{res} formalr̄ poſitiuā actualis exn̄tie vl̄ ſaltē ſubſiſtētie: dr̄ nōnter: aliā ⁊ aliā realitatē: ꝑꝑ ſbꝫ ⁊ ꝑꝑaꝫ paſſionē qr realr̄ diſtiguunt̄ qr nō hn̄t niſi vnā realitatē exn̄tie. Dr̄ realr̄ poſitiuā ꝑꝑ negatōes ⁊ ꝑuatiōes. dr̄ actual' exn̄tie: ꝑꝑ gditates diuerſarꝫ ſpērꝫ qr gditas vt gditas nō hꝫ exn̄tiā ꝑ ſe. dr̄ vl̄ ſaltē ſubſiſtētie: qr in diuis ē tn̄ vna exn̄tia lꝫ ſint tres ſubſiſtētie. ¶ 2ᵃ ɔ̄ h⁹ arti. ē iſta. q̄ illa ſt̄ diſticta realr̄ que ſic ſe hn̄t diſiūctiue: q̄ vnū pōt eſſe ſine alio: vel q̄ vnum eſt ꝓducens ⁊ aliud ꝓductū: vl̄ q̄ ſt̄ i plib⁹ rebus realr̄ diſtictis: ⁊ dixi diſiūctiue: qr ad īferēdū diſtōnē realē ſufficit hr̄e aliq̄ iſtarꝫ ɔditionū. pᵃ pꝫ ꝓbat̄ ꝑ doctorē in 2° di. pᵃ. Nihil ē idē realr̄. a. ſine q̄. a. pōt eē realr̄ ſine ɔ̄dictiōe: qr alr̄ idē ſit̄ eēt ⁊ nō eēt: q̄ vr̄ eē oppoᵐ ꝑmi ꝑncipij: ex q̄ pn̄° vr̄ ſtatī ɔcludi diuerſitas entiū: qr ſi ꝺ aliqb⁹ duob⁹ dicāt̄ ɔ̄dictōia eodē mō q̄ dicūt̄ ꝺ eis: vident̄ eē n̄ idē. ⁊ ita ſi ɔ̄dictoria: eē ⁊ nō eē dicāt̄ ꝺ eis videt̄ eē nō idē i eē ſiue nō idē ens. Et ɔfirmat̄ rō qr ſi iſtā ꝓpōnē: illa ſt̄ diſticta realr̄ q̄rꝫ vnū pōt mācre ſine altero: negaret ꝓteru⁹: nō vr̄ reliq vn̄ poſſit diſtō entiū ꝓbari. diceret. n. ꝓteru⁹ q̄ nō tn̄ plēs nāe vt ſba ⁊ accn̄tia cōia ſt̄ eadē ſꝫ q̄ ſor. ⁊ plato vel ſor. ⁊ lapis nō differūt realr̄. ⁊ ſi arguas ɔ̄ ſor. pōt eē ſor. n̄ exn̄te platōe q̄ diſtiguūt̄ realr̄: negabit̄ tibi ɔ̄ñtia: qr ꝓteru⁹ negabit tibi ꝓpōnē cui initerie q̄ negata ꝑit tota doctria ph̄i 7° topi. q̄ docꝫ q̄ ꝓblema facilr̄ deſtruit̄ ꝑ ɔ̄dictionē iuentaꝫ ſꝫ difficilr̄ ɔſtruit̄. Si aūt neget̄ ꝓpō iſta nō vr̄ poſſe deſtrui: qr nō deſtruit̄ ꝑ ɔ̄dictionē nec per aliq̄ aliā oppōnē: aut ſaltē nō facilr̄. ¶ Ex quo īfero q̄ totū diſtiguit̄ realr̄ a ſuis ꝑtib⁹ loq̄ndo de toto eſſentiali itegrali ⁊ q̄ntitatiuo. ¶ Scd̄m correlariū q̄ res generū actualiter exiſtentes. ſimiliter ⁊ indiuidua tā eiuſdeꝫ ſpēi q̄ diuerſarꝫ ſpērꝫ eiuſdē ꝑdicamēti actualr̄ exn̄tia realiter diſtinguunt̄: etiaꝫ mā ⁊ forma realiter diſtinguūt̄. ¶ Tertiū correlariū. q̄ tres ꝑſone diuie diſtiguūt̄ realr̄ a ſe iuicē ⁊ nō ſunt idē realr̄ nō obſtāte q̄ vna nō poſſit eē ſine alia: qr h̄ nō ē niſi ꝑꝑ vnitatē eēntie. Dices arguēdo ɔ̄: q̄cūq̄ vni ⁊ eideꝫ ſimplr̄ ſt̄ eadē ſimplr̄ illa iter ſe ſt̄ ſimplr̄ eadē. p̈ ꝑorꝫ ⁊ p̈ phiſicorꝫ: ſed ꝑſone diuie ſūt idē realr̄ eēntie. g̈ iter ſe ſt̄ eedē realr̄. Dico breuiter obmiſſis mītis ſolonib⁹: q̄ illa regula dꝫ itelligi q̄ ſi aliqua vniantur vel identificent̄ realr̄ vni 3° q̄ ſit hoc aliqd. i. incōicabile. illa etiam identificabunt̄ iter ſe. Si vō illud 3ᵐ ſe habeat vt q̄le qd ⁊ vt cōicabile. nō opꝫ q̄ illa idētificata in vno idēptificent̄ inter ſe. Et hec de 4° articulo min⁹ ꝑncipali.

Quere. 4. phi. vt ſcis. c. 2. idē. ij. de anima. t. c. 47.
Uide. ij. c. 3. diſt. p̈. ⁊ alibi plerūq̄ idem.
Ꝗre. p̈. di. ij. ⁊ alibi plerūq̄

Tn̄ ⁊ hic pſa caute incedēdo. vide. F. in ꝑmo ɔ̄ſla. di. 12. ⁊ Ockā in ꝑmo. di. 1 q. 4. ſoluēdo motiua Scot⁹ vide Scotū in ꝑmo di. 1. q. 4 ɔ̄tra op. arg. 1. ⁊ lege inſtā tiā ɔtra illā ꝑoritatē ꝺ q̄ of in iſta q̄ pr̄ eſt ꝑus diſtō q̄ generet cū iſta gn̄ardo actiua ſit ꝑmo pr̄. Et dic ɔ̄ſir hn̄ ponderādo. vide ſco. i. di. ij. q. 1. ⁊ 14. q. q̄libet. ⁊ alibi ſepe. ⁊ ea q̄ ibi notaui ad hec recurre ad hūc dem̄ vl̄ ad ordinē ꝑdicatorꝫ inſ ſe ⁊ ad ſubm̄ ꝑſuppoſitū cū ſubiecto.
Uide ſco. in. ij. di. 3. q. 4. ⁊ vbi infra. ⁊ ea q̄ ibi notaui copioſe ad hoc ⁊ ꝑcipue ꝺ idētitate relonis ⁊ ſūdamēti ⁊ aliorꝫ ⁊ adde pſa pro ⁊ contra.
Primū incōueniēs.
Uide ſco. in quolibeto. q. 3. ad finem.
Scd̄m incōueniēs.
Quere. 8. phyſico. t. ij. cc. ⁊ m. 2. q. 1. q3. 12. meta. t. ij de ge. ⁊ alibi ſepe.

t. vi. 1. ⁊ ſ. ij. ꝺ anima. t. c. 4. 75. 47.
Adde q̄ inſurgunt ex natura rei vt ſcis.

Lege inſtātiā de notōalibus, vt ſcis. Sꝫ dic ɔ̄ſir.

Ut ē in platōe diſtinguit̄ a ſocrate ⁊ econtra: ſed cōſidera caute.
Notificat hāc diſtōnem in abſtracto q̄ ꝺ aliꝫ ſ. fecit
Lege inſtāniaꝫ cc. 45. diſt. 4. q. 3.
Tange hic pſa de ſubo ⁊ paſſione vt noſti in via ſco ſ. ꝗre ſup. q. ſco. in porphyrium ea que notaui.

q. 5.

Exp ē de diſtōne ſor⁹ de accidēte. ꝗre ibidē.
Cōſidera hn̄ hic de diſtōne tot⁹ a ꝑtib⁹ an. ſ. ſit mutua an terminatiua vl̄ ſubdua vt infra magis notabo.
Pōdera lꝫ actualr̄ exn̄tia.
Lege pſa hic ꝺ diſtōne ꝑſonarꝫ inſ ſe ⁊ ab eēntia ⁊ ꝓꝑrietatib⁹ vt noſti.
t. c. 17.
Quē ſco. ij. di. i. par. 3. q. 1. ſoluēdo. 1. ꝑncipale copioſe ⁊ alios vt noſti. Naꝫ vario mō exponit illa ꝓpō a diuerſis qr extremia oia hn̄t eq̄lia ꝺ ſolo ⁊ ꝑtib⁹ dic ſūt.

Lege h̄ pſa ɔtra ꝗdā ſco negātes hic ꝑoritatē ⁊ ꝑ dētes ordinē originis igno rātes ꝓpriā voci. ꝗre. F. ⁊ alios ſcotiſtas ⁊ vbi ſcis
Pōdera dr̄iā inſ ordinem originis ⁊ originationꝫ ⁊ inſ origīnē ſimplr̄ ⁊ ſꝫ qd
Uide exꝑlicat auctoritatem aug. in li. de triplici habitaculo cōtra h⁹i obſtinatos.
Lege pſa hic. vide ſco. ij. di. 1 par. ij. q. 1. ſoluendo. 1. ꝑncipale. ⁊. 8. diſt. eiuſdē ⁊ alibi. vide. 3. di. p̈. q. 5. ⁊. 36 diſ. 1. vl. ꝺ notaui ad hoc ⁊ lege inſtā. ad homines hic qr ſuperius dixi q̄ gditas ſb̄ mō vocat̄ eēntia. Et dic ɔ̄ſir pōderādo an ū ens ratꝫ extēdat ſe ad rei eēntiā.
Ɔ̄ſidera pſa addēdo ex dicis ſupra articulo. vt ſcis.
Cōſidera an identitas iſta realis ſit relō realis vl̄ rōnis. vide ſco. optime. 5. me. q. ij de relone. vide ph̄m. 4. meta. t. c. 3. vbi deſcribit idētitatē vl̄ eadē realr̄.
Dic ſcꝫ q̄ reſpect⁹ rōnis hn̄t eē ſubiectū ꝑ aliqō.
Quere magiſtrū ⁊ ſcotū ⁊ alios ibidem. q. 8.
M. Lilium eſſentiæ. q. 5.

Uidet̄ ergo q̄ eiuſdē ſimpliciter ad ſeipſꝫ nō ſit identitas realis. ɔ̄ſidera hn̄. ſilr̄ pōt dici q̄ nō diſtinguunt̄ ꝓpṫe ſolalr̄ nec ex natura rei entia in. eſſe obiectiuo vl̄ ſi ſic realiter ſuo mō. q̄ omnia bene ponderabis.
Secunda ɔ̄cluſio.
Lege inſtātiā ꝺ ſbo ⁊ paſſiōe q̄ vr̄ plerūq̄ in doctrina ſco. cū effectiue a ſbo ⁊ ꝗre ea que notaui ſup. q. ſco. in porphyriū ⁊ alibi.

c. 8. ⁊. 9.
Facilr̄ eſt deſtruere ⁊c.

Exēplū in diuis ꝺ gn̄ōne ⁊ ſpiratiōe i pſe ſꝫ pōdera hn̄. ⁊ i creaturis ſilr̄ exēplifica.

Aduerte q distĩctio solũ est inter sol idẽtitate cẽtialẽ inf cẽtias realis iter res r sic de aliys appropriate poni vz.

Uantum ad 5m arti.q ẽ de idẽtitate r distõne eẽntiali noto aliq̃. ℂ Prĩo q duplex ẽ ordo eẽntial: vt ad pñs suffic: vn⁹ ẽ s3 qd r ẽ qñ posteri⁹ dpẽdet sic a priori q̃ lz ñ possit eẽ sine illo p põz nãlẽ põt tñ p põz diuinã sic ẽ de accñte respcũ sbe: saltẽ de aliq̃: r de sba respcũ cãz scdaz extriseca3. Ali⁹ ẽ ordo eẽntial simplr r ẽ iter illa q̃ sic se hñt q iplicãt ꝯdictionẽ ẽt p q̃ñcũq3 põz posteri⁹ eẽ sine priori: r accipio ibi ordinẽ eẽntialẽ p depẽdẽtia eẽntiali. r sic dico q qñcũq3 aliqd h3 ordinẽ eẽntialẽ isto 2o mõ ad aliud in rõne depẽdẽtis ad idepedẽs tali dpẽdẽtia: idẽtificaᷓ realr cũ sua depẽdẽtia: sic dicim⁹ de creatura r sua depẽdẽtia quã h3 ad deũ r de toto respcũ suaz ptiũ. Scdo nõndũ q identitas eẽntial capiᷓ duplr: vno mõ p illa idẽtitate q̃ aliq̃ idẽtificantᷓ vni eẽntie singlari r sic lr idẽtitatẽ eẽntiale3 r realẽ nõ ẽ dria pterq̃ l diuis qz lz tres psone diuie sint eedẽ realr vni eẽntie singularissime: r p ꝯñs dñr eẽ idem eẽntialr: nõ tñ dñr eẽ idẽ realr. In creaturis vo nõ ẽ istãtia: qm oia eadẽ eẽntialr sũt eadẽ realr. ℂ 2o capiᷓ idẽtitas eẽntial p illa idẽtitate q̃ aliq̃ dñr eẽ d eẽntia alic⁹ siue ꝯcurrũt itrisece ad eẽntiã alic⁹. ℂ Istis nõtl pono duas ꝯnes. ℂ Pria q oia illa dñr eẽ idẽ eẽntialr q̃ idẽtificãᷓ realr vni eẽntie singlarissime: capiẽdo p mõ identitatẽ eẽntialẽ vel q̃ sᷓ de eẽntia itriseca alic⁹: capiẽdo idẽtitatẽ eẽntialẽ 2o. ℂ Ex q̃ ifero q q̃cũq3 idẽtificantᷓ cuicũq3 singlari mũdi siue in diui⁹ siue supposito illa sᷓ idẽ eẽntialr. ℂ 2a ꝯ q illa distlguũᷓ eẽntialr q̃ hñt diuersas nãs siue eẽntias realr disticta3. vl q̃ ñ ꝯcurrũt ad rõnẽ itrisecã r eẽntialẽ alic⁹ s3 duo mbra posita i pdcã diuisiõe de idẽtitate eẽntiali: ad quã ꝯformiter posset dari vna alia diuisio de distõne eẽntiali. Intellige tñ q ad distõnẽ l idẽtitatẽ eẽntialẽ. r silr ad q̃cũq3 idẽtitatẽ l distõnẽ q̃ ẽ secl'so ope itellect⁹ rgruũᷓ extrẽa eẽ positiua r exñtia: qz accñs ñ pt hre nobili⁹ eẽ rõiua q̃ suũ sb3 l fũdamtũ. Et si q̃ras: q cũ ego ñ sz realr idẽ cũ antixpo vt claz ẽ. Nũqd hñ seqᷓ q sum falr distict⁹ ab eo. Dico q ñ s3 hñ seqᷓ q su3 sibi ñ idẽ. r sic d aliys. Et h d 5o. ar. min⁹ pncipali.

Dessz vidi vt s de quiditatẽ nature dictum est.

Ordo eẽntial ẽ in pluo q̃ depẽdẽtia tolle vt pz in eq dum pncali r spez r vniuli. Pẽdera ẽt q ale ẽ lequẽ. dñ de hio q̃ pncipẽ r distinguantᷓ r ale de his in gñe sic vel sic.

Lege alu⁹ pla hic.

Considera de toto r ptibus instãtiã vt lira notabo.

Vide sco. l. di. 3. r alibi ad ppositum.

Prima pclo.

Scda pclo.

Ergo materia r forma sᷓ idẽ eẽntialr r ab alice ad oppo⁹ d. l. distinctione.

Nota q ad distõnẽ eẽntiale rgrit aliᷓ gditatẽ r essẽtiaz vl subsistẽtiaz: s3 distinguit a reali r formali. Vide. S. di. l. in sco. q. 4. r alibi. r i. f. vt nosti.

Instãtia d distõne et nata so vet. hz ꝯsidera. Lz distinctione talia.

Uantũ ad 6m arti. q ẽ de idẽtitate subiua r ei⁹ distõne ẽ duplex modus dicendi. ℂ Primus q illa dicuntur eẽ idem se totis sbiue que gditatiue ꝯueniũt in aliq̃ realitate põli r ꝯbibili p realitatẽ drie. Et p opp⁹ illa distiguntᷓ se totl sbiue q̃ in nulla tali realitate gditatiue ꝯueniũt. Et ex isto mõ dicẽdi eliciunᷓ tria correlaria. ℂ Prmũ q q̃cũq3 icludũt idẽ gen⁹ gditatiue sunt idez se totis sbiue. ℂ Scd3 corre.m q ola pdicamẽta a seiuicẽ: de⁹ ẽt r creatura: se totis sbiue distinguunᷓ. ℂ 3m corre.m q psone diuie se totis sbiue distiguũᷓ. r sic s3 istũ modũ dicẽdi idẽtitas sbiua ẽ lferi⁹ ad idẽtitatẽ obiuã. r distõ obiua ẽ lferi⁹ ad distõnẽ sbiuã. Quecũq3. n. sunt idẽ se totis sbiue sunt idẽ se totis obiue r nõ eꝯ: r q̃cũq3 distiguũᷓ se totis obiue distiguũᷓ se totis sbiue r nõ eꝯ sm istũ modũ dicẽdi: q̃re rc. ℂ Ali⁹ modus dicẽdi est q illa dñr idẽ sbiue q̃z reali⁹ pñt sᷓ eẽ in eadẽ re vel p idẽtitatẽ realẽ: vl p mõz isofantis vel isofabil. Et p opp⁹ illa distlguũᷓ se totis sbiue q̃z realitates ñ pñt sᷓ eẽ l eodẽ nuõ altero pdcõz mõz. s. vl p mõz isofantis vl p mõz isofabil: vel p idẽtitatẽ realẽ. ℂ Ex h iferũᷓ aliq̃ corre⁹. ℂ Primũ q oia q̃ sᷓ l diuis sᷓ idẽ sbiue. ℂ Scd3 q oia l vno idiuiduo siue sint supiora siue accñtia absoluta siue rspectiua sunt idẽ sbiue. ℂ 3m corre.m q duo idiuidua eiusdẽ spẽi: max⁹ de pdicamẽto sbe r ẽt alteri⁹ spẽi ꝯplete eiusdẽ pdicamẽti distiguũᷓ se totis sbiue. ℂ 4m corre.m q duo ꝯria r duo relatiua opposita maxᷓ de 2o: reliuoz: silr drie eẽntialr diuidẽtes gen⁹ distinguunᷓ se totis subiue s3 istũ mõz dicẽdi. Et si q̃ras q istoz mõz ẽ pbabilior. Dico q vterq3 est pbabilis: nec est dria inter eos nisi in modo vtendi vocabulo. r ideo qui voluerit tenere alterum illorum: dicat consequenter. r hoc de 6o arti. min⁹ pncipali.

Prima vie.

Hoc modo põt saluari q materia r forma sũt pmo diuersa r sic de multis aliys.

Prima pclusio.

Scda pclo.

Videl q posi⁹ diuisio q̃ de instantia talis deberẽt dicere in solutiõib⁹ vbiq3 auctorz vbi appareẽtia sunt.

Secũda via.

Isto mõ describẽᷓ cõit ab auctorib⁹ rvt. ij. notam descriptiões si sco pmo modũ tenere volueris alr describere potes.

Prima pclusio.

Secũda cõclusio.

Põdera instãtiã d prõis et descriptiõe hap vt. d. notam Nota hz ꝯplexe signãtur.

Põdera instãtiã de mensũ r motu r de ꝯsilr.

Scdo mod⁹ cõior s3 p⁹ist illos vtq3 instãtiabil r ne vermune ale nec sco ad oa hia euadẽdo. cõsidero.

Uantũ ad 7. s. de identitate obiua r ei⁹ distõne: dico breuiter q illa sᷓ idez obiue de qb⁹ pt pdicari aliqd pdicamẽtũ gditatiue: siue illõ sit limitatũ: siue trãscẽdẽs: siue dicat realitatẽ põlẽ: siue nõ. Et illa distlguũᷓ se totis obiue de qb⁹ nõ potest pdicari tale pdicamẽtum gditatiue. ℂ Ex h lferunᷓ aliq̃ corre⁹. Primũ q de⁹ r creatura sᷓ idẽ se totis obiue. r ẽt decẽ pdicamẽta. 2m q passiões entis a seiuicẽ r ab ente distigunᷓ s3 totis obiue. 3m corr.m q drie vltie: r breuiter oia illa q̃ sᷓ p diuersa distiguunᷓ se totis obiue. ℂ Pro q̃ nõndũ q aliõ ẽ diceᷓ aliq̃ eẽ diuersa: l dria. nã dria sᷓ alicui idẽ entia: h ẽ dcñ: i aliq̃ gditatiue ꝯueniũt: r i aliq̃ gditatiue differũt. diuersa sᷓ q̃ in nllo gditatiue ꝯueniũt: iuxta qõ diᷓ Scot⁹ q ola dria differentiũ reducitᷓ ad aliq̃ p diuersa aliogn nõ eẽt stat⁹ in differentib⁹. h notato pbaᷓ sic ppo.m rõne Scoti. grã exẽpli accipiãᷓ duo dria r si sint. r pla. soz. r pla. l aliq̃ ꝯueniũt r p aliqd differũt. vt pz ex supposito. accipianᷓ q̃ illa p q̃ differũᷓ r sint. a. r. b. vl q̃. a. r. b. sᷓ diuersa vl dria: si sunt diuersa: hẽo ppositũ. s. q ista distinguũᷓ se totis obiue: si sᷓ dria q̃rã sic ptus. vl q̃ erit pcessus i ifin⁹ qõ ẽ icõueniẽs: vl stabiᷓ ad aliq̃ q̃ se totl obiue distigunᷓ. r h de 7o arti. min⁹ pncipali.

Lege illud ad hoiem hic r hic ꝯñs põderãdo iz se totis hic. 3. di. 3. q. 3.

Aduerte hic ꝯtra latrãtes q p diuisitatẽ fundamẽtoz r termĩnoz diuisificanl relõnes r tñ idẽtitates r distinctiões. Iz igᷓ posset eẽs pxᷓ op⁹ iclis reduci ad vnã vl duas subiue si sñ finiẽtiue r fũdamẽtalr. Exẽplũ d socrate ꝯpato diuisimode: et sic de aliis. Deuenias igiᷓ r variatis hap distõnũ sm eadẽ ad extrema. Hec tenet cũ isto r aliys antiqs in ꝯgone r variatate hap idẽtitatũ r distõnũ r sequẽ multas modernoz hic hñ examinando r memet ꝯpapne ꝯ bernici.

Uantũ ad vltimũ arti. pncipalem p ꝯplemẽto h⁹ qõnis q ẽ illatiu⁹ r inuestigatiu⁹ idẽtitatũ r distõnũ. p diuidẽdo in duas ptes pncipales: sic pcedã. In p⁹ pte dabiᷓ modus venãdi distõnes r idẽtitates. in 2a pte dabiᷓ mod⁹ iferẽdi vnã distõnẽ r idẽtitatẽ ex alia. ℂ Qũtũ ad p⁹m ptẽ p icipiã a distõne rõnis. r pro ampliori declaratiõe notandũ q distinctio rõnis iuestigaᷓ ppter diuersas relatiões rõnis attributas per actũ rectũ vel collatiuũ itellect⁹ eidẽ obto vel diuersis h mõ qz vel res realis cõpaᷓ ad rem realẽ: vel realitas ad realitatẽ: r h vel ad seipsa3 vel ad alia3 in vno r eodẽ obo formali. vt qñ itellctus ꝯparat colorẽ r disgregatiuũ in albedie: vl res rõnis ad rẽ realẽ: vt qñ itellect⁹ ꝯparat gen⁹ ad aial r eꝯ: vl res rõnis ad rẽ rõnis. vt qñ itellctus

Quẽ aliis formalitas hic vt nosti.

ꝯparat gen⁹ad spēz ꝛ eꝯ̈ si p̄ mō: vl̄ res realis ꝯpaꝛ ad seipaz vl̄ ad aliā. si ad ipaz: vl̄ ꝯpaꝛ ipa vt itellecta ad seipaz nō itellectā: vl̄ ad seipsaz vt itellectā. Si z⁹ mō: vl̄ igiꝛ ꝯpaꝛ ipsa res cōcepta sub vno mō ꝯcipiēdi ad seipaz: vl̄ ad aliā: vl̄ sub alio mō ꝯcipiēdi. si p̄ mō: vl̄ igr̄ sb mō ꝯcipiēdi grāmaticalr̄: vt significādo aliqd i recto vl̄ in obliq̄: vl̄ logicalr̄: puta in ꝯcreto vl̄ in abstracto. ꝛ sic s̄z diuersas ꝯpatiōes itellcūs ad res easdē vel diuersas sortiꝛ distō rōnis. Distictio vō ex nā rei iuestigaꝛ p q̄tuoꝛ gnā oppōnis. ¶ Prio p oppōnē rlatiuā. ¶ z⁹ p oppōnē ꝯriorꝫ. ¶ 3⁹ p oppōnē p̄uatiuā. ¶ Et 4⁹ p oppōnē ꝯdictōiorꝫ. sic: qꝛ ipole ē duo opposita siue relatiue siue p̄uatiue siue ꝯrie siue ꝯdictorie sil̄ eidē respectu eiusdē ꝯuenire ꝛ differre: iō ꝛc. Exēplū de oppōne relatiua: vt qꝛ itellcūs agēs mouet itellectū possibilē: ꝛ itellcūs posis moueꝛ ab itellcū agēte. ꝯcludim⁹ ibidē eē distōnē ex nā rei. Exm̄ ď oppōne ꝯdictoria: vt qꝛ supi⁹ est cōicabile plib⁹: iferi⁹ vō nō. iō ꝛc. Exēplū de oppōne p̄uatiua vl̄ q̄si p̄uatiua: vt qꝛ essentia dina ē cōicabilis plib⁹ psonis: p̄nitas vō icōicabilis. iō ꝛc. Exm̄ de ꝯria oppōne: capiēdo large ꝯrietatē: vt qꝛ bō formalr̄ ē ad se: depēdētia q̄ depēdet ad deū formalr̄ ē ad aliō. iō ꝛc. ¶ Distinctio aūt foꝛaiis facilis ē ad iuestigādū: dūmō extrema sint positiua. Tn̄ q̄druplici via p̄t iuestigari. ¶ Prio p viā exclusiōis. Dia. n. q̄ sic se hn̄t q̄ vnū nō ē de ꝯceptu q̄ditatiuo alteri⁹: illa foꝛalr̄ distiguunꝛ. ¶ z⁹ p viā diffōnis sic. q̄cūq. n. hn̄t distictas diffōnes q̄rꝫ vna non icludiꝛ in alia illa formalr̄ distiguunꝛ. ¶ 3⁹ p viā descriptiōis sic: q̄rꝫ descriptiōes sūt diuerse: illa formalr̄ distiguunꝛ: itelligēdo p descriptionē manifestatione ꝯstitutam ex gn̄e ꝛ p̄pa passiōe. ¶ 4⁹ p viā demōstratōis sic: qn̄cūq aliqd ē demrabile de aliq̄ ꝛ ď alio nō: illa sūt distincta foꝛalr̄. ¶ Pōt tn̄ addi 5⁹ via reduplicatōis s̄z Frā. sic: qn̄ aliqd ꝯpetit alicui iq̄tū tale ꝛ nō aliꝫ: sic viuere ꝯpetit hoi inq̄tū ē bō ꝛ nō lapidi: illa formalr̄ distiguūꝛ. ¶ Distō vō realis q̄druplr̄ poterit iuestigari. ¶ Prio p viā gnātionis sic: q̄rꝫ vnū gnāꝛ alio nō gnāto illa distinguūꝛ realr̄. ¶ z⁹ p viā corruptōis. ¶ 3⁹ p viā origis. ¶ 4⁹ p viā sepate exn̄tie vl̄ subsistētie. ¶ Distinctio ēt eēntialis q̄druplici via iuestigaꝛ. ¶ Prio p viā gnōnis. ¶ z⁹ p viā corruptiōis. ¶ 3⁹ p viā sepatiōis. ¶ 4⁹ p viā depēdētie. ¶ Distictio tn̄ se totis subiue p viā actualis sepatiōis poterit iuestigari isto mō: qn̄ aliq̄ actualr̄ s̄z eē exn̄tie vl̄ subsistentie sepanꝛ ab iuicē illa se totis subiue distiguunꝛ. ¶ S̄z distō se totis obiue sic iuestigatur: q̄ in nullo q̄ditatiue ꝯueniūt illa sunt se totis obiectiue distincta. ¶ Ex q̄bus sequiꝛ q̄ idētitas istoꝝ per oppositū eoꝝ que dicta sunt de distōnib⁹ poterit inuestigari.

Quantū ad scōaz p̄tē hui⁹ articuli. Prio iuestigem⁹ modū iferēdi vnā idētitatē ex alia. ¶ Scōario vnā distōnē ex alia. ¶ Quātū ad p̄m pono duas ꝯnes. q̄rꝫ p̄ ē ista: q̄ mima idētitas ē idētitas se totis obiue. qꝛ ab oib⁹ iferꝛ ꝛ ipsa nullā aliā ifert. ¶ z⁹ ꝯ q̄ maxia idētitas ē idētitas rōnis: qꝛ oēs alias ifert ꝛ nō eꝯ̈: post istā ē idētitas ex nā rei q̄ oēs alias sequētes ifert ꝛ nō eꝯ̈. Silr̄ dico de idētitate formali in reb⁹ nō ꝯpositis ex re ꝛ re: capiēdo p̄p̄e idētitatē foꝛalē: ita q̄ sp maioꝛ idētitas ifert mioꝛē i talib⁹ reb⁹: i reb⁹ aūt ꝯposit ex re ꝛ re: idētitas foꝛalis n̄ ifert alias idētitates. Mā. n. ꝛ foꝛ⁹ sūt eedē foꝛalr̄ ꝯposito: cū sint de sua diffōne s̄z phꝫ 7⁹ meta. ꝛ tn̄ distiguūꝛ realr̄ ab eodē. Idētitas aūt realis iferꝛ idētitatē eēntialē: ꝛ ēt idētitatē subiuā: s̄z z^m modū dicēdi. de idētitate subiua: nō tn̄ s̄z p̄m. nec ifert ēt idētitatē obiuā nec s̄z p̄m: nec s̄z z^m modū dicēdi po⁹. n. aie seu passiōes entis sꝛ eedē realr̄ iter se ꝛ eēntialr̄: ꝛ tn̄ distiguunꝛ se totis obiue: cū in nullo q̄ditatiue ꝯueniāt. ¶ Et si deꝛ q̄ ꝯueniāt: saltē ego veniā ad p̄ diuersa p q̄ iste pōe aie dr̄nt: ꝛ ista erūt disticta se totis obiue ꝛ nō realr̄. Et breuiter nō possunt videre quō vna idētitas p bonā ꝯn̄tiaz posset iferre oēs alias identitates: s̄z aliq̄ aliq̄s iferāt: vt dictū ē. ¶ Cētruz ad z^m de mō iferēdi vnā distōnē ex alia: pono istā ꝯnem: q̄ maioꝛ distō ifert mioꝛē: tn̄ nō video iudicio meo q̄lr̄ vna distō p bonā ꝯn̄tiaz posset oēs alias distōnes iferre: s̄z aliq̄ aliq̄s iferāt. Mima tn̄ vr̄ eē distō rōnis: qꝛ ab oib⁹ iferꝛ: q̄ declaro sic. due pōe aie distiguunꝛ se totis obiue: eodē mō q̄ dcm̄ ē: ꝛ tn̄ nō distinguunꝛ se totis subiue: s̄z scōā opinionē supi⁹ recitatā de distōne subiua. nec ēt ifert distōnez realē: s̄z oēs foꝛalizātes. nec eēntialez. mā ēt ꝛ foꝛa distiguūꝛ realr̄ a ꝯposito: ꝛ tn̄ nō foꝛalr̄: vt iaz dcm̄ ē. ista mihi videnꝛ vā: s̄z multi foꝛaliçātes dicāt oppo^m. soluāt tn̄ difficltates ibi tactas. vꝫ. de potentijs aie se totis obiue distictis: ꝛ tn̄ nō realr̄ nec eēntialr̄ q̄ ēt sūt eedē realr̄ nō tn̄ obiue: ēt de mā ꝛ foꝛa q̄ sūt eedē foꝛalr̄ cū ꝯposito ꝛ tn̄ nō realr̄: imo distiguūꝛ realr̄: nec vnq̄ Scot⁹ ordiauit illas ꝯn̄tias siue illatiōes: nec ēt hn̄t aliq̄ rōnē ꝯuenietē: iō eadē facilitate q̄ sic affirmanꝛ ꝛ ordinanꝛ: ꝛ destruunꝛ. Et hec de corpore questionis.

Ad argumenta p̄ncipalia. Ad p̄m cū dr̄: ille 7o^{rū} vel sꝛ aliq̄ res ꝛc. dico q̄ sꝛ aliq̄ re realitates ꝛ nō p̄p̄ie aliq̄ res s̄z magis aliqd rei. ꝛ cuꝫ iferꝛ. g̃ distinguunꝛ realr̄. veꝝ ē accipiēdo distōnē realē large p oī distōne q̄ ē seclusō ope itell̄s: nō tn̄ distinguunꝛ realr̄ accipiēdo p̄p̄e distōnē realē p illa q̄ ē iter rē ꝛ rē. ¶ Ad z^m cū dr̄. q̄ distiguūtur ex nā rei distiguūꝛ realr̄. dico q̄ veꝝ ē realr̄. i. p realitates ꝛ ex nā rei. n̄ tn̄ sic̄ res ꝛ res: qꝛ alia ē distō rei ꝛ alia ex nā rei vt dcm̄ ē. ¶ Ad 3^m cū dicebaꝛ sic̄ se hꝫ res sbi ꝛc. q̄ p̄p̄e n̄ ē hic locus a trāsmutata p̄portōe: qꝛ vbi ē p̄portio l̄ loc⁹ a trāsmutata p̄portōe oꝫ q̄ sint disticte res qꝛ p̄portio ēt tn̄ reꝝ ꝛ p ꝯn̄s tn̄ fūdaꝛ i illis q̄ sꝛ res ꝛ res. cū igr̄ res subi n̄ sit alā res a re passiōis s̄z eadē ꝛ idisticta: iō n̄ p̄nt fūdaꝛ p̄portōem. nec p ꝯn̄s erit loc⁹ a trāsmutata p̄portōe. ¶ Uel aliter dr̄ s̄z ista solutio sit bona q̄ similitudo argumēti non valꝫ. est. n. silitudo ꝛ dissimilitudo. similitudo est ista q̄ sicut res subiecti non potest esse sine re passionis ita forma

Pōdera infirtiāiam ꝯtra h̄ nō intellectā ꝛ hic ꝯtter.

Uide sco. in. 1. di. 8. q. 4. ꝛ pōdera an ꝯcretū ꝛ abstractū sint grāmaticalr̄ modi significādi vel logicalr̄ modi intelligēdi vt alibi notaui.

Tange hic plura ex sco. de his motionibus.

Ubi pone p vno duo ꝯmembra. ꝛ p quarto pōe viā generis ꝛ spēz vt aliquib⁹ placet. Sed ols varietas, q̄ddā vt supra notaui.

Uez ē in his q̄b⁹ hec realis ꝯueniūt vel aliter cōsideranda pōderādo. 1. ꝯclo. 2. ꝯclo.

Possꝫ h̄ pbabilr̄ dici q̄ idē ē idē foꝛalr̄ ... nō ē sūt realr̄ ... vt ps. Cōtra hoc vl̄ ēt ... Hic q̄ ... distōnes ex natura rei vl̄ q̄ ē ... ꝛ nō foꝛalis ... subiue. ꝛ i hoc ... Auerroys 1. phi. ... Sꝫ pōdera argumēta ... ꝯueniās vt iterū ad supera. Sꝫ adhuc ... recurrendo ad ... totalē ꝛ ꝑcialē ... aliō mō. q. 4. ꝛ alibi. Cōsidera ēt q̄ alia ē idētitas foꝛal ꝑhica ꝛ metaphy ... vl̄ forte n̄ ē ꝑcedēda idētitas talis ... metaphysicali ꝛ sic ... ꝯn̄tia ab vna ad aliā. Multa alia hec ... in oib⁹ illas illatiōes ... in ꝑenioribus locis.

Quē bonāꝫ vbi. 7. ad hec

Uide sco. i p̄mo di. 36. ꝛ in 4. di. 43. q. 3. ꝛ alibi ꝛ alias ad p̄positum.

A. Lentur.

Hic logꝛ de distōne ex natura rei essentiae. vt pꝫ. in vero restringe oiatis.

Uel p viā diffōis s̄z alios. Hec dicit q̄ supi⁹ ꝛ inferius in linea p̄dicamētali. Tolle istātiā. s̄z ꝯsidera ad hec istātiā cū eiusdē genere ... passiōes. hic q̄ nō pls ...

Hic logꝛ sm̄ scōm modū ponendi illam distōnem.

Uez ē s̄z nō gr̄a loꝛe ... distribuens accōmodatam ... vt. i. notabo

S̄z posꝫ ... tertio.

T. e. q. e. 35.

Cōsideraui ā nōbl articulo 7. ii. p̄ncipal. ꝛ applica ... ad ea q̄ ibi dixi de ... idētitates. Et qō dicit ... passiōib⁹ entis ... posꝫ negari ... ꝯsidera hō vbiq̄.

b Quē singularissime sco. i. reportatione di. 33. q. 2 ... idētitate ꝛ distōne foꝛali ... dici ꝛ aliqs idētitatib⁹ ꝛ distictōib⁹. vide. 35. di. i ꝛ 30 ... ad ꝯpositū pōderādo. Tāge ēt hic ea que ... sco. ... distictiōe maiori ꝛ minori ... ꝛ extēsiua ... foꝛalitatis sco. ꝛ logi ... vt notē. Pro eꝯ̈ h⁹ auctoris posset adduci ... sco. ii. d. i. q. 4. i solenē p̄ncipali. vbi dicit q̄ ... maior ... frequenter ... forma argumētādi ... Ar. 5. met. t. c. 12. vbi vult q̄ vnitas maior infert minorē. Sequeꝛ lector ... probabilioꝛ. s̄z si apparētis fuerit cum ... via ...

Cōsidera hic plura. quere sco. 8. dist. p oxon. c. 45. ... p. perfecte.

ltas subi nō pōt eē sine forma^{te} passiōis. dissilitudo aūt pp quā claudicat ē: q2 res subi trāsit i idētitatē realē cū re passiōis r eꝫ. foꝛalitas ꝫi subi ñ trāsit i idētitatē formalē cū formalitate passiōis nec eꝫ. q̄re rc. ℂ Ad 4^{m} cū dr̄ q̄ foꝛalitas subē ē v̄a res. dico q̄ oīs talis est v̄a res ñ sit in suba in recto. vñ eo mō quo talis formalitas ē suba vel aliqd aliud: est res. modo nō oīs formalitas subē est v̄a res in recto: sed aliq̄ in recto r aliq̄ in obliquo: q̄re ꝓpe nō oꝫ dici illa que est in obliq̄ ꝓpe suba: sꝫ subē: r iō nō opꝫ q̄ illa q̄ sūt distīcta p formalitates semꝑ distinguant̄ sicut res r res sꝫ sic̄ rei r rei. ℂ Ad 5^{m} dr̄ q̄ q̄cūq3 hn̄t diuersas diffōnes distinguantur realr̄. veꝝ ē si hēant diuersas diffōnes qditatiuas ꝯstitutas ex gn̄e r dr̄ia: nō oꝫ aūt si habeāt solū diuersas rōnes formales ab itellectu ex nā rei formalr̄ ꝯceptibiles. ℂ Ad 6^{m} cū dr̄ q̄ tūc ab vno r eodē rc. Dico q̄ ab vno r eodē nō pōt sumi vnitas reꝝ r plalitas reꝝ respcū eiusdē. dico tñ q̄ ab vno r eodē pōt sumi vnitas rei r plalitas formalitatū: q̄ nō opponunt̄ in eodē nec repugnāt. ℂ Ad 7^{m} cū dr̄ accipio formalitates subi: r ꝓpe passiōis rc. admitto totū Et cū post dr̄: vl̄ his formalitatib^{9} subi r passiōis ē aliqd cōe vl̄ nihil. dico q̄ nihil ē cōe vniuo cū vniuoce dcm̄. hn̄t tñ vnā cōeꝫ realitatē subiuā l q̄ realr̄ ꝯueniūt r differūt sꝫ nō qditatiue. Et cū vltra dr̄: q̄cūq3 distiguūt̄ se totis obiue distiguunt̄ se totis obiue r realr̄. dico q̄ arg^{m} ē bonū ꝯ illos q̄ dicūt q̄ distō se totis obiue ifert distōnem se totis subiue r oēs alias: sꝫ ego nō dico sic: iō dico q̄ aliq̄ se totis eē diuersa pōt eē duplr̄. vno mō in realitate obiua: r sic ille formalitates subi r ꝓpe passiōis sūt p̄ diuerse: nec postea seq̄t̄ q̄ distiguant̄ realr̄. alio mō i realitate subiua: r sic realitas r formalitas subi r passiōis nō sūt p̄ diuerse: q2 ꝯueniūt i realitate r eēntia subi r passiōis r in ea idētificant̄ realr̄. ℂ Ad aliā ꝓbōnē cū dr̄ q̄rēdo de illo in quo ꝯueniūt: vl̄ ē ens reale vl̄ rōnis. Dico q̄ in nullo ꝯueniūt qditatiue: iō illō nō ē ens reale nec ens rōnis. dico tñ q̄ in aliq̄ ꝯueniūt denoiatiue r illō ē ens vl̄ res trāscēdēter. dico ēt q̄ ꝯueniūt in realitate subiua: sic dcm̄ ē. ℂ Ad 8^{m} cū dr̄: q̄cūq3 distiguunt̄ qditatiue rc. nego: ad ꝓbōnē: q2 qditas r res idē sūt: veꝝ ē sꝫ in adeq̄te: q2 cū vnitate rei pōt stare plalitas foꝛalitatū. ℂ Ad 9^{m} cū dr̄ ab herueo. nulla passio rc. trāseat p nūc. postea cū dr̄ i mioꝛi: sꝫ distō ē pa^{9}entī: ꝯcedat̄ tot^{9} ille ꝓcessus vsq3 ad miorē ꝓ filli i q̄ dr̄: oē ens ē reale vl̄ rōnis: vt pꝫ 5° me. dico q̄ oē ens ē reale. i. secluso ope itelle vl̄ rōis. i. ꝑ op^{9} itelle. postea cū ifert̄. q̄ oīs distō ē real vl̄ rōnis. dico q̄ oīs distō ē realis. i. secluso ope itellect^{9}: q̄ a nobis vocat̄ distō ex nā rei: vl̄ rōnis. i. ꝑ op^{9} itelle: tñ iter illas distōnes mediat distō ex nā rei r formalis. ℂ Ad 10^{m} cū dr̄: q̄cūq3 distinguunt̄ nuō rc. ꝯcedo illā maiorē r nego minorē. i. q̄ q̄cūq3 distiguunt̄ formalr̄ distiguūt̄ nuō. Et ad ꝓbōnē: q2 q̄cūq3 distiguūt̄ formalr̄ distiguūt̄ qditatiue: trāseat. sꝫ q̄cūq3 distiguūtur qditatiue distiguunt̄ specifice: nego illaꝫ. r si adhuc ꝯcederet̄ nō seq̄ret̄ vltra. distiguunt̄ specifice q̄ distiguunt̄ nuō: q2 fꝫ eos actio r passio distiguunt̄ spē: r tñ sūt vn^{9} mot^{9} nuō vt ipi dicūt. q̄re rc. ℂ Ad 11^{m} cuꝫ arguebat Frā. de marchia illa q̄ hn̄t realr̄ r eēntialr̄ diuersas formas rc. ꝯcedo accipiēdo formā p̄ r 2° mō: nō aūt accipiēdo formā 5° mō. Et ad miorē cū dic̄: q̄cūq3 distiguunt̄ formalr̄ distiguunt̄ ꝑ formas: veꝝ ē ꝑ formas. i. qditates. r accipiendo formā 5° mō: nō aūt accipiēdo formē ꝓ for^{9} accn̄tali vl̄ subali: iō totus ꝓcessus seq̄ns nō vꝫ quia ꝓcedit ex falso itellectu. ℂ Ad 12^{m} cū dicebat̄: nisi illa q̄ formalr̄ distiguūt̄ rc. ꝯcedo respectu illoꝝ a q̄b^{9} facit differre vl̄ distigui realr̄. r dico hr̄ q̄ eo mō quo formalitas ē p̄n^{m} distīctiuū eo mō facit differre: si realr̄ realr̄: si formalr̄ formalr̄. ℂ Ad ꝯfirmationeꝫ pōt dici q̄ nō ē sile: q2 in dr̄ia rōnis ē aliqd actuale: puta ipsa relatio rōnis: r aliqd potētiale puta ipm subm vel fundamētū. Nō aūt oꝫ q̄ ita sit in omni distinctiōe ex nā rei.

M. i. suba.

Lege Mayronis r maxime nō tenendo distinctionem realē ꝑdicamētorum.

Cōsidera an sit vl̄r verum r tange hic instantias. Cōsidera euasionē alio mō vt. d. notant. ꝑ̄s addende.

Accipit idētitatē subiectiuam sm̄ secūdū modum.

.s. ꝓpe ... .

Lege Mai. ex de... 2. ... pncipal vbi dicit q̄ ē accepturus foꝛalitatē ... mō ... assignatē in his locutionib9: hec dic ꝯtra pōte pondeꝛanda.

Quere sco. 8. dis. 4. r alibi vt notā.

Vide supra parte. 3. artic. 2. pncipalis.

Cōsidera aliter.
Doc forte p illa imaginatione qui supra ... de p se distōne r p accn̄s identitate aliquoꝝ. s. in ēēe vel rōe insinuans extremoꝝ. cōsidera bn̄ totū r dic p̄dr.

ℂ Explicitunt formalitates moderniores de mēte doctoris subtilis Joānis Scoti.

ℂ Excellentissimi theologi magistri Stephani Burlifer Epithomata in formalitates iuxta doctrinam Scoti Incipiunt feliciter.

CUm multi ꝓ itroductiōe doctrine Scoti varia de distictiōib^{9} r formalitatib^{9} eiusdē doctoris subtilis: icōsona tñ suis dictis scripserint: in q̄b^{9} scolastici falso eruditi a veritate nō modice sūt aliēnati: placuit ꝓ cōi studere volētiū vtilitate mētē doctoris eiusdē de ea re in h̄ opusculo ostēdere. Et p̄ quoꝛūdā modus dicēdi ponet̄. 2° illi^{9} modi dicēdi falsitates redarguent̄: r postremo v̄itas: succicte apiet̄. ℂ Quātū ad p̄^{m} aduertendū q̄ ab aliq̄b^{9} formalizātib^{9} doctorē subtilē: vt asserūt sequētib^{9} ponunt̄ septē modi distōnuꝫ. q̄ꝝ p̄m^{9} ē distō rōnis. 2^{9} distō ex nā rei. 3^{9} ē distō formalis. 4^{9} distō realis. 5^{9} distō eēntial̄. 6^{9} distō se totis subiue. 7^{9} ē distō se totis obiue: q̄b^{9} eꝯ corrn̄dēt septem modi idētitatū: q̄ꝝ p̄m^{9} ē idētitas rōis. 2^{9} ē idētitas ex nā rei. 3^{9} idētitas foꝛal̄. 4^{9} idētitas real̄. 5^{9} idētitas essentialis. 6^{9} idētitas se totis subiue. 7^{9} ē idētitas se totis obiue. Di aūt modi idētitatū pn̄t cog̃sci ꝑ modos oppositos distōnū. ℂ Quoꝝ p̄m^{9} ē distō rōnis: q̄ distō sm̄ eos ē illa q̄ hꝫ fieri ꝑ actū itelle ꝯpatiuū seu collatiuū vt sortes ē sortes. soꝛ. posit^{9} a pte ꝑdicati distiguit̄ a soꝛ. posito a pte subi sola rōne r ñ ex pte rei siue ex nā rei. ℂ Distō aūt ex nā rei: sm̄ eos: ē illa q̄ ē iter aliq̄ extrēa ō q̄b^{9} ꝑdicata ꝯdictoria pn̄t v̄ificari pter op^{9} itelle vt se hn̄t totū r ptes. supi^{9} r iferi^{9}. abstractū r ꝯcretū. Totū. n. hꝫ eē ꝯstitutū: ptes aūt ñ ꝯstitutū. Cōstitutū aūt r ñ ꝯstitutū ꝯdicūt: silr̄ supi^{9} ē pter op^{9} itelle m̄tiplicabile i pla. iferi^{9} āt ñ m̄tiplicabile: m̄tiplicabile v̄o r ñ m̄tiplicabile st̄ ꝯdcōria. ℂ Distō āt foꝛal̄ ē illa q̄ ē iter aliq̄ duo q̄ꝝ vnū ñ icludit aliō i p̄ mō dōi ꝑ se vt iter sbꝫ r suā ꝓpaꝫ passionē. ℂ Distō v̄o real̄ ē illa q̄ ē iter aliq̄ duo q̄ st̄ res r res. Jlla v̄o st̄ res r res q̄ꝝ vnū pt corrūpi alio īmanēte r eꝯ vt soꝛ. r Plato vl̄

Modi identitatū r distinctionum similiter 7.

Primus articulus.

.c.i.

Pz ex hac narratiõe q nõ solũ vel magr̃i Anto. sirecausel ⁊ aliorũ antiq̃z p formalitate iuxta ĩtẽdit ĩpugnare q pluera omnino q̃ ipse posuit: ipse addit q̃ nõ dicit. Quere.p t ⁊ f. ⁊ sofalitates [illegible] q̃ attribuunt antiquis scot. vt nosti. Uide in pncipio.ỹ. phẏsi. Item Nicolaus de orbellis. Fuit eni an. sireti iunior hoc vi ro. ⁊ vi scot. discipulus eiᵉ.

q̃z vnũ p̃t p diuĩã poᵗᵉ eẽ siue alio vt pies ⁊ color expiis ĩ eo ⁊ oẽ accñs p accñs ĩspcũ sui subi. Il la ẽt sũt res ⁊ res q̃z vnũ ẽ p se cã efficiẽs vl finalĩ ⁊ aliõ p se effcs: q2 idẽ realr ñ p̃t cãre seips. Illa ẽt q̃z vnũ est gñãs ⁊ aliud genitũ: q2 nulla res seipsaz gignit ßz Aug. li. p. de trini. vt in diuinis pr̃ ⁊ filiᵉ. ¶ Distõ eẽntialis est illa q̃ est iter aliq̃ q̃ p aliquã potẽtiã psit separi a se ĩui cẽ: vt sortes ⁊ plato paries ⁊ albedo sua: ⁊ sic differũt distictio realis ⁊ distõ eẽntialis ßz istos in creaturis: q2 q̃cũqz distiguunĩ eẽntialr in creaturis distiguunĩ realr: ⁊ eõ q̃cũqz distiguũĩ realr ẽt distiguunĩ eẽntialr in creaturis: repiĩ tñ in diuinis distictio realis psonaz sine distictiõe eẽntiali ipsaz cũ bẽant eãdẽ eẽntiã. sic q̃ ßz eos distõ realis in plus se bz q̃z distõ eẽntialĩ ¶ Distictio se totis subiue: ßz eos: est illa q̃ est iter aliq̃ duo extrema q̃z realitates sũt distincte ⁊ abluicẽ sepate in actuali existẽtia: ita q nõ ↄueniũt ĩ aliq̃ realitate subiua seu actu existẽdi: vt duo idiuidua eiusdẽ spẽi. Nec. n. coĩcidit ista distõ cũ distõne reali. nã ibi nõ reqriĩ de necessitate sepatio actualis: ß aũt reqriĩ. vñ corpᵉ ⁊ aĩa vnita distiguũĩ realr: q2 lz nõ sint sepata actu psit tñ separi ⁊ vnũ põt corrũpi alio remanẽte: ⁊ tñ nõ distiguunĩ se totis subiue: ↄueniũt. n. in realitate subiua cũ ex his ↄstituaĩ vnũ ens p se. ¶ Distictio se totis obiue est illa q̃ est iter aliq̃ duo extrema que in nullo ↄceptu reali cõi ↄueniũt q̃ditatiue vt sunt due vltime dr̃ie: ⁊ per istas septẽ distõnes facile patẽt septẽ idẽtitates p oppᵐ ad illas. Ex his ĩferũĩ aliq̃ correlaria. ¶ Primũ est q vltĩa distictio arguit oẽs alias ⁊ penultima arguit oẽs alias p̃ter vltimã: ⁊ sic descẽdẽdo vsqz ad pmã: nõ aũt eõ sic se ĩferũt. pᵃ. n. nõ arguit 2ᵃᵐ nec 2ᵃ 3ᵃᵐ. ⁊ sic de singulis ascẽdẽdo vsqz ad vltimã. ¶ 2ᵐ correlariũ. idẽtitates nõ sic se iferũt sicut distictiones opposite. vltĩa. n. idẽtitas nõ arguit penultimã: ⁊ sic descẽdẽdo vsqz ad pᵃᵐ. Sz opposito mõ se hñt q2 pᵃ arguit scdaz: ⁊ scda tertiã. ⁊ sic ascẽdẽdo vsqz ad vltimã. ¶ 3ᵐ correlariuz. maior idẽtitas que põt eẽ est idẽtitas rõnis: q2 ipsa oẽs ĩfert alias. ¶ 4ᵐ correlariũ. q minor idẽtitas que possit eẽ est idẽtitas se totis obiue: q2 ipsa nullã aliã ĩfert. ¶ 5ᵐ correlariũ. maior distinctio que põt eẽ est distictio se totis obiue: ⁊ minor ẽ distõ rõnis. rõ pmi ẽ: q2 distictio obiua oẽs alias ĩfert. rõ scdi est: q2 distictio rõnis nullã aliã ĩfert. ¶ 6ᵐ correlariuz q cũ distinctiõe rõnis stat idẽtitas ex nã rei: ⁊ cũ dispõne ex nã rei stat idẽtitas formalis: ⁊ sic de singulis ascẽdẽdo. vñ aĩal ⁊ hõ distiguunĩ ex nã rei: ⁊ tñ sũt idẽ formalr cũ aĩal icludaĩ in hoĩe in pmõ dicẽdi per se. ¶ 7ᵐ correlariũ est. cũ distinctione obiectiua nulla stat idẽtitas. ¶ 8ᵐ correlariũ est. cuz identitate reali stat distinctio formalis ⁊ ex nã rei: hec oĩa patent ex premissis.

Sed ista opinio lz sit multũ cõis ⁊ famosa apud multos scotistas. videĩ tñ ↄtinere multa falsa: nec seqĩ doctorẽ subtilẽ: imo manifeste asserit aliq̃ ↄ ips. a Jõ ß 2ᵒ loco arguo ↄ eã ↄbãdo pᵒ q nulla sit distictio ex nã rei minor distictione formali: ⁊ q distictio ex nã rei nõ põt stare cũ idẽtitate formali: q2 q̃cũqz distiguunĩ ex natura rei distinguunĩ formaliter ⁊ eõ. g̃ distictio ex nã rei nõ stat cũ idẽtitate formali: nec est minor ipsa: ↄñtia est manifesta: ⁊ añcedẽs quo ad scdaz sui ptẽ ↄcediĩ ab eis. Sed quo ad pmaz ptẽ ↄbaĩ: q2 q̃cũqz distinguunĩ ex nã rei dicũt aliã ⁊ aliã rõnẽ formalẽ: sz q̃cũqz dicũt aliã ⁊ aliã rõnẽ formalẽ distiguunĩ formalr. g̃ q̃cũqz distiguunĩ ex nã rei distinguunĩ formalr: minor est euidẽs: ⁊ maior ↄbaĩ discurrẽdo per oĩa illa que ipsi ponũt distigui ex nã rei ⁊ nõ formaliter. pᵒ de superiori ⁊ iferiori. manifestũ. n. est q superius ⁊ ĩferiᵉ hñt aliã ⁊ aliã rõnem formalẽ: cũ rõ ĩferioris sit extra rõnẽ supioris. silr sicut ipsi dicunt: rõ socratis est icõicabilis: rõ aũt hoĩs est cõicabilis. Sed eadẽ rõ formalis nõ põt eẽ cõicabilis ⁊ incõicabilis. silr pz de toto ⁊ ptibᵉ: rõ. n. formalis totiᵉ est alia a rõnibᵉ formalibᵉ ptiuz: cũ eadẽ rõ formalis nõ sit ↄstituta: ⁊ nõ ↄstituta: cõstituẽs ⁊ nõ ↄstituẽs. Silr de mõ itrĩseco ⁊ de re cᵉ ẽ modus: lz. n. modus ĩtrĩsecus sit ille q additus alteri nõ variat rõnẽ eiᵉ foralẽ; vt pz de albedine ⁊ eius gradibus albedo eniz intẽsa ⁊ remissa sunt eiusdẽ rõnis formalis. nõ est tñ talis modus cõueniens rei in pmo modo dicẽdi per se. quare nõ erit idem formaliter cũ re cuius est modus: lz forte ↄprie nõ distinguatur formaliter a re cuius est modus: q2 ad distinctionẽ formalez requiritur fortassis q sit quiditas ⁊ quiditas. Modus aũt itrinsecus nõ est proprie formalitas vel q̃ditas: q2 quiditas addita alteri variat rõnem formalez eius seu cõstituti per illam: vt rõnale ⁊ irrationale si addanĩ aĩali cõstituunt spẽs habentes diuersas rõnes formales: nõ sic modus intrinsecus. vnde nulla ratio quiditatiua potest addi alteri quin variet spẽz vel simpliciter: hoc est de vna spẽ aliam faciãt cõtrariã vel disparatã: vel ßm quid: hoc est de nõ tali spẽ facit talẽ spẽz: puta si addaĩ dr̃ia ptinẽs ad esse q̃ditatiuũ generi facit spẽm spãlissimaz: ⁊ nõ p̃fuit talis spẽs specialissima: sed tñ prefuit species intermedia: patet quarto de diffinitione ⁊ diffinito. nam ratio formalis diffiniti est alia a ratione formali diffinitionis: ratio enim formalis diffiniti est rõ totius. ⁊ ratio formalis diffinitionis est ratio partium. naz dictum est q est alia ratio formalis totius ⁊ alia partiuz. Item manifestuz est q alius est per se cõceptus diffinitionis alius diffiniti accipiendo ↄ conceptibus significati. ergo aliã ⁊ aliaz conceptibilitatem dicunt diffinitio ⁊ diffinitũ. Sz tales cõceptibilitates nõ sunt nisi rõnes formales seu obiecta formalia ↄceptibilia. g̃ diffinitũ ⁊ diffõ dicũt aliã ⁊ aliã rõnem formalẽ: assũptuz est doctoris subtilis in 2ᵒ di. pmi. vbi ex itẽtiõe ↄbat illõ duobᵉ aut tribᵉ mediis. Et ↄfirmaĩ ratio ista rõ: q̃cũqz iportãt aliã ⁊ aliã quiditatẽ: ista distinguunĩ quiditatiue ⁊ formalr. Sed oĩa illa que distinguunĩ ex natura rei iportant aliã ⁊ aliam quiditatem. g̃ oĩa que distiguunĩ ex

a Quãuis in maĩ venerationẽ [illegible] excellẽtissimũ virũ ⁊ sũmũ scotistã ipsũ reputo: q tñ ↄclonẽ quã itẽdit nõ põt sco. expsse i aliq̃ loco. Jõ rõnes iste ↄ eãrũ põnẽ fofali, aĩnũ eẽ solubiles ĩ via Sco. paucis nota hic. [illegible] lectorẽ ĩgeniosũ ad ps alias addendo. Añe igiĩ hᵉ pme rñio p pma sui pte negaĩ. Et ad pbõnẽ eᵉ negaĩ maior. Et cũ pbaĩ [illegible] pro de supiori ⁊ iferiori. dico q expsse de mẽte sco ĩferiᵉ ẽ idẽ forfalr supiori nõ tñ econtra vt supᵉ notaui in notul supᵉ. pcedẽti pte. 3. 2. ar. pncipal. hoc pz ex diffõne identitatis fofal quã põit. i di. p. pte. ij. q. i. ⁊ expssiᵒ. 33. di. p. reporta [illegible]. q. ij. Est igiĩ ibi idẽtitas forfal nõ mutua vt. ẽ. nõ ai. [illegible] hoc tñ stat q ĩferiᵉ nõ sit idẽ ex natura rei supiori [illegible] ↄcedẽtes de eis vt rei fofalitates loqunĩ. Silr dico ad aliud qd̃ adgit de toto ⁊ ptibᵉ vt pᵒ notaui pone. n. totũ phicũ ⁊ metaphicũ eẽ idẽ fofalr ⁊ realr ptibᵉ: lz ñ econtra. Et q dic i sua ppõe [illegible] q eadẽ rõ fofal nõ ẽ cõicabil ⁊ ñ cõicabil. ↄstituta ⁊ ñ ↄstituta. verũ ẽ loqndo de eadẽ fofalitate a scda [illegible] ↄ ĩ pposito: ⁊ sic pbãnes [illegible] ⁊ nõ ad ppositũ arguũt]. Est. n. [illegible] distõnis ex nã rei nõ tñ fofal. [illegible] ĩfert illã ⁊ ñ ecõ. Refert ẽt dicẽ: hoc nõ eẽ idez fofalr illi. ⁊ dicẽ ipsũ sic distigui ab illo vt expsse hẽt doct. vbi. s̃. Qd̃ ãno addit de q̃ditate ⁊ mõ minᵉ vz ĩ doct. sco. q2 expresse dicit q moᵉ ñ dicit aliã fofalitatez ab eo cᵉ ẽ. 8 di p. ⁊ alibi: lz 6. q q̃li. ⁊. 11 di. p. [illegible] q. ij. [illegible] oppositũ vt aĩa nõui. [illegible] ⁊ fofal [illegible] hec maxie verũ ẽ si distõ fofal ẽ ponẽda [illegible] ex nã rei: vl modal [illegible] fofalis: [illegible]

[illegible]

Secundus articulus

Q3.kde

nã rei distigũtur q̃ditatiue ꝛ formalr. igit̃ distĩ ex nã rei nõ põt stare cũ ydẽtitate formali nec est minor ipsa. maior ẽ manifesta: q̃ vbicũq̃ ẽ alia ꝛ alia q̃ditas ibi ẽ distĩ q̃ditatiua: sic̃ vbi ẽ alia ꝛ alia res ibi ẽ distĩ realis. mõ ꝯstat q̃ oĩs distĩ q̃ditatiua ẽ formalis: minor ẽ sufficienter ꝓbata per discursũ fcm̃ in p̃cedẽti rõne. pꝫ. n. p̃ ipm̃ manifeste q̃ oĩa que ipsi ponũt distigui ex nã rei ꝛ nõ formalr hñt aliã ꝛ aliã q̃ditatẽ vel saltẽ dicũt q̃ditatẽ ꝛ modũ itrĩsecũ ei⁹. Si dicat̃ q̃ ꝯcretũ ꝛ abstractũ distinguũt̃ ex nã rei: ꝛ tñ nõ habẽt aliã ꝛ aliã q̃ditatẽ. Dico q̃ h̃ ẽ falsũ: q̃ q̃cũq̃ distiguũt̃ solũ penes diuersos mõs ꝯcipiẽdi idẽ obm̃ formale sola rõne distinguũt̃ ꝛ nõ ex nã rei. Sꝫ ꝯcretũ ꝛ abstractũ solũ distiguũt̃ penes diuersos mõs ꝯcipiẽdi idẽ obm̃ formale. igit̃ solũ rõe distiguũt̃ ꝛ nõ ex nã rei. maior ẽ manifesta: q̃ sola diuersitas ꝯcipiẽdi idẽ obm̃ formale in nuõ nõ arguit distõnẽ ex nã rei. minor ẽ doctoris subtil' in 2° di. p̃' ꝛ in plib⁹ aliys passib⁹ sue doctrine. b ¶ 2° p̃ncipalr arguit̃ ad idẽ supponẽdo q̃ distĩ vna i itellectu ẽ penes diuersos mõs ꝯcipiẽdi idẽ obꝫ formale ꝛ h̃ siue ꝯcipiẽdo grãmatice vt hõ ꝛ hoĩe siue logice. vt hõ ꝛ hũanitas. Alia distĩ ẽ maior in itellectu ꝯcipiẽdo duo oba formalia duob⁹ actib⁹: ꝛ h̃ siue illis corrñdeãt diuerse res vt itelligẽdo hoiem ꝛ asinũ: siue vna res ad exm̃: vt itelligẽdo colorẽ ꝛ disgregatiuũ. ista suppositio ẽ in forã ipsi⁹ doctoris subtilis in 2° di. p̃. vbi inuestigat distõnẽ formalẽ iter rõnẽ eẽntie diuine ꝛ rõnẽ suppositi: isto supposito ꝓbo q̃ supius ꝛ inferi⁹ nõ solũ distiguũt̃ ex nã rei sꝫ ẽt formalr: q̃ itellect⁹ itelligẽs hoiẽ ꝛ socratẽ aut itelligit ip̃a vt diuersa oba formalia. aut p̃cise vt idẽ obꝫ formale sub alio ꝛ alio mõ ꝯcipiẽdi. nõ 2° mõ: q̃ tũc nõ eẽt maior dĩa q̃̃ ꝯcipiẽdo hoiẽ ꝛ hũanitatẽ. ꝛ ita nõ ꝯcipet hoiẽ seu hũanitatẽ magis cõicabilẽ q̃̃ sortẽ. nã hõ nõ ẽ icõicabilis si hũanitas ẽ cõicabilis ꝛ ecõuerso. Igit̃ si hõ ꝛ sortes nõ plus differũt q̃̃ hũanitas ꝛ hõ: hõ nõ esset cõicabilis si sor. sit incõicabilis nec ecõuerso. Si p̃mo mõ cũ ista diuersa oba formalia sint due rõnes in re ex nã rei repibiles ꝛ nõ fabricate p̃ actũ itellect⁹ negociãtis seu cõparantis: seq̃t̃ q̃ iter ipsa erit distĩ formal. nã vbicũq̃ ẽ alia ꝛ alia rõ formalis ibi est distĩ formalis: q̃ alietas in diuersis rõnib⁹ formalib⁹ arguit aliã ꝛ aliã formalitatẽ: ꝛ alia ꝛ alia formalitas arguit distõnẽ formalẽ. Eodẽ mõ posset argui de diffinito ꝛ diffinitiõe ꝛ de toto ꝛ ptib⁹. Ex his manifestũ est q̃ nõ ẽ ponẽda aliq̃ distĩ p̃cedẽs actũ itellect⁹ minor distõne formali que possit stare cũ idẽtitate formali. c ¶ Preterea 3° p̃ncipalr ostẽdo q̃ hoc est ꝯ doctorẽ expsse in eadẽ di. 2. p̃. in loco p̃dicto. vbi ponit distõnẽ formalẽ seu nõ ydẽptitatẽ iter eẽntiã diuinã ꝛ ꝓprietatem declãdo qualis sit dĩa formalis seu nõ ydẽptitas q̃ ponit̃ p̃cedere oẽs actũ itellect⁹ sic in forma dicens. ¶ Dico q̃ tã in reb⁹ q̃̃ in itellectu dĩa aliq̃ maior manifesta magis est: ꝛ ex illa ꝯcludit̃ frequẽter dĩa minor q̃ est imanifesta: in re ãt manifesta est distĩ rex. ꝛ h̃ duplr. s. suppositoꝝ ꝛ nãꝝ: in itellectu manifesta est dĩa duplex. s. modoꝝ ꝯcipiẽdi ꝛ oboꝝ formaliũ. Ex his cõcludit̃ dĩa hic intenta q̃ est manifesta: q̃ mĩma in suo ordine: h̃ ẽ iter oẽs q̃ p̃cedũt itellectionẽ: hec ille. Ex quo manifeste pꝫ q̃ doctor non solũ snĩalr: sed ẽt v̈balr ponit distõnẽ formalẽ seu nõ ydẽptitatẽ eẽ mĩmã iter oẽs p̃cedẽtes itellectionẽ. nulla g̃ est minor distĩ ex nã rei distõne formali. ¶ Itẽ fm̃ ipm̃ Sco. ꝓbat̃ q̃ supiora distiguant̃ formalr a suis iferiorib⁹: qð negãt isti sequaces sui. ipse. n. in di. 16. fi. rñdendo ex intentione ad q̃õnẽ quã format ibi. s. Utrũ imago trinitatis ꝯsistat in trib⁹ potẽtys aie ronalis realr distictis: sic respõdet in forã. Iõ dico alr sic fꝫ Dionysiũ. 5° cap° de diuinis noib⁹. ꝯtinẽtia vnitiua nõ est eoꝝ q̃ oĩno sunt idẽ: q̃ illa nõ vniuntur: nec eoꝝ q̃ manẽt distincta ista distõne q̃ fuerũt disticta añ vnionẽ: sꝫ est eoꝝ q̃ sunt vnũ realr. manẽt tñ disticta formalr siue q̃ sũt idẽ ydẽptitate reali. distincta tñ formalr. h̃ ãt cõtenta sunt in duplici dĩa: q̃ q̃dã sũt de nã ꝯtinẽtis. vt q̃cũq̃ sunt supiora ad ꝯtinẽs: vbi grã: ab eadẽ re accipit̃ rõ albedis coloris: q̃litatis sensibilis: ꝛ q̃litatis: ꝛ hec sunt supiora ad hãc albedinẽ. ꝛ iõ oĩa sunt de eẽntia ei⁹. alia sunt ꝯtenta in aliq̃ vnitiue q̃si iferiora: q̃ q̃si passiones ꝯtinẽtis nec sũt res alie ab ipso ꝯtinẽte. isto mõ ens ꝯtinet mltas passiões q̃ nõ sunt res alie ab ipo ente vt ꝓbat Ar. 4° meta. t. c. 3. ꝛ alibi. distiguũt̃ tñ adiuicẽ formalr ꝛ q̃di^{tue}: h̃ ille. Pꝫ igit̃ clare q̃ oĩa supiora vnitiue ꝯtinent̃ in suis iferiorib⁹: ꝛ q̃ ad talẽ ꝯtingentiã vnitiuã reqrit̃ q̃ ꝯtẽta distiguant̃ formalr a ꝯtinẽte. vñ breuiter isti scotiçãtes nõ dicũt ad doctrinã Scoti ꝯformiter: q̃ nusq̃ ponit distõnẽ ex nã rei distinctã ꝯ distõnẽ formalẽ: imo oppositũ expsse ponit sic̃ pꝫ ex istis p̃allegatis ꝛ ex mltis alys passib⁹ sue doctrie q̃s omitto cã breuitatis. d ¶ 4° p̃ncipalr argit̃ ex dict' eoꝝ: dicũt. n. q̃ distĩ formal' ẽ illa q̃ ẽ iter aliq̃ duo q̃ꝝ vnũ nõ icludit aliõ in p̃ mõ dicẽdi p̃ se: sꝫ si ista dẽscriptio sit sufficiẽs: seq̃t̃ ꝯ q̃ supi⁹ ꝛ iferi⁹ distinguant̃ formalr: silr totũ ꝛ sue ptes diffinitũ ꝛ diffinitio ꝛ nõ solũ distinguunt̃ ex nã rei. ¶ Probat̃: q̃cũq̃ extrema sic se hñt q̃ vnũ nõ icludit aliõ in p̃ mõ dicẽdi p̃ se illa distinguũt̃ formalr sꝫ supi⁹ ꝛ iferi⁹ totũ ꝛ ptes diffinitũ ꝛ diffinitio sic se hñt q̃ vnũ illoꝝ nõ icludit aliõ in p̃ mõ dicẽdi p̃ se. igit̃ distiguũt̃ formalr. maior ẽ euidẽs ex descriptõe distõnis formalis data ab eis: minor ꝓbat̃: q̃ supi⁹ nõ icludit iferi⁹ in p̃ mõ cũ nullũ supi⁹ diffiniat̃ p̃ suũ iferi⁹. imo oĩa iferiora sunt ex̃ rõnẽ p̃ se supioꝝ: silr diffinitio nõ icludit in p̃ mõ dicẽdi p̃ se diffinitũ. q̃ ꝓpositiones per se nõ ꝯuertunt̃ fꝫ ph̃m p̃ posterioꝝ. c. de statu p̃ncipioꝝ. sic itelligẽdo q̃ si p̃dicatũ dicat̃ de subo per se nõ ecõtra dicet̃ subꝫ de p̃dicato per se sꝫ p̃ accñs. g̃ si ista ẽ p̃ se p̃ mõ. hõ est aial rõnale. ista nõ erit per se p̃ mõ. aial rõnale est hõ. sꝫ magis per accñs. Silr ptes nõ

ptis⁹ [illegible] ... loco ꝓbat ꝓpositũ ex [illegible] diffinitis ꝛ distõnis. pꝫ q̃ non p̃cedit q̃ ibi est identitas formalis mutua vt [illegible] posset eẽ difficul. [illegible] distõne ad [illegible] ex illa descriptiõe idẽ [illegible] di. p̃. vbi [illegible] distinctũ ẽ idẽ distõnẽ formalr. [illegible] ecõtra possꝫ [illegible] dici q̃ sic: ꝛ hoc [illegible] q̃ distĩ si dicat aliq̃ formalitatẽ resultantẽ ex [illegible] diffiniti. ꝛ sic distõne eẽ [illegible] formaliter [illegible] dicet̃ diffinitũ eẽ idẽ [illegible] ipsi formalr. vñ recte [illegible] doc. l. q. 9. sr porphy. [illegible] distĩ si naturalis a porphy. [illegible] ... [illegible] Iõ distĩ est [illegible] ... [illegible] Ideo pro nũc sufficiant.

[illegible] Tertia rõ p̃ncipalis tangit bonã difficultatẽ. ex dictis Sco. ij. di. p̃. Sꝫ põt dici cõ formal' dictis ipi⁹ ... [illegible] ... [illegible] tenco [illegible] ... accepta.

eẽ verũ de mẽte Sco. nec ẽ ꝯtra ant. firectl. Sꝫ plerisq̃ doc. vocat eadẽ formalr illa q̃ꝝ vnũ ẽ de rõne formali alt⁹. ꝛ forte hoc mouit aliq̃s ad ponẽdũ mutuã idẽtitatẽ formalẽ supioris ꝛ inferioris. Possꝫ ẽt saluari dictũ eoꝝ recurrẽdo ad illud qð dixi supra de idẽtitate formali sumpta seu fundamẽtalr ꝛ terminatiue accepta. vñ q̃ vltimo concludit in fine rõnis pꝫ q̃ non currit quatuor pedibus.

d Quarta rõ nihil militat ꝯtra me q̃ iã q̃ dictis pꝫ satis ex⁹ copiose. p̃cedo. n. supi⁹ distingui formalr ab inferiori ꝛ ptes a toto. sꝫ de distõne a diffinito maior [illegible]

icludūt totū in p̊ mō dicēdi per se. Si dicaẜ ad ista ꝙ iȝ supi⁹ nō icludat suū iferi⁹ i p̊ mō dicē
di per se. neqȝ diffinitio diffinitū: neqȝ ptes totū. tñ ecōuerso: inferi⁹ icludit suū supi⁹ in p̊ mō
dicēdi p se. Et diffinitū diffōnē: ꝛ totū suas ptes B nihil valȝ: qꝛ lȝ p B ꝯcluderetẜ ꝙ oē inferi⁹
ē idē foꝛalr suo supiozi. ꝛ silr ꝙ diffinitū sit idē formalr sue diffinitioni: ꝛ silr totū est idē for
maliter suis ptib⁹: pp B. s. ꝙ qōlibet illoꝝ icludit reliquū in p̊ mō dicendi p se: tñ eodē mō cō
cludiẜ ꝙ supi⁹ nō ē idē foꝛalr suo iferiori: qꝛ nō icludit ipsuȝ in p̊ mō dicēdi p se. ꝛ ꝙ diffō nō
est eadē formalr suo diffito. ꝛ ꝙ ptes nō sunt eedē foꝛalr suo toti qꝛ nlȝ illoꝝ icludit reliquū
in p̊ mō dicēdi p se. ꝛ ꝯfirmaẜ qꝛ in causis ꝑcisis si affirmatio est cā affirmatiōis ꝛ negatio ne
gationis p pbȝ p poste. ğ si icludere aliō in p̊ mō dicēdi sit cā ꝑcisa q̄re icludēs est idē foꝛalr
incluso: nō includere aliō in p̊ mō dicēdi p se erit cā q̄re nō icludēs sit nō idē formalr nō iclu
so. mō ꝯstat: si descriptio distōnis foꝛalis data ab eis sit sufficiēs: ꝙ cā ꝑcisa q̄re aliqd est idē
foꝛalr alteri ē: qꝛ icludit alteꝝ in p̊ mō dicēdi p se. vl igiẜ opoꝛtebit eos ꝯcedere ista q̄ l istis
istātÿs iferunẜ: q̄ tñ fuerūt negata: vl oȝ eos dicere ꝙ descriptōes tā distōnis foꝛalis q̄ ydē
titatis sint ab eis isufficiēter assignate. e ℂ P. 5. p̊ncipalr argŭ ꝯ modū ponēdi ipsoꝝ distō
nē se totis obiue: qꝛ si illa solū distiguerenẜ se totis obiue q̄ꝝ realiter sūt loco ꝛ situ actualr se
pate ꝛ in actuali exñtia vt duo idiuidua eiusdē spēi seqẜ ꝙ corp⁹ ꝛ aia sil' vnita nō distiguerē
tur se totis obiue: nec ēt hō ꝛ albedo sua: neqȝ aia itellectiua ꝛ scia sua: ꝯñs ē falsum: ğ tiлō ex
quo seqẜ. ꝯña est manifesta. qꝛ oīa ista nō hñt realitates loco ꝛ situ actu sepatas ꝛ in actuali
exñtia: falsitas ꝯñtis pȝ. qꝛ si illa nō distinguerenẜ se totis obiue seq̄reẜ ꝙ ꝯuenirēt in aliqua
realitate obiua seu in aliq̄ actu exñdi: qō ē flȝ: qꝛ q̄cūqȝ due eēntie eēntialr ꝛ realr disticte ad
se iuicē hñt aliū ꝛ aliū actū exñdi seu aliā ꝛ aliā realitatē obiuā. Sed corp⁹ ꝛ aia sil' vnita. silr
hō ꝛ albedo sua: silr aia ꝛ sua scia sē realr ꝛ eēntialr disticta. ğ nō cōueniūt in aliq̄ actu exñdi
seu realitate obiua. maioꝛ pbaẜ: qꝛ vnaq̄qȝ res seu eēntia hȝ suū ꝑpriū actū exñdi: cū eē exñ
tie ꝛ eē eēntie ydentificenẜ realr: sic igiẜ corp⁹ ꝛ aia hñt aliā ꝛ aliā entitatē ita hñt aliā ꝛ aliā
exñtiaȝ actualē. vñ hr̄ nō video ꝙ aia ꝛ corp⁹: silr ꝙ accñs ꝛ subȝ ꝯueniāt magis in aliq̄ actu
exñdi cōi ambob⁹ seu in aliq̄ realitate obiua qñ vniunẜ sil' q̄ȝ qñ sūt actualr sepata. f ℂ Itē
6. arguo pbādo ꝙ distō se totis obiue nō iferat oēs alias: nec sit maioꝛ oīb⁹ alÿs: qꝛ risibile ꝛ
flebile distiguūẜ se totis obiue. silr risibile ꝛ hō: ꝛ tñ nō distiguūẜ realr. ğ distō se totis obiue
nō ifert distōnē realē nec ē maioꝛ ea. assūptū pbaẜ: qꝛ in nullo ꝯceptu cōi reali q̄ditatiuo cō
ueniūt: cū illa hēant ꝯcept⁹ simplr simplices: neqȝ icludūt ens q̄ditatiue. Dis. n. ꝑpa passio
cuiuscūqȝ entis ē simplr simplex nec aliqd icludit q̄ditatiue. ℂ Qō ꝯfirmaẜ ꝛ est q̄si idē: qꝛ
vnitas ꝛ bonitas q̄ sunt ꝑprie passiōes entis distiguunẜ se totis obiue ꝛ tñ nō distinguunẜ
realr. ğ distō se totis obiue nō ifert distōnē realē nec oēs alias. Assūptū pȝ. qꝛ i nullo ꝯceptu
cōi q̄ditatiue ꝯueniūt: cū nlȝ sit supi⁹ ad ipas. Dicūt. n. cōceptū simplr simplicē. irresolubi
lē in aliō ꝑus: nec ens q̄ditatiue ꝑdicaẜ de ipsis cū sit subȝ ipsaꝝ. nlȝ. n. subȝ ꝑdicaẜ q̄ditati
ue de suis ꝑprÿs passionib⁹: ꝙ āt oīa ꝑdcā ydentificenẜ realr pȝ: qꝛ oīs ꝑpria passio ydentifi
caẜ realr cū suo subō ꝛ oēs passiōes eiusdē subti ydentificanẜ realr iter se. Cōfirmaẜ 2⁰: due
dr̄ie vltie distiguunẜ se totis obiue: ꝛ tñ pñt eē idē eēntialr ꝛ realr. ğ distō se totis obiue nō ē
maioꝛ oīb⁹ alÿs neqȝ ifert oēs alias. añs pbaẜ: qꝛ vltia dr̄ia specifica albedinis ꝛ dr̄ia idiui
dualis hui⁹ albedis distiguūẜ se totis obiue ꝛ sunt p̊ diuerse cū sumanẜ ab vltima realitate
spēi ꝛ vltia realitate idiuidui ꝛ dicāt ꝯcept⁹ simplr simplices: ꝛ tñ nō distinguūẜ eēntialr ne
qȝ realr cū oīs dr̄ia spēi realr ydentificeẜ cū p se idiuiduo illi⁹ spēi vel cū dr̄ia ei⁹ idiuiduali:
ꝛ ista vltimate assūpta sunt de mēte doctoris subtilis in 3⁰ di. p̊. ꝛ in 3. di. 2. i mā de p̊n⁰ idiui
duatiōis ꝛ in multis alÿs passib⁹: q̄s p nūc omitto: ꝛ sic pȝ quō formaliçātes mlta dicūt ꝯtra
opionē doctoris subtilis. Pȝ ēt falsitas multoꝝ dictoꝝ ab eis. pȝ ēt quō cū distōne se totis
obiue stat ydentitas realis ꝛ eēntialis: pȝ ēt ꝙ nō est maioꝛ oīb⁹ alÿs nec ifert oēs alias: q̄rū
opposita asserebāt i suis corelarÿs. g ℂ P. 7. p̊ncipalr ꝛ vltio pbo ꝙ distō realis ꝛ eēntialẜ
nō iferūt distōnē foꝛalē. imo cū ydentitate formali stat distō tā realis q̄ȝ eēntialis: qꝛ aia itel
lectiua ꝛ corp⁹ sē idē q̄ditatiue ꝛ foꝛalr hoi: ꝛ tñ realr ꝛ eēntialr distinguunẜ ab hoie. ğ distō
realis seu eēntialis nō ifert distōnē foꝛalē. imo cū ydentitate foꝛali stat distō realis ꝛ eēntia
lis. Assūptū p p̊⁰ pte pȝ. qꝛ tā aia itellectiua q̄ȝ corp⁹ icludunẜ q̄ditatiue ꝛ formalr in hoie ꝛ
hō icludit illa duo in p̊ mō dicēdi p se. ğ sunt idē formalr hoi. vel saltē hō ē idē formalr cum
ipsis. ꝯña tenet p descriptionē ydētitatis foꝛalis datā ab ipis. Illa. n. sē idē foꝛalr sȝ eos q̄ꝝ
vnū icludit aliō in p̊ mō dicēdi p se. añs pbaẜ: qꝛ de q̄ditate seu de diffōne q̄ditatiua cuiusli
bet rei nālis ē tā mā q̄ȝ ꝑpria forma sbalis ei⁹. Sȝ corp⁹ ꝛ aia itellectiua sē h⁹ respectu hois.
ğ ꝛc. Et ita pōt argui de q̄libȝ re māli ꝛ hoc ē de itentione doctoris subtilis in 3⁰ in illa q̄one
vtꝝ xp̄s fuerit hō in triduo. Scdā ps assūpti p̊ncipalis. s. ꝙ aia itellectiua ꝛ corpus realr di
stiguunẜ ab hoie ꝛ q̄lȝ mā ꝛ foꝛa a toto ꝯposito pȝ p doc. in 3⁰ di. 2. ꝛ oēs scotiçātes. h ℂ P.
8. p̊ncipalr arguo: ꝛ pbādo ꝙ ydentitas rōnis nō ifert oēs alias ydentitates: cui⁹ oppom di
cūt in suis correlarÿs: qꝛ pr̄ fili⁹ ꝛ spūs sanct⁹ sē idē rōne: seu hñt ydentitatē rōnis ꝛ tñ nō sē
idē realiter suppositalr seu personalr. Igiẜ ydentitas rōnis nō infert omnes alias ydentita
tes. assūptū p 2. sui pte manim ē. Nā alia ē ꝑsona pr̄is alia filÿ: ꝛ alia spūs sci: ꝛ distiguūẜ rea
liter suppositalr iter se: cū nulla res sit: q̄ seipaȝ ꝑducat seu spiret. Sȝ p̊⁰ ps assūpti pbaẜ. Nā
de q̄buscūqȝ dr̄ vn⁹ atqȝ idē respect⁹ rōnis nuō seu eadē relatio rōnis nuō illa sūt eadē rōne:
ꝛ hñt ydentitatē rōnis: sȝ de pr̄e ꝛ filio ꝛ spū scō dr̄ vn⁹ ꝛ idē respectus seu relatio rōnis nuō

ficties ē. ȝ si hoc itelligi in fofone. i. rōnis descriptiōes igiẜ intelligant in gñali vt extēdūt se ad idētitatem ꝛ distōnē foꝛalē teȝ obiuā q̄ ꝯminatiuā: vt p⁹ notatum. Si volueris plā alia hic addē. hec vel. [illegible] circa Sermones q̄ dilatauit sententias in q̄busdā textis ꝛ theologie pte hūc fidelē vindice⁹ scriptū abhominat⁹ sup: ꝛ aspicē ꝯtepñ: qꝛ de misero modernoꝝ ypocritarū [illegible] placē [illegible] argumēti [illegible] Sco-to ipsi scoto [illegible].

e Quinta rō nō ꝑcedit cō tra eū q ponerent distōnes ꝛ idētitate obiuā sȝ. i. modū assignādi ipsos in tractatu ꝑcedēti pte. 6. art. 1. p̊ncip. Sȝ sustinēdo ꝯ. modū ibi positū ꝯtra quē ꝑcedit hoc argumētū ꝛ quē recitauit hic. ꝯ. p̊t dici faciēr ꝙ non sufficit ad ꝯ distōnes se totis obiuā diuisitas existie actua lis aliq̄rū sȝ reqriẜ ꝙ hēant seorsū existiā vel sepatā seu ꝙ si sint in eodē supposito seu subō: ꝛ in hoc a reali ꝛ eēntiali distinguiẜ. facilr ğ euadi potest hoc argumētū qꝛ procedit ex falsa imagi natione vt patet.

f Sexta rō [illegible] ꝯtra [illegible] vt pȝ ꝯ art [illegible] pte. [illegible] Sȝ si volūs [illegible] [illegible] dic vt ibi in margine notauī. De bonitas ēt ꝛ vnitas distō [illegible] ꝛ idētitati intelli vȝ vt sin gsoilleme. q. [illegible] dñ. ad [illegible] hȝ [illegible] Nā distō real ē maioꝛ [illegible] p accñs distō ne obiua. Sȝ distō obiua ē maioꝛ [illegible] p se [illegible] rōne [illegible] ꝛ [illegible] rōne formali rōnis distōnis i se. Qō vō d passiōib⁹ [illegible] ꝛ dr̄ÿs vltis. possȝ vno mō negari ꝙ si ꝯueniāt in aliq̄ q̄ditatiue accipiēdo eās vt q̄di vt ꝯ. notauī. vel extendēdo acci piēdo distōnē obiuā: possȝ negari ꝙ distiguāẜ obiue hec oīa hucusq̄ notaui. [illegible] Ad q̄ soleris lector emendas passionibus [illegible].

g Septima rō nulli⁹ mo mēti ē vt pȝ ꝯ. ex hīs q̄ no taui: qꝛ dcm est ꝙ ptes seu phice seu metaphysice nō sē eedē toti foꝛalr: ꝛ hñt econ tra. Nec valȝ argumētū. sic de distōne q̄ditatiua. igiẜ sē idē foꝛalr nisi itelligaẜ ter minatiue: ꝛ sic itellexit doc. vbi all' i. Et ꝙ aliaẜ de di stōne reali toti⁹ a ptib⁹ Dic to ꝙ vel vȝ itelli realr ex tēsiue. i. p̊t op⁹ itellio. vl si [illegible] vȝ itelli [illegible] plā alia addas hic ingeniosus lector. Nā est [illegible] in men tib⁹ ꝛ ingenio volēti [illegible] ad [illegible] boni [illegible] exercitamus. [illegible] rōnes eadē doc. attribuunẜ [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] Theologorum [illegible] valēt ꝛ [illegible] in ferẜ hic decreui: ꝯñ eis [illegible] satisfacere.

A.l.si

A.l.tunc.

A.l.essentiam

Vide p⁹ ꝛ ptrā. 3. di. [illegible] 4. 5. ꝛ 6. ꝛ alibi.

Di. 22.

h Ite. 3 rōne [illegible] 8. q. ꝛ. 10. q̄ ad eādē psonaȝ pbādam adducuntur. [illegible] illatio aliarū ydentitatū ex ydentitate rationis nō recte ꝑcedit. nec [illegible] vt pȝ in [illegible] introducit [illegible] b⁹ ꝑsonis in diuinis. ꝛ de 2. ꝑtia. atqȝ fundamētis [illegible] p foꝛali ꝛ alio rū [illegible] vel [illegible] [illegible] valēt q̄ [illegible].

igiť sunt idē rōne. Maior pꝫ. Nā sic illa distinguunť rōne: de q̄b⁹ dicunť diuerse relationes seu respect⁹ rōnis: ita illa dicunť eadē rōne: de q̄b⁹ dř vn⁹ ⁊ idēꝫ respectus seu relatio rōnis. Minor pbať: q̄r pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs sunt vnus dn̄s respectu creature: vn⁹ creator: vn⁹ ɔseruator ⁊ rector: ⁊ sic de silib⁹. Nō cōstat: q̄ tale dn̄iū ⁊ respcūs creatiōis actiue ⁊ ɔseruatiōis ⁊ gubernatiōis: ⁊ sic de silib⁹ iportāt solū relōnē seu respcm̄ rōnis. Igiť ⁊c̄. Cōfirmať q̄r ois respcūs seu relo dei ad creaturā est cōis trib⁹ psonis: pserti loq̄ndo de respcū cāe ad cātū ⁊ creātis ad creatū: cū ꝫ opa trinitatis ad ex̄ sint idiuisa. Sꝫ ois talis respcūs dei ad creaturā ē respcūs rōnis ⁊ nō realis: cū de⁹ nō possit referri hitudine reali ad creaturā seu ad aliqd alī ad ex̄ se. Igiť in tali respcū cōi tres psone ɔueniūt siue sunt idē tanq̄ꝫ in aliq̄ eēntiali ad ex̄.

¶ Itē 9⁹ p̄ncipalr argr̄ ad idē. p̄dicamēta sūt idē rōne: ⁊ tn̄ nō sūt idē realr ⁊ eēntialr aut saltē forālr. ģ idētitas rōis nō ifert oēs alias idētitates. assūptū p z^a sui pte pꝫ. Nā p̄di^ta sꝫ vnā opionē distiguunť eēntialr ⁊ realr: aut ad min⁹ forālr sꝫ aliā: vel 3^a sꝫ vnā opionē aliq̄ p̄di^ta sꝫ aliq̄s suaꝝ spērū distiguunť realr a seiuicē. Sꝫ p^a ps assūpti pbať. Nā oia p̄di^ta ɔueniūt in ista z^a itētōe seu relone rōnis: q̄ ē gen⁹ gn̄ali^m. suba. n. ē gen⁹ gn̄ali^m: ⁊ q̄ꝫtitas ē gen⁹ gn̄ali^m: ⁊ q̄litas ē gen⁹ gn̄ali^m: ⁊ sic de aliys. Cōfirmať: q̄r hō ⁊ lapis in istis ppōnib⁹: hō currit: ⁊ lapis est in cētro terre idētificanť rōne: cū ɔueniāt in isto respcū rōnis seu z^a ītētiōe q̄ dř subꝫ seu subyci l ppōne: ⁊ tn̄ ɔstat q̄ distiguunť eēntialr ⁊ realr. igiť idētitas rōnis nō ifert oēs alias idētitates. Nec valꝫ si dicať: q̄ nō ē idē respcūs rōnis nuō seu z^a intētio: q̄ dicať de. ꝓ. p̄di^tis: sꝫ solū spē: nec eadē z^a intētio nuō: q̄ dicať de subo vni⁹ ppōnis ⁊ alteri⁹ sꝫ solū spē: q̄r tūc nulla entia creata vel paucissima possēt idētificari rōne: ⁊ h̄ loq̄ndo regulr: ⁊ sm̄ q̄ logici cōiter loquunť de scdis itētiōib⁹ seu respcib⁹ rōnis: q̄r. vt cōiter dicūt. nulla entia creata realr ⁊ eēntialr disticta totalr abiuicē sepata pnt ɔuenire i aliq̄ re^o rōnis vno nuō: q̄ dicať de ipis. Et no tāter dixi. cōiter ⁊ reglr: q̄r i aliq̄b⁹ entib⁹ oppo^m iueniť: vt patebit in rōne seq̄nti. Silr nullū ens reale creatū q̄ꝫtūcūq̄ꝫ sit sibiipi idē realr ⁊ penit⁹ ex nā rei pt ɔuenire cū seipso i vno re^o seu relone rōnis nuō. Sortes. n. q̄ꝫuis sibiipi sit penit⁹ idē ex nā rei. In istis tn̄ duab⁹ ppōnib⁹: sortes legit: sortes disputat: nō ɔuenit sibiipi nec idētificať sibiipi in vno re^o seu relone rōnis nuō. Alia. n. ē z^a itē^o seu relo rōnis subti: vt dř de ipo i p^a ppōne: ⁊ alia vt dř de ipo in z^a ppōne. Sic igiť itellēs nō posset facere: q̄ idē ens creatū oīb⁹ modis idē ex nā rei: eēt sibipi idē rōne: si oporteret eūdē respcm̄ seu relonē rōnis nuō dici de ysdē rōne: seu de eis q̄ idētificanť rōne. ¶ Ultio igiť et. 10. p̄n^r arguo sic. Aq̄ pura ⁊ v̄ba ista: ego baptiço te in noie p̄ris ⁊ fily ⁊ spūscī. sūt realr ⁊ eēntialr disticta: ⁊ tn̄ ɔueniūt in vno re^o seu relatiōe rōnis nuō: i q̄ idētificāť. igiť distō realis ⁊ eēntialis stāt cū idētitate rōnis: c⁹ opp^m ipsi dicūt. Assūptū p p^a pte pbať. Nā aq̄ ē ens pmanēs: v̄ba illa sunt successiua. Silr ēt manet in actuali exītia aq̄ v̄bis trāseūtib⁹: igiť illa duo realiter ⁊ eēntialr distiguunť. sꝫ z^a ps pte assūpti pbo. Nā illa duo simul sūpta faciūt vnicū sacm̄ bapmi: q̄ forālr nihil aliō ē nisi relatio signi ad signatū: que rela^o nō ē nisi respcūs rōnis: igr̄ ɔueniūt in vna ⁊ eadē relone rōnis nuō: ⁊ in eadē idētificantur. Antecedēs pbať p Aug^m sup Joā. omel. 8. ⁊ poniť. i. q. i. detrahe: accedit v̄bū ad elm̄: ⁊ fit sacm̄. Cōfirmatur: q̄r entia q̄ꝫtūcūq̄ꝫ diuersa in re pnt ɔcurrere ⁊ conuenire in fundamento vnius relonis rōnis numero. igiť illa q̄ꝫtūcūq̄ꝫ diuersa in re possunt esse eadem ratione. igiť idētitas rōnis nō ifert idētitatē realē. Ant̄s pbať: q̄r h⁹ relonis rōnis vnius numero: que est signare multū bonū: hn̄ pt eē fundamētū totū istud. s. circulus coopt⁹ folijs edere. Multe ēt orones ɔtexte vel vna oro ex multis syllabis q̄ nihil vnū p se faciūt sūt fūdamētū vni⁹ relonis nuō. h⁹. s. q̄ ē signare deo iesse aliq̄ q̄ sibi itrisece isunt: cū tn̄ ɔstet q̄ illō signatū sit vnū ⁊ idē simplicissimū. Ex his oīb⁹ pꝫ q̄lr ista opio forālizātiū ɔtinet multa falsa: ⁊ q̄lr ois illa falsa sūt ɔ mētē Doc. subti. Pꝫ z^a q̄lr isti sūt turpiter decepti ex eo q̄ opinanť seq doctorē sub. sibi tn̄ in istis ⁊ i mltis aliys expsse ɔdicūt vt plixi⁹ declaui in diuersis passib⁹ doctrine p̄fati doc. subti. legēdo suos. 4. libros sen. in magnis scolis hui⁹ ɔuētus fratrū. s. minoꝝ

Pōt igitur alr dici q̄ iste distōnes nō ordinanť iter se per modū supioris ⁊ iferioris: nec silr hnt neciāꝫ hitudinē adiuicē p modū iferentis ⁊ illati: qd̄ pbať p̄ q̄r sic cū idētitate reali stat distō forālis: ita cū identitate forāli stat distō realis ⁊ eēntialis. Primū pꝫ: q̄r risibilitas ⁊ flebilitas silr ⁊ hūanitas sūt idē realr: ⁊ tn̄ distiguūť forālr cū sint diuerse forālitates: q̄rū vna nō icludit aliā in p̄ mō dicēdi p se. Scdꝫ pbať: q̄r hō ē idē forālr aīe itellectiue ⁊ ēt corpori cū icludat ipsa in sua rōne q̄ditatiua seu in p̄ mō dicēdi p se: ⁊ tn̄ distinguitur realr ab ipsis ⁊ eēntialr sic mani^m ē. Probať z^a q̄ distō se totis obtiue nō ifert distōnē realē vel eēntialē: nec eꝫ distō realis ifert distōnē se totis obtiue. ģ nō ordinanť iter se p modū supioris ⁊ iferioris nec p modū iferētis ⁊ illati. Pria ps antis pbať: q̄r vnitas ⁊ bonitas: silr risibilitas ⁊ flebilitas distiguunť se totis obtiue. vt pbatū ē ɔ opionē pcedētē. ⁊ tn̄ sūt idē realr ⁊ eēntialr. Silr dr̄ia vltia spēi ⁊ dr̄ia vltia sui ppry idiuidui distiguunť se totis obtie: ⁊ tn̄ sūt idē realr vt ēt pba^m ē ɔ p̄dcāꝫ opionē. ⁊ pt addi vna pua rō: q̄r q̄cūq̄ꝫ sť p̄ diuersa distiguunť se totis obtiue. Sꝫ oēs dr̄ie vltie sūt p̄ diuerse. ģ distiguūť se totis obtiue. Maior pꝫ. q̄r p̄ diuersa in nullo ɔceptu cōi ɔueniūt: aliogn nō eēnt p̄ diuersa imo dr̄ia. minor pbatur. q̄r si dr̄ie vltie nō eēnt p̄ diuerse icluderēt aliō cōe dcm̄ de eis in q̄ ɔuenirēt ⁊ p ɔ̄ns cum nō sint eedē. differrēt aliys dr̄ys a seiuicē: ⁊ sic nō eēnt vltie dr̄ie sꝫ i^e alie p q̄s differrēt a seiuicē vel eēt pcessus in ifi^m i dr̄ys ⁊ dr̄ātib⁹. scda ps antis pbať: q̄r hō ⁊ asin⁹ distiguunť realiter ⁊ eēntialr. ⁊ tn̄ nō distiguunť se totis obtiue cū ɔueniāt in aliq̄ ɔceptu cōi: illa ēt ps cō-

dicere ⁊ forte pp hec omisse fuerūt cōit in codicib⁹ correcta. ⁊ an illi⁹ [illegible] vari sint satis dubio. pcedūt. n. ex ignorātia idētitatis rōis q̄ ē absolutissima vt supra notaui. ⁊ nō ē pp ɔuēiētiā aliq̄ in aliq̄ respcū rōnis sicut cōsiderat ab intellectu siue a volūtate. Est. n. idētitas rōnis cuiuslꝫ ad se cōparati ⁊ nō ad aliud: ⁊ ē simplr idētitas ⁊ sm q̄ diuersitas vt plus notaui. Possꝫ. n. a sili arguere q̄ hō ⁊ asin⁹ eēnt idē realr q̄ ɔueniūt in eadem re scilicet sm spēm p accntalem applicationē vtpote in albedine vel hmōi. Possꝫ ēt probabilr dici. q̄ tres psone dic. 10 predicamenta. ⁊ illa fundamēta in sacro ec. vt sb talib⁹ respectib⁹ ɔsiderāt nō distinguant realr vl eēntialr. Imo sunt vnū ⁊ nō mō vnitate ɔpositiōis: vt cōit dr sed ēt maiori: p cui⁹ vberiori speculatiōe vide ea q̄ notaui sup. 12. q. sco. i pcedēti [illegible] soluēdo p̄mū principale ⁊ alibi sepe. Alia plura hic addet diligens lector ⁊ [illegible] scripture ⁊ scōꝝ atq̄ pphōꝝ [illegible] distōnū ⁊ idētitatū cōtra aduersarios [illegible] formalite antique moderni. Et sic defendatur cōis ⁊ antiqu⁹ modus dicēdi. hec oia ppono ⁊ saluo [illegible] iudicio. [illegible] verorū est cōfesse [illegible] [illegible] de physico [illegible]. Et [illegible] veritatis esse non inimicos vt ait ingeniosus Arist. 2. ce. ⁊ mundi.

Uide sco. disť. 30. [illegible] quolibe. ⁊. i. q. 2. Aug. 2. ⁊. 4. de trinitate.

Uide sco. sup. 5. meta. q. 6. ⁊. p. t. ⁊ notaius ⁊ alios [illegible] de distōne p̄dicamē torum.

A. Lom [illegible].

Uide scot. 4. dist. 4. ⁊ alibi ad hec.

Tenēdo aliā viā dic vt supra notaui i margie. 2. [illegible] art. 3. p̄ncipal [illegible].

.s. passiue.
Tertius articulus.

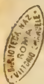
Falsū est nisi [illegible] notaui.

Hoc pōt negari [illegible] idētitatē obiuiā vt. 3. [illegible].

Dic q̄ sufficit [illegible] realis [illegible].

Hoc pōt negari vt pꝫ ex di
cis nisi accipiant multum
extensiue sic vꝫ q in forma-
li intelligat implicite illa, que
est ex natura rei i e in reali
omnes sequētes vbi ref:rt
loqui cū precisione e sine
precisione.
Gradus identitatis vel vni
tatis ponit. ij. dist. p. in sco.
vbi.s.in alio. i.notatū est.

cedit ab oib⁹ foꝛaliçātib⁹. ¶ Ulteri⁹ pōt dici q ꝑter diſtōnē rōnis q̄ fit ꝑ actū collatiuū in-
tellect⁹ seu volūtatis quā ēt suppo⁹: cū ꝑdictis formalizātib⁹: nō sunt ne ̄cio ponēde nisi due
distōnes ꝑcedētes oēm actū intellect⁹. s. distinctio formalis ꝛ distō realis: quaꝝ ꝑma est mi-
nor distō ꝛ imanifesta. 2ª est maior ꝛ manifesta. ꝛ ad istas duas distōnes oēs alie hñt reduci
nec ꝑꝑrie cōdistinguunt ꝫ istas. ¶ Pro declaratiōe ꝑme distōnis aduertēdū q illa opponit
identitati formali seu vnitati. iō vidēdū est qd sit idētitas formalis. possum⁹. n. inuenire mul-
tos gradus in idētitate seu vnitate. in ꝑ gradu est vnitas seu identitas aggregatiōis: ꝛ illa est
mima vnitas. In 2º gradu est vnitas ordinis q̄ aliqd addit supra aggregationē. s. ordinē par-
tiū adinuicē. In 3º est vnitas ꝑ accñs. vbi vltra ordinē est iformatio: lꝫ accñtalis vni⁹ ab al-
tero: q̄ sic sūt vnū. In 4º est ꝑ se vnitas cōpositi ex ꝑncipijs eēntialib⁹ per se actu ꝛ ꝑ se potē-
tia. In 5º vō est vnitas seu idētitas simplicitatis q̄ est vera idētitas. qcqd eni est ibi est realr
idē cuilibꝫ ꝛ nō tñ est vnū illi vnitate vniōis sicut in alijs modis. In 6º adhuc vltra oēs est
idētitas foꝛalis. Uoco aūt idētitatē formalē vbi illud qd sic est idē includit illud cui sic est
idē in rōne sua formali: ꝛ per se ꝑ mō. ꝛ per h pꝫ qd sit distō foꝛalis opposita tali idētitati foꝛ-
mali. Uoco aūt distinctionē formalē vbi illud qd dr sic distictū nō icludit illud a quo sic est
distinctū in rōne sua foꝛali ꝛ per se ꝑ mō. Ex hoc pōt elici q oē iferi⁹ est idē formalr suo supe-
riori: ꝛ oē diffinitū est idē formalr cū sua diffōne. pōt etiā dici q oē totū eēntiale est idēꝫ for-
maliter ꝛ qditatiue cū suis partib⁹. pꝫ. qꝛ oīa ista icludūt illa in sua rōe formali ꝛ per se ꝑmo
mō. ¶ 2º pōt elici q oē supius distiguit formalr a suo inferiori: ꝛ silr q ois diffō distinguit

Ad ois ista moderādo pōt
dici vt ꝫ. notaui e ꝑcipue
ad hoc qd dicit de distōne
diffōnis a diffinito vt icis.

formalr ꝛ qditatiue a suo diffinito. Silr q oēs partes alicui⁹ toti⁹ eēntialis distinguunt for-
maliter ꝛ qditatiue a suo toto. ꝑbat. qꝛ ista nō includūt illa in sua rōne formali ꝛ per se pri-
mo mō vt dictū est in iꝑbatiōe ꝑcedētis opionis. ¶ 3º pōt elici q distictio formalis est in
re, ꝛ ex nā rei ꝑcedens oēm actū intellect⁹: qꝛ ista distictio est inter qditates ꝛ realitates: q̄ꝝ
vna non icludit aliā quiditatiue. mō quiditas ꝛ realitas vere sunt in re ex nā rei: nec possut
dici scđe intētiōes vel entia rōnis fabricata per actū cōparatiuū seu negociatiuū intellect⁹.
¶ 4º ꝑncipalr pōt dici q distictio ex nā rei non est minor distictio distōne formali: imo est
ipsamet distictio foꝛalis: ꝛ quecūqꝫ distiguunt ex nā rei distinguunt formalr ꝛ ꝫ. ꝛ hoc 4ᵐ

Ad 1. elici.
Hoc negari potest vt ꝑus
ostensū est soluēdo ratio-
nes ꝑatas.

est ꝑlixe ꝑbatū ꝫ opionē ꝑcedētē arguēdo. ¶ Sed ꝫ istud arguit. qꝛ inferi⁹ distiguit a suo
superiori: ꝛ silr diffinitū a sua diffōne aliq̄ distōne ex nā rei ꝑcedente oēm actū itellect⁹: ꝛ nō
sola distinctiōe rōnis fabricata per actū intellect⁹: sed iferius nō distinguit a suo superiori:
vel etiā diffinitū a sua diffōne distinctiōe formali cū qōlibet illoꝝ includit reliquū in ꝑmo
mō dicēdi per se vt etiā mō dictū est: nec etiā distinguit realr. vt pꝫ. nec aliqua alia distōne
maiori q̄ꝫ sit distinctio formalis. ergo distinguunt aliq̄ distōne minori q̄ꝫ sit distō formalis: ꝑce-
dente etiā actū intellectus. illa aūt non videt esse nisi distinctio ex nā rei. iō ponenda est di-
stinctio ex natura rei extra intellectū minor distinctiōe formali. ¶ Rñdeo q distictio for-

Distinctio formalis.

malis est duplex. vna est que est iter duas aliq̄s qditates vel realitates seu formalitates: q̄-
rū vna nō cadit in rōne qditatiua alterius nec ꝫ. ꝛ isto mō subm ꝛ ꝑꝑria passio: puta risibi-
litas ꝛ humanitas distinguunt foꝛalr: qꝛ in qditatiua rōne hūanitatis nō accipit vel icludit
risibilitas nec ꝫ. ꝛ isto mō nō dicunt distingui formalr diffinitū ꝛ distictio supius ꝛ inferi⁹
qꝛ semꝑ alteꝝ illoꝝ cadit in rōne qditatiua alteri⁹ seu includit qditatiue in alio. Isto etiam
mō nō distinguunt formalr quiditas ꝛ suus modus intrinsec⁹: qꝛ nō dicūt duas formalita-
tes seu realitates: sed tñ vnā cū modo eius itrinseco. Modus eni itrinsec⁹ nō addit forma-
litatē aliaꝫ vltra quiditateꝫ cuius est modus vt patuit in ꝑfate opionis iꝑbatiōe. Isto mō

Quō dicit de diffōne e diffi
nito dubiū ē vt ꝑus nōtū.

pōt etiā superius distingui a suo inferiori lꝫ nō ꝫ. Silr diffō a diffinito lꝫ non ꝫ. silr partes
eēntiales a toto eēntiali lꝫ nō ꝫ. sicut patuit in 2º elicito nuꝑ dicto. Alia est distō formalis q̄
est iter aliqua duo extrema: quoꝝ rō vni⁹ nō est ꝑcise neqꝫ adeq̄te rō alteri⁹ seu adequatiue
alterius. verbi grā. rō aīalitatis ꝛ rō humanitatis dicunt distingui formalr. isto mō etiā fm

Debet potius dici identitas
formalis si adequata q̄ꝫ di-
stinctio realis vel identitas
formalis nō mutua vt sup
dixi. iō secunda pars huius
di. nō currit bene. vbi ꝑls
notabit seqt lector vt ex-
pedire videbit.
Si nō identitate tali ad di-
talē nō valet argu.

viā doctoris subtilis. qꝛ rō humanitatis nō dicit adeq̄te rōnē aīalitatis: quaꝑꝑ vnū non ꝑdi-
cat de alio in abstracto: loquēdo de vltimata abstractiōe: qꝛ hūanitas non est aīalitas: ꝛ hoc
est qꝛ vna nō est ꝑcise ꝛ adequate altera: ꝛ hoc nisi altera illarū esset formaliter infinita vel
ambe ille rōnes essent formalr infinite: vt eēntia diuina ꝛ bonitas: lꝫ eni distiguant forma-
liter: ꝛ vna nō sit ꝑcise alia: ꝑdicant tñ de seiuicē in abstracto: loq̄ndo ēt de vltimata abstra-
ctiōe. lꝫ hoc est ꝑꝑ ifinitatē formalē incluseꝫ in ipsis. Isto ēt mō dico q oē inferi⁹ distinguit
foꝛalr a suo supiori. rō eni iferioris nō est ꝑcise ꝛ adeq̄te rō supioris: nec iferi⁹ est idē suo su-
periori identitate adeq̄ta ita q iferi⁹ sit tñ suū supi⁹ foꝛalr. silr diffinitū isto mō distinguit
foꝛaliter a diffōne: qꝛ nō est ꝑcise ꝛ identitate adeq̄ta sua diffō: cū dicat qditatē aliā a diffō-
ne sua ꝯstitutā ex ꝑtib⁹ diffōnis. ꝛ sic pꝫ q̄liter doctor subti. diuersimode loquit de esse idē
formalr: distigui foꝛaliter. ꝛ isti formalizātes semꝑ capiūt vno mō distōnē formalē. s. ꝑ mō:
ꝛ iō nō hñt mentē doctoris sub. Per istā ēt distōneꝫ factā de distōne formali: si bñ notet sol-
uunt. 7. rōnes Gregorij de arimino q̄s ipse adducit ꝯtra opionē Doc. subti. ponēdo distōnē
formalē: q̄s rōnes cā breuitatis omitto. in nullo eni arguit ꝯtra doctorē nr̃m: qꝛ semꝑ capit
distōnē formalē vno mō ꝛ nō alio mō: ꝛ hec sufficiāt de distōne formali. ¶ 2ª aūt distinctio
que est realis ꝛ maior ꝛ manifesta: est distinctio rerū seu distō rei ꝛ rei. que aūt sint res ꝛ res
videat in opione ꝑcedēte: qꝛ satis bñ declarat. Ista aūt distō realis ē duplex: qꝛ q̄dā est sup-
positoꝝ ꝛ alia est naturaꝝ. Pria est inter ꝑsonas diuas que sunt tria supposita realr distin-

Hoc vr expresse mīn⁹ bñ
dictū si vetus fueris sumere
cum hic consequenter.
Est enim cōtra ꝑbām ij. po-
sterioꝝ vbi dicit q e si q̄d
hic pars diffōnis sit in pls
q̄ꝫ diff. ...
in eq̄ ec.
Quere ell in ꝑmo iferioꝝ
sed aliter solue nō tenendo
ꝑdicta bonum.

Distinctio realis.
Tange hic plura ex funda
mentis Doc. nostri.

Sedm identitatem e diff.
sunt idem ...

Sedm mō posset ... dici
teneri q eēnt tñ duo mōi
identitatis e distōnis. s. realis
e rōnis vt pꝫ supra.

cta bñtia tñ eandē nām nūero indiuisibilē ꝛ indiuisibilr. Distinctio aūt nāruꝫ est inter oēs alias res quarū vna nō est alia: ꝛ ista vocaꝭ distinctio eēntialis: quecūqꝫ eni bñt aliā ꝛ aliaꝫ nām bñt aliā ꝛ aliā essentiā: cū nā ꝛ eēntia sint idē. Distinctio igiꝭ realis nāruꝫ est distinctio essentiarū ꝛ per ꝯñs distinctio essentialis: sic igiꝭ distinctio eēntialis nō cōdistinguiꝭ ꝯtra distinctionē realem sꝫ est ipsa distinctio realis lꝫ nō precise suppositoꝝ sꝫ ēt nāruꝫ. ꝛ quo ad ħ bñ dicit ꝓcedēs opio ꝙ in diuinis inueniꝭ distinctio realis ꝛ nō distinctio eēntialis: qꝛ ibi inuenitur distinctio suppositoꝝ ꝛ nō distinctio nāruꝫ. Aliter tñ dicit canonicꝰ ꝛ aliqui scotiçātes ꝙ distinctio essentialis est illa que est inter aliq̄ duo quoꝝ vnū pōt existere sine alio: ꝛ sic ꝭꝫ cuꝫ totū eēntiale nō distinguiꝭ essentialr a suis ptibus lꝫ bñ distinguaꝭ realr: qꝛ totuꝫ essentiale nō pōt existere sine suis ptibus. Sꝫ tenēdo istū modū huiꝰ canonici diceret ꝙ paternitas nō distinguiꝭ essentialr a filiatione nec eꝯ: nec qācūqꝫ relatiuū a suo correlatiuo: qꝛ neutrum illoꝝ pōt esse sine alio: ꝛ sic ꝭm istū modū nō oēs spēs eēntialr distincte essent: qꝛ spēs de genere relōnis nō distinguerenꝭ a seinuicē. s. ille que opponunꝭ relatiue: qꝛ vna nō pōt eē sine alia. Silr ꝭm istū modū nulla creatura distingueret essentialr a deo: pꝫ qꝛ nulla creatura pōt essentialr esse sine deo. Sꝫ oia ista sunt absurda. q̄re reputo p̄mā opionē ꝓbabilioreꝫ. s. ꝙ distinctio eēntialis est distinctio realis nārum: ꝛ q̄cūqꝫ distinguunꝭ distōne reali nāruꝫ distinguunꝭ ēt distinctione essentiali ꝛ eꝯ: q̄cūqꝫ aliq̄ distinguanꝭ distōne reali suppositoꝝ: q̄ nō distinguunꝭ essentialr. ꝛ hoc soluꝫ in diuinis vt dictū est. Sic igiꝭ pꝫ qualr distinctio eēntialis nō cōdistinguiꝭ ꝯtra distōnē realē. silr pꝫ q̄liter distinctio ex nā rei nō cōdistinguiꝭ cōtra distōneꝫ formalē. Ulterius dico ꝙ distinctio se totis subtiue: aut est distinctio formalis: aut ēt aliqñ est distinctio realis nāruꝫ seu suppositoꝝ. Unde illa dñr distingui se totis subtiue que nō ꝯueniūt in aliq̄ realitate potētionali ꝯbibili ad ipsa per alias realitates ꝯhētes vt deus ꝛ creatura: cū eni deꝰ sit sūme simplex nō est in eo ordo realitatū quarū vna cōtrahat aliā: de quo magis alias videbiꝭ. Isto mō ēt distinguunꝭ. x. p̄dicamēta. qꝛ in nulla realitate potētiali ꝯbibili ad ipsa per alias realitates ꝯueniunt. supposito ꝙ ens nō descēdit in ipsa p dr̄ias formales: sꝫ solū per modos itrinsecos qui nō dicūt aliq̄s realitates. Ex quo pꝫ ꝙ conuenire in aliq̄ realitate subtiua nō est cōuenire in aliq̄ re seu in aliquo actu expñdi vt dicebat ꝓcedēs opio. Sꝫ est ꝯuenire in aliq̄ realitate potētiali ꝯbibili per dr̄ias formales iportātes diuersas realitates: sic hō ꝛ asinꝰ cōueniūt in aialitate que est realitas ꝯbibilis ad ipsas spēs per realitates dr̄iales. Pꝫ vlterius ꝙ distinctio se totis subtiue est aliqñ distinctio realis naturarū sic exēplificatū est de deo ꝛ creatura ꝛ. x. p̄dicamētis. Addit eni dūtaxat ꝙ distincta tali distōne nō hēant aliquā q̄ditatē cōeꝫ potētialē ꝯbibilē ad ipsa per realitates. Aliqñ stat ēt distinctio se totis subtiue cū distōne foꝛali duntaxat sic sapia ꝛ eēntia diua distinguunꝭ se totis subtiue cū in nulla realitate ꝯbibili ꝯueniant. qꝛ in deo nulla poniꝭ realitas ꝯbibilis ꝛ ꝯtrahens iō nulla est ibi realitas subtiua. ꝛ tñ maniᵐ est ꝙ sapia diua ꝛ eēntia diua soluꝫ formaliter distinguunꝭ. Silr stat distō se totis subtiue cū distōne reali suppositoꝝ sic pr̄ ꝛ filiꝰ ꝛ spūssctūs in diuinis distinguunꝭ se totis subtiue cū in nulla realitate ꝯbibili cōueniāt ꝛ tñ distinguunꝭ distōne reali suppositoꝝ. Ex oibus igiꝭ his euidēs est ꝙ distinctio se totis subtiue nō cōdistinguiꝭ ꝯtra distōneꝫ realē seu ꝯ distōnē formalē sꝫ aliqñ stat cū distōne reali nāꝝ. aliqñ cuꝫ distōne reali suppositoꝝ. aliqñ cū distōne formali solū. ꝛ q̄d addat seu cōnotet vltra illas distōnes dictū est nuper. Diciꝭ finaliter ꝙ distinctio se totis obtiue aliqñ est distinctio realis nārū. aliqñ distinctio foꝛalis soluꝫ: addit eni seu cōnotat vltra illas distōnes ꝙ illa q̄ sic distinguunꝭ in nullo ꝯceptu q̄ditatiuo reali ꝯueniūt. vñ vltie due dr̄ie duaꝝ diuersarū spērū distiguunꝭ realr. ꝛ silr se totis obtie cū i nullo ꝯceptu q̄ditatio cōi ꝯueniāt. silr vnitas ꝛ bonitas: vt ꝓbatū ē ꝯ ꝓcedētē opionē. ꝛ sic de multis alys distiguūꝭ se totis obtie ꝛ tñ solū distiguūꝭ foꝛalr. stat ḡ distō se totis obtie cū distōne foꝛali ꝛ cū distōne reali. Ex his oibꝰ euidēter notū ē ꝙ cū p̄alitas nō sit ponēda sine nec̄itate ꝛ nō appeat aliq̄ nec̄itas multiplicādi distōnes q̄ sūt ꝓcedētes itellīꝫ nisi i distōnē foꝛalē ꝛ distōnē realē. seq̄ꭋ ꙭ nō sūt necessario ponēde alie distōnes cōdistincte ꝓprie ꝛ per se ꝛ alie ab istis duabus. pꝫ enim manifeste quō alie ꝯtinenꝭ sub istis ꝛ ad eas reducunꝭ. Finis.

¶ Expliciūt formalitates Doctoris subtilis Joānis scoti: necnō formalitates Stephani burlifer diligētissime castigate: ac nouis additionibꝰ ꝛ ꝯcordātys decorate: p R.ᵐ patrē frēm Mauriciū Hibernicū ordinis minoꝝ.

Quas Bonetus Locatellus Bergomensis p̄sbyter cura sua ac diligētissima sollicitudine impressione compleuit anno a partu virginali salutifero. 1502. 6°. idus Aprilis. mandato ꝛ expensis heredū. q. Nobilis Viri. D. Octauiani Scoti Modoetiensis.

Tange hic dr̄iam nature ꝛ eēntie: ꝛ rei atqꝫ realitatis diuersas acceptiones.

Opio Joānis canonici.

Impugnatio opi. Joānis canonici.

Contra op. ꝭ. secū dic ꝯñr.

Quare nō vocaꝭ potiꝰ p̄alitas diuersitas q̄ distō. Cōsiderat ꝭncoti ꝛ q̄ cū p̄cisiōe accepta ꝛ p additionem distinguitur ab aliys ꝛ econtra.

Ad distōnē suppositoꝝ in creaturis seq̄ꭋ distō naturarū q̄ra mãt. secꝰ est in diuīs. Pondera dr̄iam suppositi ꝓpꝛie accepti ꝛ indiuidui in ꝯpositore silr realitatis idiuidualꭋ ꝛ nāe ꝛ alia plā.

Qui vellet sustineꭋ opi. Jo. canonici posset negare eā q̄ hic īferiꭋ expñter dicꭋ ꙭ intelligit ipse idēmitatē eēntialē aliq̄s qñ vnū nō pōt eē sine alio: ꝛ hoc ꝓp inclusionē ipsiꝰ eēntialē i eo. vt pꝫ de toto eēntiali ꝛ ptibꝰ. silr dicat de distōne eēntiali ꝓ opposita suppositā essentiarū varietate ꝛ in hoc oēs instātie cessant qꝛ ꝓcedunt de īpossibilitate separationis ꝓp habitudinē ad extrinsecum. vt pꝫ.

Nō est illa formalr sed bñ illatiue lꝫ non conuerso.

Logi ꭋm illiꝰ p̄cedēti modū dicendi sineat supra q̄ tu pondera bene.

Si volueris ꝓp aliq̄s distinctiōes aliqñ euidēdas sustinere oppositū. dic ꝯñr. vt ꭋm. sinecū. ā. nō ūt. Sꝫ si vtrāqꝫ viā ibi posuā vellés tenē opozteret ꝯcesū cō cedere ꝙ distincta se totis subtiue eēnt eadem se totis subtiue. vt patꝫ de socrate ꝛ sua albedine. dic ꝯñer plura cōcēdendo.

Dic ꙭ veꝝ est extensiue loquēdo. sed cū p̄cisiōe secus est ꝛ per additionem.

Tange limitationes ꝛ istas vt supra notaui.

Adde q̄d ꝯcludit ꝛ q̄d nō. ex p̄libatis ꝛ ipsiꭋ retracta nōcē ꝛ alia pla ꝓbolica d iāꝰ chimerica de q̄ sup̄ feci mētionē ꝛ cūcta finalr dirigē in obsequiū xp̄i in q̄ oia distōnū ꝛ idēmitatum gn̄a pōt inueniri. vt pꝫ speculātī quē foꝛalitatꝫ ꝓncepo feliciter inuel. Cui sit honor ꝛ īperiū in euū euoꝝ. Amen.